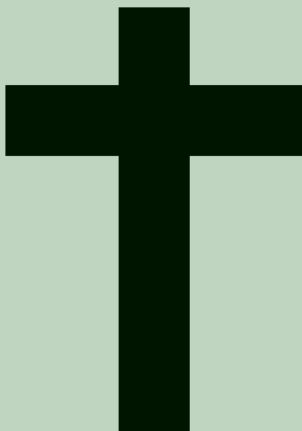

Χωιγιά Gorixoyá
Siηίpirini

The New Testament in the Ankave language of Papua New Guinea

Xwiyá Gorixoyá Sijipirini

The New Testament in the Ankave language of Papua New Guinea

Nupela Testamen long tokples Angave long Niugini

copyright © 1990 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Angave (Ankave)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Mar 2025 from source files dated 31 Aug 2023
7a156761-2cde-5bbc-8428-650a73434051

Contents

FRT	1
Mat+yuo	3
Mako	81
Ruko	128
Jono	209
Wáí wurimeiar+gáwa	266
Rom+	344
1 Korin+	384
2 Korin+	422
Garesia	448
Epesas+	461
Piripai	474
Korosi	484
1 Tesaronaika	493
2 Tesaronaika	501
1 Timotio	505
2 Timotio	516
Taitaso	524
Pairimono	529
Xib+ruy+	531
Jemiso	559
1 Pitao	569
2 Pitao	580
1 Jono	587
2 Jono	597
3 Jono	599
Juto	601
Wáí wóm+x+n+np+	604

Xwiyá Gorixoyá Siñipirini Yayiyá Píné

The New Testament in the Angave language of Papua New Guinea

Nupela Testamen long tokples Angave long Niugini
[aak]

Translation: © 1990, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Published, 1990 by Bible League International

Web version of first edition
© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc.
www.Wycliffe.org

<http://pngscriptures.org>

www.ScriptureEarth.org

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons license (Attribution-Noncommercial-No Derivative Works).
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0>

Your are free to share — to copy, distribute and transmit the text under the following conditions:

- **Attribution.** You must attribute the work to *Wycliffe Bible Translators* (but not in any way that suggests that they endorse you or your use of the work).
- **Noncommercial.** You may not use this work for commercial purposes.
- **No Derivative Works.** You may not alter, transform, or build upon this work.
- **In addition,** you have permission to port the text to different file formats, as long as you don't change any of the text or punctuation of the Bible.

Notice — For any reuse or distribution, you must make clear to others the license terms of this work.

Tok Orait

Dispela Buk Baibel i kam wantaim tok orait na lo bilong Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivative Works license. Em i tok olsem **yu ken givim kopi long narepela manmeri.** Yu ken wokim kopi na givim long husat i laikim. Tasol, yu mas tok klia dispela samting i kam long <http://tokplesbaibel.org>. Yu no ken kisim mani na salim dispela. **Yu mas givim nating.** Na tu, **yu no ken senisim Tok.**

Ol piksa i kam wantim ol Baibel na narapela buk i stap long dispela sait i gat tok orait long usim wantaim dispela samting tasol. Sapos yu laik narapela tok orait, yu mas askim husat i papa bilong copyright long dispela ol piksa.

Sapos yu laik stretim samting i no orait long dispela tok orait, stretim tok, salim Buk Baibel, o tainim Tok bilong God long nupela tok ples, yu ken **askim mipela.**

Olgeta tok orait na lo long tok ples English i stap long *<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/legalcode>*.

Sapos yu gat askim long dispela, **plis askim mipela.**

Xwiyá yay neainariŋ Matiyuo eanŋirini.

Ríwaminiŋ rípi “Xwiyá yay neainipaxí Matiyuo eanŋirini” rinŋirini. O Jisaso wiepisagowa worini. Xegí yoí ámi bí Ripaiorini. Jisaso ríxa nípémáná níwiápinímeámi anŋinami nání nípeyimáná enáná ámi xwiogwí ríxa obaxí nípwémáná enáná ríwaminiŋ rípi eanŋirini. Xegí Judayí dŋŋí re yaiwiarinagá níwiniŋí, “Míxí ináyí nimóniriŋ re mŋŋweanŋí nipa xwayí naniriŋ ŋweanŋáomaní. Jisaso nipa aríowayá xwá piaxíyo daniŋ iwiaroníoyi rarŋŋwáo nimóniriŋ sŋwiriyí, míxí ináyí nimóniriŋ anŋí Jerusaremi tíyo daniŋ neamenŋeáminiriŋ enŋirini.” yaiwiarinagá níwiniŋí nání ayí ámi dŋŋí némore “Xenwí ríá moarŋwiniŋ? Jisaso nipa Kiraisorini. Gorixoyá xewaxorini.” yaiwírixiniriŋ ríwaminiŋ rípi eanŋirini. E yaiwírixiniriŋ ríwaminiŋ nearíná wá rókiamoagáwa áamá aríowayá xwá piaxíyo daniŋ iwiaroní nání niriŋ ríwaminiŋ eaagá obaxí mŋŋí niriŋ “Jisaso apiŋ tŋní apiŋ tŋní xixeniŋ nimóga unŋirini.” niriŋ eanŋirini.

Jisasomi xiáwo írinjowa nánirini.

¹ Xwiyá rípi íwiárfawé Jisasiŋ Kiraisoyá nánirini. Oyá íwiárfawé nimóga nuriŋ áwiniŋ e míxí ináyí Depitorini. Depitoyá íwiárfawé nimóga nuriŋ wigí xiáwo írinjo Ebiríamoriniŋ.

² Ebiríamo Aisakomiŋ emeanŋiniginí. E daniŋ Aisako Jekopomiŋ emeanŋiniginí. E daniŋ Jekopo Judaomiŋ tŋní xegí xexirímeáowamiŋ tŋní emeanŋiniginí.

³ E daniŋ Judáo xífaí Temaiŋ tŋní íwíŋ niniŋí Peresoŋ tŋní Seroŋ tŋní emeanŋiniginí. E daniŋ Pereso Xesironomiŋ emeanŋiniginí. E daniŋ Xesirono Ramomiŋ emeanŋiniginí.

⁴ E daniŋ Ramo Aminadapomiŋ emeanŋiniginí. E daniŋ Aminadapo Nasonomiŋ emeanŋiniginí. Nasono e daniŋ Sarímonomiŋ emeanŋiniginí.

⁵ E daniŋ Sarímono émayí apíxí Rexapí nímeariŋ Bowasomiŋ emeanŋiniginí. E daniŋ Bowaso Rutímiŋ nímeariŋ Obetomiŋ emeanŋiniginí. Obeto e daniŋ Jesiomiŋ emeanŋiniginí.

⁶ Jesio e daniŋ míxí ináyí Depitomiŋ emeanŋiniginí. Depito e daniŋ apíxí Yuraiaoyáí nurápiriŋ Soromonomiŋ emeanŋiniginí.

⁷ Soromono e daniŋ Riabowamomiŋ emeanŋiniginí. Riabowamo e daniŋ Abaisaomiŋ emeanŋiniginí. Abaisao e daniŋ Esaomiŋ emeanŋiniginí.

⁸ Esao e daniŋ Jexosapetomiŋ emeanŋiniginí. Jexosapeto e daniŋ Joramomiŋ emeanŋiniginí. Joramo e daniŋ Asaiaomiŋ emeanŋiniginí.

⁹ Asaiao e daniŋ Jotanomiŋ emeanŋiniginí. Jotano e daniŋ Exasoŋ emeanŋiniginí. Exaso e daniŋ Xesekaiaomiŋ emeanŋiniginí.

¹⁰ Xesekaiao e daniŋ Manasaomiŋ emeanŋiniginí. Manasao e daniŋ Emosomiŋ emeanŋiniginí. Emoso e daniŋ Josaiamiŋ emeanŋiniginí.

¹¹⁻¹² Josaiiao —Babironiŋ dŋŋí émayí míxí nímeáa níbiriŋ Judayo nípiŋkiomearo íwíŋ nímearo nímeámiŋ uánaŋ Judayí anŋí e xwiogwí obaxí ŋweanáná Josaiiao e daniŋ Jekonaiaomiŋ tŋní xegí xexirímeáowamiŋ tŋní emeanŋiniginí. Jekonaiao e daniŋ Siatieromiŋ emeanŋiniginí. Siatiero e daniŋ Serababeromiŋ emeanŋiniginí.

¹³ Serababero e dání Abiudomí emeanjiniginí. Abiudo e dání Eraiakimomí emeanjiniginí. Eraiakimo e dání Esomí emeanjiniginí.

¹⁴ Eso e dání Sedokomí emeanjiniginí. Sedoko e dání Ekimomí emeanjiniginí. Ekimo e dání Eraiatomí emeanjiniginí.

¹⁵ Eraiato e dání Ereasaomí emeanjiniginí. Ereasao e dání Matanomí emeanjiniginí. Matano e dání Jekopomí emeanjiniginí.

¹⁶ Jekopo e dání Josepo, Mariaímí xiagwomí emeanjiniginí. Í Jisasomí xiríniginí. O yeáyí neayimíxemeaníá nání Goríxoyá díní t́nǵ xegí xiáwowayá xwíá piaxíyo dání iwiaronjo enagi nání xegí yoí bí Kiraisoyí rigíoriní.

¹⁷ Ayínání xiáwo írínjo Ebírfamo nemeága nǵb́ro mǵxí ináyí Depito emeanje nání xiáwowa wé wúkaú síkwí waú waú imónínǵríní. Xiáwo Depito ńweanje dání nemeága nǵb́ro Babironí kǵrapusí omínǵ wíǵe nání xiáwowa wé wúkaú síkwí waú waú ení imónínǵríní. Omínǵ wíǵe dání Jisaso rémonje nání ámí xiáwowa wé wúkaú síkwí waú waú imónínǵríní.

Jisasomí xínáí xírínje náníníní.

¹⁸ Xwíyíá Jisási Kiraiso xírínje nání rǵpíríní. Omí xínáí Mariaí Josepo meáwinǵinǵríní ikíyínǵ nǵyárimáná enjáná ayaú síní nǵmeánímí memé enjáná í rǵxa Goríxoyá kwíyí t́nǵ nǵiaíwí agwí enjiniginí. Í nǵiaíwí agwí enagi nǵwínǵro

¹⁹ Josepo, ímí meaníó áamá sanínjo enagi nání “Xwíyíá ímí ayá winǵpaxí wí murǵpa oemíní.” nǵyaiwirí “Ímí yumí emí omómíní.” nǵyaiwirí

²⁰ síní díní e nǵmóá waríná re enjiniginí. Orínǵ wǵnaríná Goríxoyá anǵnájí wo sínǵnǵ nǵwimóníní re urínjiniginí, “Josepoxí, mǵxí ináyí Depitoyá xiáwoxíní, dǵxí apǵxí Mariaímí éí nǵwirí emí mǵmopaní. Nǵiaíwo ímí kwíyí Goríxoyápímí dání eweáo enagi nání ananí meai.

²¹ Í nǵiaíwí oxí wo xírínǵfáriní. Áamá xegí imónínǵfáyo f́wí yarǵǵápi nání xwíyíá meárinǵpǵrǵxiníní yokwarímí nǵwiirí yeáyí uyimíxemeaníá enagi nání xegí yoí Jisasoyí wǵrǵrǵxiní.” urínjiniginí.

²²⁻²³ Ayí enjáná wíá rókiamoagíá wo áwanǵ nǵrǵrǵ rǵwamínǵ eáárinǵ rǵpí “Re enǵfáriní. Apǵxí oxí mǵmeánínǵ wí nǵiaíwí agwí nerí oxí wo xíránáyí, yoí Emanuerooyí —Yoí mǵkí ayí Goríxo nene t́nǵ nǵawíní ńweaníá náníníní. Yoí e wǵrǵpǵrǵfáriní.” Rǵwamínǵ e nǵrǵrǵ eáárinǵ apí xǵxení imónínǵfá nání e imónínǵiniginí.

²⁴ Anǵnájí Goríxoyáo e urǵagí Josepo sá weńje dání nǵwiápínímeari anǵnajo sekaxí urǵípa nerí xegí apǵxí Mariaímí meanjiniginí.

²⁵ Ímí nǵmeari aí síní nǵiaíwo mǵxírǵpa neríná í t́nǵ sá bí mǵwé néra nǵúsáná í rǵxa nǵiaíwo xíráná xegí yoí Jisasoyí wǵrǵiniginí.

2

Sogwí fwiaparínǵmí dání bigíáwa náníníní.

¹ Mariaí Jisasomí Judia pǵropenísíyo anǵ yoí Betírexemí dání nǵxírímáná enjáná Judayí áminá wo mǵxí ináyí Xerotoyí ríninjo Jerusaremíyo nǵńweari xegí Judayo meńweanjáná re enjiniginí. Áamá sínǵ nání enǵwǵpearǵíá wa sogwí fwiaparínǵmí dání nǵb́ro Jerusaremí nǵrémore

² yarínǵ re wíǵíawixíní, “Judayí mǵxí ináyí imóníníá nání nǵiaíwí sínǵ xírínjo geríní? Sogwí fwiaparínǵmíní nǵńwearíná omí xíráná sínǵ o

náni ñweáagi síjwí nìwìnrane náni omi yayí oumeanrane barìjwìni.” urémeáagá

³ mîxí ináyí Xeroto “Niaíwo mîxí ináyí nimóniri nímúroniréninjo?” níyaiwirí dînjí ríá nuxerí Jerusaremí ñweáyí níní ení dînjí ríá nuxéa úagi

⁴ o apaxípaníjé imónigíá xwéowami tîni ñwí ikaxí eáníjípí mewegíawami tîni awí neaárimáná yarijé re winíinigini, “Kiraísoyí ríninjo, yeáyí neayimíxemeaníá nání negí aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroníoyí raríjwáo rífwamíjé nínirí eáníjípí ge xíripíríá nání ríniní?” uríagi

⁵ awa re urígíawixini, “Negí Judia píropenisíyo re anjí yoí Betírexemiyo xíripaxí imónini. Ayí rípí nánirini. Wíá rókiamoagá wo áwanjé níwuriyiri rífwamíjé re eaárinjirini,

⁶ Judayí anjío anjí yoí Betírexemi ñweáyíné anjé níyoní náni áamá obaxíyíné menagi aiwí segí áamá wo mîxí ináyí nimóniri gí Judayí níyoní menweaní enagi nání segí anjé apí anjé xwé tîni xíxeni imónínfáriní.” uríagá

⁷ Xeroto yumí dînjí níyaiwimáná “Síjío enjwípearígíáwa obípoyi.” nírí awa ríxa báná yarijé re winíinigini, “Síjo gíná ñweáagi winígíawixini. Síjomi síjwí nìwìnmáná enáná emá ararí pwenjírini?” uríagi awa ríxa áwanjé uráná

⁸ o Betírexemi náni re urowáriniginí, “Soyíné nuro niaíwo náni píraníjé pía époyi. Ríxa síjwí nìwìnróná nioní ení nurí yayí seáyí e umemíniri náni ámi nìbìro áwanjé nírípoyi.” uríagi

⁹ awa aríá e níwiro wigípi óíyo waríná re enjiginí. Síjé awa xámí sogwí fwiaparinímíni níñwearóná winígíawamí xámí numearí anjé niaíwo wenjwámí seáyí e ñwearíniginí.

¹⁰ Síjo e ñweáagi nìwìntro seáyími seáyími nimóníro dînjí níá nìwìnrí

¹¹ anjwámí nípáwiro niaíwo xínáí Maríaí tîni ñweanagí nìwìntro re egíawixini. Xwíáyo nípíkínimearo omí yayí numemáná amípi o nání imóníjé wigí ayá rímíxarígíapi níroaro síjé gorí tîni íkíá díá —Díá yoí pírakenísaní tîni murí tîni náni ríniní. Díá apí dînjé nanjé eaaríjé xíxegíní síxí wíxaú tîni mìní wigíawixini.

¹² Mìní níwimáná enáná Goríxo oríjé nupárirí rímíjé re uríniginí, “Mîxí ináyí Xeroto tîjé e náni ámi mupa époyi.” uríagi wigí anjé e náni nuróná óí xegí wíyo ugíawixini.

Isipíyí anjío náni éfí ugíá nánirini.

¹³ Awa ríxa numáná enáná re enjiginí. Josepo oríjé nìwìnríná anjínají Goríxoyá wo síjání nírónapírí re uríniginí, “Ríxa níwiápínimearí niaíwo tîni xínáí tîni nímeámi Isipíyí anjío náni éfí úpoyi. Sepíoyíné nuro rémófe dání ámi nioní searímífé náni ñweáfríxini. Xeroto niaíwomí píkiní pía énapíní enagi náni rírarínini.” uríagi

¹⁴ o áríwíyimi aí níwiápínimearí niaíwo tîni xínáí tîni nímeámi Isipíyí anjío náni nuro

¹⁵ níñwearóná mîxí ináyí Xeroto péé náni ñweaagíáriní. Wíá rókiamoagá wo xwíyíá Goríxoyá níwuriyiri rífwamíjé eaárinjé rípí “Gí íwo Isipíyí anjío ñweanáná ‘Eíní.’ urímíáriní.” nírí eaárinjé apí xíxeni imónínfá náni Josepo niaíwomí Isipíyí anjío náni nímeámi unjiginí.

Niaíwíyo mîjé rírómfí emegíá nánirini.

¹⁶ Xeroto, Jerusaremiyo xwayf naniri nweano sogwí fwiapariñmí dání urínénaparigfáwa ámi xfómí mífwíménapfagfa náni “Yapisf rfa níwapiyoi?” niyaiwiri dñf rfa ápiáwínñf wéagi xewanño awami sinjo nání yariñf wíaná awa “Íná nweáagi winñjwanigñi.” uráfpi náni dñf nímorí porisowami uowaráná awa nuro niaiwf oxí Betirexemi dánfyfá tñi e mífimídáni nñjweaxa pugfáyfá tñi, niaiwf oxí wígi xwiogwí wáu wo siní mímúropa egfa niyoní mñf ríróme emegfawixñi.

¹⁷⁻¹⁸ Mñf ríróme eméaná xwíyfa Gorixoyá wfa rókiamoagf Jeremaiaoyi rinño níwuriyiri rfwamñf eaárñf rípi “Anf Rama dání ‘Yeyi.’ nírññi nñwí eánariñagi arfa wiarññi. Reserimi xíáíwa wígi niaiwf náni nñwí pñf níwíññi wígi niaiwf wówi sñjwí mífwinñfagfa náni mñf ikñjwí umírfagfa aiwí pñf mífwiárfagfawixñi.” rfwamñf eaárñf api íná xixeni imónññiñi.

Ámi Isipiyf añfyo dání yigfa nánñi.

¹⁹ Xeroto ríxa nípéaná re enññiñi. Josepo Isipiyf añfyo dání orñá níwíññí arfa aññaf Gorixoyá wo sññáñi nírónapñi re urññiñiñi,

²⁰ “Niaíwomí opíkianeyññi emegfáwa ríxa pegfa enagi náni níwíápnímeari niaiwo tñi xínái tñi nímeámi díxí Isíreriyf añfyo náni úpoyi.” urfagi

²¹ Josepo níwíápnímeari niaiwo tñi xínái tñi nímeámi nuri Isíreriyf añfyo nírémore

²² Josepo arfa re winññiñi, “Xerotomí xewaxo Akereasoyi rinño xano mífí ináyí nímónñi neamenñeagfpa xewaxo ení mífí ináyí e nímónñi Judia píropenisfyo re neamenñeani.” rarññagfa arfa níwiri wáyññiñiñi “Arige nuri Judia píropenisfyo nweámññiñi?” yaiwiarfna Gorixo Josepomí orñá nupárñi éf uowaráná epówa Judia píropenisfyo wíarí nímúro Gariri píropenisfyo náni nuro

²³ añf yof Nasaretí rinññipimí nweagfárñi. Wfa rókiamoagfáwa áma xiáwowayá xwfá piáxfyo dání iwiaronfo náni re rígfapi “Ayf re ríprfárñi, ‘O Nasaretí dánorñi.’ ríprfárñi.” rígfá api xixeni imónñwíññiñi Nasaretí náni nuro nweagfárñi.

3

Jono wayf numeaiá unjo xwíyfa wáf urññerñf nánñi.

¹ Jono, wayf numeaiá unjo, Jisaso sññi Nasaretí nweañáná, o nuri Judia píropenisfyo áma dñf meañe wáf nurímerfna

² re urayagfñi, “Gorixo xwioxfyo nímeámí níneairi píráññf neamenñeani anwi ayo enagi náni segf fwi yariñfapi rfwfññi nímamoro píráññf nísanñi nweáfrññi.” urayagfñi.

³ Wfa rókiamoagf Aisaiaoyi rinño nññi rfwamñf re eaññi, “Áma dñf meaññi dání áma wo rfaiwá re rarñi, ‘Ámínáo náni segf dñf of nanññf wímoiro of píráññf imoaríñfapññf wímoiro nero nweáfrññi.’ rarñi.” rfwamñf e nññi eaññi tñi xixeni Jono nuri axñi e yagfñi.

⁴ O rapírapí nanf níyíñi emeagomani. Kamerí fá (iyfá íríkwññf imónñf wú) níyíñi areríxí íríñfyo yíñagorñi. Aiwa ení nanf nagomani. Áxwaxí tñi pñf iníñf tñi nagorñi.

⁵ Judayí wígí aní xwé Jerusaremi ñweagfáyí tñi Judia pìropenisfyo ami ami ñweagfáyí nñi tñi iniigí Jodani rapápámí ñweagfáyí tñi

⁶ Jono tñí e nání nuro wígí fwi yarigfápi nání waropárí wíaná o wayí numeaia nuri ai

⁷ Parisiowa tñi Sajusiowa tñi —Awa weyíni nimeníro áamá wíyo seáyí e wimónarigfáwarini. Awa Jono wayí oneameainíro baríñagfa Jono siñwí e níwiniñí ayí wígí fwi yarigfáyí ríwímini nímamoro nisaníro mé “Wayíni oneameaini.” niyaiwiro baríñagfa níwiniñí nání re uríñinigini, “Sidírfí miáoyíné, ‘Ríwéná Goríxo xeaníñí sealkárinfá enagi nání éfí úpoyí.’ go searíagi ríñíñí meaaniginiñí wáyí nero nioni tífamini éfí baríñot?”

⁸ Soyíné fwi yarigfápi ríwímini nímamorínáyí, pírániñí nero íkfá sogwí naní níweríná yaríñpa imóníírixini.

⁹ Re mñirípa époyí, ‘Negí aríto Ebírfamoyáone enagi nání Goríxo wí xeaníñí nealkárinfá menini.’ mñirípa époyí. Goríxo ‘Ebírfamoyá fwiárfawé nání “Nioni ayo xeaníñí níwírfná aríge xwé obaxí imónínfáriní?” niyaiwirí ududí winarini.’ ríyaiwiaríñot? Oweoi, Goríxo dñí e yaiwipaxí menini. Anani síná tíyo dání Ebírfamo nání fwiárfawé wimíxiyipaxíriní.

¹⁰ Goríxo ríxa rapíwé íkfá mfkí tñí e nání íá xirini. Íkfá gíni gína sogwí naní míwéagi níwiniñfá nídikáriní ríá ikeaarínfáriní.

¹¹ Nioni sa iniigí tñi wayí seameaiaríñarini. Nioni ení eáníñáoní aiwí ríwíyo bíño nioni nímurónini. Seyíné nioni nání ‘Ámá wé róníñorini.’ niaiwíaríñagfa aiwí o nioni tñi xixení mímóníñagi nání áamá xínáíwáníñí mímóníro omíñí wíiarigfáyí bosoyá síkwí sú gwí wíkweaiarigfápa nioni oyá wíkweaipaxí menini. O wayí níseameairíná iniigí tñi seameainíamani. Wiyíné Goríxoyá kwíyí tñi seameairí wiyíné ríá tñi seameairí enífarini.” nuriñí

¹² Goríxo áamá naníyo yeáyí uyimíxemearí sipíyo anípá imíxiñí eníá enagi nání ewayí xwíyíá re uríñinigini, “Omíñí yarigfáyí pokí tñi wítfí aiwá eyeyírómfí ero aiwá ná aníyo tíro mamíwí tñi síyikí tñi ríá ikeaaríro yarigfápa Goríxo ení axípi e emíánirí wítfí mamíwí tñi ná tñi eyeyírómfí iníñe xegí pokí íá níxiñirí roní. Aiwá náyí aníyo tírí mamíwí tñi síyikí tñi ríá supáripaxí mímóníñíyo ikeaarirí enífarini.” uríñinigini.

Jisasomí wayí umeainí nánirini.

¹³ Jisaso Jono wayí onímeainirí nání Gariri pìropenisfyo dání níbirí iniigí Jodani rapá tñí e nírémorí omí wímeáagi aiwí

¹⁴ Jono nurakímíñirí nerí re uríñinigini, “Joxí nioni nání o wayí onímeainirí ríbaríñini? Oweoi, ‘Joxí wayí onímeainí.’ nímónarini.” uríagi ai

¹⁵ Jisaso re uríñinigini, “Xe wayí oumeaimíñirí siñwí nané. E neraínáyí, Goríxo nioni nání ‘O síwí wé róníñíyí nñi oeni.’ yaiwíaríñpí xixení yañwíi.” uríagi

¹⁶ o Jisasomí wayí umeaíáná o ríxa níminímeámí peyaríná re eníñinigini. Aní píríyo dání ófí ináná kwíyí Goríxoyápi xawíówíñíñí níweapirí omí wímeañinigini. Omí wímeaáná re eníñinigini.

¹⁷ Anínamí dání xwíyíá re ríñénapíñinigini, “Gí niaíwí ayá tñíñorini. Amípi o yaríñpí nání yayí ninarini.” ríñénapíñinigini.

4

Obo Jisasomi iwamfó wíwapiyinj nánirini.

¹ Kwíyí Gorixoyápi Jisasomi nîwímeámáná omi Obo iwamfó owíwapiyinirí áamá dînjí meanj e nánî nîméra úáná

² o aiwá mînjí ñwíá nîñweari rîxa sîá 40 nórîmáaná enáná o agwí wíáná

³ iwamfó wíwapiyarîño nîbîrî re urîñîñiginî, “Joxî ‘Niaíwí Gorixoyáonîrîni.’ yaiwinarîñjîpî nepa enánáyí, aiwá nîrî nánî ‘Sîñjá tiyí aiwá oimónîni.’ rei.” urîagî aí

⁴ Jisaso re urîñîñiginî, “Oweoî, wí emîméîni. Gorixoyá Bîkwíyo dání rîwamînjí re eánîni, ‘Ámá aiwá nánîni dînjí nîmorînáyí wí dînjí meapaxî menîni. Xwíyíá Gorixoyá rîñjîyí nîyonî dînjí nîkwîrórînáyí ayîni dînjí meapaxîrîni.’ Rîwamînjí e nîrîñîrî eánîni.” urîñîñiginî.

⁵ Obo Jisasomi nîméámî Jerusaremi anj Gorixoyá ayá tîñjîmîni nánî nuri anj Gorixoyá nánî ridîyowá yarîgîwámî rîkwíyo seáyî e nurárîrîmáaná

⁶ re urîñîñiginî, “Joxî ‘Niaíwí Gorixoyáonîrîni.’ yaiwinarîñjîpî nepa enánáyí, Gorixoyá Bîkwíyo dání rîwamînjí re nîrîñîrî eánîñagî nánî ‘Gorixoyá joxî sîkwí sîñjáyo pîrî uyîkîmî inîrîxîñîrî xegî anîñajowa awî nîroro íá rîxepîrî nánî uowárîñîñojî.’ nîrîñîrî eánîñagî nánî ananî mîmî nîmawirî xeamoi.” urîagî aí

⁷ Jisaso re urîñîñiginî, “Xwíyíá joxî mînjí nîrorî rîfîpî eánîñagî aiwî xwíyíá rîpî enî nîrîñîrî eánîni, ‘Negî Gorixoyá nepa enjî neánîrî epaxorîanîrî iwamfó mîwíwapiyipani.’ enî rîñîñagî nánî nionî wí e emîméîni.” urîñîñiginî.

⁸ Ámî Obo dîwí mînjí seáyîmî wiápîñîmeanjî bimî nánî nîméámî nîyirî anj nîñî xwíá rîrî nîrîmîni ikwîrónîñjîyo sîwá nîwirî xegî amîpî áamá nîwîñîróná ayá sîwí nurorî nîmeapaxî wimónarîñjîpî enî sîwá nîwirî

⁹ re urîñîñiginî, “Joxî xwíáyo nîpîkîñîmearî sîmanjîwíyónîñjî nîñurîñîrî nionî nánî yayí seáyîmî nîmeî. E níanáyí, amîpî sîwá sîá tiyî nîpîñî siapîmîñîni.” uráná

¹⁰ Jisaso re urîñîñiginî, “Setenoxî pîñî nîñîwiárîmî éfî uî. Xwíyíá rîpî ‘Ámîná Gorixoyá nánîni xwíáyo nîpîkîñîmearo yayí seáyîmî umero segî amîpî ‘Nwíáxîni.’ rîñîñjîyí emî nîmorî sîwí oyá nánîni dînjí ikwîroro éfîrîxîni.’ rîñîñagî nánî joxî nîrîfîpa wí emîméîni.” urîagî

¹¹ Obo pîñî nîwiárîmî úáná anîñajî wa nîbîro arîrá wigîfawixîni.

¹² Jisaso áamá wa Jono wayí numeaiá warîño nánî re rarîñagîá “Omî rîxa íá nîxero gwí anjîyo ñwirárîfárîni.” rarîñagîá o aríá e nîwîmo Garirî pîropenîsîyo nánî nuri nîñwearîná

¹³ anj Nasareti xîo xwé iwiaroñe pîñî nîwiárîmî nuri anj xegî yoî Kapaneamîyî rîñîñjîyo —Anj apî ipî Garirî tîñî ikwîrónîni. Seburano tîñî Napîtaraiyo tîñî awaúyá íwiárîfawé ñweagîferîni. E nánî nuri ñweanîñiginî.

¹⁴ Ayí rîpî nánîrîni. Gorixoyá xwíyíá wíá rókiamogî Aisaiaoyî rîñîño xwíyíá nîwurîyirî rîwamînjí re eaárîñîrîni,

¹⁵ “Xwíá Seburanoyá íwiárîfawé tîñî Napîtaraioyá íwiárîfawé tîñî enjîná ñweagîe ipî tîñjîmîni tîñî inîgî Jodanî rapáyo jîarîwámî dání tîñî xwíá Garirî imónîñîmîni émayî ñweagîe,

¹⁶ áamá oxî apîxî e ñweagîáyî nîñî Gorixomî muxîdarîñagîá nánî sîá yinîñîmîñîñjî ñweagîe rîxa wíá xwé bî óñagî wîñîgîfawixîni. Ayí apaxî mé pearîñagîá nánî ikwapiñîñîñjî umeaarîñjîyo rîxa wíá wókîmîxîni.”

Ríwamínj e nírínirí eánínjpi xíxeni imónín nání Jisaso wánínj imónínjo e nání nuri nweagfíní.

Ámá wiepísarínj imónínjpi nání wirímeaemenj náníní.

¹⁷ O anj e nání nuri nweae dání wáf re urímeníniginí, “Goríxo xwioxfyo mímeámí niseairí piránínj seamení anjwí ayo enagí nání segí íwí yarígíapí ríwíminí nímamoro sanínj nimóníro nweáfíxíní.” nurímerí

¹⁸ ípí Gariri imanjápá téní nípurná sijnwí wíníniginíní. Xíráxogwá wáu —Xíráo xegí yof Saimonoríní. O xegí yof ámí bí Pitaoríní. Xogwáo Adíruoríní. Agwíau egí omínj peyí ápearígíwáu enagí nání ubení peyí nání ípíyo mamówarínjagí Jisaso e níwínirí

¹⁹ re uríniginíní, “Agwíagwí níxídípiyí. Peyí nání yarígípa ámá nioní níxídípírfáyí ení axípi e wirímeapísi nání eaiwapiyimíní.” urágí

²⁰ agwíau ubení apaxí mé e nítimí ríwíyo uxídígísisixíní.

²¹ O e dání nuríná sijnwí wíníniginíní. Ámí xíráxogwá wáu —Agwíau Sebediomí xewaxowaúríní. Wífo Jemisoríní. Wífo xogwáo Jonoríní. Agwíau xano téní ewéyo níjweámáná wigí ubení aríkinínjagí piránínj yadírípínarínjagí Jisaso e níwínirí ríaiwá “Níxídípiyí.” uráná

²² agwíau ení anjíní egí ewé téní xanomí téní píní níwíarímí nayoari númí uxídígísisixíní.

Jisaso wáf urímerí símíxíyo nanj imíxímerí enj náníní.

²³ Jisaso Gariri píropenisíyo amí amí nemeríná xegí Judayíyá rotú anjío dání uréwapíyemerí xwíyá yayí winípaxípi —Apí Goríxo xwioxfyo mímeámí nerí piránínj umenjweanápí nání rínínjpiríní. Apí wáf urímerí ámá pí pí símíxí yarígíáyo téní uraní xíxegíní imónígíáyo téní nanj imíxímerí yaríná

²⁴ o yarínjpi nání yaní níwéa nuri Siria píropenisíyo nweagíáyí níní aríá níwíaríro nání wigí ámá símíxí xíxegíní yarígíáyí téní rínínj xíxegíní winarígíáyí téní ámá imíó dínj xíxéroarínjyí téní xóxwí yarígíáyí téní enj síwímí yárigíáyí téní o ténj e nání nímeámí báná o piránínj wímíxíyarínjagí nání

²⁵ ámá oxí apíxí obaxí Gariri píropenisíyo dánjyí téní Dekaporisí píropenisíyo dánjyí téní Judia píropenisíyo dánjyí téní wigí anj xwé Jerusaremi dánjyí téní inígí Jodaní rapáyo jíaríwámíní dánjyí téní epíroyí nero omí númí uxídígíawixíní.

5

Xwíyá Jisaso díwíyo dání uréwapíyínjpi náníní.

¹ Jisaso ámá oxí apíxí naiwí obaxí o ténj e nání bímiarínjagí níwínirí díwí múnjyo nání níyoari éf níjwearí xegí wiepísarínjyí xío ténj e nání báná

² o nuréwapíya nuri re uríniginíní,

³ “Ámá gíyí gíyíné ‘Nioní nígípi apániríní.’ mírípa éfáyíné, ‘Ámá arírá oneáipoyí.’ yaiwiarígíáyíné, Goríxo xwioxfyo mímeámí níseairí piránínj seamenjweaná enagí nání yayí seainípaxíyínéríní.

⁴ Ámá gíyí gíyíné, njwí eanírí yarígíáyíné, Goríxo múnj ikínjwí seamíríná enagí nání yayí seainípaxíyínéríní.

⁵ Ámá giyí giyíné, íwí mé nírímaxíníro saníní ímónígfáyíné, Goríxo xwioxíyo míméámí nerí seamenjweaníe dání xwíá níríní segí ímónínfá enagí nání yayí seainipaxíyínéríní.

⁶ Ámá giyí giyíné, aiwá nání agwí seairí iniígí nání seainíri yarínípa ríá míkíró píránní yarígíá ayí náníní niseaimónínfá Goríxo ananí xíxeni seainíá enagí nání yayí seainipaxíyínéríní.

⁷ Ámá giyí giyíné, ámá wíyo wá wianarígáyíné, Goríxo ení wá seawianínfá enagí nání yayí seainipaxíyínéríní.

⁸ Ámá giyí giyíné, ámá síjwí anígíe dáníraní, segípi úfámí dáníraní, díní ná bíní nímoro axípiní yarígáyíné, Goríxo xewaníjo síwá seainínfá enagí nání yayí seainipaxíyínéríní.

⁹ Ámá giyí giyíné, ámá mǐxí inaríná nuro píyíá wírarígáyíné, Goríxo ayí nání 'Gí niaiwíxíní.' rínfá enagí nání yayí seainipaxíyínéríní.

¹⁰ Ámá giyí giyíné, wé róníní Goríxo e éríxíníri wimónarínípi xídaríjagíá nání xeaníní sealkáríáyíné, o xwioxíyo míméámí niseairí píránní seamenjweaníá enagí nání yayí seainipaxíyínéríní.

¹¹ Ámá giyí giyíné, nioní nǐxídaríjagíá nání ikayíwí searíro xeaníní sealkáíro pí pí xwíyíá yapí seaxekwímoro seaiarínáyí, yayí seainipaxíyínéríní.

¹² Eníná wíá rókiamoagíáwamí xeaníní níwikára wagíápa axípi seyíné ení niseaikára warínáyí, seyíné anínamí nípeyíríná Goríxo yayí niseaimorí amípí ayá rímíxarínípi seaiapínfá enagí nání yayí seainipaxíyínéríní.

Saxí tǐnǐ wíá tǐnǐ nání uríní náníriní.

¹³ "Saxí aiwáyo nímorí nínírináyí awíí yarínípa seyíné nioní seararínáyo píránní níníxídiróná ámá níyoní ení níwíwapíyíro saxí awíí yarínípa axípiní wímíxíríxíní. Saxí awíí yarínípi nípurí ríxa uráwíníí ímónínánáyí aríre éaná ámí awíí ímóníníjo? Owéoi, amípí wí ímíxípaxí mímóníjagí nání óf e emí mǐwíáró móaná ámá xwíríjwí osíxayarígíaríní. Seyíné nioní seararínáyo níníwíáíkirínáyí, saxí ríxa uráwíníí ímónínípi emí moarígíápa Goríxo ení axípi emí e seamonfáriní.

¹⁴ Seyíné ámá Goríxomí xídípíríá nání uyíwí nímíxároro wíáníí uyamopíríaríní. Aní díwí mǐnǐyo íkwírónnípnínní ínní mímóní enípi yapí seyíné ení nioní píránní níníxídirónáyí, ámá níyoní síjání e wímónípníaríní.

¹⁵ Ámá ramíxí nímíxároro síxí wá nímearo síxí íkwaseaárarígíámaní. Nímíxároro seáyí e íkwíanjwíyo njwírárararígíaríní. Seáyí e tánáyí ámá aníyo ínní njweagíá níyoní wíá wókíaríníriní.

¹⁶ Ramíxí seáyí e íkwíáráráná ámá níyoní wíá wókíarínípnínní seyíné ení ámá síjwíyo dání wé róníní ímóníro ámáyo arírá wíro nerónáyí ámá síjwí niseainíro 'Ayí Goríxomí nǐxídíro nání ríá yaríníjo?' níyáiwíro omí seáyí e umeppíríaríní.

Njwí ikaxí níríníri eáníjpi nání ríní náníriní.

¹⁷ Seyíné nioní nání 'O Goríxoyá njwí ikaxí Moseso níríri eanípi tǐnǐ wíá rókiamoagíáwa níríro eagíápi tǐnǐ ení xwíá iwení nání bíjíríní.' mǐniaiwípaní. Xwíá iwení nání mǐbí amípí níríníri eáníjpi síní xíxeni ímónínfá nání bíjíríní.

18 Aga nepa searariṅini. Xwáráí t́nì ańfna t́nì s̀nì enánáyí ṅwí ikaxí níriniṛí eáníṅí nípiniṛí s̀nì xixenì mimónipa enánáyí ná b̀nì onímiápi riniṅí apí aiwí xwíá iweníámani.

19 Ámá gíyí gíyíné ṅwí ikaxí níriniṛí eáníṅí b̀i nánì ‘Xwémani. Xwíyá nímearipaxímani.’ n̄yawiwo ogámí nero áamá wí enì ax́pí ogámí eṕrí nánì n̄wíwapiyirínáyí, Gorìxo xwiox́yo m̄meámí neri seamenṅweaníná e yariǵáyí nánì ‘Siyikwápiáníṅí imóniǵáyírinì.’ rípírfárinì. Gíyí gíyíné ṅwí ikaxí níriniṛí eáníṅí xixenì ax́pí nero áamá wí enì ax́pí eṕrí nánì n̄wíwapiyirínáyí, Gorìxo xwiox́yo m̄meámí neri pírániṅí seamenṅweaníná e yariǵáyí nánì ‘Ámá xwé mamad́ríxániṅí imóniǵáyírinì.’ rípírfárinì.

20 ‘Seyíné Parisiowa t́nì ṅwí ikaxí eáníṅí meweǵáwa t́nì “None ṅwí ikaxí eáníṅípimi n̄x́d́rane e nerínáyí wé róniṅí yaríṅwini.” yaiwinariǵápi m̄múropa nerínáyí, Gorìxo xwiox́yo m̄meámí n̄seairi seamenṅweané wí ṅweapírfámani.’ searariṅini.

Wikí wónariǵá nánì uréwapýiṅí nánirini.

21 “Enjíná Moseso segí seárfawéyo ṅwí ikaxí nuriríná ‘N̄wiápínimeari áamá m̄ipíkpani. Ámá gíyí e nerínáyí xwíríxí seamepírfárinì.’ uríṅí seyíné ríxa aríá n̄wiro n̄j́fá imóniṅoí.

22 Ayí naní neri aiwí agwí nioni ámi b̀i n̄ipíkwinì naní seáyí e nimíxiri re searariṅini, ‘Ámá gíyí xegí áamá imóniǵá wo nánì wikí n̄wóniri m̄ixí nurirínáyí ań e d́nì xwíríxí mepírfárinì. Gíyí xegí áamá imóniǵá womi “D̄niṅí mayí roxini.” nurirínáyí opisí ańyo d́nì xwíríxí mepírfárinì. Gíyí xegí áamá imóniǵá womi “Majímaj́fá ikárinarini roxini.” nurirínáyí xewaníṅo xwíyá n̄meáriniri ŕfá ańṅí weariniṅyo ikeaxírfárinì.’ searariṅini.

23 Ayínánì Gorìxo nánì aiwá peaxí t̄m̄iniri neríná d̄niṅí re sináná ‘Ǵf áamá imóniǵáyí wo s̀nì xwíyá n̄mearipaxí imónini.’ d̄niṅí e sinánáyí

24 aiwá peaxí tariǵe m̄d́ániṅí e n̄it̄m̄i nuri om̄i xámí piyá n̄wírinimáná ámi r̄wíyo d́nì n̄ibiri d̄ixí aiwá peaxí t̄irini.

25 Seyíné woxí áamá wo t́nì xwíyá mearinipaxí imóninánáyí xwíríxíyo r̄wárinini nánì s̀nì óf e o t́nì nuríná ańṅí piyá wíriniṛini. E mepa nerínáyí, o xwíríxíyo r̄wáraná gapímaní xwíríxí meariṅo e d́nì porisowa t́ṅí e r̄wáraná awa gwí ańyo r̄wáripírfárinì.

26 Aga nepa re searariṅini, ‘Joxí íwí eńyí nánì n̄igwí íwí eńpí t́nì xixenì n̄roarí m̄wipa nerínáyí, ańṅí e ṅweanáná wí p̄nì n̄r̄wíáriro r̄wáramopaxí mimónini.’ searariṅini.

Íwí inariǵápi nánì uréwapýiṅí nánirini.

27 “Enjíná Moseso segí seárfawéyo ṅwí ikaxí nuriríná r̄waminiṅí neari ‘Meániǵipagwí áamá wí t́nì íwí minípani.’ nuriri eańpí seyíné aríá n̄wiro n̄j́fá imóniṅoí.

28 Ayí naní neri aiwí agwí ámi b̀i n̄ipíkwinì naní seáyí e nimíxiri re searariṅini, ‘Ámá n̄nì gíyí gíyí apíxí wimi “Nioni í t́nì íwí inipaxonirini.” yaiwiminiri nánì s̄ṅwí íwí n̄wínirínáyí, o ríxa d̄niṅí t́nì íwí inarini.’ searariṅini.” uríṅinigiṅi.

29 O áamá ayí d̄niṅí oeyírónipoyiniri re uríṅinigiṅi, “Segí s̄ṅwí wíyíj́i ‘Íwí apí ei.’ r̄ránáyí s̄ṅwí e r̄r̄f̄yi n̄yori em̄i moríni. E ninirónáyí r̄n̄niṅí

xwé niseainirinjé aiwi Gorixo ríá aninjé wearinjéyo seakeaaráná ríninjé seainimínirí enjépninjé seainínfámaní. Sijnwé wiyini anipá nimónirínáyé ayí nanjé menjagi aiwi joxí síní sínjé urfá enjagi nání ayí ananiríní.

³⁰ Dìxí wé onamínjé tñí fíwí nání feapá sínánáyé ‘Gorixo gí wará níríní ríá aninjé wearinjéyo nikaáarínigíní.’ nìyaiwirí wéú nìwákwinírí emí morííní. E nínírínáyé ríninjé xwé nìsinírí aiwi ríninjé Gorixo ríá aninjé wearinjéyo sikaáaráná sínimínirí enjépninjé sínínfámaní. Wé wúni nìwákwinírínáyé ayí nanjé menjagi aiwi joxí síní sínjé urfá enjagi nání ayí ananiríní.

Apíxé emí moarígáápí nání uréwapýinjé nániríní.

³¹ “Enjíná Moseso njwé ikaxí nírírí ríwamínjé re eanjínigíní, ‘Ámá go go xegé xiepími “Emí omómíní.” nìyaiwirínáyé ámá níní “O apíxími ríxa emí monjoi.” yaiwipírí nání payí wina nimíxírí míní wiowárfwínigíní.’ Moseso ríwamínjé nanjé e nírírí eanjé aiwí

³² agwí nioní ámí bí nípíkwíní nanjé seáyí e nimíxírí re seararínjíní, ‘Go go xegé xiepí xámi meanjé ámá wo tñí fíwí bí minaríná emí nìmorínáyé í ámá womí nìmeánírí aí xámi nìmearí emí monjoyá dínjéyo dání fíwí inarínjé. Go go apíxí wa nìmearo emí mogfími nìmearínáyé ayí ení í tñí fíwí inarínjé.’ seararínjíní.

Sínjá tñjé e dáníninjé rarígáápí nání uréwapýinjé nániríní.

³³ “Enjíná Moseso segí seárfawéyo njwé ikaxí nuríríná ríwamínjé rípí nearí re urínjínigíní, ‘Seyíné woxí woxí sínjáyo árxá nìwirí “Sínjá ro njweanje dání rírarínjíní.” nuríríná yapí bí murípaní. E nuríríná Goríxoyá sínjéwíyo dání axípí éfírxíní.’ Ríwamínjé e nurírí eanjépí seyíné arfá nìwíro nìjféá nimónírí aiwí

³⁴⁻³⁵ agwí nioní ámí bí nípíkwíní nanjé seáyí e nimíxírí re seararínjíní, ‘Xwíyá bí níríríná sínjá tñjé e dání mírípa éfírxíní. Anjína ayí Goríxoyá íkwianjé éfí njweani nání imónínjagi nání e dání xwíyá “E rírarínjíní.” mírípa éfírxíní. Xwíarí ení ayí Goríxoyá síkwí tñí xwírínjéwí nosaxírí njweanjé rí enjagi nání xwíá rírí eje dání xwíyá “E rírarínjíní.” mírípa éfírxíní. Jerusaremi ayí anjé míxí ináyé Goríxoyá enjagi nání anjé apímí dání ení murípa éfírxíní.

³⁶ Dìxí dínjéyo dání dífá wíyí pípífo onjé werí apfá wenjé werí epaxí mimónínjagi nání “Gí mñjé ríyímí dání rírarínjíní.” wí murípa éfírxíní.

³⁷ Pfné nuríríná sa “Oyi.” urírí “Oweoi.” urírí xíxení éfírxíní. Wíní nírá nurí “Sínjá tí tñjé e dání rírarínjíní.” nurírínáyé, ríxa Oboyá dínjéyo dání yarínjoi.’ seararínjíní.

Xíxe éanarígáápí nání urínjé nániríní.

³⁸ “Enjíná Moseso segí seárfawéyo njwé ikaxí nuríríná ríwamínjé nearí re urínjé, ‘Ámá wa seyínéyá womí sínjéwí pírí seauyíkíáná seyíné ení wayá womí sínjéwí pírí uyíkiríní. Wa seyínéyá womí manjé pírí seayíreááná seyíné ení wayá womí pírí uyírearíní.’ nurírí eanjépí seyíné arfá nìwíro nìjféá imónínjoi.

³⁹ Ayí nanjé nerí aiwí agwí nioní ámí bí nípíkwíní nanjé seáyí e nimíxírí re seararínjíní, ‘Míxí seyíné seaiáná seyíné xíxe míwípaní. Ámá wo marípínjéwíyo iwanjé reááná xfómí ení meá ámí bí tñí reámínírí yaríná xe oneanírí marípínjéwí mídání wímíxíríní.

40 Ámá wo xwíríxí nírimerí díxí sorfá rírápímíníri yaríná xfo xe onírápíníri síjwí níwíníri iyfá nípání méú ení mìní wirfíní.

41 Porísí woraní, gapímaní woraní, “Nígwí nání marfá, joxí sanj nínírápírí nígí sanj rípi nímeámí anj apimí nání nuí.” ríráná “Nígwí meámí imorí nímeámí umíniréíní?” mīyáiwipani. Anj xfo rírífipimí nírémorí aiwí “Ámí anj bimí nání ananí nímeámí oruimíní.” urífíní.

42 Ámá wo amípí nání xegí díjíf nīyáiwírí ríxíjíf rírífípyí sa mìní wirfíní. Ámá wo “Amípí wí nioniyá ríwéná siapímfa nání joxiyá niapet.” ríránáyí “Meníní.” murípaní. Sa mìní wirfíní. seararíní.

“Xejwí imónígáýf nání díjíf sípí seaiwínígíní.” uréwapíyínf náníní.

43 “Eníná Moseso segí seárfawéyo njwí ikaxí nuríríná ríwamínjf nearí re urínjípí, ‘Ámá díxíyoyí díjíf sípí síwínígíní.’ nurírí eanjípí seyíné arfá nīwíro níjfa imónínj. Xwíyíá rípi, segí ámináowa rígfápi ‘Xepíxepá rónígáýf tñí wíkí tñí iníríní.’ rígfápi ení seyíné ríxa níjfa imónínj.

44 Ayí e nerí aiwí nioní ámí bí nípíkwiní nanj seáyí e nímíxírí re seararíní, ‘Díxí xepíxepá rónígáýf nání díjíf sípí síwínígíní. Ámá xeanínj seaikárarígáyo nanj wí owímeaní Goríxomí ríxíjíf urífíní.

45 Seyíné e nerínáyí, nepa niaiwí segí ápo Goríxoyá niaiwíyínénínj imónínj. seararíní. Ayí rípi nání seararíní. Xewanínjyá díjíf tñí ámá sípí ayo tñí nanj ayo tñí sogwí wanarínjíní. Iníá ení oyá díjíf tñí wé rónígá ayo tñí wé mírónígá ayo tñí eaarínjíní. O ‘Ámá sípí ayo aiwí iníá weari sogwí wanírí mepa oení.’ yaiwiarínjmaní. Seyíné o xegí niaiwíyíné enjagí nání ámá segíyo tñí xepíxepá rónígáýo tñí aiwí Goríxo yarínjpa axípí wéyo merfíní.

46 Seyíné ámá díjíf síxí seayígáýoní díjíf sípí nīwirónáyí, ‘Nene e yarínjagwí nání Goríxo yayí nīneairí amípí ayá tñj bí neaiapínfáríní.’ rīyáiwíarínj? Oweoí! Ámá takísí nání nīgíwí nīnearápíríná xíxení mīnearápí bí fíwí nearáparígáwa axípí díjíf síxí uyígáýoní díjíf sípí nīwíro nání ‘Goríxo amípí ayá tñj bí mìní wínfáríní.’ yaiwiarínjwáraní? Oweoí!

47 Ámá díxíyoní óf e síjwí nīwíníri yayí nīwirínáyí, ‘Ámá wí yarígáýf tñí xíxení mímóní múroarínjwíní.’ rīyáiwíarínj? Oweoí! Ámá Goríxomí mīxídpá yarígáýf aí axípí seyíné yarígápa ení e yarínjagfa nání e mīyáiwipani.

48 Ayínání segí séno, anjnamí njweajo wé rónínj nímónírí ámá nanj ayo tñí sípí ayo tñí aí díjíf sípí nīwírí nanj wíarínjpa seyíné ení axípí e wirfíní.

6

Arírá nīwiríná epaxípí nání uréwapíyínf náníní.

1 “Seyíné ‘Nanj owiimíní.’ nīyáiwíríná ámá síjwí nīseaníro weyf seamepírí nání wígí síjwí anígíe dání mīwipani. Seyíné e nerónáyí, séno, anjnamí njweajo ríwéná aríá tñj wí seaiapínfámaní.

2 Ayínání ‘Uyípeayíyo aríá nīwirí rípi mìní owimíní.’ nīyáiwírínáyí, ámá sípí erí nanj erí yarígáýf ámá síjwí nīnaníro weyf onímépoyíníri wígí ámá womí ‘Pékákí nīra xámí nīmeai.’ nurírí óf eraní, rotú anjyoraní, yarígápa mepa éfíxíní. Nioní nepa seararíní. Ámá weyf numerínáyí

ayí wigií wimónariñpí ríxa meaaríñagíá nání ríwéná Goríxo ayá tñí bí wimínirí enípí meapírfámani.

3-4 'Uyípeayíyo arírá níwirií ripí miní owimíní.' níyaiwirínáyí, wé núkaúni tñí míwipani. Ná wúni tñí ínimí ikwisóríxini. Ínimí e níwirínáyí, ápo Goríxo síñwí níseanirí ríwéná yayí níseairí amípí ayá tñí xó seaiapimínirí yariñpí ananí níseaiapiníárini.

Goríxomí ríxíñf nurífná urípaxpí nání uréwapiyíñf nániríni.

5 "Seyíné ripí ení Goríxomí xwíyá rírímí níwiríná áamá sipí rirí naní rirí yariğıáyí áamá síñwí nínaníro weyí onímépoyiní ge ge áamá obaxí tñí e rotú añfyorani, óf osísagwíyorani, éf níroro Goríxomí xwíyá rírímí wiaríğıápa mepa éfrixini. Nioní nepa searariñini. E yariíná áamá síñwí níwíníro weyí numerínáyí ayí wigií wimónariñpí ríxa meaaríñagíá nání ríwéná Goríxo ayá tñí bí wimínirí enípí meapírfámani.

6 Seyíné Goríxomí xwíyá rírímí níwiríná re éfrixini. Díxí añfyo ínimí nípáwiri ówaní níyárimáná díxí ápomí ínimí dání rírímí wiríini. Seyíné ínimí dání nerínáyí, Goríxo síñwí níseanirí ríwéná amípí ayá tñí xó seaiapiníápi ananí níseaiapiníárini.

7 Goríxomí xwíyá rírímí níwiríná áamá Goríxo nání majíáyí omí xwíyá rírímí níwiríná ayá wí nira nuro 'Nene e nerínáyí, Goríxo aríá neainíñoi.' níyaiwiro yariğıápa mepa éfrixini.

8 Seyíné amípí wí nání díwí níkeamóníro síní segí séno Goríxomí yariñf míwipa enáná o ríxa xámí níjía imóníñagí nání Goríxo nání majíáyí yariñf ayá wí níwia nuróná yariğıápa mepa éfrixini.

9 Goríxomí xwíyá rírímí níwiríná re urífríxini, 'Negí ápoxini, añfnamí ñweañoxini, "Áamá níní joxini ñwíáoxi enagi nání wéyo orímépoyi." neaimónariní.

10 "Joxí xwioxíyo míméámí níneairí neamenñwearíá nání oimónini." neaimónariní. Añfnamí amípí joxí "E oépoyi." simónariñpí nání yariğıápa nene "Xwíá rírímí ení axípi e oyaneyí." neaimónariní.

11 Agwí sía ríyi aiwá nani nání neaiapet.

12 Áamá nene íwí nealíáyo yokwarímí wíiaríñwápa joxí ení nene yokwarímí neaii.

13 Áamá wí ení eáníğıárfanirí iwamífo owíwapiyípoyinirí síñwí míneanipani. Obo mímíwíalí neainíğinirí awí neamenñwearíxini. [Xwioxíyo míméámí níneairí pírániñf neamenñweapaxoxi imónirí ení síxí eánípaxoxi imónirí ikínípaxoxi imónirí enjoxi, íniná ayí joxini enagi nání rariñini. "E e imóníwíníğini." neaimónariní.] Goríxomí ríxíñf nurífná e urífríxini.

14 Seyíné áamá wí íwí sealíáyo yokwarímí wíiánáyí, séno Goríxo, añfnamí ñweaño seyínéyá ení yokwarímí níseaiiníñoi.

15 E nerí aí íwí sealíáyo yokwarímí míwipa éánáyí, segí séno ení seyínéyá yokwarímí seaiinímeníñoi.

Aiwá ñwíá níñwirárinífná epaxpí nání uréwapiyíñf nániríni.

16 "Seyíné aiwá ñwíá níñwirárinífná áamá sipí ero naní ero yariğıáyí símí níyímíro yariğıápa mepa éfrixini. Ayí áamá síñwí níraníro símímaní síyó xenáná ayí re yaiwipíri 'O aiwá ñwíá ñwiráriníñorani?' oyaiwípoyinirí emearíğıápa mepa éfrixini. Nioní nepa re searariñini, 'Ayí

ámá weyf onímépayiniri e nero wigí wimónariñpi ríxa áamá weyf uméagfa nání ayá tññí ríwéná wimíniri enñpi wí meapírfámani.' searariñini.

17-18 Seyíné aiwá ñwíá ññwíráririñí áamá 'O aiwá ñwíá mññweañorini.' yaiwipíri nání dífá komíxí niníro símimañíyo wayí níróníro éfríxini. Seyíné yumí e nerínáyí, segí séno Goríxo sññwí niseañiri ríwéná yayí niseairí ayá tññpi bí mñni niseaiapínfáriní.

Amípí ayá tññpi aññamí otípayiniri uréwapíyíñí nánirini.

19 "Xwíá tñyo amípí ayá rimíxariñpi wí ípíkwíyí xwíríá ikíxeri wí ñigiyí kírí wí ríweaxwí imóníro nfkwirí nípáwíro íwí mearo epaxí enagí nání wíni wíni nání dññí nímoro nímeeayíro mñtipa éfríxini.

20 Seyíné Goríxoyá sññwíyo dánt wé róníñí nimóníro yumí áamáyo arírá nñwirínáyí ayí seyíné amípí ayá tññpi aññamí awí eámeámíñíñí yáraníñoi. E ípíkwíyí wí xwíríá ikíxeri ñigiyí kírí ríweaxwí imóníro nfkwiíro nípáwíro íwí mearo epaxí mímónini.

21 Segí amípí nañí ayá rimíxariñgíápi xwíá tñyo wenánáyí ayí xwíá tñyo nání dññí mopírfáriní. Aññamí wenánáyí ayí e nání dññí mopírfáriní.

"Sññwí uyíwíñíñí imónini." uréwapíyíñí nánirini.

22 "Segí sññwí ayí uyíwíñíñí imónini. Sññwí tñni píraníñí naníro wé róníñí nerónáyí dññí naññí aumaúmí niníro segí xwioxíyo wíñíñíñí seákiarini.

23 E nerí aí segí sññwíyo dánt íwí nání naníronáyí segí dññí xwioxíyo síaníñí yimíxárinariñoi. Díxí xwioxíyo wíñíñíñí ónínpi sía ñiyimíxírfínáyí ayí aga sía xaiwíñíñí yimíxárinariñoi.

Aiwá tñni aikí tñni nání ududí winariñí nání uréwapíyíñí nánirini.

24 "Áamá wo áamá waúyá xínáiníñí nimóniri omíñí wiipaxí menini. E nerínáyí wíomí dññí sñxí nuyiri wíomí dññí peá nímori nerí wíomí píraníñí ayá tñni nixídíri wíomí peayí nñwianiri eníñoi. Seyíné ñígwíyíyá omíñí wiíariñíñíñí nimóníro 'Ñígwí wí mñnimúropa oení.' ñiyaiwírínáyí, Goríxoyá omíñí wiíariñí woxíñíñí imónípaxí menini.

25 Nioní re searariñini, "Aríge píraníñí ñweaniréwini?" mñriipa nero aiwá tñni inígí tñni nípíri nání ududí mepa ero iyáí aikí amípí waráyo yínipíri nání ududí mepa ero éfríxini.' searariñini. Ayí rípi nání searariñini. Segí dññí jáyí aiwá nání moarígíáyo seáyí e imóniri wará jáyí ení aikí yínariñíñí seáyí e imóniri enagí nání searariñini.

26 Seyíné iní nání dññí mópoyí. Iní aiwá íwíá uríri aiwá mirí añíyo awí eámeámí yárirí mepa yarígíá aiwí segí séno Goríxo, aññamí ñweaño níméri aiwá mñni wiariñíñí. Seyíné 'Íñowa neamúroníoi.' ríyaiwiariñoi? Oweoi.

27 Seyíné woxí, 'Sepiá ámi bí oimónimíni.' ñiyaiwirí ududí éoxí sepiá ámi bí imónariñíñí? Oweoi.

28 Seyíné apí aí wí mepaxí imóníñagfa nání aikí nání pí nání ududí yaríñoi? Ará adowayí amíyo eníñáñna nání dññí mópoyí. Aníñí mñí iyáí óf earí aikí yiri yaríñíñí? Oweoi.

29 E nerí aí nioní re searariñini, 'Eníná negí míxí ináyí Soromono níkíñiri okiyá nínfísáná adowayí apí tñni xíxeni mímóníñíñíñí.' searariñini.

30 Goríxo adowayí tñni aráyo —Ará agwí eníyo ananí ñíyoaro sía wíyimi ríá ikeáarípírfáriní." uríñíñíñí. Wiepísaríñíyí "Goríxo ará nání ayá

síwí muroarini.” oyaiwípoyniri Jisaso e nuriri re uriniginini, “Oxí apixíyíne, Gorixomi dñí onímiápi íkwíroarigíáyíne Goríxo adowayí tñi aráyo okiyáññi yariñagi nani soyíne eni anípaxí aikí e seayirínfáriní.

³¹ Aiwá tñi iniigí tñi pí naniréwiniri ududí mepani. Aikí eni pí yinaniréwiniri ududí mepani.

³² Émáýí, áamá Goríxo nani majíáyí api nípini nani aníñí miní nero meaaníro yariigáriní. E nerí aí segí sèno, anínamí nweanjo seyíne api nípini nani seainarína o ríxa nijá imóniñagi nani seyíne axípi e mepa érixini.

³³ Amípi api meáminiri nani mepa erí ‘Wé róniñí Goríxo yariñípi nioní oimónimíni.’ niyaiwiri erí Goríxo xwioxíyo míméámí nínearí neamenweanfe páwiri nani amípi xó wimónariñípi erí nerínáyí, Goríxo anani api nípini nisiiní.

³⁴ Ayínáni ‘Wíaríná aikí pí yínirane aiwá pí nírane yaníwárfani?’ niyaiwiro ududí mepani. E neríná ududí sá wíyimi epíríáyí tñi nawíni axínáni níkumíxíro ayá wí ududí yariñoi.

7

Píne meararigíá nani uréwapíyíñí nánirini.

¹ “Goríxo seyíne eni xwíyá seameariniginiri áamá wíyo xwíyá numearípa érixini.

² Seyíne áamá wíyo xwíyá umeararigíápa Goríxo eni xwíyá seameariníriní. Seyíne ríá tñí numearirínáyí, Goríxo eni ríá tñí seameariníriní.

³ Seyíne ‘Íwí amípi e mepani.’ urigíapimi dani Goríxo apimi dani xwíríxí seameníriní. Joxíyá íwí yariñípi síñwíyo íróniñí wenagi aiwí mísékinariñagíñí díxí áamá imóniñí wo íwí onímiápi yariñípi síyikwíñí nweanagi pí nani winariñíriní?

⁴ Íká írú díxí síñwíyo wenáná díxí áamá imóniñí woyá síñwíyo síyikwí nweanagi níwiníro aríre ‘Oríméámíni.’ urariñíriní?

⁵ Joxí naní erí sípi erí yariñoxini, joxíyá eni írú urí wenípi xámí emí nímamónimáná síñwí píraníñí níwiniri oyá síñwíyo wenípi eni anani emí umamoríni.

⁶ “Segí memiá odípi xwíríñwí osaxípríxiniri odípi yariñe xwíá e mtarigíápa xwíyá naní Goríxoyá eni áamá ‘Ayí pí pínéríni?’ yaiwiarigíáyí ará níwiri aí ríwíminí mamopríxiniri murípa érixini. Síwí síwí nearopríxiniri amípi naní miní míwiarigíápa xwíyá Goríxoyá áamá ará míwíáyí xeaníñí seaiapríxiniri murípa érixini.

Gorixomi rixíñí urírxíxiniri uréwapíyíñí nánirini.

⁷ “Seyíne Goríxomi yariñí níwiro segí seaimónariñípi nani rixíñí uráná o anani miní seaiapíníriní. Rixíñí nuriri amípi wí o tñí e dani píániñí neríná anani meapíríriní. Rixíñí nuriri wá e nírómáná wakwí óránániñí éaná Goríxo anani ará nísiri añí ówaníñí seakwiiníriní.

⁸ Ayí rípi nani searariñini. Áamá níní gíyí gíyí yariñí níwiri wígí wimónariñípi nani Goríxomi rixíñí nurirínáyí anani meaarigíriní. Yariñí níwiri Goríxo tñí e dani píániñí nerínáyí anani meaarigíriní. Yariñí níwiri Goríxoyá wá e éí nírómáná wakwí óránániñí éaná o

ananí anj́ ówanj́nínj́ ẃkwiiarínj́ríní. Ayínání ananí Gorixomí yarínj́ wiayífríxíní.

⁹ Seyíné re éí nj́wíxapígfáyíné woxí díxí íwo aiwá nání ríxínj́ ríráná xenj́ẃ síj́ná renj́yí nímearí umeaiarínj́rání? Oweoí!

¹⁰ Díxí íwo peyí nání ríxínj́ ríráná sídíří renj́ nímearí umeaiarínj́rání? Ayí ení ananímaní.

¹¹ Seyíné íwí néra warígfáyíné aiwí segí niaiwí ríxínj́ searáná amípí awíaxíyí míní wíarígfáríní. E nerí aí segí séno, anj́namí nj́weanjoyí anj́paxíříní. Gíyí gíyí ríxínj́ uráná amípí nanj́pí ananí míní winígíní.

¹² Seyíné ‘Ámá e oneaiípoyí.’ nıyáiwirínáyí, seyíné ayo ení axípí e wiiríní. Nwí ikaxí Moseso nırírí eanj́pí t́nı xwıyá wá rókiamoagfáwa nırıro eagfápi t́nı apı e rınınjagı nánı rarınını.

Íwı inınjıyau nánı uréwapıyınj́ nánırını.

¹³⁻¹⁴ “Íwı onıgı inınjıyıkwnımı páwıanıro éřırıxını. Ayı řıpı nánı seararınını. Íwı řfwená Gorıxo xeanınj́ winfa nánı inınjıyı óf xwé inınjagı nánı ámá obaxı Gorıxo nánı dınj́ mımó ayımı nıpáwıro wıgı dınj́ t́nı néra warını. Ayınánı seyíné óf Gorıxo řfwená dınj́ anınj́ ínıná nj́weapırfa nánı seaiapınfa nánı onıgı inınjıyıkwnımı páwıpırı nánı anınj́ mını o rınjıpımı nıxđdıro éřırıxını.

“Ámá íkáfánj́ imónınjı.” uréwapıyınj́ nánırını.

¹⁵ “Mımónı wá rókiamoarígfáwa wıgı dınj́ inımınıyı sfwı sayı sf roarınj́ yapı nımónımáná aiwı seyíné tfámını nıbırfná sipısıpı yapınınj́ awayını yarıgfápa nımónımı seaiıneapırřarını. Ayınánı sınj́wı t́nı erfnı.

¹⁶ Seyíné íkáfá nanj́ wéfná nıwınırfná ‘Ana nanj́narını.’ rıro sipı wéfná nıwınırfná ‘Ana sipınarını.’ rıro yarıgfápa sipı imónınj́ mımónı wá rókiamoarígfáwa yarıgfápi nıwınırfná ‘Yapı rıneaiıwapıyarını? Nepa Gorıxoyáowamanı.’ yaiwıfrıxını. Ámá yapı seyíné seaiıwapıyanıro bıáyı ekırıkwnınj́ imónınjı. Wainı sogwı ekırıkwnıyo darıgfáranı? Oweoı! Íkáfá pikı sogwı enj́wıxıyo darıgfáranı? Oweoı!

¹⁷ Řıpı enı axıpırını. Íkáfá nanj́yı sogwı nanj́ wearınj́rını. Sipıyı sogwı sipı wearınj́rını.

¹⁸ Íkáfá nanj́yı sogwı sipı wepaxı mımónını. Sipıyı sogwı nanj́ wepaxı mımónını.

¹⁹ Íkáfá nfnı sogwı nanj́ mıwéyı nıdıkárıro řáf ikeaararıgfárını.

²⁰ Ayınánı seyíné íkáfá sogwıyo nıwınırfná nj́fá imónarıgfápa sipı imónınj́ mımónı wá rókiamoarígfáwa yarıgfápi nıwınırfná ‘Gorıxoyáowamanı.’ yaiwıfrıxını.

Gorıxo “Joxı nánı nıonı majfárını.” urınıgınrı uréwapıyınj́ nánırını.

²¹ “‘Ámá Jıasomı “Ámınáoxını, Ámınáoxını” urarıgfá nfnı xegı xano, anj́namı nj́weanjo xwıoxıyo mımeámı nerı pıránınj́ ımenj́weanfe páwıpırřarını.’ mıyáıwıpanı. Ámá xfo wımónarınj́pı xđdarıgfá gıyı gıyı, ayfnı nıpáwıro nj́weapırřarını.

²² Sfá Gorıxo ámá nıyonı mı ómómıxımı enfáyımı ámá obaxı re nırayıpırřarını, ‘Ámınáoxını, Ámınáoxını, nene yoı joxıyáyo dánı xwıyá wá rókiamoagwárını.’ nınırıro ‘Yoı joxıyáyo dánı imfó

míxí umáinowáragwáriní.' níniríro 'Yoí joxiyáyo dání emímí obaxí wíwapiyagwáriní.' níniríro epíríá enagi aiwí

²³ áamá níyíyá síŋwí anígfe dání re urímíáriní, 'Seyíné nání nioní níjǵá wí mimóniní. Ríkíkíríó yarígǵáyíné nioní píní níníwíárimí úpoyí.' urímíáriní.

Anǵ mírarígǵíwaú nání uréwapíyínǵ nániríní.

²⁴ Áamá gíyí gíyí nioníyá xwíyíá rípi aríá nínirí xíxeni e níníxǵdírínáyí ayí áamá síŋá anǵ nímíríríná dínǵ píráninǵ neŋwíperí xwíá nímiga níwerí síŋá piará ínimi yapíninǵnamí dání síŋá piará anǵ mírínǵápi e dání níkíkíríó níyapírí mírarinǵóninǵ imónínǵoí.

²⁵ Iníá earí iníǵí waxí xwé weapírí ríwípí erí nerí aiwí aníwá síŋá ínimi yapíninǵnamí dání níkíkíríó yapíninǵagi nání míkwierómioanǵinǵiní.

²⁶ Áamá gíyí gíyí xwíyíá nioní rarínǵápi aríá nínirí aí xíxeni mepa nerínáyí ayí áamá síŋá anǵ nímíríríná majímájǵá níkárínirí iníkiyo seáyí e dání síŋá níkíkíríó níyapírí mírarinǵóninǵ imónínǵoí.

²⁷ Iníá earí iníǵí waxí weapírí ríwípí erí yaríná aníwá níkwierónowirí ríwí nira piéonǵinǵiní." Jisaso e nurírí

²⁸⁻²⁹ xwíyíá api nípiní ríxa nira núśáná enáná áamá e epíroyí egíáyí o ŋwí ikaxí eáninǵpi mewegíawa uréwapíyarígǵápa muréwapíyí néní tíŋóninǵ uréwapíyarínǵagi nání ududí néra ugíawíxíní.

8

Peyíyí imóninǵí womí nanǵ imíxínǵ nániríní.

¹ Jisaso nuréwapíyíśáná dǵwí mǵínǵyo dání weaparíná oxí apíxí niaíwí obaxí númí weaparíná re eníninǵiní.

² Áamá peyíyí imóninǵí wo níbírí níwímearí mǵínǵ xwíáyo níkwírorí re uríninǵiní, "Ámínáoxíní, joxí nioní nání 'Nanǵ owimíxímíní.' níyaiwiríná ananí nanǵ nímíxípxoxíríní." uríagi

³ Jisaso wé íeapá níwirí seáyí e níwikwíárirí " 'Joxí nanǵ oimóníní.' nimónáriní. Ríxa nanǵ imónei." uráná re eníninǵiní. Peyíyí imónínǵo nanǵ imóníagi

⁴ Jisaso re uríninǵiní, "Joxí nioní nanǵ simíxǵáyí nání amíná nurí áamáyo áwanǵ murípaní." nurírí áamá o Moseso eníná ŋwí ikaxí ragípi mé áamáyo xewanínǵo áwanǵ nura emeníninírí e nurírí ámí re uríninǵiní, "Amíná apaxípáninǵ imóníǵíawa tíŋí e nání nurí womí síwá níwinírí nanǵwí rídíyowá nání negí aríó Moseso eníná sekaxí nearagíyí bí mǵiní wíríxíní. Goríxo nání rídíyowá síárirí joxí nanǵ imóníǵpi nání áwanǵ rírí oenírí mǵiní wíríxíní." uowáriníniníní.

Porisí woyáyí womí nanǵ imíxínǵ nániríní.

⁵ O anǵ yoí Kapaneamíyo rémóaná wauyí porisí ámíná imóninǵí wo níwímearí wauní ríxínǵ nurírí

⁶ re uríninǵiní, "Ámínáoxíní, gí inókíninǵ nímónírí omínǵ níiarínǵo enǵ níní síwímí nerí níwerí ríninǵ xwé winaríní. Ananí nanǵ imíxíréní?" uríagi

⁷ Jisaso re uríninǵiní, "Ananíríní. Nioní nurí nanǵ imíxímíní." uríagi aí

⁸ porisí áminá imóniŋo re niyaiwiri “Porisí wa nioni ínimí nuríniŋípa simíxíyí ení Jisasomí ínimí wuríniŋí.” niyaiwiri re uriŋinigiŋí, “Ámináoxini, nioni áamá wé róniŋí joxi t́ni xixeni mimóniŋagi nání joxi gí aníyo íwiapiŋaxí mimóniŋí. E neri aí joxi re dání ‘O naní oimóniŋí.’ ráná gí omiŋí niariŋo naní imóniŋiŋoŋi.

⁹ Ayí rípi nání searariŋiŋí. Nioni ení áamá omiŋí ‘Ayí ayí ei.’ niriŋíŋíwami ínimí wuríniŋiŋí. Nioni ení porisí wa ínimí nuríniŋoŋi. Womí ‘Joxi aní ui.’ uráná sa anani aríá niniŋí wariníŋiŋí. Womí ‘Bei.’ uráná sa xixeni bariníŋiŋí. Gí inókiniŋí niariŋí womí ‘E ei.’ uráná xixeni yariníŋiŋí.” uríagi

¹⁰ Jisaso aríá e niwiri nání ududí neri áamá xíomí númí waríŋíayo níkinimóniri re uriŋinigiŋí, “Isireriyíné woxi áamá ro díní seáyí e nínikwírori yariŋípa xixeni e díní mnikwíroariŋagi síŋwí raniŋáriŋí.

¹¹ Nioni re searariŋiŋí, ‘Áamá Goríxo xegíyí xwioxíyo míméámí neri píraníŋí umeŋweanáná émá obaxí sogwí íwiapiŋímiŋí ŋweagíyí t́ni sogwí wearinímiŋí ŋweagíyí t́ni níbiro segí aríowa Ebiríamo t́ni Aisako t́ni Jekopo t́ni nawíni ani níŋwearo aiwá nípíríŋiŋí.

¹² E neri aí Isireriyíné, Goríxo aníŋaxí xwioxíyo míméámí níseairi seameŋweapaxíyíné Goríxo meŋweané dání sá yiniŋimí seamoaiáná e dání mimeniŋwí ayíkwí mímeariníŋí eŋagi nání ŋwí earo maní śwí ríkwíno eŋíŋiŋí.” searariŋiŋí.” nuríri

¹³ wauyí porisí áminá imóniŋomí re uriŋinigiŋí, “Dixí aní ui. Joxi ‘O e epaxorini.’ níniawiri díní níkwíroariŋípi xixeni ríxa oimóniŋí.” uowáraná axíná xegí omiŋí wiariŋo ríxa naní imóniŋinigiŋí.

Pitaomí xineagwími naní imíxíŋí nániriŋí.

¹⁴ Jisaso Pitaoyá aníyo nípáwiríná weníŋí éyí winiŋinigiŋí. Pitaomí xineagwí wará ríá píŋí wiariníŋagi íkwianíwíyo sá riyí wenagi níwiniŋí

¹⁵ wé seáyí e ikwíaráná re eŋinigiŋí. Ríá píŋí ṕni wíaráná níwiapiŋímeari Jisasomí aiwá níxerí wininigiŋí.

¹⁶ Ríxa sogwí wéáná áamá e dáníyí wíŋí áamá imíó díní xixéorariŋíyí obaxí o t́ŋí e níméra níbiro wáraná oyá xwíyíá t́ni míxí umáinowárayiri simíxíyí níni ení píraníŋí imímíximí eri eŋinigiŋí.

¹⁷ Goríxoyá xwíyíá wíá rókiamoagí Aisaiaoyi riniŋo áamá xegí xiáwowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroníó nání xwíyíá níŋiri eaní rípi, “Xewaníŋo negí simíxíyí t́ni uraní t́ŋíyí t́ni naní imímíximí eníŋiŋí.” riniŋípi ríxa xixeni imóniŋí nání Jisaso e eŋinigiŋí.

Áamá “Oríxídaneyí.” uríŋíá nániriŋí.

¹⁸ Jisaso áamá oxí apíxí obaxí omí íkwíkwierí wiariníŋagi níwiniŋí xegí wiepíŋaríŋowamí sekaxí re uriŋinigiŋí, “None ipiwámí j́ŋaríwámí dání xemoani nání ewéyo píxemoánípoŋí.” uraríná

¹⁹ ŋwí ikaxí eániŋípi mewegíyí wo níbiŋí re uriŋinigiŋí, “Nearéwapiyariŋoxini, aní amí gími gími nání úáná nioni númí ríxídimemíŋiŋí.” uríagi

²⁰ o re uriŋinigiŋí, “Śwí sayí sá weníá nání śŋá siríŋí t́ŋíŋiŋí. Iní ení sá weníá nání níyiniŋí t́ŋíŋiŋí. E neri aí áamá imóniŋáoni sá wémíá nání aní wí meníŋí.” uriŋinigiŋí.

²¹ Xegí wiepísariñyíyí ámi wo re uriñinigini, “Ámináoxini, gí ápo tñi niñweañisána o ríxa péaná xwíá nñweyárimoní nùmi ríxídi memfa náni ananirani?” uríagí aí

²² Jisaso áamá xíomi dñí mñwíkwíroarigíáyí náni re uriñinigini, “Xegí piyí wfa xwíá weyárfírxíníri sñwí nñwíníri nioní nùmi nñxídei.” uriñinigini.

Ipi imeamíkwíyaríñpí samíñí imíxíñí náñiríni.

²³ E nurími ewéyo píxemoáná xegí wiepísariñowa ení nñpíxemoáníro ipíyo oríwámi dñí náni nñmeámi waríná re eníñigini.

²⁴ Ríwípí xwé neri iniigí imeamíkwí neríná ríxa ewépá mñwiáromíníri yaríñagí aíwí Jisaso sá maiwí wenagí

²⁵ wiepísariñowa nuro saiwiárfí nñwiro re urígíawixini, “Ámináoxini, ríxa nñeamíwiáropaxíri. Arírá neaií.” uríagí

²⁶ o re uriñinigini, “Díñ onímiápi nñkwíroarigíoyíné pí náni wáyí seainarini?” nurími nñwiárfínmearí re ríñinigini, “Imíñí tñí iniigí tñí samíñí oweáriní.” ráná re eníñigini. Imíñí pñí wiárfíri iniigí wíñwí mé ríwóariri neri ññíjífá imónáriníñigini.

²⁷ Ññíjífá imónárfagí nñwíníro re ríñíawixini, “Pí áamáoríani? Imíñí tñí iniigí tñí aríá nñwírí samíñí weárfáyoí.” ríñíawixini.

Áamá imfó xíxéoarigííwaúmi mñxí umáñíñí náñiríni.

²⁸ O tñí xegí wiepísariñowa tñí oríwámi dñí áamá yofí Gadarayí añyí tñí e niwíékíñimearo ewéyo dñí ayoáaná áamá imfó díñí xíxéoaríñí wáú —Awaú imfó nimóníri sayí e ronagí náni áamá ofí ayimí mñpwarígíarini. Awaú xwárfá áamá tayarígí tñí añwí e dñí nñbírí nawíní órórí nñíro

²⁹ xwamiání re urígísisixini, “Níáíwí Goríxoyáoxini, joxí pí neaimíníri bariñini? Goríxo ríwéná ríñíñí neaiapínfá sñí enjáná joxí ríñíñí neaiapimíníri ríbaríñini?” nuríro

³⁰ odípí obaxí bí ná jíamí nñrómáná aíwá naríñagí nñwíníro

³¹ ríxíñí re urígíawixini, “Joxí mñxí nñneamáníñíñáyí, odípíyo oxíxéropoyíníri sñwí neanei.” uríagí

³² o “Emaní!” uríagí áamá awáumi pñí nñwiárfími odípími xíxéoráaná re eníñigini. Pímaní mñwiároními añfí imegíñí wéféyí ipíyo igwíá nuyíro ro iniigí nñnamiro piyí egíawixini.

³³ Píyí éagíá odípí awí mearoarígíáwa sñwí e nñwíními wigí añfí apimí náni mñfí nuro odípí iniigí namífápi tñí áamá imfó xíxéoarigííwaú ení naní imóníri éfípi tñí náni repíyí wíána

³⁴ áamá oxí apíxí nñfí añfí apimí dñíyí Jisasomí wímeaníro náni nuro omí nñwíníro ríxíñí “Joxí neneýá xwíá re pñí nñneawíárfími wí e náni uí.” urígíawixini.

9

Áamá ení nñfí síwímí enjomi naní imíxíñí náñiríni.

¹ Jisaso ewépámi nñpíxemoáníri nñwearí nñmeámi oríwámi dñí nñxemoaurí xegí añfí ñweaaríñpími nñrémoni ñweañaná

² re eníñigini. Áamá wa áamá ení nñfí síwímí ení wo íkwíañwíyo nñtímáná nñmeámi báná Jisaso awa “O ananí naní neaimíxíyipaxíri.” nñyaiwiro xíomi díñfí wíkwíroaríñagí nñwíníri ení síwímí enjomi re uriñinigini,

“Ámá roxíni, joxí ayá s'wí m'ir'ropani. f'wí joxí yariñpí ríxa yokwarím siáríni.” uráná re enjínigíni.

³ N'wí ikaxí eáníñpí mewegíáwa wigí xwioxíyo dání dñí re n'píkíga ugíawixíni, “Ámá ro ‘Goríxo yariñpí epaxoníni.’ n'iyaiwiri n'irírná Goríxomi ríperírí umearíni.” Ínimí dání dñí e yaiwiaríñagá nání

⁴ Jisaso dñí adadí n'wirí n'j'á nimóníri re uríñnigíni, “Pí nání segí dñíyo dání ‘O Goríxomi ríperírí numeri yariñí.’ naiwiaríñoi?”

⁵ Nioní enjí siwímí enomí ‘Dixí f'wí yariñpí ríxa yokwarím siáríni.’ uráná soyíné ‘O néní tñjor'fani?’ naiwipí'ríreoí? Omí ‘Naní nimóníri n'wiáp'ni meámi anj' ui.’ uráná soyíné ‘O néní tñjor'fani?’ naiwipí'ríreoí? f'wí yariñpí yokwarím n'wiir'rná ínimí imóníñagí nání e yaiwipaxí mimóníni. E nerí aiwí ámá imóníñáoní nání ‘O xw'fá t'íyo n'ñjwear'rná ení f'wí yariñpí yokwarím wiini nání néní tñjor'fani?’ naiwipí'rí nání s'ñwí nanípoi.’ nuri' ámá enjí n'f'ni siwímí enomí re uríñnigíni, “Joxí n'wiáp'ni mearí dixí ikwianj' n'xopemíxíri n'imeámi ui.” uráná

⁷ o n'wiáp'ni meámi xegí anj' e nání unjínigíni.

⁸ Xegí anj' e nání úagí oxí apíxí e epíroyí egíáyí s'ñwí e n'wini'ro nání dñí n'yeawá'ro “Goríxo ámá ro néní tñjóníñí wimíxíñ'fani?” n'iyaiwiro xíomí yayí seáyími dání umegíawixíni.

Matíyumi “Níxídei.” uríñ náníni.

⁹ Jisaso e p'ni n'wiár'ni nuri'rná ámá wo xegí yoí Matíyuyí r'niñjo takisí nání n'gwí uráparí'fá opisí anj'yo riwo n'weanagí n'wini'ri re uríñnigíni, “Nioní níxí'dímé'ríxíni.” uríagí o n'wiáp'ni mearí númi uxí'díñnigíni.

¹⁰ Jisaso xegí wíep'sariñowa t'ni anj' Matíyuyá nání nuro aiwá narírná ámá takisí nání n'gwí uráparí'fá t'ni f'wí arí'kí yariñpí winiyí t'ni omí n'wimearo nawíni aiwá nariñagá

¹¹ Parisiowa s'ñwí e n'wini'ro xegí wíep'sariñowami re urí'fawixíni, “Segí searéwapiyaríñí ro pí nání ámá takisí nání n'gwí nearáparí'fá t'iyí t'ni f'wí arí'kí yariñpí t'iyí t'ni nawíni n'ñjwearo aiwá nariñoi?” uríagá

¹² Jisaso arí'fá e n'wirí xewaníño nání “Ámá f'wí yariñpí arí'fá wimíni'ri nání weapíñor'fani?” oyaiwípoi'níri ewayí ikaxí re uríñnigíni, “Ámá simíxí m'iyariñpí xwí'rí t'ñí e nání warí'fáraní? Oweoi, simíxí yariñpí xwí'rí t'ñí e nání warí'fáraní.

¹³ E nerí aí soyíné nuro xwiyí'fá enírná w'fá rókiamoaqí Xoseao n'iríri eanjí rípi, ‘ “Rídi'yorwání Goríxoní nání níf'ri'xíni.” m'nimónaríni. “Ámá wíyo nání ayá nuri'míxíro arí'fá wí'f'ri'xíni.” nimónaríni.’ n'iríri r'f'wamíñí eanjí apimí f'á n'roro n'j'fá imónípoi. Ayí rípi náníni. Ámá ‘Wé róníñí yariñwaénexíni.’ yaiwinariñpí ‘Nioní t'fámíni bípoi.’ urí'míni'ri nání weapíñámaní. ‘f'wí yariñwaénexíni.’ yaiwinariñpí nání weapíñaríni.” uríñnigíni.

“Dixí wíep'sariñpí aiwá n'w'fá m'ñjwí'aríñayariñoi.” urí'fá náníni.

¹⁴ Jono wayí numeaiá waríñoyá wíep'sariñowa Jisaso t'ñí e nání n'bíro re urí'fawixíni, “None t'ni Parisiowa t'ni Goríxo none nání yayí owini'ni'ri aiwá n'w'fá n'wí'aríñayariñagwí aiwí dixí wíep'sariñowa pí nání aiwá n'w'fá m'ñjwí'aríñí yariñoi?” urí'fá

¹⁵ Jisaso xewaníño nání “Omí wa n'píkímaná enáná wíep'sariñpí dñí sípí n'wirírná aiwá n'w'fá n'wí'aríñpí'r'fáraní.” oyaiwípoi'níri ewayí xwiyí'fá

re uriniginini, “Ámá apixí sɨ́ɨ́ meáo xegí ámá imónigíáyí tɨ́ɨ́ ɨ́weanáná o nání dɨ́ɨ́ sɨ́pí wipaxí menini. E nero aí ámá wa omí anínimixáná íná aiwá ɨ́wíá ɨ́wirárinipíríáriní.” uriniginini.

16 “Xwiýá Parisiowa nearéwapiyarigíápi tɨ́ɨ́ Jisaso sɨ́ɨ́ nearéwapiyarɨ́pi tɨ́ɨ́ kumixipaxí mimónini.” oyaiwipoyiniri ámi ewayí ikaxí nuriri re uriniginini, “Ámá wígí soríá axenɨ́agɨ́ níwɨ́niróná rapirapí sɨ́ɨ́ mɨ́kikarínɨ́ bɨ́ nimearo urí ófí inɨ́úmí nípíroro gwí kiwearigíámaní. E nerínáyí, igíá eánáná rapirapí sɨ́ɨ́ pírófápi níkikaríniríná urú xwé naxega unfáriní.

17 Rípi ení ámá iniigí wainí sɨ́ɨ́ memé wará sɨ́xí uríwámí iwajíá yarigíámaní. E nerínáyí, memé wará sɨ́xíwá núpɨ́yiniríná iniigí wainí purí sɨ́xíwá xwiríá ikixéniri e eniginí. Wainí sɨ́ɨ́yí memé wará sɨ́xí sɨ́ɨ́wámí yíánáyí, wará tɨ́ɨ́ iniigí tɨ́ɨ́ nípiaúni naní enɨ́oi.” uriniginini.

Apixí ragí anɨ́ɨ́ pwarɨ́ɨ́ wími naní imixiri miái pení wími naní imixiri ení nánirini.

18 Jisaso xwiýá apí sɨ́ɨ́ e uraríná re eniginini. Judayíá rotú aní mewení wo níbirí Jisaso sɨ́kwí tɨ́ɨ́ e mɨ́ɨ́ xwíáyo níkwírorí re uriniginini, “Gí miái ríxa pearini. E neri aí joxí níbirí wé seáyí e wíkwíaráná naní oeni.” uríagi

19 o níwiápnimeari númí nuri wíepisarɨ́nowa ení nawíní waríná

20-21 re eniginini. Apixí wí —Í xegí ragí anɨ́ɨ́ pwaríná xwiogwí wé wúkaú sɨ́kwí waú múronjirini. Í “Núni oyá iyíáyoni amáf níroniríná naní imónimɨ́nyíáni?” níyaiwia níbirí ríwíyo níronapimáná Jisasoyá iyíáyo síríwí jfe amáf rónɨ́ɨ́ɨ́ɨ́ɨ́.

22 Amáf róníagi Jisaso níkinimóniri ími sɨ́ɨ́wí níwɨ́niri re uriniginini, “Gí ineyí, ayá sɨ́wí mɨ́riropaní. Jíxí dɨ́ɨ́ nínikwírorɨ́ɨ́pimi dání eríkíemeáníni.” uráná í ríxa naní imónɨ́ɨ́ɨ́ɨ́ɨ́.

23 Jisaso e dání nuri rotú aní mewenjoyá aní e níremori oxí apixí epíroyí níyarimáná ɨ́wapé ríro webí ríro nero yaiwínɨ́ɨ́ yarɨ́ɨ́agá níwɨ́niri

24 re uriniginini, “Ríxa peyeápoi. Miái píyí menini. Sa sá wení.” uríagi ayí rípfá nuríro yarɨ́ɨ́agá aí

25 níni miái tɨ́ɨ́ e píni níwiárimí ríxa nípeyeámáná enáná o nípáwiri miáimí wéyo íá nímaxiriri mfeyoááná re eniginini. Miái wiápnimeaniginini.

26 Í wiápnimeági xwiýá o éfpi nání xwiýá aní níyoni rínárimeniginini.

Sɨ́ɨ́wí supárigí waúmi naní wimixɨ́ɨ́ nánirini.

27 Jisaso e dání waríná ámá sɨ́ɨ́wí supárigíwaú númí nuxídri ríaiwá re urígísisixini, “Negí mɨ́xí ináyí Depitomí xiáwoxini, yawawi ananí wá yeawianiréni?” nuriri

28 o ríxa aníyo nípáwiri ɨ́weanagí awaú ení nípáwiri wímeááná Jisaso yarɨ́ɨ́ re winiginini, “Awagwí dɨ́ɨ́ nínikwírori ‘O ananí sɨ́ɨ́wí supárigwíyí naní yeaimixipaxorini.’ ríniaiwariɨ́ɨ́?” uríagi awaú “Oyí, Ámnáoxini, joxí e epaxoxirini.” uríagí

29 o egí sɨ́ɨ́wíyo wé íá nuxiriri re uriniginini, “Awagwí dɨ́ɨ́ níkwíroarígípa xixeni oimónini.” uráná re eniginini.

30 Awaú sɨ́ɨ́wí noxoari anígísisixini. Sɨ́ɨ́wí noxoari aníagí Jisaso aríá jɨ́yíkí norí re uriniginini, “Awagwí nioní eaiápi ámá wíyo áwaní murímepa éisixini.” uríagi aí

³¹ awaú o t́ńj e dání nuríná x́fo wíłpı nání ami ami repıyı nıwıa emegıisixını.

Manj pırónarınj womi nanj wımıxınj nánırını.

³² Jisaso e dání waríná áamá wı wıgı áamá imó dıńj xıxérońagı nání manj pırónarınj wo Jisaso pwarıne nání nımeámı nıbıro wáráná

³³ o imóyo mıxı umáınowáráná manj pırónárago rıxa xwıyá rarıńagı oxı apıxı e epıroyı egıáyı sıńwı e éagı nıwınıro ududı nero re nıra ugıawıxını, “Aga eníná eníná aıwı Isırerene áamá wo e yarıńagı wıńagwámanı.” nıra úagıa aıwı

³⁴ Parisiowa re rıgıawıxını, “Obo, imóyo umenıweanoyá dıńj t́nı mıxı umáınowárarıńırını.” rıgıawıxını.

Jisaso áamá nání wá wıanıj nánırını.

³⁵ Jisaso Judayıyá anj xwéyo t́nı onımiáyo t́nı nemeríná wıgı rotú anıyo nıpáwırı uréwapıyemerı xwıyá yayı wınıpaxıpı —Apı Gorıxo áamá x́fo xegı xwıoxıyo mımeámı nerı pıránıńj umenıweanıápı nání rınıńpırını. Apı nání wá urımerı áamá sımıxı xıxegını yarıgıáyo t́nı uranı xıxegını imónıgıáyo t́nı nanj imıımıxı wıemerı neríná

³⁶ áamá oxı apıxı epıroyı egıáyı sipısipı xıáwo mayı neríná úrapı nero dıńj sımıgwá nıyınırónıńj wıároarınarıgıápa yarıńagıa nıwınrı wá nıwıanırı

³⁷ áamá xwıyá Gorıxoyá wá urımepırıa nání obaxı mımónıńagı nání xegı wıepısarıńıyo re urıńıńıgını, “Aıwá omıńıyo pırıpırı inarıńagı aıwı áamá nımıpırıa nání obaxı menını.

³⁸ Ayınanı Gorıxomi rıxıńj re urıpoyı, ‘Áamá aıwá apı rımııpırı nání dıxı omıńj t́ńj e nání uowárırıxını.’ urıpoyı.” urıńıńıgını.

10

Wá wırımeıarıgıáwamı enj sıxı weámıxowárırı sekaxı urıı enj nánırını.

¹ Jisaso xegı wıepısarıńj wé wúkaú sıkwı waú awamı “Awı eánıpoyı.” nurımána awa áamá imó dıńj xıxéroarıńıyo mıxı umáınowáıro áamá sımıxı xıxegını yarıgıáyo t́nı uranı xıxegını imónıgıáyo t́nı nanj imıxıro epaxı imónırıxınırı enj weámıxowárıńıgını.

² Xegı wá wırımeıarıgıáwa, wé wúkaú sıkwı waú imónıgıáwa wıgı yoı rowarını. Xámıńo Saimonorını. Ámı yoı bı Pıtaoyı wırınıńorını. Xegı xogwáo Adıruorını. Sebedıomı xewaxowáu Jemıso t́nı xogwáo Jono t́nırını.

³ Pırıpo t́nı Batoromuo t́nırını. Tomaso t́nı Matıyuo t́nı —O takısı nání nıgıwı urápagorını. O t́nırını. Arıpiasomı xewaxo Jemıso t́nı Tadıaso t́nırını.

⁴ Saimono —O áamá “Émáyo mıxı oxıdowáraneyı.” rarıgıáyı t́nı nawını nıkumıxınırı emeagorını. O t́nı Isıkariotı dąńj Judaso —O Jisaso nání mıyı urıńorını. O t́nırını.

⁵ Jisaso wé wúkaú sıkwı waú awamı nuowárıríná sekaxı nurırı re urıńıgını, “Soyné nuróná émáıyá anj t́ńjımını mupanı. Samarıayı —Áamá ayı Judayı t́nı xepıxepá rónarıgıáyırını. Ayıyá anıyo nání enı mupanı.

⁶ Soyíné negí Isireriyí —Ayí sipisipí xiáwo pírániŋí mímearíńá amí amí uniamoaríŋíniŋí imónigíáyírińi. Ayí tńŋí e nánini úpoyi.

⁷ Soyíné nuróná wáf re urímeríńi, ‘Goríxo xíó xegí xwioxíyo míméámí nínearí neamenjweanı anjwí ayo enjagí nání segí íwí yarígíápí ríwímíni nímamoro nisaníro njweáírixíni.’ urímero

⁸ Ámá sımíxíyo naní imímíxímí ero ámá péfáyo dńŋí sızí numímoro saiwiárí wíro ámá peyíyí tígíáyo wígí wará naní wımíxíro imíó dńŋí xíxéroaríŋíyo mízí umáinowáíro eméírixíni. Soyíné nioní ení eáníŋí anípá ení seaeámíxowáríáyí nání soyíné ámá sımíxíyo naní imímíxímí níwírńá nígwí nání murípa nero sa anípá naní imímíxímí wíírixíni.

⁹ Soyíné níwaníro neríńá nígwí sızí ímoarígíáyo nígwí xwéranı, onímíaranı, nímearo sızí nímoro níméámí mupa ero

¹⁰ Íá árupianí aí tńni nimaními mupa ero iyíá wúkaú raiwakíyí mepa ero síkwí sú nıyíníro aıwí ámi waú mímepa ero xoyíwá nímáxírímí mupa ero éfírixíni. Ayí rípi nániríni. Ámá arírá wiarígíomí ananı aıwá mńi wiaríŋagífa nání soyíné ení aıwá ananı seaipíprífa enjagí nání amípí níméámí mupa éfírixíni.

¹¹ Aní xwé bimírani, onímíá bimírani, nírémorńá ámá aní apimí njweagíáyí ámá go go íwí amípí mıyaríŋomí níwíníńńá oyá aníyo nípáwíro aní apimí pńi níwíarímí upíríńá nání o tńnińi wéírixíni.

¹² Ámá ‘O tńni oweaneyí.’ yaiwífoyá aníyo nípáwírńá ayo yayí níwíro ‘Goríxo pírániŋí oseamenti.’ neaimónaríni. uríírixíni.

¹³ Ayí ení yayí níseairo segí pńé aríá seaipíri nání wimónánáyí, soyíné yayí níwírńá uríápí ananı ‘Xe oimóníni.’ yaiwíírixíni. Ayí e mıseaiipa seaíánáyí, soyíné yayí níwírńá uríápí ‘Anípá oimóníni.’ yaiwíírixíni.

¹⁴ Ámá gıyí gıyí wígí aníyo nání níseaipemeámí mupa ero soyínéyá xwıyíá aríá mıseaimónípa ero eánáyí aní iwámírani, aní apimírani, pńi níwíarímí nurńá ámá e njweagíáyí ‘Goríxo xeaníŋí neaikárinífa nání tiyí réo?’ oyaiwípoyínińi segí síkwíyo síkí xéníŋípi pńí wiaíkímí níyárimí úfírixíni.

¹⁵ Nioní nepa seararíŋíni, ‘Síá Goríxo ámá níyoní mí ómómíxímí eníáyimí ámá eníńá aní yoí Sodomíyo njweagíáyí tńni Gomora njweagíáyí tńni aga ríkikíríó néra wagíáyo Goríxo xeaníŋí rífa tńŋí wíkarínífa enjagí aıwí ámá soyíné aríá mıseaińáyo xeaníŋí ayo wíkarínífa axípi xíxení e wíkarínífamani.’ seararíŋíni.

“Xeaníŋí seaímeaníaríni.” uríŋí nániríni.

¹⁶ “Nioní soyíné sipisipí mízí xíxe mepa yaríŋniŋí imónigíoyíńé ámá sńwí sayíniŋí imónigíáyí tńŋí e nání searowáraríŋíni. Ayínanı soyíné nuróná ámá ayí nání sńwí tńni úfírixíni. Sidírí yaríŋípa dńŋí émi saímí moro íŋí xawíówí uyíńí bı mé awayíni yaríŋípa ero néra úfírixíni.

¹⁷ Soyíné nioní níxídaríŋagífa nání ámá wí íá níseaxero negí Judayí ámíńá xwírıxí mearígíáwa tńŋí e xwírıxí seamepíri nání seawáíro negí rotú aníyo dání síkwíá ragí puní nání seaearo

¹⁸ soyíné pńé nioníyá émáyí aríá egíe dání áwaní urípíri nání gapímanowa tńni mízí ínáyowa tńni tńŋí e níseameámí nuro seawáíro epírfaríni.

19 E seawáripírfa aiwi rixa xwiýfá urípírí ínáníní Gorixoyá dñf tñí urípírí enagí nání ayá s'wí nisearorí 'Aríre uraníréwíní? Pí pí uraníréwíní?' miyaiwipa éfrixíní.

20 Ayí ripí nání seararíníní. Awa rixa xwiríxí seamearíná segí dñfyo dání urípírífamaní. Segí séno Gorixoyá kwíýpimí dání urípírífá enagí nání ayá s'wí nisearopa éfrixíní.

21 Xiráxogwáowáú wfo Jisasomí xídarínagí nání wfo áamá wí omí opíkípayíní míyí urírí xano xewaxo nání míyí urírí niaíwíyí xaníyaú nání míyí uríro epíríaríní.

22 Soyíné nioní dñf níníkwíro nixídarínagífá nání áamá níní s'mí tñí seaiapírfa aiwi gíyí gíyí s'fá yoparípí nioní weapímífáyí nání ení neáníro njweáfáyíné Goríxo ananí yeáyí niseayimíxemeaníaríní.

23 Aní bimi niseapíkianíro nání númí seaméánáyí, áaní aní bimi nání éf úfrixíní. Nioní nepa seararíníní, 'Isíreríyí aníyo píné nioníyá wíyo síní muríníjána áamá imóníjáoní weapímíaríní.' seararíníní." urínígníní.

24 Jisaso xegí wiepísarínjowa "Omí sipí wikáripírífá enagí nání none ení sipí neaikáripaxíriní." oyaiwípayíní ewayí ikaxí re urínígníní, "Wiepísarínjowa wigí uréwapíyarínjomí seáyí e imónarígífamaní. Xínáíwáníjé nimóníro omíjé wíiarígífáwa ení wigí omíjé wíiarígífomí seáyí e wimónarígífamaní.

25 Wiepísarínjowa wigí uréwapíyarínjo tñí xixení nimónírfnáyí, ayí apáníriní. Xínáíwáníjé nimóníro omíjé wíiarígífáwa ení wigí omíjé wíiarígífo tñí xixení nimónírfnáyí, ayí apáníriní. Sénoní ikayíwí imíóyo xiráoníjé imóníjeyí nínírfírnáyí, gí niaíwoyíné ení anípaxí searípíríaríní.

"Wáyí wipaxo roríní." uríní náníriní.

26 "Áamá f'wí ínímí dání éfáyíraní, ikayíwí yumíí rfáyíraní, rfwéná nípíní síjání imónínífá enagí nání ayo wáyí m'wipa éfrixíní.

27 Xwiýfá amípí nioní ínímí dání áríwíyíná searfápi soyíné ikwáwíyíná áwaní urírfírxíní. Amípí nioní yumíí ikaxí searfápi aní ríkwíyo níxenjweámána áwaní urírfírxíní.

28 Áamá niseapíkíroná warání seapíkípaxíriní. Dñf ení seaxekwapaxí menjagí nání wáyí m'wipa éfrixíní. E nerí aí Goríxo wará aí tñí dñf aí tñí rfá aníjé wearíníyo seakeaáripaxí imóníjo nání wáyí wírfírxíní.

29-31 Áamá makerífáyo nání nuríná íjé sírfkwá wáú bí neríná nígwí rfá níjé bí tñí bí yarígíaríní. E nerí aí segí séno m'wimónípa nerífnáyí, wo ananí niperí xwífáyo píeroarínímaní. Soyíné íjé onímíapiamí m'uróníjagí nání Goríxo amípí wí m'wímeapa oenírí síjwí niseanírífnáyí, wí niseaímeanífá enagí áamá nání wáyí mepaní. Segí m'íjéyo d'fá f'fá ropaxí mimóníjagí aí Goríxo níj'fá enagí nání re yaiwírfírxíní, 'O nene nání aga níj'fá imóníjagí nání ananí píraníjé neamenígíní.' yaiwírfírxíní.

32 Áamá gíyí gíyí áamá síjwíyo dání 'Jisasomí xídarínáoníriní.' uránáyí nioní ení g'fá ápo anínamí njweanóyá síjwíyo dání 'O nioní nixídaríníoríní.' urímíaríní.

33 E nerí aí gíyí gíyí nioní nání áamá síjwíyo dání 'O nání nioní majíaríní.' uránáyí nioní ení o nání g'fá ápo anínamí njweanóyá síjwíyo dání 'O nioní majíaríní.' urímíaríní." urínígníní.

"Kírá m'íx'fá nánííníjé imóníjépa nimeámí b'íj'aríní." uríní náníriní.

34 O ámi re uríñiniginí, “Nioní nání ‘Ámá nìyoní piyá wírímáníri bñjoríni.’ mñiaiwipani. Goríxoyá xwíyá kirá mîxí nánñññí imónññípa nîmeámi bñjáríni.

35 Aráfi niarígfáyí tñí aráfi mñiarígfáyí tñí Goríxoyá Bîkwíyo nîríníri eánñípa xepíxepá orónñpoyíñíri nîmeámi bñjáríni. Xewaxo xanomi sîmí tñí wirí xemiái xínáimí sîmí tñí wirí xewaxo xiepí xíáimí sîmí tñí wirí oinñpoyíñíri bñjáríni.

36 Ámá xwíyá nioniyá nîxídarígfáyí wigí ámá imónñgfáyí mîxí wimónñpírfáriní.

37 Ámá gíyí gíyí xanomíraní, xínáimíraní, dñí sîxí uyariññpimi nioní nîyiníni nání mîmúrónípa neríñáyí, ámá nioniyá imónñpaxí mimóníni. Gíyí gíyí xewaxomíraní, xemiáimíraní, dñí sîxí uyariññpimi nioní nîyiníni nání mîmúrónípa neríñáyí, nioniyá imónñpaxí mimóníni.

38 Gíyí gíyí ‘Jisasomí ouxídmíni.’ nîyaiwirí aí xeaníñí nîniro nîpíkípírxíni mîñíxídí éf éfáyí ayí nioniyá imónñpaxí mimóníni.

39 Ámá goxí goxí ‘Nioní Jisasomí dñí nîwíkwírorí nuxídríñáyí, nîpíkípírxíni.’ nîyaiwirí xewaníñoxí éf mîmeníñáyí, dñí nîyíññípi aníñí ñwearí nání mearíámani. E nerí aí gíyí gíyí éf mîmenípa nerí ‘Nioní Jisasomí xídaríñagí nání ámá wí nîñpíkírónáyí, ayí ananíni.’ nîyaiwiríñáyí, dñí nîyíññípi aníñí ñwearí nání mearíáriní.” uríñiniginí.

“Nipemeámi seaúfá gíyí gíyo Goríxo naní wiñfáriní.” uríñí náníni.

40 O ámi re uríñiniginí, “Gíyí gíyí soyíné wá urímeañá aráfi nîseairo naní nîseairónáyí nioní searowáraríñagí nání nioníññí nîro Goríxo nîrowárenapíñomíññí ení wíro yaríñoi.

41 Ámá gíyí ámá wo Goríxoyá wá rókiamoaríñño enagí nání ‘Ámá ro Goríxoyá wá rókiamoaríññoráni?’ nîyaiwirí nipemeámi xegí aníyo nání úoyí ríwéná Goríxo xegí wá rókiamoarígfáyo yayí nîwirí ayá rímíxaríññípi mîñí winíápa axípi e winíáriní. Gíyí ámá wo wé róníño enagí nání ‘Ámá ro wé róníññoráni?’ nîyaiwirí nipemeámi úoyí ríwéná Goríxo ámá wé rónígfáyo yayí nîwirí ayá rímíxaríññípi mîñí winíápa axípi e winíáriní.

42 Ámá gíyí gíyí soyíné nioniyá seaiapísaríñáoyíné enagí nání inígfí imíñí ríñí kapíxí wá seaiapánáyí Goríxo ‘Omí wímígní.’ yayíwípi anípa imóníñfámani. Oweoi! Nioní nepa seararíñíni, ‘Goríxo mîñí winíáriní.’ seararíñíni.” uríñiniginí.

11

Jono Jisasomí yaríñí wípisi nání uowáriní náníni.

1 Jisaso xegí wíepísaríñí wé wúkaú síkwí waú awamí sekaxí e nuríísáná uréwapíyemerí wá urímerí emíñíri nání e dání pñí nîwíárímí Judayí aní amí amí íkwíróñíñyo nání uríñiniginí.

2 Jono wá nûmeaia waríño gwí nîñweámáná aráfi re winíñiginí, “Jisaso e yaríni. E yaríni.” raríñagí aráfi nîwirí xífo xegí wíepísaríñíyí waúmi Jisaso tñí e nání uowáráná

3 awaú nuri yaríñí re wigíísixíni, “Jono ‘Ámá wo ríwíyo bñfáriní.’ raríñoxíraní? Weníñí nerí ñweaaní nání wo sîñí ríá baríni?” uríágfí

⁴ Jisaso re urin̄inigin̄i, “Awagwí nuri amipí nion̄i yaríná sɨwɨ nan̄ípi t́n̄i aŕá níípi t́n̄i nán̄i repiȳi n̄wiri áwan̄i urémeápiyi.

⁵ Nion̄i yaríná áamá sɨwɨ supárígáiȳi sɨwɨ oxoaro sɨkw̄i ikí egfáiȳi nan̄i nimón̄iro an̄i ero peyiȳi tígáiȳi wará nan̄i in̄iro aŕá pírónigfáiȳi aŕá ero péfáiȳi wiápin̄imearo áamá uyipeaȳi xwiýfá yaȳi winipax̄i none wáf nemerane urarin̄wápi aŕá wiro yarínagfá nán̄i Jonom̄i áwan̄i e urémeápiyi.

⁶ R̄ipi en̄i ‘Nion̄i nán̄i áamá go go śm̄f t́n̄i wikí d̄in̄j “O pí ŕa yarín̄i?” m̄in̄iaiwipa nerínáȳi, yaȳi owin̄in̄i.’ urémeápiyi.” nurowár̄iri

⁷ awaú r̄ixa gw̄i an̄i Jono n̄wean̄iwá t́n̄j e nán̄i waríná áamá ox̄i ap̄ix̄i e ep̄roȳi egfáyo Jono nán̄i re urin̄inigin̄i, “Seyíné áamá d̄in̄j meanje nán̄i nuríná pí áamáyo winan̄iro wagfár̄in̄i? Áamá sam̄in̄j im̄in̄j on̄imiápi ner̄i aí r̄f̄w̄i íw̄f apax̄i mé win̄w̄f yarín̄jpa yarín̄j wom̄i sɨwɨ winan̄iro wagfár̄an̄i? Oweoi!

⁸ E ner̄i aí pí áamáyo winan̄iro wagfár̄in̄i? Áamá rap̄irap̄i yarapaȳi en̄j wú yín̄in̄j wom̄i sɨwɨ winan̄iro áamá d̄in̄j meanje wagfár̄an̄i? Oweoi! Áamá rap̄irap̄i yarapaȳi nan̄in̄i n̄iyin̄iro m̄ix̄i ináȳiȳiá an̄yo n̄wearigfár̄in̄i.

⁹ E ner̄i aí seyíné pí nán̄i áamá d̄in̄j meanje nán̄i wagfár̄in̄i? Gor̄ixoyá wáf rókiamoar̄in̄j wom̄i sɨwɨ winan̄iro wagfár̄an̄i? Oyi, e ner̄i aí ‘O Gor̄ixoyá wáf rókiamoagfáiȳi t́n̄i x̄ixen̄i imón̄in̄joman̄i. Seáȳi e múron̄jor̄in̄i.’ seararin̄in̄i.

¹⁰ Xwiýfá Gor̄ixo xewaxom̄i urin̄ípi wáf rókiamoagf̄ Marakaio n̄wuriyiri r̄f̄wam̄in̄j ean̄j r̄ipi, ‘Aŕá ei. Gor̄ixon̄i ḡf xwiýfá yan̄j wiowár̄im̄áo jox̄i ḡf íwox̄i xám̄i r̄imean̄i nán̄i uowár̄im̄ár̄in̄i. O jox̄i nán̄i áamáyo nur̄iríná óf̄in̄j simoin̄ár̄in̄i.’ n̄ir̄iri r̄f̄wam̄in̄j ean̄j api Jono nán̄i rin̄in̄i.

¹¹ Nepa seararin̄in̄i, ‘Jono áamá ar̄owayá xwáf piax̄íyo dán̄i iwiaron̄foyi rariḡo nán̄i óf̄in̄j imon̄jo en̄agi nán̄i áamá n̄f̄n̄i aiw̄i wo Jonom̄i seáȳi e imón̄in̄i x̄irigfáman̄i. E ner̄i aiw̄i giýf giýf nion̄i n̄ix̄d̄iro Gor̄ixoyá xwiox̄íyo páwiro yarigfáiȳi xwiýfá nion̄i nán̄i wáf nur̄imeip̄r̄ipi Jono wáf ur̄imen̄j̄pim̄i seáȳi e imón̄in̄jaḡi nán̄i áamá aȳf on̄f̄pi aiw̄i Jonom̄i en̄i seáȳi e wimón̄in̄joi.’ seararin̄in̄i.

¹² Jono waȳi n̄ineameaia war̄in̄jo xwiýfá ‘Gor̄ixo xwiox̄íyo m̄imeám̄f n̄ineair̄i neamen̄wean̄fá nán̄i áamá wo uowár̄en̄ap̄in̄joi.’ iwam̄fó sear̄in̄iná dán̄i áamá uȳf̄n̄i yarigfáiȳi ‘Gor̄ixoyá xwiox̄íyo ar̄ige páwian̄iréw̄in̄i?’ n̄iyaiwiro p̄r̄f̄ íkwieám̄f néra páwian̄iro yar̄in̄joi.

¹³ N̄w̄f ikax̄f Moseso n̄ir̄iri ean̄jpi t́n̄i wáf rókiamoagfáwa n̄ir̄iro eagfápi t́n̄i Gor̄ixo xwiox̄íyo m̄imeám̄f ner̄i seamen̄wean̄fá nán̄iȳf wáf n̄irókiamóa n̄ib̄iro Jono yopar̄f o ax̄f̄pi rin̄j̄r̄in̄i.

¹⁴ En̄iná wáf rókiamoagfáiȳi wo re rin̄j̄pi, ‘Gor̄ixo xwiox̄íyo m̄imeám̄f ner̄i neamen̄wean̄fápi r̄ixa nimón̄im̄in̄r̄i an̄w̄i e en̄ánáȳi áamá wo wáf rókiamoagf̄ Iraījaón̄in̄j imón̄in̄j wo b̄in̄fár̄in̄i.’ rin̄j̄pi t́n̄i x̄ixen̄i Jono r̄ixa b̄in̄j̄r̄in̄i. Seyíné om̄i n̄im̄im̄in̄r̄ináȳi, o Iraījao imón̄in̄jpa imón̄im̄in̄r̄i en̄j̄r̄in̄i.

¹⁵ Aŕá tígáiȳiné píran̄in̄j nion̄iyá xwiýfápi aŕá er̄f̄in̄i.

¹⁶ “E ner̄i aí pí ewaȳf xwiýfá n̄isear̄iri re sear̄im̄f̄in̄i, ‘Áamá agw̄i riná n̄weagfáiȳiné aȳf̄n̄in̄j imón̄in̄joi.’ sear̄im̄f̄in̄i? Seyíné n̄iaíw̄f r̄ip̄ián̄in̄j imón̄in̄joi. N̄iaíw̄f b̄b̄ia maker̄fá t́n̄j e éf̄ n̄in̄wearo b̄b̄ia t́n̄i n̄iá yan̄iro ner̄íná r̄aiwá re urarin̄joi,

17 ‘Nene seyíné siminíñ epíri nání soní eaaríná seyíné siminíñ méoi. Nene seyíné ñwapé ripírí nání ñwapé ráná ñwapé saní mñearápaoi.’ E uraríná niaíwí aníñ winaríñpia yapi imóníñoi.

18 Ayí ripí nání seararíñi. Jono nibiríná aiwá áamá wimónaríñpi tñi iniígf wainí tñi mñíñ ñwáá ñweañáná áamá wí dñí mamó o nání ‘Imfó dñí xixéronagí nání yarini.’ raríñoi.

19 Áamá imóníñaoni nibiríná aiwá iniígf amipí anani naríná áamá wí ‘Áamá royí aiwá tñi iniígf wainí tñi ríwí ení neri ayá wí naríñorini. Áamá takisí nání ñigwí nearáparigíáwa tñi íwí néra warigíá wínyí tñi ñikumíxiníri emearigíorini.’ rarigíáriní. Agwí e nñíro aí idáná nioni yaríñápi tñi Jono yaríñpi tñi aiwáníñ ná wéánáyí re ripíríáriní, ‘Áamá imóníño tñi Jono tñi Goríxoyá dñí tñi naní yagííriní.’ ripíríáriní.” uríñinigini.

Aní bñ bimi ñweáyí xfomi dñí mñwíkwíroaríñagíá uréwapíyíñí nánirini.

20 Jisaso e nuríísáná áamá e epíroyí egíáyo nurííná aní o emímí obaxí wíwapíyíñpi yoi nñirí áamá ayo ñweagíáyí wígf íwí yarígfápi ríwímíni nñmamoro nisaníro mññweá éagíá mñxí nuríri

21 re uríñinigini, “Korasiníyo ñweáyíné awayí! Sfá wíyi seyíné majfá seaóriníáriní. Goríxo xeaníñ ríá tñí seaikáriníá enagi nání dñí sipí oseainini. Betisaida ñweáyíné awayí! Sfá wíyi seyíné ení majfá seaóriníáriní. Ayí ripí nánirini. Emímí segí aníyo seaíwapíyíñápi émáyí aní yoi Taiayí ríñíñíyo tñi Saidoníyi ríñíñíyo tñi nñwíwapíyíri sññwíryí, áamá aní apiaúmi ñweáyí eníñá wígf íwí yarígfápi nání piaxí nñweáníro ayá fá nñxíriníro nání iyfá íríkwí páníro ríá uráwíyo iwíeáníro yaníri egíáriní.

22 Nepa seararíñi. Sfá Goríxo áamá nñyoní mí ómómíximí enfáyimi áamá Taia ñweáyo tñi Saidoní ñweáyo tñi winfápa axípi seainíámani. Seyínéyá seáyí e imónini.

23 Kapaneami ñweáyíné ení ‘Goríxo aníñami nání nñneaménapiníáriní.’ ríyáiwíaríñoi? Owéoi! Ríá aníñ wearíñíyo nání wepíríáriní. Emímí nioni segí aní e seaíwapíyíñápi eníñá Sodomí ñweáyí, ríkíkírfó yaríñagíá Goríxo ríá mamówáriníyí sññwí nñnaníro sññwíryí, ayí nisaníro agwí ñweañwá re nání nññweaxa baníro egíáriní.

24 Nepa seararíñi. Sfá Goríxo áamá nñyoní mí ómómíximí enfáyimi Sodomí ñweaagíáyo winfápa xixení axípi seainíámani. Seyínéyá seáyí e imónini.” uríñinigini.

“Nioni tfámini nibirínáyí, dñí emimówárf inípráoi.” uríñí nánirini.

25 Jisaso e nurímáná Goríxomi xwíyíá rírimí nñwiríná re uríñinigini, “Gí ápoxini, Áminá aníña imíxíri xwíá imíxíri neri tíñoxini, xwíyíá nioni uraríñá ripí nání áamá ‘Nioni nñíñonirini. Go nñréwapíyíñíñoi?’ yaiwinarígfáyo yimárorí áamá niaíwí onímiápi yapi ‘Aníñ oníréwapíyíñíyoyí.’ yaiwinarígfáyo wíá urókiamorí éagi nání yayí seáyimi dání orímémíni.

26 Ápoxini, joxí e simónaríñagi nání dñí dñí tñi e imónini.” nuríri

27 ámányo re uríñinigini, “Gí ápó xwíyíá amipí oyá nípini bñ yumí mñí nípini fáníñ niepíxfíñiasíñíriní. Áamá nñí aiwí wo xegí dñí tñi xewaxoní nání nñfá imónini. Gí áponí nñfá imónini. Áamá wo xegí dñí tñi gí ápó nání ení nñfá mimónini. Xewaxonini nñfá imónini. E neri aí áamá xewaxoní ‘Gí ápó nání xe nñfá oimóníyoyí.’ nñyáiwíri o nání wíá wókímíxaríñáyí ayí ení gí ápó nání nñfáriní.

28 Ayináni sekaxí ‘Ripí époyí. Ripí époyí.’ níríga unípi pírániñf ouxídmínirí neríná sanj xwé nímearíniñf nímeámi nuro aníñf seainaríniñfíné, nioniyá dínf tñi sá nweapírí nání nioní tfámíni bípoyí.

29 Nioní áamá nìpenioní nimónirí seáyí e mimónaríniñf enagí nání sanj nioniyá íkíániñf xwanjwí níkwónimí nurínáyí nioní searéwapiyíáná segí dínf emimówárf inípráo.

30 Ayí ripí nání seararíniñf. Xwíyá nioniyá sanjiniñf nímeámi upírípi ayí sanj seainímeníñf. Nayí seainí enagí nání ananírini.” uríniñgíni.

12

“Sabaríáyo nwfáriní. ríniñfyo pí nání xórórí yaríñf?” uríagá nánirini.

1 Íná Sabaríá wíyimi Jisaso tñi wiepísaríñowa tñi óf wítí omíñf áwínimí iníñfyo nuróná wiepísaríñowa agwí wíagí wítí siyí sñf yíyírini yaríñagá

2 Parisiowa sñwí e níwínro omí re uríagáwixini, “Díxí wiepísaríñowa ‘Sabaríáyo nwfáriní.’ ríniñfyo aiwá pí nání miaríñf?” uríagá ai

3 Jisaso re uríniñgíni, “Eníná negí mǎxí ináyí Depito tñi xegí níkwímíniñf emearíagáwa tñi agwí wíáná egíapi Goríxoyá Bíkwíyo ríwamíñf nírinirí eáníñfpi sñi íá míroaríñf reñf? Oweoi, soyíné íá níroro aiwí dínf nípikwíni mímoaríñf.

4 Depito senfá aní Goríxo nání aiwá peaxí tarígiwámí nípáwiri bískerfá Goríxo nání peaxí tarígiapi o tñi xegí áamá tñi nání ‘Nwfáriní.’ ríniñfpi —Apí ‘Sa apaxípaníñf imónigáwani ananí nípaxírini.’ ríniñfpirini. Bískerfá apí apaxípaníñf imóníñf xwé umeaíáná Depito nurápirí níagí aiwí Goríxo mǎxí bí muríniñgíni.

5 Nwí ikaxí eáníñfyo dání re ríniñfpi ení sñi íá míroaríñf reñf, ‘Sabaríáyo apaxípaníñf imónigáwa aní Goríxo nání rídiyowá yarígiwámí nípáwiro rídiyowá neróná sfá “Omíñf nñi nwfáxiní.” ríniñfyi xórórí nero aiwí xwíyá meárinaríagámani.’ nírinirí eáníñfpi íá míroaríñf reñf? Soyíné íá níroro aiwí sñi nípikwíni dínf mímoaríñf.

6 Apaxípaníñf imónigáwa Sabaríá ayimi xórórí nero aiwí aní Goríxo nání rídiyowá yarígiwámí dání nero nání xwíyá mímeárinípa yarígarini. E nerí aiwí áamá wo re ronj royí aní rídiyowá yarígiwámí seáyí e múroní.” xewaníño nání e nurí

7 ámi re uríniñgíni, “Soyíné xwíyá Goríxo ríñf, Bíkwíyo eáníñf ripí ‘Nioní áamá wí wíyo wá níwianirí arírá owípoyinirí nání nimónariní. Nioní nání rídiyowáni onípoyinirí nání mínimónariní.’ ríwamíñf e nírinirí eáníñf apí nání soyíné dínf nímore íá níxíríro sñwiríyí, áamá nioniyá rowamí, wíwaníñowa xwíyá meárinípaxí mimónigá rowamí xwíyá uxekwímoanro éfámani.

8 Áamá imóníñfóní Sabaríá xiáwoni enagí nání ‘Sabaríáyo ayí ananírini.’ rípaxí imóníñfónirini.” uríniñgíni.

Wé kíriñf enj womí nanj imíxiñf nánirini.

9 O e dání pñi níwíarimí nuri wígi rotú anj wíwámí nípáwiri nweanáná re enjigíni.

10 Áamá wé kíriñf enj wo e nweanagí Parisiowa Jisasomí xwíyá meáripírí nání yaríñf re wígiawixini, “Negí “Sabaríáyo nwfáxiní.” ríniñfyo áamá simíxiyo nanj nímiáxírná xórórí mepaxírini.’ rísimónariní?” uríagá

11 o xixewisí ikaxí re uríñinigini, “Soyné woxi, sipisipí wo tñoxi Sabaráyó sipisipo xwáññwíyo piéróánáyí, sipisipomí mímíxeaaríñíraní? Oweoi, apaxí mé míxeaaríñíñí.

12 Ámá sipisipí tñí xixení mimóníñagí nání Sabaráyó aí ámáyó naní nñwimíxíñíráyí, ayí ananíríñí.” nurírí

13 wé kíríñí enjomi re uríñinigini, “Díxí wé irú pímíxei.” uríagí ámáyó wé irú pímíxáná wé naní wíñíñí axípí imóníñinigini.

14 Naní wíñíñí axípí imóníñagí Parisiowa nñwíápnímeámí nñpeyearo wáí e dání omí píkianíro nání mekaxí megíawixíñí.

Goríxo Rípeañó náníríñí.

15 Jisaso Parisiowa xío nání mekaxí mearíñagí nání nñíá nimónírí nání e pñí nñwíárimí nuri oxí apíxí obaxí númí xídaríñagí símíxí egíá nñyoní naní imímíximí neríñá

16 ámáyó áwaní urípírixíñírí “Nioní sílápí nání áwaní murímepa époyí.” urayíñinigini.

17 Xwíyíá Goríxo ríñí wáá rókiamoagí Aisaiao nírírí ríwamíñí eaní rípí xixení imóníñá nání Jisaso e eníñinigini,

18 “Aríá époyí. Ámá ro gí omíñí niaríñóníñí imóníñá nání rípeañóoríñí. Gí dñí sítí uyiñáoríñí. Gí kwíyí ení omí wíáná émayí ‘E neríñá wé róníñí Goríxo wimónaríñípí imónaníwáñí?’ yaiwípí nání wáí ure-péaríñíñí.

19 O nñenioríñí. Ámá wí tñí xixewiámí níríñírí wíyo xwamiání nñwirí eníámáñí. Símí ófyo dání xwamiání yaríñagí wíñíñíámáñí.

20 O ámá ení samíñí nñwémí emearíñagí nñwíñíñá sítí mñí eaaróaríñíwáníñí imóníñagí nñwíñíñá wíyo íá wekimíxíñíámáñí. O ámá wí ramíxí gwí ápiáwí wearíñírí ríxa nñyupárimíñírí yaríñíñí imóníñagí nñwíñíñá íá supímíxíñíámáñí. Xegí e eníápa aríki néra núísáná wé róníñí xío yaríñípí seáyí e imóníñíñí.

21 Émayí ‘O aríá neaíwíñíñí.’ nñyaiwiro omí dñí ukíkayopíñíñí.” Xwíyíá Goríxo e ríñípí xixení imóníñá nání Jisaso nemeríñá axípí e eníñinigini.

“Oboyá dñíyó dání yaríñí.” rígíá náníríñí.

22 Ámá womí imíó dñí xixéronáná maní pírónírí sñwí supárirí enjomi Jisaso tñí e nání níméra nñbíro wáraná Jisaso imíó mímí numáñnowárirí píráníñí wímíxáná o xwíyíá rírí sñwí anírí eníñinigini.

23 E éáná oxí apíxí obaxí e epíroyí egíáyí ududí niga nuro re ríñígwíxíñí, “Ámá royí ámá yeáyí neayimíxemeaní nání aríowayá xwá piaxíyó dání iwiaroníoyí raríñwáo, negí mímíxí ináyí Depitoyá xiáworíñí.’ ríyaiwiaríñwíñí? Oweoi, omaní.” ríñaríñagí

24 Parisiowa aríá e nñwiro re rígwíxíñí, “O imíó xíráóníñí imóníño — O xegí yó bí Bieseuroyí ríñíñoríñí. Oyá dñíyó dání Jisaso imíó mímí umáñnaríñoríñí.” raríñá

25 Jisaso awa e ríñaríñagí dñí adadí nñwirí nñíá nimónírí xixewisí ikaxí re uríñinigini, “Ámá gwí axírí xepíxepá níróníro mímí níníróányí ayí aní mñwíárekíxíñípaxíríñí. Ámá aní bímí ñweáyíñí, aní wíwámí ñweagíáyíñí, ení xepíxepá níróníro mímí níníróányí, axípí aní mñwíárekíxíñípaxíríñí.

²⁶ Nioni Obo —Oyá yof bi Setenoyi rininorini. Nioni oyá dinfyo dani xegf imfóyo mixf numáinowárináyí, axíyí ríxa xepíxepá níróníro nání arige nero enj neáníro ropíráoi? Oweoi. E nero aiwi soyíné nioni nání re rariñoi, ‘Setenoyá enj eáninfyo dani imfó mixf umáinowárarini.’ rariñoi.

²⁷ Nioni imfó xíráóniní imóninjo, Biesebuyoyá dinfyo dani imfó mixf numáinowárináyí, segf wiepisarigfáyí dinf goyáyo dani mixf umáinowárarigfáriní? Ayí awa re rariáfáriní, ‘Gorixoyá dinfyo dani mixf umáinowárarinwáriní.’ rariáfáyí nání awa xwíyá seamearipírfáriní. Nioni segf wa yarigfápa yarínagf aiwi soyíné pí nání níxekwímoarínjo?

²⁸ E nerí aí nioni kwíyí Gorixoyápi tñní imfó mixf umáinánáyí, dinf re yaiwirfñí, ‘Goríxo xwioxfyo míméamf nerí neamenjweani ríxa írfaní?’ yaiwirfñí.” nuriri

²⁹ “Obo enj eáninjo aiwi Jisaso seáyí e imóninorini.” oyaiwípoyiniri ámí xíxewisf ikaxf re uriniginí, “Ámá wo enj eániní woyá amípí fwf meámínírná xámí xfomí fá níxiriri gwí nijárimáná ananí nípáwiri xegf amípí meaniginí.” nuriri

³⁰ Ámá nñní Jisasomí dinf wíkwíro xídíro epíríxiniri pírf rakiámí wianíro yarigfáyí nání ewayf xwíyá ripi uriniginí, “Ámá nioni táfáminí mimónigfáyí, ayf nioni tñní mixf imóninwáyíriní. Ámá nioni tñní sipísipf awí meáarpa yarigfáyí sipísipf xídíxídwárf yarigfáyíriní.” nuriri

³¹ re uriniginí, “Ayínání nioni re searariní, ‘Pí pí fwf yarigfá tñní ámá wíyo pí pí ríperírf umeararigfá tñní Goríxo ananí yokwarím níwíiri aiwi ámá gíyí ámá wo Gorixoyá kwíyí tñní yarínagf níwínírná ríperírf numerí “Ayf kwíyí Gorixoyápi tñní mīyaríní.” umearfáyo Goríxo yokwarím wíipaxf meníni.

³² Ámá gíyí gíyí ámá imónináoní pñné sipí níniriri aiwi Goríxo ananí yokwarím wíinírní. E nerí aiwi gíyí gíyí Gorixoyá kwíyí nání pñné sipí rfáyí agwí rínáraní, ná rfwíyoraní, Goríxo yokwarím wíinírná meníni.’ searariní.” uriniginí.

“Íkíá sogwí nanf wearinániní imóniníni.” uriníní nánirini.

³³ Awa “Jisaso nanfni yarínagf nání ‘Oboyá dinfyo dani yarini.’ ripaxf mimónini.” oyaiwípoyiniri ámí xewaninjo nání ewayf ikaxf ripi nuriri re uriniginí, “Soyíné íkíá wína sogwí nanf wenagf níwínírná ‘Íkíá nanfírníni.’ rírfñí. Íkíá wína sogwí sipí wenagf níwínírná ‘Íkíá rína sipínarini.’ rírfñí.” nuriri

³⁴ mixf re uriniginí, “Weaxfá miáoyíné, ríxa sipíní imóninagfá nání arige nero pñné nanf rípfáoi? Oweoi, ámá pí pí dinf aumaúmí inigfáyí e dani rariáfá enagf nání soyíné pñné nanf wí ripaxf meníni.

³⁵ Ámá nanfíyí wigf ayá tñnpi mearigfápa dinf nanfni aumaúmí niníro nání xwíyá nítríná nanfni rariáfáriní. Ámá sipíyí sipí nánini dinf nímore aumaúmí niníro nání xwíyá nítríná sipíní rariáfáriní.

³⁶ Nioni re searariní, ‘Goríxo ámá níyoní mí ómómíxímí nerí xwírixí nímeríná sipí ikaxf amípí úrapí rariáfá nñní nání yaríní imímí wíaríná e dani urípfáriní.

³⁷ Goríxo sewaninoyíné rariáfáyo dani xwírixí níseamerí re searínírní, “Xwíyá tñnoxirini. Xwíyá mayoxirini.” searínírní.” uriniginí.

Ekiyiñf nání rixiñf urigfá nánirini.

³⁸ E urfagi ñwí ikaxf eánñípi mewegfá wa tñi Parisi wa tñi re urigfawixini, “None “Gorixo rírowárenapiñoxirfani?” yaiwianí nání anñnamí dññf ekiyiñf bi neaiwapiyi. neaimónarini.” urfagía aí

³⁹ o re urññinigini, “Seyñé agwí ríná ñweagfáyíñé, Gorixomí rfwímini nímamoro segí ñwáf rñññípi tñi fwñññf niga uro niga biro yarigfáyíñé ekiyiñf nání reaxf niseainíri seaimónarñagí aiwí ekiyiñf wáf rókiamoagf Jonao enñpini seaiwapiyimigini.

⁴⁰ O peyf xwé womí agwíyo íñmí íññáná sfá wíyaú wíyi órññípa áamá imónñáoní xwáfyo íñmí wenjáná sfá wíyaú wíyi nórññíarini.

⁴¹ Áamá enjáná anñf yof Ninipayí rñññíyo ñweagfáyí —Ayf Gorixoyá wáf rókiamoagf Jonao Gorixoyá xwíyá wáf urimeáná ayf wigí fwí egfápi rfwímini nímamoro nisaníro ñweagfáyíñí. Ayf áamá woní Jonaomí seáyí e imónñáoní re éf nírómáná seararñagí aiwí seyñé aráf mññiarñagfá nání áamá Ninipayí ñweagfáyí sfá Gorixo áamá nýyoní mí ómómíxímí enfáyimi níwiápñimearo xwíyá seameárñírfarini.

⁴² Gorixo áamá nýyoní mí ómómíxímí enfáyimi apíxí enjáná Sibayf anñyo meñweañí —Í míxí ináyf Soromono nñjáf seáyí e nímónñí rññmí yarfná aráf wimññíri nání anñf aga ná jfami dññf bññíri. Í áamá woní Soromonomí seáyí e imónñáoní re éf nírómáná seararñagí aiwí seyñé aráf mññiarñagfá nání í sfá ayimi níwiápñimearí xwíyá seameárñírfarini.” urññinigini.

Imfó xegf wíñño wirimeañf nánirini.

⁴³ Áamá ayf “Nene Jono nearáná sanñf onímiápi nerane aiwí imfó xixéroarñf rónñf imónanigini.” oyaiwípoyññí amí xixewisf ikaxf bi nuríri re urññinigini, “Imfó xixéroarñyí míxí umáñnowáráná áamá womí pññí níwiárñmí nurfná iniigf mayíñmí ‘Ge ge sá orñweáñni?’ nýyaiwia nemerí páf nímegñíméísáná

⁴⁴ re yaiwiarññíni, ‘Gf amí anñf axí pññí níwiárñmí bññé nání ouníni.’ nýyaiwímí nurí anñf ríxa síf peárññí pírññf imíxárññí yárññagí nñwññíri sññí anáf imónñagí nñwññíri nání

⁴⁵ amí nuri imfó wé wfúmí dññf waú fwí neróná xfomí seáyí e múroro egfáyo níwirimeáñmí nuro axomí nñxíxéroro e ñweaarñgíarini. Xámí sipí imónago aí ináyf aga sipí ikeamónñírfarini.” urññinigini.

Jisasomí xínái tññi xogwáowa tññi nánirini.

⁴⁶ Jisaso sññí áamá xfo tññf e epfroyf egfáyo xwíyá urarfná re enññinigini. Xínái tññi xogwáowa tññi nñbíro “Omí ge dññí xwíyá uranñréwini?” nýyaiwiro bññíñíwámññí roñáná

⁴⁷ áamá wo re urññinigini, “Aí, dññf rínái tññi rígwáowa tññi joxí xwíyá rñññíro nání wáf e bññíñí roññí.” urfagi aiwí

⁴⁸ o re urññinigini, “Ayf neparini. Gf inókí tññi gwáfowa tññi wáf e nñroro aiwí áamá aga gf inókíwa gwáfowa imónñgíáyí ayf gíyírfarini?” nuríri

⁴⁹ xegf wlepñsarññíyo wé árixá níwirí áamá omí re urññinigini, “Gf inókíwa gwáfowánñf imónñgíáyí áamá tf ñweagfáyíñí.

⁵⁰ Ayf rípi nánirini. Áamá gíyí gíyí gí ápo anññami ñweañño wimónarññípi yarigfáyí ayf gf gwáfowa napiwa inókíwánñf imónñgíáyíñí.” urññinigini.

13

Ewayf ikaxf witf siyf wiaronf nanirini.

¹ Jisaso sfá ayimi anfyo pñi nwiárimí nipeyearí ipí manfpá tñi éf niñwearí

² áamá oxí apíxí ayá wí epíroyí wiarinagfa náni ewé bámi nípíxemoánirí éf niñwearí oxí apíxí nñi siní ipí imanfpá tñi ronána

³ ewayf xwiyá ayá wí nura nurfna re uriniginí, “Áamá wo (Nene ayé siyf nwiároa nurfna yarínwápa) o xegí omínfyo witf siyf nwiároa umínirí náni nuri

⁴ ríxa xwáa yuní ikíxeáriníje pírániñf nwiárorí aí wí óf manfpá tñi piérófíyí iní nñbírí mímání eniginí.

⁵ Ámí wí sfná iními yapínáná xwáa seáyí e onímiápi enfyo piérófíyí xwáa akwínfáná enagí náni apaxí mé nerápirí nýapírí aiwí

⁶ sogwí nîwepínirí xáiwí anána mímí rapínf mîwárinf enagí náni yeáyf yîweánáriniginí.

⁷ Ámí wí emí pîpínf aríkiáriníje wiaronfíyí emí pîpínfyo dání nawíní nerápmána emí xenwírárinagí náni witf ayí ná mîweniginí.

⁸ Ámí wí xwáa nanfyo wiaronfíyí nerápirí nýapírí ná níkiáreánirfna wí aga dñf nîmori fá mîropaxí werí wí xwé obaxí werí wí xwé onímiápi werí eniginí.” Jisaso ewayf xwiyá e nurí

⁹ re uriniginí, “Seyné witf siyf náni rfá apí náni arfá ókiarí nîmónfpoi.” uriniginí.

“Ayf rîpí nání xîxewisf ikaxf tñi searariníni.” urínf nánirini.

¹⁰ Wiepísarínjowa idána Jisaso xegípi ñweanána nñbîro yarínf re wigíawixíní, “Joxí áamáyo nuréwapíyirfna ewayf xwiyá tñi pí náni urariníriní?” uráfga

¹¹ o re uriniginí, “Xwiyá enína dání Goríxo xwioxíyo mîmeámí nîseairí seamenñeápi náni yumí imónínfpi nioní soyné níjfa imónífrí náni áwanf nîseairí aiwí áamá wíyo áwanf murariní.

¹² Ayí rîpí nánirini. Áamá nioní xwiyá rarfna arfá nîro dñf níkwírooro nero níjfa bî tñf imónarígfa gíyí gíyí Goríxo ámí wí mîni winíñoi. Arfá mînipa ero dñf mînikwíropa ero yarígfa gíyí gíyí ‘Níjfa rîpí imóníníni.’ yaiwíarinagfa aí Goríxo apí aí ámí nurápiníñoi.

¹³ Ayínáni áamáyo nuréwapíyirfna ewayf xwiyá tñi urarináriní. Áamá nioní dñf mînikwíropa yarígfaýf ewayf xwiyá nioní rarínápi arfá nîniro aiwí mîkí náni dñf mîmopa nero níjfa wí imónarígfamani.

¹⁴ Ayí e yarfna xwiyá Goríxo rñf wíá rókiamoagí Aisaiao nîrírí rfíwamínf eanf rîpí ríxa xîxení imónaríní, ‘Seyné aríkwíkwí níwîro segí arfá píroníro sfñwí supáríro nero náni arfá níwia nuro aí níjfa imónífrífamani. Sfñwí níwíga nuro aí dñf wí mopírfamani.

¹⁵ Ayí rîpí nánirini. Segí dñf tñi nêra warígfaýfne mñf sfñánínf imonagfa náni searariníni. Wigí sfñwí mîsupáripa ero arfá mîpíronípa ero nero sfñwíyí, wigí sfñwí tñi sfñwí aníro arfá ero dñf pírániñf neyíro moro wigí íwí yarígfaýf rfíwími ní mamoro éánáyí Goríxoní pírániñf wímíxípaxíriní.’ Xwiyá apí xîxení imóníni náni ámayí e yaríñoi.

¹⁶ E nerí aí gí seaiepísarínáoýfne segí sfñwí tñi sfñwí naníro arfá tñi arfá nîro nero náni yayí oseainí.

¹⁷ Aga nepa searariñini, 'Wíá rókiamoagfá obaxíyí tñni áamá wé rónigfá obaxíyí tñni eni soyiné sñwí naníro arfá niro yarigfá rípi nání "None sñwí winíwanigíni." niyawiwo aga niwimóniri aí wí arfá niro sñwí naníro yagfámaní.' searariñini." uríñinigíni.

Witf siyf wiáronj mfkf nání áwanj uríñ nánírini.

¹⁸ E nuriri re uríñinigíni, "Ewayf xwiýfá áamá wo nurí witf siyf wiáronjpi mfkf nání áwanj osearimíni.

¹⁹ Witf siyf wiáronjyí xwiýfá Goríxo xwioxíyo mímeámí neri seamenjewanfápi nánírini. Áamá xwiýfá api arfá nero níjfa mepa éfáyí ayf witf siyf óf manjpa tñni piéronjpiníñí imóniñoi. Ayf arfá wiarfá obo, arkfí yariño nibiri ayf Goríxomi dñj wíkwíropíríxiniñí xwiýfá api wígf xwioxíyo miníñíyí emi ríroámí yariñíriñi.

²⁰ Áamá xwiýfá api arfá niwirfá axíná yayf nero 'Nanírini.' yaiwífáyí, ayf witf siyf sñjá ínimí yapíñiñaná xwíá seáyí e akwíñfáná eníyo piéronjyíñíñí imóniñoi.

²¹ Witf siyf sñjá ínimí yapíñiñagi nání rapíñf ná ínimí míwáripa eníyíñíñí áamá ayf eni wígf dñj rapíñíñíñí xwíáyo mfmí fáfá mumíxíñagi nání áamá wí ayf xwiýfá api xfdaríñagfá nání xeaníñf wíkaráná apaxí mé píní wíararigfáriní.

²² Áamá xwiýfá api arfá niwiro aiwi wígf yariñfápa sñni níxídrónáyí amípi xwíáyo dñjf ayá tñjpi nání dñj obíboxf moro 'Amípi wí nioni mñimúropa onini.' yaiwiro 'Amípi ayá tñjpi arige nímeámírfáni?' yaiwiro néra warígfáyí ayf witf siyf emí pípíñf kíkídipearíge piéronjyíñíñí imóniñoi. Witf emí xenjwíraríñagi nání ná míwepa eníyíñíñí áamá ayf eni 'Amípi ayá tñjpi aríre neri meámírfáni?' yaiwiarígfápi xwiýfá Goríxoyápmi yokwarímf éáná omí aníñf miní xfdarígfámaní.

²³ Áamá xwiýfá api arfá niwiro níjfa éfáyí ayf witf siyf xwíá naníyo piéronjyíñíñí imóniñoi. Witf api ná kíkíreáníyíñíñí áamá ayf eni ná níwerfá wí dñj nímorí fáfá míropaxf werí wí xwé obaxf werí wí obaxf onímíápi werí yariñfáriní.

Ewayf ikaxf rípiíkíyí witf omíñíyo yapíñf nánírini.

²⁴ O "Agwí Goríxo áamá sípíyí wígf dñjf tñni xe néra úfírxiniñí sñwí níwiniñí aiwi rfwéná rfáyo ikeaaríñfáriní." oyaiwípoyiniñí ewayf xwiýfá ámí xegf bí nuriri re uríñinigíni, "Goríxo xegf áamáyo xwioxíyo mímeámí neri menjweámíniñí nání yarfá imóniñjpi, ayf áamá wo xegf omíñíyo xwíá yunf níxíxémáná witf siyf wiáronjpi tñni ríramíñíyí epaxíriñi.

²⁵ Witf siyf níwiároarímáná xegf aníyo nání nurí sá wenáná o tñni símf tñni inarígfílo níbiri re eníñinigíni. Rípiíkí siyf witf siyf wiároníñe seáyí e níwiároarímí uníñinigíni.

²⁶⁻²⁷ Níwiároarímí numáná enáná ríxa witf nerápiri níyapíri ríxa ná kíkíreáníniñíñí yarfá omíñf xiáwomí omíñf wíiarígfáwa sñwí wíñfáyí wíñígfawixíni. Rípiíkí aí tñni nawíni enagi níwiniñí nuro bosomí re urígfawixíni, "None "Joxí díxí omíñíyo siyf naníñí wiáronjíriñi." neaimónarini. Aríre neri rípiíkí eni nerápiri yapírfáni?" uríagfá

²⁸ o re uríñinigíni, 'Gf símf tñni inarígfílo enírfáni? Oyí, oríni!' uríagi xegf omíñf wíiarígfáwa yariñf re wígfawixíni, 'None nurane rípiíkíyí yíyoámí yaníréwíni?' uríagfá aí

²⁹ o re uriniginini, 'Oweoi, soyiné ripikíyí yíyoámí neríná wítí aí t́níní yíyoámí epírixiniri

³⁰ aiwá mipírfíná nání ńníní xe oeniri sinwí winípoi. Wítí ríxa yóf enáná wítí ḿwákwmí yarigíawami re urimáriní, "Xámí ripikíyí ḿwákwmí nero áwini e gwí ńkíríwimáná ríá ikeaarírixini. E nemáná wítí ḿwákwmí nero aiwá anj́ ńtiarigíwámí ńtírírxini." urimáriní. uriniginini." Jisaso ewayí xwíyá e uriniginini.

Ewayí ikaxí masité siyí nánirini.

³¹ O áamá re oyaiwípoi niri "Agwí áamá obaxí Jisasomí ḿxídarinagíá aiwí ríwíyo Goríxo xegí áamá xwíoxíyo ḿmeámí nerí umeñweanánáyí Jisasoyá áamá obaxí imónipírfáriní." oyaiwípoi niri ewayí xwíyá ámí b́i nuriri re uriniginini, "Goríxo seyiné xwíoxíyo ḿmeámí niseairi seameñweanápi, ayí masité aiwá siyíniní imónini. Masité aiwá xegí siyí aga onímiá imónini. Masité siyí nímearo omíníyo moárarigíáyí

³² aiwá siyí niyoní masité siyí aga onímiá enagi aiwí ríxa niyapiri xwé ńroríná ífániní rojáná iní ńbiri ńñweari yéwí tipaxí imónariníriní." uriniginini.

Ewayí ikaxí yisí nánirini.

³³ O ewayí xwíyá ámí b́i nuriri re uriniginini, "Goríxo xwíoxíyo ḿmeámí niseairi seameñweanápi, ayí yisíniní —Yisí bisíkerá śníní siní enáná b́i onímiápi iními táná nímíní íkwianwí eapínariníriní. Goríxo xwíoxíyo ḿmeámí niseairi seameñweanápi, ayí yisíniní imónini. Apíxí bisíkerá śníní siní d́ramíxí xwé śxí inínáná yisí b́i nímearo iními táná nímíní íkwianwí eapínariníriní." uriniginini.

Ewayí xwíyá t́níní uréwapiyiní nánirini.

³⁴ Jisaso oxí apíxí e epíroyí egíáyo xwíyá api ńpini nuréwapiyiríná ewayí xwíyá niri nuriri uréwapiyayiniginini.

³⁵ Xwíyá Goríxoyá wíá rókiamoagí wo níwuriyiri ríwaminí enj́ rípi, "Nioní xwíyá níríná ewayí xwíyáyo dání riri xwíyá Goríxo xwíá imíxiníná dání iními ríninípi áwaní riri emíáriní." níriri enj́pi x́xení imónini nání Jisaso nuréwapiyiríná ewayí xwíyá t́níní nuriri uréwapiyagíriní.

Ewayí ikaxí ripikí nání urinípi ḿkípi áwaní uriní nánirini.

³⁶ O oxí apíxí e epíroyí egíáyo ṕníní níwíarimí nurí aníyo nípáwiri ñweanáná xegí wíepísaríñowa ńbíro re urigíawixiní, "Joxí nearéwapiyiríná ewayí ikaxí ripikí nání nearípi áwaní ńneariri pírániní nearéwapiyi." uríagá

³⁷ o re uriniginini, "Áamá wítí siyí nanj́ wíaronoyí áamá imóniníáoní nánirini.

³⁸ Omíníyí ayí xwíá riri nánirini. Wítí siyí nanj́yí, ayí áamá Goríxo xwíoxíyo ḿmeámí nerí umeñweanáyí nánirini. Ripikíyí ayí áamá Goríxomí muxídarigíáyí, áamá oboyáyí nánirini.

³⁹ Símí t́níní inarigíó, ripikí siyí wíaronó, ayí Oborini. Aiwá yóf enagi mipírfínáyí ayí śfá yoparíyí nánirini. Wítí ḿwákwmí nero mipírfáyí, ayí anj́nájriní.

⁴⁰ Ayínání ripikíyí ḿwákwmí nero gwí ńkíríwimáná ríá ikeaarigíápa imóniníyí śfá yoparíyimi axípi e imónáná

41 áamá imóninǵaonǵi áamá rǵkǵkǵrǵfó ero wa enǵ nene yarǵnǵwápiǵ oépoyǵnǵrǵ wǵwápiǵyiro yarǵgǵáýǵ gǵ ápo menǵweanǵe nǵweapǵrǵxǵnǵrǵ gǵ anǵnǵajowa awǵ eámeámǵ epǵrǵi uowárǵmǵfárǵnǵi.

42 Uowáráná awa awǵ eámeámǵ nemáná rǵfá ápiáwǵ xwé anǵnǵ wearǵnǵrǵmǵi ikeááráná ayǵ e dánǵ ‘Yeyi!’ nǵrǵiro magǵ írónpǵrǵfárǵnǵi.

43 E nerǵ aǵ oxǵ apǵxǵ wé rónǵgǵá Gorǵxoyáýǵ xǵo xwioxǵýo mǵmeámǵ nerǵ umenǵweanǵe dánǵ sogwǵ nanǵrǵnǵa yarǵnǵpa xǵxǵeá sǵnǵnǵi inǵpǵrǵfárǵnǵi. Seyǵné arǵfá tǵgǵáýǵné enǵnǵáýǵ, arǵfá ókiarǵ nǵmónǵpoyǵi.” urǵnǵinǵinǵi.

Ewayǵ ikaxǵ ayá tǵnǵ imóninǵ wǵ pǵnǵ wenǵpǵ nánǵrǵnǵi.

44 O áamá re oyaiwǵpoyǵnǵrǵi, “Gorǵxo xwioxǵýo mǵmeámǵ nǵseairǵ seamenǵweanǵápiǵ ayá tǵnǵpǵnǵnǵi imónǵnǵagǵi nánǵ Jisaso pí pí nearǵagǵi aǵ xǵxenǵ éwanǵinǵi.” oyaiwǵpoyǵnǵrǵi ewayǵ xwǵýfá re urǵnǵinǵinǵi, “Gorǵxo xwioxǵýo mǵmeámǵ nǵseairǵ seamenǵweanǵápiǵ, ayǵ xwǵfá bimǵ wǵ e ayá rǵmǵxarǵnǵpǵi wǵ pǵnǵ tǵnǵnǵpǵnǵnǵi imónǵnǵi. Áamá wo nemeǵnǵa wenǵnǵ nerǵ nǵwǵnǵmeairǵ yayǵ nikárǵnǵrǵi nánǵ re enǵinǵinǵi. Mǵrǵ nuriǵ áamá wǵyo áwanǵ murǵ xegǵ amǵpǵi nǵnǵi nǵgwǵ nánǵ bǵ nerǵ nǵgwǵ apǵ tǵnǵ nǵmeámǵ nuriǵ xwǵfá apǵnǵ bǵ enǵinǵinǵi.” urǵnǵinǵinǵi.

Ewayǵ ikaxǵ memiá nánǵrǵnǵi.

45 Ámǵ re urǵnǵinǵinǵi, “Gorǵxo xwioxǵýo mǵmeámǵ nerǵ píranǵnǵ seamenǵweanǵápiǵ, ayǵ áamá amǵpǵi mǵmúróǵnǵnǵi wo memiá awiaxǵnǵi awiaxǵnǵi nánǵ pífá emearǵnǵpánǵnǵi imónǵnǵi.

46 Bá nǵyonǵ múróǵnǵagǵi nǵwǵnǵiro nǵmǵmeáǵrǵmo anǵnǵi nuriǵ xegǵ amǵpǵi nǵnǵi bǵ nemáná nǵgwǵ apǵ tǵnǵi memiáfá bǵ enǵinǵinǵi.” nuriǵ, “Gorǵxo xwioxǵýo mǵmeámǵ nǵneairǵ neamenǵweanǵápiǵ ayá tǵnǵpǵnǵnǵi imónǵnǵagǵi nánǵ Jisaso pí pí nearǵagǵi aǵ xǵxenǵ éwanǵinǵi.” oyaiwǵpoyǵnǵrǵi ewayǵ xwǵýfá e urǵnǵinǵinǵi.

Ewayǵ ikaxǵ ubenǵ nánǵrǵnǵi.

47 O re urǵnǵinǵinǵi, “Gorǵxo áamá xǵo xegǵ xwioxǵýo mǵmeámǵ nerǵ umenǵweámǵnǵrǵi nerǵnǵa enǵápiǵ, ayǵ ubenǵ ipǵyo nǵmamówárǵro peýǵ xǵxegǵnǵi fá mǵnarǵnǵpánǵnǵi imónǵnǵi.

48 Rǵxa peýǵ magwǵ mǵnǵnǵagǵi nǵwǵnǵiro nǵmǵxearo ipǵi imanǵpá tǵnǵ e nǵtǵro éǵ nǵnǵweámáná peýǵ nanǵnǵi neýǵro ro íkwianǵwǵyo mǵmeámǵ nǵyáǵro sipǵýǵ emǵ mǵmeámǵ egǵfawixǵnǵi.

49 Sǵfá yoparǵýimǵi axǵpǵi e imónáná anǵnǵajowa nǵweapǵro wé rónǵgǵáyo nǵmúro ro sipǵi yarǵgǵáýo yǵyoámǵ nero

50 rǵfá ápiáwǵ xwé anǵnǵ wearǵnǵrǵmǵi ikeááráná ayǵ e dánǵ ‘Yeyi!’ nǵrǵiro magǵ írónpǵrǵfárǵnǵi.” urǵnǵinǵinǵi.

Xwǵýfá nanǵ xámǵnǵ tǵnǵi sǵnǵ tǵnǵi nánǵrǵnǵi.

51 Wiepǵsarǵnǵýo re urǵnǵinǵinǵi, “Nionǵ searéwapǵyarǵnǵápiǵ nǵpǵnǵi mǵkǵf nánǵ rǵxa nǵjǵfá rimónǵnǵo?” urǵagǵi “Oyǵi.” urǵagǵi

52 o re urǵnǵinǵinǵi, “Nwǵ ikaxǵ eánǵnǵpǵi mewegǵfá nionǵ nǵnǵxǵdǵro gǵ wiepǵsarǵnǵáýǵ nǵmónǵro yarǵgǵfá nǵnǵi ayǵ áamá amǵpǵi mǵmúróǵnǵgǵáýǵnǵnǵi imónǵnǵo. Ayǵ wigǵ ayá rǵmǵxarǵgǵfá anǵýo wenǵmǵi sǵnǵ bǵ tǵnǵi xámǵnǵ bǵ tǵnǵi nǵmearo áamáyo síwá wiarǵgǵfá gǵ seaiepǵsarǵnǵáoyǵné xwǵýfá enǵíná Moseso nǵrǵrǵi rǵwamǵnǵi eanǵpǵi tǵnǵi nionǵ agwǵ seararǵnǵápiǵ tǵnǵi axǵpǵi e epǵrǵfárǵnǵi.” urǵnǵinǵinǵi.

Xfo xegf Nasaret i ηweáyf r'wíf umogfá nánirini.

⁵³ Jisasó ewayf xwiyfá apí nura núísáná e dání p'íní n'íwíarimí nuri

⁵⁴ anj xfo xegf xwé iwiaronje n'rémorí rotú anjyo n'páwiri xwiyfá uréwapiyaríná ayf ududf nero re rinigfawixini, “Ámá royf nijfá emimf yariñf ripi gimi dání nijfá imónífríani?”

⁵⁵ O anj m'irariñf Josepomí xewaxo men'irani? Xínái Mariaíyi m'iriniñrani? Xogwáowa Jemiso t'íní Josepo t'íní Saimono t'íní Judaso t'íní rininjowa re m'ijweagfá reñoi?

⁵⁶ Xínapiwa nene t'íní m'ijweapa reñoi? E enagi nání ámá royf arige nijfá apí imónífríani?” n'iriniro

⁵⁷ wikf d'ijf n'iwóga warinagfá Jisasó xewaninjo nání re uriniginini, “Ámá xwiyfá Gorixoyá w'fá urókiamoar'ñf womí anj m'dánjyf arfá umónarigfá aí xegf e dánjyf t'íní xexirfmeáyf t'íní o nání ‘Sa negf ámáorini.’ n'iyaiwiro arfá umónarigfámani.” nurirí

⁵⁸ ayf d'ijf m'iwikwíroarinagfá nání e n'ijwearíná emimf xwapf m'iwíwapiyiniginini.

14

Jono wayf umeaiar'jomí pikigfá nánirini.

¹ Íná m'ixf ináyf Xeroto —O Gariri p'iropenisf menjwearorini. O xwiyfá Jisasó nání yanf niwéa warinagf arfá n'iwirí

² xegf om'ñf wiilarigfáwami re uriniginini, “Ayf nioní p'ikináo, Jono wayf numeaiá unjorini. Ríxa xwáripáyo dání n'íwíap'ínímeari nání emimf ayf néra warini.” uriniginini.

³⁻⁴ Ayf ripi nání Xeroto e uriniginini. Xámi O Jono siní emearíná xegf xexirfmeáo Piripoyá apixí Xerodiasíyí rininjí nurápirí meágí nání Jono xwiyfá re urárayiniginini, “Dixf ririxfmeáoyá apixí nurápirí n'imearínáyf, ‘Ayf Nip'kwini yariñini.’ riyaiwinarini?” urayarinagf nání Xeroto xegf porisíyo uowaráná awa nuro omí fáf n'ixero gwí n'iyiro n'imeámi n'ibíro gwí anjyo ηwiráragfá

⁵ Xeroto Jono nání “Omí opikímíni.” n'iyaiwiri aiwí ámá ox'f apix'f “Jono Gorixoyá w'fá rókiamoar'ñf worini.” yaiwiarigfá enagi nání wáyf nerí “Nioní ení n'ip'ikip'rixini.” n'iyaiwiri sa gwí anjyo wáriniginini.

⁶ E n'wárimáná enáná sfá Xerotomí xínái xir'ñfyi imónáná Xeroto xegf ámá wa t'íní aiwá nim'ixiro naríná omí xiepí Xerodiasímí xemiái n'ibíri áwini e n'irómáná sim'iniñf eniginini. Í sim'iniñf yaríná Xeroto sim'iniñf í yariñpi nání yayf n'iwini

⁷ xw'fá e dání re uriniginini, “Nioní jixí s'mímanjyo dání r'irariñini, ‘Pí pí nání nioní rix'ñf n'ránáyf n'siap'míni.’ r'irariñini.” uráná

⁸ í xínái t'ñf e nání nuri ámi n'ibíri xínái urep'sífpí ax'fpí re uriniginini, “Porisf wa Jono wayf numeaiá warinoyá sinjw'f m'ijf n'wákwiwo m'ijyo sinjw'f winimí nání p'irerix'fyo n'tíro n'imeámi n'ibíro oniap'poyí.” uráná

⁹ Xeroto d'ijf sipí wíagf aiwí awa t'íní aiwá nawíní narigf e dání urágí nání porisf wami í ur'fpí ax'fpí sekaxf nuri

¹⁰ uowaráná wo gwí anjyo nání nuri e dání Jonomí sinjw'f m'ijf n'wákwiwo

¹¹ m'ijyo p'irerix'fyo n'tíri n'imeámi n'ibíri miáimí m'ini wíáná í nurápirí n'imeámi nuri xínáimí m'ini winiginini.

¹² E éaná Jono xegí wiep̄sar̄iṇowa n̄b̄iṛo piyomi n̄mearo n̄meámi nuro xw̄fá n̄weyárimowa nuro Jisasomi áwan̄f ur̄iḡawix̄ini.

Ox̄ 5,000 apim̄ aiwá m̄ini wiṇf̄ nán̄rīni.

¹³ Jisaso xw̄iyá Jono nán̄i ar̄fá n̄wiri e p̄ni n̄wiár̄imi ewéyo n̄pīxemoán̄ri áamá d̄iṇf̄ mean̄e nán̄i xeḡp̄i war̄iṇagi aiw̄i ox̄f̄ ap̄ix̄f̄ obax̄f̄ an̄f̄ b̄i bim̄i d̄án̄ȳf̄ “Jisaso ewéyo puṇoi.” r̄in̄aḡi ar̄fá n̄wiṛo yán̄i óf̄yo númi uḡfawix̄ini.

¹⁴ Jisaso r̄ixa ip̄i iman̄f̄pá t̄iṇf̄ e niwiék̄n̄imeari w̄iniṇiḡini. Ox̄f̄ ap̄ix̄f̄ obax̄f̄ x̄fo t̄iṇf̄ e nán̄i b̄imiar̄iṇaḡfá n̄winiṛi wá n̄wian̄riṛi wiḡf̄ s̄im̄ix̄f̄ȳf̄ píran̄iṇf̄ im̄im̄ix̄im̄f̄ yar̄f̄ná

¹⁵ s̄f̄ap̄i t̄ini xeḡf̄ wiep̄sar̄iṇowa n̄b̄iṛo re ur̄iḡawix̄ini, “Re áamá d̄iṇf̄ mean̄ini. S̄f̄á wór̄iniṇiḡini. Jox̄i áamá n̄f̄ni wiḡf̄ aiwá b̄f̄ nero n̄p̄ri nán̄i an̄f̄ on̄miápia am̄i am̄i ṇweamen̄f̄yo nán̄i uowárapei.” ur̄faḡfá aí

¹⁶ Jisaso re ur̄iṇiḡini, “Aȳf̄ nupax̄f̄ mimónar̄ini. Soȳné aiwá wí m̄ini wípoyi.” ur̄faḡf̄

¹⁷ awa re ur̄iḡawix̄ini, “Neḡf̄ aiwá xwap̄f̄ men̄ini. Sa bis̄f̄ker̄fá wé ná wúni t̄ini peȳf̄ yeáȳf̄ waúni t̄iniṛini.” ur̄faḡf̄

¹⁸ o re ur̄iṇiḡini, “Nion̄i t̄f̄ám̄ini n̄meámi b̄f̄poyi.” nur̄iri

¹⁹ r̄ixa n̄meámi b̄aná re ur̄iṇiḡini, “Ox̄f̄ ap̄ix̄f̄ n̄f̄ni ar̄áyo éf̄ on̄weápoyi.” sekax̄f̄ e nur̄imáná bis̄f̄ker̄fá wé wú t̄ini peȳf̄ waú t̄ini n̄imeari an̄f̄nam̄i s̄iṇw̄f̄ nanán̄imáná Gor̄ixomi aiwá ap̄i nán̄i yaȳf̄ n̄wiri bis̄f̄ker̄fá kw̄ikw̄ir̄im̄i ner̄i xeḡf̄ wiep̄sar̄iṇowami m̄ini wíaná awa ox̄f̄ ap̄ix̄f̄ éf̄ ṇweáf̄áyo yan̄f̄ n̄wia war̄f̄ná

²⁰ áamá n̄f̄ni aiwá ap̄i n̄niṛo agw̄f̄ ími uyiṇiḡini. Agw̄f̄ ími uȳiagi wiep̄sar̄iṇowa s̄iṇw̄f̄ e n̄winiṛo aiwá r̄ixa ap̄áni n̄niṛo e t̄f̄ápia n̄meamero sox̄f̄ f̄á wé wúkaú s̄ikw̄f̄ waúmi n̄meaayiro aumaúmf̄ nero magw̄f̄ n̄miro t̄iḡfawix̄ini.

²¹ Niaíw̄f̄ t̄ini ap̄ix̄f̄ t̄ini n̄niṛi aiw̄i oxowan̄i áamá 5,000 aiwá ap̄i n̄iḡfawix̄ini.

Jisaso ip̄iyo xw̄ir̄iṇw̄f̄ nosaxa uṇf̄ nán̄rīni.

²² Jisaso xeḡf̄ wiep̄sar̄iṇowa aiwá áamá aȳf̄ n̄niṛo t̄f̄ápia sox̄f̄ f̄áyo magw̄f̄ n̄miro táná re uowár̄iṇiḡini, “Nion̄i ox̄f̄ ap̄ix̄f̄ t̄f̄yo uowár̄apar̄f̄ná soȳné ewéyo n̄pīxemoán̄i ip̄iwám̄i j̄f̄ar̄iwám̄ini nán̄i xám̄i n̄meápoyi.” nur̄iri

²³ awa r̄ixa n̄pīxemoán̄i uáná áamá ox̄f̄ ap̄ix̄f̄ e ep̄f̄roȳf̄ eḡf̄áyo en̄i nuowár̄ap̄imáná Gor̄ixomi xw̄iyá ur̄im̄iniṛi nán̄i xeḡp̄i d̄f̄w̄f̄ m̄iṇf̄yo nán̄i niyiri r̄ixa s̄f̄á nóra war̄iṇf̄ t̄ini xeḡp̄i ṇwean̄jáná

²⁴ ewépá s̄ini ip̄i áwini e war̄f̄ná iniṇiḡf̄ ewépám̄i imeam̄f̄kw̄f̄ mer̄i im̄iṇf̄ en̄i ewé s̄im̄im̄i d̄áni b̄iri ner̄i yar̄f̄ná

²⁵ r̄ixa w̄fá nán̄i is̄fá yiniṇáná Jisaso ip̄iyo nosaxa n̄b̄iri wiep̄sar̄iṇowami r̄ixa wímeám̄iniṛi yar̄f̄ná

²⁶ awa wen̄iṇf̄ éf̄áȳf̄ w̄iniṇiḡawix̄ini. Jisaso ip̄iyo xw̄ir̄iṇw̄f̄ nosaxa bar̄iṇagi n̄winiṛo wáȳf̄ nikár̄iniṛo “Piṇiṇf̄ siw̄i wo r̄fá bar̄ini?” n̄riṛo “Yeyi!” rekár̄inar̄f̄ná

²⁷ Jisaso re ur̄iṇiḡini, “Soȳné wáȳf̄ mikár̄iniṇpani. Aȳf̄ nion̄rīni. D̄iṇf̄ s̄ix̄f̄ n̄niṛo ṇweápoyi.” ur̄faḡf̄

²⁸ Pitao re uriniginini, “Ámináoxini, ayí nepa joxi enánáyí, ‘Joxi eni ipíyo nosaxa nibiri nímeai.’ nirei.” uríagi

²⁹ Jisaso “Bei.” uríagi Pitao ewépami dání nayoari Jisaso tñí e nání nosaxa nurí aí

³⁰ iminí yarinagi niwiniri wáyí éyí re eniginini. Ipíyo ríxa nurípiniríná ríaiwá re uriniginini, “Nioni inigí namimiginí! Ámináoxini, árfwí nímeai!” uráná

³¹ o aníni éepá niyauri wéyo nímáxiriri níméyoari re uriniginini, “Diní onímiápi níkwíroarígíoyínérini. Pitaoxini, joxi ‘Jisasoyá diní tñí ipíyo xwiríjwí nosaxa umíini.’ niyaiwirí aí ámi pí nání ‘Oyá diní tñí e epaxonímani.’ yaiwiarinini?” nuriri

³² awaú ríxa ewéyo píxemoánáná re eniginini. Iminí yarinípi píni wiáriniginini.

³³ Iminí píni wiáraná ewéyo nweagíáyí miní ewéyo níkwírooro omí yayí numeríná re urígíawixini, “Neparini. Joxi niaíwí Goríxoyáoxirini.” urígíawixini.

Símíxíyí Jisasomi amá níróniro naní egíá nánirini.

³⁴ Awa ipíyo oríwami dání nírémoro aní xegí yoí Genesaretíyí rininípi tñí e iwíékínimeáána

³⁵ amá e dáníyí Jisasomi mí níwómíxíro aní nípinini áwaní nírinárimáná wigí amá símíxí yarígíá nñí o tñí e nání níméra nibíro wáraná

³⁶ símíxíyí ríxini re urayígíawixini, “Joxiyá iyá sírfwíyo amá onírónípoyniri síjwí neanei.” nuríro níni amá e nírónayiro nání naní egíawixini.

15

Ámináyí eníná érowiápinígíápi nánirini.

¹ Íná Parisi wa tñí njwí ikaxí eáninípi mewegíá wa tñí Jerusaremi dání nibíro Jisasomi níwímearo re urígíawixini,

² “Negí aríowa érowiápinígíápi díxí wiepísariníowa pí nání pírf wiaikímí yariní? Aiwá naniríná pí nání aríowa rígíápi wé wayí mírónípa nero narígíáriní?” Jisasoyá wiepísariníowa wé wayí níróniro aiwí xiáwowa egíápa axípi miyariníagíá nání e uráná

³ Jisaso re uriniginini, “Soyíné eni segí seárfawéwa érowiápinígíápipimi xídaníro nání pí nání njwí ikaxí Goríxoyá rininípipimi pírf wiaikímí yarígíáriní?

⁴ Goríxo rinípi ríwaminí re nírini eánini, ‘Díxí rinomí wéyo meri rináimi wéyo meri eríini.’ nírini eánini. Ríwaminí rípi eni nírini eánini, ‘Ámá gíyí gíyí xano nánirani, xínái nánirani, píné sípí umeararínáyí ayo emí opikímópoyiniri síjwí winiríini.’ E nírini eániníagi aiwí

⁵ amá gíyí xanomirani, xínáimirani, ‘Amípi nioni nísiapi rí arírá sipaxípi nání Goríxomí urepeáriníagi enagi nání bí mání siapi paxímani.’ urariníagiá

⁶ soyíné síjwí e níwiniróná re rarígíáriní, ‘Ayí xaneyo wéyo mímepa yariníagi aiwí apání yariní.’ rarígíáriní. Soyíné e neríná Goríxoyá rininíyí xórórí nero segí seárfawéwa érowiápinígíápiní seáyí e míeyoarígíáriní.

7 Nanj riro sipi riro yarigfoyné, xwiýá Gorixo rinj wá rókiamoagf Aisaiao niwuriyiri rfwamnjf eanjpf soýné nani xixeni re rinini,

8 ‘Ámá tiyf “Gorixomi wéyo píraninjf meariñwini.” niri ro aiwi nioni dñj sixi miniyipa yarigfáriní.

9 E neróná ámayo amípi ámá wigí dñj tñi érowiápñigfápi nani nuréwapiyiróna yaf re nuriro “Xwiýá tiyf Gorixoyáriní.” nuriro nani “Gorixomi seáyi e umeariñwini.” niri róna Gorixoníyá yoñi suríma rarigfáriní.” Aisaiao xwiýá Gorixoyápi niwuriyiri soýné nani xixeni rfwamnjf e eanjf riní.” urñjñiginí.

“Ripí piaxf weeariñf riní.” urñjñ nánirini.

10 “Ámá oxí apíxí re epíroyf egfáyf obípoýi.” niri ri ayf ríxa añwi e awi eánarána re urñjñiginí, “Aríá nñiro nñjá imónípoýi.” nuri ri

11 ewayf xwiýá bi nuri rína re urñjñiginí, “Amípi ámá nñiro gwí náreariñfápi piaxññf weeariñf maní. Amípi xwioxíyo dñi dñj mófápi, ayf piaxññf weeariñf riní.” urñjñiginí.

12 Xegí wiepísaríñowa niñiro re urigfawixini, “Joxi Parisiowami e nuri rína ‘Símíri ri miwiarñini.’ riyaiwiarñini?” urfagía ai

13 o Parisiowa nani ewayf xwiýá re urñjñiginí, “Ríwéná Gorixo aiwá xío íwá murñj niyoni emi yíyoámí enfáriní.” nuri ri

14 amí Parisiowa nani re urñjñiginí, “Soýné awa nani ayá sfwí mīsearopani. Awa sñwí supárigfáwa sñwí supárigfáyo nipemeami warigfáwa yapi imóniñoi. Ámá sñwí supárinj wo sñwí supárinj womi nipemeami nurína niwaúni xwáriñwíyo piéropísfií. Ayínani ayá sfwí mīsearopani.” urfagi

15 Pitao re urñjñiginí, “Joxi ewayf xwiýá ámá aiwá nñiro gwí náreariñfápi nani rfápi áwanj nearei.” urfagi

16 o re urñjñiginí, “Gf seaiepi saríñáoýné eni sñi majjá rīseainarini?

17 Amípi ámá nfápi aríowa egfápa wé wayf niri róni nñirínarani, awa egfápa mé nñirínarani, agwíyo nñiñsáná íkí nemoro nani piaxññf weeariñf maní.

18 E neri aiwi xwioxíyo dñi fwf amípi nani dñj mófápi piaxññf weeariñf riní.

19 Xwioxíyo dñi dñj nīmoro yarigfápi ‘Sipi oimiximini.’ yaiwiarigfá ripirini. Ámá pikiri ero ámá wí tñi fwf iniro ero siwf piaxf eánipaxf imóniñyf niga uro fwf meari ero yaf riri ero ámá wí nani ikayfwf riri ero

20 yarigfápi nīmorína wiwaníñyo piaxññf weeariñf riní. E neri aiwá wé wayf mīróni pa neri aiwá nñiríná wiwaníñyo wí piaxf weeariñf maní.” urñjñiginí.

Émayf apíxí wí dñj xixeni wikwíronj nánirini.

21 O e dñi pñi niwiarimi nuri piropenisf émayf añj Taia tñi Saidoni tñi tñj e emearína re enñiginí.

22 Émayf apíxí Kenani dñj añj apiaú tñj e dñi niñiri jfamíne dñi nuxdírína rfaiwá re nura unñiginí, “Ámínáoñi, mīxí ináyf Depitomi xiáwoxini, joxi wá niwianeí. Gf miáimi imfó dñj nīxixérori xīxeaníñf wikáriní.” nura waríñagí aiwi

²³ Jisaso xfo eni bi murarinjagi nani xegf wiep[sari]nowa nibiro arfki re urayigfawixini, “Apixf ri arfki rfaiwa tfini neax[fdar]njagi nani joxi xegf mi[ai]mi imfo d[un]f xixeroar[n]fp[un]f mixf numainowariri ‘Emini.’ urowaref.” urayigafa ai

²⁴ o re uriniginini, “Nioni emayo arira wiminiri bin[oon]mani. Gf Isireriyf —Ayf sip[sip]f xiawo piranin[un]f m[im]earina ami am[un]iamoar[n]finin[un]f imonigfayirini. Ayf nani bin[oon]trini.” urfagi aiw[un]f

²⁵ i anfw e nibiri xom[un]f n[un]yikwir[un]f min[un]f xwfayo n[un]kwrori re uriniginini, “Am[un]naoxini, arira ni.” urfagi

²⁶ o re uriniginini, “Nioni aiwa niaiwf narigfapi nurapiri sfwiyo mini wiarinaf, jixi ‘O nanf yarini.’ riyaiwiarinini?” urfagi ai

²⁷ ire uriniginini, “Am[un]naoxini, wauyene sfwinin[un]f imonin[un]jagwi nani nepa n[un]rarinini. E nerf ai sfwiyf xiawo aiwa ikwianfwyo ef n[un]jweaman[un]f aiwa n[un]niri yunf mamowarf eyf m[im]eanf yaririni.” urfagi

²⁸ o re uriniginini, “Ineyf, jixi aga d[un]f xixen[un]f n[un]nikwrori rar[n]jagi nani jixi simonfyf xixen[un]f nimonin[un]joi.” urana re eniginini. Xemi[ai] nanf eniginini.

Simixf obaxfo nanf imimiximf enf nanirini.

²⁹ Jisaso e dani p[un]ni n[un]wiarimi nuri ipi Gaririwami n[un]pweri dfwf min[un]fyo nani n[un]yiri ef njweanana

³⁰ ama ox[un]f apixf ay[un]f wi o t[un]f e nani n[un]yoamiro wi sikwf ikf egfayo nimera yoaro sinwf suparigfayo nimera yoaro xwiyf[un]f marf nanf p[un]ronigfayo nimera yoaro simixf xixegini obaxf t[un]gfayo nimera yoaro nero xegf sikwf t[un]f e tayarina o nanf imimiximf winiginini.

³¹ Nanf imimiximf wiarin[un]jagi ox[un]f apixf e ep[un]royf egfayf nanf p[un]ronigfayf ami xwiyf[un]f riro enf kirin[un]f egfayf ami u[un]f u[un]roo sikwf ikf egfayf ami an[un]f uro sinwf suparigfayf ami sinwf an[un]ro yar[n]jagfa n[un]win[un]ro ay[un]f n[un]riwamon[un]ro Nwfa Isireriyfyaom[un]f yayf seayf e umegfawixini.

Oxf 4,000 apimi aiwa minf winf nanirini.

³² Jisaso xegf wiep[sari]nowami “Eini.” nuri re uriniginini, “Ama ox[un]f apixf tiyf nioni t[un]f sf[un]f wiyauf rixa njweanwarini. Wigf aiwa n[un]p[un]rfyf menagi nani nioni d[un]f sipi niarini. Nioni ayf agwf wiarina nurowarinayf, of e sinwf xaxa upeyiginiri nani rarinini.” urfagi

³³ wiep[sari]nowa re urigfawixini, “Ama d[un]f meanf rim[un]nyot. Gim[un]f nurane aiwa ama none t[un]f ep[un]royf egfa tiyf n[un]n[un]ro agwf imi uyini nani urapanirewini?” urfaga

³⁴ o re uriniginini, “Soyine biskerfa arari maxir[un]joi?” urfagi awa “Biskerfa we wfumi danf wauf t[un]f peyf ora yeayf bia t[un]nirini.” urfaga

³⁵ o ox[un]f apixf e ep[un]royf egfayo “Xwfayo ef n[un]jweaxa upoyi.” nurimana

³⁶ biskerfa we wfumi danf wauf ap[un]f t[un]f peyf apia t[un]f nurapiri Gorixomi yayf niwiri kwikwirimf nerf wiep[sari]nowami wiayiana awa nurap[un]ro amayo nanf niwia uana

³⁷ ayf n[un]n[un]ro agwf imi uyigf wiep[sari]nowa aiwa ayf n[un]n[un]ro t[un]apia n[un]meamero soxf fa we wfumi danf waumi magwf nimiro tigfawixini.

³⁸ Apixf t[un]f niaiwf t[un]f marfa[un]f, oxowa aiwa ap[un]f n[un]awa 4,000 imonigfarini.

³⁹ Jisaso “Segf an[un]f upoyi.” nurowarimana wiep[sari]nowa t[un]f eweyo n[un]p[un]xemoan[un]ro nuro Magadani iwiekn[un]f meagfawixini.

16

“Ekíyinj áŋŋnamí dájŋŋ neaíwapiyí.” urigáá nániríní.

1 Parisi wa t́ńi Sajusi wa t́ńi Jisasomí ńwímearo “O simíxíyo naní imímxímí nerí aí ekíyinj wí nepaxomaní.” ńyaiwiro iwamfó owíwapiyaneyínro re urigáawixíní, “Joxí áŋŋnamí dájŋŋ ekíyinj bí neaíwapiyí.” urigáa aiwí

2 o re uríniginí, “Seyíné sáapí t́ńi yewaní eáagí ńwínírná re rarigááyínéríní, ‘Yewaní eááyí réwí enírenínjo?’ rarigááyínéríní.

3 Wíapí t́ńi ení bíramí dání kípíní yarínagí ńwínírná ‘Iníá yapínírenínjo?’ rarigááyínéxíní. Agwíyo yewaní earí kípíní yirí yarínagí ńwínírnóná x́xeni ‘E nimónínínjo.’ ńrínro aiwí amípí nioní śmímajfóníní imíxarínápi śŋwí ńnanírnóná ‘Goríxo e oyaiwípoyíní ŕa neaíwapiyaríní?’ ḿyaiwiarigááyínéríní.

4 Agwí ríná ŋweagááyíné, Goríxomí ŕwfmíní ńmamoro segí ŋwáí ŕnínj́pí t́ńi f́wínj́ ńga uro ńga bíro yarigááyíné, ekíyinj nání reaxí ńseainíní seaimónarínagí aiwí ekíyinj wá rókiamoagí Jonao enj́píní seaiwapiyimígíní.” nurárimí ṕfíní ńwiárimí unj́iginí.

Yisí Parisiowayá t́ńi Sajusiowayá t́ńi nániríní.

5 Wiepísarínjowa bisfkerfá bí nípírí nání arfá níkeamoro Jisaso t́ńi ipíyo j́aríwámíní nání nuróná

6 o x́xewisí ikaxí re uríniginí, “Soyíné Parisiowa t́ńi Sajusiowa t́ńi awayá bisfkerfá ńmíga uní nání imíxarínj́ yisoí ŕnínj́pí nání wáyí oseainíní.” uráná

7 wiwanínjowa re ŕnínigáawixíní, “None bisfkerfá ńmeámí míb́wá enagí nání o ḿxí ńnearíní neararíní.” ŕnaríná

8 Jisaso awa e ŕnarínagfá d́ŋj́ adadí ńwirí re uríniginí, “D́ŋj́ onímíapí ńkwíroarigóoyíné, pí nání segípí re ŕnarínj́, ‘None bisfkerfá ńmeámí míb́wá nání neararíní.’ ŕnarínj́?”

9 Soyíné síní ńj́fá mimónípa rej́ojí? Nioní bisfkerfá wé wúní kwíkwírímí éáná ámá 5,000 ŕxa apání náná soyíné ámí soxí f́a araríyo miárigfápi nání d́ŋj́ ḿseainaríníraní?

10 Ámí bisfkerfá wé ẃúmí dájŋŋ waú ámá 4,000 nání kwíkwírímí éáná soyíné soxí f́a araríyo miárigfápi nání ení d́ŋj́ ḿseainaríníraní?

11 Biaú nioní e éáná soyíné soxí f́a obaxíyo miárigfá enagí nání nioní Parisiowa t́ńi Sajusiowa t́ńi yisí awayá nání x́xewisí ikaxí searáná aríge nero ‘O aga bisfkerfá nání ḿneararíní.’ ḿyaiwí yarínj́? Nioní re seararíní, ‘Parisiowa t́ńi Sajusiowa t́ńi awayá yisí nání wáyí oseainíní.’ seararíní.” uráná

12 xegí wiepísarínjowa ríxa re yaiwigáawixíní, “Nepa yisí bisfkerfáyo táná ńmíga warínj́pí nání ḿneararíní. Parisiowa t́ńi Sajusiowa t́ńi uréwapíyarigfápi nání ḿxífdípa oépoyíní neararíní.” yaiwigáawixíní.

Pitao “Joxí Kiraisoxíríní.” urínj́ nániríní.

13 Jisaso píropenisí áŋj́ Sisaria Píripai t́ŋfmíní nuri nemeríná xegí wiepísarínjowamí iwamfó yarínj́ re wíniginí, “Oxí apíxí ńfíní ámá imónínáoní nání goxíní rarínj́?” yarínj́ e wíagí

14 awa re urigáawixíní, “Oxí apíxí ‘Ámá enjánj́ wo ńwiápínímeari ŕa yaríní?’ ńyaiwiro nání wí re rarínj́, ‘Jono wayí ńneameaia unj́orání?’

rariŋoi. Ámi wí ‘Gorixoyá wá rókiamoagí mipé aŋŋnami nání peyiŋo, Eraijaorŋani?’ rariŋoi. Ámi wí ‘Wá rókiamoagí Jeremaiaorŋani?’ rariŋoi. Ámi wí ‘Ayí wá rókiamoagíáyí ámi worŋani?’ rariŋoi.” uríagí

15 Jisaso re uríŋiniginí, “Soyíné ení nioní nání goxíni yaiwiaríŋoi?” uríagí

16 Saimoní Pitao re uríŋiniginí, “Joxí Kiraisoxí, aríowayá xwá piaxíyo dání iwiaroníoyí rariŋwáoxiríni. Nwá aníŋí sŋí imóníŋomí xewaxoxiríni.” uríagí

17 Jisaso re uríŋiniginí, “Jonaomí xewaxoxí Saimonoxíni, joxí nírariŋípi áamá wo wá mírírókiamoní. Gí ápo, aŋŋnami ŋweaŋo wá rírókiamoagí nání joxí yayí osiníni.

18 Rípi ení rírariŋíni, ‘Joxí sfáníŋí nimóníni eŋí eáníŋoxiríni. Sfá piará eapínáŋí romí seáyí e áamá nioníyá siyíkí imónígíáyí gí aŋí wiwáníŋí míxárimíáríni. Obo tñí imónígíáyí eŋí neáníro áamá píkipaxí imónígíáyí aiwí nioní tñí imónígíáyó wí xopírárí wípíríámani.’ rírariŋíni.

19 Gorixo tñí e páwípíríá nání rokí kíníŋí imóníŋí joxí siapímíáríni. Joxí xwíáyo re dání ‘Ayí sipíríni.’ ránáyí, Gorixo aŋŋnami dání ení joxí sŋí mírípa eŋáná o xámi ‘Ayí sipíríni.’ ríníáríni. Joxí re dání ‘Ayí ananíríni.’ ránáyí, Gorixo xámi émi dání ení ‘Ayí ananíríni.’ ríníáríni.” nurí

20 xegí wiepísariŋowami aríá jiyíkí norí ŋwí ikaxí re uríŋiniginí, “Á máyo nioní nání ‘O yeáyí neayimíxemeaníá nání negí aríowayá xwá piaxíyo dání iwiaroníoyí rariŋwáoríni.’ áwaní e murípaní.” uríŋiniginí.

Jisaso áwaní “Nínípiikipíríáríni.” uríŋí náníŋíni.

21 Íná dání o xegí wiepísariŋowami sŋání áwaní re nura uríŋiniginí, “Gorixoyá dŋíyo dání nioní Jerusaremi nání uáná negí Judayí ámínáowa tñí apaxípáníŋí imónígíá xwéowa tñí ŋwí ikaxí eáníŋípi mewegíáwa tñí xeaníŋí wíwí níkáráná wa nínípiikiagí aiwí ámi sfá wíyáú wíyí óráná Gorixoyá dŋíyo dání wiápnímeámíáríni.” urarí

22 Pitao Jisasomí xewí jíamíni nímífaumáná míxí re uríŋiniginí, “Ámínáoxíni, oweo! ‘Gorixoyá dŋíyo dání joxí nearíŋí wí osípoyíníŋí sŋíwí míránípa éwíniginí.’ nimónaríni. Wí nísimóníntá meníni.” uríagí

23 Jisaso Pitaomí ríwí numorí re uríŋiniginí, “Setenoxí, ríwí ríríwámíni nípuí. Joxí nioní níkirípeaánípaxí níkárimíníŋí nání nírariŋíni. Joxí Gorixo dŋí wimónaríŋíyo nání mamó ‘Jisaso ríxa míxí ináyí nimóníŋí Jerusaremi dání neameŋweaŋáná nioní seáyími imónímíníyírfání?’ nímorí nírariŋíni.” nurí

24 wiepísariŋí nowamíni re uríŋiniginí, “Á má ‘Jisasomí ouxídimíni.’ yaiwiaríŋí goxí goxí re éríxíni. ‘Amípí nioní nígípi nání oemíni.’ yaiwíyí dŋí peá nímorí re yaiwíríxíni, ‘Nioní Jisasomí xídaríŋagí nání áamá wí níbíro xeaníŋí níro nípíkíro níniro aí ayí ananíríni.’ níyaiwírí níxíqíríxíni.

25 Á má Jisasomí dŋí níwíkwírorí xídaríná nípíkípríxíniŋí éf menaríŋí goxí goxí dŋí níyímíŋípi aníŋí ŋwearíá nání mearíámani. E nerí aiwí éf míménípa nerí ‘Nioní Jisasomí dŋí níwíkwírorí xídaríŋagí nání nínpíkíronáyí ayí ananíríni.’ yaiwinaríŋí goxí goxí dŋí níyímíŋípi aníŋí ŋwearíá nání mearíáríni.

²⁶ Ámá wo nioni m̄n̄x̄f̄d̄f̄ iȳf̄á fá n̄gw̄f̄ am̄p̄í emeám̄n̄r̄i nán̄n̄i néra nur̄i n̄meáísáná xewan̄ŋo an̄ŋ̄n̄i ikeamónáná oyá am̄p̄í an̄ŋ̄f̄ n̄x̄r̄r̄i ŋweanf̄ár̄f̄an̄i? Ow̄eoi! Am̄p̄í n̄n̄i xw̄f̄á t̄ŷo d̄án̄f̄ n̄m̄ear̄i aiw̄i xewan̄ŋo an̄ŋ̄n̄i ikeamónáná am̄p̄í ap̄i t̄n̄i an̄ŋ̄f̄ ŋweanf̄a nán̄i roaȳírónpax̄f̄ w̄i men̄n̄i.

²⁷ Aȳf̄ rip̄i nán̄r̄n̄i. Ámá imón̄ŋáon̄i nik̄f̄n̄m̄i n̄weap̄ir̄f̄n̄a x̄x̄f̄eá ḡf̄ ápo an̄ŋ̄nam̄i inar̄ŋ̄p̄i an̄ŋ̄najowa t̄n̄i ax̄f̄p̄i n̄ga n̄weap̄imáná n̄ion̄i ámáyo neȳíror̄i sip̄i yar̄iḡf̄áyo xeḡf̄ en̄i sip̄i wir̄i nan̄f̄ yar̄iḡf̄áyo nan̄f̄ wir̄i em̄f̄ár̄n̄i.

²⁸ Nepa searar̄ŋ̄n̄i. Woȳf̄né re roḡf̄á roȳf̄né s̄n̄i m̄pepa eḡf̄ám̄i en̄áná n̄ion̄i woȳf̄né ámá imón̄ŋáon̄i yeáȳf̄ n̄seaȳim̄x̄em̄ear̄i xw̄iox̄f̄yo m̄meám̄f̄ em̄f̄a nán̄i nik̄f̄n̄m̄i ron̄jáná woȳf̄né s̄ŋw̄f̄ nan̄p̄r̄f̄ár̄n̄i.” ur̄ŋ̄ŋ̄n̄iḡn̄i.

17

Jisaso nik̄f̄n̄r̄i xeḡf̄ b̄i imón̄ŋ̄f̄ nán̄r̄n̄i.

¹ Jisaso e nur̄r̄i r̄ixa s̄f̄á wé w̄f̄úm̄i d̄án̄f̄ wo óráná Pitaom̄i t̄n̄i Jemisom̄i t̄n̄i xogwáo Jonom̄i t̄n̄i awam̄n̄i n̄wir̄imeám̄i d̄f̄w̄f̄ m̄ŋ̄f̄ sepiá bim̄i nán̄i wiḡf̄p̄i n̄ŷiro

² n̄ŋwearo Jisaso w̄iep̄sar̄ŋ̄f̄ waú wo awa s̄ŋw̄f̄ an̄iḡf̄e d̄án̄f̄ re en̄ŋ̄n̄iḡn̄i. O xeḡf̄ b̄i imón̄r̄i s̄m̄iman̄f̄ oyá sogw̄f̄n̄ŋ̄f̄ an̄r̄i rap̄irap̄f̄ oyá w̄f̄á nókir̄f̄n̄a xw̄in̄f̄a eaár̄r̄i en̄ŋ̄n̄iḡn̄i.

³ E éáná w̄f̄á rókiamoaḡf̄a waú Moseso t̄n̄i Irajao t̄n̄i —Awaú en̄jáná peḡf̄iwaúr̄n̄i. Awaú o t̄ŋ̄f̄ e an̄w̄i e n̄rónap̄ir̄i o t̄n̄i xw̄iȳf̄á r̄inar̄f̄n̄a

⁴ Pitao Jisasom̄i re ur̄ŋ̄ŋ̄n̄iḡn̄i, “Ám̄náox̄n̄i, none re n̄ŋwear̄f̄n̄a nan̄f̄r̄n̄i. N̄ion̄i an̄f̄ w̄ikaú wiwá re opákim̄n̄i. Jox̄i nán̄i wiwáȳi. Moseso nán̄i wiwáȳi. Irajao nán̄i wiwáȳi.”

⁵ s̄n̄i e urar̄f̄n̄a re en̄ŋ̄n̄iḡn̄i. Agw̄f̄ w̄f̄á wúrár̄ŋ̄n̄iḡn̄i. Agw̄f̄ w̄f̄á wúrár̄áná re en̄ŋ̄n̄iḡn̄i. Agw̄p̄im̄i d̄án̄f̄ xw̄iȳf̄á re r̄in̄ŋ̄n̄iḡn̄i, “Aȳf̄ oȳf̄ ḡf̄ n̄iaíw̄f̄ d̄ŋ̄f̄ s̄ix̄f̄ uȳŋ̄áor̄n̄i. O am̄p̄í yar̄ŋ̄p̄i nán̄i n̄ion̄i d̄ŋ̄f̄ yaȳf̄ n̄inar̄n̄i. O pí pí searánáȳf̄ ar̄f̄a wir̄f̄n̄i.” r̄inar̄ŋ̄aḡf̄

⁶ w̄iep̄sar̄ŋ̄jowa ar̄f̄a e n̄w̄iro xw̄f̄ám̄i n̄p̄f̄k̄in̄imearo wáȳf̄ nikár̄in̄ro war̄f̄ in̄ŋ̄jáná

⁷ Jisaso awa weḡf̄e an̄w̄i e n̄b̄r̄i wé seáȳf̄ e n̄wikw̄iár̄imáná re ur̄ŋ̄ŋ̄n̄iḡn̄i, “Soȳf̄né wáȳf̄ mepan̄i. Wiáp̄f̄n̄imeápoi.” ur̄áná

⁸ awa sagaḡf̄ em̄éf̄áȳf̄ Jisaso ámá wo t̄n̄i m̄r̄ó xeḡf̄p̄i ron̄aḡf̄ w̄in̄iḡf̄awix̄n̄i.

W̄iep̄sar̄ŋ̄jowa Irajao nán̄i yar̄ŋ̄f̄ wiḡf̄á nán̄r̄n̄i.

⁹ Awa d̄f̄w̄f̄ m̄ŋ̄f̄ ap̄im̄i p̄f̄n̄i n̄wiár̄im̄i n̄wero Jisaso óf̄ e d̄án̄f̄ ar̄f̄a j̄iyik̄f̄ nor̄i ŋw̄f̄ ikax̄f̄ x̄aíw̄f̄n̄i re ur̄ŋ̄ŋ̄n̄iḡn̄i, “Ámá imón̄ŋáon̄i s̄n̄i xw̄ár̄p̄áyo d̄án̄f̄ m̄wiáp̄f̄n̄imeapa en̄áná soȳf̄né éde s̄ŋw̄f̄ w̄in̄f̄áp̄i nán̄i ámá w̄íyo áwan̄f̄ mur̄ŋ̄pa éf̄r̄ix̄n̄i.” ur̄áḡf̄

¹⁰ w̄iep̄sar̄ŋ̄jowa yar̄ŋ̄f̄ re wiḡf̄awix̄n̄i, “Neḡf̄ ŋw̄f̄ ikax̄f̄ eán̄ŋ̄p̄i meweḡf̄áwa pí nán̄i re rar̄iḡf̄ár̄n̄i, ‘W̄f̄á rókiamoaḡf̄ Irajao ámá ar̄f̄owayá xw̄f̄a piax̄f̄yo d̄án̄f̄ iwiaron̄f̄oȳf̄ rar̄ŋ̄wáom̄i x̄ám̄i umeanf̄ár̄n̄i.’ pí nán̄i rar̄iḡf̄ár̄n̄i?” yar̄ŋ̄f̄ e w̄iáná

¹¹ o re ur̄ŋ̄ŋ̄n̄iḡn̄i, “Irajao n̄b̄r̄i ámá wiḡf̄ d̄ŋ̄f̄ wé rón̄ŋ̄f̄ imón̄p̄r̄i nán̄i w̄áf̄ nur̄imer̄i píran̄ŋ̄f̄ im̄ix̄n̄f̄ár̄n̄i.

12 E neri aí nioni re seararini, ‘Ámá Iraijaóni imóni wo ríxa bini enagi aiwí ayí “Xámi umeanorani?” miyaiwí sinwí mí mîwómîxîpa nero wigí dîniyo dánî símî tîni nîwiro pikigíawixini. Ámá imóniáoni eni axîpi e nîniro rîniñî niapîpîfárinî.’ seararini.” urána

13 xegí wiepîsarînowa “Jisaso e nearariniyí ayí Jono wayí nîneameaia uño nánî rîneararini? Oyi, ayí orini.” yaiwigíawixini.

Niaíwí imfó xîxéoarîni womi nanj wimîxîni nânîrîni.

14 O tîni xegí wiepîsarîni wáu wo awa tîni oxí apîxí obaxí xegí wiepîsarîni wîa tîni e epîroyí egíe rémóaná ámá wo nîbîrî Jisasoyá símîmanjîmî dánî xómîni nîyîkwirî re urîniñigîni,

15 “Ámináoxîni, gí íwo xóxwí neri aga sipí ikeamónarîni. Wîni wîná ríáyo ikeaarîni inîgîyo eámorî yarînagi nânî joxí wá orunîni.

16 Joxí sinî émi nîweanánâ nioni díxî wiepîsarînowa tîni re nîmeámî bîagi aiwí awa nanj mînimîxîyîpa éfá enagi nânî rîrarîni.” urîagi

17 Jisaso anîni winîagi re urîniñigîni, “Seyíné agwí rínâ nîweagíáyíné dîni nînikwîro mepa ero dîni xerwîni moro yarîgíá tîyíné, ‘O inínâ nene tîni nînwearî arîrá neainîfárinî.’ rîyaiwiarîno? Nioni xwiogwí ararî re nînwearî searéwapîyarínâ Gorîxomî dîni nîwikwîro enî eánîni oyá gínâ nîjîá imónîpîfárinî?” nurîrî xanomî “Íwomî anwî re nîmeámî bei.” nurîrî

18 rîxa anwî e nîmeámî bânâ Jisaso imfó dîni xîxéoarîni mîxí umáinánâ imfó pîni nîwiárimî úaná íwo axínâ nanj enîniñigîni.

19 Ríwîyo wiepîsarînowa Jisaso xegípi nîweanagi nîwinîro nîbîro yarîni re wigíawixini, “Pî nânî imfó íwomî dîni xîxéoarîno none mîxí umáinánâ éfí mû eno?” urîagíá

20 o re urîniñigîni, “Gorîxomî dîni onîmiápi wikwîroarînagi nânî imfó o arfá nîseaimî muño.” nurîrî xîxewísí ikaxí re urîniñigîni, “Nepa seararîni. Masíté aiwá siyí negí omîniyo íwí urarîniyáí aga onîmiápi neri aí ríwénâ nerápirî nîrorínâ íkfániñî roarîniñî. Segí dîni Gorîxomî wikwîrófáyí apîniñî nerínáyí, ‘Díwí mîni rîpîxîni nurî wí e roi.’ urána ananî arfá nîseaimî nurî wí e ropaxîrîni. Soyíné apîniñî nerínáyí, amîpi wí mimîxîpaxí imónînfámanî. Nîni ananî epaxí imónîpîfárinî.

21 [E neri aí imfó enî eánîni rónîni imónîniyí Gorîxomî yarîni wirî aiwá nîwá nîwîrîrîniñî nerínânî mîxí umáinîpaxîrîni.”]

Jisaso ámi áwanj “Nîniþîkîpîfárinî.” urîni nânîrîni.

22 Jisaso tîni wiepîsarînowa tîni Garirî pîropenîsîyo awí neánîrónâ o re urîniñigîni, “Ámá imóniáoni nânî ámá wo mîyí nurîniñî.

23 Mîyí nuránâ awa nîniþîkiro aiwí ámi sfá wîyáú wîyi wenáoni wiáþînîmeámîfárinî.” urîagi nânî awa ayá sipí winîniñigîni.

Takisî anj rîdiyowá yarîgíwá nânî uráþîgíá nânîrîni.

24 Awa ríxa anj yóí Kapaneamîyi rîniñîpîmî rémóaná ámá anj Gorîxo nânî rîdiyowá yarîgíwá nânî nîgwí xwé wáu xwiogwí ayí ayo urápayarîgíwá Pitaomî re urémeagíawixini, “Segí seaiepîsarîno anj Gorîxo nânî rîdiyowá yarîniwáiwá nânî nîgwí wáu tarînorani?” urîagíá

25 o “Oyi.” nurîmî nurî anjîyo nîpáwîrî Jisaso nânî e uráþî nânî áwanj murîniñânâ Jisaso xámi xîxewísí ikaxí bî nurîrî re urîniñigîni, “Saimonoxîni, dîni joxíyá arîrerîni? Mîxí ináyí xwíá tîyo menîweagíáyí

ámáyo takisí nání nígwí nurápiróná wigí áamá imónígíáyo uráparigíáraní? Áamá xenwí wíyo uráparigíáraní?” uráagi

²⁶ o “Xenwíyo uráparigíáraní.” uráná Jisaso re uríñiniginí, “Ayínání wigí imónígíáyi takisí nání áxenwarí inípaxí meníní.

²⁷ Yawawi ení Goríxo mǎxí ináyí anǎnamí menjewanoyáwawi imóníñagwí nání awa nígwí aní Goríxo nání rǎdiyowá yarígííwá nání áxenwarí inípaxí mimóníñagí aiwí awa wíkí dǎñí yeaiwipírǎxiníri ipiwámí nání nuri kipayá nímorí peyí iwamíó ápéomí maní fá neroámíximáná nígwí bí wenjagí wínírfíní. Nígwí apí níméámí nuri joxí tǎnǎ nioní tǎnǎ nání nawíní mǎnǎ yeawí.” uríñiniginí.

18

“Go seáyí e imónínfáriní?” urígíá náníní.

¹ Íná wiepǎsaríñowa “Noneyá negí wo seáyí e neaimónínfó goríní?” níyawiwo Jisaso tǎñí e anwí e nǎbǎro re urígíawixíní, “Joxí rǎxa mǎxí ináyí nimóníri neamenjewanáná noneyá wo go seáyí e neaimónínfáriní?” uríagíá

² o niaíwí onímíá bimí “Eíní.” nuríri áwíní e nurárimáná

³ re uríñiniginí, “Nioní nepa seararíñíní. Soyíné dǎñí ‘Ayo seáyí e omúrónímíní.’ yaiwiarígíápi dǎñí yaíkiá mímopa ero niaíwí onímíáníñí mimónípa ero niaíwí ‘Áamá wo seáyí e nímimónírfíná ayí ananíríní.’ yaiwiarígíápa axípi e miyawiwa ero nerínáyí, anǎnamí njewanoyá xwioxíyo wí páwipaxí meníní.

⁴ Áamá ‘Seáyí e imóníñáonímání. Niaíwí rǎpi yapí imóníñíní.’ yaiwííá gíyí gíyí anǎnamí njewanó xwioxíyo míméámí nerí menjewanfápmí nípáwiro seáyí e imónípfáriní.

⁵ Gíyí gíyí nioní níníxídíro nání áamá niaíwí rǎpiamíníñí nímimónírónýí ayí nioní eníníñí nímimónaríñoí.

⁶ E nerí aí áamá niaíwí rǎpiáníñí síní dǎñí nǎkwíroaníro yarígíáyo mǎrǎrakí wiarígíá gíyí gíyo Goríxo xeaníñí rǎá tǎñí wíkárínfá enjagí nání síní mǎrǎrakí mǎwiníñáná áamá wa sǎñá tǎnǎ síñwíyo gwí njímaná rawírawáyo mamówáránýí rǎníní xwé nǎwiníri aiwí Goríxo wimíníri enǎpi tǎnǎ xǎxení mimóníñagí nání ayí ananíríní.

⁷ Áamá wíyo óréámioápayíníri wíwapíyarígíáyí aweyí! Sǎá wíyí ayí majǎá wórínfáriní. Goríxo xeaníñí wíkárínfá enjagí nání dǎñí sípí wíwiníginí. Áamá wíyo óréámioápayíníri wíwapíyipírfá aiwí áamá e wíwapíyífáyí xeaníñí wímeanfá enjagí nání aweyí! Sǎá wíyí ayí majǎá wórínfáriní.

⁸ Díxí wéú tǎnǎraní, síkwú tǎnǎraní, fǎwí nání nísimónírfínáyí ‘O rǎá aníñí wearíñíyo níkeaáriníginí.’ níyawiwíri nǎwákwíníri emí morífiní. E nínírfínáyí, rǎníní xwé nísíníri aiwí wé rasíá síkwí rasíá enjoxí dǎñí níyímíñípi aníñí njewarífa nání nímearínáyí ayí ananíríní. Mǎwákwínípa nerí wé núkaúní tǎnǎ síkwí núkaúní tǎnǎ síní enjánáyí, o rǎáyo nísíkeaárinífná ayí nanǎmaní.

⁹ Díxí síñwíyí ení ‘fǎwí apí ei.’ rǎránáyí, ‘Goríxo rǎá aníñí wearíñíyo níkeaáriníginí.’ níyawiwíri síñwíyí níyóníri emí morífiní. E nínírfínáyí, rǎníní xwé nísíníri aiwí síñwí wíoní aníñoxí dǎñí níyímíñípi aníñí

ḡwearíá nání nímearínáyí ayí ananíríní. Míyónípa nerí síní síḡwí
níwaúní tíní aníḡánáyí, Goríxo ríáyo nísikeaáriríná ayí nanímaní.

Ewayí ikaxí sipí sipí wo aníní náníríní.

¹⁰ “Niaíwí onímuá rípiá bimí peayí mīwianípaní. Ayí rípi nání seararíníni, ‘Anínejí apiamí awí mearoarígáyí anínamí Goríxoyá símímanímníni íweaarínagíá nání peayí wí mīwianípaní.’ seararíníni.”

¹¹ Ayf ripi nánirini. Ámá imóniñáoni ámá íwí néra nuro aníñf ikeamónanro yarigfáyo nání páf nerí yeáyf uyimixemeámínirí bñáonirini.” urñiniginí.

¹² O xixewisť ikaxť re uriniginĩ, “Segť dñť arirerĩnť? ‘Ámá wo xegť sipĩsipĩ 100 enáná wo anńnáná bfbĩ 99 enĩpi dńwĩyo nĩwárĩmĩ nuri wfo nńnĩ pńá mepa eniginĩ.’ riyaiwiarĩnoť? Oweoi pńá enĩnoť.

¹³ Āmi rixa nimearínáyí nepa seararínini. Yayí sipísipí 99 maníninípí nání winarínípiníní winíníámani. Anínó nání aga yayí seáyimí dání winíníáriní.

¹⁴ Segí ápo, anj́namí ηweanoyí ení ‘Niaíwí onímiá apia yapí imónígíáyí wí oanínípoi.’ mīyaiwiníní.” uríηnigíní.

“Segʷ wo ʔwʰ síanáyʰ, re éʔrɪxɪnɪ.” urɪŋʰ nánɪrɪnɪ.

¹⁵ O re uriniginin, “Ámá nion nini xidiro nani riximeá imoninyfy wo
fw sikarany, joxi nuri xegipi nweanagi niwinirina joxi dixipi niwimeari
fw xfo sikaripi nani yumfi yarin wiwini. O arfa sianay joxi nanj
wimixagi nani sini riximeá imoninyfy wonin nimoniri eninot.

¹⁶ E nerí aí joxí arfá m̄sipa yar̄iŋagi n̄w̄n̄n̄r̄n̄áȳ, ŋw̄ íkaxí n̄r̄n̄r̄ eán̄iŋp̄i t̄n̄i x̄ixen̄ ner̄i ámá wa re r̄ip̄r̄i n̄n̄i, ‘None en̄i o yar̄iŋí wíáná o “Oweoi, nion̄m̄ant̄.” rar̄iŋagi arfá wíw̄n̄i.’ r̄ip̄r̄i n̄n̄i ámá waúm̄ir̄ant̄, wom̄ir̄ant̄, n̄wir̄imeám̄i nur̄i obaxoȳné ámi yar̄iŋí wir̄iŋi.

¹⁷ O sin'i arfá mīseaiṗa yarīṇagi sīṇw' nīwīnīrīnāy', áamá nionīyá siyik' imónigfáyo áwan' urirīnī. Ayo enī arfá mīwīṗa yarīṇagi nīwīnīrīnāy', re yaiwīrīxīnī, 'Sīnī nīrīxīmeáo wí mimónīnī. Rīxa émáyīnīṇ' imónīr' áamá takis' nánī ngw' nearáparigfáwánīṇ' imónīr' nerī wí ejónīṇ' imónīnī.' yaiwīrīxīnī.

¹⁸ Nepa searariŋ+ni. Seaiepi+sariŋaoyŋé xwŋáyo re dani ‘Ayŋ sipirini.’ ranaŋyŋ, Gorixo anŋnamŋ dani eni soyŋé sinŋ mŋriŋpa enana o xami ‘Ayŋ sipirini.’ rinŋarini. Soyŋé re dani ‘Ayŋ ananirini.’ ranaŋyŋ, Gorixo xami emŋ dani eni ‘Ayŋ ananirini.’ rinŋarini.

¹⁹ Rìpì enì seararì·ñinì. Xwáá t́fyo dání soyí·néyá wáú amí·pí wí nánì dñf axí·p·nì nì·mori ǵ ápo, anñnamì ñweañomì yarì·ñf axí·p·nì wíáná o aríá nì·wirì xì·xenì e wimì·xì·yiní·árì·nì.

²⁰ Ámá nion+yá imón+gáy+ waún+rant, waú won+rant, nion+ seáy+ e nimean+ro nán+ awí eánán+ nion+ áw+in+ e njeám+fé enjag+ nán+ wig+ d+in+ ax+pi+ n+moro yar+in+ wiar+g+ápi+ g+ ápo ar+á n+wir+ x+xen+ wim+x+yin+ár+in+.” ur+in+ig+in+.

Yokwarimǎ aninǎ minǎ owiipoyinirǎ urinǎ nánirninǎ.

²¹ Íná Pitao nìbìrì Jisasomì yariṅf re winṅinigini, “Ámináoxini, áma joxi nìrixìdiri nánì negì nìrixìmeá wo ʼfwí arari nikáránáyí, nionì enì xixeni xfo nikáríípa yokwarímí wiimfárinì? ʼfwí wé wúúmì dánf wáu nikáríípi

náni yokwarimf n̄wiimáná enáná ámi wíní nikáráná yokwarimf wiipaxf meniní. n̄mónariní.” uráfagi

22 Jisaso re ur̄in̄iginí, “Joxi wé w̄úmí d̄ánf waú apiní yokwarimf wiánáyf, ‘Ayf Ap̄an̄iní.’ rir̄im̄im̄éiní. Joxi an̄in̄f miní yokwarimf wiir̄fa nání rar̄in̄iní.” nur̄iri

23 “Ámá Gor̄ixo xwiox̄fyo m̄imeámf ner̄i umen̄wean̄áyf an̄in̄f miní yokwarimf wiir̄ix̄in̄iri r̄fa nearariní?” oyaiw̄ipoyin̄iri ewayf ikaxf re ur̄in̄iginí, “Gor̄ixo, an̄in̄amí men̄wean̄o, o m̄ixf in̄áyf wo xegf om̄in̄f wiir̄iḡáyf wamí n̄igwí n̄wirí ‘Idáná awayá niap̄ir̄ix̄iní.’ n̄iyaiwirí n̄wimáná n̄in̄wean̄isáná re en̄ónin̄f imóniní. O ‘Emá ayá wí r̄ixa m̄uron̄ir̄iní. Agwí awa n̄ib̄iro awayá oniap̄ipoyí.’ ráná

24 awa n̄ib̄iro x̄foyá ur̄ap̄iḡápi nání awayá miní n̄wir̄iná wo x̄foyá n̄igwí xwé ayá wí K10,000,000 ur̄ap̄in̄o ení n̄ib̄iri aiwí

25 x̄foyá x̄ixení e m̄iwipaxf en̄agi nání m̄ixf in̄áyo xegf w̄famí re ur̄in̄iginí, ‘Nioní n̄igwí meámí nání oyá iyá f̄a am̄ipi nur̄ap̄iri amá w̄iyo b̄í épyi. O ení x̄iepí t̄iní n̄iaíwí t̄iní amá wayá x̄in̄áiwan̄in̄f n̄imóniro om̄in̄f wiir̄ir̄fa nání b̄í nero n̄igwípi n̄imeámí n̄ib̄iro niap̄ipoyí.’ uráná

26 K10,000,000 ur̄ap̄in̄o m̄ixf in̄áyoyá agwí r̄iwámí d̄ání xw̄áyo n̄ip̄k̄in̄imeari waunf nik̄arin̄iri re ur̄in̄iginí, ‘N̄igwí niap̄in̄ipi nání siní d̄in̄f n̄ikw̄rori yar̄in̄iní. R̄fwená nání wen̄in̄f ner̄i n̄weáir̄ix̄iní. N̄in̄imeááná joxi niap̄in̄ípa x̄ixení siap̄im̄áriní.’ uráfagi

27 m̄ixf in̄áyo wá n̄wian̄iri nání re ur̄in̄iginí, ‘N̄igwí nioní siap̄in̄ápi nání d̄in̄f peá móiní. Joxi ananí ui.’ uráfagi aiwí

28 om̄in̄f wiir̄in̄o n̄ipeyearí xegf w̄fo ‘R̄fwená oyá ení x̄ixení niap̄fwin̄iginí.’ n̄iyaiwirí K100 win̄omí s̄in̄wí n̄iw̄in̄iri f̄a n̄ixerí s̄in̄wí f̄a n̄iyám̄ix̄iri re ur̄in̄iginí, ‘Joxiyání r̄ixa x̄ixení niap̄im̄in̄iri r̄iyar̄in̄iní?’ uráfagi

29 xegf om̄in̄f nawíní wiir̄iḡíio xw̄áyo n̄ip̄k̄in̄imeari waunf r̄ix̄in̄f re ur̄in̄iginí, ‘N̄igwí joxi niap̄in̄ipi nání siní d̄in̄f n̄ikw̄rori yar̄in̄iní. R̄fwená nání wen̄in̄f ner̄i n̄weáir̄ix̄iní. N̄in̄imeááná joxi niap̄in̄ípa x̄ixení siap̄im̄áriní.’ uráfagi aí

30 w̄fo ‘R̄fwená niap̄fwin̄iginí.’ m̄iwimón̄ifagi f̄a n̄ix̄ir̄im̄í nuri gwí an̄fyo n̄in̄wir̄ar̄iri poris̄fyo re ur̄in̄iginí, ‘N̄igwí nioní win̄ápa x̄ixení niap̄aná ananí ikweaw̄ar̄ir̄ix̄iní.’ uráfagi

31 m̄ixf in̄áyoyá om̄in̄f wiir̄iḡíá w̄fa o e yar̄in̄agi s̄in̄wí n̄iw̄in̄iro ayá win̄ifagi nuro o épi nání m̄ixf in̄áyomí áwan̄f uráná

32 m̄ixf in̄áyo ‘Om̄in̄f niir̄in̄o ob̄iní.’ nur̄iri om̄i r̄ixa n̄wir̄imeámí b̄aná o re ur̄in̄iginí, ‘Joxi om̄in̄f niir̄in̄f s̄ip̄lox̄iní, joxi waunf r̄ix̄in̄f n̄ir̄ifagi nání n̄igwí ámi oyá niap̄fwin̄igin̄iri siap̄in̄ápi nání d̄in̄f peá r̄im̄oifagi aiwí ámi joxi om̄in̄f niir̄iḡíí w̄fomí pí wik̄ár̄in̄iginí?’

33 Nioní ayá n̄ir̄ir̄im̄ix̄iri “D̄ixf n̄igwí xe owení.” r̄ir̄ifagi aiwí joxi pí nání d̄ixf w̄fomí ayá mur̄im̄ix̄ipa éin̄iginí?” nur̄iri

34 wikí wón̄ifagi om̄i f̄a n̄ixerí poris̄fyo miní n̄wirí re ur̄in̄iginí, ‘N̄igwí nioní win̄ápa x̄ixení niap̄in̄f nání iwan̄f n̄im̄épéa úf̄ir̄ix̄iní.’ ur̄in̄iginí.” Jisaso ewayf xw̄iyá e nur̄imáná

35 xegf wiep̄isar̄in̄owamí re ur̄in̄iginí, “Ámá nioní n̄in̄ix̄id̄iro nání segf sér̄ix̄imeá imón̄iḡáyf f̄wí sealk̄ár̄ápi yokwarimf m̄iwiipa nerónáyf, m̄ixf

ináyo xegí omíníjé wíliaríníjé sípíomí wíníjépa Goríxo ení axípi e seainíáriní.” uríníniginí.

19

Apíxé emí mímopa éfríxíníre uréwapíyíníjé náníníre.

¹ Jisaso xwíyíá apí nípíní nuríísáná Gariri píropenísóyo píní níwíárimí nuri íniígí Jodaní rapáyo níxemori Judia píropenísfí aríwámíní nemi

² áamá oxí apíxí obaxí númí uxídaríná e símíxí tígíáyo naní níwímíxa waríná

³ Parisi wa Jisaso míxé ináyé Xeroto menweane emearínagí níwíníro “Jono wayí numeala wago eníjépa xewaníjé xwíyíá níríríná ríá omeáriní.” níyáiwíro níbíro iwamíó wíwapíyaníro nání yaríníjé re wígfawíxíní, “Apíxé pí pí nání nípíkwiní míyarínagí níwíníre emí nímorínáyí, ayí ananíníre? Xwíyíá tñíraní?” uríagí

⁴ Jisaso re uríníniginí, “Bíkwíyo xwíyíá ‘Iwamíó amípí níní nímíxíríná oxí tñí apíxí tñí imíxíníriní.’ ríníjépi sóyíné íá nírooro aiwí síní níjéá mímónípa reñoí?

⁵ Imíxíjé xwíyíá ‘Ayínání oxo xaníyaúmí píní níwíárimáná xegí apíxí tñí níkumíxíníriná ná ayí ná bínííníjé imónípísíriní.’ ríníjépi ení íá nírooro aí síní níjéá mímónípa reñoí?

⁶ E níriníre eáníjagí nání ayaú xíxegíní imónarígímaní. Ná ayí ná bínííníjé nímóníre emearígíriní. Ayaú meánípísí nání Goríxo njwíríníjé enagí nání wí emí mímónípa yanígíní.” uríagí

⁷ Parisiowa re urígíawíxíní, “Joxí neararínípi nepa enánáyí, Moseso njwí ikaxí níwuriyírí ríwamíníjé nearíná pí nání re nírírí eaníriní, ‘Díxí apíximí emí nímoríná ‘Ímí aníníjé emí móáriní.’ nírírí payí e nearí wíowáriríní.’ Moseso pí nání e ríníriní?” uríagí

⁸ Jisaso re uríníniginí, “Soyíné aríkí apíxí emí moaníro yarínagí niseaníní nání xe emí omópoyíníre síjwí niseaníní aiwí iwamíó Goríxo xwíá imíxíjé dání wí e enímaní.

⁹ Nioní re seararíníní, ‘Go go xegí apíxí xámíníjé emí nímorí síwí piáxí weánarínípi nání maríáí, ámí síní wí nímearíná ayí íwí inaríníjé.’ seararíníní.” uríagí

¹⁰ xegí wíepísaríníowa re urígíawíxíní, “ ‘Ámá apíxí nímeámáná emí mopaxí mímónípa enánáyí, apíxí nímeapa neríná naní imónípaxíriní.’ neaimónaríní.” uríagí aí

¹¹ o re uríníniginí, “Soyíné ríápi naní e nímóníre aiwí áamá níní díníjé axípi sóyíné yaiwííjépa yaiwípíríméot. Sa áamá wíní wíní Goríxoyá díníjé dání e yaiwípaxíriní.

¹² Ayí rípi nání seararíníní. Oxowa apíxí nímeapa epaxí imóníníyí míkí xíxegíníriní. Wa xínáí agwíyo dání piáí mayí xíríní nání apíxí nímeapa epaxí imóníníjé. Wa piáwí yóníjagí nání ayí awa ení nímeapaxí imóníníjé. Wa Goríxo nání wáí urímepírí nání éfáwa wígfí díníjé dání ení apíxí nímeapaxí imóníníjé. E nerí aí ‘Goríxo nání wáí nurímeríná apíxí mayóní éimígíní.’ yaiwíaríníjé go go sa e yaiwíwínígíní.” uríníniginí.

Níaiwí onímiápiamí wé ikwíkwíárimíjé ení náníníre.

13 Ámá wí wigí niaíwípiamí Jisaso wé seáyí wikwiárírí xwé imóníþrí nání Goríxomí yaríní wirí oenírí nímeámí barínagá wieþsarínjowa sijnwí e níwíníro mǝxí urfagá aí

14 Jisaso re uríniginí, “Niaíwípia xe obíþoyí. Ámá niaíwí onímiáþia xaníyaúmí díní níwíkwíróro yarígáþa Goríxomí díní wíkwíróáyí o xwioxíyo mímeámí nerí umerjweané enagi nání niaíwípia xe obíþoyínírí sijnwí wíníþoyí. Þírí mǝwiaikípa éþoyí.” nurírí

15 apíamí wé seáyí e ikwíkwíarímí níwimáná e dání þíní níwíarímí uníniginí.

Amíþí mímúróníþí wo yaríní wijíþí náníríní.

16 Jisaso e dání waríná re eníniginí. Ámá wo níþírí re uríniginí, “Nearéwapíyarínjoxíní, nioní þí naníþý neríná díní níþímíníþí aníní íníná njweámí nání imónímáriní?” urfagi

17 Jisaso re uríniginí, “Joxí þí nání naníþý nání yaríní niaríníní? Goríxo ná woní naní imónínagi nání joxí apí nání díní rímoaríníní? E nerí aí joxí ‘Díní níþímíníþí aníní íníná njweámí nání oimónímíní.’ níþaiwirínáyí njwí ikaxí eáníníyo xídíríní.” urfagi

18 ámáo re uríniginí, “Þí njwí ikaxí eáníníþý nání níraríníní?” urfagi Jisaso re uríniginí, “Re nírinírí eáníníþí ‘Níwiáþínímeari ámá mípíkípa erfíní. Ámá wí téní fwí minípa erfíní. fwí mímeapa erfíní. Ámá wo nání xwíyá níþimárónírí yapí murípa erfíní.

19 Díxí áþomí téní inókímí téní wéyo umerfíní. Ámá wíyo jíwanínjoxí nání díní síþí nísírí menarínípa axíþí e wiríní. E nírinírí eáníníþí xídíríní.” urfagi

20 ámáo re uríniginí, “Apí níþíní nioní xídarináriní. Nioní þí síní mepa enáyí gíþíríní?” urfagi

21 Jisaso re uríniginí, “Joxí ‘Þíraníní oimónímíní.’ nísimónínáyí, nuri díxí iyá íá amíþí nígwí nání þí nerí nígwí nímeárná ámá uyíþayíyo míní níwimáná níþírí nioní níxídíríní. E nerínáyí, amíþí ayá téníþí Goríxo anínami joxí nání awí eámeámí siárináriní.”

22 Jisaso e urfagi o arfá níwirí amíþí xwé téní enagi nání xegí xwioxíyo dání díní rfá uxéagi nání díní síþí níþaiwía uníniginí.

23 Jisaso xegí wieþsarínjowamí re uríniginí, “Nioní aga nepa seararíníní. Amíþí mímúróníþí Goríxo ámá xío xegí xwioxíyo mímeámí nerí umerjweané opáwíaneyínírí aníní míní nero aiwí níþáwíþaxí mímóníní.

24 Ríþí ení seararíníní, ‘Kamerí ení rapírapí gwí kiwearígá óþýmí þáwíþaxí mímóníní. Ámá amíþí mímúróníþí kamerí ení óþý mípáwípa yaríníþý yapí anínami njweanoyá xwioxíyo þáwíþaxí mímóníní.’ seararíníní.” urfagi

25 wieþsaríníþý —Judayí níní “Amíþí mímúróníþí Goríxoyá díní téní amíþí mearínagá nání Goríxo yayí wínaríní.” yaiwiagáriní. Wieþsaríníþý ení e níþaiwíro nání Jisaso e urfagi arfá níwíróná ududí níwíkaríníro omí re urígawíxíní, “Joxí ríþý nepa enánáyí, Goríxo ámá gíyo yeáyí uyímíxemeanáriní?” urfagi

²⁶ Jisasos siŋwí agwí nîwînrî re urîŋîniġîni, “Ámá wigí dîŋí tîni Gorîxoyá xwioxíyo páwipaxí mimónîni. E nerî aí Gorîxo amîpî mepa epaxí wí mimónîŋagî nânî oyá dîŋí jîayí tîni ayí aí ananî páwipaxí imónîni.” uráná

²⁷ Pitao Jisasos áamáomî “Dixí iyfá fá amîpî nîgwí nânî bî nerî uyípeayíyo mîni nîwia numáná nînxîdîrînáyí, Gorîxo aŋînamî amîpî ayá tîŋîpî ritînfárinî.” urîfîpî nânî dîŋí nîmorî Jisasomî re urîŋîniġîni, “Arfá ei. Amîpî noneyá nîni rîxa pîni nîwiárimî joxî rîxîdarîŋwáyí pí meanfáwárinî?” urfáġî

²⁸ Jisasos re urîŋîniġîni, “Nionî nepa seararîŋîni. Gorîxo xwíá siŋí wirî imîxáná ámá imónîŋáonî rîxa mîxí ináyí nimónîrî meŋweanáná soyîné enî negí Isireriyí gwí wirí wirí wé wúkau síkwí waú eníyo xîráowayînéniŋí nimónîro mî ómómîximî nero meŋweapîrfárinî.

²⁹ Ámá ġiyí ġiyí nionî nînxîdîro nânî wigí aŋiwámîranî, xexîrîmeáowamîranî, xexîrîmeáíwamîranî, xanomîranî, xínáimîranî, niaíwîyoranî, xegí omîŋîranî, pîni nîwiáriná wigí amîpî pîni nîwiárimî ufápimi Gorîxo wíŋî aga seáyî e múronînfárinî. Ayí enî dîŋí nîyîmîŋîpî anîŋí ŋweapîrfá nânî meapîrfárinî.”

³⁰ nurîrî wiepîsarîŋowa “None Jisasomî xámî xîdarîŋagwî nânî seáyî e imónîŋwîni.” yaiwipîrixînrî re urîŋîniġîni, “Agwí ríná xámî xámî imónîfáyí rîwéná surfímá imónîpîrfárinî. Agwí ríná surfímá imónîfáyí xámî imónîpîrfárinî.” urîŋîniġîni.

20

Ewayí ikaxí wainí omîŋíyo wiigíáyí nânîrîni.

¹ Jisasos ewayí xwíyá re urîŋîniġîni, “Aŋînamî ŋweanġo ámá xîo xegí xwioxíyo mîmeámî nerî umenŋweanfáyo yaŋí numeirîná ayí mîraxwí rónîŋí imónîni. O wíá mónîŋîmî 6:00 a.m. imónáná ámá xegí wainí omîŋíyo wiipîrî wirîmeámînrî nânî nurî

² ámá wa ‘Sfá riyimî nânî xîxegîni íkwí wîna neaiapáná omîŋí sianfîwîni.’ urfáġa xegí omîŋíyo nânî uowárinîŋîni.

³ Ámî 9:00 a.m. imónáná awí eánarigíe nânî nurî wenîŋí éfyí wîniŋîniġîni. Wa re kikiáfá riwa roŋagíá nîwînrî

⁴ re urîŋîniġîni, ‘Soyîné enî ġí omîŋí niipîrî nânî úpoyî. Sfáŋî tîni soyîné omîŋí niífáŋî nânî nîgwí xîxenî seaiapîmîni.’ urfáġî awa enî nuro omîŋí wiigíawixîni.

⁵ Ámî sogwí áwîni e enáná rîxa 12:00 imónáná nurî ámî wa e kikiáfá roŋagíá nîwînrî axîpî e uowárinîŋîni. Ámî 3:00 p.m. imónáná axîpî e enîŋîni.

⁶ Ámî rîxa 5:00 p.m. aŋwî e imónáná nurî ámî wa e kikiáfá roŋagíá nîwînrî re urîŋîniġîni, ‘Sfá riyî nîyimîni pí nânî kikiáfá re roŋo?’ urfáġî

⁷ awa re urîġfawixîni, ‘Ámá wo “Nîġí omîŋí niípoyî.” mînearfîone enagî nânî roŋwîni.’ urfáġa o re urîŋîniġîni, ‘Soyîné enî omîŋí niipîrî ġí wainí omîŋíyo nânî úpoyî.’ urîŋîniġîni.

⁸ Sfáŋî tîni wainí omîŋí xiáwo bosîwomî re urîŋîniġîni, ‘Joxî omîŋí nijarîġfawamî “Eîni.” nurîrî nîgwí mîni nîwirîná rîwíyo úfáwamî nîwia nurî xámî úfáwamî nîwirî pîni wiárei.’ urfáġî

9 o nuri m̄raxwo ur̄f̄pa yar̄f̄ná áamá 5:00 p.m. d̄n̄i úf̄áwa n̄b̄ir̄f̄ná x̄ixeḡf̄n̄i íkw̄f̄ win̄án̄i win̄án̄i n̄imeáa uḡf̄awix̄in̄i.

10 Áamá w̄f̄á m̄ón̄iñ̄f̄m̄i d̄n̄i úf̄áwa n̄b̄ir̄f̄ná n̄igw̄f̄ seáȳi e meap̄ráōin̄i e f̄áȳf̄ awa en̄i x̄ixen̄i ax̄ípi íkw̄f̄ win̄án̄i win̄án̄i n̄imeáa uḡf̄awix̄in̄i.

11 Íkw̄f̄ win̄án̄i win̄án̄i n̄imeáa nur̄f̄ná m̄raxwo om̄iñ̄f̄ xiáwo n̄n̄i an̄iñ̄úm̄f̄ ikax̄f̄ n̄ir̄n̄iro

12 om̄i re ur̄iḡf̄awix̄in̄i, ‘S̄f̄ap̄i t̄n̄i nuro om̄iñ̄f̄ on̄imiápi e f̄áwam̄i none w̄f̄á m̄ón̄iñ̄f̄m̄i d̄n̄i nurane yar̄f̄ná sogw̄f̄ x̄aiw̄f̄ neanar̄f̄one t̄n̄i x̄ixen̄i pí n̄n̄i m̄in̄i w̄in̄i?’ ur̄f̄aḡf̄a aí

13 o awayá wom̄i re ur̄iñ̄iñ̄iḡin̄i, ‘Ḡf̄ ámaé, nion̄i sip̄í w̄i m̄isikár̄f̄in̄i. Jox̄i w̄f̄á m̄ón̄iñ̄f̄m̄i d̄n̄i re m̄in̄ir̄ipa réñ̄iḡin̄i, “Jox̄i íkw̄f̄ w̄ina niap̄ir̄i n̄n̄i om̄iñ̄f̄ siim̄f̄in̄i.” m̄in̄ir̄ipa réñ̄iḡin̄i?’

14 N̄igw̄f̄ nion̄i siap̄f̄á d̄ix̄ípi n̄imeámi ui. Áamá s̄f̄ap̄i t̄n̄i e f̄ ro “N̄igw̄f̄ x̄ixen̄i ax̄ípi owim̄in̄i.” nimón̄f̄aḡi n̄n̄i jox̄i siap̄f̄ápa ax̄ípi m̄in̄i w̄in̄i.

15 Am̄ip̄i nion̄i ḡíȳf̄ n̄iwan̄iñ̄on̄i d̄iñ̄f̄ t̄n̄i n̄iwir̄f̄n̄áȳf̄, “Aȳf̄ n̄ip̄ikw̄in̄iman̄i.” r̄in̄iaiwiar̄iñ̄i? Nion̄i yan̄f̄ ewanīf̄ nimón̄iñ̄f̄ yar̄iñ̄aḡi n̄n̄i jox̄i sip̄í d̄iñ̄f̄ r̄in̄iaiwiar̄iñ̄i?” ur̄iñ̄iñ̄iḡin̄i.” Jisaso “None x̄ám̄i x̄f̄dar̄iñ̄agw̄i aí r̄f̄w̄íyo x̄f̄d̄áȳf̄ t̄n̄i x̄ixen̄i neaiap̄in̄f̄ár̄f̄an̄i?” oyaiw̄ipoȳin̄i e waȳf̄ x̄w̄iȳf̄a ap̄i nur̄imán̄a

16 re ur̄iñ̄iñ̄iḡin̄i, “Agw̄i r̄iná x̄ám̄i x̄ám̄i imón̄f̄áȳf̄ r̄f̄wéná sur̄f̄m̄á imón̄ip̄r̄f̄ár̄in̄i. Agw̄i r̄iná sur̄f̄m̄á imón̄f̄áȳf̄ x̄ám̄i imón̄ip̄r̄f̄ár̄in̄i.” ur̄iñ̄iñ̄iḡin̄i.

X̄f̄om̄i p̄ikip̄r̄f̄áp̄i n̄n̄i ámi áwan̄f̄ ur̄iñ̄f̄ n̄án̄ir̄in̄i.

17 Jisaso óf̄ Jerusarem̄i n̄n̄i war̄iḡf̄áyo um̄in̄ir̄i n̄n̄i ner̄f̄ná xeḡf̄ wiep̄isar̄iñ̄f̄ wé w̄úkaú s̄ikw̄f̄ waú awam̄i n̄iwir̄imeámi ná d̄ám̄ine on̄imiápi óf̄ e nurón̄a re ur̄iñ̄iñ̄iḡin̄i,

18 “Ar̄f̄á époȳi. R̄ixa Jerusarem̄i n̄n̄i war̄iñ̄w̄in̄i. E rémóán̄a áamá imón̄iñ̄áon̄i n̄n̄i m̄iȳf̄ ur̄aná apax̄ip̄án̄iñ̄f̄ imón̄iḡf̄á x̄wéowa t̄n̄i ñw̄f̄ ikax̄f̄ eán̄iñ̄f̄pi meweḡf̄áwa t̄n̄i x̄w̄iȳf̄a n̄in̄imear̄irón̄a nion̄i n̄n̄i re r̄in̄ip̄r̄f̄ár̄in̄i, ‘Áamá rom̄i op̄ik̄ipoȳi.’ n̄ir̄in̄iro

19 émaȳf̄ nion̄i r̄iper̄ir̄f̄ n̄imear̄iro s̄ikw̄f̄a raḡf̄ p̄r̄f̄ nuȳik̄iro ík̄f̄áyo n̄iyekw̄iroár̄iro ep̄ir̄i n̄n̄i m̄in̄i n̄in̄iwiro aiw̄i s̄f̄á w̄iyau w̄iyi ór̄aná x̄war̄ip̄áyo d̄n̄i ámi wiáp̄in̄imeám̄f̄ár̄in̄i.” ur̄iñ̄iñ̄iḡin̄i.

Wiep̄isar̄iñ̄f̄ waúmi x̄in̄ái r̄ix̄iñ̄f̄ ur̄iñ̄f̄ n̄án̄ir̄in̄i.

20 Jerusarem̄i n̄n̄i óf̄yo war̄f̄ná Sebediom̄i xewaxowau —Aȳf̄ Jemiso t̄n̄i xogwáo Jono t̄n̄ir̄in̄i. Awau t̄n̄i x̄in̄ái t̄n̄i “Jisaso r̄ixa Jerusarem̄i n̄ir̄emóán̄a m̄ix̄f̄ in̄áȳf̄ nimón̄iñ̄f̄ neameñ̄wean̄iȳf̄ár̄in̄i?” n̄iyaiwiro n̄b̄iro waun̄f̄ r̄ix̄iñ̄f̄ uran̄iro n̄n̄i m̄iñ̄f̄ x̄w̄f̄áyo íkw̄f̄róaḡf̄a

21 Jisaso re ur̄iñ̄iñ̄iḡin̄i, “Sep̄f̄oȳiné o pí oneain̄ir̄i niar̄iñ̄oi?” ur̄f̄aḡi í xeḡf̄ n̄iaiwowau wiep̄isar̄iñ̄f̄ w̄f̄am̄i seáȳi e owimón̄f̄piȳin̄ir̄i re ur̄iñ̄iñ̄iḡin̄i, “Jox̄i r̄ixa m̄ix̄f̄ in̄áȳf̄ nimón̄iñ̄f̄ neameñ̄wean̄ján̄a ḡf̄ n̄iaíw̄f̄ rowau w̄f̄o wé náum̄i d̄n̄i ñwear̄i w̄f̄o wé onam̄iñ̄úm̄i d̄n̄i ñwear̄i ep̄is̄f̄i n̄n̄i rei.” ur̄f̄aḡi aí

22 Jisaso re ur̄iñ̄iñ̄iḡin̄i, “Sep̄f̄oȳiné yar̄iñ̄f̄ niar̄iḡf̄áp̄i n̄n̄i n̄ij̄f̄á mimón̄iñ̄f̄a nero n̄n̄i yar̄iñ̄f̄ niar̄iñ̄oi.” nur̄ir̄i ewaȳf̄ ikax̄f̄ áma wa x̄f̄om̄i p̄ikip̄r̄f̄á eñ̄aḡi n̄n̄i áwan̄f̄ nur̄ir̄f̄ná yar̄iñ̄f̄ re win̄iñ̄iḡin̄i, “Awagw̄i in̄iñ̄ḡf̄ s̄ix̄f̄ nion̄i n̄im̄f̄áwa anan̄i n̄ipax̄f̄ imón̄ip̄s̄f̄ir̄an̄i?” ur̄f̄aḡi awau re ur̄iḡf̄isix̄in̄i, “Anan̄i n̄ipaxowawir̄in̄i.” ur̄f̄aḡi

²³ o re uriniginini, “Iniigi nioni nimefawa awagwi eni nipisirini. E neri ai ‘Wifoxi rimi dani jwea. Wifoxi rimi dani jwea.’ wi earipaxi mimoninini. Waugowau midimidani jweapisi nani gi apo rixa rarinirini. Ayinani nioni e earipaxi wi menini.” uragi

²⁴ wiepisarinji we wuka wfa awau Jisasomi yarinji e wiagfi arfa niwiro nani wika dini waiwiarinaga ai

²⁵ Jisaso xfo tni e nani “Eni.” nuriri re uriniginini, “Soyine nijarin. Emayia ama aminu menjweagfawa seayi e niwimoniro paimimi wiarigarin. Wigf ama eni rini menjweagfawa eni seayi e niwimoniro ‘Xenoneni simanjwioninji yeayi oneauronipoyi.’ niyaiwiro yarigarin.”

²⁶ ‘Awa seayi e niwimoniro yarigapa soyine eni axipi nimoniro mepa oepoyi.’ nimonarini. ‘Gi wfam seayi e oimominini.’ yaiwinarinji goxi goxi awaya omijinji wiarinjoxininji wimonei.

²⁷ ‘Neaiepisarinjone woni xami xami oimominini.’ yaiwinarinji goxi goxi ama wi joxi nani re ripiri nani, ‘O wiepisarinji wfam xinaininji nimoniri arira wiarini.’ ripiri nani joxi e erini.

²⁸ Ama imoninjaoni yarinjapa axipi erixini. Nioni ama wi arira nirixiniri binamani. Nioni ama nyoni arira wiri nioni nupeirina gwininji uroyirori eminiri binarin.” uriniginini.

Sijwf suparigfiwau manji imixinji nanirini.

²⁹ O tni wiepisarinjowa tni anji yofi Jerikoyi rininjiyo dani warina oxia apixi ayi wi nuni warina

³⁰ re eniginini. Ama sijwf suparigfiwau of manjpa tni jweagfiwau “Jisaso rima pwarini.” rinarinjaga arfa niwiri raiwa re urigisixini, “Amine, negi mixi inayi Depitomi xiawoxini wa yeawiane.” rana

³¹ ama obaxi Jisasomi xami umeagfiyi rininji tni re urigawixini, “Awagwi raiwa miripa epiyi.” uragfa aiwi awau arki wini eni tni re rigisixini, “Amine, joxi negi mixi inayi Depitomi xiawoxini, wa yeawiane.” uragi

³² Jisaso e efi nironapimana of e dani raiwa re uriniginini, “Awagwi o pi oyeainiri rarinji?” uragi

³³ awau anwi e nibiri re urigisixini, “Aminaoxini, joxi yegfi sijwf oyeaoxaniri rarinji.” uragi

³⁴ Jisaso awau nani wa wunfagi egi sijwfiyo we seayi e wikwiranu re egisixini. Niwauini sijwf noxori nanimana nuni uxfigisixini.

21

Jerusaremyo niremorina mixi inayi remoarigfapa remonji nanirini.

¹ Jerusaremi rixa anwi e imonana diwi Oripini tni e anji yofi Betipasi rininji pimi niremomana Jisaso wiepisarinjiyi wauini nurowarinna

² re uriniginini, “Awagwi anji japimi nani nuri dogi xina xegfi mia tni e yurarinjagi niwinirina niwauini nikweari nimeami bipiyi.

³ Ama wo sijwf neaniri ‘Awagwi pi nani ikwearinji?’ earanayi, re uripiyi, ‘Aminao seayi e efi ninjweari nimeami uminiri yearowarinji.’ urana xiawo apaxi me eaiapowarenapinjo.” uriniginini.

⁴⁻⁵ Wfa rokiamoagi wo niri riwaminji ripi eanipi, “Saioni —Jerusaremi nani niri aiwi diwi bi nani Saioniyi rarigarin. E jweagfiyo re uripoyi,

‘Arfá époi. Segí mîxí ináyo awayinîniîf nimónîrî dogí xwéomi marfáî, dogí miá womî aí nîjweámáná seyîné tíámîni barîni.’ urípoi.” nîrîrî rîwamîniîf earîpi xîxenî imónîni nânî Jisaso awaúmi e uowárinîniîf.

⁶ Wiepîsarîniîf awaú nuri Jisaso uríîpa e neri

⁷ dogí miá tíni xînáî tíni níkwearî nîmeámi nîbîri wigí iyfá dogí miáomi seáyî e níkwîarîro Jisaso seáyî e nîjwearî nîmeámi warîná

⁸ mîxí ináyo yayí wianîro nânî yarigfápa áamá oxí apîxí epíroyí nero númî xîdarigfáyí obaxí Jisaso iyfáyo seáyî e nosaxa opunîrî wigí iyfá nîpîrîro óf e íkwianjwí neapára uro wí wéwí íwí nîdoayiro íkwianjwí neapára uro nerîná

⁹ xámi umeaarigfáyí tíni rîwíyo uxîdarigfáyí tíni rîaiwá re nura ugíawixîni, “Mîxí ináyí Depitomi xiáwo romî yayí seáyî e dánî oungeaneyî. Ámá Ámîná Gorîxo uowárenapîniîf ro —Negí arfowa o nânî wenîniîf neri jweanáná xwiogwí obaxí múroagfîrîni. O Gorîxoyá dîniîf tíni seáyî e imónîwîniîf. Gorîxo seáyî émî jweanomi yayí seáyîmî dánî oungeaneyî.” Rîaiwá e nîra nuróná oxí níkéa nuro

¹⁰ rîxa Jerusaremî rémóáná e jweagfáyí mîrîf mîrîf neamero re rinigíawixîni, “Ámá o go nânî rîa rarîjoi?” rînarîná

¹¹ oxí apîxí xfo tíni warigfáyí re urigíawixîni, “Gariri píropenisfyo anj yof Nasaretî dánjo, Gorîxoyá wíá rókiamoarîniîf Jisaso nânî rarîjwîni.” urigíawixîni.

Ámá anj rîdiyowá yarigfíwámî inîmî dánî bî inarigfáyí emî mîmeámî enj nânîrîni.

¹² Jisaso anj Gorîxo nânî rîdiyowá yarigfíwámî nîpáwîrî áamá anj iwámî inîmî dánî bî inarigfáyo mîxîdámî wiowárinî áamá nígwí senisî ninayiro tarigfáyí íkwianjwí mîmîwiárf erî áamá inj xawíowí rîdiyowá nânî bî inarigfáyí íkwianjwí éf jweaarigfápi mîmîwiárf erî neri

¹³ mîxí re urîjîniîf, “Anj riwá nânî rîwamîniîf re nîrîniîf eánîni, ‘Anj Gorîxonîyáiwá áamá xwíyá rîrîmî nîpîrîa nánîwárinî.’ nîrîniîf eánîjagî aí soyîné íwí meaarigfáyí yarigfápa axîpîniîf nero nânî anj riwá íwí meaarigfáyí anjîniîf imónîni.” urîjîniîf.

¹⁴ E nurîrî sínî anj Gorîxo nânî rîdiyowá yarigfíwámî inîmî emearîná síjwí supárigfáyí wí tíni síkwí íkí egfáyí wí tíni o tíni e nânî báná o nanj imîmîxîmî wíagî

¹⁵ apaxîpánîf imónigfá xwéowa tíni jwí ikaxí eánîjîpi mewegíáwa tíni Jisaso emîmî e épi síjwí nîwîniîro nîaiwí o nânî anjwámî inîmî dánî rîaiwá re nîra warîjagfá, “Negí mîxí ináyí Depitomi xiáwo romî seáyî e oungeaneyî.” nîra warîjagfá arfá e nîwîro nânî wíkwí dîniîf nîwíaiwîro

¹⁶ mîxí re urigíawixîni, “Píné nîaiwí joxî nânî rarigfáyí arfá rîwinî?” uríagfá Jisaso re urîjîniîf, “Oyî, arfá nîwîrî aiwí soyîné xwíyá Gorîxo nânî re nîrîniîf eánîjîpi, ‘Dîniîf joxíyáyo dánî nîaiwí onîmiápîa tíni sínî amîniîf narîjîpia tíni yayí seáyîmî dánî rîmepîrîarîni.’ nîrîniîf eánîjîpi soyîné fá nîroro aí rîxa agwí xîxenî imónîjagî nîwîniîro aí sínî dîniîf mîmoarîjoi.” urîjîniîf.

¹⁷ E nurîmo awamî pîni nîwiárimî nîpeyearî anj apimî pîni nîwiárimî nurî anj yof Betanî nânî nurî e sá wenîjîniîf.

Íkíá pikîna ramîxîniîf nânîrîni.

¹⁸ Sá weno wíápí t́ńí ámí Jerusaremí nání nìbíríná agwí wíáná

¹⁹ wenɨŋ ɛ́yɤ wɨnɨŋnigɨnɨ. Íkʰá pikʰ wɨna ɔ́ e ʝɨna roŋagɨ nɨwɨnɨrɨ
 “Sogwɨ bɨ odanɨmɨnɨ.” nɨyɨiwimɨ nurɨ aŋwɨ e dánɨ wenɨŋ ɛ́yɤ
 wɨnɨŋnigɨnɨ. Sogwɨ mɨwepa ɨwɨnɨ ináŋagɨ nɨwɨnɨrɨ íkʰánamɨ nɨramɨxɨrɨ
 re urɨŋɨnigɨnɨ, “Íkʰá pikʰ rɨnaxɨ, sogwɨ wɨnɨ werɨfámanɨ.” uráná apaxɨ mé
 yɨwerɨŋɨnigɨnɨ.

²⁰ Apaxí mé yíweárági wiepísariñowa e nîwîñiro ududí nîwîro yarîñí re wigíawixîñî, “Íkíá pikí ana arîre nerî apaxí mé yíweáriño?” uríagíá

²¹ Jisaso re urinjinigini, “Nioni nipa seararinini, ‘Soyiné Gorixomi diŋi wikwiforo diŋi biaú mimaxiripa ero “Gorixoyá diŋi tñi íká rina e epaxnamani.” miyaiwipa ero nerínáyí, ayí xixeni nioni yarínápa nimóninjoŋi. Íká rina nánini mirarinini. Dífwi mñŋi apimi aí ‘Ripixini nuri rawirawáyo píeroŋi.” uránáyí xixeni e nimóninjoŋi.

²² Pí pí nání Goríxomí ríxíñí nuríí díní níkwírorínáyí, xíxeni axípi e simíxíyíníáriní. seararíníni.” urínínigíní.

“Néní tñoxi imónei.’ go rñrñoi?” uríǵá nánñrññi.

²³ O ámi Jerusaremi nîrémori rîxa anj Gorixo nâni ridiyowa yarigfiwâmi nîpâwiri âmâyo urêwapîyarîná apaxîpânîñî imônigîa xwéowa tîni wigî Judayî mebâowa tîni nîwîmearo re urigîawixîni, “Joxî arige nimônîrî amîpî nene anj riwâmi îniîni dâni yarîñwâpî pîrî wiâkîmî yarîñîni? ‘Joxî nêni tînoxî imônî.’ go rîrîagi e yarîniîni?” urîagi aî

²⁴Jisaso re ur+ŋ+nig+ni, “Nion+ en+ yar+ŋ+ b+ oseaim+ni. Soy+né nion+yápi áwan+ níránáy+í, nion+ en+ ‘Api ei.’ nír+o nán+ áwan+ sear+m+ni.” nur+ri

²⁵ re urin̄inigin̄in̄, “Yarin̄if nion̄iyá r̄ip̄i seaim̄in̄in̄. Jono waȳ nineameaia un̄o waȳ Gor̄ixoyá d̄in̄if t̄in̄ neameain̄iran̄i? Xeḡi d̄in̄if t̄in̄ neameain̄iran̄i?” Yarin̄if e wíáná wiwan̄in̄owa re r̄in̄iḡawix̄in̄in̄, “Jono Gor̄ixoyá d̄in̄if t̄in̄ en̄fir̄in̄. uránáȳ, re near̄in̄in̄jōi, ‘Soȳiné pí nán̄t ar̄fá m̄wí eḡfár̄in̄?’ near̄in̄in̄jōi.

²⁶ E nerī ai ‘O xegī dīnī tīnī enīrīnī.’ uránáyī, ámá sipá re epíroyī egfáyī, ‘Jono Gorixoyá wá rókiamonjorfanī?’ yaiwiarīgáyī iwanī neamépepīrīxīnī.” nīrīnīro

²⁷ Jisasomí re urígawixíní, “None majáríní. Jono dínj goyá tíní enjírání?” urágá o re uríniginí, “Nóní ení ‘Amípí apí pírí wiaikímí et.’ nírfo nání áwanj searimiméni.

Ewayʔ ikaxʔ xiráxoqwaowaú nánʔ urʔŋʔ nánʔrʔnʔ.

28 “E neri ai ewayi xwiyaʔa ri pi nán segʔ diŋʔ a ri re yaiwiarɔjo? Ámá wo
 xegʔ niaíwʔ wáu tɔjo xámi xi ráomɔ nuri re urɔɔniŋiŋiŋi, ‘Íwe, joxɔ negʔ wainɔ
 omɔɔniŋiŋiŋi nán nuri omɔɔniŋi ei.’ urfagi

²⁹ o re urɪŋɪnigɪni, 'Oyɪ, numɪni.' nurɪmáná muŋɪnigɪni.

³⁰ Xano xogwãomĩ nurĩ axĩpĩ ‘Omĩñfyo nãnĩ nurĩ omĩñfĩ eĩ.’ urãnã o re urĩñĩnĩgĩnĩ, ‘Oweoĩ, numĩmẽnĩ.’ nurĩmãnã rĩwĩyo dĩñfĩ sipĩ nĩyãiwĩrĩ ‘Gĩ ápomĩ “Oweoĩ.” pĩ nãnĩ rĩfã urĩñĩnĩ?’ nĩyãiwĩmĩ nurĩ omĩñfĩ enĩñĩnĩnĩ.” Jĩsaso ewayfĩ xwĩvĩfã apĩ nurĩmãnã

³¹ awamí yariñí re winjiniñi, “Awaú go go xano uríípa xixeni aríá nñiwiri enjiniñi?” uríagí awa “Xogwáorint.” uríagí Jisaso re uríñiniñi, “Nioni nepa seararini. Apíxí ede dani iyí oikíxearigííwa tñi áma íwí

yarigfá, takisf nání nìgwí nearáparigfá tñí Gorìxoyá xwioxfyo ananì nìpáwiro ñweapfíra aiwí soyíné páwipaxí mimóníñoi.

32 Ayí ripí nání seararíñí. Jono ñbírí wé róníñf oimónífoyíñí searéwapiyáqí aí soyíné xíráo enípa aríá mîwigfawixíñí. Apíxí iyí ede dání warigfíwa tñí takisf nání nìgwí nearáparigfáwa tñí xogwáo enípa Jonomí aríá nîwiro saníñf imónaríñagí soyíné sñjwí e nîwiníro aí xogwáo enípa ámi ríwíyo dñj sípí nîyáiwiro 'None pí nání aríá mîwipa yaríñwíñí?' nîyáiwiro saníñf mimónígfawixíñí.

Ewayf ikaxf wainf omíñf sñjwí uwíniarigfáyf náníñí.

33 "Ewayf xwíyíá ámi bî ripí aríá nípoyí. Ámá xwíá tñj wo wainf uraxf íwíá nuríñ xwíá nîrorí wainf xegí iniígf nípírfá nání wainf sogwí xoyíkímí ení nání sñjáyo óf nimorí wainf omíñfyo áwíñmí añf awí ñweapfíra nání seáyí émi nîmíra nîpeyírí néísáná áamá wí umeipfíra nání re uríñínigíñí, 'Wainf sogwí níáf éánáyí, bî soyíné segí mearo nioní gí mearí emíá nání nioníyá omíñf rípmí ananì sñjwí nîwínipírfáraní?' nuríñmí añf wíyo ememíñí nání nurí nîñweanísáná

34 wainf sogwí ríxa níáf éáná xegí omíñf wíiarigfá wamí re urowáríñínigíñí, 'Soyíné nuro wainf nioní nání nítífápi nurápauípoyí.' urowáfagí aí

35 omíñf sñjwí uwíniarigfáwa xílo urowáfáwamí womí iwanf mépero womí píkiro womí sñjá earo egfawixíñí.

36 Omíñf xíáwo ámi omíñf wíiarigfáyf obaxf onímiápi wamí urowáfagí aí omíñf sñjwí uwíniarigfáwa xámíñowamí wígfápa axípi wígfawixíñí.

37 Ámí ríwíyo o xegí xewaxo nurowáríñí re yaiwíñínigíñí, 'Nígf íwomíyí xwíyíá xíxení aríá wípíráot.' yaiwílagí aí

38 omíñf sñjwí uwíniarigfáwa xewaxo baríñagí nîwiníro re ríñígfawixíñí, 'Xanoyá dñj tñño nímóníñí amípi meanífo iwo baríñí. Oyá amípi meaníwá nání omí opíkianeyí.' nîríníro

39 omí fá nîxero omíñfyo bíaníríwámíñí nîmoairo píkgíawixíñí." Jisaso e nuríñí Judayí ámínáowa re oyaiwípoyíñí "None omíñf sñjwí uwíniaríñwáonéníñf imóníñagwí nání ríneararíñí?" oyaiwípoyíñíñí ewayf xwíyíá e nurímáná

40 ayo yaríñf re wíñínigíñí, "Omíñf xíáwo ñbírífná omíñf sñjwí uwíniarigfáwamí pí wíñíníñí?" uríagí

41 awa re urígfawixíñí, "Sípí yarígfáwamíyí ení sípí nîwikárimáná ámi áamá wa 'Xwiogwí ayí ayo wainf sogwí níáf éáná ananì nîdírane o nání utianíwáríñí.' yaiwíáfawamí re uríñfáríñí, 'Gí omíñf rípi sñjwí nîwínírfíxíñí.' uríñfáríñí." uríagí

42 Jisaso re uríñínigíñí, "Ewayf xwíyíá áamá Goríxo seyíné yeáyf seayímíxemeaníá nání urowárenapíní nání nîríníñí éáníñf rípi ení 'Sñjá añf mîrarígfáwa sñjá awíaxf nání píá nerífná wo 'Sípíríñí.' nîríníro emí mófo nání Goríxo "Sñjá o tñí xámí nîtírífnáyí, añf ení neáníñí nanf imóníñíñoi." nîríní sñjá o nîmearí táná añf ení neáníñí nanf imóníñíñí. Goríxo e éf enagí nání nene sñjwí nîwínírfífná aga imíñíñf mimóníñagí wíñíñwíñí." E nîríníñí éáníñfí soyíné sñíñí fá mîropa egfáraní? Oweoi, fá nîrooro aiwí dñj mîmoaríñoi.

43 Ayínání gí Judayíné re seararíñí, "Goríxo nene xílo xegí xwioxfyo mîmeámí nerí píraníñf neameníñwéaníñí." ríyáiwíaríñoi? Oweoi!

Omínj sɨŋwɨ uwɨniarigɨ́áwa yapi arɨkí néra warigɨ́áyɨné Gorixó xó xegɨ xwioxɨyo nɨpáwiro oŋweápayɨnɨrɨ sɨŋwɨ seanɨnɨ́ámánɨ. Ámá xenwɨ wɨ sanɨ́nj nímonɨ́ro wé rónɨ́nj yarigɨ́áyɨ opáwipoyɨnɨrɨ sɨŋwɨ wɨnɨ́nɨ́árɨnɨ.' seararɨ́nɨnɨ.

⁴⁴ Xwasɨwɨ yeáyɨ bimɨ sɨ́njá nɨ́piérorɨ nearɨ́ná yunɨ wárarɨ́ŋpa sɨ́jáonɨ ámá gɨyo gɨyo nɨ́piérorɨ nearɨ́ná axɨ́pɨ xwasɨwɨ yunɨ́nɨ́nj imɨ́xɨmɨ́árɨnɨ." Jisaso xó sɨ́jáónɨ́nj nímonɨ́rɨ nánɨ e urɨ́agɨ

⁴⁵ apaxɨ́pánɨ́nj imónɨ́gɨ́á xwéowa tɨ́nɨ Parisiowa tɨ́nɨ ewayɨ́ xwɨ́yɨ́á apɨ́ wɨwanɨ́jowa nánɨ rɨ́narɨ́jagɨ́ arɨ́á nɨ́wiro "None nánɨ rɨ́a rarɨ́nɨ́?" nɨ́yaiwiro

⁴⁶ "Omɨ́ rɨ́xa ɨ́á oxɨ́raneyɨ́." yaiwɨ́áyɨ́ oxɨ́ apɨ́xɨ́ nɨ́nɨ́ Jisaso nánɨ "Gorixoyá wɨ́a rókiamoarɨ́ŋorɨ́anɨ́?" yaiwiarɨ́jagɨ́a nánɨ ámɨ́ wáyɨ́ nero wɨ́ e megɨ́awixɨ́nɨ́.

22

Ewayɨ́ ikaxɨ́ aiwá apɨ́xɨ́ meanɨ́ nánɨ́rɨ́nɨ́.

¹ Jisaso ámɨ́ ewayɨ́ xwɨ́yɨ́á wɨ́ nurɨ́rɨ́ná re urɨ́ŋɨ́nigɨ́nɨ́,

² "Ámá xwɨ́yɨ́á Gorixoyá arɨ́á nɨ́wiro sanɨ́nj nímonɨ́ro xó xegɨ́ xwioxɨ́yo mɨ́meámɨ́ nerɨ́ meŋweanɨ́e ɨ́weapaxɨ́ imónɨ́ŋyɨ́, ayɨ́ ewayɨ́ xwɨ́yɨ́á rɨ́pɨ́nɨ́nj imónɨ́nɨ́. Mɨ́xɨ́ ináyɨ́ wo xewaxo apɨ́xɨ́ omeanɨ́rɨ́ nánɨ́ aiwá xwé rɨ́yamɨ́ nɨ́yárɨ́máná

³ xegɨ́ omɨ́́nj wɨ́iarɨ́gɨ́áwamɨ́ re uowárɨ́ŋɨ́nigɨ́nɨ́, 'Ámá nionɨ́ urepeárɨ́meŋáyó "Aiwá nánɨ́ bɨ́poyɨ́." urɨ́mépoyɨ́.' uowáráná awa mɨ́xɨ́ ináyó urɨ́́pa nuro urɨ́méagɨ́a aiwɨ́ ayɨ́ mɨ́bɨ́paxɨ́ wimónɨ́ŋɨ́nigɨ́nɨ́.

⁴ Mɨ́xɨ́ ináyó xegɨ́ omɨ́́nj wɨ́iarɨ́gɨ́á ámɨ́ wamɨ́ re uowárɨ́ŋɨ́nigɨ́nɨ́, 'Ámá nionɨ́ aiwá rɨ́pɨ́ nánɨ́ urepeárɨ́ŋáyó re urɨ́mépoyɨ́, "Aiwá rɨ́xa rɨ́yamɨ́ yárɨ́ŋɨ́nigɨ́nɨ́." nurɨ́ro "Xegɨ́ burɨ́mákaú oxɨ́yɨ́ tɨ́nɨ́ sipɨ́sipɨ́ memé naŋwɨ́ xɨ́xegɨ́nɨ́ mɨ́nɨ́ŋrɨ́xa tɨ́nɨ́ rɨ́xa nɨ́pɨ́kɨ́rɨ́ sɨ́ó kɨ́kɨ́rómɨ́ nerɨ́ sɨ́njá exárɨ́nɨ́nɨ́. Xegɨ́ xewaxo apɨ́xɨ́ meanɨ́ nánɨ́ aiwá imɨ́́xɨ́ápi nánɨ́ bɨ́poyɨ́." urɨ́mépoyɨ́.' uowáráná awa áwanɨ́ e urɨ́méagɨ́a aiwɨ́

⁵ urepeárɨ́meŋyɨ́ arɨ́kwɨ́kwɨ́ nɨ́wiro wigɨ́ dɨ́njɨ́ tɨ́nɨ́ numiro re egɨ́awixɨ́nɨ́. Wo xegɨ́ aiwá omɨ́́ŋyó nánɨ́ unɨ́nigɨ́nɨ́. Ámɨ́ wo xegɨ́ nɨ́gwɨ́ omɨ́́nj bɨ́ emɨ́nɨ́rɨ́ nánɨ́ unɨ́nigɨ́nɨ́.

⁶ Wɨ́a omɨ́́nj wɨ́iarɨ́gɨ́áwamɨ́ ɨ́á nɨ́xɨ́rɨ́ro iwanɨ́ nɨ́mépero pɨ́kɨ́gɨ́awixɨ́nɨ́.

⁷ Mɨ́xɨ́ ináyó rɨ́xa wikɨ́ wónɨ́agɨ́ xegɨ́ sɨ́mɨ́nj wɨ́narɨ́gɨ́áwamɨ́ uowáráná awa nuro ámá xegɨ́ omɨ́́nj wɨ́iarɨ́gɨ́áwamɨ́ pɨ́kɨ́fáyó enɨ́ nɨ́pɨ́kɨ́ro wigɨ́ anɨ́yɨ́ enɨ́ rɨ́á nɨ́yárɨ́máná enɨ́áná

⁸ mɨ́xɨ́ ináyó xegɨ́ omɨ́́nj wɨ́iarɨ́gɨ́á wamɨ́ re urɨ́ŋɨ́nigɨ́nɨ́, 'Gɨ́ íwo apɨ́xɨ́ meanɨ́ nánɨ́ aiwá rɨ́xa rɨ́yamɨ́ inárɨ́nɨ́jagɨ́ aiwɨ́ ámá aiwá apɨ́ nánɨ́ urepeárɨ́ŋáyɨ́ mɨ́bɨ́paxɨ́ wimónɨ́ŋagɨ́ nánɨ́ ayɨ́ nɨ́paxɨ́ mimónɨ́goɨ́.

⁹ Ayɨ́nánɨ́ soyɨ́né xwamɨ́dɨ́gɨ́yo nuro ámá óf e nɨ́múrónɨ́rɨ́ŋyó íwo apɨ́xɨ́ meanɨ́ nánɨ́ aiwá imɨ́́xɨ́á rɨ́pɨ́ nɨ́pɨ́rɨ́ bɨ́pɨ́rɨ́ nánɨ́ áwanɨ́ urɨ́poyɨ́.' urɨ́agɨ́

¹⁰ omɨ́́nj wɨ́iarɨ́gɨ́áwa óf wɨ́yɨ́ wɨ́yo nuro ámá nɨ́múrónɨ́rɨ́ŋáyɨ́ naŋɨ́ aí tɨ́nɨ́ sipɨ́ aí tɨ́nɨ́ nɨ́wirɨ́meámɨ́ nɨ́bɨ́ro anɨ́ aiwá nɨ́pɨ́rɨ́ nánɨ́ imɨ́́xárɨ́wámɨ́ dérogɨ́awixɨ́nɨ́.

¹¹ Anɨ́ iwámɨ́ rɨ́xa nɨ́déronagɨ́a mɨ́xɨ́ ináyó ámá oxɨ́ apɨ́xɨ́ aiwá nɨ́pɨ́rɨ́ nánɨ́ bɨ́áyɨ́ sɨ́ŋwɨ́ wɨ́nɨ́mɨ́nɨ́rɨ́ nánɨ́ nɨ́páwɨ́rɨ́ wenɨ́nj éyɨ́ wɨ́nɨ́ŋɨ́nigɨ́nɨ́. Ámá wo

aiwá nánì nìbíríná aikí sɪ́ɲí yínírì iyá sɪ́ɲí pánírì nemo nìbírì mɪ́ɲweapa enagì nìwínírì

12 re urɪ́ɲínigínì, ‘Ámáoxínì, joxì aiwá rìpì nánì nìbíríná pí nánì aikí sɪ́ɲí yínírì iyá sɪ́ɲí pánírì nemoxì mɪ́bipa éfínì?’ uráǵá o xwíyá bí murarɪ́ɲagì

13 mɪ́xí ináyò xegí omɪ́ɲí wíiarígíawamì re urɪ́ɲínigínì, ‘Soyíné omì fá nìxero gwí wéyo jìro síkwíyo jìro nemáná sá yínɪ́ɲí b́aríwámínì moaípoyì. Sá yínɪ́ɲeyí rínɪ́ɲí ayíkwí mɪ́wínipa enagì nánì áamá ɲwí earo magí íróńtro epíríárínì.’ urɪ́ɲínigínì.” Jisaso ewayí xwíyá e nurírì

14 re urɪ́ɲínigínì, “Goríxo áamá obaxíyo nurepeárirì ‘Nionì t́ámínì b́poyì.’ nurírì aiwí neyíroríná áamá naní imónɪ́ɲíyí áfíní meanf́arínì.” urɪ́ɲínigínì.

Nígwí takísí nánì émáyo wíarígíá nánírínì.

15 Parisiowa Jisaso e rarɪ́ɲagì arf́á nìwimowa nuro mekaxí nírìro omì pasánɪ́ɲí numero xwíyápai ɲwíráníro nánì re rínígíawixínì, “Omì yapí re uréwapiyaníwínì, ‘Takísí nánì nígwí émáyí nearáparígíapì sɪ́nì mɪ́nì wianiréwínì?’ uraníwínì. O ‘Oweot, sɪ́nì mɪ́nì mɪ́wipa époyì.’ ránáyí, émáyí omì fá nìxero gwí yípíráot. E mɪ́rɪpa nerì ‘Oyì, seyíné mɪ́nì nìwíríná apánì yariɲojì.’ ránáyí, áamá omì x́darígíá ámì arf́á bí mɪ́wí nero ṕnì wíarípíráot.” níríníro

16 wíwanɪ́ɲowáyá wíepísarígíá wamì t́nì áamá mɪ́xí ináyí Xeroto nìkumíxínírì emearígíá wamì t́nì Jisaso nìɲwearì uréwapiyarɪ́ɲe nánì urowárfágíá awa nuro Jisasomì re urémeagíawixínì, “Nearéwapiyarɪ́ɲoxínì, joxì nìnearéwapiyíríná nepánì nearéwapiyarɪ́ɲoxírínì. Áamá Ámínáowáyá sɪ́ɲwíyo dánì aí xwíyá ámì xegí bí mɪ́rì axípínì rarɪ́ɲoxírínì. Sípì rírì naní rírì yariɲímanì. Joxì xwíyá Goríxoyánì nepánì xíxenì nearéwapiyarɪ́ɲoxírínì.” Weyí e numearíro yariɲí re wígíawixínì,

17 “Joxì none nearei. Díxí díní aríre simónarínì? Judayene émáyíyá mɪ́xí ináyí Sisaoyì rínɪ́ɲomì takísí nánì nígwí mɪ́nì wíarɪ́ɲwápì mɪ́nì nìwíríná ‘Apánì yariɲwínì.’ rísimónarínì? ‘Nípíkwínì mɪ́yarɪ́ɲwínì.’ rísimónarínì?” uráǵá aí

18 Jisaso awa sípì wíkaráníro yariɲagíá díní adadí nìwírì re urɪ́ɲínigínì, “Naní rírì sípì rírì yariɲíá royíné, pí nánì iwamíó níwapiyarɪ́ɲojì?”

19 Émáyíyá nígwí nene takísí nánì wíarɪ́ɲwá wo sɪ́ɲwí wínímì síwá nípoyì.” uráǵá awa nígwí x́o urí wo nìmearo síwá wíáná

20 o re urɪ́ɲínigínì, “Nígwí romì śmímaní imíxínɪ́ɲí t́ t́nì yoí eánɪ́ɲí t́ t́nì goyárínì?” uráǵá

21 awa re urígíawixínì, “Ayí émáyí mɪ́xí ináyí Sisaoyárínì.” uráǵá o re urɪ́ɲínigínì, “Amípì Sisaoyá imónɪ́ɲagì nìwíníríná ayí Sisaomì mɪ́nì wíríxínì. Goríxoyá imónɪ́ɲagì nìwíníríná xewanɪ́ɲomì mɪ́nì wíríxínì.” nurírì áamá Goríxo xewanɪ́ɲónɪ́ɲí imíxɪ́ɲí enagì nánì omì díní owíkwírfpoyínírì e uráǵá

22 awa arf́á e nìwiro díní ududí nero ṕnì nìwíarímì ugíawixínì.

“Ámá ámì wíápfínimeapíríárínì.” urɪ́ɲí nánírínì.

23 Sá axíyimi Judayí Sajusiyì rínígíá wí —Sajusiowa re rarígíawarínì, “Ámá píyíyí ámì wíápfínimeapíríámánì.” E rarígíáwa nìb́ro “None enì o

nearariñpa ewayf xwiýfá bi nurirane majfá owikíxeáraneyi.” niyaiwiro Jisasomi yariñf nîwiróná

24 re urígfawixini, “Nearéwapiyariñoxini, Moseso eníná re nîriri ríwamini eanfirini, ‘Ámá wo niaíwí meméá péánáyí xogwáo náo apíxí aní nîmearí xexirímeáoyá niaíwí wiemeaíwiniñi.’ nîriri eanfirini.” nuriro

25 ewayf xwiýfá rîpí urígfawixini, “Xiráxogwá wé wíúmí dñf wáu imónigfá none tñi ñweañwáwa re egfawixini. Xiráo xámíño apíxí nîmeari niaíwí meméá péáná

26 xogwáo xfo tñño xiráooyá apíxí aní nîmeari aí o ení niaíwí meméá péáná wá ení ímí wo wo nîmearo aí niaíwí meméá penowíánáyí

27 í ení yoparf ríwíyo peniñigini.” Ewayf xwiýfá apí nurimáná

28 Jisasomi yariñf re wigfawixini, “Ámá nñi Goríxo mí ómómíxmí eníná wiápnîmeááná xiráxogwá wé wíúmí dñf wáu imónigfáwa apíxí go goyá imónínáríani? Pí nání? Ayf awa nowani meagfí enagí nánirini.” uríagfa aí

29 Jisaso re uríñinigini, “Soyiné xwiýfá Goríxoyá nîrini eániñpí tñi oyá ení eániñpí tñi majfá enagfa nání majímajfá nero xenwíni rariñoi.

30 Ayf rîpí nání searariñini. Ámá pegfáyf nîwiápnîmearóná añínajf yapí nero apíxí mearo wirowi epírfámani.

31-32 E nerí aí xwiýfá ámá pegfáyf wiápnîmeapírfápi nání Goríxo re seariniñpí ‘Nioni Nwíá Ebírfamoyáoni tñi Aisakoyáoni tñi Jekopoyáoni tñi awayáonirini.’ E nîrini eániñpí soyiné sñi fá mîropa egfáraní? Oweoi, fá nîro ro aíwí nîjífá mimónípa nero rariñoi. Ayf rîpí nání searariñini. Goríxo ámá pegfáyf nání Nwíáomani. Ámá sñi dñf tñíyf nání Nwíáorini.” nuriri awa dñf re oyaiwípyoniri, “Negí arfowa pegfá enagí aíwí wigf dñf sñi sñí rimónini?” oyaiwípyoniri e uríagí

33 ámá oxí apíxí e epíroyf egfáyf arfá nîwirowi o xwiýfá uréwapiyariñpí nání dñf ududf nîwiga ugíawixini.

Nwí ikaxf seáyí e imóniñpí nánirini.

34 Jisaso Sajusiowa xwiýfá nîmeámí bfápi gwí mîñíñiñf wákwíagí nání ámí bi murariñagfa Parisiowa sñíwí e nîwíñiro awani axímní awí neánárimáná

35 wigf wo —O nwí ikaxf eániñpí meweníyf worini. O Jisasomi yapí nîwíwapiyirane majfá owikíxeáraneyiniri yariñf re wiñinigini,

36 “Nearéwapiyariñoxini, negí nwí ikaxf eániñfí nîyoní gípi seáyí e imónini?” uríagí

37-38 Jisaso re uríñinigini, “Nwí ikaxf re nîrini eániñpí, ‘Díxí Áminá Goríxomi dñf nîñwíráríríná dñf sixí uyirí xwioxíyo dání dñf wíkwírorí eríni.’ Nwí ikaxf e nîrini eániñpí seáyí e imónini.

39 Nwí ikaxf ‘Jíwaníñoxi nání dñf sipí sinariñpa ámá joxí sñíwí wíñariñfí nání ení dñf sipí axípi e wiríni.’ nîrini eániñpí ení seáyí e imóniñpí tñi xixení imónini.

40 Xwiýfá Moseso tñi wá rókiamoagfáwa tñi nîriro ríwamini eagfá nîpíñí nwí ikaxf mífí rîpiaúmi íkwíkwírfí iníni.” uríñinigini.

“Kiraisoyí ríñíño niaíwí goyáorini?” uríñf nánirini.

41 Parisiowa sñi awí eaáriníñá Jisaso yariñf bi nîwiri

⁴² re uriniginini, “Kiraiso, áamá aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroníoyi rarigífo nání segí díní aríreriní? Niaiwí goyáoriní yaiwiarínói?” uríagí awa re urígíawixiní, “Negí mǎxí ináyí Depitomi xiáworiní.” uríagí

⁴³ o re uriniginini, “Kiraiso sa Depitomi xiáwo enjánáyí, o kwíyí Goríxoyá tǎnǎ ríwamíní nearíná o nání aríge ‘Gí Ámináoriní.’ nǎrǎ ríwamíní re eanǎriní,

⁴⁴ ‘Áminá Goríxo gí Ámináomi re uriniginini, “Joxí tǎnǎ mǎxí imónigíáyo xopírǎ ríwiimíáe nání gí wé náumi dání nǎweaí.” uriniginini.’ nǎrǎ eanǎriní?

⁴⁵ Depito Kiraiso, aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroníoyi rarigífo nání ‘Gí Ámináoriní.’ ríníyí aríge nerí ámi xegí xiáwo imóniní?” nǎrǎ awa re oyaiwípoyinǎrǎ “Kiraiso Depitomi xiáwo imóniníagí aiwí seáyí e mǎróniníagí nání Goríxomi xewaxoríní?” oyaiwípoyinǎrǎ e uráná

⁴⁶ áamá ayí nǎnǎ “Kiraiso, áamá aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaronífo sa Depitomi xiáworiní.” nǎyawiwo nání wíyíyá nǎwíápínímeari mǎrípaxí wimóníagí ámi iná dání yaríní bǎ mǎwígíawixiní.

23

“Nwí ikaxí eáninǎpi mewegíáwa yarígíápa mepani.” uríní nánǎriní.

¹ Jisaso xwíyíá apí nǎrǎsáná áamá oxí apíxí e epíroyí egíáyo tǎnǎ oyá wiepísariníowami tǎnǎ nǎrǎ

² re uriniginini, “Nwí ikaxí eáninǎpi mewegíáwa tǎnǎ Parisiowa tǎnǎ wiwaníníowa nání re rínígíáriní, ‘Nwí ikaxí Moseso nǎnearéwapíyiri ríwamíní eanǎpi newaníníoneni áamáyo uréwapíyipaxíriní.’

³ E rínígíá enagí nání nǎnǎ awa searíáyí nǎxídíro eríní. E nerí aí awa nanǎ nǎrǎro aiwí wiwaníníowa píraníní mǎxídaríníagí nání wigí yarígíápa seyíné ení mepani.

⁴ Áamáyo nwí ikaxí nǎrǎróná sanǎ xwé ayá wíníní gwí nǎjǎro sanǎwíyo ikwíararígíáriní. E nerí aí wiwaníníowa ‘Íwamífo wé renǎ ná woní tǎnǎ omíeyoáminí.’ wimónarinímani.

⁵ Amípi awa yarígíápi áamá síníwí oneanǎpoyinǎrǎ yarígíáriní. Awa áamá Goríxomi píraníní xídarígíáyí dírf xwíyíá Goríxoyá nání díkínarígíári mǎnǎwíyo díkíníro wigí íyíá sírfwíyo dání wayaxíníní nǎyíwára punǎyí yíníro yarígíápa mé áamá síníwí oneanǎpoyinǎrǎ dírf xwé íá nǎwéaro díkíníro wayaxí ení sepiá yíwárapíní yíníro nero emearígíáriní.

⁶ Áwa aiwá xwé imíxarígíe nání nǎrónáraní, rotú anǎwíyo nání nǎrónáraní, áamá síníwí oneanǎpoyinǎrǎ sínáníníminí nǎnǎweamero yarígíáwariní.

⁷ Awí eánarígíerani, makeríá imíxarígíerani, ‘Nearéwapíyaríníoxiní.’ onǎrǎpoyinǎrǎ emearígíáwariní.

⁸ Áwa e nero aí segí searéwapíyaríní ná woníní. Seyíné nǎyínéní nioní nǎnǎxídíro nání áamá axí imónigíáyíné ‘Ráre, napíe rínígíáyíné imóníníagí nání seyíné awa yapi ‘Nearéwapíyaríníoxiní.’ onǎrǎpoyinǎrǎ e mepani.

⁹ Segí ápo anǎnamí nǎweanǎ ná woní oní enagí nání ení xwíá tǎyo dánǎ womí ‘Ápoxiní mǎrǎpǎnǎ.

¹⁰ Nǎseaméra unífo ná woní Kiraiso, áamá aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroníoyi rarigífo enagí nání ení seyínéyá wo nání ‘Nǎneaméra waríníoriní.’ mǎrínípa époyí.

11 Seyíne giyíne seáyí e seaimóniñoyí segí inókínñiñ nimóniri omiñi seaiiwinigini.

12 Ámá giyí giyíne sewaniñyíne seáyí e meníáyíne, Gorixo xwíámi seaimxínfáriní. Giyí giyíne 'Sipienerini.' niyaiwiniro inimi imóníáyíne, Gorixo seáyí e seamenfáriní.

Nwí ikaxí eániñpi mewegíáwa naní ero sipí ero yarigíá nání xwiyíá umeáriñí nánirini.

13 "E neri aí nwí ikaxí eániñpi mewegíoyíne tñi Parisioyíne tñi, naní ero sipí ero yarigíoyíne aweyi! Sía wiyi soyíne majfá seaórínfáriní. Soyíne ámá Gorixomi diñi n'wíkwíro oya xwioxíyo nípáwiro ñweaaniri éfáyo nuréwapiyiríná pírípírínñiñ wiaríñagíá nání Gorixo xeaniñ ríá tñiñ seaikárinfá enagi nání diñi sipí oseaini. Sewaniñoyíne Gorixomi diñi m'wíkwíropa ero mípáwipa ero nero aí ámá eni xe opáwipoyiniri siñwí wínarigíámani.

14 [Nwí ikaxí eániñpi mewegíoyíne tñi Parisioyíne tñi aweyi! Sía wiyi soyíne majfá seaórínfáriní. Naní ero sipí ero yarigíoyíne, s'wí yáí r'kíníñyí yapí ámáya aiwá píri n'niñ íwí manaríñpa soyíne apíxí aní apianpía nání diñi sipí míseai wígí amipí íwí nurápiro anípápiá wárarigíáriní. Soyíne Gorixomi rixiñiñ nuriróná ámá arfá n'neairo weyí oneamépoyiniri ámá siñwí anigíe dání sepiá n'ra warigíoyínérini. Ayináni soyíne xwiyíá ámá wí meárinipíríápa axípi meárinipíríámani. Soyíne ríá tñiñ meárinipíríá enagi nání diñi sipí oseaini.]

15 Nwí ikaxí mewegíoyíne tñi Parisioyíne tñi aweyi! Sía wiyi soyíne majfá seaórínfáriní. Naní ero sipí ero yarigíoyíne, 'Ámá ná j'fami ñweagíáyí negíñiñ imónírixini.' niyaiwiro rawírawáyo xero xwíáyo aní uro neróná segí yarigíápi ayo uréwapiyarigíoyínérini. Ayí soyínénñiñ nimónirínáyí soyíne ríá aníñiñ wearíñyó ikeáarinipaxí aiwí soyíne ayo wíwapiyaríñagí nání ayí soyíne n'eamúro añipaxí ríá aníñiñ wearíñyó ikeáarinipaxí imóniñoi. Ayináni Gorixo xeaniñiñ seaikárinfá enagi nání diñi sipí oseaini.

16 Soyíne siñwíñiñ supárigíoyíne aweyi! Sía wiyi soyíne majfá seaórínfáriní. Siñwíñiñ supárigíoyíne aiwí ámá wíyo ófí siwáñiñiñ wiarigíoyíne, ámá wo 'E emíni. Aní Gorixo nání rídiyowá yaríñwá riwámi dání ríraríñiñ.' rariñagí n'wíñiríná re rariñoyínérini, 'Ananirini. Xfo ríípa mepa nerínáyí, xwiyíá meárinipaxí wí m'raríñiñ.' rariñoyínérini. E neri aí ámá wo 'E emíni. Síná gorí aní rídiyowá yaríñwáiwámi inimi wenípimi dání ríraríñiñ.' rariñagí n'wíñiríná re rariñoyínérini, 'Xfo ríípa mepa nerínáyí, xwiyíá meárinipaxí rariñi.' rariñoyínérini.

17 Majímajfá ikáriníro siñwíñiñ supáriro egíoyíne, gímíni gipí seáyí e imónini? Síná gorí aní rídiyowá yarigíwámi wenípi seáyí e rimónini? Aní rídiyowá yarigíwá seáyí e rimónini? Aní rídiyowá yarigíá ñwíá iwámi gorí sínápi sa e wenági nání eni ñwíá imóniñagí nání aní iwá seáyí e imónini. Ayináni ámá wo rídiyowá yarigíwámi dání ráná pí nání 'Xwiyíá meárinipaxí bí m'raríñiñ.' rariñáriní?

18 Soyíne rípi eni rariñoyínérini. Ámá giyí giyí aiwá peaxí taníro nání íráfí noa peyiníje dání rariñagí n'wíñiríná 'Ayí ananirini. Xwiyíá meárinipaxí bí m'raríñiñ.' ríro ámá aiwá peaxí seáyí e ikwíaríñiñpimi

dáni rariŋagi n̄winiṛíná ‘Ayí apimi dáni ríípi xixeni mepa nerínáyí, xwíyá meárin̄ipaxí rariní.’ riro yariḡfoyínériní.

¹⁹ Siŋwínin̄ supárigfoyíné arige nerí yapí e uréwapiyariḡfáriní? Gímíní ḡpí seáyí e imóniní? Aiwá peaxí ikwíkwíarim̄ yariḡfápi seáyí e rimóniní? Íráf noa peyiniŋpí seáyí e rimóniní? Íráf onin̄pí aiwá ŋwá im̄xariŋagi nání íráfpi seáyí e imóniní.

²⁰ Ayínání áamá íráf onin̄pimi dání n̄iriróná aiwá seáyí e ikwíariniŋpimi dání ení rariŋoi.

²¹ Áamá ridíyowá yariḡfiwámí dání n̄iriróná Goríxo aŋiwámí ínimi ŋweaŋomi dání ení rariŋoi.

²² Áamá ‘An̄inami dání r̄rariŋiní.’ n̄iriróná Goríxo íkwian̄wí éf ŋweaŋe dání riro xewan̄ŋo éf ŋweaŋomi dání riro ení yariŋoi. Ayínání xwíyá soyíné ‘E dání n̄iriríná ananiríní.’ rariḡfáyí n̄ip̄kwíní n̄ip̄kwíní m̄irariḡfoyínériní.

²³ Nwí ikaxí mewegfoyíné t̄n̄i Parisioyíné t̄n̄i aweyi! Sfá wíyi soyíné majfá seaórínfáriní. Sipí ero nan̄f ero yariḡfoyíné d̄in̄f sipí oseainí. Soyíné aiwá n̄imíróná anin̄f min̄f yíyí t̄n̄i aí t̄n̄i siyó am̄pí píranin̄f fá n̄iroro ríxa wé wúkaú imónin̄ána wo Goríxomi min̄f n̄iwiro aí ŋwí ikaxí xwé rin̄in̄f t̄fyo ‘Dixí áamá imónin̄fyo xixení wiariŋfápa áamá xer̄wíyo ení ax̄pí wiirfíní. Áamá xer̄wíyo ení ayá ur̄im̄xir̄fíní. Goríxomi d̄in̄f wíkw̄r̄or̄fíní.’ rin̄in̄f ayo soyíné ogámí nero on̄imiápiani x̄darigfáriní. Segí anin̄f min̄f yariḡfá jíapi p̄fíní m̄wiáripa ero áamáyo nan̄f mim̄xípa yariḡfápi ení ero nero siŋwiriŋf, nan̄f imónim̄in̄irí en̄fíní.

²⁴ Soyíné siŋwínin̄f supárigfoyíné aiwí áamá wíyo óf siwánin̄f wiariḡfoyíné, inaiwá n̄in̄ro sidirfá on̄imiápia wen̄agi n̄winiṛóná anan̄f em̄í n̄imamoro aí kamerí xwéríxa wen̄ána siŋwí m̄iwíní o t̄n̄i ḡwínárearigfoyínériní.” nur̄irí awa re oyaiwípoyin̄irí “None ŋwí ikaxí xwé eánin̄fyo ogámí neranéná ayí kamerin̄in̄f ḡwínárearin̄wárfani? Nwí ikaxí on̄imiápia eánin̄fyo píranin̄f n̄ix̄d̄ir̄anéná ayí sidirfá em̄in̄in̄f mamoar̄in̄wárfani?” oyaiwípoyin̄irí e ur̄in̄iniginí.

²⁵ Ámí re ur̄in̄iniginí, “Nwí ikaxí mewegfoyíné t̄n̄i Parisioyíné t̄n̄i aweyi! Sfá wíyi soyíné majfá seaórínfáriní. Nan̄f ero sipí ero yariḡfoyíné, Goríxo xeanin̄f seaikárínfá en̄agi nání d̄in̄f sipí oseainí. Soyíné kap̄ix̄fyo t̄n̄i xwárfá six̄fyo t̄n̄i bíar̄iwámí dání wayí n̄iroro aí xwiox̄f̄yóm̄in̄í segí f̄wí meariḡfáyí t̄n̄i uyíní yariḡfáyí t̄n̄í magwí ení.

²⁶ Parisi siŋwínin̄f supárigfoyíné, kap̄ix̄fámí t̄n̄í xwárfá six̄fámí t̄n̄í xámí xwiox̄f̄yóm̄in̄í wayí róaná bíar̄iwám̄in̄í ení nan̄f imónin̄in̄ŋoi.

²⁷ Nwí ikaxí mewegfoyíné t̄n̄i Parisioyíné t̄n̄i aweyi! Sfá wíyi soyíné majfá seaórínfáriní. Nan̄f ero sipí ero yariḡfoyíné, Goríxo xeanin̄f seaikárínfá en̄agi nání d̄in̄f sipí oseainí. Soyíné áamá xwárip̄áyo seáyí e m̄fá im̄xáná sīmajiyí nan̄f rariŋpánin̄f imónin̄ŋoi. Ín̄im̄in̄iyí áamá en̄f nór̄owapir̄í piyan̄f eaarin̄pánin̄f en̄ánáí.

²⁸ Áamá wí soyíné siŋwí n̄iseaniróná ‘Wé rónigfáwariní.’ seaiaiwiariŋagfá wí segí xwiox̄f̄yóm̄in̄í nan̄f ero sipí ero yariḡfápi t̄n̄í rikikir̄fó yariḡfápi t̄n̄í magwí en̄agi siŋwí m̄iseanar̄igfáriní.

²⁹ Nwí ikaxí mewegfoyíné t̄n̄i Parisioyíné t̄n̄i aweyi! Sfá wíyi soyíné majfá seaórínfáriní. Nan̄f ero sipí ero yariḡfoyíné, Goríxo

xeaninǵ sealkárinǵa enagǵ nánǵ dǵnǵ sipǵ oseainǵ. Soyǵné Gorǵxoyá wǵá rókiamoagǵáyǵá xwáripáyo manǵ e warǵpáninǵ sǵǵáyo xegǵ yoǵ nearo uráráři ro ámá wé rónǵǵá enǵná pegǵáwa xwǵá weyárinǵe enǵ mǵá imǵxiro neróná

³⁰ re rarǵǵárinǵ, ‘None enǵná arǵowa ǵweaagǵná nǵǵwearane sǵǵwirǵyǵ, awa wǵá rókiamoagǵáwamǵ pǵkǵarǵná none enǵ nawǵnǵ wǵ pǵkǵanǵrǵ enǵwámanǵ.’ rarǵǵárinǵ.

³¹ Sewanǵǵoyǵné e nǵrǵróná xwǵyǵá nǵmeárǵnǵro rénǵǵ rǵnarǵǵoǵ, ‘Negǵ arǵowa wǵá rókiamoagǵáwamǵ pǵkǵagǵowamǵ xiáwonerǵnǵ.’ áwanǵ énnǵǵ rǵnarǵǵoǵ.

³² Soyǵné segǵ arǵowa wǵá rókiamoagǵáwamǵ nǵpǵkǵiro yagǵáǵ nǵmúro ro xwǵyǵá wǵnǵ meárǵnǵpǵrǵ nánǵ ananǵ éǵrǵxinǵ.

³³ Sidǵroyǵné, weaxǵá miáoyǵné Gorǵxo xwǵyǵá nǵseamearǵrǵ rǵá anǵǵ wearǵǵyó seaikeáráná arǵge nerǵ urakǵnǵpǵrǵárinǵ? Oweoǵ, wǵ nu-rakǵnǵpǵrǵámanǵ.

³⁴ Pǵránǵǵ arǵá époyǵ. Nionǵ wǵá rókiamoarǵǵáwamǵ tǵnǵ ámá nǵǵáwamǵ tǵnǵ ǵwǵ ikaxǵ éánǵǵpǵ mewegǵáwamǵ tǵnǵ soyǵné tǵǵǵ e nánǵ uowárǵmǵá enagǵ aiwǵ soyǵné awa wamǵ pǵkǵiro wamǵ íkǵáyo yekwǵroáři ro wamǵ segǵ rotǵ anǵyo dánǵ sǵkwǵá ragǵ pǵrǵ uyǵkǵiro wa nuro anǵ bǵ bimǵ ǵweáǵe mǵxǵ nǵxǵda uro epǵrǵárinǵ.

³⁵ Ayǵ rǵpǵ nánǵ awamǵ soyǵné tǵǵǵ e nánǵ uowárǵmǵárinǵ. Soyǵné xwǵá tǵyo xwǵyǵá ámá wé rónǵǵá nǵyonǵ go go pǵkǵǵá nánǵ rǵá meárǵnǵpǵrǵ awamǵ soyǵné tǵámǵnǵ uowárǵmǵárinǵ. Iwamǵó wé rónǵǵ Aiborǵomǵ pǵkǵǵe dánǵ yoparǵ wǵá rókiamoagǵ Sekaraiaomǵ —O íráǵ rǵdǵyowá yanǵro ikwǵkwǵárimǵ yarǵǵe mǵdánǵ enǵáná Gorǵxoyá anǵ awawá ‘ǵwǵáxǵnǵ.’ rǵnǵǵe mǵdánǵ enǵáná áwǵnǵmǵ e pǵkǵǵorǵnǵ. Omǵ pǵkǵǵe nánǵ xwǵyǵá meárǵnǵpǵrǵ ámá ayo segǵ tǵámǵnǵ uowárǵmǵárinǵ.

³⁶ Nepa seararǵǵnǵ, ‘Oxǵ apǵxǵ agwǵ rǵná ǵweagǵáyǵné amǵpǵ nionǵ seararǵǵá rǵpǵ nǵseaimǵeánǵárinǵ.’ seararǵǵnǵ.

Jerusalemǵ ǵweáyǵ nánǵ rǵǵǵpǵ nánǵrǵnǵ.

³⁷ Jerusalemǵ ǵweáyǵné wǵá rókiamoarǵǵáwamǵ pǵkǵiro ámá Gorǵxo seyǵné tǵǵǵ e nánǵ uowárǵenapǵowamǵ sǵǵá nearo pǵkǵiro yarǵǵáyǵné, nionǵ karǵkarǵ xǵnái miá ǵwǵyo ínǵmǵ mǵmeámǵ yarǵǵǵpa nionǵ enǵ axǵpǵ seaimǵnǵrǵ yarǵná seyǵné nǵseaimónarǵnǵ.

³⁸ Arǵá époyǵ. Gorǵxo yeáyǵ nǵseayimǵxemearǵná anǵ seyǵné ǵweaanǵrǵ egǵe rǵxa anǵpá imónǵgot.

³⁹ Ayǵ rǵpǵ nánǵ seararǵǵnǵ. ‘Seyǵné nionǵ sǵǵwǵ mǵnanǵ néǵasáná re rǵpǵrǵǵná nánǵnǵ nanǵpǵrǵárinǵ, “Ámǵnáo uowárǵenapáná weapǵnǵomǵ yayǵ seáyǵ e oumeaneyǵ.” rǵpǵrǵǵná nánǵnǵ sǵǵwǵ nanǵpǵrǵárinǵ.’ seararǵǵnǵ.” urǵǵnǵǵnǵ.

24

“Anǵ rǵdǵyowá yarǵǵǵwá ikwǵerómioanǵárinǵ.” urǵǵ nánǵrǵnǵ.

¹ Jisaso anǵ rǵdǵyowá yarǵǵǵwámǵ dánǵ nǵpeyearǵ warǵná xegǵ wiepǵsarǵowá anǵ Gorǵxo nánǵ e mǵrǵnǵǵyǵ awǵaxǵ enagǵ “Jisaso pǵránǵǵ sǵǵwǵ owǵnǵnǵ.” nǵyaiwiro árǵxá wǵanǵro báná

² o re urǵǵnǵǵnǵ, “Soyǵné sǵǵá anǵ tǵyǵ nǵnǵ sǵǵwǵ rǵwǵnarǵǵoǵ? Nepa seararǵǵnǵ. Rǵwǵyo sǵǵá kǵkǵrónǵǵ rǵpǵyǵ wo wǵomǵ seáyǵ e

ikwiárínínfámani. Síná ikwikweyáriníní rípi níni ikwierómioanfáriní.” uríniginí.

Xeaníní iwamfó wímeanfápi nání uríní náníní.

³ E nurími nurí díwí múní Oripíyo níyírí e éf ñweanáná wiepísariñowa Jisaso xegípi ñweanagí níwíníro ańwí e níbíro yumfí yaríní re wígfawixíní, “Joxí áwaní neareí. Sínápi gíná ikwierómioanfáriní? Sínwí ayo níwínírane ‘O ríxa níweapíní ańwí ayorfáni?’ yaiwirane ‘Sfá yoparfí ríxa ríyírání?’ yaiwirane yanfáwá nání pí ekiyíníyo wínanfáwáriní? Joxí neareí.” uríagfá

⁴ o áwaní nurírfná re uríniginí, “Ámá wí yafí searéwapíyipíríxíní díní fá níxíró éfíxíní.

⁵ Ayí rípi nání seararíní. Ámá obaxí wo wo níbayíro yof níoníyá níriníro yafí re searéwapíyaníro epíríriní, ‘Ámá yeáyí seayímíxemeanfá nání aríowayá xwíá piáxíyo dání iwíaroníoyí rarígíto imóníñáoníní.’ searéwapíyaníro éaná ámá oxí apíxí obaxí ‘Nepaxíní.’ níyaiwíro xenwíyo xídípíríriní.

⁶ Soyíné ‘Áńí nowamíní mǐxí íkwínaroaríní.’ rínánáyí xwíyá ímíní ‘Áńí wímí mǐxí ínaríjoi.’ ríníméánáyí wáyí mepa éfíxíní. Mǐxí ayí xámí niga nurí ańwí sfá yoparfí Jisasoní weapímíyí síníní.

⁷ Ámá gwí wírí níwíápnímearo wíníyí tńí mǐxí íníro ero mǐxí ínáyí wí níwíápnímearo wíníyí tńí mǐxí íníro ero ańí wíyí wíyo poboní erí ańí wamí agwí nání íkeamóníro epíríriní.

⁸ Apí nípní e imónarínagi níwínírfná re yaiwíríxíní, ‘Rfwená xwé enfá nání iwamfó ríyí ríyaríní? Oyíní.’ yaiwíríxíní. Apíxí niaíwí xírímíní rínírá díní re yaiwíarígíápa, ‘Rfwená ríníyí xwé nímníní nání iwamfó néríní? Oyíní?’ yaiwíarígíápa soyíné ení nioní raríjapi imónarínagi níwínírfná re yaiwíríxíní, ‘Rfwená xeaníní xwé neaímeanfáriní?’ yaiwíríxíní.

⁹ Íná soyíné ámá wí fá níseaxero xeaníní seaikáríro seapíkiro epírífa nání ámá wíyo múní wípíríriní. Ámá gwí ríxí wírí wírímí dání níni soyíné nioní níxídaríníagífa nání símí tńí seapíríriní.

¹⁰ E seaiaríná ámá obaxí nioní níxídarígíáyí rfwí nínimoro wígf wíníyí Jisasoní níxídarígíáyí nání ámáyo míyí uríro ayí tńí símí tńí íníro epíríriní.

¹¹ Ámá wí níwíápnímearo mímóní wíá rókíamoarígíáwa nímníro ámá oxí apíxí obaxíyo yafí wíwapíyipíríriní.

¹² Ámá ríkíkírfó niga upírífa enagi nání ámá obaxí wíyo wá níwíaríní arírá wíarígíapi pńí wíarípíríriní.

¹³ E nerí aí gíyí gíyí ení neáníro nioní díní nínikwíro roró níxídarígíáyo sfá yoparfímí nioní ananí yeáyí uyímíxemeámíriní.

¹⁴ Xwíyá yayí seainaríní ‘Goríxo xegí xwíoxíyo míméámí nerí seamenñewaní nání segí fwi yarígíapi rfwímíní nímamoro nísaníro ñweáfíxíní.’ rínínípi ámá nioní níxídarígíáyí nuro ámá gwí wírí wírí níyoní xwíá rírí nírimíní amí gímí ñweagíáyo wá nírimemáná enjáná sfá yoparfí imóníníriní.

Xeaníní rfá tńí wímeanfápi nání uríní náníní.

15 “Soyíné wía rókiamoagí Daniero níriri eanípí amá sipí seaikárinjo anj awawá Gorixoyá nwaá ikwíroninjwámí xórórí nerí xwíríá ikixéagi níwiníríná —Ámá giyíné xwiýíá ripí íá róáyíné, díñj píráninj moríini.

16 E níwiníríná Judia píropenisíyo nweagfáyí dfwíyo nání éf yíríxini.

17 Ámá giyí giyí anj waiwíyo nípeyiro seáyíminí ikwíroninjwámí níwhearóná ‘Sipí neaikárinjo ríxa nwaá imóninje xwíríá ikixearini.’ rínarinjagí aríá níwiríná síní mepa éfíxini. Níwíápnímeámáná amípí íníní ikwíroninjwámí wenípí mieaníro nání níwepíníro mípáwipa sa níwepíníro dfwíyo nání anjíní éf yíríxini.

18 Ámá aiwá omíníyo yarígíáyí ení aríá e níwiríná amí iyíá meaníro nání anj e nání mupa sa dfwíyo nání éf yíríxini.

19 Íná apíxí niaíwí agwí egííwa tñní síní niaíwí amínj narígííwa tñní anjíní éf upaxí mimóninjagi nání awei! Arige nero dfwíyo nání anjíní éf yipíríáriní? Oweo!

20 Anjíní éf mupaxí neaimóníniginí Goríxomí ríxínj re urííxini, ‘Íná imínj mírípa éwiniginí. Sabaríá ení mimónípa éwiniginí.’ urííxini.

21 Ayí ripí nání seararinjini. Goríxo xwíá imíxírí anjína imíxírí enje dání amá xeanínj nímogá bagí aiwí sipí seaikárinjo nwaá imóninje xwíríá ikixéaná xeanínj ríá tñnj seáimeanfáriní. Xeanínj íná imóníníá ripí tñní amí wí xixení imóníníá meníni.

22 Goríxo xeanínj imóníníá apí nání ‘Anjíní píní owíáriní.’ míyaiwíárinpa nerí síñwíríyí, amá wíyo yeáyí uyímíxemeapaxímaní. Ámá xfo eyíroárinj enjagi nání xeanínj apí nání ‘Anjíní anípá oimóníní.’ rínfáriní.

23 Íná amá wí ‘Síñwí winípoyí. Yeáyí neayímíxemeaníá nání aríowayá xwíá piaxíyo dání iwíaroníoyí raríñwáo riworíni.’ re searánáraní, wí ‘Jííworíni.’ searánáraní, aríá mívípa éfíxini.

24 Ayí ripí nání seararinjini. Ámá wa níwíápnímeáro ‘Oxí apíxí Goríxo eyíroárinjío yapí wíwapiyipaxí ríá imóníní?’ níyaiwíro yapí wíwapiyaníro nání wí ‘Kíraisó, aríowayá xwíá piaxíyo dání iwíaroníoyí rarígíó, ayí nioníríni.’ ríro wí ‘Wíá rókiamoarínáoníríni.’ ríro nero emíní xwé amá síñwí mívínarígíápi ero ayá ríwamónípaxí bí ero epíríáriní.

25 Píráninj aríá mónípoyí. Amípí ríwéná imóníníápi nání ríxa áwanj seararinjagi yapí seáiwapiyipíríxíní nání díñj nímore éfíxini.

26 Níoní ríxa píráninj áwanj searí searí enjagi nání amá wí ‘Aríá époyí. O amá nání díñj meanje jíamí nweaní.’ searáná soyíné aríá níwíro mupa éfíxini. Wí ‘Aríá époyí. O anjío ná íníní yumí nweaní.’ searáná aríá mívípa éfíxini.

27 Ámá imónínjáoní níweapíríná ápiánwí neríná anj íkwíronínj níminí wíá ókíarínjpa níoní ení wíá nókia weapímíá enjagi nání amá wí ‘O yumí e nweaní.’ searánáyí, aríá mívípa éfíxini.” nuríri

28 awa re oyáiwípoynírí, “Níoní weapímíáé nání amá áwanj wí rípaxí meníni. Ámá níní síñwí nanípíríáriní.” oyáiwípoynírí ewayí ikaxí ripí uríniginíni, “Nanwí píyí wenje apurí obaxí pénarinjíní.” uríniginíni.

Ámá imónínjo weapínfápi náníríní.

29 Ámí re uríniginíni, “E nerí aí xeanínj apí níní ríxa níseáimeámáná enjáná apaxí mé sogwí sía yíní emá wíá mónípa erí síñj anjnamí dání

exweánowiri eri amipí enj eáninj anjnam enjyí úpiyiniri eri ríxa nemáná enjáná

³⁰ nioni ekiyiníninj niga niweapiri áamá niyoni sinjáni wimónáná áamá gwí arí arí níní áamá imóninjáoni níknínimí gí enj eáninj tñi anj píriyo dání agwí tñi weaparinjagi sinjwí nínaniróná njwí eapírfáriní.

³¹ E yaríná pékákí aga enj tñi rínfagi nioni gí anjnjajowa áamá oxí apíxí Goríxo eyíroárinjyí xwíá rírí nírimíní amí gímí njweagfáyo wírimeapíri uowárimfáriní.

Ewayí ikaxí íká pikína nániríní.

³² “Soyíné ewayí ikaxí íká pikína nání ríninjpi nání dñj nímore njíá imónipoyí. Íká pikína mímínjwí neánowimáná ámí iniigí síxí nínirí ríxa mñj ináná, ‘Ríxa xwiogwírfani?’ yaiwiarigfáriní.

³³ Sinjwí e niwíníro yaiwiarigfápa nioni seararinjáyí níní imónarinjagi niwíniríná re yaiwírfíxíní, ‘O niweapíní nání ríxa íwí énjí rírónapíní? Oyíní.’ yaiwírfíxíní.

³⁴ Nepa seararinjíní. Áamá ríná njweagfáyíné wiyíné síní mípé njweanáná amipí nioni seararinjápí nimónínfáriní.

³⁵ Anjina tñi xwíári tñi anjpa imónínfá enjagi aiwí xwíyíá nioniyá wí surfá imónínfámani.

“Nioní weapímfáyi nání áamá wo njíámani.” urínj nániríní.

³⁶ “Nioní ámí gíní gíná niweapímfá náníyí áamá níní aiwí wo njíá mimóníní. Anjñají aiwí nioní aiwí njíá mimónínjwíní. Sa gí áponí njíáriní.

³⁷ Áamá imóninjáoni ámí weapáná áamá Nowao tñíná yagfápa axípi yarínjagfa wínimfáriní.

³⁸ Iniigí waxí síní níróga mñwíápnímeapa enjáná ayí sfá Nowao sípíxíyo páwinfe náníní re néra ugíawixíní. ‘Goríxo iniigí waxí tñi xwírfá wí nealkíxenfámani.’ nñyaiwíro aiwá níro iniigí níro néra nuro apíxí níjwírara uro nñmeáa uro néra núśáná

³⁹ ‘Pí pí neáímeanfárfani?’ mñyaiwí néra waríná iniigí waxí nímarómi unjíniginí. Áamá imóninjáoni ámí niweapírfáná áamá maiwí axípi e néra warínjagfa wímeámfáriní.

⁴⁰ Sfá nioni weapímfáyimí áamá waú, aiwá omínjyó yarígíwaú gí anjñajowa wíomí níwirímearo aí wíomí e wárpírfáriní.

⁴¹ Apíxí wípaú ení pírawá yuní ikíxémí yaríná wíimí níwirímearo wíimí e wárpírfáriní.

⁴² Ayínání soyíné awíninj njwearfíní. Díxí Ámínáoni bímfá nání soyíné majfá imónínjagfa nání dñj tñí njweárfíxíní.

⁴³ Ewayí ikaxí ripí nání ení dñj mópoyí. Áamá wo, anj xiáwo ‘fwi meaarínjo sfá ríyimi ríná bínrírenínjoi?’ nñyaiwírí sinjwíríyí, awí níjwearíná xe níkwírí opáwinírí sinjwí wínímínirí enjmani.

⁴⁴ Áamá imóninjáoni weapímfáyi nání ení soyíné síní majfá enjagfa nání awíninj njweárfíxíní.” urínjíniginí.

Ewayí ikaxí bosíwo nániríní.

⁴⁵ Jisaso ewayí ikaxí ámí bí urímínirí nání yarínj re wínjíniginí, “Omínj wíiarínjyí wo xegí bosoyá manj arfá níwirí dñj nenjwíperí nerínáyí aríge

imóniní? O re imóniní. O omíní rípi nání bosíwo oimóniní xegí boso rípeanjiní. O xegí bosoyá omíní wíiarígfáyo umeirí aiwá yaní umeirí yaríjiní.

⁴⁶ Boso ami dání nìbírí xegí bosíwo rípeanjo xámí yagípa axípi píraníní yaríjagí níwínírnáyí, bosíwo yayí owíniní.

⁴⁷ Nepa seararíní. O píraníní yaríjagí níwínírnáyí, xegí omíní níní ení mená nání rípeanfáríní.

⁴⁸ E nerí aiwí bosíwí axo ‘Gí boso yapapíní bínímenínjoi.’ níyaiwirí

⁴⁹ xegí omíní aní wíiarígfáwamí iwaní níméperi áamá papíkí yarígfá wa tíní iníigí níro aiwá níro néra nuríná

⁵⁰ ‘Boso sá ríyimi nìbínímenínjoi.’ níyaiwirí yaríníyí wíyimi, sá xó bíníyimi majá nimóniní yaríníyimi boso ríxa nírémonapírí re winfáríní.

⁵¹ Omí múní níwákwirí áamá naní ero sípí ero yarígfáyí tíní e wárinfáríní. E ríníní xwé winaríná njwí earo magí íróniro epíríeríní.” Jísaso ewayí xwíyá e uríníniginí.

25

Ewayí ikaxí apíxí apíyá wé wúkaú nániríní.

¹ Jísaso ewayí xwíyá re uríníniginí, “Áamá ‘Goríxo xó xegí xwioxíyo míméamí nerí oneamenjweaní.’ yaiwíáyí apíxí apíyá wé wúkaú riwáníní imónínjoi. Íwa ‘Negí áamá o xegí apíxí síní meanímí níwirímiaumí bínínjoi.’ ríníagí aríá níwiro óf e oneairímeároniní wígí ramíxí xíxegíní nímixárómi nuro óf e weníní nero njweagíwaríní.

² Apíxí wé ná wúní íwa majímajá ikárinígfíwaríní. Wé wíúmí dání wíwa díní píraníní mogííwaríní.

³ Majímajá ikárinííwa ramíxí nímaxíríná piurí síxí nímaxírígfíwaríní.

⁴ Díní píraníní móííwa ramíxí nímaxíríná piurí síxí ení xíxegíní maxírígfíwaríní.

⁵ Íwa weníní nerí njewanáná apíxí síní meano síní sá óripíní yaríná íwa sá níowárfí nero ríxa sá wenáná

⁶ ríxa áriwegí imónáná rfáiwá re ríníniginí, ‘Weníní époyí. Apíxí síní meáo ríxa iwo baríní. Seyíné óf e wiríménápoyí.’ ríníagí aríá níwiro

⁷ apíxí apíyá níwani níwiápínímearo ramíxí ápiáwí xwé oweníní íá níkinímíxímáná

⁸ majá ikárinííwa wígí piurí yeáyí nerí ramíxí supárarínjagí níwíníro díní píraníní móííwamí re urígfawixíní, ‘Negí ramíxí supárimíniní yaríjagí nání sewayíné piurí bí neaiapíoyí.’ uríagí aiwí

⁹ íwa re urígfawixíní, ‘Oweoi, piurí newanéyá ramíxí sewayínéyá tíní newanéyá tíní xixení mimóniní. Newanéyá ení supáriníginí. Sewayíné nuro segí ení sitíwá aníyo áamá piurí bí yarígfáyo bí époyí.’ uríagí

¹⁰ majímajá ikárinííwa piurí bí yaníro nání úaná áamá apíxí síní meáo nìbírí apíyá wíwa píraníní nímixíniní weníní nero njweagííwa o tíní neríméanímí aní aiwá apíxí meaní nání imíxárfé nání nuro aníyo páwíáná ówaní yáriníniginí.

¹¹ Ówaní ríxa níyárinímáná enáná apíyá piurí bí yaníro úfííwa níbíro bfaríwámí dání re urígfawixíní, ‘Ámínáoxíní, Ámínáoxíní, newané ówaní neafkwíomeai.’ uríagí ai

12 o re uriniginini, 'Nioni nepa seararinini. Nioni sewayine nani majonirini.' uriniginini." Jisaso ewayi xwiya e nuriri

13 re uriniginini, "Sfa nioni weapimayi soyine majfa enagi nani piraninji weninji nero awininji jweafirixini.

Ewayi ikaxi omiji wiirigfa wau wo nanirini.

14 "Ay ri pi nani 'Awininji jweafirixini.' seararinini. Nioni ami niweapirina ama nioni nixidarigayo wigi niirigapi xixeni wiimfa enagi nani nioni ama amipi mimuroninji roninji imoninini. O xegi anji wio urinauminiri nerina ama xinaiwaninji nimoniro omiji wiirigawami 'Eini.' nuriri xegi iya fa nigwi amipi piraninji umeipiri nani yanji niwirina

15 omiji xixeni epaxowa enagi niwiniri womi nigwi K5,000 mini wiri womi K2,000 mini wiri womi K1,000 mini wiri nemo anji wio urinauminiri uniginini.

16 Nigwi K5,000 wio apaxi me nuri nigwi api tni omiji nerina sayi nimixiri ami K5,000 bi sayi imixiginiginini.

17 Nigwi K2,000 wio eni nigwi api tni omiji nerina ami K2,000 bi sayi imixiginiginini.

18 E neri ai nigwi K1,000 wio nigwi api nimeami nuri mininjiw nriipimana miraxwoya nigwi pin e tiniginini.

19 Miraxwo anji wio urinauminiri wago nemesisana ami nibiri 'Gi nigwi rixa sayi nimixa ugafirani? Sinji owinimini.' niyaiwiri 'Gi omiji niirigfa nigwi winawa obipoyi.' rana

20 ama nigwi K5,000 winjo nigwi xo winipi tni nigwi K5,000 xo sayi imixiginipi tni nimeami nibiri siwa niwiri re uriniginini, 'Miraxwe, joxi xami K5,000 niapinipi ami nioni sayi nimixirina K5,000 ami bi imixinja riri sinji winei.' uragi

21 miraxwo re uriniginini, 'Gi omiji niirinoxini, joxi omiji niirina aniji min nanji niirinoxini, joxi awiaxi erini. Omiji onimi nioni siapijapi joxi aniji min piraninji niinji enagi nani gi amipi obaxyo merfa nani "Bosiwoxini" niririri oriripeamini. Joxi nwiapi nioni tni nawini niwearina yayi nioni ninarinipa axipi yayi osinini.' uriniginini.

22 Ama nigwi K2,000 winjo nibiri re uriniginini, 'Miraxwe, joxi K2,000 niapinipi nioni sayi nimixirina K2,000 ami bi riri xirina riri sinji winei.' uragi

23 miraxwo re uriniginini, 'Gi omiji niirinoxini, joxi omiji niirina aniji min nanji niirinoxini, joxi awiaxi erini. Omiji onimi nioni siapijapi joxi aniji min piraninji niinji enagi nani gi amipi obaxyo merfa nani "Bosiwoxini" niririri oriripeamini. Joxi nwiapi nioni tni nawini niwearina yayi nioni ninarinipa axipi yayi osinini.' uriniginini.

24 Ama nigwi K1,000 winjo nibiri re uriniginini, 'Miraxwe, joxi arfa rfa we rarinjoxirini. Aiwa joxi jwaninoxini iwa murije miri iwa mimó enje miri yarinoxini enagi nani

25 nioni wayi neri nigwi K1,000 joxi niapinipi nimeami nuri xwfa weyarinarini. Sinji winei. Dixi nigwipi ripirini.' uragi ai

26 miraxwo re uriniginini, 'Gi omiji niirini rwi siwa yinji roxini, joxi sipini enjirini. Joxi "Xewaninjo iwa murije miri iwa mimó enje miri yarinoxini." niyaiwiri nani

⁴⁴ wiwaninɣyɪ re nɪrɪpɪrɪfárɪnɪ, ‘Ámínáoxɪ gíná joxɪ agwɪ nánɪ erɪ inɪgɪf nánɪ sínɪrɪ anɪ mɪdánjoxɪ imónɪrɪ iyá mayoxɪ erɪ sɪmɪxɪ werɪ gwɪ anɪyo ɲwearɪ yarɪɲagɪ nene sɪɲwɪ nɪranɪrane arɪrá mɪsɪpa yagwárɪnɪ?’ nɪráná

⁴⁵ ayo re urɪmɪfárɪnɪ, ‘Nepa seararɪɲɪnɪ. Seyɪné áamá nionɪ gɪ imónɪgɪfá tɣyo sipɪ apɪamɪ aiwɪ arɪrá mɪwɪpa nerɪnáyɪ ayɪ nionɪ enɪnɪɲɪ niagɪawɪxɪnɪ.’ uráná

⁴⁶ ayɪ rɪnɪɲɪ anɪɲɪ winɪne nánɪ upɪrɪfárɪnɪ. E nerɪ aí wé rónɪgɪfáyɪ dɪɲɪ nɪyɪmɪɲɪpɪ tɪgɪfáyɪ ɲweapɪrɪfe nánɪ upɪrɪfárɪnɪ.” urɪɲɪnɪgɪnɪ.

26

Jisaso nánɪ mekaxɪ megɪfá nánɪrɪnɪ.

¹ Jisaso xwɪyɪfá apɪ nɪpɪnɪ nurɪfásaná xegɪ wiepɪsarɪɲowamɪ re urɪɲɪnɪgɪnɪ,

² “Soyɪné nɪjɪfárɪnɪ. Rɪxa sfá wɪyáú óráná sfá Gorɪxoyá anɪnajo negɪ arɪowamɪ mɪpɪkɪ múronɪyɪ —Enɪná sfá ayɪ Judayo Isɪpɪyɪ mɪxɪ ináyo fá xenwɪrɪrɪɲáná Gorɪxo nɪáíwɪ xámɪɲɪ nɪyonɪ opɪkɪmɪnɪrɪ anɪnájɪ oyáo urowárɪɲɪ aiwɪ Judayɪ o ɲwɪ ikaxɪ urɪɲɪpɪ tɪnɪ xɪxenɪ nero bɪsfkerɪfá yɪsɪ mayɪ úrapɪ nɪmɪxɪro nɪnɪro sipɪsipɪ miá nɪpɪkiro ówanɪyo ragɪ xópé yárɪfá enagɪ nánɪ anɪnajo ayo múronɪnɪgɪnɪ. Ayɪnánɪ xwɪogwɪ o o pwéáná sipɪsipɪ miá nɪpɪkiro bɪsfkerɪfá yɪsɪ mayɪ úrapɪ nɪmɪxɪro narɪgɪfárɪnɪ. “Sfá ayɪ imónáná wa áamá imónɪɲáonɪ fá nɪnɪxero émáyɪ íkɪfáyo oyekwɪroárɪpoyɪnɪrɪ mɪnɪ nɪwɪpɪráoɪ.” urɪɲɪnɪgɪnɪ.

³ Íná apaxɪpánɪɲɪ imónɪgɪfá xwéowa tɪnɪ Judayɪ wigɪ ámínáowa tɪnɪ awa nerɪmeánɪro anɪ apaxɪpánɪɲɪ imónɪgɪfáwamɪ seáyɪ e imónɪɲo, xegɪ yoɪ Kaiapasoyɪ rɪnɪɲoyáyo awɪ neánɪro

⁴ mekaxɪ re megɪawɪxɪnɪ, “Jisasomɪ pɪkɪanɪyɪ yumɪ arɪge nerane fá xɪranɪrɪwɪnɪ?” mekaxɪ e nɪmeróná

⁵ re nɪra ugɪawɪxɪnɪ, “None áamáyo mɪxɪ émɪxamoanɪgɪnɪ. Aiwá sfá Gorɪxo negɪ arɪowamɪ mɪpɪkɪ múronɪyɪ nánɪ imɪxarɪfá fá mɪxɪrɪpa oyaneɪ.” rɪnɪgɪawɪxɪnɪ.

Jisasomɪ werɪxɪ nanɪ bɪ iwayɪmonɪfá nánɪrɪnɪ.

⁶ Jisaso anɪ Betani ɲweanáná anɪ áamá peyɪyɪ yago Saimonoyáyo ɲweanáná

⁷ apɪxɪ wɪ werɪxɪ dɪɲɪ nanɪ eaarɪɲɪ sɪxɪ wá —Sɪxɪ awá nɪgwɪ aga xwé ronɪfwarɪnɪ. Awá nɪmeámɪ nɪbɪrɪ o aiwá nɪmɪnɪrɪ ɲweanáná í omɪ mɪɲɪyo iwayɪmonɪnɪgɪnɪ.

⁸ Iwayɪmóagɪ wiepɪsarɪɲowa sɪɲwɪ e nɪwɪnɪro ímɪ wikɪ dɪɲɪ nɪwɪaiwɪro re rɪnɪgɪfawɪxɪnɪ, “Werɪxɪ dɪɲɪ nanɪ eaarɪɲɪ apɪ nɪgwɪ xwé ronɪpɪ pí nánɪ xwɪfá íkɪxearɪnɪ?

⁹ Werɪxɪ apɪ nɪgwɪ nánɪ bɪ nerane sɪɲwɪrɪyɪ, nɪgwɪ xwé nɪmearɪfá áamá uyɪpeayɪyo arɪrá nɪwirane mɪnɪ wɪpaxɪrɪnɪ.” rɪnarɪɲagɪfá

¹⁰ Jisaso sɪɲwɪ e nɪwɪnɪrɪ re urɪɲɪnɪgɪnɪ, “Í ayɪ nanɪ niarɪɲagɪ nánɪ pí nánɪ ayá wɪ rarɪɲoɪ?

¹¹ Ayɪ rɪpɪ nánɪ seararɪɲɪnɪ, ‘Áamá uyɪpeayɪ soyɪné tɪnɪ íníná ɲweapɪrɪfá enagɪ nánɪ rɪwéná aí arɪrá wɪpaxɪrɪnɪ. E nerɪ aí nionɪ íníná soyɪné tɪnɪ ɲweámɪfamanɪ.’ seararɪɲɪnɪ.

¹² Í werɪxɪ apɪ nionɪ nɪniwayɪmorɪfá ayɪ xwɪfá nɪweyipɪrɪ nánɪ iwamɪfó nɪmɪxarɪnɪ.

¹³ Nepa seararɪɲɪnɪ. Xwɪfá rɪrɪ nɪrɪmɪnɪ amɪ gɪmɪ xwɪyɪfá nionɪ nánɪ yayɪ seainarɪɲɪpɪ wáɪ nemero nurɪmerɪfá apɪxɪ rɪ nionɪ werɪxɪ dɪɲɪ nanɪ

eaariṅṅi riṅṅi niwayimóṅṅi nání ení repiyí wíáná ‘Jisasomí apíxí wí e iyí reṅṅiniginí?’ yaiwipíríríní.” uríṅṅiniginí.

Judasó nígwí meámíníri mīyí uríṅṅi náníri.

¹⁴ E uráná Isikarioti dāṅṅi Judaso apaxípaníṅṅi imónígíá xwéowa tíṅṅi e nání nuri

¹⁵ re uríṅṅiniginí, “Nioní Jisaso nání mīyí searánáyí soyíné ‘Omí pí wianíwini.’ seaimónariní?” uríṅṅi nígwí siripá 30 íáyo nīroaro re urígíawixini, “Ríṅṅi siapaníwini.” uráná

¹⁶ o e dānī “Xegíṅṅi ṅweanáná pasá umemí nání siṅwí owínaxídimemini.” níyaiwiri e eṅṅiniginí.

Wiepísaríṅṅowa tíṅṅi aiwá Aníṅṅajo Múroníyí nání nígíá náníri.

¹⁷ Síá iwamóṅṅi Judayí bisíkeríá yisí mayí úrapí nimíxíro narígíáyí iwamóyí imónáná wiepísaríṅṅowa Jisasomí nībīro re urígíawixini, “Ge nurane aiwá Aníṅṅajo Neamúroníyimi nání yeaanaríṅwápí joxí tíṅṅi nani imíxaníréwini?” uríṅṅi

¹⁸ o wiepísaríṅṅiyí waumí re uríṅṅiniginí, “Awagwí Jerusaremí nání nuri áamá nioní eararíṅáomí nīwimeariná re uríṅṅi, ‘Yegí yearéwapíyaríṅṅo re ríṅṅi, “Nioní xeaníṅṅi níṅṅi anṅwí ayoríni. Gí wiepísaríṅṅowa tíṅṅi joxíyá aníyó aiwá Aníṅṅajo negí aríowamí mīṅṅi wíárí Múroníyí nání naníwini.” ríṅṅi.’ uríṅṅi.” urówaríṅṅi

¹⁹ wiepísaríṅṅowá nuri Jisaso uríṅṅi axíṅṅi neri síá Aníṅṅajo Múroníyí nání sipísipí miá wo níṅṅi ríyamí egísisixini.

²⁰ Síáṅṅi tíṅṅi Jisaso xegí wiepísaríṅṅi wé wúkaú síkwí waú tíṅṅi nībīro íkwianṅwíyo éí nīṅṅi

²¹ aiwá awaú nimíxírí tíṅṅi nīnīróná o re uríṅṅiniginí, “Nepa seararíṅṅi. Soyíné woxí nioní nání mīyí nuríríní.” uríṅṅi

²² awa dīṅṅi ríá uxéagí wo wo re nura ugíawixini, “Ámináoxini, nioní nání mīraríṅṅi. Nioní nání mīraríṅṅi.” nura úagíá

²³ o re uríṅṅiniginí, “Múyo nioní tíṅṅi axíná eagwiaríṅwílo mīyí nuríṅṅi.

²⁴ Ámá imóníṅáoní ríwamíṅṅi neánírí ríṅṅi xíxeni níṅṅi aiwí áamá nioní nání mīyí nurírí pasá nīmeno Goríxo xeaníṅṅi ríá tíṅṅi winíá enagí nání aweyí. Xínái omí mīxírípa neri siṅwíríyí, ríṅṅi Goríxo winíáṅṅi winíṅṅi ení menagí nání naní imónímínírí eníṅṅi.” uríṅṅi

²⁵ Judaso, mīyí uríṅṅi re uríṅṅiniginí, “Níréwapíyaríṅṅoxini, ‘Aga nionímaní.’ nimónariní.” uríṅṅi Jisaso re uríṅṅiniginí, “Jíwaníṅṅoxí aí nīraríṅṅi.” uríṅṅiniginí.

“Ríṅṅi gí waráriní. Gí ragíriní.” uríṅṅi náníri.

²⁶ Jisaso awa síní aiwá nīnīróná bisíkeríá bí nīmearí apí nání Goríxomí yayí nīwírí kwíkírímí neri wiepísaríṅṅowamí mīníní nīwírí re uríṅṅiniginí, “Ríṅṅi ayí gí waráriní. Nīnīráṅṅi níṅṅi.” nurírí

²⁷⁻²⁸ kápíxí inígí wainí iníṅṅi nīmearí Goríxomí yayí nīwimáná awamí mīníní nīwírí re uríṅṅiniginí, “Noyínéní ríwá níṅṅi. Ayí ríṅṅi nání seararíṅṅi. Nioní áamá níní nání níṅṅi rágí nioníyá xwíáyo pwaríṅṅi nīwíníríná re yaiwipíráoí, ‘Xwíyíá siṅṅi réroáríṅṅi ríxa yoxáṅṅi yípámonṅi. Nene íwí yaríṅwápí yokwarímí neaiiní nání ríá enṅi?’ yaiwipíráoí.

²⁹ E neri aí re searariñini, ‘Nioni re dani iniñi waini ami wi miní nera núsaná gí ápo xfo xegí xwioxíyo mĩmeámĩ nĩseairĩ seamenjweanĩe dani ami nioni tĩni nawĩni anani nanĩwárinĩ.’ searariñini.” nurĩrĩ

³⁰ soñĩ Gorixomi yayĩ umeanĩro nĩrimowa nĩpeyearo dĩwĩ Oripipami nani yigfawixini.

Pitao “Nisiepĩsamoárimĩ éf umiméini.” urĩñĩ nánĩrinĩ.

³¹ Jisaso wiepĩsariñowami re urĩñinigini, “Sfá riyimĩ soyĩné noyĩnéni nĩniepĩsamoárimĩ upĩraoi. Rfawamĩñĩ neánĩrĩ ewayĩ xwiyfá soyĩné nani re rĩnĩñĩpĩ, ‘Gorixoni sipĩsipĩ xiáwomi pĩkioreawáraná sipĩsipĩ ami uminĩfárinĩ.’ rĩnĩñĩpĩ xixeni imónini nani nioni nĩniepĩsamoárimĩ éf upĩraoi.

³² Nioni nĩnĩpĩkiro aí nioni Gorixoyá dĩñĩyo dani nĩwiápĩnĩmeámáná Gariri pĩropenĩsfĩyo nani xami yimĩfárinĩ.” urĩagĩ aí

³³ Pitao re urĩñinigini, “Amá wa nowani nĩsiepĩsamoárimĩ úagfá aiwi nioni wĩ nĩsiepĩsamoárimĩ éf umiméini.” urĩagĩ

³⁴ Jisaso re urĩñinigini, “Nepa rĩrariñini. Sfá riyimĩ áriwegĩmĩ karĩkarĩ sinĩ rfaiwá mĩrarĩná joxĩ nioni nani rĩpiaú rĩpĩ re nurĩrĩñini, ‘Nioni o nani majfárinĩ.’ nurĩrĩñini.” urĩagĩ

³⁵ Pitao re urĩñinigini, “Nioni enĩ joxĩ tĩni nĩnĩpĩkiro aiwi ‘O nani nioni majfárinĩ.’ wĩ rĩmĩméini.” nurĩrĩ wiepĩsariñĩ wfa enĩ axĩpĩni e nura ugfawixini.

Gesemani dani Gorixomi xwiyfá urĩñĩ nánĩrinĩ.

³⁶ Jisaso awa tĩni omĩñĩ ojkwĩfĩ Gesemaniyĩ rĩnĩje nĩrémoro re urĩñinigini, “Soyĩné re njweanáná nioni dae nuri Gorixomi xwiyfá rĩrimĩ wimĩñini.” nurĩrĩ

³⁷ Pitaomĩ tĩni Sebediomĩ xewaxowaúmi tĩni nĩwirĩmeámĩ nuri dĩñĩ rfá uxearĩñagĩ

³⁸ awamĩ re urĩñinigini, “Nioni dĩñĩ rfá nĩxearĩñagĩ nani rĩxa nĩpepaxĩ niarini. Soyĩné re nĩjweámáná nioni tĩni nawĩni awĩ onjweaneyĩ.” nurĩmĩ

³⁹ nĩwárimĩ bi onĩmiápi nuri sfmĩmanjĩmĩni nĩpĩkĩnĩmearĩ Gorixomi rĩxĩñĩ nurĩrĩná re urĩñinigini, “Gĩ ápoxini, anani e epaxĩ enánáyĩ, xeanĩñĩ nioni nĩmeanĩyĩ kapĩxĩ nioni nĩmĩnĩñĩ imónĩñĩwá anani nĩnĩrĩpĩrĩ emĩ miwayĩmorĩréini? Nioni e rĩrariñagĩ aiwi dĩñĩ nioniyáyo mĩxĩdfĩ joxiyáyo xĩdeĩ.” nurĩmĩ

⁴⁰ wiepĩsariñowa wárfé nani nĩbirĩ awa sá wenjagfá nĩwinĩrĩ Pitaomĩ re urĩñinigini, “Soyĩné nioni tĩni bi onĩmiápi awĩ nĩnjwearane nawĩni mĩnjweapaxĩ rĩseaimónarini?

⁴¹ Soyĩné dĩñĩ re nĩseaimónĩrĩ aiwi, ‘Jisasomĩ pí pí wĩmeáagĩ aiwi anani númĩ xĩdanĩwárinĩ.’ nĩseaimónĩrĩ aiwi segĩ wará éf seainĩnĩñoi. Éf mĩseainĩpa enĩ nani awĩ nĩnjwearo Gorixomi rĩxĩñĩ re urĩpoyĩ, ‘Awamĩ obo yapfĩ owĩwapĩyini rĩ sñjwĩ mĩneanĩpa ei.’ urĩpoyĩ.” nurĩmĩ

⁴² ámi bi nuri rĩxĩñĩ nurĩrĩná re urĩñinigini, “Gĩ ápoxini, nioni kapĩxĩ xeanĩñĩ nĩmeanĩ nani imónĩñĩwá mĩnĩpaxĩ imónĩñánáyĩ, mĩnĩmũropaxĩ enánáyĩ, joxĩ simónarĩñĩpĩ oimónini.” nurĩmĩ

⁴³ ámi nĩbirĩ wenĩñĩ éyĩfĩ winĩñinigini. Wiepĩsariñowa sñjwĩ sipĩxĩpĩxĩ wiarĩñagĩ sá riwa wenjagfá nĩwinĩrĩ

44 ámi awami pńni niwiáriimi bi nuri xámi xanomi rixinj nurirńa urńpa axńpi ámi nurimi

45 nibiri wiepisarińowami re urinjigini, “Soyńe sini kikińa nero sa riwoyńe riwenoi? Arńa reńoi? Áma imónińaoni fwí yarińgáy pasá ninińero fá nixiripiri rixa iyixini.

46 Rixa wiápnimeápoi. Oweaneyi. Sijwí winípoyi. Pasá nimeni rixa iwo yaparini.” urinjigini.

Jisasomi fá xirigńa nánirini.

47 Sini e urarńa re enjigini. Judaso —O wiepisariń worini. O áma obaxi apaxńpániń imónińgá xwéowa tńi Juday mebaowa tńi uowarńawa, wigí kirá tńi iwanj tńi nimaximi Judasomi ríwyo xđińgáwa o nipemaximi Jisaso tńi e rémónapińigini.

48 E niremónapińána óf e dani re urńpa, “Nioni pasá numeri kiy miaúnána ayi simmajóniń seaiarińini. Soyńe ‘O Jisasoni?’ niyaiwiro fá xiririxini.” urńpa

49 Jisasomi niwimearńa anjini yayi “Gí nirewapiyarinoxini” nuriri kiy miaúninjigini.

50 Kiy miaúnána Jisaso re urinjigini, “Nigí nkumixiniri emearigwioxini, joxi nioni nimiri barinjpi rixa riniarińini?” urána awa mńi nibiro omi fá xirigawixini.

51 fá xirarńa Jisaso tńi rogńawa wo xegí kirá reńi nimixeari apaxńpániń imóniń seayi e imónińoya omińi wiiarińomi mńi oróminiń éfi pńi nimoyfiki arńa mńi niwirípieari mamówarinjigini.

52 Arńa mńi niwirípieari mamówarána Jisaso re urinjigini, “Kirápa anńwami ámi sixi ikwaseaarei. Xwińa re rininjpi, ‘Áma kirá fá nimaxiro áma pikianiro emearińgá giyi giyo winiyi eni kirá tńi pikipńarini.’ rininjpi dńi rimoarinjini?”

53 Joxi dńi re riyaiwarińini, ‘O xegí xanomi yarińi niwirńayí, xano éf umini nani anńaj simińi winarigńawa fá mropaxi wi e bi wi e bi miaúrari wé wúkaú síkwí waú ininjpi murowárenapaxirini.’ riyaiwarińini?

54 Oweoi, ápo nurowárenapaxi aiwi nioni api nani yarińi niwirńayí, rńwamińi nioni nani ‘E niwiro pikipńarini.’ nirińiri eánińpi arige xixeni imónińi?” E nurimána

55 xíomi fá xiraniro bńayo re urinjigini, “Soyńe áma fwí xauráparinj womi fá xiraniro nani yarińgápa kirá tńi iwanj tńi fá nimaximi nioni fá nixiraniro ribarińoi? Sńa ayi ayo nioni anj rđiyowá nani mirinijwami nińweámána searéwapiyarinagi aiwi soyńe wi fá nixiraniro egńamani.

56 E neri ai wńa rókiamoagńawa nioni nani niri Bíkwiyo eagńapi xixeni imónińi nani soyńe e niarińoi.” urána wiepisarińowa nowani omińi niwiepisamoárimi éf ugńawixini.

Jisasomi xwirixi umegńa nánirini.

57 Jisasomi fá xirńayí omi nimera nuro Kaiapasoyá anńyo ģwí ikaxi eánińpi mewegńawa tńi Juday mebaowa tńi awi eánarigíe nani nimeami warína

58 Pitao “Jisasomi pi wipńiréoi?” niyaiwiri ná jfami dani aninaxđi niwiera númi nuri apaxńpániń imóniń seayi e imónińoya anj ákńayo nípawiri porisowa tńi nawini ģweanána

59 apaxípaníñf imónigfá xwéowa tñi Judayf mebaowa nowani tñi omi pikipíri nani “Sínjwí fwí wínarogfá xwíyá omi pikipaxf imóníñfíyí bñ ouxekwímópoyí.” niyaiwiro “Xwíyá omi uxe kwímopaxf bñ oimóníni.” niyaiwiro rayarfná

60 áamá obaxf nìbayiro omíni nuxekwímoro aiwí omi anani pikipaxf wí mimónf niyayífasaná waú nìbñri

61 omi nuxekwímori re rígfísixíni, “Áamá ro re rñjoríni, ‘Nioní añf rídiyowá yarígfíwá nìpñearí sfá wíyau wíyiminí ámi mñrípaxoniríni.’ rñjoríni.” rígfísixíni.

62 E nñrímáná enáná apaxípaníñf imóníñf seáyí e imóníño nñwiápnímeari re uríñnigíni, “Joxíni xwíyá ríxekwímoarígfáyí nani xwíyá wí mñrípaxf rísiaríni? Sñni xwíyá nñríxekwímorfná rarígfípi, ayf pí nani raríñi?” urfagi aí

63 Jisaso xwíyá bñ muríñnigíni. Xwíyá bñ muríñnigíni apaxípaníñf imóníñf xwéo sínjwí e nñwíníri re uríñnigíni, “Joxí nepa Kiraisoxí, áamá yeáyí neayimíxemearfa nani aríowayá xwá piaxíyo dání iwíaronfóyí raríñwáoxí enánáyí, nepa niaíwí Goríxoyáoxí enánáyí, Nwá aníñf sínj imóníño tñf e dáníñf nñríri áwanf nearei.” urfagi

64 Jisaso re uríñnigíni, “Oyí, ayf ríxa joxí raríñíni. E nerí aí re rñraríñíni, ‘Rfwená seyíne áamá imóníñáoni Goríxo ení sñxí eáníñoyá wé náumíni ñweañagi sínjwí naníro añfnamí dání agwí tñf weaparíñagi naníro epírfaríni.’ rñraríñíni.” uraná

65 Apaxípaníñf imóníñf xwéo wíkf nñwóníri xewaníño xegf rapírapí yíníñú naxerí ámináowamí re uríñnigíni, “Áamá ro Goríxomí xewaxoníñíri ríxa omi ríperírfí umearíni. Áamá wíní wíní omi xwíyá uxe kwímopfíri bñpaxf mimóníni. Aí, o Goríxomí ríperírfí umearfná sewaníñoyíne ríxa arfá wíot.

66 Soyíne dñf pí yaiwíaríño?” urfagi awa re urígfawíxíni, “‘O rífpí ríxa nñpíkípaxíriñí.’ neaimónaríni.” nurímáná

67 omi sñmímaníño reañwí úríro wé amímá nemáná earo nerfná wa wé piará nupíkákwiayíróná

68 re urayígfawíxíni, “Kirisoxíni, dñxí imónígfáyo yeáyí uyimíxemearfa nani aríowayá xwá piaxíyo dání iwíaronfóxíni, áwanf nñnearíri wíá nearókíamoí. Agwí íwanf go reaaríni? Íwanf go reaaríni?” urayígfawíxíni.

Pitao “O nani nioni majfáríni.” uríñf náníriñí.

69 Pitao, añf ákíñáyo ínñrívámíni ñweañomí apíxf omíñf wíiaríñf wí re uríñnigíni, “Joxí Garíri píropenísíyo dñf Jisaso tñf emearíñf woxíriñí.” urfagi aiwí

70 Pitao “Oweoi.” nuríri “Jíxí raríñfíyí nani nioni majfáríni.” nurími nurí

71 fwí ákíñá tñf e roñáná ámi wí nñbñri omi sínjwí nñwíníri áamá e ñwíxapígfáyo re uríñnigíni, “Áamá royf Nasaretí dñf Jisaso tñf emearígfáyí woríni.” urfagi aí

72 Pitao “Oweoi.” nurífná “Xwá tñf tñf e dání seararíñíni. Áamá o nani nioni majfáríni.” nurímáná enáná

73 rfwíyo onímiápi e rówapígfáyí añwí e nñbñro Pitaomí re urígfawíxíni, “‘Xwíyá joxíyá Garíri píropenísíyo dñfíyí rarígfápi axípi raríñagi nani joxí ayíyá woxíriñí.’ neaimónaríni.” uraná

⁷⁴ o sipí ikaxí níméperi re uríñinigini, “Xwíá tíf tíf e dání re seararíñini, ‘Nepa o nání nioní majáríni.’ seararíñini.” uráná re eníñinigini. Karíkarí ríaiwá ríñinigini.

⁷⁵ Karíkarí ríaiwá ráná ámí píné Jisaso uríípi “Karíkarí síní ríaiwá míríñaná joxí biaú bí ámá wíyo re uríríñini, ‘O nání nioní majáríni.’ uríríñini.” uríípi díñí nínwíní e dání nípeyearí ñwí píyí wíríñinigini.

27

Jisasomí Pairato tíf e wárigá nániríni.

¹ Wíápi tíni apaxípaníñí imónigá xwéowa tíni Judayí mebaowa tíni Jisasomí nípikipírí nání xwíyá numearimáná

² gwí níyiro nímeámí nuro émayí gapímaní Pairato tíf e wárigáwixini.

Judasó gwí yaíminíñí nániríni.

³ Judaso, Jisasomí míyí urí mebaowa “Jisaso xewaníño ríípi nání píkipaxí imóníñagí nání émayí opíkípoi.” raríñagá ará nínwírí díñí sipí wíagí nígwí sirípá 30 míní wíápi ámí nímeámí nuri apaxípaníñí imónigá xwéowamí tíni Judayí mebaowamí tíni míní wimíníñí neríñá

⁴ re uríñinigini, “Nioní ámá íwí bí méomí míyí nurírí nání sipí ikáríñanigini.” uríagí aí awa re urígáwixini, “Jiwaníño xí éípi nání none pí nání neararíñini? Jiwaníño xí ikíxéini.” uríagá

⁵ Judaso nígwípi rídíyowá yarígíwámí e emí nímoánimo nuri xewaníño gwí yaíminíñinigini.

⁶ Judaso peyeáaná apaxípaníñí imónigá xwéowa nígwí apí nímearo re ríñigáwixini, “Nígwí rípi ámá opíkípoiñírí wíwápi enagí nání nígwí Goríxo nání aní ríwámí tarígápi tíni nawíní níkwierorínáyí, ayí nípikwíni meníni.” níríníro

⁷ nígwí apí nání xwíyá níríníwá nígwí apí nímeámí nuro ámá mídání imónigáyí xwíá weyipíríá nání xwíá xegí yofí Xwárá Síxí Imíxarígáyíyápiyí ríñíñípi bí egáwixini.

⁸ Nígwí ámá opíkípoiñírí wígápi tíni xwíá apí bí éagá nání yofí Ragípiyí wíragíaríni. Agwí ení síní e níra waríño.

⁹ Awa e éaná xwíyá Goríxoyá wíá rókiamoagí Jeremaiao níwuriyiri ríwamíñí eaní rípi, “Awa nígwí 30 Isíreriyí ‘Ámá wo xegí wo nání míyí nearáná wianíwáñíni.’ ríñigápi nímearo

¹⁰ xwíá xegí yofí Xwárá Síxí Imíxarígáyíyápiyí ríñíñípi Goríxo sekaxí níríñípi tíni xíxeni bí nero míní wígáwixini.” Xwíyá e níríníñí eáníñípi íná xíxeni e imóníñíñíni.

Pairato Jisasomí yaríñí wíayíñí nániríni.

¹¹ Jisasomí nímeámí nuro gapímaní Pairato tíf e mearémoáná gapímano yaríñí níwíayiríná re uríñinigini, “Joxí míxí ináyí Judayíáoxirani?” uríagí Jisaso “Joxí e raríñini.” uríñinigini.

¹² Apaxípaníñí imónigá xwéowa tíni Judayí mebaowa tíni xwíyá obaxí omíni uxekwímoaríñagá aiwí o xwíyá xíxe urípaxí nímonírí aí bí muríñinigini.

¹³ Xwíyá bí murí yaríñagí Pairato sínwí e nínwíní re uríñinigini, “Xwíyá obaxí ‘Joxíñí ríxekwímoayarígáyo ará míwipa ríyaríñini?’ nurírí

14 Jisaso xƒomɪ uxekwɪmoarigfá bɪ nánɪ aɪ xfo bɪ murɪ yarɪɲagɪ nɪwɪnɪrɪ ududɪ winɪɲɪnigɪnɪ.

Pairato Jisasomɪ níkwearɪ wárɪmɪnɪrɪ enjɪpɪ nánɪrɪnɪ.

15 Sɪfá Gorixo Judayo mɪpɪkɪ wiárɪ múroɲɪyɪ imónɪɲáná xwiogwɪ ayɪ ayo Judayɪ nuro wigɪ gwɪ ɲweagfá wo nánɪ émáyɪ gapɪmanomɪ yarɪɲɪ wíáná o ayo yayɪ owimómɪnɪrɪ wigɪ go go nánɪ wimónarɪɲɪyɪ wáriagɪrɪnɪ.

16 Íná wigɪ áamá gwɪ ɲweanɪ wo Barabasoyɪ rɪnɪɲo Judayɪ nɪnɪ yofɪ oyá nɪjɪfá imónɪɲárɪnɪ.

17 Ayɪnánɪ áamá sipfá ayɪ gapɪmanɪ Pairato tɪɲɪ e awɪ eánáná o re urɪɲɪnigɪnɪ, “Nionɪ go seawárimɪnɪ? Barabaso seawárimɪnɪrénɪ? Jisaso, áamá Kiraisoyɪ rarigfó seawárimɪnɪrénɪ?” urɪɲɪnigɪnɪ.

18 Ayɪ rɪpɪ nánɪ e urɪɲɪnigɪnɪ. O nɪjɪfárɪnɪ. Apaxɪpánɪɲɪ imónɪɲgá xwéowa Jisasomɪ sipɪ dɪɲɪ nɪwɪaiwiro nánɪ xfo tɪɲɪ e wárɪfá nánɪ o nɪjɪfárɪnɪ.

19 Rɪpɪ nánɪ enɪ “Jisaso seawárimɪnɪrénɪ?” urɪɲɪnigɪnɪ. O íkwianɲwɪ xwɪrɪxɪ mearɪɲɪnámɪ éfɪ ɲweanáná xɪepɪ Jisaso nánɪ xwɪyɪfá re uowárénapɪɲɪnigɪnɪ, “Árɪwɪyimɪ áamá o nánɪ orɪɲá nɪwɪnɪrɪnɪfá dɪɲɪ rɪfá nɪxéɪnigɪnɪ. Ayɪnánɪ áamá wé rónɪɲɪ omɪ sipɪ wɪ mɪwimɪxɪpanɪ.” uowárɪfɪ enjagɪ o áamá e epɪroyɪ egɪáyo “Jisaso seawárimɪnɪrénɪ?” urɪɲɪnigɪnɪ.

20 E urɪagɪ aiwɪ wɪfá mónɪɲmɪ apaxɪpánɪɲɪ imónɪɲgá xwéowa tɪnɪ Judayɪfá meháowa tɪnɪ áamá oxɪ apɪxɪ aiwá apɪ nánɪ epɪroyɪ egɪáyo re urɪméfá enjagɪ nánɪ, “‘Barabasomɪ neawáriɪ.’ urɪro ‘Jisasomɪ opɪkɪpoyɪ.’ urɪro éfɪrɪxɪnɪ.” urɪméfá enjagɪ nánɪ

21 gapɪmano áamá e epɪroyɪ egɪáyo “Áamá rowáu gɪmɪnɪ go seawárimɪnɪ?” uráná ayɪ re urɪgɪawixɪnɪ, “Barabaso neawáriɪ.” urɪagɪfá

22 Pairato re urɪɲɪnigɪnɪ, “Nionɪ Jisaso, áamá Kiraisoyɪ rarigfómɪ pí wimɪnɪ?” urɪagɪ nɪnɪ re urɪgɪawixɪnɪ, “Omɪ íkɪáyo seáyɪ e oyekwɪroárɪpoyɪ.” urɪagɪfá

23 o re urɪɲɪnigɪnɪ, “Pí nánɪ? Pí fɪwɪ éfɪ nánɪ yekwɪroárɪmɪnɪ?” urɪagɪ aiwɪ ayɪ xwamiánɪ nura nuro re urɪgɪawixɪnɪ, “Omɪ oyekwɪroárɪpoyɪ.” nɪra warɪnɪ

24 Pairato “Gɪ xwɪyɪfá arɪfá mɪnɪpa epɪrɪ enjagɪ nánɪ ámɪ bɪ nurɪrɪ aɪ nanɪ wɪ imónɪnɪmenɪɲoɪ. Rɪxa mɪxɪnɪ épɪmɪxamopɪráoɪ.” nɪyaiwirɪ áamá ayɪ re oyaiwípoynɪrɪ, “O ‘Jisasomɪ xe oyekwɪroárɪpoyɪ.’ nɪrɪrɪ aɪ ‘Reá mɪroánɪpa oemɪnɪ.’ nɪyaiwirɪ rɪfá yarɪnɪ?” oyaiwípoynɪrɪ wigɪ sɪɲwɪ anɪgɪfɪ dání wé wayɪ nɪrónɪrɪ re urɪɲɪnigɪnɪ, “Áamá ro manɪ nionɪyáyo dání pɪkipɪrɪméoɪ. Sewanɪɲɪyɪné segɪ manɪyo dání pɪkipɪráoɪ.” urɪagɪ

25 áamá nɪnɪ re urɪgɪawixɪnɪ, “Oyá ragɪ pí enɪɲoɪ xe oneaxénɪnɪ. Negɪ nɪaiwíyo enɪ xe oxénɪnɪ.” uráná

26 Pairato re enɪnigɪnɪ. Barabaso nɪwárirɪ porisowamɪ re urɪɲɪnigɪnɪ, “Jisasomɪ sikwɪfá ragɪ pɪrɪfɪ nuyɪkímáná íkɪáyo seáyɪ e yekwɪroárɪpoyɪ.” nurɪrɪ mɪnɪ winɪnigɪnɪ.

Porisowa Jisasomɪ rɪperɪrɪf megɪfá nánɪrɪnɪ.

27 Porisowamɪ mɪnɪ wíáná awa Jisasomɪ nɪmeámɪ gapɪmanɪyɪfá anɪyo —Anɪ yofɪ Pɪretoriumɪyɪ rɪnɪɲɪyorɪnɪ. Anɪ ayo nɪpáwiro porɪsɪ nowamɪnɪ “Eɪnɪ.” nurɪro “Omɪ rɪperɪrɪf omépeaneyɪ.” nɪrɪnɪro re egɪawixɪnɪ.

28 Omɪ rapɪrapɪf xegɪ yɪnɪɲú nɪwirɪro emɪ moro ámɪ ayɪfá rɪɲɪf wú, mɪxɪ ínáyowa yínarɪgɪáyo dánɪyɪf wú nɪmearo uyɪrɪro

²⁹ ópiyá enjíninjí imóninjí wírí níkfíkiyimáná mǎxǎ ináyí aminanwíninjí imóninjí mǎnjyó dǎkínarigǎpa omǎ enj tǎnǎ mǎnjyó udǎkiáríro xoyǎwá wiyi mǎxǎ ináyowa maxǎrarigǎpa fá umíríro nemáná agwǎrǎwámǎnǎ xómǎnjí nǎyǎkwíro rǎperǎrǎf numerǎnǎ re urayigǎawixǎnǎ, “Judayǎyá mǎxǎ ináyoxǎnǎ, yayǎf osianeyǎ.” nuríro

³⁰ reanwǎ níwúrǎyíro xoyǎwáyí nurǎpíro mǎnjyó neaayíro

³¹ rǎxa rǎperǎrǎf numearǎsáná rǎpǎrapǎf ayǎf rǎnjú níwíríro ámǎ xegú nuyírímáná íkfáyó seáyǎmǎ yekwíroáraníro nánǎ níméra ugǎawixǎnǎ.

Jisasomǎ íkfáyó yekwíroárigǎfá nánǎrǎnǎ.

³² Yekwíroáraníro nánǎ anǎf apímǎ dǎnǎ níméra nuróná Jisaso rǎxa enj meánǎf yarǎnjagǎf níwíníro ámá wo, Sairínǎ dǎnjǎf Saimonomǎ sekaxǎf re urigǎawixǎnǎ, “Yoxǎf rǎpǎ nímeámǎf wuiǎ.” nuríro

³³ rǎxa dǎwǎf mǎfeyoanǎf apíkwǎf xegǎf yof Gorigotǎf rǎnǎnjǎpímǎf —Dǎwǎf apǎf yof mǎkfǎf ámá mǎnjǎf gǎxweá nánǎrǎnǎ. Dǎwǎf apíkwínímǎf nírémore

³⁴ wa Jisaso rǎnǎnjǎf mǎwínǎpǎ oenǎrǎf marǎsínǎfá yǎkf yarǎnjǎf bǎf inǎigǎf wainǎfó níwayímómáná nawínǎf oimónǎrǎf kǎrǎkǎrǎf nímearǎf e nero mǎnǎf wǎnǎf íwamǎfó gǎgǎf éánǎf mǎnǎpaxǎf wimónǎnjǎnǎgǎnǎf.

³⁵ Porisowa omǎ rǎxa yoxǎfó seáyǎf e níyekwíroárimáná “Oyǎ rǎpǎrapǎf none go go meanǎrǎfenǎnjoi?” níriníro áwínǎf e nítimáná sárú nemáná

³⁶ éf nínjwearo Jisasomǎf awǎf nímenjwearo

³⁷ ámá nǎnǎf “O íwǎf apǎf éf nánǎf rǎpǎkǎrǎnjoi?” oyaiwǎpoyínǎrǎf íkfǎf wǎrá nímearo “Ámá ro Jisaso Judayǎyá mǎxǎf ináyorǎnǎf.” níríro rǎwamǎnjǎf nearo mǎnjǎf tǎnjǎf e seáyǎf e pǎraugǎawixǎnǎf.

³⁸ Jisasomǎf níyekwíroárinǎf ámá íwǎf mearǎgǎfíwaúmǎf enǎf mǎdǎmǎdǎnǎf yekwíroárigǎawixǎnǎf.

³⁹ Ámá ófýmǎf bǎrǎf urǎf níyayírǎnǎf peayǎf sínjwǎf níwíníro mǎnjǎf kǎrǎkǎrǎf nímearo ikayǎfǎf numearǎróná

⁴⁰ re urayigǎawixǎnǎf, “Re rǎnjoxǎrǎnǎf? ‘Níwǎnǎnjoni anǎf rǎdǎyowǎf yarǎgǎfíwǎf nípǎnearǎf gǎf níwínǎf sǎf wǎyauǎf wǎyímǎf ámǎf mǎrǎmǎfǎrǎnǎf.’ rǎnjoxǎrǎnǎf? Joxǎf nepǎf níaiwǎf Gorǎxoyáoxǎf enǎnáyǎf, jǎwǎnǎnjoxǎf enǎf níyooárinǎf mǎf wepǎnei.” rayigǎawixǎnǎf.

⁴¹ Apaxǎpánǎnjǎf imónǎgǎfá xwéowa tǎnǎf njwǎf ikaxǎf eánǎnjǎpǎf mewegǎfáwa tǎnǎf Judayǎyá mebáowa tǎnǎf ámá bǎrǎf uro yayarǎgǎfáyǎf rǎperǎrǎf umeararigǎfápa awa enǎf rǎperǎrǎf número re rǎgǎawixǎnǎf,

⁴² “O ámáyo ‘Nionǎf tǎfámǎnǎf bǎnǎf yeáyǎf seayímǎxemeámǎfǎrǎnǎf.’ uragǎf áf xewanǎnjoi arǎrǎf mǎnǎpaxǎrǎnǎf. Íkfáyó dǎnǎf enj níyooárimǎf wepǎnánáyǎf, ananǎf dǎnjǎf wǎkwǎroanǎf wínǎf.

⁴³ O Gorǎxomǎf dǎnjǎf níjwǎrǎrǎrǎf re rǎnǎrǎnjorǎnǎf, ‘Nionǎf níaiwǎf Gorǎxoyáonǎrǎnǎf.’ rǎnǎrǎnjorǎnǎf. Gorǎxo xewaxǎf ro nánǎf yayǎf níwínǎfǎnáyǎf, rǎxa éf oumínǎnǎf. Arǎrǎf wínǎrǎfenǎnjoi nǎrǎf sínjwǎf wǎnanǎf wínǎf.” rǎgǎawixǎnǎf.

⁴⁴ Íwǎf mearǎgǎfíwaúf mǎdǎmǎdǎnǎf yekwíroárinǎgǎfíwaúf enǎf Jisasomǎf ikayǎfǎf numearǎrǎnǎf axǎpǎnǎf rǎgǎsǎxǎnǎf.

Jisaso penjǎf nánǎrǎnǎf.

⁴⁵ E néra núfásáná enǎnǎf rǎxa sogwǎf áwínǎf e 12:00 imónánáf re enǎnjǎnǎf. Anǎf níminǎf sǎf yínǎrǎnjǎnǎf. Sǎf níyínǎrǎnjǎsánáf rǎxa 3:00 p.m. imónánáf ámǎf wǎf ónǎnjǎnǎf.

46 Ámí wíá ónáná Jisaso xegí Xibiruyí píné t́nín ŕfaiwá re ŕnínigíní, “Eri, Eri, ramí sabakítani?” urínípiyí re níríríná urínigíní, “Gí Goríxoxíní, gí Goríxoxíní, joxí pí nání niepísamoaríní?” ŕfaiwá e ráná

47 ámá e ŕowapígáyí wí Jisaso e ŕfagí aŕá ńwiro re ŕníniǵawixíní, “Wíá rókiamoagí Iraiáo nání ŕfaiwá ŕa raríní?” níríníro

48 ayí wigí wo ańíní nuri íríkíwí bí nímearí wegwá wá t́nín ayínwí níkiróarímáná inígí wainí níá ení bí íríkíwípímí niwayímómáná Jisaso onínírí wímíxánímínírí yaríná

49 xegí wíníyí re urígíawixíní, “E mepaní. Iraiáo ńwepínírí arírá winírénínjoi? Arírá ḿwipa enírénínjoi? Sínwí owínaneyí.” raríná

50 Jisaso ámí ení t́nín ŕfaiwá bí níríríná xegí díní níyámíga unínigíní.

51 Xegí díní níyámíga úáná re enínigíní. Rapirapí ańí rídíyowá yarígíwámí awawá njwá Goríxoyá nání níyimáronírí epanjóarínínjú yoparí éde dání xegípi naxega ńwepínírí wúkaú imónírí xwá poboní éáná śnjá xwé áwínímí njíga urí

52 ámá xwáripá noxoága úáná ámá Goríxomí díní wíkíwíroagí piyíyí wegíe dání śnjí ero egíawixíní.

53 Piyí ayí Jisaso ríxa ńwiápínímeámáná enáná nuro Jerusaremi rémóáná ámá obaxí ayo sínwí winígíawixíní.

54 Porisowamí seáyí e imónínjoi t́nín porisí x́o t́nín Jisasomí awí mearogíáwa t́nín xwá poboní erí amípí e imónírí éagí ńwíníro óf níkaríníro re ŕníniǵawixíní, “Ámá royí neparíní. Goríxomí xewaxoríní.” ŕníniǵawixíní.

55 Apíxí obaxí “Jisasomí sańí nurápa númí ouxídaneyí.” níríro Garirí píropenísíyo dání b́ííwa ná j́amí nírómáná sínwí winígííwa ríwaríní.

56 Íwa wí Magídara d́anjí Mariaíríní. Ámí wí Jemisomí t́nín Josepomí t́nín xínáí Mariaíyí rínínjíríní. Ámí wí Sebediomí xewaxowaúmí xínáíríní.

Jisasomí xwá weyárigíá náníríní.

57 Ríxa sogwí nokepá t́nín ámá amípí mímúrónínjí wo —O Arimatia d́anjí Josepoyí rínínjoríní. O ení Jisaso wiepísíníyí woríní.

58 O émáyí gapímaní Pairato t́njí e nání nuri Jisaso piyomí xwá weyárimínírí nání yarínjí wíáná Pairato porisowamí “Xe omeanírí sínwí winípoi.” uríagi

59 Josepo nuri piyomí nímearí rapirapí apíá xaiwí wenípi t́nín xopíxopí nírómáná

60 śnjá óf xewanínjoi nání ríxíníyímí —Ayi ámá síní ḿweníyíríní. Ayímí níméámí nípáwírí nítímáná śnjá piárá xwé wo mímegwínárf níméra nuro śnjá óyímí nípíroárimí unínigíní.

61 Magídara d́anjí Mariaí t́nín Mariaí wí t́nín ípaú śnjá óyí mídánínje nínjweámáná Jisaso piyomí e tarínjagí winígísisixíní.

Jisaso piyomí awí mearogíá náníríní.

62 Śfá Sabaráyo nání Judayí amípí píránínjí imíxárarígíyí óráná wíápi t́nín apaxípánínjí imónígíá xwéowa t́nín Parisiowa t́nín awa gapímaní Pairato t́njí e awí neáníro

63 Jisaso piyo nání re urígíawixíní, “Ámínáoxíní, yapí neaíwapiyínjoi síní mípé nínjwearíná re ŕnínjpi, ‘Śfá wíyáú wíyí óráná ámí wíápínímeámíáríní.’ ŕnínjpi nání dínjí neainarínjagí nání barínjwíní.

⁶⁴ Oyá wiep̄sar̄iṇowa n̄biro piyomi ƿw̄f̄ n̄imearo p̄n̄f̄ n̄itimáná á máyo re ur̄ip̄r̄ix̄n̄iri, ‘O r̄ixa wiáp̄n̄imeá̄n̄iḡn̄i.’ ur̄ip̄r̄ix̄n̄iri joxi poris̄f̄ wami sekax̄f̄ re uowárei, ‘Om̄i xw̄f̄a weyáriḡfe nán̄i nuro awí sf̄a w̄iyaú w̄iyimi mearópoyi.’ uowárei.” ur̄aná

⁶⁵ Pairato re ur̄iṇ̄iniḡn̄i, “Sewan̄iṇoȳné poris̄f̄ wa awí mearop̄r̄i nán̄i n̄imeámi nuro soȳné ƿw̄f̄ m̄imeapa oépoȳn̄iri yar̄iḡf̄apa wiep̄sar̄iṇowa piyomi ƿw̄f̄ meap̄r̄ix̄n̄iri e e nurára úpoyi.” ur̄fagi

⁶⁶ awa nuro Jisaso xw̄f̄a weyárin̄iṇe porisowami e e nurára numáná siki b̄i n̄imearo s̄m̄imajf̄o nán̄i s̄ṇá p̄r̄ón̄iṇomi seáyi e ikwiár̄ar̄iḡawix̄n̄i. Ap̄i m̄iwenáná “Ámá n̄ipáwiro piyomi meáf̄ar̄f̄ani?” yaiwian̄f̄wán̄iro nán̄i e eḡfawix̄n̄i.

28

Jisaso ámi wiáp̄n̄imean̄f̄ nán̄ir̄in̄i.

¹ Maḡidara d̄an̄f̄ Mariai t̄n̄i Mariai w̄f̄i t̄n̄i Sabarf̄a r̄ixa weáná Sadéyo isf̄áyo ípaú Jisasoyá xw̄ar̄ipáyo s̄ṇw̄f̄ w̄inan̄iri nán̄i nuri

² s̄n̄i m̄irémopa yar̄f̄ná re en̄iniḡn̄i. Pobon̄f̄ xwé wí éáná an̄fnaj̄f̄ Gor̄ixoyá wo an̄fnami d̄an̄i n̄iweap̄r̄i s̄ṇá xw̄ar̄ipáyo óyimi p̄f̄roár̄iḡfo m̄imegwin̄arf̄ néra nuri óyimi n̄iwiemoár̄imáná s̄ṇáom̄i seáyi e éf̄ ṇweáagi

³⁻⁴ poris̄f̄ awí mearoar̄iḡf̄awa an̄fnajo ápiar̄w̄f̄ yar̄iṇ̄f̄pa w̄f̄a éniṇ̄f̄ nókiri ṇwean̄agi n̄iw̄n̄iro xeḡf̄ rap̄rap̄f̄ en̄f̄ s̄ṇw̄f̄ m̄im̄iṇ̄f̄ in̄f̄f̄ ȳl̄niṇ̄agi n̄iw̄n̄iro óf̄ nikár̄n̄iro piȳf̄niṇ̄f̄ nimón̄iro xw̄f̄ám̄f̄ piér̄inowiḡfawix̄n̄i.

⁵ An̄fnajo s̄n̄i xw̄ar̄ipá t̄ṇf̄f̄ e ṇwean̄áná ípaú rémónap̄f̄aḡf̄i re ur̄iṇ̄iniḡn̄i, “Aipagw̄f̄ wáȳf̄ mepan̄i. Nion̄f̄ nij̄f̄ar̄in̄i. Aipagw̄f̄ Jisaso, piyomi íkf̄áyo yekw̄iéroár̄iḡf̄om̄i s̄ṇw̄f̄ w̄inan̄iri bar̄iṇ̄iṇ̄i.

⁶ O re m̄iwen̄in̄i. Xfo sear̄iṇ̄f̄pa r̄ixa n̄iwiáp̄n̄imeámi ú̄n̄iniḡn̄i. Aipagw̄f̄ x̄f̄om̄i tiḡfe n̄b̄iri s̄ṇw̄f̄ w̄in̄piyi.” nuri

⁷ ámi re ur̄iṇ̄iniḡn̄i “R̄ixa nuri xeḡf̄ wiep̄sar̄iṇowami re ur̄emeápiyi, ‘ “O xw̄ar̄ipáyo d̄an̄i r̄ixa n̄iwiáp̄n̄imeámi ú̄n̄iniḡn̄i. Ar̄f̄a épiyi. O Gariri p̄iropen̄is̄f̄yo nán̄i xámi ȳf̄im̄i soȳné e n̄iyoaro s̄ṇw̄f̄ w̄in̄ip̄r̄f̄ar̄in̄i.” ur̄emeápiyi.’ earar̄iṇ̄in̄i.” ur̄fagi

⁸ ípaú an̄fn̄i xw̄ar̄ipáyo p̄n̄f̄ n̄iwiár̄im̄i nur̄f̄ná wáȳf̄ ikár̄in̄iri yaȳf̄ ikár̄in̄iri néra nuri wiep̄sar̄iṇowami áwan̄f̄ ur̄emean̄iri an̄fn̄i war̄f̄ná re en̄iniḡn̄i.

⁹ Jisaso ípaúmi n̄iw̄imeari “Ḡf̄ ámá aipagw̄f̄!” nuri yaȳf̄ e w̄iáná ípaú an̄w̄f̄ e nuri m̄iṇ̄f̄ xw̄f̄áyo n̄ikw̄f̄rori xeḡf̄ s̄ikw̄f̄ f̄a n̄ix̄r̄ir̄in̄a om̄i seáyi e umeḡfisix̄n̄i.

¹⁰ Seáyi e uméáná o re ur̄iṇ̄iniḡn̄i, “Aipagw̄f̄ wáȳf̄ mikár̄in̄ip̄an̄i. Sa nuri ḡf̄ ámá imón̄iḡf̄awami áwan̄f̄ re ur̄ip̄yi, ‘ “Soȳné Gariri p̄iropen̄is̄f̄yo nán̄i ȳf̄r̄ix̄n̄i.” r̄iṇ̄o.’ nuri re ur̄ip̄yi, ‘ “Nion̄f̄ e s̄ṇw̄f̄ nan̄ip̄r̄f̄ar̄in̄i.” r̄iṇ̄o.’ ur̄ip̄yi.” ur̄iṇ̄iniḡn̄i.

Porisowami xwap̄f̄á eaár̄iḡf̄a nán̄ir̄in̄i.

¹¹ Ípaú s̄n̄i wiep̄sar̄iṇowa t̄ṇf̄f̄ e nán̄f̄ war̄f̄ná re en̄iniḡn̄i. Poris̄f̄ awí mearóf̄awa Jerusarem̄iyo n̄irémoro apax̄p̄an̄iṇ̄f̄ imón̄iḡf̄a xwéowami wa w̄in̄f̄ap̄f̄ n̄ip̄n̄f̄ nán̄f̄ rep̄iȳf̄ w̄iáná

¹² awa Judayíyá mebaowamí awí neaáriro xwíyíá nimiximáná porisowa áwaní murípa éfríxíníre nígwí xwé obaxí míní níwiro

¹³ re urígíawixíní, “Ámá wí yaríní seaiáná re urífríxíní, ‘Áríwíyímí none sá wenáná xegí wiepísinjowa níbíro píyomí íwí nímeámí ugíawixíní.’ urífríxíní.

¹⁴ Gapímaní Pairato xwíyíá apí rínarínagí aríá níwirínáyí, o iwaní seaeaníginírí samíní imíxaníwá enagí nání ayá síwí nísearorí díní obíboxí mímopaní.” uríagíá

¹⁵ porisowa nígwí apí nurápiro apaxípáníní imónígíá xwéowa uríápa axípi e yaríná píné apí Judayí aníyo rínímenípi agwí síní rínímearíní.

Jisaso wiepísinjowa t́ńi ámí erímeánígíá náníríní.

¹⁶ Wiepísiní wé wúkaú síkwí wo awa Gariri píropenísíyo d́wí Jisaso urárinípi mí nání níyoaro

¹⁷ omí níwíníroná seáyí e numero aiwí wa “Jisasoríní.” yaiwiro wa “Ámá ro nepa Jisasoríní?” yaiwiro yaríná

¹⁸ o aníwí e níbíre re urínínigíní, “Goríxo ‘Amípi anínámí imónírí xwíarímí imónírí enípi nání joxí apí nípiní nání néní t́n_joxí imóníríní.’ nírfí enagí nání

¹⁹ re seararíníní, ‘Soyíné nuro ámá gwí ríxí wírí wírímí gí wiepísarínáyíníní níwímíxa nuróná re eríní. Yoí ápo Goríxoyápímí dání t́ńi xewaxoníyápímí dání t́ńi kwíyípímí dání t́ńi wayí umeairo

²⁰ sekaxí nioní searíná nípiní xídípiírfá nání uréwapíyiro eríní. Rípi ení aríá époyí. Nioní aníní díní seakíkayómíaríní. Síá yoparíyímí e nání aí níseakíkayóá umíaríní.’ seararíníní.” urínínigíní.

Xwiyíá yayí neainariñí Mako eanípíriñi.

Ríwamíñí ripí “Xwiyíá yayí neainipaxí Mako eanípíyí” riníñípíriñi. O Jisaso gí wíepísaríñáowa oimónípoyníri urípeañowa wo mimóníñagí aiwí Jerusaremi dání xwé niwiarorí íwí síkíño enáná amípí Jisaso uréwapíyiri erí yaríná síñwí wíñíñoríñi. Ríwíyo dání Banabaso tñí Poro tñí émayí añíyo wá urímeañí Mako ení uxíñíñoríñi. Xegí yoí ámi bí Joní Makoyí wírigíáríñi. O Jisaso ríxa nípémáná níwíápíñimeámi añíñami nání nípeyimáná enáná ámi xwiogwí obaxí onímiápi nípwémáná enáná ríwamíñí ripí eanípíriñi. Romíyí ení “Jisaso Goríxomí xewaxoríani?” níyaiwiro díñí owíkwírípoyníri amípí Jisaso Goríxoyá ení eáníñípimi dání enípí nání ríwamíñí neáa unípíriñi.

Jono wayí numeaiia wago wá uríñí náníriñi.

1 Xwiyíá iwamí Goríxomí xewaxo Jisásí Kiraiso —O nene yeáyí neayimíxemeaní nání Goríxo rípeañoríñi. O nání xwiyíá yayí seainípaxípi rípíriñi.

2 Eníñá Jono wayí níneameaiia wago síní menáná xwiyíá Goríxoyá wá rókiamoagí Aisaiaoyí riníño Jono ná ríwíyo bíñfo nání Goríxo xegí xewaxomí uríñí rípí ríwamíñí eanínigíñi, “Aríá ei. Goríxoní gí xwiyíá yaní wiowárimíáo joxí gí íwoxí xámi rímeaní nání uowárimíáríñi. O joxí nání óf simoiníáríñi.

3 O nuri áamá nání díñí meanje níñwearíñá joxí nání ríaiwá re riníáríñi, ‘Ámíná ríwíyo bíñfo nání segí díñí óf naníñíñí níwimoiro ñweáfríxíñi. Óf píráñíñí imoarígíápáníñí segí díñí píráñíñí nimóníro ñweáfríxíñi.’ Gí xwiyíá yaní wiowárimíáo ríaiwá e riníáríñi.” Goríxo e ríñípa

4 Jono wayí níneameaiia wago áamá nání díñí meanje nírémorí wá nuriñerí re uragíríñi, “Goríxo seyíñé íwí niga warígíápi yokwarímí seaiñi nání segí uyíñí yarígíápi ríwímíñi nímamoro nísaníro ñweápoyní. E neríñáyí, wayí seameaimíñi.” uraríñá

5 áamá obaxí Judayíyá añíyo dáníyí tñí áwíñi e wígí añí xwé bí xegí yoí Jerusaremi dáníyí tñí Jono tñí e nání nuro wígí íwí niga warígíápi nání waropárfí wíáná inligí Jodaní rapáyo wayí umeaiagíríñi.

6 O Goríxoyá xwiyíá yaní wiowáriní aiwí seáyí e nerí weyí menagomani. Rapírapí awíaxí yínagomani. Kamerí —Ayí osíñíñí imóníñíriñi. Kamerí íá aga iyíñíñí imóníñí níyínímáná areríxí agwoníñíñí íríníyo níyíníri emeagoríñi. Aiwá ení awíaxí nagomani. Xópé tñí píkí inligí tñí nagoríñi.

7 O Jisaso, ríwíyo bíñfo nání wá nemeríñá wauní xwiyíá re ragíríñi, “Nioní ení eáníñáoní aiwí ení eáníñí nioníyá tñí ríwíyo bíñfoyá tñí xíxenímaní. Oyá ní múroní. Omíñí wíiarígíáyí ananí wígí bosoyá síkwí sú gwí wíkwéaiarígíáríñi. E nerí aiwí nioní símaníwíyóníñí yeáyí nuríñíri o aga seáyí émi ní múroníñagí nání oyá síkwí sú gwí wíkwéaipaxí meníñi.” nuríri

8 re uragíríñi, “Nioní wayí níseameairíñá sa inligí tñíñi ígíá seaeairíñíñi. Ríwíyo bíñfo wayí níseameairíñá kwíyí Goríxoyápi tñí seainíáríñi.” uríñínigíñi.

Wayí umeainí náníriñi.

⁹ Jono wáf uraríná Jisaso Gariri p̄ropenís̄yoy xegí an̄f Nasareti ηweane p̄n̄i n̄wiár̄im̄i nuri Jonom̄i wímeááná inīgí Jodan̄i rapáyo wayí numeair̄i

¹⁰ wen̄īf éyíf w̄in̄īn̄iginī. Jisaso inīgíyoy dán̄i n̄im̄in̄imeám̄i yaríná an̄f̄nam̄i dán̄i óf in̄fagí kwíyí Gor̄xoyá xawiów̄in̄īf x̄fo nán̄i weapar̄in̄agí w̄in̄īn̄iginī.

¹¹ Sin̄i e w̄inaríná Gor̄xo an̄f̄nam̄i dán̄i Jisasom̄i re urar̄in̄agí ar̄fá w̄in̄iginī, “Gí íw̄f d̄in̄f six̄f r̄iyin̄áoxi nán̄i aga yayí seáyí e ninar̄in̄i.” urar̄in̄agí ar̄fá n̄wimáná en̄jáná

¹² Gor̄xoyá kwíyí Jisasom̄i r̄ixa áamá nán̄i d̄in̄f meane nán̄i n̄m̄era nuri

¹³ o e ηwean̄áná s̄fá 40 nóra waríná Seteno —O im̄fóyo x̄iráón̄īf imón̄in̄agí nán̄i n̄f̄n̄i s̄iman̄w̄iyón̄īf wur̄f̄n̄iḡor̄in̄i. O n̄ib̄r̄i Jisaso xanoyá man̄f p̄r̄f owiāk̄in̄r̄i iwam̄fó w̄iwapiyar̄in̄agí aí o f̄w̄f wí mé s̄in̄i t̄h̄f e n̄iηwear̄íná an̄fnaj̄i n̄wímearo s̄im̄īf w̄inaḡf̄ar̄in̄i.

Ámá waú waú awam̄i “N̄ix̄d̄f̄piȳi.” ur̄in̄f nán̄ir̄in̄i.

¹⁴ R̄f̄wéná Jisaso, Jono r̄ixa gw̄f ηwean̄áná, o Gariri p̄ropenís̄yóm̄in̄i nuri xw̄iyá yayí win̄ipax̄í Gor̄xo x̄fo xegí xwiox̄f̄yo m̄imeám̄f ner̄i p̄irán̄īf umen̄wean̄f̄api nán̄i wáf nur̄imer̄i

¹⁵ rep̄iȳf re wiemen̄in̄iginī, “R̄ixar̄in̄i. Gor̄xo seȳné xwiox̄f̄yo m̄imeám̄f ner̄i p̄irán̄īf seamen̄wean̄f̄api s̄in̄án̄i imón̄in̄i an̄wi ayo en̄agí nán̄i segí f̄w̄f yar̄iḡf̄api r̄f̄w̄f̄m̄in̄i n̄imamoro xw̄iyá yayí seain̄ipax̄í nion̄i searar̄in̄á rip̄i d̄in̄f n̄ikw̄f̄oro ηweá̄r̄ix̄in̄i.” nur̄imer̄i

¹⁶ ip̄i xegí yoí Gariri r̄iwoñ̄pám̄i n̄ipur̄íná áamá peȳf nán̄i yar̄iḡfá waú Saimono t̄f̄n̄i xogwáo Ad̄ruo t̄f̄n̄i peȳf nán̄i uben̄f ip̄iyo mamówarar̄in̄agí n̄w̄in̄r̄i n̄wímear̄i

¹⁷ re ur̄in̄iginī, “Agwiagwí om̄in̄f peȳf nán̄i yar̄iḡfí rip̄i p̄n̄i n̄wiár̄im̄i n̄ix̄d̄f̄piȳi. Om̄in̄f xegí b̄i peȳf meayar̄iḡf̄ipa áamá en̄f ax̄f̄pi e meap̄isi oeāwapiyim̄in̄i.” uráná

¹⁸ agwiaú re eḡf̄isix̄in̄i. R̄ixa peȳf nán̄i yar̄iḡf̄ipi p̄n̄i n̄wiár̄im̄i núm̄i uḡf̄isix̄in̄i.

¹⁹ Núm̄i waríná Jisaso s̄in̄i ná j̄fe on̄im̄iápi nur̄íná ám̄i áamá waú, Sebediom̄i xewaxowáú Jemiso t̄f̄n̄i xogwáo Jono t̄f̄n̄i ewéyo n̄iηweámáná eḡf̄ uben̄f peȳf nán̄i yar̄iḡf̄iú ar̄f̄k̄in̄in̄agí yad̄rip̄fnar̄in̄agí n̄w̄in̄r̄i

²⁰ r̄ixa “Agwiagwí en̄f n̄ix̄d̄f̄piȳi.” uráná agwiaú xano t̄f̄n̄i o xegí áamá n̄igw̄f om̄in̄f w̄īar̄iḡfá t̄f̄n̄i s̄in̄i ewéyo ηwean̄áná p̄n̄i n̄wiár̄im̄i om̄i núm̄i uḡf̄isix̄in̄i.

Im̄fó d̄in̄f x̄ixéoar̄in̄f wom̄i m̄ix̄f umá̄n̄īf nán̄ir̄in̄i.

²¹ Jisaso wir̄imearóf̄wa t̄f̄n̄i nuri an̄f yoí Kapaneam̄iyo n̄irémoro r̄ixa Sabar̄fá —S̄fá ayi Judaȳf om̄in̄f wí mé k̄ik̄ifá nero xw̄iyá Gor̄xoyá ar̄fá wian̄ro nán̄i awí ean̄ar̄iḡf̄ayir̄in̄i. S̄fá ayi imónáná rotú an̄f̄yo n̄ipáwiro o ám̄ayo uréwap̄iyar̄íná

²² ayí Gor̄xoyá ηw̄f ikax̄f eán̄īf̄pi meweḡfáwa uréwap̄iyar̄iḡf̄apa muréwap̄iȳi aga Gor̄xoyá ηw̄f ikax̄f eán̄īf̄pi xiáwón̄īf rar̄in̄agí n̄w̄in̄ro o uréwap̄iyar̄in̄f̄pi nán̄i m̄in̄f s̄in̄já n̄iweán̄ro yaríná

²³ in̄á áamá im̄fó d̄in̄f x̄ixéoar̄in̄f wo rotú an̄f̄yo ín̄im̄i dán̄i mak̄ir̄f̄w̄ nimor̄i

²⁴ xwamián̄f re ur̄in̄iginī, “Nasareti d̄an̄f Jisasoxi im̄f̄one pí neaim̄in̄r̄i bar̄in̄i? ‘Xw̄ir̄fá neaik̄xém̄in̄r̄i r̄fá bar̄in̄i?’ n̄imónar̄in̄i. Nion̄i n̄ij̄f̄ar̄in̄i. Jox̄i Gor̄xo xewaxox̄i x̄fo r̄ir̄f̄pean̄ox̄ir̄in̄i.” uráná

25 Jisaso mîxí numá+nîrî re urîñinigîni, “Pîni wiárei! Dîñf xîxéroarîñfîpîxîni nîwáramómi ut!” uráná

26 imfo áamáomi meanf neaárîrî o sinapîxwînf nerî wenjána imfo nurfna makîrfwî nîmómi urîñinigîni.

27 Makîrfwî nîmómi úagi áamá nîni sîñwî e nîwîniro mîñf sîñá nîweániro xwîyáa nîrîga nuro re rîñigfawîxîni, “Xwîyáa apîmi xiáwónîñf nearéwapîyarîñfîpî xegî birîni. Enîná arfá wiagwámanî. Aga sîni sîñf aí arfá wiarîñwîni. Imfo aí sekaxî uráná arfá wiarîñoi.” rîñagfá

28 xwîyáa Jisaso éfîpî nánî Garîrî pîropenîsfýo rîxa yanf amî amî niwéa urîñinigîni.

Sîmîxí obaxfýo nanf imîmîxîmf enf nánîrîni.

29 Jisaso rotú anfýo pîni nîwiárîmî nîpeyearî nuri anf Saimonoyá tîni Adîruoyá tîni xîráxogwáowaúyá anfýo nîpáwîro Jemîso tîni xogwáo Jono tîni enî nawîni páwîána

30 Saimonomî xîneagwî wará rfá pîrf wiarîñagi nánî sá wenagi Jisasomî rîxa áwanf urfágfa

31 o í weñe nánî nuri wéyo fá meáána sîmîxí rîxa pîni wiárfagi í nîwiápînihearî rîxa aiwá rfá nîyearî tîniñfîpî nîmearî mîni nîwia urîñinigîni.

32 Rîxa sfá sisîsanf imónarfná sogwî rîxa wéfmî enána áamá anf apîmi dâñf sîmîxí yarîgáfýf tîni imfo dîñf xîxéroarîñfýf tîni nîmeámî Jisaso tîñf e nánî nîbîro

33 rîxa oxí apîxí nîaíwî anf apîmi dâñfýf anf Jisaso ñweañiwámî fwî e awî eaárînarfná

34 o áamá pí pí sîmîxí yarîgáfýo nanf imîxowárîrî áamá imfo sayá nîmerî xîxéroarîñfýo enî imfo mîxí umá+nowárîrî nerfná imfo o Gorîxo xewaxo enagi nîjfa imónîñgafá nánî mîxí numá+nowárîrîfná xwîyáa wî orfîpoyîniñf sîñwî mîwîniñpa enîñinigîni.

Jisaso Garîrî pîropenîsfýo emenf nánîrîni.

35 O wfá mónîñfmî sîni sfá xaíwî yîniñána nîwiápînihearî nîpeyeámána áamá mîñweagfê nánî nuri e Gorîxomî xwîyáa rîrîmf nîwîrî ñweañána

36 Saimono tîni nîkumîxîniñf emearîgáfáwa tîni Jisaso sîni anfýo mîñweañagi nîwîniro o nánî pfa nêra nuro

37 nîwîmearfná re urîgáfawîxîni, “Oxf apîxí nîaíwî nîni joxî nánî pfa yanîro yarîñoi.” urfágfa

38 o re urîñinigîni, “E nerî aiwî anf wîyo nîonî xwîyáa ‘Gorîxo pírânîñf seameñweanî sîñânî imónîni anwî ayorîni.’ rarîñápi wáf ourîmemî nánî owaneyî. Xwîyáa apî anf amî amî áwanf urîmîniñf bîñárîni.” nurîrî

39 Garîrî pîropenîsfýo amî amî nemerfná wigf rotú anf iwiwámî nîpáwiemerî wáf urîrî áamá imfo sayá nîmerî xîxéroarîñf tîñfýo mîxí umá+nowárîrî nerî e emenfñinigîni.

Peyîyf tîñf womî nanf imîxîñf nánîrîni.

40 Áamá peyîyf —Sîmîxí apî áamá sîñwî nîwîniñfná neaxîmeanîgîniñf éf yarîgáfîpîrîni. Sîmîxí ayf tîñf wo, Jisaso emearfná, omî nîwîmearî sfmîmanfîmîni xómîñf nîyîkwîrî waunf rîxîñf nurîrî re urîñinigîni, “Joxî nîsîmónîrîfnáyf, ananî pírânîñf nîmîxîpaxîrîni.” urfagi

41 o wá n̄wian̄r̄i wé ƒeapá n̄wir̄i om̄i seáȳi e n̄wikwiár̄i re ur̄iñ̄iniḡin̄i, “‘Nion̄i jox̄i nan̄j̄ oimón̄in̄i.’ nimón̄ar̄in̄i. R̄ixa nan̄j̄ imón̄ēi.” uráná re en̄j̄iniḡin̄i.

42 Peȳiȳ r̄ixa axíná ȳm̄on̄iniḡin̄i.

43 R̄ixa apax̄ mé ȳm̄oaḡi Jisaso apax̄pán̄iñ̄j̄ imón̄iḡáwa t̄iñ̄j̄ e nán̄i nurowár̄ir̄iná ar̄á j̄iyik̄ nor̄i

44 re ur̄iñ̄iniḡin̄i, “Nan̄j̄ sim̄ix̄áȳ nán̄i amíná nuri á máyo áwan̄j̄ mur̄ipanī.” nurīr̄i á má o wiḡi yar̄iḡápi mé á máyo xewan̄iño áwan̄j̄ nura emen̄iḡin̄r̄i e nurīr̄i ámi re ur̄iñ̄iniḡin̄i, “Amíná apax̄pán̄iñ̄j̄ imón̄iḡáwa t̄iñ̄j̄ e nán̄i nuri wom̄i siwá n̄win̄r̄i nan̄w̄i r̄id̄iyowá nán̄i neḡi ar̄fo Moseso en̄j̄iná ñw̄f ikax̄f nearaḡiȳ bi r̄id̄iyowá siár̄iri jox̄i nan̄j̄ imón̄f̄iȳ nán̄i áwan̄j̄ r̄iri en̄i m̄in̄i w̄ir̄ix̄in̄i.” ur̄aḡi aiw̄i

45 o Jisasom̄i p̄n̄i n̄wiár̄im̄i nur̄iná ar̄íkí áwan̄j̄ r̄imen̄iniḡin̄i. E éaḡi nán̄i Jisaso á má ar̄íkí upup̄iḡi n̄ip̄r̄ix̄in̄r̄i an̄j̄ bi bim̄i nur̄iná siñ̄án̄i m̄ir̄émopax̄i n̄iwimón̄r̄i nán̄i á má maȳf e ñwean̄jáná á má ami ami d̄án̄i o t̄iñ̄j̄ e nán̄i baḡár̄in̄i.

2

En̄j̄ siw̄im̄f en̄j̄ wom̄i nan̄j̄ im̄ix̄iñ̄j̄ nán̄ir̄in̄i.

1 Jisaso, s̄á wí r̄ixa nóra n̄úisáná, o ámi an̄j̄ yoƒ Kapaneam̄iyo nán̄i nuri xeḡi an̄j̄yo ín̄im̄i ñwean̄jáná á má obax̄f ar̄á re n̄wiwo “O ámi xeḡi an̄j̄yo ñwean̄i.” rar̄iñaḡá ar̄á e n̄wiwo n̄b̄iwo

2 aw̄i neán̄iwo n̄ipáwiwo an̄j̄yo ín̄im̄i déroro an̄j̄ ƒw̄i e en̄i p̄kw̄ip̄kw̄i in̄iwo yar̄iná o á má aȳf n̄iyon̄i wáƒ n̄wir̄i p̄né rep̄iȳf wiar̄iná

3 á má wa en̄j̄ n̄n̄i siw̄im̄f en̄j̄ wom̄i —O an̄j̄ epaxomanī. Om̄i ikwian̄w̄iyo nikwiár̄iwo níkwón̄im̄i n̄b̄iwo aí

4 á má an̄j̄ ƒw̄i e p̄kw̄ip̄kw̄i in̄iñaḡá n̄win̄iwo an̄j̄yo n̄ipáwiwo Jisaso t̄iñ̄j̄ e tipax̄f men̄aḡi nán̄i n̄imeám̄i n̄ipeyiwo an̄j̄ r̄f̄w̄i seáȳiyo d̄án̄i an̄j̄ s̄á bi Jisaso ñwean̄e n̄úpiyiwo ikwian̄w̄f x̄fo wen̄f̄nam̄i m̄id̄im̄id̄án̄i gw̄f n̄iyurár̄iwo gw̄iyo ƒá n̄ix̄ir̄imáná an̄j̄ s̄á úpiȳl̄e d̄án̄i awaȳin̄i mamówaráná

5 Jisaso awa x̄fom̄i d̄iñ̄j̄ n̄wikw̄iforo “O neḡi á má en̄j̄ siw̄im̄f en̄jom̄i anan̄i nan̄j̄ im̄ix̄ipax̄r̄in̄i.” yaiwiar̄iñaḡá n̄win̄r̄i om̄i re ur̄iñ̄iniḡin̄i, “Íwe, jox̄i ƒw̄f ikár̄in̄iñ̄j̄ r̄ixa yokwar̄im̄f siar̄iñ̄in̄i.” uráná

6 Gor̄ixoyá ñw̄f ikax̄f eán̄iñ̄pi meweḡá wa Jisaso ur̄éwap̄iyar̄iñ̄pi ar̄á wian̄iwo nán̄i e n̄iñwean̄íná Jisaso en̄j̄ siw̄im̄f en̄jom̄i e ur̄f̄p̄ ar̄á n̄wiwo ín̄im̄i d̄iñ̄j̄ re nimóa uḡfawix̄in̄i,

7 “Pí nán̄i r̄ífa urar̄in̄i? Nion̄i Gor̄ixon̄in̄r̄i yokwar̄im̄f r̄iwiiar̄in̄i? Sa Gor̄ixon̄i ƒw̄f yokwar̄im̄f wiiar̄iñor̄in̄i. Á má ro Gor̄ixom̄i r̄iper̄ir̄i numear̄ir̄i r̄ífa yar̄in̄i?” yaiwiar̄iná

8 Jisaso xeḡi kw̄iȳiyo d̄án̄i awa ín̄im̄i d̄iñ̄j̄ e nimóa war̄iñaḡá n̄win̄r̄i re ur̄iñ̄iniḡin̄i, “Soȳné pí nán̄i nion̄i nán̄i ín̄im̄i ‘O ƒw̄f á má yar̄iḡápi yokwar̄im̄f wiipaxomanī.’ nimóa war̄iñoi?” nurīr̄i

9 ámi re ur̄iñ̄iniḡin̄i, “Á má wo ƒw̄f ikár̄in̄iñ̄j̄ nion̄i yokwar̄im̄f wiánáȳf ín̄im̄i imón̄iñaḡi nán̄i á má wox̄i siñw̄f t̄ín̄i siñw̄f win̄ipax̄f men̄in̄i. E ner̄i aiw̄i nion̄i á má en̄j̄ n̄n̄i siw̄im̄f en̄j̄ wom̄i ‘R̄ixa n̄wiáp̄n̄imear̄i d̄ix̄f ikwian̄w̄f n̄imeám̄i ui.’ uránáȳf o nan̄j̄ imón̄f̄agi á má n̄iȳnéni siñw̄f t̄ín̄i siñw̄f win̄ipax̄r̄in̄i.” nurīr̄i

10 re uriniginini, “Niyinēni nioni nāni re yaiwipiri nāni, ‘Ámá imóninjo anani áamá xwá tfo dánfyí fwí ikárinfápi anani yokwarimf wiipaxorini.’ niaiwipiri nāni píraninjí sijnwí nanfpoi.” nuriri

11 enj siwimf enomi re uriniginini, “Nioni re rirarinjini, ‘Joxi niwiápnimeari dixí ikwianwí nimeámi anj e nāni ui.’ rirarinjini.” urána re eniginini.

12 O rixa nanj nimóniri niwiápnimeari áamá nfni sijnwí anigfe dāni ikwianwí xwanwí níkwónimi peyeanjiginini. E éaná áamá ayf sirf nipiákinro Gorixomi seáyí e numero re rigfawixini, “Nene eniná dāni aiwí áamá wo ro yarinjpa axípi re yarinjagi miwinagwárinini.” rigfawixini.

Ripaioni “Nixídei.” urinj nānirini.

13 Jisaso ámi anj e pñi niwiárimf nuri ipi imanjpá tñj e njewanána oxí apixí niaiwí nfni o tñj e nāni bayarinjagfa o nuréwapiya nuri

14 sini ipi imanjpami nipurná Arpiasomi xewaxo Ripaio —O takisí nāni nigwí uráparinorini. O opisí anjyo éf njjweari xegí ominj yarinjagi niwiniri re uriniginini, “Joxi rfwíyo nixídei.” urána o niwiápnimeámi rfwíyo nuxdíri nuro

15 Ripaioyá anjyo nipáwiro Jisaso tñi xegí wiepisarinjowa tñi njjwearo aiwá nñiro áamá takisí nāni nigwí uráparigfá wa tñi (Eniná Judayí anjyo takisí nāni nigwí urápigfáwa takisí nāni nigwí nurápirfnáyí wigí meapírfá nāni nigwí seáyí e bi fwí urápagfá enagi nāni áamá nfni awa nāni xwioxíyo dāni wikí niwóniro kíkími niwimóniri yagfárinini.) Awa tñi fwí yarigfá wíniyí tñi áamá ayf obaxí Jisasomi nixídiro nāni ayf eni nawíni Jisaso tñi aiwá nñiro yaríná

16 áamá Parisiyí rininjyí wayá áamá Gorixoyá njwí ikaxí eáninjpi mewegfá wa Jisaso áamá takisí nāni nigwí uráparigfá wa tñi fwí yarigfá wíniyí tñi aiwá nawíni narinjagfa niwñiro xegí wiepisarinjowami Jisaso nāni re urigfawixini, “O pí nāni áamá takisí nāni nigwí nearáparigfá awa tñi fwí yarigfá ayf tñi nawíni aiwá nñiro iniigí nñiro yarinjoi? O nanj riyarinini?” uraríná

17 Jisaso e urarinjagfa arfá niwiri ewayí xwiyfá bi nuriri re uriniginini, “Áamá simixí mepa nerfíná xwirí tñj e nāni warigfámani. Simixí tgfáyí warigfárinini. Nioni eni áamá ‘Nioni nigípi wé róninjini.’ yaiwinarigfáyí nāni mibjárinini. Áamá ‘Nioni fwí yarinjáonirini.’ yaiwinarigfáyí wigí uyíniyí yarigfápi yokwarimf wiáná ayf wé róninj imónipíri nāni bñárinini.” uriniginini.

“Pí nāni aiwá njwá mñjweaayarinjoi?” urigfá nānirini.

18 Jisaso tñi xegí wiepisarinjowa tñi aiwá njwá bi mñjweapa yarinjagfa Jono wayí numeala warinjyá wiepisarinjowa tñi áamá Parisiyí rininjowa tñi aiwá nāni njwá njjwírarinayiróná Jonoyá wiepisarinjowa tñi Parisiwayá wiepisarigfá wa tñi nawíni nuro Jisasomi niwimearo re urigfawixini, “Jonoyá neaiepisarinjone tñi Parisiwayá neaiepisarigfone tñi aiwá nāni njwá njjwírarinayarijnwini. Pí nāni joxiyá wiepisarinjowa aiwá njwá mñjwea yarinjoi?” urána

19 Jisaso ewayí xwiyfá bi nuriri re uriniginini, “Áamá apixí sijn njwiráfo sini njewanána oyá níkumixiniri emearigfáwa aiwá njwá nixenjwírarinñiro yarigfáranini? Oweoi, o sini awa tñi njewanána aiwá njwá xenjwírarinipaxí menini.

20 E nerí aiwí o apíxí nímearí nñwëanñisáná enjáná áamá wí omí anñníníxáná íná aiwá ñwíá ñwëapírfáríní.” nurírí xëwanñjo apíxí sñjñ ñwíráríóníñj ímónñjagí nání ewayí xwíyíá e uríññiginí.

21 Ewayí xwíyíá ámí bñ nurírí re uríññiginí, “Áamá rapírapí enjánñj níyíga bagíá wú axenñjagí nñwínírfíná rapírapí sñjñ síní wayí mírónñjñ wú nímëaro nupákiro gwí kiwëarígfámaní. E yaníro éfáyí wayí róáná sñjñ upákíwí níkíkaríníre enjñ nípíperíná enjánñj xwé naxëga unñjoí.” nurírí ayí wigí enjáná dání “Nene e neríná wé róníñj nímónírane nípérínáyí, ananí Goríxo tñjñ e nání peyaníwáríní.” nñra wagíápi síní yarígfápi tññí oyá xwíyíá sñjñ tññí nawíní íkwieropírfíxíníre ewayí xwíyíá e uríññiginí.

22 Ámí axípi oyaiwípoyíníre re uríññiginí, “Áamá iníígf wainí sñjñ nímëaro memé wará síxí soyí axíyo iwajíá yarígfámaní. Iwajíá yaníro éfáyí núpíyimi nípuri síxí soyíwá ení ríxa sípí enñjoí. Wainí sñjñ memé wará síxí sñjñyo iwajíá yarígfáríní.” uríññiginí.

“Sabaríáyo ñwíáxíní.” rígfá náníreñí.

23 Jisaso tññí wíepísaríñjowa tññí Sabaríáyo anjñ nemero wítí aiwá omíñjñ tññí e ófyo nípurná wíepísaríñjowa wítí siyí níyíraga waríná

24 áamá Parisíyí ríññíyí wa omí yaríñjñ re wigíawíxíní, “Awa pí nání ‘Sabaríáyo ñwíáxíní.’ ríññípi nñwiaíkiro wítí aiwá níyíróro naríñjoí?” urígfá

2526 Jisaso re uríññiginí, “Soyíné xwíyíá negí míxí ináyí Depito nání eáníñpí fá nñroro aiwí dñjñ wí mímóaríñjoí. Enjáná Depito, áamá Abaiataoyí ríññjo —O enjáná apaxípáníñj ímóníñj xwé woríní. O xëgf Judayí Goríxomí rídiyowá wianíro nání senfá anjñ pákíníñjyo mewenjáná, Depito tññí xëgf áamá níkumíxíníre emëarígfáwa tññí aiwá menagí nání agwí wiaríná o senfá anjñ pákíníñjwámí nípáwiri bisíkerfá Goríxo nání peaxí tññíñpí umeafáná Depito nññíre xëgf áamáyo ení nññíre winññiginí. Bisíkerfá apí apaxípáníñj ímónígfáwaní ananí nípaxírfíní. Apí Depito nññíre aiwí Goríxo o nání xwíyíá bñ murí enjáná gí wíepísaríñj rowa ení agwí wiaríñjagí nání yaríná pí nání xwíyíání mëararíñjoí?” nurírí

27 re uríññiginí, “Goríxo áamá xámí nímíxárfímáná sífá wíyí kíkífá ñwëaro dñjñ síxí yíníro epírfí nání Sabarífá tññírfíní. Sabarífá xámí nññíre áamá ríwíyo Sabaríáyo mewëpírfá nání imíxíñjmaní.

28 Ayínání áamá ímóníñjáoní Sabarífá ayo aí xiáwonírfíní. Nioní ‘Sabaríáyo ayí ananíreñí.’ rípaxí ímóníñjáonírfíní.” uríññiginí.

3

Áamá wé kírfíñj enjñ wómí nanjñ imíxíñj náníreñí.

1 Jisaso ámí rotú anjñ wíwámí nípáwiri áamá wé kírfíñj enjñ wo ñwëanñjagí nñwíníre uréwapíyaríná

2 áamá Parisí wa —Awa re rarígfáríní, “Sabaríáyo omíñjñ nerífnáyí ayí ñwíáxíní. Áamá aí Sabaríáyo nanjñ nímíxírfínáyí ayí ñwíáxíní.” rarígfáríní. Awa Jisaso áamá wé kírfíñj enjñ omí Sabaríáyo nanjñ wímíxáná omí xwíyíá mëaraníro nání síñwí nñwíníro ñwëanñjagí aiwí

3 o wé kírfíñj enjomí re uríññiginí, “Nñwíápfíñmëámí nñbñrí áwíní e éfí roí.” nurírí

⁴ Parisiowami re uriñinigini, “Segí dñí pío moariño? ‘Sabaríayo ámayo naní n’wiirínáy ayí ananirini.’ riyaiwariño? ‘Sabaríayo sipí n’wikárínáy ayí ananirini.’ riyaiwariño?” nuriri ámi re uriñinigini, “‘Sabaríayo simixíyo píraníñi nimixirínáy ayí ananirini.’ riyaiwariño? ‘Áma n’píkírínáy ayí ananirini.’ riyaiwariño?” uríagí aiwí awa xwíyá b’i murig’awixini.

⁵ Xwíyá b’i murariñagá n’winiri siñwí n’winimeríná wikí n’wóga nuri awa wé ikí enomi wá b’i m’wianí dñí kíkími n’wimóga waríñagá n’winiri awa nání dñí sipí ení n’wiri omí re uriñinigini, “Wé íeapá énapei.” uráná o wé íeapá neríná re eníinigini. Ríxa naní imóniñinigini.

⁶ Ríxa naní imóníagí Parisiowa siñwí e n’winiro n’wiápínimeámi nipeyero áma m’xí ináy Xeroto tñi n’kumixiniri emearig’áwa tñi awí neánro Jisasomi p’kianro nání ínimi mekaxí meg’awixini.

Ipipámi dání áma obaxíyo uréwapíyíñi nánirini.

⁷ Jisaso, Parisiowa xó nání mekaxí meariñagá, o xegí wiepísariñowa tñi ámi ipíwá r’wonímini úaná áma Gariri p’ropenisíyo dñí obaxí omí n’uro áma Judia p’ropenisíyo dñíyí tñi

⁸ wigí añí xwé yoí Jerusaremí áwiní e m’iríníñipimi dñíyí tñi xwíá yoí Idumia ñweáyí tñi áma iníigí Jodani rapáyo oríwámídání ñweáyí tñi émayí añí biaú Saidoní tñi Taia tñi tñí e ñweáyí tñi áma xwé obaxí ayí Jisaso yariñipí nání aríá n’wiwo xó tñí e nání b’imiaríñagá

⁹⁻¹⁰ Jisaso áma obaxí simixíyo naní imimiximí éf enagí nání áma n’fni simixíyí omí amáf rónanro nání k’wíkwierí niga waríñagá nání xegí wiepísariñowami re uriñinigini, “Áma obaxí amáf n’niróniríná n’nixoyípióa n’bariño. Ewéyo p’xemoánimi nání píraníñi añwí e n’itipoyí.” uriñinigini.

¹¹ Áma imíó dñí xixéoarig’áyí Jisasomi n’winirínáyí s’nimañímini n’p’kínimearo wauní n’wikárinro “Niaíwí Goríxoyáoxirini.” uranro yariñagá nání

¹² o m’xí numáinowaríná m’xí r’á tñí nuriri re uriñinigini, “Nioni Goríxomi xewaxoní enagí nání áwaní m’rowiáropaní.” uriñinigini.

Xegí wiepísíníawami r’ípeañí nánirini.

¹³ Jisaso d’wíyo nání n’iyiri áma xó xegí wimónariñowami “Soyíné ení yap’poyí.” uráná awa ení xó tñí e nání n’iyiro wímeáaná

¹⁴⁻¹⁵ o áma wé wúkaú síkwí waú xó tñi emep’ríá nání imóniro xó nání wáí nurímero áma imíó xixéoaríñíyí m’xí umáinowarípaxí nimóniro ero ep’ríá nání r’ípeañinigini.

¹⁶ Áma wé wúkaú síkwí waú xó r’ípeañowa wigí yoí rowarini. Wo Saimono —O Jisaso yoí ámi b’i Pitaoyí w’rínorini. O tñi

¹⁷ ámi waú Sebediomí xewaxowáú Jemiso tñi xogwáo Jono tñi —Awaúmi Jisaso yoí Boanesisowáuyí —Yoí m’kí ayí awaú akiríwíníñí imónigíwaú enagí nánirini. Yoí e w’rínowáú tñi

¹⁸ ámi wo Adíruo tñi ámi wo Piripo tñi ámi wo Batoromuo tñi ámi wo Matíyuo tñi ámi wo Tomaso tñi ámi wo Arípíasomi xewaxo Jemisoyí ríníño tñi ámi wo Tadiaso tñi ámi wo Saimono —O yoí ámi b’i Seretoyí ríníñíyí —Yoí m’kí ayí “Émayí ámi oxídownaneyí.” rarig’áyí nánirini. E ríníño tñi

19 ámi wo yoparo Isikarioti dǎnj Judaso —O Jisaso nǎni mǎy rorǎrimejorini. O tǎni áma wé wúkaú síkwǎ wáú awami rǐpeanjigini.

“O oboyá enǎ eǎniǎj tǎni yarinǎi.” rigǎ nǎnirini.

20 Jisaso tǎni wǐepǎsarǎjowa tǎni ámi anǎ e nǎni nuro njewanǎná áma obaxǎ o tǎnj e awǐ neǎntro epǎroyǎ wiarǎjagǎ nǎni niyórfimoro aiwǎ mǎnǎpaxǎ wimónarǎjagǎ

21 Jisasomǎ xexǎrǎmeáyǎ áma wǐ xǎo nǎni “Xewanǎjo rǎxa majǎá níkarǎnirǎi yarinǎi.” rarǎjagǎ arǎá nǎwiro omǎ nǎwirǎmeámǎ wanǎro nǎni barǎná

22 Gorǎxoyǎ njwǎ ikaxǎ mewegǎ wa anǎ yóǎ Jerusaremi dǎni nǎbǎmǎná Jisaso tǎnj e rémónapǎáwa ámayo Jisaso nǎni re nura ugǎawixini, “Imǎo xǎráónǎj imóniño Blesebuoyǎ rǎniño —O xegǎ yóǎ bǎ Setenorǎni. O Jisasomǎ rǎwǎmǎni nǎrómǎná xǎxéronagǎ nǎni o áma imǎo xǎxéroarǎnjǎyo mǎxǎ umǎinowǎrarini.” nura warǎjagǎ nǎni

23 Jisaso awami “Nǎwanǎjoni tǎnj e nǎni bǎpoyǎi.” nurirǎi ewayǎ ikaxǎ bǎ nurǎrǎná re urǎnjigini, “Seteno xegǎ wǎmǎ mǎxǎ umǎinowǎrǎpaxǎ imónini.’ rǎyaiwiarǎjoi?” nurirǎi

24 ewayǎ xwǎyǎ rǎpǎ urǎnjigini, “Áma axowa mǎxǎ ninǎro xepǎxepǎ nǎrónǎrónǎ enǎ mǎweǎnipa nero mǎmǎianjwǎ upǎrǎrini.

25 Áma gwǎ axǎrǎi enǎ mǎxǎ ninǎro xepǎxepǎ nǎrónǎrónǎ enǎ mǎweǎnipa nero xwǎámǎ imónǎpǎrǎrini.” nurirǎi “Seteno xegǎ wǎmǎ mǎxǎ umǎinowǎrǎpaxǎ mimónǎjagǎ nǎni rǎa neararini?” oyaiwǎpoyinirǎi ewayǎ xwǎyǎ apǎ nurǎmǎná

26 ámi re urǎnjigini, “Seteno enǎ xegǎ wǎmǎ tǎni mǎxǎ ninǎro xepǎxepǎ nǎrónǎrónǎyǎ wǎwanǎjowa enǎ meǎnǎ ninǎro xopǎrǎrǎ inǎpǎrǎrini.” nurirǎi ayǎ xewanǎjo nǎni dǎnj re oyaiwǎpoyinirǎi “Setenoyǎ enǎ eǎniǎjǎpǎ tǎni mé omǎ xopǎrǎrǎ wimǎnirǎi rǎa yarinǎi?” oyaiwǎpoyinirǎi nǎni

27 ámi ewayǎ xwǎyǎ rǎpǎ urǎnjigini, “Áma wo áma rǎa rǎnj woyǎ iyǎá fǎ urǎpekǎxémǎnirǎi nǎni oyǎ anǎjo nǎpǎwirǎná amúnǎ anǎ xiáwomǎ gwǎ niyirǎi nǎtimǎná amǎpǎ oyǎ ananǎ urǎpekǎxenǎgini.” nurirǎi

28 ámi re urǎnjigini, “Nionǎ nepa searǎnjini. fǎwǎ yarǎgǎpǎranǎ, rǎperirǎ inarǎgǎpǎranǎ, amǎpǎ sípǎ nǎni áma yarǎgǎpǎ Gorǎxo ananǎ yokwarǎmǎ seaiinǎrini.

29 E nerǎ aiwǎ áma Gorǎxoyǎ kwǎyǎ nǎni rǎperirǎ méfáyǎ Gorǎxo e rǎápǎ ámi wǐ yokwarǎmǎ wiinǎmǎni. Anǎnj e nimónirǎi xwǎyǎ meǎrǎnǎpǎrǎrini.” urǎnjigini.

30 Ayǎ rǎpǎ nǎni e urǎnjigini. Gorǎxoyǎ kwǎyǎ tǎni imǎo mǎxǎ umǎinowǎrarǎjagǎ aiwǎ awa Gorǎxoyǎ kwǎyǎ rǎperirǎ nǎmearǎro “Jisaso imǎo dǎnj xǎxéronagǎ nǎni imǎo wǎmǎ mǎxǎ umǎinowǎrarini.” rarǎjagǎ nǎni Jisaso xwǎyǎ apǎ urǎnjigini.

Xinǎi tǎni xexǎrǎmeáowa tǎni nǎnirini.

31 Jisaso sínǎ anǎjo njewanǎná xegǎ xinǎi tǎni xogwǎowa tǎni nǎrémónapǎro bǎrǎwǎmǎni nǎrómǎná “Jisaso nǎwǎipǎrǎi sínjwǎ oneanini.” urǎná

32 áma Jisasomǎ epǎroyǎ nǎwiro mǎni mǎni nǎnjweaxa pugǎ wǐ re urǎgǎawixini, “Ai dǎxǎ rǎnǎi tǎni rǎrǎxǎmeáowa tǎni bǎrǎwǎmǎni nǎrómǎná joxǎ nǎni rarǎjoi.” urǎgǎ

33 o “Ewayǎ xwǎyǎ bǎ rǎa neararini?” oyaiwǎpoyinirǎi yarǎnjǎ re winǎnjigini, “Áma gǎyǎ gǎ nókǎ tǎni gǎ nǎrǎxǎmeáowa tǎnirini?” nurirǎi

³⁴ Ámá m̀ǹǹi m̀ǹǹi ǹǹjweaxa pugfáyo s̀ǹjẃf ǹẁẁǹm̀erf́ńá re ur̀ǹj̀ǹig̀ǹi, “Gf inókíwayf́né, ǹr̀x́ímeáowayf́né r̀x́a t́f ǹjweagf́á ayoí.

³⁵ Ámá g̀ýf Goríxo r̀ǹj́yo d̀ǹj́f ǹk̀ẃroro x́darigf́áyf aýf ǵf inókíwánj́f t́ǹi ǵf ǹr̀x́ímeánj́f t́ǹi imónigf́áyf́r̀ǹi.” ur̀ǹj̀ǹig̀ǹi.

4

Ewayf́ ikaxf́ wítf́ siyf́ wiáronj́f nánr̀ǹi.

¹ Jísaso ámí ipí Gariri imanj́f t́ǹj́f e nání nuri nuréwapiyirí ámá xwé obaxf́ awí neáníro epíroyf́ wiarj́agf́a o ewéyo nípíxemoánr̀i éf ǹjwearí ámá ǹǹi s̀ǹi ipí imanj́f e ǹjweanjáná

² o nuréwapiyirí ńa x́xewisf́ xwíyáf amípí obaxf́ nání nuréwapiyirí

³ re ur̀ǹj̀ǹig̀ǹi, “Arf́á épyoi. Ámá wo o xegf́ oḿǹj́yo ax́pí wítf́ siyf́ ǹwíáróa umínr̀i nání nuri

⁴ xwf́a yunf́ ikíxeárinj́e píránj́f ǹwíáróa nuri aiwí wí óf manj́pá t́ǹi piéróáná j́f ǹb́iro m̀meánf́ enj́nig̀ǹi.

⁵ Ámí wí śńá ínīmí yapnijnáná xwf́a onímíapí seáyí e enjáná wiárófýf xwf́a akwínf́ánáf enj́agf́ nání apaxf́ mé nerápmáná

⁶ sogẃf ǹwepǹr̀i xáiwf́ anarf́ńa pípíj́f m̀wáríjagí nání ǹyíweánr̀i yeáyf́ yárinj́nig̀ǹi.

⁷ Ámí wí emf́ pípíj́f arf́kiárinj́e wiárófýf emf́ pípíj́yo dání nerápirí xenwirárinjagí nání wítf́ siyf́ apí ná m̀wenj́nig̀ǹi.

⁸ Ámí wí xwf́a nanj́f e wiárófýf píránj́f nerápirí xwé nerí ná ǹk̀k̀íreánr̀f́ńa wí xwé onímíapí ǹwerí wí xwé obaxf́ ǹwerí wí aga d̀ǹj́f ǹmori f́a m̀ropaxf́ wenj́nig̀ǹi.” nuri

⁹ ámí re ur̀ǹj̀ǹig̀ǹi, “Seyf́né wítf́ siyf́ nání nioní ewayf́ xwíyáf ŕfá apí nání arf́a ókiarf́f ǹmónf́poyí.” ur̀ǹj̀ǹig̀ǹi.

Enj́ńa r̀ǹj́pí t́ǹi x́xení ewayf́ ikaxf́ ur̀ǹj́f nánr̀ǹi.

¹⁰ Idáná o xegf́pí ǹjweanjáná wiepísaríjowá wé wúkaú síkwf́ waú t́ǹi ámá wí x́o t́ǹi emearigf́áyf́f t́ǹi wigf́pí ewayf́ xwíyáf x́o ŕf́pí nání yarj́j́f wiarf́ńa

¹¹ o re ur̀ǹj̀ǹig̀ǹi, “Xwíyáf Goríxo seyf́né x́o xegf́ xwiox́yo m̀meámí nerí seamenjweanf́a nání enj́ńa dání ínīmí imónj́pí nioní r̀x́a wf́a searókiamoarj́ǹi. E nerí aiwí ámá nioní d̀ǹj́f m̀ǹk̀ẃró wigf́ d̀ǹj́f t́ǹi néra warigf́áyo nioní uréwapíyarf́ńa ḿḱpí arf́a m̀ǹi ewayf́ xwíyáf rarj́ápí arf́a niarj́joi.

¹² Ayf́ ripí nání ewayf́ xwíyání urarj́ǹi. Goríxoyá xwíyáf wf́a rókiamoagf́ Aisaiaoyí r̀ǹj́o ámá nioní d̀ǹj́f m̀ǹk̀ẃró wigf́ d̀ǹj́f t́ǹi néra warigf́áyf́f nání enj́ńa ǹr̀r̀i ŕwamj́f re eanj́nig̀ǹi, ‘Ámá ayf́ wigf́ uyf́níf yarigf́ápí ŕwfm̀ǹi mamóánáyf́ Goríxo yokwarímf́ wiínj́ǹi ewayf́ xwíyáf arf́a ǹwirf́ńa arf́a ǹwiro aiwí nífá mimónf́ ero s̀j́ẃf ǹwínr̀f́ńa s̀j́ẃf ǹwínro aiwí d̀ǹj́f m̀mó ero epírf́f nání ewayf́ xwíyání urínf́arj́ǹi.’ Aisaiao enj́ńa ŕwamj́f e eanj́pí t́ǹi x́xení nioní x́xení e yarj́ǹi.” ur̀ǹj̀ǹig̀ǹi.

Ewayf́ ikaxf́ wítf́ siyf́ wiáronj́f ḿḱpí nánr̀ǹi.

¹³ O ámí re ur̀ǹj̀ǹig̀ǹi, “Soyf́né ewayf́ xwíyáf nioní ŕáfí s̀ǹi majf́a rimónj́oi? Ewayf́ xwíyáf apí nífá mimónípa nerf́náyf́, ewayf́ xwíyáf nioní

rariŋá nĩpĩni arige neri nĩjǎ imónĩpĩrǎrĩni? Mǎkĩpĩ áwanǎ osearĩmĩnĩrĩ rariŋĩni.

14 Ámá wĩtǎ siyǎ wiároariŋoyǎ xwiyǎ Gorĩxo nánĩ wǎf nemi urĩmearĩŋónĩŋĩ imónĩni.

15 Ámá wĩ wĩtǎ siyǎ ópǎ tĩnĩ piérópi iŋĩ nĩbĩrĩ manariŋĩyĩnĩŋĩ imónĩni. Ayǎ xwiyǎ Gorĩxo nánĩ arǎ wĩǎpi Seteno ayǎ Gorĩxo nánĩ dĩŋĩ mopĩrĩxĩnĩrĩ aŋĩnĩ nĩbĩrĩ pĩrĩpĩrĩ nĩwĩrĩ emĩ mĩmeámĩ yariŋĩrĩni.

16 Ámá ámĩ wĩ wĩtǎ siyǎ sĩŋǎ ínĩmĩ yapĩnĩŋǎnǎ seáyĩ e xwǎ onĩmiápi eŋǎnǎ wiároŋĩnĩŋĩ imónĩni. Ayǎ xwiyǎ Gorĩxo nánĩ arǎ nĩwirónǎ yayĩ nĩwinĩrĩ nĩxǎdanĩro yarǎnǎ

17 xwiyǎ ná ínĩmĩ pipĩnĩŋĩŋĩ mĩwǎriŋagĩ nánĩ anĩŋĩ xǎdarĩgǎmanĩ. Xwiyǎ Gorĩxo nánĩ xǎdanĩro yariŋagǎ nánĩ ámá wĩ nĩbĩro nepa eŋĩ neánĩro rǎ xǎdarĩŋonĩrĩ iwamǎo nĩwiwapiyĩrĩ xeanĩŋĩ wikeárǎnǎ apaxĩ me pĩnĩ wiárarĩgǎrĩni.

18 Ámá ámĩ wĩ wĩtǎ siyǎ emǎ pipĩŋĩ arǎkiárĩnĩŋe wiároŋĩnĩŋĩ imónĩni. Ayǎ enĩ xwiyǎ Gorĩxo nánĩ arǎ nĩwĩro aĩwĩ

19 amĩpĩ xwǎyǎ dǎŋĩ nánĩ dĩŋĩ obĩbaxĩ nĩmoro ‘Amĩpĩ wĩ nionĩ mĩnĩmũropa onĩnĩ.’ nĩyaiwĩro amĩpĩ wĩ nánĩ ‘Arige nĩmeanǎrǎfǎnĩ?’ nĩyaiwĩa nurĩnáyǎ wĩtǎ emǎ nerǎpĩrĩ xerĩwirǎrarĩŋĩ yapĩ nimónĩro aĩwǎ ná mĩkĩkĩreanarĩŋĩyǎ yapĩ imónarĩgǎrĩni.

20 Ámá ámĩ wĩ wĩtǎ siyǎ xwǎ nanǎ imónĩŋe wiároŋĩnĩŋĩ imónĩni. Ayǎ xwiyǎ Gorĩxo nánĩ arǎ nĩwĩro dĩŋĩ nĩkwĩro pírǎnĩŋĩ nĩxǎdĩrónǎ wĩtǎ siyǎ aĩwǎ ná wĩ xwé onĩmiápi werĩ wĩ xwé obaxĩ werĩ wĩ aga dĩŋĩ nĩmoriǎ mĩropaxĩ werĩ yariŋĩŋĩŋĩ imónĩni.” Ewayǎ xwiyǎ mǎkĩpĩ nánĩ áwanǎ e urĩŋĩnĩgĩni.

Ewayǎ ikaxǎ ramĩxǎ nánĩrĩni.

21 O wĩepĩsarĩŋowa “Ámá ayo anĩŋĩ yumǎ wĩnǎrĩnĩ.” yaiwĩpĩrĩxĩnĩrĩ sĩnĩ ewayǎ xwiyǎ nánĩ áwanǎ nurĩrǎnǎ re urĩŋĩnĩgĩni, “ ‘Ámá ramĩxǎ nĩmĩxǎrómǎnǎ sǎxǎ xwé wǎ nĩmearĩ upĩxǎkwĩarĩpĩrĩxĩnĩ.’ riyaiwĩarĩŋo? ‘Pĩeŋĩ ikwĩanŋwĩyo ínĩmĩ tĩpĩrĩxĩnĩ.’ riyaiwĩarĩŋo? Oweo, ikwĩanŋwĩyo sĩŋǎnĩŋĩ e tarĩgǎrĩnĩ.” nurĩrĩ

22 re urĩŋĩnĩgĩni, “Xwiyǎ eŋĩnǎ dǎnĩ Gorĩxo xǎo xegǎ xwioxǎyo mĩmeámĩ neri seamenŋweanǎ nánĩ ínĩmĩ imónĩŋĩpĩrǎnĩ, amĩpĩ pĩnĩ imónĩŋĩpĩrǎnĩ, nĩpĩnĩ sĩŋǎnĩ imónĩnǎrĩnĩ.

23 Xwiyǎ nionĩ seararĩŋǎpĩ nánĩ arǎ ókiarǎ nĩmónĩpoyĩ.” nurĩrĩ

24-25 re urĩŋĩnĩgĩni, “Arǎ nĩnĩrǎnǎ dĩŋĩ pírǎnĩŋĩ nĩmoro arǎ nĩrǎnĩ. E nerĩnáyǎ, Gorĩxoyǎ dĩŋĩ tĩnĩ nĩjǎ nimónĩro sĩnĩ dĩŋĩ pírǎnĩŋĩ nĩmoro arǎ nĩnĩ nurĩnáyǎ, oyǎ dĩŋĩ tĩnĩ nĩjǎ ámĩ wĩnĩ nimóga upĩrǎrĩnĩ. E mepa nerĩnáyǎ, pĩné nionĩ seararĩŋǎpĩ rǎwĩmĩnĩ mamoro ikǎ nemoro nerĩnáyǎ, xwiyǎ Gorĩxo nánĩpĩ nĩjǎ wĩ imónĩpĩrǎfǎmanĩ. Xwiyǎ Gorĩxo nánĩpĩ nĩjǎ onĩmiápi imónĩgǎyǎ aĩ xewanĩŋo ámĩ pĩrĩpĩrĩ wĩnǎrĩnĩ.” urĩŋĩnĩgĩni.

Ewayǎ ikaxǎ wĩtǎ siyǎ xegǎpĩ erǎpĩŋĩ nánĩrĩni.

26 O sĩnĩ ámá e ŋweagǎ nĩyonĩ xwiyǎ Gorĩxo xwioxǎyo mĩmeámĩ neri umenŋweanǎ nánĩpĩ nurĩrǎnǎ ámĩ ewayǎ xwiyǎ bĩ nurĩrĩ re urĩŋĩnĩgĩni, “Gorĩxo xǎo xegǎ xwioxǎyo mĩmeámĩ neri seamenŋweanǎpĩ re imónĩni. Ámá wo omĩŋĩyo nánĩ nurĩ wĩtǎ siyǎ nĩwiároa nũsǎnǎ

²⁷ sá weri wiápnímeari yaríná wítí siyí ríxa nerápiri xwé neri o ‘Arige nerápiri rífa peyaríni?’ yaiwiaríná

²⁸ xegípi xwíáyo dání nipeyiri íwí niga niyiri siyí neri ná níkíkíreága nipeyiri

²⁹ yóí éáná ríxa mipaxí enagi níwíníriná kirá nímeari mívákwmí yaríníriní.” uríniginíni. Goríxo xegí xwioxíyo mímeámí neri umeñweanípi axípi iwamíó neríná ayí díní “Arige neríná xwé imóníníaríní?” níyaiwiro aiwí “Xegípi xwé imóníníaríní.” oyaiwípoyíníri nání e uríniginíni.

Ewayí ikaxí masité siyí nániríni.

³⁰ Ámí re uríniginíni, “Pí pí ewayí xwíyíá nírirane Goríxo xwioxíyo mímeámí neri neameñweanípi nání raníwíní?

³¹ O níbirí neameñweanípi masité aiwá siyíníjé imóníni. Masité aiwá siyí nuríná aga onímíapia wiároarígá aiwí

³² nerápmáná xwé neri aiwá níní negí omíníyo yarínípmi seáyí e nímurorí rení sepiá wíxáráráni ínj níbirí yéwí íniríwámíní taríníriní.” uríniginíni. Ayí “Iwamíóyí nene onímíapi neri aiwí ríwéná áamá xwé obaxene Goríxo neameñweaníaríní.” oyaiwípoyíníri e uríniginíni.

³³ Xwíyíá Goríxo xwioxíyo mímeámí neri umeñweanípi nání nuríná áamá ayí aríá wípaxípi tñní xixení ewayí xwíyíá obaxí axípníjé imóníjé nura nuri

³⁴ síjání áwaní bí murí ewayí xwíyíání nura nuri aiwí wíepísarínjowa tñníni níñweaníná ewayí xwíyíá xíó uraríní míkípi nání áwaní urayíniginíni.

Ipi imeamíkwí yarínagi samíníjé imíxíníjé nániríni.

³⁵ O ewayí xwíyíá nura núísáná sfápi tñní axíná xegí wíepísarínjowamí re uríniginíni, “Ípiyo jíaríwámíní oxemoaneyí.” uráná

³⁶ awa áamá obaxí e awí eánígíáyo pñní níwíarímí ewé Jisaso éfí níñweaní e dání pñné uréwapíyarínípmi ení nípxemoáníro Jisaso tñní nuro ewé wí ení awa tñní waríná re eníginíni.

³⁷ Ríwípí bírí inígí ení imeamíkwí erí neríná ewéyo mímeámí yaríná ewéyo inígí ríxa níróga wiápnímeaarínjagi níwíníro

³⁸ Jisaso ewé íkwémíníjímíní íkwianíwíyo sá wenómí saiwíarí níwiro re urígíawixíní, “Nearéwapíyaríníoxíní, none ríxa inígí namianíri yaríníwáyo! Joxí díní nímorí ríweníní?” uráná

³⁹ o níwiápnímeari re eníginíni. “Ríwípí samíníjé oweáríní.” rírí “Inígí imeamíkwí yaríníjé ení samíníjé oweáríní.” rírí éáná apaxí mé ríwípí samíníjé werí inígí ení samíníjé werí yáráná

⁴⁰ re uríniginíni, “Soyíné pí nání wáyí seainaríní? Díní mñíkwíropa nero nání wáyí ríseainaríní?” uríagi

⁴¹ awa ófí níkárníro nání wígípi re rínígíawixíní, “Pí ámáoríani? Imíníjé tñní inígí tñní o ráná aríre ámáníjé aríá níwirí samíníjé rífa wení?” rínígíawixíní.

¹ Jisaso t́nɪ xegí wɛpɪsarɪŋowa t́nɪ nuro ipí yof Gaririyo j́arɪwámɪnɪ áamá wigí yof Gegesay ańyo niwíékɪnɪmearo

² o rɪxa ewéyo dánɪ ayoááná re enɪnigɪnɪ. Rɪxa áamá imfó dɪŋf xɪxéroarɪŋf wo áamá xwáripáyo dánɪ niweapɪrɪ Jisasomɪ niwímeari

³ —O áamá xwáripáyo anɪŋf e weagorɪnɪ. Áamá wí ainɪxɪf aí t́nɪ aí gwí mijáripaxɪf yagforɪnɪ.

⁴ Íníná ainɪxɪf t́nɪ gwí xaiwí wírɪ t́nɪ síkwíyo t́nɪ wéyo t́nɪ járarɪŋagfa aiwí o narɪkiárimɪ wagorɪnɪ. Áamá wí enɪ neánɪro omɪ xayɪpemɪxɪpaxɪf yagfomani.

⁵ Xegípi anɪŋf xwáripáyo niŋwearɪná ikwáwiyíná árɪwiyíná d́wɪf t́ŋf e dánɪ makɪrɪwí nɪmóá nurɪ sɪŋá nɪmearɪ ṕrɪf nuyɪkíga wagorɪnɪ.

⁶ O Jisaso j́amɪ barɪŋagi niwɪnɪrɪ ḿrɪf niwerɪ waunɪf niwikárimɪrɪ

⁷⁻⁸ Jisaso manɪf t́nɪ “Áamá romɪ imfɔyɪné sɪnɪ dɪŋf mɪxɪxéropanɪ. Ṕnɪ wíarɪpoyɪ.” urarɪŋagi o xwamiánɪf niwirɪ “Jisasoxɪ pí neaimɪnɪrɪ barɪŋɪnɪ?” nurɪrɪ “Gorɪxo ŋwáa amɪpí niyonɪ seáyɪ e múroŋomɪ xewaxoxɪrɪnɪ. Waunɪf siarɪŋagwɪ nánnɪ Gorɪxoyá sɪŋwíyo dánɪ ‘Ŕnɪŋf wí seaiapɪmɪménnɪ.’ neareɪ.” urɪagfa

⁹ Jisaso yarɪŋf “Segí yof pírimɪ?” wíáná imfɔwa re urɪǵawixɪnɪ, “None xwé obaxɪ mɪrónɪŋagwɪ nánnɪ yof Rɪjonɪyɪ —Yof ḿkɪf ayɪ mɪxɪf nánnɪ xwé obaxɪ gwí mónarɪgíá nánnɪrɪnɪ. Yof Rɪjonɪyɪ rɪnɪŋwɪnɪ.” nurɪro

¹⁰ waunɪf niwiro arɪkí “Xwáa t́yo dánɪ imfɔne mɪxɪf mɪneamánowárimɪpanɪ.” nurɪro

¹¹ odipí aga xwé obaxɪ bɪ d́wɪf wíyo miaúrárɪf ninɪro aiwá narɪŋagfa niwɪnɪro

¹² waunɪf rɪxɪŋf re urɪǵawixɪnɪ, “Imfɔne odipíyo ŕwɪmɪnɪ nɪrómáná dɪŋf oxɪxéropoyɪnɪrɪ sɪŋwɪf neaneɪ.” urɪagfa

¹³ Jisaso xe dɪŋf oxɪxéropoyɪnɪrɪ sɪŋwɪf wɪnáná imfó áamá omɪ dɪŋf xɪxérogápi nɪmɪxearo ámɪ odipíyómɪnɪ xɪxéroáná re eǵawixɪnɪ. Pímanɪf éf roŋf wí e anɪŋf wéfáyf wíarɪf síwá nero anɪŋfɪnɪ ipíyo nɪpíeroro píyɪf eǵawixɪnɪ. Odipí ayɪ wonɪ marɪáa, 2,000 píyɪf eǵawixɪnɪ.

¹⁴ E éáná áamá odipí mearɪǵáyf anɪŋf nuro odipí éfápi nánnɪ anɪf e ŋweaǵáyo áwanɪf nurárimɪ nuro omɪŋf t́ŋf e yarɪǵáyo enɪ áwanɪf nura eméáná áamá ńnɪ “Pí ŕa enoɪ?” niyaiwiro sɪŋwɪf wɪnanɪro nuro

¹⁵ Jisaso t́ŋf e nɪrémoro wenɪŋf éfáyf wɪnɪǵawixɪnɪ. Áamá imfó dɪŋf xɪxéroarɪŋo xegí yarɪŋfpa mé dɪŋf síxɪf nínɪrɪ aikɪf niyínɪrɪ riwo éf ŋweanagi niwɪnɪro xámɪ imfó obaxɪ dɪŋf xɪxérogáa nánnɪ “Nepa imfó xɪxéroago orfanɪ?” niyaiwiro wáyf yarɪná

¹⁶ áamá Jisaso imfó mɪxɪf umánowárimɪrɪ wɪnɪfáyf repɪyɪf niwiro imfó sayá meago éfpi nánnɪ t́nɪ odipí éfápi nánnɪ rɪpɪyɪf wíáná

¹⁷ Jisasomɪ waunɪf niwiro re urɪǵawixɪnɪ, “Negí xwáa re ṕnɪ nɪneawiárimɪ uɪ.” uráná

¹⁸ o rɪxa ewéyo píxemoánɪmɪnɪrɪ yarɪná imfó dɪŋf xɪxérófo waunɪf nurɪrɪ “Nionɪ enɪ joxɪ t́nɪ wanɪwí.” urarɪŋagi aiwí

¹⁹ Jisaso nionɪ t́nɪ xe ounɪrɪ sɪŋwɪf mɪwɪnɪpa nerɪ re urɪŋɪnigɪnɪ, “Dɪxɪf anɪf e nánnɪ nurɪ dɪxɪf áamáyo Ámɪnáonɪ ayá nɪrɪrɪmɪxɪrɪ síápi nánnɪ áwanɪf nura úɪrɪxɪnɪ.” urɪagfɪ

²⁰ o nurɪ anɪf Dekaporisɪyo api api níkwíróga unɪŋfyo áwanɪf nura nemerɪ amɪpí Jisaso wípi nánnɪ áwanɪf nura emearɪná áamá ńnɪ dɪŋf ududɪf niwɪnɪrɪ

“Arige neri nanj éoríani?” yaiwiagfárini.

Apixí ragf aninj pwarinj wími tñi miái penj wími tñi nanj imixinj nánirini.

²¹ Jisaso tñi xegí wiep̄sarinqowa tñi ámi ewéyo núfasaná ipiyo j̄fariwámini niwíek̄ni mearo ewéyo dán̄i nayoaro ipí tñj̄ anjwí e ronjána áma obaxí n̄biro Jisaso tñj̄ e ep̄royf yaríná

²² áma wo —O Judayíyá rotú anj̄ wíyo ámináo nimóniri menjewanorini. Xegí yof̄ Jairasoyi r̄in̄jorini. O n̄biri Jisasomi s̄njwí n̄w̄in̄ríná oyá s̄ikwí tñj̄ anjwí e m̄nj̄ xwíáyo n̄kwírori wauní n̄wikáriniri

²³ wauní xwíyá re ur̄in̄inigini, “Gí miái r̄ixa anjwí ayo n̄ipepaxí eni. Í nanj̄ neri s̄inj̄ uni nán̄i joxi n̄biri wé seáȳ e ikwíareí.” ur̄fagi

²⁴ Jisaso o tñi nawini úaná áma n̄ni n̄ix̄díro ikwíkwierí waríná re en̄in̄igini.

²⁵ Apixí wí —Í xegí ragf aninj pwaríná xwiogwí wé wúkaú s̄ikwí waú múronjirini.

²⁶ Í nanj̄ onim̄ix̄poyiniri xwír̄i obaxíyo n̄gwí ayá wí n̄roaayiri m̄ni n̄wir̄i aí r̄in̄inj̄ winar̄inj̄p̄i nanj̄ b̄i on̄miápi mé n̄ȳip̄eí yar̄inj̄rini. Xegí n̄gwí anipá imóninjagi aí ámi wini m̄ix̄nin̄j̄ yom̄ixar̄iḡirini.

²⁷⁻²⁸ Í Jisaso nán̄i arfá n̄wiríná “Oyá iyáyo aí amáf̄ n̄rón̄rínáȳ ámi nanj̄ em̄f̄ini.” n̄ȳaiwia n̄biri áma ep̄royf̄ egf̄áyo áwini e n̄dakwiri r̄f̄w̄m̄i dán̄i wé f̄eapá neri oyá iyá amáf̄ rón̄in̄igini.

²⁹ Amáf̄ rónáná ragf aninj pwarinj̄p̄i yeáȳ sikiár̄in̄igini. Ragf̄ yeáȳ sikiár̄fagi naineniri re yaiwin̄igini, “Rixa nanj̄ riyin̄i réni?” yaiwiaríná

³⁰ Jisaso n̄j̄fá nimóniri “Enj̄ eáninj̄ nioniyá b̄i n̄nowárim̄i ipi ruñoi?” n̄ȳaiwiri n̄kin̄imóniri re r̄in̄inigini, “Gí iyáyo amáf̄ go rón̄igo?” ráná

³¹ xegí wiep̄sarinqowa re ur̄iḡawixini, “Joxi áma ep̄royf̄ n̄siro ikwíkwierí n̄siga waríná pí nán̄i ‘Go gí iyáyo amáf̄ n̄rón̄igo?’ rar̄in̄ini?” ur̄fagía

³² apixí e wími s̄njwí w̄in̄im̄iniri nán̄i sagagí emear̄injagi

³³ í “Jisaso píran̄inj̄ nim̄ix̄r̄iniri.” n̄ȳaiwiri wáȳ neri enj̄ óf̄ n̄era n̄biri Jisasomi agw̄r̄iwámini wauní n̄wikáriniri m̄nj̄ xwíáyo n̄kwírori x̄f̄i éf̄pi nán̄i wfá rókiamónfagi

³⁴ Jisaso re ur̄in̄inigini, “Ineyi, j̄ixi d̄inj̄ n̄in̄kwíror̄inj̄pim̄i dán̄i er̄kiemeán̄ini. S̄im̄ix̄ ayá sinar̄inj̄p̄i ámi wí sin̄in̄fá menjagi nán̄i ámi ayá b̄i m̄sin̄i kikiáf̄ n̄era ui.” nuriri

³⁵ s̄ini ími e uraríná s̄ini miái s̄im̄ix̄ wenje m̄irémopa neríná áma wí rotú anj̄ mewenoyá anj̄ e dán̄i n̄biro Jisaso nán̄i re ur̄emeaḡawixini, “Nearéwap̄iyar̄in̄omi s̄ini ayá wí mur̄in̄weapani. D̄ix̄ miái r̄ixa penjoi.” uraríná

³⁶ Jisaso arfá e n̄wir̄i rotú anj̄ mewenomi re ur̄in̄inigini, “E neri aiwi wáȳ mepani. D̄inj̄ni n̄in̄kwíróa ui.” nuriri

³⁷ áma n̄ni e nurakion̄wir̄ar̄imáná aiwi “Pitao tñi Jemiso tñi xogwáo Jono tñi awa nion̄i tñi xe ob̄ipoyiniri s̄njwí ow̄in̄im̄ini.” n̄ȳaiwiri nuro

³⁸ rotú anj̄ mewenoyá anj̄ e n̄rémoro Jisaso yaiwin̄inj̄ niniri r̄inar̄injagi arfá n̄wir̄i wí yeȳ n̄ira waríná wí njwapé rar̄injagfá n̄w̄in̄iri

³⁹ anj̄yo n̄p̄awiri re ur̄in̄inigini, “Pí nán̄i njwé earo yeȳ r̄iro yar̄in̄oi? Miái r̄ixa penjoiniri njwí rim̄iear̄in̄oi? Í sa sá wení.” nuriri

⁴⁰ rípá nura waríná o áamá níní emí mímíxeámí nerí miáími xaniyaú tñí omí kumíxí narígá wáú wo awa tñí aní awawá ikwíróníjí miáí weníwámí nípáwiro

⁴¹ Jisaso miáími wéyo íá nímáxírírí xegí píné tñí “Tarita kumi.” nurírí —Ayí agapíné “Miá riyí wiápínímeaí.” urarínwápi náníríní. E uráná re eníniginí.

⁴² Í ríxa níwiápínímearí xegí xwiogwí wé wúkaú síkwí wáú enagi nání ríxa níwiápínímearí aní yaríná ayí sirí nípíkíníro “Aríge ámi rífa wiápínímeanjoi?” níyaiwiro ududí yaríná

⁴³ Jisaso njwí ikaxí re uríniginí, “Nioní éapí áamá wíyo áwaní murípa épiyi.” nurírí “Ímí aiwá bí míní wípiyi.” uríniginí.

6

Áamá xegí aní e dáníyí ríwí umogá náníríní.

¹ Jisaso aní e píní níwiáími úaná xegí wiepísarínjowa níxída nuro o tñí xegí aní e nírémoro níjweagásaná

² ríxa Sabará ímóníjána o nuri rotú aníyo nípáwiri xwíyá Goríxoyá uréwapiyaríná áamá aríá wíyáí sirí nípíkíníro xwíoxíyo dání ríá níwóroa nuro re rínígíawixíní, “Ro xwíyá apí ge ríá níjía ímónígoi? Níjía oyá pí níjíaí ríá neaíwapiyaríní? Emímí o yarínípi aríge níjía ímóníjíríní? Oweoi, re dánjoríní. Nenéníjí ímóníní.

³ Áamá ro xegí omíní sa aní mírarinjoríní. Sa Maríaí xewaxoríní. Xegí xexírímeáowa wígí yóí Jemiso tñí Josiso tñí Judaso tñí Saimono tñíríní. Xexírímeaíwa nene tñí ení nawíní mójweapa renojí? Aríge nimónírí nearéwapiyaríní?” níriga nuro “Aríá míwipani.” níriníro wígí xwíoxíyo dání wíkí níwóga waríná

⁴ Jisaso xewaníjo nání nuríríná wígí rarígápi tñí xixení re uríniginí, “Áamá aní mídáníyí Goríxoyá wíá urókiamoarígáyo aríá umónarígá aí wígí e dáníyí tñí xexírímeaíyí tñí ‘Sa negí ámaoríní.’ níriníro aríá umónarígáamaní.” nurírí

⁵ e emímí míwíwapiyipaxí enagi aí áamá simíxí yarígá wíyoní wé seáyi e níwikwíarírí naní imíxíniginí.

⁶ E neríná o ayí dñí míwíkwíropa nero aríá mumónarínjagá nání ududí winíniginí.

Wiepísarínjowa wáí urímépojíní uowáriní náníríní.

O aní apí apí ikwíróníjí wíyí wíyoní nemeí xwíyá Goríxoyá nuréwapiya nemeírná

⁷ xegí wiepísarínjowa wé wúkaú síkwí wáú awamí “Awí eánípoi.” nurírí wáú wáú xixegíní upírí nání níkumíxírí níwáírná imíóyo míxí umáínowáípirí ení síxí eáníjí bí xixegíní ení síxí neámíxowáírí

⁸ njwí ikaxí re uríniginí, “Wagwí wagwí aní wíyí wíyo wáí nemero ‘Goríxoyá xwíoxíyo njewaníwa anjwí ayo enagi nání seyíné uyíní néra warígápi ríwímíní nímamoro nisaníro njewáíxíní.’ nuríríná amípí wí nímeámí mupaní. Aiwá bíraní, árupianí wúraní, nígwí wowí bíraní, bí nímeámí mupaní. Xoyíwání eraní nuríga úpoi.

⁹ Síkwí sú níyíníro aiwí iyíá wúkaú mípánipani.

10 Wagwí wagwí anj wí e nírémoríná áamá wo ‘Awagwí ananí n’wíapírí sá wépiyí.’ earío o tñní sá n’wémí úisixíní. Síní anj e ikwíróníñpimi nuréwapíyíríná anj axiwámíní sá wéríxíní.” nurírí

11 re uríñiginí, “Anj bimí soyíné niseaipemeámí mupa ero arfá mīseaipe ero éánáyí, anj apimí ríxa pñí n’wíarímí nuríná síkwí sú n’wíríro xwíá síkí yeáyí xéníñpí pírí n’wíaikiárímí úríxíní. Áamá anj apimí ñweáyí ñíñí re yaiwípírí ‘Néwaníjene íkáríñwáyí nání awaú Goríxo nene nání xwíríá winíní nání iyí ríyárfí?’ yaiwípírí nání xwíá síkí síkwíyo xéníñpí pírí wíaikiáríríxíní.” Sekaxí e uowáráná

12 wíepísaríñowa waú waú níkumíxínímí numíro wáf nura nemeróná repíyí re wígfawíxíní, “Seyíné uyíní néra warígfápi emí nímoro nisaníro ñweáfríxíní.” repíyí e nuríro

13 áamá obaxíyo imíó ríwíyo nírómáná ñíñí xíxéroaríñpí míxí numáñowára nuro áamá obaxí símíxí wíaríñíyo ení raní tñí gíní n’wíro nanj nímixa ugíawíxíní.

Jono wayí numeaiá unjomí píkígá náníríní.

14 Míxí ináyí Xerotoyí ríñíño Jisasoyá wíepísaríñowa e néra emearfíná anj níyoní “Jisaso e yaríní. E yaríní.” ríñaríñagí o arfá n’wírí ñweanáná áamá wí emímí Jisaso yaríñpí nání re níríga ugíawíxíní, “Jono wayí níneameaiá wago peño ámí n’wíápnímíearí Jisaso nímonírí nání emímí apí ríá éwapíñaríní?” e níríga warfíná

15 áamá wí re níríga ugíawíxíní, “Iraijao —O xwíyíá Goríxoyá wíá nearókíamoagíá wo síní mípé yarfíná Goríxo n’wírímíeamí anjnamí nání peyíñoríní. O n’wépínírí emímí apí ríá yaríní?” níríga warfíná áamá wí re níríga ugíawíxíní, “Goríxoyá xwíyíá enjíná wíá nearókíamoagíáníñí imóníñí wo ríáñí?” níríga warfíná

16 míxí ináyí Xeroto áamá Jisaso nání xwíyíá xíxegíní nírí waríñagí arfá n’wírí aiwí re rayíñiginí, “Jono wayí numeaiá wago, níoní síñwí míñí wákwináo ríxa n’wíápnímíearí emímí apí yaríní.” rayíñiginí.

17-18 Pí nání? Ayí rípi náníríní. Xámí o xegí xexírímíáo Píripoyí ríñíñoyá apíxí Xerodiasíyí ríñíñí nurápirí nímíearí ñweanáná Jono re urayíñiginí, “Joxí ñíxí ríríxímíáo xiepí nurápirí nímíearíñáyí ‘Nípíkwiní enáríní?’ rísímónaríní?” urayaríñagí míxí ináyí Xeroto áamá wíyo “Jonómí fíá xépoi.” uowáráná awa nuro Jonómí fíá níxero gwí níyíro nímíeamí níbíro kírapusí anjío wáráná

19-20 míxí ináyí Xerotomí xiepí Xerodiasí Jono nání símí xwanjwí níkwónírí arfíki “Ríxa opíkípoi.” raríñagí aí Xeroto “Jono áamá wé róníñoríní. Áamá ñwíá Goríxo uowárénapíñoríñí?” níyaiwírí wáyí winaríñagí nání xiepímí pírí nurakírí Jonómí kírapusí anjío n’wírí aiwí omí e dání éf numínírí n’ñwearfíná píné Jonoyá arfá wímínírí nání n’wímónírí “O nepa níraríní.” níyaiwírí aí apíxí nání wímónaríñagí nání ñíñí ududí n’wínírí “Arí emíñí?” níyaiwírí n’ñweanísáná

21 sfá xínáí xíríñíyi imónáná Xerodiasí o aiwá xwé ríyamí níyárimáná áamá ámíná Garírí píropenísfyo menweagíawámí tñí o xegí símíñí wíñarígfá xíráóníñí imónígfáwámí tñí o xegí gapímanowámí tñí wáf urepearíagi í síñwí e n’wínírí re yaiwíñiginí, “Ríxa gí oxomí yapí wíwapíyíáná xewaníño Jonómí nípíkíníñí.” níyaiwírí Xeroto tñí áamáowa

³⁷ Jisaso re urɪŋɪnigɪni, “Aiwá nɪpɪri nánɪ sewanɪŋoyɪné mɪni wípoyi.” urɪagɪ awa re urɪgɪawixɪni, “Aiwá mɪni wianɪ nánɪ nurane bisɪkerɪá (Aiwá nɪni nánɪ nɪrɪrɪná Judayɪ bisɪkerɪá ragɪárɪni.) bisɪkerɪá nánɪ bɪ neranéná óf inɪŋɪ 200 mɪni nɪwirane urápanɪréwɪni?” urɪagɪ

³⁸ o re urɪŋɪnigɪni, “Bisɪkerɪá arari tɪgɪoyɪnéni? Sɪŋwɪ winaúpoyi.” uráná awa sɪŋwɪ nɪwinaumɪ nɪbɪro “Bisɪkerɪá wé wú núnɪ enáná peyɪ ná waúnɪni.” urɪagɪ

³⁹ o awamɪ “Ámá nɪyonɪ sekaxɪ re urɪpoyɪ, ‘Aráyo miaúrárɪ niga uro éf nɪŋweaxa uro époyɪ.’ urɪpoyɪ.” urɪagɪ

⁴⁰ ayɪ miaúrárɪ niga nurɪná wí áamá 50 miaúrárɪ inɪro wí áamá 100 miaúrárɪ inɪro néra úaná

⁴¹ Jisaso re enɪnigɪni. Bisɪkerɪá wé wú núnɪ enɪpɪ nɪmeari peyɪ waúnɪ enɪwaú enɪ nɪmeari sɪŋwɪ anɪnamɪ nanánɪrɪná Gorɪxomɪ aiwápi nánɪ yayɪ nɪwimáná kɪkwɪrimɪ néra nuri xegɪ wiepɪsarɪŋowa yanɪ wipɪri nánɪ mɪni nɪwiayiri peyɪwaú enɪ nororɪ mɪni wiayarɪná wiepɪsarɪŋowa nurápayiro yanɪ nɪwia nuro

⁴² áamá nɪni nɪnɪro agwɪ imɪ uyɪagɪ

⁴³ kwɪkwɪrimɪ inɪŋɪ e tɪápi nɪmeamero peyɪ ororómɪ inɪŋɪ e tɪápi enɪ nɪmeamero soxɪ fá wé wúkaú sɪkwɪ waúmɪ aumaúmɪ nero nɪni magwɪ miárɪgɪawixɪni.

⁴⁴ Ámá oxɪ aiwá api nɪgɪáwa nɪni ayɪ áamá 5,000 nɪgɪawixɪni.

Jisaso ipíyo seáyɪ e nosaxa unɪ nánɪrɪni.

⁴⁵⁻⁴⁶ Jisaso, ayɪ aiwá nɪnɪro nemáná, o wiepɪsarɪŋowamɪ re urɪŋɪnigɪni, “Soyɪné ewéyo nɪpɪxemoánɪro ipíyo jɪarɪwámɪni anɪ yoɪ Betisaida nánɪ xámɪ nɪmeápoyɪ.” nurɪrɪ awa rɪxa úaná áamá e epɪroyɪ egɪáyo yayɪ nɪwiri xɪxegɪni nurowárapɪmáná Gorɪxomɪ xwɪyɪá urɪni nánɪ dɪwɪyo nɪyiri nɪŋweanɪsáná

⁴⁷ árɪwɪyimɪ wiepɪsarɪŋowa sɪni ipíyo áwini e ewé nɪmeámɪ warɪná xɪfo sɪni jɪe xwɪáyo nɪrómáná

⁴⁸ winɪnɪnigɪni. Awa enɪ tɪni reaariŋagɪ aiwɪ imɪŋɪ xwé sɪmɪmɪni nɪxemɪ barɪŋagɪ nánɪ ewé anɪni mɪyarɪŋagɪ nɪwinɪrɪ ipíyo xwɪáyónɪŋɪ nosaxa nuri rɪxa isɪá yinɪŋáná xegɪ wiepɪsarɪŋowamɪ múrómmɪnɪrɪ yarɪná

⁴⁹⁻⁵⁰ nowanɪ wenɪŋɪ éáyɪ winɪgɪawixɪni. O ipíyo nosaxa warɪŋagɪ nɪwinɪro “Piyɪŋɪ siwɪ wo rɪa pwarɪni?” nɪyaiwiro óf nikárɪnɪro “Yeyɪ!” nɪrɪro wáyɪ ayɪkwɪ mɪwinarɪná o rɪxa xwɪyɪá nurɪrɪ re urɪŋɪnigɪni, “Wáyɪ mepani. Nionɪrɪni. Dɪŋɪ sɪxɪ nɪnɪro enɪ neánɪro ŋweápoyɪ. Ananɪrɪni.” nurɪrɪ

⁵¹ awamɪ nɪwímeari ewéyo pɪxemoánáná re enɪnigɪni. Imɪŋɪ enɪ rɪxa pɪni wiárɪagɪ sɪŋwɪ e nɪwinɪro dɪŋɪ “Imɪŋɪ axináni pí nánɪ pɪni rɪa wiárɪŋo?” dɪŋɪ e nɪpɪkínɪro ududɪ néra nuro

⁵² Jisaso xámɪ aiwá kwɪkwɪrimɪ yarɪŋagɪ nɪwinɪro aiwɪ dɪŋɪ wakɪsɪ nɪnɪrɪŋɪpɪmɪ dánɪ oyá enɪ eánɪŋɪ mí mómmɪxɪ éfá nánɪ sɪni o nánɪ dɪŋɪ ududɪ néra ugɪawixɪni.

Genesaretɪ dánɪ sɪmɪxɪ tɪgɪáyo nanɪ imɪmɪximɪ enɪ nánɪrɪni.

⁵³ Dɪŋɪ ududɪ néra warɪná rɪxa ipíyo jɪarɪwámɪni imanɪ e ni-wiékɪnimearo

⁵⁴ ewéyo dánɪ nayoaro gwɪ yurárarɪná áamá wí Jisasomɪ rɪxa sɪŋwɪ mí nómɪxɪro

⁵⁵ anan̄ñni áamá simixí wegíáyí nán̄i an̄í ayí ayo nán̄i numiamoro simixíyí íkwianwíyo nikwiáriro “Jisaso e n̄weani.” rin̄e nán̄i n̄imeám̄i n̄ibiro

⁵⁶ o an̄í on̄imiá bí bimirani, an̄í xwé bí bimirani, om̄inj̄ in̄nerani, pwar̄naḡi n̄winiro simixíyí n̄imeám̄i n̄ibiro makeríá im̄ixariḡe táná áamá simixí ḡiyí oyá rapirapí yiniñú siríwí m̄íde am̄áf rónaniro nán̄i waun̄i rixinj̄i nur̄i ro rapirapí siríwíyo am̄áf n̄iróniríná n̄ñi axíná nan̄í egfawixini.

7

Piaxí wean̄inj̄pi nán̄i ur̄inj̄ nán̄ir̄ini.

¹⁻² Parisi wa t̄ñi Gorixoyá n̄wí ikaxí eán̄inj̄pi mewegíá wa t̄ñi, Jisaso sin̄i Gariri p̄iropenis̄yo n̄wean̄aná, awa Jerusarem̄i d̄ani n̄ibiro Jisasoyá wiep̄sar̄n̄owa wigí Judayí xiáwowa yagíápa mé aiwá n̄in̄iróná xami wé igwíá m̄iwíró wé piaxí wean̄aná aiwá nar̄naḡiá n̄winiro Jisaso t̄ñi e axí e awí neán̄ariro

³⁻⁴ —Parisiowa t̄ñi wigí Judayí n̄ñi t̄ñi nene piaxí neaean̄igin̄i wigí xiáwowa yagíápi aiwá n̄in̄iróná xami p̄ir̄an̄inj̄i wé igwíá wímoar̄iḡar̄in̄i. Ayí makeríáyo nán̄i nuro aiwá bí nemi an̄í e nán̄i n̄ibiróná eni piaxí neaean̄igin̄i igíá meán̄ipa neríná aiwá m̄inar̄iḡar̄in̄i. Xiáwowa érowiápn̄iḡáyí an̄inj̄i m̄in̄i f̄á n̄imax̄ir̄i n̄ix̄díro sin̄i ax̄ip̄i nero kap̄ixí t̄ñi xwár̄a sixí t̄ñi suyupen̄ixí t̄ñi íkwianwí sá wear̄iḡápi t̄ñi igíá eaagíápa ax̄ip̄i igíá eaar̄iḡar̄in̄i.

⁵ Parisiowa t̄ñi Gorixoyá n̄wí ikaxí eán̄inj̄pi mewegíáwa t̄ñi Jisaso t̄ñi e axí e awí neán̄ariro yar̄inj̄i re wigíawixini, “Dixí wiep̄sar̄n̄owa pí nán̄i negí ar̄íowa nero nearéwap̄yigíápi n̄wiaíkiro wé piaxí ai t̄ñi aiwá nar̄iḡar̄in̄i?” ur̄ifaḡa

⁶ Jisaso re ur̄in̄in̄igini, “En̄iná Gorixoyá xwiyíá wíá rókiamoagí Aisaiaoyi rin̄iño soyíné nan̄í r̄i ro sipí r̄i ro yar̄iḡoyíné nán̄i xixeni n̄wuriyiri r̄wam̄inj̄i re ean̄ir̄ini, ‘Áamá tiyí “Gorixomi wéyo p̄ir̄an̄inj̄i mear̄in̄wini.” n̄ir̄i ro aiwí Gorixon̄i d̄inj̄i sixí m̄iniyipa yar̄iḡar̄in̄i.

⁷ E nero ámayo am̄ipí áamá wigí d̄inj̄i t̄ñi érowiápn̄iḡápi nán̄i nuréwap̄yiróná yapí re nur̄i ro “Xwiyíá tiyí Gorixo rin̄ir̄ini.” nur̄i ro nán̄i “Gorixomi seáyí e mear̄in̄wini.” n̄ir̄iróná Gorixon̄iyá yoñi sur̄má rar̄iḡar̄in̄i.’ Aisaiao soyíné nán̄i xixeni e n̄wuriyiri r̄wam̄inj̄i ean̄ir̄ini.

⁸ Soyíné áamá érowiápn̄iḡápi n̄ix̄díroná n̄wí ikaxí Gorixo rin̄ir̄ipi ík̄i n̄inemoro yar̄in̄i.” nur̄ir̄i

⁹ re ur̄in̄in̄igini, “N̄wí ikaxí Gorixo rin̄ir̄ipi wiaíkiro am̄ipí segí ar̄íowa érowiápn̄iḡápi x̄díro yan̄i ro nán̄i d̄inj̄i ob̄ibaxí n̄imoro ói imoar̄iḡoyínér̄ini.

¹⁰ Ayí rip̄i nán̄i searar̄in̄ini. En̄iná xwiyíá Gorixo rin̄ir̄ipi Moseso n̄ir̄i r̄wam̄inj̄i re ean̄in̄igini, ‘Dixí ápowami t̄ñi inókiwami t̄ñi wéyo mer̄ini.’ E n̄ir̄i near̄i am̄i rip̄i n̄ir̄i ean̄in̄igini, ‘Áamá xanom̄irani, xináim̄irani, ikayíwí umear̄íyí em̄i pikímópyi.’ Moseso e n̄ir̄i r̄wam̄inj̄i ean̄í aiwí

¹¹ soyíné áamá wí xináiwam̄irani, xanowam̄irani, re urar̄íná ‘Am̄ipí nioni wéyo n̄ir̄imeríná ar̄ir̄a nisiri siap̄paxí imón̄inj̄yí n̄ani r̄ixa Gorixomi re ur̄fan̄igini, ‘Nioni n̄siap̄m̄ar̄in̄i.’ nur̄ir̄i nán̄i ar̄ige joxi n̄siap̄ir̄i ar̄ir̄a sim̄ini? Oweoi, aipagwí nán̄i wí men̄ini.’ Parisioyíné áamá wí xan̄yaúm̄i e urar̄naḡi sin̄wí n̄winiiróná ‘O ap̄ani yar̄in̄i.’ n̄ir̄i ro

12 o xaniyaúmi pírániŋí wéyo mímepa yariŋagi niwiniro aiwi o ayaúmi xe bi arirá owininiri siŋwí winarigíámani.

13 E neríná soyíné siwí aríowa érowiápiŋigíápi nixídiro xwiýfá Gorixoxo riŋi rípi xórórí nero wiaikiariŋoi. E yariŋgíapa neríná xwiýfá Gorixoxó xwé wí eni niwiaikia warinŋoi.” Jisaso Parisiowami e nurimáná

14 áamá e epíroyí egíáyo “Anŋi e bípoyi.” nuriri ayí ríxa anŋi e báná o “Niyínéni níjía imónipiri nání pírániŋí arfá nípoyi.” nuriri

15 ewayí xwiýfá rípi uriniginini, “Aiwá áamá niniríná gwínaréáápi wí piaxí weaarinímani. Pí pí xwioxíyo dání peyeaarinípi áamáyo piaxí weaarinirini.” nuriri

16 re uriniginini, “Ewayí xwiýfá nioni ríá rípi nání arfá ókiarí nimónipoyi.” nurifísaná

17 áamá e epíroyí egíáyo e niwárimini nuri aníyo nípáwiri niŋweari xegí wiepiŋaríowa ewayí xwiýfá xó urípi nání yariŋí wíaná

18 o re uriniginini, “Soyíné eni diŋí mayoyínérani? Xwiýfá ‘Aiwá áamá niniríná gwínaréáápi wí xíomi piaxí weaarinímani.’ searíápi soyíné siní míkí nání diŋí mímeariní reŋoi?” nuriri áwaní re uriniginini, “Aiwá wí áamáyo piaxí eapaxí mimónini.

19 Pí naniyi? Ayí aiwá gwínaréááná niweri íriwíyo ininí ríwíyo íkí emoarigíá enagi nánirini.” nuriri —E nuriríná aiwá níni nání “Anani nípaxirini.” riŋirini.

20 Ámi re uriniginini, “Aga pípi áamáyo piaxí weaarinirini? Ayí pí pí diŋí xwioxíyo dání peyeáápi, amípi sípi nání mópi áamáyo piaxí weaarinirini.

21 Xwioxíyo dání diŋí yaiwíápiimi dání rípi rípi yariŋgírini. íwí amípi wí nání diŋí moro íwí iníro apixí erápeníro amípi íwí mearo áamá pikixwiríó ero oxí apixí iyí nání niga uro

22 siŋwí íwí winíro rikikiríó ero yapí wíwapíyiro ayá bi mé arfíki niga uro sípi diŋí wiaiwiro xwiýfápami ŋwiráŋíro mixel kéníro majimajíá ikáŋíro yariŋgíápi

23 api nípini áamá diŋíyo inimi dání nimoríná piaxí weaarinirini.” uriniginini.

Girikiyí apixí wí diŋí wikwíroŋí nánirini.

24 O ewayí xwiýfá míkí api nurimi aní e dání nuri aní yoí Taia tíŋí e nírémoni aní wíwámi nípáwiri áamá e ŋweáyí “Aní riwámi o miŋweanini.” oyaiwípoiŋirí neri sá ŋweanagi aiwi áamá wí omí siŋwí niwiniromeoro

25 apixí wí “Jisaso aní iwámi ŋweani.” rariŋagíá arfá e niwiri í xegí xemiáí imíó xixéroariŋi enagi nání o tíŋí e nání aníni níbirí síkwí tíŋí e wauní niwikáŋirini miŋí xwíáyo níkwírori

26 —Í Judayí apixímani. Gírikíyí apixirini. Pinisiayí aníyo píropenisí Siriyá riníŋe dánirini. Í Jisasomi “Gí miáimi imíó xixéroariŋíyí mixel umánowárenapei.” arfíki urayariŋagi

27 o í aní midání enagi nání “Xámí gí Judayí saní ourápiŋini.” niyaiwiri ewayí xwiýfá re uriniginini, “Xámí niaíwí aiwá niníro agwí ími uyini niwirínáyí ayí nanirini. Niaíwíyíá aiwá nurápirí síwíyo niwiríná ayí nanímani.” uraná

28 í “Nepa anj mɔdánjɔnɔ sɔwɔnɔnɔnjɔ imónɔnjɔnɔ.” niyaiwiri re urɔnjɔnɔnɔnɔ, “Ámɔnáoxɔnɔnɔ, nepa rarɔnjɔnɔnɔ. E nerɔ aiwɔ sɔwɔ re yarɔnjɔnɔnɔ. Íkwianɔwɔyo dánɔ niaíwɔ aiwá nɔnɔro yunɔ mamówárfápɔ mɔmeánɔ yarɔnjɔnɔnɔ.” urɔagɔ

29 o “Í nepa waunɔ níkárɔnɔrɔ dɔnjɔ níkwɔroarɔnɔnɔ.” niyaiwiri re urɔnjɔnɔnɔnɔ, “Jixɔ nanɔ nírfɔyɔ nánɔ díxɔ miáimɔ imɔfó xixéroarɔnjɔnɔ rɔxa mɔxɔ umáɔnɔnɔnɔ. Díxɔ anj uɔ.” urɔagɔ

30 í ámɔ xegɔ anjɔyo nánɔ nuri sɔnjwɔ wɔnɔfɔyɔ wɔnɔnjɔnɔnɔnɔ. Xemiáí imɔfó pɔnɔ nɔwíárɔmɔ úf enjagɔ nánɔ píráɔnjɔ sá wenjagɔ wɔnɔnjɔnɔnɔnɔ.

Arɔ́á tɔ́nɔ manɔ́ tɔ́nɔ pɔ́rónɔnjɔ womɔ nanɔ́ imɔ́xɔnjɔ nánɔ́rɔnɔ.

31 Jisaso ámɔ níwíápɔnɔmearɔ anj yof Taia tɔnjɔ e pɔnɔ níwíárɔmɔ nuri anj yof Saidonɔ tɔnjɔ e áwɔnɔ e nuri xwɔ́á yof Dekaporisɔyo nurɔ́ná ipí Gaririyo nírfémorɔ yarɔ́ná

32 ámá wí ámá arɔ́á pɔ́rónárɔrɔ xwɔ́yɔ́á pɔ́rónárɔrɔ enj womɔ Jisaso tɔnjɔ e nánɔ nímeámɔ níbɔro waunɔ rɔxɔnjɔ re urɔ́gɔawixɔnɔ, “O nanɔ enɔ nánɔ wé seáyɔ e ikwíáreɔ.” urɔ́agɔ

33 Jisaso ámá awí eánárígíe dánɔ omɔ nímeámɔ nuri egɔ́pɔ nerɔ́ná Jisaso xegɔ wé oyá arɔ́á ófɔyo wíxwárɔrɔ xegɔ wéyo reanjwɔ núrɔ́nɔmáɔnɔ oyá aíwɔyo ikwíárɔrɔ nemáɔ

34 sɔnjwɔ anjnamɔ nanɔmáɔ rɔ́mɔnjɔ nɔrɔrɔ xegɔ pɔ́né tɔ́nɔ re urɔ́njɔnɔnɔnɔ, “Epata.” —Wígɔ pɔ́né “Oxoá.” nurɔ́rɔ́ná “Epata.” rarɔ́gɔárɔnɔ. E uráɔnɔ re enjɔnɔnɔnɔ.

35 Xegɔ arɔ́á oxoáɔnɔrɔ aíwɔ sanɔ wiarɔnjɔpɔ nayɔ eri nerɔ xwɔ́yɔ́á píráɔnjɔ níra warɔ́ná

36 Jisaso ámɔ ámá awí eánárígíáyo níwíamearɔ njwɔ ikaxɔ nurɔrɔ re urɔ́njɔnɔnɔnɔ, “Nionɔ wíápɔ áwanɔ murɔmepanɔ.” urɔ́agɔ aiwɔ ámɔ ámɔ nemero arɔ́kí áwanɔ níra nuro

37 ayá níriwamóga nuro re níra ugɔ́awixɔnɔ. “Ámɔpí o épɔ́yɔ́ aga nanɔ́nɔ yarɔ́njɔnɔnɔ. Arɔ́á pɔ́rónarɔ́gíáyɔ́ tɔ́nɔ aíwɔ sanɔ mearɔ́gíáyɔ́ tɔ́nɔ aí píráɔnjɔ imɔ́xáɔnɔ arɔ́á ero xwɔ́yɔ́á rɔ́ro yarɔ́gɔárɔnɔ.” níra ugɔ́awixɔnɔ.

8

Ámá 4,000 ayo aiwá wɔ́njɔ nánɔ́rɔnɔ.

1 Íná rɔ́wɔyo Jisaso ámá obaxɔ ámɔ o tɔnjɔ e epɔ́royɔ níyárɔro wígɔ aiwá rɔxa menjagɔ níwɔnɔrɔ xegɔ wíepɔsarɔnjowamɔ “Eɔnɔ.” nurɔ́rɔ

2 re urɔ́njɔnɔnɔnɔ, “Ámá tɔ́yɔ́ sɔ́á wíyáú wíyɔ nionɔ tɔ́nɔ re níjwearóná wígɔ aiwá rɔxa nowárígíá enjagɔ nánɔ wá nonarɔnɔ.

3 Wí anj aíwɔmɔ dánɔ bíagɔ́á enjagɔ nánɔ nionɔ ayɔ́ sɔ́nɔ agwɔ́ nánɔ yarɔ́ná nurowárɔ́rɔnáyɔ́ ‘Sɔ́njwɔ xaxá níwɔnɔrɔ enj sɔ́rɔ́rɔnjwɔ níwɔnɔrɔ ná neága upɔ́rɔ́xɔnɔ.’ niyaiwiri rarɔ́njɔnɔ.” urɔ́agɔ

4 xegɔ wíepɔsarɔnjowa re urɔ́gɔawixɔnɔ, “Anj mɔ́mɔrɔ́nɔnjɔ re aiwá ámá tɔ́yɔ́ xɔ́xɔnɔ nípɔ́rɔ nánɔ ge bí yanɔ́wɔnɔ?” urɔ́agɔ

5 o re urɔ́njɔnɔnɔnɔ, “Segɔ bísfkerɔ́á ararɔ́rɔnɔ?” uráɔnɔ “Wé wíúmɔ dájɔ́ wáú tɔ́njwáonerɔnɔ.” urɔ́agɔ

6 o ámá epɔ́royɔ egɔ́áyo “Xwɔ́ámɔ éf níjweaxa úpoyɔ.” nurɔ́rɔ bísfkerɔ́á nímearɔ Gorɔ́xomɔ aiwá apɔ́ nánɔ yayɔ́ níwimáɔ kwɔ́kwɔ́rɔmɔ nerɔ wíepɔsarɔnjowamɔ mɔ́nɔ wíáɔnɔ nurápayiro ámá ayo mɔ́nɔ níwíá nuro

⁷ wigí peyí bia enagi Jisaso apia ení nurápiri Gorixomi yayí nîwimáná re urîñinigini, “Peyí rîpia ení yaní nîwia úpoyi.” uríagi xó uríípi yaríná

⁸ áamá nîni rîxa nîniro agwí ímî uyíagi wiepîsarîñowa ayí aiwá nîniro e táfia nîmeaayiro soxí fá wé wúúmî dâñí waúmî aumaúmî nero magwí miárigfawixini.

⁹ Áamá 4,000 aiwá apî nigfawixini. Jisaso ayí aiwá nînimáná enáná wigí agí e nânî nurowárimî

¹⁰ ewéyo wiepîsarîñowa tîni nîpîxemoánîro nîmeámî ugíawixini. Ipiyo oríwámî dâni aní yoí Darîmanuta tîñí e niwiékînimearo ayoagfawixini.

“Emîmf bî neaíwapiyi.” uríagí nânîrîni.

¹¹ Parisi wa nîwîmearo rîxa sîmf tîni úrapí xwíyíá nurîro omî iwamíó wîwapiyanîro nânî re uríagfawixini, “Anínamî dâñí emîmf bî neaíwapiyi.” uríagí

¹² Jisaso awa nânî xegí xwioxíyo dâni mîñí nîpénîrî “Ini!” nîrîrî re urîñinigini, “Judayí agwí ríná ñweagfáyíné pí nânî ‘Emîmf neaíwapiyi.’ nîrarîñoi? E nîrarîñagí aiwí emîmf soyíné nîrarígíapî wí nemíméni.” nurîrî

¹³ ayo pîni nîwiárimî wiepîsarîñowa tîni ewéyo nîpîxemoánîro ipiyo oríwámî dâni nânî ugíawixini.

Ewayí ikaxí yisí nânî urîñí nânîrîni.

¹⁴ Nuróná aiwá nânî dîñí aríá nîkeamoro bisíkerfá ná bîni ewéyo wenípinî nîmeámî waríná

¹⁵ Jisaso Parisiowa naní rayiro sipí rayiro yarîñpa wiepîsarîñowa axípi yanîro neríná omî dîñí mîkwîropa nero ríwí nîmopîrîxinîrî ewayí xwíyíá nurîríná sekaxí re urîñinigini, “Soyíné píranîñí emépoyi. Bisíkerfá yisí —Bisíkerfá sîni sîñí enáná yisí onîmiápi táf aiwí nîmîni íkwianwí neapínarîrî nîmîga wiápinîmearîñîrîni. Yisí Parisiowayá tîni Xerotoyá tîni nânî wáyí nero emépoyi.” urîñinigini. Uyíní yisínîñí wigí xwioxíyo íkwianwí eapínîñîgîni e uraríná

¹⁶ wîwanîñowa re rîñigfawixini, “None bisíkerfá menagi nânî neararîni.” rînarîñagí

¹⁷ o aríá nîwirî mîxf re urîñinigini, “Pí nânî ‘Bisíkerfá mayonerîni.’ rînarîñoi? Sîni sîñwí oxoaro dîñí moro mepa reñoi? Segí mîñí sîñánîñí rimónîni?”

¹⁸ Sîñwí tégíoyíné aiwí sîñwí mîwîñîpa rîyarîñoi? Aríá tégíoyíné aiwí aríá mîyarîñí reñoi? Nionî bisíkerfá wé wú núnî kwîkwîrîmî nerî áamá 5,000yo mîni wîñá nânî dîñí mîseainarîñîrîni?

¹⁹ Aiwá ayí nîniro táfí soxí fá xwé arariyo aumaúmí yárigfawixini?” uríagi awa “Wé wúkaú síkwí waú apimî aumaúmí yárinwanigini.” uríagí

²⁰ o ámî re urîñinigini, “Nionî bisíkerfá áamá 4,000yo níkwîrîrî wîñápi soxí fá arariyo miárigfawixini?” uríagi awa “Wé wúúmî dâñí waúmî miárinwanigini.” uríagí

²¹ o re urîñinigini, “Soyíné sîni majíá rimónîñoi? ‘Aiwá menáná árînone mîneaiapîpaxorîni.’ rîniawîarîñoi?” urîñinigini.

Sîñwí supáriní womî naní imîxiní nânîrîni.

²² E nuríísáná nuro aní yoí Betísaidayo niwiékînimearo nayoaro emearíná áamá wí sîñwí supáriní wo Jisaso píranîñí imîxinî nânî nîméra

nɪbɪro waunɪ rɪxɪŋɪ re urɪgɪfawixɪnɪ, “Joxɪ wé seáyɪ e nɪwikwiárɪrɪ nanɪ imɪxɪréɪnɪ?” urɪfagɪ

²³ Jisasɔ sɪŋwɪ supárɪŋomɪ wéyo fá nɪxɪrɪmɪ anɪ Betɪsɪda e nɪwárɪmɪ nurɪ yánɪ e dánɪ nɪrómáná oyá sɪŋwɪyo reanɪwɪ núrɪrɪ wé seáyɪ e nɪwikwiárɪrɪ yarɪŋɪ re wɪŋɪnɪgɪnɪ, “Joxɪ amɪpɪ wɪ sɪŋwɪ rɪwɪnɪŋɪnɪ?” urɪfagɪ

²⁴ o sɪŋwɪ nanɪrɪ re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Ámá wɪ anɪ emearɪŋagɪfá sɪŋwɪ nɪwɪnɪrɪ aɪwɪ íkɪánɪŋɪ imónɪŋagɪfá wɪnɪŋɪnɪ.” urɪfagɪ

²⁵ ámɪ bɪ wé sɪŋwɪyo seáyɪ e wikwiáráná o rɪxa sɪŋwɪ anɪŋɪ nanárɪrɪ xegɪ sɪŋwɪ rɪxa nanɪ éagɪ amɪpɪ nɪyonɪ xɪxenɪ wɪnɪŋɪnɪgɪnɪ.

²⁶ Xɪxenɪ wɪnáná Jisasɔ o xegɪ anɪ e nánɪ nurowárɪrɪnáná re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Dɪxɪ anɪ e nánɪ nurɪnáná ámɪ Betɪsɪda tɪyo nánɪ mupanɪ.” urɪŋɪnɪgɪnɪ.

Pitao “Kiraisoxɪrɪnɪ.” urɪŋɪfá nánɪrɪnɪ.

²⁷ Jisasɔ tɪnɪ xegɪ wiepɪsarɪŋowa tɪnɪ nɪwiápɪnɪmeámɪ nuro anɪ xwé yoɪ Sisaria Piripai tɪŋɪyo íkwɪrónɪŋɪpɪmɪ nánɪ nurɪnáná awamɪ yarɪŋɪ nɪwɪrɪ re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Ámá yɪ nionɪ nánɪ arɪre rarɪŋoɪ?” urɪfagɪ

²⁸ awa re urɪgɪfawixɪnɪ, “Wɪ re rarɪŋoɪ, ‘Jono wayɪ nɪneameaɪa wago ámɪ nɪwiápɪnɪmearɪ rɪfá yarɪnɪ?’ rarɪŋoɪ. Ámɪ wɪ re rarɪŋoɪ, ‘Enɪnáná Gorɪxoyá xwɪyɪfá wɪfá rókɪamoagɪ mɪpé anɪnamɪ peyɪŋɪ Iraiiaoyɪ rɪnɪŋo nɪweapɪrɪ rɪfá yarɪnɪ?’ rarɪŋoɪ. Ámɪ wɪ re rarɪŋoɪ, ‘Enɪnáná Gorɪxoyá xwɪyɪfá wɪfá rókɪamoagɪfá wo nɪwiápɪnɪmearɪ rɪfá yarɪnɪ?’ rarɪŋoɪ.” urɪfagɪ

²⁹ o sɪnɪ yarɪŋɪ nɪwɪrɪnáná re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Ayɪ e nɪrɪro aɪwɪ sewanɪjoyɪné nionɪ nánɪ gorɪnɪ rarɪŋoɪ?” urɪfagɪ Pitao re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Joxɪ Kiraisoxɪ, nene yeáyɪ neayɪmɪxemearɪfá nánɪ arɪowayá xwɪfá piaxɪyo dánɪ iwɪaronɪoxɪrɪnɪ.” urɪfagɪ

³⁰ o ŋwɪ íkaxɪ re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Soyɪné nionɪ e enɪáonɪ nánɪ áwanɪ murɪpa époyɪ.” urɪŋɪnɪgɪnɪ.

Áwanɪfá “Nionɪ nɪnɪpɪkɪpɪrɪfárɪnɪ.” urɪŋɪfá nánɪrɪnɪ.

³¹ Xewanɪŋo nánɪ iwamɪfó nuréwapɪyɪrɪ re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Ámá imónɪŋáonɪ rɪnɪŋɪ xwé wɪ meámɪfárɪnɪ. Negɪ mebáowa tɪnɪ apaxɪpánɪŋɪ imónɪgɪfá xwéowa tɪnɪ Gorɪxoyá ŋwɪ íkaxɪ eánɪŋɪpɪ mewegɪfáwa tɪnɪ nionɪ rɪwɪ nɪmóáná wa nɪnɪpɪkɪpɪrɪfárɪnɪ. E nerɪ aɪwɪ sɪfá wɪyau wɪyɪ óráná ámɪ wiápɪnɪmeámɪfárɪnɪ.” nurɪrɪ

³² pɪné sɪŋánɪ e rɪmóagɪ Pitao Jisasomɪ nɪmeámɪ nurɪ yánɪmɪ nɪrómáná rɪxa mɪxɪ urɪmɪnɪrɪ nánɪ nerɪ “E wɪ mɪnearɪpanɪ.” urarɪnáná

³³ Jisasɔ omɪ rɪwɪfá numorɪ wiepɪsarɪŋɪfá wɪfámɪ sɪŋwɪ nɪwɪnɪrɪfáná omɪ mɪxɪ nurɪrɪ re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Setenoxɪnɪ, pɪnɪ nɪnɪwɪárɪmɪ uɪ.” nɪrɪrɪ re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Pitaoxɪ amɪpɪ nánɪ Gorɪxo wimónarɪŋɪpɪ nánɪ dɪŋɪfá mɪmó ámá wimónarɪŋɪpɪ nánɪ moarɪŋɪnɪ.” nurɪfásáná

³⁴ ámá e epɪroyɪfá egɪfáyo “Eɪnɪ.” nurɪrɪ xegɪ wiepɪsarɪŋowa tɪnɪ nawɪnɪ awɪ neánɪmáná enáná re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Soyɪné woxɪ nionɪ yarɪŋápa emɪnɪrɪ nánɪ nionɪ tɪnɪ nurɪnáyɪ re erɪfárɪnɪ. Dɪxɪ simónarɪŋɪpɪ wɪ mé rɪwɪmɪnɪ nɪmamorɪ re nɪyɪawɪrɪ ‘Jisasomɪ xɪdarɪŋagɪfá nánɪ ámá wa íkɪfáyo nɪnɪyekwɪroárɪro nɪnɪpɪkɪróná ayɪ ananɪrɪnɪ.’ nɪyɪawɪrɪ nɪxɪdɪrɪfárɪnɪ.

³⁵ Ámá go go ‘Jisasomɪ nɪxɪdɪrɪnáyɪfá ámá wa nɪpɪkɪpɪrɪxɪnɪ.’ nɪyɪawɪrɪ nánɪ nionɪ mɪnɪxɪdɪfá xegɪ wará éfá nɪmenɪrɪ nerɪnáná xewanɪŋo anɪŋɪnɪ

ikeamónínfáríní. E neri aiwí áamá go go nioní níníxǵdíri xwíyǵá yayí seainarínǵpí nání wǵí emearínǵagi nání píkiánáyí, o anínǵíní mikeamóní nioní níníxǵdíriǵpímí dǵnǵí erǵkiemeánínfáríní.

³⁶⁻³⁷ Áamá go go nioní mǵnǵíxǵdí íyǵá ǵá nǵgwí amǵpí emeámíníri náníní nǵra nuri nǵmeáísáná xewanínǵo anínǵíní ikeamónáná ayí nanǵraní? Oweo! Amǵpí nǵnǵí xwǵá tǵyo dǵnǵí mǵmúropa neri aiwí xewanínǵo anínǵí ikeamónáná amǵpí apí tǵnǵí xegí wará anínǵí nǵweanǵá nání roayírónipaxǵmaní.” nuri

³⁸ re urínǵínigíní, “Seyǵné nuro áamá agwí ríná nǵweagǵáyí Gorǵxomi dǵnǵí mǵwǵkwǵró ǵwǵí nǵra warǵǵáyí tǵnǵí e nǵmerǵná nioní nání ayá seainíri pǵné nioní rarínǵapí ení nání ayá seainíri yarínǵagi nání áamáyo yumǵí nǵwirǵnáyí, áamá imónínǵáoní nǵweapǵrǵná ikǵnínǵáoní weapǵrǵí gǵí ápo xwǵnǵá eaarínǵpa nioní ení xwǵnǵá eaǵáoní anǵnájí wa tǵnǵí weapǵrǵí neri xǵo nání ení ayá nǵníníri ‘Go rǵanǵí?’ rǵmǵfáríní.” urínǵínigíní.

9

¹ Ámǵí re urínǵínigíní, “Nioní nepa seararínǵagi nání píránínǵí arǵá nǵpoyí. Áamá re rogǵá wíyǵné sǵnǵí mǵpepa nerǵná enǵí eánínǵí Gorǵxo xǵo xegí xwioxǵyo mǵmeámǵí neri píránínǵí seamenǵweanǵá nání imónínǵpí imónarínǵagi sǵnǵwǵí wǵnǵpǵrǵfáríní.” urínǵínigíní.

Jisaso nǵkǵnǵíri xegí bǵí imónínǵí náníri.

² Rǵxa sǵá wé wǵmǵmǵí dǵnǵí wo óráná o Pitaomǵí tǵnǵí Jemisomǵí tǵnǵí Jonomǵí tǵnǵí nǵwirǵmeámǵí dǵwǵí xwé bimǵí nǵpeyiro wǵwǵnǵí nǵnǵwearǵná wǵgǵí sǵnǵwǵí anǵǵé dǵnǵí re enǵínigíní. Jisaso wará xegí bǵí nǵmóníri

³ xegí rapǵrapǵí ení wǵá nókíaríri áamá wí wayí nǵrorǵná apǵá e wéí mǵropaxǵí apǵá xǵáwǵí weárínǵínigíní.

⁴ E yarǵná Gorǵxoyá wǵá rókíamoagǵí Iraiǵaoyí rínínǵo tǵnǵí enǵíná yagǵí Moseso tǵnǵí omǵí nǵwǵmearí o tǵnǵí xwíyǵá rǵnarǵná

⁵⁻⁶ wǵepǵsarínǵowa wáyí ayǵkwǵí mǵwǵnǵagǵí nání Pitao “Píó urǵmǵnǵí?” nǵyaiwǵí úrapí xwíyǵá nuri Jisasomǵí re urínǵínigíní, “None re nǵnǵwearǵná nanǵríní. Ananǵí re nǵweapaxǵríní. Anǵí pǵpákǵí wǵkaú wí, joxǵí nání wǵwáyí, Moseso nání wǵwáyí, Iraiǵao nání wǵwáyí omǵíraneyí.” nurimáná enǵáná

⁷ agwǵí bǵí rǵtǵí wǵáráná agwǵpímí dǵnǵí xwíyǵá bǵí re rínínǵínigíní, “O gǵí íwǵí dǵnǵí sǵxǵí yǵnǵáoríní. Pí pí xwíyǵá searánáyí arǵá wǵpoyí.” uráná

⁸ wenínǵí éǵáyí wǵnǵǵfawixíní. Áamá wo mǵpa Jisasonǵí iwo nǵweanǵagi wǵnǵǵfawixíní.

Iraiǵao nání yarínǵí wǵgǵá náníri.

⁹ E nǵwǵnǵmáná dǵwǵí mǵnǵǵyo dǵnǵí pǵnǵí nǵwǵíarímí nǵweapǵróná Jisaso nǵwǵí ikaxǵí re urínǵínigíní, “Rǵpǵí nanǵápǵí nání áamáyo áwanǵí murǵmǵpa époyí. Áamá imónínǵáoní rǵxa nǵperǵí xwǵrǵpáyó dǵnǵí nǵwǵíapǵnǵmeámáná enǵáná íná ananǵí áwanǵí urǵméǵrǵxíní.” urǵagǵí

¹⁰ awa dǵnǵí ǵá nǵxǵrǵro xwíyǵá “Nǵperǵí xwǵrǵpáyó dǵnǵí wǵápǵnǵmeámǵfáríní.” urǵpǵí nání ududǵí nero “Pí nání rǵá nearínǵo?” nǵrǵnǵro

¹¹ yarínǵí re wǵgǵfawixíní, “Pí nání nǵwǵí ikaxǵí eánínǵpí mewegǵáwa re rarǵǵfáríní, Iraiǵao rǵxa bǵnǵmǵí enǵáná rǵwǵíyo áamá nene yeáyí

neayimixemeanfo arfowayá xwíá piaxyfo dání iwiaronfáriní. pí nání rarigfáriní?" uráfá

¹² o re uriniginí, "Ayí nepariní. Irajao xámi nĩbiri áamá wigí yarigfápi rfwímíní mamoro Gorixomí dñí wíkwíro epíri nání xwiyá nurí aiwí xwiyá Gorixoyá nĩriní eániní ripí 'Áamá imónĩnomí rñiní nĩwiyiro xwíá wikxepírfáriní.' xwiyá api ení pí nání rñiní?" nurí

¹³ re uriniginí, "Nwí ikaxí eáninípi mewegáwa e nĩiro aiwí nioní re searariní, 'Irajao ríxa bñagí aiwí áamá rfwamíní xfo nání eáninípi omí arfá mĩwí wigí dñí tñí sipí nĩwiéra ugáfawixiní.' searariní." uriniginí.

Íwí imfó xixéroariní womí mĩxí umáiníní nániríní.

¹⁴ Jisaso awa tñí ámi xegí wiepísaríní wíami wímeaníro nání nĩweapíro awa tñe áamá epíroyí enagfá nĩwĩro awa nwí ikaxí eáninípi mewegá wa tñí xwiyá sñmí tñí rĩnarĩnagfá nĩwĩro

¹⁵ ríxa anwí e bñá áamá e epíroyí egfáyí Jisaso weparĩnagí nĩwĩro sirí nĩpĩkĩnĩro yayí wianĩro nání anĩnĩ nuro wímeáaná

¹⁶ o yaríní re winiginí, "Awa tñí pí nání xwiyá sñmí tñí rĩnarĩnó?" uráfá

¹⁷ áamá e epíroyí egfáyí wo re uriniginí, "Nearéwapĩyarĩnoxiní, gí íwomí imfó xixéroariní nání maní pĩrónáriní.

¹⁸ Imfó meaní eáaná meákĩkwíání yáriní maní sñwí kĩrĩwĩnĩrĩ sĩkwí wé sñwá yáriní yárarĩríní. Nioní joxí nání nĩmeáa bñá aiwí joxí mĩnweanagí nání dñí wiepísarĩnagfá 'Soyñé mĩxí umáinowárpoyí.' uráfá aiwí awa wí ananí mĩxí umáinowárpaxímaní." uráfá

¹⁹ Jisaso ríxa anidíní nĩwíaiwiri nání re uriniginí, "Agwí ríná nweagfáyíne nioní tñí nemerane emá obaxí nĩseamúrógí aiwí sñí Gorixomí dñí mĩwíkwíroarĩgá reñó? Arĩre searayimĩnĩ?" nurí

"Íwomí nĩwĩrĩmeámí bñpoyí." uráfá

²⁰ ríxa nĩwĩrĩmeámí nĩbĩro imfó Jisasomí sñnwí nĩwĩrĩfná re eniginí. Meaní eáaná sinapĩxwífní néra nĩpiérorí xwíáyo nĩwieága urí meákĩkwíá pumĩrĩ yarĩnagí

²¹ xanomí Jisaso re uriniginí, "Sa ararĩ enĩríní?" uráfá re uriniginí, "Sñí onĩmiáo dání e néra unĩríní.

²² Imfó íwomí iníná xwíá oikixémĩnĩrĩ re yarĩríní. Nĩxerĩ ríáyo ikeáarĩrĩ nĩxerĩ inĩgíyo mamówarĩrĩ yarĩríní." nurí "Jisaso ení yopa megĩnĩrĩenĩnó?" nĩyaiwiri re uriniginí, "Joxí 'Ananí naní imĩxĩpaxonĩríní.' nĩyaiwinĩrĩfnáyí wá nĩyeaomĩxĩrĩ arĩrá yealí." uráfá

²³ Jisaso re uriniginí, "Joxí 'O naní mĩmĩxĩpaxonĩríní.' nĩnĩaiwiri rĩnĩrarĩnĩ? Jwanĩnoxí Gorixomí dñí wíkwíroí. Áamá gĩyí Gorixomí dñí kĩwírófáyí amĩpí aí ananí arĩrá winĩnó." uráfá

²⁴ íwomí xano apaxí mé re uriniginí, "Gorixomí dñí wíkwírómĩnĩrĩ yarĩnagí nání aga pĩrániní wíkwírómí nĩmĩxeí." uráfá

²⁵ Jisaso áamá obaxí o tñí e nání mĩrĩ bĩmiarĩnagfá nĩwĩnĩrĩ imfó íwomí xixéroariní mĩxí numáinowáriní re uriniginí, "Maní pĩróáriní arfá pĩróáriní enoxí íwomí pĩnĩ nĩwíarĩmĩ nurí ámi bĩ tñí rfwímíní nĩrorí mĩxixéropaní." uráná

²⁶ imfo makirfwf nĩmori meanĩ neari iwo sinapixwfnĩ niyáriti wenjána omĩ pĩnĩ nĩwiárimĩ unĩnigĩnĩ. Pĩnĩ nĩwiárimĩ úaná iwo rĩxa nĩperĩnĩnĩ wenjagĩ nĩwinĩro áamá obaxĩ “Rĩxa nĩperi rĩa wenjot?” rarĩnjagfa aiwĩ

²⁷ Jisaso xegĩ wéyo fá nĩmaxĩrimáná m̄feyoááná o wiápĩnĩmeanĩnigĩnĩ.

²⁸ Nĩwiápĩnĩmeámáná enjána Jisaso nuri anĩyo nĩpáwiri njewanjána xegĩ wiepĩsarĩnjowa wigĩpi ínĩmĩ yarĩnĩ re wigfawixĩnĩ, “Pĩ nánĩ imfó iwomĩ xĩxéróomĩ mĩxĩ umáinowáripaxĩ mimónĩpa éwanigĩnĩ?” urĩagfa

²⁹ o re urĩnĩnigĩnĩ, “Soyíné segĩ dĩnĩ tĩnĩ imfó tĩnĩnĩ imónĩnjyĩ mĩxĩ umáinowáripaxĩ menĩnĩ. Gorĩxomĩ dĩnĩ wĩkwĩroro yarĩnĩ wiro nerónáyĩ, ananĩ oyá dĩnĩ tĩnĩ mĩxĩ umáinowáripaxĩ imónĩpĩráoĩ.” urĩnĩnigĩnĩ.

Ámĩ yumfĩ “Nĩnĩpĩkipĩfĩrĩnĩ.” urĩnĩ nánĩrĩnĩ.

³⁰ Awa anĩ ayo pĩnĩ nĩwiárimĩ Gariri pĩropenĩsfyo áwinĩmĩ nurfná Jisaso “Ámá nionĩ pwarĩnjagĩ nánĩ njĩfá mimónĩpa oépoi.” yaiwinĩnigĩnĩ. Ayf rĩpi nánĩ e yaiwinĩnigĩnĩ.

³¹ Wiepĩsarĩnjowamĩnĩ nuréwapĩyiri re urayĩnĩnigĩnĩ, “Ámá imónĩnjáonĩ nánĩ mĩyĩ uráná nĩnĩpĩkipĩfĩrĩnĩ. Nĩpĩkĩfá aí sfá wĩyaú wĩyĩ óráná xwáripáyó nĩwémáná ámĩ nĩwiápĩnĩmeámĩfĩrĩnĩ.” urayarĩnjagĩ aiwĩ

³² awa sĩnĩ nĩpĩkwĩnĩ njĩfá mimónĩpa nero aí masĩsfá nĩwiro nánĩ yarĩnĩ bĩ mĩwigfawixĩnĩ.

“Go gone seáyĩ e imónanfwárfanĩ?” rĩnigfá nánĩrĩnĩ.

³³ Awa anĩ yof Kapaneamĩ nĩrémoro anĩyo nĩpáwiro nĩnjwearfná Jisaso wiepĩsarĩnjowamĩ yarĩnĩ re winĩnigĩnĩ, “Óf e nĩbĩranéná pí xwĩyfá nĩrĩga bĩfawixĩnĩ?” urĩagf aiwĩ

³⁴ awa “Negĩ woxĩ goxĩ áminá nimónĩrĩ neamenjewanjána wĩone sĩmanjwfyónĩnĩ ínĩmĩ yeáyf rurfnanfwárfanĩ?” nĩrĩga bĩfá enjagĩ nánĩ ayá nero xwĩyfá bĩ murĩ kikiáfá yarĩnjagfa

³⁵ o éf nĩnjweámáná wiepĩsarĩnĩ wé wúkaú sĩkwf wáú awamĩ “Soyíné awĩ neánĩro re njwénapĩpoi.” nurĩrĩ re urĩnĩnigĩnĩ, “Ámá ‘Nionĩ sĩmanjwfyónĩnĩ onurfnayĩpoi.’ nĩyaiwirĩnj o re éwinĩnigĩnĩ. Ámá nĩyonĩ xĩnálnĩnĩ nimónĩrĩ arĩrá wĩwinĩnigĩnĩ.” nurĩrĩ

³⁶ niaíwĩ miá bĩ nĩmearĩ áwinĩ e éf nurárimáná wé nĩmakfĩkĩyiri ámĩ re urĩnĩnigĩnĩ,

³⁷ “Ámá wo nionĩ nĩxĩdĩrĩnáyf niaíwĩ rĩpĩnĩnĩ imónĩnjyĩ peayf mĩwianf wéyo nĩmerfnáyf apimĩnĩ wéyo mĩmearĩnĩnĩ. Nionĩ wéyo nĩmerĩ gĩ ápo, nĩrowárenapĩnjomĩ enĩ wéyo umerĩ yarĩnĩ.” urĩnĩnigĩnĩ.

“Ayf tĩámĩnĩ mĩkumĩxinĩgĩfáyf none tĩámĩnĩ imónĩnĩ.” urĩnĩ nánĩrĩnĩ.

³⁸ Jono re urĩnĩnigĩnĩ, “Neaiepĩsarĩnjoxĩnĩ, none ámá wo yof joxĩyá nĩrĩrĩ imfó mĩxĩ umáinowárapĩnjagĩ nĩwinĩrane o none tĩnĩ nawĩnĩ memearĩnjagĩ nánĩ xe oenĩrĩ sĩnjwĩ wĩnanĩrĩ enjwámanĩ.” urĩagf

³⁹ Jisaso re urĩnĩnigĩnĩ, “Apĩ e imĩxáná pĩrf mĩwialĩkipanĩ. Ámá go go yof nioniyá nĩrĩrĩ emĩmĩ nemĩ nuri anĩnĩ ikayfwf nĩmearĩpaxf imónĩnĩmenĩnjot.

⁴⁰ Ámá ayf tĩámĩnĩ mĩkumĩxinĩpa nerfnáyf ayf none tĩnĩ imónĩnĩ. Ayĩnánĩ e éfáyo bĩ pĩrf mĩwialĩkipanĩ.

41 Ámá go go soyíné Kiraisoní nìxǎdíro wáf urímero yaríṇagá nání arírà nìseairí iniǎǎ bǎ aǐ niwirí nìseaiapírínáyí, Goríxo e éo nání wí dǎǎ arǎá mikeamó omí xixenǎ arírà winǎríní.

Íwǎf oépoynírí wíwapiyaríǎǎ náníríní.

42 “E nerí aǐwǎ ámá go go nǎíwǎ rǐpíamí nioní dǎǎ nǐkwíroaníro yaríǎǎpíamí pírǎ wǎíakímínírí nerí íwǎf oépoynírí wíwapiyaríná Goríxo ‘O xwíyǎ mayoríní.’ mǎrǎ rǐxa nǐpémáná enǎnǎ rínǎǎ xwé winǎríní. Síní nǎíwǎpíamí íwǎf nání mǎwíepísipa enǎnǎ ámá wa omí fǎ nǐxero sǎǎ xwé wo sǎǎwǎf tǎnǎ gwǎ nǐjǎrǐro rawírawáyo nǐmamówǎrínáyí, sǐpǐ enǎǎǎ aǐwǎ rínǎǎ Goríxo wímínírí enǎǎpínǎǎ imónǎǎpímaní.

43-44 Íwǎf nání wé íeapǎ nǐsínírínáyí nǐwákwinírí emí morǎníní. E níníríná rínǎǎ xwé nǐsínírí aǐwǎf wé rasǎ enǎ tǎnǎ opéírí aǐ anǎnamí nání nǐpeyírínáyí ayí ananíríní. Wé núkaúní íeapǎ nerí íwǎf meáú síní ú tǎnǎ neríná rǎá anǎǎǎ wearíǎǎfómíní nuri rǎá nǐrínírínáyí ayí nanǎǎmaní.

45-46 ‘Sǐkwǎf rú tǎnǎ íwǎf nání anǎǎ oememíní.’ yaiwíú sǐkwǎf ú mǎǎǎ nǐwákwinírí emí morǎníní. E níníríná rínǎǎ xwé nǐsínírí aǐwǎf sǐkwǎf rasǎ enǎ tǎnǎ opéírí aǐ anǎnamí nání nǐpeyírínáyí ayí ananíríní. Sǐkwǎf ‘Íwǎf nání oumíní.’ yaiwíarǎǎǎ tǎnǎ enǎnǎ nǐperíná Goríxo rǎá anǎǎǎ wearíǎǎfómíní ayí nanǎǎmaní.

47 Sǎǎwǎf wǎnǎyí tǎnǎ íwǎf nání nǐmorínáyí sǎǎwǎf ayí nǐyorí emí morǎníní. E níníríná rínǎǎ xwé nǐsínírí aǐwǎf sǎǎwǎf ná wíyíní nanǎǎ opéírí aǐ anǎnamí nání nǐpeyírínáyí ayí ananíríní. Sǎǎwǎf íwǎf nání mófíyí tǎnǎ néísáná nǐperíná Goríxo rǎá anǎǎǎ wearíǎǎfómíní nǐsǐkeáárínáyí ayí nanǎǎmaní.

48 Rǎá anǎǎǎ wearíǎǎfómíní mǐpé anǎǎǎ nǐsírí rǎá ení anǎǎǎ rínírí yaríǎǎríní.

49 “Saxǎ aǐwáyo moaríǎǎpá Goríxo rǎá ení ámá nǎnǎ nanǎǎ oimónǎǎpoynírí saxǎnǎǎf e monǎríní.

50 Saxǎ aǐwǎf aǐwǎf imǎxaríǎǎ enǎǎǎ nání nanǎǎríní. E nerí aǐ xegǎf aǐwǎf yaríǎǎpí anǎpǎ nerí aǐwǎnǎǎ imónǎǎǎ aríge nerí ámí aǐwǎf eníǎǎ? Soyíné saxǎnǎǎf nímóníro saxǎ aǐwáyo aǐwǎf imǎxaríǎǎpá ámá nǐyoní píránǎǎf e nǐwirínáyí, sewanǎǎǎfómíní mǐmǎfeyoánǐpa nero píránǎǎf nǐkumǎxíníro néra úfǎxíní.” uríǎǎnǎǎnǎ.

10

Apǎxǎf emí moaríǎǎpá náníríní.

1 Jísaso nǐwǎpínǎǎmearí e pǎnǎ nǐwǎrǎmí nuri Judía pǐropenǎfómíní nímúrórí iniǎǎǎ Jodaní rapáyo jǎrǎwámí dǎnǎ waríná oxǎf apǎxǎf epǎroyí nero o tǎǎf e awí eánáná xegǎf yaríǎǎpá ámí uréwapiyaríná

2 Parísí wa nǐwíméaro omí íwamǎf nǐwíwapiyíro re uríǎǎfawíxíní, “Wa negǎf ṇwǎf ikaxǎf eánǎǎpí fǎ nǐrooro re raríǎǎríní, ‘Xegǎf oxo apǎxímí ananí emí mopaxǎríní.’ raríǎǎríní. Wa ‘Emí mopaxǎmaní.’ raríǎǎríní. Joxíyǎ dǎǎ aríge simónaríní? ‘Ananí emí mopaxǎríní.’ rǎsimónaríní? ‘ṇwǎríní.’ rǎsimónaríní?” urǎǎǎǎ

3 re uríǎǎnǎǎnǎ, “Moseso enǎnǎ segǎf seárfawéyo ṇwǎf ikaxǎf nuriíná pǐof uríǎǎnǎǎnǎ?” urǎǎǎǎ

4 re uríǎǎfawíxíní, “Moseso ámá apǎxǎf emí moaníro nání ananí payǎf re rínǎǎpí ‘Nioní ímí anǎǎǎf emí móáríní.’ rínǎǎpí nǐroo owíowǎrfómíní sǎǎwǎf neanǎǎríní.” urǎǎǎǎ aǐwǎf

⁵ Jisaso re uriniginini, “Soyfne segf dinf tñi nixfdiro arfki segf apixf emi moanro yarinagfa nani Moseso nwf ikaxf api nriri eanfrini.

⁶ E neri aiwi xwiya ripi nriri rwaminj eanfrini, ‘Gorixo enina xwfa imixiri anina imixiri nerina oxif imixiri apixf imixiri eanfrini.

⁷⁻⁸ Ayinani oxo xaniyaumi pñi nwiarimana xegf apixi tñi nikumixinirina na ayf na bininijf imonipisfirini.’ E nrinir eanijf enagi nani xixegini monarigifimani. Na ayf na bininijf nimoniri emearigifini.

⁹ Ayaú nimeanimi nemerina Gorixo nwrarinj enagi nani pñi nwiarinimi mupa oepiyi.” nurimi nuri

¹⁰ anjyo nipawiri nweanana wiepisarinjowa ami o meanigfa nani urfpi nani yarinj wiana

¹¹ o re uriniginini, “Áma go go xegf apixf emi nimori wi nimearinayf, xami meanimi sipi wikararini.

¹² Apixf gi gi eni xegf xiagwomi pñi nwiarinimi nuri womi nimeanirinaf, xami meanijomi sipi wikararini.” uriniginini.

Niaíw onímiápiami wé ikwíkwíarimf enj nánirini.

¹³⁻¹⁴ Áma wí Jisaso wigf niaíw oimónipoyiniri wé wikwíarini nimeami baná wiepisarinjowa mixi urarinagfa Jisaso awa prf urakianro yarinagfa nwiniri wif dinf nwiawiri re uriniginini, “Soyfne prf murakipani. Gorixo wxioxyo mimeami neri piranijf seamenjweani sinani nimonirina o áma niaíw tiyf yapf nioni dinf níkwírófáyo menjweanfa enagi nani soyfne prf murakipani. Nioni tfe nani xe obfpoi.

¹⁵ Nioni nepa seararinini. Áma giyf giyf niaíw pia xaniyaumi dinf ikwíro ro simanwfyonijf yeayf urinro yarigfápánijf Gorixomi e mepa nerinaf, o wxioxyo mimeami neri piranijf seamenjweanapimi wí páwipírfámani.” nurimána

¹⁶ niaíw pia wimi nimeari sáyo nñwírarinimána wé seayf e wikwíariri “Gf apo piranijf oumeni.” riri nwia uniniginini.

Áma amípi mímúrónijf wo nánirini.

¹⁷ Jisaso nwiápnimeami anj wíyo uminiri yarina áma wo o tñf e nani mrf nibiri smimanjimi dani xominj niyikwiri yarinj re winiginini, “Nearéwapiyarinj nanoxini, arige nerina nioni dinf niyiminj tñáoni imonimfarini?” uragf

¹⁸ o “Jisaso Gorixorani?” oyaiwiniri re uriniginini, “Joxi pi nani ‘Nearéwapiyarinjoxini nñinirina ‘Nanoxini nrini? Áma wí nanfmani. Sa Gorixo nanorini.

¹⁹ Joxi nwf ikaxf eanijpi nani rixa nijfa imonijini. ‘Nwiápnimeari áma wí mipkipa erfini. Áma wí tñi fwf minipa erfini. fwf mmeapa erfini. Yaf murpa erfini. Yaf nurepisiri fwf murápipa erfini. Inókimi tñi ápomi tñi wéyo merfni.’ E rinijpi joxi rixa nijfa imonijini.” uragf

²⁰ o re uriniginini, “Nearéwapiyarinjoxini, api nipiñi sini ononi imonijaé dani prf mwiálki piranijf nixfda binarini.” uragf

²¹ Jisaso sinjw agwf nwiniri wá nwianiri nani re uriniginini, “Nipiñi nixfdiri aiwi ami bi sinirini. Joxi nuri dixf iyfa fa tñi xwfa tñi amipi dixyf nigwf nani bf neri nigwf meáyf áma aiwa nani ikeamóniro aikf nani ikeamóniro egfáyo mñi wírixini. E nemoxi nibiri

nɪnɪxɪdɪmerɪnáyɪ, rɪwéná nɪpémáná anɪnamɪ nánɪ nɪpeyiríná amɪpí joxɪyá aga xwé nɪdéronɪfárɪnɪ.” urɪagɪ aɪwɪ

22 o amɪpí wí mɪmúrónɪŋo enagɪ nánɪ dɪŋɪ sɪpí nɪwirɪ e mepaxɪ wimónɪagɪ nánɪ sɪmɪmanɪ kɪpɪŋɪ nɪyimɪ unɪnɪgɪnɪ.

23 Sɪmɪmanɪ kɪpɪŋɪ nɪyimɪ úagɪ Jisaso xegɪ wiepɪsarɪŋowamɪ sɪŋwɪ nɪwɪnɪmerɪ re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Amɪpí xwé tɪgɪáyɪ ananɪ Gorɪxomɪ dɪŋɪ nɪwɪkwɪroro o xwioxɪyo mɪmeámɪ nerɪ umenɟweanɪfɛ páwɪpaxɪmanɪ.” nurɪrɪ

24 awa xɪo rɪpɪ nánɪ ududɪ yarɪŋagɪa nɪwɪnɪrɪ ámɪ re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Niaɪwoyɪné, áamá wí anɪŋɪ mɪnɪ yanɪro nero aɪwɪ ananɪ Gorɪxomɪ dɪŋɪ nɪwɪkwɪroro o xwioxɪyo mɪmeámɪ nerɪ umenɟweanɪfɛ páwɪpaxɪmanɪ.

25 ‘Kamerɪ enɪ rapɪrapɪ gwɪ kiwearɪgɪá óɟyimɪ ananɪ páwɪpaxɪrɪnɪ.’ rɪyaiwɪarɪŋo? Áamá amɪpí xwé tɪgɪáyɪ kamerɪ enɪ óɟyimɪ mɪpáwɪpa éɪpɪnɪŋɪ Gorɪxo seamenɟweanɪfɛ nánɪ ananɪ páwɪpaxɪmanɪ.” urɪagɪ

26 awa ududɪ nɪkárɪnɪro re urɪgɪawɪxɪnɪ, “E imónɪŋáná áamá gɪyo Gorɪxo yeáyɪ uyimɪxemeanɪfárɪnɪ?” urɪagɪa

27 Jisaso sɪŋwɪ agwɪ nɪwɪnɪmáná re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Áamá wí mepa epaxɪ nɪmónɪmáná aɪwɪ Gorɪxoyá dɪŋɪ tɪnɪ ananɪrɪnɪ. Amɪpí Gorɪxo mepa epaxɪ wí mɪmónɪŋagɪ nánɪ oyá dɪŋɪ tɪnɪ epaxɪrɪnɪ.” uráná

28 Pitao re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Ai, none negɪ amɪpí rɪxa pɪnɪ nɪwiárɪmɪ joxɪ rɪxɪdɪmearɪŋwɪnɪ.” urɪagɪ

29-30 Jisaso re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Nepa seararɪŋɪnɪ. Áamá gɪyɪ gɪyɪ nionɪ dɪŋɪ nɪnɪkwɪroro xwɪyɪá nionɪ nánɪ yayɪ seainarɪŋɪpɪ wáɪ urɪmɛro enɪ éfáyɪ xexɪrɪfmeáyorani, xɪnáiɪwamɪrani, xegɪ niaɪwɪyorani, xegɪ anɪfrani, xegɪ aɪwá omɪŋɪrani, pɪnɪ nɪwiárɪmɪ nɪxɪdɪrɪnáyɪ, sɪnɪ mɪpé xwɪáyo nɪŋwearɪnɪ xexɪrɪfmeá imónɪáyɪ xɪnáiɪwa imónɪáyɪ xegɪ niaɪwɪ imónɪáyɪ xɪnáiɪwa imónɪáyɪ xegɪ niaɪwɪ imónɪáyɪ xegɪ anɪ imónɪáyɪ xegɪ aɪwá omɪŋɪ imónɪáyɪ wiwanɪŋyɪ pɪnɪ wiárɪáyo seáyɪ émɪ múrónɪnɪfárɪnɪ. E nerɪ aɪ nionɪ nɪxɪdarɪŋagɪa xeanɪŋɪ enɪ nɪwɪmeanɪfárɪnɪ. Ayɪ enɪ anɪ rɪwéná imónɪnɪáyo dɪŋɪ nɪyimɪnɪŋɪ tɪgɪáyɪ nɪmónɪro ɲweapɪrɪfárɪnɪ.

31 E nerɪ aɪwɪ áamá ‘Xwéonɪrɪnɪ.’ nɪrɪro xáɪmɪ xáɪmɪ imónarɪgɪáyɪ nɪperɪnɪ surɪmá yáripɪrɪfárɪnɪ. Agwɪ rɪnɪ surɪmá ɲweagɪáyɪ nɪperɪnɪ xáɪmɪŋyɪo múropɪrɪfárɪnɪ.” urɪŋɪnɪgɪnɪ.

Ámɪyumɪ “Nɪnɪpɪkɪpɪrɪfárɪnɪ.” urɪŋɪ nánɪrɪnɪ.

32 Awa óɟyo nuro anɪ yɪ Jerusaremi nánɪ nɪyirɪnɪ wiepɪsarɪŋowa Jisaso arɪkɪ anɪ apimɪ nánɪ nɪyirɪ xáɪmɪ umeaarɪŋagɪ nɪwɪnɪro ududɪ nɪnɪro áamá Jisasomɪ xɪdarɪgɪáyɪ wí enɪ ayá sɪwɪ uroarɪŋagɪ o ámɪ xegɪ wiepɪsarɪŋɪ wé wúkaú sɪkwɪ wáú awamɪ ná dámɪnɪ e nɪmɪaurɪ ámɪ xɪomɪ wa wɪpɪrɪápi nánɪ áwanɪ nurɪrɪ

33 re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “None Jerusaremi nánɪ nɪyirane rémóáná áamá imónɪŋáonɪ re nɪkeáarɪpɪrɪfárɪnɪ. Áamá wo nionɪ nánɪ mɪyɪ uráná apaxɪpánɪŋɪ imónɪgɪá xwéowa tɪnɪ ɲwɪ ikaxɪ eánɪŋɪpɪ mewegɪáwa tɪnɪ nionɪ xwɪrɪxɪ nɪnɪmɛro xwɪyɪá nɪnɪmeáɪro ‘Sa joxɪnɪrɪnɪ.’ nɪnɪrɪro nɪpɪkɪmoanɪro wauyowamɪ mɪnɪ nɪwɪpɪrɪfárɪnɪ.

34 Mɪnɪ nɪwíáná awa rɪperɪrɪ nɪro reanɟwɪ núrɪro iwanɪŋɪ nearo nɪnɪfásáná nɪpɪkɪpɪrɪfárɪnɪ. Nɪnɪpɪkiro aɪwɪ sɪá wɪyáú wɪyɪ óráná ámɪ wiápnɪmeámɪfárɪnɪ.” urɪŋɪnɪgɪnɪ.

Jono t́ńi Jemiso t́ńi yariṅṅ wíḡḡṕi náńríní.

³⁵ Sebediomí xewaxowáú Jemiso t́ńi xogwáo Jono t́ńi aṅwí e nuri Jisasomí re uríḡḡsísíxíní, “Nearéwapíyaríṅoxíní, yawawí pí pí nání yariṅṅ síwíyí joxí ananí níyeaiirfáríaní?” uráfáḡí

³⁶ o re uríṅṅnigíní, “Nioní pí eaiimí nírariṅṅí?” uráfáḡí

³⁷ awaú yawawí ení áminá imóníwiniginírí wíepísaríṅṅ wía yawawí símarṅwíyóníṅṅ yeáyí yeauríníírixínírí re uríḡḡsísíxíní, “Joxí idána ámináoxí nimónírí meṅweaṅáná áamá ńńi símarṅwíyóníṅṅ yeáyí rurínáná yawawí joxíyá wéyo ḿńi ḿńi oṅweápiyínírí síṅwí yeaníríréiraní?” uráfáḡí aíwí

³⁸ Jisaso re uríṅṅnigíní, “Awagwí yariṅṅ niaríḡḡṕi nání ńḡḡá mimónípa neri nání yariṅṅ niaríṅṅí.” nurírí ewayí xwíyíá áamá wa x́omí píkipíríá enḡḡḡ nání áwaní nuríríná yariṅṅ re winíṅṅigíní, “Awagwí iníḡḡ síxí nioní ńḿfáwá ananí ńpaxí imónípísííraní? Iníḡḡ waxíyo nioní xémfápi awagwí ení ananí xepaxí imónípísííraní?” yariṅṅ wíáná

³⁹ awaú re uríḡḡsísíxíní, “Ananíríní. Yawawí nepaxíríní.” uráfáḡí o re uríṅṅnigíní, “Iníḡḡ nioní ńḿfáwá awagwí ení ńpísííriní. Iníḡḡ waxí nioní xémfápi awagwí ení xepísííriní.

⁴⁰ E neri aíwí ‘Woxí ŕḿi dání ṅweaí. Woxí ŕḿi dání ṅweaí.’ wí earípaxonímaní. Goríxo xewaníṅo earípaxíríní. X́o wimónariṅṅ goxí goxí ‘Jisasomí ḿńi ḿńi ṅweápiyí.’ earípaxíríní.” uraríná

⁴¹ wíepísaríṅṅ wé wúkaú wía Jemiso t́ńi xogwáo Jono t́ńi e urariṅṅḡḡí arfá níwíro wíkí d́ṅṅ níwíaiwíro yaríná

⁴² Jisaso “Nioní t́ṅṅ aṅwí re bípoyí.” nurírí re uríṅṅnigíní, “Émáýíyá áminá meṅweaḡfáwa seáyí e nimóníro wíḡḡ ámayo ayá ḿríḿxí peayí wíanaríḡfáríní.

⁴³ E neri aíwí awa yariḡḡfápa ax́pí mimónípaní. Go go segí ráróníṅṅ nimónírínáyí ẃoyínéyá omíṅṅ seaiiaríṅo nimónírí arírá seaíwínigíní.

⁴⁴ Go go xámí xíráóníṅṅ imóníoxí x́náníníṅṅ nimónírí áamá ńyoní saní urápíméírxíní.

⁴⁵ Nioní ení áamá imóníṅáoní aí áamá saní nírápípírí nání weapíṅáonímaní. Áamá ńńi nání nupeírí gwíníṅṅ roayírómíḡínírí weapíṅaríní.” uríṅṅnigíní.

Síṅwí supáríṅṅ Batimiasomí naní imíxíṅṅ náńríní.

⁴⁶ Jisaso wíepísaríṅṅowa t́ńi nawíní síní Jerusaremí nání ńyíro aṅḡ áwíní e bimí xegí yóí Jeriko nírémore ríxa aṅḡ apímí wíarí múroaníro yaríná áamá síṅwí supáríṅṅ wo —O omíṅṅ mepaxo enḡḡḡ nání óf manípá t́ńi níṅweámáná níḡwí nání t́ńi aíwá nání t́ńi ríxíṅṅ uraríṅoríní. Xano xegí yóí Timiasoríní. X́o xegí yóí Batimiasoríní. O óf manípá t́ńi níṅwearíná arfá wíyíyí re winíṅṅigíní.

⁴⁷ “Nasareti d́ṅṅ Jisaso daiwo pwaríní.” raríṅḡḡfá arfá e níwírí ŕaiwá ení t́ńi re rayíṅṅigíní, “Jisasoxí, ráríawé ḿxí ináyí Depitoyáoxíní, wá níwíaneí.” uraríṅḡḡ

⁴⁸ áamá wí ḿxí ŕíá t́ṅṅ nuríro “Ríxa ṕńi wíárei.” uráfáḡí aíwí arfíkí wíní ení t́ńi ŕaiwá re rayíṅṅigíní, “Ráríawé ḿxí ináyí Depitoyáoxíní, wá níwíaneí.” urayariṅḡḡ

49 Jisaso xegí pwaríŋe nírómáná re ríŋínigíní, “Omí ríaiwá urípoi.” uríagi ayí omí ríaiwá nuríro re urígíawixíní, “O wiárfí nímúroaríní ayá sáfí míríropaní. Joxí nání ríaiwá ríraríní. Ríxa Wiápfínímeaí.” uráná

50 iyfá nípáníŋí ɲweaŋí nípíríŋí emí nímómí níwiápfínímeámí nurí Jisasomí wímeááná

51 o re uríŋínigíní, “Nioní pí simí nání nírariníŋí?” uríagi síɲwí supáríŋo re uríŋínigíní, “Nearéwapíyaríŋoxíní, nioní ríxa síɲwí oanímíníŋí ríraríníŋí.” uríagi

52 o re uríŋínigíní, “Joxí díní níníkwírorí nání díxí síɲwí ríxa naŋí anfíní. Díxí aŋí uí.” uráná re eníŋínigíní. Ámí ríxa síɲwí noxoarí nanírfíná óf e dání Jisasomí ríwíyo númí uníŋíní.

11

Jerusaremiyo nírémoríná mǐxí ínáyí rémoarígíápa rémoŋí náníŋí.

1-2 Jerusaremi tǐŋí aŋwí e nírémoríná aŋí onímíá bíau xegí yoí rípíauríní. Betípasi tǐnǐ Betani tǐnǐ apíauríní. Aŋí apíauyí dǐwí xegí yoí Oripipá tǐŋí e nírémoro Jisaso xegí wíepísaríŋíyí waúmí re uowáríŋínigíní, “Awagwí aŋí dayo íkwíróŋíŋípímí nání nurí ríxa nírémorí dogí sípíkí wo ámá wí síní seáyí e éf mǐŋwearígíto gwí yuráríŋíagi síɲwí níwínírfíná níkwearí níméámí bípiyí.

3 Ámá wí ‘Pí nání íkweaaríŋí?’ yaríŋí e eaíánáyí, re urípíyí, ‘Yegí Ámínáo dogí romí seáyí e níxerɲwearí uní nání íkweaaríŋwí. Ríxa níxerɲwearí níméámí numáná ámí re wírénapíníŋoí.’ urípíyí.” uowáráná

4 awáu nurí ámá wíyoyá aŋí íwí e dogí sípíkí wo gwí níyuráríŋímáná óf e roŋagi níwíníŋí íkweaaríná

5 ámá wí dae rogíyí yaríŋí re wígíawixíní, “Awagwí pí nání dogí o íkweaaríŋí?” uríagí

6 awáu Jisaso “Re urípíyí.” uríŋí axíŋí uráná ayí xe oíkweápiyíníŋí síɲwí wíníagí

7 awáu dogí sípíkí Jisaso tǐŋí e níméra nǐbírí níwárímáná Jisaso seáyí e éf xerɲwearí nání wígí iyfá seáyí e íkwíaráná o seáyí e níxerɲwearí níméámí waríná

8 ámá obaxí wí eníná mǐxí ínáyowamí yayí wianíro nání wígí iyfá nípírayíro óf e íkwíawíŋí neapára warígíápa axíŋí wígí iyfá óf e íkwíawíŋí neapára waríná wí ófpá tǐŋí e írímíŋí náníŋíŋí íkwíawíŋí nídoro óf e íkwíawíŋí neapára waríná

9 Jisaso áwíní e enáná xámí warígíáyí tǐnǐ ríwíyo warígíáyí tǐnǐ ríaiwá re nira ugíawixíní, “Goríxomí seáyí e oumeaneyí. Ámá Ámíná Goríxo uowarénapíagi baríŋí ro oyá díní tǐnǐ seáyí e imóníwíníŋíní.

10 Aríowa mǐxí ínáyí Depitoyá xwíoxíyo ɲweaagíápa xwíoxí nene ɲweaníwá nání nímóga baríŋíŋí Goríxoyá díní tǐnǐ seáyí e imóníwíníŋíní. Aŋínamí seáyí e imóníŋíomí seáyí e oumeaneyí.” nira ugíawixíní.

Íkfá pikí wínamí ramíxíŋí náníŋí.

11 Ríxa Jerusaremi nírémoro Jisaso aŋí rídíyowá yarígíwámí nípáwírí wáf íkwíróŋíŋí e dání weníŋí amí amí nemerí ríxa sáf óraríŋagi níwíníŋí xegí wíepísaríŋí wé wúkaú síkwí waú tǐnǐ nawíní aŋí yoí Betani nání nuro sá wegí

12 wíápi t́nɪ nɪwɪápnɪmeámɪ Betani ṕnɪ nɪwɪárɪmɪ nurfná Jisaso agwí wíagi

13 wenɪɲ éfýf wɪnɪɲnigɪnɪ. Íkíá yof pikýf rɪnɪɲf wɪna, iwí inɪɲfna j́amɪ j́ina roɲagi nɪwɪnɪrɪ sogwí nánɪ ṕfá emɪnɪrɪ aɲwɪ e nurɪ wenɪɲf éfýf wɪnɪɲnigɪnɪ. Ná mɪwé iwfnɪ inarɪɲagi nɪwɪnɪrɪ xegf ná wearɪɲfna sɪnɪ mɪmónɪɲagi nánɪ ná mɪwenɲagi nɪwɪnɪrɪ

14 wiepɪsarɪɲowa arfá egfɛ dání ikfánamɪ re urɪɲnigɪnɪ, “íkíá rɪnaxɪnɪ, áamá wí sogwí mɪdanɪpa epf́fá nánɪ ná mɪwepa sa anɪɲf re étrɪxɪnɪ.” urarfná wiepɪsarɪɲowa arfá wigfawixɪnɪ.

Anɲf rɪdɪyowá yarɪgfiwámɪ dání mɪxɪf uowárapɪɲf nánɪrɪnɪ.

15 Jerusaremɪ nɪrémoro aɲf rɪdɪyowá yarɪgfiwámɪ nɪpáwiro Jisaso re enɪnigɪnɪ. Áamá aɲf iwámɪ ínɪmɪ b́f inarɪgfiáyo mɪxɪdámɪ wiowárɪrɪ áamá nɪgwí senɪsf nɪnayɪro tarɪgfiáyfá ikwɪaɲwí mɪmɪwɪárɪ erɪ áamá ɪɲf xawíowí rɪdɪyowá nánɪ b́f inarɪgfiáyf ikwɪaɲwí éf ɲweaarɪgfiápi mɪmɪwɪárɪ erɪ

16 áamá sanɲf amɪpí xwaɲwí nɪkwónɪmɪ aɲf iwámɪ áwɪnɪmɪ aɲwɪ e imónɪɲe xemoarɪgfiáyo ṕrɪf wiaíkɪmɪ wirɪ enɪnigɪnɪ.

17 E nemáná iwamfó nuréwapɪyirfná mɪɲf nɪrorɪ re urɪɲnigɪnɪ, “Re mɪrɪnɪpa renɪ, ‘Aɲf Gorɪxonɪyáiwá nánɪ re rɪṕf́fárɪnɪ, “Áamá gwí wirf wirɪ nfnɪ Gorɪxomɪ xwɪyfá urɪṕf́fá nánɪ oyá anɪwárɪnɪ.” rɪṕf́fárɪnɪ.’ mɪrɪnɪpa renɪ? E nɪrɪnɪrɪ aiwɪ soyfné fwí meaarɪgfiáyf yarɪgfiápa axf́ṕnɪɲf nero nánɪ aɲf rɪwá fwí meaarɪgfiáyfá aɲɪɲf imónɪnɪ.” urɪɲnigɪnɪ.

18 Apaxf́pánɪɲf imónɪgfiá xwéowa t́nɪ ɲwí ikaxɪ eánɪɲfpi mewegfáwa t́nɪ áamá wí “Jisaso e neararɪnɪ. E neararɪnɪ.” rarɪɲagfá arfá nɪwiro ámányf o xwɪyfá uréwapɪyarɪɲfýf nánɪ rɪxa dɪɲf nɪpikɪnɪro nfnɪ Jisasonɪnɪ xɪdɪṕrɪxɪnɪrɪ wáyf nero ínɪmɪ omɪ pikɪanɪro nánɪ mekaxɪ nɪméra ugfawixɪnɪ.

19 Sfá ayf ayo sfá órarf́fná o wiepɪsarɪɲowa t́nɪ Jerusaremɪ ṕnɪ nɪwɪárɪmɪ nuro aɲf wíyo sá weagfárɪnɪ.

Píkfná yfweánɪɲagi wɪnɪgfiá nánɪrɪnɪ.

20 Jisaso wiepɪsarɪɲowa t́nɪ sá wegfiá wíápi t́nɪ nɪwɪápnɪmearo Jerusaremɪ nánɪ nurfná wenɪɲf éfáyf wɪnɪgfiawixɪnɪ. Íkíá pikfná mfkf aí t́nɪ rɪxa yeáyf yárɪagi nɪwɪnɪro

21 Pitao Jisaso agíná éfpɪ nánɪ dɪɲf wɪnɪagi mɪɲf sf́ɲá neánɪrɪ re urɪɲnigɪnɪ, “Aɪ, nearéwapɪyarɪɲoxɪnɪ, íkíá pikfná joxɪ agíná ramɪxárffna rɪxa yfweánárɪnɪ.” uragi

22 o “Emɪmf nionɪ éápa awa enɪ epaxf́rɪnɪ.” nɪyaiwirɪ nánɪ re urɪɲnigɪnɪ, “Soyfné enɪ Gorɪxomɪ dɪɲf nɪwɪkwf́róa úpoyɪ.

23 Nionɪ nepa seararɪɲnɪ. Áamá gɪyf gɪyf ‘Dfwí rɪpá nɪja rawɪrawáyo opíeronɪ.’ rɪrɪ dɪɲf ná b́nɪ morɪ xfo ŕfpi ‘Xɪxenɪ imónɪnɪɲojɪ.’ yaiwirɪ nerfnáyf, Gorɪxoyá dɪɲf t́nɪ xɪxenɪ enɪɲojɪ.

24 Ayfnánɪ soyfné woxɪ woxɪ Gorɪxomɪ yarɪɲf nɪwirfná ‘Nionɪ re emfárɪnɪ.’ urɪro omɪ dɪɲf wɪkwf́roro ‘Gorɪxoyá dɪɲf t́nɪ xɪxenɪ imónɪnfárɪnɪ.’ yaiwiro nerfnáyf, oyá dɪɲf t́nɪ xɪxenɪ imónɪnfárɪnɪ.

25 Soyfné woxɪ woxɪ éf nɪroro Gorɪxomɪ yarɪɲf nɪwirfnáyf, áamá wí sipí seaikárfáyf wɪkf mɪwónɪpa nero yokwarɪmɪ wíwrfɪxɪnɪ. E nerfnáyf, segf ápo aɲfnamɪ ɲweaɲo sipí soyfné wɪmɪxáfpi nánɪ enɪ yokwarɪmɪ seaɪɪnfárɪnɪ.

²⁶ E mepa nerínáyí, anínamí ñweanjo soyíné maní pírí wiaikigíápi nání yokwarímí seaiiníámani.” uríñinigini.

“Néní tñjoxi imónei.’ go ríriñjo?” urigíá nánirini.

²⁷ Ríxa Jerusaremi nírémoro Jisaso aní rídiyowá yarigíwámí ínimí aní emearíná apaxípániñí imónigíá xwéowa tñí ñwí ikaxí eáníñpí mewegíáwa tñí Judayí mebaówa tñí omí níwimearo

²⁸ re urigíawixini, “Aga go ríriñí áamá aní rídiyowá yaríñwáiwá riwámí bí inarigíáyo mixelámí éiniginí? Dñí goyá tñí e éiniginí?” uríagíá

²⁹ Jisaso re uríñinigini, “Nioní ení yaríñí bí oseaimini. Soyíné nioniyápi áwaní níránáyí, nioní ení ‘E éirixini.’ níríño nání ananí áwaní searímíni.” nuríri

³⁰ re uríñinigini, “Yaríñí nioniyá rípirini. Jono wayí ñineameaia wago anínamí ñweanjoyá dñí tñí wayí ñineameaia wagíraní? Xíoyá dñí tñí yagíraní? Nioniyá api nání xámí áwaní nírípoyi.” uráná

³¹ wiwaníñowa dñí ñimoro ínimí yaríñí re niga ugíawixini, “None ‘Jono Goríxo dñí ukíkayonagí yagíriní.’ áwaní e nuríranénáyí o re nearíñíñjoí, ‘Pí nání Jono searagípi nání míkwiropa néra ugíawixini?’ nearíñíñjoí.” níríñiro

³² ámi ínimí re ríñigíawixini, “None ‘Jono xegí dñí tñí yagíriní.’ uraníréwini? Oweoi. Ámá sipá re epíroyí egíáyí iwaní neaeapírixini.” níríñiro —Judayí ññí Jono nání “Goríxoyá wá rókiamoagí woríani?” yaiwiarigíá enagí nání “Api ení xixeni urípaxí mimónini.” níríñiro áamá iwaní neaeapírixinirí wáyí nero nání áwaní murí

³³ re urigíawixini, “Oweoi, none majíarini.” uríagíá Jisaso “Nioní ení ‘Joxí e éirixini.’ níríño nání áwaní wí nisearímíméini.” uríñinigini.

12

Ewayí ikaxí wainí omíñí sñjwí uwíniarigíáwa nánirini.

¹ Jisaso ewayí xwíyá wí ñwí ikaxí eáníñpí mewegíawámí tñí Pari-siowámí tñí nuríri re uríñinigini, “Ámá wo wainí uraxí iwíá nuríri xwíná nírori wainí xegí iníigí ñpíríá nání wainí sogwí xoyíkímí eníá nání sñjáo óí níríxiri wainí omíñíyo áwinímí aní awí ñweapírixí nání seáyí émi ñimíra ñpeyirí néísaná áamá wí sñjwí uwíñaxídípiríá nání re uríñinigini, ‘Wainí sogwí níá éánáyí bí soyíné segí mearo nioní gí meari emíá nání nioniyá omíñí rípiñí ananí sñjwí ñwíñipíríáraní?’ nurími aní wíyo ememínirí nání nurí ñíñweásaná

² wainí ríxa níá enáná xegí omíñí wíiarigíá womí re uowáríñinigini, ‘Joxí nioniyá wainí omíñíyo nání nurí iníigí wainí awa nioní nání ñimíxiri iwíjáfá níaríápi nurápiyauí.’ uowáríagí o nurí

³ omíñíyo rémóaná awa re egíawixini. íá ñixero wé neáfásaná anípáomi uowáríagíawixini.

⁴ Anípáomi uowáríagíá nání omíñí xiáwo ámi xegí omíñí wíiarigíá ámi womí uowáráná awa re egíawixini. Omí xegí mñíño mñíñ roro sipí wikáñiro wíagíá

⁵ omíñí xiáwo ámi wo uowáráná omí ñpíkíro tíagíá o ámi wámí uowáráná wíyo iwaníñí nearo wáñiro wíyo ñpíkíro tíro néfásaná enáná

⁶ ámi wo xegí xewaxo dñí sîxí uyiño sîni enagi omi nurowárírná re rîñinigini, “Gí íwo enagi nánî sipí wí mîwimîxîpa nero arfá wípíráoi.” nimónarini. rîí aiwí

⁷ xewaxo rémóána wainí omîñí sîñwí uwîniarigfáwa re rîñigfawixini, ‘Íwí ro xanoyá dñí tñjo enagi nánî omîñí rîpî nîñî negípi meaanfáwá nánî opíkianeyi.’ nîrîñiro

⁸ omi fá nîxero nîpîkiro omîñíyo bñanîrîwámîni moaigfawixini.” Jisaso ewayí xwíyá apî nurîrî

⁹ re urîñinigini, “Omîñí xiáwo omîñí sîñwí uwîniarigfáwami pí winîño? O nîbîrî awami xwîrfá nîkîxerî ámi sîñí wa sîñwí uwîñipírfá nánî wárîñîjo.” nurîrî

¹⁰ re urîñinigini, “Ewayí xwíyá Bîkwíyo eánîñí rîpî enî fá mîropa egfáranî? ‘Sîñá aní mîrarigfáwa sîñá awíaxí nánî pí fá nerfá wo “Sîpírîni.” nîrîro emî mófo nánî Gorîxo “Sîñá o tñî xámi nîñîrîñáyí aní ení neánîrî naní imónîñîjo.” nîrîrî sîñá o nîmeari táná aní ení neánîrî naní imónîñîrîni.

¹¹ Gorîxo e éf enagi nánî nene sîñwí nîwîñîrîfá aga naní imónîñagî wînarîñwárîni. E eánîñîpî soyíné fá mîropa egfáranî?” urfagî

¹² awa “None nánî dñí nîneaiaiwîrî ewayí xwíyá apî rfa neararîni?” nîyaiwîro rîxa fá oxîraneyîñîrî éfáyí áma sipfá Jisasomî arfá wianîro nánî o tñí e epíroyí egfá nánî wáyí nero nánî omî pñî nîwiárîmî ugfawixini.

Nîgwí émayo takisí nánî wiarigfá nánîrîni.

¹³ Awa nuro íñîmî re rîñigfawixini, “Omî pasánîñí nurîrane yapí re uréwapîyanîwîni, ‘Nîgwí nánî takisí émayí nearáparigfápi sîni mîni wianîréwîni? Mîni mîwîpa yanîréwîni?’ uranîwîni. O ‘Oweoi, sîni mîni mîwîpa époyî.’ ránáyí, wauyowa omî fá nîxero gwí yipíráoi. E mîrîpa nerî ‘Oyi, seyiné mîni nîwîrîfá apáni yarîño.’ ránáyí, áma sipfáyí áma arfá bî mîwí nero pñî wiárîpíráoi.” nîrîñiro Parisi wa tñî mîxí ináyí Xeroto tñî nîkumîxîñîro emearigfá wa tñî xwíyá apî tñî pasánîñí uranîro nánî Jisaso tñí e uowáráná

¹⁴ awa omî nîwímearo weyí numearîro re urigfawixini, “Nearéwapîyarîñoñîni, nînearéwapîyîrîfá nepáni nearéwapîyarîñoñîrîni. Áma ámînáowayá sîñwíyo dánî aí xwíyá ámi xegí bî mîrî axípiñî rarîñoñîrîni. Sipí rîrî naní rîrî yarîñîmanî. Xwíyá Gorîxoyáni xîxenî nearéwapîyarîñîrîni.” nurîrî yarîñî re wigfawixini, “Émayíyá mîxí ináyí Sisaoyî rîñîñomî takisí nánî nîgwí mîni wiarîñwápi sîni mîni wiayanîréwîni? Pñî wiáranîréwîni?

¹⁵ Sîni ananî mîni wianîréwîni? Mîni mîwîpa yanîréwîni?” urfagfá aiwî o “Yapí nîréwapîyanîro rîñîrarîño?” nîyaiwîrî re urîñinigini, “Soyíné pí nánî yapí pasánîñí níwapîyarîño? Émayíyá moní bî sîñwí wînanî nîmeámî bîpoyî.” nurîrî

¹⁶ rîxa nîmeámî báná o re urîñinigini, “Nîgwí rîpîmî yoí goyá tñî sîmîmaní goyá tñî ñweanî?” urfagí awa re urigfawixini, “Émayíyá mîxí ináyí Sisaoyá ñweanî.” urfagfá

¹⁷ o re urîñinigini, “Sisaoyá sîmîmaní ñweanagî nánî ayí oyárîni. Ayínánî mîni wîrîxîni.” nurîrî áma Gorîxo xewanîñónîñí imîxîñí enagi nánî omî dñí owîkwîrópoyîñîrî ámi re urîñinigini, “Amîpí Gorîxoyánîñí

imóniŋɿpi Gorixomi eni mɿni wíŋrɿxɿni.” uráná awa ududɿ ayá wí winiŋɿnigɿni.

“Ámá ámi wiápɿni meapɿrɿárɿni.” urɿŋɿ nánɿrɿni.

18 Ámá Judayɿ wa Sajusiɿ rɿniŋɿ wa —Sajusiowa re rarigɿáwa, “Ámá nɿpémáná enjánáy wí nɿwiápɿni meapaxɿmani.” rarigɿáwarɿni. Awa nɿbɿro Jisasomi nɿwimearo

19 mɿŋɿ niroro re urigɿawixɿni, “Nearéwapiyarɿŋoxɿni, Moseso eníná nene nánɿ ŋwɿ ikaxɿ bɿ re nɿrɿrɿ rɿwamɿŋɿ eanɿrɿni, ‘Ámá wo sɿni niaíwɿ meméá péánáy xegɿ apɿxɿ sɿni ŋweanjánáy péomi xexɿrɿmeáowa wo niaíwɿ wiemeaini nánɿ aní meáwinigɿni.’ e nɿrɿrɿ eanɿrɿni.” nurimáná

20 ewayɿ xwiɿyá rɿpi urigɿawixɿni, “Xexɿrɿmeáowa wé wúmi dɿŋɿ waú enjáná wo apɿxɿ wí nɿmearɿ niaíwɿ meméá péánáy

21 ámi xexɿrɿmeáowa wo aními nɿmearɿ o eni niaíwɿ meméá péánáy

22 xexɿrɿmeáowa ámi wo awaú egɿpa axɿpi neri

23 nowani eni e néra nuro niaíwɿ wí meméá nɿpémáná enjánáy apɿxi eni penɿnigɿni.” Ewayɿ xwiɿyá Jisasomi e nurɿro yarɿŋɿ re wigɿawixɿni, “Rɿwéná ámá pegɿá nɿniɿyɿ wiápɿni meááná xexɿrɿmeá wé wúmi dɿŋɿ waú awa eni nɿwiápɿni mearɿná apɿxɿ axími meagɿáwa enagɿ nánɿ apɿxi go go meanagɿ winanɿwárɿani?” yarɿŋɿ e wíáná

24 Jisaso re urɿŋɿnigɿni, “Soyíné xwiɿyá Gorixoyá Bɿkwíyo eánɿŋɿpi nánɿ nɿjá mimónɿpa ero enɿ sɿxɿ eánɿŋɿ Gorixoyápi nánɿ eni nɿjá mimónɿpa ero nero nánɿ xwiɿyá wasɿwá rarɿŋoɿ.

25 Pegɿáyɿ nɿwiápɿni mearóná ámi meánɿpɿrɿámani. Anɿnájɿ anɿnami ŋweáwa imónigɿápa axɿpi e ŋweapɿrɿárɿni.

26 E nɿrɿrɿ aɿwɿ segɿ dɿŋɿ ‘Pegɿáyɿ ámi wiápɿni meapaxɿmani.’ yai-wiarigɿáyɿ nánɿ xwiɿyá bɿ osearɿmɿni.” nurɿrɿ re urɿŋɿnigɿni, “Pegɿáyɿ ámi nɿwiápɿni meapɿrɿárɿni. Xwiɿyá eníná Moseso íkɿá onɿmiánána rɿá mɿnɿ ápiáwɿ wearɿŋagɿ winiŋɿpi nánɿ Bɿkwíyo nɿrɿnɿrɿ eánɿŋɿpi sɿni fá mɿropa regɿawixɿni? Moseso rɿá apimi sɿŋwɿ wɿnáná xegɿ xiáwowa Ebɿrɿamo tɿni Aisako tɿni Jekopo tɿni awa pegɿámi enjáná aɿwɿ omi Gorixo re urɿŋɿnigɿni, ‘Nioni dɿxɿ ráwowa Ebɿrɿamo tɿni Aisako tɿni Jekopo tɿni awayá Nwɿá imónɿŋáonɿrɿni.’ E urɿagɿ nánɿ awa pegɿáwa aɿwɿ wigɿ dɿŋɿ sɿni sɿŋɿ imónɿŋagɿá nánɿ Gorixo ‘Awayá Nwɿáonɿrɿni.’ rɿpaxɿrɿni.

27 O ámá xɿomi dɿŋɿ nɿwɿkwɿroro péfá aɿ ayɿ sɿni wigɿ Nwɿáonɿrɿni. Ámá xɿomi dɿŋɿ mɿwɿkwɿró pegɿá tɿni sɿni sɿŋɿ ŋweagɿá tɿni aɿwɿ wigɿ Nwɿáomani. Soyíné dɿŋɿ aga wasɿwá moarɿŋoɿ.” urɿŋɿnigɿni.

“Nwɿ ikaxɿ gɿmɿni gɿpi seáyɿ e imónɿni?” urɿgɿá nánɿrɿni.

28 Nwɿ ikaxɿ eánɿŋɿpi mewegɿá wo nɿbɿrɿ Jisaso Sajusiowa tɿni xwiɿyá ximɿximɿ ninɿro rɿnarɿŋagɿá nɿwinɿrɿ Jisaso rɿxa píranɿŋɿ ureŋwɿpearɿŋagɿ arɿá nɿwirɿ yarɿŋɿ re winɿnigɿni, “Nwɿ ikaxɿ eánɿŋɿ nɿyonɿ gɿmɿni gɿpi seáyɿ e imónɿni?” yarɿŋɿ e wíagɿ

29 Jisaso re urɿŋɿnigɿni, “Gorixoyá ŋwɿ ikaxɿ eánɿŋɿ seáyɿ e imónɿŋɿpi rɿpɿrɿni, ‘Isɿrerɿyíné arɿá époi. Negɿ Áminá Gorixo ná wonɿ onɿrɿni.

30 Gorixomi dɿŋɿ sɿxɿ nuyirɿná onɿmiápi onɿmiápi muyipa époi. Dɿŋɿ sɿxɿ uyiro dɿŋɿ wɿkwɿroro enɿ neánɿro xɿdɿro éfɿrɿxɿni.’ Nwɿ ikaxɿ seáyɿ e imónɿŋɿpi apɿrɿni.

31 Ámí axípi níríníri eáníŋí bī rīpíríní, ‘Ámá aní nemeríná sŋwí wínaríŋíyí nání wará díxí nání díŋí sípí siaríŋípa axípi díŋí sípí wiríŋí.’ Ámí bī eáníŋípi apíríní. Goríxoyá ŋwí ikaxí níríníri eáníŋíyí rīpiaúmi wí seáyí e mímóníní.” uríagi

32 ŋwí ikaxí eáníŋípi meweŋo re uríŋínigíní, “Nearéwapíyaríŋoxíní, neparíní. Joxí xíxení mŋí nírorí re ríŋí, ‘Goríxo ná woní oníríní. Axípi óníŋí wo mímóníní.

33 Goríxomí díŋí síxí nuyíríná díŋí síxí uyíro díŋí wíkwírooro eŋí neáníro xdíro eríŋí. Ámá aní nemeríná sŋwí wínaríŋíyí nání wará díxí nání díŋí sípí siaríŋípa axípi díŋí sípí wiríŋí.’ Joxí xíxení e ríŋí. Ámá Goríxo nání sípísípí bī míní noní ríá níkeaáríróńarání, bī níníro rídíyowá níyáríróńarání, nerínáyí naní yarígíá aiwí ámá Goríxoyá ŋwí ikaxí apiaúmi xídargíáyí seáyí e imóníní.” uríagi

34 Jisaso ŋwí ikaxí meweŋo díŋí píráńŋí nímorí naní e uraríŋagí aríá níwirí re uríŋínigíní, “Joxí díŋí síní e ní móa nurínáyí nioní nání díŋí níńíkwrórí Goríxo xwíoxíyo mímeámí nerí neameŋweaníe nání páwipaxí imóníríŋí.” uríagi ámí ríwíyo ámá níńí ayá uraríŋagí nání wí yaríŋí ámí bī owímíníri mībípa egíawixíní.

“Kiraíso niaíwí goyáoríní?” uríŋí náníríní.

35 O síní Judayíyá aní sípísípí rídíyowá yarígíwámí dání nuréwapíyíríná ámá e epíroyí egíáyo yaríŋí re wíŋínigíní, “Ŋwí ikaxí eáníŋípi mewegíáwa pí nání re rarígíáríní, ‘Ámá nene yeáyí neayímíxemeaníá nání aríowayá xwíá piaxíyo dání níwíaroríná sa xiáwo mǎxí ináyí Depitoyáo imóníníáríní.’ pí nání rarígíáríní?

36 Depito Goríxoyá kwíyí tíńí níríri ríwamíŋí nearíná ámá yeáyí neayímíxemeaníá nání aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroní nání re níríri eaníríní, ‘Goríxo gí Ámínáomí re uríŋínigíní, “Joxí wé náúmíní níŋwearí sŋwí nanírí ŋweanáná mǎxí sianíro bíáyo xopírírí ríwíimíáríní.” uríŋínigíní.’

37 Depito ríwamíŋí apí níríri nearíná aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroní nání ‘Gí Ámínáoyí ríagi nání aríge nerí sa xegí xewaxo imóníní?” uríagi ámá e epíroyí egíáyí xegí xwíyíá aríá níwiróná yayí wíŋínigíní.

“Ŋwí ikaxí mewegíáwa yarígíápa mepaní.” uríŋí náníríní.

38 O síní nuréwapíyíríná re nura uŋínigíní, “Ŋwí ikaxí eáníŋípi mewegíáwa yarígíápi mepa éríxíní. Awa ámá weyí oneamépoyíníri rapírápí sepiá níyínímí aní emero ámá yayí ‘Ámínáoxíní onearípoyíníri awí eánarígíe aní emero

39 rotú aníyo nípáwírínáraní, aiwá imíxarígíe níŋwearínáraní, símí símí e ŋwearo

40 apíxí aníwamí amípí níńí fíwí urápaníro nání ero ámá aríá egíe dání Goríxomí xwíyíá rírímí níwiríná aníŋí níwíá uro yarígíápi seyíné mepa éríxíní. Ríwéná Goríxo ámá níyoní mí ómómíxímí neríná awa xwíyíá xwé meárínípíríáríní.” uríŋínigíní.

Apíxí aní wí nígwí tíŋípi náníríní.

41 O síní aní rídíyowá yarígíwámí ínímí aní nemeríná nuri Goríxo nání nígwí tayarígíe oríwámíní e éfí níŋweámáná ámá obaxí ní múroayíróná

nigwí tarinagáa nîwînrî nigwí xwé tîgfáyí xwé tarinagáa nîwînfísáná wînrîniniginî.

42 Apîxî anî uyípeayí wí omî nîmúrorî monî ríá nînjí biaú tîagi nîwînrîmána

43 xegí wiepîsarînowami “Eînrî,” nurîrî re urînjîniniginî, “Nionî nepa seararînjînrî. Apîxî anî amîpî mayí rî Gorîxo nánî nigwí onîmiá ná biaúnrî tîfî aiwî áamá nînrî tîáyo seáyî e imónînrî.

44 Áamá nigwí xwé tîáyí ná sînrî nîwenjáná obaxî tarinagáa aiwî apîxî rîyî mayí enagi aiwî xegí nigwí aiwá nánî bî epaxîpî nînrî tîjoi.” urînjîniniginî.

13

“Anj rîdiyowá yarigíwá pîneapîrîfárînrî.” urînjî nánînrînrî.

1 Jisaso anj rîdiyowá yarigíwámî pînrî nîwiármî waríná xegí wiepîsarînowa wo re urînjîniniginî, “Nearéwapîyarînoxînrî, anj awiaxî ikwîrónîrî sînjá nanj nîjweaxa urî enj eyí sînjwí wîneî.” uráná

2 o re urînjîniniginî, “Anj xwé tîyí sînjwí rîwînrînrînrî? Rîwéná sînjá kîkîrónînjî rîpîyî womî seáyî e ikwîárînrînfámanî. Nînrî nîkwierómioanfárînrî.” nurîmî ugíawixînrî.

Xeanînjî xámî wîmeanfápi nánî urînjî nánînrînrî.

3 O díwí mînjî Oripîyî rînrîjîyo nîjwearî anj rîdiyowá yarigíá pînrî nîwiármî yapfáminî wenîjî nero nîjweanáná wiepîsarînjî Pitao tînrî Jemiso tînrî Jono tînrî Adîruo tînrî wigîpî

4 yarînjî re wigíawixînrî, “Joxî ‘Sînjá womî seáyî e ikwîárînrînfámanî. Nîkwierónowînfárînrî.’ nearîfîpî gíná imónînrînfárînrî? Sînjwí ayo nîwînrîrane ‘Rîxa nîmónînrî anjwî ayorîanî?’ yaiwianîwá nánî pí ekîyînjî neainînrînfárînrî? Ekîyînjî neainînrîfápi nánî áwanjî neareî.” urîfágá

5 o áwanjî nurîrî re urînjîniniginî, “Áamá wí yapí searéwapîyanîro epîrîfá enagi nánî dînjî fá nîxîrîro éfrîxînrî.

6 Áamá obaxî wo nîbayîro yoí nionîyá nîrînrîro yapí re searéwapîyanîro epîrîfárînrî, ‘Yeáyî seayîmîxemeámîfa nánî arîowayá xwíá piaxîyo dánî iwiaronáonînrînrî.’ searéwapîyanîro éáná áamá obaxî ‘Nepaxînrî.’ nîyaiwîro xenwîyo xîdîpîrîfárînrî. Ayînránî nionî seararînjápi dînjî fá nîxîrîro éfrîxînrî.

7 Seyîné ‘Anj ayo mîxî inarîjoi.’ ránáyî, xwîyífá imînjî ‘Anj wúmrî mîxî inarîjoi.’ rînrîméánáyî, wáyî mepanî. Mîxî ayí xámî nîga nurî aiwî sfá yoparî Jisasonî weapîmfáyi sînrînrî.

8 Áamá gwí wîrî nîwiápnîmearo wînrîyí tînrî mîxî inîro ero mîxî ináyî wî nîwiápnîmearo wí tînrî mîxî inîro ero anj wíyí wíyo pobonî erî anj wámî agwí nánî ikeamónîro yarînjagî nîwînrînrînfá dînjî re yaiwîpîrîfá nánî ‘Rîwéná xwé enífa nánî iwamífo rîyí rîyarînrî?’ yaiwîpîrîfá nánî seararînjînrî. Apîxî nîaiwí nîxîrînrînfá dînjî re yaiwîarîgífápa ‘Rîwéná rînrînjî xwé nîmînrî nánî iwamífo rînrîarînrî?’ yaiwîarîgífápa soyîné enî nionî rarînjápi nîwînrînrînfá re yaiwîfrîxînrî, ‘Rîwéná xeanînjî xwé neáímeanfárîanî?’ yaiwîfrîxînrî.

9 Nionî rîwîmînrî nîmamopîrîxînrînrî nionî seararînjápi sfîmfînrî tiro awînrînjî nîjwearo éfrîxînrî. Seyîné nionî nîxîdarînjagífa nánî áamá wí pîrfî owîaikianeyînrîro fá nîseaxero negî Judayíyá opisî anjîyo seawárrîro rotú anjî neneýáyo dánî iwanjî seamépero epîrîfárînrî. Mîxî ináyî tînrî gapîmanî

tíni ayíyá sɪŋwíyo dání eni niseaurárimáná xwíríxí seamepíríá enagɪ aiwɪ nionɪ nánɪ sɪnɪ uríírixini.

¹⁰ Xwíyíá nionɪ nánɪ yayí seainarɪŋɪpɪ áamá gwí wírí wírí nínɪ aríá wigíámi enáná ámi weapɪmíárinɪ.

¹¹ Ayí fá niseaxero opisɪ aníyo seawáraná ayá sɪwí nisearorɪ ‘Píné arire uraniréwinɪ?’ mɪyaiwipa éríxini. Íná Goríxo pí pí nánɪ searíyí ananɪ kwíyí oyápmi dání urípíríárinɪ.

¹² Xexírímeá wo níwiápínimeari xexírímeáomi opíkípayínirɪ fá nixeri opisɪ aníyo wárirɪ xanowa eni wigí niaíwí opíkípayínirɪ fá nixero opisɪ aníyo wárirɪ niaíwíyí eni xanɪyaúmɪ opíkípayínirɪ wárirɪ epíríárinɪ.

¹³ Seyíné yó nioníyá nírɪro xídarɪŋagí fá nánɪ wíkfɪ niseaónɪro sɪmí tɪnɪ seaipíríárinɪ. E seaipíríá enagɪ aiwɪ gíyí gíyíné enɪ neánɪro nionɪ nixídíro anɪŋɪ díŋɪ níkwírooro nerínáyí, sía yoparɪ nionɪ ámi bímíáyi Goríxo ananɪ yeáyí seayimíxemeaníárinɪ.

Ámá wo ŋwá ímóníje xórórɪ enííná nánɪ uríŋɪ nánirɪni.

¹⁴ “Seyíné áamá sɪpí seaikárɪŋo ŋwá ímóníje xórórɪ nerɪ xwíríá ikíxéagɪ níwínírnáyí áamá Judia píropenisíyo ŋweagíáyí díwí tɪŋɪ e nánɪ éf yíírixini. Áamá gíyí xwíyíá rɪpɪ fá roarígíáyí díŋɪ píránɪŋɪ mófírixini.

¹⁵ Áamá gíyí gíyí anɪ wáíwíyo nípeyiro seáyíminɪ mírɪnɪŋiwámi nɪŋwearo ‘Sɪpí neaikárɪŋo ríxa ŋwá ímóníje xwíríá ikíxéírinɪ.’ rɪnarɪŋagí fá ríá níwírínáyí níwiápínimeámáná amípí ínɪmɪ anɪ mírɪnɪŋiwámi wenɪpɪ meaanɪro nánɪ mípáwipa sa díwí tɪŋɪ e nánɪ anɪnɪ éf yíírixini.

¹⁶ Áamá aiwá omɪŋíyo yarígíáyí eni aríá e níwírínáyí ámi iyíá meaanɪro nánɪ anɪ e nánɪ mupa sa díwíyo nánɪ éf yíírixini.

¹⁷ Íná apíxí niaíwí agwí egííwa tɪnɪ sɪnɪ niaíwí amɪŋɪ narígííwa tɪnɪ anɪnɪ éf upaxɪ menagɪ nánɪ aweyí. Aríge anɪnɪ díwíyo nánɪ éf yipíríárinɪ?

¹⁸ Anɪnɪ éf mupaxɪ neaimónínigínirɪ Goríxomɪ ríxɪŋɪ re uríírixini, ‘Íná imɪŋɪ mírɪpa éwínígínɪ.’ uríírixini.

¹⁹ Goríxo xwá imíxirɪ anɪna imíxirɪ enɪ e dání áamá xeanɪŋɪ ní móga bagíá aiwɪ sɪpí seaikárɪŋo ŋwá ímóníje xwíríá ikíxéáná xeanɪŋɪ ríá tɪŋɪ seaikáríníárinɪ. Xeanɪŋɪ íná imóníníápi tɪnɪ ámi wí xixenɪ imóníníá menɪnɪ.

²⁰ Goríxo ‘Xeanɪŋɪ apɪ anɪnɪ pínɪ owiárinɪ.’ mɪyaiwipa nerínáyí áamá nínɪ mɪŋweapaxírinɪ. Áamá xío eyíróarɪŋíyí nánɪ díŋɪ nímorɪ nánɪ ‘Xeanɪŋɪ apɪ anɪnɪ anípá oimónínɪ.’ yaiwiníá enagɪ nánɪ apaxɪ mé pínɪ wiáriníárinɪ.

²¹ Xeanɪŋɪ apɪ seaímeááná áamá wí ‘Ámá yeáyí neayimíxemeaníá nánɪ aríowayá xwá píaxíyo dání iwíaronó jííwo ŋweanɪ.’ ránáyíranɪ, ‘Ríwo ŋweanɪ.’ ránáyíranɪ, aríá mɪwipa éríxini.

²² Wí epaxɪ enánáyí, áamá Goríxo eyíróarɪŋíyo yapɪ wíwapiyanɪro nerífná nepa mímónípa nero aí ‘Aríowayá xwá píaxíyo dání iwíaronáonirɪnɪ.’ nurímáná emímí ero ayá ríwamónípaxɪ ímóníŋɪpɪ ero epíríárinɪ. Wí nepa mímónípa nero aí ‘Goríxoyá wá rókiamoarɪŋáonirɪnɪ.’ uríro emímí ero ayá ríwamónípaxɪpɪ ero epíríárinɪ.

²³ Amípí ríwéná imóníníápi nánɪ ríxa áwanɪ searíagɪ yapɪ seaíwapiyipíríxirɪnɪ nánɪ díŋɪ nímorɪ éríxini.

Ámá ímóníje anínamɪ dání weapíníápi nánirɪni.

²⁴ Xeaniŋf api nipiŋi rixa niseaímeámáná enjáná sogwí sá yiniri emá wá mónipa eri

²⁵ sinj anjnamí dání exweánowiri amipí enj eániŋf anjnamí enjyí úpiyiniri nemáná enjáná

²⁶ áamá imóniŋaoní enj neániŋf agwíyo dání wá nókía weaparinagi nanipíríarini.

²⁷ Nanáná anjŋajf áamá Gorixo eyíroáriŋf xwá ririmi nirimini anj gimí ŋweagíayo wirimeamepírí uowárimfáriní.” uriniginí.

Ewayí ikaxí íká pikí nánirini.

²⁸ E nuriríná ewayí xwíyá rípi uriniginí, “Íká pikíyí rininíyí renj sinj neániŋf mĩŋf ináná ‘Xwiogwí rixaríani?’ yaiwiarígíarini.

²⁹ Pikíyíniní xwiogwíná nání nĩjáf imónipírí yarínjpa xwíyá nioní ekiyiní nání searíáyí rixa imónarinagi níwinirínáyí dĩŋf re yaiwíríxiní, ‘Jisaso rixa níweapírí nání riyarini? Rixa anj íwí éniŋf rónapini.’ yaiwíríxiní.

³⁰ Nepa searariníni. Áamá gwí axí rírí siní anipá mimónipa enjáná nioní searáfí wí surímá mimónipa nerí nipiŋi xixení imóniníarini.

³¹ Xwá tĩnĩ anjina tĩnĩ anipá imóniníá enagi aiwí xwíyá nioniyá wí surímá imóniníámani.

Jisaso weapiníayi nání áamá nĩnĩ wo nĩjáf mimónini.

³² Nioní ámĩ gíní gíná níweapimífa náníyí áamá nĩnĩ aiwí wo nĩjáf mimónini. Anjŋajf aiwí nioní aiwí majáf imóninĩwini. Sa gí áponi nĩjáfíarini.

³³ Ayínání dĩŋf pírániŋf nímore ŋweáfírxini. Nioní gíní gíná níweapimífa nání seyiné majáf imóninĩagífa nání xwayí naniri ŋweáfírxini.” nuriri

³⁴ re uriniginí, “Nioní níweapimífa náníyí réniní imónini. Áamá wo anj wimí urínimiriŋf nuríná xínáíwániní omínj wiirígíáwa o omí ‘Nioní úaná omínj joxí níarínjpi pírániŋf níírxini.’ nura uniginí. E neríná womí ‘Anj íwí e awí roarinjoxí xwayí naniri awí róiríxiní.’ urinjo enjpi

³⁵ soyné axípi éírxini. O ‘Anj xiáwo gíní gíná bíniríeninjoi?’ níyiwiri ‘Sáfí tĩnĩ bíniríeninjoi? Áríwegíyo bíniríeninjoi? Karfkarí ríaiwá raríná bíniríeninjoi? Wá móninĩmí bíniríeninjoi?’ níyaiwia nurí majáf nimóniri nání

³⁶⁻³⁷ o nioní sá wenáná nímeaniginiri aniní xwayí naniri awí roarinjpa níyinéní ení nioní weapimífa nání pírániŋf dĩŋf nímore ŋweáfírxini. Seyiné ení maiwí níkáriga warinĩagífa sinjwí seanimiginiri nání searariníni.” uriniginí.

14

Jisaso nání mĩxí megáf nánirini.

¹ Rixa sá wíyau óráná sá enjáná anjŋajo Judayo múronj nání bisfkerífa yisí mayí iwamífo narígíayi —Enjáná sá ayi Judayo Isipíyí mĩxí ináyo fáf xenwirárinjáná Gorixo níaiwí xámínj nĩnĩ opíkíminiri anjŋajf oyáo uowáriní aiwí Judayí Gorixo ŋwí ikaxí urípi tĩnĩ xixení nerí bisfkerífa yisí mayí úrapí nimíxiro nĩnĩro sipísipí nĩpíkíro ówanjyo ragí xópé yáfáf enagi nání anjŋajo ayo múroniginí. Ayínání xwiogwí o o pwéáná Judayí Gorixo enjpi nání dĩŋf mĩwinipa eniginiri sipísipí nĩpíkíro bisfkerífa yisí mayí úrapí nimíxiro narígíarini. Rixa sá wíyau óráná sá anjŋajo

Judayo múronjé nání bisíkerfá yisí mayí iwamfó narígáyi imónínfá enjáná apaxípaníjé imónígá xwéowa t́nǐ ńwǐ ikaxí eáníjépi mewegáwa t́nǐ awa Jisasomǐ aríge ínǐmǐ f́á nǐxírǐro píkianiréwǐnǐro ínǐmǐ mekaxí nǐmero

² re rinígawixínǐ, “Śfá ayimǐ áamá ńnǐ aiwá imíxanǐro epíroyí egfáyimǐ ayí mǐxí épímíxamoanígínǐrǐ mǐpíkípa éwanígínǐ.” rinígawixínǐ.

Apíxí wǐ omǐ weríxí wíwayimónjé nánǐrínǐ.

³ Jisaso ámǐ anjé yofé Betani nánǐ nurǐ Saimono peyíyí imónagoyá anjéyo nǐjweari aiwá naríná apíxí wǐ weríxí dǐnjé nanjé eaarínjé sǐxí wá —Sǐxí awá nígwǐ aga xwé ronjéwárínǐ. Awá nǐmeámǐ nǐbírǐ f́á nǒxayímǐxírǐ Jisasomǐ mǐnjéyo iwayímóaná

⁴ wa wíkǐ dǐnjé nǐwǐaiwiro re rinígawixínǐ, “Í pí nánǐ weríxí nígwǐ xwé ronjépi xwírǐf́á ikíxearínǐ?”

⁵ Nene weríxí apǐ nígwǐ nánǐ bǐ nerǐ sǐjwírǐyí, nígwǐ K300 seáyǐ e nǐmearane áamá uyípeayéyo arǐrá nǐwirane mǐnǐ wípaxírínǐ.” nǐrínǐro ímǐ mǐxí uraríná

⁶ Jisaso re urínínigínǐ, “Xe oenǐ. Pí nánǐ ayá wǐ urarínjoi? Í nanjé nǐarínǐ.

⁷ Áamá uyípeayé sǐnǐ seyíné t́nǐ aníjé ńweapírǐf́á enagǐ nánǐ gínǐ gíná ‘Ayo arǐrá owianeyí?’ nǐrínǐnǐ ananǐ arǐrá wípaxírínǐ. E nerǐ aiwǐ nionǐ seyíné t́nǐ nawínǐ aníjé re ńweámíámanǐ.

⁸ Í ‘Aríge neríná Jisasomǐ arǐrá wímíáráfani?’ nǐyǐwírǐ xwárǐpáyo nǐtǐpírǐ enagǐ nánǐ aníjénǐ xámǐ gǐ waráyo xópé níárarínǐ.

⁹ Nepa seararínǐnǐ. Xwǐf́á rǐrǐ nǐrímǐnǐ amǐ gímǐ xwǐyǐf́á nionǐ nánǐ yayí seainarínjépi wáf nemero nurǐmeríná apíxí rǐ nionǐ weríxí dǐnjé nanjé eaarínjé rǐpǐ níwayímóf́pǐ nánǐ enǐ repíyí wíáná ‘Jisasomǐ apíxí wǐ e iyí renjínigínǐ?’ yǐwípírǐf́arínǐ.” urínínigínǐ.

Judasomíyí urínjé nánǐrínǐ.

¹⁰ Jisasoyá wíepǐsarínjé wo, Isíkariotǐ dǎnjé Judasoyǐ rínínjoi apaxípaníjé imónígá xwéowamǐ Jisaso nánǐ míyí urímínǐrǐ nurǐ nǐwímearǐ

¹¹ míyí uráná awa yayí nero apaxí mé re urígawixínǐ, “Nígwǐ sia-paníwǐnǐ.” urǐagf́a Judaso nurǐ Jisaso xegf́pǐ ńweáage awa ananǐ f́á xǐrǐpǐrǐfe sǐjwǐ wǐnárímínǐrǐ omǐ sǐjwǐ wǐnaxíádimenjínigínǐ.

Aiwá Anjánajé Múronjéyi nánǐ nígá nánǐrínǐ.

¹² Bisíkerfá yisí mayí iwamfó narígíná rǐxa anjénajo Judayo śfá ayimǐ múronjé nánǐ dǐnjé mopírǐ nánǐ sipǐsipǐ miá píkíaríná xegf́ wíepǐsarínjowa Jisasomǐ re urígawixínǐ, “Ge nurane aiwá anjénajo neamúronjéyi nánǐ rf́á yeaarínwápi joxǐ t́nǐ nawínǐ nanf́pǐ ríyamǐ yáraníwǐnǐ?” urǐagf́a

¹³ o wíepǐsarínjéyi waúmǐ nurowárǐrǐ re urínínigínǐ, “Jerusalemǐ nánǐ nuri anjéyo áwínǐmǐ áamá wo inígǐf́ sǐxí nǐxírímǐ warǐjagǐ órórf́ níntrónáyǐ númǐ úísínǐnǐ.

¹⁴ Númǐ nuri anjé o páwíwámǐ awagwǐ enǐ nǐpáwiri anjé xiáwomǐ yarínjé re wísínǐnǐ, ‘Yearéwapíyarínjoi re rf́ínigínǐ, “Gf́ wíepǐsarínjowa t́nǐ aiwá Anjánajo Neamúronjéyi nánǐ nǐnǐríná anjé awawá gǐwámǐ dǎnǐ nanǐréwǐnǐ?” rf́ínigínǐ.’ uráná

¹⁵ o anjé awawá seáyímǐ ikwíróníjéwá ikwianjé ńnǐ rǐxa píraníjé imíxáriníjéwá sǐwá eainínjoi. E eaiáná awagwǐ e aiwá none nánǐ ríyamǐ éísínǐnǐ.” urǐagf́

16 awaú nipeyeari anjipimi nánì nuri Jisaso uríípa xixenì neri aiwá Anjñajo Múronjyi nánì riyamí egíisixinì.

17 Sípì tñi Jisaso tñi wiepìsarinjí wé wúkaú síkwí wáú tñi awaú aiwá riyamí éfié nánì nuro

18 anjyo nípawiro niñwearo aiwá níniróná Jisaso re urinjiginì, “Nepa seararinjini. Aiwá narinjwá rone woxi nionì nánì miyí nuriríni.” urági

19 awa ayá sípì wiagi wo wo re urayigíawixinì, “Nionìmanì. Nionìmanì.” urayaríná

20 o re urinjiginì, “Wé wúkaú síkwí wáú egíoyíné woxirini. Soyíné nionì tñi múyo eagwianarinjwáone woxirini.

21 Woxi xwiyíá Gorixoyá áamá imóninjáonì nánì ríwaminjí nírini eáninjípi tñi xixenì niríni. Áamá imóninjáonì nánì miyí uríoxiyí sáá wiyi joxi majáá róríná enagi nánì aweyi! Xínái omì mìxirípa neri sínjwiriýí, nanj imónimíniri enjirini.” urinjiginì.

“Rípi gí warárinì.” urinjí nánirini.

22 Sini aiwá níniróná o bisíkerfá bi nímeari Gorixomi api nánì yayí nìwimáná kwikwírimí neri yanj nìwia nuríná re urinjiginì, “Nírápípoi. Rípi gí warárinì.” nurimáná

23 wainí iniigí kapíxí wá nímeari Gorixomi yayí nìwiri awamí mìnì wíáná nowanì niga waríná

24 re urinjiginì, “Wainí rípiyí gí ragírinì. Nionì áamá nñi nánì nípikíáná ragí nioniyá xwíáyo pwarinjagí nìwíniríná soyíné re yaiwipírfárinì, ‘Xwíyá sínj’ Nionì niperinjipimi dánì yeáyí seayimíxemeámfárinì.” réoárinjíyí neparini.’ yaiwipírfárinì.

25 Nepa seararinjini, ‘Nionì iniigí wainí ámi wí mìní néra núisáná Gorixó ríxa xwioxíyo míméámí neri seameñweanfe ñweañáná ámi sínj nímfárinì.’ seararinjini.” nuriri

26 sonj bi nírímowa nipeyearo díwí Oripíyo nánì ugíawixinì.

“Pítaoxi ríwí nímoríni.” urinjí nánirini.

27 Jisaso re urinjiginì, “Ewayí xwíyá nírini eáninjí rípi aríá nípoi, ‘Gorixó sipísipí mearinjomi píkioreawáraná sipísipí nñi wíwínì umiamoníjot.’ E nírini eáninjípi tñi xixenì soyíné wáyí nero nionini niepísamopíráoi.

28 E nerí aiwá nionì Gorixoyá dínj tñi nìwiápíníméámáná Gariri píropenisíyo xámi seameámfárinì.” urági aiwí

29 Pitao re urinjiginì, “Áamá nñi siepísamopíri aiwí nionì wí e emíméini.” urági

30 Jisaso re urinjiginì, “Nepa rírarinjini. Sáá riyimi karíkarí siní ríaiwá biaú mírípa enáná jìwanínoxí biaú bi re rayiríni, ‘Jisaso tñi níkumíxiniri emearinjá wonímanì.’ biaú bi rayiríni.” urági aiwí

31 Pitao aríki re urinjiginì, “Wa nionì tñi nawíni niyeapíkiri aiwí nionì wí ‘Jisaso nánì majíonírinì.’ rímíméini.” uraríná wiepìsarinjí wáa ení axípi rígfawixinì.

Ojìkwíyo dánì Gorixomi ríxinj urinjí nánirini.

32 Awa ojíkwí yóí Gesemaniyo nírémero Jisaso wiepìsaríjowamí re urinjiginì, “Nionì Gorixomi yarínj wimi nánì yimi soyíné re ñweápíoi.” nuriri

Gorixoyá nioní nání níríní eáníjípí xixení imóníní nání yariñoí.”
uraríná

⁵⁰ wiepísariñf nowani omi niwiepísamoárimí ugíawixini.

⁵¹ Awa niwiepísamoárimí úaná niaíwí síkíñf Jisasomí xídaríñf wo rapirapí apáwá weñíni xopíxopí nírónimí níbiri Jisaso tñf e axí e rónapána mixel bíáyí omi íá xiraníro éfáyí

⁵² rapirapí ú nípíripeárimí aikí mayo éf unjiginí.

Árúwíyimi Jisasomí xwírixí umegíá nánirini.

⁵³ Mixel bíáyí Jisasomí nimeámi apaxípáníñf imóníñf seáyí e imóníño tñf e nání nuro e wáraná apaxípáníñf imónígíá xwéowa tñf Judayí mebaowa tñf njwí ikaxí eáníjípí mewegíáwa tñf awí eánaríná

⁵⁴ Pitao Jisasomí mixel bíáyí nimeáa waríná ná ríwíyo númí nuri apaxípáníñf imóníñf seáyí e imóníñojá ákíñáyo nípawiri porisowa tñf nínweámáná ríá imónaríná

⁵⁵ apaxípáníñf imónígíá xwéowa tñf xwírixí mearígíá nowani tñf awa ámá síñwí fíwí wíñarogíá wí xwíyíá Jisasomí anani nípíkipaxí imóníñf bí orípoyíní nero aiwí Jisasomí píkipaxí bí mírariñagíá níwíníro njweanáná

⁵⁶ ámá obaxí omi nuxekwímoayiro aiwí axípiní mírí bí bí nira nuríná

⁵⁷ ámá wí éf nírore Jisasomíni yapí nuxekwímore re urígíawixini,

⁵⁸ “Nene o re rariñagí aríá wíñwanigíni, ‘Nioní añf rídíyowá yarígíá ríwá, ámá wé tñf mírígíá ríwá nípíneámáná sía wíyau wíyí óráná ámí wíwá, wé tñf mímírípa egíá wíwá mírímíáríni.’ rariñagí wíñwanigíni.”
uraríñagíá aiwí

⁵⁹ xwíyíá apí aí axípiní mírí bí bí nira waríñagíá níwíníro

⁶⁰ apaxípáníñf imóníñf seáyí e imóníño níwíápinimeámi añwí e níbiri Jisasoyá símí e nírómáná yariñf re wíñnigíni, “Añf xwíyíá ‘Joxiríni.’ ríxekwímoarígíáyo xwíyíá joxíyá wí ení mírípaxí rísiaríni?” uríagí aiwí

⁶¹ Jisaso xwíyíá wákwipaxí aiwí kíkími nimóníri xwíyíá bí murariñagí apaxípáníñf imóníñf seáyí e imóníño yariñf ámí bí níwírí re uríñnigíni, “Joxí niaíwí Gorixoyáoxi, nene yeáyí neayimíxemearíá nání aríowayá xwíá piaxíyo dání iwíarónoxíraní?” uríagí

⁶² Jisaso “Nioniríni.” nuríri re uríñnigíni, “Ámá imóníñáoní Goríxo ení síxí eáníñojá wé náumíni njwearí agwí tñf weapírí yariñagí síñwí nanípírfáriní.” uríagí

⁶³ apaxípáníñf imóníñf seáyí e imóníño wíxí níwóníri níkínímóníri xegí rapirapí naxerí xwírixí mearígíá wíamí re uríñnigíni, “Síñwí fíwí wíñarogíá ríápi nání dñf wí íkwíroaníméwíni.

⁶⁴ Xewaníño Goríxomí ríperírí umeararíná soyíné ríxa aríá wíoi. Dñf soyínéyá pí ‘Oyaneyí.’ yaiwíariño?” uráná awa “Xwíyíá ámí bí rípaxí mímónígoí. Ríxa opíkípoi.” nírfasáná

⁶⁵ wa re egíawixini. Reañwí úríro íríkwí síñwíyo rítí níyárimáná iwaní earo re uríro, “Wíá rókíamoarínoxíni, amípí íními éfápi áwaní ragoxí, iwaní go reaaríni? Áwaní neareí.” uríro néfasáná añf rídíyowá yarígíwá awí mearoarígíáwamí míni wíáná awa ení símímaníyo wé upíkákwiayígíawixini.

Pitao “O nání majíoniríni.” uríñf nániríni.

⁶⁶ Pitao, awa aníyo ínímí Jisasomí xwíríxí mépero iwaní earo yaríná, o múde ákínáyo ínímí nweanáná apíxí apaxípáníńí imóníńí seáyí e imóníńoyá omíńí wíiarígá wí nńbírí

⁶⁷ Pitao ríá imónaríńagi nńwínńrí sńńwí agwí nńwínáríńsáná re uríńínigíní, “Joxí ení Nasareti dání Jisaso tńń emearígááyí woxíríní.” uríagi

⁶⁸ Pitao “Oweot.” nurírí re uríńínigíní, “Jíxí raríńfí nání nioní majáríní.” nurímí nńwerí fńwíyí tńń e éf rońáná

⁶⁹ apíxí apíyá axí ení nńwerí o e rońagi nńwínńrí ámá e rówapígááyí tńń e dání omí áríxá nńwirí re uríńínigíní, “Ámá oyí Jisaso tńń nawíní emearígá woríní.” uríagi aiwí

⁷⁰ o “Oweot. Nionímaní.” nurírí rońáná ámí rńwíyo ámá e rówapígááyí re urígáawixíní, “Neparíní. Joxí awa tńń emearíńoxíríní. Joxí Gariri píropenísíyo dánoxí enagi nání Jisaso tńń emearíńoxíríní.” uríagí aiwí

⁷¹ Pitao sípí ikaxí nńrírí xwíá e dání re uríńínigíní, “Ámá soyíné rarígá nání majóníríní.” ríxa uráná re eníńigíní.

⁷² Karíkarí rfaiwá ámí bí rfagi ará nńwirí Jisaso “Sfá ríyímí karíkarí sńń rfaiwá biaú mńrńpa enáná joxí ‘Jisaso nání nioní majóníríní.’ biaú bí rayíríní.” urífí nání dńń nńwínńrí yapí uríyí nání ayá sípí wíagi nńwí eníńigíní.

15

Jisasomí Pairato tńń e wárígá náníríní.

¹ Wíá móníńmí apaxípáníńí imónígíá xwéowa tńń Judayí mebáowa tńń nńwí ikaxí eáníńfí mewegíáwa tńń awa Judayí xwíríxí mearígá nńń tńń awí neánńro xwíyíá nímíxármáná Jisasomí gwí nńyiro nńmeámí nuro émányíyá gapímaní Pairatoyí rńńńomí mńń wíáná

² o Jisasomí yaríńí re winíńigíní, “Judayíá mńxí ináyoxńraní?” Yaríńí e wíagi Jisaso “Ayí joxí raríńí.” uráná

³ apaxípáníńí imónígíá xwéowa omí sńmí tńń uxekwńmoarńá

⁴ Pairato ámí Jisasomí yaríńí re winíńigíní, “Xwíyíá joxíyá wí nńwíápńńmearí mńrńpaxí rńsíríní? Ayí xwíyíá ‘Joxíní.’ rńxekwńmoarígááyí onńmiápí nńńro mńyaríńo.” uríagi aiwí

⁵ Jisaso xwíyíá wákwapaxí aiwí ámí pńné bí mńrfagi nání Pairato dńń ududí nńwíga uníńigíní.

Pairato Jisasomí nńkwearí wárímanńrí enífí náníríní.

⁶ Sfá Anńnajo Judayo Múronńyí imóníńáná xwiogwí ayí ayo Judayí nuro wígí gwí nńweagí wo nání émányí gapímanomí yaríńí wíáná o ayí nioní nání yayí onńpoyńńrí nńmńxearí uwáriagíńí.

⁷ Íná ámá wo Barabasoyí rńńńo —O ámá wa tńń nńwíápńńmearo “Wauyowamí mńxí oxńdowáraneyí.” nńńńro awa tńń mńxí nńńróná o ámá womí píkiagi émányí omí tńń ámá xńo tńń nńro mńxí egíáwamí tńń gwí yíagí nání o íná kńrapusí anńyo nńweanńríní.

⁸ O nání oxí apíxí nńń aiwá apí nání awí eánígááyí émányí gapímaní Pairatomí nuro yaríńí re wígíawixíní, “Xwiogwí ayí ayo negí ámá gwí nńweagí wo neaiapagípa ámí wo neaiapńréńí?” uríagí

9-10 Pairato “Apaxípaníñ ímónígfá xwéowa Jisasomí sipí dññ nìwíaiwiro nání gwí nìyiro nìmeámí nìbìro niapáoí.” nìyíaiwirí re uríñínigíní, “Segí mìxí ináyí Jisasoyí ríníño seawárimíniréini?” uríagí aiwí

11 apaxípaníñ ímónígfá xwéowa wíá móníñfmí áamá aiwá apí nání epíroyí egíáyo re rínáriméfiá nání “Jisaso pí eníño! O nání yaríñf mīwipani. Barabaso nání yaríñf wípoyí.” rínáriméfiá enagí nání

12 ayí Pairatomí re urígíawixíní, “Barabaso newárii.” uríagí Pairato re uríñínigíní, “Judayíféyá mìxí ináyí urígíomí pí emíini?” uríagí

13 ayí xíxewiámí re urígíawixíní, “Íkfáyo yekwíroárei.” uríagí

14 Pairato re uríñínigíní, “Pí íwí éf nání e emíini?” uríagí aiwí awa xíxewiámí nura nuro “Íkfáyo yekwíroárei.” urayaríñagí

15 Pairato ayo oyapemíximínirí nerí re eníñigíní. Barabaso nímíxearí nuwárimáná xegí porisowa Jisasomí iwaní xaiwí nímépéfasáná enáná awamí re uríñínigíní, “Omí nìmeámí nuro íkfáyo yekwíroárfpoyí.” uríñínigíní.

Omí ríperírí umearíro íkfáyo yekwíroáríro egíá nániríní.

16 Porisowa Jisasomí nìmeámí gapímanoyá anjwámí —Aní yoí ayí Píretoriumíyí ríníñiwámíriní. Aní iwámí nípáwiro wauyí porisí nowamíní “Eini.” nuríro “Omí ríperírí omépeaneyí.” níríníro re egíawixíní.

17 Rapírapí ayíá ríñf wú mìxí ináyí yínarígfá wú nímearo omí nuyíríro ópíyá eníñíñf ímóníñf wírí níkfíkiyimáná mìxí ináyí amínanñwíñíñf ímóníñf mñíño d́kínarígfápa mñíño xaiwí ud́kíáíro nemáná

18 mìxí ináyíyo yayí wiarígfápa ríperírí nìwiro re urayígíawixíní, “Judayíyá mìxí ináyoxíríní.” nurayíríná

19 wegíwíá t́níní mñíño iwaní earo reanjwí úríro xómíñf nìyíkwiro mñíñf xwíáyo íkwírooro nero

20 ríxa ríperírí numépéfasáná rapírapí ayíá ríñú nìwiríro ámí xegú nuyíríro íkfáyo yekwíroáraníro nání níméra nuro

21 óf e nuríná áamá obaxí pwarígfá womí xegí yoí Saimonoyí —O aní yoí Sairíní d́ñjoríní. Xewaxo yoí Arekísadaoríní. Xexírímeáo yoí Rupasoríní. Omí porisowa íá nìxero “Jisaso nání íkfá yoxáá rípa nìmeámí wuii.” nuríro

22 Jisasomí níméra nuro d́wí b́ Gorigota ríníñfípimí —Yoí ḿkfí ayí áamá mñíñf gíxweá náníríní. D́wí apimí nírémoro

23 áamá wa Jisaso ríníñf b́ mīwínípa oenírí marísínfá muríyí ríníñf b́ iníígfí wainíyo niwayímorí mīníní wianíro yaríñagí aí o murápí “Oweoi.” uráná

24 porisowa omí íkfáyo nìyekwíroáríro xegí rapírapí yaní menaníro sárúyo dání “None go meaníríeníño?” níríníro sárú egíawixíní.

25 Jisasomí 9:00 a.m. ímónáná ríxa sogwí xaiwí anaríná íkfáyo nìyekwíroáríro

26 áamá níní “O íwí rípi éf nání rípiáíaríño?” oyaiwípoyínírí íkfá wárá nímearo “Judayíyá mìxí ináyoríní.” níríro rífwamíñf e nearo íkfáyo seáyí e nípírauro

27 áamá ámáya amípí íwí píkioráparígfíwaú ení Jisaso t́ñf e mídímídání nìyekwíroáríro nání

28 rífwamíñf eníná B́kwíyo nírínírí eáníñf rípi, “O íwí yarígfá t́níní nawíní kumíxígfáriní.” ríníñfípí xíxení ímóníñínigíní.

²⁹ Ámá Jisasomi m̄n̄n̄ m̄n̄n̄ n̄múroayiro ikayíwí numearíro payí n̄wianíróná m̄n̄n̄ kíríkírí nimeaayiro re ríḡawixíní, “Re r̄n̄joxírání? ‘N̄iwaniñon̄ an̄í r̄id̄iyowá yaríḡíwá n̄p̄nearí ḡ n̄iwíní s̄á w̄yau w̄yimi ám̄ m̄ir̄im̄f̄aríní.’ r̄n̄joxí

³⁰ en̄í neán̄r̄i j̄iwan̄iñoxí en̄í n̄yoár̄im̄i wep̄ínei.” urayaríná

³¹ apax̄p̄án̄n̄j̄ imón̄iḡá xwéowa t̄n̄i ḡwí ikax̄í eán̄n̄j̄p̄i meweḡáwa t̄n̄i en̄i ikayíwí numearíro re ríḡawixíní, “O en̄í neán̄r̄i ámayo ar̄ir̄á wiago aí xewan̄iño ar̄ir̄á min̄ipax̄f̄r̄in̄i.

³² Ámá yeáyí neayim̄ixemean̄fa n̄án̄i ar̄íowayá xw̄á piax̄íyo d̄án̄i iwiaron̄j̄ ro Isirereneyá m̄ix̄í ináyí r̄n̄n̄j̄ royí ík̄íayo seáyí e d̄án̄i n̄yoár̄in̄im̄i wep̄ín̄taḡí s̄iḡwí n̄w̄n̄iranénáyí, d̄n̄j̄ w̄ikw̄íroan̄íw̄in̄i.” raríná ámá Jisaso t̄n̄j̄ e m̄id̄im̄id̄án̄i yekw̄íroár̄iḡíwau en̄i om̄i ikayíwí ax̄p̄i umearíḡísisixíní.

Jisaso pen̄j̄ n̄án̄r̄in̄i.

³³ Ayí e n̄era núf̄asáná en̄áná r̄ixa 12:00 ikwawed̄í imón̄áná re en̄in̄igin̄i. An̄j̄ n̄im̄n̄i s̄á n̄iyinár̄ir̄i s̄á n̄iyinár̄in̄isáná s̄á t̄n̄i 3:00 d̄án̄i ám̄i w̄á ók̄iáná re en̄in̄igin̄i.

³⁴ Jisaso r̄f̄aiwá en̄j̄ t̄n̄i n̄ir̄ir̄i xeḡí Xib̄r̄uyí p̄né t̄n̄i re r̄n̄j̄in̄igin̄i, “Eroi, Eroi, rama sabak̄itani?” n̄ir̄ir̄i aga p̄né “ḡí Gor̄ixoxíní! ḡí Gor̄ixoxíní, pí n̄án̄i em̄i n̄imó̄n̄i?” uraríḡápa Xib̄r̄uyí p̄né t̄n̄i e r̄f̄aḡi

³⁵ ámá e r̄owap̄iḡá wa ar̄f̄á n̄iwiro re ríḡawixíní, “Ai! R̄ixa Gor̄ixoyá w̄á rók̄iamoaḡí m̄ipé an̄j̄nam̄i peyiño Irajao n̄án̄i r̄f̄aiwá raríní.” n̄ir̄iro

³⁶ ámá wo írikwí n̄imear̄i in̄iḡí wain̄í niáf̄ yar̄in̄j̄p̄im̄i iḡá near̄i wegw̄á wá t̄n̄i ayin̄wí n̄ik̄íroár̄im̄áná wegw̄áf̄awám̄i n̄imax̄ir̄im̄áná o b̄i n̄in̄ir̄i s̄iḡí oen̄ir̄i n̄án̄i seáyí em̄i n̄iwim̄ix̄án̄ir̄i re r̄n̄j̄in̄igin̄i, “Irajao om̄i ík̄f̄á t̄n̄i en̄j̄ on̄iñ̄i n̄yoar̄i n̄imeám̄i wep̄ín̄in̄i an̄j̄nam̄i d̄án̄i weap̄in̄ir̄fen̄iñoi?” r̄f̄aḡí

³⁷ Jisaso r̄f̄aiwá ám̄i b̄i en̄j̄ t̄n̄i n̄ir̄imo d̄n̄j̄ n̄iyám̄iga un̄in̄igin̄i.

³⁸ D̄n̄j̄ n̄iyám̄iga úáná rap̄irap̄í sep̄iá an̄j̄ r̄id̄iyowá yaríḡíwá awawá ḡw̄á t̄n̄j̄m̄in̄i epan̄joár̄in̄iñú áw̄in̄i e axowár̄in̄iñin̄igin̄i.

³⁹ Porisowayá seáyí e imón̄iño Jisaso n̄ipearíná s̄m̄im̄an̄j̄m̄in̄i n̄irori Jisaso péaḡí n̄iw̄n̄ir̄íná d̄n̄j̄ n̄iyám̄iga e úaḡí n̄iw̄n̄ir̄i re r̄n̄j̄in̄igin̄i, “Ámá royí neparíní. Gor̄ixom̄i xewaxoríní.” r̄n̄j̄in̄igin̄i.

⁴⁰ Ap̄ix̄í w̄iwa en̄i Jisaso péáná ná j̄f̄am̄i n̄irómáná s̄iḡwí w̄inaroḡíwa wiḡí yoí r̄iwaríní. Mariaí —Í an̄j̄ yoí Maḡidara d̄án̄j̄r̄in̄i. Í t̄n̄i ap̄ix̄í Mariaíyí r̄n̄n̄j̄ ám̄i wí —Í Jemiso onaxom̄i t̄n̄i Josesom̄i t̄n̄i x̄n̄áir̄in̄i. Í t̄n̄i ám̄i wí Sarom̄iyí r̄n̄n̄j̄ t̄n̄ir̄in̄i.

⁴¹ Iwa Jisaso Gariri p̄iropen̄is̄íyo emearíná núm̄i nuro ar̄ir̄á wiḡíwaríní. Ám̄i obax̄í w̄iwa en̄i o t̄n̄i Gariri d̄án̄i Jersarem̄i an̄j̄yo n̄án̄i b̄iḡíwá Jisasom̄i p̄ik̄iaríná j̄f̄am̄i d̄án̄i s̄iḡwí win̄iḡawixíní.

Jisasom̄i xw̄á weyár̄iḡá n̄án̄r̄in̄i.

⁴² R̄ixa s̄f̄ap̄i t̄n̄i s̄á ayi Sabar̄f̄á n̄án̄i am̄ip̄i p̄irán̄n̄j̄ im̄ixár̄ar̄iḡáyim̄i

⁴³ Aramatia d̄án̄j̄ Josepo —O Judayí mebá seáyí e imón̄iḡá woríní. O Gor̄ixo xwiox̄íyo m̄imeám̄í ner̄i p̄irán̄n̄j̄ umen̄wean̄fa n̄án̄i d̄n̄j̄ n̄ik̄ikayori wen̄n̄j̄ ner̄i ḡwean̄poríní. O mas̄is̄f̄á m̄iwí d̄n̄j̄ s̄ix̄í n̄in̄im̄i émáyí gap̄iman̄í Pairato t̄n̄j̄ e n̄án̄i nuri éf̄ n̄irómáná Jisaso p̄íyo n̄án̄i “Anan̄i omeám̄in̄i?” nur̄ir̄i yar̄in̄j̄ w̄iáná

⁴⁴ Pairato Jisaso ríxa ríá péinigini: “Porisowami meariño obini.” niri: poriso ríxa bání yariñí re winiginini, “Jisaso ríxa ripéinigini? Sini mipepa réinigini?” nuri:

⁴⁵ poriso “O ríxa péinigini.” ríagi Pairato aríá e niwiri Aramatia dání Josepo Jisaso piyomi xe omeaniri sijnwí winíagi

⁴⁶ Josepo nuri rapirapí apíá wení wú bí nerí nimeámi nibiri piyomi niyoari nimeámi niwepini e nitimána wigí yariǵíapa xopixopi niroa numána xwáripáyo nání nimeámi nuri —Xwáripá ayi sijnáyo ó rixárinijirini. Ayimi nitimána sijná xwé wo mímegwinári níméra nipuro ó maníwámi rití neríá éf ráráriniginini.

⁴⁷ E yariá Magídara dání Mariaí tñi Josesomi xináí Mariaíyí rinini tñi “Jisaso ge tipíriéoi?” niyaiwiri sijnwí winaxíǵíisixini.

16

Jisaso ámi wiápínimeañí nánirini.

¹ Sá wegípaú Sabará ayi ríxa pwéána sfápi tñi Saromí tñi awí neániro wíapi tñi piyomi waráyo xópe wiaúwaniginiri íwa werixí dñí naní eaaríǵí bí bí nero nitiro

² sá wegíwa Sadéyo wíá móniǵomi niwiápínimeámi Jisaso xwíá weyárinije nání nuro ríxa sogwí xemónaparíagi niremoríá

³ wiwaníwa re riníǵawixini, “Ámá gowa sijná óf maníwámi píronjo mímegwinári neaiipíriéoi?” niri: ríá

⁴ weníǵí éfáyí winíǵawixini. Sijná aga xwéoi aí ríxa mímegwinári niniri ófíyí sijnáni iníagi niwiniro

⁵ anwí e nibiro ófíyimi nipáwiro weníǵí éfáyí winíǵawixini. Aníñají wo rapirapí apíá wení sepiá wú niyínimána daiwo éf njeañagi niwiniro ududí wíagíá

⁶ o re uríinigini, “Ududí mepani. Nioni nijárini. Sewayíne Nasareti dání Jisaso, íkíáyo yekwíroaríǵomi sijnwí winaniro baríñoi. Sini re míwenini. Ríxa wiápínimeáinigini. Omí tígíe aníá rí imóniagi winípoi.

⁷ Ríxa nuro wiepísinowami tñi Pitaomi tñi ení áwaní re urémeapoyí, ‘Jisaso Gariri piropenífíyo nání xámi seameanfáriní. Xewaníño searíñípa xíomi e sijnwí winíǵíarini.’ urémeapoyí.” urána

⁸ íwa nipeyaro xwáripáyo pñi niwíarimi éf nuróna ení óf ero sirí píkiníro nero wáyí níkariniro nání ámá wíyo áwaní murí éf ugíawixini.

Jisaso Mariaími sijnáni wimóniǵí nánirini.

⁹ Jisaso Sadéyo wíá móniǵími ríxa niwiápínimeámána nuri Magídara dání Mariaími —Apíxí í Jisaso xámi imí dñí xixéroaríǵíá wé wíumi dání wáú mǵí umáinowárinirini. Ími xámi sijnáni siwá winíagi

¹⁰ í nuri ámá Jisaso tñi emeagíáwa o nání dñí sipí niwiri nání ámíxíá yariñagi niwímeari Jisaso wiápínimeáí nání áwaní nuri

¹¹ re uríinigini, “O ríxa sijní enagi sijnwí winíni.” uríagi awa aríá niwiro aí dñí niwíkwíro “Nepa neararini.” niyaiwigíawixini.

Jisaso wiepísiní wáumi wímeañí nánirini.

¹² E nemána enána xegí wiepísiní wáú Jerusaremi pñi niwíarimi aní wíyo nání waríá Jisaso xegí wóniǵí nimóniri wímeáagi

¹³ awaú ení nuri wiep̄sɪŋɔ́ wɔ́fámɔ́ “Jisasomɔ́ sɪŋwɔ́ wɪnɔ́wɪɪ.” urɔ́gáí aɪwɔ́ dɪŋɔ́ nɪwɪkwɔ́roro “Nepa neararɪŋɪɪ.” mɪyáiwígɔ́awɪxɪnɪ.

Jisaso wiep̄sɪŋɔ́ wé wúkaú sɪkwɔ́ womɔ́ wímeanɔ́ nánɪrɪnɪ.

¹⁴ E nemáná enjáná xegɔ́ wiep̄sɪŋowa wé wúkaú sɪkwɔ́ wo awí neánɪro aɪwá narɪná Jisaso sɪŋánɔ́ sɪwá nɪwɪnɪrɪ awa sɪnɔ́ dɪŋɔ́ mɪwɪkwɔ́ró ero dɪŋɔ́ kɪkɪmɪ imónɪro yarɪŋagɪá nánɔ́ mɪxɔ́ nurɪrɪ re urɪŋɪnigɪnɔ́, “Ámá nionɔ́ nɪwɪápnɪmearɔ́ ámɔ́ sɪŋɔ́ enjagɔ́ sɪŋwɔ́ nɪnanɔ́mɔ́ nɪbɪro áwanɔ́ searɔ́áyo arɔ́á nɪwɪro dɪŋɔ́ mɪwɪkwɔ́ropa pí nánɔ́ yarɪŋoɔ́?” nurɪrɪ

¹⁵ re urɪŋɪnigɪnɔ́, “Xwɔ́á rɪrɪ nɪrɪmɪnɔ́ ámɔ́ ámɔ́ nemero xwɪyɔ́á nionɔ́ nánɔ́ yayɔ́ seainarɪŋɔ́pɔ́ ámá nɪyonɔ́ áwanɔ́ urɪméfɪrɪxɪnɔ́.

¹⁶ Ámá gɪyɔ́ arɔ́á nɪseairo nionɔ́ nánɔ́ dɪŋɔ́ nɪnɪkwɔ́roro wayɔ́ meáɔ́áyo Gorɪxo yeáyɔ́ uyimɪxemeanɔ́fárɪnɔ́. E nerɔ́ aɪwɔ́ ámá gɪyɔ́ nionɔ́ nánɔ́ dɪŋɔ́ mɪnɪkwɔ́rófáýɔ́ xwɪyɔ́á meárɪnɔ́pɪrɔ́fárɪnɔ́.

¹⁷ Ámá nionɔ́ nánɔ́ dɪŋɔ́ nɪkwɔ́rófáýɔ́ wáɔ́ nurɪmerɔ́nɔ́ Gorɪxoyá dɪŋɔ́yo dánɔ́ emɔ́mɔ́ rɪpɔ́ epɪrɔ́fárɪnɔ́. Gɪ yoɔ́yo dánɔ́ ámá imɔ́fó dɪŋɔ́ xɪxéroarɪŋɔ́yo mɪxɔ́ umáɪnowárɔ́ro pɔ́né ámá wɪyá majɔ́á aɪwɔ́ Gorɪxoyá dɪŋɔ́yo dánɔ́ wígɔ́ pɔ́néyo dánɔ́ urɔ́ro

¹⁸ sɪdɪrɔ́yo ɪá nɪtamɪxɪnɪrɔ́nɔ́ sɪdɪŋɔ́ nɪworɔ́ aɪwɔ́ mɪpé ero inɪgɔ́ ayáɔ́ inɪŋɔ́pɔ́ nɪnɪrɪ aɪwɔ́ mɪpé ero ámá sɪmɪxɔ́yo wé seáyɔ́ e nɪkwɪárɔ́ro nanɔ́ imɪxɔ́ro epɪrɔ́fárɪnɔ́.” urɪŋɪnigɪnɔ́.

Jisaso anɔ́namɔ́ nánɔ́ peyɪŋɔ́ nánɪrɪnɔ́.

¹⁹ E nurɔ́mɔ́ Jisaso Gorɪxoyá dɪŋɔ́ tɪnɔ́ anɔ́namɔ́ nánɔ́ nɪpeyɪrɔ́nɔ́ ámɔ́ o tɪnɔ́ xɪxenɔ́ nɪmónɪrɪ nánɔ́ wé náúmɪnɔ́ éfɔ́ ɲweanɔ́nigɪnɔ́. Éfɔ́ ɲweanɔ́náná

²⁰ awa nuro Jisasoyá xwɪyɔ́á ámɔ́ ámɔ́ nurɪmeróná ámá “Nepa neararɪŋoɔ́.” yáiwɪpɪrɔ́ nánɔ́ emɔ́mɔ́ enɔ́ Ámíná Gorɪxoyá dɪŋɔ́ tɪnɔ́ nɪwɪwapiya wagɔ́fárɪnɔ́.

Xwiyá yayí neainaríní Ruko eanípíríní.

Ríwamíní rípi “Xwiyá yayí neainapaxí Ruko eanípíyí” rínínípiríní. O Jisaso wiepísagíyí womaní. Judayí ení womaní. Émáyí dokítá woríní. O Poro t́níní Sairaso t́níní émáyí anj́yo wáf nurímeríná wirímeárogíforíní. O ǵf́ áamáyí ení amípí Jisaso uréwapíyirí eri enj́pi nání pírántíní níj́f́á nimóníro d́íní wíkwíróf́ríxíní ríwamíní rípi eanípíríní. Xewaníño Jisaso emearíná síjwí ḿwíníño enagí nání wiepísínowamí yaríní wirí bíkwí Jisaso enj́pi njwirárinínj́yo f́á rorí nemáná eanípíríní. Ríwamíní ámí b́i “Wáf wurímeiarígíáwa egíáríní.” rínínípi ení níríri eanípíríní.

¹⁻² Ámá obaxí amípí Jisaso xínáí xíríje dání nene t́íní e imónínj́pi nání “Ríwamíní oeaaneyí.” níyaiwiro ámá iwamíó dání Jisasomí síjwí wíníro aríá wiro egíáyí wáf nemeíná “Jisaso e enj́ríní. E enj́ríní.” nura úf́ápí ríwamíní eágífa aiwí

³ nioní ení “Ǵf́ ámínáoxí Tiopirasoxí xíxeni níj́f́á imónírí nání ríwamíní awa xámí eagíápi nioní f́á nírórí síjwí wínagíáyo yaríní níwía nurí e nemáná pírántíní d́íní neñwiperí ríwamíní nearí joxí nání wiowárenapímíní.” E neríná nanj́ríní.” nimónaríní.

⁴ Ayí rípi nání yaríníní. Joxí f́á nírórí amípí ríréwapíyigíápi aga xíxeni níj́f́á imónírífa nání yaríníní.

Anj́náj́ wo “Irisabetí Jonoyí ríníño xírínf́aríní.” uríní náníríní.

⁵ Enj́ná Judayí ḿixí ináyí Xerotoyí ríníño menj́weanáná ámá apaxípáníní imónígífa wo, Sekaraiaoyí ríníño nj́weanj́ríní. O xegí áamáyí Abaijaoyáríní. O xegí áamáyí enj́ná dání Goríxoyá apaxípáníní imónígíáyíríní. Sekaraiao xegí apíxí yof́ Irisabetíríní. Í xegí áamáyí arífo Eronoyáyíríní. Í xegí áamáyí ení apaxípáníní imónígíáyíríní.

⁶ Ayaú Goríxoyá síjwíyo dání wé róníní eri Goríxo njwí ikaxí rírí sekaxí rírí enj́yo ḿwíaiakí eri neri aí

⁷ Irisabetí rípaíwí enj́ enagí nání niaíwí mayíyau e néra nuri ríxa xweyanj́ apianj́ imónígííríní.

⁸ O xegí áamáyí Abaijá rínígíáyí Goríxo nání ridíyowá yarígíiwámí ridíyowá nero wigí yarígíápa yaríná x́fo t́níní ení nawíní nero

⁹ wigí neríná yarígíápa “None ǵmíní go ‘Nwíáxíní.’ ríníníwámí páwinírféníño?” níyaiwiro yarígíápa e nero Sekaraiao Goríxo nání ridíyowá yarígíiwámí awawá Goríxoyá t́íní e “Nwíáxíní.” ríníje nípáwírí ríá awí d́íní eanínj́pi nání oikeyíní rípeááná

¹⁰ oxí apíxí b́faníríwámíní rówapígíáyí Goríxomí ríxíní uraríná o awawá Goríxoyá t́íní e nípáwírí Goríxo nání ríá awí d́íní earínj́pi níkearíná

¹¹ weníní éf́yí wíníníniginí. Anj́náj́ wo ríá síjwírífa wé náúmíní peyarínímí dání síjwí nanírí yaríje aí ǵínáníní níb́rí rónapínagí síjwí nínwíní

¹² of́ neri wáyí ikárínaríná

¹³ anj́najo re uríníniginí, “Sekaraiaoxíní, wáyí mikárínipaní. D́íxí niaíwí nání yaríní wípi Goríxo ríxa aríá síní. D́íxí apíxí niaíwí oxí wo ríxíríyíáná joxí yof́ Jonoyí wíríríxíní.

14 Omi nixiráná joxi seáyi e nimóniri yayi yaríná oxí apixí obaxí eni yayi epíríríni.

15 O Gorixoyá siŋwíyo dání áamá áminá ení eáninóniní ímónínfáriní. O iniigí wainí mñipa erí papíkí yarigíáyí mñipa erí enífáriní. O siní xegí xináiyá agwíyo enáná Gorixoyá kwíyí ukíkayonfáriní.

16 O segí áamá Isireriyó uráná obaxí aráá niwiro íwí yarigíápi ríwímíni nímamoro Gorixo wígí Ámináomi ámi xídípíríríni.

17 Dìxí íwo kwíyí Gorixoyápi xegí wíá rókiamoagí Iraiiaomi ukíkayonáná ení neániri yagípíniní Jono axípíniní e erí riri enífáriní. Xewaxowa tñi xanowa tñi piyíá wíriníro áamá uyíní yarigíáyí ríwímíni nímamoro wé róniní ímóníro éfíríniní Jono Gorixoyá Ámináomi xámí umeanfáriní. Dìxí Isireriyí e ero Gorixoyá Ámináomi yeáyí wuríníro epírí nání oimóniri xámí umeanfáriní.” uríagi

18 Sekaraiao aníñajomi re uríniginí, “Aríge nerí nioní nijá ímónimí nírariní? Nioní ríxa xweyanoníni. Gí apixí eni ríxa apianíríni.” uríagi

19 aníñajo ámi nuríni re uríniginí, “Gí yó Gebírieroníni. Gorixoyá símímaní e roarináoníni. Gorixo nioní xwíyá yayí seainipaxí apí áwaní uríniri nírowarénapíni.

20 Amípi nioní xámí ríríáyí nimóniríná nimónínfáriní. E nerí aiwí xwíyá nioní ríríáyí joxi ‘Neparíni.’ niyaiwirí dñí míkwiroarínagi nání joxí ámi xwíyá bí mñipa ímóniri maní píroniri erí ei. Xámí nioní ríríáyí nimóniríná íná ámi xwíyá ríríá náníyi.” nuríni siní e nura waríná

21 oxí apixí Sekaraiao nání weníní nero wáí e rogíáyí ayá wí sífá órinínagi nání ududí nero “Sekaraiao pí ríá yaríní?” niyaiwiro

22 o nípeyeááná xwíyá murípaxí ímónínagi níwiníro “Gorixoyá awawá tñí e neríná oríná bí ríá winígo?” yaiwiaríná o “Xwíyá aríge rimíní?” niyaiwirí xegí maní nípíroniri nání wé árxá néra uníniginí.

23 Sekaraiao aní Gorixo nání ridíyowá yarigíiwámí xegí omíní yarínípi yoparípi nemí xegí aní e nání yoaníniginí.

24 O aní e nání níyoarí xiepímí níwímearí níjweagíísáná re eníniginí. Irisabetí niaíwí agwí nerí aníyo ínimí píni jweanáná emá wé wú múróáná

25 í re ríniginí, “Gorixo ayá nínirímíxiri dñí níkíkayonagi nání níini agwí enáriní. Níini ámayá siŋwíyo dání ayá ninarínípi Gorixo yokwarímí níjíríni.” ríniginí.

Mariaími “Jisasoyi ríninjo xíríríriní.” uríní nániríní.

26-27 Gorixo, Irisabetí niaíwí agwí nerí emá wé wíúmí dñí wo ríxa enáná o aníñají xegí yó Gebírieromi apixí wí jweanje nání —Í xegí yó Mariaíyí ríniníní. Gariri píropenisíyo aní yó Nasaretíyo jweaníníni. Í jweanje nání uowáriníniginí. Í apixí apiyái siní oxí tñí memearíníni. Í áamá wo xegí yó Josepoyí ríninjo —O mñíxí ináyí Depitoyá íwiárfawé woríní. O xegí meámíníni nání yaríníni.

28 Gorixo aníñajo í tñí e nání uowáraná o nurí ími re urémeaníniginí, “Apixí rixí apániríní. Gorixo dñí síxí ríyiri dñí ríkíkayorí siní.” uríagi

29 Mariaí aráá e níwirí ududí níkáríníni dñí re nípíkíga uníniginí, “O pí nání ríá nírariní?” yaiwiaríná

30 aníñajo re uríniginí, “Mariae, wáyí mepaní. Gorixo jíxí dñí síxí ríyini.

³¹ Arfá ei. Jíxi niaíwí agwí neri niaíwí oxí wo nixirirínáyí yoí Jisasoyí wírirfáriní.

³²⁻³³ O Ámináo nimóniri áamá niyoní seáyí e múrónínfáriní. Ayí o nání re ríprírfáriní, ‘Niaíwí Goríxo aní seáyí émi nweanoyáoriní.’ ríprírfáriní. Xiáwo Depito áamá Isireriyí níní yeáyí urínayagíápa díxí niaíwí ení Goríxoyá díní tñí e nimóniri íwiárfawé Jekopoyáyo aníní miní umeñweanfáriní. O míxí ináyo yapi nimóniri áamá xwioxíyo míméámí neri numeñwearíná wí nípíeronfámaní. Aníní umeñweanfáriní.” uríagi

³⁴ Mariaí anínajomí re uríniginí, “Níiní síní oxí womí míméánínáyo joxí nírííyí aríre neri emfárfaní?” uríagi

³⁵ anínajo ámí nuríri re uríniginí, “Kwíyí Goríxoyápi jíxi tfámíní bírí ení eáníní Goríxo seáyí émi nweanoyápi jíxi ríkíkayorí sínfá enagi nání niaíwí jíxi xiríoyí nání ‘Nwáfóoriní.’ ríro ‘Niaíwí Goríxoyáoriní.’ ríro epírfáriní.” nuríri

³⁶ re uríniginí, “Arfá ei. Díxí rírówái Irisabetí ríxa apianí aí niaíwí oxí wo agwí ení. ‘Oxí ronjíríní.’ urarígíí aiwí agwí ríxa agwí tñí enáná emá wé wíúmí díní wo imóniní.

³⁷ Amípí wí Goríxo mimíxípa epaxí wí meníní.” uríagi

³⁸ Mariaí re uríniginí, “Xewaníníní Goríxoyá xínáíníníní imónínáíní omí díní níwíkwírorí yaríníní. Joxí nírííyí ananí nimíxíniginí.” uráná anínajo ímí píní níwíárimí uníniginí.

Mariaí Goríxomí seáyí e umeñí nániríní.

³⁹ Mariaí, anínajo e nurárimí úáná, í níwíápíníméámí aníní níyirí díwíní ene Judia píropenísíyo aní bimí nání nuri

⁴⁰ nírémoríná Sekaraiaoyá aníyo nípáwiri xirówái Irisabetímí yayí wíáná

⁴¹ í arfá níwiríná re eníniginí. Niaíwí agwí eno xíxoyíímí wirí kwíyí Goríxoyápi xíímí ukíkayorí wiagí

⁴² píné ení tñí nuríri re uríniginí, “Apíxí niyoní nání Goríxo jíxíní píráníní simíxíníriní. Díxí niaíwí agwí enomí ení píráníní wímíxírí eníriní.” nuríri

⁴³ yayí numerí re uríniginí, “Gí Ámináomí xínáíxí imóníríxí, aríre neri níiní tfámíní bíní?” nuríri

⁴⁴ áwaní re uríniginí, “Aí, jíxi yayí níáná arfá nísiríná gí niaíwí agwíyo ínínjo yayí neri xíxoyíímí níagi nání rírariníní.

⁴⁵ Jíxi xwíyíá Goríxoyá rírínípi díní níkwírorí ‘O nírííyí nepa nimónínfáriní.’ yaiwiri éf enagi nání xewaníníxi yayí síníwíniginí.” uráná

⁴⁶ Mariaí re ríniginí, “Gí xwioxíyo dání re yaiwiaríníní, ‘Ámináomí seáyí e oumemíní.’ yaiwiaríníní.

⁴⁷ Goríxo, níiní yeáyí neayimíxemeanó nání aga yayí seáyímí dání ninaríní.

⁴⁸ Níiní o xegí xínáíníníní nimóniri omíní wíiarínáíní aiwí o díní níkíkayonjo enagi nání níiní yayí ninaríní. Ámá agwí ríná nweagíáyí níiní seáyí e número ríwíyo nweapírfáyí ení seáyí e número neríná re ríprírfáriní, ‘Goríxo ímí píráníní wímíxíníriní.’ ríprírfáriní.

⁴⁹ Goríxo, ení síxí eánínjo saní onímíá mínírápínoríní. Goríxo nwfáo neríníyo dání wé rónínoríní.

⁵⁰ Ámá gíní gíná ñweagfáyí xfómí wáyí nñwiro sñmanwfyóníñf ínímí wurínfáyo wá wianaríñoríní.

⁵¹ O ení neáníí wíyo arírá wiemerí wíyo xopírárí wiemerí neríná ámá dñfí fwí nání nñkíkayorí ero weyfí meníro yarígáfáyí dowiakíníí

⁵² mñxfí ináyí seáyí émí imónígfáwamí mamówáríí ámá sñpípiamí seáyí e wímíxíí nerí

⁵³ ámá agwíní yarígáfáyo aiwá naní nñíro agwí ímí uyíní wímíxíyírí nerí ámá amípí múrónígfáyo anípá urowárapírí enoríní.

⁵⁴ Amípí nígí aríowayá sñmñmaníyo uríníyí dñfí yaíkiá mímó aníñf dñfí morí xegí omíñf wíiaríñwaéne Isírerene arírá neairí enoríní.

⁵⁵ O arí Ebrífamo nání dñfí nñmorí nání omí tñní xegí fwíaríawé nenení tñní ayá aníñf nñnearííxá unfáríní.” Maríaf e nñra uníñigíní.

⁵⁶ Írisabetí tñní nññweanísáná ríxa emá wáú wo múrónáá ámí xegí aní e nání uníñigíní.

Jonomí xíñíñf náníñí.

⁵⁷ Írisabetí ríxa niaíwí xíñímíníí imóníñáná niaíwí sññwí nñwaníí oxí wo xíñíñigíní.

⁵⁸ Oxí wo xíráná í xegí úríxímeá tñní ámá aní ayo dñfíyí tñní arfá re wigfawíxíní, “Írisabetímí Goríxo ayá urímíxíagí nání niaíwí wo xíñíñot.” Arfá e nñwiro í tñní yayí seáyími dání yaríná

⁵⁹ ríxa sfá wé wíúmí dñfí wáú wo imónáná ayí niaíwí iyí sñmí sfó wákwaníro nñbíro yofí axípi xano wfríníñfpi Sekaraiaoyí wfráníro nání yaríná

⁶⁰ xínáí “Oweoi!” nuríí re uríníñigíní, “Nene ámí yofí axípi Sekaraiaoyí wfrípaxí meníní. Jonoyí owíraneyí.” uríagí

⁶¹ ayí re urígíawíxíní, “Díxí oxoyá xoayowa aí wo yofí ‘Jonoyí ríwfríníní? Oweoi.’ nuríro

⁶² xano arfá ení pfróníñagí nání wé áríxá nñwiro wé tñní yaríñf re wigfawíxíní, “Joxí yofí gípi ‘Owfrímíní.’ yaiwíaríñíní?” uríagí

⁶³ Sekaraiao píraiporíá nání áríxá wíagí umeaíáná o ríwamíñf re eaníñigíní, “Xegí yofí Jonoríní.” e eáagí ayí ududí nero Jonoyí wfríyí “Pí nání ríá wfraríní?” yaiwíaríná re eníñigíní.

⁶⁴ Ámí Goríxoyá dñfí tñní maní nexoarí xwíyíá rípaxí nímóníí Goríxomí seáyí e numerí yaríná

⁶⁵ ámá aní ayo dñfíyí ududí néra nuro aní nñyoní Judía píropenísfí dñwí mñíyo amí gímí ñweagfá píné “Írisabetí niaíwí xíráná xano Sekaraiao maní pfróníño maní exoanot.” ríagíá arfá nñwiro

⁶⁶ dñfí aumaúmí nñíro Goríxo Jonomí dñfí ukíkayonagí nñwíníro re ríñígfawíxíní, “Niaíwí o ríwéná pí pí ámá imónínfáríani?” ríñígfawíxíní.

Sekaraiao wíá rókiamoaríñf wo yapí ríñf náníñí.

⁶⁷ Xano Sekaraiaomí kwíyí Goríxoyápi ukíkayonáná o wíá rókiamorígíá wóníñf nímóníí Jísaso nání re ríñíñigíní,

⁶⁸ “Isírereneýá Ámíná Goríxomí seáyí e oumeaneyí. O xegí ámaéne arírá neairí yeáyí neayímíxemearí nñneairíná

⁶⁹ nene yeáyí neayímíxemeaníá nání ení eáníñf wo iwíaronot. O xfoýá xínáíníñf nímóníí omíñf wílagí Depitoyá fwíaríawé woríní.

⁷⁰ Eníná o nání Goríxoyá wíá rókiamoagíáwa xwíyíá Goríxo ríñf nñwíyíríná negí aríowamí re urígíawíxíní,

71 ‘Ámá nene mîxîf neaiarigîáyîf nânî éf neamínîrî wikîf tîní neaiarigîáyîf nânî éf neamínîrî enîfárîní.’ urîgîawîxîní.

72 Gorîxo negî arîowamî re urîjîinigîní, ‘Nionî wá nîseawianîrî xwîyîá sîmîmanîyîo dánî “Nemîfárîní.” nîrîrî réroárîjîáyîf sîmf e nîtînírî nîseaiimîfárîní.’ nurîrî

73-74 negî arîo îrîjo Ebîrfamomî sîjîá tîjîf e dánî re urîjîinigîní, ‘Mîxîf seaianîro yarîgîáyîo aiwî éf seamínîmfárîní.’ urîjîinigîní. Mîxîf neaianîro yarîgîáyîf emî neamamóaná nene ámî wáyîf wî mé amîpî o ñwîf ikaxîf nearîjîyîf nîxîfdirane nîjwearane

75 sîní sîjîf nîjwearîná wé rónîjîf imónîrane sanîjîf imónîrane nerane píranîjîf xîdanîwárîní.” Sekaraiao e nîrîfîsáná

76 xewaxo Jono sîní pîomî re umearîjîinigîní, “Niaíwoxîní, ayî re rîrîpîrfárîní, ‘Gorîxo seáyîf e ñweanoyá wîá rókiamoarîjîoxîrîní.’ rîrîpîrfárîní. Joxî Ámînáomî óf nîwimoîrî xámî umearîfárîní.

77 Joxî óf nîwimoîrîfîná xegî ámáyo re urayîrfárîní, ‘Seyîné íwîf yarîgîáyîf rîwîmîní nîmamoro éaná Gorîxo segî íwîf yarîgîáyîf yokwarîmf nîseaiîrî “Ananî einî.” searînfárîní.’ urayîrfárîní.” Sekaraiao e nîrîrî ámî

78-79 re rîjîinigîní, “Gorîxo wá neaomîxîrî ayá neawianîrî neaiarîjîorîní. O nene nânî anînamî dánî sogwîf wîá ókîarîjîníjîf wîá neaókîenapînfárîní. O nene sîá yîníjîmf ñweanwaéne ámá nîpeanîrî yarîjîwaéne óf sanîjîyîmî neawárîfîá nânî nene nîneaméra nîneaurî wîá neaómîxîyînfárîní.” Sekaraiao e rîjîinigîní.

80 Niaíwîf Jono xwé nerîfîná xegî dîjîf enî rîxa enîf neánîrî dîjîf sîxîf níga nurîfîná ámá dîjîf meanîf e nîjweanîsáná xegî Isîrerîyîo xewanîjo sîjîánî wîmónîjîinigîní.

2

Jisasomî xîrîjîf nánîrîní.

1 Jonomî rîxa nîxîrîmáná enîfîná Romîyîf mîxîf ináyîf Sisa Ogasîtasoyî rîníjo oyá ñwîf ikaxîf bî re rîjîrîní, “Ámá xwîá nîrîmîní ñweagîáyîf wigîf xîáwo îrîjîowayá anîf e nânî numîróná gîf gapîmanowamî yoîf ñwîrîrîfîrîxîní.” rîjîrîní.

2 Yoîf ñwîrîrîarîgîáyîf e dánî iwamîfó ñwîrîrîarîgîfárîní. Yoîf iwamîfó ñwîrîrîarîgîfîná gapîmanîf xegîf yoîf Sairîniasso înanîjîorîní. O Sirîa pîropenîsîyîo menjwearîjîorîní.

3 E rîjîf enagîf nânî ámá nîní gapîmanowamî yoîf ñwîrîrîpîrîfîrî nânî wigîf xîáwowayá anîf e nânî numîróná

4-5 ámá wo, xegîf yoîf Josepoyîf rîníjo —O mîxîf ináyîf Depitoyá íwîárîfawé worîní. O xîepî sîní xîomî mîmeánîjî —Í xegîf yoîf Mariaîrîní. Sîní mîmeánîjî aiwîf nîaíwîf agwîf enîrîní. Í tîní nawîní Garîrî pîropenîsîyîo anîf yoîf Nasaretî ñweagîfîe dánî nîwerî Judîa pîropenîsîyîo o xegîf xîáwo îrîjîoyá anîf e Betîrexemîyîf rîníje nîrémorî

6 e nîjwearîfîná í nîaíwîf agwîf rîxa yóf nerî

7 nîaíwîf oxîf xámî iwamîfó xîrîjo o xîrîjîinigîní. Nîxîrîmáná rapîrapîf tîní xopîxopîf nîrorîf anîf ámá mîdánî nîbîro wérfîxînírî mîrîníjîiwá rîxa nîrérojîagîfá nânî burîmákauî aiwá narîje bokîsf wámîf ínímf sá wîfîrîjîinigîní.

8 Aní api tñj e áamá wa sipisipí awí mearoarigá wa áríwiyimi amíyo wigí sipisipí ará wíwákwiní yaríje awí mearonáná re eníniginí.

9 Anínají Gorixoyá wo wigí símimaní tñjímí dání sijnáni rónapáná awa rogíe midímídání Gorixoyá wíá ókimixáná awa óí níkaríníro yaríná

10 anínajo re uríniginí, “Wáyí mepaní. Xwíyá naní áamá níní dñj yayí winipaxí bí soyíné tñj e nání nímeámi barínjini.

11 Xwíyá nioni nímeámi barínjapi rípirini. Agwí ríná aní mixelínáyí Depito xwé iwaronípmi apíxí wí niaíwí seyíné yeáyí seayimíxemeanfo xíríñoi. O Kiraisoyí rarigíforini. Yeáyí neayimíxemeanfa nání aríowayá xwíá piaxíyo dání iwaronífoyi rarigíforini. Ámináorini.

12 Soyíné nuro niaíwí xírífo rapírapí nixopenímáná burímákau aiwá narigíámí dání bokisíyo sá wíráríníjagí níwínírná ‘Oráni?’ yaiwíríxini.” urífyí re eníniginí.

13 Anínají áwaní urífo roje Gorixoyá símínj wínarigá obaxí anínami dájowa ení nírónapímáná Gorixomi seáyími numero re rigíawixini,

14 “Nwá anínami seáyími nweanomi seáyí e oumeaneyí. Ámá Gorixó nání dñj aríá mikeamóagá —O ayí nání wimónaríníni. Ayí Gorixoyá xewaxo ríxa rémóáná dñj wíá wónáná awayini nísaníro nweáfríxini.” nírimowa

15 sipisipí awí mearoarigíawami píní níwíarími anínami nání peyláná awa re rínigíawixini, “Betírexemi niaíwí rémóe íríní nurane Gorixó áwaní nearíí nání sijnwí owínaneyí.” nírimowa

16-17 aníní nuro Josepo tñí Maríai tñí rípaú nweanagí níwíníro ámi wenínj éfáyí wínigíawixini. Niaíwo burímákau aiwá narigíe bokisíyo ríwo wíráríníjagí níwíníro píné anínajowa niaíwí o nání urífpí nání áwaní uráná

18 áamá píné sipisipí awí mearoarigíáwa uríapi aríá wíarigíáyí níní dñj ududí nero aí

19 Maríai xwíyá íwo nánipí dñj aumaúmí níní dñj nípíkíga waríná

20 sipisipí awí mearoarigíáwa ámi wigí sipisipí awí mearoarigíe nání nuróná anínajo urífpí xíxeni éf enagí wíníro aríá wíro nero nání Gorixomi seáyími umero yayí umero wigíawixini.

21 Niaíwo xínáí níxírímáná enáná ríxa sfá wé wíúmí dñj wáu wo óráná omí iyí símí sfó wákwaníroná yoí anínajo eníná xínáí síní agwí menjáná “Yoí Jisasoyí wírífríxini.” urínjpi wírígíawixini.

22 Sfá Maríai “Nwí ikaxí Moseso eníná nírí rífwamínj eanípí tñí xíxeni nerí ígá oéánímíni.” yaiwíníyi imónínáná ayaú Jisaso Gorixoyá wo oimóní míní wianíri nání nímeámi Jerusaremi nání nuri

23 —Ámináoyá nwí ikaxí re níriníri eánínjpi, “Niaíwí oxí xámí óí imóo Gorixomi míní níwíro ‘Díxorini.’ urífríxini.” níriníri eánínjpi tñí xíxeni

24 í niaíwí xíríí nání ígá eánímíníri nání Gorixoyá nwí ikaxí re rínínjpa “Nioni nání xawíówí wáuraní, agwíríwí wáuraní, rídíyowá níífríxini.” E rínínjpa ayaú nanjwí rídíyowá yaníri nání nuri Jerusaremi nírémoni aní Gorixó nání rídíyowá yarígíwámí nípáwíri nwí ikaxí níriníri eánínjpa yaríná

25 Íná áamá Jerusaremiyo nweagíáyí wo —O xegí yoí Simionorini. O áamá wé rónínj imóníri Gorixomi píranínj uxídrí yarínjorini. Áamá aríowayá

⁴¹ Xaniyaú xwiogwí o omí aiwá Gorixoyá anínajo xiáwowa Isipiyí aníyo nweanáná mípíkí múroníyimi —Sfá ayimi aiwá Pasopayi ríníhí imíxarígíáriní. Sfá ayi nání díní winíní nání Jerusaremí nání nuayiri yayaríná

⁴² Jisaso xwiogwí ríxa wé wúkaú síkwí waú enáná sfá Goríxo múroníyí ríxa aníyo ayo imóníháná xaniyaú yarígíípa nání Jisaso xfo tñí Jerusaremí nání nýiro

⁴³ Sfá aiwá apí naníro nání nínweagíasáná ámi aní e nání nuríná Jisaso síní Jerusaremí nweanáná xaniyaú majíá nimóníri

⁴⁴ re yaiwigísisixíní, “Jisaso áamá negí wí tñí ríxa púnígíní.” nýaiwiri waríná sfá wíyi órágí ayaú egí áamáyo tñí áamá egí imoarígííyo tñí pía imímí neri

⁴⁵ pía yopa nímegínáriní ámi Jerusaremí nání nýiri pía néra núúsáná

⁴⁶ ríxa sfá wíyaú wíyi óráná weníhí éííyí winígísisixíní. Aní Goríxo nání rídíyowá yarígíiwámí ínímí riwo nweanagí nítwíníri o Goríxoyá nwt ikaxí uréwapíyarígíá wámí áwíní e nínweámáná yaríní wirí aríá wirí yarínagí nítwíníri

⁴⁷ áamá Jisaso píné ráná aríá nítwiro nweagíáyí níní aga ududí nero re yaiwigíawixíní, “O aríre neri níjía nimóníri ría raríní?” yaiwiaríná

⁴⁸ xaniyaú omí síhíwí nítwíníri ududí nítwiri xínái re urínínígíní, “Íwe, pí nání e yeaíwapíyaríní? Yaípawí ayá sífwí yearoarínagí nání joxí nání pía yarínwíi.” urágíí

⁴⁹ o re urínínígíní, “Pí nání aípagwí nioní nání amí amí pía emearíní? ‘Xanoyá díní tñí xfoyá aní ríwámí ínímí nweaní.’ mýaiwiaríní renjí?” urágíí aí

⁵⁰ xwíyáá xfo uríípi nání xaniyaú nítwíní níjía mimónípa neri

⁵¹ xfo tñí nawíní nuro wígí aní Nasaretí nírémoro Jisaso xaniyaúmi aríá yímígí nítwiri nweanáná xínái amípi níní o éfí nání díní aumaúmí inaríná

⁵² Jisaso síní xwé nimóga nuríná díní enjwíperi xwé imóníri néra waríná Goríxo tñí áamá níní tñí ení o nání “Áamá nanjoríní.” nýaiwíwa wagíáriní.

3

Jono xwíyáá wá uríní náníriní.

¹ Taibiriasí Sisao míxí ináyí nimóníri xwiogwí wé wúkaú síkwí wú áamá Romíyo níménweámáná enáná Podiasí Pairato Judia píropenisíyo gapímaní nýioní nání xíráóníhí nimóníri menweanáná Adipasí Xeroto Gariri píropenisíyo gapímaní ámínáo nimóníri menweanáná xexírímeáo Píripo Ituria píropenisíyo tñí Rírakonaitisí píropenisíyo tñí gapímaní ámínáo nimóníri menweanáná Raiseniaso gapímaní ámínáo nimóníri Abirini píropenisíyo menweanáná

² Anaso tñí xíneagwo Kaiapaso tñí apaxípáníhí imónígííwaú seáyí e nimóníri menweanáná Jono —O xegí xano Sekaraiaríní. O áamá díní meanje nweanáná Goríxo nírípearí re urínínígíní, “Nioníyá xwíyáá rípi Isíreriyo wá urímérixíní.” urágíí

³ o inígí Jodaní rapá tñí e wá nimerí re uríménínígíní, “Áamáyné fwí yarígíáyí ríwímíní nímamoro nísaníro yarínáyí nioní wayí seameairí Goríxo fwí yarígíáyí yokwarímí seaiirí eníáriní.” nurímerí

¹⁶ Jono áwaní nuriri re uriniginí, “Nioni sa iniígf tñi wayí seameairiní. Nioni ení neániri aiwí ríwíyo bíno nioni nímúroniní. Nioni áma nanoní aiwí o nioni tñi xixeni mimóninagi nání áma omíní wíiarígfáyí bosoyá síkwí sú gwí wíkwearígfápa nioni oyá wíkwearipaxímaní. O wayí níseameairíná iniígf tñi seameainíámani. Goríxoyá kwíyí tñi seameairí ríá tñi seameairí eníáriní.” nuriri

¹⁷ Goríxo áma naníyo yeáyí nuyimíxemearí sipíyo anípá imíxiri eníá enagi nání ewayí xwíyíá rípi uriniginí, “Áma pokí tñi wítí aiwá eyeyírómf ero aiwá ná aníyo tíro mamíwí tñi síyikí tñi ríá ikeaaríro yarígfápa Goríxo ení axípi e emíáriní wítí mamíwí tñi ná tñi eyeyírómf iníje aiwá náyí aníyo tírí mamíwí tñi síyikí tñi ríá ikeaaríri emíniri nání xegí pokí íá níxiriri roni.” uriniginí.

¹⁸ E nuriri áma díjí oyaiwípoyníri xwíyíá wí wí ení obaxí uriri xwíyíá yayí winípxípi ríwíyo Goríxo urowárenapínó nání uriri nerí

¹⁹ gapímaní Xeroto íwí erí xexírímeáoýá apíxí Xerodiasíyí ríniní urápiri yarínagi Jono míxí nuriri “íwí níní joxí yarínípi nanímaní. Díxí ríríxímeáoýá apíxí nurápiríná ‘Naní yaríniní. rísimónariní?’ uríagi

²⁰ Xeroto íwí níní apí nenagi aí ámí wíní nerí Jonomí gwí níyirí kírapusí aníyo njwiráriniginí.

Jisasomí wayí umeainí nániríní.

²¹ Jisaso, Jono síní gwí mínjwiráriní enáná ámayó wayí numearí yaríná, Jisaso ení níbirí Jono omí wayí umealáná Jisaso éf nírorí xano Goríxomí ríxíní uraríná re eníginí. Anínamí dání óf iníri

²² kwíyí Goríxoyá xawiówiníje nímoníri o tñí e nání weapíri anínamí dání xwíyíá wí re rínénapíri “Gí íwí díjí síxí ríyínáoxíní, joxí nání aga yayí nínariní.” rínénapíri eníginí.

Jisasomí xiáwo írinjowa nániríní.

²³ Jisaso ámayó iwamíó nuréwapíyemeríná xegí xwiogwí 30 imóniniginí. Oxí apíxí o nání díjí re yaiwiagíáriní, “Josepomí xewaxoríní.” yaiwiagíáriní. Josepomí xano Xiraioríní.

²⁴ Omí xano Matatoríní. Omí xano Ripaioríní. Omí xano Meríkaioríní. Omí xano Janaioríní. Omí xano Joseporíní.

²⁵ Omí xano Matataiasoríní. Omí xano Emosoríní. Omí xano Neamoríní. Omí xano Esraiioríní. Omí xano Nagaíoríní.

²⁶ Omí xano Meatoríní. Omí xano Matataiasoríní. Omí xano Semenoríní. Omí xano Josekoríní. Omí xano Jodaíoríní.

²⁷ Omí xano Joananoríní. Omí xano Resaíoríní. Omí xano Serababeroríní. Omí xano Siarítieroríní. Omí xano Neraíoríní.

²⁸ Omí xano Meríkaioríní. Omí xano Edaíoríní. Omí xano Kosamoríní. Omí xano Erímedamoríní. Omí xano Eroríní.

²⁹ Omí xano Josuaíoríní. Omí xano Eriesaíoríní. Omí xano Jorimoríní. Omí xano Matatoríní. Omí xano Ripaíoríní.

³⁰ Omí xano Simionoríní. Omí xano Judaíoríní. Omí xano Joseporíní. Omí xano Jonamoríní. Omí xano Eraiakimoríní.

³¹ Omí xano Meriaíoríní. Omí xano Menaíoríní. Omí xano Matataíoríní. Omí xano Netanoríní. Omí xano Depitoríní.

³² Omí xano Jesíoríní. Omí xano Obetoríní. Omí xano Bowasoríní. Omí xano Sarímonoríní. Omí xano Nasonoríní.

33 Omí xano Aminadaporíní. Omí xano Atíminoríní. Omí xano Anaíoríní. Omí xano Xesíronoríní. Omí xano Peresoríní. Omí xano Judaoríní.

34 Omí xano Jekoporíní. Omí xano Aisakoríní. Omí xano Ebírfamoríní. Omí xano Tiraoríní. Omí xano Nexoríní.

35 Omí xano Serakoríní. Omí xano Reuoríní. Omí xano Perekoríní. Omí xano Ebeoríní. Omí xano Seraoríní.

36 Omí xano Kenanoríní. Omí xano Apakísatoríní. Omí xano Siemoríní. Omí xano Nowaoríní. Omí xano Remekoríní.

37 Omí xano Metusaraoríní. Omí xano Inokoríní. Omí xano Jaretoríní. Omí xano Maxarareroríní. Omí xano Kenanoríní.

38 Omí xano Inosoríní. Omí xano Setoríní. Omí xano Adamoríní. Omí xano Goríxoríní.

4

Obo iwamó wíwapiyíní náníní.

1 Jisaso kwíyí Goríxoyápi omí níwímeari ukíkayonáná iniigí Jodani rapáyo dání peyaríná kwíyí Goríxoyápi áamá díñfí meanje níméra waríná

2 sía 40 óraríná Obo “O ení neánírí xano wimónariñfípi ní dínírífeníñfí?” níyáiwírí omí iwamó níwíwapiyírí yaríná sía ayo aiwá míní néra núísáná sía 40 imónáná ríxa agwí wiaríná

3 Obo re uríñínigíní, “Joxí nepa niaíwí Goríxoyáoxi enánáyí aiwá níri nání síná tíyí, ‘Bísíkerfá imónei.’ ureí.” uríagí

4 Jisaso re uríñínigíní, “Oweoi, wí e emíméni. Goríxoyá Bíkwyíyo dání re nírinírí eáníní, ‘Ámá aiwá níprí náníní díñfí nímorínáyí, wí díñfí níyímíní imónínfípi meapaxí meníní.’ ríníñagí nání joxí nírfípi wí emíméni.” uríñínigíní.

5 Obo Jisaoimí seáyí émi nímeáa nípeyírí aní níni xwíá rírí nírimíní nání imónínfíyo aníní axíná síwá níwirí

6-7 re uríñínigíní, “Aní níni xwíá rírí nírimíní nání imónínfíyo joxí síwá siarínápi ayí nioniyáriní. Níni ríxa nígíní imóníní. ‘Ámá womí míní owimíní.’ níyáiwírí ananí míní wípaxíríní. Joxí nioní nání míní xwíáyo níkwírorí nioní seáyí e nímeánáyí ayí níni weyí meararígápi apí tíní díxí siapímíní.” uríagí aí

8 Jisaso re uríñínigíní, “Bíkwí Goríxoyáyo re nírinírí eáníní, ‘Díxí Áminá Goríxomíní míní xwíáyo íkwírorí seáyí e umerí erfíní.’ ríníñagí nání joxí nírarínfípi wí e emíméni.” uríñínigíní.

9 Obo “Jisaso xegí xano Goríxo ení eáníñorfanírí iwamó owíwapiyínírí yapí owíwapiyimíní.” níyáiwírí omí aní Jerusaremiyo nání nímeáa nurí aní Goríxo nání rídiyowá yarígíwámí xegí ríkwíyo níñwirárimáná re uríñínigíní, “Joxí nepa niaíwí Goríxoyáoxi enánáyí, xwíámí nání nímawírí xeamoi.”

10 Ayí rípi nání ríraríníní. Goríxoyá Bíkwyíyo xwíyíá rípi ení nírinírí eáníní, ‘Goríxo xegí anínají joxí nání píraníní awí ñweapírí nání re uríñíñfí, “Omí awí mearópoyí.” uríñíñfí.’ nírinírí eáníñagí nání nímawírí xeamoi.” nurí

11 re uríñínigíní, “Rípi ení nírinírí eáníní, ‘Joxí síkwí sínáyo pírfí uyíkíeámí iníríxínírí ayí íá ríxírípírí wé awíá sípíráoi.’ ení nírinírí eáníñagí nání ananí nímawírí xeamóaná ‘Goríxomí xewaxorání?’ síai-wímíní.” uríagí

¹² Jisaso re uriniginini, “Nioni re dani nipiéorónáyí, joxi ninarinípa Gorixo anínají nioni íá nixirípíri nurowárenapíxáí aí rípi eni níniníri eániní, ‘Dixí Áminá Gorixoyá ení eáninípimi iwamó mîwíwapiyipani.’ eáninagí nání wí nímawiri xeamómíméini.” uriniginini.

¹³ E uráná obo iwamó níní e nîwíwapiyíísáná omí píní nîwiárimí nuri idáná ámi wíwapiyipaxí imónáná nání weníní neri nweaniginini.

Jisaso iwamó nemi uréwapiyemení nánirini.

¹⁴ Jisaso kwíyí Gorixoyápi ukikayonagí áamá díní meanje píní nîwiárimí nuri ámi Gariri píropenisíyo nemi píné o nání píropenisí ayo ami ami yaní iwénimearíná

¹⁵ o aní apí apimí nemi wigí rotú aníyo uréwapiyemearíná oxí apíxí níní xómí seáyí e umeagfáriní.

Nasaretí nweyí Jisasomí ríwí umogá nánirini.

¹⁶ Jisaso Nasaretíyo nání nuri —Aní ayo xó siní onímíá íná nînwearí xwé iwiaroníyo nání nuri xegí íniná yarínípa Sabaríyo rotú aníyo nípawiri Bíkwi Gorixoyá íá rómíníri nání éf nírori

¹⁷ ríxa Bíkwi Gorixoyá wíá rókiamoagí Aisaiaoyí ríninjo eanípí umeaíáná o nípárirí xwíyíá rípi ríninje nání píá neri nîwiníríná íá re roniginini,

¹⁸ “Kwíyí Gorixoyápi nioni níkikayoni. Nioni áamá uyípeayíyo xwíyíá yayí winíxaxí imóninípi urímíá nání nírípearí áamá íá xenwíráríniníyo ‘Sini seýné íá míseaxejwíríní. Ananí úpoyí.’ urímíá nání nírowárenapíri áamá sínwí supárigíáyo ‘Ananí sínwí noxoarí anípoyí.’ urímíá nání nírowárenapíri áamá iwaní mépero xopírírí wiro egíáyo yeáyí imíxímíá nání nírowárenapíri

¹⁹ ‘Gorixo xegí áamá éf umíniníyí anwí ayoríní.’ urímíá nání nírowárenapíri eníriní.” Jisaso íá e níroárimí

²⁰ Bíkwi ámi níxopemíxárimáná rotú aní mearíní womí míní nîwimáná éf nînwearí áamá rotú aníyo nîwíxapígíáyí omíní sínwí agwí nîwíga waríná

²¹ o “Xó nání ríá raríní?” oyaiwípoyíníri iwamó nuri re uriniginini, “Agwíní rífwamíní nioni íá róapí seýné aríá nîwiríná ríxa xíxeni imónigoí.” uráná

²² níní o nání naníní nira uro xwíyíá awíniníyí yaríní xó ríí jíapí nání díní nípíkíga uro nero aí re rínigíawixíní, “Áamá royí sa aní re díní Josepomí xewaxoríní. Arige neri níjía xwé apí imóninírífaní?” rínaríná

²³ o re uriniginini, “Seýné ewayí xwíyíá rípi nínírípíráoí, ‘Joxí nepa xwíroxí enánáyí, jíwaníjoxí píraníní imíxínei.’ nírípíráoí. E níníróná re nírípíráoí, ‘Emímí amípí aní Kapaneamíyo enotí.’ rarínagíá aríá winjwápi ámi díxí aní re eni emímí neaií.’ nírípíráoí.” nuri

²⁴ re uriniginini, “Nepa seararíniní. Wíá rókiamoaríní wo o xegí aníyo nání nuri Gorixoyá xwíyíá uráná xegí áamá e nweagíáyí omí mímínarígíámani.

²⁵ E neri aiwí nioni nepa seararínagí píraníní aríá nípoyí. Eníná wíá rókiamoagí Irajao emearíná agwí aní píriní erí iníá meapa erí áamá níní aiwá nání díwí lkeamóníro enáná Isíreríyí apíxí aní obaxí nweanagíá aiwí

²⁶ Gorixo Irajao íwami wímí arírá wíwiniginíníri murowáí émáyí apíxí wímíní —Í Saidoní tíní e aní onímíá Seraparí ríniní bimi díníriní. Ímíní arírá wíwiniginíníri waríniginini.” nuri

²⁷ re uriniginini, “Enina wá rókiamoagí Iraisao nemerfá eni Isireriyí obaxí peyiyí tígáyí egfá aiwi Iraisao ayo womi naní wimixagímaní. Émáyi womini —O Siria dájí xegí yof Nemenorini. Omíni naní wimixinjirini.” urána

²⁸ áma nini rotú aníyo ɲweagfá arfá e niwiróna xwioxíyo dani rfá ápiáwfiní niwóroa nuro

²⁹ niwiápinimearo omí fá nixiriro wigí aníyo dani nixoyípióa nuro dfwí mñí wigí aní mñinínípmi dani mamówaraniro nani xxoyípií níméra yarína

³⁰ o áwinimi niyékinimi xegí dñí tñi uniginini.

Imfó dñí xixéoarini womi mixí umáinini nánirini.

³¹ Jisaso Gariri piropenisíyo nemerfá aní xegí yof Kapaneamiyo nímori Sabarfáyo nuréwapiyiri yarína

³² áma ayí arfá niwiróna o xwiýfá api xiáwóniní rarínagi niwiniro mñí sñá niweánro yarína re eniginini.

³³ Áma rotú aníyo ɲweagfáyí wo —O imfó dñí xixéoarini. O niwiápinimeari makirfwí nímori

³⁴ re uriniginini, “Ai! Nasreti dájí Jisasoxini, none pí neaiminiri barinini? Xwirfá neaikxéminiri ribarinini? Joxí nani nioní nijárini. Goríxo xewaxoxi xó rirípeáoxirini.” urána

³⁵ Jisaso mixí nuriri re uriniginini, “Ámi bi mñipa ei. Omí pñi niwiárimí ui.” urána re eniginini. Imfó áma omí xwirfá wí mikixé ámayo áwinimi dani meaníni neáárimí uniginini.

³⁶ Meaníni neáárimí úaná áma nini of níkariniro re rinígawixini, “Xwiýfá oyá ení sixí eánini. O néní tñóniní nñiríná sekaxí urána imfó aí arfá niwiro éf waríjo.” nñiniro yarína

³⁷ xwiýfá o yarinípi nani piropenisí ayo amí amí yaní iwénimeniginini.

Saimonomi xineagwimi naní imixini nánirini.

³⁸ Jisaso niwiápinimeámi rotú aníyo pñi niwiárimí nipeyari xegí wiepisariní wo Saimonoyi rinínoyá aníyo nani nuri nípawiri omí xineagwí rfá pirí wiarinagi nani imí naní owimixiniri yariní wíagfá

³⁹ o í sá wenje nani nuri nírómáná rfá piríyo mixí urána re eniginini. Simixípi imí pñi niwiárimí úaná í ríxa aníni niwiápinimeari aiwá pirí nímeari niwia uniginini.

Simixí obaxí naní imiximí ení nánirini.

⁴⁰ Áma aní apimi dányí sogwí ríxa nípímeáaná wigí áma simixí xixegíni yarígáyí níméami Jisaso tñí e nani bání o áma ayí ayo wé seáyí e ikwíkwíarimí eri naní imimiximí eri yarína

⁴¹ imfó áma ayo wíyo obaxí xixéoariniyí áma ayo pñi niwiárimí nuróna makirfwí nímoyiro re urayígawixini, “Niaíwí Goríxoyáoxirini.” urayarínagfá o imfowa xó aríowayá xwfá piaxíyo dani iwiaronoyi rarígó enagi nani nijfá imóniníagfá nani o mixí nuriri “Ámi bi mñipa épayí.” ururimí neri e néísána

⁴² sá wenjo wá móniními niwiápinimeámi áma mayí e nani nuri ɲweanána áma oxí apixí nini o nani píá nemero omí niwímearóna “Nene pñi nímewiárimí mupani.” uranro yariníagfá aiwí

⁴³ o re urɪɪɪnɪgɪnɪ, “Gorɪxo re nɪrowárɛnapɪɪrɪnɪ, ‘Aɲɪ ayɪ ayo re urɪméɪrɪxɪnɪ, “Gorɪxo xwioxɪyo mɪmeámɪ nerɪ seamenɲewaná nánɪ seyɪné nɪsanɪro ɲweáɪrɪxɪnɪ.” urɪméɪrɪxɪnɪ.’ nɪrowárɪ ɛɲagɪ nánɪ aɲɪ wɪyo xwɪyɪfá yayɪ winɪpaxɪ imónɪɲɪf apɪ urɪmɪnɪrɪ ɛnɪ xe oumɪnɪ.” nurɪmɪ nurɪ

⁴⁴ Judayɪyá aɲɪ apɪ apimɪ rotú aɲɪ mɪrɪnɪɲɪyo dánɪ nuréwapɪya urɪnɪgɪnɪ.

5

Jisasoyá dɪɲɪf tɪnɪ peyɪ obaxɪ ubenɪyo mɪnɪɲɪf nánɪrɪnɪ.

¹ Jisaso ipɪ xegɪ yof Genesaretɪpámɪ éf nɪrómáná xwɪyɪfá Gorɪxoyá urarɪná ámá obaxɪ arɪfá wianɪro nánɪ xɪmɪxɪmɪ nɪnɪro Jisasomɪ ikwɪkwɪerɪ winarɪná

² ewé bɪxáu, yánɪpámɪ tɪfá bɪxáu wenagɪ nɪwɪnɪrɪ peyɪ ápearɪgɪfáwa ewé apɪxáuɪmɪ dánɪ nayoámáná wɪgɪ ubenɪ ɪgɪfá eaarɪɲagɪfá nɪwɪnɪmɪ nurɪ

³ ewé bɪbá Saimonoyápámɪ nɪpɪxemoánɪrɪ yarɪɲɪf re winɪnɪgɪnɪ, “Inɪkɪ tɪɲɪf re pɪnɪ nɪwɪárɪmɪ ná jɛ onɪmɪápɪ ananɪ nɪwanɪréwɪ?” nurɪrɪ éf nɪɲweámáná ewé apámɪ dánɪ oxɪ apɪxɪf ipɪ manɪpá tɪɲɪf e rówapɪgɪfáyo nuréwapɪyɪrɪ

⁴ rɪxa nɪpɪnɪ nurárɪmáná Saimonomɪ re urɪɪɪnɪgɪnɪ, “Ipɪ ná mɪmɪ ɛɲɛ nánɪ nɪmeámɪ nuri peyɪ fáyó mɪnɪnɪ nánɪ ubenɪ mamówárɪpiyɪ.” urɪagɪ

⁵ Saimono re urɪɪɪnɪgɪnɪ, “Negɪ neamemearɪɲoxɪnɪ, sfá rɪyɪmɪ árɪwɪyɪmɪ peyɪ fá wɪ nɪmɪnɪrɛnɪɲoɪnɪrɪ anɪɲɪf mɪnɪ mépearɪɲáná wɪfá neaógoɪ. E nerɪ aɪwɪ joxɪ e yearɪagɪ nánɪ ye iwamɪfó mamówáranɪwɪ.” nurɪrɪ

⁶ mamówáraná re ɛɲɪnɪgɪnɪ. Ubenɪ ú peyɪ obaxɪyo nɪmudɪmorɪ rɪxa arɪkɪnɪmɪnɪrɪ yarɪɲagɪ nɪwɪnɪrɪ

⁷ wɪgɪ wɪfwaúmɪ ewé bɪbámɪ ɲweagɪfáwaú saɲɪ oyearápɪpiyɪnɪrɪ wápɪá nɪwɪrɪ awáu nɪbɪrɪ ubenɪ nɪmɪxearo ewépɪxáuɪmɪ ikwɪáráná ewépɪxáu rɪxa ná ɪnɪmɪnɪrɪ yarɪɲagɪ

⁸ Saimonɪ Pítao sɪɲwɪf e nɪwɪnɪrɪ nánɪ Jisasoyá sɪkwɪf tɪɲɪf e mɪɲɪf xwɪfáyo nɪkwɪrɪrɪ re urɪɪɪnɪgɪnɪ, “Ámɪnáoxɪnɪ, nionɪ fɪwɪ yarɪɲáonɪ ɛɲagɪ nánɪ pɪnɪ nɪnɪwɪárɪmɪ uɪ.” nurɪrɪ

⁹ peyɪ aga xwé nɪmearo nánɪ o tɪnɪ xegɪ ámá nɪkumɪxɪnɪrɪ peyɪ nánɪ yarɪgɪfáwa tɪnɪ ududɪf nɪkárɪnɪro

¹⁰ Sebediomɪ xewaxowáu Jemiso tɪnɪ xogwáo Jono tɪnɪ awáu Saimonomɪ nɪkumɪxɪnɪrɪ peyɪ nánɪ yarɪgɪfáwaú ɛnɪ ududɪf ɪkárɪnarɪfá Jisaso Saimonomɪ re urɪɪɪnɪgɪnɪ, “Joxɪ wáyɪf mɪkárɪnɪpanɪ. Agwɪ re dánɪ peyɪ nánɪ yarɪɲɪpánɪɲɪf ámá nánɪ ɛnɪ e néra urɪárɪnɪ. Ámá nionɪ nɪxɪdɪpɪrɪfá nánɪ wɪrɪmearɪfárɪnɪ.” nurɪmáná ɛɲáná

¹¹ awa ewé nɪmeámɪ nɪbɪro yánɪ e dánɪ nayoaro ewé peyɪ amɪpɪ e nɪtɪmɪ omɪ nɪxɪfá ugɪawɪxɪnɪ.

Ámá peyɪyɪf tɪɲɪf womɪ naɲɪf ɪmɪxɪɲɪf nánɪrɪnɪ.

¹² Jisaso aɲɪ wɪyo nɛmɛrɪ aɲɪ bɪmɪ ɲweanáná ámá wo —O peyɪyɪf pɪpɪrɪmɪfó yárɪɲorɪnɪ. O Jisasomɪ nɪwɪnɪrɪfá oyá sɪkwɪf tɪɲɪf e sfɪmɪmanɪf xwɪfáyo nɪkwɪrɪrɪ waunɪf re urɪɪɪnɪgɪnɪ, “Ámɪnáoxɪnɪ, joxɪ naɲɪ nɪmɪxɪmɪnɪrɪfáɲɪf ananɪ naɲɪ nɪmɪxɪpaxɪrɪnɪ.” urɪagɪ

¹³ Jisaso wé nɪmoaurɪ omɪ seáyɪ e nɪkwɪárɪmáná re urɪɪɪnɪgɪnɪ, “Nionɪ ‘Joxɪ naɲɪ oimónɪnɪ.’ nɪmónarɪnɪ. Rɪxa naɲɪ imónei.” uráná re ɛɲɪnɪgɪnɪ. Peyɪyɪf apɪ rɪxa naɲɪ imónáná

14 Jisaso “Ámá wíyo nioní simíxǵáyí nání áwanǵí murípa ei.” nurírí áamá o Moseso eníná ǵwǵí ikaxǵí ragǵípi mé áamáyo xewaníño áwanǵí nura emenǵíníni e nurírí ámí re uríníniginí, “Amíná apaxǵípanǵí imónǵíáwa tǵí e nání nurí womí síwá níwinírí nanǵwǵí rǵdíyowá nání negǵí arǵo Moseso eníná sekaxǵí nearagǵíyǵ bí rǵdíyowá síarírí joxí nanǵí imónǵíyǵ nání áwanǵí rírí ení miní wíríxíní.” Jisaso sekaxǵí e urǵagí aí

15 xwǵíá emímí amǵípi Jisaso yayínǵíyǵ nání yaní ríxa ná jǵamí níwéa nemerí yarǵná oxǵí apǵíxǵí obaxǵí omí arǵá wianíro nání bíro símíxǵí wiarínǵíyǵ nanǵí oneaimíxíní bíro nero o tǵí e nípǵníro níǵwearo e yayarǵná

16 o íníná áamá dǵí meanje nání níwayírí Goríxomí xwǵíá rírímí wiagǵríní.

Enǵí nǵnǵí síwímǵí enǵí womí nanǵí imíxǵí náníní.

17 O síá wǵyímí áamáyo uréwapǵyarǵná áamá wa Parísíyí rínínǵíyǵ wa tǵnǵí Goríxoyá ǵwǵí ikaxǵí uréwapǵyarǵíáyǵ wa tǵnǵí —Awa Garírí píropenísíyo anǵí ayǵí ayo dǵnǵí bímiro Judía píropenísíyo anǵí ayǵí ayo dǵnǵí bímiro Isíreríyǵ anǵí xwé Jerusalemí dǵnǵí ení bíro egǵáwaríní. Awa Jisaso uréwapǵyarǵí e éfí níǵwearo arǵá wiarǵná Jisaso áamá símíxǵí wiarínǵíyo nanǵí owímíxímíní nání enǵí síxǵí eánínǵí Goríxoyápi ukíkayonǵaná re eníniginí.

18 Áamá wa wǵí áamá womí —O enǵí nǵnǵí síwímí yárinǵoríní. Omí íkwianǵwǵí nǵtíro Jisaso nanǵí owímíxíní nímeámí níbíro “Nímeámí nípáwirane Jisasoyá símímanǵíminí anǵwí e owírǵraneyí.” níbíro éǵáyí

19 áamá obaxǵí anǵí íwí e píkwípíkwí inínǵagǵí ófí nání píá nímegíníro anǵwámí nímeámí níxéga nípeyíro anǵí síá tǵnínǵíyǵ wí nípíneayíro dae nítímáná íkwianǵwǵína tǵnǵí gǵwǵí níyíro áamá anǵíyo ínímí epǵroyǵí egǵáyo áwínímí gǵwǵírí e e nímamówára níwepǵníro Jisaso símímanǵí tǵǵmíní tǵná

20 Jisaso enǵí nǵnǵí síwímí enǵí áamá nǵnǵí xǵo nání dǵí wíkwíro “Jisaso ananí nanǵí imíxǵípaxǵríní.” wíaiwíro yarínǵagǵí níwíníre re uríníniginí, “Ámáoxíní, dǵíxǵí íwí yarínǵípi ríxa yokwarímí sílíní.” uráná

21 Goríxoyá ǵwǵí ikaxǵí eánínǵípi mewegǵáwa tǵnǵí Parísíowa tǵnǵí íkeagǵígwǵí re níriga ugǵáwíxíní, “Áamá royǵí gorǵaní? Goríxomí ríperírí numearírí yarínǵí royó? Áamá íwí yarǵíáyǵ yokwarímí yarínǵí royǵí gorǵaní? E yarínǵíyǵ sa Goríxoríní.” rínarínǵagǵí

22 Jisaso xegǵí dǵí tǵnǵí adadǵí níwírí re uríníniginí, “Nioní nání segǵí xwíoxǵíyo dǵnǵí pí nání dǵí e moarínǵoi?” nurírí

23 re uríníniginí, “Áamá wo íwí íkǵrínínǵí nioní yokwarímí wíánáyí, ínímí imónǵagǵí nání áamá woxí síǵwǵí tǵnǵí síǵwǵí wínípaxǵí meníní. E nerí aíwí nioní áamá enǵí nǵnǵí síwímí enǵí womí ‘Ríxa níwíápǵnímearí dǵíxǵí íkwianǵwǵí nímeámí uí.’ uránáyí, o nanǵí imónǵagǵí áamá níyǵnéní síǵwǵí tǵnǵí síǵwǵí wínípaxǵríní.” nurírí

24 re uríníniginí, “Níyǵnéní nioní nání re níaiwípírí, ‘Áamá imóníño ananí áamá xwǵíá tǵíyo dǵǵíyǵ íwí íkǵrínínǵípi ení ananí yokwarímí wíipaxorǵaní?’ níaiwípírí nání píránínǵí síǵwǵí nanǵípoyí.” nurírí enǵí síwímí enǵomí re uríníniginí, “Nioní re ríraríníní, ‘Joxí níwíápǵnímearí dǵíxǵí íkwianǵwǵí nímeámí anǵí e nání uí.’ ríraríníní.” uráná re eníniginí.

25 O áamá nǵnǵí síǵwǵí anǵíge dǵnǵí ríxa nanǵí nímoníní níwíápǵnímearí xegǵí íkwianǵwǵí sǵá wenǵína nímeearí xwanǵwǵí níkwónímí nípeyearí Goríxomí seáyí e numéra xegǵí anǵí e nání uáná

²⁶ oxí apixí níní óf níkáríníro Goríxomí seáyí e numero wigí xwioxíyo dání síríf níþíkíníro re níriga ugíawixíní, “Agwí xegí bí éaqí ríyí wíníwíní.” rígfawixíní.

Ripaíomí “Níxídeí.” uríní náníníní.

²⁷ Jísaso e dání nípeyearí nurífná áamá nígwí takísí nání uráparíní wo — O xegí yofí Ripaíoríní. Xegí yofí ámí bí Matíyuoríní. O xegí opisí aníyo éfí ñweanagí Jísaso síñwí e níwíníní re uríníniginí, “Joxí níxídeí.” uráná

²⁸ o níwiáþínímeari xegí amíþí níní e þíní níwiárimí Jísasomí uxíðíníniginí.

²⁹ Jísaso nání xegí aníyo aiwá xwé bí ríyamí nerí ñweanáná takísí nání nígwí uráparígfá wa téní áamá wíníyí téní níþíro nawíní awaú téní níñweámáná aiwá níñíro yarífná

³⁰ Parísí wa téní Goríxoyá wí ikaxí eáníníþí mewegí wo téní Jísaso nání wíeþísaríñowamí anínúmí ikaxí nuríro re urígfawixíní, “Soyíné takísí nání nígwí uráparígfá awa téní áamá íwí yarígfá wíníyí téní þí nání iníígfí níro aiwá níro yaríñojí?” uríagíá

³¹ Jísaso ewayí xwíyíá ríþí uríníniginí, “Áamá naní yarígfáyí naní oneaimíxíníní xwírí téní e nání warígfáraní? Oweoí! Símixí yarígfáyíní xwírí téní e nání warígfáraní.” Ewayí xwíyíá apí nuríro

³² re uríníniginí, “Níoní áamá wé róníní ímónígfáyí wigí yarígfáyí ríwímní mamoro saníní ímóníro oéþoyíníní bíñámaní. Íwí yarígfáyí ríwímní mamoro saníní ímóníro oéþoyíníní bíñáraní.” uríníniginí.

“Wíeþísaríñowa þí nání aiwá ñwíá mñwíráríní yaríñojí?” urígfá náníníní.

³³ Áamá wa Jísasomí re urígfawixíní, “Jono wíeþísaríñowa íníná aiwá ñwíá ñwíráríníro Goríxomí ríxíní uríro yayarígfáraní. Parísíowayá wíeþísaríñowa ení axíþí yarígfáraní. E nero aiwí joxí wíeþísaríñoyí aiwá ñwíá bí mñwíráríní íníná aiwá níro iníígfí níro yarígfáraní.” uríagíá

³⁴ Jísaso “Níoní gí wíeþísaríñáowa téní ñweanáná awa aiwá ñwíá ñweapaxímaní.” urímíníní nání ewayí xwíyíá ríþí uríníniginí, “Áamá wo apíxí meámíníní aiwá ímíxíyí áamá aiwá apí níþírí nání bíáyí apíxí meáo síní ayí téní ñweanáná aiwá ñwíá ñwírárínarígfáraní? Oweoí!

³⁵ E nerí aiwí apíxí meáo sfá obaxí wí nórimáná enjáná áamá wí omí wanímníxáná íná áamá ayí díní stíþí wíaríñagí nání aiwá ñwíá ñwíráríníþíríáraní.” uríníniginí.

³⁶ Xífo rapírapí síñúníní ímóníñagí nání ewayí xwíyíá ámí ríþí uríníniginí, “Áamá wo xegí rapírapí urú axeníñagí níwínínífná þírómníní nání xegí síñú nímeari naxerí þíroarínífraní? Oweoí! Síñú naxerífná xwíríá íkíxeníñojí. Síñú ení naxerí þíróánáyí urú yapi xíxení axíþí ímónínímeníñojí.” nuríro awa wigí enjáná dání “Nene e nerífná wé róníní nímnónírane níperífnáyí ananí Goríxo téní e nání peyaníwáraní.” níra wagíáþí síní yarígfáþí téní xwíyíá síñí téní nawíní íkwieropíríxíníní ewayí xwíyíá e uríníniginí.

³⁷ Ámí axí ríþí re uríníniginí, “Áamá wo re yarínímaní. Memé wará síxí uríyo iníígfí wainí síñí íwajíá yarínímaní. E nerífnáyí, memé wará síxí awá núþíyíníní wainí apí purí memé wará síxíwá xwíríá íkíxéníní eníñojí.

38 Iniigf wainf siŋfƳf memé wará sɪxɪ siŋfyo iwajfá yarigfárinɪ.” urɪŋiniginɪ.

39 Xfo yarɪŋfɪ nánɪ ámi ewayf xwɪyɪfá rɪpɪ urɪŋiniginɪ, “Ámá gɪyɪf iniigf wainf pɪrɪyɪf nɪnɪmáná sɪnɪ siŋfƳf nánɪ wimónarɪŋrɪnɪ? Oweoi, sɪnɪ siŋfƳf nánɪ mɪwimónɪ ‘Pɪrɪyɪf apánrɪnɪ.’ rarigfárinɪ.” urɪŋiniginɪ.

6

Sabarfáyo “Nwáfárinɪ.” rɪnɪŋfɪ yarɪŋf wigfá nánrɪnɪ.

1 Jisasó xegf wɛpɪsarɪŋowa tɪnɪ Sabarfá wɪyɪmɪ wɪtɪ omɪŋfyo áwɪnɪmɪ ófyo nuróná wɪtɪ siyɪ yánɪŋf siŋf yɪyɪrɪmɪ nemáná mamɪwɪf nánɪ wé tɪnɪ xwɪyɪxwɪyɪf nɪroro nɪgapanɪf warɪná

2 Parisɪf áwɪxɪnɪ, “Soyɪné sabarɪfáyo ‘Nwáfárinɪ.’ rɪnɪŋfyo pí nánɪ aiwá nɪmiaga warɪŋoi?” urɪfagfá

3 Jisasó re urɪŋiniginɪ, “Mɪxɪf ináyɪf Depito enɪná enɪyɪf sɪnɪ fáf mɪroarɪŋf reŋoi? Oweoi, fáf nɪroro aiwɪ sɪnɪ nɪjɪfá mimónɪŋoi. O tɪnɪ ámá xfo tɪnɪ emearɪgfáyɪf tɪnɪ agwɪ nɪwirɪnáf

4 senfáf aŋf Gorɪxo nánɪ peaxɪf tayarɪgfɪwámɪ o nɪpáwɪrɪ ‘Nwáfárinɪ.’ rɪnɪŋfɪyɪf, bɪsfkerɪfá Gorɪxo nánɪ peaxɪf tayarɪgfáyɪf nɪmearɪ nɪnɪrɪ xegf ámá nɪkumɪxɪnɪrɪ emearɪgfáyo mɪnɪ wɪŋiniginɪ. Bɪsfkerɪfá peaxɪf tayarɪgfáf apɪ sa apaxɪpánɪŋf imónɪgfáwani ananɪ nɪpaxɪrɪnɪ.” nurɪrɪ “Depito e yarɪnáf Gorɪxo mɪxɪf wɪ murɪpa enɪf enagɪf nánɪ gɪf wɛpɪsarɪŋáfowamɪ pí nánɪ mɪxɪf urarɪŋoi?” urɪmɪnɪrɪ nánɪ e nurɪrɪ

5 “ ‘Sabarɪfáyo ayɪf ananɪrɪnɪ.’ rɪpaxorɪfani?” oyaiwɪpoyɪnɪrɪ re urɪŋiniginɪ, “Ámá imónɪŋáfoni Sabarfáyo xiáwonɪrɪnɪ.” urɪŋiniginɪ.

Wé kɪrɪŋf enɪf womɪ nanɪf imɪxɪŋf nánrɪnɪ.

6 O Sabarfá ámi wɪyɪmɪ rotú aŋfyo nɪpáwɪrɪ uréwapɪyarɪnáf ámá wo —O xegf wé náú kɪrɪŋf enorɪnɪ. O enɪ e ŋweanánáf

7 Gorɪxoyáf ŋwɪf ikaxɪf eánɪŋfɪ mewegfáf wa tɪnɪ Isɪrerɪyɪfá Parisɪyɪf rɪnɪŋfɪyɪf wa tɪnɪ Jisasó ámá wé kɪrɪŋf enomɪ nanɪf imɪxánáf none xwɪyɪfá oungeaaraneyɪnɪro omɪ xwayɪf nɪwɪnɪro ŋweanagfáf aí

8 Jisasó awa xfomɪ “Xwɪyɪfá oungeaaraneyɪ.” nɪyaiwiɪro ŋweanagfáf nánɪ dɪŋf adadɪ nɪwirɪf ámá wé kɪrɪŋf enomɪ re urɪŋiniginɪ, “Nɪwiáfɪnɪmeámɪ nɪbɪrɪf ámáyo áwɪnɪ e rónapeɪ.” urɪfagɪ o nɪwiáfɪnɪmeámɪ nɪbɪrɪf áwɪnɪ e róánáf

9 Jisasó ámá e awɪf eánɪgfáyo re urɪŋiniginɪ, “Nionɪ yarɪŋf bɪ os-eaimɪnɪ. ‘Sabarɪfáyo nanɪf nɪwirɪnáyɪf, ayɪf ananɪrɪnɪ.’ rɪyaiwiarɪŋoi? ‘Sɪpɪ nɪwirɪnáyɪf, ayɪf ananɪrɪnɪ.’ rɪyaiwiarɪŋoi? ‘Sabarɪfáyo ámá nanɪf omónɪfpoyɪnɪrɪ nanɪ nɪmɪxɪrɪnáyɪf, ayɪf ananɪrɪnɪ.’ rɪyaiwiarɪŋoi? ‘Ámáyo xwɪrɪfá nɪkɪxerɪnáyɪf, ayɪf ananɪrɪnɪ.’ rɪyaiwiarɪŋoi?” nurɪrɪ

10 ámá e éf ŋweagfáf nɪyonɪf siŋwɪf nɪwɪnɪmemánáf wé kɪrɪŋf enomɪ re urɪŋiniginɪ, “Dɪxɪf wé írú pɪmɪxeɪ.” urɪfagɪ o e éánáf re enɪniginɪ. Xegf wé nanɪf imónɪŋiniginɪ.

11 Xegf wé nanɪf imónɪfagɪ Parisiowa siŋwɪf e nɪwɪnɪro wigf xwioxfyo dánɪf rɪánɪŋf nɪwóroáf úagɪf nuro wigfɪf jáfamɪ dánɪf re rɪnɪgfáwɪxɪnɪ, “None Jisasomɪ pí wɪpaxɪrɪnɪ?” rɪnɪgfáwɪxɪnɪ.

Xfo nánɪ wáf wurɪmeɪpɪrɪfáfowamɪ rɪfpanɪf nánrɪnɪ.

¹² Íná Jisaso xano Gorixomi xwiýfá rirímí wimíní dǵwí mǵýyo nǵeyiri sǵá ayimí Gorixomi xwiýfá nura nuri

¹³ ríxa wǵání wónáná “Wiepísarǵáyí obǵpoyí.” nǵirí ayo wé wúkaú síkwí waúmíní nǵrǵearí “Nǵí wǵá nurímeipǵrǵóyǵnéríní.” urǵnǵíní. Ámá wé wúkaú síkwí waú rǵpeañowa wǵí yof rowaríní.

¹⁴ Saimono, omí Jisaso yof ámí bǵ Pitaoyí wǵrǵñoríní. O tǵnǵ omí xogwáo Adiruo tǵnǵ Jemiso tǵnǵ Jono tǵnǵ Piripo tǵnǵ Batoromuo tǵnǵ

¹⁵ Matiyuo tǵnǵ Tomaso tǵnǵ Arǵpiasomí xewaxo Jemiso tǵnǵ Saimono tǵnǵ —O xegí yof bǵ Seretoyí rǵnǵñoríní. O tǵnǵ

¹⁶ Jemisomí xewaxo Judaso tǵnǵ Isǵkariotí dǵñǵ Judaso tǵnǵ —O Jisaso nǵnǵ mǵý urǵñoríní. O tǵnǵrǵnǵ.

Ámáyo uréwapǵyiri nanǵ imǵxǵrǵ enǵ nǵnǵrǵnǵ.

¹⁷ Jisaso ámá xfo rǵpeáowa tǵnǵ dǵwí mǵýyo dǵnǵ nǵwero ayoxí nanǵ e rowapáná oxí apǵxí obaxí íníná xfomí xǵdarǵǵáyí tǵnǵ ámá obaxí Judia pǵropenǵýyo dǵñǵý tǵnǵ wǵí anǵ xwé bǵ Jerusaremí dǵñǵý tǵnǵ ámá émáý anǵ biaú Taiayí rǵnǵñǵpí tǵnǵ Saídonýí rǵnǵñǵpí tǵnǵ —Anǵ apiaú rawǵrawá imanǵ tǵnǵ anǵwí e ikwǵrónǵñǵpiaúríní. Anǵ apiaúmí dǵñǵý tǵnǵ

¹⁸ ayí Jisasomí arǵá wianǵro bǵmiro negí símǵxǵý nanǵ oneaimǵxǵnǵrǵ bǵmiro oxí apǵxí imǵfo dǵñǵ xǵxérorí xǵxeanǵ wǵrǵ egǵáyí bǵmiro éaná o imǵfo mǵxí umǵnǵrǵ ámá nǵyoní nanǵ nimǵxa urí yarǵná

¹⁹ oxí apǵxí nǵnǵ oyá enǵ síxí eánǵñǵpí ámá nǵyoní píranǵñǵ imǵxarǵñagǵ nǵwǵnǵro ayí ení nǵbǵro omí wé amǵá rónanǵro egǵawǵxǵnǵ.

“Yayǵ seainǵrǵ dǵñǵ sípí seairǵ éwǵnǵíní.” urǵñǵ nǵnǵrǵnǵ.

²⁰ Jisaso xegí wiepísarǵǵýyo síñwí nǵwǵga nuri re urǵnǵnǵíní, “Seyǵné amǵpí nǵnǵ dǵwí ikeamónarǵǵáyǵné Gorixó xfo xegí xwioxǵyo mǵmeámí nerí seamenǵweanǵe páwipǵrǵa nǵnǵ yayí seáyǵmí dǵnǵ oseainǵnǵ.

²¹ Aiwá nǵnǵ agwí rǵnǵ dǵwí ikeamónarǵǵáyǵné ananǵ aiwá nǵro agwí imí seayǵrǵ epǵrǵa nǵnǵ yayí seáyǵmí dǵnǵ oseainǵnǵ. Agwí seyǵné dǵñǵ sípí nǵseairǵ ñwí oeáfrí aiwí rǵwéná Gorixó píranǵñǵ seamenǵweanǵe nǵpáwiro nǵñwearǵnǵáyí rǵpǵá rǵpǵrǵa nǵnǵ yayí seáyǵmí dǵnǵ oseainǵnǵ.

²² Seyǵné ámá imónǵñáoní nǵxǵdarǵǵáyǵné enagǵ nǵnǵ ámá wa símí tǵnǵ seairǵ xegí wúmí nǵnǵ mǵxí seaxǵdowǵrǵro ikayǵwí nǵsearǵro segí yof xwǵraimǵmí searǵro seaǵáná xwǵrǵa mimónǵpaní.

²³ Ámá wí sípí e seaǵkárarǵñagǵa nǵwǵnǵrǵnǵáyí, re yaiwǵrǵxǵnǵ, ‘Nene sípí neaǵkárarǵǵápa wǵí xiáwowa ení Gorixoyá wǵá rókiamoagǵáwami sípí wǵkáragǵárǵanǵ?’ nǵyaiwiro seyǵné idáná anǵnamí nǵpeyǵróná Gorixó nanǵ wí seaǵapǵnǵa enagǵ nǵnǵ nǵmawǵrǵ nǵxeamorí yayí seáyǵmí dǵnǵ néra úfrǵxǵnǵ.

²⁴ E nerí aiwí seyǵné amǵpí wí mǵmúrónǵpa egǵáyǵné anǵgwǵnǵ awayí! Sǵá wǵyí seyǵné majǵá seaórǵnǵárǵnǵ. Agwí rǵnǵ amǵpí yayí seainǵpaxí imónǵñǵpí rǵxa nǵmearo sírǵ muní nǵñwearo aiwí rǵwéná rǵnǵñǵ meapǵrǵa enagǵ nǵnǵ dǵñǵ sípí seaǵwǵnǵíní.

²⁵ Anǵwí íníná aiwá nǵro agwí imí seayǵrǵ yarǵǵáyǵné, awayí! Sǵá wǵyí seyǵné majǵá seaórǵnǵárǵnǵ. Rǵwéná Gorixoyá xwioxǵyo mǵpáwí agwǵná epǵrǵa nǵnǵ dǵñǵ sípí seaǵwǵnǵíní. Anǵgwí yayí ero rǵpǵá rǵro yarǵǵáyǵné, awayí! Sǵá wǵyí seyǵné majǵá seaórǵnǵárǵnǵ. Rǵwéná Gorixó ámáyo píranǵñǵ

umeqweante mipawipa nerina dinq sipi niseairi nwa eapirfa enagi nani dinq sipi seaiwinigini.

²⁶ Seyine ama nini seayimi seamearigfayine, aweyi! Sfa wiyi seyine majfa seorinarini. Enina segi seawowa mimoni wa rokiamoagfawami seayimi umearagfa agwi seyine eni seayimi seamearirina dinq re niyaiwiro, 'Nene eni ama Gorixoya mimonipa enagwi nani oya xwioxoyo pawianfawamanti.' niyaiwiro dinq sipi seaiwinigini.

"Sfm tni seaiarigfay nani wa oseaurini." urinj narinini.

²⁷ "E niriri aiwi seyine arfa niarigfayine re erixini. Ama seyine wika seonigfayo nani seaimoniri ama smf tni seaiarigfayo nanj wimixiro

²⁸ ama ikayfw tni niramixiri seararigfayo Gorixo piraninj owimixiniri ero ama xwiraimim seararigfay nanj oimonipoyiniri Gorixomi yarinj wiro erixini.

²⁹ Ama wo maripinwo midani reana ami midani eni anani xe reawinigini. Ama wo dix iyfa nirirapirnay, xe onirapiniri dix sorfa eni 'Xe onirapini.' yaiwirixini.

³⁰ Ama giy giy yarinj sianay, anani mini wiri giy giy rirapfayo imf tni 'Ami niapipoyi.' muripa eri erixini.

³¹ 'Ama e onipoyi.' yaiwiarinpa joxi eni e wirixini.

³² Joxi re niyaiwirinay, 'Ama nioni nani wimonarinjy nani ni monarinini.' niyaiwirinay, ama giy seayimi rimepirarinini? Oweoi! Ama fw nera warigfay ai ama wiwaninjy nani wimonarinjy nani wimonarinjini. Ayinani seyine nani wimonarinjy nani niseaimonirnay, wey ama wi seameariprfamanti.

³³ Seyine ama nanj seaimxarigfayoni nanj niwimixirnay, wey ama giy seameariprfarinini? Oweoi! fw nera warigfay ai ama nanj wiarigfayo xixeni nanj wiarigfarinini. Ayinani ama seyine nanj seaimxarigfayoni nanj niwimixirnay, wey ama wi seameariprfamanti.

³⁴ Seyine woxi 'O idana ami xixeni niapipaxrini.' yaiwiarinfonyoni mini niwirinay, wey ama giy seameariprfarinini? Oweoi! Ama fw yarigfay ai wigf wami 'Idana ami xixeni neiapipaxrini.' yaiwiarigfayo mini wiarigfarinini. Ayinani woxi 'O idana am xixeni niapipaxrini.' yaiwiarinoyo mini niwirinay, wey ama seameariprfamanti.

³⁵ Ama seyine smf tni seaiarigfay nani seaimoniri nanj wimixiro amipi wi mini niwirina 'Xfoya eni oniapini.' miyaiwipa erixini. E neronay, niaiw Nwfa seay emi nweajoya nimoniro oya nanj wi meapirarinini. Seyine xfoya niaiw enagi nani ama xfomi yay mwiwayo tni sipini yarigfayo tni wa wianarinpa erixini.

³⁶ Segi apo amayo ay nurimixiri yarinpa seyine ay nurimixiro erixini.

Eway ikaxf siyikw nani urinj narinini.

³⁷ "Joxi ama wo yarinjagi sinj niwinirina 'O sipi yarinini.' miripani. E nerinay, joxi nani Gorixo 'O sipi yarinini.' rinfamanti. Joxi amayo xwiya mumearipani. E nerinay, Gorixo xwiya rimearinfamanti. Joxi ama wi fw sifapi yokwarim niwirinay, Gorixo anani joxiwayo yokwarim siinarinini.

38 Joxi á máyo mĩnĩ nĩwirĩná sĩpĩĩ mĩwĩpa nerĩ yarĩŋĩpa Gorĩxo mĩnĩ siapĩnĩfĩrĩnĩ. Á máyo mĩnĩ nĩwirĩná 'Xwé owimĩnĩ.' yaiwiro aiwá sĩxĩ ímĩmĩ neróná sĩxĩ úroro wé tĩnĩ kĩsĩkĩsĩ ero nemáná rĩxa nĩyurĩnowiáná mĩnĩ nĩwiróná xegĩ iyĩáyo wiároarĩgĩápa Gorĩxo enĩ xĩxenĩ e mĩnĩ siapĩnĩfĩrĩnĩ. Amĩpĩ xĩxenĩ joxĩ wiarĩŋĩpa Gorĩxo xĩxenĩ e siapĩnĩfĩrĩnĩ." urĩŋĩnĩgĩnĩ.

39 Jĩsaso xegĩ wiepĩsarĩŋĩyĩ nionĩ urarĩŋá jĩayĩ arĩá nĩkeamoro á má sĩŋwĩ supĩrĩŋĩ imónĩpĩrĩxinĩrĩ ewayĩ xwĩyĩá rĩpĩ urĩŋĩnĩgĩnĩ, "Seyĩné 'Sĩŋwĩ supĩrĩŋĩ wo wĩomĩ ananĩ nĩpemeámĩ ófyo unĩŋoĩ.' rĩyaiwĩarĩŋoĩ? Awau nĩwaúni xwĩarĩŋwĩyo eainĩpĩsĩĩ." nurĩrĩ

40 xĩoyá wiepĩsarĩŋĩ seáyĩ e nĩmónĩro wigĩ dĩŋĩyo dání ananĩ epĩrĩxinĩrĩ re urĩŋĩnĩgĩnĩ, "Nĩaiwowa uréwapĩyarĩŋomĩ seáyĩ e mĩrónarĩgĩámanĩ. Xámĩ nurewapĩya numáná enjáná uréwapĩyarĩŋo tĩnĩ xĩxenĩ imónarĩgĩfĩrĩnĩ." nurĩrĩ

41 xĩoyá wiepĩsarĩŋĩyĩ fĩwĩ ayĩ yarĩgĩáayĩ pĩnĩ mĩwiarĩpa nero á má wĩ yarĩgĩáayĩ nánĩnĩ "Pĩnĩ wiarĩpoyĩ." urĩpĩrĩxinĩrĩ ewayĩ xwĩyĩá ámĩ bĩ rĩpĩ urĩŋĩnĩgĩnĩ, "Segĩ sĩŋwĩyo íkĩá xwé wánĩŋĩ ŋweanagĩ aĩ sĩŋwĩ mainenĩpa nero dĩxĩ imónĩgĩáayĩ womĩ sĩŋwĩ sĩyĩkwĩ onĩmĩá bĩ ŋweanjáná pĩ nánĩ sĩŋwĩ winĩmeaarĩgĩfĩrĩnĩ?

42 Íkĩá xwé awá segĩ sĩŋwĩyo ŋweanagĩ sĩŋwĩ mainenĩpa nerĩná arĩge nerĩ dĩxĩ imónĩgĩá omĩ 'Sĩŋwĩ sĩyĩkwĩ onĩmĩá ŋweanĩpĩ orĩmeámĩnĩ.' urĩrĩfĩrĩnĩ? Nanĩ rĩrĩ sĩpĩ rĩrĩ yarĩŋoxĩnĩ, íkĩá xwé joxiyá sĩŋwĩyo ŋweanĩwá emĩ nĩmamónĩmáná sĩŋwĩ pĩránĩŋĩ nanĩmáná dĩxĩ rĩrĩxĩmeáooyá sĩŋwĩyo onĩmĩá ŋweanĩpĩ ananĩ mearĩfĩrĩnĩ." urĩŋĩnĩgĩnĩ.

Ewayĩ ikaxĩ íkĩá sogwĩ nánĩ urĩŋĩ nánĩrĩnĩ.

43 Xegĩ wiepĩsarĩŋĩyĩ pĩránĩŋĩ nero ŋweapoyĩnĩrĩ ewayĩ xwĩyĩá ámĩ bĩ rĩpĩ urĩŋĩnĩgĩnĩ, "Íkĩá siyĩwĩ rĩŋĩná sogwĩ nanĩ wearĩŋĩmanĩ. Íkĩá onagwá enĩna sogwĩ sĩpĩ wearĩŋĩmanĩ.

44 Á má íkĩá sogwĩ wenagĩ nĩwĩnĩrĩnáyĩ dĩŋĩ 'Íkĩá yof ayo rĩnĩŋĩ iyĩ rĩwenĩ?' yaiwĩarĩgĩfĩrĩnĩ. Íkĩá pĩkĩ sogwĩ nĩdĩrĩnáyĩ enjwĩxĩyo darĩgĩfĩrĩnĩ? Wainĩ sogwĩ nĩdĩrĩnáyĩ ará ekĩrĩkwĩyo darĩgĩfĩrĩnĩ? Oweoĩ!

45 Á má nanĩyĩ wigĩ xwĩoxĩyo dání dĩŋĩ nanĩ moro pĩránĩŋĩ nĩra uro yarĩgĩfĩrĩnĩ. Á má sĩpĩyĩ wigĩ xwĩoxĩyo dání dĩŋĩ sĩpĩ moro fĩwĩ nĩra uro yarĩgĩfĩrĩnĩ. Á má xwĩyĩá nĩrĩrĩnáyĩ xwĩoxĩyo dání sĩpĩ nánĩnĩ dĩŋĩ nĩmorĩná sĩpĩnĩ rarĩgĩfĩrĩnĩ. Nanĩ nánĩnĩ nĩmorĩná nanĩnĩ rarĩgĩfĩrĩnĩ." urĩŋĩnĩgĩnĩ.

Ewayĩ ikaxĩ sĩŋá anĩ mĩrarĩgĩfĩwau nánĩ urĩŋĩ nánĩrĩnĩ.

46 Ewayĩ xwĩyĩá ámĩ bĩ rĩpĩ urĩŋĩnĩgĩnĩ, "Pĩ nánĩ 'Ámĩnáoxĩnĩ, Ámĩnáoxĩnĩ,' nĩnĩrĩro aiwĩ nionĩ seararĩŋapĩ mepa yarĩŋoĩ?

47 Á má gĩyĩ gĩyĩ nionĩ tĩfámĩnĩ nĩbĩro nionĩ searĩfĩpĩ arĩá nĩnĩro xĩxenĩ axĩpĩ yarĩgĩáayĩ 'Á má ónĩŋĩ rimónĩnĩ?' oyaiwĩpoyĩnĩrĩ ewayĩ xwĩyĩá bĩ nĩrĩrĩ sĩwánĩŋĩ oseaimĩnĩ.

48 Á má o sĩŋá anĩ nĩmĩrĩrĩná xámĩ sĩŋá nĩta yapĩrĩe xwĩá sewĩarĩfónĩŋĩ xapĩxapĩ nĩmĩrĩ enĩ tĩnĩ ínĩmĩ nĩmĩga nĩwémáná sĩŋá yapĩnĩŋagĩ nĩwĩnĩrĩŋe dání sĩŋá piará nĩkĩkĩróa nĩyapĩrĩ anĩ mĩrarĩŋónĩŋĩ imónĩŋoĩ. Inĩá xwé neáĩsáná inĩgĩ waxĩ nĩwerĩná anjĩwámĩ nĩmĩákwĩrĩ pĩneámĩnĩrĩ éfĩyĩ o pĩránĩŋĩ mĩrĩŋĩ enagĩ nánĩ winjwĩ wĩ mimeanĩnĩgĩnĩ.

49 E nerí aiwí áamá giyí giyí nioní searíápi aríá níníro aí xíxeni axípi mepa yarígíáyí áamá róníñí imóníño. O aní nímíríríná síná piará yapíníje dání síná níkíkiróa yapíní nání xwíá bí mímí úrapí xwíáyoni seáyí e níta nípurí mírírííyí inígí waxí níweapírí miákwíáná aníñí inígíyo nípi-neamioari anípá imónáríñínigíñí.” nurírí “Nene ení Jisaso nearípi níwíákiríná aniwá yapí Goríxo anípá neaimíxíníáríani?” oyaiwípoynírí nání ewayí xwíyá apí uríñínigíñí.

7

Porisí woyá omíñí wíiaríño mî naní imíxíñí náníríñí.

1 Jisaso, oxí apíxí aríá wiaríná xwíyá apí nípiní nurárimáná aní wíyo xegí yof Kapaneamíyo nání nurí ñweañáná

2 wauyí porisí áminá imóníñí woyá áamá xínáíníñí nimónírí omíñí wíiaríño —O porisí áminá imóníño díní síxí wíñoríñí. O símíxí nerí ríxa nípémínírí yaríná

3 “Jisaso níbírí aní apímí ñweani.” rínaríñagíá aríá e níwírí Judayí áminá wa Jisasomí owírímeápoynírí re uowáríñínigíñí, “Soyíné nuro gí inókíníñí omíñí níiaríñí ro nání yaríñí re níwíipoyí, ‘Joxí ananí níbírí oyá xínáíníñí nimónírí omíñí wíiaríño ríxa nípepaxí yaríñagí nání píráñíñí wímíxíréní?’ yaríñí e níwíipoyí.” uowáráná

4 awa nuro Jisasomí níwímearo wauní ríxíñí re urígíawíxíñí, “O émayí wo enagí aiwí píráñíñí neaiaríño enagí nání joxí níbírí oyá xínáíníñí omíñí wíiaríño mî píráñíñí wímíxíyí.

5 O Judayene díní níneanwírírí negí rotú aní jíayí mírani nání neaiaríño ríñí.” uríagíá

6 Jisaso awa tíní nuro porisí áminá imóníño yá aní tíní e anwí e rémóáná porisí áminá imóníño xegí áamá níkumíxínírí emearígíá wamí re uowáríñínigíñí, “Jisasomí níwímeari Porisí áminá imóníño re nearowáríño urípoyí, ‘Ámináoxíñí, nioní síní upupígí siaríná nanímaní. Nioní áamá naní sínagwíñí. Joxí nioníyá aníyo wí íwíapíapaxímaní.

7 Xámí níwaníñoñí “Áamá naní meníñí.” níyaiwínírí nání joxí sirímeámínírí míbíáríñí. Ayínání díxí roñe dání píné ráná gí omíñí níiaríño ámi naní imóníñíño.

8 Nioní áamá “Omíñí ayí ayí ei.” nírarígíowamí ínímí wuríníñíñí. Nioní ení porisí wa ínímí nuríníño. Gí porisí womí “Joxí aní ut.” uráná sa waríñíríñí. Womí “Bei.” uráná sa xíxeni baríñíríñí. Gí inókíníñí omíñí níiaríñí womí “E ei.” uráná xíxeni yaríñíríñí. Jisasomí e urípoyí.” uowáráná

9 awa nuro Jisaso tíní óf e órórí níníro e uráná Jisaso ududí níwírí níkínímónírí oxí apíxí epíroyí nero númí uxídígíáyo re uríñínigíñí, “Wauyí porisí áminá imóníño díní níñkwírórí yaríñípa nígí Isíréríyíné aí woxí nioní díní xíxeni míníkwíróaríñíñí.” uráná

10 xwíyá uowárénápíáwa ámi wígí aní e nání nuro xegí omíñí wíiaríño ríxa ámi naní ríwo ñweañagí wíñíawíxíñí.

Íwí síkíñí píyí womí “Wíápnímeaí.” uríñí náníríñí.

11 Jisaso wauf porisoyá omínf wíarínomi píránínf nímíxírí ríxa sá wí óráná o anj bimi yof Neniyí rínínfyo nání nuri xegf wíepíсарínowa ení o tíní nuro áamá oxí apíxí obaxí nawíní nuro

12 anj apimí ákíná fwi e rémoaníro yaríná Jisaso wenínf éyf wíníníniginí. Áamá píyf wo —O síní íwf síkínjoríní. Xexírímeáo wo mayoríní. Xínáí apíxí aníríní. Omí xínáí tíní oxí apíxí e dánf obaxí tíní xwá weyaníro anj apimí dání nímeámi fwiaparínjagá Jisaso sínwf e níwínírí

13 píyomi xínáími wá níwianírí re uríníniginí, “Nwf eaaríníyf píní wíárei.” nurírí

14 anj e níbírí íkwianwf píyo wenínami fá níxírírí áamá nímeámi warígáyf sa e rówapínáná o píyomi re uríníniginí, “Íwf síkínf roxíní, ríxa wíápínímeaí.’ ríraríníní.” uráná re eníniginí.

15 Píyo níwíápínímeaí éf níjwearí iwamfó píné raríná Jisaso ámi xínáí tínf e uwáíaríná

16 áamá níní wáyí níkáríníro Goríxomi seáyí e numeróná re rígfawíxíní, “Goríxoyá wíá rókíamoarínf seáyí e imónínf wo ríwo ríneaurowárenapíyínjof? Goríxo Isírerene nání dínf nímorí arírá neainíná nání ríwo ríneaurowárenapíyínjof?” níríro e yaríná

17 Jisaso e éfp nání xwíyá Judayí anj níyoní yaní níwéa nuri mídímdání ení rínímeníniginí.

Jono xegf wíepíсарínowa waúmi Jisaso ténf e nání uowárinf náníríní.

18 Jono xegf wíepíсарínowa Jisaso éf apí nípíní nání áwanf uráná

19 o xegf wíepíсарínowa waúmi “Eíní.” nurírí Ámíná Jisaso ténf e nání re uowáriníniginí, “Nuri yarínf re wípiyí, ‘Joxí nání Jono “Níbínfáriní.” neararínjoxíraní? Wo ámi ríwíyo bínfó nání síní xwayf nanírí njewanfwarání?’ Nuri yarínf e wípiyí.” uowárfagi

20 awaú nuri Jisasomí re urémeagfísixíní, “Jono wayf níneameaia warínjoxí tfe nání re yearowárinjof, ‘Omí yarínf re wípiyí, ‘Joxí Jono ‘Ríwíyo níbínfáriní.’ neararínjoxíraní? Wo ríwíyo bínfó nání síní xwayf nanírí njewanfwarání?’ yarínf e wípiyí.’ yearowárinjof.” uráná

21 axíná Jisaso áamá símíxí xíxegíní yarígáyo nanf imíxírí sínwf supárfgá obaxíyo sínwf anípfírí nání wírí ímfó á máyo xíxéroarínfyo máx umáínírí neri

22 awaúmi re uríníniginí, “Awagwí nuri amípi níní nioní re yaríná sínwf nanírí arfá niri éfyf nání Jonomí áwanf urípiyí, ‘Sínwf supárfgáyf ámi sínwf aníro síkwí íkí egáyf ámi anj ero peyíyf tígáyf wígf wará nanf íníro arfá píróngíáyf ámi arfá ero áamá péfáyf ámi wíápínímearo áamá sípiyo xwíyá yaf wínípaxípfí arfá wíro yarínjof.’ urípiyí.” nurírí

23 re uríníniginí, “Rípi ení urípiyí, ‘Yeáyí neayímíxemeanfá nání aríowayá xwá píaxíyo dání iwíaronfó e enfáriní. E enfáriní.’ yai-wíarígápfí tíní xíxení mepa yarínjagí sínwf nínanírí aíwí nóréámíoarí dínf míníkwíropa neri ‘Ayí omaní.’ míyaiwípaní. Áamá e yarígá gíyf gíyf Goríxoyá dínf tíní yaf wínípaxíyíriní. Jonomí e urípiyí.” uríníniginí.

Jisaso Jono nání urínf náníríní.

24 Jisaso, Jonoyá wíepíсарínowaú ríxa úáná, o áamá e epíroyf egáyo Jono nání re uríníniginí, “Xámi seyíné Jonomí sínwf wínaníro nání áamá dínf

meaŋe nání nuróná pí áamá síŋwí wínaníro warígfawixíní? Áamá eŋí meáníŋí imíŋí yaríná wakwíŋwí wíŋwí nímearíníŋí imóníŋí womí síŋwí wínaníro ríwarígfawixíní? Oweoi!

²⁵ Aga pí áamá síŋwí wínaníro warígfawixíní? Áamá rapírapí yarapayí eŋí wú yíníŋí womí wínaníro áamá díníŋí meaŋe nání ríwarígfawixíní? Oweoi! Áamá rapírapí yarapayí naníŋí nīyíníro ŋweagfáyí mīxí ináyíyá aŋíyo ŋweaariǵáríní. Áamá díníŋí meaŋe ŋweaariǵámaní.

²⁶ Aga pí áamá síŋwí wínaníro warígfawixíní? Goríxoyá wíá rókiamoariŋí womí síŋwí wínaníro ríwarígfawixíní? Oyi, wíá rókiamoariŋí womí síŋwí wínaníro ugfá aiwí Jono áamá yeáyí seayimíxemeanfá nání xwíá piaxíyo dání iwiaronfo nání wáf urímeminíri nání uowárenapíŋí enagi nání o Goríxoyá wíá rókiamoariǵfá nīyoní xixení imóníŋomaní. Seáyí e múroŋoríní.

²⁷ Jono nání Bíkwi Goríxoyáyo ríwamíŋí re níríní eáníní, ‘Goríxo xegí xewaxomí re uríŋínigíní, “Nioní gí xwíyáŋí yaní wíowárimfáio joxí xámí nírímearí áamá nisaníri epírí nání óŋíŋí nísimoia unfá nání uowárimfáriní.” uríŋínigíní.’ Ríwamíŋí e níríní eáníní.” nuríri

²⁸ re uríŋínigíní, “Nioní seararíŋíní. Jono áamá yeáyí seayimíxemeanfá nání aríwayá xwíá piaxíyo dání iwiaronfo nání óŋíŋí imoŋo enagi nání áamá níní aiwí wo Jonomí seáyí e imóníní nání xiríǵámaní. E nerí aiwí áamá gíyí gíyí nioní nīxídro Goríxoyá xwioxíyo páwiro yaríǵfáyí xwíyáŋí nioní nání wáf nurímeipírípi xwíyáŋí Jono wáf rímenípímí seáyí e imóníŋagí nání áamá ayí onípi aiwí Jonomí ení seáyí e imóníŋo.” uríŋínigíní.

²⁹ Áamá níní tíní takísí nání nīgwí nearáparíǵfáyí tíní Jono wáf urímearíŋagí aríá nīwiro nisaníro Jono wayí umeaiaríná rípi uríǵfáníŋí imóníní, “Goríxoxí wé róníŋoxí ófí nene uyíníŋí yaríŋwaéne nání imófpí xixení neamolíríní.” uríǵfáníŋí imóníní.

³⁰ E nerí aiwí Parisiowa tíní ŋwí ikaxí eáníŋípi mewegfáwa tíní Jono wayí oneameainí síŋwí mīwínípa neróná amípi Goríxo ‘Awa oépayí.’ yaiwíŋpímí ríwí umogfawixíní.

³¹ Jisaso áamí re uríŋínigíní, “Ewayí xwíyáŋí pípi níríri áamá agwí ríná ŋweagfáyíne áamá wo wo Goríxo seyíne nání uowáraríŋagí aiwí seyíne mīseaimónaríŋíyíne nání ‘Ayíníŋí imóníní.’ rímíní? Seyíne píníŋí imóníŋo?” nuríri

³² re uríŋínigíní, “Seyíne niaíwí rípiáníŋí imóníŋo. Niaíwí bia makerfá tńí e níá neróná niaíwí bífiamí ríaiwá re uraríŋo, ‘Nepiane webfí raríŋagwí aí sepiayíne sīmíníŋí mīyaríŋo. Nepiane ŋwapé raríŋagwí aí sepiayíne ámíxíá bī mīyaríŋo.’ rínaríǵfápiáníŋí imóníŋo.

³³ Seyíne re egfápi nání ewayí xwíyáŋí apí seararíŋíní. Seyíne Jono wayí nīneameaia waríŋo nībíríná aiwá naní mīnīpa erí iníǵí wainí mīnīpa erí yaríŋagí síŋwí nīwíníro nání ‘Áamá royí imfó xixéroaríŋorfaní?’ raríǵfáriní.

³⁴ Seyíne áamá imóníŋáoní ení nībíríná aiwá nírí iníǵí nírí yaríŋagí nīnaníro nání re raríǵfáriní, ‘O aiwá eŋí nerí naríŋoríní. Iníǵí wainí ení naríŋoríní. Áamá takísí nání nīgwí nearáparíǵfáwa tíní áamá fíwí yaríǵfá wíníyí tíní nīkumíxíníri emearíŋoríní.’ raríǵfáriní.

³⁵ E nerí aiwí oxí apíxí wíní wíní díní píráníŋí neŋwípero Jono tíní nioní tíní nání ‘Awaú naní yaríŋí.’ yaiwíaríǵfáriní.” uríŋínigíní.

Íwí inarínjé wímí yokwarímé wíinjé nániríní.

³⁶ Ámá Parisi wo Jisasomí yarinjé re winiginini, “Joxi anani nioni tñi gí aníyo aiwá naniréwii?” uráagi Jisaso oyá aníyo nípáwiri aiwá naniri nání wígí yariǵápa xwápiyi níǵrómáná nawíní aiwá naríná re eniginini.

³⁷ Apíxí íwí inarínjé wí, anjé apimi ñweaní “Jisaso Parisioyá aníyo nñweaní aiwá naríní.” rinarinagí aríá e níwiri síná tñi síxí imáxinínjé wá iniǵí dínjé nanjé eaarinjé bí inínjéwá nimeámi anjé iwámi nípáwiri

³⁸ Jisaso síkwí tñjé e ríwí ríwáminí éf nírómáná ñwé nearíná xegí sínwíríxí Jisasoyá síkwí sosáyó niyori í xegí dǵá sepiá tñi kwíkwírímí nerí síkwíyo kíyí nímiaúnirí iniǵí dínjé nanjé eaarinjé níwayímómáná gíní níwiri e yaríná

³⁹ Parisio, Jisasomí imání ikaxí uríó apíxí í e wiarínagí níwínirí iními re ríniniginini, “Ámá ro nepa Goríxoyá wá rókiamoarínjo enánáyí, apíxí fá wiapíyímíxarínjé nání xíxeni níjé re imónipaxoríní, ‘Í apíxí íwí inarínjé wíríní.’ yaiwipaxoríní.” Parisio iními dání e yaiwinaríná

⁴⁰ Jisaso o xwioxíyo dání e yaiwiarínagí adadé níwiri re uríniginini, “Saimone, xwíyá bí orírímíní.” uráagi o re uríniginini, “Nearéwapiyarínjoxíní, anani nírei.” uráagi

⁴¹ Jisaso ewayí xwíyá rípi uríniginini, “Ámá womí ámá waú níbiri nígwí urápíǵísisixíní. Wíó K500.00 urápírí wíó K50.00 urápírí neri nñweagísáná

⁴² awaú ámi xíomí mñwipa enáná o níwaúminí ayá nurímíxírí nígwí mñni wíñpí nání dínjé peá nímorí kíkíá eniginini. Ayínání awaú go go nígwí mñni wíño nání xwapí wimónínñjoí?” uráagi

⁴³ Saimono re uríniginini, “ ‘Nígwí K500.00 urápíño, o xwapí wimónínñjoí.’ nímónaríní.” uráagi Jisaso re uríniginini, “Joxi dínjé xíxeni neñwíperi raríní.” nurírí

⁴⁴ apíxí tǵáminí níkinímónímáná Saimonomí re uríniginini, “Apíxí rí nioni níarínjé rí sínwí wínei. Nioni díxí aníyo íwiapánáyí joxí negí yarinjwápa mñni iniǵí bí síkwí sosá igá eánímínirí nání mñniapínní. E nerí aiwí apíxí ríyí gí síkwí sosáyó sínwíríxí tñi igá nínearí xegí dǵá sepiá enjé tñi níkwírínjoi.

⁴⁵ Joxí ámá xwíyá báná negí yarinjwápi kíyí mñnímiaúnínní. E nerí aí í nioni níwiapírí ñweááíná dání síkwí sosáyó kíyí nñnímiaúga waríní.

⁴⁶ Joxí negí yarinjwápa yayí mñnipa nerí raní bí mñníyo mñniwayímónní. E nerí aiwí apíxí ríyí síkwí sosáyó iniǵí dínjé nanjé eaarinjé bí nñniwayímómáná gíní nñjoí.

⁴⁷ Ayínání nioni re rarínínní. Í íwí xwapí yagí aiwí nioni ríxa yokwarímé wíá enagí nání í nioni nání xwapí níwimónírí nání nanjé e níaríní. Ámá íwí xwapí mé bí onímíapí yariǵáyí nioni yokwarímé wíáná ayí nioni nání ení onímíapí wimónarinjéríní.” Saimonomí e nurírí

⁴⁸ apíxímí re uríniginini, “Nioni díxí íwí yarinjéyí ríxa yokwarímé síáríní.” uráná

⁴⁹ ámá xó tñi nawíní nñwearo aiwá naríǵáyí re ríníǵáwixíní, “Ámá royí ‘Íwí yarinjéyí yokwarímé wiipaxoníríní.’ níyáiwírí ríá raríní?” níriníro e yaríná

⁵⁰ Jisaso apíxímí re uríniginini, “Jíxí dínjé níkwíroarinjagí nání Goríxo yeáyí ríyímíxemeáfríní. Ríxa kíkíá néra ui.” uríniginini.

8

Apixí Jisasomí mīrañf wigííwa nánirini.

¹ Jisaso Saimono tñi aiwá níniri nñweañsáná rixa sá wí óráná o añf wíyí wíyo xwíyá yayí winipaxí Gorixo xwioxíyo mīmeámí nerí píráníñf umenweañfá nání wáf nurimerí re urimenñinigini, “Seyíné fwí yarigfáyí rfwíminí nīmamoro nisaníro ñweáfrixini.” urimearíná xfo xegí wiewisariñf wé wúkaú síkwí waú o tñi nawíni nemero

² apixí wíwa ení o tñi nawíni nemero —Wíwa simixí tégííwami Jisaso naní imixiri wíwa imfó ñfí xixéoaríñf tégííwami mīxí umáñiri wiaríñíwa wigí yof ríwarini. Wí Mariaíriñi. Añf yof Magídara ñáñf enagi nání imí yof Magídara ñáñf Mariaíyí wíriniñirini. Í Jisaso imfó wé wfúmi ñáñf waú ñfí xixéoaríñf mīxí umáñínowaríñirini.

³ Apixí ámi wí Xusao —O mīxí ináyí Xerotoyá bosíwí worini. Omi xiepi í xegí yof Joanairini. Ámi wí Sasanairini. Íwa tñi ámi wíwa ení wigí ñigwí tñi aiwá bf imimí ero Jisasomí tñi xegí wiewisariñowami tñi mīrañf nñwiyiro númi wagíarini.

Ewayí ikaxí wití siyí wiaronf nánirini.

⁴ Oxí apixí obaxí añf ayí ayo ñáñf Jisaso tñf e nání nñbimiro awí eánaríná o ewayí xwíyá rípi uríñinigini,

⁵ “Ámá wo o xegí omíñíyo wití siyí nñwiároa umíñiri nání nurí rixa xwáf yuní ikixeáñiñje píráníñf nñwiárori aí wí óíyo piérófíyí ámá wí óíyo nñpuríná xwíríñwí osaxíro iní nñbiri mīmáñf erí enñinigini.

⁶ Ámi wí sfñá íñimi yapíññaná xwáf seáyí e onñmiápi eníyo piérófíyí apaxí mé nerápiri nñyapiri aiwí iniñgí mñrúññagi nání apaxí mé yíweáññinigini.

⁷ Ámi wí emí pípíñf arfkiáñiñje wiaronfíyí emí pípíñfyo ñáñf nawíni nerápmáñá emí xewwiráññagi nání wití ayí urí enñinigini.

⁸ Ámi wí xwáf naníyo wiaronfíyí nerápiri nñyapiri ná nñweríná aga ñfí nñmorí íá mñropaxí wenñinigini.” Ewayí xwíyá e nuriríná re urayíñinigini, “Arfá tégíáyíñé ewayí xwíyá raríñá rípi nání arfá ókiarí nñmónípoi.” urayíñinigini.

“Rípi nání ewayí xwíyá seararíñini.” uríñf nánirini.

⁹ Xegí wiewisariñowa ewayí xwíyá api mñkípi nání yaríñf wíáná

¹⁰ o re uríñinigini, “Xwíyá eníñá ñáñf ‘Gorixo xwioxíyo mīmeámí nerí seamenweañfáñini.’ nñirí íñimi imóníñfpi nioní wáf searókiamoaríñini. E nerí aiwí ámá nioní ñfí mñnikwíró wigí ñfí tñi néra warigfáyí nioní ewayí xwíyá nuréwapíyiríná wáf rókiamoagí Aisaiaoyí ríñño nñirí rfwamíñf eañpa sfñwí naníro arfá niro nero aiwí mñkípi nání nñfá imónípfrixinirí ewayí xwíyáñi uréwapíyaríñini.

Wití siyí wiaronf mñkípi nání áwanf uríñf nánirini.

¹¹ “Ewayí xwíyá mñkípi rípirini. Wití siyí nání ríññfpi ayí xwíyá Gorixoyáñf imónini.

¹² Ámá wí siyí óf manfípmí piérófíñfñf imónini. Ayí xwíyá Gorixoyá arfá nñwiro aiwí axíná obo nñbiri ayí xwíyá oyápi ñfí móáná o yeáy uyimíxemeaníññiri mñirakí nñwiri xwíyá oyá wigí xwioxíyo ñáñf emí mīmeámí yáraríñirini.

13 Ámá wí wítí siyí sǵná ínímí yapíníjǵáná seáyí e xwǵá onímiápi enǵáná wiáronǵyíníjǵ ímóníní. Ayí xwiýǵá Goríxoyá arǵá nǵwíróná yayí nǵwíníri xǵdaníro yarǵná xwiýǵá ná ínímí pǵpíníjǵnǵ mǵwáríjǵagǵ nǵnǵ anǵjǵ xǵdarǵǵámǵnǵ. Xwiýǵá oyápi xǵdaníro yaríjǵagǵá nǵnǵ ámá wí nǵbíro nepa enǵí neáníro rǵá xǵdaríjǵoníri iwamǵó wíwǵpǵyíáná pǵnǵ wiárarǵǵáríní.

14 Ámá wí wítí siyí emǵ pǵpíníjǵ arǵkiáríníjǵe wiáronǵyíníjǵ ímóníní. Ayí ení xwiýǵá Goríxoyá arǵá nǵwíro aǵwí wǵǵí yarǵǵǵápa sǵnǵ nǵxǵdíróná amǵpí xwǵáyo dǵnǵ nǵnǵ dǵnǵ obǵbaxǵ moro ‘Amǵpí wí nioní mǵnǵmúropa oníní.’ yaiwíro amǵpí wí nǵnǵ nǵwimóníro ‘Arǵge meámǵárǵaní?’ yaiwíro néra nurǵnáyǵ wítí emǵ nerǵpírǵ xǵnjwírǵrǵnǵ yapí nimóníro aǵwǵ ná nǵyíníri aǵwí wí yóǵ yaríjǵímaní.

15 Ámá wí siyí xwǵá nanǵ ímóníjǵe wiáronǵyíníjǵ ímóníní. Ayí xwiýǵá Goríxoyá nǵnǵ arǵá nǵwíro dǵnǵ sǵpí wí mǵmaxíjǵagǵá nǵnǵ mǵwáramó anǵjǵ dǵnǵ nǵkwíróro xǵáwǵ ǵá nǵxíríro nerǵná aǵwǵ ná wearíjǵpíníjǵ ímónarǵǵáríní.” Wiepǵsaríjǵowamǵ ewayǵ xwiýǵá mǵkǵpí nǵnǵ áwanǵ e uríjǵnǵgíní.

Ewayǵ ikaxǵ uyǵwǵ nǵnǵ uríjǵ nǵnǵríní.

16 Awa “Jisasó ámá ayo anǵjǵ yumǵí winǵáríní.” yaiwípǵrǵxíníri ámi ewayǵ xwiýǵá rǵpí uríjǵnǵgíní, “Ámá wo re yaríjǵímaní. Xǵǵ ramǵxǵ nǵmǵxárorí sǵxǵ xwé wǵá nǵmearí upǵkǵkwíarǵrǵímaní. Nǵmǵxárorí xǵǵ sǵá íkwíanjwǵyo ínímí éxwíroáraríjǵímaní. Nǵmǵxárománá ámá ǵyǵ ǵyǵ nǵwíapírǵná ananí sǵjwǵ winǵpírǵ nǵnǵ aǵwǵ íkwíanjwǵyo seáyí e taríjǵíriní.” nuríri

17 re uríjǵnǵgíní, “Amǵpí nǵnǵ ínímí ímóníjǵ aǵwí wǵá ókíáná nǵnǵ sǵjǵnǵ ímónáná ámá nǵnǵ ‘Tǵ ayǵíǵaní?’ yaiwípǵrǵáríní.

18 Ayínǵnǵ seyíné pǵné arǵá nǵnirónáyǵ arǵá píráníjǵ nírǵíni. Ámá ǵyǵ ǵyǵ nioní xwiýǵá rarǵná arǵá níro dǵnǵ nǵkwíróro nero nǵjǵá bǵ nimóníǵnáyǵ Goríxo ámi wí mǵnǵ winíjǵoi. ǵyǵ ǵyǵ arǵá mǵnǵpa ero dǵnǵ mǵnǵkwíropa ero nerǵnáyǵ ‘Nǵjǵá rǵpí ímóníjǵnǵ.’ yaiwinarǵǵápi aǵ Goríxo apí aǵ ámi nurǵpíníjǵoi.” uríjǵnǵgíní.

Jisasomǵ xǵnǵáí tǵnǵ xogwǵáowa tǵnǵ nǵnǵríní.

19 Jisasomǵ xǵnǵáí tǵnǵ xogwǵáowa tǵnǵ o tǵjǵ e nǵnǵ nǵbíro ámá xwé obaxǵ omǵ epǵroyǵ wiáríjǵagǵá epówa mǵpǵwipaxǵ enǵagǵ

20 ámá wí áwanǵ re urǵǵawíxíní, “Dǵxǵ rǵnǵáí tǵnǵ rǵgwǵáowa tǵnǵ sǵjwǵ rananíro nǵnǵ bǵámǵ bíraǵyǵ rojǵoi.” urǵagǵá aǵ

21 o re uríjǵnǵgíní, “Ámá re njwǵxapǵǵá tǵyǵ, xwiýǵá Goríxoyá arǵá wíro xǵxení ero yarǵǵǵáyǵ, ayǵ ǵǵ inókíwǵnǵjǵ nǵrǵxǵmeáowǵnǵjǵ ímóníjǵoi.” uríjǵnǵgíní.

Ipi imeamǵkwǵ yaríjǵagǵ samíjǵ ímǵxíjǵ nǵnǵríní.

22 Íná sǵá wíyímí Jisasó tǵnǵ xǵǵ wiepǵsaríjǵowa tǵnǵ ewéyo nǵpǵxemoáníro o re uríjǵnǵgíní, “Ipiyo jǵaríwámíní dǵnǵ oxemoaneyí.” nuríri nǵmeámǵ nuro

23 ípiyo nǵmeámǵ warǵná Jisasó rǵxa sǵá winǵagǵ sǵá wenǵáná re eníjǵnǵgíní. Rǵwípí xwé wí nǵweapírǵ ípiyo nǵxemǵ nurí ewéyo iníǵǵ mǵmeámǵ yarǵná awa rǵxa iníǵǵ namípxǵ yaríjǵagǵ nainenímí

24 nuro saiwíarǵ nǵwimáná re urǵǵawíxíní, “Neamemearíjǵoxíní, neamemearíjǵoxíní, rǵxa iníǵǵ namíaní anjwǵ ayoríní.” uráná Jisasó

n̄wíápf̄n̄meari im̄iñf̄ yariñf̄pimi t̄ni iniğf̄ reakf̄kwí yapar̄iñf̄pimi t̄ni m̄ixf̄ nur̄iri “P̄ni wiárēi.” ur̄aná re en̄iniḡni. P̄ni n̄wiáriñf̄ná im̄iñf̄ mé ner̄i iniğf̄ sam̄iñf̄ weáriñf̄ en̄iniḡni.

25 R̄ixa im̄iñf̄ mé ner̄i iniğf̄ sam̄iñf̄ weáriñf̄ éaná o wiep̄sariñowami re ur̄iñiniḡni, “Soýné d̄iñf̄ m̄n̄ikw̄ropa pí n̄áni yariñoi?” ur̄aḡi awa wáyf̄ ero ududf̄ ero nero re r̄iniḡf̄awix̄ini, “Ámá royf̄ im̄iñf̄ t̄ni iniğf̄ t̄ni sekaxf̄ ur̄aná ám̄aniñf̄ ar̄f̄a wíf̄ royf̄ gor̄ani?” r̄iniḡf̄awix̄ini.

Imfó m̄ixf̄ um̄áñáná odip̄i iniğf̄ nam̄iñf̄ n̄aniñf̄ni.

26 Awa ewépa n̄meáa nuro ip̄i Gaririyo j̄ar̄iwám̄ini añf̄ b̄i xegf̄ yoŋ Gegesayf̄ r̄iniñf̄p̄i t̄ñf̄ e niwiék̄niñmearo

27 Jisaso nayoari r̄ixa xw̄f̄ayo éf̄ roñáná ámá añf̄ apimi d̄añf̄ wo —Om̄i imfó wí x̄ixéroar̄iñor̄ini. En̄iná d̄ani iyaxf̄ aikf̄ m̄iyínf̄ néra ur̄i añf̄ wíyo m̄iñweapa eri ámá xw̄ar̄ipá t̄ñf̄ eni ñweari yariñor̄ini.

28 O Jisasom̄i s̄iñw̄f̄ n̄winiñf̄ná xwamiánf̄ n̄iriñf̄ Jisasom̄i agw̄f̄ r̄iwám̄ini n̄ip̄k̄niñmeari ímf̄ t̄ni re ur̄iñiniḡni, “Jisasoxi, niaíw̄f̄ Nw̄f̄a seáyf̄ émi ñweañoyáoxi, pí neaim̄niñf̄ bar̄iñiñf̄? Nioni waunf̄ re r̄irariñiñf̄, ‘Xeaniñf̄ wí m̄neaīk̄ar̄ipani.’ r̄irariñiñf̄.” nur̄iri

29 Jisaso sekaxf̄ “Imfóyíné ámá rom̄i p̄ni n̄wiáriñf̄ upoyf̄.” ur̄f̄f̄ enaḡi n̄áni Jisasom̄i e nur̄iri —O imfó íníná d̄iñf̄ x̄ixéroar̄iñf̄ enaḡi n̄áni xegf̄ ámá om̄i íá n̄ixero gw̄f̄ w̄iri t̄ni ain̄xf̄ ikasf̄a in̄iñf̄ w̄iri t̄ni n̄jiro awí meñweañaḡf̄a aiw̄i gw̄f̄ j̄if̄ápi nar̄f̄kiar̄im̄i imfó ámá d̄iñf̄ meañe n̄áni sayá n̄iméra wayariñor̄ini.

30 Om̄i Jisaso yariñf̄ re wiñiniḡni, “Segf̄ yoŋ píx̄iniñf̄?” ur̄aḡi imfówa xwé obaxf̄ m̄iróniñaḡf̄a n̄áni re ur̄iḡf̄awix̄ini, “Negf̄ yoŋ Rijon̄iyi —Yoŋ m̄f̄k̄f̄ ayf̄ m̄ixf̄ n̄áni xwé obaxf̄ gw̄f̄ m̄onar̄iḡf̄a n̄aniñf̄. Yoŋ e r̄iniñw̄iniñf̄.” nur̄iro

31 waunf̄ r̄ix̄iñf̄ re urayiḡf̄awix̄ini, “Joxi none m̄ixf̄ n̄neam̄áñowar̄iñf̄ná sir̄ir̄ik̄f̄ yopar̄f̄ b̄i m̄imóniñf̄yi t̄ñf̄ e Gor̄ixo xeaniñf̄ neaīk̄ar̄in̄f̄e n̄áni m̄ixf̄ m̄neam̄áñowar̄ipani.” nur̄iro

32 odip̄i xwé obaxf̄ d̄f̄w̄f̄yo wiároar̄iñiñaḡf̄a n̄winiñf̄ro waunf̄ re ur̄iḡf̄awix̄ini, “Imfóne odip̄iyo r̄f̄w̄m̄iniñf̄ ox̄ixérópoyiñf̄iñf̄ s̄iñw̄f̄ nean̄ir̄ir̄eñiñf̄?” ur̄aḡf̄a o xe oépoyiñf̄iñf̄ s̄iñw̄f̄ wináná

33 imfówa ámá om̄i p̄ni n̄wiáriñf̄ nuro ám̄i odip̄iyo x̄ixéróáná re en̄iniḡni. Odip̄i ayf̄ imeḡf̄ añf̄ni om̄íf̄áyf̄ sap̄ip̄añf̄m̄i siw̄á néra ip̄iyo n̄ip̄áwiro piȳf̄ eḡf̄awix̄ini.

34 Ámá odip̄i awí mearoariğ̄f̄áyf̄ wiḡf̄ odip̄i e éaḡf̄a n̄winiñf̄ro wiḡf̄ añf̄ apimi n̄áni éf̄ nuro ámá e ñweaḡf̄ayo áwanf̄ ur̄iñf̄ro ámá om̄iñf̄yo yariğ̄f̄ayo áwanf̄ ur̄imero wíáná

35 ámá ayf̄ “Pí r̄f̄a enoi?” n̄iyaiwiro s̄iñw̄f̄ winaniñf̄ro n̄áni n̄ib̄iro Jisaso t̄ñf̄ e n̄irémoro wen̄iñf̄ éf̄áyf̄ win̄iḡf̄awix̄ini. Ámá imfó x̄ixéroar̄iñf̄o riwo aikf̄ ȳiniñf̄ d̄iñf̄ s̄ix̄f̄ ȳiniñf̄ nemáná Jisasoyá s̄ikw̄f̄ t̄ñf̄ e éf̄ ñweañaḡf̄ n̄winiñf̄ro wáyf̄ nero yar̄f̄ná

36 ámá Jisaso imfó m̄ixf̄ um̄áñowar̄f̄aḡi s̄iñw̄f̄ win̄f̄áyf̄ Jisaso imfó sayá mear̄iñom̄i pir̄aniñf̄ wim̄ix̄f̄f̄ n̄áni rep̄iȳf̄ n̄wiróná

37 Ámá ayf̄ n̄niñf̄ añf̄ Gegesa d̄añf̄ȳf̄ t̄ni ámá añf̄ apimi m̄id̄im̄id̄ani ñweaḡf̄áyf̄ t̄ni wáyf̄ xwé nikar̄iñf̄ro n̄áni Jisasom̄i waunf̄ re ur̄iḡf̄awix̄ini, “‘Nene p̄ni n̄neawiáriñf̄ ouni.’ neaimónariñf̄.” ur̄aḡf̄a o ám̄i ewéyo n̄ip̄ixemoañf̄iñf̄ um̄iniñf̄ yar̄f̄ná

³⁸ áamá imíó mǎxǎ umáínó waunǎ rǎxǎnjǎ “ ‘Nionǎ tǎnǎ owaiyǎ.’ nimónarǎnǎ.” urarǎnjagǎ aǐ Jisasó xegǎ anǎ e nánǎ nurowárǎrǎ re urǎnjǎnigǎnǎ,

³⁹ “Dǎxǎ anǎ e nánǎ nurǎ Gorǎxo síǎǎpǎ nánǎ dǎxǎ áamáyo repǎyǎ nǎwǎrǎ njwearǎ uǎ.” urǎgǎ o Jisasomǎ pǎnǎ nǎwǎrǎmǎ nurǎ anǎ apimǎ nǎpimǎnǎ Jisasó wǎǎǎpǎ nánǎ repǎyǎ wiemenǎnjǎnigǎnǎ.

Apǎxǎ ragǎ anǎnjǎ pwarǎnjǎ wǎmǎ nanǎ imǎxǎrǎ mǎíǎ penǎjǎ wǎmǎ nanǎ imǎxǎrǎ enǎjǎ nánǎrǎnǎ.

⁴⁰ Jisasó ámǎ ipǎyo jǎrǎwámǎnǎ iwiékǎnǎmeáánǎ áamá obaxǎ e epǎroyǎ ero o nánǎ xwayǎ nanǎrǎ njwearo egǎáyǎ omǎ yayǎ nǎwiro yarǎnǎ re enǎnjǎnigǎnǎ.

⁴¹⁻⁴² Áamá ámǎnǎ wigǎ rotú anǎ wǎwǎ menjwearǎ wo —O xegǎ yoǎ jairasorǎnǎ. Mǎíǎ ná wǎmǎnǎ xanorǎnǎ. O nǎbǎrǎ Jisasoyǎ síkwǎ tǎnjǎ e nǎpǎkǎnǎmearǎ xǎo xegǎ mǎíǎ —Í xwiogwǎ wé wúkaú síkwǎ wáu imónǎnjǎrǎnǎ. Í rǎxa nǎpémǎnǎrǎ yarǎnjagǎ nánǎ xano Jisasomǎ waunǎ rǎxǎnjǎ re urǎnjǎnigǎnǎ, “Gǎ mǎíǎmǎ nanǎjǎ imǎxǎrǎ nionǎ tǎnǎ gǎ anǎyo nánǎ nǎwanǎréwǎ?” urǎgǎ o “Ananǎrǎnǎ.” nurǎrǎ awáu óǎ e warǎnǎ áamá e epǎroyǎ egǎáyǎ nuxǎǎǎro Jisasomǎ ǎkwǎkwǎerǎ warǎnǎ

⁴³ apǎxǎ wǎ —Í xegǎ ragǎ anǎnjǎ pwarǎnǎ xwiogwǎ wé wúkaú síkwǎ wáu múronǎjǎrǎnǎ. Áamá obaxǎ nanǎjǎ imǎxǎnǎro nǎyayǎrǎnjǎ aǐ nanǎjǎ wǎ mimónǎnjǎrǎnǎ.

⁴⁴ Í “Jisasoyǎ iyǎyoniǎ amǎǎ nǎrónǎrǎnáyǎ, ámǎ nanǎjǎ imónǎmǎfǎnǎ.” nǎyaiwǎia nǎxǎǎǎrǎ rǎwǎmǎ dǎnǎ oyǎ iyǎ sǎrǎwǎyo amǎǎ rónánǎ re enǎnjǎnigǎnǎ. Ragǎ anǎnjǎ pwarǎnjǎpǎ yeáyǎ síkiárǎnjǎnigǎnǎ.

⁴⁵ Yeáyǎ síkiáránǎ Jisasó re rǎnjǎnigǎnǎ, “Amǎǎ go nǎrónǎgo?” rǎgǎ áamá nǎnǎ “Oweoǎ, nionǎmanǎ. Nionǎmanǎ.” nǎra warǎnǎ xegǎ wǎepǎsarǎnjǎ wo Pitaoyǎ rǎnǎjo re urǎnjǎnigǎnǎ, “Neamemearǎnoxǎnǎ, áamá epǎroyǎ nǎsiro ǎkwǎkwǎerǎ nǎsǎga warǎnjoiǎ.” urǎgǎ aǐwǎ

⁴⁶ Jisasó re rǎnjǎnigǎnǎ, “Nepa áamá wo amǎǎ nǎrónǎgoǎ. Nǎgǎ enǎ eánǎnjǎ bǎ nǎnǎwǎrǎmǎ áamá womǎ nanǎjǎ imǎxǎǎgǎ nainenǎrǎ nánǎ rarǎnjǎnǎ.” rǎgǎ

⁴⁷ apǎxǎ í yumǎ mǎpaxǎ wǎmónǎǎgǎ nǎwǎnǎrǎ óǎ néra anǎwǎ e nǎbǎrǎ oyǎ sǎmǎmanǎrǎwámǎnǎ nǎpǎkǎnǎmearǎ oxǎ apǎxǎ nǎnǎ sǎnjǎwǎyo dǎnǎ wǎǎ re rókǎmónǎnjǎnigǎnǎ, “Nǎnǎ gǎ ragǎ anǎnjǎ pwarǎnjagǎ nánǎ Jisasomǎ amǎǎ rónǎfǎnǎ. Omǎ amǎǎ nǎrónǎrǎnǎ rǎxa nanǎjǎ imónǎfǎnǎ.” urǎgǎ

⁴⁸ o re urǎnjǎnigǎnǎ, “Mǎíǎ, jǎxǎ dǎnjǎ nǎnǎkwǎrǎrǎ nánǎ nanǎjǎ imónǎfǎnǎ. Ámǎ ayǎ mǎsǎnǎpa nerǎ kǎkǎǎ néra uǎ.” nurǎrǎ

⁴⁹ sǎnǎ imǎ e urarǎnǎ áamá wo rotú anǎ menjwearǎoyǎ anǎ e dǎnǎ nǎbǎrǎ omǎ re urǎnjǎnigǎnǎ, “Uréwapǎyarǎnjomǎ sǎnǎ ayǎ wǎ murǎnjwearǎnǎ. Dǎxǎ mǎíǎ rǎxa péǎnjǎnigǎnǎ.” urǎgǎ

⁵⁰ Jisasó arǎǎ e nǎwǎrǎ re urǎnjǎnigǎnǎ, “Dǎxǎ mǎíǎ péǎ aǐwǎ wáyǎ mǎpanǎ. Nionǎ dǎnjǎ nǎkwǎrǎóánáyǎ, í ámǎ nanǎjǎ imónǎnǎnjoiǎ.” nurǎmǎ nurǎ

⁵¹ anǎyo nǎpǎwǎrǎnǎ áamá wǎ nawǎnǎ opǎwǎaneyǎnǎrǎ sǎnjǎwǎ mǎwǎnǎpa nerǎ sa xegǎ wǎepǎsarǎnjǎ Pitao tǎnǎ Jono tǎnǎ Jemiso tǎnǎ mǎíǎmǎ xǎnǎí tǎnǎ xano tǎnǎ ayǎ tǎnǎnǎ nǎpǎwiro

⁵² áamá nǎnǎ njǎ earo ámǎxǎǎ mero yarǎnjagǎǎ nánǎ Jisasó re urǎnjǎnigǎnǎ, “Nǎwǎ eaarǎǎǎ pǎnǎ wǎárǎpoyǎ. Nǎperǎ mǎwenǎnǎ. Sa sǎ wenǎ.” uránǎ

⁵³ ayǎ “Í rǎxa pǎyǎxǎnǎ.” nǎyaiwiro nánǎ rǎpǎǎ urǎǎǎǎ aǐ

⁵⁴ o iyǎ wépámǎ ǎǎ nǎmaxǎrǎmánǎ ímǎ tǎnǎ “Mǎíǎ rǎxǎnǎ, wǎǎpǎnǎmeatǎ.” uránǎ re enǎnjǎnigǎnǎ.

55 Miái ámi dínj sixf wínáná apaxf mé wiápfn+meanj+niginí. Ríxa wiápfn+meááná Jisaso xaniyaúmí “Aiwá bi umeaípiyi.” uríagí

56 ayaú ududf ikárín+agfí Jisaso nwf ikaxf re urín+niginí, “Aípagwí nioní éapí nání áamá wíyo áwanj murípaní.” urín+niginí.

9

Wiepísarínjyo enj sixf weámíxowáríri sekaxf uríri enj náníri.

1-2 Jisaso xegí wiepísarínj wé wúkaú síkwí waú awamí “Awí eánfpoyí.” nuríri awa símíxí xíxegíní nanj imíxípríri nání ero imfó níní míxí umáinowáripíri nání ero epírfa nání kwíyí bi níwírí enj sixf eánínj bi níweámíxowáríri re uowárin+niginí, “Soyíné anj ayf ayo nemero Goríxo xwioxíyo mímeámí nerí seamenjweanfa nání wáf urímero símíxí yarígáyo nanj imíxímero éríxíni.” nurowárináná

3 re urín+niginí, “Amí amí wagwí wagwí nuro urín+príri nání segf amípi bi nímeámí mupaní. Eranjraní, fá árupianjraní, aiwáraní, nígwíraní, iyfá wúkaúraní, nímeámí mupaní.

4 Wáf nemeríná anj bimi níremorínáyf anj iwamfó nuro páwíáyo wéríxíni. Ríxa áamá anj apimí nweagfáyo nuréwapíyimaná anj axiwámíní ní+nweagfísaná ‘Amí anj bimi nání owaiyi.’ níyaiwirínáyf anj axiwámí dání píní níwiárimí úfíxíni.

5 Wáf nurímerínáyf anj bimi níremoríná áamá e nweagfáyf ‘Negí anj tíyo fíwíapfípoi.’ mísearípa éánáyf, áamá ayf dínj ‘Newanínene ikárín+nwáyf nání awaú nene nání ámi mibípa epísi nání iyf ríyárfí?’ yaiwípríri nání síkwíyo xwíá síkí xénínjpi prírfí wíakímí níyárimí úfíxíni.” Sekaxf e nurífsáná enjáná

6 awa omí píní níwiárimí nuro anj bi bimi nání numíro xwíyíá nanj yayf wíní+paxípi wáf urímero símíxí egfáyo nanj imíxíro néra ugáfawíxíni.

Xeroto Jisaso nání ayá sfwf uroenj náníri.

7 Gapímanf Xeroto Jisasoyá wiepísarínjowa yarígápi nípiní nání arfá níwírí ududf níwíníri nweanjáná áamá wí emímf apí yarín+agfá nání re níra ugáfawíxíni, “Jono xwáripáyo dání ríxa níwiápfnímeari rfa yarín?” níra waríná

8 áamá ámi wí re níra ugáfawíxíni, “Goríxoyá wáf rókiamoagfí Iraijaoyí rínjjo, mípé anjnamí peyíjo ríxa síjání nímoníri rfa yarín?” níra waríná áamá ámi wí re níra ugáfawíxíni, “Eníná Goríxoyá wáf rókiamoagfá wo ríxa níwiápfnímeari rfa yarín?” níra warín+agfá nání

9 Xeroto ududf níwíníri re rín+niginí, “Níwanínjoni ráná Jonomí síjwf mínj wákwígíawíxíni. E nerí aiwí áamá nioní arfá e wíaríná royf goríaní?” níríri Jisasomí síjwf owín+míníri yayín+niginí.

Áamá 5,000 apimí aiwá míní wíjfn náníri.

10 O xegí wáf wurímeiarígíáwa ámi xfo tífj e nání níbíro wígf néra ugáfpi nání repíyf níwimáná enjáná o awa tfníní nerímeáníro áamá níní píní níwírí nání nuro wígfpi anj wíyo xegí yof Betísaidayo nání waríná

11 oxí apíxí obaxf Jisaso tfní wiepísarínjowa tfní anj apimí nání pwarín+agfá níwíníro númí nuro omí wímeááná o yayf níwírí xwíyíá “Goríxo xwioxíyo mímeámí nerí seamenjweanfa nání seyíné nísaníro éríxíni.” uréwapíyírí símíxí egfáyo nanj imí+míxímf erí yaríná

12 wiep̄sar̄inj̄ wé wúkaú s̄ikw̄í waú sogw̄í nokepá imónáná Jisasom̄i n̄ib̄iro re ur̄iḡawix̄in̄i, “Ámá on̄í wówi re m̄ij̄wean̄aḡa nán̄i ámá ep̄roȳf eḡá t̄iȳf aiwá n̄iro sá wero ep̄r̄i nán̄i om̄inj̄f an̄j̄ am̄i am̄i m̄ir̄in̄men̄j̄yo nán̄i uro an̄j̄ ap̄i ap̄i ikw̄irón̄inj̄yo nán̄i uro oépoi.” ur̄aḡa ai

13-14 o re ur̄inj̄iniḡin̄i, “Aiwá n̄ip̄r̄i sewan̄ij̄oȳné m̄in̄t̄ w̄ipoȳi.” ur̄aḡi re ur̄iḡawix̄in̄i, “Neḡí aiwá xwé men̄in̄i. Bis̄ker̄fá wé wú en̄áná peȳf waún̄ir̄in̄i.” nur̄iro ámá ox̄í 5,000 e j̄wean̄aḡa nán̄i re ur̄iḡawix̄in̄i, “None nurane aiwá b̄i mepa ner̄ínáȳf, ar̄ige m̄in̄t̄ wian̄fwin̄i?” ur̄aḡa o re ur̄inj̄iniḡin̄i, “Ámá t̄fyo re ur̄ipoȳi, ‘Seȳné ámá 50 50 max̄ir̄in̄f w̄í e w̄í e n̄ij̄weaxa úpoi.’ ur̄ipoȳi.” ur̄aḡi

15 awa ax̄ip̄i e ur̄áná ámá n̄n̄in̄i 50 50 max̄ir̄in̄f w̄í e w̄í e n̄ij̄weaxa nuro j̄wean̄áná

16 Jisaso bis̄ker̄fá wé wú t̄n̄i peȳf awaú t̄n̄i an̄j̄nam̄i wen̄inj̄f n̄iyán̄ir̄fná aiwá ap̄i nán̄i Gor̄ixom̄i yaȳf n̄wir̄i kw̄ikw̄ir̄im̄f ner̄i xeḡí wiep̄sar̄inj̄owa yar̄j̄ n̄wiaup̄r̄i m̄in̄i n̄wia war̄íná

17 ámá n̄n̄i n̄n̄iro agw̄í ím̄i uȳláná aiwá n̄n̄iro e t̄fáp̄ia wiep̄sar̄inj̄owa n̄imeamero sox̄í f̄á wé wúkaú s̄ikw̄í waú ap̄im̄i aumaúm̄f yár̄iḡawix̄in̄i.

Pitao “Jox̄í Kiraisox̄ir̄in̄i.” ur̄inj̄f nán̄ir̄in̄i.

18 S̄fá Jȳo Jisaso xeḡip̄i n̄ij̄wear̄i Gor̄ixom̄i xw̄iȳfá r̄ir̄im̄f n̄wir̄i xeḡí wiep̄sar̄inj̄owa x̄fo t̄n̄i j̄wean̄áná o yar̄inj̄f re win̄iniḡin̄i, “Ámá ox̄í ap̄ix̄í n̄n̄in̄i nion̄i nán̄i gor̄in̄i rar̄inj̄o?” ur̄aḡi

19 awa re ur̄iḡawix̄in̄i, “W̄í jox̄í nán̄i ‘Jono waȳf n̄ineameaia un̄jor̄in̄i.’ rar̄inj̄o. Ám̄i w̄í ‘Gor̄ixoyá w̄fá rókiamoaḡí Iraījaor̄in̄i.’ rar̄inj̄o. Ám̄i w̄í ‘En̄íná Gor̄ixoyá w̄fá rókiamoaḡá wo r̄ixa wiáp̄f̄n̄imeáf̄r̄in̄i.’ rar̄inj̄o.” ur̄aḡa

20 o re ur̄inj̄iniḡin̄i, “Aȳf e n̄ir̄iro aiw̄i sewan̄ij̄oȳné nion̄i nán̄i gor̄in̄i rar̄inj̄o?” ur̄aḡi Pitao re ur̄inj̄iniḡin̄i, “Jox̄í Kiraisoȳf r̄in̄jox̄í, ámá Is̄irerene yeáȳf neayim̄ixemear̄fá nán̄i neḡí ar̄fowayá xw̄fá piax̄fyo dán̄i iwiaron̄f̄oȳf r̄in̄jox̄ir̄in̄i.” ur̄inj̄iniḡin̄i.

Jisaso áwan̄j̄ “N̄n̄ip̄kip̄r̄f̄r̄in̄i.” ur̄inj̄f nán̄ir̄in̄i.

21 Pitao e ur̄aḡi ai o j̄w̄f ikax̄í nur̄ir̄i ar̄fá j̄ȳyik̄í nor̄i re ur̄inj̄iniḡin̄i, “Aga b̄i on̄imiáp̄i ámá w̄íyo mur̄ipan̄i.

22 Ámá imón̄inj̄áon̄i xean̄inj̄f obax̄í nikár̄ip̄r̄f̄r̄in̄i. Neḡí Judaȳf mebaowa t̄n̄i apax̄ip̄án̄inj̄f imón̄iḡfá xwéowa t̄n̄i j̄w̄f ikax̄í eán̄inj̄p̄i meweḡfáwa t̄n̄i nion̄i r̄f̄w̄f n̄imóáná wa n̄ip̄kip̄r̄f̄r̄in̄i. E ner̄i aiw̄i s̄fá w̄iyau w̄iyi óráná ám̄i wiáp̄f̄n̄imeáf̄r̄in̄i.” ur̄inj̄iniḡin̄i.

23 Xw̄iȳfá rip̄i en̄i nowam̄in̄i uraȳinj̄iniḡin̄i, “Ámá gox̄i gox̄i ‘Jisasom̄i oux̄ídm̄in̄i.’ n̄iyaiwir̄ínáȳf, re é̄r̄ix̄in̄i. Am̄ip̄i ‘Nion̄i niḡip̄i nán̄i oem̄in̄i.’ yaiw̄íȳf d̄inj̄f peá n̄imor̄i re yaiw̄ir̄ix̄in̄i, ‘Nion̄i Jisasom̄i x̄f̄dar̄inj̄aḡi nán̄i ámá w̄í xean̄inj̄f n̄ir̄i n̄ip̄kiri n̄n̄ir̄i ai aȳf anan̄ir̄in̄i.’ n̄iyaiwir̄i nion̄i n̄ix̄ídm̄ir̄ix̄in̄i.

24 Ámá gox̄i gox̄i nion̄i Jisasom̄i d̄inj̄f n̄iw̄ikw̄r̄or̄i x̄f̄dar̄inj̄aḡi nán̄i n̄ip̄kip̄r̄ix̄in̄ir̄i xewan̄ij̄ox̄i éf̄ n̄imen̄ir̄ínáȳf d̄inj̄f n̄iȳm̄inj̄f imón̄inj̄f an̄inj̄f j̄wear̄fá nán̄i mear̄fáman̄i. E ner̄i aiw̄i ámá gox̄i gox̄i éf̄ m̄imen̄ipa ner̄i ‘Nion̄i Jisasom̄i d̄inj̄f n̄iw̄ikw̄r̄or̄i x̄f̄dar̄inj̄aḡi nán̄i n̄n̄ip̄k̄irónáȳf, aȳf anan̄ir̄in̄i.’ yaiw̄iar̄inj̄f gox̄i gox̄i d̄inj̄f n̄iȳm̄inj̄f imón̄inj̄f an̄inj̄f j̄wear̄fá nán̄i mear̄fár̄in̄i.

25 Ámá wo nioní m̀nìxídfí iyá fá nìgwí amípí emeám̀nìrì nánì nìra nurì nìmeáísáná xewanìjò anìj̀nì ikeamónáná oyá amípí anìj̀ nìxìrìrì j̀weanfárìfani? Oweoi!” nurìrì

26 re urìj̀nìgìnì, “Ámá nionì nánì ayá sinìrì xwíyá nionì rarìj̀ápí nánì ayá sinìrì nerì nánì m̀nìxídfípa yarìj̀ goxì goxì ámá imónìj̀áonì ámì nìweapìr̀nà ik̀nìj̀áonì weapìrì wá nioniyá t̀nì gí ápoyá t̀nì anìj̀nàjòwayá t̀nì nìpìr̀óa weapìrì emíáonì enì joxì nánì ayá ǹnìrì re rìrìmfárìnì, ‘Oweoi, nioniyáoxìmanì.’ rìrìmfárìnì.

27 E nerì aiwì wíyíné re rogíá tiyíné sinì m̀pepa egíámì enáná Gorìxò xwìoxíyo m̀meámì nerì seamenjweanfápi wíyíné sìjwí wìnìpìr̀fárìnì.” urìj̀nìgìnì.

Jisaso nìk̀nìrì xegí bì imónìj̀f nánìrìnì.

28 E nurìsáná rìxa síá wé wúúmì d̀ánj̀ wáú wo óráná o Gorìxomì xwíyá rìrìmfì wìnì Pitaomì t̀nì Jonomì t̀nì Jemisomì t̀nì nìwirìmeámì d̀f́wí xwé bimì nánì nìyìro

29 o Gorìxomì xwíyá urarìnà re enìj̀nìgìnì. Xegí símìmanj̀ xegí bì írìrì rapìrapì yìnj̀j̀u enì apíá werì ápianj̀wìnj̀j̀ xwìnfá earì nerì enáná re enìj̀nìgìnì.

30 Ámá p̀né o t̀nì nawínì xwíyá rarìgííwáúyí —Awaú Gorìxoyá wá rókìamoagííwáú Moseso t̀nì Irajao t̀nìrìnì.

31 Awaú ik̀nìgííwáú éfì nìr̀onapìrì Jisaso t̀nì o xwíá t̀f́yo p̀nì nìwìarìmì ámì anìnamì nánì nìpeyìr̀nà Jerusaremìyo perì ámá nìyonì nánì wìirì enfápi nánì xwíyá rìnarìnà

32 Pitao t̀nì nìkumìxìnìrì emearìgííwáú t̀nì xámì sá winarìjagì sá wegíáwa, sainfowa nìwìápnìmearo wenìj̀ éfáyí wìnj̀gíawìxìnì. Jisaso ik̀nìj̀o ronagì nìwìnrò ámá nawínì rogííwáú enì nìwìnrò

33 awaú Jisasomì rìxa p̀nì nìwìarìmì wanìrì yarìjagí nìwìnrò Pitao d̀nj̀f nìpìkwìnì m̀m̀ó “Píoi urìm̀fìnì?” nìrìnìrì Jisasomì úrapí xwíyá re urìj̀nìgìnì, “Neamemearìjoxìnì, none re nìjwearìnà nanìrìnì. Anì pìpákí wíkaú wí, joxì nánì wíwáyí, Moseso nánì wíwáyí, Irajao nánì wíwáyí oseamìriyaneyì.” nurìrì

34 sinì e urarìnà agwí wí nìyapìrì awamì rìtí wimìnìrì yarìjagì nìwìnrò wáyí yarìnà

35 agwí apimì d̀ánì xwíyá bì re rìnj̀nìgìnì, “Gí nìaiwí royoì, nìwanìjòonì rìpeanjáomì aríá wípoyì.” ráná

36 wenìj̀f éfáyí wìnj̀gíawìxìnì. Jisaso xegí xewìnì ronagì nìwìnrò xwíyá marì wìwanìjòowa sìjwí wìnfápi nánì íná ámá wíyo áwanj̀ murìpa egíawìxìnì.

Íwí ím̀fó d̀nj̀f xìxéroarìj̀f womì nanj̀f imìxìj̀f nánìrìnì.

37 Sá e wegíáwa wápi t̀nì nìwìápnìmeámì d̀f́wíyo weapáná oxí apìxí obaxí epíroyí egíáyí o t̀nì órórfì nìnrò

38 ámá apì epíroyí egíápimì d̀ánì wo nìwìápnìmeari r̀faiwá re urìj̀nìgìnì, “Nearéwapìyarìjoxìnì, gí íwomì sìjwí owìnj̀nìrì nánì waunì rìxìj̀f rìrarìj̀nì. O gí nìaiwí ná wonìrìnì.

39 Ím̀fó xìxéroáná o makìr̀f́wí nìmorì rìxa meanj̀ nearì móáná sinapìxwìnfì iwénìrì meákíkwíá erì yarìnà omì xwìrìxwìr̀fá nìkìxerì rìxa ayápinì mewìnarìjagì nìwìnr̀f́nà p̀nì wìararìj̀rìnì.

40 Dixf wiep̄sar̄iṇowami waunf r̄ix̄iṇf ‘Imfó ḡf íwomi x̄ix̄éroar̄iṇf̄ȳf m̄ix̄f umáinowár̄ipoyi.’ ur̄fá en̄agi aiw̄i awa wí e epax̄f men̄iṇi.” ur̄fagi

41 Jisaso re r̄iṇiṇiḡiṇi, “Ámá agw̄i tiȳiné ṇweaḡf̄áȳiné, nioni d̄iṇf m̄iṇikw̄íropa ero x̄eṇw̄iṇi moro yar̄iḡf̄áȳiné, ‘Jisaso íníná ren̄iṇi nene t̄f̄ni ṇiṇwearane ar̄ir̄á neainf̄ar̄iṇi.’ r̄iyaiwiar̄iṇo?” n̄ir̄ir̄i xanomi re ur̄iṇiṇiḡiṇi, “Dixf íwo aṇw̄i re n̄imeámi bei.” ur̄fagi

42 íwomi sin̄i n̄imeámi bar̄f̄ná imfó meañf eááná s̄ir̄ir̄iṇw̄f néra piéróagi aí Jisaso imfóm̄i m̄ix̄f numáinowár̄imáná niaíwomi nan̄f n̄iwim̄ix̄r̄i ámi xanomi m̄iṇi w̄iṇiṇiḡiṇi.

43 Min̄i wíáná ámá n̄f̄ni Gor̄ixoyá en̄f eán̄iṇf Jisaso éf̄pi nan̄i ududf nero “Aȳikw̄iran̄i?” yaiwiḡfawix̄iṇi.

Ámi áwan̄f “N̄iṇip̄ikip̄r̄f̄ar̄iṇi.” ur̄iṇf̄ nan̄ir̄iṇi.

Ámá n̄f̄ni Jisaso yar̄iṇ̄ip̄i nan̄i ududf yar̄f̄ná o wiep̄sar̄iṇowami re ur̄iṇiṇiḡiṇi,

44 “Pírán̄iṇf ar̄fá n̄ipoyi. Nioni ar̄fá en̄f̄yo sear̄émoar̄iṇiṇi. An̄f̄nam̄i d̄an̄f̄f ámá imón̄iṇáon̄i ámá w̄iyo m̄iȳf nur̄ip̄r̄f̄ar̄iṇi.” ur̄fagi aiw̄i

45 awa xw̄iyá ap̄i Gor̄ixoyá d̄iṇf̄ t̄f̄ni ín̄im̄i imón̄iṇagi nan̄i pírán̄iṇf̄ n̄ijfá mimón̄ipa nero m̄fk̄ip̄i nan̄i yar̄iṇf̄ wian̄ir̄i éf̄áȳf w̄áȳf n̄iwiro nan̄i mas̄isfá wiḡfawix̄iṇi.

“None go go seáȳi e imón̄ir̄f̄en̄iṇo?” r̄iṇiḡfá nan̄ir̄iṇi.

46 Wiep̄sar̄iṇowa x̄im̄ix̄im̄i n̄in̄iro “None go go seáȳi e imón̄ir̄f̄en̄iṇo?” r̄in̄ar̄f̄ná

47 Jisaso wiḡf xw̄iox̄f̄yo adad̄f n̄iwir̄i awa e yaiwiar̄iṇaḡfá n̄iw̄in̄ir̄i nan̄i niaíw̄i b̄i n̄imear̄i x̄fó t̄iṇf̄ e éf̄ nur̄ar̄ir̄i

48 awami re ur̄iṇiṇiḡiṇi, “Ámá wox̄i gox̄i gox̄i nioni n̄in̄ix̄f̄d̄ir̄i nan̄i niaíw̄i r̄ipimi peaȳf m̄iwian̄f w̄éyo n̄imer̄f̄náȳf apim̄iṇi m̄imear̄iṇiṇi. Nioni en̄i w̄éyo n̄imer̄i ḡf ápo n̄rowár̄en̄ap̄iṇom̄i en̄i w̄éyo umer̄i yar̄iṇiṇi. Soȳf̄né wox̄i ‘Nioni awam̄i ín̄im̄i n̄iwur̄f̄n̄ir̄i san̄f our̄áp̄im̄iṇi.’ yaiwin̄ar̄iṇo oȳf seáȳi e imón̄iṇor̄iṇi.” ur̄iṇiṇiḡiṇi.

“Ámá mid̄áni m̄iró seḡf̄ t̄f̄am̄iṇi imón̄iḡf̄áȳr̄iṇi.” ur̄iṇf̄ nan̄ir̄iṇi.

49 Wiep̄sar̄iṇf̄ Jono re ur̄iṇiṇiḡiṇi, “Neamemear̄iṇox̄iṇi, none ámá wo yōf̄ jox̄iyá n̄ir̄ir̄i imfó m̄ix̄f umáinowár̄ar̄iṇagi s̄iṇw̄f n̄iw̄in̄ir̄f̄ná o none m̄ineax̄f̄d̄ipa ner̄i yar̄iṇagi nan̄i mepa oeni ur̄iṇwan̄iḡiṇi.” ur̄fagi aí

50 Jisaso re ur̄iṇiṇiḡiṇi, “Ámá or̄f̄wám̄i d̄áni m̄iró seḡf̄ t̄iṇf̄m̄iṇi imón̄iṇor̄iṇi. Aȳinán̄i e mepa oen̄ir̄i pí nan̄i ur̄iḡf̄awix̄iṇi?” ur̄iṇiṇiḡiṇi.

“Om̄i m̄iran̄f̄ m̄iwipa oyanēȳi.” r̄iḡf̄áȳf nan̄ir̄iṇi.

51 R̄ixa Gor̄ixo Jisasom̄i an̄f̄nam̄i nan̄i wir̄im̄en̄ap̄iṇi aṇw̄i e imón̄iṇáná Jisaso d̄iṇf̄ “Nioni Jerusaremīyo nan̄i oum̄iṇi.” n̄ikw̄írómi nur̄f̄ná

52 xw̄iyá yan̄f̄ wiowár̄f̄f wí x̄fom̄i x̄ám̄i umeap̄r̄i nan̄i urowár̄aná awa nuro an̄f̄ ámá wiḡf yōf̄ Samariaȳf —Aȳf Is̄irer̄iȳf̄ t̄f̄ni xep̄ixep̄á rón̄iḡf̄áȳr̄iṇi. Aȳf̄yá an̄f̄ bim̄i n̄ir̄émoro Jisaso r̄f̄w̄iyo b̄in̄i nan̄i am̄ip̄i pírán̄iṇf̄ im̄ixan̄iro éf̄áȳf

53 ámá an̄f̄ apim̄i ṇweáȳf Jisaso Jerusaremī nan̄i um̄in̄ir̄i yar̄iṇagi n̄iw̄in̄iro “Miran̄f̄ b̄i owianeȳi.” m̄iwimón̄f yar̄iṇaḡfá

54 xeḡf̄ wiep̄sar̄iṇf̄ Jemiso t̄f̄ni Jono t̄f̄ni e n̄iw̄in̄ir̄i Jisasom̄i re ur̄iḡf̄isix̄iṇi, “Ám̄ináox̄iṇi, yawawi ‘Gor̄ixo an̄f̄nam̄i d̄áni r̄fá

nɪmamówárenapiri áamá tʃyo rʃá nɪni nánɪ ananɪ ourʃpiyi.ʹ rɪsimónarinɪ?” urʃagɪ aɪ

⁵⁵ o nɪkɪnɪmóniri awaúmi mɪxɪ “E mɪripanɪ.” nurɪmi

⁵⁶ anʃ ámi bimi nánɪ ugʃawixɪni.

Áamá “Orɪxɪdimɪni.” urɪgʃá nánirɪni.

⁵⁷ Óʃyo warɪná áamá wo Jisasomi re urɪɪɪnigɪni, “Ámi gɪmi joxɪ úfɪmi nioni enɪ númi rɪxɪdimemʃarɪni.” urʃagɪ

⁵⁸ o áamá royʃ enʃ neániri nɪxɪnɪrʃenɪɲoɪniri re urɪɪɪnigɪni, “Sʃwɪ sayʃ xegɪ sirɪrikɪ sá wenʃa nánɪ tɪɲɪrɪni. Inʃ enɪ xegɪ yéwɪ tɪɲɪrɪni. E nerɪ aiwɪ áamá imónɪɲáonɪyá sá wémʃa nánɪ anʃ wɪ menɪni.” urɪɪɪnigɪni.

⁵⁹ Ámi womɪ re urɪɪɪnigɪni, “Joxɪ nɪxɪdei.” urʃagɪ o re urɪɪɪnigɪni, “Xámi xe nurɪ gɪ ápo péaná xwʃá oweyárɪniri sɪɲwɪ nanɪrɪréni?” urʃagɪ aɪ

⁶⁰ o re urɪɪɪnigɪni, “Áamá nioni dɪɲɪ mɪnɪkwɪropa yarɪgʃáyʃ ayʃ enɪ áamá piyɪnɪɲɪ imónɪɲagʃa nánɪ wigʃ áamá péaná xwʃá oweyárɪnɪpoyɪniri sɪɲwɪ winɪrɪxɪni. E nerɪ aɪ joxɪ xwɪyʃá Gorɪxo xegɪ xwioxɪyo mɪmeámɪ nerɪ umeɲweanʃa nánɪpi amɪ amɪ wáʃ urɪmérixɪni.” urɪɪɪnigɪni.

⁶¹ Ámi áamá wo nɪbɪri re urɪɪɪnigɪni, “Ámɪnáoxɪni, nioni rɪxɪdimemʃarɪni. E nerɪ aiwɪ xámi xegɪ áamáyo nurɪ yayʃ owiemenɪri sɪɲwɪ nanɪ.” urʃagɪ aɪ

⁶² Jisaso ewayʃ xwɪyʃá rɪpɪ urɪɪɪnigɪni, “Áamá omɪɲɪ mearɪɲɪ wo nɪkɪnɪmóniri rɪwɪmɪ dánɪ sɪɲwɪ anáná xʃo omɪɲɪ mearɪɲɪpɪ xɪxenɪ warɪɲɪmanɪ.” nurɪri re urɪɪɪnigɪni, “Joxɪ enɪ dɪɲɪ nɪnɪkwɪrorɪ nɪnɪxɪdɪsáná ámi nɪkɪnɪmóniri amɪpɪ joxɪ pɪnɪ wiárɪyʃ meámɪniri nánɪ dɪɲɪ nɪmorɪ nerɪnáyɪ, omɪɲɪ Gorɪxo nánɪ píranɪɲɪ mɪwiipa erɪ oyá xwioxɪyo páwipaxɪ mepa erɪ imónɪɲɪni.” urɪɪɪnigɪni.

10

Áamá 72 nɪrʃpearɪ yaxwʃ urowárapɪɲɪ nánirɪni.

¹ Jisaso e nurɪmáná áamá ámi wɪyo 72 nɪrʃpearɪ anʃ xʃo unʃá ayʃ ayo nánɪ waúni waúni xámi umeapɪri nánɪ nurowárapɪri

² re urɪɪɪnigɪni, “Áamá nioni xwɪyʃá yanʃ seaiapowárʃáyʃ, ayʃ aiwá yóʃ pɪrɪpɪrɪ nɪnɪri mɪnɪpaxɪɲɪɲɪ imónɪni. E nerɪ aiwɪ áamá seyɪné aiwá apɪ mɪpɪrɪ nánɪ obaxɪ mimónɪɲoɪ. Ayɪnánɪ Gorɪxo áamá wɪnɪ enɪ aiwá mɪpɪrɪɲɪɲɪ mɪmónɪro xwɪyʃá yayʃ winɪpaxɪpɪ yanʃ wiowáripɪri nánɪ yarɪɲɪ wípoyɪ.” nurɪri

³ re urɪɪɪnigɪni, “Soyɪné óʃ nioni searʃáyo úpoyɪ. Áamá wɪ sʃwɪ sayʃ sipɪsipɪ roanarɪgʃápánɪɲɪ seaiɪpɪrɪe nánɪ searowárarɪɲɪni.” nurɪri

⁴ re urɪɪɪnigɪni, “Nuróná nɪgwɪ wowʃ bɪranɪ, ʃá árupianʃ wúranɪ, sɪkwɪ súranɪ, nɪmeámɪ mupanɪ. Óʃ e áamáyo nɪwɪnɪrɪná yayʃ nɪnɪro e éʃ mɪɲweapanɪ.

⁵ Anʃ wiwámɪ nɪpáwirɪná yayʃ nɪwirɪ xámi re urɪrɪxɪni, ‘ “Seyɪné Gorɪxoyá dɪɲɪ tɪnɪ nɪwayɪrónɪro onweápoyɪ.” neaimónarɪni.ʹ urɪrɪxɪni.

⁶ Anɪwámɪ xiáwo sanɪɲo imónɪɲagɪ nɪwɪnɪrɪná xwɪyʃá yayʃ nɪwirɪná e urʃápɪ mɪdɪdɪ mikɪxepanɪ. Anʃ xiáwo sanɪɲo mimónɪɲagɪ nɪwɪnɪrɪná yayʃ apɪ mɪdɪdɪ wikɪxérixɪni.

⁷ Anʃ giwɪ giwámɪ nɪpáwiɪro nɪɲweanʃá aiwá tɪnɪ iniɪgɪ tɪnɪ seaiapápi ananɪ nɪnɪro ɲweárixɪni. Ayʃ rɪpɪ nánɪrɪni. Áamá nɪgwɪ omɪɲɪ nerɪná

nigwí meaarigfápa soyíné wáf nemero nioní omíñí níníiríná iníigf t́nń aiwá t́nń seaiapfáyí nigwíníñí wayfá nípfríaríní.” nurírí xegf wiepísaríñowa aiwá oneaiapfóyínírí anj wíwá wíwámí emepfríxínírí ámí re uríñínigíní, “Anj wíwámí nípáwíro ñweáfíwámí dání anj axfpmí ámí wíwámí ñweaníro nání mupa éfríxíní.

⁸ Anj gípí gípímí nírémoríná aiwá míanj seaianíro ‘Anfyo nání eíní.’ nisearímí úfáyo númí nuro pí pí aiwá seaiapfápi sa ananí nfríxíní.

⁹ Anj apímí simíxí yarigfáyo nanj wimíxíro ‘Goríxo xwioxíyo mímeámí nerí píráñíñí seamenñweanfá anjwí ayo enagí nání nisaníro ñweáfíxíní.’ uríro éfríxíní.

¹⁰ E nerí aiwí anj gípí gípímí nírémoríná ayf niseairímeámí wigf anfyo nání miseaupa éaná nuro óf anj apímí nání iníñfýmí dání re urífríxíní,

¹¹ ‘Seyíné dñf re mopfrí nání, “Goríxo xwioxíyo mímeámí nerí píráñíñí neamenñweámínírí éf aiwí nene apí nání míneaimónaríñagí nání xfo xeaníñf neaiapínfárfaní?” yaiwipfrí nání xwíá síkf segf anj rípímí dñf aí negf síkwíyo xéníñfpi pfrí wíakímí seasiaríñwíní.’ urífríxíní.” nurírí

¹² re uríñínigíní, “Nioní aga nepa seararíñíní. Goríxo áamá nýoní mí ómómíxímí enfáyímí áamá anj Sodomí ñweaagfáyí —Eníná Sodomí ñweaagfáyí rfání níkróá waríñagfá Goríxo anjñamí dání rfá mamówáráná nýoní rfá níníñigíní. Sfá ayímí ayo Goríxo xeaníñf xwé níwírí aiwí áamá soyíné arfá míseaf xe óupoyínírí síñwí seanfáyo Goríxo xeaníñf níwíríná Sodomí ñweaagfáyo rfníñf winínfápi t́nń xíxeni winínfámaní. Seáyí e múronfáriní.

Anj bí bímí ñweáyí xfómí dñf míwíkwíroaríñagfá uréwapíyíñf náníríní.

¹³ “Isíreríyíné ‘Goríxo nene nání aga wimónaríní.’ yaiwinaríñagfá aí xeaníñf o sealkárinfápi ayíkwí menagí nání dñf sípí oseainí. Isíreríyíné anj yof Korasiníyí ríníñfyo ñweagfáyíné t́nń anj yof Betísaidá ñweagfáyíné t́nń aweyí! Sfá wíyí seyíné majfá seaórínfáriní. Émáyf anj yof Taíayí ríníñfyo ñweáyí t́nń Saidoníyí ríníñfyo ñweáyí t́nń emímí nioní seaiwapíyíñápi síñwí níwíníro síñwíríyí, ayf eníná nisaníro iyfá íríkwí wú páníro rfá uráfíyo íwieáníro yanírí egfáriní.

¹⁴ Goríxo áamá nýoní xeaníñf winfáyímí xeaníñf Taia ñweáyo t́nń Saidoní ñweáyo t́nń winfápi t́nń seyíné seaikárinfápi t́nń axfpi imónínfámaní. Seyíné seaikárinfápi seáyí e múronfáriní.

¹⁵ Isíreríyíné, Kapaneamí ñweáyíné ‘Goríxo anjñamí nání níneameámí neayínfáriní.’ nýaiwíro seáyí e ríyaríñoj? Rfá aníñf wearíñfyo níseamamówárinfáriní.” nurírí

¹⁶ wiepísaríñfyo ámí re uríñínigíní, “Áamá gíyf gíyf soyíné wáf urímearíná arfá sealfáyí nioní ení arfá niaríñoj. Gíyf gíyf arfá míseaiapa éfáyí nioní ení arfá míníaríñoj. Nioní arfá mínípa éfáyí Goríxo, nírowárenapíñjomí ení arfá míwíaríñoj.” uríñínigíní.

Áamá 72 imónígfáwa ámí Jisasomí wímeagfá náníríní.

¹⁷ Áamá 72 uowárapíñfýf ámí dñf yayf nýaiwía níbíro Jisasomí níwímearo re urígfawíxíní, “Ámínáoxíní, áamá imfó dñf xíxéroaríñfyo aí none yof joxíyá nífrírane míxí umáñnowáráná ananí arfá níneaimí éf waríñoj.” uráfá

18 o re uriniginini, “Soyiné imfóyo mixf umá+nowáraríná niont Seteno —O imfóyo xiráóniní imóninoriní. O ápiawíniní anínamí dání piérónaparínagi wininiginini.

19 Arfá nípoi. Niont ení sixf eá+iní seaiapowáriná enagi náni soyiné weaxfá tñi wáre tñi anani xórórí ero Seteno, fwf oépoyiniri seaiwapiyarínomi anani xórórí wiro epaxírini. E yaríná wí xwífá seaikixenífamani.

20 E niseariri aiwi imfó xixéroariníyo mixf umá+nowáaráná arfá niseairo éf warigfá enagi náni seáyi e nimóniro yayf mepani. Sa ripi nánini yayf époyi. Anínamí ikwí amá wé róniníyí náni nwírariníninamí segf yof eni nwírariníninagi náni yayf époyi.” uriniginini.

Gorixomi seáyi e umerí nánirini.

21 Kwíyí Gorixoyápi ukikayonagi náni axíná yayf seáyi+mi dání nerí Gorixomi re uriniginini, “Gf ápoxini, xwíf imixiri anína imixiri enoxini, wiewisarinjowa yarigfá api náni amá seáyi e nimóniro ‘Niont nigípi dñf ríxa níjfa imóninjáoni náni go níwapiyiníjo?’ rínfáyo joxi yumí wirí amá ‘Niont niaiwoniníni nimóniri majfá imóninjáoni náni anani níwapiyi.’ rínfáyo joxi wfá rókiamorí yarínjoxi enagi náni seáyi e rímearinini. Ape, joxi ‘E oemini,’ simónarinagi náni rarinini.” nuriri

22 re riniginini, “Gf ápo amípi xwíf rírimí níríminí yanfwa náni fániní niepíxíniasinirini. Amá wo Gorixomi xewaxo náni xixeni níjfa mimónini. Gf áponi xixeni níjfa imónini. Amá wo ápo náni eni níjfa mimónini. Xewaxonini níjfarini. Amá ‘Xewaxoní gf ápo náni wfá orókiamómni.’ yaiwífáyí, ayf eni gf ápo náni níjfa imóniníjo.” níriri

23 níkinimóniri xegf wiewisarinjowa wigípi nweanagfá sinjwí níwiniri awamini re uriniginini, “Amípi niont eri xwífá riri yarínápi soyiné sinjwí nanayífápi náni Gorixoyá dñf tñi yayf seáyi e dání seainipaxírini.

24 Gorixoyá wfá rókiamoagfá obaxíyí tñi mixf ináyíyí tñi amípi soyiné sinjwí nanarigfápi ‘Sinjwí owínaneyi.’ níro aiwi wí sinjwí míwinípa ero amípi soyiné arfá niarigfápi ‘Arfá owianeyi.’ níro aiwi wí arfá míwípa ero yagfárinini. Ayínáni soyiné yayf seáyi+mi dání seainipaxírini.” uriniginini.

Ewayí ikaxf Samariayf wo xenjwí womi wá wianiní nánirini.

25 Amá njwí ikaxf eáninípi mewegfá wo “Jisaso ení eáninoríani? Iwamfó owíwapiyimini.” niyaiwirí níwiápinímeari re uriniginini, “Nearéwapiyarínjoxini, niont aríre nerí dñf níyí+miní tñjáoni imónimfárinini?” uríagi

26 Jisaso re uriniginini, “Njwí ikaxf eáninípi aríre níriniri eánini? Joxi ía níroríná aríre riníninagi roarinirini?” uríagi

27 o re uriniginini, “Re níriniri eánini, ‘Joxi díxí Áminá Gorixomi dñf sixf nuyiri neríná díxí xwioxí o náni yayf osiniriri eri ení sixf eá+iní tñi xfdiri dñf tñi píraniní wíkwírori éirixini. Jíwanínjoxi dñf sipi inarinípa amá joxi tñi nweagfáyí náni eni axípi síníwiniginini.’ níriniri eánini.” uríagi

28 Jisaso re uriniginini, “Joxi xixeni rarinini. E nerínáyí dñf níyí+miní tñjoxi nimóniri aniní nwearfárinini.” uríagi

²⁹ ʔwǝf ikaxǝ eánɨŋǝpǝ meweŋo áamá nǝnɨ xewanɨŋo nánɨ re oyaiwípoyɨnɨrɨ “O ʔwǝf ikaxǝ eánɨŋǝpǝ tǝnɨ xɨxenɨ áamá xǝo tǝnɨ ʔweagǝfáyǝ nánɨ dɨŋǝ sɨpǝ nɨwɨrɨ arɨrá wiarɨŋorǝnɨ?” oyaiwípoyɨnɨrɨ ámɨ yarɨŋǝf re winɨŋɨnɨgɨnɨ, “Áamá nionɨ tǝnɨ nawɨnɨ ʔweanɨwáyǝ gɨyǝrǝnɨ? Áamá gɨyǝf nánɨ nɨwɨnɨŋonɨ dɨŋǝ sɨpǝ inarɨŋápa dɨŋǝ sɨpǝ axǝpǝ e nɨnɨŋot?” Yarɨŋǝf e wíáná

³⁰ Jisaso ewayǝf xwɨyǝfá rɨpǝ urɨŋɨnɨgɨnɨ, “Áamá wo anǝf yof Jerusaremɨyɨ pǝnɨ nɨwíarɨmɨ anǝf yof Jerikoyɨ rɨnɨŋǝfyo nánɨ wearǝná re enɨŋɨnɨgɨnɨ. Áamá áamáyá amɨpǝf ɨwǝf oxaurápaneyɨnɨro yarɨŋǝfá wa omɨf áa nɨxero xegǝ rapɨrapǝ wɨrɨro iwanǝf mépero rɨxa napénɨmearǝná pǝnɨ nɨwíarɨmɨ ugǝawɨxɨnɨ. Rɨxa numáná enǝná

³¹ apaxǝpánɨŋǝf imónɨŋǝf wo enɨf of axǝyɨmɨ nɨwerǝná wenɨŋǝf éyǝf winɨŋɨnɨgɨnɨ. Iwanǝf mépéfo daiwo wenǝgɨf nɨwɨnɨrɨ arɨrá bɨ mɨwǝf orɨwámɨ dánɨ múronɨŋɨnɨgɨnɨ.

³² Ámɨ Judayǝf wigǝf yof Ripaiyɨ rɨnɨŋǝfáyǝf wo —Ripaiyǝf Gorɨxo nánɨ rɨdɨyowá yarɨŋǝfɨwámɨ arɨrá wiarɨŋǝfáyǝrǝnɨ. Ripaiyɨ rɨnɨŋǝfá wo iwanǝf mépéfo weŋe nɨrémorɨ nɨwɨnɨrɨ aiwǝf o enɨf orɨwámɨ dánɨ múronɨŋɨnɨgɨnɨ.

³³ E nerɨ aiwǝf áamá Samariayǝf wo —Samariayǝf tǝnɨ Judayǝf tǝnɨ enǝná dánɨ xepɨxepá rónagǝfáɨnɨ. Samario enɨf anǝf wíyo nánɨ nurǝná winɨŋɨnɨgɨnɨ. Áamá iwanǝf nearɨ tfo riwo wenǝgɨf nɨwɨnɨrɨ omɨf wa nɨwianɨrɨ

³⁴ anǝwǝf e nuri inɨŋǝf wainǝf bɨ tǝnɨ ranǝf bɨ tǝnɨ iwanǝf weáfáyo gǝnɨf wɨrɨ wíá utɨrɨ nemáná nɨmǝfeyoari xegǝ dogíyo seáyɨ e nɨŋwɨrárɨrɨ nɨmǝámɨ anǝf áamá amɨ amɨ dánɨ nɨbɨrɨf wǝfɨrɨxɨnɨrɨ mɨrɨnɨŋǝf wíwámɨ nánɨ nurɨ e meweŋo

³⁵ wǝpǝf tǝnɨf ikwǝf winǝxau nɨroari anjwámɨ mearɨŋomɨ nɨwɨrɨ re urɨŋɨnɨgɨnɨ, ‘Áamá romɨ nɨgwǝf rɨnamɨ dánɨ píránɨŋǝf méɨrɨxɨnɨ. Rɨna anɨpá imónáná o nánɨ joxɨ dɨxǝf nɨgwǝf xwɨrǝfá ikɨxéánáyǝf ámɨ nionɨ nɨbɨrǝná nionɨyá xɨxenɨ mɨnɨf siapɨmǝfáɨnɨ.’ urɨŋɨnɨgɨnɨ.” Jisaso ewayǝf xwɨyǝfá apɨ nurɨmáná

³⁶ ʔwǝf ikaxǝ eánɨŋǝpǝ meweŋomɨ yarɨŋǝf re winɨŋɨnɨgɨnɨ, “Joxɨ dɨŋǝf arɨre yaiwiarɨŋɨnɨ? Iwanǝf nearɨ tɨomɨf áamá waú wo nɨwɨnɨro aí awa go o tǝnɨ ʔweagǝfá wónɨŋǝf nɨmónɨrɨ arɨrá winɨŋɨnɨgɨnɨ?” uráná

³⁷ ʔwǝf ikaxǝ eánɨŋǝpǝ meweŋomɨ re urɨŋɨnɨgɨnɨ, “ ‘Áamá nɨwɨnɨrǝná wa nɨwianɨrɨ nanǝf wíŋo o tǝnɨ ʔweagǝfá wónɨŋǝf imónɨŋɨnɨgɨnɨ.’ nɨmónarɨnɨ.” urǝfagǝf Jisaso “Joxɨ enɨf nuri axǝpǝf e néra úɨrɨxɨnɨ.” urɨŋɨnɨgɨnɨ.

Mataí tǝnɨ xɨnapǝf Mariaí tǝnɨ nánɨrɨnɨ.

³⁸ Jisaso wɨepɨsarɨŋǝfǝf tǝnɨf ofɨyo nuróná anǝf bimɨ rémóáná apɨxǝf wí Mataíyɨ rɨnɨŋǝf aiwá mɨranǝf winɨf xegǝf anǝfyo nánɨ nɨwɨrɨmǝámɨ nurɨ ʔweanǝná

³⁹ í xegǝf xexɨrǝmǝái Mariaíyɨ rɨnɨŋǝf nɨbɨrɨf Jisasoyá sɨkwǝf tǝŋǝf e nɨŋweámáná oyá pǝné arǝfá wiarǝná

⁴⁰ Mataí aiwá rɨyamǝf emɨnɨrɨf yarǝná upupǝgǝf winarɨŋagɨf nɨbɨrɨf Jisasomɨ re urɨŋɨnɨgɨnɨ, “Ámɨnáoɨnɨ, níunɨf aiwá rɨyamǝf yarǝná gǝf nɨrɨxǝfmeái pǝnɨf nɨnɨwíarɨmɨf nɨbɨrɨf ‘Ayǝf ananɨrɨnɨ.’ rɨyaiwiarɨŋɨnɨ? Í sanǝf nɨrápɨnɨf nánɨf uowárenapeɨ.” urǝfagǝf

⁴¹ Ámɨnáo re urɨŋɨnɨgɨnɨ, “Mataíxɨ, Mataíxɨ, jíxɨf dɨŋǝf obɨbaxǝf morɨf amɨpǝf obaxǝf nánɨf ayáf sǝwǝf rɨrorɨf yarɨŋɨnɨ.

42 E neri ai jíxi aníñf miní epaxí imóníñfíyí obaxímani. Aga ná bíníñí. Mariaí apí nání dñí neyírori arfá niaríñí. Í dñí eyíroaríñfí mídídí míwíxépa neri jíxi nírfípi bí urímíméíñí.” uríñigíñí.

11

Ayí Goríxomi nuríñfá rípañfí nání uréwapíñfí náníñí.

1 Jisaso wí e nuri ríxa Goríxomi xwíyá rírímí níwimáná enáná xegí wíepísaríñfíyí wo re uríñigíñí, “Ámínáoxíñí, Jono wayí níneameaia wago xegí wíepísaríñowamí Goríxomi xwíyá rírímí wípírí nání uréwapíñfípa joxí ení e nearéwapíyí.” uríagí

2 o awamí re uríñigíñí, “Goríxomi xwíyá rírímí níwíríná re uríírixíñí, ‘Ápoxíñí, ‘Ámá níní joxíñí ñwáoxí enagí nání wéyo ríméírixíñí.” neaimónaríñí. “Joxí xwíoxíyo míméámí neri neameñwearípi síñáñí imóníwínigíñí.” neaimónaríñí.

3 Nene aiwá sá ayí ayimí naníwá nání neaiayíírixíñí.

4 Ámá nene íwí neaífáyo yokwarímí wílagwí nání joxí nene íwí yariñwáyí yokwarímí neaiírixíñí. Ámá wí ení eánígfáyííñíñí iwamíó owíwapíyípoyníñí síñwí míneanípa éírixíñí. Goríxomi xwíyá rírímí níwíríná e uríírixíñí.” uríñigíñí.

5-7 E nurímáná ewayí xwíyá rípi uríñigíñí, “Soyíné woxí díxí ámá aní wí e dñí wo áriwegíyo símeááná aiwá meñagí nání joxí ámá níkumíxíñíñí emearígfáyí womí nuri aiwá nání ríxíñí nuríñfá re urííñí, ‘Gí ámá aní wí e dñí wo aní wíyo nání únífo ríxa áriwegí ríná nímeáagí omí aiwá bí míní wimí nání meñagí nání joxí tée nání ríxíñí baríñíñí. Aiwá biaú bí nínímeairéíñí?” uráná aníyo ínímí dání, sá weníñí dání re ríríníñí, ‘Aiwá nání ayá wí míníñíñíweapaní. Aní ówaní níyárímáná niaíwípia tñí íkwianwíyo ríxa sá wenwíñí. Nioní wí níwíápnímearí aiwá rímeaipaxí meníñí.’ ríríníñí.

8 Nioní re seararíñíñí, ‘Aní xiáwo aiwá nání ríxíñí bfo xegí níkumíxíñíñí emearíñfí wo aiwí níwíápnímearí xfo ríxíñí uraríñfíyí umeaipaxímani. E neri aiwí aríki ríxíñí urayaríná níwíápnímearí xfo wimónaríñfípi nípiñí míní wínigíñí.’ seararíñíñí.

9 Ayínání nioní re seararíñíñí, ‘Soyíné Goríxomi amípi wí nání yariñfí wíáná o ananí míní seaiapíníñíñí. Ríxíñfí nuríñfá amípi wí o tñfí e nání pía neríñáníñfí ananí meapííñíñí. Ríxíñfí nuríñfá wáf e nírómáná wakwí óránáníñfí o ananí arfá nísíñfí aní ówaníñfí ríkwíñíñíñí.’ seararíñíñí.

10 Ayí rípi nání seararíñíñí. Ámá níní Goríxomi ríxíñfí urayarínáyí ayí ananí wí meapííñíñí. Ámá gíyí amípi wí nání pía neríñá ananí meapííñíñí. Gíyí wáf e dání wakwí óráná o ananí aní ówaní wíkwíñíñíñí.” uríñigíñí.

11 Ewayí xwíyá ámí bí rípi nuríñfí re uríñigíñí, “Ápoyíné woxí díxí íwo níbíñfí peyí nání ríxíñfí ríránáyí, weaxíá nímeari wíríréíñí? Oweoi, wí e wíríméíñí.

12 Íñfí kímíñfí nání ení ríxíñfí ríránáyí, wáre nímeari wíríréíñí? Oweoi, e ení nímeari wíríméíñí.

13 Soyíné íwí néra warígfóyíné aiwí segí niaíwí ríxíñfí searánáyí, ananí amípi awíaxíyí anípa míní wíarígfóyíñíñí. E neri ai segí ápo aníñamí

ŋweaŋo aŋipaxíríni. ‘Omí giyí giyí ríxíŋí uránáyí, kwíyí oyápi aí anani mîni winíáríni.’ searariŋíni.” uríŋinigiŋí.

“O eŋí eániŋí oboyá tîni yaríni.” rigíá nániríni.

¹⁴ Jisaso, imóo maŋí píróniŋí womí —O áamá womí dîŋí xíxéroariŋagi náni ámáo ení maŋí píróniŋoríni. Imóomí mîxí umáinowáráná imóo éí úaná áamá maŋí píróniŋo ámí píné ríŋinigiŋí. Ámí píné rariŋagi

¹⁵ áamá e epíroyí egíáyí síŋwí e níwíniro ududí nero aí

¹⁶ áamá wí re rigíawixíni, “O imóo mîxí numáinowáriríná imóo xíráoníŋí imóniŋo —O xegí yoí bî Bieseuroyí ríniŋoríni. Oboríni. O eŋí weámíxowárfagi náni eŋí eániŋí oyá tîni umáinowáraríŋíni.” raríŋá áamá ámí wí “Jisaso eŋí eániŋoríani? Iwamíó owíwapíyaneyí.” níriníro níbîro re urigíawixíni, “Aŋínamí dání emímí bî iwamíó neaíwapíyí.” uríagíá aiwí

¹⁷ o wigí yaiwigíá náni adadí níwírí ewayí xwíyíá re uríŋinigiŋí, “Áamá gwí axírí xepíxepá níróniro mîxí nínirónáyí, ayí aŋí mîwiárekíxíni paxíríni. Áamá xíráxogwáowa ení xepíxepá níróniro mîxí nínirónáyí, ayí ení aŋí mîwiárekíxíni píríáríni.

¹⁸ Ayínáni Seteno tîni xegí imóo axíyí tîni xepíxepá níróniro mîxí nínirónáyí, aríge nero eŋí neániŋí ropíráo? Oweo! E nerí aiwí seyíné ‘Eŋí eániŋí Bieseuroyá tîni imóo mîxí umáinowáraríŋíni.’ níraríŋo.

¹⁹ Nioní nepa Bieseuroyá eŋí eániŋí tîni imóo mîxí numáinowárirí síŋwíríyí, segí áamá eŋí eániŋí goyá tîni mîxí umáinowárarígíáríni? Segí áamá imóo mîxí umáinowárarígíáwa sía yoparíyimi níwiápíni mearo yaríŋí re seaipíríáríni, ‘Nene áamá wo imóo mîxí umáinowáraríŋagi níwíniŋane “Eŋí eániŋí Goríxoyá tîni e yaríni.” ríniŋíwá eŋagi náni seyíné pí náni Jisaso axípi yaríŋagi níwíniŋíŋá xwíyíá nímeariŋo “Eŋí eániŋí oboyá tîni yaríŋíni.” urigíawixíni?’ Yaríŋí e seaipíríáríni.

²⁰ Nioní eŋí eániŋí Goríxoyá tîni imóo mîxí umáinowáraríŋagi aí seyíné ‘Goríxo xíŋo xegí xwíoxíyo nímeámí nerí neamenŋeánápi ríxa rimóníni?’ mîyaiwiaríŋo. ‘Áamá yeáyí neayimíxemeaníá náni uowárenapíŋo, aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroníoyí rariŋwáo ríxa nene tîni rimóníŋwíni?’ mîyaiwiaríŋo.” nuríŋí

²¹ ewayí xwíyíá ámí bî ripí uríŋinigiŋí, “Áamá eŋí ríŋí wo éwaikí oxá nayirí níŋírí awí menŋeáná áamá wo xegí aŋíyo nípáwírí amípi wí íwí meapaxí meníni.

²² E nerí aí áamá eŋí ríŋomi ní múrorí omí seáyí e imóniŋí wo níbírí mîxí wímíniŋí neríŋá xopírírí níwírí amípi níni mîxí náni maxíŋíyí nurápímaná amípi oyá níni ení ríxa nurápíŋí yaŋí níwia waríŋíŋíni.” Jisaso eŋí eániŋí xíoyá oboyápimi múroŋagi náni ewayí xwíyíá e uríŋinigiŋí.

²³ Áamá wí áamáyí níni Jisasomí dîŋí wíkwíroro xídíro epíríxíniŋí pírí rakiámí wianíro yarígíáyí náni ewayí xwíyíá ámí bî nuríŋí re uríŋinigiŋí, “Áamá nioní tífámíni mimónígíáyí, ayí nioní tîni mîxí imóníŋwáyíŋíni. Áamá nioní tîni sipísipí awí meaárípa yarígíáyí, ayí sipísipí xídíxí dowárí yarígíáyíŋíni.” uríŋinigiŋí.

Ewayí ikaxí imóo xegí wíniyo wirímeaní nániríni.

24 Ámá ayí “Nene Jono nearáná saníñf onímiápi nerane aiwí imfó xixéroaríñf róníñf imónanigíni.” oyaiwípoyíniñf ámi xixewisí ikaxí bñ nuríñf re uríñinigíni, “Imfó xixéroaríñf mîxí umáinowáráná ámá womí pñniñf nîwiárími nuríñf iníñf mayími ge ge sá onweámiñf nîmerí pñf nîmegíni mîsáná re yaiwiáríñfñi, ‘Gí ámi añf axí pñniñf nîwiárími bñjaé nání oumíni.’ nîyaiwimi

25 nurí añf ríxa síf peáríniñf pírániñf imíxáríniñf yáríniñf añf nîwíniñf síní anfá imóníñf añf nîwíniñf nání

26 ámi nurí imfó wé wíumi dññf wáu íwí neróná xfomi seáyí e múroro egfáyo nîwirímeámi nuro axomi nîxíxéroro e ñweaaríñfñi. Xámi sípi imónago aí ináyí aga sípi ikeamóníñfñi.” uríñinigíni.

Yayí winípxáyí nání uríñf náníñi.

27 Xwíyá api uraríná apíxí wí ámá e epíroyí egfáyo dñniñf ríaiwá re uríñinigíni, “Apíxí joxí nîríxíñf amíñf siapíñf Goríxoyá dññf tñniñf yayí winípxáyíñf.” uríñf aí

28 o re uríñinigíni, “E wí nîyaiwirí mîrípaní. Ámá gíyí gíyí xwíyá Goríxoyá arfá wíro axípi ero yaríñfñf ámá ayíniñf Goríxoyá dññf tñniñf yayí winípxáyíñf.” uríñinigíni.

Ekíyíñf bñ nání ríxíñf uríñf náníñi.

29 Ámá obaxí Jisaso tññf e epíroyí enáná síní wíniñf wíniñf epíroyí yaríñfñf o re uríñinigíni, “Isíreríyíñé, agwí ñweagfáyíñé íwí néra nuro arfí yaríñfñf, emímiñf nání seaimónaríñfñf aiwí nioní emímiñf wí mîseaiwapíyipa nerí aiwí ná bñniñf Goríxoyá wí rókiamoagf Jonao yagípiñf seaiwapíyíñfñi.

30 Eníñá Goríxoyá wí rókiamoagf Jonaoyí ríniñf —O sfá wíyau wíyí píyíñfñf nímóníñf peyí agwíyo weagoríni. O ámá añf yof Ninipayí ríniñfño ñweagfáyo Goríxoyá sîmímajíóníñf wíñfpa ámá imóníñfñf ámá agwí ñweagfáyíñé Goríxoyá sîmímajíóníñf seainíñfñi.

31 Goríxo ámá nîyoní mî ómómíxímiñf enfáyími apíxí eníñá Sibayí añfño meñweagí —Í mîxí ináyí Soromono nîjfá seáyí e nímóníñf ríñfñf yaríñá arfá wímiñfñf nání añf aga ná jfami dñniñf bñjíríni. Í ámá woní Soromonomí seáyí e imóníñfñf re éf nîrómáná seararíñfñf aiwí seyíñé arfá mîniaríñfñf nání í sfá ayímiñf nîwiápíñfmeariñf xwíyá seamearíñfñfñi.

32 Ámá eníñá añf yof Ninipayí ríniñfño ñweagfáyíñf —Ayí Goríxoyá wí rókiamoagf Jonao Goríxoyá xwíyá wáf urímeáná ayí wigí íwí egfápi ríwímiñf nîmamoro nîsaníro ñweagfáyíñfñi. Ayí ámá wo Jonaomí seáyí e imóníñfñf re éf nîrómáná seararíñfñf aiwí seyíñé arfá mîniaríñfñf nání ámá ayí sfá Goríxo ámá nîyoní mî ómómíxímiñf enfáyímiñf nîwiápíñfmearo xwíyá seamearíñfñfñi.” uríñinigíni.

Ewayí ikaxí ramíxí nání uríñf náníñi.

33 O xwíyá Goríxoyá ramíxíñf imóníñfñf nání re ríñinigíni, “Ámá wo ramíxí nîmíxárománá añf sakwímaníño taríñfñfñi. Síxí wá nîmeariñf upíkákwíararíñfñfñi. Nîmíxárománá ámá íwíapfá gíyí gíyí wí óníñfñf sñwí wíniñfñf nání ikwíanwíño seáyí e ikwíararíñfñfñi.” nuríñf

³⁴ re uriniginini, “Segí sijnwí eni uyíwíniní ímóniní. Segí sijnwí tñi pírániní naníro wé róniní nerónáyí, dñí naníní aumaúmí niníro segí xwioxíyo wániní ókímáxinariño. E neri aiwí segí sijnwí tñi íwí nání naníroná segí xwioxíyo sániní yimáxinariño.

³⁵ Dñí naníní aumaúmí niníro segí xwioxí wániní seaókíarinípi supikínigininí dñí tñi éfrixiní.

³⁶ Segí xwioxíyo sá wí mýiní wáni nókiárinína uyíwí wá seaókíarinípaniní segí xwioxí níní wá seaókíarinífariní.” uriniginini.

Parisiowami xwiýá umeáriní nánirini.

³⁷ E nuríísáná enáná Parisi wo “Gí aníyo aiwá onaiyi.” nuriri nipemeámi úaná Jisaso nurí aiwá nípre éf nweanáná

³⁸ Parisio Jisaso xámi wé piáxininí eaní nání wigí yarigíapa wé iniigíyo igwíá míwíro aiwá nípre éf nweanagí níwiniri ududí yaríná

³⁹ Jisaso re uriniginini, “Parisioyiné íwí mearo ríá kíroo yaníro moarigíapi segí xwioxíyo síní magwí enáná kapíxí tñi pírerixí tñi igíá nearínániní kíyí bíariwámi dániní kwírinarigíoyínéxiní.

⁴⁰ Majímajíá ikárinarigíoyiné ‘Bíariwáminí imáxinariño íniriwáminí mimáxiníriní.’ riyaiwariño?

⁴¹ Amípi soyíné íá xirigíapi áma uyípeayíyo ayá nurímáxiro arírá níwiro miní wíánáyí, soyíné igíá neáníroniní ímónipífariní.

⁴² Parisioyiné aweyi! Sá wíyi soyíné majíá seaórinífariní. Gorixo xeaniní ríá tñí seaikáriníá enagi nání dñí sípí oseaininí. Soyíné aiwá nímiróná aniní miní yíyí tñi aí tñi siyó amípi pírániní íá níroo ríxa wé wúkaú ímónáná wo Gorixomi miní níwiro aí ámayó wé róniní wiarigíáyí pñí wíariro Gorixomi dñí sixí muyipa ero yarigíoyínéxiní. Soyíné aiwá onímíapia aí segí aniní miní yarigíá jíapi pñí míwíariipa ero ámayó naní mímáxiipa yarigíapi eni ero neri sijnwíyí, naní ímónimínirí eníriní.

⁴³ Parisioyiné aweyi! Sá wíyi soyíné majíá seaórinífariní. Soyíné rotú aníyo áma sijnwí oneanípoyiniri símí símí e nwearo makeríayo awí eánarigíe áma yayí ‘Ámínáoxiní.’ oneanípoyiniri emero ‘Oyaneyí.’ seaimónarigíagi nání Gorixo xeaniní seaikárinífariní.” uriniginini.

⁴⁴ Áma níní Parisiowami níwiniríná “Nanowariní.” yaiwariagíá níwiniri awa wigí íwí yarigíapi áma piyí xwáripáyo ínini wení yapí ímóniníagi nání re uriniginini, “Aweyi! Sá wíyi soyíné majíá seaórinífariní. Soyíné áma piyí tigíe xwíá emadirónináná áma ‘Áma piyí tigíerani?’ mýaiwí maiwí pwarigíéniní ímónigíoyínériní.” uráná

⁴⁵ Nwí ikaxí eáninípi mewegíá wo níwíapínimeari re uriniginini, “Nearéwapíyarinoxiní, Parisiowami e nurííná none eni ikayíwí neameararininí.” uríagi aí

⁴⁶ Jisaso nwí ikaxí eáninípi mewegíáwa ámayó aniní miní sekaxí “E éfrixiní. E éfrixiní.” nuríro aí wíwaníjowa wí mýarigíá enagi nání re uriniginini, “Nwí ikaxí eáninípi mewegíoyíné eni aweyi! Sá wíyi soyíné majíá seaórinífariní. Soyíné ámayó saní xwé ayá wí níwikwíariro aí sewaníoyíné saní xwé apí iwamíó mímíeyoarigíoyíné enagi nání Gorixo xeaniní seaikárinífariní.

⁴⁷ Soyíné Gorixoyá wá rókiamoagíáwami segí aríowa píkiarigíáyo xwáripáyo aniní miní míá imáxinarigíoyínéxiní.

48 Soyíné e neríńǵpimí dání á máyo áwanǵ rėńńǵ urarńǵoǵ, ‘Negí arǵowa Gorıxoya wǵa rókıamoagǵawamı nı́pıkıarńróna apání yagǵa enagı nání wıǵı xwáńpáyo mǵa imıxarńwını.’ Enıńǵ urarńǵagǵa nání Gorıxo xeanıńǵ seaikarńńarını.

49 Ayınání Gorıxo dıńǵ nenǵıperı soyíné nání xıxenı re rıńıńıgını, ‘Nionı wǵa rókıamoarıǵǵa wamı tńı xwıyǵa wǵa urımearıǵǵa wamı tńı uowárana ayı wıyo pı́pıkımı ero wıyo mıxı xıdowarapıro epıńńarını.

50 Wǵa rókıamoagǵa nıyonı nionı ańına imıxırı xwǵa imıxırı enına e enaé dání nı́pıkıa bıagǵa nání á má agwı ńweagǵayıné nionı enı seameámńarını.

51 Aıborıomı xámı xıráo Keno pıkıńe dání nı́pıkıa nı́bıasána yoparı nionıyá wǵa rókıamoagǵı Sekaraıaomı pıkıǵıawıxını. Omı nionı nání ikwıanǵı rıdıyowá yanıro ikwıkwıarımı yarıǵe mıdání enána ǵı ańı awawá “Nwńarını.” rıńıńe mıdání enána áwınımı e pıkıǵıorını. Omı pıkıǵe nání oxı apıxı agwı ńweagǵa tıyńné nionı enı seameámńarını.’ Gorıxo e rıńńrını.” urıńıńıgını.

52 Nwń ikaxı eánıńǵpı mewegǵáwa á máyo Gorıxo “Oépayı.” wımónarıńǵpı mımıwıaıkı wıarıńǵagǵa nání xıxewısı ikaxı re urıńıńıgını, “Nwń ikaxı eánıńǵpı mewegǵoyıné aweyı! Soyíné amıpı Gorıxo ‘Á máyo owıwayıpıoyı.’ wımónarıńǵpı mıwıwayıpıa yarıńǵagǵa nání sǵa wıyı soyıné majǵa seaorıńńarını. Soyıné kı ańı nıńǵa nání mırıńıńıwá nání ıá nıńırarıro aı sewanıńoyıné wı nıkwıro mıpáwıpa ero á má nıpáwıanırı éǵayo soyıné pırı mákımı wıro yarıǵarını.” e nurıńısána

53 ańı e pını nıwıarımı nurı emearıńa re egıawıxını. Nwń ikaxı eánıńǵpı mewegǵáwa tńı Parisiowa tńı wıǵı xwıoxıyo dání rǵa ápiáwıńıńǵ nıwerı omı sımı tńı urıro amıpı obaxı wı nání yarıńǵ wıayıro neróna

54 “O xwıyǵa sıpı ńwń ikaxı eánıńǵ xıxenı mımónıńǵ bı rána xwırıxı oungeaneyı.” nırıńıro arǵa wıaxıdıǵıawıxını.

12

“Nanǵ ero sıpı ero mepanı.” urıńǵ nánırını.

1 Á má oxı apıxı obaxı ayá wı epıroyı nıyárıróna xokırıpı inarńa Jısašo xegı wıepısarıńowıa Parisiowa seáyı e nımónıro sıpı yayıro nanǵ yayıro yarıǵıápa awa enı e epırıxınırı awamı xámı re urıńıńıgını, “Soyıné bıńkerǵa yısı (Bıńkerǵa sını sıńǵ enána yısı onımıápı tǵa aıwı nımını ikwıanǵı eapınararıńrını.) Soyıné bıńkerǵa yısı Parisiowayá nání wáyı nero emépayı. Wıǵı nanǵ ero sıpı ero yarıǵıápı nání seararıńıńı.” nurırı

2 awa sıpı ero nanǵ ero mepa oépayınırı re urıńıńıgını, “Amıpı agwı ınımı imónıńıyı rıwéná sıńanı imónıńńarını. Amıpı ınımı nımónırı yokwarımı inıńıyı rıwéná á má nını nıńǵa imónıpırıńarını.

3 Pı pı xwıyǵa árıwıyımı yumıı ikaxı rıńıáyı enı á má nını ikwáwıyına arǵa wıpırıńarını. Pı pı xwıyǵa ańı náyo ınımı dání ikeagıǵwı rıńıáyı rıwéná ańı seáyıyo nıńweámána áwanǵ rowıaropırıńarını.” urıńıńıgını.

Wáyı wıpaxo nánırını.

4 O re urıńıńıgını, “Ǵı nıkumıxınırı emearıǵıoyıné, nionı re seararıńıńı, ‘Segı waráyıńı seapıkıarıǵıáwa nání wáyı mepanı. Dıńǵ enı seaxekwapaxı menagı nání ayı nání wáyı mepanı.’ seararıńıńı.

⁵ Ámá wáyí wipaxo nání nioní áwaní osearimíni. Ayí Goríxoríni. O ámáyo nípikimáná xewaníño díní ení niseaxekwapírí ríá aníní wearíníyo seaíkeaáripaxí enagí nání wáyí omíni wíríxíni. Oyi, o nání aga wáyí wíríxíni.” uríniginíni.

⁶ Ámá ayí díní “Goríxo ámaéne nání anípaxí díní moarínífríni.” oy-aiwípoyíníre re uríniginíni, “Ámá makeríáyo nání nuri íní siríkwá wé wú núní bí neríá nígwí ríá nínípia biaú téní bí yarígíaríni. Íní apia aga onímiápia nání aiwí Goríxo wí díní peá nímorí aríá ikeamoarínímaní.

⁷ Seyíné nání ení Goríxo wí aríá ikeamoarínímaní. Segí múníyo díá aí ararí weníyí nání o níníaríni. Goríxoyá sínwíyo dání seyíné íní onímiápia téní xixení mimónínagíá nání wáyí bí mepaní.” nuríri

⁸ re uríniginíni, “Nioní re searíníni, ‘Ámá go go ámáya sínwíyo dání ananí “Jisasomí xídarínáoníri.” uraríño nání ámá imónínáoní níweapíríá o nání ení Goríxoyá anínajíyá sínwíyo dání “Gí ámaoríni.” rimíaríni.

⁹ E nerí aiwí go go ámá nání wáyí nerí sínwíyo dání “Jisasomí muxídarínáoníri.” uraríño nání nioní ení Goríxoyá anínajíyá sínwíyo dání “Gí ámaómaní.” rimíaríni.” seararíníni.” nuríri

¹⁰ re uríniginíni, “Ámá go go ámá imónínáoní yarínápi nání xwíyá sípi nínímearírí aiwí ananí Goríxo yokwarímí wiipaxíríni. E nerí aiwí go go Goríxoyá kwíyí yarínípi nání ‘Ení eáníní Setenoyá téní yaríni.’ níríri ríperírí numearírínáyí, Goríxo ananí yokwarímí wiipaxí meníni.” nuríri

¹¹⁻¹² re uríniginíni, “Ámá wí íá niseaxero rotú aníyoraní, gapímanowa téní eraní, áminá neameñweagíáwa téní eraní, nímeámí niseaurónáyí, ‘Aríge xwíyá wákwináníwíni?’ míyaiwipa nero ayá síwí mísearopa éfríxíni. Ayí rípi náníri. Sa axíná Goríxoyá kwíyípi xwíyá soyíné urípírípi seaíwapíyíni enagí nání wáyí mepa éfríxíni.” uríniginíni.

Ewayí ikaxí amípí mímúróníj wo náníri.

¹³ Ámá e epíroyí egíáyí wo Jisasomí re uríniginíni, “Nearéwapíyaríníoxíni, amípí ápo níperíá nítími pépi gí ráro xegípi íkwínaroarínagí nání ‘Díxí rígwáo téní píráníj yaní menípiyi.’ ureí.” uríagí aí

¹⁴ o re uríniginíni, “Ámaoxíni, ámáyo xwíríxí méwíniginíri go nírípeáfríni? Go awagwíyá amípí yaní oeameíníri nírípeáagí nání níraríníni?” omí e nurímáná

¹⁵ ámá níyoní re uríniginíni, “Segí iyá íá amípí díní níyímíní imónínípi seaíapípaxí meníni. Xwé ayá wí téníoxí aiwí wí díní níyímíní imónínípi siapípaxí meníni. Ayínání amípí naní sínwí íwí níwíníriná ‘Nioní meapaxíríni.’ yaiwiarígíápí nípiní ení nání wáyí oseainíni. Seyíné iyá íá amípí náníni díní íkwíropíríxíni seararíníni.” nuríri

¹⁶ ewayí xwíyá rípi uríniginíni, “Ámá amípí mímúróníj woyá omíníyo wítí aiwá xwé píripírí inínagí níwíníri

¹⁷ díní neyírorí re yaiwíniginíni, ‘Arí emíníréni? Aiwá píripírí iníní tí tími nání gí aní apání meníni.’ níyaiwíri

¹⁸ re ríníniginíni, ‘Re oemíni. Aní aiwá nání míríníníyí emí pípinámí níyárimáná ámi aga xwé wiwí wiwá nímíra numáná gí wítí aiwá níní téní amípí nioníyá téní aní íwiwámí níta úmíginíni.

19 E niyárimáná niŵanin̄on̄i re r̄imigin̄i, “Gí am̄ipí n̄n̄i r̄ixa déron̄i. Aiwá xwiogwí íá ropaxí nán̄i m̄wen̄in̄i. Anan̄i kikiíá ɲwear̄i aiwá n̄r̄i in̄igí n̄r̄i ner̄i yayí éimigin̄i.” r̄imigin̄i. r̄in̄fagi aí

20 Gor̄ixo om̄i re ur̄in̄igin̄i, ‘Maj̄imaj̄íá ik̄árin̄ar̄in̄f̄i roxin̄i, s̄íá r̄iyim̄in̄i jox̄i r̄ixa n̄iper̄in̄i. N̄ipéaná d̄ixí am̄ipí píránin̄f̄i t̄in̄f̄ip̄i go mean̄ár̄in̄i?’ ur̄in̄igin̄i.” Ayo e nur̄ir̄i

21 re ur̄in̄igin̄i, “Ewayí xwiýíá ap̄i áamá Gor̄ixo nán̄i d̄in̄f̄i m̄imopa nero ‘Am̄ipí xewan̄in̄on̄i n̄igí w̄in̄i w̄in̄i n̄imeayir̄i ot̄im̄in̄i.’ yaiwiar̄igíáyí nán̄ir̄in̄i. Áamá e yar̄igíáyí am̄ipí wí m̄imúrón̄in̄aḡi aiwí Gor̄ixoyá s̄in̄w̄íyo dán̄i uyipeayí imónar̄igíáyir̄in̄i.” ur̄in̄igin̄i.

Aiwá t̄n̄i aikí t̄n̄i nán̄i ududí winar̄in̄f̄i nán̄i ur̄ewap̄iyin̄f̄i nán̄ir̄in̄i.

22 O xegí w̄iep̄sar̄in̄f̄yo re ur̄in̄igin̄i, “Áamá e yar̄igíáyí am̄ipí wí m̄imúrón̄aḡi aiwí Gor̄ixoyá s̄in̄w̄íyo dán̄i uyipeayí imónar̄igíáyí en̄aḡi nán̄i re searar̄in̄i, ‘Ar̄ige píránin̄f̄i ɲwean̄ir̄éwin̄i?’ n̄r̄iro aiwá n̄ip̄r̄i nán̄i ududí mepa ero waráyo aikí yín̄p̄r̄i nán̄i ududí mepa ero éfr̄ixin̄i.’ searar̄in̄i.

23 Ayí rip̄i nán̄ir̄in̄i. Segí wárá j̄ayí aikíyo múrón̄in̄i. D̄in̄f̄i j̄ayí en̄i aiwáyo múrón̄in̄i.

24 Soȳné ám̄i in̄f̄i áwí nán̄i d̄in̄f̄i mor̄in̄i. In̄f̄i awa aiwá om̄in̄f̄i nero mianar̄igíáman̄i. Wigí aiwá n̄imim̄i nuro an̄f̄yo tip̄r̄íáyí en̄i an̄f̄i wí m̄im̄ir̄in̄in̄i. E ner̄i aí Gor̄ixon̄i m̄in̄i wiar̄in̄f̄r̄in̄i. Soȳné d̄in̄f̄i re r̄iyaiwiar̄in̄o, ‘In̄f̄yo m̄imúrón̄in̄aḡwí nán̄i Gor̄ixo none nán̄i en̄i aiwá neaim̄ix̄iyipaxom̄an̄i.’ r̄iyaiwiar̄in̄o? Oweoi, d̄in̄f̄i e wí m̄imopa époyi.

25 Áamá ‘Sepiá ám̄i b̄i oimón̄im̄in̄i.’ n̄iyaiwir̄i ududí éo sepiá ám̄i b̄i imónar̄in̄f̄r̄in̄i? Oweoi!

26 Soȳné en̄i ap̄i aí wí mepaxí ner̄ín̄áyí aikí t̄n̄i aiwá t̄n̄i nán̄i pí nán̄i ududí yar̄in̄o?

27 Soȳné adowayí nán̄i d̄in̄f̄i mor̄in̄i. N̄iyap̄ir̄ín̄a xegí iyíá óf̄ ear̄i aikí yir̄i yar̄in̄f̄man̄i. E ner̄i aiwí en̄in̄á negí m̄ixí in̄áyí Soromono okiyíá nin̄r̄i meár̄in̄in̄o ner̄ín̄áyí adowayí yap̄i awiaxí e imónaḡim̄an̄i.

28 Gor̄ixo adowayí t̄n̄i aráyo —Ará agwí en̄f̄yo anan̄i n̄iyoaro s̄íá w̄iyim̄i r̄íá ikeáar̄ip̄r̄íáyir̄in̄i.” ur̄in̄igin̄i. Awa “Gor̄ixo ará nán̄i ayá s̄w̄f̄ muroar̄in̄in̄i.” oyaiwipoyin̄ir̄i e nur̄ir̄i re ur̄in̄igin̄i, “Gor̄ixo adowayí t̄n̄i aráyo okiyíán̄in̄f̄i yar̄in̄aḡi nán̄i soȳné en̄i an̄f̄paxí aikí e seayir̄in̄f̄ar̄in̄i.

29 Aȳin̄án̄i soȳné in̄igí t̄n̄i aiwá t̄n̄i nán̄i ‘Pí nan̄ir̄éwin̄i?’ n̄r̄iro ududí néra mupa éfr̄ixin̄i.

30 Gor̄ixom̄i m̄ixí d̄ipa yar̄igíáyí ap̄i nán̄i an̄in̄f̄i min̄f̄i nero meaan̄iro yar̄igíár̄in̄i. E ner̄i aí segí ápo Gor̄ixo soȳné ap̄i n̄ip̄in̄i aiwáran̄i, aikíran̄i seainar̄in̄aḡi nán̄i n̄j̄f̄ar̄in̄i.

31 Ap̄i meaan̄iro nán̄i mepa ero Gor̄ixo x̄fo xegí xwióx̄f̄yo m̄imeám̄i ner̄i seamen̄j̄ean̄f̄e páwip̄r̄i nán̄i am̄ipí x̄fo wimónar̄in̄f̄ip̄i ero ner̄ín̄áyí, Gor̄ixo anan̄i ap̄i n̄ip̄in̄i n̄iseain̄f̄ar̄in̄i.” ur̄in̄igin̄i.

“E e ner̄ín̄áyí, am̄ipí nan̄f̄i wí an̄f̄nam̄i awin̄in̄f̄i eaárar̄in̄o.” ur̄in̄f̄i nán̄ir̄in̄i.

32 Awa xwíá t̄f̄yo n̄ɲwear̄ín̄a wigí am̄ipí xwé men̄aḡi nán̄i wáyí ep̄r̄ixin̄ir̄i re ur̄in̄igin̄i, “Seȳné sip̄isip̄i miaúr̄ar̄f̄ in̄igíáyí yap̄i imónigíáȳné, segí ápo Gor̄ixo xwióx̄f̄yo m̄imeám̄i ner̄i seamen̄j̄ean̄f̄e páwífr̄ixin̄ir̄i wimónar̄in̄aḡi nán̄i wáyí mepa éfr̄ixin̄i.

³³ Segí iyá fá amípí nigwí nání b́ nero nigwí meáfáyí áamá uyípeayí imónígíáyo arírá wianíro nání m̀níní wíríxíní. E nerínáyí, amípí anj́namí ayá rimíxarigíápíníj́ taríj́o. Anj́namí amípí wí anípá imónaríj́maní. f́wí yarígíáyí wí páwipaxí mimóníní. Ípíkwiýí ení wí amípí xwíríá ikíxepaxí mimóníní. Ayínání xwíá t́yo amípí wíní wíní ńmeaayirí m̀t́ipa nerí á máyo ayá nurímíxírí arírá ńwirínáyí, anj́námíní aníj́ wenfe awíníj́ eááraríj́o.

³⁴ Segí amípí nanj́ ayá rimíxarigíápi xwíá t́yo wenánáyí, ayí xwíá t́yo nání d́j́j́ mopíríáríní. Anj́namí wenánáyí, Goríxo t́j́j́ e nání mopíríáríní.” uríj́nigíní.

Ewayí ikaxí omíj́ wíiarígíá nanj́yí náníriní.

³⁵⁻³⁶ O ǵ wiepísaríj́áyí wé níróníro j́weáfírixíníri ewayí xwíyá re uríj́nigíní, “Ámá xínáíwáníj́ nimóníro omíj́ wíiarígíáwa wigí boso nání ‘Aiwá apíxí meáníní nání imíxarigíápi gíná píní ńwíarímí b́nirífeníj́o?’ ńyaiwíro rapírapi írinj́yo kíkíyínígíú ńkíroro ńpímoáníro areríxí ńyíníro uyíwí ńmíxároro o nírémorí wáí e dání wakwí óráná apaxí mé ówanj́ íkwianeyíníro xwayí naníri j́weaarígíápa seyíné ení e éfírixíní.

³⁷ Boso nírémorí omíj́ wíiarígíáwa sá m̀wé wé níróníro j́weanagáfa ńwínírináyí, awa yayí winípaxíriní. ‘Boso omíj́ wíiarígíáwa wé níróníro j́weanagáfa ńwíníri xewaníj́o rapírapi ńkírori areríxí ńyíníri “Aiwá narígíe éfí j́weápoi.” nuríri aiwá m̀níní ńwia uníj́o.’ seararíj́níní.

³⁸ O áriwegíyoraní, isíáyoraní, nírémorí xegí omíj́ wíiarígíáwa síní wé níróníro j́weanagáfa ńwínírináyí, awa yayí winípaxíriní.” uríj́nigíní.

³⁹ Ewayí xwíyá ámi b́ nuríri re uríj́nigíní, “Rípi ení nání d́j́j́ m̀poyí. Anj́ iwámí xiáwo f́wí meání b́no nání ‘Śfá ríyímí b́nínj́o.’ ńyaiwírí śj́wíríyí, awí ńj́wearí f́wí meano opáwiníri śj́wí m̀wínípa emíníri enj́riní.” nuríri

⁴⁰ re uríj́nigíní, “Seyíné ení wé níróníro j́wearíriní. Śfá áamá imóníj́aóní nání ‘O ńweapínímeníj́o.’ yaiwífáyímí ńweapímíáríní.” uríj́nigíní.

Ewayí ikaxí bosíwo náníriní.

⁴¹ Pitao re uríj́nigíní, “Ámínáoxíní, ewayí xwíyá apí raríj́pí nearéwapíyaríj́onení nání ríraríj́níní? Ámá ńyoní ení nání ríraríj́níní?” uríj́gí

⁴² Jisaso ámi ewayí ikaxí urímíníri nání yaríj́ re winíj́nigíní, “Omíj́ wíiaríj́ wo xegí bosoyá xwíyá aríá ńwírí d́j́j́ nenj́wíperi nerínáyí aríge imóníní? O re imóníní. O omíj́ rípi nání bosíwo oimóníri xegí boso rípeanj́oríní. O xegí bosoyá omíj́ wíiarígíáyo umeirí aiwá yanj́ umeirí yaríj́oríní.

⁴³ Boso ámi dání ńbírí xegí bosíwo xámí yagípa síní axípi píráníj́ yaríj́agí ńwíníriná bosíwo yayí winípaxíriní.

⁴⁴ Nepa seararíj́níní. O píráníj́ yaríj́agí ńwíníriná xegí omíj́ ńníní ení onímeíníri rípeanfáríní.

⁴⁵ E nerí aiwí bosíwí axo ‘Ǵf boso yapapíní b́nínímeníj́o.’ ńyaiwírí omíj́ wíiarígíáwamí t́níní omíj́ wíiarígíáwamí t́níní iwanj́ ńméperi aiwá ńríní inígí ńríní nemáná papíkí nerínáyí

46 ‘Boso nîbîniîmenîjoi.’ nîyaiwiri yariñyimi sá xfo bîniyimi majá nimóniri yariñyimi boso rîxa nîrémónapiî re eníárinî. Bosîwomî mîñjî nîwákiri áamá aríkî yariñyí tîni wáriníárinî.

47 Bosîwî go go xegî boso wimónariñjîpî nânî nijá nimóniri aiwî pírániñjî mimîxîpa nerî wé nîróniri mîñweapa nerínáyî boso nîbîríná iwanjî rîpî rîpî eáeámî eaayíníárinî.

48 E nerî aiwî bosîwî go go xegî boso wimónariñjîpî nânî nijá mimónipa nerî sipî o iwanjî eapaxî bî nimîxîrínáyî, boso nîbîríná iwanjî onîmiápi weaníárinî. Áamá nîni amîpî xwé wî wíáyî ríwéná ayî enî xwé urápiîríníárinî. Gorîxo enî áamá gomî xegî omîñjî wiini urîñyî nânî ríwéná yariñjî re winíárinî, ‘Omîñjî nionî siapiñyáî xîxenî eníárinî?’ uríníárinî.” Jîsaso xegî wîepîsariñyî xfo mîñweanáná úrapî néra upîrîxîniîrî dîñjî mófîrîxîniîrî ewayî xwîyá apî urîñjîniîgîni.

“Áamá xepîxepá rónîpîrîá nânî bîñáonîrîni.” urîñjî nânîrîni.

49 O re rîñjîniîgîni, “Nionî áamá xwá tîyo ñweagíayo xeanîñjî Gorîxoyá ríániñjî wikeáárimá nânî bîñáonîrîni. ‘Xeanîñjî apî ápiáwîñjî rîxa wémîniîrî nerî siñwîrîyî, ayî nanírinî.’ nimónariîni.

50 E nerî aiwî xeanîñjî áamá inîgî waxî mārómîniîrîñjî yariñjîpî nionî nîmeaníárinî. Sinî mîniméapa enagi nânî dîñjî ríá nîxearîni.” Jîsaso xfomî pîkîpîrîá enagi nânî e nurîrî

51 re urîñjîniîgîni, “Nionî nânî ‘O áamá nîyonî piyá wîrîmíániîrî bîñorîni.’ rîniáiwîariñjî? Oweo! Áamá nionî dîñjî nînikwîrore yariñyí tîni uyîniî yariñyí tîni xepîxepá rónîrîxîniîrî bîñáonîrîni.

52 Ríná dâni ná ríwîyo enî anjî ná wiwâmi dâni áamá wé wú axîyî imónîñjî aiwî xwîyá nionîyâpîmi dâni xepîxepá nîrónîro mîdâni wáu imónîñjîniîdâni wáu wo imónîñíárinî.

53 Xano tîni xewaxo tîni xepîxepá rónîrî xîná tîni xemíá tîni xepîxepá rónîrî xíáá tîni xewaxomî xiepî tîni xepîxepá rónîrî néra upîrîárinî.” urîñjîniîgîni.

Sîmîmajîónîñjî imónîñjîpî nânî urîñjî nânîrîni.

54 O áamá oxî apîxî e epîroyî egíayo re urîñjîniîgîni, “Seyîné sogwî wearîñjîmî dâni agwî yapariñjî nîwîniîríná ‘Rîxa iníá yapariîni.’ rariñjîapa nepa eaariñjîrîni.

55 Imîñjî damî dâni enî barîñjî nîwîniîríná ‘Agwî ríná ríá sínîniîjoi.’ rariñjîapa nepa ríá sínariñjîrîni.

56 Nanjî rîro sipî rîro yariñyí, agwî tîrî imîñjî erî yariñjî nîwîniîríná ananî ‘E imónîniîjoi.’ xîxenî rariñjî aiwî amîpî nionî sîmîmajîónîñjî imîxariñjîpî siñwî nînanîro ‘Ayî Gorîxo rîpî nânî síwá ríá neaiariîni?’ mîyaiwîariñyíñéxîni.

Ewayî ikaxî áamá xwîyá rîmearîno nânîrîni.

57 “Sewanîñjîné amîpî sipî imónîñyî nanjîni eyeyîrómfî erîniî.” nurîrî

58 ewayî xwîyá rîpî urîñjîniîgîni, “Áamá wo omî xwîyá omearîmîniîrî joxî tîni xwîrîxî yariñjî sîrîmeáná sinî ófî e nuríná o tîni xwîyá nimîxîniîrî omî pírániñjî piyá wîrîrîni. E mîwîpa nerínáyî, o xwîrîxî mearîño tîñjî e nânî íá nîrîxémî nuri xwîrîxî nîrîméisáná enáná xwîrîxî mearîño joxî íá nîrîxîrîrî porîsî womî mîniî wíáná o gwî anjîyo rîñwîrîrîniîjoi.

⁵⁹ Joxi n̄igwí yoparípi n̄roari n̄roayírónirínáyí, gwí an̄íyo dání n̄ipeyearíni. ‘E mepa nerínáyí, an̄íj e n̄wearíárini.’ seararíjini.” Jisaso ayí “Xwiríxí mearíjo Goríxoríani?” yaiwiro sá o áamá n̄iyoni mí ómómíxim̄ en̄íayi sín̄i mímóníjána “Nene d̄inj n̄iyaikírorane om̄i d̄inj owíkwíroaneyi.” yaiwiro óepoyin̄iri ewayí xwíyá e uríjiniḡini.

13

“Nisan̄ro mepa nerónáyí, n̄ikeamónip̄r̄fárini.” uríj nánirini.

¹ Jisaso áamá e ep̄froyí eḡíayo sín̄i uréwapíyaríná áamá wí n̄wiáp̄n̄imearo áwan̄j re uríḡawixini, “Emáyí gapíman̄ Pairato poris̄i wam̄i uowárána awa an̄j Goríxo nán̄i r̄id̄iyowá yaríḡíwám̄i nuro áamá Gariri p̄ropenis̄íyo d̄anj wí r̄id̄iyowá yaríná p̄p̄ikím̄i eḡíawixini.” uríḡá

² o re uríjiniḡini, “Seyíné ‘Gariri d̄anj ayí r̄ik̄ik̄ir̄fó n̄era nuróná áamá n̄iyoni múróníḡá en̄agi nán̄i e p̄ik̄iḡawixini.’ r̄iyaiwiaríjoi?”

³ ‘Oweoi, seyíné f̄wí yaríḡíáyí r̄f̄wím̄ini n̄imamoro m̄isan̄pa nerínáyí, seyíné en̄i ax̄ipi én̄ij an̄n̄ip̄r̄fárini.’ seararíjini.

⁴ Áamá 18 ayí an̄j r̄ip̄íjwá wiwá ip̄i xeḡi yoi Siroam̄iyi r̄in̄íjwá t̄íj e n̄ip̄ineamioari áamá ap̄imi p̄ik̄injíyí nán̄i seyíné re r̄iyaiwiaríjoi, ‘Áamá ayí r̄ik̄ik̄ir̄fó n̄era nuro áamá Jerusarem̄i n̄weaḡá win̄íyí n̄iyoni seáyí e múróníḡá en̄agi nán̄i an̄j iwá n̄ip̄iérori p̄ik̄iniḡini.’ r̄iyaiwiaríjoi?

⁵ Oweoi, seyíné f̄wí yaríḡíáyí r̄f̄wím̄ini n̄imamoro m̄isan̄pa nerínáyí, seyíné en̄i ax̄ipi én̄ij an̄n̄ip̄r̄fárini.” Áamá e ep̄froyí eḡíáyí “Xixen̄i e neaímeanfárini.” oyaiwípoyn̄iri e uríjiniḡini.

Ewayí ikaxí ík̄á pik̄na nánirini.

⁶ E nuriríná ewayí xwíyá r̄ipi uríjiniḡini, “Áamá wo xeḡi wain̄i uraxí om̄íjyo ík̄á pik̄i f̄wí nurárímáná r̄f̄wéná sogw̄i d̄im̄in̄iri n̄ibayiri aí p̄á meḡinayíjiniḡini.

⁷ P̄á n̄imeḡinayiri nán̄i xeḡi om̄íj ayí wiarijom̄i re uríjiniḡini, ‘Ík̄á r̄ina xwiogw̄i waú wom̄i nioni sogw̄i nán̄i n̄ib̄iri p̄á meḡinayíárini. Ná m̄iwearíjina íkwapij̄i meaarini. Em̄i rómoárei.’ uráná

⁸ o re uríjiniḡini, ‘Am̄ináoxini, am̄i xwiogw̄i ro xe opwen̄i. Ná wen̄i nán̄i p̄ip̄íjyo ará n̄iyárímáná xwá p̄iyí wiárom̄ini.

⁹ Xwiogw̄i w̄om̄i ná wéagi n̄iw̄in̄irínáyí, ayí nan̄irini. Ná m̄iwen̄agi n̄iw̄in̄iríná n̄irori em̄i móir̄ixini.’ uríjiniḡini.” Jisaso áamá ayí “Nene ík̄á pik̄i an̄n̄ij imóníjagw̄i nán̄i r̄ía neararini?” oyaiwípoyn̄iri ewayí ikaxí e uríjiniḡini.

An̄j r̄f̄kw̄in̄ijimi nan̄j im̄ixíj nánirini.

¹⁰ Jisaso sabarfá w̄iyimi rotú an̄jyo n̄ijweámáná ámayo uréwapíyaríná re en̄ijiniḡini.

¹¹ Ap̄ixí wí —Í im̄fó d̄inj x̄ixéoaríjagi nán̄i an̄ij s̄im̄ixí ner̄i n̄ir̄f̄kw̄in̄iri emearíná xwiogw̄i wé wúkaú s̄ikw̄i wú en̄ána am̄i w̄úm̄i d̄anj waú wo múron̄irini. Éf ropaxí wiarij̄imani.

¹² Í e n̄wean̄agi Jisaso n̄iw̄in̄iríná “Eini.” nur̄iri re uríjiniḡini, “Ineyi, s̄im̄ixí siaríj̄ipi r̄ixa p̄ni r̄iwiáríjoi.” nur̄iri

¹³ wé seáyí e ikwiárána re en̄ijiniḡini. Í éf p̄irán̄ij n̄irori Goríxom̄i yayí seáyí e umen̄ijiniḡini.

14 E éaná rotú anj menjweanjo Jisaso Sabarfáyo apixími nanj wimixfagi nání wikí dñj nñwíawirí áamá e efróy egfáyo re urññinigñi, “Sfá wé wíwími dñj wíyi omññi nání imónñi. Sfá ayo Jisaso nanj seaimixñña nání birññi. Sabarfáyo mñbipa erññi.” urfagi aiwí

15 omí Jisaso mñxí nurñri re urññinigñi, “Nanj eri sipí eri yarigfóyñé, Sabarfáyo ai burímákau tñi dogí tñi wigí anjyo nípawiri níkwéami inigí onññi inigí tñj e nání níméra mupa yarigfáraní?” Ayí Sabarfáyo wigí burímákau nání dñj nímoro aí áamá nání dñj mñmoarñjagfa nání e nurñri re urññinigñi,

16 “Apixí rí Ebñfamoyá fwiárfawéyí wíriní. Seteno simixí apí nñwirí gwñññj jñrñññá xwiogwí 18 múroññrññi. ‘Ímí Sabarfáyo gwñññj nñwíkwearí nanj nñwimixññá nñpíkwññi mñyarñññi.’ rññaiwíarñño?” urarññá

17 omí wikí dñj wíawíwíáwa ayá winññinigñi. Ayá winarññá áamá oxí apixí e efróy egfáyí amípí ayá rñwamónipaxí Jisaso yarññpí nání yayí seáyími dññi néra ugíawixññi.

Ewayí ikaxí masité siyí nññññi.

18 O áamá obaxí dñj mñwíkwíropa yarññagfa nñwinñri re ragíññi, “Nioní ewayí xwíyá bí pípí nññri Goríxo xwioxíyo mñmeámí nerí seamenjweanfápi ‘Rípnññj imónññi.’ rñmñññi?” nurñri

19 re urññinigñi, “Apí masité siyñññj —Masité aiwá xegí siyí aga onñmiárññi. Apí masité siyñññj imónññi. Áamá wo masité siyí nñmeari xegí omñññyo moáráná nerápní ikfá nímónñri peyíáná inñ nñbí apaxíyo yéwí tñññññi.” urññinigñi. Áamá “Agwí Jisasomí áamá obaxí dñj mñwíkwíropa yarññagfa aiwí idáná obaxí dñj wíkwíropfññññi.” oyaiwípoyññri Jisaso e uragíññi.

Ewayí ikaxí yisí nññññi.

20 Ewayí xwíyá axípi ámi bí re urññinigñi, “Aríge nññri Goríxo xwioxíyo mñmeámí nerí seamenjweanfápi ‘Rípnññj imónññi.’ rñmñññi?” nurñri

21 re urññinigñi, “Apí yisñññj —Yisí bisfkerfá sññi sññj enjáná bí onñmiápi inñmí táná yarññpa nñpññ ikwianwí eapñnarññññi. Goríxo xwioxíyo mñmeámí nerí seamenjweanfápi yisñññj imónññi. Apixí wí bisfkerfá sññi sññj dñramixí xwé wámí sixí inññáná yisí bí nñmeari inñmí táná nñmññi ikwianwí eapñnarññññi.” uragíññi.

Ewayí ikaxí óf onigfýikwí nññññi.

22 O Jerusaremi nání nurññá anj apí apími nuréwapíya warññá

23 áamá wo re urññinigñi, “Ámñnáoxññi, sfá Goríxo áamá nñyoní mí ómómixími enfáyími o áamá womññi womññi nenení yeáyí neayimíxemeanfáraní?” urfagi o áamá ayo re urññinigñi,

24 “Goríxomí dñj nñwíkwírorí xfdarigfápi óf onigfýikwñññj inññi. Óf ayimí páwipfñri nání anñj mññi éfríxññi. Áamá obaxí ananí opáwianeyññri nerññá yopa megíñpññññi.” nurñri

25 ewayí ikaxí re urññinigñi, “Anj xiáwo nñwiápnñmeari anj ówanj yáráná seyñé nñbíro wáf bñariwámññi nñrómáná wakwí nóññri ‘Ámñnáoxññi, anj ówanj neafkwíenapeí.’ uráná re searññññi, ‘Nioní majfññi. Anj gñmí dññjññññi?’ searáná

26 re uraniri éfáyí 'Joxi negí aní wáyo nírémori nene tñi nawíni aiwá tñi iniigí tñi nínirane nearéwapiyinjenerini.' uraniri éfáyí

27 aní xiáwo re searininjoí, 'Aní gimí dányínnéxini? Nioni majfáriní.' searinfáriní. 'Íwí yariigáyíné nioni pñi níníwíarimi éf úpoyi.' searinfáriní." nuriri Gorixo aní xiáwóniní imóninagí nání e nuriri

28 re uriniginini, "Seyíné re winiprífáriní. Segí seáwowa Ebírfamo tñi Aisalo tñi Jekopo tñi awa Gorixoyá xwiyíá wíá rókiamoagíáwa tñi xfoya xwioxíyo nípáwiro nweanagí níníwíro Gorixo 'Segípi bíaniríwáminí nweápoi.' searíagí níníwíroná seyíné maní magí níróníro nwi píyí wíriniprífáriní.

29 Émáyi oxí apíxí sogwí weapariními dányí weapiro sogwí weariními dányí yapíro mídímídányí eni bíro nero Gorixoyá xwioxíyo nípáwiro aiwá naríagíá sñwí winiprífáriní." nuriri

30 xewaninjo ámi nweapiríná nání re uriniginini, "Émáyi xámi surímá imónigáyí xámi xámi imóniprífáriní. Xámi xámi imónigáyíné surímá eprífáriní." uriniginini.

Jerusaremíyo imóniníápi nání áwaní uriní nánirini.

31 Jisaso xwiyíá apí nurítsaná enáná Parisi wa re urémeagíawixini, "Gapímaní Xeroto rípiikini nání wimónarinagí nání re pñi níníwíarimi ui." uríagíá

32 o re uriniginini, "Soyíné nuro Xeroto, sñwí sayíniní íwí yarinjomi áwaní re urémeápoi, 'Jisaso re rarini urémeápoi, "Nioni sñá áríní wíyo imfó díní xixéroariníyí mñxí umáinowárití simñxíyí pírániní imímñxmí eri nemáná omíní (Omíní ayí xewaninjo áma nýoni nání upeíníá nánirini.) Omíní Gorixo o éwiniginirí nrowárenapinípi yárimfáriní." rarini.' urémeápoi." nurowárití

33 áma e epíroyí egíáyo xewaninjo nání re uriniginini, "Nioni Xeroto nání wáyí mñinarinagí aiwí nioni ríxa úmiginí. Nioni sñá áríní wíyo nurí Jerusaremí rémómfáriní. Seyíné 'Wíá rókiamoarígíá womí amí amí nípikiríná ayí nanímaní. Jerusaremí nípikirínáyí ayí ananirini.' yaiwíarinagíá nání warinini." nuriri

34 re uriniginini, "Jerusaremí nweáyíné, wíá rókiamoarígíáwami píkiro áma Gorixo seyíné nání searowáíyo sñá tñi nearo píkiro yariigáyíné, karíkarí xegí miá negirí xwioxíyo mñeámí yarinípa nioni íníná axípi e seaiayimínirí éagí aí seyíné mñseaimónarinini.

35 Arfá époi. Aní Gorixo yeáyí niseayimíxemearíná seyíné nweanirí egíe ríxa anípá imónigoí. Nioni sñwí mñnanípa néra nuro ríxa 'Ámináo urowáraná weapínfo oyá díní tñi yayí winipaxorini.' níríroná ámi sñwí naniprífáriní." uriniginini.

14

Síkwí mñekwidonjomi naní imíniní nánirini.

1 Sabarfá wíyimi Parisiowa wígí áminá wo Jisasomi "Yawawi nurai nioniyá aníyo aiwá onaiyi." uríagí Jisaso nípáwiri nweanáná awa omí sñwí wínoxídnáná

2 áma wo —O xegí síkwí aníní mñekwidóárinjorini. O Jisasoyá sñmímaní tñimíni nweanagí Jisaso e níníwírití

³ ʔwɪ́ ikaxɪ́ eánɪɲɪ́pɪ meweǵáwamí tɪ́nɪ Parisiowamí tɪ́nɪ xwɪyɪ́á bɪ nurɪ́rɪ́nǎ yarɪ́ɲɪ́ re winɪ́nɪgɪ́nɪ, “Sabarɪ́áyo soyɪ́né ámá sɪmɪ́xɪ́ egɪ́áyɪ́ nanɪ́ nimɪ́xɪ́rɪ́nǎyɪ́, ‘Ayɪ́ ananɪ́rɪ́nɪ.’ rɪyáɪwɪarɪ́ɲoɪ? ‘Nwɪ́áxɪ́nɪ.’ rɪyáɪwɪarɪ́ɲoɪ?” urɪ́agɪ́ aɪ́

⁴ awa pɪ́né marɪ́ wimónɪɲagɪ́a Jisaso sɪkwɪ́ mɪ́nekwidonɲomɪ́ wé seáyɪ́ e nɪ́wɪkɪáɪrɪ́rɪ́ ɪ́á nɪ́xɪ́rɪ́rɪ́ nanɪ́ nɪ́wimɪ́xɪ́rɪ́ xegɪ́ anɪ́ e nánɪ nurowáɪmáǎnǎ

⁵ awamí re urɪ́ɲɪnɪgɪ́nɪ, “Soyɪ́né woxɪ́ díxɪ́ ɪ́woranɪ́, burɪ́mákaúranɪ́, Sabarɪ́a ayo aɪwɪ́ mɪ́nɪɲwɪ́ iniɪ́gɪ́ rɪ́wonɪ́yo píéróǎnǎ apaxɪ́ mé mɪ́mɪ́xeaarɪ́ɲɪ́ranɪ́?” urɪ́agɪ́

⁶ Gorɪ́xoyá ʔwɪ́ ikaxɪ́ eánɪɲɪ́pɪmɪ́ Sabarɪ́áyo ámáyo arɪ́rá nɪ́wɪrɪ́nǎ nánɪ rɪ́wamɪ́ɲɪ́ meánɪɲagɪ́ nánɪ awa xwɪyɪ́á bɪ murɪ́paxɪ́ wimónɪɲɪ́nɪgɪ́nɪ.

“Sɪmɪ́ sɪmɪ́ e ɲweanɪro mimónɪpa éfɪ́xɪ́nɪ.” urɪ́ɲɪ́ nánɪrɪ́nɪ.

⁷ Jisaso awa tɪ́nɪ aɪwǎ nɪ́nɪrɪ́ nɪ́ɲweanɪ́nǎ ámá aɪwǎ nánɪ urepeárɪ́áyɪ́ xámɪ sɪmɪ́ sɪmɪ́ e ɲweaaneyɪ́nɪrɪ́ nɪ́wɪapɪro wenɪ́ɲɪ́ éagɪ́a Jisaso sɪɲwɪ́ e nɪ́wɪnɪrɪ́ rɪ́xa nɪ́nɪ nɪ́wɪapɪro aɪwǎ narɪ́nǎ o ewayɪ́ xwɪyɪ́á rɪ́pɪ urɪ́ɲɪnɪgɪ́nɪ,

⁸ “Woxɪ́ woxɪ́ apɪ́xɪ́ meánɪnɪ́ nánɪ aɪwǎ imɪ́xɪ́ápɪ́ nánɪ rɪ́repeárǎnǎ joxɪ́ nurɪ́ sɪmɪ́ sɪmɪ́ imónɪ́ɲe mɪ́ɲweapa éfɪ́xɪ́nɪ. Ámá urepeárɪ́á wo joxɪ́ seáyɪ́ e rɪ́múroɲo enɪ́ nɪ́bɪ́rɪ́nǎyɪ́,

⁹ ámá aɪwǎ apɪ́ nánɪ earepeárɪ́o joxɪ́ ɲweanɪ́ nɪ́bɪ́rɪ́ re rɪ́nɪɲoɪ, ‘Joxɪ́ ɲweanɪ́ re o ɲweanɪ́ɲoɪ.’ rɪ́rǎnǎ joxɪ́ ayá néra nurɪ́ iwɪyɪ́á ɪ́ámɪ ɲweanɪ́rǎrɪ́nɪ. ‘Iwɪyɪ́á ɪ́ámɪ ɲweanɪ́.’ rɪ́rɪ́pɪ́rɪ́xɪ́nɪrɪ́ sɪmɪ́ sɪmɪ́ imónɪ́ɲe mɪ́ɲweapa éfɪ́xɪ́nɪ.

¹⁰ Rɪ́repeárǎnǎ joxɪ́ nurɪ́ iwɪyɪ́á ɪ́fé ɲweanɪ́rɪ́nɪ. Rɪ́repeárɪ́o joxɪ́ iwɪmɪ́ ɲweanɪ́agɪ́ nɪ́ranɪrɪ́ re rɪ́rɪ́nɪgɪ́nɪ, ‘Gɪ́ nɪ́kumɪ́xɪ́nɪrɪ́ emearɪ́gɪ́wɪ́oxɪ́nɪ, joxɪ́ nurɪ́ áwɪnɪ́ dae ɲweanɪ́.’ rɪ́rǎnǎ ámá oxɪ́ apɪ́xɪ́ awɪ́ neánɪro joxɪ́ tɪ́nɪ aɪwǎ narɪ́gɪ́áyɪ́yá sɪɲwɪ́yo dánɪ́ joxɪ́ ámɪ́nǎoxɪ́nɪɲɪ́ imónɪ́rɪ́rɪ́nɪ.” Ewayɪ́ xwɪyɪ́á apɪ́ nurɪ́rɪ́

¹¹ re urɪ́ɲɪnɪgɪ́nɪ, “Ámá go go xewanɪ́ɲo weyɪ́ menɪ́o rɪ́wénǎ Gorɪ́xo wimɪ́xǎnǎ ayá nerɪ́ xwɪ́rɪ́á nimóga unɪ́fǎrɪ́nɪ. Go go weyɪ́ mɪ́menɪ́ waunɪ́ ɪ́kárɪ́nɪfo omɪ́ Gorɪ́xo weyɪ́ umenɪ́fǎrɪ́nɪ.” urɪ́ɲɪnɪgɪ́nɪ.

“Aɪwǎ nánɪ nurepeárɪ́rɪ́nǎ re éfɪ́xɪ́nɪ.” urɪ́ɲɪ́ nánɪrɪ́nɪ.

¹²⁻¹⁴ Ámɪ xwɪyɪ́á rɪ́pɪ aɪwǎ apɪ́ nánɪ urepeárɪ́omɪ́ re urɪ́ɲɪnɪgɪ́nɪ, “Ámá nánɪ aɪwǎ rɪ́yamɪ́ nerɪ́nǎyɪ́ díxɪ́ nɪ́kumɪ́xɪ́nɪrɪ́ emearɪ́gɪ́áyɪ́ranɪ́, rɪ́rɪ́xɪ́meáowaranɪ́, díxɪ́ ámá axɪ́ joxɪ́yáyɪ́ranɪ́, ámá anɪ́ axɪ́ e dánɪ́ amɪ́pɪ mɪ́múrónɪgɪ́áyɪ́ranɪ́, ayɪ́ rɪ́wénǎ joxɪ́ enɪ́ aɪwǎ nánɪ rɪ́repeárǎnǎ ayɪ́yá enɪ́ joxɪ́yá nɪ́gɪ́ápa axɪ́pɪ nɪ́mɪ́gɪ́nɪrɪ́ ayo murepeárɪ́pa éfɪ́xɪ́nɪ. Aɪwǎ rɪ́yamɪ́ nerɪ́nǎ ámá uyɪ́peayɪ́yo tɪ́nɪ ámá wará mɪ́nɪɲɪ́yo tɪ́nɪ sɪkwɪ́ ɪ́kɪ́ egɪ́áyo tɪ́nɪ sɪɲwɪ́ supárɪ́gɪ́áyo tɪ́nɪ nurepeárɪ́rɪ́nǎyɪ́, ámá e imónɪ́gɪ́áyɪ́ joxɪ́ wɪ́ rɪ́yamɪ́ nerɪ́ siapɪ́paxɪ́ menɪ́agɪ́ nánɪ rɪ́wénǎ ámá wé rónɪ́gɪ́á wɪ́ápɪ́nɪmeáǎnǎ Gorɪ́xo mɪ́ ómómɪ́xɪ́mɪ́ nerɪ́nǎ xewanɪ́ɲo joxɪ́yá nánɪ siapɪ́nɪ́fǎ enɪ́agɪ́ nánɪ yayɪ́ seáyɪ́mɪ́ dánɪ́ osinɪ́nɪ.” urɪ́ɲɪnɪgɪ́nɪ.

Ewayɪ́ ikaxɪ́ aɪwǎ apɪ́xɪ́ meanɪ́ urepeárɪ́ɲɪ́pɪ́ nánɪrɪ́nɪ.

¹⁵ Ámá wo awa tɪ́nɪ nɪ́ɲwearo aɪwǎ narɪ́gɪ́o Jisaso e urarɪ́ɲagɪ́ arɪ́á nɪ́wɪrɪ́ nɪ́wɪápɪ́nɪmearɪ́ omɪ́ re urɪ́ɲɪnɪgɪ́nɪ, “Ámá Gorɪ́xoyá xwɪoxɪ́yo nɪ́páwɪrɪ́ nɪ́ɲwearɪ́ aɪwǎ nɪ́pɪ́rɪ́á gɪ́yɪ́ gɪ́yɪ́ ananɪ́ oyá díɲɪ́ tɪ́nɪ yayɪ́ winɪ́paxɪ́yɪ́rɪ́nɪ.” urɪ́agɪ́ aɪ́

¹⁶ o ewayf ikaxf re urɪŋɪnigɪni, “Ámá wo áamá obaxf nurepeárɪmáná aiwá xwé rɪyamf nerɪ

¹⁷ rɪxa rɪyamf nɪyárɪsáná áamá xegf xɪnáínɪŋf nɪmónɪrɪ omɪŋf wiɪarɪŋomɪ ‘Ámá nionɪ urepeárɪmenjáyo “Bɪpoyɪ. Aiwá rɪxa rɪyamf inárɪni.” urɪmeɪ.’ wáf urowárɪagɪ aɪ

¹⁸ áamá nɪni áxenɟwarfɪnɪŋf niga nuro ‘Aiwá apɪ nánɪ banɪméwɪni. Banɪméwɪni.’ nuriɾóná áamá xámɪ nuri wáf wímeáo re urɪŋɪnigɪni, ‘Gf xwáf bɪ bɪ éáonɪ nuri sɪŋwɪ wɪnɪmɪ enagɪ nánɪ aiwá nánɪ bɪpaxɪ menɪni. Xe xegf kikiáf ounɪrɪ sɪŋwɪ naneti.’ uráná

¹⁹ omɪŋf wiɪarɪŋo nuri áamá ámɪ womɪ wáf wímeááná o enɪ re urɪŋɪnigɪni, ‘Burɪmákaú omɪŋf enɪa nánɪ wé wúkaú bɪ éáonɪ nuri waú waú maxɪrɪnɪ nɪkumɪxára nuri iwamfó emɪ enagɪ nánɪ aiwá nánɪ bɪpaxɪ menɪni. Xe xegf kikiáf ounɪrɪ sɪŋwɪ naneti.’ uráná

²⁰ o áamá ámɪ womɪ wáf wímeááná o enɪ re urɪŋɪnigɪni, ‘Apɪxɪ sɪŋf meááonɪ enagɪ nánɪ bɪpaxɪmanɪ.’ uráná

²¹ omɪŋf wiɪarɪŋo nuri xegf boso, aiwá rɪyamf nɪyárɪrɪ ɲweaŋomɪ áwarɪf urémeááná wikɪ nónɪrɪ xegf omɪŋf wiɪarɪŋomɪ re urɪŋɪnigɪni, ‘Aŋɪnɪ nuri aŋf rɪpɪ rɪpimɪ ófyo nemerɪ áamá uyípeayfyo tɪni wará minɪŋfyo tɪni sɪkwɪ ikɪ egfáyo tɪni sɪŋwɪ supárɪgfáyo tɪni nionɪyá aŋf re nánɪ niwɪrɪmeaamemɪ bei.’ urowárɪagɪ

²² o nuri xfo urfɪpa nememɪ nɪbɪrɪ re urɪŋɪnigɪni, ‘Bosoxɪni, nionɪ joxɪ nɪrfɪpa néagɪ aiwɪ íkwiaŋwɪ wɪ sɪni anɪpá imónɪni.’ urɪagɪ

²³ boso re urɪŋɪnigɪni, ‘Aiwá rɪpɪ nánɪ gf aŋf magwɪ epɪrɪ nuri omɪŋf óf amɪ amɪ inɪŋfyo nemerɪ áamá omɪŋf yarɪgfáyo mɪxeaaameɪ.’ urowárɪagɪ

²⁴ o nuri xixenɪ éáná boso áamá aiwá nánɪ awɪ eánɪgfáyo re urɪŋɪnigɪni, ‘Nionɪ “Ámá xámɪ aiwá nánɪ urepeárɪmenjáyɪ aiwá wɪ aɪwɪ mepɪrɪméoi.” seararɪnɪni.’ urɪŋɪnigɪni.” Jisaso Judayɪ “Nene áamá xámɪ aiwá nánɪ urepeárɪméyɪnɪŋf imónɪŋagwɪ nánɪ rɪa neararɪni.” oyaiwɪpoyɪnɪrɪ ewayf xwɪyɪfá apɪ urɪŋɪnigɪni.

“Wiepɪsarɪŋf oyáonɪ oimónɪmɪni.” moarɪná urɪŋf nánɪrɪni.

²⁵ Ámá oxɪ apɪxɪ epɪroyɪ egfáyɪ o tɪni ófyo nuróná o nɪkɪnɪmónɪrɪ re urɪŋɪnigɪni,

²⁶ “Ámá go go nionɪ tɪámɪni nɪbɪrɪ ‘Wiepɪsarɪŋf oyáonɪ oimónɪmɪni.’ nɪwimónɪrɪnáyɪ, Jisasonɪ dɪŋf sɪxɪ nɪyɪŋpɪ o xegf xanomɪ uyɪŋpɪrɪnɪ, xɪnámɪ uyɪŋpɪrɪnɪ, xiepímɪ uyɪŋpɪrɪnɪ, xegf nɪaiwɪyo uyɪŋpɪrɪnɪ, xexɪrɪmeáyo uyɪŋpɪrɪnɪ, seáyɪ e mɪmúropa nerɪnáyɪ o gf wiepɪsarɪŋáyɪ wo imónɪpaxɪ menɪni. Go go Jisasonɪ nánɪ dɪŋf sɪpɪ wiarɪŋpɪ xewanɪŋo dɪŋf sɪpɪ yaiwinarɪŋpɪmɪ seáyɪ e mɪmúropa nerɪnáyɪ o gf wiepɪsarɪŋáyɪ wo imónɪpaxɪ menɪni.

²⁷ Ámá go go nionɪ nɪnɪxɪdɪrɪná ‘Nionɪ Jisasonɪ xɪdarɪŋagɪ nánɪ áamá wɪ xeanɪŋf nɪkárɪrɪ aiwɪ anɪŋf xɪdɪmɪfárɪnɪ.’ mɪyaiwɪpa nerɪnáyɪ o gf wiepɪsarɪŋáyɪ wo imónɪpaxɪmanɪ.” nuriɾɪ

²⁸ ewayf ikaxf re urɪŋɪnigɪni, “Seyɪné woxɪ aŋf sepiá wiwá nɪmɪra opeyɪmɪnɪrɪná xámɪ éf nɪŋweámáná aŋf iwá mɪrɪrɪ nánɪ dɪŋf neŋwɪperi ‘Nɪgwɪ ararɪrɪnɪ?’ nɪyaiwirɪ ‘Nɪgwɪ nionɪyá ananɪ anɪwá tɪni xixenɪrɪnɪ?’ yaiwinarɪŋrɪnɪ.

²⁹ ‘Nigwí araríríani?’ nírírí meyiropa neri ríxa sńǵá níkíkíróa nípeyírńá nígwí anípá imóniṅagi náni aṅí mĩramíxwíní níyárimí úaná áma aṅí iwámí níwínírńá joxí náni ríperírí níyayiro

³⁰ re rípíríáríni, ‘Áma ro aṅí iwá mĩrimínírí éf aiwí niwáni mĩripaxí mĩwimóníagi nĩmĩramíxwínárimí uṅíríni.’ rípíríáríni.” nurírí Jisaso áma nioní níxídarígáyí aṅí mĩramíxwíní neróniṅí nioní pńni nĩnĩwíárimí upíríxínírí e uríṅinígíni.

³¹ Ewayí xwíyíá axípi ámi bí re uríṅinígíni, “Míxí ináyí wo xegí sĩmĩṅí wĩnarígáyí áma nńni 10,000 imóniṅáná míxí ináyí jĩamí dāṅoyá sĩmĩṅí wĩnarígáyí áma 20,000 imóniṅagi náni o xámí éf níṅweari dĩṅí níyaikirorí ‘Míxí nĩnĩróná ananí xopírárí wimínĩréini? Eṅí mĩwínĩpa emínĩréini?’ yaiwínĩjoí.

³² Ríxa ‘Míxí ináyo xopírárí nĩnĩṅoí.’ níyaiwirínáyí wío sĩnĩ ná jĩamí ṅweaṅáná xegí áma wíyo re urowárĩnĩṅoí, ‘Nuro omí re urémeápoyí, “Negí míxí ináyo re rarĩnĩ urémeápoyí, ‘None soyíné tńni míxí xĩxe seaipaxí menĩnĩ. Pí pí nearíyí níyaníwárĩnĩ rarĩnĩ.’ ” urémeápoyí.’ urowárĩnĩṅoí.” Jisaso ewayí xwíyíá e nurírí

³³ “Seyíné woxí díxí iyíá fá amípí náni dĩṅí yaíkíá mĩmopa nerínáyí ayí gí siepĩsarĩṅáoxí imónĩrĩméini.” nurírí

³⁴ re uríṅinígíni, “Ayínání saxí awíí yarĩṅí aiwí awíí yarĩṅípi anípá neri aiwánĩṅí imóniṅáná ámi arĩge éáná awíí enĩṅoí? Oweoí.

³⁵ Síkí amípí omĩṅíyo aiwá xwé oenĩrĩ wíároarĩgíá aiwí saxí awíí anípá imónáná aiwá urí enĩḡinĩrĩ omĩṅíyo wíáropaxí menĩnĩ. Anĩḡĩnĩ emí moarĩḡárĩnĩ. Áma ḡiyíné aríá tĩḡáyíné aríá ókiarí nĩmónĩpoyí.” Jisaso xegí wĩepĩsarĩṅíyí saxínĩṅí imóniṅagi náni e uríṅinígíni.

15

Ewayí ikaxí sipĩsipí aníá imóniṅo nánĩrĩni.

¹ Áma takís náni nígwí uráparĩḡíá —Ayí émáyí gapĩmanowamí wípíríá náni wĩḡí Judayo nígwí níwurápiyiróná wĩḡí meapíríá náni ení ámi bí íwí uráparĩḡáyírĩnĩ. Ayí tńni íwí yarĩḡíá wĩnĩyí tńni Jisasomí xwíyíá aríá wianĩro náni aṅwí e barĩṅagíá

² Parisiowa tńni ṅwí ikaxí eánĩṅípi mewegíáwa tńni sĩṅwí e níwínĩro mepí “Iyí tĩnarĩṅoí.” nĩrĩnĩro wĩḡípi re rĩnĩḡíawixĩnĩ, “Áma o íwí yarĩḡíáyo nĩmĩmĩnĩrĩ aiwá nawĩnĩ ení narĩḡárĩnĩ.” rĩnarĩńá

³ Jisaso ewayí xwíyíá rĩpi uríṅinígíni,

⁴ “Soyíné áma woxí sipĩsipí 100 tĩṅoxí wo aníá imónánáyí, amí eanĩyo dání sipĩsipí 99 wĩnĩyí e níwárimoxí nurí aníá imónĩo náni pńá nĩra nũsáná ríxa wĩnĩmearĩrĩnĩ.

⁵ Nĩwĩnĩmearĩńá nĩmearí yayí tńni xwanṅwí níkwónĩmĩ nurí

⁶ aṅí e nĩrémorĩńá díxí níkumĩxĩnĩrĩ emearĩḡíáyo tńni áma aṅí axí e ṅweagíáyo tńni rĩaiwá re urĩmerĩárĩnĩ, ‘Gí sipĩsipí aníá imónĩo ríxa pńá neri meáagi náni nioní tńni nawĩnĩ yayí oyaneyí.’ urĩrĩárĩnĩ.” Jisaso áma íwí yarĩḡíá o tĩámĩnĩ barĩḡáyí sipĩsipí aníá imónĩo yapí imóniṅagíá náni ewayí xwíyíá api nurírí

⁷ re uríṅinígíni, “Nioní re seararĩṅĩnĩ, ‘Áma sipĩsipí náni pńá neri nĩmearí náni yayí éĩpa aṅĩnajowa áma íwí yarĩṅí wo nĩsanĩrĩ yarĩṅagi níwĩnĩróná yayí nero aĩ áma 99 “Ríxa wé rónĩṅwaénerĩnĩ. Nene sanĩṅí

imónipaxí meníní.” yaiwinarigíáyí nání anínajowa yayí yarigíámaní.’ seararíní.” uríniginí.

Ewayí ikaxí nigwí aná imónijo nániríní.

⁸ Ámí ewayí xwíyá axípi bí ripí uríniginí, “Apíxí wí nigwí wé wúkaú tñí nigwí wo nímíaperínáyí uyíwí nímíxároárimáná píraníní pía neri aní síyí niperí winímeaníniginí.

⁹ Níwinímeáriná xegí imáníní yarigííwamí tñí aní axí e nweagíáyo tñí ríaiwá re uríniginí, ‘Nigwí níni miápeáo ríxa meáagi nání níni tñí nawíní yayí oyaneyí.’ uríniginí.” Jisaso áamá íwí yarigíá o tíámíní barígíáyí nigwí miápeí yapí imónínagíá nání ewayí xwíyá apí nurí.

¹⁰ re uríniginí, “Nioní re seararíní, ‘Nigwí apíxí nímíaperí pía neri ámí meáo náníníní yayí éípa Goríxoyá anínajowa áamá íwí yaríní wo nísanírí yarínagi níwinínírá yayí e yarigíáriní.’ seararíní.” uríniginí.

Ewayí ikaxí niaíwí anínijo nániríní.

¹¹ E nurímaná ámí ewayí xwíyá re uríniginí, “Áamá wo xegí niaíwí oxí waú tñí

¹² —Xogwáo xanómí níwiápínímeáre re uríniginí, ‘Ápe, joxí nípeáná “Amípi omí wímiginí.” yaiwiarínípi ríxa niápei.’ uríagi xano ‘Amípi ríwéná yarí nímerí nioní wímiginí.’ yaiwiaríníyí ríxa awaúmi yarí numeírí míní níwimáná enáná

¹³ ríxa sía áríní óráná xogwáo o xegíní awí eámeámí neri nímeámí aní wímí ná jíamí nání nurí aní ayo níhwearíná uyíní neri xegí nigwí amípi xano winíyí xwírxwírfá ikíxeníniginí.

¹⁴ Xegí nigwí xwírxwírfá níkíxerí áamáyo níwiememáná enáná re eníniginí. Áamá aní ayo dányí aiwá nání díwí níkeamóníro yaríná o ríxa uyípeayo imóníní enagi nání o ení aiwá nání díwí níkeamónírí nání

¹⁵ nurí áamá aní ayo dányí womí nigwí omíní nání ríxíní uríagi o omíní Judáyí níní xwírfá winarínípi nání re uríniginí, ‘Gí omíníyo nání nurí gí odípíyo aiwá níwíí.’ uríagi

¹⁶ o nurí omíní e neríná ríxa agwí ení níwínáríagi aiwá pía odípi narínípi nípaxí wimóníagi aiwí áamá wí omí aiwá bí míní níwigíawixíní.

¹⁷ E enáná o ámí díní fá níxírí re yaiwiníniginí, ‘Gí ápoyá omíní wíarígíáyí níní aiwá apání nípírí nání múróíníagi aiwí nioní re níhwearí aiwá agwí nání nípeémíní ríyaríní?

¹⁸ Nioní níwiápínímeámí nurí gí ápomí re urémeámiginí, “Ápe, nioní íwí Goríxomí wíkaríri joxí síkaríri éaniginí.

¹⁹ Nioní naní mimónínagi nání síní díxí riwaxoní imónipaxí meníní. Joxí ‘Gí omíní níiaríníoxíní imóníníoxíní.’ nírei.” Ápomí e urémeámiginí.’ níyáiwí

²⁰ níwiápínímeámí xano tñí e nání nurí nurí ríxa aní e bání xano xegí xewaxo jííwo barínagi níwinírí wá níwianírí mírí nurí nímakíkíyirí kíyí míaúnáná

²¹ xewaxo re uríniginí, ‘Ápoxíní, nioní Goríxomí íwí wíkaríri joxí síkaríri enáriní. Nioní áamá naní mimónínagi nání síní díxí riwaxoní imónipaxí meníní.’ uríagi aiwí

22 xano omiñf wiariğfáyo ríaiwá re uriniginini, ‘Soyíné rapirapí imirñf mimóniñú aññi nimeámi nibiri uyirfpoi. Omi okiyá numeríná wé ramaxí wá wéyo uyiráiro sikwí sú uyiríro époi.’

23 E nemána burimákaú sipíkí ikwaní imónariño nimeámi nibiro pikípoi. Nene ninirane iwo nání yayf oyaneyi.

24 Nigí iwí ro penóniñf imóniño ámnñf wiápnimeañi. “Anññiginini.” yaiwiagwá ro ámi neaímeáagi nání yayf yani aiwá oimixaneyi.’ urfagi awa o uríipa nero ríxa aiwá riyamí nero yayf seáyimi dání néra waríná re eniginini.

25 Xewaxo xámiño omiñfyo yariními dání nibiri ríxa añf tñf e añwi e dání wenñf éyí winiginini. Soní ríro siminñf ero yarinagfa nwiniri

26 omiñf wiariğfá womí ríaiwá nuriri o ríxa añwi e bání re uriniginini, ‘Ayí pí nání neri rariñi?’ urána

27 o re uriniginini, ‘Dixí rigwáo ríxa rémónapiñi. O rññf wí mimeá naño emeago dixí ápomí wimeáagi nání o burimákaú sipíkí ikwaní imónariño pikíñi.’ urána

28 o wikí nóniri mipáwipaxí nwinimóniri wáf e rojáná xano nipeyari piyipiýf xwiýfá urfagi aiwí

29 xanomí mixí nuriri re uriniginini, ‘Nioni rínáñññf nimóniri omiñf siaríná xwiogwí obaxí nímuroaríná sekaxí amípí joxí nríyyf nání nioni wí mriwiákiñarini. E neri aí nioni gí nkumixiniri emeariñáyf tñf yayf yani nání memé miá aí wo mniapiññi.’

30 Nioni mniapiña neri aiwí dixí riwaxo, apixí iyf ede dání oikixeariğfíwa tñf nemeríná dixí nigwí xwé nowariño nání burimákaú sipíkí ikwaní imónariño apání upikíñi.’ urána

31 xano re uriniginini, ‘Gí iwoxiní, “Nioniyáyf wí ámi o nirápníññi.” miyaiwipani. Joxí íníná nioni tñf ñweariñoxi amípí áponiyáyf nñf dixññi.’

32 E neri aí dixí rigwáo penóniñf imóniño ámnñf wiápnimeañi. “Anññiginini.” yaiwiagwáo ámi neaímeáagi nání “Yayf mepa oyaneyi.” rísimónarini? Oweoi, xe yayf oyaneyi.’ uriniginini.” Jisaso Parisiowa “None xiráxogwáowau xiráóniñf imóniñagwi nání ríxa neararini?” oyaiwipoyiniri nání ewayf xwiýfá api uriniginini.

16

Ewayf ikaxf bosíwí dñf émf saímí moño nánirñi.

1 O ewayf xwiýfá ripí eni xegí wiepisariñowami nuriri re uriniginini, “Ámá amípí nñf mímuróniñf wo o xegí bosíwo nání ámá wí nibiro áwanf re urigfawixini, ‘Dixí bosíwo dixí iyfá ía amípí xwírfá ikixearini.’ urfagfa

2 o bosíwo nání ‘Obini.’ nuriri o ríxa bání re uriniginini, ‘Pí éagi nání joxí nání xwiýfá wí rariñagfa wianiginini? Amípí nioniyá joxí nñimeiríná arige nñimeia warinini? Amípí nioniyá pñf nñnwiárimí uri nání nñf ía nrorí bikwíyo niñwiráñri niapeti. Joxí siní gí bosíwí nimóniri ñweariméini.’ urfagi

3 bosíwo nuri re yaiwiniginini, ‘Nioni bosíwí roariñáyf boso “Joxí kikiáf ui.” níránáyf arí emáfáñi? Bosíwí nimóniri yariñaóni xwíá nñmiríná ení meánf emáfáñi? Rixiñf nura nuríná ayá ninínfáñi?’ niyaiwirí

⁴ re yaiwiniginini, 'Ai, pí pí éimiginiri rixa nijá imóninini. Gf boso "Joxi kikiá ui." niranáyf áma niont wigf anfyo nánt anant nímimnínífrt nánt pí pí éimiginiri rixa nijá imóninini.' niyaiwiri

⁵ áma o xegf boso nigwf wayá ríwéná niapfrixiniri winfyo 'Bípoi.' nuriri awa rixa báná xámi bfómi re uriniginini, 'Gf boso pí siapinjf nánt ríwéná rirápinfárinif?' uríagi

⁶ re uriniginini, 'Werixf sixf ininjf díramixf 100 niapinjf nánt xixeni axfpi nirápinfárinif.' uríagi bosíwo re uriniginini, 'Díxf bkwf nigwf nánt jwirárarinfnami nímeari éf njweámáná werixf sixf ininjf díramixf 100 nánt eáninje níkwíriri 50 jwirárei.' nuriríná xfo eni bosoyá bkwfyo axfpi díramixf 100 nánt eáninjfpi níkwíriri ámi 50 jwiráriniginini.

⁷ Áma ámi wo báná bosíwo yarínjf re winiginini, 'Gf boso joxi siapinjf ararinini?' uríagi o re uriniginini, 'O wítf íá 1000 niont niapinjf nánt xixeni axfpi nirápinfárinif.' uríagi bosíwo re uriniginini, 'Díxf bkwfyo wítf íá 1000 nánt jwirárininje níkwíriri wítf íá 800 jwirárei.' nuriríná bosoyá bkwfyo eni níkwíriri axfpi njwiráriniri womi womi nfni e néra uniginini.

⁸ Boso xegf yapf wíwapiyarínjf bosíwo nánt 'O "Niont onímimnínípoi." niyaiwiri e érinif.' rarínagfa aríá e níwiri o nánt 'Dínjf émi saímí monorinif.' niyaiwiri seáyf e umeniginini." Jisaso ewayf xwíyá apí nuriri wiepísarínfyo ámi bí rípi uriniginini, "Áma agwi ríná amípi xwíá tfyo wenjpi nánt dínjf níkwíro ro yarígáyf wigf wíníyf tñi níniróná dínjf émi saímí nimoro nero nánt áma niont dínjf níníkwíro ro yarígáyo seáyf e imóniníoi.

⁹ Ayínání re seararinini, 'Nígwípi áma wí apí tñi sípi imíxarígá aiwi soyíné uyípeayf wí negf níkumíxiniri emearinjawíninjf imónipíri nánt nígwípi tñi arírá wírixini. E nerínáyf ríwéná sfá yoparíyimi nígwí nánt rixa anípa imónáná Goríxo soyíné xegf anj iníná jweapírfá nánt enfyo páwipírfá nánt seamímínínfárinif.' seararinini.

¹⁰ Áma omínjf onímíápia neríná pírárinjf dínjf níkwíro ro xixeni yarígá gíyf gíyf xwé eni xixeni yarígárinif. Áma omínjf onímíápia neríná dínjf níkwíro ro mé ámayá sñwíyo dání níwiepísiro omínjf yarígá gíyf gíyf omínjf xwé nánt aí axfpi yarígárinif.

¹¹ Ayínání nígwí áma wí nímearo ayf tñi sípi imíxarígáyf soyíné nígwí ayf aí tñi ámayo mñi mñwipa ero arírá mñwipa ero nerínáyf 'Goríxo anant xegf amípi nanj anfnami wenjyf none pírárinjf umeianfwá nánt neaiapínfárinif.' riyaiwiaríníoi? Oweoi.

¹² Soyíné amípi áma woyáyf sñwí muwínaxídipa nerínáyf omínjf soyínéyápi mepírfáyf go seaiapínfárinif? Oweoi.

¹³ Áma wo áma waúyá xínáíninjf nimóniri omínjf wiipaxf meninif. E nerínáyf wíomi dínjf sixf nuyiri wíomi dínjf peá nímori nerí wíomi pírárinjf ayá tñi níxídíri wíomi peayf níwianiri eniníoi. Soyíné nígwífyá omínjf wiíariníninjf nimóníro 'Nígwí wí mñímúropa oeni.' niyaiwirínáyf, Goríxoyá omínjf wiíarinjf woxíninjf imónípaxf meninif." uriniginini.

Jisaso xwíyá urínjyf wí nánirínif.

¹⁴ Jisaso xegf wiepísarínjowami e uraríná Parisiowa —Awa nígwí nánt xwapf wimónarinjowarinif. Awa aríá e níwíroná dami dání ríperírf umeararínagfa

15 Jisaso e n̄wɪnɪrɪ re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Soyɪné áamá sɪŋwɪyo dání ‘Wé rónɪŋwáonerɪnɪ.’ n̄rɪro yapɪ n̄wiepɪsiro rarɪgɪoyɪné aɪ Gorɪxo amɪpɪ segɪ xwɪoxɪyo ínɪmɪ imónɪŋpɪ nɪpɪnɪ nɪjɪá imónɪnɪ. Amɪpɪ nánɪ áamá ‘Rɪpɪ ayá tɪŋpɪ imónɪnɪ.’ rɪápiyɪ Gorɪxoyá sɪŋwɪyo dání xwɪrɪá winarɪŋyɪ imónɪnɪ.

16 Gorɪxo Ebɪrɪfamo xɪomɪ dɪŋɪ n̄wɪkwɪrorɪ píránɪŋɪ xɪdarɪŋagɪ nánɪ re urɪŋɪnɪgɪnɪ, ‘Dɪxɪ seárɪawé áamá obaxɪ nɪmóga úfáyɪ gɪ ayá tɪŋɪnɪŋɪ nɪmóga upɪrɪárɪnɪ.’ urɪŋɪ ɛŋagɪ nánɪ Moseso tɪnɪ wɪá rókiamoagɪáwa tɪnɪ apɪ nánɪ Bɪkwɪyo n̄rɪro eagɪárɪnɪ. Seyɪné pɪné apɪ nɪsearɪwapiya bɪgɪárɪnɪ. E nerɪ aɪwɪ Jono wayɪ n̄neameaia unjo n̄rɪmórɪná xwɪyɪá yayɪ seainɪpaxɪpɪ re searayɪŋɪnɪgɪnɪ, ‘Seyɪné Gorɪxoyá xwɪoxɪyo páwɪpɪrɪ nánɪ fɪwɪ yarɪgɪápi rɪwɪmɪnɪ nɪmamoro nɪsanɪro ŋweáfrɪxɪnɪ.’ searayɪŋɪnɪgɪnɪ. Áamá nɪnɪ anɪ ayómɪnɪ ɛŋɪ tɪnɪ óf nɪmóga páwɪanɪro yarɪŋjo.

17 E nerɪ aɪwɪ amɪpɪ nɪnɪ Moseso tɪnɪ wɪá rókiamoagɪáwa tɪnɪ Gorɪxoyá Bɪkwɪyo eagɪápi bɪ onɪmiápi aɪ surɪmá imónɪnɪámánɪ. Awa n̄rɪro eagɪápa xɪxɛnɪ imónɪnɪárɪnɪ. Anɪna tɪnɪ xwɪá rɪrɪ tɪnɪ ananɪ anɪpá nɪmónɪrɪ aɪwɪ Bɪkwɪ Gorɪxoyá ŋwɪ ikaxɪ eánɪŋpɪ anɪpá imónɪpaxɪ menɪnɪ.

18 Go go xegɪ xiepɪ xámi meanɪmɪ emɪ nɪmorɪ ámi wɪnɪ nɪmearɪnáyɪ ayɪ fɪwɪ inarɪŋɪ. Go go apɪxɪ áamá wo nɪmearɪ emɪ monɪmɪ nɪmearɪnáyɪ ayɪ ɛnɪ fɪwɪ inarɪŋɪ.” urɪŋɪnɪgɪnɪ.

Rasaraso tɪnɪ amɪpɪ mɪmúrónɪŋo tɪnɪ nánɪrɪnɪ.

19 Jisaso áamá ayo re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Áamá wo amɪpɪ mɪmúrónɪŋo —O nɪgwɪ xwé tɪgɪáwa rapɪrapɪ awɪaxɪnɪ yɪnarɪgɪápa ínɪnɪ rapɪrapɪ ayá rɪŋɪnɪ nɪyɪnɪrɪ sɪá ayɪ ayo aɪwá nanɪŋnɪ nɪnɪrɪ anɪŋɪ sɪrɪ munɪ ŋweanɪáná

20 áamá wa wigɪ áamá wo xegɪ yoɪ Rasarasoyɪ rɪnɪŋo —O uyɪpeayɪ imónɪŋáná uranɪ xegɪ wɪ pɪpɪrɪmɪó ɛŋorɪnɪ. Omɪ nɪmeámɪ nɪbɪro amɪpɪ mɪmúrónɪŋoyá ákɪŋá fɪwɪ e wɪrɪrɪgɪorɪnɪ.

21 Amɪpɪ mɪmúrónɪŋo íkwɪanɪwɪyo éf nɪŋwearɪ aɪwá nɪnɪrɪ yunɪpia píeróyɪ uranɪ tɪŋo ‘Mɪmeánɪ oemɪnɪ.’ nɪyaiwɪrɪ yarɪná sɪwɪ wɪ nɪbayɪro xegɪ uranɪyo aɪwɪ meayɪgɪawɪxɪnɪ.

22 Uyɪpeayo rɪxa nɪpéagɪ anɪŋajɪ Gorɪxoyáyɪ oyá dɪŋpɪ nɪmeámɪ nɪyɪro Ebɪrɪfamo tɪŋɪ e wárɪgɪawɪxɪnɪ. Amɪpɪ mɪmúrónɪŋo ɛnɪ péagɪ omɪ ɛnɪ xwɪá n̄weyárɪmáná ɛŋáná

23 o rɪá anɪŋɪ wearɪŋyɪyo dání rɪnɪŋɪ xáɪwɪ inarɪná sɪŋwɪ anaúfɪyɪ wɪnɪŋɪnɪgɪnɪ. Ebɪrɪfamo ná jɪamɪ ŋweanɪáná Rasaraso xɪo tɪámɪnɪ kɪnɪmónɛnapɪŋagɪ n̄wɪnɪrɪ

24 rɪáɪwá re urɪŋɪnɪgɪnɪ, ‘Arɪo Ebɪrɪfame, rɪá tɪ mɪmenɪŋwɪ ayɪkwɪ mɪnɪrarɪnɪnɪ. Rasarasomɪ re urowárɛnapeɪ, ‘Wé sɪmɪpɪnɪ inɪgɪyo igɪá neámáná aɪwɪ imɪŋɪ urɪnɪ nánɪ wikwɪárai.’ urowárɛnapeɪ.’ urɪagɪ aɪ

25 Ebɪrɪfamo re urɪŋɪnɪgɪnɪ, ‘Arɪoe, joxɪ sɪnɪ sɪŋjoxɪ nɪŋwearɪná amɪpɪ nanɪŋnɪ sɪmearɪ Rasarasomɪ sɪpɪnɪ wɪmearɪ yagɪrɪnɪ. E nerɪ aɪwɪ agwɪ o sa kɪkɪfá yarɪná joxɪ rɪnɪŋɪ nánɪ nɪwieánɪrɪ ŋweanɪnɪ.

26 Rɪpɪ ɛnɪ pɪŋɪ earɪrɪ segɪ tɪámɪnɪ eadɪrorɪ negɪ tɪámɪnɪ eadɪrorɪ ɛŋagɪ nánɪ seyɪné wɪ nene tɪámɪnɪ mɪxemónapɪpaxɪrɪnɪ. Nene ɛnɪ wɪ seyɪné tɪámɪnɪ mɪxemónapɪpaxɪrɪnɪ.’ urɪagɪ

27 rɪá xáɪwɪ weánarɪŋo re urɪŋɪnɪgɪnɪ, ‘Nɪonɪ tɪámɪnɪ Rasarasomɪ re nánɪ urowárɛnapɪpaxɪ mepa ɛŋánáyɪ, waunɪ rɪxɪŋɪ re orɪrɪmɪnɪ, ‘Gɪ ápoýá anɪmɪnɪ urowáreɪ.’ orɪrɪmɪnɪ.

²⁸ Gí níríxímeáowa wé bî nîpîni imónigíáwa nionî rîniñî meaarîñá rîmî dâni bipîrixîni Rasaraso xwiyá nîjía wino uowáreî.' uríagî aiwî

²⁹ Ebîríamo re urîñinigîni, 'Awa rîwamîñî Moseso nîrîrî eanî tîni wía rókiamoagíáwa nîrîro eagíá tîni ananî íá nîroro nîjía imónipaxîrîni. Xwiyá apî rîniñîpîmî ananî aríá wírîxîni.' uríagî aí

³⁰ ríá xáiwî weánarîño re urîñinigîni, 'Aríto Ebîríame, xwiyá apîmî aríá umónipaxî menagî nânî rîrarîñîni. Ámá piyî wo nîwiápîni meari nîjía wíanáyî, ananî aríá nîwîro nîsanîro ñweapaxîrîni.' uríagî aí

³¹ o re urîñinigîni, 'Xwiyá Moseso nîrîrî eanîpî tîni wía rókiamoagíáwa nîrîro eagíápi tîni aríá mumónîpa nerónáyî, ámá piyî wo nîwiápîni meari nîjía wîmîniñî yarîñagî aí ayî aríá wî wîpaxî menîni.' urîñinigîni." Jisaso xwiyá apî e urîñinigîni.

17

Íwî oépayîniñî wîwapiyarîgíáyî nânî urîñî nânîrîni.

¹ O xegî wiepîsarîñowamî re urîñinigîni, "Ámá wî wî íwî oépayîniñî iwamíto nîwîwapiyipîrîa aiwî ámá e wîwapiyíáyî aweyî! Sía wîyi ayî majía worînfárîni. Ayî xeanîñî ríá tîñî wímeaníá enagî nânî dîñî sipî wíwîniñîni.

² Ayî niaíwî rîpiamî nionî dîñî nîkwîroanîro yarîgíápiamî pírfî wiaikianîro nero íwî oépayîniñî wîwapiyarîná Gorîxo 'Ayî xwiyá mayîrîni.' mîrî rîxa nîpémáná enáná rîniñî xwé winíárîni. Sîni niaíwîpiamî íwî nânî mîwiepîsipa enáná ámá wa ayo íá nîxero sîñá xwé wo sîñwî tîni gwî nîjárîro rawîrawáyo nîmamówârîrínáyî, sipî enagî aiwî rîniñî Gorîxo wîmîniñî enîpîniñî imónîñîmanî.

³ Ayínânî píranîñî éríxîni.

Íwî sífpî yokwarîmî nîwiirîná epaxîpî nânîrîni.

"Joxî ámá wo, Gorîxomî nîxídrî nânî rîrîxímeá imónîño íwî síanáyî mîxî urîrîxîni. O rîxa dîñî neyîrorî nîsanîrî nerînáyî íwî sífpî yokwarîmî nîwiirî 'Ananîrîni.' urîrîxîni.

⁴ O íwî nîsîrî piaxî weánarîñagî nânî nîbîrî 'Rîxa dîñî neyîrorî íwî ámî wîni simíámanî.' rîrémeááná joxî yokwarîmî nîwiirî 'Ananîrîni.' urîrîxîni. Sía axîyimî o sífpa axîpî wé wîúmî dâñî waú rîrémeaayíánáyî, joxî enî yokwarîmî wiayîrîxîni." uríagî

⁵ wáí wurîmeiarîgíáwa Ámínáomî re urîgíawîxîni, "Joxî dîñî rîkwîroarîñwáyî ámî bî dîñî rîkwîroanî nânî neaiî." uríagíá

⁶ Jisaso re urîñinigîni, "Soyîné nîjîárîni. Masîté aiwá siyî negî omîñîyo íwî urarîñwáyî aga onîmiápiá nerî aiwî segî dîñî nionî nânî nîkwîroarîgíáyî ayîniñî nerînáyî, 'Íká xé roxîni nîyoámîga rawîrawáyo e dâni roî.' uránáyî ananî aríánîñî seainíárîni. Amîpî 'Nionî epaxîmanî.' yaiwiarîgíá aí ananî epîrfárîni.

Ewayî ikaxî omîñî wîiarîgíáyî nânîrîni.

⁷ "E nerî aí soyîné woxî díxî rînániñî nimónîrî omîñî siiarîñî wo xwía nîmîrî yunî íkikémî yarîñe dánîranî, sipîsipî píranîñî nîméra warîñe dánîranî, pîni nîwiárîmî nîbîrî rémónapáná joxî 'Ayá tîni anîñî nîwiapîrî nîñweari aiwá neî.' urîréni? Oweoî, o sa díxî rînániñî omîñî siiarîño enagî nânî

⁸ xámi re uriríni, 'Amíná aiwá ríá niniyeairi dxi rapirapí nífkiyini; máná aiwá nixerí niapáná nioní iniigí niri aiwá niri nemáná enáná joxi ríwíyo níríni.' uriríni.

⁹ O joxi sekaxɪ urɪɪpi tɪni xixeni siáná omɪ weyɪ umeriréini? Oweoi, dixɪ omɪnɪ siariŋo enagɪ nánɪ yayɪ wiriméini.” Jisaso ewayɪ xwiɪyá api nuriri

10 re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Gɪ seaiɛpɪsarɪŋaoyɪné enɪ sekaxɪ amɪpɪ nionɪ searɪáyɪ
xɪxɛnɪ nerɪnáyɪ seáyɪ e mimónɪpa nero re rɪrɪxɪnɪ, ‘None xɪnáiwanénɪŋɪ
nimónɪrane oyá omɪŋɪ wɪiarɪŋwáonɛnɪrɪnɪ. Omɪŋɪ negɪnɪ nearɪyɪnɪ
ɛŋwárɪnɪ.’ rɪrɪxɪnɪ.” urɪŋɪnɪgɪnɪ.

Peyiyf tfgáa wé wúkaú nanf imixinf nánrini.

¹¹ Jisaso Jerusaremĩ nánĩ nurĩ Gariri pĩropenĩsĩ tĩnĩ Samaria pĩropenĩsĩ tĩnĩ midĩmidání enáná o áwinĩmanĩ nĩpurĩná

¹² aní bimi rémóáná áamá wé wúkaú peyíyí tígíáwa ná jámí nírómáná

¹³ r'aiwá re ur'ig'awixini, "Jisasoxi, neg' neamemeari:noxini, none nani wá orunini." ur'ag'á

¹⁴ o siŋwí nîwînrîná re urîŋnigîni, “Soyîné nuro apaxîpânîŋî imónigîáwami siwá winaúpoi.” urîagî awa siŋî óŋ e warîná re enînigîni. Wigî wará nanî imónîŋnigîni.

¹⁵ Nanɣ imónáná awa wo wenɣɣ inɣyɣ winɣɣnigini. Xegɣ wará nanɣ imónɣagɣ nɣwinɣɣ nɣkɣimónɣmɣ nuri Gorixomɣ yayɣ numerɣná rɣaiwánɣɣ nɣra nuri

¹⁶ Jisasoyá sɪkwɪ tɪŋɪ e nɪpʰkɪnɪmearɪ omɪ yayɪ wɪŋɪnɪgɪnɪ. Ámá oyɪ Samariayɪ worɪnɪ.

¹⁷ O yayí wiaríná Jisaso áamá e rówapigíáyo re uriniginini, “Áamá wé wúkaú naní imóníawixini. Wíá giminirini?”

¹⁸ Pí nání áamá anj mídánj roní Gorixomí yayí umemíní bínj? Wá Judayowa ámi mibípa pí nání éoi?" nuríí

¹⁹ Samariaomí re uowáríniginí, “Níwíápínimeámí uí. Joxí díní níníkwírorínípímí dání eríkiemeáníní.” uowáríniginí.

“Gíná Goríxo xwioxíyo mímeámí nerí neamejweaníárín?” urígá náníríní.

²⁰ Parisiowa “Gor+xoyá dñf tññí áamá nene yeáyf neayimixemeanfa nání gíná arfowayá xwíá piaxíyo dání iwiaronfárfani?” n̄yayiwiro Jisasom̄ yarñf re wigfawixññí, “Gorixó xwioxíyo m̄meám̄ nerí neamenweanfápi gíná imónñfárfani?” Yarñf e wíagfá nání o re urññigññí, “S̄m̄majónñf seainarfná sñw̄f n̄wññir re rípfáfamant̄, ‘Gorxó xwioxíyo m̄meám̄ nerí neamenweanfápi ríxa ríyfrññí.’ rípfáfamant̄.” nuríñf

²¹ “Ámá Gorixoya dínj t́nı́ yeáyı́ neayımı́xemeanı́fa nánı́ arı́owayá xwı́fa piaxı́yo dání iwı́aronı́ı́oyı́ rarı́ı́wáo negı́ t́nı́ áwını́mı́ re riwo rı́ronı́?” oy-aiwı́poyını́rı́ re urı́ı́nı́nı́nı́, “Wı́ re rı́pı́rı́famanı́, ‘Sı́ı́wı́ wını́poyı́. Rı́yı́rını́. Sı́ı́wı́ wını́poyı́. Jı́ı́yı́rını́.’ rı́pı́rı́famanı́. Ayı́ rı́pı́ nánı́ seararı́ı́nı́. Gorı́xo xwı́oxı́yo mı́meamı́ neri seameı́ı́wéawını́ı́nı́rı́ yarı́ı́o rı́xa seyı́né t́nı́ áwını́mı́ re ronı́ enaqı́ nánı́ rarı́nı́.” nurı́ı́

²²xegí wíep+saríjowamí re uríjínigínt, “Ríwéná soyíné ‘S’á áamá imóníjō ámí sijnáni nimónírtí emen’áyi anjíní oimóníní.’ yaiwíp+ríá aiwí anjíní imóníagi sijnwí winí+pírfámani.

23 Ámá wí nioní nání ‘Sìḡwí wínf̣oyí. Jííworíní. Sìḡwí wínf̣oyí. Rííworíní.’ searánáyí, nepa neararínjóní nùní muxídípa éf̣ríxíní.

24 Ápianḡwí neríná wíá anj íkwíróńḡ nímíní ókíarínḡpa ámá imónínjáoní nìweapíríná ámá nńńyá sḡwíyo dání sḡjání imónímíá enjagí nání nùní mupa éf̣ríxíní.

25 Xámí ámá agwí ríná ḡweagf̣áyí ríwí nímóáná nioní rńńḡf̣ xwé wí meámf̣áríní.

26 Ámá enjíná Nowao tńḡf̣ íná néra wagf̣ápa ámá imónínjáoní weapímíní yarf̣íná axf̣pí epf̣ṛf̣áríní.

27 Ayí ‘Goríxo iníḡf̣ waxf̣ tńí xwírf̣á wí nealkíxenf̣ámaní.’ nìyaiwíro o nání dńḡf̣ peá nímoro aiwá nĩro iníḡf̣ nĩro néra nuro apíxí nḡwírf̣ára uro níméáḡa uro yarf̣íná Nowao ríxa sḡp̣x̣f̣yo ínīmí páwíáná re enjínigíní. Iníḡf̣ waxf̣ xwé nĩróḡa nìwiáp̣nīmearí oxí apíxí nńń iníḡf̣ namíḡawíxíní.

28 Nowao tńḡf̣ íná dání ná ríwíyo Roto tńḡf̣ íná ení Sodómí ḡweagf̣áyí axf̣pí e yagf̣áríní. Ayí ení Goríxo nání dńḡf̣ peá nímoro aiwá nĩḡa uro iníḡf̣ nĩḡa uro nero amípí ḅí ḅí nĩḡa uro omínḡf̣ néra uro anj nímĩra uro yarf̣íná re enjínigíní.

29 Sf̣á Roto Sodómí pńńí nìwiárīmí éf̣ úf̣yīmí Goríxoyá dńḡf̣ tńńí rf̣á tńńí sḡḡá tńńí anḡnamí dání nĩpiérórí ámá anj apīmí ḡweagf̣áyí nńńí rf̣á nḡńḡnigíní.

30 Ríwéná ení ámá axf̣pí e néra nuro ‘Goríxomí xewaxo nìweapínf̣ámaní.’ nìyaiwíra warf̣íná ámá imónínjáoní sḡjání imónímíf̣áríní.

31 Sf̣á ayīmí ámá anj pákíkí nímĩrĩḡa peyínf̣yo seáyí enjwámí ḡweagf̣á ḡíyḡ ḡíyḡ nìwep̣nĩro ‘Nĩḡf̣ iyf̣á f̣á anj xwíá enjwámí wenḡyḡf̣ níméámí éf̣ ounmíní.’ nìyaiwíro mĩpáwĩpa éf̣ríxíní. Aiwá omínḡf̣yo yarf̣íḡá ḡíyḡ ḡíyḡ ení wĩḡf̣ amípí meaanĩro nání ámí anj tńḡf̣ e nání mupa éf̣ríxíní.

32 Rotómí xiepí nání dńḡf̣ oseainíní. Í xegf̣ iyf̣á f̣á amípí nání dńḡf̣ sḡpí wíagí nĩkínímónĩrĩ wenínḡf̣ éf̣yí re enjínigíní. Nĩperí sf̣ḡá imónínḡnigíní.

33 Ámá xegf̣ amípí dńḡf̣ tńḡḡp̣ náníní dńḡf̣ móf̣ go go o dńḡf̣ nìyīmínḡf̣ imónínḡf̣ anínḡf̣ ḡweanf̣á nánĩp̣ sḡxí ínínf̣ámaní. Ámá xegf̣ amípí dńḡf̣ tńḡḡp̣ nání aí ‘Pí enínjoi!’ yaiwíf̣ go go o dńḡf̣ nìyīmínḡf̣ imónínḡḡp̣ anínḡf̣ ḡweanf̣á nání sḡxí ínínf̣áríní.

34 Sf̣á ámá imónínjáoní weapímíf̣ayīmí ámá waú anj íkwianḡwíyo sá wenáná Goríxoyá anḡnajowa wífo, Goríxomí dńḡf̣ wíkwíroarínjómí nìwirímearo wífo dńḡf̣ mĩwíkwíroarínjómí e wáripf̣ṛf̣áríní.

35 Ayīmí apíxí wĩpaú ení pĩrawá yuní ikíxémí yarf̣íná wíf̣īmí nìwirímearo wíf̣īmí e wáripf̣ṛf̣áríní.

36 [Ámá waú ení omínḡf̣yo yarf̣íná wíf̣ómí nìwirímearo wíf̣ómí wáripf̣ṛf̣áríní.”] Jisaso e urf̣agí

37 xegf̣ wĩepĩsarínjowa re uríḡf̣awíxíní, “Ámínáoxíní, joxí neararínḡp̣ ḡīmí imónínf̣áríní?” urf̣agf̣á Jisaso “O weapínf̣e nání ámá áwanḡf̣ wí nearípaxf̣ meníní. Ámá nńń sḡḡwí tńńí wínĩp̣f̣ṛf̣áríní.” oyaiwĩp̣oyínĩrĩ ewayf̣ xwíyíá re urínḡnigíní, “Píyḡ wenḡ apurí obaxf̣ pénarínṛṛíní.” urínḡnigíní.

¹ Jisaso xegí wiepísaríñowa Goríxomí xwíyíá rírímí níwíríná aníñf winíagí píní wíarípíríxínírí ewayí xwíyíá bí nurírí

² re uríñínigíní, “Aní bímí opisí aníyo dání xwíríxí eyeyírómí yaríñf wo —O Goríxo nání wáyí mepa erí ámá níníyo díñf sípí míwípa erí yaríñoríní.

³ Omí apíxí aní wí —Í ení aní apímí dáníríní. Í íníná o tññf e nání nítbayírí re urayíñínigíní, ‘Ámá nííní píné nímeararígíáyí joxí tñní níroraí sañf nínírápírí xwíríxí bí oyaiyí.’ urayíagí aí

⁴ o ‘Sañf murápipa oemíní.’ níyaiwía núísáná ríwéná í nání ríxa aníñf winíagí re yaiwíñínigíní, ‘Nioní Goríxo nání wáyí mé nerí ámáyo díñf sípí míwíaríñáoní aíwí

⁵ apíxí aní í aníñf nimoayaríñagí nioní í aníñf míní bayaríná aníñf níníñgínírí ímí oumearómíní.’ yaiwíñínigíní.”

⁶ Jisaso ewayí xwíyíá e nurírí re uríñínigíní, “Ámá xwíríxí eyeyírómí yaríñf sípío enípi nání díñf mópoyí.

⁷ O ámá sípío aíwí apíxí aní íníná bayaríñagí nání sañf urápiníñgíní. Goríxo ámá óñíñf wí mimóníñagí aí re ríyaiwíaríñot, ‘Goríxo ámá xfo xegíní eyíroníyí omí árfwíyiraní, ikwáwíyiraní, “Joxí sañf nearápeí.” urayarínáyí o kíkíá néra núísáná ná ríwíyo dání sañf urápiníñgíní.’ ríyaiwíaríñot?

⁸ Oweo! ‘Aníñí sañf urápinífáríní.’ seararíñíní. E nerí aíwí ámá imóníñáoní níweapíríná ámá síní díñf níníkwíróro yaríñagíá síñwí wínímífáríani? Ríxa píní níníwíarímí waríñagíá wínímífáríani? Ayínání píráñíñf díñf mópoyí.” uríñínigíní.

Ewayí ikaxí Parisio tñní takísí nání nígwí uráparíño tñní náníríní.

⁹ O ewayí xwíyíá rípi ení waní díñf níkwíróñíro “None wé róníñwáoneríní.” yaiwíro ámá wíyo peayí níwianíro “Sípiowaríní.” yaiwíro yarígíáyo nuríríná re uríñínigíní,

¹⁰ “Ámá waú —Wífo Parisioríní. Wífo takísí nání nígwí nearáparíñoríní. Awaú Goríxomí xwíyíá rírímí wianírí nání aní Goríxo nání naníwí rídiyowá yarígíwámí nání axíná nuri

¹¹ Parisio xegípi aníwí e nírómáná xegí díñf tñní ínímí dání re rírímí winíñgíní, ‘Goríxoxíní, nioní ámá wa yapí sípíoní menjagí nání yayí osímíní. Wa yapí ámáyo fíwí uráparíñáonímání. Wa yapí ríkíkírífo yaríñáonímání. Wa yapí apíxí tñní fíwí inaríñáonímání. Takísí nání nígwí nearáparíñf dao yapí mimóníñgíní. Ayínání yayí osímíní.

¹² Sabaríá ayí ayo sfá wíyaúmí aíwá ñwíá ñwírárínaríñáoníríní. Amípi nioní meááyí ení yaní nimerí wé wúkaú enáná wo joxí nání taríñáoníríní.’ Parisio Goríxomí e uraríná

¹³ takísí nání nígwí uráparíño ná jíamíní e nírómáná piáxí weánaríñagí nání síñwí nímíeyoarí anínamí maní ayá íá níxírínímáná Goríxomí rírímí re winíñgíní, ‘Goríxoxíní, nioní fíwí yaríñáoníríní. Wá níwíaneí.’ uríñínigíní.” Jisaso ewayí xwíyíá e nurírí

¹⁴ re uríñínigíní, “Ámá o Goríxoyá síñwíyo dání wé róníñf nímónímí xegí aní e nání úagí aíwí wífo wé róníñf mimóníñgíní. Ámá go go xewaníño seáyí e menífoyí Goríxo xwífámí imíxínífáríní. Go go ‘Sípíoníríní.’ níyaiwírí ínímí imóníoyí Goríxo seáyí e umenífáríní.” uríñínigíní.

Niaíwí onímiápiamí wé ikwíkwíarímí ení náníríní.

15 Wiep̄sar̄iṇṇowa áamá wí wiḡí niaíw̄p̄iam̄ Jisaso wé owikw̄iár̄in̄r̄i n̄imeám̄ bar̄iṇṇaḡa n̄w̄in̄ro “N̄imeám̄ m̄ib̄ip̄an̄i.” uran̄ro yar̄iṇṇaḡa Jisaso s̄iṇw̄í e n̄w̄in̄r̄i

16 niaíw̄p̄iam̄ rf̄aiw̄á “B̄ipoyi.” nur̄r̄i wiep̄sar̄iṇṇowam̄ re ur̄iṇṇiḡin̄i, “Áamá niaíw̄ on̄im̄iápiá xan̄yaúm̄ d̄iṇṇ̄ n̄w̄ikw̄íroro yar̄iḡápa Gor̄ixom̄ d̄iṇṇ̄ w̄ikw̄íróf̄áȳ o xw̄iox̄ȳo m̄imeám̄ ner̄i pírániṇṇ̄ umen̄ṇewan̄f̄a en̄agi nán̄i niaíw̄ r̄ip̄ia xe ob̄ipoyin̄r̄i s̄iṇw̄í win̄ipoyi. P̄f̄r̄i m̄iw̄iaik̄ipa époyi.

17 ‘Áamá go go niaíw̄ on̄im̄iápián̄iṇṇ̄ mimón̄ipa er̄i Gor̄ixom̄i yeáȳf̄ mur̄in̄ipa er̄i ner̄fnáȳf̄, oyá xw̄iox̄ȳo wí n̄ipáw̄iro ṇweap̄r̄f̄áman̄i.’ searar̄iṇṇ̄i.” ur̄iṇṇiḡin̄i.

Amipí m̄imúrón̄iṇṇ̄ wo yar̄iṇṇ̄ win̄ip̄i nán̄in̄i.

18 Judaȳf̄ áminá wo n̄w̄imear̄i yar̄iṇṇ̄ re win̄iḡin̄i, “Near̄ewap̄iyar̄iṇṇ̄ nan̄ox̄in̄i, nion̄i pí ner̄fná d̄iṇṇ̄ n̄iȳim̄iṇṇ̄ t̄f̄ṇáon̄i an̄iṇṇ̄ íníná ṇweám̄fa nán̄i imón̄im̄f̄ár̄in̄i?” yar̄iṇṇ̄ e w̄iaḡi

19 Jisaso áamá o “X̄fo en̄i nan̄o en̄agi nán̄i Gor̄ixo t̄n̄i x̄ixen̄i imón̄iṇṇ̄or̄an̄i?” oyaiwin̄r̄i re ur̄iṇṇiḡin̄i, “Jox̄i pí nán̄i ‘Nan̄ox̄in̄i n̄irar̄iṇṇ̄i? Áamá n̄iyon̄i nán̄i Gor̄ixon̄i nan̄f̄i imón̄in̄i.

20 ṇw̄í ikax̄f̄ eán̄iṇṇ̄p̄i jox̄i n̄ij̄f̄ár̄in̄i. ‘Ap̄ix̄f̄ t̄n̄i f̄w̄í min̄ip̄an̄i. N̄iw̄iápn̄im̄ear̄i áamá m̄ip̄ik̄ip̄an̄i. f̄w̄í m̄imeapan̄i. Áamá wo nán̄i xw̄iȳf̄a n̄iȳim̄árón̄r̄i yap̄i mur̄ip̄an̄i. R̄in̄iyaúm̄i w̄éyo mer̄f̄in̄i.’ ṇw̄í ikax̄f̄ e eán̄iṇṇ̄p̄i jox̄i n̄ij̄f̄ár̄in̄i.” ur̄f̄agi

21 yar̄iṇṇ̄ w̄ío re ur̄iṇṇiḡin̄i, “Nion̄i s̄in̄i niaíw̄ imón̄iṇṇ̄ae d̄án̄i n̄ip̄in̄i n̄im̄éra b̄iṇ̄ár̄in̄i.” ur̄f̄agi

22 Jisaso ar̄f̄a e n̄w̄ir̄i re ur̄iṇṇiḡin̄i, “ṇw̄í ikax̄f̄ ap̄i pírániṇṇ̄ n̄im̄éra n̄ib̄ir̄i aí b̄i s̄in̄i men̄f̄r̄in̄i. D̄ix̄f̄ iȳf̄a f̄á am̄ip̄i n̄n̄i n̄igw̄í nán̄i b̄f̄ nemáná áamá uȳipeaȳȳo m̄in̄i n̄iw̄ia nur̄fnáȳf̄, an̄ṇ̄nam̄i am̄ip̄i ayá t̄f̄iṇṇ̄ t̄f̄jox̄i imón̄ir̄f̄ár̄in̄i. E nemáná n̄ib̄ir̄i nion̄i n̄ix̄f̄d̄f̄r̄ix̄in̄i.” ur̄f̄agi aí

23 o ar̄f̄a e n̄w̄ir̄fná am̄ip̄i xw̄é wí m̄imúrón̄iṇṇ̄ en̄agi nán̄i aga xw̄iox̄ȳo d̄án̄i d̄iṇṇ̄ rf̄á nuxer̄i xw̄ir̄f̄a n̄imón̄r̄i k̄ip̄iṇṇ̄ n̄iȳir̄i ron̄agi

24 Jisaso e n̄w̄in̄r̄i re r̄iṇṇiḡin̄i, “Áamá am̄ip̄i m̄imúrón̄iḡf̄áȳf̄ nene Gor̄ixom̄i nux̄f̄d̄ir̄ane oyá xw̄iox̄ȳo páw̄ian̄i nán̄i an̄iṇṇ̄ min̄f̄ oyaneṇ̄in̄r̄i nero aiw̄i n̄ipáw̄ipax̄f̄ mimón̄iṇṇ̄o.

25 Kamer̄f̄ en̄f̄ rap̄irap̄f̄ gw̄í kiwear̄iḡf̄a óf̄ aȳikw̄in̄im̄i páw̄ipax̄f̄ mimón̄in̄i. Áamá am̄ip̄i m̄imúrón̄iḡf̄áȳf̄ kamer̄f̄ en̄f̄ óȳim̄i m̄ipáw̄ipa yar̄iṇṇ̄ȳf̄ yap̄i Gor̄ixoyá xw̄iox̄ȳo n̄ipáw̄iro ṇweapax̄f̄ mimón̄iṇṇ̄o.” r̄f̄agi

26 áamá e n̄iṇweámáná ar̄f̄a wiḡf̄áȳf̄ —Judaȳf̄ n̄n̄i “Am̄ip̄i m̄imúrón̄iḡf̄áȳf̄ Gor̄ixoyá d̄iṇṇ̄ t̄n̄i am̄ip̄i meaariṇṇ̄aḡa nán̄i Gor̄ixo yaȳf̄ winar̄in̄i.” yai-wiaḡf̄áȳf̄r̄in̄i. Áamá e n̄iṇweámáná ar̄f̄a wiḡf̄áȳf̄ udud̄f̄ win̄f̄agi om̄i re ur̄iḡf̄awix̄in̄i, “Jox̄i near̄f̄p̄i nepa en̄ánáȳf̄, Gor̄ixo áamá ḡiyo yeáȳf̄ uȳim̄ixemeañf̄ár̄an̄i?” ur̄f̄aḡa aiw̄i

27 o re ur̄iṇṇiḡin̄i, “Am̄ip̄i áamá mepax̄f̄ imón̄iṇṇ̄ȳf̄ Gor̄ixo anan̄i e nepax̄f̄r̄in̄i. Gor̄ixo anan̄i áamá yeáȳf̄ uȳim̄ixemeapax̄f̄r̄in̄i.” ur̄f̄agi

28 Pitao re ur̄iṇṇiḡin̄i, “Ai, áamá o xeḡf̄ am̄ip̄i p̄n̄i m̄iw̄iár̄ipa ner̄i r̄ix̄f̄d̄ipax̄f̄ m̄iwimón̄ar̄iṇṇ̄ aḡi aiw̄i none neḡf̄ an̄f̄ t̄n̄i am̄ip̄i n̄n̄i p̄n̄i n̄iw̄iár̄im̄i jox̄i núm̄i r̄ix̄f̄d̄iṇw̄in̄i.” ur̄f̄agi

29-30 Jisaso awam̄i re ur̄iṇṇiḡin̄i, “Ḡiȳf̄ ḡiȳf̄ nion̄i d̄iṇṇ̄ n̄in̄ikw̄íroro win̄iȳf̄ en̄i Gor̄ixoyá xw̄iox̄ȳo páw̄ir̄ix̄in̄r̄i w̄áf̄ r̄im̄ep̄r̄i nán̄i wiḡí

anḡrani, xiepímirani, xexirímeáowamirani, xaníyaúmirani, wigí niaíwíyorani, píní níwíárími níníxídirínáyí, aníá imónípríámani. Agwí riná Goríxo ayí píní níwíárími úfá axípi wíní míní níwimáná áamá níní mí ómómíxími éiná ayí dínḡ aníḡ íniná ḡweapírfá nání ení winíáriní.” uríḡnigíní.

Ámí áwanḡ “Níníkipírfáriní.” uríḡ náníriní.

³¹ O xegí wiepísaríḡ wé wúkaú síkwí waú awamí jfamíní e nímeáa numáná re uríḡnigíní, “Jerusaremí nání waríḡwiní. E rémóaná amípi Goríxoyá xwíyíá wíá rókiamoagíáwa áamá imóníḡaoní nání níríro eagíápi xíxeni nímeaníáriní.

³² Negí Judayí míyí níróríráná émayí wa íá níníxero ikayíwí nímearíro iwanḡ nímépero reanḡwí núríro

³³ síkwíá ragí pírfí nuyíkíro nínímáná nípíkipírfáriní. E neri aiwí ríxa sfá wíyaú wíyí óráná ámí níwíápnímeámíáriní.” áwanḡ píránḡḡ e uríagí aiwí

³⁴ xwíyíá apí awamí ínímínḡḡ imóníḡagí nání nḡfá wí mimónípa nero xío ríyí “Ayí nání ríá neararíní?” míyaiwigíawixíní.

Sḡḡwí supáríḡ womí nanḡ imíxíḡ náníriní.

³⁵ O anḡ xegí yoí Jeriko ríníḡpí tḡḡ e rímine rémoaríná áamá sḡḡwí supáríḡ wo ófí manḡpá tḡn nḡḡweámáná áamá e pwaríḡḡáyo aiwá nání ríxíḡḡ nurírná

³⁶ aríá wíyí winíḡnigíní. Oxí apíxí obaxí íkwíkwiérí pwaríḡḡáfa aríá níwírí yaríḡ re winíḡnigíní, “Pí nání yaríḡo?” uríagí

³⁷ áamá wí áwanḡ re uríḡawixíní, “Nasaretí dḡḡ Jisaso pwaríḡḡ yaríḡo.” uríagíá

³⁸ o rfaiwá re ríḡnigíní, “Jisasoxi, míxí ináyí Depitomí xiáwoxíní, joxí wá níwianeí.” raríḡḡḡ

³⁹ áamá Jisasomí xámí umeagíáyí o rfaiwá e raríḡḡḡ aríá níwíro míxí nuríro “Píní wíáreí.” uríagíá aiwí rfaiwá enḡ tḡn ámí wíní wíní nírírfí re ríḡnigíní, “Jisasoxi, Depitomí xiáwoxíní, joxí wá níwianeí.” uraríḡḡḡ

⁴⁰ Jisaso e nírónapímáná sekaxí re uríḡnigíní, “Omí níwírímeámí bípoyí.” uríagí áamá wí ríxa níwírímeámí anḡ e báná

⁴¹ Jisaso yaríḡ re winíḡnigíní, “Nioní pí oníní nírariní?” uríagí re uríḡnigíní, “Ámínáoxíní, nioní ámí sḡḡwí oanímínírfí ríraríní.” uríagí

⁴² Jisaso re uríḡnigíní, “Díxí sḡḡwí ananí oxoaríní. Dínḡ níníkwírorínḡpímí dání eríkiemeánírfí.” uráná

⁴³ re enḡnigíní. Xegí sḡḡwí noxoarí sḡḡwí aníḡnigíní. Sḡḡwí nanírfí Jisasomí nuxídrí Goríxomí seáyí e umearíná áamá níní o e éagí níwíníro ayí ení Goríxomí seáyí e megíawixíní.

19

Sakiaso enḡpí náníriní.

¹ Jisaso ríxa Jeriko nírémorí anḡ apímí áwínímí pwaríná

² áamá wo Sakiasoyí ríníḡo —O áamá takísí nání nḡḡwí uráparíḡḡáyo xíróowáníḡ imóníḡá woríní. Amípi wí mímúróníḡoríní.

³ O “Áamá Jisasoyí ríníḡo ḡoríani?” níyaiwírí sḡḡwí wínímínírfí neri aiwí rípfíwo enḡḡ nání oxí apíxí uyímároaríḡḡáfa o yopa nímegínímí

⁴ ayo xámi numeari aníni nuri “Jisaso óf riyimi puniŋo.” niyaiwiri omi siŋwí winimíniri náni íkíá womi nipeyiri weníŋf neri ronáná

⁵ Jisaso nibiri e nironapimáná siŋwí anáníyí Sakiasomi niwiniri re uriniginíni, “Sakiase, aníni wepínet. Sfá riyi joxi tñi ŋweámíni. Dìxí aní e nani owaiyi.” uríagi

⁶ o aníni niwepíniri yayí tñi niwirimeámi xegí aní e nani nimeáa uniginíni.

⁷ Xegí aní e nani niwirimeámi úagi áamá nñi siŋwí e niwiniro wikí diŋf niwaiwiro re rinígíawixíni, “Áamá fwi yaríŋf o tñi ŋweámíniri náni pí náni uŋo?” rinarná

⁸ Sakiaso éf nironáná Jisasomi re uriniginíni, “Ámináoxíni, nígí iyíá íá amípí nñi bí biaú kíkírí nepayómáná bí áamá uyípeayí imónígíayo mñi wimfáriní. Áamá gíyí gíyo nioní yapí niwíwapiyiri nígwí fwi urápíŋáyo wígwí fwi urápíŋáyi tñi nioniyá wí tñi seáyí e níkwíariri mñi wimfáriní.” uríagi

⁹ Jisaso re uriniginíni, “Agwí áamá ro arífo Ebiríamo Gorixomi diŋf niwíkwírori yagípa axípi neri nisaniri éagi náni Gorixo ríxa yokwarímí niwiiri yeáyí uyimíxemeaŋo.

¹⁰ Ayí rípi nánníni. Áamá imóníŋáoni áamá fwi néra nuro aníŋf ikeamónanro yarígíayo náni píá neri yeáyí uyimíxemeámíniri bíŋáoníníni.” riniginíni.

Ewayí ikaxí omíŋf wiirígíá wé wúkaú nánníni.

¹¹ Áamá ayí xwíyíá api aríá niwiro Jerusaremi Jisaso waríŋe náni ríxa aŋwí e imóníŋagi niwiniro diŋf re nimóá ugíawixíni, “Gorixo nene xwioxíyo mímeámí neri neamenŋeani ríxa nimóníníŋo. Jisaso Jerusaremi nírémoríná émayo mixel nuxídwárimáná mixel ináyí nimóníni xwioxíyo mímeámí neri neamenŋeaniŋo.” Diŋf e nimóá waríná Jisaso “O negí mixel ináyí apaxí mé nimónímeníŋo.” oyaiwípoyniri ewayí xwíyíá bí nuríni

¹² re uriniginíni, “Áamá áminá wo mixel ináyí imónauri ámi nibiri xegí ámayo menŋeani emfániri aní ná ífami imóníŋími umíniri neríná

¹³ xegí xináiwáníŋf nimóníro omíŋf wiirígíá wé wúkaú awami ‘Eini.’ nuriri nígwí gorí áamá aníŋf miní omíŋf emá waú wo nero meearígífo woní woní niwia nuri re uriniginíni, ‘Nígwí nioní seaiaparíŋá rípi sayá imíxípríá náni bisínísi nimíxa waríná seaiméamígíni.’ nuríni úaná

¹⁴ áamá aní e xfo tñi ŋweagíáyí wígwí xwioxíyo dání wikí diŋf niwaiwiro wígwí áamá wíyo re uowarígíawixíni, ‘Mixel ináyí imíxíxími yaríŋomi nuro “O nene neamenŋeani náni míneaimónaríni.” urípoyi.’ uowarígíá awa nuro mixel ináyí imíxíxími yaríŋomi e uríagíá aiwí

¹⁵ o áminá bíomi mixel ináyí nimíxíri xegí aní e nani uowaríniginíni. O ríxa mixel ináyí nimóníni aní e nírémoríná awa bisínísi nimíxírfná nígwí sayá ríá imíxíawixíni siŋwí owínimíniri re riniginíni, ‘Gí omíŋf níarígíá nígwí wináwa obípoyi.’ ráná

¹⁶ wo nibiri re uriniginíni, ‘Negí neamenŋeaniŋoxíni, nígwí gorí joxi niapíŋo tñi bisínísi nimíxa nuríná ríxa wé wúkaú sayá imíxíŋaríni.’ uríagi

17 o re uriniginini, 'G'f omiŋŋ niariŋŋ naŋoxini, aŋŋ awiaxirini. Joxi nigw'f nioni siapiŋáo t'ni nioni ririŋápa xixeni enŋ nani gapimanŋ nimóniri aŋŋ wé biaúmi menŋeárixini.' uriniginini.

18 Ámi wo nibiri re uriniginini, 'Neg'f neamenŋeawoxini, nigw'f gor'f joxi niapiŋo t'ni bisinis'f nimíxa nurína ríxa wé wú sayá imíxíŋárini.' uríagi

19 m'íx'f ináyo re uriniginini, 'Joxi eni gapimanŋ nimóniri aŋŋ wé bimi menŋeárixini.' uriniginini.

20 Ámi wo nibiri re uriniginini, 'Neg'f neamenŋeawoxini, nigw'f joxi niapiŋo nioni írikw'fyo wow'f ner'f t'ŋáo s'ni riworini.

21 Joxi xeaniŋŋ rariŋoxi enagi nani wáy'f nin'agi "Nigw'f ro xw'írá ikíxéánáy'f, iwan'f nean'árani?" niyaiwiri bisinis'f wí mimíxíŋárini. Joxi amipí áma wa t'fáy'f díx'f meari aiwá áma wa t'w'fá ur'fáy'f díx'f miri yariŋoxi enagi nani rirariŋini.' uríagi

22 o re uriniginini, 'Omiŋŋ niariŋŋ sumí roxini, jiwan'ŋoxi niri'fyo dani xwi'yá rimearim'fni. Nioni xeaniŋŋ rariŋáoni amipí áma wa t'fáy'f nig'f meari aiwá wa t'w'fá ur'fáy'f nig'f miri yariŋáoni enagi nani joxi niŋ'fá imóniŋagi nani

23 pí nani nigw'f nioni siapiŋáo nigw'f aŋ'fyo minitipa en'irini. E nitiri siŋw'iriy'f, nigw'f o t'ni ámi b'f seáy'f e ikwiárin'ŋaná meám'iriri éarini.' nuriri

24 áma aŋ'f e rog'fáyo re uriniginini, 'Áma romi nigw'f ro nurápiro nigw'f wé wúkaú t'ŋomi m'ni wípoi.' uríagi

25 awa re urig'fawixini, 'Ai, neg'f neamenŋeawoxini, o ríxa wé wúkaú t'ŋorini. Pí nani ámi wo wir'fni?' uríagi

26 o re uriniginini, 'Nioni re searariŋini, "Áma giy'f giy'f nioni winápi píran'ŋŋ n'mero xwé nimíxírnáy'f ámi wíni meap'íráriŋini. Giy'f giy'f nioni winápi m'imepa ner'f kiki'fá ner'fáy'f api ai ámi nurápi'm'fáriŋini." searariŋini.

27 E ner'f aiw'f nioni t'ni m'íx'f imónariŋwáy'f "O neg'f m'íx'f ináy'f nimóniri neamenŋeawani nani m'ineaimónariŋini." yaiw'ífáyo niwirimeámi ni'biro g'f siŋw'f aniŋae dani p'ikipoyi.' uriniginini."

28 Jisaso eway'f xwi'yá api nurárimi Jerusaremi nani niyir'fá xámi umeaniginini.

Jerusaremiyo n'rémorína m'íx'f ináy'f rémoarig'fápa rémoŋ'f nani'fni.

29 Jisaso aŋŋ onimíá biaú —Aŋŋ apiaú d'w'f Oripí rin'ŋ'fipimi dani aŋ'f e imónini. Apiaú yó Betipasi rin'ŋ'fipí t'ni Betani rin'ŋ'fipí t'ni t'ŋ'f e aŋ'f e n'rémorína wiep'isariŋiy'f waúmi re uowáriŋiginini,

30 "Awagw'f aŋŋ j'apimi nani nuri n'rémorína dogí sip'ík'f e yurárin'ŋagi win'ílo —Sini áma seáy'f e é'f m'ŋweaarig'forini. Omi níkweari n'imeámi b'piyi.

31 Áma wo siŋw'f nean'iri 'Awagw'f pí nani ikweaar'ŋii?' earánáy'f, re ur'piyi, 'Ámináo seáy'f e é'f niŋweari n'imeámi um'iriri nani yearowáriŋoi.' ur'piyi." uowáragi

32 awaú nurína x'fo ur'fpa ax'pi enagi niwiniri

33 ríxa dogí sip'iko ikweaar'fá xiáwowa re urig'fawixini, "Pí nani dogíomi ikweaar'ŋii?" uríagi

34 awaú "Yeg'f Ámináo seáy'f e é'f niŋweari n'imeámi uni nani ikweaar'ŋwi." nuriri

³⁵ Jisasó pwarĩŋe nánĩ nĩmeámĩ nuri e nurárĩmáná wigĩ rapĩrapĩ seáyĩ e yĩngĩápi seáyĩ e nĩwikwiáriro Jisasomĩ seáyĩ e ŋwĩráráná

³⁶ dogíomĩ éf nĩŋwearĩ nĩmeámĩ warĩná oxĩ apĩxĩ xĩo tĩnĩ warĩgĩáyĩ mĩxĩ ináyĩyo yayĩ wianĩro yarĩgĩápa wigĩ iyĩá sanjwĩyo rĩkárĩnĩgĩáyĩ nĩmearo óf e ikwianjwĩ neapára nuro

³⁷ o rĩxa Jersaremi tĩŋĩ aŋwĩ e nĩrémorĩná dĩwĩ mĩŋĩ Oripĩyĩ rĩnĩŋĩpimĩ ipĩmieaarĩná xegĩ wiepĩsarĩŋĩ obaxĩ xĩo tĩŋĩ e epĩroyĩ egĩáyĩ re egĩawixĩnĩ. Emĩmĩ Jisasó yarĩŋĩ nĩnĩyĩ sĩŋwĩ wĩnayĩgĩá nánĩ yayĩ seáyĩmĩ dání nero Gorĩxo nánĩ rĩaiwánĩŋĩ nĩrĩro yayĩ numero

³⁸ re nĩra ugĩawixĩnĩ, “Mĩxĩ ináyĩ Ámĩnáo neaurowarĩŋĩ ro oyá dĩŋĩ tĩnĩ seáyĩ e oimónĩnĩ. ‘Aŋĩnamĩ ŋweaŋoxĩnĩ, joxĩ nĩwayĩrónĩrĩ oŋweanĩ.’ neaimónarĩnĩ. Omĩnĩ seáyĩmĩ dání yayĩ oumeaneyĩ.” nĩra warĩná

³⁹ Parisi wa áamá epĩroyĩ egĩáyo áwĩnĩmĩ dání re urĩgĩawixĩnĩ, “Nearéwapĩyarĩŋoxĩnĩ, dĩxĩ wiepĩsarĩŋĩyo mĩxĩ nurĩrĩ ‘E mĩrĩpa époyĩ.’ ureĩ.” urĩagĩá aĩ

⁴⁰ o re urĩŋĩnĩgĩnĩ, “Wĩ pĩnĩ wiárĩpĩrĩmėoi. Pĩnĩ nĩwiárĩrĩnáyĩ, sĩŋá tĩyĩ enĩ rĩaiwánĩŋĩ nĩrĩro nionĩ nánĩ Gorĩxomĩ seáyĩ e umepĩráoi.” urĩŋĩnĩgĩnĩ.

Jisasó Jersaremi nánĩ ŋwĩ eaŋĩ nánĩrĩnĩ.

⁴¹ Jisasó rĩxa Jersaremi tĩŋĩ e aŋwĩ e nĩrémorĩná aŋĩ apimĩ nĩwĩnĩrĩná ŋwĩ nearĩ

⁴² re rĩŋĩnĩgĩnĩ, “Jersaremi ŋweáyĩné nionĩ éf pĩránĩŋĩ seañwĩrárĩpaxĩ imónĩŋápĩ nánĩ nĩŋĩá nimónĩro sĩŋwĩrĩyĩ, ayĩ naŋĩ imónĩmĩnĩrĩ eŋĩrĩnĩ. E nerĩ aĩwĩ nionĩ segĩ sĩŋwĩ anĩgĩe dání pĩnĩnĩŋĩ imónĩŋagĩ nánĩ seyĩné majĩá imónĩŋoi.

⁴³ Rĩwéná áamá seyĩné tĩnĩ mĩxĩ inarĩgĩáyĩ awĩ nĩseamero segĩ ákĩŋápimĩ pĩxemoánanĩro nánĩ xwĩá waiwĩnĩŋĩ nĩta nĩpeyĩro awĩ xapĩxapĩ nĩseamudĩmómáná

⁴⁴ segĩ aŋĩ pĩpĩnamĩ néra uro nĩaiwĩ pĩpĩkĩmĩ ero nero aŋĩ nĩmĩrĩrĩná sĩŋá nĩkĩkĩrónĩga peyĩnĩŋyĩ bĩ xe okĩkĩrónĩnĩrĩ sĩŋwĩ wĩnĩpĩrĩfámanĩ. Yeáyĩ seayĩmĩxemeámĩfá nánĩ seaĩmeáagĩ aĩwĩ seyĩné mí mĩnómĩxĩpa yarĩŋagĩá nánĩ e e seaĩkárĩpĩrĩfárinĩ” rĩŋĩnĩgĩnĩ.

Aŋĩ rĩdĩyowá yarĩgĩwámĩ dání mĩxĩ urowárapĩŋĩ nánĩrĩnĩ.

⁴⁵ Jisasó rĩxa Jersaremi nĩrémorĩ aŋĩ naŋwĩ Gorĩxo nánĩ rĩdĩyowá yarĩgĩwámĩ nĩpáwĩrĩ áamá makerĩá nimĩxĩro naŋwĩ rĩdĩyowá nánĩ bĩ yarĩgĩáyo mĩxĩdámĩ nĩwirĩná

⁴⁶ re urĩŋĩnĩgĩnĩ, “Bĩkwĩ Gorĩxoyápimĩ xegĩ aŋĩ riwá nánĩ re nĩrĩnĩrĩ eánĩnĩ, ‘Aŋĩ nionĩyáyĩ áamá nĩbĩro xwĩyĩá rĩrĩmĩ nĩpĩrĩfáwĩrĩnĩ.’ nĩrĩnĩrĩ eánĩŋagĩ aĩwĩ seyĩné aŋĩ áamá yapĩ nĩwiepĩsiro fĩwĩ uráparĩgĩáyĩyáiwánĩŋĩ imĩxarĩŋoi.” urĩŋĩnĩgĩnĩ.

⁴⁷ O sĩa ayĩ ayo aŋĩ iwámĩ dání áamáyo uréwapĩyarĩná apaxĩpánĩŋĩ imónĩgĩá xwéowa tĩnĩ ŋwĩ ikaxĩ eánĩŋĩpĩ mewegĩáwa tĩnĩ Judayĩ ámĩná seáyĩ e imónĩgĩáwa tĩnĩ omĩ “Opĩkianeyĩ.” nĩrĩro aĩwĩ

⁴⁸ oxĩ apĩxĩ nĩnĩ oyá xwĩyĩá arĩá wianĩro aga nĩwimónarĩŋagĩ nánĩ omĩ pĩkipaxĩ bĩ mimónĩŋagĩ nánĩ sĩŋwĩ wĩnaxĩdĩmegĩawixĩnĩ.

20

“Joxĩ nénĩ tĩŋoxĩ imónei.’ go rĩrĩŋoi?” urĩgĩá nánĩrĩnĩ.

¹ Sfá Jisaso anj Gorixo nání rídiyowá yarigfiwámí nípáwiri ámayo xwiyfá yayf winipaxf imóninjpí uréwapiyarinj wiyimí apaxipáninjpí imónigfá xwéowa tñní jwáf ikaxf éáninjpí mewegfáwa tñní Judayf mebáowa tñní omí nínwímearo

² re urigfawixiní, “Joxí néní tñjoxí imóneí.” go riríagi joxí áamá anj riwámí makerfá nimixíro nanjwí rídiyowá nání bí yarigfáyo mixelámí éniniginí?” urigfá

³ o re uriniginí, “Nioní ení yarinj bí oseaimíní. Soyfné áwanj níránáyf, nioní yarinj niarigfápi nání ení ananí áwanj searimíní.” nuríri

⁴ yarinj re winiginí, “Jono wayf níneameaia uño Nwáf anjnamí njeanjo uríagi rfa eniginí? Xegf dñj tñní rfa eniginí?” uríagi

⁵ wiwaninowa yarinj niníro re rinigfawixiní, “None ‘Gorixoyá dñj tñní eniginí.’ uráná re neariníjoí, ‘Soyfné pí nání o rinjpí nání arfá níwiro dñj mikwíropa egfáriní?’ nearíní enjagi nání wí e uripaxf meníní.” níníníro

⁶ ámí re rinigfawixiní, “E nerí aí none ‘Jono xegf dñj tñní wáf nurímerí wayf níseameaia unjíní.’ uránáyf áamá nfní ‘Jono Gorixoyá dñj tñní wfá rókiamonj woríní.’ níyaiwiro nání sfjá nínearo neapíkipírxíní. Apí ení wí murípa oyaneí.” níníníro

⁷ Jisasomí re urigfawixiní, “None majfáriní. Gorixoyá dñj tñní yagírfaní? Xegf dñj tñní yagírfaní?” uríagi

⁸ o re uriniginí, “Soyfné Jono nání dñj yaiwiarigfápi nání áwanj mínirfagfá nání nioní ení ‘Joxí e éirixíní.’ nínínjo nání áwanj wí searimiméní.” uriniginí.

Ewayf ikaxf wainf omínj uwínaxfdiarigfáwa náníní.

⁹ O ewayf xwiyfá rípi uriniginí, “Áamá wo wainf uraxf omínj bí íwfá nura núísáná áamá wamí re uriniginí, ‘Gf omínj rípi píráninj sfjwáf nuwínaxfdírxíní.’ nurímí anj wímí urínimíní nání nurí emá obaxf níjweanjsáná

¹⁰ ríxa wainf sogwí yóf éáná xegf omínj wíiarigfá wo xfo xegf wí ourápauníníri uowárfagi aiwí omínj sfjwáf uwínaxfdiarigfáwa omí fá níxero iwanj nímépero anfómí wárigfawixiní.

¹¹ Omínj xiáwo ámí xegf omínj wíiarigfá womí uowáraná omínj sfjwáf uwínaxfdiarigfáwa omí ení iwanj nímépero o ayá owiníníri ríperírí numero anfómí wárigfawixiní.

¹² Omínj xiáwo ámí omínj wíiarigfá womí uowáraná omí mínj níroro bfaríwámíní moagfawixiní.

¹³ Omínj xiáwo awa íníná xegf omínj wíiarigfáwamí iwanjíní nímépero anfowamí uowárarínjagfá nání re yaiwiniginí, ‘Nioní aríre emíniréní? Gf íwí dñj sfjxí uyínáomí ouowárimíní. “Omí xixení arfá wípfírfáriní.” nímónariní.’ níyaiwiri uowárfagi aí

¹⁴ awa xegf xewaxo barínjagi sfjwáf níwíníro re rinigfawixiní, ‘Xanoyá dñj meanfo jíiwo baríní. Omínj amípíyf negf imónínfá nání omí opíkianeyí.’ níníníro

¹⁵ omí fá níxero bfaríwámíní nímoaimáná píkgíawixiní.” Jisaso ewayf xwiyfá e nuríri yarinj re winiginí, “Omínj xiáwo xewaxomí píkiágfá nání awamí pí wínírfíní?” Yarinj e níwiri

16 re uriniginini, “Omijí xiáwo nĩbĩrĩ omijí sijnwĩ uwĩnaxĩdiarĩgĩáwami pipĩkimĩ niyárimáná omijí ámi wa sijnwĩ onĩwĩnaxĩdĩpoyĩnĩrĩ mĩnĩ winĩfárinĩ.” urĩagi áamá e rówapĩgĩá arĩá e niwiro “Jisaso ‘Judayĩné omijí sijnwĩ uwĩnaxĩdiarĩgĩáyĩ yapĩ imónĩñoĩ.’ rĩá neararinĩ?” niyaiwiro re rĩgĩawixĩnĩ, “‘Oweo! Wĩ e enĩfámanĩ.’ neaimónarinĩ.” urĩagĩá aĩ

17 o sijnwĩ agwĩ nĩwĩnĩrĩ re uriniginini, “Seyĩné ‘Wĩ e epaxĩ menĩnĩ.’ yaiwiarĩnagĩá aĩ pĩ nání Bĩkwĩyo ewayĩ xwiýfá rĩpĩ enĩná nĩĩro eagĩawixĩnĩ, ‘Sĩnjá anĩ mĩrarĩgĩáwa sijná awiaxĩ wo nání pfá nerĩná wo ‘Sĩpĩxĩnĩ.’ nĩĩro emĩ mófo Gorĩxo ‘Awiaxorĩnĩ.’ nĩrĩrĩ nĩmearĩ anĩ xfo mĩrarĩnĩwámĩ iwamfo nĩtiwayĩrorĩ mĩrĩnĩrĩnĩ.’ xwiýfá wĩá rókiamoagĩáwa e nĩĩro eagĩápi pĩ nání rĩnĩnĩ? Seyĩné dĩnjĩ rĩmoarinĩñoĩ?”

18 Sixĩ botorĩxĩ sijnáyo nĩpiérorĩ pĩrĩ miyeámĩ inarĩnĩpa áamá gĩyĩ gĩyo sijnáo nĩpiérorĩ xaiwĩ nearĩnáyĩ axĩpi imónĩpĩrĩfárinĩ. Xwasĩwĩ yeáyĩ bimĩ sijná nĩpiérorĩ nearĩná yunĩ wáranĩnĩpa sijnáo áamá gĩyĩ gĩyo nĩpiérorĩ nearĩná axĩpi xwasĩwĩ yunĩnĩnĩ imĩximĩfárinĩ.” Jisaso xfo sijnáonĩnĩ nimónĩrĩ nání e uriniginini.

Nĩgwĩ takisĩ nání émáyo wiayigĩá nánĩrĩnĩ.

19 Nwĩ ikaxĩ eánĩnĩpi mewegĩáwa tĩnĩ apaxĩpánĩnĩ imónĩgĩá xwéowa tĩnĩ awa “Jisaso ewayĩ xwiýfá nĩnearĩrĩná ‘Soyĩné omijí xiáwomĩ xewaxo pikĩfánĩnĩ imónĩñoĩ.’ rĩá neararinĩ?” niyaiwiro axĩná ‘Rĩxa fá oxĩraneyĩ.” niyaiwiro aiwĩ oxĩ apĩxĩ e epĩroyĩ egĩáyĩ nání wáyĩ niwiro fá mĩxĩrĩpa nero

20 sijnwĩ nĩwĩnaxĩda nemero áamá wa yapĩ nĩwĩwapĩyĩro sijnwĩ nĩwĩnaróá oúpoyĩnĩrĩ nurowáĩro re urĩgĩawixĩnĩ, “Soyĩné áamá nanjoyĩnénĩnĩ nimónĩro yapĩ nĩwĩwapĩya nurĩná pasánĩnĩ nĩméra úpoyĩ. Xwiýfá omĩ ananĩ gwĩ yipaxĩ wĩ ránáyĩ, rĩxa omĩ fá xepĩrĩ nání gapĩmanomĩ áwanĩ uranĩ nání re urĩpoyĩ, ‘Takisĩ nání nĩgwĩ émáyĩ nearáparĩgĩápi sĩnĩ mĩnĩ wianĩrėwĩnĩ? Mĩnĩ mĩwĩpa yanĩrėwĩnĩ?’ urĩpoyĩ. O ‘Oweo! sĩnĩ mĩnĩ mĩwĩpa époyĩ.’ ránáyĩ émáyĩ omĩ fá nĩxero gwĩ yipĩráoi.” urowárfagĩá

21 awa nuro Jisasomĩ nĩwĩmearo pasánĩnĩ nĩméra nurĩná weýĩ re umearĩgĩawixĩnĩ, “Nearėwapĩyarĩnoxĩnĩ, joxĩ xwiýfá nĩrĩrĩ nĩnearėwapĩyĩrĩná náyonĩ nearėwapĩyarĩnoxĩ enagi nání nene nĩjĩfárinĩ. Áamá gĩyĩ gĩyĩ simeágĩá aĩ sfĩmĩmanĩ sijnwĩ nĩwĩnĩrĩ sijnwĩ nání wáyĩ mé xwiýfá Gorĩxoyá nepánĩ urarĩnĩpĩ nearėwapĩyarĩnoxĩrĩnĩ.” nurĩro

22 yarĩnĩ re wigĩawixĩnĩ, “Dĩnjĩ joxĩyá pĩoi yaiwiarĩnĩnĩ? ‘Nene émáyĩ mĩxĩ ináyĩ Sisaomĩ takisĩ nání nĩgwĩ mĩnĩ nĩwiayĩranéná apánĩ wiarĩnĩwĩnĩ.’ rĩsimónarinĩ? ‘Nĩpĩkwĩnĩ mĩyarĩnĩwĩnĩ.’ rĩsimónarinĩ?” urĩagĩá aiwĩ

23 Jisaso yapĩ wĩwapĩyanĩro yarĩgĩápi nání dĩnjĩ adadf nĩwĩrĩ nĩjĩá nimónĩrĩ nání re uriniginini,

24 “Émáýfá monĩ bĩ sĩwá nĩpoyĩ.” nurĩrĩ rĩxa sĩwá wíaná yarĩnĩ re winĩniginini, “Nĩgwĩ rĩpimĩ yoĩ goyá eánĩrĩ sfĩmĩmanĩ goyá nĩwĩrĩrĩnĩrĩ inĩnĩ?” urĩagi awa “Émáýfá mĩxĩ ináyĩ Sisaoyá eánĩnĩ.” urĩagĩá

25 o re uriniginini, “Nĩgwĩ rĩpimĩ sfĩmĩmanĩ Sisaoyá nĩwĩrĩrĩnĩnagĩ nání xewanĩnomĩ mĩnĩ wĩrĩxĩnĩ. Amĩpĩ nĩnĩ oyá imónĩnĩyĩ enĩ xewanĩnomĩ wĩrĩxĩnĩ. E nerĩ aĩ amĩpĩ Gorĩxoyá imónĩnĩyĩ xfomĩ wĩrĩxĩnĩ.” Jisaso Gorĩxo áamá xewanĩnĩonĩnĩ imĩximĩnĩnĩ enagi nání omĩ dĩnjĩ owĩkwĩrĩpoyĩnĩrĩ e urĩagi

²⁶ awa yapí nîwîwapîyiro pasánîŋf e uméfé áí ámáýá sîŋwíyo dání Jisaso xwíyá meárîñîpaxí wí mîrîrîŋagî ará nîwîro ámá nîñî enî Jisaso píráñîŋf e reŋwîpearîŋagî ará nîwîro nánî ududí nero xwíyá bî murîgíawixîñî.

“Ámá ámî wiápîñîmeapîrîfárîñî.” urîŋf nánîrîñî.

²⁷ Ámá Judayí wa, Sajusiýî rîñîŋf wa —Sajusiowa re rarîgíáwarîñî, “Ámá nîpémáná enánáyí wí nîwiápîñîmeapîrîfámanî.” rarîgíáwarîñî.

²⁸ Awa nîbîro Jisasomî yarîŋf wianîro nánî re urîgíawixîñî, “Nearéwapîyarîŋoxîñî, eníná Moseso ŋwí ikaxí nînearîrîñá nene nánî nîrîrî rîwamîŋf re eanîrîñî, ‘Ámá go go apîxí nîmearî niaíwí meméá péánáyí ámî xexîrîmeáo apîxí anímî nîmearî penjoyá niaíwí wo wiemeaíwîñîgîñî.’ Moseso e nîrîrî eanîrîñî.” nurîro

²⁹ ewayí xwíyá rîpî urîgíawixîñî, “Xîráxogwá wé wîúmî dâŋf waú egíáwa xîráo apîxí wí nîmearî niaíwí meméá péáná

³⁰ xogwáo wo anímî nîmearî niaíwí meméá péáná

³¹ ámî wo nîmearî niaíwí meméá péáná wé wîúmî dâŋf waú imónîgíáwa nowanî o o ímî nîmeaayiro aiwí niaíwí wí meméá nowanî rîxa péáná

³² apîxî enî xîráxogwá nowamîñî nîmeánîrî nîpemîxárîmáná xí enî penjîñîgîñî.” Ewayí xwíyá Jisasomî e nurîmáná

³³ omî majá wikîxeáranîro nánî yarîŋf re wigíawixîñî, “Gorîxo ámá nîyonî mí ómómîxîmî winá nánî pegíá nîñî nîwiápîñîmearîñá í xîráxogwá wé wîúmî dâŋf waú nowanî meagíŋf enagî nánî goyáí imónîñîfárîñî?” urîagíá

³⁴ Jisaso re urîñîñîgîñî, “Ríná ámá apîxí ŋwîrârîro mearo inarîgíárîñî.

³⁵ E nerî áí rîwéná Gorîxo menŋweanáná ámá oyá sîŋwíyo dání ananî nîwiápîñîmearo ŋweapîrîfáyí apîxí ŋwîrârîñîro meánîro inîpîrîfámanî.

³⁶ Íná ámî bî nîpepaxí imónîpîrîfámanî. Ayí rîpî nánîrîñî. Anîñajowa yarîgíápa nero ŋweapîrîfárîñî. Gorîxoyá dîŋfyo dání xwârîpáyo dání wiápîñîmeapîrîfá enagî nánî ayí Gorîxoyá niaíwí nimónîro anîŋf íñíná ŋweapîrîfárîñî.

³⁷ Soyíné dîŋf ‘Pegíáyí wí nîwiápîñîmeapaxí menîñî.’ yaiwiarîŋagíá aiwí ananî nîwiápîñîmeapîrîfárîñî. Xwíyá eníná Moseso íkíá onîmíánáñna íwí ríá mîñî ápiáwí wearîŋagî wîñîŋfîpî nánî rîwamîŋf nearîñá Gorîxo xewanîŋo nánî urîñîŋfîpî re nîrîrî eanîrîñî, ‘Gorîxonî díxí ráwowa Ebîrîfamo tîñî Aisako tîñî Jekopo tîñî awayá Nwíáonîrîñî.’ Moseso rîwamîŋf e nearîñá xiáwowa rîxa pegíá aiwí o rîwamîŋf e nîrîrî eanîrîñî.

³⁸ Gorîxo omî e nurîrîñá omî xiáwowa rîxa pegíámî aiwí Gorîxoyá sîŋwíyo dání wigí dîŋf sîñî sîŋf enagî nánî e rîpaxîrîñî. Gorîxo ámá pegíáyí nánî Nwíáomantî. Sîŋf egíáyí nánî Nwíáorîñî. Oyá sîŋwíyo dání ámá nîñî wí pegíá aiwí, wigí dîŋf sîñî sîŋf enagî nánî nîñî sîñî sîŋfîrîñî.” urarîñá

³⁹⁻⁴⁰ ŋwí ikaxí eanîŋfîpî mewegíáwa ámî dîŋf síxí mîñîpa nero yarîŋf ámî wîñî bî mîwí re urîgíawixîñî, “Nearéwapîyarîŋoxîñî, joxî wigí yarîŋf sífápi nánî nurîrîñá aga nanî urarîñîñî.” urîgíawixîñî.

“Kîraiso niaíwí goyáorantî?” urîŋf nánîrîñî.

⁴¹ Jisaso re urîñîñîgîñî, “Ámá pí nánî re rarîgíárîñî, ‘Ámá nene yeáyí neayimîxemeaná nánî aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroníŋo sa mîxí ináyí Depitoyá xiáwo imónîñîfárîñî.’ pí nánî rarîgíárîñî?”

42-43 Bikwí Samiyí ríníñfyo Depito xewaníño áamá aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroníto nání nírírí ríwamíní rípi earííriní, ‘Goríxo gí Ámináomí re uríniginíní, “Joxí wé náúmíní éf nínwearí joxí tíní mǐxí iníáyo xopírárí ríwíimíáé nání xwayí nanírí ñweáírixíní.” Goríxo gí Ámináomí e uríniginíní.’ Depito ríwamíní apí nearíná

44 xegí xiáwo nání ‘Gí Ámináoríní.’ nírírí nání arige xegí xiáwo imóníní?” Jisaso áamá níní “Ámá yeáyí neayimíxemeaní nání aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroníoyí raríñwáo ananí Depitomí seáyí e nimónírí nepa Goríxoyá xewaxoríani?” oyaiwípoynírí e uríniginíní.

“Ñwí ikaxí eáníñpí mewegíáwa yarígíápa mepaní.” uríní náníríní.

45 Ámá níní o e raríñagí aríá wiaríná xegí wiepísaríñowamí re uríniginíní,

46 “Ñwí ikaxí eáníñpí mewegíáwa yarígíápa mepa éírixíní. Awa áamá weyí oneamépoyínírí rapírapí sepiání náyínímí aní emero áamá makeríá imíxarígíe dání ‘Ámináoxíní.’ onearípoynírí emero rotú aníyo nípáwíronárání, aiwá imíxarígíe nírémorónárání, ‘Ámá náyíyá símí símí e oníweaaneyí.’ náyaiwíro ero

47 sǐwí yáí ríkíníñyí yapí ámáya aiwá pírí níní íwí manarígíápa apíxí aníwayá amípí íwí urápaníro nání ero ámáya síñwíyo dání Goríxomí xwíyá rírímí níwíroná aníñí míní nira uro yarígíápa soyíné ení axípi mepa éírixíní. Ríwéná Goríxo áamá náyoni mí ómómíxímí yaríná awa xwíyá xwé meárínípíríríní.” uríniginíní.

21

Apíxí aní wí ñígwí waúni tíñí náníríní.

1 O síní aní Goríxo nání rídíyowá yarígííwámí ínímí nuréwapíya nemeírná síñwí aníyí wíníñiginíní. Amípí mímúronígíáyí ñígwí Goríxo nání tayarígíe taríñagíá níwínírí

2 apíxí aní uyípeayí imóníñí wí ení ñígwí ríá iníñí waú nímeáa níbírí tǐagí níwínírí

3 xegí wiepísaríñfyo re uríniginíní, “Nioní nepa seararíñíní, ‘Apíxí aní uyípeayí imóníñí rí Goríxo nání ñígwí onímíá sípípíkwí nítírí aiwí Goríxoyá síñwíyo dání amípí mímúronígíáyí tǐáyo seáyí e imónígoí.

4 Amípí mímúronígíáyí wígí ñígwí xwé ayo dání bí nímearo nítiro aiwí apíxí aní ríyí xegí aiwá nání bí yanípaxí ówí tǐagí nání íyá seáyí e imónígoí.’ seararíñíní.” uríniginíní.

“Rídíyowá yarígííwá píneapíríríní.” uríní náníríní.

5 Xegí wiepísaríñí wa aní Goríxo nání rídíyowá yarígííwá nání re ríǐawíxíní, “Aní riwá nímíríríná sǐñá awíaxí níkíkíróa nuro aní riwá imíríní mímónípa oenírí amípí naní áamá Goríxo nání wígíáyí nímearo okiyá egíáríní.” raríñagíá

6 Jisaso aríá e níwírí re uríniginíní, “Amípí naní soyíné síñwí wínarígíá rípi ríwéná áamá wa aní riwá nípínearíná sǐñá níkíkíróníga uní rípi nípíneaayiro emí mímeámí éaná sǐñá wo womí síní seáyí e ikwíáríníníámání.” uríagí

7 awa yariñf re wigfawixini, “Nearéwapiyariñoxini, joxi nearariñf api gíná imóniníarini? Pi símimajóniñf neainána ‘Ríxa nimónini ayorani?’ yaiwianíwárinini?” uríagía

8 o re uríñinigini, “Ámá wa yapf seaíwapíyípríxiniri dñf píraníñf moríini. Obaxi nñbïro gí yof níriniro re rípríarini, ‘Nioni onírini. Ríxa ínárini.’ searána aría níwiro númi muxfðipani.

9 Soyíné ‘Aní wíyo míxí inaríñoi.’ rariñagía aría wiro ‘Ámá nípani míxí íkwínaroaríñoi.’ rariñagía aría wiro neríná wáyí mikárinipani. Apí xamí imóniníarini. E enagi aiwi api ríxa nimónimána enána soyíné ‘Sfá yoparfíyí, o weapíníyí ríxa nimóniníñoi.’ miyaiwipa éfríxinini.” nuríri

10 ámi re uríñinigini, “Ámá gwí axírí níwiápnímeáro ámá xerwí wí tñi míxí iníro míxí ináyí woyá woyáyí tñi míxí iníro

11 poboní xwé néra uri aní níyoní aiwá nání dñwí ikeamóniro aní wí e wí e símiarí wímeari aní pírfýo dání xegí bí nimóniní ektíyíñf inána ámá wáyí íkárinípíri nání imóniní eníarini.

12 Ayí e eníá imóniníagi aiwí síní mimónipa enána íá níseaxero xeaníñf seaikáriníarini. E níseairíná xwírixí seamepíri nání awí eánarigíe nísearowáiro gwí aníyo níseanwíraríro nioni níxídaríñagía nání xwíyíá seamearípíri nání míxí ináyíyá síñwí tñf e nání tñi gapímaníyíyá síñwí tñf e nání tñi níseameami seaupírarini.

13 E seaipírá enagi aí ananírini. Ayí rípi nánirini. Xwírixí seamearíná nioni nání áwaní urípíri imónipírarini.

14-15 Xwírixí seamearíná nioni dñf níseakíayori níjía níseaiapíri xwíyíá urípíri nání imónipíri seaimíximíá enagi nání soyíné xwírixí seamepíráyí wí pírfí seawiaikípaxí menini. Ayínání soyíné síní íá níseaxírípa enánáyí, dñf re mófríxinini, ‘Ananírini. Xwíyíá pírfí wiaikímíniri nání menwípepa oemini. Sa Goríxoyá dñfýo dání uríimigini.’ yaiwífríxinini.

16 Segí sénáíwarani, sénowarani, séríxímeáowarani, nawíni mñíngíáyírani, níkumíxiniri emearíngíáyírani, miyí searána segíyí wíami píkipírarini.

17 Soyíné nioni níxídaríñagía nání ámá nñní wíkf níseaóniro símí tñi seaipírá aiwí

18 Goríxo yeáyí seayimíxemeaníá enagi nání soyíné anipá wí imónipírámani. Segí díá wí aí anipá imóniníámani.

19 Soyíné ení neáníro nioni aníñf níníxífrónáyí, segí dñfípi erfíkiemeánipírarini.

“Jerusaremi xwírfá íkíxepírarini.” uríñf nánirini.

20 “E nerí aí míxí nímeami bíáyí aní Jerusaremi rípmi awí mudí móagía níwíníroná ‘Ríxa aní rípi xwírfá íkíxepíri anwí ayorani?’ yaiwífríxinini.

21 E níwíníroná ámá Judia píropenísfýo ñweagíáyí dñwí mñfýo nání éf yíro ámá Jerusaremi apimi ñweagíáyí pñi níwíarími uro ámá apimi bíariwámíni omíñfýo amí amí yaríngíáyí aní apimi ámi mñrémpa ero éfríxinini.

22 Ayí rípi nánirini. Ínáyí Goríxo xeaníñf ríá tñfí seaikáriníá apírini. Íná amípí nñní nání Bíkwíyo níriniri eáníñfí xíxeni imóniníarini.

23 Íná xeaniṅ ríá tṅí xwá tṅyo seaímeanfá enagi náni apíxí niaíwí agwí egííwa tṅni sṅni niaíwí amíṅ wiarigííwa tṅni éf aṅṅni mupaxí imóniṅagi náni aweyi! Goríxo áamá tṅyo wíki níwóniri xeaniṅ wíkararíiná

24 míxí nímeáa bíáyí Jerusaremi ṅweáyo kirá tṅni pípíkímí ero íwí meaaníro náni nípíkíomearo wíṅ aṅí ayí ayo náni nímeámí umíro epírfáriní. E nemáná émayí níbíro Jerusaremi dáníyíné seáyí e níseaimóníro xwíraimí níseaikíxéa nuro Goríxo ‘Yoparí e imóníwínigíni.’ yaiwíaríṅe imóniṅáná ríxa re imónínfáriní.

Áamá imóniṅo níweapírfá nániṅni.

25 “Sogwí tṅni emá tṅni sṅí tṅni ekiyiṅṅiṅí ináná áamá xwá tṅyo níyoní gwí ararí ṅweagíáyí ayá sfwí nurorí dṅí ríá uxenfáriní. Rawírawá ení xwé ayá wí níróga níwíápínímeáísáná níjírí moariṅagi níwíníróná ududí winínfáriní.

26 Sṅí sogwí amípí aṅí pírfíyo eníyí aṅṅni míxénapfáṅagi níwíníróná ‘Xwá tṅyo ṅweanṅweáne pí neaimíní ríá yaríni?’ níyaiwíro wáyí níkaríníróná eaníramoro wepírfáriní.

27 E neróná sṅwí re nanípírfáriní. Áamá imóniṅáoní níkfínímáná ení neáníri agwí tṅni nawíni weapariṅagi nanípírfáriní.

28 E nerí aí soyíné sogwí emá amípí ekiyiṅ inariṅagi níwínírfá ‘Gwíníṅí nearoayíroní aṅwí ayorfáni?’ níyaiwíro pírániṅí éf nírómáná nioní náni weníṅ níyániṅ rírfíxíni.” uríṅnigíni.

Ewayí ikaxí íká pikína nániṅni.

29 O awamí ewayí xwíyá bí re uríṅnigíni, “Íká pikí tṅni íká nṅni ení yaríṅpí náni dṅí mópoyí.

30 Íká mṅí inariṅagi níwíníróná ‘Ríxa xwiogwírfáni?’ yaiwíarígfápa

31 sṅí amípí ekiyiṅṅiṅí ení axípi inariṅagi níwíníróná ‘Goríxo nene xwioxíyo mímeámí nerí neamenṅweani ríxa aṅwí ayorfáni?’ yaiwírfíxíni.

32 Nioní nepa searariṅni, ‘Áamá agwí ríná ṅweagíáyí sṅni mípepa enjáa amípí nṅni nioní Jerusaremi náni searfápi xixení nimónínfáriní.’ searariṅni.

33 Aṅína tṅni xwá rírí tṅni ananí anípá nimóníri aiwí xwíyá nioníyá wí suríma imónínfámaní.

“Awíníṅí ṅweáfíxíni.” uríṅ nániṅni.

34 “Mírfíxí maiwí nípúsáná mírogwí ríxa fá níwíarímíxírfá nípiérorí nearína yaríṅpa soyíné ení segí waráyo náni níyaiwíníro aiwá xwé níro iníṅí wainí xwé níro yaníro náni yarínáyí sfá nioní weapímíyáí axípi e seaímeanigíníri dṅí tṅni ṅweáfíxíni.

35 Sfá nioní weapímí náni imóníyáí áamá xwá rírí níríminí ṅweagíáyo níwimónínfáriní.

36 Soyíné íníná awíníṅí níṅwearoná Goríxomí yaríṅí re wírfíxíni, ‘None amípí neaímeááná ení neánírane múrorane áamá imóniṅoyá sṅmímaníṅmíni éf rorane yaníwá náni ení bí síxí neaímíxeí.’ urírfíxíni.” uríṅnigíni.

37 Íkwáwíyíná aṅí rídíyowá yaríṅíwámí dání áamáyá nuréwapíya núísáná sfápi tṅni nípeyearí dfwí mṅí Oripíyí ríníṅpímí sá wémíníri náni yagíriní.

38 O sfá ayí ayo e yarína áamá nṅni wíá móniṅmí níwíápínímearo omí aṅí rídíyowá yaríṅíwámí dání arfá wianíro náni bayagíáriní.

22

Jisaso nání mekaxí megá nániríní.

¹ Sfá Judayí bisíkerfá yisí mayí úrapí nimíxíro narigfáyi, sfá Anfnajo Wiárf Neamúroagí ríníníyi —Eníná sfá ayi Judayo Isipíyí mǎxí ináyo fá xerwirárináná Gorixo níaiwí oxí xámíní níní opíkímíní anfnají oyáo uowáriní aiwi Judayí Gorixo nǎwí ikaxí urínípi bisíkerfá yisí mayí úrapí nimíxíro níníro sipísipí nípikiro ówaníyo ragí xópé yárfá enagí nání anfnajo ayo múroníniginí. Ayínání xwiogwí o o pwéaná sfá ayi nání díní mopírí nání sipísipí nípikiro bisíkerfá yisí mayí úrapí nimíxíro narigfáriní. Ríxa sfá ayi anǎwí e imónáná

² apaxípáníní imónígá xwéowa tǎnǎ nǎwí ikaxí eánínípi mewegfáwa tǎnǎ oxí apíxí níní nání wáyí nero nání “Jisasomí aríre yumí iními píkianfwiní?” nǎra waríná

³ Isíkariotí dǎnǎ Judaso —O Jisasoyá wíepísariní wé wúkaú síkwí waú imónígáyi woríní. Omí Seteno ríwímíní nǎrorí díní uxíxéoráná

⁴ o nuri apaxípáníní imónígá xwéowa tǎnǎ Judayíyá porisowa tǎnǎ xwíyá nǎrínáro Judaso re uríníniginí, “Soyné omí fá xírípírí nání nioní aríre nerí pasáníní umemfáriní?” uráná

⁵ awa yáí nǎwíníro re urígíawixíní, “Joxí e neaíáná nǎgwí sia-pánfáriní.” urágí

⁶ Judaso “Ananiríní.” nuri mí nuri ámá oxí apíxí epíroyí mǎwípa enáná omí pasá umemíní nání weníní wíaxí díníniginí.

Aiwá Anfnajo Múroagí nání imíxígfí nániríní.

⁷ Jisaso, sfá bisíkerfá yisí mayí úrapí nimíxíro iwamfó nǎgfáyi —Ayí sfá Anfnajo mǎpíkí Wiárf Múroní nání sipísipí miá nípikiro narigfáyiní. Sfé ayi imónáná

⁸ o Pitaomí tǎnǎ Jonomí tǎnǎ re uríníniginí, “Awagwí none aiwá anfnajo eníná neamúroagí nání nání nání nuri neaimíxípiyí.” urágí

⁹ awaú re urígísisíní, “Joxí ‘Awaú ge nuri píráníní oimíxípiyí.’ simónariní?” urágí

¹⁰ o re uríníniginí, “Awagwí aní e nǎrémoríná inígfí síxí maxíríní wo tǎnǎ órorí nínírná númí nuri aní o páwíiwámí awagwí ení nǎpáwiri

¹¹ aníwámí xiáwomí re urísisíní, ‘Yearéwapíyaríní re ríní, “Nioní gí seaiepísariníayíné tǎnǎ aiwá Anfnají Wiárf Neamúroagíyí nání aní awawá ikwíroníní gíwámí dání náníwíní?” Jisaso e ríní.’ nuri

¹² o aní awawá seáyí émi ikwíroníní xwé wámí aiwá narigfáyi aiwá yeanípi rí mǎmiauríwí yáriníwámí síwá eaíáná e aiwá ríá neayeásisíní.” uowáraná

¹³ awaú nuri Jisaso urípi xíxení nǎwíga nuri aiwá Anfnajo Wiárf Múroagíyí nání imíxígfísisíní.

“Rípi gí waráriní.” uríní nániríní.

¹⁴ Ríxa aiwá nǎpírí bíná Jisaso tǎnǎ wáí wurímeiarígáwa tǎnǎ aiwá naníro nání nawní nǎwéaro

¹⁵ o re uríníniginí, “Nioní síní ríníní mǎnimeapa neríná ‘Gí seaiepísariníayíné tǎnǎ xámí aiwá Anfnají Neamúroagí nání rípi onímíní.’ aga nínimóníagí bífáriní.

¹⁶ Ayí ripi nání searariṅṅini. ‘Aiwá ripi ámi b́i b́i nioni t́nɪ xwá t́yo d́ani naníwámani. Gorixo xwiox́yo ḿimeámí nerí seamenjweanfe d́ani aiwá ripi nání ḿíkípi x́ixení imóníníárini. Íná d́ani nioni ámi ńiweapiri nioni t́nɪ nawíní naníwárini.’ searariṅṅini.” nuriri

¹⁷ kapixí wá ńimeari Gorixomí yayí ńiwimáná re uríṅṅiniṅni, “Kapixí riwá yaní niníro ńiga úpoyi.

¹⁸ ‘Iniigí wainí ámi b́i xwá t́yo d́ani ńimíámani. Ríxa Gorixo soyíné xwiox́yo ḿimeámí nerí pírániṅṅi seamenjweanfe d́ani iniigí wainí ámi íná ńimíárini.’ searariṅṅini.” nuriri

¹⁹ bisíkerfá b́i ńimeari Gorixomí yayí ńiwimáná níkwiriri yaní ńiwa nuri re uríṅṅiniṅni, “Nioniyá wará tiyí soyíné arirá seaimfá nání rídíyowá neríniṅṅi imónini. Ríwéná nioni nání d́iṅṅi seainífa nání nioni éapa bisíkerfá kwiriri seaiapiri éapa axípi éfrixini.” nurimáná

²⁰ awa ríxa aiwá ńinimáná enáná bisíkerfá ńimeariná éípa kapixí iniigí wainí ríwoni wá ńimeari re uríṅṅiniṅni, “Gorixo xwíyá śiṅṅi b́i réoáriṅṅipi nání nioni ńiperfá gí ragí púyí iniigí wainí śixí ríwániṅṅi imónini.

²¹ E nerí aiwí arfá nípoyi. Ámá nioni nání ḿiyí nurino nioni t́ni ńijwearane aiwá naríjwini.

²² Ámá imóniṅáoni Gorixo ríṅṅi j́fayo axípi ńinipikiro aiwí ámá nioni nání ḿixíyo ḿiyí nurinomí Gorixo xeaníṅṅi xwé winí enagi nání aweyi!” uríagi

²³ wiepísariṅjowa yaríṅṅi re niga ugíawixini, “None go go e winí nání ríá rarini?” nira ugíawixini.

“None ǵmini go seáyí e imónirfeniṅoi?” rinigíá nánirini.

²⁴ Wiepísariṅjowa xwíyá ripi ení niri śimí t́ni re rinigíawixini, “None wo go go seáyí e neaimóniri enáná wone śimanjwíyóniṅṅi wurínaníwáfaní?” niriga waríná

²⁵ Jisaso re uríṅṅiniṅni, “Émáyíyá ḿixí ináyíyí ámáyíyá śijwí e d́ani seáyí e nimóniro wá ení b́i mé sekaxini nuriro aiwí wiwaníjowa nání re rinariṅíárini, ‘Śíwí niaíwí ńini nioni t́fáminí imónigíáyí arirá wiaríṅáonirini.’ rinariṅíárini.

²⁶ Soyíné ení awa yarigíápa axípi e mepani. Segí rároniṅṅi imóníoyí ségwaóniṅṅi imóníwiniṅni. Segí bosóniṅṅi imóníoyí sénáiniṅṅi omiṅṅi seaiaríṅóniṅṅi imóníwiniṅni.

²⁷ D́iṅṅi pírániṅṅi mópoyi. Nene píoi rariṅwárini? Ámá kikiá ńijweámáná aiwá nariṅo seáyí e imóniṅoríani? Aiwá ríá nuyeari yaní wiaríṅo seáyí e imóniṅoríani? ‘Ayí kikiá ńijweámáná aiwá nariṅo seáyí e imóniṅoríni.’ rariṅwárini. Nioni e imóniṅáoni aiwí soyíné t́ni ńijwearíná ananí segí ókíníniṅṅi nimóniri arirá seaiaríṅáonirini.

²⁸ Soyíné wa iwamfó níwapíyaníro yaríná nioni t́ni éf níroro ṕni ńiniwiárimí úfámani.

²⁹ Ayínáni gí ápo ‘Joxí ḿixí ináyí nimóniri ámá ayo menjweárixini.’ niriṅípa

³⁰ nioni ení re searariṅṅini, ‘Nioni ríxa ḿixí ináyí nimóniri menjweáná soyíné nioni t́ni nawíní aiwá ńimíáé aiwá níro iniigí níro nero negí Isíreriyí gwí wírí wírí wé wúkaú śikwí waú eníyo x́iráowayéniniṅṅi nimóniro menjweapírfáriní.’ searariṅṅini.” uríṅṅiniṅni.

“Pitaoxi ríwí nímoríni.” uríjé nániríni.

31 O re uríjéniḡni, “Saimonoxíni, Saimonoxíni, Seteno soyíné náni Goríxomi símí t́ni re uraríni, ‘Ámá wití aiwá síkí t́jéyí neyíroríná yaríḡápa nioni Jisaso wiepísariḡé awa ení ŕa eáníjoiḡrí iwamíó owíwapiyimíni.’ Obo Goríxomi e uraríni.

32 E nerí aiwí d́ḡí soyínéyá níkwíroaríḡápi samíḡé mepa oenírí Goríxomi ríxíḡ seauríyaníḡni. Saimonoxíni, ŕwéná joxí ámí d́ḡí nímorí níkínímónírí nioni t́ámíni níbiríná ámá nioni níxídaríḡaǵa náni d́xí ríríxímeáowa simónaríḡáyo ení síxí eámíxíríxíni.” uríḡí

33 Pitao re uríjéniḡni, “Ámínáoxíni, ḡwí ríyíferaní, rípi kíferaní, níwawíní yeaipíríaríni.” uríḡí

34 o re uríjéniḡni, “Pitaoxíni, śá ríyímí karíkari śni ŕaiwá mírípa enáná xwíyá bíau bí nioni náni re urayíríni, ‘Jisaso náni nioni majíaríni.’ urayíríni.” uríjéniḡni.

Níḡwí t́ni íá t́ni kirá t́ni nániríni.

35 O awamí re uríjéniḡni, “Nioni xámí ‘Xwíyá wáí emépoyí.’ nísearowárírná ‘Níḡwí wowí t́ni árupianḡ wú t́ni síkwí śu ámí bí t́ni nímaxírímí memepa époyí.’ searowáríḡí aiwí soyíné amípí wí náni d́wí níkeamóníro remeḡfawixíni?” uríḡí awa “Oweoi, amípí wí náni d́wí níkeamóníḡwaníḡni.” uríḡí

36 o re uríjéniḡni, “E nerí aiwí agwí soyíné goxí goxí níḡwí wowí t́jéjoxí nímaxírímí uí. Árupianḡ enánáyí ení nímaxírímí uí. Goxí goxí kirá ḿxí náni enj́yí mayoxí enánáyí d́xí iyá nípirírí bí éiríxíni.

37 Ayí rípi náni seararíjéni. Bíkwíyo nioni náni re nírinírí eáníni, ‘Ŕá kíroaríḡáyo mépearíḡápa omí ení níkumíxíro axípi mépepíríaríni.’ nírinírí eáníni. Amípí nioni náni nírinírí eáníjépi xíxeni nímóníníjoi.” uríḡí

38 awa re uríḡawixíni, “Ámínáoxíni, none ḿxí náni ḿḡí bíxaú ŕxa rípixaúríni.” uríḡí o “Xwíyá ŕxa apáníríni.” uríjéniḡni.

D́wí Oripíyo dání Goríxomi xwíyá rírímí wíḡí nániríni.

39 E nírinímí anj́yo nípeyearí xegí yaríḡápa d́wí ḿḡí Oripíyí ríníḡpímí náni yaríná xegí wiepísariḡowa ení númí níyíro

40 ŕxa nírémoríná awamí re uríjéniḡni, “Seteno iwamíó míseaiwapiyípa oenírí náni Goríxomi ríxíḡ urípoyí.” nurímí

41 ámá śḡá ananí iwanḡ mopaxí imóníḡe numáná xwíáyo xómíḡ níyíkwímáná Goríxomi xwíyá rírímí níwirí

42 re uríjéniḡni, “Ápe, joxí nísimónírínáyí xeaníḡ nioni nímeanípi kapíxí nioni nímíníḡ imóníḡwá ananí emí ḿwíarímopaxíríni. E nerí aiwí nioni nímónaríḡpi mé d́xí d́ḡí t́ni xíxeni ananí imóníwíníḡni.” uraríná

43 anj́nájí wo śḡání níwimónírí ení síxí weámíxíjéniḡni.

44 E éaná Jisaso ŕníḡí agwí esíḡwíníḡí wímeáagí Goríxomi xwíyá ení t́ni nuríná xegí okíní nípweríná ragíníḡ nípurí xwíáyo níyóísáná

45 Goríxomi xwíyá rírímí wiaríḡe dání éf níwíearómí nurí xegí wiepísariḡowa t́ḡí e weníḡ éfyí wíníjéniḡni. D́ḡí śpí wiaríḡí náni ení samíḡ níwóróa nuro sá órówapíḡaǵa níwínírí

46 re uriniginini, “Pí nání soyíné sá wenoi? Seteno iwamíó mīseaiwapiyipa oeniri nání nīwīápinimearo Gorixomi rixinjí urípoyi.” uriniginini.

Jisasomi íá xegíá nánirini.

47 Sini e urariná re eniginini. Ámá wí ikwíkwierí bīmiaríná ámá Judasoyi riniŋo —O wīepīsarinjí wé wúkaú síkwí waú imónigíá worini. O ámayo nīpemeámí nīyapiri Jisasomi kíyí miaúnimiri nání aŋwí e bání

48 Jisaso re uriniginini, “Judase, ámá imóniŋaoni pasá nīnīmeri kíyí nīmiaúnimiri rībariŋi?” uráná

49 Jisaso tīnī rogíáwa omí rīxa íá xīranīro yarīŋagíá nīwīnīro re urígíawixini, “Ámináoxini, ‘Awamí mīŋí orópoyi.’ rīsimónarini?” nurīro

50 wo re eniginini. Apaxípáninjí imóninjí seáyí e imóniŋoyá xīnánínjí nīmóniri omīŋí wīiarīŋomi mīŋí rómīniri éfíyí pírí nīmoyíkirí aríá wé náúmi dáŋo mīŋí wírípīeānjiginini.

51 Aríá mīŋí wírípīeāgí Jisaso “Píni wíarípoyi. E mepani.” nuriri ámá aríá mīŋí wírípīeāomi wé seáyí e níkwīariri naní imixinjiginini.

52 Omí naní nīmīxīmáná apaxípáninjí imónigíá xwéowa tīnī porisí aŋí rīdīyowá yarīgíwámí awí mearoarígíáwa tīnī Judayí mebáowa tīnī awa xíomi íá xīranīro bíáyo re uriniginini, “Soyíné mīŋí tīnī iwaní tīnī íá maxírīgíáyí ámá íwí xauráparīgíáyo íá xīranīro yarīgíápa nianīro rībariŋoi?”

53 Nioni sía ayí ayo aŋí sipísipí rīdīyowá yarīgíwámí ŋweanáná soyíné íá wí mīnīxīrarīgíawixini. E nerí aiwí áríwīyíná obo emearíná soyíné íá nīxīranīro nání rīseaimónigoi?” uriniginini.

Pitao “O nání majónirini.” urinjí nánirini.

54 Jisaso e uríagí aí awa omí íá nīxero nīméra nuro apaxípáninjí imóninjí seáyí e imóniŋoyá aŋí e mearémóáná Pitao awamí ríwíyo yaxídí néra nurí

55 ámá wí ákīŋáyo aŋírīwámí dání ríá níkearo ŋweanagíá nīwīniri o ení nīpáwiri nīwīmeari e éí ŋweanáná

56 apíxí omīŋí wīiarinjí wí ríá wíá ónīŋáná Pitaomi sīmīmaní sīŋwí nīwīniri sīŋwí agwí nīwīga nīpeyiri ámá e ŋwīxapīgíáyo re uriniginini, “Ámá ro ení Jisaso tīnī emearinjí worini.” uríagí aí

57 Pitao “Oweoi.” nuriri re uriniginini, “Ine, jíxi rariŋo nání nioni majárini.” nuriri

58 nīŋweámáná enáná ámi wo omí sīŋwí nīwīniri re uriniginini, “Joxi ení ámá Jisasoyáowa woxíninjí imónarini.” uríagí aí Pitao “Royi, nioni xēŋwonirini.” nuriri

59 nīŋweanísáná enáná ámá ámi wo ámayo aríki “Ámá ro ení Gariri pīropenísíyo dáŋo enagí nání nepa Jisaso tīnī emeariŋorini.” urayaríná

60 Pitao re uriniginini, “Royi, joxi rariŋíyí nioni majárini.” siní e urariná re eniginini. Karíkarí wo rīxa ríaiwá rīnjiginini.

61 Karíkarí ríaiwá ráná Jisaso níkinīmóniri Pitaomi sīŋwí wīnáná o Jisaso píné xámí re urípi “Karíkarí siní ríaiwá mīrī enáná joxi biaú bí ayo Jisaso nání nioni majárini.” urayiríni.” urípi nání dīŋí wīnīagí

62 nīpeyearí ákīŋá bíariwámí dání ŋwí píyí wírīnīnjiginini.

Iwaní mépero xwíríxí mépero egíá nánirini.

63 Ámá Jisasomi íá xīrarīgíáyí ikayíwí numearīro iwaní nīmēperíná

⁶⁴ xegí sɪŋwíyo wíá nítárimáná iwanɪ nearo re nura ugíawixɪni, “Wíá nearókiamoarɪnoxɪni, iwanɪ go ríá reaarɪni? Joxɪ wíá rókiamoarɪnoxɪ enagɪ nánɪ ríxa áwanɪ nearei.” nuríro

⁶⁵ ikayíwí numearíróná ayá wí nuríásáná

⁶⁶ ríxa wíá ónáná Judayí mebaówa xwíríxɪ imíxarígíáyí, ayí apaxípánɪɪ imónígíá xwéowa tɪni ɲwí ikaxí eánɪɪpɪ mewegíáwa tɪni awí eánáná Jisasomí awa tɪámɪni níméra nibíro wáragíá

⁶⁷ awa re urígíawixɪni, “Joxɪ yeáyí neayimíxemeaníá nánɪ aríowayá xwíá piaxíyo dánɪ iwiaroníoyɪ rarɪɲwáoxɪ enánáyí, áwanɪ nearei.” uríagíá aɪwí o re urɪɪnigɪni, “Nionɪ nísearíagɪ aɪwí soyíné ‘Neparɪni.’ nɪyaiwiro aríá nípíríméot.

⁶⁸ Nionɪ enɪ yarɪɪɪ bɪ seaíanáyí, soyíné áwanɪ wí nɪrɪpíríméot.

⁶⁹ E nerɪ aɪwí re seararɪɪni, ‘Ámá imónɪɲáonɪ Goríxo, ení sɪxí eánɪɲoyá wé náúmɪni ɲweámɪ nánɪ aɲwí ayorɪni. Íníná o tɪni nɪɲwearɪ ónɪɲ imónímárɪni.’ seararɪɪni.” uríagɪ

⁷⁰ nowanɪ re urígíawixɪni, “Joxɪ niaíwí Goríxoyáoxɪranɪ?” uríagíá o “Soyíné apɪ nɪrarɪɲot.” uríagɪ

⁷¹ awa re rɪnígíawixɪni, “None xewanɪɲo xwíyíá meárɪnɪpaxɪpɪ rarɪɲagɪ aríá wíwáyí nánɪ sɪɲwí wɪnarogíá ámɪ wí nibíro xwíyíá mearɪpaxɪ mimónɪni.” rɪnígíawixɪni.

23

Omɪ Pairato tɪɲí e wárigíá nánɪrɪni.

¹ E nɪrɪnɪro nowanɪ nɪwíápnɪmearo Jisasomɪ gapɪmanɪ Pairato tɪɲí e nánɪ níméra nuro

² nírémómáná Jisaso nánɪ nɪxekwímore Pairatomɪ re urígíawixɪni, “O yapí níneaíwapɪya nuri Judayene yarɪɲwáyí níneawiaíkiri ‘Émáýyá mɪxí ináyí Sisaomɪ nígwí takísɪ nánɪ mɪni mɪwipani.’ nɪnearɪrɪ xewanɪɲo nánɪ re rarɪni, ‘Nionɪ ámá yeáyí seayimíxemeámíá nánɪ aríowayá xwíá piaxíyo dánɪ iwiaroníonɪ, mɪxí ináyí imónɪɲáonɪrɪni.’ rarɪɲagɪ aríá wíwárɪni.” uríagíá

³ Pairato Jisasomɪ yarɪɪɪ nɪwíá nuríná yarɪɪɪ re wɪɲɪnigɪni, “Joxɪ Judayíá mɪxí ináyí imónɪɲoxɪranɪ?” uríagɪ o “Joxɪ díxí ríxa apɪ nɪrarɪɪɪni.” uríagɪ

⁴ Pairato apaxípánɪɪ imónígíá xwéowamɪ tɪni ámá e epíroyí egíáyo tɪni re urɪɪnigɪni, “Xwíyíá mearɪpaxɪ imónɪɲɪ bɪ nánɪ píá megɪnarɪɪni.” uríagɪ aɪwí

⁵ awa aríkí re urayígíawixɪni, “Jisaso Judia píropenisí re amɪ amɪ nimerɪ ámá nɪni re oyaiwípoyɪnɪrɪ, ‘O negí mɪxí ináyí imónáná émáyo mɪxí xídowáraníwárɪni.’ oyaiwípoyɪnɪrɪ nuréwapɪya warɪɲorɪni. Garirɪ píropenisíyo dánɪ néra bɪɲtyí re enɪ aí nearéwapɪyarɪni.” uríagíá

⁶ Pairato aríá e nɪwirɪ awamɪ yarɪɪɪ re wɪɲɪnigɪni, “O Garirɪ píropenisíyo dánɲoranɪ?” uríagɪ

⁷ awa re urígíawixɪni, “Oyɪ, Jisaso píropenisí gapɪmanɪ Xeroto meɲweaníyo dánɲorɪni.” uríagíá Xeroto enɪ íná Jerusaremɪ ɲweanɪagɪ nánɪ Pairato o tɪɲí e nánɪ wiowárɪɲɪnigɪni.

Omɪ Xeroto tɪɲí e nánɪ wiowárigíá nánɪrɪni.

⁸ Judayowa Jisasomi gapimaná Xeroto tñj e nán níméra úaná o enjá dánt amípi Jisaso yarínjyí nán arfá nīwiri “Omí sñwí owínmíní.” nīyaiwia bagí nán omí sñwí nīwíniríná yayí nīwinírí “Jisaso emímí bī oníwapiyíní.” nīyaiwiri

⁹ yarínj obaxí nīwiayarínjagi aiwí xfoyá bī murínjíniginí. Murípa yaríná ¹⁰ apaxípanínj imónígá xwéowa tñi njwí ikaxí eánínjpi mewegíáwa tñi xwíyá ríá tñj xekwímóagá

¹¹ Xeroto tñi xegí porisowa tñi uyíní mero ikayíwí mearíro nemána rapírapí awíaxí wú mīxí ináyowa yínarígá imónínj wú nuyíríro ámí Pairato tñj e nán wiowárínjíniginí.

¹² Xeroto tñi Pairato tñi xámí xepíxepá rónagíwaú sá ayimí nawíní imónígísisixíní.

“O pí éagi íkíáyo yekwíroárimíní?” urínj nániríní.

¹³ Jisasomi ámí Pairato tñj e nán níméra úaná Pairato “Apaxípanínj imónígá xwéowa tñi Judayí mebaowa tñi áamá nñi tñi obípoi.” nírírí

¹⁴ awa ámí báná re urínjíniginí, “Soyíné xámí áamá ro níméamí nībírí re níríawixíní, ‘O áamá nñi “Émáyo mīxí xídwáraníwáriní.” oyaiwípoi nírí nīsearéwapiya emearínoríní,” níríá aiwí soyíné xwíyá umeararígápi nán nioní segí sñwí anígíe dánt yarínj wiayíagi aiwí omí xwíyá mearípaxí wí mimónínjíniginí.

¹⁵ Xeroto ení píá nīwiri aí omí xwíyá mearípaxí bī mimónípa enagi nání ámí none tñj e nání seapowárénapíríní. Arfá époi. None omí píkianí nání uyíní ení bī aga mimóníní.

¹⁶ Ayínání “Nioní yarínjapi nání rínearínjoi?” oyaiwinírí sa iwanjíní níméperi wárimíní.” uráná

¹⁷ Judayí xwiogwí ayí ayo aiwá Anjínajo Múroagí nání narígáyimí “Émáyí gapímano negí áamá gwí njweanjí wo oneawáriní.” nīyaiwiro nání

¹⁸⁻¹⁹ áamá e epíroyí egíá nawíní nñi xixewíámí re urígíawixíní, “Jisasomi nípíkiri Barabasomí —O Jerusaremí njweagíyí wa tñi nīwiápínímearo ‘Émáyo mīxí oxídwáraneyí.’ níríro mīxí nīwiróná áamá píkíagá omí émáyí fíá nīxero gwí anjío njwírárígíforíní. “Omí neawáriní.” uráná

²⁰ Pairato “Jisasomí owárimíní.” nīyaiwiri áamá ayo ámí bī uríagi aiwí

²¹ ayí rímínj tñi re urayígíawixíní, “Íkíáyo yekwíroárei. Íkíáyo yekwíroárei.” urayíná

²² Pairato ríxa biaú urí aiwí ámí bī re urínjíniginí, “Pí nání? O pí íwí éf nání íkíáyo yekwíroárimíní? Xwíyá omí nímearírí píkípaxí wí imónínjagi mīwíníméáiní. Ayínání iwanjíní níméperi wárimíní.” uríagi aí

²³ áamá ayí Pairato omí íkíáyo oyekwíroárinírí arfíá ámí wíní símí tñi nurayiróná píné Pairatoyá xórorí wigíawixíní.

²⁴ Píné oyá xórorí wíagá nání re urínjíniginí, “Segí seaimónarínjpi xe oimóníní.” nurí

²⁵ áamá nñi wiwanínjyí “Neawáriní.” urí —O Jerusaremí njweagíyí wa tñi nīwiápínímearí “Émáyo mīxí oxídwáraneyí.” níríro mīxí nīwiróná áamá píkíagá omí émáyí fíá nīxero gwí anjío njwírárígíforíní. O nání ayí “Neawáriní.” uríomí Pairato nīwáriní Jisaso nání wigí dñj yayíwíáyo nīxí dñj porisowa íkíáyo yekwíroáripírí nání míní winjíniginí.

Jisasomí yekwíroágíá nániríní.

26 Mĩnĩ wíáná porisowa omĩ nĩméra nurĩná Jisasomĩ iwanjĩ mépeayĩfá enjagĩ nánĩ rĩxa enjĩ meánĩpa nerĩ ná neága warĩnjagĩ nĩwĩnĩro áamá wo Saimonoyĩ rĩnĩño —O anjĩ xegĩ yofĩ Sairini dānjorĩnĩ. O maiwĩ amĩyo dānĩ Jerusaremĩ nánĩ bariñomĩ ófĩ e órórĩ ninĩro “O ikfá yoxáfá níkwónĩmĩ Jisasomĩ oxĩdĩnĩ.” nĩyaiwiro omĩ ikfá yoxáfá sanjwĩyo nĩwikwiārĩro nĩméra warĩná

27 áamá oxĩ apĩxĩ obaxĩ ikwĩkwierĩ rĩwĩmĩnĩ nuro apĩxĩ obaxĩ wíwa enĩ rĩwĩyo númĩ nuróná njwapé tĩnĩ ámĩxĩfá nĩwĩaxĩfá warĩnjagĩfá

28 Jisaso nĩkĩnĩmónĩrĩ re urĩnjĩnigĩnĩ, “Jerusaremĩ dānjĩ apĩxĩ riwayĩné nionĩ njwĩ mĩnĩmieapa époyĩ. Sewanĩnjĩwayĩné nánĩ mieainĩro segĩ nĩaiwĩyo miearo éfĩrĩxĩnĩ.

29 Ayĩ rĩpĩ nánĩ seararĩnjĩnĩ. Rĩwéná xeanĩnjĩ rĩfá tĩnjĩ seaĩmeanfá enjagĩ nánĩ apĩxĩ nĩaiwĩ tĩgĩfíwa wĩgĩ nĩaiwĩ nánĩ aga dĩnjĩ sipĩ winfá enjagĩ nánĩ áamá re rĩpĩrĩrĩnĩ, ‘Apĩxĩ oxĩ rogĩfíwa tĩnĩ sĩnĩ apĩyá nĩaiwĩ mĩxĩrĩgĩfíwa tĩnĩ apĩxĩ sĩnĩ nĩaiwĩ amĩnjĩ mĩnĩ mĩwĩpa yarĩgĩfíwa tĩnĩ íwa yayĩ owinĩnĩ.’ rĩpĩrĩrĩnĩ.

30 Xeanĩnjĩ apĩ aga xaiwĩ seaĩmeanfá enjagĩ nánĩ áamá dĩwĩ mĩnjĩyo ‘Nĩpiérorĩ neaĩkwarĩmoĩ.’ urĩro dĩwĩ mĩnjĩ onĩmĩápĩa wĩmĩ enĩ ‘Seáyĩ e rĩtĩ neaĩ.’ urĩro epĩrĩrĩnĩ.

31 Wé rónĩjáonĩ ikfá sĩnjĩnĩnjĩ imónĩjáonĩ aĩ xeanĩnjĩ níkárfáyĩ nánĩ seyĩné fĩwĩ yarĩgĩfíwa dānĩ ikfá kĩrĩnjĩnĩnjĩ imónĩgĩfáyĩné anjĩpaxĩ seaikarĩnĩfĩrĩnĩ.” urĩnjĩnigĩnĩ.

32 Áamá rĩkĩkĩrĩfó yarĩgĩfíwaú enĩ Jisaso tĩnĩ nawĩnĩ pĩkianĩro nánĩ níkwĩmĩxĩro nĩméra nuro

33 rĩxa yofĩ áamá Mĩnjĩ Gĩxweaĩ rĩnĩnje nĩrémoro omĩ ikfáyo nĩyekwĩroárimáná mĩdĩmĩdānĩ rĩkĩkĩrĩfó yarĩgĩfíwaúmĩ enĩ yekwĩroárarĩná

34 Jisaso Gorĩxomĩ re urĩnjĩnigĩnĩ, “Ápe, nionĩ niarĩgĩfá tĩyĩ awa majfá nimónĩmáná niarĩnjagĩfá nánĩ joxĩ yokwarĩmĩ wĩĩ.” urarĩná porisowa Jisasoyá rapĩrapĩ gonĩ gonĩ meámĩnĩrĩnĩrĩ sárú nero yanjĩ inarĩnjagĩfá

35 áamá númĩ bĩáyĩ e nĩrówapĩro sĩnjwĩ nĩwĩnĩro Judayĩ ámĩnáowa enĩ aĩ rĩperĩrĩ numero re rĩgĩfawĩxĩnĩ, “O áamá wĩyo arĩrā wĩagorĩnĩ. O nepa áamá arĩowayá xwĩfá piaxĩyo dānĩ iwiaronfoyĩ rariñwáo enjānáyĩ, Gorĩxo nĩrĩpearĩ nene yeáyĩ neayimĩxemeanfá nánĩ urowārēnapĩnĩfoyĩ rariñwáo enjānáyĩ, xewanĩño arĩrā oĩnĩnĩ.” nĩra warĩná

36 porisowa enĩ ikayĩfĩwĩ nũmearĩróná inĩgĩfá wainĩ mĩxĩ yarĩnjĩpĩ mĩnĩ wianĩro nánĩ anjwĩ e nĩbĩro

37 re urayĩgĩfawĩxĩnĩ, “Joxĩ Judayĩfá mĩxĩ ináyoxĩ enjānáyĩ, jĩwanĩnjoxĩ éfĩ mĩnĩnei.” urĩgĩfawĩxĩnĩ.

38 “Áamá royĩ mĩxĩ ináyĩ Judayĩfáorĩnĩ.” nĩrĩro ikfá wárāyo rĩwamĩnjĩ e neámáná oyá yoxáfāyo xwāpĩyĩ seáyĩ émĩ pĩraugĩfawĩxĩnĩ.

39 Rĩkĩkĩrĩfó yarĩgĩfíwaú, Jisasomĩ mĩdĩmĩdānĩ ikfáyo yekwĩroárfíwaú wfó Jisasomĩ ikayĩfĩwĩ nurĩrĩ re urĩnjĩnigĩnĩ, “Joxĩ nepa áamá yeáyĩ neayimĩxemearfá nánĩ arĩowayá xwĩfá piaxĩyo dānĩ iwiaronfoyĩ rariñwáoxĩranĩ? Jĩwanĩnjoxĩ éfĩ mĩnĩnĩrĩ yawawĩ enĩ yeamĩnĩrĩ ei.” urĩagĩ aĩ

40 wfó “E murĩpanĩ.” nurĩrĩ mĩxĩf re urĩnjĩnigĩnĩ, “Rfĩnjĩf o meaarĩnjĩpĩ joxĩ axĩpĩ nĩmearĩ aiwĩ Gorĩxo nánĩ wáyĩ mĩsinarĩnĩranĩ?

41 Yawawi yeapikíáná ayf ananirini. fwi yarigwíyo dání xixeni yeapikiarinjo. Ámá royf fwi bi méagi aiwi pikiarinjo.” nuriri

42 Jisasomi re uriniginini, “Joxi ríxa mîxî ináyf nimóniri nîmenjwearíná nionî nânî dînjî mórixini.” uríagi

43 Jisaso re uriniginini, “Nepa rírarinini. Agwi nionî tîni anjînamî njweanfwi.” uriniginini.

Jisaso penjf nánirini.

44 Ríxa sogwí áwini e njweanáná re eniginini. Sogwí nîsfkwiri anjî nîmîni sfá xáiwf nîyinára nuri ríxa 3:00 p.m. imónáná sogwí ámî noxárori aniniginini.

45 Sogwí sfkwiárináná rapirapí sepiá anjî sipîsipî ridiyowá yarigíwá njwá tînjîmîni epanjoárininjú áwini e naxinowáriti wúkaú epanjoárininiginini.

46 Jisaso ráiwá re riniginini, “Ápoxini, gí dînjî orinwirárimini.” nurimi dînjî yáriniginini.

47 Jisaso dînjî yánfagi porisowami seáyî e imóninjo amípí ayf e éagi sînjwí e nîwîriti Gorixomi yayf numeri re riniginini, “Ámá ro nepa wé róninjo, sipî wî mimixipa enjomi aí pikíwini.” riniginini.

48 Ámá oxí apíxî nîni Porisowa Jisasomi yekwiroáraríná sînjwí wînaniro bîmíáyf sogwí sfkwiáriti ámî oxárori nerî Jisaso perî éagi nîwînitro ayá fá nîxîrinimî wigí anjî e nânî umigfawixini.

49 Ámá Jisasoyá xegí imóninjíyî tîni apíxî Gariri píropenisíyo dánjî o tîni nawîni bîgíwá tîni ná jîamî onîmiápi nîrómáná omî pikiaríná amípí apî e éagi sînjwí wîngfawixini.

Jisasomi xwíá weyárigfá nánirini.

50-51 Ámá wo xegí yof Josepoyî rininjo —O Judia píropenisíyo anjî xegí yof Arimatia dánjorini. O Judayíyá xwîrixî mearigfá mebáyf worini. O wé róninjo enagi nânî xegí wíá Jisasomi pikianiro nânî mekaxî nîmero yarigfápi nânî “Apánirini.” mîwimóninjinini. “Gorixó xwioxíyo mîmeámî nerî neamenjweanfápi gínî gíná imóniníárfani?” nîyaiwiro weninjî nerî njweanjinini.

52 O émayf gapímanf Pairato tînjî e nânî nuri Jisaso píyomi xwíá weyáriminiri nânî yarinjî nîwiri Pairato “Oyî.” uríagi nuri

53 Jisaso pikífomi nîmeámî nîwepiniri xwíá e dání rapirapí apíá wenjpi tîni xopixopî nîrori sfínáyo ámá of rîxigfáyimi —Ayi ámá sinî mîtagfáyirinini. Ayimî tîminiri nânî nîmeámî nuri inimî tînjiginini.

54 Sabarfá nânî amípí pírárinjî nimîxîro tarigfáyimi nîtiri aiwi Sabarfá náyi ríxa anjwî e enáná tînjiginini.

55 Apíxî Gariri píropenisíyo dání númî bíwá “Jisasomi arige ríá tarini?” nîyaiwiro sînjwí wînaniro númî nuro sfíná ofýimî sînjwí nîwînitroná xfomi taríná enî sînjwí nîwînimî

56 wigí anjî e nânî nuro Sadéyo Jisasoyá wará xópé éwaniginiri íkáá díá dînjî nanjî eaarinjî bi tîni gínif bi tîni pírárinjî nimîxîro nîtiri sá wegíwá Sabarfáyo njwí ikaxî eáninjpi rarinjpa kíkíá njweagfawixini.

¹ Sadéyo aga wíá mónínjĩmĩ íwa íkíá dǵá tǵnĩ gǵnĩ tǵnĩ xámĩ píránínjĩ imixárigǵápi nĩmeámĩ nuro

² Ríxa Jisaso xwíá weyárinĩje nĩrémoro sǵná xwáripáyo manj e éf rárárinĩjo mĩmegwínárf nĩmega nuri yání e wenagĩ nĩwínĩro

³ óyimi nĩpáwiwo aĩ Ámíná Jisaso mĩwenagĩ nĩwínĩro

⁴ “Píyo gerǵani?” nĩyaiwiro ududǵ nĩnĩro ronǵaná re enjínigĩnĩ. Ámá waú egǵ rapǵrapǵ xwínǵá eagǵíwaú sǵmĩmanj e rónapǵǵísixĩnĩ. Sǵmĩmanj e rónapǵá

⁵ apǵxíwa wáyǵ níkárinĩro sǵmĩmanj xwíáyo íkwíróáná awaú re urǵǵísixĩnĩ, “Sǵnj úo nánĩ ámá xwíá weyárarǵǵe pí nánĩ pǵá yarinjo?”

⁶ Sǵnĩ re mĩwenĩnĩ. Ríxa wiápnĩmeánnigĩnĩ. O sǵnĩ seyǵné tǵnĩ Gariri píropenisǵyo nemerǵná searinǵpĩ nánĩ dǵnj mópoyi.

⁷ Re searinǵrĩnĩ, ‘Negǵ Judayǵ ámá imónínǵaonĩ mǵyǵ nĩnĩrĩróná ámá fwi yarǵǵáyǵ íá nĩnĩxero íkíáyo nĩyekwíroáripǵírfá enagǵ aĩ ámĩ sǵá wíyaú wíyi ríxa nórĩmáná enǵaná wiápnĩmeámǵárinĩ.’ rǵnjrĩnĩ.” urǵǵǵĩ

⁸ íwa Jisaso xwíyǵá enǵiná urǵnj apĩ nánĩ dǵnj nĩwínĩrĩ

⁹ xwáripáyo pǵnĩ nĩwiárimĩ nuro wíepǵsarǵnj wé wúkaú sǵkwí wo awamĩ íwa wínǵápi nánĩ repǵyǵ nĩwíro ámá Jisasoyá xegǵ imónínǵyo enĩ nĩyonĩ repǵyǵ wǵǵawixĩnĩ.

¹⁰ Apǵxǵ repǵyǵ wiarǵǵíwa Magǵdara dǵnj Mariaí tǵnĩ Joanaí tǵnĩ Jemisomĩ xǵnái Mariaí tǵnĩ ámĩ wíwa tǵnĩrĩnĩ. Íwa wǵ wúrĩmeiarǵǵáwamĩ wǵǵ wínǵápi nánĩ áwanj urǵǵǵa aĩ

¹¹ “Íwa wǵǵ xwíyǵá íkíá íwíyo dánǵnǵnj rarinjo.” nĩyaiwiro “Nepaxĩnĩ.” mĩyaiwipa nero aĩ

¹² Pítao nĩwiápnĩmearĩ anǵnĩ nuri xwáripáyo nĩrémómáná nĩpǵkwínĩrĩ ínĩmĩ wenǵnj éyǵ wínǵnĩnigĩnĩ. Rapǵrapǵ Jisasomĩ xopǵxopǵ rónínǵunĩ wí e wenagĩ nĩwínĩrĩ ámĩ xegǵ anj e nánĩ nurǵná e enagǵ wínǵǵpĩ nánĩ ududǵ néra unjínigĩnĩ.

Wíepǵsǵnj waú Emeasĩ nánĩ warǵná wímeanǵ nánĩrĩnĩ.

¹³ Jisasoyá xegǵ ámá imónínǵyǵ waú sǵá axǵyimĩnĩ anj Emeasǵyĩ rǵnǵǵpimĩ nánĩ nuri —Anj apĩ Jerusaremĩ dánĩ ná jǵamĩne onĩmiáprĩnĩ. 11 kiromita imónĩjerĩnĩ.

¹⁴ Awaú óyio nuri Jerusaremĩyo amǵpĩ Jisasomĩ wíǵápi nánĩ repǵyǵ niga nuri

¹⁵ xwíyǵá nĩrǵga warǵná Jisaso xewanĩjo anjwĩ e nĩbĩrĩ nĩwímeari awaú tǵnĩ nawínĩ nuro

¹⁶ awaú Jisasomĩ sǵnjwĩ nĩwínĩrĩ aiwĩ omĩ mí mómǵxǵ yarǵná

¹⁷ Jisaso yarǵnj re wínjínigĩnĩ, “Awagwĩ anj nurǵná xwíyǵá nĩrǵga warǵǵǵpĩ pí éf nánĩ nĩrǵga warǵnjĩ?” urǵná awaú éf nĩrómáná sǵmĩmanj kǵpǵnj nĩyiri

¹⁸ wóo, Kĩriopasoyĩ rǵnĩjo re urǵnĩnigĩnĩ, “Ámá nǵnĩ Jerusaremĩ urǵnanĩro úǵáyo sa joxĩnĩ e imónǵǵpĩ nánĩ majǵáranĩ?” urǵǵǵĩ

¹⁹ o yarǵnj re wínjínigĩnĩ, “Jerusaremĩyo pí imónǵnigĩnĩ?” urǵǵǵĩ awaú re urǵǵísixĩnĩ, “Nasaretĩ dǵnj Jisaso nánĩ rǵnarǵnjwĩ. O Gorǵxoyá sǵnjwíyo dánĩ ámá nǵnĩyá sǵnjwíyo dánĩ enĩ wíá rókiamoarǵnj enj eánǵnj wo nimónĩrĩ emĩmǵ erĩ xwíyǵá píránínjĩ urĩmerĩ yarĩjo nánĩ rǵnarǵnjwĩ.

²⁰ Omi apaxípaníñí imónígfá xwéowa tñní negí áminá neamenjweagíáwa tñní xwírixí numero omi íkíá seáyíyo oyekwíroárfíyoyíníri émáyo mñní wíoi.

²¹ Xámi nene dñí re kíkayówaríni, ‘Goríxo nene émáyíyá gwí jweanwaénéníñí imóníjwaéne neaikweanfá nání urowárénapíñíto áamá oríani?’ Dñí e kíkayówaríni. Xwíyíá apí aí ámi bí rípiríni. Omi ríxa nípíkímáná enáná sá wíyáú wíyi óráná

²² agwí sá ríyimi neneyá apíxíwa ayá nearemóoi. Íwa wíá móníñími áamá xwáripá tñí e nání nuro aí

²³ píyí tío míwenagí níwíníro nene jweanwaé nání nñíro re nearáoí, ‘Newané xwáripáyo dání oríñá níwíníranéná aníñají wáú nírónapíri “O síñí uníoi.” nearííi.’ nearíagíá

²⁴ negí áamá wa áamá píyo tée nání nuro apíxíwa nearíapi síni axípi e imóníñagí níwíníro aíwí píyomi síñwí bí míwínáoí.” Jisasomi repíyí e wíagíí

²⁵ Jisaso re uríñínigíni, “Awagwí majímajíá yarígííwagwíríni. Amípí wíá rókiamoagíáwa níríro ríwamíñí eagíápi aríá níwírí aíwí aníñí ‘Neparíni.’ níyaiwírí dñí míkíwíropa yarígííwagwíríni.

²⁶ Awagwí áamá yeáyí seayímíxemeaníá nání aríowayá xwíá píaxíyo dání íwiaróníoyí rarígíto nání re ríyaiwíaríñí, ‘O ríñíñí bí míméá ananí míxí ínáyí nimóníri níkfíñími Goríxo tífámíni jweapaxíríni.’ ríyaiwíaríñí? Oweoi, xámi ríñíñí níméámáná ríwíyo níkfíñípaxíríni.” nuríri

²⁷ ríwamíñí Goríxoyáyo amípí xío nání níríñí eáníñípi Moseso eaje dání repíyí píráñíñí níwíera urí amípí wíá rókiamoagíáwa ríwíyo eagíe dání ení repíyí píráñíñí níwíera urí eníñigíni.

²⁸ Aní awáú warígííe ríxa anwí e nírémoríñá Jisaso awáú “O wíarí nímúrorí uníñíoi.” oyaiwípíyíníri wíwapíyaríñá

²⁹ awáú urakíonjwíráníri nání re urígíísíxíni, “Joxí míyeamúropani. Sogwí ríxa wéí enagí nání sá róríñíñíoi. Yawawi tñní sá re oweaneyí.” uríagíí awáú tñní sá wémíñíri nání nawíní aníyo nípáwíro

³⁰ níjweagíásáná ríxa aíwá naníro neríñá Jisaso bísfkeríápi nímearí Goríxomi yayí níwimáná níkwíríri mñní wíaríñá

³¹ awáú ríxa síñwí mí wómíxípxí nimóníri omi síñwí mí wómíxáná re eníñigíni. O awáú síñwí anígííe dání aníñíñigíni.

³² O aníñíagí níwíníri re ríñííííxíni, “O tñní óíyo nñíranéná o xwíyíá Goríxoyá ríwamíñí eáníñípi píráñíñí repíyí níyeaiéra baríñá yegí xwíoxíyo dání ríxa dñí nífá yealíríni.” níríñíri

³³ axíná Jerusaremí nání níwíápníméámí nuri wíepísaríñí wé wúkaú síkwí wo egíáwami tñní áamá awa tñní nawíní jweagíáyo tñní níwímearí

³⁴ ayí “Ámínáo ríxa wíápníméáñíñigíni. Saimonomí síñání wímoníñíñigíni.” ríñaríñagíá aríá níwírí

³⁵ amípí óíyo néra úfípi nání áwaní nuríri re urígíísíxíni, “O ríxa bísfkeríá kwíraráñá yawawi ríxa síñwí mí wómíxíwíííxíni.” urígíísíxíni.

Wíepísíñíyo áwíni e éf rónapíñí náníriñí.

³⁶ Síni Jisaso nání áwaní e uraríñá re eníñigíni. Xewaníño áamá níyoní áwíñími dání síñání rónapíñíñigíni.

³⁷ Síñání rónapáná ayí sírí nípíkíñíro wáyí níkaríñíro “Píyíñí síwí womí síñwí ríá wíñíñwíñí?” yaiwíaríñá

38 o re uriniginini, “Seyíné óf níkárínro ‘Jisasorfaní?’ miyaiwí dínj obibaxí pí nánì nímóá warínjoi?”

39 ‘Ayí Jisasorfaní?’ yaiwipírì síkwíyo t́nì wéyo t́nì síjwí nanípoyì. ‘Ǵfwí t́nì enj t́nì eni rí reni?’ yaiwipírì wé seáyì e níkwíarípoyì. Píyínj siwí ǵfwí t́nì enj t́nì t́nj́rání?” nurìrì

40 xegí wé t́nì síkwí t́nì siwá wíagi

41 ayí yayí seáyímì d́nì winánro nero aí sínì “Aga Jisasorfaní?” miyaiwí ududí níwiga waríná o ayí “Píyínj siwímanì. O aiwá narínì.” oyaiwípoyínrì re uriniginini, “Nionì nímì nánì aiwá bí meníranì?” urfagi

42 ayí peyí pírf bí umeaíáná

43 o nurápírì wigí síjwí anígé d́nì níniginini.

44 O re uriniginini, “Xámì nionì sínì seyíné t́nì nemeríná xwíyá rípì searíniginini, ‘Ríwamínj amípì nionì nánì Moseso njwí ikaxí nírìrì eanjípì t́nì wíá rókíamoaǵfáwa nírro eagfápì t́nì Bíkwí Samíyo nírínrì eánínjípì t́nì wí surímá mé aga xíxeni nímónínfárínì.’ searíniginini.” nurìrì

45 awa ríwamínj x́o nánì Bíkwí Goríxoyáyo eánínjípì níj́fá oimónípoyínrì wigí d́nj́ j́ayo nanj níwímíxírì

46 re uriniginini, “Eníná d́nì Bíkwíyo ríwamínj re nírínrì eánínì, ‘Ámá yeáyí seayímíxemeanfá nánì aríowayá xwíá piaxíyo d́nì iwiaronfó rínjínj nímeari níperì aiwí śfá wíyáú wíyì oráná ámì xwárípáyo d́nì wíápnímímeanfárínì.’ nírínrì eánínì.

47 Rípì enì nírínrì eánínì, ‘Ámá omì d́nj́ níwíkwírorínjípímì d́nì xegí imónínjyí xwíyá rípì wáf wurímeipíríárínì, “Segí f́wí yarígíáyí ríwímínì nímamoro sanínj imónánáyí, Goríxo yokwarímí seainínjoi.” Jerusalemì d́nì anj níminì wáf e wurímeipíríárínì.’ nírínrì eánínì.

48 Seyíné amípì nionì nánì wínfá rípì nánì áwanj uríméfríxínì.

49 Arfá époyì. Ǵf ápo eníná segí seáwowayá śmímanj e d́nì ‘Nionì segí searíawéyo ǵf kwíyípì wímíárínì.’ urínjípì seyíné seaiméanfá nánì nionì ríxa seaiapowárímínì. Seyíné Goríxoyá kwíyí émì d́nì sínì enj míseaeámíxípa nerf́nà anj rípímì ṕnì níwíárímì amì amì mupanì. E nerì aí ríxa enj seaeámíxáná nionì nánì amì amì wáf uríméfríxínì.” uríniginini.

Anjnamì nánì peyínj nánínì.

50 O Jerusalemì d́nì ayo níwíríméámì nurì anj xegí yóf Betaniyì rínjípímì níréómáná xegí wé seáyì e níwímíxírì ayí Goríxoyá d́nj t́nì píránjínj onjeápoyínrì amípì yarínj níwírì

51 sínì níwíaríná Goríxo omì níménapímì ríxa anjnamì nánì peyíniginini.

52 Ríxa anjnamì nánì peyíagi ayí e síjwí níwínímì ámì Jerusalemì nánì nuro seáyímì seáyímì ní móga nuróná

53 íníná anj rídíyowá yarígíwámì nípáwíayiro Goríxomì seáyì e umeagfárínì.

Xwiyá yáy neainaríní Jono eanþíríní.

Ríwamíní rípi “Xwiyá yáy neainapaxí Jono eanþíyí” rínínþíríní. O Jisaso wieþisagowa woríní. Xewaníño nání nírírí nearíná yumí “Wieþisaríní Jisaso díní sixí uyíñoyí” nírírí eanþoríní. O Jisaso ríxa nípémáná níwíáþínímeámí anþnamí nání nípeyimáná enjáná ámí xwiogwí aga obaxí nípwmáná enjáná ríwamíní rípi eanþíríní. Ámá “Goríxo aríre imónínþoríani?” yaiwiaríná Jisaso rírí erí eanþímí dání nífá imónífríxíní nírírí eanþíríní. “Óf Goríxo tífámíníní iníníyí Jisasoríani?” níyaiwíro díní níwíkwíroríníþímí dání díní níyímíní imónínþí tífáyí ení imónífríxíní nírírí eanþíríní.

Xwiyáoyí ríníño ámá imónínþí náníríní.

¹ Iwamító xwá rírí síní menjáná Xwiyáoyí ríníño íná nweanþíríní. O Goríxo téní nawíní nínþwearí o téní xíxení imónínþíríní.

² Aga iwamító dání Goríxo téní nweagfíoríní.

³ O Goríxo neríníþímí dání amípí imóníní nípíní imónínþíríní. Pí pí imónínþí wí xegíþí mimóní xfo neríníþímí dáníní imónínþíríní.

⁴ O díní ámá amípí síní imóníní nání ténoríní. Díní o téníþí, ayí ámayo Goríxo imónínþí nání wá wókiní náníríní.

⁵ Wá apí sá yínárinje wá ónaríná sfáþí wí sá uyímíxínímaní.

⁶ Ámá wo —O wayí neameainí Jonoyí rínínþoríní. Goríxoyá xwiyá yaní wiowárinþoríní. Omí Goríxo uowárenapáná

⁷ o ámá níní wá apí nání aríá níwíro díní íkwíropírí nání áwaní urímíní nání bínínigíní.

⁸ O ámayo wá wókiarínþomani. Sa wá wókiarínþo nání áwaní nearímíní bínóríní.

⁹ Aga nepa wá wókiarínþo, ayí roríní. Xwá tíyo nání níbíríná Goríxo imónínþí nání díní mopírí nání wá wókímíxínoríní.

¹⁰ O xwá tíyo nweanáná xwárí téní amípí téní xfo neríníþímí dání imóníní aiwí oxí apíxí mí míwómíxígfawíxíní.

¹¹ O ámá xegí Judayí téní e nání úagí aiwí mumímínígfawíxíní.

¹² E nerí aiwí ámá omí numímíníro díní wíkwírófáyí niaíwí Goríxoyá oimóníþoyíní síní wínínþíríní.

¹³ Ayí niaíwí ámá emearígí yapi imónígfámani. Apíxí xírarígí yapi imónígfámani. Ámayá díníyo dání ení imónígfámani. Sa Goríxoyá díníyo dání xegí niaíwíyí imónígfáriní.

¹⁴ Xwiyáoyí ríníño aga ámá nimóní xwá tíyo nene téní nweanáná nene seáyí e o imónínþí aga xegí bí imónínþagí wínínþwanigíní. O, Goríxoyá síníní émiaoní xfo téní xíxení seáyí e imónínþagí wínínþwanigíní. Ámaéne wá ayá wí neawianarínþagí wínínþwanigíní. Goríxo imónínþí nepa xíxení síwá neainarínþagí ení wínínþwanigíní.

¹⁵ O nání wayí neameainí Jono áwaní níríríná wá re rínínigíní, “O nioní re rínáoríní, ‘Ríwíyo bínífo nioní síní menjáná o xámí nweanþagí nání nioní seáyí e nimóníní.’ rínínigíní.” rínínigíní.

16 Ayí rípi náni “Ámaéne wá ayá wí neawianaríṇagí wínírane Goríxo imóníṇíṇí nēpa xíxēnī síwá neainaríṇagí wínírane eṇwanigíṇí.” raríṇíṇí. O wá níneawianíṇí bī onímiáṇí mīneawianí xwapí ayá wí níneawianíṇí arírá ámi ámi neainíṇíṇí.

17 Ayí rípi nániṇí. Moseso Goríxoyá dīṇí tīnī ṇwí ikaxí níṇíṇí ríwamíṇí eaní eṇagí aiwí ayí Jisasí Kiraiso neaíwapiyíṇíṇí dānī Goríxo wá neawianaríṇíṇí náni níṇí imóníṇíṇí nēpa xío imóníṇíṇí náni níṇí imóníṇíṇí eṇwáṇíṇí.

18 Wainá aiwí Goríxomí áamá go síṇwí wíníṇíṇíṇí? E nerí aí ṇwíá síṇíṇíṇí émiáṇó —O íníṇá xanoyá sáíyo ṇweaṇóṇíṇí. Nene “Xano imóníṇíṇí apíríṇí?” yaiwianí wíá neaókímíxíṇíṇí.

Wayí neameainíṇí Jono xewaníṇó náni ríṇíṇí nániṇí.

19 Judayí wí Jerusaremi dānī re níyaiwiro, “Wayí umeaiaríṇí Jono áamá Goríxoyá dīṇí tīnī yeáyí neayimíxemeañí náni aríowayá xwíá piaxíyo dānī iwiaroníyoṇí raríṇwáoríṇí? Woríṇí?” níyaiwiro apaxíṇíṇí imóníṇí wá tīnī áamá Ripaiyí ríṇíṇíṇí wá tīnī —Ripaiowa añí Goríxo náni ríṇíyowá yaríṇíwámí mewegíáwamí saní uráparíṇíṇí. Awa tīnī nuro Jonomí “Goxíṇíṇí?” uríṇíṇíṇí uowáṇá

20 awa nuro omí níwímearo yaríṇí “Goxíṇíṇí?” wíáṇá o yumí bī mīwí waropárí níṇíṇí “Aga nēpa seararíṇíṇí.” nuríṇí “Nioní áamá yeáyí seayimíxemeañí náni Goríxoyá dīṇí tīnī aríowayá xwíá piaxíyo dānī iwiaroníyoṇí raríṇíṇíṇí. Kiraisoyá raríṇíṇíṇí.” uríṇíṇí

21 awa yaríṇí re wigíawixíṇí, “Joxí ayí o meṇánáyí, goxíṇíṇí? Joxí wíá rókiamoagí Eraíjaoxíṇí?” uríṇíṇí o “Ayí nioníṇíṇí.” uríṇíṇí awa “Joxí wíá rókiamoagí Isírerene xwayí naníṇí ṇweaṇwáoxíṇí?” uríṇíṇí o “Oweoi.” uríṇíṇí

22 awa “Joxí ‘Goníṇíṇí.’ simónaríṇí? Áamá none nearowáṇéṇapíáyo áwaní uraníṇí raríṇwíṇí. Jíwaníṇíṇí píóṇí ríṇíṇíṇí?” uríṇíṇí

23 o re uríṇíṇíṇí, “Nioní wíá rókiamoagí Aisaiá ríṇíṇíṇí tīnī xíxēnī áamá dīṇí meañe dānī ríaiwá re raríṇíṇíṇí, ‘Óṇí Ámíṇáo náni píṇíṇíṇí wímoíṇíṇí.’ raríṇíṇíṇí.” uríṇíṇí

24 awa —Parisiowa uowáṇíṇíṇí.

25 Awa yaríṇí re wigíawixíṇí, “Joxí áamá yeáyí neayimíxemeañí náni aríowayá xwíá piaxíyo dānī iwiaroníyoṇí raríṇwáoxí mímóníṇí erí wíá rókiamoagí Iraiṇíṇí mímóníṇí erí wíá rókiamoagí nene xwayí naníṇí ṇweaṇwáoxí mímóníṇí erí eṇánáyí, pí náni áamá wayí numeaiá waríṇíṇí?” uríṇíṇí

26 Jono re uríṇíṇíṇí, “Nioní áamá wayí numeairíṇí iniṇíṇí tīníṇí umeaiaríṇíṇí. E nerí aí seyíṇé tīnī áwíṇíṇí rōṇí wo soyíṇé síṇwí mí mómíxíṇíṇí.

27 Áamá nioníṇí ríwíyo bíṇíṇí náni raríṇíṇí. Áamá nioní náni ‘Wé róníṇíṇí.’ náíwíaríṇíṇí aí o aga seáyí e nímóníṇíṇí náni oyá síkwí sú ṇwíṇíṇíṇíṇí.” uríṇíṇíṇíṇí.

28 Jono iniṇíṇí Jodaní rapáyo jíṇíṇíṇí añí yoí Betaní tīṇí e wayí umeaiaríṇí níwímearo yaríṇí apí wigíawixíṇí.

Jisaso sipíṇíṇí ríṇíyowá nániṇíṇí imóníṇíṇí eṇagí nániṇíṇí.

²⁹ Wayf neameainf Jono, sá wenjo Jisaso xfo tñf e nání barinagí nñwínrí re rññiginí, “Sipisipí miá ridiyowánñf áamá nñenení uyñíf yarñwápi yokwarímí neaiínfá nání Gorixo neaiapñjo iworíní.

³⁰ O re rññáoríní, ‘Áamá nioniyá rfwíyo bñfo nioní sñní menáná o ñweaagf enagí nání nioní seáyí e nimónñoríní.’ rññáoríní.

³¹ Xámí nioní ení áamá nñbíri yeáyf neayimíxemeanfwinñiginíri xwayf naníri ñweañwáomí mí mñwómíxípa nerí aiwí o nání gí Isireríyo wayf numeaiarññipimí dání wfá urókiamómíníri bñjáríní.” rññiginí.

³² Wayf neameainf Jono Gorixomí xewaxo wímeanfpi nání mñko nimóníri áwanf re nearññiginí, “Nioní kwíyf Gorixoyápí aññnamí dání xawiówf yapí nñweapíri omí xerñweáagí winññaniginí.” nñnearíri

³³ re nearññiginí, “Xámí nioní ení áamá nñbíri yeáyf neayimíxemeanfwinñiginíri xwayf naníri ñweañwáomí mí mñwómíxípa nerí aiwí iniígf tñf wayf numeaiá ouníri nñrowárénapñjo re nñrññiginí, ‘Áamá joxí kwíyf nñweapíri wímeáagí winñfo nání dñf re yaiwíríxíní, ‘Áamá wayf numeairífná kwíyf tñf numeairí sñxí umímonfo, ayf orfání?’ yaiwíríxíní.’ nñrññiginí.

³⁴ Gorixo nñrññípi tñf xixení nñwanññoní omí sññwí nñwínrí nání nñmeanfpi nání mñkoní ‘O nñaiwí Gorixoyáoríní.’ seararññíní.” nearññiginí.

Wiepísarññf wáu wáu awamí nñwirímeáa uñf náníri.

³⁵ Wayf neameainf Jono, sá wenjo wfápi tñf xegí wiepísarññf wáu tñf nawíní éf rñroríná

³⁶ wenñf éyf winññiginí. Jisaso añf warinagí nñwínrí re rññiginí, “Sipisipí miá ridiyowá nání Gorixo neaiapñjo iworíní.” rñfagí

³⁷ wiepísarññowáu Jono e rñfagí arfá nñwiri Jisasomí númí warfñá

³⁸ o nñkínímóníri winññiginí. Awaú númí barinagí nñwínrí re urññiginí, “Pí yaníri númí nñbarññí?” urfagí awaú re urígisixíní, “Rabai —Negf agapíne nñrñfná ‘Nearéwapíyarññoxíri.’ rarññwápiríní. Rabai, joxí añf giwámí wearññíri?” urfagí

³⁹ o re urññiginí, “Awagwí nñbíri sññwí winñpiyí.” urfagí awaú tñf nuro añf xfo wearññiwá sññwí nñwínrí ríxa sfápi tñf 4:00 p.m. imónñagí nání sfá ayí o tñf e sá wegñawixíní.

⁴⁰ Wayf neameainf Jono Jisaso nání rñfagí arfá nñwiri númí úfíwáu wfó Adíruoríní. O Saimoní Pitaomí xexírímeáoríní.

⁴¹ O xámí nuri xexírímeáo Saimono nání pífá nerí re urémeanñiginí, “Yawawi áamá negf Xibíruyf pñé tñf Mesaiaoyí rarññwáo —O áamá yeáyf uyimíxemeanfá nání arfowayá xwfá piaxfyo dání iwíaronfoyí rarígfóríní. Kiraisoyí ení rñññoríní. Omí ríxa sññwí winñmeáwí.” nurímí

⁴² nñwirímeámí Jisaso tñf e nání nuri wímeááná Jisaso omí sññwí agwí nñwínrí re urññiginí, “Joxí Jonomí xewaxoxí Saimonoxíri. Ríná dání yoí Sipasoxí —Yoí apí Gírikíyf pñé nñrñfná Pitaoyí rarígfápiríní. (Yoí mñkípi sññá rññíní.) Yoí Sipasoxí rññpírfáo.” urññiginí.

Piripo tñf Nataniero tñf náníri.

⁴³⁻⁴⁴ Jisaso, sá wenjo wfápi tñf Gariri pñropenísfyo nání umíníri nerfñá áamá womí —O Piripoyí rñññoríní. Añf yoí Betísaida dññoríní. Añf apí ayf

Adiruo tñi Pitao tñi eni anj apimi dąjowaúrini. Jisaso Piripoyi rininjomi niwimeari “Joxi nixidei.” uragi

⁴⁵ Piripo nuri xegí áamá womi —O xegí yoí Natanieroyi rininjorini. Omi niwimeari re uriniginini, “Áamá Moseso eniná niri riwamini eari wía rókiamoagíawa niri ro riwamini earo egíto rixa sinjwí winimeáwini. O Nasareti dąnj Josepomi xewaxo Jisasinini.” uragi

⁴⁶ Nataniero áamá Gorixo Isireriyoye yéayí uyimixemeaníá nani uowárenapiníto nani re uriniginini, “Joxi re riyaíwiarinini, ‘Nasareti dani nene ayá sówí nearopaxi imónini bi imónipaxirini.’ riyaíwiarinini?” uragi Piripo re uriniginini, “Joxi nibiri sinjwí winei.” nuri nuri Jisaso tñi e bariná

⁴⁷ o Nataniero barinagi niwiniri o nani re riniginini, “Isireriyí wo áamáyo yapí bi miwíwapiyarino iworini.” ragi

⁴⁸ Nataniero ududí niwiniri re uriniginini, “Arixe nerí joxi nioni nani nijá imónini?” uragi Jisaso re uriniginini, “Piripo sini ráiwa miriripa émi joxi ikíá pikínamí ikwapiníyo nweanáná sinjwí rananiginini.” uragi

⁴⁹ Nataniero re uriniginini, “Nearéwapiyarinoxini, joxi niaíwí Gorixoyáoxirini. Isirerene negí mixí ináyoxirini.” uragi

⁵⁰ Jisaso re uriniginini, “Nioni ‘Joxi ikíá pikínamí ikwapiníyo nweanáná sinjwí rananiginini.’ riragi nani joxi ‘Gorixomi xewaxorani?’ niniawiri dñi rinikwíroarinini? Nioni apimi seayí e imónini bi yarinagi sinjwí naniríarini.” nuri

⁵¹ omi re uriniginini, “Aga nepa seararinini. Anjnamí dani óf inaná Gorixoyá aninají áamá imóninąoni tñi e nani yiri weapiri yarinagí sinjwí winipríarini.” uriniginini.

2

Aga iniigí iniigí wainí oimóniri imixini nánirini.

¹ Sía wíyaú pwéaná Gariri píropenisiyo anj bi xegí yoí Kenai rininipimi áamá wo apixí mearinagi nani aiwá apí nimixiro yaríná Jisasomi xinái anj ayo nweanáná

² omi tñi xegí wiepísarinjowami tñi urepeárfá enagi nani awa eni nibiro nweanáná re eniginini.

³ Áamá aiwá apí nani awí eánáyí iniigí wainí nñi nowáraná Jisasomi xinái re uriniginini, “Iwe, wainí nñi rixa nowáráoti. Bi sini miwenini.” uragi

⁴ Jisaso re uriniginini, “Ineyi, jixi nioni pí oeniri ninarinini? Nioniyá enj eanini sinani imóniniyí rinamani.” uragi

⁵ xinái áamá nixero yanj wiarigíawami re uriniginini, “O pí pí searíyí xixeni xídipoyi.” uragi

⁶ Jisaso sñá tñi xwárfá sixí imixinini wé wíumi dąnj wo —Apí wáni wáni iwajá neríná 100 ritá iwajá epaxipirini. Judayí wigí yariigíapi tñi xixeni neríná Gorixoyá sinjwíyo dani amipi wé rónigíá imónanro igwíá wímoarigíapa yaniri yariigíapirini. Jisaso sixí wé wíumi dąnj wo apí wenagi niwiniri

⁷ áamá aiwá yanj wiarigíawami re uriniginini, “Iniigí niwiro iwajá neríná magwí époyi.” uragi awa aga iniigí iwajá neróná magwí imimí yaráná

8 o awami re uriniginini, “Xwárfá sixí tfoyo dání niwiro nimeámi nuro seáyí wiarigfoyné seáyí e seaimónijomi mñi wípoyi.” urfagi awa nimeámi nuro mñi wíaná

9 seáyí wiarigfawami bosí umiearíjo aga iniigí ríxa wainí imóníípi gígí nerí —O awa iwífe nání majá nerí aiwí aiwá yaní wiarigfáwa nijfáriní. O gígí nerí apíxi mearijomi “Eini.” nurí

10 re uriniginini, “Ámá nñi iniigí wainí yaní níwia nuróná re yarigfáriní. Xámi awiaxípi yaní níwia núsáná ámá wainí apí ríxa nñimáná enáná naní onímiápi imóníípi yaní níwia warigfáriní. E yarigfá enagí aiwí joxí e méini. Joxí xámi wainí naní imóníípi yaní níneaiapírí aiwí wainí aga awiaxípi yómíñí nimerí agwíni neaiaparíñí.” uriniginini.

11 Jisaso Gariri píropenísfo aní Kenayo níñwearíná emímí apí iwamífo níwíwapiyiríñipimi dání ení eáníñí xfo imóníípi síwá winaríná xegí wiepísaríjowa síñwí níwíniro dñí wíkwírogfawixíni.

12 E nemo aní xegí yofí Kapaneami ríñíñipimi nání níwerí xegí xínái tñi xexírímeáowa tñi xegí wiepísaríjowa tñi ení nawíni níwero e sfá áríni wí wegíawixíni.

Jisaso aní rídiyowá yarigfiwámi nípáwiri enípi nániríni.

13 Jisaso sfá Aníñajo Neamúroago ríñíñíyi anwí e imóníñáná Jerusaremi nání níyoari

14 aní rídiyowá yarigfiwámi ákíñáyo nípáwiri weníñí éyí wíñíñiginini. Nígwí nání wa burímákau bí ero sipísipí bí ero xawiówí bí ero yaríñagfa níwíni rí nígwí senís wiarigfáwa ení éf níñwearo yaríñagfa níwíni rí re eníñiginini.

15 Sámi nímeari síkwá níyírearíná sipísipí tñi burímákau tñi míf xídwárí rí xiáwowami ení míf xídwárí rí nígwí senís yarigfáwaya nígwí nímeari emí noyaxímori wífi íkwianwí ení níwíarori nemána

16 xawiówí bí yarigfáwami míf re uriniginini, “Nímeámi úpoyí. Aní gí ápoyá riwá makeríá anjwáníñí pí nání imíxaríñí?” urfagi

17 xegí wiepísaríjowa Bíkwíyo ríwamíñí re níñíni eáníñípi nání dñí wíñíñiginini, “ ‘Ápoxíniyá anjwámi píraníñí éfíxíni rí sfím níxeadípéníñípi dání míyífoyo uríkwínaríñíni.’ nímonaríni.” níñíni eáníñípi nání dñí wíñíñiginini.

18 Judayí ámináowa Jisaso éfípi síñwí níwíniro míf re urigfawixíni, “Nene ‘E epaxoríni?’ síaiwiani nání emímí bí ríxa ríneaiwapiyaríñí?” urfagi

19 Jisaso re uriniginini, “Soyíne aní riwá píneápoyí. E nerínýf, nioni ámi sfá wíyau wíyimi mírímíaríni.” urfagi

20 Judayí ámináowa re urigfawixíni, “None aní riwá míraráná xwiogwí 46 neamúronjwáriní. Joxí ananí sfá wíyau wíyimi mírípaxoxíraní?” urfagi aiwí

21 o e nurííná ewayí ikaxí xewaníjo nání níñíni e uriniginini.

22 Ayínáni ríwéná Jisaso Goríxoyá dñífo dání píyí weñe dání níwíapínimeámáná enáná wiepísaríjowa ewayí ikaxí xfo anjwá nání uríñíñípi nání dñí níwíni rí “Bíkwíyo xfo nání níñíni eáníñípi tñi xwíyíá xfo ríñíñípi tñi neparíni.” níyaiwiro dñí wíkwírogfawixíni.

Jisaso ámá nñi xwioxfo dání yaiwiarigfápi nání níjáf imóníñí nániríni.

²³ Sía Anánajo Neamúroagoṯ riniṯyí nání aiwá imixarigíiná Jisaso siní Jerusaremí niṯwearíiná emimí yariniṯagí áamá obaxí e ṯwearigíyí siṯwí niwiniro omí diṯí niwíkwírooro apaxí mé “Oríani?” yaiwiariniṯagí aiwí

²⁴ xewaniṯo nepaxiṯo nimóniri siṯání “Onirini.” niriṯi áwaní mĩrowiaroniniṯi. O áamá níní yarigíápi nání niṯfá imóniṯo enagi nání áwaní mĩrowiaroniniṯi.

²⁵ Ámá wigí yaiwiarigíápi xwioxíyo adadí niwiri niṯfá imóniṯo enagi nání wí áamá niṯbro api nání áwaní uripaxomani.

3

Jisaso tñi Nikodimaso tñi xwíyá riniṯyí nánirini.

¹ Ámá wo —O xegí yoí Nikodimasoṯ riniṯjorini. Gwí mónigíá yoí Parisiyí riniṯyí worini. Axo Judayí meba worini.

² O sía wiyimí áríwiyimí nuri Jisasomí niwimeari re uriniṯigini, “Rabai, ‘Joxí nearéwapíyariniṯ Goríxo rĩrowárenapiṯoxí imóniṯini.’ neaimónarini. Goríxo diṯí mukíkayoniána áamá wo emimí joxí yariniṯpí epaxí mimóniṯagi nání rariṯini.” uríagi

³ Jisaso re uriniṯigini, “Aga nepa rĩrariniṯi. Ámá giyí giyí seáyimí dání mewepa neríináyí, Goríxoyá xwioxíyo wí ṯwearírá menini.” uríagi

⁴ Nikodimaso re uriniṯigini, “Ámá go go rĩxa xwé niwiarómána ariṯe nerí ámi eweaniṯo? ‘Ámí xináiyá agwíyo páwíána omí ámi siṯí xinái xĩripaxĩrini.’ niriṯi rĩnrariṯini?” uríagi

⁵ Jisaso re uriniṯigini, “Aga nepa rĩrariniṯi. Ámá iniṯigíyo dání eweari Goríxoyá kwíyíyo dání eweari mepa neríináyí, wí Goríxoyá xwioxíyo nĩpáwiri ṯwearpaxí menini.

⁶ Xaniyaúmi dání xĩrarigíápi, ayí warápinirini. Kwíyíyo dání imónariṯpi, ayí diṯí siṯí imóniṯpĩrini.

⁷ Nioní re rĩrípí nání, ‘Joxí “Goríxoyá xwioxíyo ṯweáimigini.” nĩsimóniríiná wí seáyimí dání ewearípi nĩmúropaxĩmani.’ rĩrípí nání ududí mĩsinĩpani.

⁸ Imiṯí yariniṯpí nání diṯí moi. Imiṯí xegí wimónariṯimani yaríiná joxí wí rariṯagí aríá niwiri aiwí gĩmí dání bĩpĩrani, gĩmí nání úpĩrani, joxí niṯfá imónariṯmani. Niṯfá mimónipa nerí aiwí ‘Imiṯí menini.’ rĩpaxĩmani. Kwíyí ení axĩpi imónini. Ámá siṯí ewearíiná siṯwí winĩpaxí mimóniṯagi aiwí ‘Siṯí mewéáyĩrini.’ rĩpaxí menini.” uríagi

⁹ Nikodimaso re uriniṯigini, “Joxí nĩrariṯpí ariṯe nerí imónipaxĩrini?” uríagi

¹⁰ Jisaso re uriniṯigini, “Joxí áminá negí Isĩrerene nearéwapíyariniṯ woxí enagi aí nioní rĩrariṯápí nání majfá rimóniṯini?

¹¹ Aga nepa rĩrariniṯi. None niṯfá imóniṯwáyí nání rĩrane siṯwí winiṯwáyí nání áwaní rĩrane yariniṯagwí aiwí pĩné none rariṯwáyí soyĩné arikwíkwí yariniṯo.

¹² Amĩpí xwá rĩrimí imóniṯyí nání áwaní searána soyĩné ‘Neparini.’ niyaiwiro diṯí mĩkwĩropa yariniṯagí nání amĩpí anĩnamí imóniṯpí áwaní nĩsearĩrĩnáyí, ariṯe nero ‘Neparini.’ niyaiwiro diṯí ikwĩropĩráoi?

¹³ Ámá imóniṯo —O anĩnamí dání weapiṯorini. O áamá niyoní aiwí oní anĩnamí nání yĩjorini.

14 Eníiná negí aríowa áamá díńf meanje nemeróná áamá weaxfá sidíńf ófýf síńf upírfa náńi Moseso ainíxí tńńi weaxfáníńf nimíxiri íkíáyo nńwírárímáná seáyí e mífeyoáfpí síńwí nńwíniríńfípimí dání síńf ugíawixíńi. Ainíxí weaxfáníńf imíxínńfípí nńwíráríro mífeyoagfápa áamá imónńjomi axípi numfeyoapfírfáríńi.

15 Áamá omí díńf wíkwírófá gíyf gíyf díńf nńyímńf tígíáyf imónńpírfa náńi omí numfeyoapfírfáríńi.

16 Ayí rípi náńiríńi. Goríxo áamá nńyoni díńf síxí xwapí ayá wí nuyiri náńi xegí niaíwí síńfńńf émiaonjo nene náńi wírenapńńnigíńi. Áamá xewaxomí díńf wíkwírófá gíyf gíyf manńńpa nero díńf nńyímńf imónńfípí tígíáyf imónńpírfa náńi wírenapńńnigíńi.

17 Ayí rípi éwínigíńirí Goríxo xegí xewaxomí xwífa rírímí náńi uowárenapńńnigíńi. O áamáyo xwíyfá umeárfwínigíńirí muowárenapńńnigíńi. Yeáyf uyimíxemeanfwníńgíńirí uowárenapńńnigíńi.

18 Xewaxomí díńf wíkwírófá gíyf gíyf Goríxo xwíyfá umeáripaxf mimónńjoi. E nerí aiwí xewaxomí díńf mńwíkwírófá gíyf gíyf Goríxoyá síńfńńf émiaonjomi díńf mńwíkwíroarígá enagí náńi ríxa xwíyfá umeárfpaxf imónńjoi.

19 Sa mńkí tńyo dání Goríxo ‘Xwíyfá tńjoxíńi.’ urírí ‘Xwíyfá mayoxíńi.’ urírí enfáríńi. O xwífárimí njweagfáyf e éfírxínirí wimónarńńfípí wfáníńf wókíagí aiwí áamá wígí yarígáfpí sípíní imónńf enagí náńi wífa ókínfípí náńi mńwimónńpa nerí sfá yínńfípí náńi wimónarńńfírńi.

20 Ayí rípi náńi áamá sípíní yarígfáyf nńńi wífa ókínfípí náńi aga mńwimónń sfá yínńfípí náńi wimónarńńfírńi. Wígí yarígáfpí wífa ókímíxínaníńgíńirí wífa ókíńe náńi barígfámani.

21 E nerí aiwí áamá yadímńf yarígá gíyf gíyf Goríxo wimónarńńfípí oemíńirí arfá nńwírí yarńńfípí síńání oimónńrí wífa ókíńe náńi ananí barígfáríńi.” urńńńgíńi.

Wayf umeainf Jono Jisaso náńi rńńfípí náńiríńi.

22 E nemáná Jisaso tńńi wíepísarńjowa tńńi Judia píropenísfýo náńi nuro wí e awa tńńi nawńńi nńwíwaróná áamáyo wayf numeaiá warfńá

23 wayf neameainf Jono anf yof Inonńyí rńńńfípimí —Anf apí Serimí dání anjwí eríńi. Jono anf apimí nńwíwarfńá e inígf obaxf wearńje enagí náńi o ení áamá bńmiarígfáyo wayf numeaiá warfńá

24 —Íná Jono síńi gwí anfýo mńwírárńńńńńńńńi.

25 Íná Jono xío xegí wíepísarńjowa re egíawixíńi. Níwiápńńmearo wígí Judayf wo tńńi xwíyfá nńrńńróná Goríxoyá síńwíyo dání narńf imónanńro náńi inígfýo ígfá eánarígáfpí náńi xwíyfá xímíxímí nńńro

26 e nemowa wayf neameainf Jono tńńf e náńi nuro re urígíawixíńi, “Nearéwapńyarńjoxíńi, áamá joxí tńńi inígf Jodanń rapáyo jfáríwámńń njweagfío —O joxí áwanń nearńjorńńi. O re yarńńi. Áamáyo wayf numeaiá warńńi. E yarńńá oxí apíxí niaíwí nńńi o tńńf e náńi warńńoi.” urfagíá

27 wayf neameainf Jono re urńńńńgíńi, “Áamá wígí díńfýo dání seáyí e imónarígfámani. Anńnamí njweanjo ‘Áamá o e nerí seáyí e oimónńńi.’ mńyaiwípa nerfńáyf, wí e nerí seáyí e imónńpaxfmaní.

28 Xámi nioni áwanj re seararinjagi arfá nigfárini, ‘Nioni Kiraisoni, áamá yeáy seayimixemeaná nani arfowayá xwá piaxyo dani iwiaronfoj rarigoni mani. Omi xami umeawinigini rirowárenapijoni rini.’ seararinjagi rixa arfá nigfárini.” nuriri

29 eway xwiyá bi ripi uriniginini, “Apix njwiráfoj ayi apix oyáirini. Apí wá wiijoyámani. E neri aiwi o dami dani éf nrori apix meáo yay yarinjagi arfá niwiriná xfo eni yay seayimi dani yarinjirini. Ayinani dij níf nininiri bi onimiápi mñinarinini.

30 Nioni rixa yfw nimóga warfna xewanjo niwiarori aga nepa néra nunijo.” nuriri

31 ámi re uriniginini, “Áamá erami dajo áamá niyon seayi e wimónijorini. Áamá xwá ririmi dajoni aga áamá imóniri amipi xwá tfo dani riri yarinjaonirini. E nerij aiwi anjnam dajo aga niyon seayi e wimónini.

32 Xewanjo anjnam dani sijw winiri arfá wiri enjy nani ámayo áwanj nura warinjagi aiwi wí o áwanj rarinjpi mumímarinijo.

33 E seararinjagi aiwi áamá áwanj o rarinjpi arfá niwiri ‘Neparini.’ yaiwíá giy giy rénij rarinjo, ‘Neparini. Gorixo xfo rarinjpi tñi xixeni yarijnorini.’ rarinjo.

34 Ayi ripi nanirini. Áamá Gorixo urowárenapijomi xewanjoyá kwiy ayikw mwinj enagi nani xfoyá xwiyá nira warijnorini.

35 Xano xewaxomi dij six nuyiri amipi nñi fanij wiep xfniasinirini.

36 Áamá xewaxomi dij wikwroarigá giy giy dij niyimij imóninjpi tfgáyirini. E neri aiwi xewaxomi arikwkw wiarigáyo dij niyimij imóninjpi weeaná menini. Wik Gorixo áamá ayo wónarinjpi anij wikwmonfárini.” uriniginini.

4

Jisaso tñi Samariay apix wí tñi xwiyá rinigí nanirini.

1-3 Parisiowa arfá re wigfawixini, “Jisaso wiep sarinjy imixiri way umeairi yarfna oyáy way umeaiarinj Jonoyá wiep sarinjy rixa wiár múroarinjo.” arfá e wíagá aiwi Jisaso xewanjo ámayo way umeaiarinjagi marfá, sa xeg wiep sarinjowa way umeaiarinjagá nani Parisiowa arfá e wigfawixini. Áminá Jisaso Parisiowa arfá e wíá enagi nani nijfá nimóniri ámi Gariri piropenisfo nani uminiri nani Judia piropenisfo pñi niwiarimi nuri

4 “Aga Samariay anj tñjmani oumini.” niyaiwimo imani nurfna

5 Samariay anj bi xeg yof Saikai rininjpi —Anj api xwá enjána Jekopo xewaxo Josepomi winjpi tñj e anjw erini.

6 Minjw Jekopo inig iwiná nani ripinjwá erini. Anj api tfe niremómána sogw áwini e njewanána anj éf nani enj saminj uwéagi inig nani minjw ripinjwá tñj e sá njweari

7-8 wiep sarinjowa aiwá bi yanro nani anj apimi nani rixa numána enána Samariay apix wí inig iwimniri barinjagi niwiniri re uriniginini, “Inig iwípi bi onimni.” uragi

9 i re uriniginini, “Arige simónagi joxi ‘Inig bi niapei.’ njarinjini? Joxi Juday woxirini. Niñi Samariay apix wíni enagi nani rjarinjini.” —Juday Samariay tñi wí kumxinarigá menjagi nani i e uragi

10 Jisaso re uriniginini, “Jixi Gorixo amáyo aná wiarinipi nani nijá imóniri niont ‘Iniig b niapet.’ riráon nani nijá imóniri ner siñwiriyí, jixi yarini náná niont iniig diñ siñ sieweapaxí imónin b siapiimíniri éariní.” uragi

11 i re uriniginini, “Ámináoxini, iniig ayí ná mími riwoni. Iniig iwiri nani eni mímáxirinagi nani iniig iwiri mimóninini. Ayinani joxi iniig diñ siñ eweapaxí imóninipi ge iwirinini?”

12 Joxi ‘Negí arío Jekoponi —O mininwí riwá niriipiri iniig xewaninjo niri xewaxowa niro xegí sipisipí burimákaú amipi niro enorini. Omi anani wíarí múronáonirini.’ riyaiwinarinini?” uragi

13 Jisaso re uriniginini, “Ámá iniig riwámi ná giyí giyí nni ámi iniig nani winayiníariní.

14 E nerí aiwí amá iniig niont wíapi ná giyí giyí ámi iniig nani winayiná menini. Ayí rípi nánirini. Iniig niont mni wíapi amá xwioxíyo iniig siminí meearinje dani úrúrimí yariniipániní nimóniri diñ niyimini imóninipi ininá nweapíra nani wimíxiníariní.” uragi

15 apixí re uriniginini, “Ámináoxini, nini ámi gwíni yeáy mniipa oeniri iniig joxi rarinipi niapet. Iniig iwimíniri mibipa emá nani eni niapet.” uragi

16 o re uriniginini, “Jixi nuri díxí oxomi niwirimeámi re nani bpiyi.” uragi

17 apixí re uriniginini, “Oxí mayínirini.” uragi Jisaso re uriniginini, “Jixi ‘Oxí mayínirini.’ ninarinipi xixeni ninarinini.

18 Ayí rípi nánirini. Jixi oxí wé b niipini rimeagíxinini. Jixi amá agwi meáninjo díxí oxo menagi nani xixeni nepa ninarinini.” uragi

19 apixí re uriniginini, “Ámináoxini, ‘Joxi e ninarinagi nani wíá rókiamorígá woxirani?’ nimónarinini.” nuriri

20 re uriniginini, “Eniná negí aríowa Gorixomi yarini wiro yayí wiro yaníro nani díwí rípiimi nani bagíariní. E nerí aiwí Judayiné re rarigíariní, ‘Wí e maríái, sa Jerusaremí dánini yayí niwiríná ayí apáni yarini.’ rarigíariní.” uragi

21 Jisaso re uriniginini, “Ineyí, píraniní arfá ni. Sfá wíyi díwí rípiimi dánirani, Jerusaremí dánirani, apo Gorixomi yayí mniwipíra nani parimoníariní.

22 Seyiné yayí wiarigíto arigéniní imóninipi nani majfá imóninjo. E nerí aiwí yayí wiarinwáo arigéniní imóninipi nani Judayene nijíariní. Ayí rípi nánirini. Gorixo amáyo yeáy uyimíxemeáminiri yarini gwí Judayene imóninwárimí dani yarini enagi nani o, yayí wiarinwáo nene nijíariní.

23 E niriiriri aiwí sfá amá e nero yayí nírixiniri wimónarinipi tni xixeni wiarigíáyí apo Gorixomi xegí kwíyíyo dani yayí wiro xixeni xfo imóninipi nani diñ nimoro yayí wiro wipíríyi ríxa anwí e nerí ríxa parimonjo. Ayí rípi nánirini. Ámá xfo nani e nero yarigíáyí niont gí yayí niarigíáyí imónirixiniri wimónariní enagi nani rarinini.

24 Gorixo kwíyíni enorini. Ayinani omi yayí wiarigíáyí xegí b epaxímani. Sa kwíyíyo dani yayí wiro xixeni xfo imóninipi nani nepa diñ nimoro yayí wiro epaxíriní.” uragi

25 apixí re uriniginini, “Mesaiao —Ámá Gorixo yeáy neayimíxemeaná

náni arfowayá xwíá piaxíyo dání iwiaronfoyi rariŋwáorini. O áamá nimóniri bínápi náni níni níjárini. O nĩbiríná amipi níni áwanj nearínáriní." urági

²⁶ Jisaso re uríŋnigini, "Oyi, jíxi tĩni xwíyá rinarigwí ronirini." uríŋnigini.

²⁷ E uraríná xegí wiepísariŋowa, anj jíapimi náni úfáwa ámi nĩbĩro weníŋ éfáy wĩŋgawixini. Apíxí wí tĩni xwíyá rinaríŋagí nĩwĩnĩro ududí nero aiwí wo nĩwiápnĩmeari xwíyá bĩ re muríŋnigini, "Joxi pí urápnĩnĩ uríŋnigini? Pí náni í tĩni xwíyá rinaríŋi?" murípa éaná

²⁸ apíxí xwáríá sɔx e nĩtĩmí anj jíapimi náni nurí áamáyo re uríŋnigini,

²⁹ "Áamá níni eníná dání néra bĩŋápi nĩpĩni náni áwanj nĩraríŋomi nurane sɔŋwí owĩnaneyi. O Kiraiso, áamá yeáy neayimĩxemeaní náni arfowayá xwíá piaxíyo dání iwiaronfoyi rariŋwáo menĩrani?" urémeáaná

³⁰ ayí anjapimi pĩni nĩwiápnĩ Jisasomí sɔŋwí wĩŋe náni ugíawixini.

³¹ Wiepísariŋowa apíxí áamáyo wirĩmeámĩnĩ uáná "Nearéwapĩyaríŋoxini, aiwá bĩ nei." uraríŋagí aĩ

³² o re uríŋnigini, "Aiwá nĩmĩ náni soyíne majápi tĩŋáonĩnĩ." urági

³³ wiepísariŋowa nepa aiwá náni neararínĩ re rĩŋgawixini, "None jámí uáná áamá wo nĩbĩrĩ aiwá níni náni mĩni ríá wĩŋoi?" rĩnaríná

³⁴ Jisaso re uríŋnigini, "Nionĩ nĩrowárénapiŋo e éwĩnigini wimónaríŋpĩ erĩ xío 'Joxi e éríxini.' nĩrĩŋpĩ xixenĩ yárirĩ nerínáyí, ayí gí aiwánĩŋí imónini.

³⁵ Seyíne ewayí xwíyá rĩpĩ mĩrĩpa yarígárinĩ, 'Emá waú waú sɔnĩrini. Ríxa mĩróaná aiwá mianíwárinĩ.' mĩrĩpa yarígáranĩ? Seyíne e nĩrĩro aiwí nionĩ re seararíŋini, 'Nĩwiápnĩmearo omĩŋíyo mĩni mĩni weníŋ emiamópoyi. Aiwá ríxa yóŋ nerĩ mipaxí imónini.

³⁶ Agwí aiwá miarĩŋí go go omĩŋí neríná xegí éfpi náni nĩgwí nĩmeari ayí dĩŋí nĩyĩmĩŋí imónipíríá náni ríxa yarini. Aiwá íwá uraríŋo tĩni miaríŋo tĩni nawíni nĩwaúni yayí epĩsĩ náni e yarini.

³⁷ Xwíyá seyíne re rariǵápi, 'Wo íwá urĩrĩ wo mirĩ yarígárinĩ.' rariǵápi, ayí nionĩ rĩrĩápi tĩni xixenĩ rĩnini.

³⁸ Nionĩ gí seaiepísariŋáoyíne, aiwá soyíne íwá muríǵápi mĩpĩrĩ náni searowárĩŋarini. Soyíne aiwá wa íwá uríǵápi nĩmiróná awa anĩŋí mĩnĩ egíápi miarĩŋoi." uríŋnigini.

³⁹ Samariayí, anj jíapimi dányí apíxí áwanj re urági "Áamá níni eníná dání néra bĩŋápi nĩpĩni náni áwanj nĩrĩŋoi." uríŋ enagi náni obaxí o náni dĩŋí nĩwĩkwĩro nání

⁴⁰ nĩbĩro nĩwĩmearóná nene tĩni onweaneyĩnĩro yarĩŋí wíagí o sía wíyá e wenĩnigini.

⁴¹ Áamá obaxí wĩni wĩni enĩ xwíyá o rariŋpĩ aríá nĩwĩro nání dĩŋí nĩwĩkwĩro

⁴² apíximi re nura ugíawixini, "Jíxi nearípi aríá nĩwirane nánini omĩ dĩŋí nĩwĩkwĩroarĩŋwini. Newanĩene enĩ o xwíyá rariŋagi aríá nĩwirane ríxa níjá nimónĩ re yaiwiarĩŋwini, 'Áamá nĩyonĩ yeáy uyimĩxemeámĩnĩ bĩŋorĩni?' yaiwiarĩŋwini." uríǵawixini.

Gapĩmaní woyá niaíwomĩ nanj imĩxĩŋí nánĩrini.

⁴³ Sía wíyá wĩŋo anj apimi pĩni nĩwĩápnĩ Gariri pĩropenĩsĩyo náni unĩnigini.

⁴⁴ Jisaso xewaninjo re rinjo enagi nani, “Wíá rókiamoarinj gomi áamá xegí anj e dánfyí wé íkwianwíyo unjwírárígarán? Oweoi.” rinjo enagi nani ámi Gariri piropenisíyo nani unjinigini.

⁴⁵ Ayinani Gariri piropenisíyo rémóaná Gariri nweáyí eni aiwá sía Anjajajo Múroagíyi nani Jerusaremíyo nani niyiro niñwearóna amípi xfo yarínjipi winigíá enagi nani wigí anjío rémóaná umímínigíawixini.

⁴⁶ Jisaso Gariri piropenisíyo anj Kenai rinije —E xámi aga iniigí ai wainí imíxínj erini. E nírémori nweanáná gapímaní wo xegí íwo simíxí nerí anj yof Kapaneamíyo nweanáná

⁴⁷ xano aría re winjinigini, “Jisaso Judia piropenisíyo pñi níwiárimí nibiri Gariri piropenisí tiyómíni rémónapijot.” rarínjagíá aría e níwiri Jisaso tñj e nani niyapiri xegí niaíwo ríxa nípémíni anjwí ayo enagi nani o níweapiri gí íwomi nanj oimíxíniri yarínj wíagi

⁴⁸ Jisaso re uríniginini, “Seyíné nioní emímí mepa erí amípi ayá riwamónipaxí mepa erí yarínjagi nínanírínáyí, wí dínj níkwíropíriméoi.” uríagi

⁴⁹ gapímano re uríniginini, “Ámínáoxini, gí íwo peniginiri joxi anjini weapei.” uríagi

⁵⁰ Jisaso re uríniginini, “Díxí anj uí. Díxí íwo sinj unijot.” uríagi o xwíyá Jisaso urípi “Neparini.” niyaiwiri dínj níkwírori xegí anj e nani nurí nurí

⁵¹ Óf e sá wenjo wíápi tñi siní ófyo warína xegí xínáíwánínj nimóniro omínj wíiarígíáwa óf e órórí nínro re urígíawixini, “Díxí íwo ríxa sinj úniginini.” uríagi

⁵² o yarínj re winjinigini, “Gíná nanj imóníniginini?” uríagi awa re urígíawixini, “Agíná 1:00 p.m. imónáná wará ría píri pñi wíaríniginini.” uríagi

⁵³ xano re yaiwiniginini, “Agíná Jisaso ‘Díxí íwo sinj unijot.’ nírfína simíxí pñi wíaríaríani?” niyaiwiri xfomi dínj níwíkwírori xegí íwíaxé eni dínj wíkwírogíawixini.

⁵⁴ Jisaso Judia piropenisíyo pñi níwiárimí ámi Gariri piropenisíyo nemerína emímí ámi bí api eniginini.

5

Síkwí íkí enj womi nanj imíxínj nánirini.

¹ Jisaso e nemo niñweanísáná Judayí wigí yarígíapa Goríxo nani dínj moaníro aiwá Jerusaremíyo imíxarína o e nani niyoari níréómáná

² —Jerusaremíyo ákiná íwí wíyi Sipísipyi rinínjyi tñj e ipí wá Xibíruyí pñé tñi xegí yof Betesaidai rinínjwá e ríwonjwáriní. Midímídáni ríwíyi nani anj wíámíó wé wú míríníjerini.

³ Anj wíámíó wé bí api míríníje áamá simíxí yarígíáyí tñi sinjwí supárigíáyí tñi síkwí íkí egíáyí tñi síkwí wé kírinj egíáyí tñi ayí obaxí e niñwearo [iniigí yaromí épi sinjwí owínaneyíniri nweaarígíerini.

⁴ Wainí wainá anjajajo Goríxoyá wo níweri ipíwámí yaromí méáná áamá simíxí tígíáyí go go xámi páwíáná xegí wará nanj imónarinj enagi nani nweaarígíerini.]

⁵ Jisaso e nírémori áamá e nweaarígíáyí wo —O xegí simíxípi yarína xwíogwí 38 múronjorini.

6 O e wenagi siŋwí nîwînrî “Simîxí eníná dánî néra biŋorfanî?” nîyaiwirî nîjía e nimónîrî nánî re urîŋîniŋîni, “Joxî ‘Nanî oimónîmîni.’ rîsimónarîni?” urîagi

7 simîxo re urîŋîniŋîni, “Ámá roxîni, ipiwá yaromî éaná ámá ipíyo nînimearî nîwáripîrî nánî mayonîrîni. Nîwanîŋonî nîwiápîni-meámî nurî páwîmînrî yaríná ámá wa xámî páwiarîgîárîni.” urîagi

8 Jisaso re urîŋîniŋîni, “Nîwiápîni-mearî díxí íkwianŋwí nîxoperî nîmeámî ui.” uráná re enîniŋîni.

9 Nanî nimónîrî xegí íkwianŋwí nîmeámî anî urîŋîniŋîni.

Sfá ayi Sabaríá ayîmîrîni.

10 Ayînánî Judayí ámînáowa nanî imónîomî re urîgîawîxîni, “Sabaríáyîmî enagi nánî díxí íkwianŋwí xe nîmeámî ounîrî siŋwí ranîpaxí mimónîŋwîni. Nîwárinî.” urîagíá aí

11 o re urîŋîniŋîni, “Ámá nionî nanî nimîxfo, o ‘Díxí íkwianŋwí nîmeámî ui.’ nîrîagi nîmeámî warîŋîni.” urîagi

12 awa yarîŋî re wigîawîxîni, “ ‘Díxí íkwianŋwí nîmeámî ui.’ go rîrîŋoî?” yarîŋî e wíagíá aí

13 ámá o xfoî nanî wîmîxfo nánî nîjía mimónîpa nerî nánî áwanî urîpaxí mimónîŋîniŋîni. Ayí rîpî nánîrîni. Jisaso ámá e epîroyí egíáyo áwîniîmî dakwíagî nánîrîni.

14 E nemáná enáná Jisaso ámá o anî rîdiyowá yarîgîwámî ronagi nîwînrî re urîŋîniŋîni, “Aríá nî. Simîxí joxî yarîŋîpî rîxa nanî imónîniŋîni. ‘Xámî sífpîmî ámî bî wíarî mûrónîŋîpî sinîŋînrî nánî fíwî ámî mepa éirîxîni.’ rîrarîŋîni.” uráná

15 o nurî Judayí ámînáowamî Jisaso nánî re urîŋîniŋîni, “Nanî nimîxfo, ayí orîni.” urîagi nánî

16 Jisaso Sabaríáyo omî nanî wîmîxí enagi nánî awa “Rîrîxînií wikárîwanîŋîni.” nîyaiwîro iwamífo e wianîro egíawîxîni.

17 E wianîro éagíá aiwî Jisaso re urîŋîniŋîni, “Amîpî gí ápo bî pîni mîwíarî anîŋî minî néra biŋîpî nionî enî axîpî e nerî ámáyo arîrá wiarîŋîni.” urîagi nánî

18 Judayí ámînáowa rîxa mekaxí nîmero “Omî pikîwanîŋîni.” rîniŋîawîxîni. O “Sabaríáyo ŋwárinî.” rîniŋîpî nîwiaîkîrî éyí nánîni maríá, xewanîŋo Gorîxo nánî “Gí áporîni.” nîrîrîná ayí rénîŋî ríyí, “Nionî Gorîxo tîni xîxenî imónîŋîni.” énîŋî ríyí nánî enî e rîniŋîawîxîni.

“Ápo amîpî íanîŋî niepîxîniasiŋîrîni.” urîŋî nánîrîni.

19 Ayînánî Jisaso nîwiápîni-mearî “Xamîŋonî bî osearîmîni.” nurîrî xewanîŋo nánî re urîŋîniŋîni, “Aga nepa seararîŋîni. Xewaxo xegí díŋîyo dánî amîpî wí epaxí menîni. Xano yarîŋîpîmî siŋwí nîwînrî apîni yarîŋîrîni. Pí pí xano yarîŋîpî xewaxo enî axîpî e yarîŋîrîni.

20 Ayí rîpî nánî seararîŋîni. Xano xewaxomî díŋî síxî nuyîrî amîpî xfo yarîŋîpî síwá wiarîŋîrîni. Soyíné ududí epíríá nánî emîmî xewaxo agwî yarîŋîpîmî seáyi e imónîŋî bî éwîniŋînrî wîepîsiníárinî.

21 Xano ámá píyîyo ámî síŋî nimîxîrî díŋî síxî umîmoarîŋîpa xewaxo enî xfo xegí díŋîyo dánî ámá xfo wîmónarîŋîyo ananî díŋî síxî umîmoarîŋîrîni.

22 Rîpî enî xano ámá womî xwîyíá umeararîŋîmanî. Xewaxo ámá nîyonî xwîyíá mearîwîniŋînrî wîŋî enagi nánî onî xwîyíá meararîŋîrîni.

³⁷ Gí ápo, nioní nīrowárenapīŋo ení nioní nání ríxa áwaní searīŋíríní. Omí soyíné aríá bī wiro xó imónīŋípí sīŋwí bī wīnīro megíáríní.

³⁸ Xwíyíá xó searīŋíyí segí xwioxíyo mīweníní. Ayínání áamá o nīrowárenapīŋoní dīŋí mīnīkwíroŋoí.

³⁹ Soyíné dīŋí nīyīmīŋí imónīŋípí meáwanīgīnīro Goríxoyá Bīkwíyo íá roro parīro yarīgíáríní. Ríwamīŋí ayo nīrīnīrī eánīŋípí nioní nání áwaní rīnīŋagí aí

⁴⁰ soyíné dīŋí nīyīmīŋí imónīŋípí tígíáyí imónípíríá nání nioní tífámíní mībīpaxí seaimónaríní.” nurírí

⁴¹ re urīŋīnīgíní, “Nioní áamá weyí nīmétríxínírí bīŋáoní menagí aiwí

⁴² nioní soyíné nání nījíáríní. Soyíné Goríxomí dīŋí sīxí uyarīgíoyínémání.

⁴³ Nioní gí dīŋíyo dání bīŋáonímaní. Gí ápo nīnīrípéarí nīrowárenapīŋoní aiwí soyíné mīnīmīmīnarīŋoí. Áamá wo xó xegí dīŋíyo dání bānáyí, ananí numīmīnīpaxoyínéríní.

⁴⁴ Soyíné áamá weyí oneamépoyínírí ero Goríxo —Oní ŋwíá imónīŋoríní. O weyí oneamenírí xó wimónarīŋípí mīxídīpa ero yarīgíoyíné, soyíné sīnī e neróná aríge nero dīŋí nīkwíropíríáo? Oweoí!” nurírí

⁴⁵ re urīŋīnīgíní, “Nioní nání re mīnīaiwīpa époyí, ‘Xanoyá sīŋwíyo dání nene xwíyíá neaxekwímoníáríní.’ mīnīaiwīpa époyí. Áamá seyíné seaxekwímoníó, ayí Mosesoríní. Soyíné omí dīŋí nīwikwímóá nuro re yaiwīarīgíáríní, ‘O arírá neainíáríní.’ yaiwīarīgíáríní.

⁴⁶ Amípí Moseso nīrírí eanípí dīŋí nīkwírooro sīŋwíríyí, nioní nání nīrírí eanípí enagí nání nioní ení dīŋí nīkwíroanīro egíáríní.

⁴⁷ E nerí aí xó nīrírí eanípí nání dīŋí mīkwíropa yarīgíoyíné, soyíné aríge nero xwíyíá nioníyápí ení dīŋí íkwíropíríáo? Oweoí wí e epaxí meníní.” urīŋīnīgíní.

6

Jisaso oxí 5,000 awí eánīgíáyo aiwá mīnī wīŋí náníríní.

¹ Jisaso e nurárimo neméísáná ipí Garírí rīnīŋíwámí —Ipí awá xegí yoyí ámí bī Taibíríasíyí rīnīŋíwáríní. Awámí jíaríwámí dání nání nurí ŋweanáná

² áamá obaxí emīmí xó sīmíxí yarīgíáyo wīarīŋípí sīŋwí nīwīga nuro nání epíroyí nero omí númí uxídarína

³⁻⁴ sísá Judáyí aiwá Aníŋajó Neamúroagoí rīnīŋíyí nání imíxípírí ríxa aŋwí e imónīŋáná Jisaso dífwíyo nání nīyírí xegí wīepīsarīŋowa tíní e éf nīŋwearo

⁵⁻⁶ Jisaso sīŋwí aníyíyí wīnīŋīnīgíní. Áamá aga ayá wí epíroyí nero xó tífámíní bīmīarīŋagíá nīwīnīrí xó enípí nání nījíá nīmónírí aiwí re yaiwīŋīnīgíní, “Gí wīepīsarīŋá Pīrīpo nepa ení neánírí dīŋí ríá nīkwíroní? Iwamíó owíwapíyīmíní.” nīyaiwírí re urīŋīnīgíní, “Áamá tīyí aiwá nīpírí nání ge bī nerí wīaníwīnī?” uríagí

⁷ Pīrīpo re urīŋīnīgíní, “None aiwá óf inīŋí 200 tíní bī nerane yaní nīwīranénáyí, áamá re epíroyí egíáyí aga obaxí imónīŋagíá nání woní woní bī onīmīápi aí meapaxí imónínīmenīŋoí.” uríagí

⁸ wīepīsarīŋíyí wo —O Saimoní Pītaomí xogwáo Adírūoyí rīnīŋoríní. O re urīŋīnīgíní,

9 “Íwí woyá bisfkerfá pīrawá barí tñi imixinñí wé wú tñi peyí orá biaú tñi neñagi aiwí áamá obaxí epíroyí egfá tñyo yaní wipaxí rimóniní? Oweoi!” urfagi

10 Jisaso ará xwapí ene nání wiepīsarīñowamí re urīñiniginí, “Áamá nñi éf onweapoyiní urfpoyí.” urfagi wiepīsarīñowamí Jisaso urfípa éaná oxí nñi éf nweañaná fá rófáyí 5,000 imóninñiginí.

11 Jisaso áamá nñi éf nweáagfa nīwiní bisfkerfá pīrawá barí tñi imixinñípi nīmeari Gorixomí yayí nīwimáná áamá e éf nweagfáyo yaní nīmerí nīwia unñiginí. Peyí orápiáú ení nīmeari axípi nerfíná wigí onaneyiníro wimónarinñípi tñi xixení nīwia unñiginí.

12 Ríxa apání nīnīro agwí ímí uyíagi nīwiní wiepīsarīñowamí re urīñiniginí, “Wí xwírfá mikixepa oépoyiní nīnīro táfípa awí eamépoyí.” urfagi

13 awa bisfkerfá pīrawá barí tñi imixinñí wé wú apí ámáýí nīnīro táfípa awí neaemero soxí fá xwé wé wúkaú síkwí waúmí aumaúmí nero magwí miárgfawixiní.

14 Ámáýí emímí Jisaso wíwapiyípi síñwí nīwiníro nání re rīnīgíawixiní, “Nepariní. Wfá rókiamoarinñí xwí fá tñyo bīnfo oriní.” rīnarīñagfá

15 Jisaso xfomí mīxí ináyí imixipírí nání mīwimónarinñagi aí ayí “fá nuxerane mīxí ináyo oimīxaneyí.” yaiwiarīñagfá dīñí adadí nīwirí nījfa nimóniní nání ayo e nīwárimí xegípi dñwí mīñíyo nání yīñiniginí.

Jisaso ipí Gariríyo xwíñwí nosaxa unñíniní.

16 Sfápi tñi xegí wiepīsarīñowamí ipí imaní e nání nīwero

17 ewéyo nīpīxemoánīro Kapaneamí nání oríwámí dání xemoanīro nání nīmeámí nuro ríxa sfá yīñináná Jisaso awamí síní mīwímeáfími enáná re enñiginí.

18 Rfwiپی xwé erí ipí imeamfkwí erí yaríná

19 wiepīsarīñowamí ewéyo nīreaxa nuro síní ipíyo áwiní e kiromita wé wúraní, wé wíúmí dání woraní, núfasáná wenñí éfáyí wīnīgíawixiní. Jisaso ewé táfíminí ipíyo xwíñwí nosaxa barīñagi wīnīgíawixiní. Síñwí e nīwiníro éf yarīñagfá aí

20 o re urīñiniginí, “Ananīre. Nionīriní. Wáyí mepaní.” urfagi

21 awa omí ríxa “Re xemónapeí.” uranīro yaríná re enñiginí. Ríxa ipíyo jfariwámíní añí wigí dīñí nīyaiwiro warīgíe iwiékínímeagfawixiní.

Ámáýí Jisaso nání páfá egfá nánīriní.

22 Áamá oríwámí dání bisfkerfá nfe sá wegíáyí wfápi tñi nīwiápínīmearo re yaiwigíawixiní, “Agíná ewé ámi wí re mīwé ná bání wenagi wīnīwaniginí. Nene síñwí wīñináná Jisaso xegí wiepīsarīñowamí tñi ewepámí mīpīxemoánarinñagfa nīwinírane wiepīsarīñowamí nīpīxemoánīro warīñagfá wīnowáfwaniginí.” yaiwiaríná

23 ewé wí añí yoí Taibiriasí dání bisfkerfá Ámináo xegí xanomí yayí nīwirí wíagi nfe nání báná

24 áamá e epíroyí egíáyí Jisaso síní wigí tfe mīñweañagi wīnīro wiepīsarīñowamí ení mīñweañagfá wīnīro nerí nání ewé bfáyo nīpīxemoánīro Jisaso nání Kapaneamíyo páfá yanīro ugíawixiní.

“Nioní aiwá aññamí dánñinñí imóninñāonīriní.” urīñíniní.

25 Ayf ípíyo jfariwámíni Jisaso Kapaneamíyo nweanáná níwímearo re urigfawixíni, “Nearéwapíyarínoxi, joxi re nání gíná bfoxíni?” uríagfa

26 Jisaso re uríniigíni, “Aga nepa seararíni. Seyíné emímí nioní seaiwapiyíápi síjwí níwíníróná síwáníj níseairí seaiwapiyimíní éápi nání níjfa nímoníro nání nioní nání pfa ríyaríno? Oweoi, seyíné bisíkerfa níróná agwí ímí seayí enagi nání nioní nání pfa yaríno.” nuríri

27 ewayí xwíyá re uríniigíni, “Aiwá píy pénaríjpi meaaníro nání nepa nero aiwá níniiríjpi dání dñj níyimíj imónipaxípi meaaníro nání éfrixíni. Aiwá api áma imóníáoní ananí seaiapipaxíri. Ápo Goríxo ‘Mímíwíároaríjoríni?’ níniawirí xfo e éwíniigíní nírfpeañoní aiwá api ananí seaiapipaxíri.” uríagi

28 ayf re urigfawixíni, “Nene pí nerfá Goríxo áma e oépoyní wimónaríjpi yanfwíni?” uríagfa

29 Jisaso re uríniigíni, “Seyíné rípi neróná Goríxo wimónaríjpi yaríno. Áma xfo nírowarénapíjoni dñj níniíkwírórónyáf, xfo wimónaríjpi yaríno.” uríagi

30 ayf re urigfawixíni, “Nene síjwí níwínírane dñj ríkwíroaní nání pí emímí neaiwapiyíri? Joxi aga píy éfíni?”

31 Bíkwyí xwíyá re níniirí eáníjpa, ‘O aiwá nípíri nání anínamí dání winíniigíni.’ níniirí eáníjpa negí aríowa áma dñj meanje nemeróná aiwá maná ríniíjpi —Aiwá api Goríxoyá dñjyo dání xegípi weagípiríni. Aríowa áma dñj meanje nemeróná aiwá api nagfáriní.” uríagfa

32 Jisaso re uríniigíni, “Nioní aga nepa seararíni. Aiwá eníá anínamí dání seaiapíno, ayf Mosesomani. Agwí ení aga aiwá nepaxíjpi anínamí dání seaiaparíno, ayf gí áporíni.

33 Aiwá nepaxíj ápo Goríxo seaiaparíjpi, ayf aiwá anínamí dání níweapíri áma xwíá tíyo nweagí dñj níyimíj tígfáy imóníprífa nání síxí umímoaríjoríni.” uríagi

34 ayf re urigfawixíni, “Ámínáoxíni, aiwá joxi neararíjpi íníná neapírixíni.” uríagfa

35 Jisaso re uríniigíni, “Aiwá nepaxíj dñj níyimíj imóníprífapi, ayf nioníni. Áma nioní tfámíni bía gíy gíy ámí agwí wípaxí meníni. Nioní dñj níkwírófá gíy gíy ámí íniigí nání bí gwíni yeáy wípaxí mímóníni.

36 E nísearíri aiwí nioní re searfanigíni, ‘Seyíné emímí nioní enápi síjwí nínaníro aiwí ‘Oríni?’ níniawiro dñj míníkwíróaríno.’ searfanigíni.

37 E nerí aí áma ápo ‘Díxíri.’ níniirí niapíjyí níni xixení dñj níniíkwíro nioní tfámíni bíprífaríni. Nioní tfámíni bíaý míxí wí umáinímfámíni.

38 Nioní anínamí dání níweapíriná nioní gí nímonaríjpi emíáníri weapíjónímani. Nioní nírowarénapíjoni wimónaríjpi emíáníri níweapíri nání áma xfoyá dñj tñí nioní tfámíni bíaý míxí wí umáinímfámíni.

39 Nioní nírowarénapíjoni e éwíniigíní wimónaríjpi, ayf rípiríni. Nioní áma xfo niapíjyí wíyo mýoríripa erí sfá yoparíyí imónáná ámí wíapínímeapírfá nání dñj síxí umímori emífa nání wimónaríjri.

40 ‘Gí ápo e éwíniigíní wimónaríjpi, ayf rípiríni.’ seararíni. O áma xewaxoní síjwí nínaníro dñj níkwírófá gíy gíy dñj níyimíjpi tígfáy

imónipírfa nání wimóniri nioní sfá yoparfýimi ayf ámi wiápfnimeapírfa nání dñf sixf umímómfa nání wimóniri yarññrñni.” urññnigñni.

⁴¹ Judayf xewanñjo re rññfpi nání, “Aiwá anñnamí dání weapñfpi, ayf nionñrñni.” rññfpi nání anññmí nñrññro o nání

⁴² re rññgawixñni, “Jisaso ro Josepomi xewaxo menñraní? Xañyaú nání nene majáñraní? O aríge nerí ‘Anñnamí dání wepñññáonñrñni.’ rfa rarñni?” rñnarññagfa

⁴³ Jisaso re urñññnigñni, “Pí nání anññmí nñrññro rñnarññjo?

⁴⁴ Ámá wo aí xewanñjoyá dñfño dání nioní tfámñni bñpaxf menñni. Ápo, nñrowárenapñjo xe o tfámñni ounñri dñf ukikayonñánñ nioní tfámñni bñpaxñrñni. Ayf sfá yoparfýimi wiápfnimeapírfa nání nioní dñf sixf umímómfárñni.

⁴⁵ Ríwamññf wíá rókiamoagfáwa eagfáyo re rññni, ‘Goríxo ámá nñyoni wíwapiyññfárñni.’ rññni. Ayñnání ámá ápo wíwapiyarñná arfá wigfá gñyf gñyf nñni nioní tfámñni barígfárñni.

⁴⁶ Goríxo wíwapiyññf aiwí ayf wí Goríxomi sññwí wññgífa nání mñrarññni. Ná woní Goríxo tññf e dání bññáoní ápomí sññwí wñññárñni.

⁴⁷ Aga nepa seararññni. Nioní dñf nñkwírófá gñyf gñyf dñf nñyñmññf íñíná ñweapírfa nání tñgfáyñrñni.

⁴⁸ Aiwá nñññññpimi dání dñf nñyñmññf imónipaxfpi, ayf nionñrñni.

⁴⁹ Enñná segf seárfawéyf ámá dñf meañe nemeróná aiwá maná rñññfpi nññro aiwí nññweagfasáná pegfawixñni.

⁵⁰ Aiwá anñnamí dání weapñf rñpi xegf bñxñni. Ámá nñññññáyf, nñpépñrfámamí.

⁵¹ Aiwá dñf nñyñmññf imónipñri nání anñnamí dání weapñfpi, ayf nionñrñni. Ámá gñyf gñyf aiwá rñpi nñññññáyf, anñf íñíná ñweapírfárñni. Aiwá ámá xwíá rññmí ñweagfá nñni dñf nñyñmññf tñgfáyf nñmónñro íñíná ñweapírfa nání mñni wimfápi, ayf gí warápiñni.” urñññnigñni.

⁵² Judayf wigfpi xwíyá xñmñxñmí nññro re rñnarññagfa, “Ámá ro aríge nerí xfoyá wará naníwa nání neañpññfárñni?” rñnarññagfa

⁵³ Jisaso re urñññnigñni, “Aga nepa seararññni. Seyñné ámá imónññáoníyá warápi mññpa ero ragfpi mññpa ero nerónáyf, dñf nñyñmññf imónññfpi tñgfáyñné menñni.

⁵⁴ Gí wará nñro gí ragf nñro éfá gñyf gñyf dñf nñyñmññf imónññfpi tñgfáyf enagfá nání sfá yoparfýimi owiápfnimeápoynñrñ dñf sixf umímómfárñni.

⁵⁵ Gí wará rñpi aiwá nepaxñf imónñri gí ragfpi inñgí nepaxñf imónñri enagf nání seararññni.

⁵⁶ Ámá gí wará nñri ragf nñri éf go go nioní tñni nñkumñxññrai nawíni imónññwií. Nioní ení xfo tñni nñkumñxññrai nawíni imónññwií.

⁵⁷ Ápo, dñf nñyñmññfpi mñkf tñño nñrowárenapññrñni. Ápo e enñ enagí nání nioní ení dñf nñyñmññfpi mñkf tññáoní imónññni. Ayñnání go go nñññrñ nioní nññññññáyf, nioní ení dñf mñkf tññáoní enagí nání xfo ení dñf nñyñmññf íñíná ñweañfa nání tññf wo imónññfárñni.

⁵⁸ Aiwá anñnamí dání weapñf rñpi nání seararññni. Rñpi aiwá enñná negf arfowa nññro nññweagfasáná pegfápi yapí mímónñni. Go go aiwá rñpi nñññññáyf, dñf íñíná ñweañfa nání tññf wo imónññfárñni.” urñññnigñni.

⁵⁹ Jisaso rotú anñ Kapaneamñyo mñrññññwámí dání nuréwapñyñrñná e nura unññññni.

Xwiyá dñj íkwíróáná dñj ñyímiñj imónipaxípi uríñj nániríni.

⁶⁰ Ayínání xegí wiepísaríñjyí obaxí amípi o nuréwapíyiríná nura úfpi ará nñwiróná re rigáwixíni, “Xwiyá o raríñjpi ududf iníñjpi raríni. Ámá go xixení ará winírfeníño?” raríñgá aiwí

⁶¹ Jisaso xegí wiepísaríñjyí obaxí o ríípi nání aníñúmí irínaríñgá nífá nimóníri re uríñinigíni, “Xwiyá ududf seainípxí searíápmi dání róréámioaríño? Nioní pñí níníwíarími upíri ríseaimónaríni?”

⁶² Seyíné ámá imóníñáoní xewaníñoní weapíñáé nání ámí peyaríñagi nínanírínáyí, pí wípíri seaimónínírfani? Síní pñí níníwíarími upíri nání seaimónínírfani?” nuríri

⁶³ re uríñinigíni, “Díñj ñyímiñj íníná ñweapírfá nání wíaríñjpi, ayí kwíyí Goríxoyápiríni. Ámá yí wí e eánígá tñí wí e imónípxí meníni. Xwiyá nioní searíápi ámá díñj níkwíroríñjpmi díñj íníná ñweapírfá nání kwíyí ewearíñjpiríni.

⁶⁴ E nerí aí wíyíné xwiyá nioniyá síní díñj mñíkwíroaríño.” uríñinigíni. Jisaso iwamí dání ámá xíomí díñj mñíkwírófáyí nání nífá imóníri xó nání míyí urínó nání ení nífá imóníri eno enagi nání e nuríri

⁶⁵ re uríñinigíni, “Wíyíné díñj mñíkwíroaríñgá nání re searíñagíni, ‘Ápo ámá go go nioní tñj e xe ouníri síñwí mñíwínípa nerínáyí, o nioní tñmíni wí bípxí meníni.’ searíñagíni.” uríñinigíni.

⁶⁶ Xwiyá api nura úf enagi nání xegí wiepísaríñjyí obaxí omí pñí nñwíarími nuro ámí o tñí nawíni bí anj memegáwixíni.

⁶⁷ Ayínání Jisaso xegí wiepísaríñj wé wúkaú síkwí waú awamí re uríñinigíni, “Soyíné ení ‘Ríxa pñí nñwíarími owaneyí.’ ríseaimónaríni?” uríagi

⁶⁸ Saimoní Pitao re uríñinigíni, “Ámínáoxíni, none go tñmíni waníwíni? Xwiyá díñj ñyímiñj tññwáone imónaní nání imóníñjpi joxíni tññoxíri.

⁶⁹ None ríxa díñj nñíkwírorane nífá re imóníñwíni, ‘Joxí síyíkwí mñíñj Goríxo rírfearíñj? Yeáyí neayímíxemeaníá nání aríowayá xwíá piaxíyo dání iwíaroníoyí raríñwá, ayí joxíri.’ ñyíwíwane nífá imóníñwíni.” uríagi

⁷⁰ Jisaso re uríñinigíni, “Nioní ámá wé wúkaú síkwí waú soyíné mñísearípeapa renagíni? E nerí aí woxí oboxíñj imóníñjni.” uríñinigíni.

⁷¹ Isíkariotí dñj Saimonomí xewaxo Judaso —O wiepísaríñj wé wúkaú síkwí waú awa woríni. O xó nání míyí urínó enagi nání e uríñinigíni.

7

Jisasomí xogwáowa xíomí díñj mñíkwírófá nániríni.

¹ Jisaso e ñyárimo néísáná Judayí ámínáowa xíomí píkianíro nání mekaxí mearíñgá nífá nimóníri nání “Judía píropenísyó oememíni.” mñíwimóní Garíri píropenísyó anj emearíná

² aiwá Judayí anj pákí pákí iníñjyo nññwearíná imíxayarígíapi —Aiwá api, ayí eníná íwíaríawé Moseso tñí nemeróná sení anjyo nññweaxa wagíapi nání díñj winíni nání xwíogwí ayí ayo Judayí wíyí anjyí pñí nñwíarími nuro sía wé wíúmí dñj waú wo anj pákí pákí iníñjyo nññwearo aiwá imíxarígíapíri. Aiwá api ríxa anjwí e imóníñáná

³ xogwáowa re urigfawixini, “Dixf wiep[sari]nf wíniyf eni emimf amipi joxi yariñpi sñwf winipiri nani anj re pñi n-wiárim Judia p[ro]penisfyo nani ui.

⁴ Ayf r[epi] nani r[rar]iñwini. Ámá wo ámá nñi xfo nani nijá oimónipoyiniri n-wimónirínáy, xegf yariñpi inimi yariñmaní. Emimf joxi yariñpi nepa nerínáy, jiwanijoxi nuri ámá niyfá sñwfyo dani síwá winiríni.” urigfawixini.

⁵ Awa xegf xogwáowa aí dñf m-wikw[ro]pa nero nani e urigfawixini.

⁶ Jisaso re uriniginí, “Soyiné upiríná anani gini gíná upiríá nani imóniñagi aiwi niont umfáiná sñi mimónini.

⁷ Ayf r[epi] nani searariñini. Ámá xwáá tñyo dñf nñiyf soyiné tñi smf tñi inipaxf mimóniñoi. E neri aiwi niont wigf yariñpí nani ‘Sipirini.’ nuriri waropár wiarariñagi nani smf tñi niarñoi.

⁸ Segfpi aiwá nene xwiogwí o omi imixayariñwápi nani yoápoi. Niont gf umfáiná sñi mimóniñagi nani wí umiméini.”

⁹ nurárim Gariri p[ro]penisfyo ñweañiginí.

Jisaso aiwá anj pákf pákf inñfyo nñwearóná imixarigfápi nani yoanj nánirini.

¹⁰ Jisaso, xexirfmeáowa rixa aiwá api nani yoáfami enáná xfo eni ámayá sñwfyo dani miyoá yumí inimi niyirí Jerusalemi n[rém]ori ñweañaná

¹¹ Judayf aiwá imixarigfe xfo nani pía néra nuro “O gerini?” n[r]iga nuro

¹² ámá e ep[ro]yf egfáyf ikeagigwí ayá wí n[r]iga nuro wí “Ámá nanjorini.” riro wí “Oweoi, nanjorini. Ámá niyon dñf nukinimixiri xenwmi nipemeami warinorini.” riro nero aiwi

¹³ Judayf ámináowa nani wáyf nero nani ámá wí o nani ámá smimanj e dani mirinigfawixini.

¹⁴ Jisaso sfá aiwá imixarigfáyf rixa áwini e imóniñaná anj ridiyowá yariñwami nani nuri nípawiri ámayo uréwapiyaríná

¹⁵ Judayf ámináowa dñf ududf n-winiro re rigfawixini, “Arire neri nijá o rariñpi nimóniri rfa rariñi? Sikurfá menjoyoi.” rariñagfa

¹⁶ Jisaso re uriniginí, “Xwiyá niont searéwapiyariñapi niont gfipmani. Niont n[ro]wárenapiñoyápirini.

¹⁷ ‘O wimónariñpi oemini.’ wimónariñf giyf giyf niont searéwapiyariñapi nani nijá nimóniri re yaiwipaxirini, ‘Gorixoyá dñfyo dani rfa nearéwapiyarini? Xfo xegf dñfyo dani rfa nearéwapiyarini?’ niyaiwiri nijá imónipaxirini.

¹⁸ Ámá go go xfo xegf dñfyo dani n[r]irínáy, ámá weyf onimépayiniri yariñrini. E neri aí ámá nñi ámá xfom uowárenapiñomt weyf oumépayiniri yariño, o aga nepaxinorini. Yadinñf yariñorini.

¹⁹ Eníná Moseso ñwf ikaxf n[r]irini eániñpi m[ise]aiapi reñiginí? E neri aí soyinéyá wo aí ñwf ikaxf eániñpi píranñf x[í]darinmaní. Pí nani soyiné niont n[epi]kianiro yariño?” uragf

²⁰ ámá e ep[ro]yf egfáyf re urigfawixini, “Imfó xixéroariñf roxini, ámá giyf r[epi]kianiro yariñagfa rariñini?” uragfa

²¹ Jisaso re uriniginí, “Niont emimf ná bini éagf seyiné sñi ududf ikárinariñoi.

²² Moseso ñwf ikaxf ‘Segf niaíwíyo nixirimáná sfá wé wíumi dñf wáu wo m[ur]óaná sfá ayimi iyf smf sfó wákwirixini.’ riñrini. E n[sear]iri aiwi

ayí Moseso marfái, negí arfowa siwí api érowiápínigfáriní. Ayínáni seyíné segí niaiwíyí nǎwí ikaxí ríninǎpí nixídirínǎpimi dání nanǎ oimónǎpoyínirí Sabaráfáyo aiwí iyí símí síó wákwiarígíáriní.

²³ Seyíné ‘Nanǎ nerane nǎwí ikaxí Moseso níriri eanǎpí pírí mǎwiaíkípa oyaneýí.’ nǎyaiwíro Sabaráfáyo ení iyí símí síó wákwiarígíáriní. Seyíné e yarígíá enǎgí nání pí nání nioní áamá womí Sabaráfáyo nanǎ wimíxíápi nání wikí nónanǎǎǎǎ?

²⁴ Siǎwí tǎníní nǎwinaxídiró mirípa époyí. Xíó yarínǎgǎpí ení mǎ nómixírná rǎrǎxiní.” urínǎnigíní.

Jisaso nání “Kiraisorǎnǎ? Worǎnǎ?” rínigíá nániríní.

²⁵ Áamá Jerusaremi nǎweagíáyí wí re nǎra ugíawíxiní, “Áamá ro áamá nǎpíkianíro egíó menírani?

²⁶ Siǎwí winǎpoyí. Áamá níní aríá egíe siǎnání nǎrorí rarínǎgǎ aí mebá neamenǎweagíáwa omí xwíyíá bǎ murarínǎǎ. Awa ‘Áamá ro Kiraiso, áamá yeáyí neayimíxemeanǎ nání aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaronǎoyí rarínǎwáo, ayí orǎnǎ?’ mǎyaiwípa rǎyarínǎǎ?

²⁷ E nerí aí ‘Áamá o Kiraiso, áamá aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaronǎoyí rarínǎwóorǎnǎ?’ wíaiwípaxí meníní. Ayí rǎpí nániríní. Nene xínáí xíomí xírínǎ nání nǎjǎ imónínǎwiní. E nerí aiwí Kiraiso, áamá Goríxo yeáyí neayimíxemeanǎ nání uowárénapíníó imónínǎnǎyí áamá wo ‘E dǎǎoríní.’ rǎpaxí meníní. Ayínáni ‘O Kiraisorǎnǎ?’ wíaiwípaxí mimónínǎwiní.” rarínǎgǎ

²⁸ Jisaso anǎ ridíyowá yarígíwámí dání nuréwapíyiríná enǎ tǎnǎ níriri re urínǎnigíní, “Seyíné nepa nioní nání nǎjǎ ero ‘O e dǎǎoríní.’ rǎpaxí imóníro yarígíáyínérani? Nioní gí dǎǎǎ tǎnǎ bǎǎámánǎ. Nepaxínǎ imónínǎ —O soyíné majǎoríní. O nioní nǎrowárénapínǎríní.

²⁹ O tǎǎ e dání bǎǎáonǎ enǎgí nání o nioní nǎjǎríní. O nioní nǎrowárénapínǎríní.” uríagí nání

³⁰ omí íá xíraníro nero aiwí íá xírǎpaxíná síní mimónínǎgǎ nání íá bǎ mǎxírígíawíxiní.

³¹ E nerí aí áamá e epíroyí egíáyí obaxí wí dǎǎǎ nǎwíkwíroro re nǎra ugíawíxiní, “Kirisso, áamá yeáyí neayimíxemeanǎ nání aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaronǎoyí rarínǎwáo nimónínǎ emíámí áamá ro yarínǎpimi nǎmúrorí enǎrání? Oweot.” ríǎawíxiní.

Jisasomí íá oxírǎpoyínirí uowárígíá nániríní.

³² Parisiowa áamá e epíroyí egíáyí Jisaso nání ikeagígwí e rarínǎgǎ aríá nǎwíro nání awa tǎnǎ apaxípánínǎ imónígíá xwéowa tǎnǎ dǎǎǎ axípi nǎxíríro Jisasomí íá oxírǎpoyínirí ridíyowá yarígíwámí awí mearoarígíá wámí uowáríagíá awa nuro o uréwapíyarínǎ rémóagíá

³³ Jisaso re urínǎnigíní, “Seyíné tǎnǎ re bǎ onímíápi nǎnǎweámoní gí nǎrowárénapínǎ tǎe nání umǎríní.

³⁴ Ríxa úaná seyíné nioní nání pǎá nǎniro aiwí wí siǎwí nanǎpírǎámánǎ. Seyíné nioní nǎweámíae upaxí wí mimónínǎǎ.” uríagí

³⁵ Judayí ámináowa re rínigíawíxiní, “O gímí nání umínirí raríní? Aga gímí nání úaná nene o nání pǎá megínáníwáríní? Negí ámányí Gíríkíyí anǎyo nǎweagíámí nání nurí émányó uréwapíyímánirí rǎa neararíní?

³⁶ Xwiyá o re ríípi, ‘Seyíné nioní nání páfá nñirow aiwí wí sñwí nanípírfámani. Seyíné nioní ñweámfaé upaxí wí mimónño.’ ríípi pí nñyáiwirí ríá rñño?” rññgíawixíni.

Iniigí oyá tññí nání urññí nánñirñi.

³⁷ Sáfá aiwá apí imíxarígíáyí yoparíyí —Ayi seáyí e imónñíyiríni. Sáfá ayi imónñáná Jisaso éf nñrorí ení tñní re rññnigíni, “Ámá iniigí nání gwíñí yeáyí wíí gíyí gíyí nioní táfáñí nñbíro iniigí oníyoyí.

³⁸ Nioní dññí nñkwírófá gíyí gíyí Bñkwíyo nñrññí eánñí rípi tñní xixení imónípírfáoi, ‘Wígí xwioxíyo ná ínñmí dání iniigí dññí nñyímññí imíxaríñpí oyá tññí pweníaríni.’ nñrññí eánñí rípi tñní xixení imónípírfáoi.” urññnigíni.

³⁹ Jisaso e nñrññá kwíyí Goríxoyá xíomí dññí wíkwírófáyí meapírfápi nání e urññnigíni. Íná Jisaso síní aññnamí nñpeyirí mikíñpa éíná enagí nání Goríxo síní xegí kwíyípi áamáyo síxí mumímopa yagínáríni.

Jisaso nání dññí xixegíni tñní nepayoro rígíá nánñirñi.

⁴⁰ Ámá e epíroyí egíáyí o e raríñagí aráfá nñwíro wí re nñra ugíawixíni, “Aga neparíni. Ámá ro wáfá rókiamoagí nene xwayí nanñí ñweañwáoríni.” nñra waríñá

⁴¹ wí re nñra ugíawixíni, “ ‘Ámá ro Goríxo yeáyí neayimíxemeanífa nání aríowayá xwáfá piaxíyo dání iwíaroníoyí raríñwáo, Kíraisoríni.’ neaimónaríni.” nñra waríñá wí re nñra ugíawixíni, “Garírí píropenísíyo dññí wo Kíraiso, áamá aríowayá xwáfá piaxíyo dání iwíaroníoyí raríñwáo imónípaxíraní? Oweoi, e dññí wo áamá aríowayá xwáfá piaxíyo dání iwíaroníoyí raríñwáo imónípaxí meníni.

⁴² Bñkwíyo re mñrññpa rení, ‘Kíraiso, aríowayá xwáfá piaxíyo dání iwíaroníoyí raríñwáo negí arío Depitoyá fwiáfawé wo imónínfáríni. Añí Betírexemí —Eníñá Depito xegí ñweaageríni. Omí e dání xirínfáríni.’ mñrññpa rení?” nñra nuro nání

⁴³ ámá e epíroyí egíáyí o nání dññí xixegíni tñní nepayoro nñrñóná

⁴⁴ wí “Ríxa fáfá oxíraneyí.” nñwimónñí aiwí omí fáfá bñ mñxírígíawixíni.

Judayí mebaowa Jisasomí dññí mñwíkwírogíá nánñirñi.

⁴⁵ Rídiyowá yarígíwámí awí mearoarígíáwa ámí nuro apaxípánñí imónígíá xwéowamí tñní Parisiowamí tñní wímeááná awa re urígíawixíni, “Pí nání omí fáfá mñxírí anípáoyíné baríño?” uríagífa

⁴⁶ awí mearoarígíáwa re urígíawixíni, “Eníñá aiwí áamá o nearéwapíyaríñpa wo mñnearéwapíyagírñni.” uríagífa

⁴⁷ Parisiowa ikayíwí nuríro re urígíawixíni, “Soyíné ení ríxa dññí nñseakínímíxírí xerñwímí nñseapímeámí mupa rení?” nuríro

⁴⁸ re urígíawixíni, “Seamenñweañwáone woraní, Parisíone woraní, omí dññí bñ wíkwírófáraní? Oweoi!

⁴⁹ E nerí aí ámá epíroyí egíá jáyí ñwí ikaxí nñrññí eánñípi nání píranñí nñjáfá mimónípa nero nání Goríxoyá sñwíyo dání aníñpírfá nání ramíxáríññyírñni.” uríagífa

⁵⁰ Nikodimaso —O ení Parisí woríni. Xámí áríwíyímí nurí Jisasomí nñwímearí yaríñí wññoríni. O nñwíápññímearí re urññnigíni,

51 “Negí ñwí ikaxí nîrîni eániñyo bî rîpî rîrîniñi, ‘Ámá womî xfo rînarîñpî arfá mîwîpa erî o yarîñpî píranîñî nîjáfá mimónîpa erî nemáná ananî xwîyáfá umeárîpaxîrîni.’ rîrîniñi?” urîagî

52 awa ikayîwî re urîgîawîxîni, “Joxî enî Garîrî dâñî iwoxîrîani? Bîkwîyo píranîñî fâ rorî páfá merî nerînáyî, joxî re nîyaiwirî nîjáfá imónîrîñi, ‘Wfá rókiamoarîñî wo Garîriyo dâñî imónarîñîmani.’ nîyaiwirî nîjáfá imónîrîñi.” urîgîawîxîni.

Apîxî fîwî inîñî wîmî xwîrîxî umeagáfá nânîrîni.

53 Ámá nîni wigî añî xîxegîniyo umíagfá aiwî

8

1 Jisaso dîwî xegî yoí Oripîyo nânî nurî

2 sá weño wfá mónîñîmî ámî nîwiápîñîmeámî nîbîrî añî rîdîyowá yarîgîwámî nîpáwirî ámá nîni xfo táfáñî barîñagfá nânî o éfî nîñweámáná uréwapîyarîná re enîñigîni.

3 Ñwî ikaxí eániñpî mewegáfáwa tîni Parisiowa tîni awa apîxî ámá wî fîwî inarîñagî wîñîmeáfá wîmî nîméra nîbîro áwîni e éfî nurárîrîmáná

4 omî re urîgîawîxîni, “Nearéwapîyarîñoxîni, apîxî rî fîwî inarîñagî wîñîmeáfîrîni.

5 Apîxî rîniñî imónîñîyî nânî ñwî ikaxí Moseso nîrîrî eanîpîmî dâñî re rîniñî, ‘Sîñá tîni iwanî nearo pîkîrîxîni.’ rîniñagî aí joxî pioî rîrîñi?” urîgîawîxîni.

6 Rfîwéná o Moseso rîñpî nîwiaîkîrî xegî bî rfîpîmî dâñî xwîyáfá uxekwîmoaneyîñîro iwamfó nîwiwapiyîro e urîagfá aiwî o ípîpá éfî nîñweámáná xwáfáyo webfá tîni rfîwamîñî nearî

7 awa arfíki ámî ámî yarîñî wiayarîñagfá o ámî éfî nîrorî re urîñîñigîni, “Soyîné woxî goxî fîwî bî mîyarîñoxî xámî ímî sîñá eai.” nurîmî

8 ámî ípîpá éfî nîñwearî xwáfáyo rfîwamîñî eaarîná re enîñigîni.

9 Awa Jisaso e urîagî arfá nîwîro wonî wonî Jisaso tîñî e pîni nîwiárîmî nuróná ámînáowa xámî numearo nîni rîxa núáná apîxîni xegî xewîni Jisasoýá sîmî e éfî roñagî nîwîñîrî

10 ámî éfî nîrorî ímî re urîñîñigîni, “Ineyî, ámáyî gîmîñîrîni? Ayî wo xwîyáfá mîrîmearfîrîni?” urîagî

11 í re urîñîñigîni, “Ámînáoxîni, wo xwîyáfá mîñîmearfîrîni.” urîagî Jisaso re urîñîñigîni, “Nionî enî xwîyáfá wî rîmearîméni. Dîxî añî uî. Re dâñî ámî fîwî bî minîpa éîrîxîni.” urîñîñigîni.

“Nionî ámá nânî uyîwîñîñî imónîñîñîni.” urîñîñîñîni.

12 Jisaso ámî re urîñîñigîni, “Nionî ámá xwáfá tîyo ñweagfá nîyonî uyîwî wîñîñî wókîmîxarîñîñîni. Ámá nionî nîxîdáfáyî sáfá yîniñîmîni añî emepîrîá menîni. Wfá dîñî nîyîmîñî tîgîfáyî imîxîpaxî imónîñîpî wókîmîxîñîfîrîni.” urîagî nânî

13 Parisiowa re urîgîawîxîni, “Joxî e rfîpî jîwanîñoxî sîmeanî mîkoxîñîñî nimónîrî áwanî rînarîñagî nânî ‘Neparîni.’ nîyaiwirane arfá seaîanîmewîni.” urîagî

14 Jisaso re urîñîñigîni, “Nionî aí nîwanîñonî nânî áwanî rînarîñápî, ayî neparîni. Ayî rîpî nânî seararîñîni. Ge dâñî rfá bîñanîñîrî gîmî nânî umfârîñîrî imónîñîpî nânî nîjáfá nimónîrî nânî seararîñîni. E nerî aí

soyíné nioní bɪŋáé náníraní, nioní umíáé náníraní, majíá nimóníro nání
níraráŋotí.

¹⁵ Soyíné áamá xwíá t́yó d́ńyíý yariǵápa śńwá t́ńńń ńwínax́d́ro rariṅaǵa áí niońi áamá woḿi áí śńwá t́ńńń ńwínax́d́rì xwíýá mume arariṅ́ńi.

¹⁶ Nioní xwíyá numearí sɨwíyá, nioní g' dɨɨ tɨnɨ mepa nerɨ ápo, nɨrowárenapɨɨyá dɨɨyo dánɨ nerɨ nánɨ nepa xɨxenɨ imónɨɨpɨ tɨnɨ umearɨpaxɨrɨnɨ.

¹⁷ Segí ñwí ikaxí eáníñyo aí re nírínrí eáníní, ‘Ámá wau xwiyá áwanj níríná axípní nírínáyí, xwiyá apí nepa imóníní.’ nírínrí eáníní.

¹⁸ Nionĩ nĩwanĩjonĩ nání áwanĩ searĩnĩrĩ ápo, nĩrowárénapiĩjo enĩ
nionĩ nání áwanĩ searĩrĩ yarĩnagi nání soyíné nionĩ seararĩnapiĩ nání
“Neparĩnĩ.” yaiwipaxĩrĩnĩ.” urĩfagi

¹⁹ awa re urigʼawixini, “Dixʼ ápo ge ɲweani?” urigʼa o re uriniɲigini, “Soyné nioni nani ɲijá mimónipa ero gʼ ápo nani ɲijá mimónipa ero yarɲoi. Soyné nioni nani ɲijá nimóniro siɲwiriɲy, gʼ ápo nani eni ɲijá imónanro éfárin.” uriniɲigini.

²⁰ Aní ridiyowá yarigíwámí Gorixo nání nigwí tarigá tñí e dání nuréwapiyiríná xwiyá api urarínagí aiwí omí fá xiripíríná siní mimónínagí nání fá bí mīxirigíawixini.

“Nion+ um+ae nán+ soy+né wí upax+ men+in+.” ur+ñ+ nán+in+.

²¹ O ámi re urɪŋɪnigɪnɪ, “Nionɪ pɪnɪ nɪseawiárɪmɪ úáná soyɪné nionɪ nánɪ pʰá nɪniro aí segɪ ɪwɪ yarɪgʰápɪ sɪnɪ yokwarɪmɪ minɪjána pepɪrɪárɪnɪ. Nionɪ umʰáé soyɪné bɪpaxɪ wɪ mimónɪŋoɪ.” urʰagɪ

²² Judayá ámináowa re nira ugáwixini, “O ‘Nioni umfaé soyiné bipaxí mimóniŋot.’ ríagi nání xewaninjo pikiniŋiniri nání minearipa riyarini?” nira waríná

²³ore urɪŋɪnigɪnɪ, “Nionɪ eramɪ dāŋonɪrɪnɪ. Soyɪné bɪramɪ dāŋoyɪnérɪnɪ. Soyɪné xwɪá tɪyo dāŋoyɪnérɪnɪ. Nionɪ xwɪá tɪyo dāŋonɪmanɪ.

²⁴ Ayináni re searíni, ‘Segí íwí yarigápi siní yokwarímí miníjána pepíríaríni.’ searíni. Ayí ripí seararíni. Soyíné díní níníkwíroro ‘Ayí oríni.’ miníaiwipa nerónáyí, segí íwí yarigápi siní yokwarímí miníjána pepíríaríni.” urarínagí

²⁵ awa re uríḡawixini, “Goxirini?” uríḡa Jisaso re uriniginini, “Nioni iwamóo dani searagáoni onirini.

²⁶ Soyíné yariǵápi nánti xwiýfá searimearimti nánti xwiýfá xwapí xirínáonirinti. Soyíné arfá miniarinǵagfa aiwi nionti nrowarénapiño nepaxinorinti. Amipí omi arfá winǵapi áamá nnti arfá egfe dáni rarínárinti.” urǵagí aiwi

²⁷ ayí majíá nimóniro “Ápo Goríxo nání ríá neararíní?” mīyáiwíaríníagíá nání

²⁸Jisaso re urin̄n̄nigini, “Soyíné áamá imónin̄aoni ikáyo niyekwiroárip̄ri seáyí e nin̄m̄eyoaríná nijá ‘Aȳ orin̄i.’ imónip̄r̄fárin̄i. Nion̄ ḡ d̄in̄j̄ t̄in̄i amip̄í bi yarínámani. Ápo n̄r̄ewap̄iyin̄ip̄ini rarínárin̄i.

²⁹ Íníná nioní nīrowárénápīŋo yayí winīpaxípiní yarīŋagi nání nioní pīnī nīnīwīárīmī mīnū síní dīŋí nīkīkayoní.” urīŋīnīgīnī.

³⁰ Xwiyá'á apí uraríná áamá obaxí díní wíkwírog'áwixíní.

Ámá áxenwarf inigfáyf nání urinjf nánirini.

31 Jisaso Judayf omí dñjf wíkwírófáyo re urinjinigini, “Seyfne gí xwiyfá rariñápi dñjf íá nixirirónáyf, nioniyá gí seaiepi sarinjá nepaxinjyíne imóniñoi.

32 Xwiyfá nepaxinjf imóniñipi nání nijfá nimóniro e nemáná xwiyfá api dñjf íá nixiririnjipimi dání áxenwarf minigfáyíne imónipírfáriní.” urfagi

33 wa re urigfawixini, “Negí arfo Ebirfamoyá fwiáfawenerini. Enjiná dání ámá wayá xínáíwanéninjf nimónirane omíñf míwiiagwaéne, joxi arige nerí ‘Áxenwarf minigfáyíne imónipírfáriní.’ neararinjini?” urfagía

34 Jisaso re urinjinigini, “Aga nepa seararinjini. Ámá íwf yaríñf go go íwf xfo yaríñipiýá xínáíninjf nimóniri áxenwarf winí.

35 Ámá xínáíwanéninjf nimóniro omíñf wiirigfáyf aníñf aniwámí xiáwo tñi ñweaarigfámani. E nerí aí xewaxo íníná aníñf e ñweaaríñfíriní.” nurirí ámá e rówapigfáyf re oyaiwípoyinirí, “ ‘Seyfne xínáíwayíneninjf nimóniro omíñf wiirigfáyíne yapí imóniñoi.’ ríá neararini?” oyaiwípoyinirí ewayf xwiyfá api nurirí

36 re urinjinigini, “Ayínání xewaxoni xínáíwayíneninjf nimóniro omíñf wiirigfáyíne áxenwarf seainiñipi anípá seaimixiyáná aga áxenwarf minigfáyíñinjf imónipírfáriní.” nurirí

37 re urinjinigini, “Nioní nijfáriní. Seyfne arfo Ebirfamoyá fwiáfawéyínerini. E nimóniro aí seyíne gí xwiyfápi segí xwioxfyo aumaúmf miníñf enagí nání nioní nípikiano nání yaríñoi.

38 Nioní ápo tñi nñwearná sñjwf winiñápi nání rariñáriní. Seyfne ení amípi segí ápo rariñagi arfá wigfápi yarigfáriní.” urinjinigini.

“Segí ápo oborini.” urinjf nánirini.

39 Awa re urigfawixini, “Negí arfo Ebirfamorini.” urfagía Jisaso re urinjinigini, “Nepa Ebirfamoyá fwiáfawéyíne enánáyf, xfo yagípa epaxíriní.

40 E nerí aí nioní xwiyfá nepáni Gorixomi arfá winápi seararíñáoni nínipikiano yaríñoi. Soyfne nianiro yarigfápa arfo Ebirfamo wí e meníñigini.

41 Ayínání re searíini, ‘Segí ápo yaríñipi yaríñoi.’ searíini.” urfagi ayf re urigfawixini, “Negí inókiwa íwf nínro neaxirigfámani. Negí ápo imóniño ná woní Gorixorini.” urfagía

42 Jisaso re urinjinigini, “Nioní gí dñjf tñi bñámáni. Gorixo nñowárenapagi o tñjf e pñi nñwiármí bñá enagí nání Gorixo nepa segí ápo enánáyf, soyfne nioní dñjf sñxf nñyipaxíriní.

43 Soyfne nioní xwiyfá raríñá arfá nero aí pí nání nijfá mimónipa yaríñoi? Ayí ripí nánirini. ‘Xwiyfá arfá owianeyí.’ mñseaimónariñagi nání nijfá mimónipa yaríñoi.

44 Soyfne niaíwf segí ápo oboyáoyíne enagía nání xfo wimónariñípa niaíwíyíne ení ‘Axípi oyaneyí.’ seaimónariñíriní. O enjiná dání ámáyo píxíxwíró yagorini. Nepa bí mñrípaxí imóniño enagí nání pí pí xwiyfá nñríná yapíni rariñorini. O yapí rariño imóniri ámá yapí rariñá nñyíyá xanóninjf imónirí enagí nání gíní gíná yapí nñríná sa mñkí xfo imóniñipi tñi xñxení rariñíriní.

45 E nerí aí nioní nepaxinjf imóniñipini seararíñagi nání ‘Neparini.’ nñyaiwiro dñjf mñnkwíroaríñoi.

⁴⁶ Soyíné goxi íwí nání xwíyíá níméarípaxíríní? Oweoi, wí xwíyíá níméarípaxímaní. E nerí aí nioní nepání seararíná pí nání ‘Neparíní.’ níyaiwiro díní mìníkwíroaríní?

⁴⁷ Ámá Goríxoyáyí xwíyíá xíoyápi aríá wiarígíaríní. Soyíné Goríxoyáoyíné mimónínagíá nání xwíyíá oyápi aríá mìníaríní.” urínínigíní.

“Arífo Ebíríamo síní menjáná nioní ñweaagáríní.” uríní náníríní.

⁴⁸ Judayí ámináowa omí ikayíwí re urígíawixíní, “None joxí re níríríranéná, ‘Ámá sipí roxiyí Samariayí woxíríní. Imító xixéroaríní roxíní.’ níríríranéná xixení mírírípa réwíní?” uríagíá

⁴⁹ Jisaso re urínínigíní, “Nioní imító díní mìníxixéroaríníní. Gí ápomí wé íkwianwíyo uñwiráraríníagí aí soyíné wé íkwianwíyo mìníñwiráraríní.”

⁵⁰ Nioní gí díní tñí seáyí e imónímíánírí míyaríníagí aiwí wo nioní nání ‘Seáyí e oimóníní.’ níaiwíoyí soyíné tñí nioní tñí neapayoní ñweaní.

⁵¹ Aga nepa seararíníní. Ámá gíyí gíyí xwíyíá nioníyápi níxídirínáyí, wí nípepíríámaní.” uríagí

⁵² Judayí ámináowa re urígíawixíní, “Joxí e raríníagí nání ríxa níjía re imónínwíní, ‘Joxí imító xixéroaríní woxíní.’ níjía e imónínwíní. Arífo Ebíríamo tñí wíá rókíamoagíáwa tñí pegíaríní. E éagíá aí joxí re raríníní, ‘Ámá gíyí gíyí xwíyíá nioníyápi níxídirínáyí, wí nípepíríámaní.’ raríníní.

⁵³ ‘Joxí negí arífo Ebíríamo penjomí seáyí e mímimónínjoxíríní.’ neaimónaríní. Wíá rókíamoagíáwa ení pegíaríní. Joxí goníríní yaiwinaríníní?” uríagíá

⁵⁴ Jisaso re urínínigíní, “Níwaníníoní seáyí e nímíeyoánírínáyí, surímá imónárípaxíríní. Seáyí e nímíeyoaríní, ayí gí áporíní. O nání soyíné ‘Negí Nwíáoríní.’ rarígíaríní.

⁵⁵ E níríro aí xíó nání nepa níjía mimóníní. E neríní aíwí nioní níjíaríní. ‘O nioní majíaríní.’ nírírínáyí, nioní soyínéíní yapí raríníáoní imónípaxíríní. E nerí aí o nioní nepa níjía nimónírí nání xwíyíá oyápi xídaríníní.

⁵⁶ Segí arífo Ebíríamo sía nioníyápi nání ‘Sínwí wínímíárífaní?’ níyaiwiri nání yayí winínínigíní. Oyi, o sínwí nínanírí yayí seáyímí dání winínínigíní.” uríagí

⁵⁷ Judayí ámináowa re urígíawixíní, “Joxí síní xweyaníoxí menjíyí ‘Arífo Ebíríamomí sínwí wínagáoníríní.’ ríraríníní?” uríagíá

⁵⁸ Jisaso re urínínigíní, “Aga nepa seararíníní. Arífo Ebíríamo síní menjáná nioní xámí ñweaagáríní.” uríagí

⁵⁹ awa “ ‘Goríxo tñí xixení imóníníorífaní?’ oníaiwípoynírí ríá neararíní?” níyaiwiro omí sínjá eaníro nání sínjá meáagíá aíwí xewaníní re enínigíní. Yumíí nimónírí aní rídíyowá yarígíiwámí dání peyeañínigíní.

9

Sínwí supáríní womí naní imíxíní náníríní.

¹ E nemo nípuríná weníní éyí wínínínigíní. Ámá wo xínáí xíríníe dání sínwí supáríní néra uní ñweañagí wínáná

² xegí wiep̄sar̄iñowa eni s̄iñwí n̄w̄in̄iro yar̄iñf̄ re wiḡfawix̄in̄i, “Near̄ewap̄iyar̄iñox̄in̄i, f̄wí go en̄f̄pim̄i d̄án̄i x̄in̄ái s̄iñwí sup̄ár̄iñf̄ ro x̄ir̄iñf̄rin̄i? X̄fo éaḡi n̄án̄iran̄i, x̄an̄iyaū éaḡi n̄án̄iran̄i?” yar̄iñf̄ e w̄iaḡf̄a

³ Jisaso re ur̄iñ̄iniḡin̄i, “Ámá ro f̄wí éaḡi mar̄f̄ái, x̄an̄iyaū eni f̄wí éaḡi mar̄f̄ái, sa om̄i d̄án̄i em̄im̄i Gor̄ixoyá siw̄án̄iñf̄ in̄in̄fa n̄án̄i e en̄jo x̄ir̄iñf̄rin̄i.

⁴ Agwí s̄in̄i ikw̄áw̄iyíná imón̄iñáná em̄im̄i n̄irow̄ar̄enap̄iñjo ‘E éw̄in̄iḡin̄i.’ yaiw̄iar̄iñf̄i éwan̄iḡin̄i. Ár̄f̄w̄iyíná amá wo em̄im̄i mepax̄f̄ imón̄iñáná r̄ixa an̄ji e en̄aḡi n̄án̄i rar̄iñ̄in̄i.” ur̄iñ̄iniḡin̄i. D̄iñf̄ re oyaiw̄ipoȳin̄iri, “X̄f̄om̄i p̄ik̄iáná ár̄f̄w̄iyín̄iñf̄ imón̄iñán̄i.” oyaiw̄ipoȳin̄iri e nur̄iri

⁵ am̄i re ur̄iñ̄iniḡin̄i, “Nion̄i xw̄f̄a t̄f̄yo n̄iñwear̄íná amá n̄in̄iyf̄ n̄án̄i w̄f̄a wók̄im̄ix̄iñ̄in̄i.” nur̄ar̄im̄i

⁶ xw̄f̄áyo rean̄wí n̄ur̄im̄áná xw̄f̄a t̄in̄i rean̄wí t̄in̄i yiyf̄ n̄id̄iri am̄áoyá s̄iñwíyo xóp̄e n̄wim̄áná

⁷ re ur̄iñ̄iniḡin̄i, “Jox̄i nur̄i ip̄i Siroam̄iyi r̄in̄iñf̄wám̄i n̄án̄i —Yof̄ m̄fk̄f̄ ayf̄ mew̄ar̄in̄iñf̄ n̄án̄ir̄in̄i. E r̄in̄iñf̄wám̄i n̄án̄i nur̄i s̄m̄im̄an̄f̄yo wayf̄ rón̄ei.” urow̄ar̄aḡi o nur̄i s̄m̄im̄an̄f̄yo wayf̄ n̄irón̄im̄áná re en̄̄iniḡin̄i. R̄ixa s̄iñwí an̄iñjo b̄iñ̄iniḡin̄i.

⁸ R̄ixa s̄iñwí an̄iñjo bar̄iñaḡi amá an̄f̄ x̄fo t̄iñf̄ e ñweaḡf̄áyf̄ s̄iñwí e n̄w̄in̄iro s̄iñwí sup̄ár̄iñjo en̄aḡi n̄án̄i éf̄ n̄iñweám̄áná aiw̄á n̄án̄i r̄ix̄iñf̄ urago bar̄iñaḡi s̄iñwí n̄w̄in̄iro re n̄ira uḡf̄awix̄in̄i, “Ámá royf̄ e n̄iñweám̄áná aiw̄á n̄án̄i r̄ix̄iñf̄ nearar̄iñjo men̄iran̄i?” n̄ira war̄íná

⁹ wí re n̄ira uḡf̄awix̄in̄i, “Ayf̄ or̄in̄i.” n̄ira war̄íná wí “Oweoi, ayf̄ o yap̄i imón̄iñf̄yf̄ wor̄in̄i.” n̄ira war̄íná xewan̄iñjo ar̄k̄i re ur̄iñ̄iniḡin̄i, “Nion̄i on̄ir̄in̄i.” ur̄ar̄iñaḡi

¹⁰ ayf̄ re ur̄iḡf̄awix̄in̄i, “Jox̄i ar̄ige ner̄i d̄ix̄f̄ s̄iñwí oxoá̄in̄i?” ur̄f̄aḡf̄a

¹¹ o re ur̄iñ̄iniḡin̄i, “Ámá Jisasoyf̄ rar̄iḡfo xw̄f̄a bim̄i rean̄wí n̄ur̄iri yiyf̄ n̄id̄iri ḡf̄ s̄iñwíyo xóp̄e n̄inim̄áná re n̄ir̄iñ̄oi, ‘Jox̄i ip̄i Siroam̄iwám̄i n̄án̄i nur̄i wayf̄ rón̄ei.’ n̄ir̄f̄aḡi nion̄i nur̄i wayf̄ n̄irón̄ir̄íná re éin̄i. S̄iñwí noxoar̄i an̄f̄in̄i.” ur̄f̄aḡi

¹² ayf̄ re ur̄iḡf̄awix̄in̄i, “Ámá o ge ñwean̄i?” ur̄f̄aḡf̄a o “Nion̄i maj̄f̄ar̄in̄i.” ur̄f̄aḡi

¹³⁻¹⁴ amá ayf̄ s̄f̄a Jisaso xw̄f̄ap̄im̄i rean̄wí n̄ur̄iri yiyf̄ n̄id̄iri om̄i s̄iñwí nan̄f̄ wim̄ix̄iñf̄yi Sabar̄f̄ayi en̄aḡi n̄án̄i amá x̄ám̄i s̄iñwí sup̄ár̄agom̄i Parisiowa t̄iñf̄ e n̄án̄i n̄im̄éra nuro war̄áná

¹⁵ Parisiowa eni om̄i yar̄iñf̄ re wiḡf̄awix̄in̄i, “Jox̄i ar̄ige ner̄i s̄iñwí oxoá̄ir̄in̄i?” ur̄f̄aḡf̄a o re ur̄iñ̄iniḡin̄i, “O xw̄ir̄iñwí b̄i t̄in̄i ḡf̄ s̄iñwíyo xóp̄e n̄iáná nion̄i nur̄i wayf̄ n̄irón̄ir̄íná s̄iñwí oxoá̄in̄i.” ur̄f̄aḡi

¹⁶ Parisiyf̄ w̄f̄a re n̄ira uḡf̄awix̄in̄i, “Ámá o Sabar̄f̄a n̄án̄i ñwí ikax̄f̄ r̄in̄iñf̄pim̄i xop̄ir̄ar̄f̄ n̄iyayir̄f̄ n̄án̄i Gor̄ix̄o t̄iñf̄ e d̄án̄i b̄iñ̄oman̄i.” n̄ira war̄íná w̄f̄a re n̄ira uḡf̄awix̄in̄i, “Ámá f̄wí yar̄iñf̄yf̄ wo en̄án̄áyf̄, ar̄ige ner̄i em̄im̄f̄ o yar̄iñf̄p̄in̄iñf̄ imón̄iñf̄p̄i epax̄f̄rin̄i?” n̄ira nuróná d̄iñf̄ x̄ixeḡin̄i t̄in̄i nepayoro n̄án̄i

¹⁷ am̄i s̄iñwí sup̄ár̄agom̄i re ur̄iḡf̄awix̄in̄i, “O d̄ix̄f̄ s̄iñwí roxaó̄f̄ en̄aḡi n̄án̄i pí am̄áox̄in̄i rar̄iñ̄in̄i?” ur̄f̄aḡf̄a o re ur̄iñ̄iniḡin̄i, “O Gor̄ixoyá w̄f̄a rók̄iamoar̄iñf̄ wo men̄iran̄i?” ur̄iñ̄iniḡin̄i.

¹⁸ O xeḡf̄ s̄iñwí oxoá̄yf̄ n̄án̄i p̄ir̄án̄iñf̄ áwan̄f̄ urar̄iñaḡi aiw̄i x̄ám̄i s̄iñwí sup̄ár̄agom̄i aiw̄i Judayf̄ am̄in̄áowa ar̄f̄a m̄iw̄ipa nero re yaiwiḡf̄awix̄in̄i,

“Nepa siŋwí supárago ámi siŋwí manijorini.” niyaiwiro “Ámá siŋwí
oxoáoyá xaniyaú obípiyi.” niriŋro ayaú rixa bání

¹⁹ yarɨŋɨŋ nɨwɨróná re urɨgɨawɨxɨnɨ, “Nɨáɨwɨ ayagwɨyáorani? Ayagwɨ re rɨrarɨŋɨŋ, ‘Xɨnái nɨxɨrɨrɨnái sɨŋwɨ supárɨŋo xɨrɨŋɨrɨnɨ.’ rɨrarɨŋɨŋ? E xɨrɨŋɨ enánáyɨ, arɨge nerɨ agwɨ sɨŋwɨ noxoari anarɨnɨ?” urɨagɨɨ

²⁰ xaniyaú re urig'isixini, "Ayí yegí íwo enagi nání yayawi nij'árini. Xinái nixiriríná siŋwí supáriní eníyí nání ení yayawi nij'árini.

²¹ E neri aí agwí o síñwí ọxọáfí nání yáyawí majáfáriní. Síñwí supáriníyí woxoáo nání ení yáyawí majáfáriní. Xewaníñomí yaríñí wípoyí. Síni onomani. Xewaníño nání áwaní osearíní.” urígíisixíní.

²² Xaniyaú Judayí ámináowa nání wáyí winfagi nání e urigísixini. Ayí ripi nánirini. Judayí ámináowa re rinárigíá enagi nání, “Ámá gíyí gíyí Jisaso nání waropárfi nero ‘ ‘O Kiraiso, ámá yeáyí neayimixemeanfa nání aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroníoyi rariñwáorini.” neaimónarini.’ ranáyí, rotú aníyo dání yó emi kwírímoanfwáriní.”

²³ rínárígtá enagí nání xaníyaú re urígtísixíní, “Onomantí. Xewaníñomí yaríní wípoyí.” uríagí

²⁴ Parisiowa ámi “Siŋwí supárago obini.” niri-ro o rixa bání re urigíawixini, “Joxi Gorixomini seáyi e numíeyoarí waropárf inei. Ámá ‘Naní nimixiŋot.’ raríŋo íwí yaríŋíyí wo enagi nání none nijíárini. Ayínání waropárf inei.” uríagíá

²⁵ o re ur̥iŋnig̃iŋt̃, “O ɬw̃ɬ yar̥iŋor̃añt̃? Naŋor̃añt̃? Nioñi maj̃ár̃iñt̃. E ner̃i aɪ r̥ip̃t̃ náñt̃ nioñi nij̃ár̃iñt̃. Xám̃i s̃iŋw̃ɬ supár̃agáoñt̃ aiw̃i agw̃i o níɬpim̃i dáñt̃ s̃iŋw̃ɬ noxoar̃i añiŋ̃iñt̃.” ur̥fag̃i

²⁶ awa re urí'gawixíní, "O pí sí'ríní? Aríge nerí d'ixí s'í'wí roxoá'ríní?"
urí'gá

²⁷ O re urin̄niḡni, “Nion̄ r̄ixa áwan̄ s̄earfagi ai ar̄á m̄niarīnōi. Ar̄ige niyaiwiro ‘Ám̄i ar̄á osianeyi.’ n̄rar̄inōi? Soȳné en̄i r̄ixa xeḡ w̄ieps̄ar̄in̄ȳn̄in̄ imón̄an̄iro mir̄ipa r̄iyar̄inōi?” ur̄fagi

²⁸ awa ikayíwí numearíro re urigíawixini, “Xewaninroxini xegí wiepisariníyí woxirini. None neaiepisagí Mosesoyáonerini.

²⁹ None Mosesomi xwiyá Gorixo urinipi nani nijá imóninwini. E nerí aí amá oyí e dānorāniri none majfāriní.” urāgā

³⁰ámá o re ur̥ɪŋɪnigɪni, “Soy̥né rar̥gáɪpɪ ududɪ ninɪpaxɪ rar̥ɲoɪ. Soy̥né o bɪŋe dánɪ maj̥tá enaq̥tá aɪwɪ o gɪ sɪŋwɪ noxaóɪrɪni.

³¹ Ámá íwí yariḡáiyí Gorixomí rixíní uráná aríá m̄wipa yariḡí enaḡí nání nene nijáríní. E nerí aí ámá go go Gorixomí wéyo numeri xó wimónariníḡí n̄xídirínáyí, Gorixo ámaomí aríá n̄wirí xó rixíní urariníḡí nání arírá wipaxíní.

³² Aga eníná dání aí nene arfá wí re m̃wínwáríní, ‘Ámá wo ñwíáp̃ñí mearí x̃nái x̃ríŋe dání s̃ŋw̃ supáríŋf̃ wom̃ s̃ŋw̃ oxoáá ñigíñ.’ rarínagfá arfá m̃wínwáríní.” nurírí

³³ re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Ámá o Gorixo tɪŋɪ e dání mɪbɪpa nerɪ sɪŋwɪrɪyɪ, xó varɪŋɪpɪ bɪ epaxɪ imónɪmɪnɪrɪ éfmanɪ.” urɪagi

³⁴ awa mi:xí re urig'awixini, "fw' ninir+ñipimi dani rixir+ñoxini, joxi none rinearéwapiyar+ñini?" nurimána xegí yof emi kwír+mog'awixini.

Siñwí supárinñiní imónigíáyí nánirini.

³⁵ Jisaso “Ámá sɨɲwɨ supárɨgoyá yof kwírɨmóoi.” rarɨɲagá ará e nɨwírɨ o nánɨ pɨ́á nemeɨ nɨwímeámáná re urɨɲɨnigɨnɨ, “Joxɨ ámá imónɨɲomɨ dɨɲɨ rɨwɨkwíronɨnɨ?” urɨagɨ

³⁶ o re urɨɲɨnigɨnɨ, “Ámɨnáoxɨnɨ, ámá imónɨɲo gorɨnɨ. Nionɨ dɨɲɨ wɨkwírómɨ nánɨ áwanɨ nɨreɨ.” urɨagɨ

³⁷ Jisaso re urɨɲɨnigɨnɨ, “Omɨ joxɨ rɨxa sɨɲwɨ wɨnɨɲɨrɨnɨ.” nurɨrɨ sɨɲánɨ re urɨɲɨnigɨnɨ, “Joxɨ tɨnɨ rɨnarɨgwɨ ronɨ, ayɨ onɨrɨnɨ.” urɨagɨ

³⁸ o re urɨɲɨnigɨnɨ, “Ámɨnáoxɨnɨ, nionɨ rɨxa dɨɲɨ rɨkwíronɨnɨ.” nurɨmɨ xɨo tɨɲɨ e xómɨɲɨ nɨyɨkwírɨ yayɨ wɨɲɨnigɨnɨ.

³⁹ Jisaso re rɨɲɨnigɨnɨ, “Ámá nɨyonɨ epayómɨfá nánɨ xwɨ́á tɨ́yo nánɨ bɨɲárɨnɨ. Ámá sɨɲwɨ supárɨgɨ́áyɨnɨɲɨ imónɨɲyɨ́ sɨɲwɨ anɨ́pɨ́rɨ imónɨro sɨɲwɨ anɨ́gɨ́áyɨnɨɲɨ imónɨɲyɨ́ sɨɲwɨ supárɨpɨ́rɨ imónɨro epɨ́rɨfá nánɨ bɨɲáonɨrɨnɨ.” rɨagɨ

⁴⁰ Parisɨ xɨo tɨnɨ aɲwɨ e rówapɨgɨ́fáwa re urɨgɨ́awɨxɨnɨ, “None nánɨ enɨ ‘Sɨɲwɨ supárɨgɨ́oyɨnérɨnɨ.’ rɨneararɨɲɨnɨ?” urɨagɨ

⁴¹ Jisaso re urɨɲɨnigɨnɨ, “Soyɨné sɨɲwɨ supárɨgɨ́oyɨné sɨɲwɨrɨyɨ́, rɨ́wɨ nɨmoarɨgɨ́apɨ nánɨ xwɨyɨ́á meárɨnɨpaxɨmanɨ. E nerɨ aí soyɨné ‘Sɨɲwɨ anɨɲwáonɨrɨnɨ.’ nɨ́rɨro nánɨ rɨ́wɨ nɨmoarɨgɨ́apɨ nánɨ xwɨyɨ́á meárɨnɨpɨ́rɨfárɨnɨ.

10

Ewayɨ́ ikaxɨ́ sipɨ́sipɨ́ awɨ́ mearoarɨ́ɲo nánɨrɨnɨ.

¹ “Aga nepa seararɨɲɨnɨ. Go go sipɨ́sipɨ́ xwɨ́ná fɨ́wɨyo mɨ́páwɨpa nerɨ wɨ́ e dánɨ ogámɨ nerɨ nɨpɨ́xemoánɨrɨnáyɨ́, fɨ́wɨ mearɨɲɨ́ wo imónɨnɨ. fɨ́wɨ xauráparɨɲɨ́ wo enɨ imónɨnɨ.

² E nerɨ aí xwɨ́ná fɨ́wɨyo páwɨarɨɲo, ayɨ sipɨ́sipɨ́ xiáworɨnɨ. Awɨ mearoarɨɲorɨnɨ.

³ O xwɨ́ná rónɨɲe nánɨ báná fɨ́wɨ e ínɨná awɨ ronɨo ówanɨ́ wɨ́kwɨiáná xiáwo xegɨ́ sipɨ́sipɨ́ nánɨ yof ráná xiáwoyá manɨ́ ará nɨ́wɨrɨ uxɨ́dáná nɨ́méra nɨ́peyearɨ

⁴ rɨxa xɨ́oyá nɨ́nɨ bɨ́arɨwámɨnɨ enáná o xámi umearɨ́ná sipɨ́sipɨ́yɨ́ xiáwoyá manɨ́ umɨ́ɲɨ́narɨɲɨ́ enagɨ́ nánɨ númɨ warɨgɨ́árɨnɨ.

⁵ Xɨɲwɨ́ womɨ́ wɨ́ númɨ uxɨ́dɨ́pɨ́rɨméoɨ. Manɨ́ ámá xɨɲwɨ́ woyá umɨ́ɲɨ́narɨɲagɨ́ nɨ́wɨnɨro nánɨ númɨ muxɨ́dɨ́pa nero é́f upɨ́ráoɨ.” urɨɲɨnigɨnɨ.

⁶ Jisaso ewayɨ́ xwɨyɨ́á apɨ́ urɨagɨ́ aɨwɨ́ xɨ́o apɨ́ nánɨ nɨ́ɲá oimónɨ́poyɨnɨ́rɨ uréwapɨ́yimɨnɨ́rɨ yarɨɲɨ́pɨ́ nánɨ nɨ́ɲá mimónɨ́gɨ́awɨxɨnɨ.

“Sipɨ́sipɨ́ píránɨɲɨ́ awɨ́ mearoarɨ́ɲáonɨ́ nionɨrɨnɨ.” urɨɲɨ́ nánɨrɨnɨ.

⁷ O ayɨ́ nɨ́ɲá mimónɨ́pa yarɨɲagɨ́a nánɨ ámɨ ewayɨ́ xwɨyɨ́á re urɨɲɨnigɨnɨ, “Aga nepa seararɨɲɨnɨ. Nionɨ sipɨ́sipɨ́ xwɨ́ná fɨ́wɨnɨɲɨ́ imónɨ́ɲáonɨ́rɨnɨ.

⁸ Nionɨ sínɨ mɨ́bɨpa enáná bɨ́gɨ́á gɨ́yɨ́ gɨ́yɨ́ fɨ́wɨ meaarɨgɨ́áyɨnɨɲɨ́ imónɨɲoɨ. fɨ́wɨ xauráparɨgɨ́áyɨnɨɲɨ́ enɨ imónɨɲoɨ. E nerɨ aí sipɨ́sipɨ́yɨ́ wɨgɨ́ manɨ́ ará mɨ́wɨgɨ́árɨnɨ.

⁹ Nionɨ nɨ́wanɨɲonɨ́ fɨ́wɨnɨɲɨ́ imónɨ́ɲáonɨ́rɨnɨ. Gɨ́yɨ́ gɨ́yɨ́ nionɨ́yáyómɨnɨ́ fɨ́wɨapáná yeáyɨ́ uyɨ́mɨ́xemeámɨ́árɨnɨ. Ará wɨ́wákwinɨ́ epɨ́rɨfá nánɨ fɨ́wɨapɨ́ro peyearo nero epɨ́rɨfárɨnɨ.

10 fww meaarifo sipisipfo pipi wiminiri barinmani. fww xaurapiri pipikimi eri xwifia ikixeri wiminiri barinagi aiwi xewanjonu riri wiminiri binirini. Ewaranifi erixiniri diti niyimifi imonifipi sixi umimominiri biniririni.

11 Sipisipi nani piranifi awi mearoarifaoni, ayi nionirini. Sipisipi nani awi piranifi mearoarifaoni sipisipi arira wiminiri nerina 'Nioni nipikiana ayi ananirini.' yaiwiarifaonirini.

12 Nigwi meaminiri awi mearoarifi wo —O sipisipi xiawo nimoniri piranifi awi mearoarifo marai, o sfiwi sayi sipisipi roaniminiri barinagi niwinirina sipisipi pini niwiarimi efi uana sfiwi sayi riromi eri xdxidowari eri yariririni.

13 O sa nigwi nani meaminiri yarifo enagi nani sipisipi nani nepa diti moarinmani." nuriri

14-15 re uriniginini, "Sipisipi piranifi awi mearoarifaoni, ayi nionirini. Apo tini nioni tini xixe mi omixinarigwipa nioni tini sipisipi nioniyayi tini eni xixe mi omixinarigwarini. 'Nioni gi sipisipi imonififo arira wiminiri nani nupeirina ayi ananirini.' yaiwiarifaonirini." nuriri

16 re uriniginini, "Nioni sipisipi ami wi —Sipisipi xwina tiyo dani imonifiyi marai, ami wi eni tiniririni. Ayi wi anifi e xe hweafrixiniri sihw winipaxi mimonijini. Ayo eni winiyi tifi e awi neaafimigini. Ayi gi man arfa nniro xwina tiyo daniyi tini nawini imoniro awi mearoarifi na woni axoni tifi imoniro epiriririni.

17 Ami sihi nimoniri wiapinimeamfa nani sipisipfo arira wiminiri nerina 'Nioni niperina ayi ananirini.' yaiwiarifagi nani apo diti sixi niyini.

18 Nioni ama xe onipikipoyiniri sihw miwinipa nerinayi, wi ninipikipaxmani. Xe onipikipoyiniri sihw winarifiyi giyi marai, niwanjonirini. Peri ami wiapinimeari emfa nani eni sixi eanifipi tiniririni. Gi apo o e ewiniginiri sekaxi nirifi eagi nani api e epaxonirini." uriniginini.

19 Judayi aminaoowa Jisaso e rarinagi arfa niwiro nani diti xixegini tini nepayoro bi bi nirinirona

20 wia obaxowa re nira ugawixini "Imo diti uxixeroarifagi nani xoxwi neri ririni. Pi nani arfa wiarifo?" nira warina

21 wia re nira ugawixini, "Xwiyi o rarinipi imo xixeroarifi wo yapi mirinarinini. 'Ama imo diti xixeroarifiyi ama sihw suparigayo sihw woxopaxi imonijoi.' riseaimonarini? Oweoi." nira ugawixini.

Jisasomi rafi umogfa nanirini.

22 Sia Judayi enina emayi wa an ridiyowa yarigiwami xorori nero xwifia ikixegfa enagi nani ami piranifi imixaragapi sa api nani diti winini nani awi neanro yayi yayarigapi imonifina

23 —Ayi inia eari imifi riri yarijnarinini. Ina Jisaso an ridiyowa yarigiwami nipawiri an wiameo wigi eninan mifi inayi Soromono nani rinijipimi emearina

24 Judayi aminaoowa niwimearo mini mini xapixapi numero re urigawixini, "Gina jwanjoxi nani xe nijfa oimonipoyiniri neaririririni? Anifi yumfi neairarani? Joxi Kiraisoxi, ama yeayi neayimixemearfa nani

aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroníoyí rariñwáoxí enjánáyí, sñání áwaní nearínei.” uríagí

²⁵ Jisaso awamí re uríñinigini, “Nioni ríxa áwaní searíagí aiwí soyíné ‘Nepa neararíni.’ nìyaiwiro dñí mñikwíroaríñoi. Emímí gí ápo e éwíniginirí nñríní nioni yaríñáptí sñání áwaní ayí oríníñí seararíñagí aí

²⁶ soyíné gí sipísipíyínéníñí mimónípa nerí nání nioni dñí mñikwíroaríñoi.

²⁷ Sipísipí nioniyáyí gí maní aríá nñiro nìxídarígíáríni. Nioni ayo mí nñwómíxíri

²⁸ dñí aníñí íníná ñweapírfá nání mñí wiaríñagí nání wí aníñípríá meníni. Sipísipí nioniyáyí nñiwéú tñí fá xíñíñagí nání áamá gíyí nñrápípríáríni?

²⁹ Gí ápo sipísipíyí niapíñíri. O áamá nìyoní seáyí e wimóníñagí nání nioniyá gí imóníñíyí ápo nñiwéí tñí ení fá xíñíñagí nání áamá gíyí urápípríáríni?

³⁰ Nioni tñí ápo tñí axowawiríni.” uríagí

³¹ Judayí ámináowa xámí yaníro egíápa sñá tñí Jisasomí opíkianeyíñiro mearíñagí

³² Jisaso re uríñinigini, “Nioni emímí ápo e éwíniginirí nñríní obaxí seaíwapiyíáríni. Gímíni gípi seaíwapiyíápi nání sñá tñí nñpíkianíro yaríño?” uríagí

³³ Judayí ámináowa re urígíawixíni, “Amípí naní joxí yaríñípi wí nání sñá tñí rípiíkianí mīyaríñwíni. Joxí aga ámáoxí enagí aiwí Ñwíáoníñíñíñí nñríníñíñípmí dání Goríxomí ríperírí umeararíñagí nání rípiíkianí yaríñwíni.” uríagí

³⁴ Jisaso xómí wíkwí wónarígíápi piyíá owépoyíñí re uríñinigini, “Segí ñwí íkaxí eáníñípmí Goríxo re ríñípi nñríní meánípa rení, ‘Ñwíáoní re ríñanigíni,’ ‘Seyíné ení ñwíáeyíné imóníñoi.’ ríñanigíni.’ nñríní meánípa rení?

³⁵ Soyíné nñíáríni. Xwíyá Bíkíyí eáníñípi wí surímá ríñipaxí mimóníni. Ayínání Goríxo segí aríowamí ‘Seyíné ení ñwíáeyíné imóníñoi.’ uríñí enagí nání

³⁶ soyíné pí nání ápo nñirípearí xwíá tíyo nñowárenapíñoní re searána, ‘Nioni Goríxomí xewaxoníni.’ searána pí nání mñí nñíñíro ‘Joxí Goríxomí ríperírí umearíñíni.’ nñraríñoi?

³⁷ Nioni emímí gí ápo e éwíniginirí nñríní mepa nerínáyí, dñí nñikwíro ‘Nepa oríni.’ mñiaiwípa éfríxíni.

³⁸ E nñearíñí aiwí nioni emímí ápo e éwíniginirí nñríní nepa nerínáyí, soyíné xwíyá nioni seararíñáptí aríá nñiro dñí mñikwíropa nero aí emímí nioni yaríñagí sñwí nñnaníro nání dñí nñikwíro ‘Ayí oríni.’ nñaiwífríxíni. ‘Ápo tñí nawíni imóníñíwauríni. Axowauríni.’ nñiaiwíro nñíá imóníprí nání emímí nioni yaríñáptí dñí íkwírópoyí.” uríagí

³⁹ xámí yaníro egíápa omí fá oxíraneyíñiro yaríná ananí é múroníñigíni.

⁴⁰ Jisaso ámí nuri iníñí Jodaní rapáyó nñxerí Jono xámí ámáyo wayí umeañe nání nuri e ñweañá

⁴¹ Ámá obaxí xfo tñf e nánî nîbîro re rînayigíawixîni, “Wayí neameainí Jono emîmí wí mepa nerî aiwî amîpí ámá ro nánî rîñfýf rîxa xîxenî imónîni.” nîrînayiróná

⁴² Ámî obaxí wí dîñf wîkwírogíawixîni.

11

Rasaraso pení nánîrîni.

¹⁻² Ámá wo, Betani dání Rasarasoyî rîniño simíxf yaríná —Aní ayí xfo xegí xexírîmeáipáu Mariaí tñî xînapí Mataí tñî ípáuyá aní enî erîni. Mariaí ayí apíxf ríwíyo Ámináoýá síkwíyo weríxf níwîwayimómáná dîá tñî kwíriñîrîni. Ímî xexírîmeáo Rasaraso simíxf wiarîjagí nánî

³ xînapîxanîñpáu Jisaso tñf e nánî xwíyá re uowárigísisixîni, “Ámináoxxîni, arfá ei. Ámá joxî dîñf síxf uyariñoyí simíxf yarîni.” uowáragí ai

⁴ Jisaso arfá e níwiríná re rîñîniñîni, “Simíxf o yarîñîpî nîpenî nánîmanî. Ámáyî ení síxf eánîñf Gorîxoyá síñwí wînanîrî ero Gorîxomî xewaxonî yayí seáýî e dánî nîmeanîrî ero epírfa nánî simíxf apî wîmeanîrîni.” urîñîniñîni.

⁵ Jisaso Mataími tñî xînanîñîmî tñî ípáumî xexírîmeáo Rasarasomî tñî ayo dîñf síxf nuyirî aiwî

⁶ “Rasaraso simíxf yarîni.” urfágfa arfá níwiríná ámî sfá wíyau xfo ñweañe ñweañîniñîni.

⁷ E nîñweañîsáná xegí wiepîsarîñowamî re urîñîniñîni, “Ámî Judia píropenîsfyo nánî owaneyî.” urfagi

⁸ wiepîsarîñowa re urígfawixîni, “Nearéwapîyarîñoxîni, ayí xámî síñá tñî rîpîkianîrî egíe nánî ámî numîniñî rîneararîñîni?” urfágfa xfo íkwáwíyîniñî imónîñîni

⁹ ewayí xwíyá re urîñîniñîni, “Sogwí fwiapfe dánî wée nánî awá wé wúkaú síkwí waú tñîrîni. Ámá íkwáwíyíná aní neríná ná eánarígíámanî. Xwíá tfyo wíá ókîñagî nánî síñwí pírániñf níwînaxída nuro nánî ná eánarígíámanî.

¹⁰ E nerî aí ámá áríwíyîmî aní neríná ná eánarígíárîni. Síñwí níwîga upírî wíá mókîñagî nánî ná eánarígíárîni.” nurîrî ayí re oyaiwípoyîniñî “Gorîxo wimónariñîpî níxídiríná ayí íkwáwíyíná aní nemeñánîñf ríá imónîni?” oyaiwípoyîniñî

¹¹ e nurîmáná awamî re urîñîniñîni, “Negí níkumîxîniñî emearîñwáo Rasaraso simíxf nerî sá wenî. E nerî aí nionî saiwiárf wîmîniñî warîñîni.” urfagi

¹² wiepîsarîñowa re urígfawixîni, “Ámináoxxîni, sa sánî níweríná ananî naní imónîniñîoi.” nurîro

¹³ awa “Rasaraso sa sá wenagî nánî ríá neararîni?” níyaiwîro e urfágfa aí Rasaraso rîxa péf nánî íniñî nurîrî nánî

¹⁴ Ámî nípîkwîni síñáni áwaní re urîñîniñîni, “Rasaraso rîxa píyîrîni.

¹⁵ E nerî aí soyíne síñwí wînípîrfîpî nánî yayí ninarîni. O simíxf yaríná nionî xfo tñî mîñweáa enagî nánî soyíne nionî emíápi síñwí nínanîróná dîñf níkwíropírî nánî yayí ninarîni. O tñf e nánî owaneyî.” urfagi

16 Tomaso —O xegí yoí ámí bî Didimasoyî rarigíforîni. O xfo tîni wiepîsarînjî wîami re urîjîinigîni, “O tîni nawîni peanîwá nâni none enî owaneyî.” urîjîinigîni.

17 Jisaso Rasarasoyá anjî tînjî e nâni anwî e nîbîrîná arfá re winîinigîni, “O rîxa nîperî xwârîpáyo tîgíámî enáná sfá wíyau wíyau pwéirîni.” arfá e winîinigîni.

18 Anjî Rasarasoyá Betaniyî rîniñe Jerusaremî dánî aíwîmîmani. Sa kiromita wáu wo imónîñerîni.

19 Ayínâni Judia pîropenisíyo dânjî obaxî wî xexîrîmeáo Rasaraso péi nâni Mataímî tîni Mariaímî tîni ípaúmi ogañjî wianîro nâni nîbîro ípaú tîni ñweañáná

20 Mataí “Jisaso barîni.” rînarîñagífa arfá nîwirî óf e wirîmiaumînrî nuri xînanîñjî Mariaí sîni anjîyo ñweañáná

21 í Jisasomî re urêmeañîinigîni, “Ámînáoxîni, joxî re nîñwearî sîñwirîyî, gî nîrîxîmeáo nîpémînrî enjîmani.

22 E nerî aí niñî re nîpîmónarîni, ‘Gorîxomî pí pí nâni yarînjî wíyîf agwî aí ananî xîxenî siinîñojî.’ nîpîmónarîni.” urfagi

23 Jisaso re urîjîinigîni, “Dîxî rîrîxîmeáo ámî nîwîápîniñmeanîñojî.” urfagi

24 Mataí re urîjîinigîni, “O sfá yoparîyi amá nîni nîwîápîniñmearóná o enî wîápîniñmeanîpî nâni niñî nîjîárîni.” urfagi

25 Jisaso re urîjîinigîni, “Amá pîyî egíáyî ámî nîwîápîniñmearo sîñjî epîrî nâni dînjî sîxî umîmoarîñáyî, ayî nionîrîni. Nionî dînjî nîkwîrófá gíyî gíyî nîpero aí ámî sîñjî upîrîrîni.

26 Amá sîñjî nero dînjî nîkwîrófá gíyî gíyî wî anîñpîrîfá menîni. Jíxî dînjî nîñkwîrorî ‘O nêpa rîa nîrarîni?’ rîniñwiariñîni?” urfagi

27 í re urîjîinigîni, “Oyî, Ámînáoxîni, niñî joxî dînjî nîñkwîrorî re siaiwiariñîni, ‘Kiraisoxî, niaíwî Gorîxoyáoxîrîani? Enjîná dánî re rîgíoxîrîani,’ ‘Arfowayá xwîfá piaxîyo dánî amá wo yeáyî neayimîxemeanîfa nâni iwiaronîrîni.’ rîgíoxîrîani?’ siaiwiariñîni.” urîjîinigîni.

28 E nurîmî nuri xînanîñjî Mariaímî “Eîni.” nurîrî yumîfî re urîjîinigîni, “Nearéwapîyarîño nîrémónapîrî jîxî nâni ‘Obîni.’ rarîni.” urfagi

29 í arfá e nîwirîná anjîni nîwîápîniñmeámî Jisaso tînjî e nâni unîinigîni.

30 Jisaso sîni anjî e nîrémónapî sîni Mataí tîni órórî inîñe ñweañáná

31 Judayî anjîyo Mariaí tîni nawîni nîñweámáná ogañjî wiarîgíáyî í anjîni nîwîápîniñmeámî peyeáagî nîwîniñro xexîrîmeáoýá xwârîpáyo amîxífa emînrî nâni warînrî nûmî úagífa

32 Mariaí Jisaso roñe nîrémorî nîwîniñrîná xíoyá sikwîf tînjî e nîpîkîniñmearî re urîjîinigîni, “Ámînáoxîni, joxî re nîñwearî sîñwirîyî, gî nîrîxîmeáo pémînrî enjîmani.” urfagi

33 Jisaso í amîxífa yarîñagî nîwîniñrî Judayî í tîni barîgíáyî enî amîxífa yarîñagífa nîwîniñrî wá nîwunîrî xwioxíyo dánî dînjî rífa uxearîñagî

34 re urîjîinigîni, “Seyîné omî ge tîgíawîxîni?” urfagi re urîgíawîxîni, “Ámînáoxîni, nîbîrî sîñwîf wîneî.” urfagi

35 Jisaso enî ñwîf earîñîgîni.

36 Ñwîf eáagî Judayî sîñwîf e nîwîniñro re rîgíawîxîni, “Omî aga dînjî sîxî uyîño enagî nâni rífa eaarîni?” rarîná

³⁷ wí re rigfawixini, “Ámá royf sijnwí supárijomi sijnwí miwoxoapa enjirani? Rasaraso sini sijnf enjimi nibiri sijnwiriyf, piyf mepa oeniri sijnf imiximiniri mepa epaxirfani?” rigfawixini.

Jisaso Rasaraso piyomi sijnf imixinjf nanirini.

³⁸ Jisaso ámi wá bi niwunirina oyá xwáripá —Awá sijná óyi enagf nani sijná wo pfoárinjfwáriní. Awá tijnf e niremori

³⁹ re riniginini, “Sijná ro riwómopoyf.” uráná perjomi xexirfmeái Mataí re uriginiginini, “Ámináoxini, nene omi tijwaé dani sfá wiyaú wiyaú rixa órijf enagf nani rixa piyanf neaeanihoi.” urági

⁴⁰ Jisaso re uriginiginini, “Nioni re miriripa réaniginini, ‘Jixi dijf ninikwírorináyf, enj eánijf Gorixoyápi sijnwí winirini.’ miriripa réaniginini?” urági

⁴¹ wa sijná emi riwómóaná Jisaso anjnamí sijnwí nanániri re riniginini, “Ápoxini, Rasaraso nani rixinjf wuriyíapi arfá níagi nani yayf siarinjini.

⁴² Nioni rixinjf riránáyf, joxi íniná arfá niarinjagf nani nioni njíá aiwi oxí apixf re rogá tf dijf ninikwíroro ‘Gorixo uowárenapijorani?’ oniaiwipoyiniri rirarinjini.” nirimáná re enjiginini.

⁴³ Enj tñi niri riáiwá re riniginini, “Rasarase, fwiapai.” ráná

⁴⁴ re enjiginini. Perjo fwiaparinjini. Perjo fwiapána írikwí wí wéyo tñi síkwíyo tñi xopixopí róniri rapirapí wú tñi minjyo xopixopí róniri enagf nani Jisaso re uriginiginini, “Xopixopí rónijyf íkwíkwéámí niwiro wáripoyf.” uriginiginini.

Judayf ámináowa “Jisasomi opikianeyi.” rinárigfá nanirini.

⁴⁵ Judayf obaxf wí Mariaí tijnf e nani bíáyf Jisaso e éagf niwiniro omi dijf wikwíroagfa aiwi

⁴⁶ wí Parisiowa tijnf e nani nuro Jisaso éfpi nani áwanf urágfa nani

⁴⁷ Apaxípanijf imónigfá xwéowa tñi Parisiowa tñi Jisaso nani xwiýfá imixanro nani Judayf mebáowami awi neaáiro re nriaga ugáfawixini, “Ámá oyf emimí ayá wí yarinjagf nani arire yanfwarini?” nira nuriná

⁴⁸ re rinigfawixini, “None o xegf yarinjpi xe anijf néra ouniri sijnwí niwinárinináyf, ámá nñi omi dijf niwikwíroro neróná Romi dánjyo —Ámá Romiyf rinigfáyf Judayf simanjwíyónijf ínimí wurínigfáyirini. ‘Ámá ayo mixí oxí dowáraneyi.’ raríná ayf nibiro negf anj ridiyowá yarinjwáiwá pipinamí ero negf ámayo eni xwirfá ikixero eprixiniri nani ari yanfwarfani?” rinariná

⁴⁹ wigíyf wo, Kaiapasoyf rinijho —O xwiogwí omi dani apaxípanijf imónigfáwami seáyf e wimónijorini. O niwápinimeari mixí nuriri re uriginiginini, “Soyné aga njíá bi mimónigfoyinérini.

⁵⁰ Ripi nani eni dijf nejwípero miamoarihoi, ‘Negf ámá nñi peprixiniri ayf rinijf meaaniri éfapi nani ámá ná woni rinijf api nimeari niperináyf, negf dijfyo dani nanirini.’ miamoarihoi.” uriginiginini.

⁵¹ O rinjpi xegf dijfyo dani miriginiginini. O xwiogwí omi dani apaxípanijf imónigfáwami seáyf e wimónijho enagf nani wfá nírókiamori rénijf riniginini, “Jisaso negf Judayo arirá niwíriná upeinijhoi.

⁵² Negf Judayf nanini marfái, Gorixoyá niaíwí imónigfá ami gimí njweagfáyf eni ámá axíyínijf imónipfíra nani upeinijhoi.” enijf rágf nani

⁵³ sfá ayimi dani xfomi pikianiro nani mekaxf nira ugáfawixini.

⁵⁴ Jisaso xfomi pikianiro mekaxí nira warinagfa nani Judayí tñf e ámi sinánije memepa nerí amá dñf meanf tñfmíní omínf tñf e nani nuri anj onimía bí Ipiremíyí rinínfpimi xegí wiepísarinjowa tñn nawíní nweanáná

⁵⁵ sfá Anfnajo Neamúroagoí rinínfyi anwi e imóninagi nani amá obaxí sfá ayi siní mimónipa enáná Judayí wigí yarigfápa Gorixo oneamímínirí igfá éananíro nani wigí omínf tñfmíní pñn níwiárími Jerusaremiyo nani nuro

⁵⁶ e dani Jisaso nani pfá nemero anj ridiyowá yarigfiwáyá ákinjáo inírwámíní éf níromeróná re nñga ugíawixíní, “ ‘O aiwá rípi nani wí mñbipa epaxíriní.’ ríseaimónariní?” nñga ugíawixíní.

⁵⁷ Apaxfpániní imónigfá xwéowa tñn Parisiowa tñn Jisasomí fá oxiraneyíníroná re rinárigfá enagi nani “Jisaso ge ge nweanagi amá go go níwínírná nñbro áwanf nearífríxíní.” rinárigfá enagi nani e nñga ugíawixíní.

12

Mariaí weríxí nanf bí Jisasomí síkwíyo iwayimonf nániríní.

¹ Jisaso sfá Anfnajo Neamúroagoí rinínfyi imónínfa nani sfá wé wúumí dñf wo siní enáná o anj Betaniyí riníje Rasaraso, ámi siní imíxínjo nweanfpimi nani nuri nweanáná

² amá anj apimí dñf wí aiwá Jisaso nani rfá niyearo Mataí aiwá níxerí yanf níwia waríná Rasaraso amá Jisaso tñn aiwá narígfáyí tñn nawíní nñweámáná aiwá naríná re eníniginí.

³ Mariaí weríxí awíaxí nígwí xwé ronf wá —Síxí wíxaú enáná xegí sanf kiro wo imónipaxíwáriní. Awá nñmeari Jisasomí síkwí sosfáyo níwayimómáná xegí dfá tñn kwíkwírimí yaríná xegí sinadiní amá anjwámí nweagfáyo níyoní weaárfagi aí

⁴ Isikariotí dñf Judaso —O wiepísarinjowa ení woríní. Jisaso nani miyf wurímánirí imónínjo, ayí oríní. O níwiápnímeari re riníniginí,

⁵ “Pí nani weríxí dñf nanf eaariní awá amáyo K300.00 nani bí nerane nígwí meáwápi amá uyípeayíyo arírá wianí nani míní mñwipa réwíní?” riníniginí.

⁶ O uyípeayíyo dñf sípí níwirí nani e murí fwí meaarínjoríní. Ayínani nígwí wowíyí o fá níxírírí nani nígwí wa tfápi bí fwí meaarínjo enagi nani e ríagi

⁷ Jisaso re riníniginí, “Í niarinípi xe owínírí siníwí wínípoyí. Sfá nioní nítíprífáyimi e nani xe oxíríní.

⁸ Amá uyípeayí siní seyíné tñn anínf nweapírfá enagi nani ayo gíní gíná ‘Arírá owianeyí.’ níseaimónírnáyí, anani arírá wípaxíriní. E nerí aiwí nioní seyíné tñn nawíní anínf re nweámífa menagi nani searínjiní.” uríniginí.

Apaxfpániní imónigfá xwéowa “Rasarasomí ení píkíwaniginí.” rinígfá nániríní.

⁹ Judayí obaxí “Jisaso anj apimí nweani.” rinarinagfa arfá níwiro Jisasomíní siníwí wínaníro marfáí, Rasaraso, siní imíxínjomí ení wínaníro bífagfa aiwí

¹⁰ Apaxfpániní imónigfá xwéowa xwíyífa nímxíro “Rasarasomí ení píkíwaniginí.” rinígfawixíní.

¹¹ Jisaso Rasaraso piyomi siŋɗi imixiŋɗi enaɗi nani Judayɗi obaxɗi wigɗi aminaowa tɗamini pɗi niwiarimi nuro Jisasomi dɗiɗi wɩkwɩroariŋaɗa siŋwɗi niwiniro nani e niriŋi mekaxɗi megɗawixini.

Jisaso Jerusaremiyo nîrémoríná mîxíf ináyí rémoarígápa rémoní nániríní.

¹² Ámá obaxí aiwá s'á An'ínajo Neamúroago rín+ŋyi nání imíxaríg'ápi nání Jerusaremiyo epíroyí egíáyí sá wegíá wíápi tíní aríá re wigíawixíní, "Jisaso Jerusaremiyo re nání baríní." aríá e níwiro

¹³ Irimɪnɪŋf eaarigʻáyf wí nɪdoro o tɪni óf e órórɪ inanɪro nánɪ nɪmeámɪ nuróná apf re nɪra ugʻawixɪnɪ, “Gorɪxomɪ seáyɪ e oumeaneyɪ. Ámá Gorɪxo urowárénqɪnɪ royf oyá dɪnɪ tɪni seáyɪ e oimónɪnɪ. O mɪxʻf ínáyf Isirerene negorini.” O tɪni óf e órórɪ inanɪro apf e nɪra waríná

¹⁴⁻¹⁵ Jisaso Bìkwíyó re nìrìnrì eánìṣípì t́f́nì x́xeni enìnìgìnì, “Saionì — Jerusaremi nánì d́f́wí yóí b́ Saionìrìnì. Apimì ṇweáyíné sṇwí wínṣoyì. Segí m̀x́f́ ináyó dogí sṇpíkíyó nṇweámáná lwo barìṇagí nánì amípì wí nánì wáyí mepaní.” ǹrìnrì eánìṣípì t́f́nì x́xeni o dogí sṇpíkí wo ǹmearí seáyí e ǹxerwearí ǹmeámì b́ṇìnìgìnì. E éaq́ aìwí

¹⁶ axínáyí wiep̄sariṇowa x̄o yariṇṇṇṇi nání “Ayí nání r̄fa yariṇṇṇi?” m̄iyaiwí majíá n̄era n̄úfasáná Jisaso r̄ixa nik̄n̄n̄r̄i n̄iwiáp̄n̄imeám̄i an̄ṇam̄i nání n̄ipeyimáná en̄áná x̄o nání e n̄r̄n̄r̄i eánṇṇṇṇi nání d̄iṇṇṇṇi win̄r̄i ámá ayí x̄om̄i seáyí e numero wiḡíápi nání eni d̄iṇṇṇṇi win̄r̄i eḡawix̄in̄i.

¹⁷ Ámá Jisaso Rasaraso xwârîpáyo wenjáná “fwiapei.” nurîrî sîŋî
imîxarîná xîo tînî e nîŋwearo sîŋwî wînarogîáyî o éŋî nânî repîyî nîwiêra
emearîŋaqáfa nânî

¹⁸ámá epíroyí egíáyí emimí xío ení apí nání repíyí néra waríṅagía aría wííá enaqí nání o t́nńí óf e óróf inaníro nání ugíawixíní.

¹⁹ Ayinání Parisiowa re rinígawixíní, “Sijwí winípoi. Ámá obaxí tñí barinogá nání none o nání rináríwápi arige yaníwini? Sijwí winípoi. Oxí apíxí síwí niaíwí nñí omí ríxa númí barinói.” rinígawixíní.

Émá y' wí Jisasom† s'ηw' w'nan'iro eg'á nán'ir+ní.

²⁰ Ámá s'á aiwá ap+im+xar+g'ápim+ Gor+xom+ seáy+ e umean+ro nán+ ú'áy+ wí ámá G'irik+yí rin+n'v'rin+.

²¹ Ayf Piripomf —O wiep:sariŋowa wo aŋf Bet:saida riŋiŋf Gariri piropen:sfyo ikw:roniŋf:pimi d:gorini. Ayf omf niwimearo rixiŋf re urig:fawixini, “Rároxini, ‘Jisasomf siŋwf ow:naneyf.’ neaimónarini.” ur:fagfa

²² Piripo nuri xexirímeáo Adiruomi áwaní nuri awaú nuri Jisasomi áwaní uríagí

²³ Jisaso áamá ayo re urín+ñ+nigíní, “Áamá imón+ñáoní seáyi e nimón+ñí ikín+mía nání ríxa anwí ayoríní.” nurín+ñí

²⁴ ewayí xwiyá bi xó peníapi nání re uriniginí, “Aga nepa searariní. Wití siyí wo urí nerí xwíayo mپیéropa nerínáyí, xegípi ropaxíní. Urí nerí xwíayo nپیérorínáyí, ná obaxí wepaxíní.

25 Ámá xewaníño náníní ayá rimíxíní go anínímíxínínáríní. Ámá xewaníño náníní ayá mírímíxíní ámá wíyo nání ení ayá urímíxíní go go manínímíxíní díní nìyímíní ímóníní go tío ímónínínáríní.

26 Ámá 'Jisaso wimónarinq̄p̄i éimigini.' yaiwiarinq̄ go go niont nixdfwinigini. Niont am̄i ḡim̄i ηweáám̄i 'Jisaso wimónarinq̄p̄i éimigini.' yaiwí go go xfo eni e ηweanfárini. Ámá niont e érixinir̄i nimónarinq̄p̄i yarin̄i gom̄i gom̄i ápo wé ikwiarwíyo un̄wirárin̄fárini.

Jisaso xfom̄i p̄ikipf̄r̄f̄p̄i nán̄i urinq̄f̄ nán̄ir̄ini.

27 “Agw̄i ríná ríxa d̄inq̄f̄ r̄f̄a n̄ixearinq̄agi ápom̄i píoi urim̄f̄ini? ‘Ápoxini, xearinq̄f̄ niont nímeanp̄i “M̄iwímeapa oeni.” osimónini.’ urim̄in̄iréini? Oweoi, ríná ap̄i onímeanir̄i nán̄i b̄inq̄a en̄aḡt nán̄i wí e urim̄iméini.

28 ‘Ápoxini, dix̄i yof̄ seáȳi e im̄ixiri en̄i six̄i eáninq̄f̄ joxiyápi ámáyo siwá wir̄i éir̄ixini.’ r̄irarin̄ini.” ráná re en̄inigini. An̄nam̄i d̄an̄i xwiýf̄a b̄i re r̄inénap̄in̄igin̄i, “Niont em̄im̄f̄ joxi n̄iwíwap̄iyir̄inq̄p̄im̄i d̄an̄i ḡf̄ yof̄ r̄íxa seáȳi e nim̄ixiri ḡf̄ en̄i six̄i eáninq̄f̄p̄i siwá n̄iwir̄i aiw̄i ámi b̄i t̄f̄n̄i siwá wim̄f̄ini.” r̄inénap̄in̄igin̄i.

29 Xwiýf̄a e r̄inénap̄f̄agi ámá e ep̄f̄royf̄ nero r̄owap̄iḡf̄áyf̄ ar̄f̄a e n̄iwiro nán̄i wí “Sa ak̄ir̄iw̄f̄ rar̄ini.” rar̄f̄n̄a wí “An̄f̄n̄ajf̄ wo xfom̄i urinq̄f̄.” rar̄f̄n̄a

30 Jisaso ayf̄ e r̄inar̄inq̄aḡf̄a ar̄f̄a n̄iwir̄i re ur̄in̄igin̄i, “Man̄f̄ ap̄a niont nán̄i m̄ir̄inénap̄inq̄f̄. Seȳiné d̄inq̄f̄ mop̄f̄r̄i nán̄i r̄inénap̄inq̄f̄.

31 Gor̄ixo ámá xw̄f̄a t̄f̄yo d̄an̄f̄yo xwiýf̄a umeár̄ini r̄íxa an̄w̄i ayor̄ini. Xw̄f̄a r̄ir̄im̄i meηwean̄o —O obor̄ini. Om̄i xop̄r̄ár̄f̄ win̄i en̄i an̄w̄i ayor̄ini.

32 Niwan̄ijoni xw̄f̄am̄i d̄an̄i seáȳi e nim̄f̄eyoáán̄a nioniyá d̄an̄f̄yo d̄an̄i ámá n̄f̄n̄i niont t̄f̄am̄ini b̄ip̄f̄r̄f̄ar̄ini.” nur̄ir̄i

33 xewan̄ijom̄i ík̄f̄áyo n̄iyekw̄iroár̄ir̄f̄n̄a pen̄f̄ap̄i nán̄i d̄inq̄f̄ om̄ópoyin̄ir̄i e ur̄f̄agi

34 ámá e ep̄f̄royf̄ eḡf̄áyf̄ re ur̄iḡf̄awix̄ini, “Neḡf̄ ηw̄f̄ ikax̄f̄ eáninq̄f̄yo d̄an̄i ‘Kiraiso, ámá yeáyf̄ neayim̄ixemean̄f̄a nán̄i ar̄f̄owayá xw̄f̄a piax̄f̄yo d̄an̄i iwiaron̄f̄oȳi rar̄in̄wáo, an̄inq̄f̄ in̄iná ηwean̄fárini.’ r̄in̄inq̄agi ar̄f̄a win̄wá en̄aḡt nán̄i joxi ar̄ige ner̄i ‘Ámá im̄ón̄ijom̄i n̄ip̄ik̄iro ík̄f̄áyo n̄in̄wirár̄iro seáȳi e um̄f̄eyoap̄f̄r̄f̄ar̄ini.’ near̄ar̄in̄ini? Ámá im̄ón̄ijoyf̄ gor̄ini?” ur̄f̄aḡf̄a

35 Jisaso xewan̄ij̄o w̄f̄an̄inq̄f̄ en̄aḡt nán̄i ewayf̄ xwiýf̄a b̄i nur̄ir̄i re ur̄in̄igin̄i, “W̄f̄ap̄i sf̄a ár̄f̄n̄f̄ w̄íyo seȳiné t̄f̄n̄f̄ e ón̄in̄inq̄f̄. Sf̄a seaór̄in̄igin̄ir̄i sin̄i w̄f̄a ón̄in̄án̄a an̄f̄ époyi. Ámá sf̄a yin̄in̄im̄i yar̄iḡf̄áyf̄ ‘Am̄i iȳf̄ r̄iwar̄in̄ini?’ m̄iyaiwiar̄iḡf̄a en̄aḡt nán̄i searar̄in̄ini.

36 W̄f̄ap̄i sin̄i seȳiné t̄f̄n̄i n̄in̄wear̄i seaón̄in̄án̄a w̄f̄apiyá n̄iaíw̄f̄ȳn̄én̄inq̄f̄ wim̄ón̄ip̄f̄r̄f̄a nán̄i w̄f̄ap̄im̄i d̄inq̄f̄ w̄ikw̄rópoyi.” ur̄in̄igin̄i.

O xwiýf̄a ap̄i nur̄ar̄im̄i p̄f̄n̄i n̄iwiar̄im̄i nur̄i p̄f̄n̄f̄ ηwean̄igin̄i.

Judayf̄ obax̄f̄ Jisasom̄i d̄inq̄f̄ m̄iwikw̄roḡf̄a nán̄ir̄ini.

37 Judayf̄ Jisaso wiḡf̄ sin̄w̄f̄ t̄n̄f̄ e d̄an̄i em̄im̄f̄ ayá wí wíwap̄iyiaḡt aí sin̄i d̄inq̄f̄ m̄iwikw̄ró nero “Ayf̄ or̄f̄an̄i?” m̄iyaiwiḡf̄awix̄ini.

38 Ayf̄ r̄ip̄i nán̄i e eḡf̄awix̄ini. Xwiýf̄a w̄f̄a r̄ókiamoaḡf̄ Aisaiaoȳi r̄in̄in̄o xeḡf̄ Judayf̄ nán̄i n̄ir̄ir̄i ean̄f̄ r̄ip̄i, “Ámin̄áox̄ini, neḡf̄ rep̄iyf̄ wiar̄in̄wápi ḡiyf̄ ‘Nepar̄ini.’ n̄iyaiwiro d̄inq̄f̄ neākw̄roḡf̄ar̄ini? Oweoi. Ámin̄áox̄iniyá en̄f̄ six̄i eáninq̄f̄p̄i ḡiyo siwá wíáná m̄i nóm̄ix̄iro n̄ijf̄a im̄ón̄iḡf̄ar̄ini? Oweoi.” n̄ir̄ir̄i ean̄f̄p̄i x̄ixen̄i im̄ón̄in̄f̄a nán̄i Judayf̄ Jisasom̄i d̄inq̄f̄ m̄iwikw̄roḡf̄awix̄ini.

39-40 Xwiýf̄a ámi b̄i Aisaiao n̄ir̄ir̄i ean̄f̄ r̄ip̄i, “Ámá ayf̄ p̄irán̄inq̄f̄ sin̄w̄f̄ win̄iro d̄inq̄f̄ p̄irán̄inq̄f̄ moro ner̄óná san̄inq̄f̄ nim̄ón̄iro wiḡf̄ f̄w̄f̄ yar̄iḡf̄ap̄i

emi n̄mamoro ámi Gorixo t̄fám̄ni up̄r̄ix̄in̄r̄i s̄iŋw̄f up̄r̄or̄i d̄iŋf s̄iŋán̄iŋf wim̄ix̄r̄i en̄f̄r̄in̄i.” Aisaiao e n̄r̄r̄i ean̄p̄i x̄ixen̄ imón̄n̄fá nán̄i Judayf Jisasom̄i d̄iŋf m̄iwikw̄ropax̄i imón̄iḡár̄in̄i.

⁴¹ Aisaiao oriŋá n̄iw̄n̄r̄íná Gorixo urowár̄enap̄in̄fo nik̄n̄r̄i ŋwean̄jaḡi n̄iw̄n̄r̄i nán̄i o nán̄i e r̄iŋf̄r̄in̄i.

⁴² Judayf n̄n̄i Jisasom̄i d̄iŋf m̄iwikw̄roar̄iŋaḡf aiw̄i Judayf áminá obax̄i w̄i aí om̄i d̄iŋf n̄iwikw̄roro aiw̄i Parisiowa neḡi rotú an̄f̄yo dán̄i yof̄ em̄i neakw̄r̄imop̄r̄ix̄in̄r̄i wáyf nero nán̄i waropár̄f nin̄ro “Jisasom̄i x̄f̄dar̄iŋáon̄r̄in̄i.” m̄ir̄in̄iḡawix̄in̄i.

⁴³ Weyf Gorixo umear̄iŋp̄i nán̄i m̄iwimón̄ipa ner̄i weyf áamá umear̄iḡápi nán̄i n̄iwimón̄r̄i nán̄i waropár̄f nin̄ro “Jisasom̄i x̄f̄dar̄iŋáon̄r̄in̄i.” m̄ir̄in̄iḡawix̄in̄i.

“Nion̄i rar̄iŋáp̄imi dán̄i áamá n̄n̄i epayón̄ip̄r̄f̄ár̄in̄i.” ur̄iŋf nán̄r̄in̄i.

⁴⁴ Jisaso en̄f̄ t̄n̄i r̄faiwá n̄r̄r̄i re r̄iŋin̄iḡin̄i, “Nion̄i d̄iŋf n̄ikw̄roar̄iḡfá giȳf giȳf nion̄in̄i d̄iŋf m̄in̄ikw̄roar̄iŋot̄. N̄rowár̄enap̄iŋom̄i en̄i d̄iŋf wikw̄roar̄iŋot̄.

⁴⁵ Nion̄i s̄iŋw̄f nanar̄iḡfá giȳf giȳf n̄rowár̄enap̄iŋom̄i en̄i s̄iŋw̄f w̄nar̄iŋot̄.

⁴⁶ Ámá nion̄i d̄iŋf n̄ikw̄rófáyf an̄iŋf s̄fá yin̄iŋe m̄iŋweapa éf̄r̄ix̄in̄r̄i xw̄fá t̄fyo w̄fán̄iŋf wókim̄ix̄im̄in̄r̄i b̄iŋár̄in̄i.

⁴⁷ Nion̄i áamá xw̄fá t̄fyo ŋweaḡfáyo xw̄iȳfá umeár̄im̄in̄r̄i m̄ib̄f áamá n̄iyon̄i yeáyf uyim̄ixemeám̄án̄r̄i b̄iŋár̄in̄i. Aȳin̄án̄i áamá xw̄iȳfá nion̄i rar̄iŋáp̄i ar̄fá n̄niro aí m̄in̄ix̄f̄d̄fá giȳf giȳo nion̄i w̄i xw̄iȳfá umeár̄ar̄iŋáman̄i.

⁴⁸ Ámá nion̄i r̄f̄w̄f n̄nimoro xw̄iȳfá nion̄i rar̄iŋáp̄i peayf n̄iwian̄ro éf̄áyf won̄i won̄i xw̄iȳfá meár̄in̄ipax̄p̄i r̄ixa wen̄i. Xw̄iȳfá nion̄i uráná ar̄fá m̄in̄iḡfáyo dán̄i s̄fá yopar̄f̄yim̄i xw̄iȳfá meár̄in̄ipax̄f en̄aḡi nán̄i rar̄iŋin̄i.

⁴⁹ Nion̄i ḡf d̄iŋf̄yo dán̄i w̄i m̄ir̄f ápo, xewan̄iŋo n̄rowár̄enap̄iŋo am̄ip̄i nion̄i ur̄im̄f̄ap̄i nán̄i sekax̄i n̄r̄iŋf en̄aḡi nán̄i ḡf d̄iŋf̄yo dán̄i rar̄iŋáman̄i.

⁵⁰ Ápo sekax̄i r̄iŋp̄imi áamá d̄iŋf n̄ikw̄ror̄iŋp̄imi dán̄i d̄iŋf n̄iyim̄iŋf t̄ḡfá an̄iŋf ín̄íná ŋweap̄r̄fá nán̄i imón̄ipax̄f en̄aḡi nán̄i nion̄i n̄ijf̄ár̄in̄i. Aȳin̄án̄i am̄ip̄i nion̄i searar̄iŋáp̄i, ápo n̄r̄iŋp̄in̄i searar̄iŋár̄in̄i.” ur̄iŋin̄iḡin̄i.

13

Jisaso wiep̄sar̄iŋowam̄i s̄ikw̄f sos̄fáyo iḡfá wean̄f nán̄r̄in̄i.

¹ Aiwá s̄fá An̄f̄najo Neamúroagōt̄ rin̄iŋf̄yi nán̄i s̄in̄i mim̄ix̄ipa en̄áná Jisaso xw̄fá t̄fyo p̄n̄i n̄wiár̄im̄i xano t̄fe nán̄i yin̄i an̄w̄i ayo en̄aḡi nán̄i o n̄ijf̄ár̄in̄i. Ámá x̄fo xeḡf imón̄iḡfáyo d̄iŋf s̄ix̄f nuya n̄ib̄f̄isáná x̄fo pene nán̄i aí nuya un̄iŋiḡin̄i.

² S̄f̄ap̄i t̄n̄i x̄fo t̄n̄i wiep̄sar̄iŋowa t̄n̄i aiwá ap̄i nan̄ro nán̄i aw̄i neán̄imáná Obo re en̄in̄iḡin̄i. Saimonom̄i xewaxo Is̄ikariot̄i d̄án̄f Judaso nuri Jisaso nán̄i miȳf our̄in̄r̄i d̄iŋf n̄iwikw̄rómáná en̄áná

³ Jisaso xeḡf xano am̄ip̄i n̄n̄i f̄án̄iŋf wiep̄x̄n̄iasin̄f en̄aḡi nán̄i n̄ijfá imón̄r̄i Gorixo t̄fám̄in̄i b̄iŋp̄i nán̄i n̄ijfá imón̄r̄i ámi x̄fo t̄fám̄in̄i unf̄ap̄i nán̄i en̄i n̄ijfá imón̄r̄i ner̄i nán̄i

⁴ aiwá nar̄iḡfe dán̄i n̄wiáp̄n̄imeari xeḡf rap̄irap̄f e pán̄iŋf̄ȳf n̄ip̄ir̄ár̄imáná roar̄ix̄f wú n̄imeari ír̄iŋf̄yo n̄ik̄k̄iyin̄imáná

5 inigí píreri xí wínamí niwayimori wiepisarijowamí síkwí sosáyo igfá níweáa nuri roari xí kíkíyiniñú tñi níkwíra nuri

6 ríxa Saimoní Pitaomí wimínirí yaríná re uríjíniginí, “Ámináoxini, joxí gí síkwíyo igfá neámínirí ríyaríjini?” uríagi

7 Jisaso re uríjíniginí, “Nioní simípi nání agwí joxí majfá nimónirí aiwí rfwéná ‘E níwapíyiminirí rfa eníjiginí?’ níyaiwirí nijfá imónirífarini.” uríagi

8 Pitao re uríjíniginí, “Ná rfwíyo aiwí joxí gí síkwíyo wí igfá nearfá menini.” uríagi Jisaso re uríjíniginí, “Nioní díxí síkwíyo igfá mĩreapa nerínáyí, joxí nioní tñi nawíni kumíxinípxaf mimóníjini.” uríagi

9 Saimoní Pitao re uríjíniginí, “Ámináoxini, síkwíyoní igfá mĩneapaní. Gí wéyo tñi mĩjíyo tñi aí igfá neat.” uríagi

10 Jisaso re uríjíniginí, “Igfá eáníj go go kíyí bí menjagi nání sa síkwíyoní igfá eánípxaf imónini. Soyfne kíyí bí menjagi aiwí noyfnéni marfá.” uríjíniginí.

11 Xfo nání miyf wuríno nání nijfá nimónirí nání “Noyfnéni kíyí mayofnémani.” uríjíniginí.

12 Ríxa síkwíyo igfá níweáa núísaná xegí rapirapí nĩmearí níyínirí aiwá naríge ámi éf níjwearí re uríjíniginí, “Nioní seaíápi nání díj ‘Ayí nání rfa neaiarini?’ rĩmojoi?”

13 Soyfne ‘Nearéwapíyaríjoxini níriro ‘Ámináoxini níriro yarígfáriní. E imóníjioní enagi nání e níriro ná xixeni nírarígfáriní.

14 Nioní Ámináoní imónirí searéwapíyaríjioní imónirí enagi aiwí segí síkwí sosáyo igfá seaéani. Ayínani soyfne ení segí síkwíyo xixe igfá eánírixini.

15 Nioní ríxa síjwepigí seaíwapíyíagi nání nioní seaíápa soyfne ení axípi e niga úríxini.

16 Aga nepa seararíjini. Ámá xináiníj nimónirí omíj wiarijyí go xegí bosomí seáyí e wimónaríjfrini? Xwíyá yaní wiowárijoi ení urowárijomí seáyí e wimónaríjfrani?” nuríri

17 re uríjíniginí, “Soyfne nioní síjwepigí seaíwapíyí apí nání nijfá nimóniro xixeni nerínáyí, yayí seainípxaf seaímeaníriní.

18 Nioní noyfnéni nání mĩseararíjini. Searípearíjioyfné imónígfápi nání nioní nijfá aiwí Bíkíyo re nírinirí eáníj rípi, ‘Ámá nioní tñi aiwá nawíni narígwílo nioní xopírarí nimínirí síkwí nĩmíeyoarí sosfá neanfáriní.’ nírinirí eáníjpi xixeni imóníwíníginirí noyfnéni searípeaníriní.

19 Soyfne amípi rfwíyo imónínpí imónaríjagi níwíníroná ‘Ayí orfani?’ níaiwífrí nání agwí re dání amípi síní mimónípa éfmi áwaní seararíjini.

20 Aga nepa seararíjini. Ámá nioní urowárijoi umímínípfáf gíyí gíyí nioní ení nĩmímínaríjoi. Nioní nĩmímínípfáf nírowárenapíjoi ení umímínaríjoi.” uríjíniginí.

“Míyí nuríno Judasoríni.” ínimí uríj nániríni.

21 Jisaso e nurífaná díj rfa uxéagi síjani áwaní nuríri re uríjíniginí, “Aga nepa seararíjini. Soyfne woxí míyí nuríjoi.” uríagi

22 xegí wiepisarijowa o rfo nání majfá enagfá nání kíkími nimóniro síjwí nainega nuróná

²³ wiep̄sar̄iŋowa wo —O Jisaso x̄fo d̄iŋf̄ s̄ix̄f̄ uyiŋor̄ini. O x̄fo t̄ŋf̄ e aŋwi e éf̄ ŋweaŋagi n̄ani

²⁴ Saimoni Pitao omi s̄m̄i+maj̄f̄o n̄wir̄iná r̄en̄iŋf̄ ur̄iŋiŋiḡini, “Joxi yar̄iŋf̄ n̄wir̄i áamá x̄fo r̄fo n̄ani áwan̄f̄ rei.” Éniŋf̄ ur̄f̄agi

²⁵ wiep̄sar̄iŋo x̄fo t̄f̄am̄ini n̄ik̄in̄imónaumaná yar̄iŋf̄ re wiŋiŋiḡini ‘Ámináoxiŋi, joxi r̄fo, ayf̄ gor̄ini?’ ur̄f̄agi

²⁶ Jisaso re ur̄iŋiŋiḡini, “Aiwápiŋi múyo neagwir̄i wimo, ayf̄ or̄ini.” nur̄imáná aiwápi múyo neagwir̄i Is̄ikarioti d̄an̄f̄ Saimonomi xewaxo Judasomi m̄ini wiŋiŋiḡini.

²⁷ M̄ini wíaná Seteno Judasomi d̄iŋf̄ x̄ix̄eróaḡi Jisaso re ur̄iŋiŋiḡini, “Joxi er̄ipi aŋf̄ini ei.” ur̄f̄agi ai

²⁸ x̄fo t̄ni aiwá nar̄iḡf̄awa o Judaso e oen̄iri ur̄f̄ipi n̄ani maj̄f̄a nero

²⁹ wí d̄iŋf̄ re yaiwiḡf̄awix̄ini, “Judaso n̄igw̄f̄ wow̄f̄ x̄ir̄iŋo en̄agi n̄ani re r̄f̄a ur̄iŋoi, ‘Aiwá An̄iŋaj̄f̄ Neamúroaḡi r̄ipi n̄ani nan̄ipi joxi b̄f̄ neali.’ r̄f̄a ur̄iŋoi? ‘Uyipeaȳiŋo ar̄ir̄a wim̄in̄iri n̄ani am̄ipi b̄i m̄ini wi.’ r̄f̄a ur̄iŋoi?’ yaiwiar̄iná

³⁰ Judaso, múyo neagwir̄i wíŋf̄i nur̄apan̄imo ár̄fw̄iyimi peyeaŋiŋiḡini.

Jisaso ŋw̄f̄ ikax̄f̄ s̄iŋf̄pi ur̄iŋf̄ n̄an̄ir̄ini.

³¹ O r̄ixa peyeáaná Jisaso re r̄iŋiŋiḡini, “Áamá imóniŋáoni r̄ixa seáȳf̄ e imóniŋaḡi ámaȳf̄ s̄iŋw̄f̄ nan̄ip̄r̄i r̄ixa r̄in̄ar̄ini. Nioni e éaḡi n̄nan̄ir̄iná Gor̄ixoyá en̄f̄ s̄ix̄f̄ eán̄iŋf̄pi n̄ani en̄f̄ n̄iŋf̄a imónip̄r̄aoi.

³² Nioni e nimóniŋiŋip̄imi d̄an̄f̄ Gor̄ixoyá en̄f̄ eán̄iŋf̄ s̄iŋán̄i nimónir̄ináyf̄, nioni en̄f̄ seáȳf̄ e n̄nim̄ix̄iri n̄niin̄iŋoi.

³³ Ḡf̄ n̄iaiwoȳiné, s̄ini soȳiné t̄ni b̄i on̄imiápi ŋweám̄ini. Soȳiné nioni n̄ani p̄f̄a n̄ip̄r̄f̄a en̄agi aiwi neḡf̄ Judayo re ur̄iŋápa, ‘Nioni um̄f̄ae soȳiné en̄f̄ wí upax̄f̄ men̄ini.’ ur̄iŋápa agw̄f̄ soȳiné en̄f̄ ax̄f̄pi searar̄iŋini.” nur̄iri

³⁴ re ur̄iŋiŋiḡini, “Nioni ŋw̄f̄ ikax̄f̄ s̄iŋf̄ b̄i osear̄im̄ini. Nioni d̄iŋf̄ s̄ix̄f̄ seayar̄iŋápa soȳiné en̄f̄ ax̄f̄pi x̄ixe d̄iŋf̄ s̄ix̄f̄ yin̄f̄r̄ix̄ini.

³⁵ Sewan̄iŋoȳiné d̄iŋf̄ s̄ix̄f̄ x̄ixe n̄yin̄ir̄ináyf̄, áamá s̄iŋw̄f̄ n̄isean̄iro re seaiaiwip̄r̄f̄ar̄ini, ‘Oyá wiep̄siŋowar̄ani?’ seaiaiwip̄r̄f̄ar̄ini.” ur̄iŋiŋiḡini.

“Pitaox̄ini, joxi r̄f̄w̄f̄ n̄imor̄f̄ini.” ur̄iŋf̄ n̄an̄ir̄ini.

³⁶ Saimoni Pitao re ur̄iŋiŋiḡini, “Ámináoxiŋi, joxi ḡimi um̄in̄iri n̄ani nearar̄iŋini?” ur̄f̄agi Jisaso re ur̄iŋiŋiḡini, “Agw̄f̄ nioni ume agw̄f̄ joxi wí m̄ini x̄f̄d̄ipax̄f̄ en̄agi ai r̄f̄wéná joxi anani n̄ix̄f̄d̄ir̄f̄ar̄ini.” ur̄f̄agi

³⁷ Pitao re ur̄iŋiŋiḡini, “Ámináoxiŋi, pí n̄ani ‘Agw̄f̄ joxi m̄ini x̄f̄d̄ipax̄f̄r̄ini.’ n̄irar̄iŋini? Joxi éf̄ r̄im̄in̄im̄in̄iri n̄ani yar̄iná nioni n̄ip̄ik̄ir̄ináyf̄, anan̄ir̄ini.” ur̄f̄agi

³⁸ Jisaso re ur̄iŋiŋiḡini, “Joxi nepa nioni éf̄ n̄im̄in̄iri n̄ani r̄ip̄ik̄ipaxox̄ir̄ani? Aga nepa r̄irar̄iŋini, ‘Kar̄ikar̄f̄ s̄ini r̄f̄aiwá m̄ir̄ipa en̄aná joxi biaú b̄i n̄ani n̄an̄f̄ “O n̄an̄f̄ nioni maj̄f̄ar̄ini.” r̄ir̄f̄ini.’ r̄irar̄iŋini.” ur̄iŋiŋiḡini.

14

“Gor̄ixo t̄ŋf̄ e n̄ani óȳiŋiŋf̄ imóniŋáon̄ir̄ini.” ur̄iŋf̄ n̄an̄ir̄ini.

¹ Wiep̄sar̄iŋiŋyo “Soȳiné d̄iŋf̄ r̄f̄a m̄iseaxeŋani.” nur̄iri re ur̄iŋiŋiḡini, “Gor̄ixomi d̄iŋf̄ wik̄f̄r̄oro nioni en̄f̄ d̄iŋf̄ n̄ikw̄f̄r̄oro éf̄r̄ix̄ini.

² Aní gí ápoýáyo awawá obaxí ikwíróni. Nioni soyíné nání aní wé searoárimfá enagi nání aní awawá ayí mikwíróniþa neri síñwíríyí, ananí áwaní searíminíri enáriní.

³ Nioni nuri aní wé nísearoárimi ámi níþiri soyíné ení nioni ñweámfaé nioni tñní nawíní ñweapírfá nání níseairíménapiþi umfáriní.

⁴ Óf nioni aní apimi nání umfáyi nání soyíné níjfaríní.” uríagi

⁵ Tomaso re uríñinigíni, “Ámináoþiní, joxí uré nání none majfá nerane nání aríge óf urfáyi nání níjfa imóníñwíní?” uríagi

⁶ Jisaso re uríñinigíni, “Ámá ‘Goríxo tññ e nání útmigíni.’ wimónariñýyo nání níwaníñoní ófýiníñf imóníñáoníriní. Amípí Goríxo nání nepa imóníñþi ámá ayo síwá wirí dññf níyímiñf imóníñþi síxí umímori yariñáoníriní. Ámá wo óf wíyimi dání ápo tññf e nání wímeapaxfmaní. Nioníní óf ápo tfe nányíniñf imóníñáoníriní.

⁷ Soyíné nioni nání ‘Orfani?’ níniawiwo pírániñf níjfa nimóníro síñwíríyí, gí ápo nání ení pírániñf níjfa imónaníro egfáriní. E nísearíri aiwí agwí ríná dání soyíné o nání níjfa nimóníro síñwí wíniñfáriní.” uríagi

⁸ Píripo re uríñinigíni, “Ámináoþiní, joxí ápo síwá neaíáná ‘Ayí apáníriní.’ neaimónaríní.” uríagi

⁹ Jisaso re uríñinigíni, “Píriþe, nioni soyíné tñní eníñá dání emená aiwí joxí nioni nání síní pírániñf níjfa mimónípa reñíní? Ámá nioni síñwí nanfá gíyí gíyí ápomí ení wíniñfáy enagi nání joxí pí nání ‘Ápo ení síwá neaíi.’ níraríñíní?

¹⁰ Ápo xewaxoní tñní nawíní imónírai xewaxoní ápo tñní nawíní imónírai enagwí nání joxí síní ‘O xano tñní axowaúrfani?’ níniawíro dññf níniñkwíroaríñf reñíní? Xwíyá nioni seararíñáþi gí dññýo dání seararíñámaní. Amípí nioni yariñáþi ení ápo, nioni tñní nawíní imóníñwíloyá dññýo dání yariñáriní.

¹¹ Xwíyá nioni re searfáþi, ‘Ápo nioni tñní nawíní imónírai nioni ápo tñní nawíní imónírai enwíi.’ searfáþi nání ‘Neparíní.’ níyaiwíro dññf níkwíróþoyi. ‘E oyaneyi.’ níseaimónípa neríñáyí, emímf amípí nioni níseaiwáþiya baríñá soyíné síñwí wíniñfáþi náníní ‘Neparíní.’ níyaiwíro dññf níkwíróþoyi.

¹² Aga nepa seararíñíní. Nioni dññf níkwíroaríñf gíyí gíyí amípí nioni seaiwáþyaríñáþi ení epírfáriní. Oyí, nioni ápo tfe umfá enagi nání amípí nioni seaiwáþyaríñáþimi wíarf seáyí e imóníñþi aí epírfáriní.

¹³ Xewaxoní ení eániñf áþoyá ámayo síwá níwiríñþimi dání ‘Ápo seáyí e imóníñorfani?’ wíaiwírfíxíní soyíné pí pí nání ápomí ríxíñf nurírfíñá xegf xewaxoními dání nurírfíxíñf uránáyí, nioni ananí xíxeni níseaiimfáriní.

¹⁴ Amípí ápomí ríxíñf nurírfíñá nioními dání nurírfíxíñf urfáþi nioni ananí níseaiimfáriní.

“Nioni Kwíyí Goríxoyáþi uowárimfáriní.” uríñf náníriní.

¹⁵ “Soyíné nioni dññf síxí níniyiríñáyí, nioni sekaxí searíñáþi xíxeni xíðírfáriní.

¹⁶ Nioni ápomí ríxíñf uráná arírá seaipaxf imóníñf ámi wo soyíné tñní nawíní aníñf íníñá ñweáwíniñíní segf táfamíni uowárenapíñfáriní.

¹⁷ Kwíyí xfo nání nepa imóníñþíní seaiwáþyaríñáþi nání raríñíní. Ámá xfomí dññf níwíkwíroaríñfáyí kwíyí xfoýapími mí níwómíxíro níjfa

mimónipaxf enagi nání arírá wimíní enáfí umímínipaxf meníní. E nerí aí kwíyípxí ríxa soyíné tñí nawíní imóníjagí nání apí nání nījáfá imóníjotí. Idáná soyíné ení niseaímeari xwioxíyo seajweanfáríní.

18 Nioní wimiáoyínéníj f segípxí niseawárimí umíámani. Ámí soyíné tñj f e nání bímífaríní.

19 Ámá nioní dñj f míníkwíroarígíyí sñjwí mñnanípa epíri nání añwi ayoríní. E nerí aí soyíné ámí sñjwí nanípírfáríní. Nioní ámí sñj f emífa enagi nání soyíné ení sñj f epírfáríní.

20 Sfá soyíné nioní ámí sñj f éaná nanípírfáyimí re nīyawiwo nījáfá imónípírfáríní, ‘O xano tñí imóníri enáná none xfo tñí imónírane xfo none tñí imóníri enagwí nání xfo tñí axoneríní.’ nīyawiwo nījáfá imónípírfáríní.

21 Ámá go go gí sekaxí rariñápí fáfá nīxíríri nīxfdírfánáyí, nioní dñj f sixí nīyaríñoríní. Nioní dñj f sixí nīyaríñj gómí gómí gí ápo dñj f sixí uyirí nioní uyirí nerí nīwaníñoní nání yumí bí mīwí xīxení síwá winímífaríní.” uríagi

22 Judaso —Isikariotí dñj f Judaso maríáfí, wíepísaríñowa Judasoyí ríníñj f woríní. O re uríñínigíní, “Ámínáoxíní, pí éagi nání ámá nñí xwíá tīyo ñweagífáyo síwá mīwinípa nerí newaníñononí síwá neainírfáríní?” uríagi

23 Jisaso re uríñínigíní, “Ámá go go nioní dñj f sixí nīnīyírínáyí, xwíyáfá nioní rariñápí xfdínífaríní. Omí gí ápo dñj f sixí nuyirí yawawí o tífámíní nībírai o tñí nawíní aníñj f ñweanfáwáriní.

24 Ámá nioní dñj f sixí mīnīyarígíyí nioní rariñápí xfdarígíámani. Xwíyáfá nioní seararíná soyíné aríá nīarígíápí, ayí nioní gí dñj f tñí rariñápímani. Ápo nīrowárenapíñoyá dñj f tñí rariñápíriní.” nuríri

25 re uríñínigíní, “Nioní síní soyíné tñí nīñwearíná amípí apí nání searííní.

26 E nerí aí ríwéná arírá seainífo —O kwíyí Goríxoyápíriní. Xfo ámá nioní nīxfdarígífáyo nání urowárenapínífáriní. Apí amípí nñí nání seaiwápíyíláná nioní nīseara waríñá nípíní nání dñj f seainínífaríní.

27 Nioní soyíné pñí nīseawiárimí nuri aiwí soyíné nioníyá dñj f tñí nīwayíróníro ñweapírfáríní. Nioníyá dñj f tñí nīwayíróníro ñweapírfápi nání nīríríná ámá xwíá tīyo dñj f wígf dñj f tñí yarígíápí nání mīraríñíní. Nioníyá dñj f tñí aga nīwayíróníro ñweapírfá nání imónípírfáríní. Ayínání dñj f ríá nīseaxerí wáyí bí minípa éfrixíní.

28 Xwíyáfá nioní searíá rípi, ‘Nioní pñí nīseawiárimí nuri ámí seyíné tñj f e nání bímífaríní.’ searfápi soyíné ríxa aríá níoi. Nioní ápo tñj f e nání umí enagi nání soyíné nepa dñj f sixí nīnīyírínáyí, yayí seáyimí dání seainímíníri éfrixíní. Ápo seáyí e nīmúroño enagi nání rariñíní.

29 Soyíné nioní searfápi xīxení imóníagi nīwinírfáná dñj f nīkwírooro ‘Ayí o nearíñpírfání?’ yaiwiwo oépoyníri síní mimónípa éfmí seararíñíní.” nuríri

30 re uríñínigíní, “Xwíá tīyo meñweaño —O oboríní. O ríxa baríñagí nání nioní soyíné tñí nīñwearí ámí ayá wí searímíméíní. O nioní ení mīneáníño enagi aiwí

31 ámá xwíá tīyo dñj f yí nñí re nīaiwírfíxíníri, ‘O xanomí dñj f sixí uyíñoríání?’ nīaiwírfíxíníri ápo sekaxí nīríñj f tñí xīxení

oemini.” nuriri re uriniginini, “Re dani n-wiápfni-meámi rixa owaneyi.” uriniginini.

15

“Wainí uraxí nepaxiní imóninípfnií imóniníáonirini.” uriní nánirini.

1 Jisaso ewayí xwiýá nuriri re uriniginini, “Wainí uraxí nepaxiní imóninípi, ayí nionirini. Wainí omíní xiáwo gí áporini.

2 Wirenín nionimi dani neániri ná m-wéýí nini ápo emi wiximoarinirini. Wirenín ná weariníyí nini xwiogwí wíomi ná xwé wéwiniginiri o emi wíwákwímí niyárimáná mía imáxárarinirini.

3 Xwiýá nioni seararinápmi dani soyiné rixa mániní iníjoí.

4 Soyiné uraxí wirenín eáninípa axípi nioni neánírxini. E nerínáyí, nioni wireníniní axípi soyiné seaeánimáriní. Wainí míkomí wirenín meánípa nerínáyí, ná m-wepaxí imóninípa soyiné eni nioni wireníniní m-neánípa nerínáyí, ná wepaxí menini.

5 Nioni uraxí wainí míkíniní imóniníáonirini. Soyiné uraxí wainí wireníniní imóniníáonirini. Ámá nioni wireníniní neániní go go nioni xíoyá míkí imóniníáoní enjagi nani ná xwéniní wearinirini. Ayí rípi nánirini. Soyiné nioni pñi n-níwíárimí nurínáyí, amípi wí epaxí menini.

6 Wirenín emi móýí yeáyí yárarinípa ámá nioni wireníniní m-neánípa éí gomi gomi emi móáná yeáyí yárarinirini. Wirenín axípiní e eníyí awí neaárirí ríá ikeáaráná ríá nowárarinirini.” nuriri

7 re uriniginini, “Soyiné nioni wireníniní neániri xwiýá nioniyápi xídirí nerínáyí, soyiné pí pi seaimónariníyí nani ápomi ríxiní uráná ananí seainíáriní.

8 Soyiné e nero ná xwéniní nerinípmi dani ení sîxí eániní gí ápayápi ámayo síwá wíáná ‘O seáyi e imóniníoríani?’ wíaiwipíáriní. Soyiné e nerinípmi dani eni ‘Xegí wiepísiníyí wííani?’ wipimóniníáriní.

9 Ápo díní sîxí niyinípa nioni eni díní sîxí seayinini. Ayínáni nioni díní sîxí seayinápi aniní neayíwiniginiri éírxini.

10 Soyiné nioni sekaxí searíáyo xíxeni nîxídirónáyí, nioni gí ápo sekaxí nîrinípi píráriní xídariníagi nani díní sîxí niyarinípa nioni eni axípi aniní soyiné díní sîxí seayimáriní.

11 Díní nífá bí onímiápi seairi yayí bí onímiápi seainiri oeniri nani mîseararinini. Díní nífá nîirí yayí ninarinípa soyiné eni díní nífá ayá wí seairi yayí seainiri oeniri seararinini.

12 Sekaxí nioni rarínapi rípiní. Nioni díní sîxí seayarínápa soyiné eni axípi xíxe díní sîxí yínírxini.

13 Ámá wo xegí ámayo díní sîxí nuyiríná arírá wimíniri nani upeípi díní sîxí uyariígápi bí tñi xíxeni mimónini. Aga seáyi e mûrónini.

14 Soyiné nioni sekaxí seararinápi xíxeni axípi nerónáyí, gí ámayíné imóniní.

15 Xínáiwániní nimóniro omíní wíariígáýí wigí boso ‘E emániri nani ríá nearanini?’ niyaiwí majá imónarígá enjagi nani síní ‘Inókiwayínéniní imóniníáonínéyí searimiméini. Amípi ápo nîríná aríá winá nîpini áwaní nîseariri nani ‘Gí ámayínéyí seararinini.

16 Soyiné nioni íá niyamíxíámani. Ayí nioni soyiné nuro ámayo nuréwapíyirinípmi dani aiwá niyimíniní wéírxiniri íá yiyamíxímí

niseairi searípeanári. Ayínáni pí pí nání ápomí rixinjí nuriríná nionimí dání nuriri uránáyí, ananí xixení seaiinárini.

¹⁷ Sekaxí nioní rarijápí ripirini. Aga xixe dñjí sixí yinírixini.

“Gí seaipeisaríjáoyné enjagi nání áamá símfí tñí seaiptírárini.” urinjí nánirini.

¹⁸ “Áamá xwíá tño enjipi nánini moarigfáyí soyíne símfí tñí seaiaríjagfa niwiniríná dñjí re mórixini, ‘None siní símfí tñí mñeaiipa neríná xamí Jisasomí wigíáraní?’ mórixini.

¹⁹ Soyíne áamá xwíá tño wenjipi nánini moarigfáyí tñí nawíni nimóniri siñwiriyí, soyíne wigíyí imónaniri éfá enjagi nání dñjí sixí seayipaxirini. E nerí aí soyíne áamá xwíá tño wenjipi nánini moarigfáyí tñí nawíni mimónipa ero ayí tñí axípi mimónipa éfrixiniri íá yiyamíximí seairi enjagi nání ayí símfí tñí seaiaríjoi.

²⁰ Ewayí xwíyíá nioní searfá rípi, ‘Áamá xináinijí nimóniri omijí wiarijé go go xegí bosomí seáyí e wimónaríjmaní.’ searfápi nání dñjí mórixini. Nioní xeanijí nínikárirónáyí, soyíne ení xeanijí seaikáripírárini. Xwíyíá nioniyápi arfá nñiro nínixídirónáyí, soyíneyápi ení arfá niseairo seaxídiptírárini.

²¹ E nerí aí nioní nirowárenapiño nání nijfá píranijí mimónipa nero nání soyíne nioní nínixídiro ‘Jisasoyáonerini.’ rarijagfa nání xeanijí rípi nípini seaikáripírárini.” nuriri

²² re urinjínigini, “Nioní nñbiri xwíyíá murípa nerí siñwiriyí, wigí íwí nero nioní ríwí nímófápi nání xwíyíá meárinipaxí imónaniri éfámaní. Nioní ríxa bñjá enjagi nání ayí re wí rípaxí menini, ‘Negí enjwápi neríná íwí miyaríjwiniri enjwáriní.’ rípaxí menini.

²³ Áamá nioní símfí tñí niarigfáyí gí ápomí ení símfí tñí wiaríjoi.

²⁴ Nioní emímí amípi áamá eníná dání aiwí mñwíwapiyigfá bi mñwíwapiyípa nerí siñwiriyí, wigí íwí nero nioní ríwí nímófápi nání xwíyíá meárinipaxí menini. E nerí aiwí nioní emímí wíwapiyínápi siñwí nñnaníro aí nioní tñí gí ápo tñí ení nñwawini símfí tñí yeaiaríjoi.

²⁵ Ríwamíj nioní nání wigí njwí ikaxí eánijíyo dání eánijí rípi, ‘Míkí menagi aiwí símfí tñí nigíáriní.’ nñriní eánijípi xixení imónini nání niaríjoi.” urinjínigini.

²⁶ Ámí re urinjínigini, “Arírá seainfo —O Goríxoyá kwíyípirini. Api nioní ápo tñjé e dání soyíne tñjé e nání urowárenapi mñápirini. Api kwíyí Goríxoyápi xfo tñjé e dání nñbiri xfo nání nepa imónijípiní seaiwapiyaríjpi nání rarijini. Api nñbiríná nioní nání áwarj searinárini.

²⁷ Soyíne nioní ámányo iwamfó nuréwapiya unjáe dání nioní tñí emeagfóyné enjagi nání seaiméanjí mfkoyíne ení ámányo nioní nání áwarj uríptírárini.

16

¹ Soyíne axínáni dñjé nñnikwírooro nemáná óreámioapírixiniri api nípini searirini.

² Ayí re seaiptírárini. Rotú aníyo dání segí yoí emí niseakwírmoro aiwí ríwéná xe nimóniríná áamá seapi kífáyí Goríxo wimónaríjpiní yarijwiniri seapi kípírárini.

3 Ápo nánî nîjáfá píránînjî mimónîpa ero nionî nánî enî axîpî e mimónîpa ero nero nánî apî seaipîrfárinî.

4 Xwíyáfá nionî searfápi, ayí ripî nánî searfîni. Xeanînjî apî rîxa nimónarfáná nionî nîseara úapi nánî diñjî mopîrfá nánî searfîni. Apî nánî iwamáfó soyîné tîni emenjawé dánî áwanjî mîsearîjanigîni. Sîni soyîné tîni nemerî nánî áwanjî mîsearîjanigîni.

Kwíyápi enáfápi nánî urînjî nánîrinî.

5 “Rîxa nîrowárenapîjî tînjî e nánî warînjagi aí soyîné woxî ‘Joxî gimî nánî urîni?’ mînrîrarîjî.

6 Nionî ‘Rîxa numîni.’ searfagi nánî soyîné íkîniñjî sipî seaiarîni.

7 E nerî aí aga nepa seararîjîni, ‘Nionî soyîné tîni anînjî re nîjwearíná arîrá nîseaipaxî aiwî pîni nîseawiárîmî nuríná arîrá aga seáyî e imónînjîpi seaipaxîrinî.’ seararîjîni. Ayí ripî nánîrinî. Nionî pîni nîseawiárîmî mupa nerínáyî, arîrá seainîomî —Kwíyápi nánî rarîjîni. Omî murowárenapîpa epaxîrinî. Nionî nurínáyî, omî soyîné tfámîni urowárenapîmífa enjagi nánî rarîjîni.

8 Kwíyápi nîbîrfáná áamá xwáfá tfýo dánjîyî re yaiwîríxîni, ‘Nene “fwîpi, ayí apîrfani?” moarîjwápi tîni “Wé rónînjîpi, ayí apîrfani?” moarîjwápi tîni “Gorîxo á máyo xwíyáfá numeáriní e wináfárinî?” moarîjwápi tîni apiaú apî xenjwîni moarîjwárfani?’ yaiwîríxîni wíwapîyinífarîni.

9 Ayí nionî diñjî mînikwîropa yarînjagífa nánî kwíyápi ‘fwîpi, ayí apîrfani?’ oyaiwîpoyîni wíwapîyirî

10 nionî ápo tînjî e nánî yíaná o nînimîmîmîmáná soyîné sîni sîjwáf ámî wí mînanáfá enjagi nánî kwíyápi ‘Wé rónînjîpi, ayí apîrfani?’ enî oyaiwîpoyîni wíwapîyirî

11 Gorîxo obo, áamá xwáfá tfýo menjweanîomî rîxa xwíyáfá umeárinjî enjagi nánî kwíyápi ‘Gorîxo xwíyáfá numeáriní e wináfárinî.’ enî oyaiwîpoyîni wíwapîyirî enífarîni.” urîjîinigîni.

12 Ámî re urîjîinigîni, “Nionî xwíyáfá xwapî ámî bî tîni ‘Osearîmîni.’ nimónarînjagi aiwî agwî soyîné aráfá nîpaxî mimónîjî.

13 E nerî aiwî kwíyá amîpî nepaxînjî imónînjîpi nánî rarînjîpi nîbîrfáná Gorîxo nánî nepáni imónînjîpi nîni seaiwapîyinífarîni. Apî xegí diñjî tîni wí mîsearîpa nerî ápomîni aráfá wiarînjîpîni rínífa enjagi nánî amîpî Gorîxo nánî imónînjîpi xîxeni searéwapîyinífarîni. Amîpî ríwíyo imónînfápi nánî enî wáfá searókiamonífarîni.

14 Kwíyápi xwíyáfá nionî rarînjápi wáfá nîsearókiamorî nionî nánî nîsearîrî nánî nionî seáyî e nimîxînfárinî.

15 Ápo nionî íanînjî niepîxfîniasinjî enjagi nánî amîpî nîni oyá imónînjîpi nionîyárinî. Ayíná nionî re searfîni, ‘Kwíyápi nionî rarînjápi aráfá nîni rî wáfá searókiamonífarîni.’ searfîni.” urîjîinigîni.

“Íkîniñjî sipî nîsealísáná yayí seainífarîni.” urînjî nánîrinî.

16 Jisaso ámî re urîjîinigîni, “Nionî bî onîmiápi soyîné tîni nîjweámáná enjáná sîjwáf nanîpîrfîméoî. Soyîné segîpi ámî bî onîmiápi nîjweámáná sîjwáf nanîpîrfîrinî.” urîjî

17 wiepîsarînjîyî wa re rîniñgîawîxîni, “O pí enîpi nánî rífa re áwanjî neararîni, ‘Nionî bî onîmiápi nîjweámáná enjáná sîjwáf nanîpîrfîméoî. Soyîné segîpi ámî bî onîmiápi nîjweámáná sîjwáf nanîpîrfárinî.’ Ripî enî

³³ Soy'né ayá s'wí m'isearó 'O t'nt' ikár'nt'ñwáoner'ant'?' n'iyaiwin'ro kikiá é'rix'x'nt'ri xw'iy'á nion' n'iseara b'ápi sear'ár'nt'. Soy'né xw'á t'yo ñweañáná áma Gor'xo t'nt' xep'xepá rónig'á'y' xean'ñ' saikár'p'í'fá enagi aiwi' nion' ayo r'ixa xop'rár' wía enagi nán' d'ñ' six' nún'ro ñweá'f'x'x'nt'." ur'ñ'ng'nt'.

17

¹⁰ Amipí áamá aí nioniyáyí ayí joxiyá imóniní. Amipí áamá aí joxiyáyí ení ayí nioniyá imóniní. Ayí dñí nñikwíroríñpimí dání áamáyo rénñí uraríñoí, ‘Seáyí e imóníño, ayí oríní.’ uraríñoí.

11 Nioni joxi tfáminí bimi enagi nání xwáyo re bi tñní sñní njeámíméini. E nerí aí áamá rowa sñní xwá tño re njeapírfá enagi nání ápoxini, — Joxi siyikwí miníñj imóniñoxirini. Joxi dixí enj eániñjpi — Enj eániñj joxi neámixowáriñjpi nání rariniñi. Api tñní pírániñj uméirixini. Yawawi nawíni imónigwípa ayí ení axípi nawíni imónipírfá nání pírániñj uméirixiniri rirariñini.

12 Nioni awa tñní emearíá enj sixí eániñj joxi neámixowáriñjpi tñní niméra nñbirí awíniñj numearóa baríá awa wo miyorírinípa nemána aiwí Bíkwoyo dání ríwamiñj eániñjpi xixeni imónini nání awa wonini xewaníño neríñjipimi dání yorírinimíniri yarini.

13 Agwí nioni joxi tññj e nání bimíni. E nerí aí dññj nífá nioni ninariñjpa awa ení bi onímiápi mñwiní xwé wíwiniginiri sñní xwá tño niñwearíá nioni nñra waríñápi rirariñini.” nuriri

14 re uríñinigini, “Nioni áamá ápoxi dññj rikwíroariñjyo xwiýá joxiyápi uríñj enagi nání áamá xwá tño dññjyí ayo sñmí tñní wiaríño. Nioni xwá tño dññjoni mimónípa enápa awa ení xwá tño dññjñj mimóniñagá nání sñmí tñní wiaríño.

15 Awami joxi xwá tño dání owirímeaniri mirirariñini. Sipí wikáraríño xwírfá mñwikixepa ení nání joxi pírániñj méwiniginiri rirariñini.

16 Nioni xwá tño dññjoni mimónípa enápa awa ení xwá tño dññjñj mimónípa enagá nání áamá xwá tño dññjyí tñní axíyí mimóniño.

17 Xwiýá joxiyápi aga nepáni imóniñagí nání áamá rowa joxi simónariñjpi nání xixeni kumixiniñjpi nání xwiýá api nuréwapiyiríñjipimi dání pírániñj imixírixini.

18 Joxi xwáyo nání úwiniginiri nñrowarénapíñjpa xamiñjoni ení awami uowáriñjariñi.

19 Joxi ámayí nání wíwiniginiri nñrowarénapíñjpi tñní xixeni niñwaníñjoni owiimíniri nání okumixinimíni. Áamá rowa ení joxi e érixiniri simónariñjpi nání okumixinípoyniri nání joxi wíwiniginiri nñrowarénapíñjpi tñní xixeni owiimíni.” nuriri

20 re uríñinigini, “Nioni awa nánini rixíñj mirirariñini. Awa uréwapiyíá dññj níkwírófáyí nání ení ápoxini rirariñini.

21 Ayí nñní axíyíñjñj imónipírfá nání yaríñj siariñini. ‘Ápoxi nioni tñní imóniri nioni joxi tñní imóniri egwípa ayí ení yawawi tñní nawíni oimónípoyi.’ nimónariñi. Áamá nñní dññj nñnikwíro ‘Goríxo uowarénapíñjpi weapiñjoríñi?’ niaiwírixiniri ‘Áamá tiyí axíyíñjñj oimónípoyi.’ nimónariñi.

22 Enj sixí eániñj joxi neámixowáriñjpi awa ení yawawi axowawi imónigwípa axowániñj oimónípoyniri nání weámixowáriñjariñi.

23 Awa aga xixeni axowániñj oimónípoyniri nioni awa tñní nawíni imóniri joxi nioni tñní nawíni imóniri enwíni. Áamá nñní re niyaiwiro nñfá imónipírfá nání e imóniñwíni, ‘Goríxo omí uowarénapíñjriñi. Omí dññj sixí uyíñjpa awami ení dññj sixí uyini.’ niyaiwiro nñfá imónipírfá nání e imóniñwíni.” nuriri

24 re uríñinigini, “Ápoxini, áamá joxiyá dññj tñní nixídarígfá rowa nioni xámi joxi tñní niñwearíá níkwíniñj njeaagápa ámi níkwíniñj njeañjána siñwí nanipírfá nání nioni njeámíáé awa ení nioni tñní njeárixiniri nání

²⁶ Joxi imónin̄p̄ nán awam̄ r̄ixa n̄wíwapiyir̄i w̄á urókiamon̄ár̄in̄. D̄in̄ joxi six̄ n̄yar̄in̄pa awa en̄ wín̄yo ax̄p̄ uyip̄r̄a nán̄ ámi bi t̄n̄i wíwapiyim̄in̄. Nion̄ en̄ awa t̄n̄i nawín̄ imón̄im̄a nán̄ ámi bi t̄n̄i wíwapiyim̄in̄.” ur̄in̄niḡin̄.

¹³ xámi Anaso tñj e nání níméra ugíawixini. Anasomi xíneagwo Kaia-pasorini. Xwiogwí omi o apaxípanini ímónigíáwa seáyí e wimóninorini.

14 Xámi xegí Judayo re uríño, ayí oríni, “ ‘Negí áamá níní pepírixíní ayí ríníñí meaaní éfápi nání áamá ná woní ríníñí apí nímearí niperínáyí, ananíríní.’ nimónaríní.” uríñoríní.

Pitao “Oyá niepísaríñí wonímaní.” ríñí náníríní.

15 Omí xíneagwo, Anasoyí ríníño tñí e nání Jisasomí níméra waríná Saimoní Pitao tñí wiepísaríñíyí ámi wo tñí awaú Jisasomí ríwíyo níxída nuri apaxípáníñí imónígíáwami seáyí e wimóníño yá aní tñí e níréómáná wiepísaríñí wíomí apaxípáníñí imónígíáwami seáyí e wimóníño símímaníyí oyá níjía enagí nání o Jisaso tñí aní ákíñáyo íníní nípáwiri

16 Pitao síní bíaríwámíní íwí e ronagí nání nuri apíxí ákíñá íwíyímí awí roarínímí Pitao nání nurímo nípeyearí níwirímeámí íwiaparíná

17 apíxí ákíñá íwíyímí awí roaríní Pitaomí re uríñínigíní, “Joxí ení áamá royá wiepísaríñí woxí meníraní?” uríagí o “Nionímaní.” nurímaní nípáwiri

18 xínáíwáníñí nimóníro omíñí yarígíáyí tñí aní rídíyowá yarígíwámí awí mearoarígíáwa tñí e nírówapíro imíñí raríñagí nání ríá níkeámáná ríá imónaríná Pitao ení ríá oimónímíní anwí e nuri awa tñí nawíní nírorí ríá imónaríñagíní.

Anaso Jisasomí yaríñí níwia urí náníríní.

19 Apaxípáníñí imónígíáwami seáyí e wimóníño Jisasoyá wiepísaríñíyí nání yaríñí wirí xwíyíá ámayó uréwapíyaríñípi nání yaríñí wirí éagí

20 Jisaso re uríñínigíní, “Nioní áamá níyoní síjáníje dání uréwapíyaríñáríní. Nioní gíní gíná nuréwapíyiríná rotú aníyo dáníraní, aní rídíyowá yarígíwámí dáníraní, sa negí Judayí awí éanarígíe dání uréwapíyaríñá enagí nání

21 joxí pí nání nioní yaríñí níaríñíní. Nioní xwíyíá uraríná aríá níarígíáyo yaríñí wí. Pí pí uraríñápi nání ayí ananí níjíáríní.” uráná

22 aní rídíyowá yarígíwámí awí mearoarígíáyí wo anwí e é nírómáná Jisasomí wé tñí nupíkákwirí re uríñínigíní, “Apaxípáníñí imónígíáwami seáyí e wimóníño e nurírná ‘Apání uraríñíní.’ rísímónaríní?” uríagí

23 Jisaso re uríñínigíní, “Nioní xerjwíní nírrí sípíní rarínáyí, xerjwí ríápi nání áwaní neareí. Nioní naní rarínáyí, pí nání iwaní neaaríñíní?” uríagí

24 Anaso Jisaso síní gwí jíníñáná apaxípáníñí imónígíáwami seáyí e wimóníñí ámi wo, Kaiapasoyí ríníño tñí e nání wiowaríñínigíní.

Pitao “Oyá niepísaríñí wonímaní.” ámi uríñí náníríní.

25 Saimoní Pitao ríá íkeaáríníje é nírómáná ríá imónaríná e rówapígíáyí wí re urígíawixíní, “Joxí ení xegí wiepísaríñíyí woxí meníraní?” uríagí aí o “Oweoi.” nurírní “Nioní ení wonímaní.” uríagí

26 Apaxípáníñí imónígíáwami seáyí e wimóníño yá xínáíwáníñí nimóníro omíñí wíarígíáyí wo —O Pitao aríá mñí wirípíeanomí xexírnímeá woríní. O ení Pitaomí re uríñínigíní, “Nioní ojíkwíyo Jisaso tñí nawíní ronagí síñwí raníáoxí meníraní?” uríagí

27 Pitao ámi “Oweoi.” uráná re eníñíní. Karíkarí ríaiwá ríñínigíní.

Jisasomí Pairato tñí e nání wiowarígíá náníríní.

28 Wíá móníñmí Kaiapaso tñí e dání émayí gapímanowayá anjwámí nání Jisasomí níméra nuro aiwí Judayí ámináowa none nípáwiríñípímí dání xwírá íkíxenáná aiwá Aníñajo Neamúroagoí ríníñíyí nání mínípaxí imónanígíní mípáwí yaríñagí

²⁹ gapimanaf piriimiá imóninjo —O émayf wo xegf yof Pairatoyf rininorini. O awa tñf e nánf nfiwapiři re uriniginini, “Omí pí xwiyáf nánf xwiyáf mearanıro nımeámı barınjoı?” urıagı

³⁰ awa re urıgıawixini, “Ámá ro fwı miyarınjo enánáyf, joxı tfe nánf nımeámı banırı éwamanı.” urıagıa

³¹ Pairato re uriniginini, “Sewanıjoyıne nımeámı nuro segf ıwı ikaxı rarınıpi tñf xıxenı xwiyáf umearıpoyı.” urıagı Judayowa re urıgıawixini, “Émáoyıne fwı yarıgıáyo opıkıpoyınırı sııwı neanrıgıámanı.” urıgıawixini.

³² Xwiyáf Jisaso xámı re urınıpi, “Nionı nınıpkırıná e nıniro nıpkırırıarını.” urınıpi xıxenı imónini nánf Judayowa Pairatomı xwiyáf e urıgıawixini.

³³ Pairato ámi gapımanowa wıgı anıf iwámı nıpáwımáná “Jisaso obını.” nırırı re uriniginini, “Joxı mıxf ináyf Judayıáoxtıranı?” urıagı

³⁴ Jisaso re uriniginini, “Dıxf dınıf tñf rinırarınini? Wa rırıagıa rinırarınini?” urıagı

³⁵ Pairato re uriniginini, “Nionı dıxf Judayf wonıranı? Dıxf gwı axırı imónıgıáyf tñf apaxıpánııf imónıgıá xwéowa tñf joxı nırımeámı nıbıro nionı tñf re rıwááoı. Joxı pí éagı nımeámı rıbáoı?” urıagı

³⁶ Jisaso re uriniginini, “Ámá mıxf ináyf nimónıro xwıá tıyo meıweaarıgıáyf yapı mimónınini. Nionı xwıá tıyo dınıyf mıxf ináyf imónıwınıgınırı mınırıpeagıa enagı nánf xwıá tıyo meıweaarıgıáyınııf mimónınini. Mıxf ináyf xwıá tıyo dınıf wonı nimónı rı sııwııyf, gı Judayowa íá mınıxırıpa oépoyınırı gı sımınıf nınarıgıáyf mıxf nıwiıpaxırını. E nırırırı aı mıxf ináyf nionı imónınıapı xwıá tıyo dınıfmanı.” urıagı

³⁷ Pairato re uriniginini, “Ayınánı ‘Joxı mıxf ináyf woxırını.’ nimónarını.” urıagı Jisaso re uriniginini, “‘Mıxf ináyoxırını.’ joxı xıxenı nırarınini. Nionı nepaxınıf imónınıpi ámayı áwanıf urımıgınırı gı ókı nıxırırı xwıá tıyo nánf bı rı enárını. Ámá nepaxınıf imónınıpi xıdarıgıá gıyf gıyf nánf nionı arıá nıarıgıárını.” urıagı

³⁸ Pairato re uriniginini, “Nepaxınıf imónınıpi pırını?” uriniginini.

Pairato “Ananı yekwıroárfıpoyı.” rınıf nánırını.

E nurımo Judayf nñf tñf e nánf nıpeyearı re uriniginini, “O xwıyáf meárinıpaxı bı rarınagı arıa mıwını.

³⁹ E nerı aı xwiogwı ayf ayo sıá Anınajo Neamúroagoı rarıgıáyı nánf aıwá imıxarıná ámá gwı ıweanıf wo seawarıarınıarını. ‘Judayeneyá mıxf ináyf imónınjo oneawárinı.’ rıseaimónarını?” urıagı

⁴⁰ ayf xwamıánf nıwiéra nuro “Omı mıneawáripanı. Barabasomı —O ámayá amıpi pkıoráparınıf worını. Omı neawárinı.” nura ugıawixini.

19

¹ Ayf Pairatomı e urarınagıa nánf porısowa Jisasomı nımeámı nuro sıkwıa nearo ragı pırıf nuyıkıárımáná

² ópiyá enınınıf imónınıf wırıf nıkfııymáná mıxf ináyf amınanwınınıf imónınıf mınıyo dıkınarıgıápa mınıyo udıkıárıro rapırıpı ayıf rınıf mıxf ináyf yınarıgıá wú nımearo omı uyırıro nıyárımáná

³ xfo tñf e aṇw e uro “Ámínáoxíní, Judayíyá mîx ínáyoxtíní.” urîro wé upîkákwirowi nîyayimáná enjáná

⁴ Pairato ámi nîpeyearî re urîñîñigíní, “Arfá nîpoyî. ‘Xwîyíyá meárîñîpaxî bî mîrarîñagî arfá nîwîrî nîmeámî rîwîaparîñî?’ onîaiwîpoyîñîrî nîmeámî fîwîaparîñîñî.” nurîrî

⁵ Jisaso, ôpiyá enjîñîñî imónîñîrî udîkiáriro rapîrapî ayíyá rîñú uyîrîro éfo fîwîapáná Pairato áamá e awî neaárîmáná rogíyáyo re urîñîñigíní, “Ámá royoî. Sîñwî wîñîpoyî.” urîagî

⁶ Apaxîpánîñî imónîgíyá xwéowa tñnî aṇî ridîyowá yarîgîwámî awî mearoarîgíyáwa tñnî omî sîñwî nîwîñîróná xwamiánî nîwîro “Íkíyáyo yekwîroárîpoyî. Íkíyáyo yekwîroárîpoyî.” urîagíyá Pairato re urîñîñigíní, “Nîonî o xwîyíyá meárîñîpaxî bî mîrarîñagî arfá nîwîrî nánî sewanîñoyîné nîmeáa nuro yekwîroárîpoyî.” urîagî

⁷ Judayowa re urîgíawîxínî, “O nánî negî ṇwî ikaxî eánîñîyó dánî bî rîñîñî. Ayo dánî ‘Xe sîñî ounî.’ rîpaxî mimónîñî. O ‘Nîaiwî Gorîxoyáonîrîñî.’ rîñîñî enagî nánî xe sîñî ounîrî sîñwî wîñîpaxî menîñî. Xe pîkoî.” urîagíyá

⁸ Pairato xwîyíyá apî arfá nîwîrîñá wáyî ámi bî tñnî nîwîñîrî

⁹ ámi gapîmanowayá aṇîwámî nîpáwîrî Jisasomî yarîñî re wîñîñigíní, “Joxî gîmî dāñoxîrîñî?” urîagî aí Jisaso xwîyíyá bî murîñîñigíní.

¹⁰ Xwîyíyá bî murarîñagî nîwîñîrî nánî re urîñîñigíní, “Joxî xwîyíyá bî mîñîrîrîrîyarîñîñî? ‘O íkíyáyo nîyekwîroárîrî níkwewárîrî mepa epaxorîñî.’ rîñîaiwîarîñîñî? Gí dîñî tñnî nîrîyekwîroárîrîñá nîrîyekwîroárîpaxîrîñî. Nîrîwárîrîñá nîrîwárîpaxîrîñî.” urîagî

¹¹ Jisaso re urîñîñigíní, “Eramî ṇweaño apî xe oimónîrî sîñwî mîranîpa nerî sîñwîrîyî, joxîyá dîñî tñnî wî e rîpaxî imónîmîñîrî éfîmanî. Ayîñánî sîpî joxî nîrîpî xwé nerî aîwî nîonî joxî tîe nánî nîwîowárîoyápi aga seáyî e imónîñî.” urîagî

¹² Pairato arfá e nîwîrî nánî omî wárîmîñîrî éfyî Judayî xwamiánî nîwîayîro re urîgíawîxínî, “Joxî áamá romî níkwearî nîwárîrîñáyî, émayîñéyá mîxî ináyî Sísao tñnî níkwîmîxîñîrî emearîñî woxî mimónîñîñî. Ámá go go xewanîño nánî ‘Mîxî ináyonîrîñî.’ nîrîñîrîñáyî, Sísao mîmówárîmîñîrî yarîñî enagî nánî rarîñîñî.” urarîñagíyá

¹³ Pairato xwîyíyá apî arfá e nîwîrî nánî Jisasomî nîmeámî wáf e nîpeyearî sîñá tñnî wáf imîxîñîñe —Ayî Xîbîruyî pîné tñnî Gabataî rîñîñerîñî. E íkwîañwî xwîrîxî numerîñá éfî ṇweaarîgíyáñamî éfî nîṇwearî

¹⁴ —Síá ayî Judayî Anjîñajo Múronjîyî nánî aîwá imîxárarîgíyîrîñî. Ayîmî sogwî rîxa áwîñîmî ṇweámîñîrî enjáná Pairato re urîñîñigíní, “Sîñwî wîñîpoyî. Segî mîxî ináyo rîworîñî.” urîagî

¹⁵ Judayî xwamiánî re wigíawîxínî “Xe nîmeáa xe nîmeáa oúpoyî. Nîmeáa nuro íkíyáyo yekwîroárîpoyî.” urarîñagíyá Pairato re urîñîñigíní, “Segî mîxî ináyo ‘Íkíyáyo oyekwîroárîñî.’ rîseaimónarîñî?” urîagî apaxîpánîñî imónîgíyá xwéowa re urîgíawîxínî, “Negî mîxî ináyî ámi wo menîñî. Émayîñéyá mîxî ináyî Sísao enî negorîñî.” urîagíyá

¹⁶ Pairato Jisasomî oyekwîroárîpoyîñîrî porisowamî tñnî wîowárîñîñigínî.

Jisasomî yekwîroárîgíyá nánîrîñî.

¹⁷ Jisasomi anj apimi dani nimera nurona xewanjo ikfa yoxafpa xwanw nikwonimi nuri wi e xwfa yo bi Minj Gixwea rinihe —Xibiruy pine Gorigotai rinijerini. E niremoro

¹⁸ e Jisasomi yekwiroarigawixini. Niyekwiroarirona Jisaso awini e enana ama wau eni midimidani yekwiroarigawixini.

¹⁹ Pairato rfamini bi re niriri neari yoxafpami seayi e praujinigini, “Nasareti dani Jisaso, Juday mix inayorini.” rfamini e neari prauagi

²⁰ Jisasomi yekwiroarfe anj apimi na jami mimonijagi nani Juday obax nipuronan rfamini —Api nearina Xibiruy pine tni eari Romiy pine tni eari Grikiy pine tni eari enjpirini. Api fa roarinjagfa nani

²¹ Apaxipanini imonigfa seayi e imonigfawa Pairatomi re urigawixini, “Joxi rfamini re niriri meapani, ‘Juday mix inayorini.’ niriri meapani. Sa re niriri eai, ‘Xewanjo “Juday mix inayorini.” rinihorini.’ niriri eai.” uragfa ai

²² Pairato re urjinigini, “Nioni eafi xe oeanini.” urjinigini.

²³ Porisowa Jisasomi rixa niyekwiroarimanana rapirapi amipi o yinijipi yanj numero biaú biaú nitiro nowani xixeni nimearo ai xeg sorfa gw bi mikiweniju —U nimixirina axuni imixarigirini.

²⁴ U nani re rinigawixini, “None maxepa oyaneyi. Awini e nitimana go go meanirfeninjorini saru oyaneyi.” rinigawixini. Bikwyo xwiyfa niriniri eanij rpi, “Rapirapi nioni seayi e yinarinayi yanj nintiro gi sorfa meapiri nani go go meanirfeninjorini saru egawixini.”

²⁵ niriniri eanijpi xixeni imonini nani porisowa e egawixini.

Jisasomi xinai tni xinimai tni Kiriopasomi xiepi Mariai tni Magidara dani Mariai tni iwa ikfa yoxaf Jisasomi yekwiroarinjipami anwi e ronana

²⁶ Jisaso xeg xinai e rojagi niwiniri wiepisarinj xfo dñj sixf uyino eni anwi e rojagi niwiniri xinai re urjinigini, “Ineyi, dixf iwo iworini.” nirimana

²⁷ wiepisarinjomi re urjinigini, “Dixf rinai iyirini.” urfagi wiepisarinjo sfa ayimi dani xeg anjyo nani piraninj numera unjigini.

Jisaso penj nanirini.

²⁸ E nurarimo nijfa re nimonirina “Xano e ewiniginiri nirinjpi rixa nipini yarini.” nijfa e nimonirina Bikwyo xfo nani niriniri eanij nipini xixeni oimoniri re rinigini, “Iniigfa nani ninarini.” rana

²⁹ sixf waini mixf yarinjpi magw inij wá wenagi nani wa irikwi bi nimearo iniigf waini apimi igfa neamanana xisopiyi rininj wegwaninj imonijwami nikiroarimanana xeg manj tñj e wimixfagi

³⁰ Jisaso waini mixf yarinjpi ninimana “Rixa pixwinigo.” niriri minj warf nintiri dñj niyamiga unjigini.

Porisowa Jisasomi miwyo ayijw ikrogfa nanirini.

³¹ Sfa Jisasomi yekwiroarigfayi —Ayi anjnajo Judayo muronj nani aiwa amipi piraninj nimixiro tarigayirini. Ayi rixa sfa orana Sabarfa aga seayi e imonijyi nimoniri enagi nani porisowa Jisasomi tni awaumi tni awi menjweanana sabarfa imoniginiri Juday aminaoowa nuro Pairatomi re urigawixini, “Apaxi me dñj smigwfa niyiniri opépoyiniri sikwyo enj pir jeapoyi. Nipeana wigf warapi oyoaneyiniri enj pir jeapoyi.” uragfa

³² porisowa nuro midimidáni yekwiroárigíwaúmi síkwíyo pírí nįearo aí

³³ Jisasó yekwiroárinįje wenįf éfáyf wínigfawixiní. O rixa nįpéagí nįwínro nánį xegf síkwí pírí nįjeapa nero aí

³⁴ porisf wo wákwríxá tńń ayįńwf ikíróaná axíná inigf tńń ragf tńń fwiapńiniginí.

³⁵ Ámá Porisowa e yaríná sįńwf wınaronáonį áwanf nńríná xixenį aga nepa rįńáriní. Nionį rarıńápi nįjáf xixenį e nimónńrį nánį seyńé “Neparínį.” yaiwiro dįńf ikwíroro éfrixinńrį áwanf seararįńiní.

³⁶ Bįkwíyo re nńrínńrį eánńfpi xixenį imónńńń nánį porisowa omń e wigfawixiní, “Xegf enf bį pírí jeapńrfámanń.”

³⁷ Bįkwíyo ámń bį re nńrínńrį eánńfpi, “Ayńńwf ikíroárigfomń sįńwf wínįpńrfárinń.” rńńńfpi enń xixenį e imónńńiniginí.

Jisasomń xwáfáyo weyárigfá nánńrínń.

³⁸ E nįyárimáná enáná ámá wo —O Arimatia dąńf Josepoyf rńńńńorinń. O Jisasoyf wiepńsarįńfýf wo aí Judayf ámináowamń wáyf nįwirf nánń ínńmń xđdarįńorinń. O Pairato tńńf e nánń nurń “Jisasó pįyo omeámńń.” uráná Pairato xe omeanńrį sįńwf wńńfagi o nurń pįyomń xwáfá weyáriminńrį nánń nńmeámń úáná

³⁹ ámá ámń wo —Xegf yof Nikodimasoyf rńńńńorinń. O xámń árfwiyimń Jisasó tńń xwýfá rńńgńńorinń. O enń nńbńrń ikfá dáf biaú —Bń murfýf rńńńfpi tńń bń earosfýf rńńńfpi tńń apiaúrńń. Apiaú xámń nawńń nńfá megfápiaú xegf sanf 30 kiro imónńńpńrńń. Apń tńń pįyomń xópé oemńńrń nńmeámń nńbńrń

⁴⁰ awaú pįyomń nńmearı Judayf wigf ámá pįyf nńńríná yarįgřapa rapńrapfýo rfgwńrfgwf nńroríná ikfá dáf dńńf nanf earńńfpi tńń xópé nńyárimáná

⁴¹ nńmeámń omńf anwf e inńńfpmń nánń —Omńf apń Jisasomń yekwiroárfé dánń anwf e enfńpńrńń. Sńjáf óf sńń ámá mńtarįgřáyf tńńfńrńń. Omńf apimń nánń nńmeáa nuri

⁴² sfáf ayf Sabarfáf nánń Judayf amńpń pńránńf nimxıro tarįgřáyf imónńńagń nánń sfńjáf óf anwf e inńfýmń nánń nńmeámń nuri e tįgřisixinń.

20

Jisasó wiápńńmeanf nánńrínń.

¹ Sadéyo wfáf monńńfńmń sńń sfáf yinńńáná Magđdara dąńf Mariaf sfńjáf ófýmń Jisasó weńe nánń nurń wenńf éfýf wínńńiniginń. Sńjáf xwé ófýmń éf rárarńńńo sńń mńpńrónf rixa wń e weńagf nńwńńmń

² anńńń nuri Saimonń Pitaomń tńń wiepńsńńf wfo, xfo dńńf sįxf uyįńomń tńń nńwńmearı re urńńiniginń, “Ámináomń rixa nexwearo gńmń rfáf táfawixinń? Newané majfárinń.” urfagi

³ Pitao tńń wiepńsńńf wfo tńń anf e pńń nńwńárimń xwárpáyo nánń nuri

⁴ anńńńń nuri wfo Pitaomń nńmúrńrń xwárpáyo xámń nńrémńrń

⁵ nńrfkwńńrń ínńmń wenńf yánfýf wínńńiniginń. Rapńrapf Jisasomń xopıxopf rónńńńń weńagf nńwńńrń aıwf ínńmń mńpáwń wenńf yaríná

⁶ Saimonń Pitao enń rfwfýo nńbńrń bńarńwámńń éf nńrómáná wenńf mé xwárpáyo ínńmń nńpáwńrń wenńf éfýf wínńńiniginń. Rapńrapf xopıxopf rónńńńń weńagf nńwńńrń

7 rapirapí mɪnɪfyo xopixopí rogííú wíú tɪnɪ nawíni mɪwé xegí wí e nɪkíróniri wenagi winaríná

8 wiepisinɪ wíó, xámi xwáripáyo rémóó eni nɪpáwiri rapirapí e imónɪngagi nɪwinɪri “Neparɪnɪ.” nɪyaiwirɪ dɪnɪ wɪkwíronɪnigini.

9 Íná awaú Bɪkwíyo Jisaso ámi xwáripáyo dánɪ nɪwiápɪnɪmeanfápi náni nɪrinɪri eánɪfpɪ náni sínɪ pírániɪnɪ dɪnɪ mɪmopa neri majfá neri náni

10 ámi egí aɲɪ e náni ugísisixini.

Magídara dánɪ Mariaí Jisasomɪ sɪɲwɪ winɪnɪnɪ.

11 Mariaí xwáripá tɪnɪ e aɲwi e nɪrómáná ɲwɪ nearɪ e neríná xwáripáyo ínɪmɪ nɪrkwíniri wenɪnɪ yánfɪyɪ winɪnɪnigini.

12 Jisaso tigfɛ aɲɪnájɪ waú rapirapí apfá wenɪ nɪyínɪmáná wíó mɪnɪ tigfámɪni ɲwearɪ wíó sɪkwí tigfámɪni ɲwearɪ enagí wináná

13 awaú Mariaími re urígísisixini, “Ineyɪ, jíxɪ pí náni ɲwɪ eaarɪnɪnɪ?” urfagí í re urɪnɪnigini, “Gí Ámínáo nexwearɪ tɛe náni níunɪ majfá enagɪ náni ɲwɪ eaarɪnɪnɪ.” nurɪmáná

14 nɪkɪnɪmóniri wenɪnɪ éyɪfɪ winɪnɪnigini. Jisaso daiwo ronagi nɪwinɪri aɪwɪ mí mɪwómɪxɪnɪnigini.

15 Mí mɪwómɪxɪfagi Jisaso re urɪnɪnigini, “Ineyɪ, pí náni jíxɪ ɲwɪ eaarɪnɪnɪ? Go náni páfá yarɪnɪnɪ?” urfagɪ Mariaí omɪnɪ xiáwo nɪrarɪnɪri re urɪnɪnigini, “Ápoxɪni, joxɪ píyomɪ nɪmeámɪ nuri wí e tɪírá oenwɪrɪyɪ áwanɪ nɪreɪ. Níunɪ nuri nɪmearɪ nɪmeámɪ umfɪnɪ.” urfagɪ

16 Jisaso “Mariaíxɪni!” urfagɪ í nɪkɪnɪmóniri Xibɪruyɪ píné tɪnɪ Rabonaiyɪ —Apɪ “Nearéwapɪyarɪnoxɪnɪ.” nɪrɪríná rarígáfápirɪnɪ. E urfagɪ

17 Jisaso re urɪnɪnigini, “Nionɪ sínɪ gí ápo tɛe náni mɪpeyíá enagɪ náni jíxɪ fáfá mɪnɪxepanɪ. Jíxɪ nuri ámá nionɪ gí nɪrɪxɪmeá imónígfáyo re ureɪ, ‘O re rɪɲoɪ, ‘Nionɪ gí ápo Gorixó tɛe náni peyarɪnɪnɪ. O seyíné enɪ segí ápo Gorixorɪnɪ.’ rɪɲoɪ.’ urémeaɪ.” urfagɪ

18 Magídara dánɪ Mariaí nuri xegí wiepisinɪfyo áwanɪ re urémeanɪnigini, “Níini Ámínáomɪ rɪxa sɪɲwɪ winɪnɪnɪ. Xíó nɪrɪfɪpɪ, ayɪ apɪrɪnɪ. Ayɪ apɪrɪnɪ.” nura unɪnigini.

Xegí wiepisinɪowa xíomɪ sɪɲwɪ winígíá nánɪrɪnɪ.

19 Sadéyo sfá axíyimi sfápi tɪnɪ wiepisinɪowa Judayɪ ámínáowa náni wáyɪ nero náni aɲɪ wigɪ ɲweagíwámɪ ówanɪ xáíwɪ nɪyárimáná ɲweanáná re enɪnigini. Jisaso awamɪ áwinɪ e nɪrónapɪri re urɪnɪnigini, “ ‘Gorixoyá dɪnɪ tɪnɪ nɪwayíróniro onɲéapoyɪ.’ nimónarɪnɪ.” nurɪmáná re enɪnigini.

20 Wé nɪrfɪ ogíúkaú síwá wirɪ miwɪ wákwarɪxá tɪnɪ ikɪrogáfáyɪ síwá wirɪ éagɪ wiepisinɪowa Jisaso ámi sɪnɪ enagɪ sɪɲwɪ nɪwinɪro náni dɪnɪ nífá winaríná

21 ámi re urɪnɪnigini, “ ‘Soyíné Gorixoyá dɪnɪ tɪnɪ nɪwayíróniro onɲéapoyɪ.’ nimónarɪnɪ. Ápo nionɪ xwáfá tɛyo nɪrowárenapɪɲpá nionɪ enɪ soyíné searowárenɪnɪ.” nurɪmáná

22 awamɪ pírámfɪ ímɪmfɪ nɪwiowárirɪ re urɪnɪnigini, “Kwíyɪ Gorixoyápi numímɪnɪro apɪ tɪnɪ nawíni eméfrɪxɪnɪ.

23 Soyíné ámá fɪwɪ yarígáfápi yokwarɪmfɪ nerínáyɪ, ayɪ Gorixó enɪ yokwarɪmfɪ wiárinɪ. Soyíné yokwarɪmfɪ mɪwiipa nerínáyɪ, ayɪ Gorixó enɪ yokwarɪmfɪ mɪwiárinɪnɪ.” urɪnɪnigini.

Tomaso Jisasomɪ sɪɲwɪ winɪnɪnɪ.

24 Wiepɛsɪŋowa wo, Tomaso —O wiepɛsɪŋ wé wúkaú sɪkwɛ wau imónɪgɛ́áwa worɪnɪ. Xegɛ yof ámi bɪ Didimasorɪnɪ. O mɪŋweanáná wá Jisaso wiwanɪŋowamɪnɪ wímeáf enagɪ nánɪ

25 Tomasomɪ re urɪgɛ́awixɪnɪ, “None Ámɪnáomɪ rɪxa sɪŋwɛ wɪnɪwɪnɪ.” urɛ́agɛ́a aí o re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Nionɪ wéyo nɪrf ogɛ́ayaú mɪwɪnɪpa erɪ nɪrf ogɛ́ayaúmi wé mɪwɪxɪmopa erɪ mɪwɛ wákwrɪxá tɛ́nɪ ikɪrogɛ́ayimɪ gɛ́ wé mɪwɪxɪmopa erɪ nerɛ́náyɛ́, dɪŋɛ́ wí ‘Nepa orɪnɪ.’ nɪyaiwirɪ wɪkwɛ́rómɛ́nɪ.” urɪŋɪnɪgɪnɪ.

26 Sɛ́á wé wúmi dánɛ́ wau wo nórɪmáná enáná ámi xegɛ́ wiepɛsɪŋowa anɛ́yo ínɪmɪ ŋweanáná Tomaso enɪ wá tɛ́nɪ nerɪmeánɪro ŋweanáná Jisaso anɛ́ ówanɛ́ nɪyáɪnɪŋagɛ́ aɪwɪ awamɪ áwɪnɪ e nɪrónapɪmáná re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “‘Gorɪxoyá dɪŋɛ́ tɛ́nɪ nɪwayɪrónɪro onweápoɪ.’ nɪmónarɪnɪ.” nurɪmáná

27 Tomasomɪ re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Dɪxɛ́ wé sɛ́mɛ́ re nɪnimɪxénapɪrɪ gɛ́ wéyo sɪŋwɛ́ naneɪ. Dɪxɛ́ wé re nɪnimɪxénapɪrɪ gɛ́ mɪwɛyo nɪwɪxɪmoɪ. Sɪnɪ dɪŋɛ́ mɪnɪkwɛ́ró mepanɪ. Aga dɪŋɛ́ nɪkwɛ́roɪ.” urɛ́agɛ́

28 Tomaso re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Joxɛ́ gɛ́ Ámɪnáoxɪrɪnɪ. Gɛ́ Nwɛ́áoxɪrɪnɪ.” urɛ́agɛ́

29 Jisaso re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Joxɛ́ sɪŋwɛ́ nɪnanɪrɪ nánɪ rɪxa ‘Neparɪnɪ.’ nɪyaiwirɪ dɪŋɛ́ rɪnɪkwɛ́rónɪ? Ámá nionɪ sɪŋwɛ́ mɪnanɪpa nero aí ‘Neparɪnɪ.’ nɪyaiwiro dɪŋɛ́ nɪkwɛ́rófáyɛ́ yayɛ́ wɪnɪŋɛ́yɛ́rɪnɪ.” urɪŋɪnɪgɪnɪ.

“Bɪkwɛ́ rɪpɪ ámáyɛ́ dɪŋɛ́ wɪkwɛ́rófɪxɪnɪrɪ eánɪnɪ.” urɪŋɛ́ nánɪrɪnɪ.

30 Jisaso emɪmɪ ámi ayá wí wiepɛsɪŋowa sɪŋwɛ́ anɪgɛ́e dánɪ enɛ́ aí apɪ nánɪ bɪkwɛ́ rɪpɪmɪ rɛ́wamɪŋɛ́ bɪ meánɪnɪ.

31 E nerɪ aí seyɛ́né Jisasomɪ dɪŋɛ́ wɪkwɛ́ro ro “O Kɪraiso, áamá yeáyɛ́ neayimɪxemeanɛ́a nánɪ Gorɪxoyá dɪŋɛ́ tɛ́nɪ arɛ́owayá xwɛ́á pɪaxɛ́yo dánɪ iwɪaronɛ́oyɛ́ rarɪŋwáorɛ́anɪ?” wɪaiwiro “Gorɪxoyá xewaxorɛ́anɪ?” wɪaiwiro éfɪxɪnɪrɪ rɛ́wamɪŋɛ́ rɪpɪ nɪrɪnɪrɪ eánɪnɪ. Omɪ dɪŋɛ́ nɪwɪkwɛ́rorɪŋɛ́pɪmɪ dánɪ dɪŋɛ́ nɪyɪmɪŋɛ́ imónɪŋɛ́pɪ tɛ́gɛ́áyɛ́ imónɪfɪxɪnɪrɪ nɪrɪnɪrɪ eánɪnɪ.

21

Wiepɛsɪŋ wé wúmi dánɛ́ wau ámi Jisasomɪ sɪŋwɛ́ wɪnɪgɛ́áa nánɪrɪnɪ.

1 Jisaso e néisáná xegɛ́ wiepɛsɪŋowamɪ ipɪ Taibɪriasɪyɛ́ rɪnɪŋɛ́wá —Xegɛ́ yof bɪ Garɪrɪyɛ́ rɪnɪŋɛ́wáɪnɪ. Awá rɛ́wonɛ́ ámi sɪŋánɪ sɪwá nɪwɪnɪrɛ́ná rɪpɪ enɪnɪgɪnɪ.

2 Saimonɪ Pitao tɛ́nɪ Tomaso, Didimasoyɛ́ rɪnɪŋo tɛ́nɪ Garɪrɪ pɪropenɪsɛ́yo anɛ́ yof Kena dánɛ́ Nataniero tɛ́nɪ Sebediomɪ xewaxowau tɛ́nɪ wiepɛsɪŋ ámi wau tɛ́nɪ awa nerɪmeánɪro nawɪnɪ nɪŋwearoná

3 Saimonɪ Pitao re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Nionɪ ubenɛ́ ipɪyo mamówárɪmɪ umɛ́nɪ.” urɛ́agɛ́ awa re urɪgɛ́awixɪnɪ, “None enɪ joxɛ́ tɛ́nɪ wanɛ́wɪnɪ.” nurɪro nɪpeyearo ewéyo nɪpɪxemoánɪro sɛ́á ayimɪ árɛ́wɪyɪmɪ peyɛ́ nánɪ néra nuro aɪwɪ sɪmɪ egɛ́awixɪnɪ.

4 Rɪxa sogwɛ́ xemónapɪmɪnɪrɪ yarɪŋɛ́ tɛ́nɪ Jisaso nɪbɪrɪ ipɪ imanɛ́pá tɛ́nɪ ronagɛ́ aɪwɛ́ xegɛ́ wiepɛsɪŋowa omɪ mí mɪwómɪxɛ́ éagɛ́a

5 Jisaso re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Nɪaɪwɛ́yɛ́né, segɛ́ ubenɛ́ mamówárarɪgɛ́áyo peyɛ́ áa mɪnɪnɪpa reŋoɪ?” uráná awa “Oweoi.” urɛ́agɛ́a

6 o re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Ubenɛ́ ewé námɪnɪ mamówáráná peyɛ́ bɪ mɪnɪnɪŋoɪ.” urɛ́agɛ́ o rɛ́pɪ tɛ́nɪ xɪxenɛ́ yarɛ́ná re enɪnɪgɪnɪ. Peyɛ́ xwé obaxɛ́ ayá wí mɪnɪfagɛ́ nánɪ mɪmɪxeapaxɛ́ wimónɪŋɪnɪgɪnɪ.

7 M̄m̄ixēapax̄ wimón̄aḡi wiep̄sin̄j̄ Jisas̄o d̄iñ̄j̄ s̄ix̄f̄ uyiño Pitaom̄i re ur̄iñ̄iniḡin̄i, “E near̄io neḡ Ám̄ináor̄in̄i.” ur̄faḡi Saimon̄i Pitao ar̄fá e n̄wir̄i Jisasom̄i x̄ám̄i owímeám̄in̄r̄i xeḡ rap̄rap̄ seáȳi e yínar̄iñ̄ú —Ú n̄wir̄ár̄imáná yar̄iñ̄úr̄in̄i. Ú n̄mear̄i n̄yín̄imáná ip̄iyo n̄mawir̄i xeamon̄iniḡin̄i.

8 Ip̄iyo n̄mawir̄i xeamóaḡi aí wiep̄sin̄j̄ w̄fá ip̄i imañ̄pá t̄iñ̄j̄ e aṇw̄i e sa 100 mita imón̄iñaḡi n̄án̄i ewép̄ám̄i peȳf uben̄f magw̄f m̄in̄iñ̄ú ú t̄in̄i n̄m̄ixeáa n̄biro

9 imañ̄pám̄i niwiék̄f̄n̄imearo wen̄iñ̄j̄ éfáȳf w̄in̄iḡfawix̄in̄i. Rfá n̄ikeán̄imáná peȳf b̄i r̄ikwam̄iñ̄fyo wer̄i bis̄fker̄fá b̄i en̄i wer̄i en̄aḡi w̄inar̄fná

10 Jisas̄o re ur̄iñ̄iniḡin̄i, “Peȳf soȳfneýá uben̄fyo m̄in̄f̄p̄i b̄i n̄imeám̄i yap̄poȳi.” ur̄faḡi

11 Saimon̄i Pitao ewéyo n̄ip̄xemoán̄r̄i uben̄f peȳf magw̄f m̄in̄iñ̄ú imañ̄pá t̄fē n̄án̄i n̄m̄ixeáa b̄iñ̄iniḡin̄i. Peȳf xwér̄ixan̄i 153 m̄in̄iñaḡi aiw̄i uben̄f ú w̄i mar̄fkin̄iñaḡi w̄in̄iñ̄iniḡin̄i.

12 Jisas̄o re ur̄iñ̄iniḡin̄i, “Soȳfne aṇw̄i e n̄biro aiwá n̄f̄poȳi.” ur̄faḡi xeḡf wiep̄sin̄j̄owa om̄i r̄ixa m̄i n̄iwóm̄ix̄iro “Neḡ Ám̄ináor̄in̄i.” n̄iwiaiwiro n̄án̄i wo yar̄iñ̄j̄ “Gox̄ir̄in̄i?” wipax̄f m̄imón̄iñ̄pa yar̄fná

13 Jisas̄o rfá wear̄iñ̄e aṇw̄i e nuri bis̄fker̄fá n̄mear̄i yan̄j̄ n̄wia nuri peȳf en̄i ax̄f̄p̄i e n̄wia uñ̄iniḡin̄i.

14 Jisas̄o xwár̄ipáyo dán̄i n̄wiáp̄f̄n̄imeámáná wiep̄sin̄j̄owam̄i x̄ám̄i biaú s̄iwá n̄w̄in̄imáná ám̄i s̄iwá win̄iñ̄j̄ b̄i ap̄r̄in̄i.

Pitaom̄i “Nion̄iyáyo pírán̄iñ̄j̄ umé̄r̄ix̄in̄i.” ur̄iñ̄j̄ n̄án̄ir̄in̄i.

15 R̄ixa aiwá n̄n̄im̄i Jisas̄o n̄wiáp̄f̄n̄imear̄i Saimon̄i Pitaom̄i re ur̄iñ̄iniḡin̄i, “Jonom̄i xewaxo Saimonox̄in̄i, jox̄i d̄iñ̄j̄ s̄ix̄f̄ n̄n̄iyir̄fná d̄iñ̄j̄ s̄ix̄f̄ ámá rowa n̄yiḡfáp̄im̄i wiár̄f n̄imúror̄i r̄in̄iyiñ̄in̄i?” ur̄faḡi o re ur̄iñ̄iniḡin̄i, “Oȳi, Ám̄ináox̄in̄i, nion̄i d̄iñ̄j̄ s̄ix̄f̄ r̄is̄in̄áp̄i n̄án̄i jox̄i n̄ij̄fár̄in̄i.” ur̄faḡi o re ur̄iñ̄iniḡin̄i, “Sip̄sip̄f̄ miá n̄imer̄fná aiwá wiar̄iḡfápa jox̄i ámá nion̄i t̄fám̄in̄i b̄fáyo ax̄f̄p̄i ner̄i pírán̄iñ̄j̄ uréwap̄iȳir̄ix̄in̄i.” ur̄iñ̄iniḡin̄i.

16 Jisas̄o ám̄i b̄i nur̄ir̄i re ur̄iñ̄iniḡin̄i, “Jonom̄i xewaxo Saimonox̄in̄i, jox̄i d̄iñ̄j̄ s̄ix̄f̄ r̄in̄iyiñ̄in̄i? M̄in̄iyiñ̄j̄ reñ̄in̄i?” ur̄faḡi o “Oȳi, Ám̄ináox̄in̄i, nion̄i d̄iñ̄j̄ s̄ix̄f̄ r̄is̄in̄áp̄i n̄án̄i jox̄i n̄ij̄fár̄in̄i.” ur̄faḡi Jisas̄o “Ámá sip̄sip̄f̄ aw̄i mearoar̄iḡfápa jox̄i ax̄f̄p̄i ner̄i ámá nion̄i ḡf imón̄iñ̄fyo pírán̄iñ̄j̄ umé̄r̄ix̄in̄i.” ur̄iñ̄iniḡin̄i.

17 Jisas̄o ám̄i b̄i nur̄ir̄i re ur̄iñ̄iniḡin̄i, “Jonom̄i xewaxo Saimonox̄in̄i, jox̄i d̄iñ̄j̄ s̄ix̄f̄ r̄in̄iyiñ̄in̄i? M̄in̄iyiñ̄j̄ reñ̄in̄i?” ur̄faḡi Pitao Jisas̄o r̄ixa biaú b̄i “Jox̄i d̄iñ̄j̄ s̄ix̄f̄ r̄in̄iyiñ̄in̄i?” ur̄f̄p̄i n̄án̄i d̄iñ̄j̄ s̄ip̄i n̄w̄in̄r̄i re ur̄iñ̄iniḡin̄i, “Ám̄ináox̄in̄i, am̄ip̄i n̄n̄i n̄án̄i jox̄i n̄ij̄fox̄ir̄in̄i. Nion̄i d̄iñ̄j̄ s̄ix̄f̄ r̄iyiñ̄áp̄i n̄án̄i en̄i n̄ij̄fox̄ir̄in̄i.” ur̄faḡi Jisas̄o re ur̄iñ̄iniḡin̄i, “Sip̄sip̄f̄ aiwá wiar̄iḡfápa jox̄i en̄i ámá nion̄i n̄ix̄f̄dar̄iḡfáyo ax̄f̄p̄i ner̄i pírán̄iñ̄j̄ uréwap̄iȳir̄ix̄in̄i.

18 Aga nepa r̄irar̄iñ̄in̄i. Jox̄i s̄in̄i íw̄f s̄ik̄iñ̄j̄ ner̄fná j̄iwan̄iñ̄jox̄i arer̄ix̄f̄ n̄yín̄ir̄i d̄ix̄f̄ simón̄f̄m̄in̄i waḡir̄in̄i. E ner̄i aí jox̄i r̄ixa xweyan̄j̄ ner̄fná d̄ix̄f̄ wé wúkaú wim̄ixáná ámá w̄i gw̄f n̄r̄ij̄iro jox̄i “Mupa oem̄in̄i.” yai-wiar̄iñ̄f̄m̄in̄i n̄imeáa rup̄r̄fár̄in̄i.” ur̄iñ̄iniḡin̄i.

19 Wiep̄sin̄j̄owa re oyaiw̄ipoȳin̄r̄i, “Pitao pen̄fáp̄i n̄án̄i rfá nearar̄in̄i? O e ner̄i n̄iper̄iñ̄p̄im̄i dán̄i seáȳi e Gor̄ixo imón̄iñ̄j̄p̄i n̄án̄i s̄iwá neain̄fár̄ian̄i?

Oyi.” oyaiwípoyiniri e uriniginini. E nurimána re uriniginini, “Joxi nixídei.” uriniginini.

Jisaso wiepisiñ xfo diñ six uyijo nani rñpñ nani rñi.

²⁰ Pitao nikinimóniri wiepisiñ Jisaso diñ six uyijo —O xami nerimeánimána aiwápi nñiróna Jisaso tñamin nikinimónauri yariñ re winjorini, “Ámináoxini, miyá rurino gorini?” urinjorini. O awaumi númi barinagñ nñwiniri

²¹ Jisasomi re uriniginini, “Ámináoxini, áma romi eni pí wipírfárfani?” uríagñ

²² Jisaso re uriniginini, “O nioni ámi aññami dani weapimfáiná nani xe ñweáwiniginiri nñimónirínáyí, ayí diñ joxiyá menagñ nani pí nani nñrarinini? Jñwanñoxini sa nixídei.” uriniginini.

²³ Ayinani áma Gorixoyá imónigíáyí ripi rñimegíarini, “Wiepisiñ o wí nñpenfámani.” rñimegíá aiwí Jisaso “Joxi nñperfámani.” wí murí rñpini uriniginini, “O nioni ámi weapimfáiná nani xe ñweáwiniginiri nñimónirínáyí, ayí diñ joxiyá menagñ nani pí nani nñrarinini?” uriniginini.

²⁴ O Jisaso wiepisiñ Pitaomi e urinjorini. O amipí api nani áwanñ nñiri rñwamñ eanjorini. Nene o nani nñjá re imóniñwin, “O áwanñ rñpñ nepáni rñini.” nñjá e imóniñwin.

²⁵ Amipí Jisaso eñ ámi obaxí ayá wí eni eñagñ aiwí nioni re nimónarini, “O eñpñ nñpini nani bñkwíyo rñwamñ píraniñ nearínáyí, xwíá tñyo bñkwí api déropaxíri.” nimónarini.

Wáƒ wurimeiarigáwa egíápi nánirini.

Ríwamínj ɾipí, “Wáƒ wurimeiarigáwa egíápiyí” ɾinínjpi Ruko níriri eanǵpírini. O Jisasoyá wiepisagíyí womani. Judayí ení womani. Émáý dokítá worini. Poro t́nín Sairaso t́nín émáý anǵyo wáƒ nurimeríná wirimeárogílorini. O Tiopiraso amípi wáƒ wurimeiarigáwa Jisaso ríxa anǵnamí nání nǵpeymáná enǵaná egíápi nání nǵjáa oimónirí ríwamínj ɾipí eanǵrini. Ríwamínj nearíná Tiopiraso re oyaiwinirí eanǵnigini, “Iwamíó áamá Jisasoyá síyikí imónigíáý sa Jerusaremi dání nimóníroná ayí Judayíni imónagíá aiwi Goríxo xóyá kwíyípi síxí umímóaná anǵ apimi wáƒ nura neméfasáná e dání wáƒ nura numiro Samariayí anǵyo nura neméfasáná ámi nuro émáý anǵyo ení nura neméfasáná enǵaná émáý obaxí ení Jisasoyá síyikí nimóga nuróná ayá wí nimóga nuro Judayo múrogíawixini.” oyaiwinirí ríwamínj nearí ɾipí ení oyaiwinirí, “Pitaomi t́nín Poromí t́nín ení Goríxo nurípearí enǵ síxí weámíxínjowaúrani?” oyaiwinirí emímí amípi Jisaso enǵpa Pitao xámí néra unǵpi nání níriri earí ámi ríwíyo Poro néra unǵpi nání níriri earí enǵnigini.

1-2 Tiopirasoxini, ríwamínj nioni xámí níriri eanǵpi, ayí Jisaso iwamíó erí wíwapiyirí enǵpi t́nj e dání śá xegí wáƒ wurimeiarigáwami —Awa xó rípeanowariní. Awami Goríxoyá kwíyíyo dání sekaxí nurimáná xó anǵnamí nání peyinǵyi t́nj e nání níriri eanǵrini.

3 O ríninj nímearí nǵperí nǵwíápínimeámáná śá 40 nóra waríná awa “O ámi sínj ríá nǵweani?” oyaiwípoynirí ámi ámi síwá winayirí Goríxo áamá xóyáyí xwioxíyo míméámí nerí umenǵweanǵápi nání uréwapíyirí neríná awa síní ududí mé “Ayí oráni?” nǵyaiwiro nǵwipímónimáná enǵaná re enǵnigini.

4 Awami awí neaárimáná sekaxí re urínjigini, “Ápo ‘Niseaiapímáriní.’ searínjpi —Api, ayí nioni searáná soyíné aríá niarigíápirini. Api síní mǵseaiméapa enǵaná anǵ Jerusaremi t́yo dání nǵwárimí mupa nero api nání wenínj nero nǵweáfríxini.

5 Ayí ɾipí nánirini. Jono wayí nǵseameairíná iniǵ t́nín seameainǵ aiwi síní śá obaxí mórípa enǵaná Goríxo xóyá kwíyí t́nín wayí seameainǵrini.” urínjigini.

Jisaso anǵnamí peyinǵ nánirini.

6 Awa ríxa awí neánimáná omí yarínj re wíǵíawixini, “Ámínáoxini, eníná negí wa mǵxí ináyí nimóniro negí neárfawéyo umenǵweagíápa ríná dání joxí ení axípi mǵxí ináyí nimónirí Isirerene xwioxíyo míméámí nǵneairí neamenǵwearání?” Yarínj e wíagíá

7 O re urínjigini, “Śá seyíné yarínj niarigíápi nání parímonǵayi —Ayi ápo Goríxo xó xegí néní t́ño nimónirínjipimi dání níriri tagíyirini. Ayi nání seyíné nǵjáa imónipírí mimónnǵagi nání áwanǵ searímíméini.

8 E nerí aiwi ɾipí nání nǵjáa imónipírí nání áwanǵ searímíni. Kwíyí oyápi nǵseaimearí enǵ síxí seálmíxáná soyíné nioni seáimeanǵ mǵkoyíné nimóniro áamá Jerusaremi nǵweagíáyo áwanǵ urímero áamá Judia píropenisíyo t́nín Samaria píropenisíyo t́nín ámi ámi nǵweagíáyo urímero áamá xwíá yoparí íkwífrónínmí nǵweagíáyo aí urímero éfríxini.”

⁹ E nurárimáná awa síní sɪŋwí wɪnaríná o Gorixoyá dɪŋfí tɪní nɪpeyirí wigí sɪŋwí anígífe dání agwí bimí aínɪɪnigíní.

¹⁰ Nɪpeyirí agwí bimí aínáná awa síní anɪnamí sɪŋwí anánɪɪjáná re enɪnigíní. Ámá rapɪrapí apíá wení yínígííwaú awa tɪŋfí e nɪrónapɪrɪ

¹¹ re urígísisxíní, “Garirí pɪropenísíyo dájoyíné, pí nání re éfí nɪrómáná anɪnamí wenɪŋfí yánɪŋoi? Ámá o, Jisasoyí rɪnɪŋo seyíné tɪfe dání Gorixoyá dɪŋfí tɪní anɪnamí nání rɪxa nɪpeyirí aí soyíné sɪŋwí wɪnaríná peyípa ámí axípi wepínínfáríní.” urígísisxíní.

Ámá womí Judaso nání wayfá urípeagfá nánɪrɪnɪ.

¹² Awa dɪwí Oripíyí rɪnɪŋfípímí —Apí Jerusaremi dání anɪwí e enɪpɪrɪnɪ. Sabaríáyo Judayí ná jɪámí mupa nero aí Jerusaremi dání dɪwí mɪŋfí apí tɪŋfí e nání ananí wagíápiríní. Apímí píní nɪwíárimí nuro

¹³ rɪxa Jerusaremi nɪrémoro anɪ pákíkí seáyí émí mɪrɪnɪɪɪwámí —Iwá awa sá wearígííwáríní. Iwámí nání wáíwíyo nɪpeyiro páwigíawixíní. Awa wigí yoí rowaríní. Pitao tɪní Jono tɪní Jemiso tɪní Adírúo tɪní Píripo tɪní Tomaso tɪní Batoromuo tɪní Matiyuo tɪní Arípíasomí xewaxo Jemiso tɪní Saimoní Sereto tɪní Jemisomí xewaxo Judaso tɪní awaríní.

¹⁴ Ámá awa dɪŋfí ná bíní tígífáwa nimónɪro ámá wí ámí tɪyí ení apíxí wíwa tɪní Jisasomí xínáí Maríaí tɪní Jisasomí xexírímeáowa tɪní ení awa tɪní nawíní awí neánayiro anɪŋfí mɪnɪ Gorixomí xwíyífá rɪrɪmí wíayaríná

¹⁵ sá wíyí ámá awí eáníáyí nɪnɪ ámá 120 enjáná Pitao áwɪnɪmí éfí nɪrómáná re urɪɪnɪnigíní,

¹⁶ “Gí nɪrɪxímeáyíné, enjáná mɪxí ínáyí Depito kwíyí Gorixoyápímí dání Judaso nání —O ámá ‘Jisasomí íá oxíraneyí.’ yáíwíáyo o tɪŋfí e nání nɪpemeámí uɪoríní. O nání nɪrɪrɪ Bíkíwíyo eanɪpí surífmá imónɪpaxí mímónɪɪɪgá nání amípí Judaso enɪpí ayínání xɪxení imónɪɪŋfɪrɪnɪ.

¹⁷ O none tɪní nemerane yaníwá nání urípeanɪfí enɪɪɪ nání o ení nearípeanɪfí woríní.

¹⁸ (O sɪpí wikárɪnɪfípímí dání nígíwí meanɪpí tɪní xwífá bɪ bɪ nemáná e dání ná neánɪríná xegí agwíyo áwɪnɪmí naríkinɪrɪ agwí amípí nɪpíní mɪxeánowɪnɪnigíní.

¹⁹ Jerusaremi ɲweagíáyí nɪnɪ o e ínɪfí nání aríá nɪwiro nání wigí píné tɪní xwífá apí yoí Akerídamayí —Yoí míkí ayí ámá nɪperi ragí xwífáyo purɪfí nánɪrɪnɪ. Yoí e wírígífáríní.)

²⁰ “Xwíyífá rɪpí Bíkíwí Samíyí rɪnɪɪfíyo nɪrɪnɪrɪ eánɪɪɪɪgá nání Judaso xío enɪpí enɪrɪnɪ, ‘Anɪ oyá yíwí imóníwɪnɪnigíní. Ámá wí e mɪɲweapa éfírixíní.’ Xwíyífá apí surífmá imónɪpaxí mímónɪɪɪgá nání amípí Judaso enɪpí xɪxení imónɪɪŋfɪrɪnɪ. Xwíyífá ámí bɪ rɪpí Bíkíwí axíyo ení nɪrɪnɪrɪ eánɪnɪ, ‘O e nimónɪrɪ éwɪnɪgínɪrɪ rípeanɪpí ámá wo xe nimónɪrɪ éwɪnɪgíní.’ eánɪɪɪɪgá nání

²¹⁻²² noneyá wo anípá imónɪɪɪjáná ‘Ayí ananɪrɪnɪ.’ rɪpaxí menɪnɪ. Ayínání ámá none Jisaso tɪní emearíná íníná nawíní wagwáyí wo none tɪní nawíní Jisaso wíápnímeanɪpí nání áwanɪfí uraníwá nání aga orípeaaneyí. Ámá iwamíó Jono wayí nɪneameaia wage dání Jisaso xegí xanoyá dɪŋfí tɪní anɪnamí nání peyɪŋe nání o tɪní emeagwáyí wo nání rarɪɪnɪnɪ.” Pitao e urígí

23 ayí áamá waú náni —Wfo Josepí Basabasoyí riniñorini. Oyá yoí ámi bí Jasítasorini. Wfo Mataiasorini. Awaú náni re riniñgawixini, “Áamá rowaú anani womi Judaso náni wayfá rípeapaxowaúriní.” niriñiro

24 Gorixomi yariñf níwiro re urigfawixini, “Ámináoxini, joxí áamá níní wigí xwioxíyo sipí tñni naní tñni náni imóniñfpi níjfoxí enagí náni áamá awaú gfmíni go joxí simónfagi rípeáo siwá neaií.

25 Jisaso awa wáf nurimeifrixiniñi nearípeáagi aí Judaso xfo ‘Aniñf api oimónimíni.’ mīwimóní pñni niwiáriri xegí ‘Oumini.’ wimónariñfmini rixa úf enagí náni joxí o náni wayfá oimóniri sñf rípeáo siwá neaií.” Yariñf e niwimáná

26 Judayí wigí yariñfápa neróná “Rowaú gfmíni go xixeni ayo imóniríenñoi?” niyaiwiro sárúniñf nero Mataiasomi wáf wurimeiarigfá wé wúkaú síkwí wo awa tñni axfpi imónini náni sñjomi kumixárigfawixini.

2

Kwíyípi Gorixomi ñiñf wíkwíroarigfáyo wímeanfpi nániñi.

1 Sía Pedikosíyí rariñfáyi —Sía ayi Judayí aiwá omiñf sñfyo dani mífapi Gorixomi yayí wianiro náni nimeáa nñiro peaxí tarigfáyirini. Sía ayi imóniñána áamá Jisasomi ñiñf wíkwíroarigfáyi añf wiwá axiwámi awi eaniñána re eniñigini.

2 Aníñami dani rfwípi xwéniñf íwf nira weapfíyí añf ayí ñweagfiwámi niwámíni árfó inárinñiñigini.

3 Árfó inárinñána sñwí wíñfáyí wíniñgawixini. Rfá ápiáwñniñf imóniñf bí aipfñanwí néra nurí womíni womíni niñweaxa úagi xixe sñwí ainenigfawixini.

4 Sñwí e ainenaríñá re eniñigini. Ayo niyoní Gorixo kwíyí xfoyápi ayá wí síxí umímoníñigini. Síxí umímoáná kwíyípi wimíxípi tñni xixeni nero pñé xegí wí wíñfí mñripaxí imónigfáyí aí anani rípxaxí nimóniro nira ugíawixini.

5 Judayí wí —Ayí añf xwíá ríri niriñimíni amí gfmí ikwíróniñfyo xirigfáyirini. Gorixomi píraníñf oxídaneyiñiro aniñf miní yariñfáyirini. Ayí nñimimáná Jerusaremí uríniñgíñá rfwípi xwéniñf íwf nira weapiñfpi ináriní.

6 Íwf nira weapána áamá xwé ayá wí epfroyí nero Jisasomi xídarigfáyí wigí aga pñé xixegíni tñni nira waríñagfá arfá níwiro náni ududí nero

7 ayá niriwamóniro ñiñf sñjá níweániñro re riniñgawixini, “Áamá aga pñé xixegíni tñni rariñfá rowa nowani Gariri piropeniñfyo ñiñf meníraní?

8 Nowani e ñanjowa enagí aiwí aríge nero negí aga pñé oníñá dani arfá niwía unwá xixegíni tñni neararíñá arfá niwía waríñwini?

9 Nene wiene Patíayí riniñwaéne wiene Midíayí riniñwaéne wiene Iramíyí riniñwaéne wiene Mesopotemia ñañene wiene Judia ñañene wiene Kapadosa ñañene wiene Podasi ñañene wiene Esia ñañene

10 wiene Pírigia ñañene wiene Pabiria ñañene wiene Isipi ñañene wiene Sairini tññimíni Ribia piropeniñfyo ñañene wiene Romí ñañene nene nñbirane re uríniñwaéne —Wiene aga nepa Judayenerini. Wiene Judayí yariñfápi nixídirane náni nawíni imóniñwaénerini.

11 Ámi wiene Kiriti dāgene wiene Arebia dāgenerini. E e dāgene aiwi nineneni wine wine awa amipi Gorixo enina eni neaniri yagiyi nani ninearirina negi aga pine xixeginiyo dani rariṇagfa arfa wiariṇwini.” E niriṇa nurona

12 ududf nera nuro ududf nikariniro nani wi re niriṇa ugawixini, “Pi neaimeani nani rfa yariṇo?” niriṇa warṇagfa aiwi

13 wi ripiriri niwiro re nira ugawixini, “Awa waini siṇipi xwe niniṇana papiki nero nani rariṇo.” nira ugawixini.

Pitao Jisaso nani xwiya urini nanirini.

14 E nira warina Pitao Jisasoya wiepisagi we wuka siṇi wo imonigfa wa tni ef nironana eni tni repiyi neri re uriniṇigini, “Gi Judia piropenisio dāṇiyine tni ama ami dani nibiro Jerusaremi urinigiayine tni nioni repiyi seaiarina piranini arfa okiariniṇoniro none neaimeapi nani nijfa imonipoyi.

15 Ayi ripi nani seararini. Agwi sin 9:00 a.m. ama waini xwapiniṇa yariṇina imoninagi nani soyine ama nioni tni re rogfa rowa nani yaiwariṇapi napa papiki nero mirarini.

16 Awa yariṇapi, ayi enina wa rokiamoagi Joeroi riniṇo niriṇi eagi ripi, ayi apirini,

17 ‘Gorixo re rariṇi, “Sfa yopariyi tinina kwiyi nioniyapi tni ama nini wiyi wiyoni ayi wi sixi unimodana segi niaiwi ox tni apix tni xwiya nioniyapi wa urokiamoaro segi iw siṇiyi iṇiṇi yariro segi xweyaniyi orina winiro epiririni.

18 Ina ama wia xinaiwanini nimoniro omiṇi wiariṇa oxowami tni apixiwami tni ayo ai gi kwiyi tni sixi unimodana xwiya nioni nani wa rokiamoapiririni.

19 Nioniya diṇi tni ani piriyo dani ayi riwamonipaxi imoniniyi iniri xwa ririṇi dani ekiyiniṇi iniri nerina re enarini. Xwaririṇi ragi puri rfa weri siṇwiriṇa awiniṇiniṇi imoninini tiri yarin

20 ani piriyo sogwi sfa yiniri ema ragi rini imoniri enarini. E nemana enana sfa Aminani ama niyoni mi omomiximi wima nani seayi e imoniniyi parimonirini.

21 Ayi sin mirarimopa enana ama diṇi niniṇiṇi ‘Aminaoxini, yeayi neayimixemeai.’ niriṇa niyoni yeayi uyimixemeamirini.” Gorixo e rariṇi. wa rokiamoagi Joero e niriṇi eagiṇi ama rowa yarin seiyine axiṇi xixeni winarini.

22 “Gi Isireriyine, xwiya nioni searimi ripi eni arfa nipoyi. Nasareti dani Jisaso nani rariṇi. O Gorixoya diṇi tni emimi tni ayi riwamonipaxi imoninipi tni amipi bi ama mepaxi imoninipi tni nera unipimi dani Gorixo siwa renini neanirini, ‘O nioni niriṇari uowarenapiṇarini.’ siwa enini neanirini. O seiyine tni niṇwariṇa nera unipini nani seiyine nijfa imoninini.

23 Enina Gorixo xewaniṇo ‘Api neriṇipimi dani amayo yeayi uyimixemeamigini.’ niyaiwariṇi ipimoarinipi tni xixeni segi maniyi dani omi ama Gorixo nani diṇi wi miamoarigiayi yoxapami eni noro niyekwiroariro pikigawixini.

24 Omi pikigfa aiwi piyipi omi anini gwiniṇi yinipaxi menagi nani Gorixo nikwariṇipimi dani siṇi wimixana ami wiapinimeaninigini.

25 Míxí ináyí Depito o nání nírírí rífwamíní re eaagíƳ nioní seararínáƳ tńí xíxeníríní, ‘Ámínáo nioní ńweanǵe íníná ńweanǵagí wínarínǵanigíní. O nioní tńǵ e anǵwí e nńweanǵagí nání óf bí emfámaní.

26 Ayínání gí xwioxíyo dání dńǵ nífá nńninírí yayí xwíyǵání raríníní. Apíní marfáǵ, gí wará urí epaxí rírí “Níríní nńyímíní imónímǵa nání nímíxínfáraní? Oyí, e nímíxínfáriní.” nńyaiwirí dńǵ nńsikwímorí ńweaníní.

27 Ayí ríƳ náníríní. Joxí dńǵ nioniyá Ƴyíní siwí tǵámíní, Xedisíyí ríníní tǵámíní nńńwárimí onunírí mńnń erí ámá joxí aníní mńn ríxǵdarínǵaóní xwáripáyo dání Ƴyí oenírí sńǵwí mńnaní erí erǵa nání dńǵ nńsikwímorí ńweaníní.

28 Óf dńǵ nńyímíní imóníníƳ íníná ńweámǵa náníyí joxí ríxa síwá nńńríní. Joxí dńǵ nńńkíkayoríná nioní tńn nńwearínǵoxíníní imónínǵagí nání dńǵ nífá bí onímíáƳ mńníní aga xwé nínínínǵoí. Depito e ragíriní.

29 Gí ámáyíné ‘Negí arfó Depito nání xwíyǵa bí osearenǵwípémíní.’ nímónaríní. O nńpéagí xwǵa weyárigíxó xwáripá sńn jǵe ríƳníní.

30 Ayínání eníná o wǵa rókiamoaríní wo imónínǵagí nání re nńyaiwirí ‘Goríxo sńǵáyo dání “Díxí rǵríawéyí wo mǵxí ináyí nímónírí joxí menǵeaaaríníƳa axíƳ menǵeanfáriní.” nńńǵonírǵaní? nńyaiwirí nání

31 ná rǵwíyo imóníníáƳ nání nńǵá nímónírí Kiraiso, arǵowayá xwǵa Ƴiaxíyo dání iwiaroníoyí rarínǵwáo xwáripáyo dání wiáƳnńmeaníáƳ nání ríníní. Xwíyǵa o ríní ríƳ ‘Joxí gí dńǵ Ƴyíní siwí tǵámíní nńńwárimí onunírí mńnń erí xwáripáyo dání Ƴyí oenírí sńǵwí mńnaní erí erǵáriní.’ ríníƳ, ayí xǵo nání mńrí Kiraiso nání ríníní.

32 Ámá Jisasoyí rínínǵo Goríxoyá dńǵ tńn xwáripáyo dání wiáƳnńmeaníƳ nenení neaímeaní mńkoneríní.

33 Ayínání o Goríxoyá dńǵ tńn xǵo tǵámíní nńpeyírí seáyí e o imóníníƳ tńn xíxení nímónírí wé náúmíní nńńweámáná xano xǵoyá kwíyí ‘Nioní ámáyo wímǵáriní.’ rǵríníƳ wiáǵ o ení nene kwíyíƳ síxí neaímóagí nání seyíné ududí seainaríní ríƳ arǵa neairo sńǵwí neanńro yarínǵoí.

34 Ayí ríƳ nání seararíníní. Ámá anńnamí nání peyínǵo, ayí Depitomaní. Xewanínǵo re ríníní, ‘Ámíná Goríxo gí Ámínáomí re urínínigíní, “Joxí gí wé náúmíní ńweaí.

35 Joxí mǵxí sianńro bǵáyo xopírǵrǵ ríwiimǵaé nání sńǵwí nanírí ńweáírǵxíní.” omí Goríxo e uríníní. Depito xewanínǵo e ríní enǵagí nání ‘Anńnamí nání peyínǵo, ayí omaní.’ yaiwipaxíriní.

36 Ayínání gí Isíreríyí nńní aga nńǵá ríƳ xíxení oimóníƳoyí. Jisaso, seyíné íkǵáyo yekwíroárigíxó, o ayí anńnamí nání peyínoríní. Goríxo o ámínáo oimónírí wímíxírí ámá yeáyí neayímíxemeaní nání arǵowayá xwǵa Ƴiaxíyo dání iwiaroníoyí rarínǵwáo oimónírí wímíxírí eníní.” Pítao e urínínigíní.

37 Pítao e uraríná ayí arǵa nńwiro íkíníní sńƳ nńwirí nání Pítaomí tńn wǵa wurimeiarigíá wǵamí tńn re uríǵawíxíní, “Níríxímeáoyíné, nene arí yaníwíní?” urǵagí

38 Pítao re urínínigíní, “Segí íwí yaríǵáyí rǵwímíní nńmamoro ámá nńn ‘Jisasi Kiraisomí dńǵ rǵa wíkwíroarínǵoí?’ seaiaiwíƳrí nání wayí meáƳoyí. E éaná Goríxo segí íwí yaríǵáyí yokwarímí nńseaiirí xǵoyá kwíyíƳ nńseaiarínínǵoí.

³⁹ Ayí rípi nánirini. Kwíyí enjíná dání Goríxo ‘Ámáyo wáinini nání uowárenapimfáriní.’ rárinjipi, ayí re ronwáonení nání rinjimaní. Seyíné tñní segí niaíwí tñní ámá ná jfami anj gimí njweagfáyo —Ámá Goríxo xfoyá oimónipoyinirí wéyo íá umiríníá gíyí gíyo —Ayo nìyoní nání Goríxo e rinj enjagí nání rarínjini.” urínjiniginí.

⁴⁰ O xwíyíá ámí ayá wí tñní woákíki nìwiri enj rirémixí nìwia nuri re urayiniginí, “Xeaníj ámá uyíní yarijá tìyo wímeanfápi nene ení neaímeaniginí wáyí nìseainirí Goríxo yeáyí oneayimixemeanirí kìnimónífríxiní.” urayiniginí.

⁴¹ Ayínáni ámá Pitao rarínjipi nání dínj níkwíro “Ayí nepaxini.” wiawíwíyí wáyí nímearo nání sía ayimí Jisasomí xfdarigfáyí tñní ámá sijní ámí 3,000 kumíxinárigfawixini.

⁴² Sijní kumíxinárfáyí aníj miní rípi néra ugáfawixini. Wáf wurímeiarigfáwa uréwapíyaríná arfá wiayiro xíxe arírá inayiro Jisaso penjípi nání dínj wimóní nání aiwá nawíni nayiro Goríxomí xwíyíá rírimí wiayiro néra wagfáriní.

Jisasomí uxfdarigfáyí egfápi nánirini.

⁴³ Wáf wurímeiarigfáwa Goríxoyá dínj tñní emímí ayá wí ero ayá ríwamónipaxí imóninjipi ayá wí ero yarínjagfa nání ámá nñní wáyí nero “Pí oépoyinirí ríá neaíwapíyarínjoi?” nìyaiwiro e yaríná

⁴⁴ Jisasomí dínj wíkwíroarigfáyí nñní níkwíxiníro nawíni nemero amípi wíj imóninjipi aí tñní ríxa nawíni nìxiríro

⁴⁵ wíj wo amípi bí nání díwí ikeamónfagi nìwíniríná wíj xwíáraní, amípiraní, nígwí nání bí nero díwí ikeamónfomí arírá nìwiro e néra wagfáriní.

⁴⁶ Sía ayí ayo nawíni nemeróná anj rídiyowá yarijfiwámí awí neánayiro wíj wíniyí tñní aiwá nìnayiróná aiwá nñnirí níníro wíkwí tñní bí onímiápi miní aga yayí seáyimí dání níníro

⁴⁷ Goríxomí yayí seáyí e numero e yaríná ámá nñní yayí nìwínirí “Ayí nanj inarínjoi.” yaiwiagfáriní. E yaríná Ámíná Goríxo sía ayí ayo ámá xfomí dínj wíkwíróagfa nání yeáyí uyimíxemeaarínjyí xámí dínj wíkwírógfa wíniyí tñní nawíni kumíxagfáriní.

3

Pitao síkwí ikí enj womí nanj imíxíj nánirini.

¹ Sía wíyimí 3:00 p.m. Judayí Goríxomí xwíyíá rírimí wiarigfíná Pitao tñní Jono tñní e yaníri nání anj rídiyowá yarijfiwámí nání yaríná

² ámá wo —O síní xínáiyá agwíyo dání síkwí ikí enjorini. Sía ayí ayo xegí ámáyí omí íkwíaqwíyo nítimáná níméámí nuro anj rídiyowá yarijfiwámí fíwí Awíaxoi ríníjyíimí njwírárayigfóriní. Ámá anj rídiyowá yarijfiwámí páwíarigfáyo nígwí nání ríxíj ourínirí óf ayimí njwírárayigfóriní.

³ O Pitao tñní Jono tñní anj rídiyowá yarijfiwámí páwíanirí yarínjagí nìwínirí awaúmí nígwí nání ríxíj uraríná

⁴ Pitao tñní Jono tñní omí síjwí agwí nìwínáriní Pitao re urínjiniginí, “Joxí síjwí yeaneí.” uráfagi

⁵ o “Nígwí bí niapanirí rarínjii.” nìyaiwirí síjwí wínénafagi aí

⁶ Pitao re uriniginini, “Nioni nigwí siripáraní, goríraní, mayoní aiwí nioní xirinápini bí osiapimíni. Ení sixí eániní Nasaretí dání Jisasi Kiraisoyáyo dání joxí ananí naní imónipaxí enagi nání ‘Níwiápínimeari aní ei.’ rírarinini.” nuriri

⁷ xegí wé náumíni fá níxiriri míeyoáána síní mé re eniginini. Xegí síkwí sosípiáu tñí xómínípiáu tñí ríxa síwá níyiri re eniginini.

⁸ Ení tñí níwiápínimeari píraniní éf nírómáná iwamíto aní nerí awáu tñí nawíni aní rídiyowá yarigíwámí nípáwiri nímwiri nímwiri níxeamóá nemeífná Goríxomí yayí seáyimi dání níméra uniginini.

⁹ Ámá níní o aní emerí Goríxomí yayí seáyimi dání umerí yarínagi sínwí níwíníro

¹⁰ omí ríxa mí níwómíxíro “Ámá aní íwí Awiaxoí ríniníyimi níwewari nígwí nání ríxíní neararíní ayí ro oríni.” níyaiwiro nání “Aríge nerí naní rífa imóníní?” níyaiwiro ududí bí onímíapi mé o imónípi nání díní níyága ugíawixini.

Pitao aní rídiyowá yarigíwámí dání uríní nánirini.

¹¹ Omí naní wímíxíagí nání Pitaomí tñí Jonomí tñí nímakíkiyiri aní wíamíto Soromonoyáí ríniníipimí ronáná ámá níní mírí níbímíro ududí íkárínarífná

¹² Pitao ámayí e yarínagí níwíní nání níwiápínimeari re uriniginini, “Gí Isíreriýné, pí nání ududí ayá wí níkáríníro sínwí agwí yeanaríní? ‘Egí ení sixí eániníyo dáníraní, síwí wé róniní yarigíipimí dáníraní, omí naní wímíxíagí aní yaríni.’ ríyeaiawiaríní? Oweoi!

¹³ Nwá negí aríowa Ebíríamo tñí Aisako tñí Jekopo tñí awayáomí xewawo Jisaso áni seáyí e oimóní wímíxaríní. O seyíné émayí opíkípoi níní wíowáráná Pairato ‘Jisaso íwí bí méf enagi nání gwí níwíkwewari owárimíni.’ wimóníagí aí seyíné Pairatoyá sínwíyo dání ríwí umogíoríní.

¹⁴ Ámá aga wé rónínoríní. Síyikwí bí mínínoríní. Omí seyíné ríwí numoro ámá píxíwíró yaríní wo nání ‘Neawárii.’ urígíawixini.

¹⁵ Seyíné díní níyímíní míkí íkínípi xiáwomí nípikiro tíagí aiwí Goríxoyá díníyo dání xwáripáyo dání níwiápínimeari neaímeaní míkone wawiríní.

¹⁶ Jisasomí yawawí díní wíkwíroarígíwíipimí dání ámá síkwí íkí ení ro —O seyíné sínwí wíníro níjía imóníro egíoríní. O apimí dání ríxa síkwí síwá yíní. Oyí, yawawí Jisasomí díní níwíkwírorai éwí enagi nání ámá ro segí sínwíyo dání ríxa naní nímoníni sixí kwíyíníní oní.

¹⁷ Á níxímeáyíné, nioní níjíríní. ‘Seyíné Jisasomí ríwí numoróná majíá nero “Goríxo uowárenapínoríni?” níyaiwí wíarífná segí áminá seameníweagíáyí ení axípi wígíaríní.’ nímonaríní.

¹⁸ E nerí aiwí xwíyíá eníná Goríxo xegí wíá rókíamoagíáwayá maníyo dání ámá nene yeáyí neayímíxemeanífa nání xwíá píaxíyo dání iwíaroníoyí rarínwáo nání re ragípi, ‘O ríniní nímeari peníaríní.’ ragípi, apí seyíné wíkarígíapimí dání xíxeni imóníní.

¹⁹⁻²⁰ Ayínání Goríxo seyíné segí íwí egíapi yokwarímí oneaiíní nání díní sípí níseairí ríwímíní nímamoro xíó tíámíní kínímónípoi. Goríxo áni Jisasomí —O aríowayá xwíá píaxíyo dání iwíaroníoyí rarínwáo, nene yeáyí neayímíxemeanífa nání urípeanoríní. Omí nene nání áni

neawáriénapiyiri díní sixí neamímori eníayi parimówiniginiri nání segí fwi egfápi ríwímíni nímamoro xfo táfamíni kínimónípoi.

²¹ O xegí díní tñi ámi wainí wainá weapíxaxí meníni. Goríxo amípi síní bñ imíxíníayi nání —Ayi eníiná dání xegí wáf rókiamoagfáwayá maníyo dání ragíyiríni. Ayi nání síní anínamí weníni neri nweani.

²² Moseso o nání níríriná re ragí enagi nání rariñíni, ‘Arirá seainífa nání Ámíná Goríxoyá díní tñi segí imóníniyí wo wáf rókiamoaríní nioníníni nímóníni iwiaroníaríni. Amípi o searíí nñi seyíné aríá níwiro xixeni éfrixíni.

²³ Ámá wáf rókiamoaríní imóníomi aríá mífíyí síní wigí Isireri wíniyí tñi nawíni níkumíxíníro nweapírixíníni Goríxo ámá ayí ayo níyoní emí pípi kímí eníaríni.’ Moseso e ragí enagi nání rariñíni.

²⁴ Goríxoyá wáf rókiamoagfá nowani, Samueroi ríniño wuríyíne dání oyá ríwíyo dání níwuriya bigfáwa ení amípi Jisaso síá nene nweanjwá riná enípi nání ragfá enagi nání segí fwi yarígípi ríwímíni mamópoi.

²⁵ Xwíyíá Goríxoyá wáf rókiamoagfáwa níwuriya bagfápi tñi xwíyíá Goríxo xewaníño negí aríowamí nuríriná Arífo Ebírfamomí símímaníyo dání ‘Díxí iyí axípamí dání ámá gwí wírí wírí nñi xwíá tíyo nweagfáyo píraníni wímíxímíaríni.’ réroáragípi tñi apiaú, ayí seyíné nání ríniñagi nání rariñíni.

²⁶ Goríxo xegí xewaxomí nurípearí nuowárenapíriná níyínéní píraníni seaimíxíníapímí dání segí uyíni yarígípi píni níwíarími kíkíá éfrixíníni nurípearí xamí seyíné tñi e nání uowárenapíni enagi nání rariñíni.” uríniñigíni.

4

Pitaomi tñi Jonomi tñi gwíyigíá náníni.

1-2 Awaú ámá ayo síní uraríná apaxípaníni imónígíá wa tñi aní rídiyowá yarígíwamí awí mearoarígíáyo seáyí e imóníño tñi Sajusiowa tñi awa níbíro awaú nuréwapíyiri “Jisaso wíapíni mearíni nání ámá nñi ení wíapíni meapíraríni.” uríniñagí aríá wíá enagi nání wigí xwioxíyo dání díní ríá ápiáwíni níwóroa nuro

³ íá níxíró ríxa síá enagi nání wíaríná xwírxí uméwaniginíni gwí aníyo nwríarígíawíxíni.

⁴ E éagfá aiwí Pitao uraríná aríá wííyí obaxí wí Jisasomí díní wíkwírogíawíxíni. Síá ayi díní wíkwírófíyí ámá xamí díní wíkwírogíyí tñi níkumíxínímáná oxí nñi 5,000 imóníniñigíni.

Pitaomi tñi Jonomi tñi xwírxí umegfá náníni.

⁵ Sá wegíáwa wáf tñi Judayí wigí umenweagíáwa tñi ámínáowa tñi nwrí ikaxí eánípi mewegíáwa tñi Jerusaremíyo awí neáníroná

⁶ apaxípaníni imónígíáyo seáyí e wímóníño —O Anasoyí ríniñoríni. O tñi oyá ámá axígwíowa Kaiapaso tñi Jono tñi Arekísadao tñi agwíowa ení awí eáníáwa tñi awí neáníro nweanjána

⁷ Pitaomí tñi Jonomí tñi gwí aníyo dání nímeámí níbíro awí eánígíáyo áwíni e éf uráraná yaríni re wigíawíxíni, “Síkwí ikí enomí píraníni níwímíxíriná aríge wííriní? Pí ení eánípímí dánírani, yofí goyápímí dánírani, neríná awagwí éfípi éfíriní?” uríagfá

8 Pitao kwíyí Goríxoyápi ayá wí sɪxí wínɪɲagi náni níwíápiɪnimeari re urɪɲɪnigɪni, “Isirerene neamenɲweagíoyíné tɪni negí ámináooyíné tɪni

9 yawawi síkwí ikí ení romi naní imíxíwípi arige neri naní imíxíírfaniri agwí níjía imónanɪro náni yarɪɲí yeaiarɪɲagíá náni

10 apí náni soyíné níjía xixeni imónipíri náni áwaní bí osearimíni. Ámá naní imóníí re éf roní ro yawawi Nasareti dájí Jisasi Kiraisomi dání — Omí Isirerene ríwí umóaná íkíáyo yekwíroárfagíá aiwí Goríxo ámi sɪɲí wimíxíagí náni wíápiɪnimearɪni. Omí dání ámá ro naní imónííri.

11 ‘O goríani?’ mɪyáiwipa épyi. Bíkwíyo níriniri éanɪɲípi tɪni xixeni sɪɲá aní mɪrarigíoyíné ‘Sípíorini.’ níriniri emi mogí Goríxo nímeari aní xífo mɪrarɪɲiwámí iwamífo nítiwayírori eno, ayí ná woní onírini.

12 Ámá nene yeáyí neayimíxemeapaxí imónɪɲí ámi wo meníni. Goríxo ámá nene yeáyí neayimíxemeapaxí imónɪɲo náni nínearírfná ámá nɪni xwíá ríri nírimíni ɲweagíáyo aiwí yoí ámi wo náni níriniri nearɪɲímaní. Ayí ná woní onírini.” urɪɲɪnigɪni.

13 Xwírxí umearigíáwa Pitao tɪni Jono tɪni masísá bí mɪwí rarɪɲagíi níwíníroná awaú síkuríá megííwaú aga kɪnɪxowáú enagí náni níjía nimóníro náni ududí nero ‘Awaú arige neri níjía awaú rarigípi imónígírfaniri?’ níyáiwíroná ríxa sɪɲwí mí níwómíxíro re yáiwígíawixini, “Awaú Jisasi tɪni emeagííwaúrfaniri?” níyáiwíro

14 ámá síkwí ikí ení naní imónífo awaú tɪni nawíni ronagi náni ámi xwíyíá bí murípaxí imónígíawixini.

15 E neri aiwí awaúmi sekaxí “Awagwí xwírxí eamearɪɲwá re pɪni níwíárimí bíariwámíni bí ɲweápiyi.” nurímáná wígípi xwíyíá nimíxíro

16 re rɪnígíawixini, “None awaúmi pí wíáníwini? Ámá oxí apíxí nɪni Jerusaremi re ɲweagíáyí emimí seáyí e imónɪɲí éfípi náni ríxa níjía imónɪɲoi. Ayínáni none wí ‘Awaú méfíriní.’ urípaxí mímónɪɲagi aiwí

17 xwíyíá awaú rarigípi ámi sɪni bí tɪni níriga nuro ámá nɪni rɪnimepírɪxinirí awaúmi íkwairírí níwirane ‘Awagwí ámi aríki bí tɪni ámá Jisasi rɪniɲo náni muréwapíyipa eri xwíyíá murípa eri épiyi.’ ouraneyi.” níriníro

18 “Awaú ámi obípiyi.” nírimáná ɲwí ikaxí re urígíawixini, “Awagwí ámi aríki bí tɪni Jisasi náni muréwapíyipa eri xwíyíá murípa eri épiyi.” urágíá aiwí

19 Pitao tɪni Jono tɪni re urígísisixini, “Gíminí gípi Goríxoyá sɪɲwíyo dání xixeni ríá imónini? Yawawi Goríxo yearɪɲípi níxídírai neríná ‘Awaú Goríxoyá sɪɲwíyo dání naní yarɪɲí.’ ríseaimónariní? O yearɪɲípi mé soyíné yeararigíápi níxídírai neríná ‘Awaú Goríxoyá sɪɲwíyo dání naní yarɪɲí.’ ríseaimónariní? Sewanɪɲoyíné dɪɲí nímore rípyoi.

20 Ayí rípi náni rarɪɲwíi. Yawawi wínígíwípi tɪni aríá wígíwípi tɪni wí pɪni níwíáriní mɪrípaxí menagi náni rarɪɲwíi.” urágíi

21 awa íwaní mépepaxí imónɪɲípi náni pía nímegíniro náni ámi íkwairírí bí tɪni níwíá nífásaná ámá nɪni awaú éfípi náni Goríxomi yayí seáyími umearɪɲagíá náni awaúmi sa wárigíawixini.

22 Ámá emimí neri naní imíxíífo, o xegí xwiogwí ríxa 40 nímúrori ámináo enagi náni ámá nɪni Goríxomi yayí seáyími numéra ugíawixini.

Goríxomi xwíyíá rírimí wígíá nániɪni.

²³ Xwírixí umearigfáwa awaúmi wáráná awaú egí nikumixiníro yarigfáyí tñí e nání nuri apaxípaníñí imónigfá xwéowa tñí wigí Judayí ámináowa tñí urfá nípini nání repiyí níwia úagí

²⁴ ayí arfá e níwimáná dñí ná bini tgfáyí nimóniro Gorixomi xwiýfá rírimí níwiro re urigfawixini, “Ámináoxini, joxí aníña tñí xwáfá tñí rawírawá tñí imixiri amípi níni ayo níyoní yaríñipi imixiri enoxirini.

²⁵ Xwiýfá joxiyá rípi díxí kwíyípmi dání negí arfo Depito —O díxí rínáiníñí nimóniri omíñí siagorini. O níriri Bikwíyo ríwamíñí re eanírini, ‘Émayí pí nání mǎxí ríá ápiáwí níweríníñí imónigfawixini? Pí nání wigí surfámá imóniníñí nání ipímoárigfawixini?

²⁶ Áminá Gorixomi tñí ámá xíoyá dñí tñí xiáwowayá xwáfá piáxíyo dání níwiarorí yeáyí uyimíxemeáwiníñiní urípeañomi tñí awaúmi mǎxí ináyí xwáfá tñíyo dñí tñí ámayo umenweagfáwa tñí mǎxí wianíro nání mǎxí épmíxamoro xopírárí wianíro nání awí neáníro egfawixini.’ Depito díxí kwíyípi tñí e níriri eanírini.

²⁷ Apí tñí xixeni añí rípmi dání mǎxí ináyí Xeroto tñí gapímaní Podiasí Pairato tñí émayí ámi wa tñí negí Isíreríyí tñí díxí ríwaxo Jisasomi —O díxí rínáiníñí nimóniri siaríñorini. Siyikwí bí mǎnínorini. Omí xopírárí wianíro nání awí eánigfawixini.

²⁸ E nerí aiwí joxí majfá imóninípi yaníro nání awí reánigfawixini? Oweo, sa Gorixoxí eníñá ení neániríná pí pí e éríxiníni ipímoáragípiní yaníro nání awí eánigfawixini.

²⁹⁻³⁰ Ámináoxini, agwí joxí awa íkwairí rí níneairo nearfápmi dñí kíkayoi. Nene díxí rínáíwanéníñí nimónirane siaríñwaéne díxí ení eaníñíyo dání sǎmǎxí tgfáyo píraníñí wimíxirane díxí ríwaxo Jisaso, siyikwí mǎnínomi dání emími bí tñí ayá ríwamónipaxí bí tñí wíwapíyirane nerfá ayá igigí mé xwiýfá joxiyápi xixeni uranfá nání ení sǎxí bí neaeámíxei.”

³¹ Gorixomi xwiýfá e nurimáná enáná re eníñiní. Añí ayí awí neáníro ñweagíwá sirí nuga uníñiní. Sirí nuga warfá kwíyí Goríxoyápi ayá wí sǎxí wíníñiní. Ayá wí sǎxí wíníñáná xwiýfá Goríxoyápi ayá bí mé xixeni nuréwapíya ugíawixini.

Jisasoyá siyikí imónigfáyí xíxe nínowíayí inigfá nánirini.

³² Ámá Jisasomi dñí níwíkwíro axípi imónigfáyí dñí xíxegíni bí bí mímó axípiní nímoa nuróná re yayagíarini. Wigíyí wo xegí amípi bí enáná “Ayí aga nígníni. Negí imóniníyí womí arírá níwirfá apí wípaxí meníni.” yaiwiagíámani. “Wone wone negí amípi, ayí níneneníyáiníñí imónini.” yaiwiagíarini.

³³ E nero wáf wurimeiarigfáwa ení sǎxí eáníñí Goríxo imóninípi ámayo síwá níwirfá Jisaso xwáfáyo dání níwíápnímeámi emearíñagí síñwí wíñarogíapi nání repiyí wíayarfá Goríxo naní ayá wí níwikára uníñiní.

³⁴ Ayí rípi nánirini. Wigíyí wí amípi bí nání aníñí díwí níkeamóga waríñagí síñwí mǎwínípa yagíarini. Xwáfá tñí añí tñí surfámá enípi tgfáyí nígwí nání bí nero nígwí xéfápi nímeámi níbro

³⁵ wáf wurimeiarigfáwami mǎní wíáná awa wigí wí díwí íkeamónarigfáyo wípaxípi tñí xixeni yaní níwia wagíarini.

³⁶ E néra nuróná wigí wo Josepoyí rínìño —O Judayí aiwí xiáweyí Ripaiyí enagí nánì siyíkí Ripaiyí worìní. Pírìñwí Saipírasi dání xírìñjorìní. Wáí wurímeiarígáwa yofí sìní b́ Banabaso —Yofí ḿkí ayí ení rírémíxí yarìño enagí nánìrìní. Yofí e wírìgíforìní.

³⁷ O ení xwíá surímá b́ t́ñjorìní. Apí b́ nemáná nìgwí xéfpí nìmeámí nìb́rì wáí wurímeiarígáwa negí uyípeayíyo yaní owípoyínìrì m̀nì wìñnìgìní.

5

Ananaiaso t́nì Sapairáí t́nì xiaṕxiagwí ayaú nánìrìní.

¹ Ámá wo xegí yofí Ananaiasoyí rínìño t́nì xiepí xegí yofí Sapairáíyí rínìñí t́nì egí xwíá surímá b́ ámáyo nìgwí nánì b́ neri

² xiagwo xiepí nìj́á imónìñáná nìgwí xéíí b́ xegí yumí nítímáná b́ wáí wurímeiarígáwa “Nìgwí xéíí ǹp̀nì apí neaiaparìní.” oyaiwípoyínìrì nìmeámí nuri m̀nì wíagí aiwí

³ Pitao re urìñjìgìní, “Ananaiasoxìní, Obo x́o wimónarìñpí oenìrì d́ñf rìxìxéróoxìní, pí nánì kwíyí Gorìxoyápimì yapí wíwapíyìmìrìrì xwíá b́ neríná nìgwí xéfpí b́ d́xí p̀nì nítímáná b́nì neaiaparìñjìní?

⁴ Sìnì b́ mepa neríná d́xí mimónìñpírànì? Xwíá apí b́ neríná nìgwí xéfpí d́xí d́ñf t́nì pí pí ‘Oemìní,’ nìsimónìríná ananì mepaxípírànì? E nimónìrì aí joxí pí nánì d́ñf ínìmì nìkwírónmáná ‘Wáí wurímeiarígáwamì yapí owíwapíyìmìní.’ yaiwìñgìní? Yapí joxì neaiwapíyìmìrìrì éfpí, ayí ámáone maríáí, Gorìxomì wíwapíyìmìrìrì éñìgìní.” uríagí

⁵ Ananaiaso xwíyíá apí arfá nìwimáná re enìñgìní. Xwíáyo nìpiérorì d́ñf nìyámìga unìñgìní. D́ñf nìyámìga úaná ámá o éfpí nánì arfá wífáyí ǹnì wáyí níkáriga ugáfawìxìní.

⁶ O d́ñf nìyámìga nuri piyí wenagí íwí síkìñowa nìwiáp̀nìmearo rapìrapí t́nì wowí nero nìmeámí nuro xwíá weyárigáfawìxìní.

⁷ Ananaiasomì xiepí xegí wí e sepiá b́ onìmiápi nìñweanìsáná xegí xiagwomì winífpí nánì sìnì majíí nimónìríná Pitao t́ñf e nánì nìb́rì páwíáná

⁸ o re urìñjìgìní, “Nìgwí xwíá b́ neríná xéfpí ǹp̀nìp̀nì, ayí rìpí apírànì? Jìxì nìrèi.” uríagí “Ayí rìpí apírànì.” uráná

⁹ Pitao re urìñjìgìní, “Ayagwí pí nánì ‘Kwíyí Ámínáoyápi ení eánìñpírìfànrì yapí nìwíwapíyìrai iwamfó owíwapíyaiyí.’ rínfìsìxìní? Ámá d́xí ragwo xwíá weyárfáwa rìxa f́wí e rìwa rónapìñoi. Jìxì ení xwíá rìweyárip̀rì nìmeámí rupíráoi.” uráná re enìñgìní.

¹⁰ Í ení Pitaoyá síkwí t́ñf e nìpiérorì d́ñf nìyámìga unìñgìní. D́ñf nìyámìga úagí íwí síkìñowa nìwiáp̀ro í piyí wenagí nìwinìro nìmeámí nìpeyearo xegí oxo xwíá weyárfé m̀dánìñf e xwíá weyárigáfawìxìní.

¹¹ E eáná Jisasoyá siyíkí imónìgíáyí ǹnì t́nì ayaúmì wímeáfpí nánì arfá wífá gíyí gíyí t́nì wáyí níkáriga wagáfárìní.

Wáí wurímeiarígáwa emímí xìxegf́nì ayá wí egíá nánìrìní.

¹² Wáí wurímeiarígáwa ámá wigí t́fámìní mimónìgíáyí t́fè nemeríná emímí t́nì ayá rìwamónìpaxí imónìñf t́nì néra nuro axípí nawínì

nimóniro anj ridiyowá yarigfiwámí ínīmí awí neániríná anj wiámfo Soromonoyá ríninjpimí awí neánro yayiagfa aiwi

13 Jisasomí dñj mīwīkwíroarigfáy wáy nero náni “Awa tñi awí bī oeánaneyi.” mīyaiwipa yagfáriní. E nero aí awa náni xwiyá nīróná “Ámá nanjowaríní.” ragfáriní.

14 Ámá amí ayá wí ayá wí Ámináomí dñj wīkwírófáy oxí tñi apixí tñi íníná sfá ayí ayo wí tñi wí tñi kumixinayigfáriní.

15 Ámá emīmí wáf wurimeiarigfáwa néra warigfápi sñwí nīwīnro náni “Negí ámá simixíyo Pitaoyá onapámigí ení aí wírána nanj imónipráoi.” nīyaiwiro wigí ámá simixí yarigfáy nīmeámí nuro óf e Pitao nīpuríná onapámigí inīpaxfmíní ikwianjwíyo wíráragfáriní.

16 Ámá Jerusaremi tñj e anj mīnī mīnī ikwírónñjyo ηweagfáy ení wigí ámá simixí xixegíní tífáy tñi imfo xixéronjyí tñi nīmeámí wáf wurimeiarigfáwa tñj e náni bīmíáná piránñj imīmīximí wiagfáriní.

Wáf wurimeiarigfáwami xeanñj wigfá nániríní.

17 Apaxfpánñj imónigfáyo seáyí e wimónñjo tñi xegí nīkumixinrí emearigfáwa tñi —Awa xegí gwí mónigfáwa Sajusiý rínigfáwaríní. Awa tñi wáf wurimeiarigfáwami sipí dñj bī onīmiápi mīwaiwí aga sipí dñj xwé ayá wí nīwaiwiro náni nīwiápnīmearo re egfawixíní.

18 Awamí íá nīxero gwí anjyo njwirárigfawixíní.

19 Gwí anjyo njwiráfagfa aiwí áríwiyimí Ámináoyá anjñaj wo nīweapírí gwí anjyo ówanj nīkwírí awamí nīmīxeámí nīwiapírí re urññiniginí,

20 “Soyné nuro anj ridiyowá yarigfiwámí éf nīrómáná ámá e rōwapigfáyo xwiyá ámá dñj nīyimñj imóniprí náni rínñj nīpíní náni uréwapiyípoi.” urfagi

21 arfá nīwimowa nuro wáf nóga warñj tñi anj ridiyowá yarigfiwámí nīpáwiro ámá éf rōwapigfáyo uréwapiyaríná apaxfpánñj imónigfáyo seáyí e wimónñjo tñi xegí nīkumixinrí emearigfáwa tñi awí neánimáná negí Isireriyí meba parimení imónigfá nowan tñi xwiyá oimīxaneynīro náni “Eíní.” nūríro rīxa awí neánárímáná anj ridiyowá yarigfiwámí awí mearoarigfá wa wáf wurimeiarigfáwami wirīmīaupírí náni gwí anjyo náni urowáfagfa aiwí

22 gwí anjyo nīrémoríná awa náni pfa nīmegínro amí Judayí mebaowa awí eánigé náni nībīro repiyí nīwiro

23 re urigfawixíní, “Gwí anjyo nīréómáná ówanj síní xaiwí yárinrí awí mearoarigfáwa íwí tñj e awí roro enjagfa nīwīnīrane aí ówanj nīkwīrane nīpáwirane sñwí wīnīwáy síní ínīmí ηweanagfa mīwīnīwīnī.” urfagfa

24 anj ridiyowá yarigfiwámí awí mearoarigfáyo seáyí e wimónñjo tñi apaxfpá imónigfá xwéowa tñi arfá e nīwíróná ududí ayá wí nero re rínigfawixíní, “Agwí pí imónīmīnī náni rfa yaríní?” rīnaríná re enñiginí.

25 Ámá wo nīrémonapírí áwanj re urññiniginí, “Aí, ámá agíná soyné gwí anjyo njwirárigfáwa anj ridiyowá yarigfiwámí éf nīrómáná ámayo uréwapiyarñoi.” uráná

26 anj ridiyowá yarigfiwámí awí mearoarigfáwa tñi wigí seáyí e wurñngfo tñi awamí amí íá xirípírí náni nuro aí awa uréwapiyaríná arfá

wiarigfáyí sńńá neaeapírxíní wáyí nńwiro nńń awamí fń nńxero nńméra nńbíróná uyńńí wí mńmépegfawixńńí.

Wáf wurimeiarigfáwa Judayí mebáowamí masísń mńwí urigfń nńńńńń.

²⁷ Wáf wurimeiarigfáwamí nńmeáa nńbńro Judayí mebáowa awí eńńgíe éf urńńńń apaxńpńńńń imńńgíńńo seáyí e wimńńńńo xwńyńńa numearńńńńa

²⁸ re urńńńńgńńń, “None arńńa jńyíkí nńsearane sekaxí ‘Segí uréwapńyarńgńo nńńń sńńń murewapńyipa époyí.’ searńagwí ań soyńńe arńńí o nńńń nurewapńyirńńa segí uréwapńyarńgńńpń rńxa Jerusaremińń tńy nńyonń fń menńńńńgń. None xerńwone nńńń re oneańńwńpoyńńńń, ‘Awa omń nńpńkńro nńńń reń rońńgńńawarńńń?’ oneańńwńpoyńńńń uréwapńyarńgńoyńńńńńń.” urńagń ań

²⁹ Pitao tńńń wáf wurimeiarigfń wńa tńńń re urńgńawixńńń, “Ámń neararńgńńpń marńńń, Gorńxo neararńńńpńńń pńń wńańkńpaxń mńmńńńńwńńń. Ayńńńń soyńńe arńńa jńyíkí nńneaorń nearńgńńpń wńańkńarńńwńńń.

³⁰ Ayń rńpń nńńńńńń. Jńsasomń soyńńe nńpńkńrńńńa yoxńńy yekwńrońgńńa ańwń Nwńń negí arńńwa enńńń dńńń nńxńda bagńoyń dńńńy dńńń o ńmń wńańńńńmeanńńńńń.

³¹ O ayń Gorńxo gń wé nńúmńńń onńńwneńńń seáyí e nńwimńxńńńńń ‘Xńawowayń xwńńa pńaxńy dńńń ĩwńarńńń wo imńńńń mńxń ĩńayń wo imńńńń ĩwńńgńńń.’ nńyńwńrń wimńxńńńńńń. ĩsńrerene negí fńwń yarńńwńpń rńwńmńńń mamorane yokwarńmń neańpaxń imńńńńrane yanńwń nńńń o rńxa e nńmńńńń xanoyń wé nńúmńńń ĩwneńń.

³² None searńńńwń apń sńńwń nńwńńńrane nńńń mńkonerńń. Kwńyńpń enń ‘Apń neparńńń.’ oyńwńpoyńńń neańwapńyarńńńńń. Nonenń marńńń, ńmń Gorńxomń manń pńń mńwńańkń arńńa wńńa gńyń gńyń enń xegń kwńyńpń rńxa mńń wńńńńńń.” urńgńawixńńń.

³³ Xwńrńxń mearńgńńa xwńyńńa e rarńńagńa arńńa nńwiro wńkń rńń ńpńńwńńńńń nńwero opńkńaneyńńro wimńńńńńgńńń.

³⁴ Opńkńaneyńńro wimńńarńńń ńmń wo —O xegń yofń Gamerńeroyń rńńńńorńń. O Parńsń worńń. Nwń ĩkaxń eńńńńpń uréwapńyarńńń worńń. Nurewapńyirńńń nanńń neńwńperń rarńńo enagń nńńń ńmń nńńń wé ĩkwńawńyńńńń ĩwńrńrńńńorńń. O xwńyńńa urńńń nńńń awí eńńgíe éf nńrńmńńń sekaxń re urńńńńgńńń, “Ámń rowamń bń onńmńańpń bńamń wńrńpoyń.” nurńń rńxa bńamń wńrńńń

³⁵ re urńńńńgńńń, “Gń ĩsńreroyńńe xwńyńńa bń osearńmńńń. ‘Ámń rowamń owńaneyń.’ yńwńarńgńńpń sńńń mepa nerńńń xńmń dńńń pńńńńń mńpoyń.

³⁶ Ayń rńpń nńńń seararńńńń. Enńńń onńmńańpń ńmń ĩudasoynń rńńńo enńpń nńńń dńńń mńpoyń. O xewńńńo nńńń re rńńńńńgńńń, ‘Ámńńa seáyí e imńńńńa wonńńńń.’ nńńńńń yarńńń ńmń 400 xwńyńńa o rńńpń arńńa nńwiro nńńń gwń numńńro yarńńń émńyń omń pńkńńń xegń gwń mńńgńńa wńwńń ĩ umńgńawixńńń. ĩf umńagńa nńńń o oemńńń enńpń surńmń yńrńńńgńńń.

³⁷ E nemńńń enńńń ńmń ńmń wo —Garńrń pńropenńńy dńńń ĩudasoynń rńńńo nńńń rarńńńń. O gapńmanńyń ńmń nńńń yofń ĩwńrńarńgńńń nńwńańpńńmearń xegń dńńńy dńńń ńmń wń o tńń gwń numńńro ‘Ĕmńy mńxń oxńdowńraneyń.’ nńńro yarńńń omń anńńmńxńagńa omń arńńa wńgńáyń enń wńwńń ĩf umńamogńawixńńń.

³⁸ Ayínáni áamá rowa yaníro yariḡfápi pírí mīwialkipa nero wé fá umíxeánípoi. Áamá rowa Goríxoyá dīḡfyo dání maríái, wigí dīḡfyo dání nīpímoáríro nerínáyí, wa awamí xopírárí wipíríá enaqí nání xe éfríxíníri síḡwí wínípoi.

³⁹ E nerí aí awa wigí dīḡfyo dání maríái, Goríxoyá dīḡfyo dání nerínáyí, soyíné xopírárí wí wipaxí meníní. E owianeyíníro nerínáyí, Goríxo tñní mīxíníḡ ínáfá síḡwí ainenípíríáríní. uríḡnigíní.

Wáf wurimeiarigfáwami ríníḡ wíagfa aí yayí egfá náníríní.

⁴⁰ Xwíríxí umearigfáwa Gameriero “E époi.” uríḡpí aríá nīwíro nīxíḡdīro nání wamí “Wáf wurimeiarigfáwami nīwírimeámí fwiapípoi.” nurímáná ríxa níméra fwiapáná síkwíá ragí pírí uyíkímí nero ḡwí ikaxí re uríḡfawíxíní, “Jisaso nání síní bī muréwapíyipa éfríxíní.” nuríro wárigfawíxíní.

⁴¹ Wáráná awa xwíríxí umearigfáwa tñḡ e dání nīpeyearo nuróná re nīyaiwíro nání, “Goríxo Jisasomí xídaríḡwáone ayá neaimoarinḡ nealkáríḡpí xíxení meapaxowaríanírí xe fá xero iwanḡ mépero éfríxíníri síḡwí neaníríaní?” nīyaiwíro nání yayí nēra nuro

⁴² Íníná sfá ayí ayo anḡ ríḡḡyowá yariḡfíwámí dánírani, áamá anḡ wíwá wíwámí dánírani, aríḡkí uréwapíyiro wáf urímero neróná “Áamá Goríxo yeáyí neayímíxemeanfa nání uowárénapíḡ, aríowayá xwíá piaxíyo dání iwíaroníoyí raríḡwá, ayí Jisasoríní.” uríḡfawíxíní.

6

Seáyí wipíríá nání áamá wé wúúmí dánḡ wáu rípeagfá náníríní.

¹ Íná Jisasomí xídaríḡfáyí ámí wí tñní sayá nīmóḡa nuróná wigí Judayí émayí tñḡmíní xíríḡfáyí wí nīwíapínímearo Judayí anḡ ná tñḡ e xíríḡfáyo aníḡúmí ikaxí re uríḡfawíxíní, “Negí yaríḡwápa sfá ayí ayo aiwá yanḡ nīwía nuróná negí apíxí aníwamí soyíné pí nání múroarinḡ?” aníḡúmí ikaxí e nura waríá

² Jisasoáyá wíepísagí wé wúkaú síkwí wáu imóníḡfáwa nīwíapínímearo áamá Jisasomí xídaríḡfá síyíkí imóníḡfá nīyoní “Eíní.” nuríro re uríḡfawíxíní, “None aiwáni yanḡ seaiapaní nání xwíyíá Goríxoyá searéwapíyaríḡwápi pñní nīwíaríní ‘Ayí nanḡ meníní.’ neaimónaríní.

³ Ayínáni negí níríxímeáyíné, negí áamá nanḡnī yariḡfápi nání fá roáríníḡowa náníní yeyímá nearo wé wúúmí dánḡ wáu nání nearáná none aiwá yanḡ nīseaiapa emepíríá nání rípeaanfwiní. Áamá kwíyí Goríxoyápi ayá wí síxí wínírí dīḡ émfí saímí moro egfáwa nání raríḡwíní.

⁴ Awa aiwá apí yanḡ mearíá noneyí rípiní mímáyo nítínírane aníḡ míní yanfwaríní. Goríxomí ríxínḡ urírane áamá xwíyíá oyápi nání xíxení nījía oimónípoiínírí uréwapíyirane yanfwaríní.” uríḡfá

⁵ Áamá Jisasoáyá síyíkí imóníḡfá nñní “Apáníríní.” nīyaiwíro áamá wé wúúmí dánḡ wáu rowamí eyíroḡfawíxíní. Wo Sítipenoyí ríníḡ —O Jisasomí enḡ neánírí dīḡ wíkwírorí kwíyípi ayá wí síxí wínírí enjoríní. Ámí wo Píriporíní. Ámí wo Pírokorasoríní. Ámí wo Naikenaoríní. Ámí wo Taimonoríní. Ámí wo Pamenasoríní. Ámí wo Nikoraso —O émayí anḡ yoí Adíokí dánḡ wo aiwí eníná dání síwí xegí imóníḡfáyí yariḡfápi pñní nīwíarímo Judayí yariḡfápiní yaríḡoríní.

⁶ Ámá awami neyírooro wáf wurimeiarigfáwa tñj e nánì nìmeámì úáná wáf wurimeiarigfáwa awa nánì Gorìxomì rìxìnj nurimáná enj neánìro píranìnj éfìrìxìnrì wìgí wé seáyì e wikwiárigfawixìni.

⁷ Xwiyá Gorìxoyápi sinì nìrìga nemeríná áamá Jerusaremì ñweagfá Jisasomì xídarìgíáyí ámì wínì ayá wí sayá nimóga nuro apaxípanìnj imónìgíá obaxí enì aríá nìwìro dñj nìwìkwírómáná xìxenì egfawixìni.

Sitipenomì fà xìrigfá nánìrìni.

⁸ Sitipeno, Gorìxo xíomì wá ayá wí wianìrì enj sìxí weámìxìrì enj enagì o áamá sìñwí anìgíe dánì emímì seáyì e imónìnjìpì tñi ayá rìwamónìpaxì imónìnjìpì tñi nìwìwapìya waríná

⁹ Judayíá rotú anj áamá Áxenwarì Minìgíá rìnjìfyo awí eánarìgíá wa — Wa anj yof Sairini dāñowarìni. Wa anj yof Arekìsadiña dāñowarìni. Awa tñi wìgí Judayì wìniyì — Wa Sirisia pìropenìsìyo dāñowarìni. Wa Esia pìropenìsìyo dāñowarìni. Awa tñi nìwìápìñimearo Sitipeno tñi xwiyá xìmìxìmì nìnjìro mìxì nìrìnrìróná

¹⁰ kwiyì Gorìxoyápi sìxí wìnjì enagì nánì o dñj émf saímì nìmorì píranìnj reñwìpwearìnjagì nánì wí xopìráf nìwìrì murìpaxì imónìgíawixìni.

¹¹ Xopìráf nìwìrì murìpaxì nimónìro nánì wìgí wíamì yumí ínimì re urìgíawixìni, “Omì nuxekwímoro re rìpoyì, ‘O negí arfo Mosesomì rìperìrìnjì umerì Gorìxomì umerì yarìnjagì aríá wíwárìni.’ rìpoyì.” nurárimì nuro

¹² omì wìkì nìwónìro fà oxìrìpoyìnrì áamá sìpíáyo tñi ámìnáowamì tñi ñwí ikaxí eánìnjìpì mewegíawamì tñi sìmìrìrì xwiyá nura nemero eáná ayí wìkì wónìagì nìbìro omì fà nìxero nìmeámì nuro Judayì mebaowa awí eánìgíe wárigíawixìni.

¹³ E nemáná áamá omì yapí ouxekwímópoyìnrì uríáyí éfì nìrooro re urìgíawixìni, “O negí anj ñwíá ríwá nánì sìpì rìrì negí ñwí ikaxí eánìnjìpì nánì enì sìpì rìrì aríki yarìnjorìni.

¹⁴ Rìpì rarìnjagì aríá wíwá enagì nánì rarìñwìni, ‘Nasaretì dāñj Jisaso anj ríwá nìpìnearì sìwí nene xídaníwá nánì Moseso nérowiápìnrì nearagìpì xwíá iwenì nánì ámì sìñj bì érowiápìnrìfárìni.’ rarìnjagì aríá wíwá enagì nánì rarìñwìni.” uraríná

¹⁵ mebaowa xwìrìxì umearìgíe ñweagfáwa nowanì omì sìñwí agwí nìwìnrìróná xegí sìmìmanj anjñajowayá sìmìmanjìnjì xwìnfá eaarìnjagì wìnjìgíawixìni.

7

Sitipeno xwìrìxì umearìgíawamì rìrìmìf wìnjì nánìrìni.

¹ Apaxípanìnj imónìgíáyo seáyì e wimónìño Sitipenomì yarìnj re wìnjìnjìni, “Xwiyá joxì rìxekwímóarìgíápi neparanì?” uríagì

² o re urìnjìnjìni, “Nìgì nìrìxìmeáyíne tñi ápoyíne tñi xwiyá bì searìmì nánì aríá nìpoyì. Enjíná negí arfo Ebìrìfamo anj yof Xaranìyo nánì mú sìnì xwíá Mesopotemia rìnjìpìmi ñweanáná Nwíá anjñamì anjì seáyì e nimónìrì ñweanjo xfo tñj e nìrónapìrì

³ re urìnjìnjìni, ‘Joxì xwíá dìxì rìnáì rìxìrìje tñi dìxì rìrìxìmeáyó tñi pñi nìwìarìmì xwíá nionì sìwá sìmíáe nánì úrìxìni.’ uríagì

⁴ Karidiayí aníyo xfo ɲweaɲe pñi nɲiárimí nuri Xaraníyo nɲémorí nuriñríná xano e nɲémáná enáná Gorixoyá dɲíyo dání nɲweaxa nɲibiri xwá agwí seyíné ɲweagáɲimi ɲweagáɲini.

⁵ Apimi ɲweaagí aiwí Gorixo xwáa apí onímiá bikwí nání aí 'Aga joxí dixíɲini.' nuriɲi mɲiwagí enagí nání o sɲi sɲí ɲɲweari nemeríná 'Xwáa rɲi nioni gíɲini.' wí rɲipaxí imónagímaní. E nerí aí o sɲi niaíwí meméa enáná Gorixo sɲimɲaníyo dání re urɲiniginí, 'Joxí tɲi dixí rárfawé tɲi segí imónɲífa nání seaiapimáɲini.' nuriɲi aiwí

⁶ rɲipɲiní ení urɲiniginí, 'Dixí rárfawé nuro áma aɲí mɲidáníyí nimóniro émayí aɲí wíyo ɲweanáná omɲí ríá tɲí nɲiwiwo numépero yaríná xwiogwí 400 múronáɲini.

⁷ Dixí rárfawéyo áma gwí axírimí omɲí ríá tɲí wipíríáyo xamɲíyo nioni ríá umeáraná dixí rárfawéyí e ɲɲweagáɲaná e pñi nɲiárimí nɲibiro xwáa rɲipimi dání Gorixoní yayí nɲinimero seáyí e nɲepíríáɲini.' Negí aríomí xwiýá e nurimáná

⁸ re urɲiniginí, 'Nioni "E seaiimáɲini." réoáríapí nání dɲí morífa nání sɲimajó rɲi érixini.' uríagí Ebírfamo xewaxo Aisakomí nemearíná ríxa sá wé wíúmí dɲí waú wo nórimáná enáná iyí sɲmí sfo wákwiniginí. Aisako e dání Jekopomí nemearí iyí sɲmí sfo wákwiniginí. Jekopo e dání negí arfo íriɲowa wé wúkaú síkwí waú awamí nemearíná ení iyí sɲmí sfo wákwiniginí.

⁹ Arfo íriɲí awa Josepomí sipí dɲí nɲiwaíwiro 'Isipíyí aníyo xɲináɲiní nimóniri omɲí nɲiwiiríná, ananirini.' nɲiwaíwiro nígwí xeaníro nání bí egíawixini. Omí e sipí wíagífa aí sɲi Gorixo aní dɲí nukikayorí

¹⁰ Isipíyí xeaníɲí wikárigé dání éf numíniríná oyá dɲí tɲi Isipíyí mɲíxí ináyí Peroyí rɲinɲoyá sɲɲwí tɲí e dání Josepo dɲí níá winipaxí rɲi piráníɲí neɲwiperí rɲi yarɲiagí nɲiwiní nání gapímaní ámɲáo oimóniri Isipíyí aɲí nɲiyóní tɲi xfoyá aɲí tɲi meɲweanífa nání rípeaniginí.

¹¹ Josepo gapímaní nimóniri meɲweanáná Isipíyí aníyo tɲi Kenaníyí aníyo tɲi aiwá nání dɲwí nikeamóniro síyikí eánígíawixini. Negí aríowa ení aiwá nání pía neróná bí mɲimanipaxí nimóniro aiwí

¹² arfo Jekopo xwiýá 'Isipíyí aníyo aiwá wení.' rɲinarɲagí arífa nɲiwiɲi nání negí arfo íriɲowa iwamífo nuro meapírífa nání uowáɲiniginí.

¹³ Ámí ríwíyo aiwá bí yaníro úaná Josepo xewaníɲo nání áwaní nuri 'Segí séríxímeáonirini.' uríagí Isipíyí mɲíxí ináyí Peroyí rɲinɲo Josepomí xanímírowa tɲi xexirímeáyí tɲi nání nɲíá imóniniginí.

¹⁴ Josepo gí ápmírówa weapíríxiniɲi xwiýá yarí wiowáragí epówa o tɲí e nání nɲweróná oxí apíxí niaíwí nɲi ayí áma 75 nɲwero

¹⁵ Bikwíyo nɲiniri eáníɲípa Jekopo Isipíyí aníyo nání nɲwerí e dání nɲémáná enáná negí arfo íriɲowa ení e dání pegíawixini.

¹⁶ Píyí awamí xwáa weýaraníro nání nɲimeámi Kenaníyí aníyo Sekemíyí rɲinɲe nání nɲimeámi nɲiyo sɲíá óf arfo Ebírfamo Xamomí fwiárfawéyo nígwí nɲiwiɲi bí eníyimi tígíawixini.

¹⁷ Ríxa Gorixo arfo Ebírfamomí sɲimɲaníyo dání 'Dixí rárfawéyo e nɲiwiimáɲini.' urɲípi parímoníáyi ríxa aɲwí e imónaríná negí aríowa Isipíyí aníyo dání sayá nimóga waríná re eniginí.

¹⁸ Áma arfo Josepo enípi nání majá imóníɲí wo mɲíxí ináyí nimóniri Isipíyí aníyo nɲimeɲweaníná

19 negí aríowamí nepaxíní pákíní nimónírí wíwapiyírí wígí niaíwí sɨ́ɨ́ xíríáyí yíwí tɨ́mearígáƳímí dání piyí oenírí sipí wikárírí enjoríní.

20 O ayo e wikáraríná niaíwí wo —O negí aríó Mosesoyí rinɨ́ɨ́ɨ́ɨ́ɨ́. Gorixoyá sɨ́ɨ́wíyo dání niaíwí awiaxoríní. Omí xínáí nɨ́xírírí xaníyáú egí aɨ́ɨ́yo emá waú wo nɨ́mɨ́ɨ́weagɨ́sáná

21 Pero urarínɨ́pa neri piyí oenírí nání wí e xegípi wíráráná xíomí xegí xemiáí iwo wí e wírárínɨ́ɨ́ɨ́ɨ́ɨ́ nɨ́wínírí nɨ́mearí píránɨ́ɨ́ɨ́ nɨ́mɨ́ríná xegí xewaxónɨ́ɨ́ nɨ́méra unɨ́nigíní.

22 Ayínání negí aríó Moseso Isipíyí aɨ́ɨ́yo sɨ́kurfá yagíápi xíó ení sɨ́kurfá néisáná Isipíyíyá nɨ́ɨ́ɨ́á imónagíápi xíxeni nɨ́píní nɨ́ɨ́ɨ́á nimónírí xwíyíá rírí omíní erí ení nání dɨ́ɨ́ɨ́ sɨ́xí nígá wiáƳínímeanɨ́nigíní.

23 E neri aí xegí xwiogwí níní ríxa 40 imónáná re wimónɨ́ɨ́nigíní, ‘Gí nɨ́rɨ́xímeá Isireríyo bí nuri sɨ́ɨ́wí owínímíní.’ nɨ́wimónírí nání nuri

24 wenɨ́ɨ́ éyí wínɨ́nɨ́nigíní. Isipíyí wo xíó xegí xexírímeáyí womí sipí nɨ́wikárírí iwaní mépearɨ́ɨ́ɨ́ɨ́ nɨ́wínírí ‘Gí nɨ́rɨ́xímeáomí ourakiowárimíní.’ nɨ́yaiwirí Isipíyomí xíomí ení iwaní bí oéámínírí éyí piyí nɨ́píkírí tɨ́ɨ́nigíní.

25 Piyí nɨ́píkírí nɨ́tíríná gí nɨ́rɨ́xímeáyí re niaíwípíráoínírí éyí, ‘O yarɨ́ɨ́ɨ́pímí dání Gorixo gwínɨ́ɨ́ɨ́ ɨ́weanwaéne neaíkweawárimínírí nání ríá yaríní?’ niaíwípíráoínírí éyí xewanɨ́ɨ́ɨ́ yaiwíípa axípi e mɨ́wíaiwigíawixíní.

26 Sá wenó wíápi tɨ́nɨ́ xegí Isireríyí tɨ́ɨ́ɨ́ e nání nuri waú mɨ́xí inarɨ́ɨ́ɨ́ɨ́ nɨ́wínírí piyíá owírímínírí nání re urɨ́ɨ́nigíní, ‘Ámá axí rowagwí, pí nání axowagwíní iwaní xaiwí eánarɨ́ɨ́ɨ́?’ uríagí

27 wíomí xaiwí nearí xopírárí wimínírí éó aríó Mosesomí nɨ́xoyípiowárirí re urɨ́ɨ́nigíní, ‘Go simíxɨ́agí joxí neamenɨ́weanɨ́ɨ́xí imónírí xwíyíá píránɨ́ɨ́ɨ́ yeaimíxípaɨ́xoxí imónírí neri yarɨ́ɨ́ɨ́nɨ́?’

28 Joxí agíná Isipíyomí píkínɨ́pa nioní ení nɨ́píkímínírí ríyarɨ́ɨ́ɨ́nɨ́?’ uríagí

29 aríó Moseso aríá e nɨ́wimo éf nuri aɨ́ɨ́ mɨ́dání wo nimónírí Midianíyí aɨ́ɨ́ɨ́ nɨ́ɨ́wearí apíxí nɨ́meámáná niaíwí waú nemearí nɨ́ɨ́weanɨ́sáná

30 ríxa xwiogwí 40 múróáná ámá dɨ́ɨ́ɨ́ meanɨ́ dɨ́wí Sainai tɨ́ɨ́ɨ́míní emearíná re enɨ́nigíní. Íkíá ení tɨ́ɨ́ɨ́ wínáína ríá ná mɨ́nɨ́ ápiáwíní wearɨ́ɨ́ɨ́ dání aɨ́ɨ́nájí wo sɨ́ɨ́ání wimónɨ́ɨ́nigíní.

31 Aríó Moseso íkíá ana ríá ná mɨ́nɨ́ ápiáwíní wearɨ́ɨ́ɨ́ɨ́ nɨ́wíníríná xíó wínarɨ́ɨ́ɨ́pí nání ududí neri ‘Píránɨ́ɨ́ɨ́ sɨ́ɨ́wí owínímíní.’ nɨ́yaiwirí anjwí e waríná Ámínáo re urɨ́ɨ́nigíní,

32 ‘Nioní Nwíá díxí aríowa Ebírɨ́amo tɨ́nɨ́ Aisako tɨ́nɨ́ Jekopo tɨ́nɨ́ awa nɨ́xídagóníríní.’ uríagí aríó Moseso sírí nɨ́píkínírí óf níkárínírí nání ‘Ámí sɨ́ɨ́wí bí tɨ́nɨ́ owínímíní.’ mɨ́wimónípa yarɨ́ɨ́ɨ́ɨ́ aɨ́wí

33 Ámínáo re urɨ́ɨ́nigíní, ‘Xwíá joxí roɨ́e ɨ́wíá imónɨ́ɨ́e enagí nání díxí sɨ́kwí sú yóáreí.

34 Isipíyí aɨ́ɨ́yo dání gí ámáyo umépeanɨ́ro wikárarígáƳí sɨ́ɨ́wí wínírí amípi níní wikárarígáƳí nání “Yeyí!” rarɨ́ɨ́ɨ́ɨ́ aríá wirí enáoní yeáyí wimíxímmígínírí nání weaparɨ́ɨ́ɨ́nɨ́. Ayínání joxí wiáƳínímeai. Nioní “Isipíyí aɨ́ɨ́yo nání orírowáraumíní.” nimónaríní.’ urɨ́ɨ́nigíní.”

35 Sítipeno e nurírí ámí re urɨ́ɨ́nigíní, “Ámá o —O xámí re urígíloríní, ‘Go

simixfagi joxi neamenjweanxoxi imóniri xwiyá pírániñí yeaimixipaxoxi imóniri nerí yariniñí? urigílorini. O aníñají íká onimianána tñí e dání sinjáni wimóniño ení sixí weámixána aríowami yeáyí uyimixemeari umeñweari éwiniginiri urowáriño, ayí axo negí aríto Mosesorini.

³⁶ Negí aríowami Isipiyí aníyo dání nipemeámi unjorini. Aní ayo dání nipemeámi uminiri nerína ayá ríwamónipaxí bi tñí emimí bi tñí niwíwapiya urí ipí ayíá ríñí ríwoní tñí e dání wíwapiyirí áamá dñí meanje nemeróna xwiogwí 40 múroarína wíwapiyirí enjorini.

³⁷ Ripi eni negí aríto Isirerowami uríño axorini, ‘Segíyí wo wáf rókiamoariniñ nioniniñí imóninífa nání Goríxo rípeaníarini.’ uríño, ayí axorini.

³⁸ Negí aríowéyí áamá dñí meanje awí neániro njweanána dífí mñí Sainaiyí riniñipimi niyirí ronána aníñají Goríxoyáo xwiyá uragorini. O seyíné nífí imónipíria nání eni xwiyá Goríxoyá anípá mimóní aníñí inína riniñipaxí imóniniñí aníñajo raríñagi aríá niwiri ríwaminiñ neari winiginini.

³⁹ E nerí aí negí aríowéyí ‘Mosesomi awayini aríá owianeyí.’ miwimóní nero ríwí numero amipí Isipiyí aníyo wenípi nání ayá sipí niwiri nání ‘Ámi e nání mupaxenerfani?’ niyaiwiniro

⁴⁰ aríto Mosesomi xogwáo Eronomi re urigíawixini, ‘Joxi njwá bi nene negí xídaníwá nání neaimíxei. Nene re dání api xwanjwí níkwónimi nuranéná api xámi neameani nání neaimíxei. Ayí rípi nání ríraríñwiní. Áamá Moseso ro, nene Isipiyí aníyo dání níneaipemeámi biño dífí rípiimi peyíána pí wímeaagi ámi ríxa miweapariniñ? Nene majíarini.’ nurárimána

⁴¹ sinjá gorí bi awí neáriro api tñí burímákau miá xopaikigí nimixiro nanjwí bi burímákau miápi nání rídiyowá yaníro nání nimeámi níbiro wigí wé tñí imixíapi nání yayí seáyimi dání néra ugíawixini.

⁴² Ayináni Goríxo ríwí numorí emá tñí sogwí tñí sinj tñí nání xe dñí níkwíroa úfrixiniri wáriniginini. Wárfagi ayí wáf rókiamoagáwa Bikwíyo Goríxo nání niwuriyiro eagí rípi tñí xixeni egíawixini, ‘Isireriyíné, áamá dñí meanje nemero xwiogwí 40 múroarína nanjwí nípiikiro rídiyowá wiagíto, ayí Goríxoníraní? Oweoi, nionimani.

⁴³ Isipiyí aníyo píni niwíarimi nuróna senífa aní njwá xegí yoí Morokiyyi riniñipiyá tñí njwá sinjiniñí imixiniñí Repaniyí riniñipi tñí —Njwá apiaú sewaníyíné xídaníro nání imixigápiaurini. Apiaú nimeámi ugí enagi nání nioniyá dñí tñí mxi wa níbiro xwírfá nísealkixero seapikiomeáfáyo niwíimeámi nuro aní xegí yoí Babironi tñí e oríwámi dání wáripírfáriní.’ Wáf rókiamoagáwa Goríxo nání e niwuriyiro ríwaminiñ eagíapi tñí negí aríowéyí xixeni egíawixini.

⁴⁴ Negí aríowa áamá dñí meanje nemeróna senífa aní —Senífa aní iwá Goríxo Mosesomi ‘Áamá nimixiróna e éfrixini. E éfrixini.’ uriri nimixiróna iwá sinjwí niwínoxída úfrixiniri síwá wirí éána imixagíwarini. Iwá Goríxo nání nepaxiniñ imóniniñí síwá wiagiwá eni nimeámi emeagíarini.

⁴⁵ Áamá dñí meanje nimeámi emeagíawa pegíami dání ámi wigí niaíwíyí xaminiyí Josuao tñí senífa aníwá nimearo emá gwí wirí wirí negí xwá rípiimi njweagíayo Goríxo mxi xídwáriñe dání wiwaniniyí nurápiro senífa aní Goríxomi seáyí e umepírfíwá nimeámi níbiro nípákiróna ayí negí

míxí ináyí Depito tń́j e nání nípákíá bagfáriní.

⁴⁶ Depito nání Goríxo yayí winfagi xfómí Depito ríxínj re uríniginí, ‘Nwáá gí arfó Jekopo ríxídagoxí, anj joxí njwearfa nání wiwá onímíriyíní sijnwí naneí.’ urínj aí

⁴⁷ anj iwá Depito xamínjo mumíriyíniginí. Umíriyínjo, ayí xewaxo Soromonoríní.

⁴⁸ E nerí aí Goríxo, seáyí émí imónínjo anj áamá mírariǵfáyo njwearínjomani. O nání wáá rókiamoagí wo xwíyáá nírírí rfwamínj re eanjíní,

⁴⁹ ‘Ámináo re rínjo, “Anjína gí éf njweámfa nání ikwianjwínariní. Xwáárimí gí síkwí ikwíárimfa náníriní. Nioní seáyí e seaimónínjáoní enagi nání pí anj nímíriyipíráoí? Wí e nioní sá njweámfaé gíyí eríní?”

⁵⁰ Re ríniaiwíarínjo, ‘Xwáárimí tń́n anjína tń́n xewanínjo mimíxípa enjíní?’ ríniaiwíarínjo?” Ámináo e rínjo.’ Wáá rókiamoagí wo e nírírí eanjíní.” Sítipeno e nurimáná

⁵¹ re uríniginí, “Mínj síwáá níyiro áamá Goríxomí muxídarigfáyí yarigfápa arikwíkwí néra uro arfá míví ero yarigfóyíné íníná kwíyí Goríxoyápi síwá seainímíníri yaríná mírírakí inarigfáriní. Segí arfowa néra bagfápa axípi e yarigfóyínéríní.

⁵² Wáá rókiamoagfáyo negí arfowa xeanínj mívikárigfá wo rimóníní? Oweoi. Enjína ‘Goríxoyá wé rónínjo bínfáriní.’ xwíyáá yanj e níwiro áwanj uragfáwami negí arfowa nípákíá bagfa aiwí ríná soyíné awa enjína dání ragfómí rfwí número míyí nuríro nání píkgíoyínéríní.

⁵³ Goríxoyá njwí ikaxí rínínjpi anjínajowa Mosesomí urigfápimí dání tǵfáyíné imónínagfa aí nepa mimáyo nítíníro míxídarigfóyínéríní.” Sítipeno e uríniginí.

Sítipenomí sǵná nearo píkgíá náníriní.

⁵⁴ Xwíríxí umeáníro nání awí eánigfáwa Sítipeno e rarínagi arfá níwíroná wíkwí rfa ápiáwínínj níwero nání makírfwí nímoro yarínagfa aiwí

⁵⁵ Sítipeno Goríxoyá kwíyípi ayá wí síxí umímonjo enagi nání anjínami sijnwí agwí anáníyí winíniginí. Wáá Goríxo tń́j e dání píronaparínagi sijnwí winírí Jísaso oyá wé náúmíní éf ronjagi winírí nerí

⁵⁶ re uríniginí, “Aí, nioní ríxa anjína oxoáníri enagi winírí áamá imónínjo Goríxoyá wé náúmíní éf ronjagi winírí enjíní.” uráná re egfawíxíní.

⁵⁷ Arfá nípíróníro xwamiánf neróná omí fá xíraníro nání axíná mírí nípumíro

⁵⁸ fá níxero xíxoyípi níméra nuro ríxa anj apímí ákínjáyo bfaríwámí dání sǵná tń́n eanínro yarigfáwa wíǵí iyáá nípírayíro áamá wo, Soroyí rínínjo oneameíníro xfóyá síkwí tń́j e nítayimáná

⁵⁹ Sítipenomí sǵná tń́n neáa ugíawíxíní. Sǵná tń́n neáa warfíná o rfaiwá re ríniginí, “Áminá Jísasoxíní, gí dínjpi orínjwírírímíní.” nírímí

⁶⁰ xómínj níyíkwírí ámí enj tń́n rfaiwá nírírfná re ríniginí, “Ámináoxxíní, ‘Omí sípí wíkárfápi nání yokwarímí wiimfámaní.’ míyaiwípa eí.” nurárimí penjíniginí.

8

¹ Soro xegf áamáowa Sítipenomi píkíaríná dínf sípí bí mǎwí “Apáni yaríñoi.” yaiwíniginíni.

Soro áamá Jisasoyá sɣíkɪ ímónígɣáyo xeanínf wíkárínf nániríní.

Síá ayimí dání áamá Jisasoyá sɣíkɪ ímónígɣá Jerusaremi ɲweagfáyo xeanínf ríá tɪ́ɲf wíkáraríná ayí nǎní éf numiamoróná wí Judia pɪropenisfyo amí amí ɲwearo wí Samaria pɪropenisfyo amí amí ɲwearo nero aiwí wáf wurimeiarigfáwa Jerusaremi dání éf mugfawixini.

² Áamá Gorixomi píránínf xǵdaníro nání anínf miní yarígá wí Sítipeno pɣyomí nɪmeámí nuro xwíá nɪweyárimáná ámi xíá nɪmero ení tɪ́nɪ ɲwǵ mieágfa aí

³ Soro re eníniginíni. Áamá Jisasoyá sɣíkɪ ímónígɣáyo paimímǵ nɪwia nuri aní wiwá wiwámí nɪpáwirí pǵá nemerí oxǵraní, apí xǵraní, fǵá nɪxerí níropémí nuri gwǵ aníyo nɪɲwírara uníniginíni.

Samaria pɪropenisfyo xwɣyǵá yayf neainarínfɪ nání wáf urimegǵá nániríní.

⁴ Áamá amí amí xǵdǵxǵdowarí éfáyf éf numiamoróná xwɣyǵá Jisaso nání wáf nurímero

⁵ wigí wo, Piripoyí rínínjo aní yoí Samaria rínínfɪpimí nɪrémorí áamá Gorixoyo éáyf neayimíxemeaníá nání uowárenapínjo nání wáf uraríná

⁶ áamá ayá wí o tɪ́ɲf e epǵroyí nero o nura uní pǵ arǵá wiro emímǵ o néra uní pǵ síɲwǵ wíníro neróná dínf nawíní nímónímáná arǵá ókiarí mónígǵawixini.

⁷ Ayí ripí nániríní. O yarínfɪpimí dání imǵó dínf xǵxéroarigǵáyf áamá ayo pǵnɪ nɪwiárimí nuróná xwamiánf nɪyárimí uro ení síwímǵ egǵáyf naní ímóníro síkwǵ ík egǵáyf naní ímóníro yarínagǵa nɪwíníro nání omí arǵá ókiarí numóníro

⁸ aní apimí dání yayf seáyimí dání néra ugǵawixini.

⁹ Áamá wo —O xegf yoí Saimonoríní. Aní apimí dání xegf ikayǵwǵ tɪ́nɪ ayáǵ mǵkǵ níkirí xegf yarínfɪpí yaríná áamá Samaria pɪropenisfyo ɲweagǵáyf ududǵ wiagǵoríní. O e nerí nání “Nioní seáyí e mímónínjǵonírǵaní?” rínagoríní.

¹⁰ Áamá seáyí e nímónírí meɲweagǵáyǵraní, ínimí wurínígǵáyǵraní, aní apimí dǵnǵ nǵnɪ omí arǵá ókiarí numóníro re ragǵoríní, “Ení síxǵ eánínf Gorixoyáí rarínwǵpí xǵo ímónínfɪpí, ayí axǵpí o ímóníní.” ragǵoríní.

¹¹ Ayáǵ mǵkǵ níkirínfyo dání xegf néra warínfɪpí yaríná ududǵ níkáriníro nání arǵá ókiarí numóníro e ragǵoríní.

¹² O nání áamá aní apimí dǵnǵyǵ sínɪ e yaiwiaríná Piripo xwɣyǵá Gorixoyo xwioxfyo mɪmeámí nerí umeɲweaníá nání rínínf yayf neainarínfɪpí nání wáf urírí Jisaso Kiraíso nání wáf urírí yarínagǵ arǵá nɪwiróná dínf wǵkwǵrogǵawixini. Dínf wǵkwǵrófáyf oxǵraní, apí xǵraní, wayf meagǵawixini.

¹³ Saimono ení aí xwɣyǵá Piripo nira uní pǵ nání “Neparíní.” nɪyaiwirí dínf nɪwǵkwǵrorí wayf meaníniginíni. E nemáná Piripomí wí pǵnɪ nɪwiárimí anínf síɲwǵ nɪwínaxǵdǵmerí Piripo emímǵ tɪ́nɪ ayá rɪwamóní paxǵ seáyí e ímónínfɪpí tɪ́nɪ yarínagǵ nɪwíníríná ámi ámi ududǵ níkáriga uníniginíni.

14 Wáf wurimeiarigfáwa wigf Jerusaremi ηweagfámí dání arfá re nīwiro nání, “Samariayf xwíyá Gorixoyá ríxa arfá nīwiro umímínáoi.” arfá e nīwiro nání wigf waú Pitaomi tñí Jonomi tñí urowáfagfa

15 awaú nīweri kwíyf Gorixoyápi Samariayo ení wímeaní nání Gorixomi ríxíηf urígísisixíni.

16 Ayf rípi náníríni. Ámá ayf Jisasomi dīηf nīwíkwíroro nání wayf nīmearo aiwí kwíyípi síní mīwainígíáyíríni. Síní mīwainíff enagí nání awaú Gorixomi ríxíηf nurímáná

17 o omí wé seáyí e ikwíkwíarímí éáná kwíyípi ayo aíníηnigíni.

18 Saimono wáf wurimeiarigfíwaú wé seáyí e wikwíararigfípimi dání Goríxo xegf kwíyípi ayo mīnī wiaríηagí nīwíníri nīgwf bī nīroari awaúmi mīnī wimíníri nerí

19 re uríηnigíni, “Awagwí yarígípa nioní ení áamá gíyí gíyí nīyoní wé wikwíaráná kwíyí Goríxoyápi aíníni nání ení sixí éáníηf awagwí imónígípi nioní ení bī neámíxípiyí.” urfagí aí

20 Pitao re uríηnigíni, “Joxí ení sixí éáníηf imónígíwí Goríxo anípa yeaiapíηf rípi ‘Nīgwf tñí bí epaxoníríni.’ yaiwiaríηagí nání joxí díxí nīgwf aí tñí aníníírixíni.

21 Dīηf joxíyá ‘Awaú yarígípa oemíni.’ yaiwiaríηípi Goríxoyá síηwíyo dání aga naní wí mimóníηagí nání joxí yawawi tñí nawíní nīkumíxíníri yawawi yarígíwípi epaxí mimóníηíni.

22 Ayínání sípí joxí emíníri éf rípi ríwími nīmamori jīwaníjoxí díxí dīηíyo dání ‘E oemíni.’ yaiwípi nání ‘Goríxo ananí yokwarímí rfa níinírfeníηoi?’ nīyaiwírí ríxíηf ureí.

23 Joxí yawawi sípí dīηf yeaiawiaríηípi ayá wí dīηf sixí ríyíηagí síηwí nīraníri íwf joxí yaríηípimi dání gwíníηf yáríníηagí síηwí nīraníri nání raríηíni.” urfagí

24 Saimono re uríηnigíni, “Awagwí nīrarígípi wí mīnīmeapa oenírí nání aiwaníjowagwí Ámínáomi yaríηf nīwípiyí.” uríηnigíni.

25 E nemowaú egf síηwí tñí Jísaso emearfá winígípi nání uríri xwíyá Ámínáo nání uríri nīyárimí aní e pñí nīwíarímí Jerusaremi nání nuríná Samariayf aní obaxí wíyo xwíyá yayf neainaríηípi wáf nura múrogfísisixíni.

Piripo áamá Itiopia dánf womí uréwapíyíηf náníríni.

26 Piripomi aníηaf Ámínáoyá wo nuríri re uríηnigíni, “Joxí nīwíápíñimeámí óf Jerusaremi dání aní Gasayf ríníηípimi nání iníηíyí —Óf ayí áamá dīηf meaní iníηíyíríni. Ayí tñí e nání uí.” urfagí

27 o nīwíápíñimeámí nurí ófíyí tñí e nīrémorfá weníηf éfyf wíníηnigíni. Gapímanf Itiopia dánf wo —O Itiopiayf aníyo meníweaní Kadesíyí ríníηíyá amípí ayá tñí imóníηf nípíni mewéηo, ayf oríní. O Jerusaremi dání Goríxomi yayf seáyími numemo baríηagí wíníηnigíni.

28 O áamí xegf aní e nání nuríñá karf osí íropearíηípimi éf nīηweámáná xwíyá Goríxoyá wáf rókiamoagf Aisaiao níríri eanípi fá nīróa waríηagí

29 kwíyí Goríxoyápi Piripomi re uríηnigíni, “Joxí nurí osí íropearíηípimi ηweanómi wímeaí.” urfagí

30 Piripo aníηí mírí nurí aníwí e dání arfá wíyí winíηnigíni. O wáf rókiamoagf Aisaiao níríri eanípi fá nīróa waríηagí arfá nīwírí

re uriniginini, “Joxi fá roarinjipi mfkípi nání rixa nijfá nimónimána ríroarinjini?” uríagi

³¹ o re uriniginini, “Ámá wo miniepísipa nerfnáyí, arige neri mfkípi nání nioni ngípi nijfá imónimfíni?” nuriri re uriniginini, “Joxi nixemónapiri nioni tñtí onweaaiyi.” uriniginini.

³² Xwiýfá Bíkwiyo eáninjí o fá roarinjagi arfá winjipi, ayí ripirini, “Sipísipi nípikiano nání niméra warigápa omí ení axípi niméra ugíawixini. Sipísipi miáyo fá wíwákwmí yaríná ogení bí mirarinjipa o ení axípi maní bí mīyoámoniginini.

³³ Ayá imimí wikáraná ámá wo nurakiri ‘fwí bí menjorini.’ muriginini. Nípikiáná xwíá tīyo bí tñtí mījweanjí nání xegí ámá imónigfáyo wiwanjīyí wikárigfápi nání go áwanjí uriníárfani?” xwiýfá o fá roarinjagi wímeanjipi ayí apirini.

³⁴ Itiopia dánj gapimano Piripomí yarinjí nīwiri re uriniginini, “Wíá rókiamoago nīriri eanjí apí xewaniño nání nīriri eanjirani? Ámá wo nání nīriri eanjirani? Joxi ananí áwanjí nīriréini?” uríagi

³⁵ Piripo xwiýfá Bíkwiyo eáninjí ámáo fá róipimi dání iwamfó nuréwapīya nuri Jisaso nání repiyí winiginini.

³⁶ Awaú siní nerimeánimi óf ayimí nuri inigí wú wearinjí e nīremori Itiopia dánj gapimano re uriniginini, “Sījwí wīnei. Inigí e wearini. Nioni ‘Wayí omeámni.’ nīnimónirfnáyí, pí nīrakiowiráranjagi nání wayí mīmeapa epaxí imónimfíni?” uríagi

³⁷ [Piripo re uriniginini, “Joxi dánj bí bí mamó Jisasomini dánj nīwíkwírorfnáyí, ananí wayí meapaxí imónirfíni.” uríagi o re uriniginini, “‘Jisasi Kiraiso Gorixomí xewaxorini.’ nīyaiwiri nání dánj wíkwíronjini.” nuriri]

³⁸ osí íropearinjipimi ominjí mearinjomí “Re íkwíroárei.” nuriri Piripo tñtí Itiopia dánjo tñtí nayoari inigíyo nání nīweri nīpáwiri e dání Piripo ámá omí wayí umeainiginini.

³⁹ Wayí nūmeairí awaú inigíyo dání nīmīnīmeámí peyaríná re eniginini. Kwíyí Ámínáoyápi Piripomí anjini ménariniginini. Anjini ménapána Itiopia dánj gapimano Piripomí ámí sījwí bí mīwīnīpa neri aiwí óf xegí warinjīyimi nuríná yayí nēra uniginini.

⁴⁰ Piripo weninjí éyí winiginini. “Anj xegí yofí Asídotí ríá rémóini?” nīyaiwiri e dání nuríná anjí óf e apí apí íkwíróronjīyo xwiýfá yayí neainarinjipi wáf nura nīmúrori anjí yofí Sisaria rīninjipimi rémoniginini.

9

Soro Jisasomí dánj wíkwíronjīyí nánirini.

¹ Soro siní ámá Jisasomí xídarigfáyí pñtí wíárfírxiniri éf nīremori re nīra nēmerfná, “Jisasomí aninjí nuxídrónáyí, mīyíó rárárinjīyóninjí urfkwináná pīpikimí wianfwarini.” nīra nēmerfná apaxfpaninjí imónigfáyo seáyi e wimóniño tñj e nání nuri

² omí re uriniginini, “Nioni anj yofí Damasikasi nání nuri Judayene negí rotú anjīyo awí eánigfáyí oxfrani, apixfrani, gīyí gīyí óf Jisaso tñámīni ininjīyimi xídarinjagfá nīwīnīrfná fá nīxiriri gwí njiri Jerusaremi re nání nīmeámí bīmífa nání joxi payí bí Judayeneyá rotú anj wíwá wíwami

mewegfáwa náni níriri ríwamíní neri niapowáreí.” nuri o payí neri mni wiowáraná

³ Soro payí nurápiri nimeámi nuri nuri nuri ríxa Damasikasi tñí e aŋwí e rémóáná re enjínigíni. Aŋnamí dání wá nókienapíríná omí wá wókiarínigíni.

⁴ Wá wókiarána o xwáyo píkínimeááná re enjínigíni. Aŋnamí dání xwíyá re rínénapínigíni, “Soroxíni, Soroxíni, joxí pí náni nioní ríkíkíró níkararíníni?” uráŋí

⁵ Soro re urínigíni, “Ámináoxíni, joxí goxíríni?” uráŋí “Nioní Jisasoní joxí ríkíkíró níkararíníni.” urínigíni.

⁶ E nuri re urínigíni, “E neri aí joxí níwiápínimeámi aŋí apí ikwíróniŋpimi náni nuri e ɲweaŋána áamá wo joxí aga nerípi náni áwaŋí ríríníŋí.” uráŋí

⁷ Soro tñí warígáŋí e nírowapímáná xwíyá bí mírípaxí nimóníro xwíyá rínénaparínípi aráa níwiro aiwí áamá womí sɲwí míwínígáwixíni.

⁸ Soro xwáyo píkínimeáa dání níwiápínimeari xegí sɲwí noxoari naníni aiwí amípi wí sɲwí wínípaxí mimóníŋagí náni omí wéyo íá nímaxíríro nímera nuro Damasikasi níremoro

⁹ níɲwearína o síní sɲwí míwínípaxí neri inígí níni aiwá níni mepa yarína síá wíyau wíyí órínigíni.

¹⁰ Áamá Damasikasi ɲweaŋíyí wo —O xegí yoí Ananiasoríni. Jisasomí uxídaríní woríni. Omí Ámináo oríná nupárirí “Ananiasel!” urána o “Ámináoxíni, nioní ɲweaŋíni.” uráŋí

¹¹ Ámináo re urínigíni, “Joxí níwiápínimeámi óf Awiaxoí ríníŋíyimi náni nuri aŋí Judasoyáiwámi dání áamá aŋí xegí yoí Tasasí dāŋí Soroyí ríníŋo náni yaríní wí. ‘O re ríɲweaní?’ Yaríní e wí. Aí agwí o nioní xwíyá rírímí níaríníŋí náni raríníni.

¹² O oríná níwínírná re wínírníni. Áamá wo, Ananiasoyí ríníŋo níwiapírí xfo ámi sɲwí aníni náni wé seáyí e wíkwíaríŋí wíníŋí ɲagí náni ení raríníni.” uráŋí aí

¹³ re urínigíni, “Ámináoxíni, áamá obaxí áamá joxí níraríŋo náni xwíyá raríníŋa aráa wínáriní. O áamá joxíyá imónígáyo Jerusaremí dání sípi wíkarínípi náni aráa wínáriní.

¹⁴ Apaxípáníŋí imónígá xwéowa payí nearo wiowárenapíŋa náni áamá joxí xwíyá rírímí nísiríná yoí Jisasoní rarígáyo gwí yípaxí nimóníni bíŋoríni.” uráŋí aí

¹⁵ Ámináo re urínigíni, “O gí inókíníŋí omíŋí níaríŋo imóníni yoí nioníyápi náni émayo tñí wígí míxí ináyíyo tñí díxí Isreríyo tñí wá uríni eníá náni ríxa rípeaŋáo ɲagí náni joxí ananí o tñí e náni uí.

¹⁶ O nioní náni wá urímearína ríníŋí wímeaníŋí náni xamíníni níjía níwírí wíwapiyimíŋíni.” uráŋí

¹⁷ Ananiaso aráa e níwíni nuri níwíwí nípáwírí wé seáyí e níwíkwíarímáná re urínigíni, “Jisasomí dāŋí níwíkwírorai náni gí níríxímea imóníŋí Soroxíni, Áminá Jisaso, óf joxí baríníyimi sɲáni simóníŋo joxí ámi sɲwí aníni kwíyí oyápi síxí rímímorí ení náni nírowárenapíŋí baríníni.” urána axína re enjínigíni.

¹⁸ Siŋwáyo yfániní imóniní upárinípi rixeámioaniginí. Rixeámioáaná o ámi pírániní siŋwá naniri náni nwiápinimeari wayí nimeámáná

¹⁹ aiwá niniri ení sixí eániniginí.

Soro Damasikasíyo niŋwearíná uréwapiyiní nánirini.

Soro áamá Jisasomi xidarigfá Damasikasíyo ŋweagfáyí tñi sáá wí niŋwearíná kikiáá bi mé re eniginí.

²⁰ Apaxí mé xegí Judayíyá rotú aní wí e wí e miriníŋyó nípáwiemeri Jisaso nání “Ayí Gorixomi xewaxorini.” urimeniginí.

²¹ E urimearíná xfo raríŋagi arfá wiarigfáyí nñi aniní ududí nwiníro re nriŋa ugáfawixini, “Jerusaremi dání áamá Gorixomi xwíyá ririmi nwiwírná yoí Jisasoyi rarigfáyo rikikíró nwikárimí biŋo, ayí ro menirani? Áamá re dání axípi yarigfáyo ení gwí niyiri nimeámi nurí apaxípániní imónigfá xwéowa tñí e wáriminiri biŋo, ayí ro menirani?” nriŋa warfá

²² Soro wáf nurimeri pírániní nireŋwípéa nurfá xegí Judayo ududí winí nurekáriri “Áamá Gorixo yeáyí neayimixemeaná nání uowárenapiŋo, ayí Jisasorini.” urarfá ayí o e urarinípi xopírari wipaxí bi mimónigfawixini.

Judayí Soromi mekaxí umegfá nánirini.

²³ Sfá ayá wí ríxa nímúrómáná enáná xegí Judayí Soromi pikianíro nání awí neáníro mekaxí méagfá aiwí

²⁴ Soro ayí xfo nání mekaxí méfápi nání arfá wíagi nání ayí o éf uminiri nání peyeáaná opikianeyiníro aní api nípimíní ákináyo mídímídání fwi ge ge iníŋe ikwáwiyimíraní, árfwiyimíraní, íníná aniní awí níróa pwaríŋagfá aiwí

²⁵ xegí uréwapiyariníyí re egáfawixini. Ríxa sfá yiníŋáná Soromi soxf fá xwé wúmi nímíarimáná gwí nijimáná ákináyo seáyí émi dání awayini nímamówára wepfnáná o xwá mde dání niroáminimeámi uniginí.

Soro ámi Jerusaremi nání uní nánirini.

²⁶ Soro ríxa Jerusaremi nání nurí e niremómáná xewaníŋo áamá Jisasomi xidarigfáyí tñi gwiaumí oinimíniri yarfá ayí “O ení nene tñi Jisasomi xidaríŋwáyí womani.” niyaiwiro wáyí nwiéra waríŋagfá aiwí

²⁷ Banabaso omí saní nurápiri wáf wurimeiarigfáwa tñí e nání nwiwimeámi nurí Soro óf e nurí Ámináomi siŋwá winiri o tñi xwíyá riniri enípi nání repiyí wirí o Damasikasí niŋweari Jisaso nání wáf nurírná ayá igí gé mé urarinípi nání repiyí wirí eniginí.

²⁸ E eníá dání Soro Jisasomi dñí wíkwíroarigfáyí tñi gwiaumí niníro ananí Jerusaremi aní nípimíní nemeafá ayá igí mé Áminá Jisaso nání nuréwapiya nurí yarfá

²⁹ Judayí émayí táfámini xirigfáyí nwiápinimearo re egáfawixini. O tñi xwíyá ximiximí niníro mífí nirinífasáná ríxa “Omí píyo dání pikianírewini?” niriníro e yaníro yaríŋagfá aiwí

³⁰ Jisasomi dñí nwiwíróro nání xegí xexírfmeá imónigfáyí omí owikáraneyiníro rinarigfápi nání nijfá nimónimáná omí nimeámi aní yoí Sisaria nání níwero e dání aní Tasasí tñími nání uowáragfawixini.

³¹ Ayínáni áamá Jisasoyá siyikí imónigfá Judia píropenisíyo ŋweagfáyíraní, Gariri píropenisíyo ŋweagfáyíraní, Samaria píropenisíyo ŋweagfáyíraní, nñi niyopiyárirí niŋwearo dñí sfkíkfí nomíxíga nuróná

Ámináo nání wáyí wirow kwíyí Gorixoyápi arírá wirí yaríná áamá síñf wíní wíní ní kumíxíga ugíawixíní.

Pitao Iniasomí naní imíxíñf náníriní.

³² Pitao aní apí apí ikwíróñíñfyo nemeríná aní yofí Ridayí ríníñfímí nání níwerí nírémorí áamá Gorixoyá imónígíá e ñweagfáyí tñí níñwearíná

³³ áamá wo —Xegí yofí Iniasoyí ríníñjoríní. Xegí ení nñí síwímí enjor enagí nání ikwíñjwíyo wenjáná xwíogwí wé wíúmí dájí wáu wo múronjoríní. O ikwíñjwíyo wenjagí Pitao síñwí níwíníriní

³⁴ re uríñínigíní, “Iniase, Jisasi Kiraiso píráñíñf simíxíagí nání níwíápnímeari díxí ikwíñjwí kíroárei.” uráná re eníñínigíní. O axíná wíápnímeañínigíní.

³⁵ Níwíápnímeari emearíñjagí áamá aní apí Ridayí ríníñfímí dájíyí tñí áamá ayoxí Saroníyí ríníñfímí ñweagfáyí tñí omí síñwí e níwíníro nání ní kínímóníro Ámináo tífámíní díñf wíkwíro gíawixíní.

Pitao uráná Tabitaí wíápnímeañf náníriní.

³⁶ Aní yofí Jopayí ríníñfíyo apíxí Jisasomí xídaríñf wí —Í xegí yofí Tabitaíriní. Gírikíyí píné tñí Dokasíríní. Í kíkífá bí mé aníñf míní áamá uyípeayí imónígíáyo nání ayá níwianíriní nání saní nurápa waríñjíríní.

³⁷ Í Pitao síní Ridayo ñweañáná símíxí níwerí penjínigíní. Péagí píyímí píráñíñf ígíá nearo aní awawá ikwíróñíñfyo seáyí émi ní títimáná

³⁸ “Pitao aní yofí Ridayo ñweaní.” rínaríñjagíá arfá níwíro Jopa aní apímí dání anjwí e enagí nání Jisasomí xídarígíyí wígí wáúmí urowáráná awáu nuri wauní ríxíñf re urígísisíxíní, “Joxí nene tñf e nání bei. Síní mepaní.” uríagí

³⁹ Pitao níwíápnímeamí awáu tñí níbíro aní e rémóáná ayí aní awawá seáyí émi ikwíróñíñfwámí nání nípemeamí nípeyíro apíxí aní imónígííwa xíro ronje anjwí e éf nírómáná ñwí nearo rapírapí aikí amípí nñí í síní wíyí tñí níñwearíná imíxagípi síwá níwíá warfáná

⁴⁰ Pitao ayo “Wáfmí nání peyeápoi.” nurowárimáná xómíñf níyíkwírí Goríxomí yaríñf níwímáná apíxí píyí wenífmíní ní kínímóníriní re uríñínigíní, “Tabitaíxí, wíápnímeaí.” uráná re eníñínigíní. Í ríxa síñwí noxoari Pitao ñweañagí níwíníriní sá wíráriníñje dání níwíápnímeari éf ñweañínigíní.

⁴¹ Níwíápnímeari éf ñweááná Pitao ímí wéyo fá níxírímáná nímfeyoari áamá Gorixoyá imónígíáyo tñí apíxí aníwamí tñí ení ríaiwá nuríriní ríxa fíwíapáná í amí síñf úagí nání ayo míní wíñínigíní.

⁴² Pitao e éfpi nání áamá aní Jopayí ríníñje nímíní ñweagfáyí arfá níwíáriróná obaxí wí Ámináomí díñf níwíkwíróa ugíawixíní.

⁴³ O sífá ayá wí Jopa níweríná áamá wo tñí —O xegí yofí Saimonoyí ríníñjoríní. Burímákau wará ení erí yeáyí imíxírí yaríñjoríní. O tñí ñweaagfíríní.

10

Aníñajf wo Koníriasomí síñjání urónapíñf náníriní.

¹ Aní yof Sisariayí ríniníjipimi áamá wo —O xegí yof Koniriasoyí ríniníjoriní. Émáýf porisíf simíníj nínwíníro axe gwíf mónígá Itariyí ríniníjyoy seáýf e imónínjyíf woriní.

² “Goríxomí píránínjíf ouxífdímíní.” níyaiwirí aníníj miníf yarínjoriní. O téní áamá xegí aníyoy njewagfáyf téní Goríxo nání wáyf níwíníro nání Judayí uyípeayíyoy saní urápayirí nígwíf miní wiayirí yarínjoriní. Íníná Goríxomí xwíyáf rírímíf wiayarínjoriní.

³ O sáf wíyimi 3:00 p.m. imónínjáná oríná wínaríná anínají Goríxoyá wo níwímearí re uríníniginí, “Koniriasoxíní!” uríagí

⁴ o sínjwíf agwíf níwínárínjísáná siríf nípíkínirí re uríníniginí, “Ámínáoxíní, píriní?” uríagí anínajoy re uríníniginí, “Goríxo xwíyáf joxí rírímíf wiayarínjípí aráf sirí uyípeayíyoy saní nurápiríná miní wiayarínjípí sínjwíf ranírí neri nání yayíf wínarínjagí nání nírowárenapínjoi.

⁵⁻⁶ Agwí joxí áamá wo Saimonoyí ríniníjomí —O xegí yof bí Pitaoriní. O áamá burímákau wará eníf erí yeáyf imíxírí yarínj Saimonoyí ríniníjyoy aní rawírawá imánjípá téní mírínínjwámí njewani. Omí wirímiaupírí nání Jopa nání áamá wamí uowárei.”

⁷ Anínajoy e nurímíf úáná Koniriaso xegí anjwámí omíníj wíiarígáýf wáumí “Eíní.” nurírí simíníj wínarínj xóo téní aníníj miníf emearínj womí ení —O “Goríxomí píránínjíf ouxífdímíní.” níyaiwirí aníníj miníf yarínjoriní. Omí ení “Eíní.” nurírí awamí

⁸ amípí níní anínajoy urífpí nání repíyíf níwimáná Jopa nání uowárínjiginí.

Pitao íkwíkwíf níyárírí wínínjípí náníríní.

⁹ Sá wegíáwa wáfí téní níwíápíníméamí nuro nuro síní óf e nuróná Jopa téní e anjwí e rémoaníro yaríná Pitao íkwawedí imónínjáná Goríxomí xwíyáf rírímíf wímínírí nání aní xóo wearínjwámí wáíwíyoy níxéga nípeyírí aníf ríwíf seáýyoy íkwíróoníje dání e yaríná

¹⁰ agwíf wíagí “Aiwá onímíní.” níwimónírí aí ayíf aiwá síní ríyamí yaríná íkwíkwíf níyárírí

¹¹ wenínj yáníyíf wínínjiginí. Anínami dání óf nínímáná rapirapí xwé wúnínj imónínj bí mídání biaú mídání biaú íá níxírímáná xwíáyo nání awayíní nímamówára wepínínarínjagí níwínírí

¹² ríxa xwíáyo íkwíárínáná wenínj éyíf wínínjiginí. Nanjwí xwé xíxegíní téní amípí agwíf téní napéa warínjípí téní íní xíxegíní téní iwáfípimi wenjagí wínaríná re eníniginí.

¹³ Xwíyáf bí nírinénapírí re uríníniginí, “Pitaoxíní, níwíápínímearí nanjwí apí nípíkírí nei.” uríagí aí

¹⁴ Pitao re uríníniginí, “Ámínáoxíní, aga oweoi. Nanjwí Judayene njwí íkaxí eánínjípimi dání ‘Nwíáríní.’ rínínjípí, ayá nínínírí píaxíf neánípaxíf imónínjípí síní míníáoní enjagí nání joxí nírfípí wí emíméíní.” uríagí

¹⁵ xwíyáf ábí bí re rínénapínjiginí, “Goríxoní ríxa ‘Nwíá mimóníní.’ rárífpí nání síní díníj re míyaiwipani, ‘Nínírínáyí, síní ayá nínínírí píaxíf neánípaxíf imónínjípírfani?’ míyaiwipani.” rínénapínjiginí.

¹⁶ Pitao sínjwíf wínírí aráf wirí éfpí axífpí biaú bí níwínayimáná enáná re eníniginí. Iwáfífpí apaxíf mé nípeyírí anínami aínínjiginí.

17 Pitao íkwíkwí nīyárirí wíníípi nání “Pí nání ríá wínííni?” nīyaiwirí ududí ayá wí níkáriga waríná re enīnigíní. Ámá Koniriaso xó tńj e nání wáf uowárfáwa anj wíyo Saimonoyá anj nání yarińj nīwiéra nībimáná ríxa ákíná íwí e nírónapíro

18 rfaiwá re rigíawixíní, “Ámá Saimono ámi yof bí Pitaoyí rínńjo re ríhweaní?” rfaiwá e raríná

19 Pitao íkwíkwí nīyárirí mńkípí nání “Pí nání ríá wínííni?” nīyaiwirí dńj e pikínaríná Gorixoyá kwíyípi omí re uríńjínigíní, “Arfá nń. Ámá waú wo joxí símeaníro nání pńá siarńjoí.

20 Wigí dńjńyo dání marfáí, nīwanńjoní awa joxí siríménapńrí uowárenapńá enagí nání joxí nīwiápńńmeámí nīwepńńrí dńj obńbaxí ‘Pí nání ríá yarińjíní?’ mímó ananí awa tńń níkumíxínńrí nawíní úpoyí.” urfagí

21 Pitao awa rogíe nání nīwepńńrí re uríńjínigíní, “Arfá nípoyí. Ámá soyńé pńá yarińgíó, ayí nioní nání yarińjoí. Soyńé pí nání bńoyńéríní?” urfagí

22 awa re urígíawixíní, “Koniriaso —O porís 100 imónígíáyo seáyí e wimónńjoníní. Ámá wé rónńjo nimónńrí Goríxomí wáyí wiarńjoníní. Díxí Judayí nńń ‘O ámá nanńjoníní.’ rarígńríní. Omí anńńaj wo re urénapńńnigíní, ‘Joxí xwíyá o rírínfápi arfá wirfá nání omí wirímiaupńrí nání díxí wamí uowáreí.’ urénapńń nání bńwáneríní.” urfagí

23 Pitao “Ananí nńwiapńro nioní tńń sá oweaneyí.” uríńjínigíní.

Pitao Koniriasoyá anjwámí nání urf nánńríní.

Sá wenń wáfpi tńń nīwiápńńmearí awa tńń nuróná ámá Jopa dńj Jisasomí dńj nīwikwńro nání xexírńmeá imónígíáwa tńń nawíní nuro

24 ófń sńá wíyí wegíáwa nīwiápńńmeámí waríná Koniriaso xegí xexírńmeáyí tńń xegí níkumíxínńrí emearígíáyí tńń awí neaárímáná wenń neriń nńwanń Pitao anj apímí Sisariayí rínńńpímí nńgémorí

25 anj Koniriasoyáiwámí páwímńńrí éyí o Pitao tńń nerińmeánńríná oyá síkwí tńj e nípńkínńmearí mńj xwíáyo íkwńronńnigíní.

26 E éagí aiwí Pitao omí árńwí numearí re uríńjínigíní, “Joxí nīwiápńńmearí éf roí. Nioní ení sa ámá wonńríní.” nurńrí

27 o tńń xwíyá nńrínńrí nerímeánńmí nípáwiríná ámá obaxí awí neánńro nńwanńagfa nīwńńrí

28 re uríńjínigíní, “Judayene re rínarńwápí nání émayńé xamńńfńń ení nńfá imónńjoí, ‘Nene émayí tńń gwiaumí ninńranénáraní, xwíyá nńńwanénáraní, apímí dání negí nńw íkaxí rínarńwápímí wiańkarńwńń.’ E rínarńwápí nání xamńńfńń nńfá imónńjoí. E neriń aí Goríxo nioní re oyaiwńńrí orńńá nípáńńnigíní, ‘Émayí aí wo tńń gwiaumí minípaxí mimónńń.’ E oyaiwńńrí orńńá nípáńń enagí nání ‘Émayí tńń gwiaumí ninńríná piaxí eánípaxńríní.’ wí síní rípaxonńmaní.

29 Goríxo síwá éńń nń enagí nání ámá rowa nioní nírńmeanńro báná nioní urakímńńrí wí murí sa arfá nīwirí nńmí bńanigíní. Ayńńń yarińj bí oseaimíní. Pí nání nírńmeáfonńríní?” urfagí

30 Koniriaso re uríńjínigíní, “Nioní agíná ayímíní sńápi tńń xíxení reyáíná 3:00 p.m. imónńńáná anj ríwámí dání Goríxomí xwíyá rírímí wiaríná re enńnigíní. Ámá rapńrapí xwńńfá eaarńj yínńj wo nńronapńrí

³¹ re nriñiniginí, 'Koniriasoxiní, joxí Goríxomi yariñf wiariñfpi arfá sirí joxí áamá uyípeayíyo arírá wiayariñfpi sñwí raníri nerí nání yayí winariñjagí nání nriowárenapíñoi.

³² Agwí joxí áamá wo Saimonoyí riníñomi —O xegí yoí bí Pitaoriní. O áamá burímákau wará ení erí yeáyí imíxíri yariñf Saimonoyí riníñoyá añf rawírawá imañpá tñní mriñiníjwámí ñweaní. Omí wirímiaupíri nání Jopa nání díxí wamí uowárei.' nriřagí

³³ nioní siní mé añfíní áamá wa joxí sirímeapíri nání uowáraná joxí naní nerí awa tñní bíñí. Agwí nene Ámínáo 'Xwíyá ayo uríříxíni.' rriñfpi nípíní arfá wianírane nání Goríxoyá sñwí aníje dání awí neánárirane ñweañwíní." uríñiniginí.

Pitao añf Koniriasoyáiwámí dání uréwapíyíñf nánířiní.

³⁴ Pitao maní níyoámorí re uríñiniginí, "Xámí nioní Goríxo yariñfpi nání majfá nerí aiwí agwí ríxa nífá imóníñiní. O wí símí símí e nimerí anímí yarířaníñf epaxomani.

³⁵ Omí wáyí wiro wé róníñf imóníñfpi ero yariğfá gíyí gíyí gwí wirí wirímí dññf imóníğfáyí aiwí xfo tñmíní bñná ananí yayfíní nñwirí umímínarířiní.

³⁶ Xwíyá Goríxo Isírerene yañf neaiapíñf rípi nání seyíné ríxa nífářiní. Jisasi Kiraisomí —O Ámínáo nimóníri áamá nñyoní seáyí e wimóníñoriní. Omí dññf wíkwíroaríñwápimí dání Goríxo tñní píyíá wirínípaxí imóníñwíní.

³⁷ Jono xámí wayí xegí umeainípi nání wáf nememáná enáná Gariri dání iwamfó nimóga bíří Judia píropenísíyo amí amí imónímerí enípi nání xamíñfíñé nífářiní.

³⁸ Nasaretí dññf Jisaso nání rariñiní. Omí Goríxo nriřpearí xegí kwíyípi wirí ení sñxí weámíxíri éaná o Goríxo dññf ukíkayonagí nání nemerfñá amáyo naníñí nñwiirí áamá obo dññf nixíxérorí sipí wikáraríñfyo nñyoní naní imíxímenípi nání seyíné ríxa nífářiní.

³⁹ Amípí o negí Judayí añfíyo erí negí añf xwé Jerusaremípmí dání erí enípi wone sñwí wínaronwáone riwoneriní. Omí nípíkiróná yoxáfíyo yekwíroaríğfá aí

⁴⁰ sífá wíyau wíyi nórímáná enáná Goríxoyá dññfyo dání nñwiápínímearií áamá sñwí aníğfē dání sñjání wimóníñiniginí.

⁴¹ Gí áamá Judayí nñní sñwí aníğfē dání marfáí, áamá Goríxo eníná dání sñwí wínaróříxíñíří neaeyíronone —None o xwářípáyo dání nñwiápínímeámáná enáná o tñní iníğf nñrane aiwá nñrane enwáoneriní. Noneyá sñwí aníñwae dání sñjání nñneaimóníri

⁴² sekaxí re nearíñiniginí, 'Soyíné nioní nání amáyo wáf urímero "Áamá sññf ñweagfáyo tñní ríxa pegfáyo tñní nñyoní áwíní e nñweámáná wíğf yariğfápi eyeyírómf ení nání Goríxo rípeaño, ayí oríní." Áwaní e urímero éříříni.'

⁴³ E nearíño nání wáf nearókíamoagfá nñní re nearagíoriní, 'Áamá omí dññf wíkwíroáfáyí nñní xfo wiñípmí dání Goríxo ananí yokwarímí wiariñfřiní.' nearagíoriní." uríñiniginí.

Émáyo Kwíyí Goríxoyápi waíñfñf nánířiní.

⁴⁴ Pitao xwiýfá apí sɪnɪ nura waríná re enɪnigɪnɪ. Ámá xwiýfá o rarɪɲɪpɪ arfá wiarigáyo nɪyonɪ kwíyɪ Gorɪxoyápi wainɪɲɪnigɪnɪ.

⁴⁵⁻⁴⁶ Kwíyɪ Gorɪxoyápi waináná Judayɪ Jisasomɪ dɪɲɪ wɪkwíroarigá Pitao tɪnɪ bɪáyɪ wenɪɲɪ éfáyɪ winɪgɪawixɪnɪ. Xwiýfá arfá wiarigá tɪyɪ rɪxa píné xɪxegɪnɪ ayɪ majfá imónɪgáýɪ rɪro Gorɪxomɪ seáyɪ e umero yarɪɲagfá nɪwɪnɪro nánɪ re yaiwigɪawixɪnɪ, “Gorɪxo xegɪ kwíyɪ émáyo sɪpɪí mɪwɪ nene xwé ayá wɪ neaiapɪɲɪpa ayo enɪ anfá axɪpɪ rfá wiarɪnɪ?” nɪyaiwiro ududɪ níkáriga waríná Pitao re urɪɲɪnigɪnɪ,

⁴⁷ “‘Ámá kwíyɪ Gorɪxoyápi wainfɪ tɪyɪ iniɪgɪ tɪnɪ wayɪ meapaxɪ mimónɪɲoɪ.’ go rɪnɪɲoɪ? Oweoɪ, kwíyɪpɪ nene neaainɪɲɪpa axɪpɪ wainfɪ enagɪ nánɪ ámá wo e rɪpaxɪ mimónɪnɪ.” nurɪrɪ

⁴⁸ sekaxɪ re urɪɲɪnigɪnɪ, “Ámá tɪyo Jisasi Kiraisomɪ dɪɲɪ wɪkwíroarɪɲagfá nánɪ wayɪ umeapoyɪ.” uráná ayɪ “‘Joxɪ nene tɪnɪ sfá ámɪ wɪnɪ re oɲweaaneɪ.’ neaimónarɪnɪ.” urɪgɪawixɪnɪ.

11

Pitao Koniriasoyá anɪwámɪ enɪpɪ Jerusaremi dání áwanɪf urɪɲɪf nánɪrɪnɪ.

¹ Wáí wurimeaiarigáwa tɪnɪ ámá Jisasomɪ dɪɲɪ nɪwɪkwíro nánɪ xexɪrɪmeánɪɲɪ imónɪgá Judia pɪropenɪsɪyo wí e wí e ɲweagáýɪ tɪnɪ xwiýfá rɪpɪ rɪnarɪɲagɪ arfá nɪwiro “Émáýɪ enɪ Gorɪxoyá xwiýfápi arfá nɪwiro dɪɲɪ wɪkwírogárfarɪnɪ.” rɪnarɪɲagɪ arfá nɪwiro ɲweanáná

² Pitao Jerusaremi nánɪ nɪyɪrɪ rémóáná xegɪ Judayɪ wí —Ayɪ Jisasomɪ dɪɲɪ nɪwɪkwíro aiwɪ re rarɪgáýɪrɪnɪ, “Émáýɪ Jisasomɪ dɪɲɪ nɪwɪkwíroróná iyɪ sɪmɪ sfó nɪwákwinɪro nene imónɪɲwápa nimónɪróná, ayɪ ananɪrɪnɪ.” rarɪgáýɪrɪnɪ. Ayɪ wí Pitaomɪ mɪxɪ nurɪro

³ re urɪgɪawixɪnɪ, “Joxɪ pí nánɪ negɪ yarɪɲwápi ogámɪ nerɪ émáýɪ, iyɪ sɪmɪ sfó nɪwákwinɪpa egfáýɪ tɪnɪ gwiaumɪ nɪnɪrɪ nawínɪ aiwá nɪɲɪnigɪnɪ?” urɪgáfa aí

⁴ Pitao xámɪ imónɪf dání repɪyɪ nɪwiéra nurɪ nurenɲwípéa nuríná re urɪɲɪnigɪnɪ,

⁵ “Nionɪ anɪf yof Jopayo nɪɲweari Gorɪxomɪ xwiýfá rɪrɪmɪ nɪwiríná íkwíkwɪ nɪyárɪrɪ orɪɲá nɪpáraná wenɪɲɪ yáníáyɪ winɪɲanigɪnɪ. Rapɪrapɪ xwé wúnɪɲɪ imónɪɲɪ bɪ mɪdání biaú mɪdání biaú nɪxɪrɪmáná anɪnamɪ dání awayɪnɪ nɪmamówáriga weaparɪɲagɪ nɪwɪnɪrɪ nionɪ tɪɲɪf e ik-wíarinénapáná

⁶ rapɪrapɪ iwáf inɪɲúmɪ píranɪɲɪf sɪɲwɪ owɪnɪmɪnɪrɪ inɪmɪ sɪɲwɪ agwɪ winfáýɪ winɪɲanigɪnɪ. Naɲwɪ ámá iwɪ mearɪgáýɪf tɪnɪ sayɪ tɪnɪ agwɪ tɪnɪ níropéa warɪɲɪyɪf tɪnɪ inɪ tɪnɪ inɪmɪ wenagɪ nɪwɪnɪríná

⁷ anɪnamɪ dání xwiýfá re rɪnénapfagɪ arfá winɪanigɪnɪ, ‘Pitaoxɪnɪ, nɪwíápɪnɪmearɪ naɲwɪ apɪ nɪpɪkɪrɪ neɪ.’ nɪrfagɪ arfá nɪwirɪ aí

⁸ nionɪ re urɪɲanigɪnɪ, ‘Ámɪnáoxɪnɪ, amɪpɪ “Nwáfɪrɪnɪ.” rɪnɪɲɪpɪ, nɪnɪríná piaxɪ eánɪpaxɪ imónɪɲɪpɪ sɪnɪ iwamfó gɪgɪ bɪ méáonɪrɪnɪ. Aga wɪ nɪmɪméɪnɪ.’ urfagɪ aí

⁹ xwiýfá anɪnamɪ dání rɪnénapfɪpɪ ámɪ bɪ nɪrɪnénapɪrɪ re nɪrénapɪɲɪnigɪnɪ, ‘Gorɪxonɪ rɪxa “Nwáfá mimónɪnɪ.” rárfápi nánɪ joxɪ sɪnɪ dɪɲɪ re mɪyaiwipani, “Nɪnɪrínáyɪ, sɪnɪ ayá nɪnɪnɪrɪ piaxɪ neánɪpaxɪ imónɪnɪ.” mɪyaiwipani.’ Xwiýfá e nɪnɪrénapɪmáná

¹⁰ xwíyá apí axípi biaú bî nînrénapimáná írírwáfpí ámí anjnamî nânî mîxeánénapiñîñigîñî.

¹¹ Mîxeánénapáná axíná re enjîñigîñî. Ámá waú wo —Awa Sisaria dánî nionî tñjî e nânî uowárfáwarîñî. Awa anjî none wearîñjwáiwámî rémónapigfawixîñî.

¹² Rémonapáná kwíyí Gorixoyápi re nîrîñîñigîñî, ‘Joxî awa tñnî ananî uî. Awa tñnî nawîñî nuróná ñîñî kíkímmî nimóga nuri “Pí nânî ámá rowa tñnî warîñî?” mîyaiwipani.’ nîrfagî nionî tñnî ámá Jisasomî ñîñî nîwîkwíróro nânî nîrîxfímeá imónîgíá wé wíúmî ñîñî wo rowa tñnî nurane ámá nionî nânî uowárenapfóyá anjwámî páwíáná

¹³ o xegí anjîyo anjîñajî wo sîñánî nîwimónîrî urîñjîpi nânî repíyí nîneairî re nearîñîñigîñî, ‘Anjîñajo re nîrfîñigîñî, “Dîxfí ámá wa Saimonomî —Oyá yoí bî Pitaorîñî. Omî wirîmiaupfîrî Jopa nânî uowáreî.” nînrîrî

¹⁴ re nîrfîñigîñî, “Xwíyá o nîbîrî rîrîñfápi joxî tñnî ámá joxíyá anjwámî wearîgíyá tñnî arfá wîpîrfápi dâñî Gorîxo yeáyî seayimîxemeañfáñî.” Anjîñajo e nîrfîñigîñî.’ nearfagî

¹⁵ nionî xwíyá iwamíó uréwapîyaríñá re enjîñigîñî. Kwíyí Gorîxoyápi nene xámî nîneaimearíñá neaainîñjîpa ayo enî axípi waínîñîñigîñî.

¹⁶ Axípi waínfagî nîwinîrî xwíyá Ámînáo nearagî ripî nânî ñîñî nîrónîñîñigîñî, ‘Jono inîgí tññîñî wayí seameafagî aiwî Gorîxo seyíné xegí kwíyîpi tñnî wayí seameainfáñî.’ rîñjîpi nânî ñîñî nîrónîñîñigîñî.

¹⁷ Gorîxo nene Ámîná Jisasî Kiraisomî ñîñî nîwîkwírómáná enáná xegí kwíyîpi anfá neaiapîñjîpa ámá ayo enî axípi wíagî nânî ‘Nionî Gorîxo xegí ñîñîyo dâñî yarîñjîpi pîrfî urakîpaxorîñî.’ rîseaimónarîñî?” urîfagî

¹⁸ awa xwíyá Pítao urífpî píránîñjî arfá nîwîro omî ámî xwíyá bî murí Gorîxomî seáyî e numeróná re rigfawixîñî, “Gorîxoyá ñîñî tñnî émayí enî wigí íwî yarîgífpî rîwîmîñî nîmamoro ñîñî nîyîmîñjî imónîñjîpi meapaxí imónîñjî.” rigfawixîñî.

Adiokî ñjweáyí wí Jisasomî ñîñî wîkwíróáná imónîñjîpi nânîrîñî.

¹⁹ Xámî Sîtipenomî nîpîkîróná Jisasomî ñîñî wîkwíróarîgíáyo xeanîñjî nîwîkárîro xíðíxfíðowáfí éagíá émayí anjîmîñî numiamoróná wí xwíá rawîrawápámî enjîpi xegí yoí Pínísia ñjwearo wí pîrîñwí Saipîrasî rîñîñjîyimî ñjwearo wí anjî bî xegí yoí Adiokî ñjwearo neróná xwíyá Gorîxoyápi émayó muréwapíyí wigí Judayonî nuréwapíya nuro aí

²⁰ wigí wa pîrîñwí xegí yoí Saipîrasî dâñî xîrîgíáyí tñnî anjî yoí Sairîñî dâñî xîrîgíáyí tñnî Adiokî nîrémoro wáf nurîmeróná émayó enî xwíyá Ámîná Jisaso nânî yayí winîpaxfîpi nura emegfawixîñî.

²¹ E yaríñá Ámîná Gorîxo ñîñî ukîkayorî enjî sîxfí weámîxîrî yarîñagî nânî ámá obaxí wigí ñjwíá nânî yarîgífpî arfá níkeamoro Ámînáo tífamîñî nîkîñîmónîro ñîñî wîkwírógíawixîñî.

²² Ámá Jerusaremî dâñî Jisasoyá sîyîkfí imónîgíáyí xwíyá ripî rîñarîñagíá arfá nîwîro “Adiokîyo émayí obaxí Jisasomî ñîñî wîkwíróarîñjî.” rîñarîñagíá arfá nîwîro nânî Banabasomî Adiokî nânî uowárfagíá

²³ o nuri anjî apîmî nîrémorî wîñîñîñigîñî. Gorîxo émayó wá nîwianîrî ayo wîmîxarîñjîpi nîwîñîrîñá ñîñî nífá nîwinîrî enjî rîrémîxfí nîwîrî re

uríñínigíní, “Goríxomí wí ríwí mumó aníñí miní ayá t́níní x́d́f́ŕíxíní.” uríñínigíní.

²⁴ O áamá naní yariño imónirí Goríxoyá kwíyípi ayá wí sixí wínirí Jisasomí díní ayá wí wíkwírorí yariño enagí nání e uríñínigíní. Áamá obaxí Ámináomí díní wíkwírófáyí axíníñí nimóníro níkumíxiga waríñagá

²⁵ Banabaso Soro nání ṕá emínirí aní yó Tasasí nání nuri

²⁶ apimí ñweanagí ńwínirí ńwirímeámí b́fiwáú nawíní Adiokiyo nínwearíná áamá e d́níní Jisasoyá siyikí imónigíáyí t́níní awí neánayiro obaxí wíyo nuréwapíya nuríná xwíogwí wo awáúmí e múroníñigíní. Adiokiyo e íná d́níní áamá wí áamá Jisasí Kiraisomí ux́darigíáyí nání yó Kirisíteníyí iwamíó ẃŕíǵáríní.

²⁷ Íná ẃá rókíamoarigíá wa Jerusaremi ṕníní ńwiárímí Adiokí nání ńweapíro

²⁸ wigí wo Agabasoyí ríníño éf ńrorí Goríxoyá kwíyíyo d́níní ẃá nurókíamorí re uríñínigíní, “Aíwá nání xẃá t́yo ńyoní aga d́wí ayá wí ikeamónaníwáríní.” E uríñípi Romíyí ḿxí ínáyí Kírodiasoyí ríníño meńweanáná d́wí apí ikeamónagá nání

²⁹ Jisasomí x́darigíáyí woní woní x́xegíní ńwípaxí imóníñípa wigí díní re yaiwigíawíxíní, “Negí ńríxímeá Judia píropenísíyo ñweagíáyo arírá wianíwá nání ńgwí apí apí nítirane wiowáríwanígní.” ńyaiwíro

³⁰ x́xeni e nero ńgwí awí eáfápi Banabaso t́níní Soro t́níní awáú ńmeámí nuri Jisasoyá siyikí imónigíá Jerusaremi ñweagíáyo wípeńweagíáwamí ḿníní wípísfí nání wiowárígíawíxíní.

12

Míxí ínáyí Xeroto Jemisomí ṕkirí Pitaomí gwí uyirí ení nániríní.

¹ Íná Judayí ḿxí ínáyí Xeroto Jisasoyá siyikí imónigíáyí wíyo ríkíkíríó wíkaríní nání fá ńxírírí

² porisí wamí uráná kirá t́níní Jonomí xíráo Jemisomí píkígíawíxíní.

³ Jemisomí píkíagá nání Judayí yayí yariñagá ńwínirí Xeroto sípí ámí b́í nerí re eníñigíní. Pitaomí ení fá xíríñínigíní. Sfá Pitaomí fá xíríñíyí t́ñíná Judayí Goríxo eníná múronípi nání díní mopírí nání bisíkerfá yisí mayí úrapí nimíxíro narígníná omí Xeroto fá xíríñínigíní.

⁴ Omí fá ńxírímáná re yaiwíñínigíní, “Sfá Aníñajo Neamúroagoí ríníñí rípi ríxa pwéáná omí gwí aníyo d́níní ńmíxearí áamá ńfní sñjwí anígíe d́níní xwíríxí numeri píkímígní.” ńyaiwírí gwí aníyo ńñwíríríníná porisí awí eánigíá b́iáu b́iáu x́xegíní wáú wáú awí mearoayípírí nání wáríñínigíní.

⁵ E wáráná Pitaomí gwí aníyo awí mearoaríñagá aí Jisasoyá siyikí imónigíáyí Goríxo omí arírá owínínirí aníñí miní arfá ŕá wé yariñí ńwiéla ugíawíxíní.

Aníñají wo Pitaomí gwí aníyo d́níní ḿxearí nániríní.

⁶ Sfá Xeroto “Ayimí omí ńmíxearí áamá sñjwí anígíe d́níní xwíríxí uméímígní.” yaiwíñíyí síní ẃá móníñáná Pitaó senfá wíríkau ńyárínímáná áwínímí sá wenáná porisí wáú ḿd́ḿd́níní ñweari wa gwí aní ówaní ńyárímáná b́aríwámí d́níní awí roro enáná re eníñínigíní.

7 Ámináoýa anfnajf wo nírónapírí gwí anfyó wáf ókiáráná Pitaomi miwfyó saiwiárf wimínírí nání ayíñwí núrórí re uríñínigíní, “Joxí anfní wiápinímeaí.” uráná re eníñigíní. Senfá arfkaú xegí wéyo dání ikweámioaníñigíní.

8 Senfá arfkaú ikweámioáagi anfnajo ámi re uríñínigíní, “Díxí areríxí yínírí síkwí sú yínírí ei.” nurírí o ríxa e éáná re uríñínigíní, “Díxí iyfá níkfíkyínímí níxídei.” urfagi

9 gwí aní awámí dání omí númí nípeyearí númí nurfná “Anfnajo nírí xwíyíá níñírí yaríñpí, ayí nepa rífa níaríní?” míyawi “Sa oríñá rífa wíníñíní?” níyawi

10 awaú porisí xfo tñfí anwí e awí rogíawamí múrorí jfamí awí rogíawamí ení múrorí nemáná ákíñá ówaní ainíxí tñí imíxíníñnamí — Anamí pñí níwiárimí nípeyearfná gwí anfyó pñí níwiárimí ríxa aní apí ikwíróñíñpímí emearígnáñíní. Ana tñfí e rémóáná re eníñigíní. Xegípi íkwímíníñínigíní. Xegípi íkwímínáná nípeyearí óf wíyímí nuríná re eníñigíní. Anfnajo ríxa pñí níwiárimí uáná

11 Pitao xegí díñfí fáf níxírírí re ríníñínigíní, “Ámináo nioní éf níminímínírí nání xegí anfnajo nurowárenapírí Xeroto ‘Gí ení eáníñyó dání e wikárfímígní.’ yaiwíaríñpí pñí urakírí gí Judayí ‘Xeroto omí e wikárfwínigíní.’ níyawiwo díñfí wikwímoarígní pñí urakírí nerí gwí anfyó dání nímiáéoníñí? Oyí, e níoníríní.” ríníñínigíní.

12 Díñfí e fáf níxírímó aní apíxí Maríaíyí ríníñfí wíyá —Ímí xewaxo Joní Makoríní. Omí xínáí Maríaíyí ríníñfíyá aní iwámí nání nurí áamá obaxí anjwámí awí neánárimáná Goríxo xfómí arírá owinínírí nání yaríñfí níwia waríná nírémorí

13 ákíñá fíwí míde dání iwaní nearí ikaxí rímákíáná apíxí wí, aní iwámí xínáíníñfí nímonírí omíñfí wiíaríñfí wí —Í xegí yofí Rodaíríní. Í iwaní neánírí ikaxí rímákínífagi nání gorfanírí síñwí owínímínírí nurí

14 “Goxíríní?” nurírí Pitaoyá maní umíñínífagi nání díñfí nífá wíagi re eníñigíní. Xámí ówaní míwíkwíomeá anfní nurí ayá tñí re uríñínigíní, “Pitao ákíñá ówaníyó bíaríwámíní dání bíraiwo roní.” urfagi

15 áamá ayí re urígníawíxíní, “Jíxí xaxá nerí raríñíní.” urfagífa aí í axípi arfíki ámi bí tñí urarfná ayí re urayígníawíxíní, “Pitaoyá anfnajo rífa roní?” urayaríñagífa aíwi

16 Pitao síní ówaní iwaní nearí ikaxí rímákíaríñagí ayí nuro ówaní níkwíro wínígníawíxíní. Pitao riwo ronagí níwíníro díñfí níyága úagífa aí

17 Pitao ayí xwíyíá mírípa oépoyínírí wé ówaní nuyimáná Ámináo níwiírí gwí anfyó dání nímeámí nupeyearfná éfpi nání repíyí níwiéra nurí re uríñínigíní, “Jemisomí tñí negí níxíxímeá imónígníyó tñí nioní nífí apí nání áwaní urífríxíní.” nurárimí nípeyearí mí nání uníñigíní.

18 Ríxa wáf ónáná porisí Pitaomí awí mearoarígnífáwa o míñweanagí níwíníro “Pitao aríge nerí rífa uní?” níñíníro ayá ípípfá níñwíraríga waríná

19 míxí ínáyí Xeroto Pitao nání pfá néra nurí pfá nímegínárimáná porisí awí mearogífa awamí yaríñfí imímí níwiárimáná wíamí sekaxí re uríñínigíní, “Awamí nímeámí nuro píkipoyí.” Sekaxí e nurímo Judia píropenífíyó pñí níwiárimí aní yofí Sisaria nání níwerí e uríñínigíní.

Míxí ínáyí Xeroto pení náníríní.

²⁵ Banabaso t́nɪ Soro t́nɪ awaúɪ nɪgwɪ rɪpɪ negɪ nɪrɪxɪmeá imónɪgɪá
Jerusareɪ ɲweagɪáyo mɪnɪ wɪsɪxɪnɪrɪ wɪowárɪgɪáɪ rɪxa nɪyárɪmáná
Jonɪ Makomɪ nɪwɪrɪmeáɪ Jerusareɪ pɪnɪ nɪwɪárɪmɪ áɪ Adɪokɪ nánɪ
yɪgɪwɪxɪnɪ.

⁶ rixa pirɪŋwɪ miwɪ mɪdánɪ dánɪ mɪdánɪ nánɪ wáɪ nura neméɪsáná aŋɪ
yoɪ Peposiɪ rɪnɪŋɪpɪmɪ nɪrémore winɪgɪawixɪnɪ. Ámá ayáɪ mɪkɪ ikinɪ wo

—O Judayí woriní. Mimóní wáf rókiamoariní woriní. Xegí yoí Ba-Jisasoyí wírigforiní.

⁷ O tñí p̄ropenisí apimí dání p̄rimiáo —O xegí yoí Sejasí Porasoriní. Dñí neyírorí aumaúmi iníjoriní. O tñí níkumixiní n̄jweagfíloriní. O aní apimí n̄jweanagí Banabaso tñí Soro tñí s̄jwí e n̄wín̄rī wáf ur̄mearfna p̄rimiáo xwíyá Gorixó nání wáf rarigfípi arfá owimín̄rī awaúmi “Eini.” ur̄agi ai

⁸ ayá mfkí ikinjo —Girikiyí wigí p̄né tñí Erimiasoyí r̄n̄joriní. O p̄rimiáo Jisasomí dñí m̄wíkwíropa oen̄rī awaúmi xegí dñíyo dání p̄rī rakimín̄rī éagi aiwí

⁹ Soro —O xegí yoí b̄ Poroyí urigforiní. O kwíyí Gorixoyápi ayá wí s̄ixí wín̄jagi nání ayá mfkí ikinjomí r̄xa s̄jwí agwí n̄wín̄rī

¹⁰ m̄xí re ur̄in̄iginí, “Oboyá niaíwín̄j̄ imón̄j̄ roxiní, áamá wé rón̄j̄ yarigfá gíyí gíyo p̄rī urakimín̄rī yaríjox̄rīn̄. Arfíki yapí wíwapiyirí f̄wí uráp̄rī n̄ra waríjox̄rīn̄. Ámináo nání nepax̄j̄ r̄n̄j̄pi joxí an̄j̄ miní yapíni imorir̄éni?” nur̄rī

¹¹ re ur̄in̄iginí, “Agwí nioní re r̄rar̄in̄j̄, ‘Ámináo r̄xa dñí r̄ik̄kayóagi nání joxí s̄jwí n̄sup̄r̄rī s̄fá obaxí wíyo sogwí s̄jwí wín̄r̄f̄amaní.’ r̄rar̄in̄j̄.” uráná re en̄iginí. Agwí wán̄j̄ ur̄ar̄rī s̄fá uyin̄r̄rī éagi nání “Áamá go go wéyo f̄á n̄n̄ix̄r̄rī óf̄ s̄iwá n̄n̄r̄en̄j̄oi?” n̄yaiwirí áamá nání p̄fá emen̄iginí.

¹² E éagi p̄rimiáo s̄jwí n̄wín̄rī Jisasomí dñí wíkwíron̄iginí. E nerí Ámináo nání ur̄ewap̄yarigfípi nání ududí n̄wiga un̄iginí.

Banabaso tñí Soro tñí Pisidia p̄ropenisíyo nání nuri Adiokíyo wáf ur̄imegfí n̄n̄r̄in̄.

¹³ Poro tñí níkumixiní emearigfíwaú tñí Peposí p̄n̄í n̄wiár̄imí nuro s̄ip̄xí womí n̄p̄ixemoán̄ro n̄jweámáná nuro Pabiria p̄ropenisíyo aní xegí yoí Pega r̄n̄j̄pimí iwiék̄n̄meááná nayoaro e dání Joní Mako awaúmi p̄n̄í n̄wiár̄imí ámi xegí axí Jerusaremí nání úagi aiwí

¹⁴ Poro tñí Banabaso tñí awaú Pega n̄múr̄ori Pisidia p̄ropenisíyo aní xegí yoí Adiokiyí r̄n̄j̄pimí n̄r̄émori Sabarfáyo Judayíá rotú aníyo n̄p̄áwiri éf̄ n̄jweanáná

¹⁵ n̄wí ikaxí eán̄j̄pimí b̄ f̄á roro wáf rókiamoagfáwa eagfápimí b̄ f̄á roro n̄yarimáná rotú aní iwámí mewegfáwa áamá womí awaú éf̄ n̄jweagfíe nání nurowáiro re ur̄igfawix̄n̄, “Re ureí, ‘Negí n̄r̄ix̄meá imón̄gíwagwí, awagwí xwíyá en̄j̄ r̄r̄émixí neaipaxí b̄ en̄án̄yí, ananí nearf̄piyí.’ ureí.” urowáráná o nuri awaúmi ax̄pi e uráná

¹⁶ Poro n̄wiáp̄n̄mearí wé ówan̄j̄ nuyimáná re ur̄in̄iginí, “Gí Is̄rer̄iȳn̄é tñí émáyí Gorixomí wáyí n̄wiwo nání nene tñí nawín̄í awí neán̄rane Gorixomí yayí wiar̄j̄wáȳn̄é tñí arfá nípoyí.

¹⁷ N̄wáf Is̄rer̄eneyá ar̄owéyí ux̄dagfó, o en̄iná negí ar̄owamí neyírorí ayí aní midán̄yí nimón̄ro Is̄ip̄yí aníyo n̄jweanáná oyá dñí tñí sayá nimóga numáná en̄áná o en̄j̄ s̄ixí neán̄rī em̄imí n̄wíwapiya un̄pimí dání aní ayo dání n̄wir̄meámí b̄in̄iginí.

¹⁸ N̄wir̄meámí báná ayí áamá dñí mean̄e nemeróná xwiogwí 40 pwearfna o ayá nur̄m̄x̄r̄rī wé f̄á num̄xeán̄f̄sáná

19 Kenaniyí aníyo áamá gwí wírí wírí wé wífúmi dájí wáu apimi xwírífa níkíxeri xwífa wígí njeagfápi nurápirí negí arfowami mání winíniginí. Api nípini yaríná xwiogwí 450 pweníniginí.

20 Goríxo e níwíísáná oyá díní tíní áamá wa aníwá nimónayiro wá rókiamoagí Samueroyi ríníño tíníná nání nimenjeagá nífásáná

21 negí arfowa Goríxomi re urígawixini, 'Míxí ináyí neamenjeani nání neaimónarini.' uráná o Kisomí xewaxo, Soromí —O xiáwo íríño Bejimanoyáorini. Omí míxí ináyí nání urípeááná o numenjearíná xwiogwí ámi 40 pweníniginí.

22 Goríxo omí suríma nimíxiri ámi Depito xamíño míxí ináyí nimóniri oudenjeaniri imíxíño nání woákíki neri re nearíniginí, 'Jesiomí xewaxo Depito áamá nioní díní unjírípaxí wo imónínagi wínínáorini. Nioní nimónaríní nípini xixeni enforini.' nearíniginí.

23 O 'Depitoyá íwiáfawéyí wo Isireríyo yeáyí uyimíxemeanífa nání oimíximíni.' níyaiwirí negí arfowami símímaníyo dání urínípa xixeni neri áamá Jisasoyí ríníño imíxíníriní.

24 O síní áamáyo piaumímí míwinínáná Jono xámí Isireríyo níyoní wáf nemerí 'Segí íwí yarígápi ríwímíni mamóáná wayí seameaimíni.' nurímerí

25 ríxa Goríxo e éwiníniginí wimíxiyínípi yoparípi urímániri neríná re rayíníriní, 'Seyíné nioní nání "Goríni." yaiwiaríño? Seyíné weníní neri níjeagfónimani. E neri aí arfá nípoyí. Áamá nioníyá ríwíyo bíno nioní aga seáyí e nímúronjo enagi nání xegí síkwí sú gwí wikweaipaxí mimóníníni.' rayíníriní.

26 Gí nírixímeá imónígíáyíné, Ebírfamoyá íwiáfawéyíné tíní éma Goríxomi wáyí níwiro nání ayí tíní re awí eánígíáyíné tíní rípi osearímíni. Xwíyá áamáyo yeáyí uyimíxemeapaxo nánípi níneneni arfá wiani nání Goríxo ríxa uowárenapíníriní.

27 Áma Jerusaremi njeagfáyí tíní wígí meba nimóniro umenjeagfáwa tíní omí ayí orfániri mí mífómíxípa ero eníná dání wá rókiamoagfáwa o nání nírirí ríwamíní eagfápi —Api Sabarfá ayí ayo dání fá roarígápirini. Api mífí nání díní mímó suríma fá níro nání 'Ayí o nání rífa rínini?' mífaiwípa ero néfásáná wá rókiamoagfá awa níro eagfápi tíní xixeni omí wíkárígawixini. Wá rókiamoagfá awa níro eagfápi tíní xixeni níwíkáríroná 'Sípíoxíriní.' nuríro xwíyá umearígawixini.

28 E nemowa nímeámi nuro omí xwíyá numeariri píkipaxí imóníní bí nání pífa nímegíniri aiwí gapímaní Pairatomi 'Píkoí.' urígawixini.

29 Omí nípíkíroná wá rókiamoagfáwa o nání níro eagfá nípini xixeni níwimáná enáná wa yoxáfpámi dání níyoámi níwepíníro xwáripáyo weyárfagfá aiwí re eníniginí.

30 Goríxoyá díní tíní xwáripáyo dání ámi wíáfpínímeaníniginí.

31 Níwíáfpínímeámáná sfá ayá wí áamá Gariri píropenísiyo dání o tíní nawíni Jerusaremi nání bigfáyo sínjání wimónayíniginí. Ayínání sínjání wimónayíníyí negí Isireríyí imóníníyo áwaní urímepírí nání imónígíáyíriní.

32-33 Yawawi ení xwíyá yayí seainípaxí rípi searanírai níyaiwimi baríníwi. Goríxo negí arfowami símímaníyo dání nurírfná 'Níseaiimfáriní.' urínípi Jisaso xíoyá díní tíní wíáfpínímeanípimi dání

awayá fwiárfawene ríxa xixení apí, xfo urínpí neaiíníriní. Xwíyá Bíkwi Samíyo soní biaúyí rínínpímí níríní eánínpí rípí, 'Joxí Goríxoníyá íwoxíriní. Agwí nioní simíxáná imóníoxíriní.' Xwíyá e níríní eánínpí ení xixení imónínpíriní.

³⁴ Nene dínpí re yaiwianíwá nání 'O Goríxoyá dínpí tñní wiápínímeáíyí nání ámí niperí wí piyí epaxí meníní.' yaiwianíwá nání Bíkwiyo níríní eánínpí Goríxo re urínpíriní, 'Depítomí símímaníyo dání nurírfná "Ayá nírírimíxírí píránínpí síimfáriní." urínpí joxí ení axípi nísiimfáriní.' urínpíriní.

³⁵ Ayínání o nání Bíkwi Samíyo soní ámí bimí Depito re rínpíriní, 'Goríxoxí ámá e wíwínígíní urínpí anínpí míní xfdarínjo joxí xwárpáyo dání xe piyí oenírí sínpí wínírfá meníní.' rínpíriní.

³⁶ Depito imónínpí nání nene níjfaríní. O Goríxo e éwínígíní wimónarínpí néra núísáná péáná negí aríowa xwá weyárinínpíyo weyáráná piyí enínígíní.

³⁷ E nerí aí ámá Goríxoyá dínpí tñní wiápínímeajo wí piyí menínígíní.

³⁸ Ayínání gí níríxímeá imónígíáyíné, yawawí seararígíwípi nání xixení níjfa re imónípyí. Jisaso enínpímí dání Goríxo negí fwi yarínwápi yokwarímí neaiipaxíriní.

³⁹ fwi yarínwá npí ikaxí Moseso níríní eanípi xfdarínwápipímí dání yokwarímí neaiipaxí mimónínpí Jisasomí dínpí wíkwírówá gene gene xegí xewaxo neaiínípipímí dání ananí yokwarímí neaiirí gwínpí neajínínpí neaíkweawáriní epaxíriní.

⁴⁰⁻⁴¹ Ayínání wá rókiamoagfáwa níríro eagíá rípí xixení seaimónínígíní wáyí níseainírí dínpí mófírixíní, 'Goríxo rínpímí ikayíwí umeaarígíáyíné, xámí sínpí níwíníro ududí nemáná anífnírixíní. Ayí rípí nání seararíní. Nioní seyíné tñíná yarínwápi ámá wa áwaní searágíá aiwí seyíné agwí aí ná ríwíyo aí bí "Neparíní." yaiwírfá meníní.' xwíyá apí wá rókiamoagfáwa níríro eagíápi xixení seaimónínígíní wáyí níseainírí dínpí mófírixíní." urínpíriní.

⁴² Poro tñní Banabaso tñní e nura numowáú peyearífná ámá aríá wífáyí ríxínpí re urayígíawíxíní, "Awagwí ámí Sabaríá wíomí dání xwíyá agwí neararígípi axípi ananí nearéwapíyípsíraní?" urayígíawíxíní.

⁴³ E nemáná ríxa rotú aní tñnpí e pínpí níwíarímí amí amí numiamoróná Judayí obaxí wí tñní émayí Goríxomí wáyí níwíro nání Judayínínpí imónígíáyí wí tñní Poromí tñní Banabasomí tñní nómí warínagíá awáú ámí nura nuríná ení rírémxí níwíro re urígísisíxíní, "Seyíné Goríxo wá níneawianírí neaiínípi fá níxíríro nweáfríxíní." urígísisíxíní.

⁴⁴ Sabaríá wo ríxa parímóáná ámá aní apímí nweáyí nápi xwíyá Goríxoyápi aríá wianíro nání awí eánígíá aí

⁴⁵ ámá ayá wí awáú rarígípi aríá wianíro nání epíroyí yarínagíá Judayí sínpí e níwíníro sípí dínpí bí onímíapi níwíaiwí ayá wí níwíaiwíro nání Poro uréwapíyarínípi pírpírfí ero ikayíwí umearíro egíawíxíní.

⁴⁶ E yarínagíá aí Poro tñní Banabaso tñní ayá ígígí bí níwíní re urígísisíxíní, "Yawawí aga xwíyá rípí yegí Judayíné níseamúrorai émayó xámí urípaxí menagí nání seyíné xámí seararínwí. E nerí aí xwíyá rípí aríá míyeaí aríkwíkwí neróná seyíné áwaní rénínpí níyearíro yarínjoí, 'Dínpí níyímínpí imónínpí meapaxí imónígíáyí tñní xixení mimónínpíwíní.' Áwaní

éniní nīyearīro yarinagáa nánī agwī yawawī seyíné pínī nīseawiarīmī émáyo uréwapīyanīrai warīŋwīi.

⁴⁷ Ayí ripī nánirīnī. Ámináo sekaxí neariní ripī ŋwí ikaxí eániníyo re eáninī, ‘Gorixonī joxī émáyo uyíwíniní wíá wókímíxíríá nánī riníwírárárínī. Joxī nionī nánī uríríapimī dání áamá xwíá nírímínī gímī ŋweagíáyo yeáyí uyímíxemeámíá nánī e oimónirī rīrowárárínī.’ Goríxo e nīnearíríná yawawī nánī eníniní ríní enagí nánī émáyo uranīrai warīŋwīi.” urígísisixínī.

⁴⁸ E urarinagíi émáyí aríá nīwiróná díní nífá nīwínirī xwíyáá Ámináoypí naní e rīnarínagí nánī re rínígíawixínī, “Apí seáyí e imóninī.” nírínīro áamá Goríxo díní eyíroáríníyí díní wíkwírogíawixínī.

⁴⁹ Xwíyáá Ámináoypí aní apí tíní e nīmínī rīnárīmeáríná

⁵⁰ Judayí re egíawixínī. Apíxí seáyí e imónígíá ayí tínī rotú ŋweaarígíiwámī tínī aní apimī seáyí e nīmónīro meníweagíáwamī tínī símírírí wíagíá ayí Poromī tínī Banabasomī tínī sípí nīwíkáriro wígí tíní e dání mīxí xídwáríagíawixínī.

⁵¹ Wígí tíní e dání mīxí xídwáríagíá awaú “Nene sípínī wíkáraríníweáneríani?” oyaiwínípoynírī egí síkwíyo xwíá síkí xénínípi pírí wíáikímí nīyárimī aní yóí Aikoniamíyí rínínípiimī nánī ugísisixínī.

⁵² E nerí aí aní apimī dání Jisasomī díní nīwíkwíro uxdarígíáyí yayí bī onímíapi mīwíní yayí seáyímī dání nígá uro kwíyí Goríxoyápi ayá wí síxí wínínípiimī dání ení neága uro néra wagíárinī.

14

Poro tíní Banabaso tíní Aikoniamí dání egíi nániríní.

¹ Awaú xámí egíípa Aikoniamíyo nírémómáná Judayíyá rotú aníyo nípáwírī nuríríná pírániní reníwípearínagíi nánī áamá xwé ayá wí, Judayí tíní Gíríkíyí tíní áamá gwí apíáu díní wíkwírogíawixínī.

² E nerí aiwí Judayí aríá nīwíro díní mīwíkwíropa éfáyí Gíríkíyí áamá Jisasomī díní wíkwíroarígíáyo símí tíní owípoynírī símírírí nīwíro yarinagáa nánī

³ awaú e ayá wí níníwearíná “Áamá tíyí wí mīxí nīyeapaxí aí Ámináo ananī yeameníhoi.” nīyaiwírī ayá ígígí bī mīwíní sa nīra ugísisixínī. E yaríná Ámináo “Awaú neararígíípi nepa ríá neararíní?” owípímónípoynírī gí díníyo dání xe nurírī emímí tíní ayá rīwamónípaxí imónínípi tíní owíwapiyípiynírī ení síxí nīweámíxa uníniginí.

⁴ E nerí aí áamá aní apimī ŋweagíáyí díní bī biaú nīxírīro wí Judayí, díní mīwíkwíroarígíáyí tíní kumíxínīro wí wáf wurimeiarígííwaú tíní kumíxínīro neróná re eníniginí.

⁵ Gíríkíyí wí tíní Judayí wí wígí seáyí e nīmónīro umeníweagíáyí tíní ayí nīwíápínimearo “Awaúmī sípí nīwíkáritane sńá tíní opíkianeyí.” nírínīro yaríná

⁶ e owianeyínīro yarígíapi nánī awaú níjía nīmónírī nánī Raikonía píropenísíyo aní símí biaú xegí yóí Rísítírapimī tíní Debipimī tíní nání éfí urí aní mídímídání ikwíróronínípiamī ení nání éfí urí nerí

⁷ aní ayo dání xwíyáá yayí neainarínípi wáf urímegísisixínī.

Poro tíní Banabaso tíní Rísítírapimí dání egíípi nániríní.

⁸ Awaú anj yof Risitirai ríninǵipimi emearíná áamá e dánǵ wo —O xinái agwíyo dání síkwí ikǵ enǵ xirínorini. Xegǵ síkwíyo enǵ bǵ meáninǵagi nání o bǵ onímíapǵ irú nǵpǵmǵxiri anǵ yagomani. O éf nǵnǵwearǵ

⁹ Poro urarinǵipǵ aríá wiaríná re enǵiniginǵi. Poro sínwǵ agwǵ nǵwináriríná winǵyǵ winǵiniginǵi. Xegǵ síkwǵ sípǵ enǵyǵ nanǵ wimǵxini nání Jisasomi dǵnǵ wíkwíroarinǵagi nǵwiniriǵ

¹⁰ Imǵ tǵnǵ nǵirǵi “Nǵwiápnǵimeari dǵxǵ síkwǵ tǵnǵ píráninǵ éf roi.” uráná re enǵiniginǵi. Úrapǵ éf nǵroamori anǵ enǵiniginǵi.

¹¹ Poroyá manǵyo dání éf nǵroamori anǵ yarinǵagi áamá e epǵroyǵ egǵáyǵ sínwǵ apǵ nǵwiniro xwíyǵá nǵmǵeyoaro nǵriróná wigǵ Raikonaiyǵ pǵné tǵnǵ re rigǵawixini, “Negǵ nǵwǵá anǵnamǵ nǵweagǵáwa rǵxa áamá nǵmóniro nene tǵnǵ e nání riwaú weapǵi.” nǵriro

¹² “Banabaso, o negǵ nǵwǵáo Susoyǵ wǵrinǵorini.” rǵro Poro xwíyǵá yanǵ umeaiarǵo enǵagi nání “O negǵ nǵwǵáo Xemisoyǵ wǵrinǵorini.” rǵro neróná

¹³ Susoyǵ wǵrinǵo —O nání anǵ ridíyowá yarǵíwǵá anǵ apimi ákináyó bǵaríwámǵ dání umǵrǵyinǵorini. Oyá apaxǵpánǵinǵ imóninǵo urǵá wǵ yeyǵ inǵnǵ bǵ nǵmaxirimi burímákau oxǵ wo tǵnǵ nǵméra nǵbiri ákinǵá íwǵ e éf nǵrómáná áamá e epǵroyǵ egǵáyǵ tǵnǵ “Awaú nání ridíyowá owianeyǵ.” nǵwimóniro e wianiro yaríná

¹⁴ wáf wurímeiarigíáwaú, Banabaso tǵnǵ Poro tǵnǵ ayǵ “Awaú nání e owianeyǵ.” rǵnarǵagǵa aríá nǵwiri re egǵisixini. Ayǵ “Nene wianiri yarinǵwápnǵ awaú aga mǵwimónarini.” oyaiwípoyiniri egǵ iyǵá naxeri áamá epǵroyǵ egǵe áwinimi anǵini nuri xwíyǵá imǵ tǵnǵ nira nuri

¹⁵ re urǵísisixini, “Áamá tiyǵné, pí nání e yeaianiro yarinǵo? Yawawi enǵ seyǵné imóninǵápa ámáwawirini. Yawawi sa rǵpǵ nání yarinǵwiǵ. Seyǵné segǵ nǵwǵápnǵ nǵxǵdǵróná surǵmǵ yarǵíápnǵ pǵnǵ nǵwiárimǵ Gorǵxomi —Nǵwǵá nepa dǵnǵ tǵnǵo ayǵ orini. O anǵna imǵxiri xwǵá imǵxiri rawǵrawá imǵxiri neri amǵpǵ nǵnǵ ayo yarinǵpǵ imǵxínorini. Omi seyǵné xǵdǵpǵrǵ nání yawawi xwíyǵá yayǵ seainǵpaxǵ rǵpǵ wáf seararinǵwiǵ.

¹⁶ Áamá gwǵ wǵrǵ wǵrǵ nǵnǵ aga enǵiná dání nǵnǵweaxa bǵgǵáyǵ Gorǵxo wigǵ síwíyo xe oxǵdǵpoyiniri nǵwǵga nǵbiri aiwi

¹⁷ xewaninǵo imóninǵipǵ nání yumǵ mǵseainǵ xegǵ nanǵ nǵseaiirǵinǵipimi dání síwáninǵ nǵseaiǵa bǵnǵrinǵi. Segǵ omǵnǵ ná wearǵinǵá wenǵa nání oyá dǵnǵ tǵnǵ iniá eaénapǵrǵ aiwǵ pǵrǵpǵrǵ iniri yaríná seyǵné nǵnǵro yayǵ nǵga warǵgǵárini. Ayináni o e nǵseaiirǵinǵipimi dání xewaninǵo imóninǵipǵ nání síwáninǵ nǵseaiǵa bǵnǵrinǵi.”

¹⁸ Xwíyǵá e nuriri aiwi áamá ayǵ arǵkǵ “Awagwǵ nání xe ridíyowá oépoyiniri sínwǵ neanǵpiyi.” urarinǵagǵa awaú anǵnǵ minǵ pǵrǵ urakianiri néfísáná enǵáná ayǵ kǵkǵá egǵawixini.

Poromǵ sínǵa nearo tǵgǵá nánirini.

¹⁹ Judayǵ wǵ Adioki dání biro Aikoniamǵ dání biro nero áamá obaxǵ e nǵweagǵáyo dǵnǵ ukǵnimǵxáná “Poromǵ sípǵ e owikáraneyǵ.” wimónarinǵipǵ nǵxǵdǵro re egǵawixini. Omi sínǵa tǵnǵ nearo “Rǵxa píyǵrǵfani?” nǵyaiwiro anǵ apimi dání níropémǵ nǵpeyearo e wǵrǵagǵa ai

²⁰ áamá Jisasomi dǵnǵ nǵwíkwíro ro xǵdarǵíáyǵ píyo wenǵe mǵdǵmǵdání rówapáná re enǵiniginǵi. O ámi wiápnǵnǵmeanǵiniginǵi. Ámi nǵwiápnǵnǵmeari

anj Ƴpimi náni nuri sá weŋo wáƳp tɛni Banabaso tɛni anj ƳoƳ Debi rɛniɲɲɲpimi náni nuri

²¹ anj Ƴpimi dáni xwiyáƳa yayf neainariɲɲpɛ wáƳ nurimeríná áma obaxf Jisasomi dɛɲf nɛwɛkwɛrɔro ouxfɛdɛpoyɛniɛ nɛwimixárimɛ ámi Risiɛira náni nuri e eni nurára múrɔri Aikoniamɛ e eni nurára múrɔri Adioki e eni nurára múrɔri neríná

²² awaú xámi nura púaná Jisasomi uxɛdɛgáƳf enj neániro omi pɛni mɛwiárf anɲf minɛ xɛdɛpɛrɛf náni enj rɛrémixɛ nɛwiéra nuri re urigɛsɛixɛni, “Xeanɲf ayá wí nɛneaiméáa numána enjáa Gorixoyá xwioxɛyo páwianɛwárinɛ.” nurɛri

²³ áma wa Jisasoyá siyikɛ imónigáƳo wipenɲeapɛrɛfáwa anj Ƴpɛ Ƴpimi nɛwɛrɛpɛaária nɛweri xámi aiwá ɲwá ɲwirárinɛri Gorixomi xwiyáƳa rɛrimɛ wiri néfisáná Ámináo, wigɛ dɛɲf wɛkwɛroarigɛ píránɲf oudenɛniɛri wéyo nɛwimi ugɛsɛixɛni.

Porɔ tɛni Banabaso tɛni ámi egɛ axɛmɛni ugɛfí nánɛrinɛ.

²⁴ E nemowaú Pisidia pɛropenɛsɛyo áwɛnimɛ nɛpuri Pabiria pɛropenɛsɛyo nɛrémori

²⁵ anj ƳoƳ Pega rɛniɲɲɲpimi xwiyáƳa GorixoyáƳp nurára nɛmúrɔri anj ƳoƳ Ateria rɛniɲɲɲpimi náni nɛweri

²⁶ e dáni sipɛxɛ womɛ nɛpɛxemoánɛri nɛɲweámáná nuri Adiokiyo náni nuri —E ayf awaú rixa eméɛɛpɛ wáƳ emearíná Gorixɔ wá wianɛáƳpimi dáni éfisixɛniɛ omi wéyo nɛwiro wárigɛrinɛ. E náni nuri

²⁷ nɛrémómáná Jisasoyá siyikɛ imónigáƳo awí neaárinɛ amɛpɛ awaú nemeríná Gorixɔ enjɛpɛ náni repɛyɛ nɛwiéra nuri Gorixɔ émáƳf nɛkɛnimóniɛro dɛɲf onɛkwɛrɛpoyɛniɛri ówanɛɲɛɲf wɛkwɛɲɲɲpɛ náni repɛyɛ nɛwiri

²⁸ e nemowaú Jisasomi uxɛɛdarigáƳa anj Ƴpimi ɲweáyf tɛni nawínɛ sáƳ ayá wí e ɲweagɛsɛixɛni.

15

Émá Jisasomi xɛɛdarigáƳf náni xwiyáƳa imɛxigáƳa nánɛrinɛ.

¹ Áma wa Judia pɛropenɛsɛyo dáni nɛweapɛro Adioki nɛrémómáná áma Jisasomi dɛɲf nɛwɛkwɛrɔro náni wigɛ xexirɛméá imónigáƳo nuréwapɛyiro re urigɛawixɛni, “Seyíné Judayene tɛni xixenɛ imónipɛrɛ náni negɛ arɔ Moseso rɛɲɲpɛ iyf sɛmɛ sɔó mɛwákwínɛpa nerónáyf, Gorixɔ yeáyf seayimɛxemeapaxɛ menɛni.” urariɲagá

² Porɔ tɛni Banabaso tɛni xwiyáƳa sɛmɛ tɛni ximɛximɛ ninɛro xwiyáƳa ayá wí nɛriga nɛwiáƳpɛnimɛaro néfasáná áma e dánf Jisasoyá siyikɛ imónigáƳf re rɛnigɛawixɛni, “Porɔ tɛni Banabaso tɛni negɛ wa tɛni Jerusaremi náni nuro wáƳ wurimeiarigáƳa tɛni áma e dánf Jisasoyá siyikɛ imónigáƳo wipenɲeagáƳa tɛni nɛrimeánimáná ‘Iyɛ sɛmɛ sɔó wákwínɛpoyɛ.’ neararigáƳa rɛpɛ náni xwiyáƳa nimɛxiróná, ayf nanɛrinɛ.” nɛrinɛro

³ uowárauáná awa xwáƳa Pinisiayi rɛniɲɲɲpimi tɛni Samaria pɛropenɛsɛyo tɛni nɛpuríná anj Ƴpɛ Ƴpimi Jisasomi dɛɲf nɛwɛkwɛrɔro náni xexirɛméá imónigáƳa wíyonɛ wíyonɛ émáƳf Gorixɔ tɛámɛni kɛnimónigáƳpɛ náni e e áwanɛ nura nɛmúróróná yayf nɛwimóá ugɛawixɛni.

⁴ E nemowa rixa Jerusaremi nɛrémoro anj e dánf Jisasoyá siyikɛ imónigáƳf tɛni wigɛ wipenɲeagáƳa tɛni wáƳ wurimeiarigáƳa tɛni yayf

wiemeááná Poro t́nǵ Banabaso t́nǵ awaú émáyǵ t́ǵǵ e emearíná Gorixo egǵ wéyo dánǵ néra unǵ nǵpǵnǵ nánǵ repǵyǵ wiaríná re enǵnǵnǵnǵ.

⁵ Parisi imónǵǵá Jisasomǵ dǵǵǵ wǵkwǵroarǵǵá wa nǵwǵápǵnǵmearo re rǵǵawǵxǵnǵ, “Émá Jisasomǵ dǵǵǵ wǵkwǵroarǵǵáyǵ negǵ iyǵ sǵmǵ sǵó wákwinarǵǵwǵpǵ mepa epaxǵ wǵ mimónǵnǵ. Ayǵ ǵwǵ ikaxǵ negǵ arǵo Moseso eanǵpǵmǵ mǵxǵdǵpa nerǵnǵ, ‘Ayǵ ananǵrǵnǵ,’ urǵpaxǵ mimónǵnǵ. Ayo nuréwapǵyirane ‘Apǵmǵ anǵǵ mǵnǵ xǵdǵǵrǵxǵnǵ.’ urǵwanǵnǵnǵ.” rǵǵawǵxǵnǵ.

⁶ Ayǵnánǵ wǵǵ wurǵmeariǵǵáwa t́nǵ Jisasoyǵ sǵyǵkǵ imónǵǵáyo wǵpǵǵweagǵáwa t́nǵ apǵ nánǵ xwǵyǵá imǵxanǵro nánǵ awǵ neánǵro

⁷ rǵxa xwǵyǵá ayǵ wǵ rǵrowǵǵǵ nǵnǵasáná enǵáná Pitao nǵwǵápǵnǵmeari re urǵǵnǵnǵnǵ, “Ǵǵ nǵrǵxǵmeá imónǵǵoyǵné, xámǵ dánǵ émáyǵ xwǵyǵá yayǵ neainarǵǵpǵ arǵá wǵro dǵǵǵ wǵkwǵroaro epǵrǵa nánǵ soyǵnéyǵ wo iwamǵó wǵǵ urǵwinǵnǵnǵrǵ Gorixo eyǵroǵo, ayǵ nǵonǵ enǵagǵ nánǵ soyǵné nǵǵǵárǵnǵ.

⁸ Nǵonǵ ayo wǵǵ urǵmeááná Gorixo —O ámayǵ xwǵoxǵyo imónǵǵpǵ nǵnǵ nánǵ nǵǵá imónǵǵorǵnǵ. O xegǵ kwǵyǵpǵ nene neaiǵpǵǵpa axǵpǵ mǵnǵ nǵwirǵǵpǵmǵ dánǵ sǵwǵ rénǵǵ neainǵrǵnǵ. Émáyǵ enǵ dǵǵǵ nǵnǵkwǵroróná, ayǵ ananǵrǵnǵ. Sǵwǵ éǵnǵǵ neainǵrǵnǵ.

⁹ Judayene xegǵ bǵ neaiǵrǵ émáyo xegǵ bǵ wiǵrǵ enǵmanǵ. Nene neaiǵpǵǵpa axǵpǵ ayǵ enǵ dǵǵǵ wǵkwǵroarǵǵagǵa nǵwinǵrǵ yokwarǵmǵ wiǵǵrǵnǵ.

¹⁰ Ayǵnánǵ soyǵné Gorixo wǵkǵ oneaónǵrǵ pǵ nánǵ yarǵǵoǵ? Nwǵ ikaxǵ Moseso eanǵpǵmǵ dánǵ sanǵ negǵ arǵowa ananǵ nǵmeámǵ upaxǵ mimónǵǵpǵ —Apǵ, ayǵ ǵwǵ ikaxǵ negǵ arǵowa oxǵdaneyǵnǵróná nǵxǵdǵpaxǵ mimónǵǵpǵrǵnǵ. Apǵ pǵ nánǵ émá Jisasomǵ dǵǵǵ wǵkwǵroarǵǵáyo wǵkwǵarǵnǵro yarǵǵoǵ? Soyǵné Gorixo ayo mǵwǵkwǵarǵǵpǵ wǵkwǵarǵnǵro nerǵǵpǵmǵ dánǵ Gorixo nene wǵkǵ oneaónǵrǵ yarǵǵoǵ.

¹¹ Nene dǵǵǵ wǵ re mǵmó, ‘Nwǵ ikaxǵ eánǵǵpǵ xǵdarǵǵwǵpǵmǵ dánǵ yeáyǵ neayǵmǵxemeapaxǵrǵnǵ.’ wǵ mǵmó dǵǵǵ re neaǵpǵmónǵnǵ, ‘Ámǵnǵ Jisasó émáyo wǵ nǵwianǵrǵ ayo nánǵ wayǵá upeǵǵyo dánǵnǵ Gorixo yeáyǵ uyǵmǵxemeaarǵǵpa Judayene enǵ axǵpǵ e yeáyǵ neayǵmǵxemeaarǵǵrǵnǵ.’ Dǵǵ e neaǵpǵmónǵnǵ.” urǵǵnǵnǵnǵ.

¹² Awǵ eánǵǵáwa xwǵyǵá bǵ mǵrǵ sǵnǵ arǵánǵ nǵwiǵro yarǵnǵ Banabaso t́nǵ Poro t́nǵ éǵ nǵrorǵ xwǵyǵá nurǵrǵ emǵmǵ t́nǵ ayǵ rǵwamónǵpaxǵ imónǵǵ t́nǵ awaú émáyǵ t́ǵǵ e wǵǵ urǵmearíná Gorixo egǵ wéyo dánǵ wǵwapǵyǵǵpǵ nánǵ repǵyǵ nǵwǵrǵ

¹³ rǵxa nǵrǵrǵmáná enǵáná Jemiso nǵwǵápǵnǵmeari re urǵǵnǵnǵnǵ, “Ǵǵ nǵrǵxǵmeá imónǵǵoyǵné, xwǵyǵá nǵonǵyǵ bǵ enǵ arǵá nǵpoyǵ.

¹⁴ ‘Gorixo émáyǵ nánǵ wǵ dǵǵǵ mǵmoarǵnǵnǵ.’ yaiwiagwǵ aiwǵ xewanǵǵo émáyǵ wǵ nǵonǵyǵ imónǵǵrǵxǵnǵrǵ nǵwǵeyǵrorǵǵpǵmǵ dánǵ ámá ayǵ nánǵ monǵpǵ iwamǵó sǵwǵ neainǵrǵnǵ. Apǵ nánǵ Saimono rǵxa repǵyǵ neainǵoǵ.

¹⁵ Agwǵ o nearǵpǵ, ayǵ wǵá rókǵamoagǵáwa Depitoyǵ ǵwǵarǵawé nánǵ nǵrǵro eagǵá rǵpǵ t́nǵ xǵxenǵ imónǵnǵ,

¹⁶ ‘Apǵ nǵpǵnǵ nǵmónǵmáná enǵáná Gorixonǵ ámǵ nǵbǵrǵ anǵ segǵ mǵxǵ ináyǵ Depitoyǵ pǵneamǵoagiwǵ ámǵ mǵrǵmǵárǵnǵ. Anǵwǵ xwǵrǵá ikǵxénǵǵpǵ ámǵ mǵnǵrǵrǵ sǵǵ imǵxǵmǵárǵnǵ.

¹⁷ Ayǵ rǵpǵ nánǵ e emǵárǵnǵ. Judayǵ gwǵ axǵrǵ marǵáǵ, ámá gwǵ wǵrǵ wǵrǵ nǵnǵ Ámǵnáonǵ t́fámǵnǵ obǵpoyǵnǵrǵ nánǵ ámǵ apǵ e mǵrǵmǵárǵnǵ. Ayǵ émá nǵonǵyǵ imónǵǵrǵxǵnǵrǵ wéyo ǵá umǵrǵǵáyǵ nǵonǵ t́fámǵnǵ obǵpoyǵnǵrǵ ámǵ mǵrǵmǵárǵnǵ.

18 Ámináoní xwiyfá rípi seyíné nǝjǝfá oimónǝpoyinǝri enǝná dání searǝnǝoní seararinǝnǝ. Xwiyfá wáf rókiamoagfáwa eagfá apǝ tǝnǝ Saimonǝ nearǝpǝ tǝnǝ xixenǝ imóninǝ.

19 Ayinánǝ dǝnǝ nioniyá enǝ ripǝrinǝ. Émá Gorixoxo tǝámǝnǝ ukǝnǝimónarigfáyo upupǝgǝ mǝwikáripa oyaneyǝ.

20 Nwǝ ikaxǝ eánǝnǝ nǝpǝnǝ nánǝ mǝwikwiáripa nemáná aí sa payǝ wǝ nearane re urǝwanǝginǝ, Judayene xwǝrfá neainǝpaxǝ imónǝnǝ rǝpǝ rǝpǝ mepa éfǝrixinǝ. Ámá wǝ mimónǝ nǝwǝ imónǝnǝpǝ nánǝ ridǝyowá yarǝgǝpǝ mǝnǝpa éfǝrixinǝ. Apǝxǝ nǝmearǝná sewǝnǝ mǝmeánǝpa éfǝrixinǝ. Nanǝwǝ gwǝ sinǝwǝyo xǝráná ragǝ sinǝ enǝpǝ mǝnǝpa éfǝrixinǝ. Rakiwǝ enǝ mǝnǝpa éfǝrixinǝ. Apǝnǝ payǝ nearane urǝwanǝginǝ.

21 Ámá enǝná dánǝ néra nǝbǝro nene nǝweanǝwá rǝná enǝ Sabarfá ayǝ ayo anǝ apǝ apǝmǝ ámá wa nǝwǝ ikaxǝ Mosesoxo eanǝpǝmǝ dánǝ fá roro urǝwapǝyǝro yarǝnǝgǝfá nánǝ émayǝ Judayene xwǝrfá neainarinǝpǝ nánǝ nǝjǝfá imónǝnǝ. Ayinánǝ rǝwamǝnǝ apǝnǝ nearane e urǝwanǝginǝ.” urǝnǝnǝginǝ.

Émayǝ nánǝ payǝ nearoxo wiowárigfá nánǝrinǝ.

22 Wáf wurimeiarigfáwa tǝnǝ Jerusaremǝ dánǝ Jisasoyá sǝyǝkǝ imónǝgǝfá nǝnǝ tǝnǝ wigǝ wǝpǝnǝweagfáwa tǝnǝ enǝ dǝnǝ ná bǝnǝ nǝxǝrǝro re rǝnǝgǝfawǝxinǝ,

“Negǝ wǝ Poro tǝnǝ Banabaso tǝnǝ payǝ nǝmaxǝrǝmǝ upǝrǝ nánǝ nǝrǝpearanénayǝ nanǝrinǝ.” nǝrǝnǝro Judasomǝ —O xegǝ yoxǝ ámǝ bǝ Basabasorǝnǝ. Omǝ tǝnǝ ámǝ wo Sairasomǝ tǝnǝ —Awaú Jisasomǝ dǝnǝ nǝwǝkwǝroro nánǝ xexǝrǝmeá imónǝgǝfáyo seáyǝ e imónǝgǝfáwáurǝnǝ. Awaúmǝ nǝrǝpearoxo

23 payǝ re nǝrǝnǝrǝ eánǝnǝpǝ wiowárigfawǝxinǝ, “Wáf wurimeiarǝnǝwáone tǝnǝ Jisasoyá sǝyǝkǝ imónǝgǝfáyo umenǝweanǝwáone tǝnǝ nene segǝ sérǝxǝmeá imónǝnǝwáene seyíné negǝ nǝrǝxǝmeá imónǝgǝfáyǝné nánǝ —Wiyíné anǝ yoxǝ Adíokǝyo nǝweagfáyǝné, wiyíné Siria pǝropenǝsǝyo nǝweagfáyǝné, wiyíné Sirisia pǝropenǝsǝyo nǝweagfáyǝnérinǝ. Seyíné nánǝ payǝ rǝpǝ nearǝ wiowárenaparinǝwǝnǝ. Seyíné nǝyǝnénǝ yayǝ oseainǝnǝ.

24 None rǝxa arǝfá re wǝwárinǝ, ‘Negǝyǝ wǝ none “Soyíné nuro e urǝpoyǝ.” murǝwámǝ ayǝ seyíné tǝfǝ nánǝ nǝbǝro searǝwapǝyarǝná dǝnǝ rǝfá seaxerǝ dǝnǝ simǝgwǝfá seayǝnǝrǝ enǝrinǝ.’ arǝfá e wǝwá enǝgǝ nánǝ

25-26 none rǝxa dǝnǝ ná bǝnǝ tǝnǝ nimónǝmáná ‘Ayǝ rǝpǝ neranéná nanǝrinǝ.’ neaimónǝfǝrinǝ, ‘Ámá negǝ wámǝ nǝrǝpearane Banabasomǝ tǝnǝ Soromǝ tǝnǝ —Awaú nene dǝnǝ sǝxǝ uyǝnǝwáurǝnǝ. Negǝ Áminá Jisasǝ Kiraisoxo nánǝ wáf nurǝmerǝná yoxǝ mayǝ nimónǝrǝ urǝmegǝfáwáurǝnǝ. Awaúmǝ tǝnǝ negǝ wámǝ tǝnǝ seyíné tǝnǝ e nánǝ nuowárenapǝrǝnǝ, ayǝ nanǝrinǝ.’ neaimónǝfǝrinǝ.

27 Ayinánǝ rǝwamǝnǝ re earinǝwápǝ Judasoxo tǝnǝ Sairasoxo tǝnǝ awaú manǝ tǝnǝ enǝ ananǝ áwanǝfǝ searǝfǝsǝxinǝrǝ urǝwárinǝwǝnǝ.

28 None xwiyfá nǝmǝxǝranéná kwǝyǝ Gorixoxoyáoxo dánǝ re rǝnǝwanǝginǝ, ‘Nwǝ ikaxǝ ayá wǝ sanǝnǝnǝ imónǝnǝpǝ mǝwikwiáripanǝ.’ rǝnǝwanǝginǝ. Nwǝ ikaxǝ émayíné aga pǝnǝ mǝwiáripaxǝ imónǝnǝpǝ, ayǝ rǝpǝrinǝ.

29 Ámá wigǝ mimónǝ nǝwǝ imónǝnǝpǝ nánǝ ridǝyowá yarǝgǝpǝ mǝnǝpa éfǝrixinǝ. Rakiwǝ mǝnǝpa éfǝrixinǝ. Nanǝwǝ gwǝ sinǝwǝyo xǝráná ragǝ sinǝ enǝgǝ nánǝ mǝnǝpa éfǝrixinǝ. Apǝxǝ nǝmearóná sewǝnǝ mǝmeánǝpa éfǝrixinǝ. Seyíné nene rǝwá apǝnǝ e nerónáyǝ, ayǝ apánǝ yarǝnǝ. Negǝ xwiyfá apǝrinǝ.”

E n̄riro payí eagfawixin̄i.

³⁰ E nemowa m̄n̄i wiowaráná awa payí n̄imeámi Adioki n̄n̄i n̄iwero n̄irémómáná áamá e d̄n̄j̄ Jisasoyá siyikí imónigfáyo awí neaárímáná payí m̄n̄i wíagfá

³¹ ayí f́á n̄iroróná xwiyf́á en̄j̄ r̄irémixí n̄iwiro eán̄n̄jagí n̄n̄i d̄n̄j̄ nífá win̄n̄inigin̄i.

³² D̄n̄j̄ nífá winarfná Judaso t̄n̄i Sairaso t̄n̄i awaú en̄i wf́á rókiamoarigf́iwaú en̄jagí n̄n̄i wigí xexirf́meá imónigf́áyo xwiyf́á ayá wí b̄i t̄n̄i en̄j̄ r̄irémixí n̄iwiri en̄j̄ sixí n̄iwimixiri egf́isixin̄i.

³³ E nemowaú sf́á wí e n̄n̄jweagf́isáná en̄áná awaúmi ámi wigí urowarigf́áwa t̄n̄j̄ e n̄n̄i nurowáriro yayí wiowarigf́áwa n̄n̄i xexirf́meá imónigf́á e n̄jweagf́áyo p̄n̄i n̄wiár̄imi kikiífá n̄era ugf́isixin̄i.

³⁴ [Jerusaremi n̄n̄i nuri aiwí Sairaso “Adiokiyo ámi b̄i t̄n̄i n̄n̄jwearfná, nan̄j̄ emf́n̄i.” yaiwin̄inigin̄i.]

³⁵ Awaú e éagf́i ai Poro t̄n̄i Banabaso t̄n̄i Adiokiyo n̄n̄jweari áamá obaxí wí t̄n̄i nawín̄i xwiyf́á Ámínáoyápi wáf ur̄imeri uréwap̄iyiri egf́isixin̄i.

Poro t̄n̄i Banabaso t̄n̄i ewáramónigf́i n̄n̄ir̄in̄i.

³⁶ E nemowaú r̄ixa sf́á wí m̄uróáná Poro Banabasomi re ur̄n̄inigin̄i, “Yawawi ámi nurai an̄j̄ ap̄i apimi xwiyf́á Ámínáoyápi wáf nur̄imerainá áamá Jisasomi d̄n̄j̄ n̄iwikw̄roro n̄n̄i yegí n̄rixf́meá imónigf́áȳ ar̄ige ŕa n̄jwean̄j̄in̄i sīn̄wí ow̄in̄imeaiyi.” ur̄fagi

³⁷ Banabaso “Ayí anan̄ir̄in̄i.” n̄iyaiwiri “Jon̄i Mako en̄i yawawi t̄n̄i nawín̄i owaneyi.” wimón̄fagi aiwí

³⁸ Poro ar̄kí re ur̄n̄jagí n̄n̄i, “Xám̄i wáf ur̄imean̄rane nuranéná sīn̄i nápi oyaneȳin̄i n̄n̄i m̄ú Pabiria p̄iropenisf́yo d̄n̄i p̄n̄i n̄yeawiár̄imi un̄j̄ ámi yawawi t̄n̄i nawín̄i n̄iwir̄imeámi mupa oyaiyi.” urar̄n̄jagí n̄n̄i

³⁹ mixí n̄ir̄in̄owieán̄isáná apimi d̄n̄i newáramón̄ri Banabaso Jon̄i Makomi n̄iwir̄imeámi nur̄i sip̄ixí wom̄i n̄ip̄xemoán̄ri n̄n̄jweari p̄ir̄n̄wí Saip̄iras̄iyi r̄in̄n̄j̄pimi n̄n̄i ugf́isixin̄i.

⁴⁰ E n̄n̄i úagf́i ai Poro Sairasomi n̄imeari xexirf́meá imónigf́áȳ awaú wáf emearfná Ámínáo wá n̄wian̄ri uméwin̄igin̄i om̄i wéyo m̄n̄i wíáná e d̄n̄i p̄n̄i n̄wiár̄imi nuri

⁴¹ Siria p̄iropenisf́yo t̄n̄i Sirisia p̄iropenisf́yo t̄n̄i áwin̄i e nuri an̄j̄ ap̄i apimi n̄irémómáná áamá Jisasoyá siyikí imónigf́á wíyí wíyo nuréwap̄iya nuríná en̄j̄ sixí wim̄ixigf́isixin̄i.

16

Poro Timotiomi n̄iwir̄imeámi un̄j̄ n̄n̄ir̄in̄i.

¹ Poro an̄j̄ Debiyi r̄in̄n̄j̄pimi n̄irémor̄i ámi nur̄i Ris̄it̄irai r̄in̄n̄j̄pimi n̄irémorfná win̄n̄inigin̄i. Áamá Jisasomi x̄darigf́áȳ wo —O xegí yoí Timotior̄in̄i. X̄n̄ái Jisasomi d̄n̄j̄ w̄ikw̄roar̄n̄j̄ wír̄in̄i. Í Judayí en̄jagí ai om̄i xano Ḡirikiȳr̄in̄i.

² Áamá Ris̄it̄ira n̄jweáyí t̄n̄i Aikoniam̄i n̄jweáyí t̄n̄i Jisasomi d̄n̄j̄ n̄iwikw̄roro n̄n̄i xexixexirf́meá imónigf́áȳ Timotio n̄n̄i “Áamá nan̄j̄ wor̄in̄i.” rar̄iḡor̄in̄i.

³ O n̄n̄i Poro “Yawawi t̄n̄i nawín̄i oemeaneyi.” n̄iwimón̄ri n̄n̄i om̄i n̄imeari iyí s̄m̄f́ sf́ó wákwin̄inigin̄i. Ayí rip̄i n̄n̄i e en̄n̄igin̄i. Judayí

ariwámidáni ηweagíáyí níní o xegí xano Gírikíyí enagi nání xó iyí símí sító mīwákwiníηpí nání nijá e imónigíá enagi nání Poro negí Judayo wáf urimearíná omí aráá mīwipa epíríxíníri iyí símí sító wákwiníηgíní.

4 Aní apí apimí nurára nímúroróná xwíyá wáf wurimeiarigíáwa tñí Jerusaremiyo Jisasoyá siyikí imónigíáyo wipenweagíáwa tñí awa xwíyá nímíxíroná rínárigíá rípi, “Negí ηwí ikaxí eáníη rípiimí emá Jisasomí dñí nīwíkwírooro nání negí níríxímeá imónigíáyí ogámí mepaxí imóníní. Apimíní nīxídiróná apáníriní.” e rínárigíápi nání áwaní nurára múroaríηagíá nání

5 aní apí apimí áamá Jisasoyá siyikí imónigíáyí dñí wíkwíroarigíápi ení neáníro xaiwí fá nīxíriro nání sá ayí ayo áamá ámí wí Jisasomí dñí nīwíkwírooro wíníyí tñí kumíxínagíáriní.

Poro Tírowasíyo nīηwearíná oríηá winíηpí náníriní.

6 E nemowa píropenisí biaú Pírigia tñí Garesia tñí ríníηpiaú tñímíní waríná kwíyí Goríxoyápi xe Esia píropenisíyo nání nuro áamá e ηweagíáyo xwíyá yayí winípaxípi wáf uriméíríxíníri sñwí mīwíní urakiowáríηgíní.

7 Awa ámí wímíní nání nīkínímóníro nuro ríxa Maisia píropenisíyo nírémómáná Bitinia píropenisíyo nání owaneyíníri yaríná ámí kwíyí Jisasoyápi xe oúpoyíníri sñwí mīwíní urakiowáríηgíní.

8 Awa Maisia píropenisíyo nímúrooro aní Tírowasíyí ríníηpímí nání níwero

9 nírémómáná sá ayimí áríwíyimi Poro sá wenjáná oríηá winíyí winíηgíní. Áamá Masedonia píropenisíyo dñí wo éf nírori wauní ríxíηí “Joxí Masedonia re nání nībírí arírá neaií.” uraríηagi oríηá e nīwíníri nání

10 none (ríwamíηí rípi eanáoni tñí) re yaiwiníwanigíní, “Goríxo ríxa áamá ayo e dání wáf ourímépoyíníri síwá nīneairí oríηá ríá neapáraríní?” nīyaiwirane Masedonia tñámíní nání píyo waníréwíníri pía neranéná sípíxí wo e nání umíníri yaríηagi winíηwanigíní.

Ridiaí nīkínímóníri Jisasomí dñí wíkwíroηí náníriní.

11 E nemone sípíxomí nípíxemoáníriane nīηwearane aní Tírowasíyí ríníηpímí dání píní nīwíárímí nurane píriηwí Samotíresíyí ríníηpímí tñí e nání nīmeámí nurane nímúrorane sá wenjáone wíápi tñí aní Niaporisíyí ríníηpímí tñí e nání nīmeámí nurane wíarí nímúrómáná

12 e dání aní Píripaiyí ríníηpímí —Aní Masedonia píropenisíyo íkwíróníní seáyí e imóníyíyí, ayí bí Píripairíní. Romíyí nībíro aní apimí dání aní nīmíríro ηweagíápiríní. Apimí none nírémómáná sá obaxí wí e nīηwearane

13 Sabaríáyo “Iníigí wearíηú tñí e áamá Goríxomí xwíyá rírímí wiarígíeríní.” nīyaiwirane aní apimí nání ákíηá íwíyo nīpeyearane iníigí e wearíηí ú tñí e nání níwerane éf nīηweámáná apíxí e awí neáníro ηweagíáwamí xwíyá yayí neinaríηpí uraríná

14 apíxí wí —Í xegí yoí Ridiaíríní. Aní Taiatairai ríníηpímí dñíríní. Í rapírapí ayíá ríηí nīgíwí xwé roηípi nīgíwí xení nání bí yaríηíríní. Judayí mimóníηí aí Goríxomí wáyí nīwirí nání yayí wiaríηí wíríní. Í xwíyá Poro raríηpí aráá nīwirí Goríxo í xwíyá apí dñí íkwírópaxí oimóníri xwíoxíyo

píránɨ́ ɨ́ wimixáná í “Poro neararɨ́ɨ́pɨ́ neparɨ́ɨ́.” nɨ́yaiwiri Jisasomɨ́ dɨ́ɨ́ wɨ́kwíronɨ́nigɨ́ɨ́.

¹⁵ Jisasomɨ́ dɨ́ɨ́ nɨ́wɨ́kwírorɨ́ rɨ́xa wayɨ́ nɨ́mearɨ́ áamá xegɨ́ anjwámɨ́ í tɨ́nɨ́ nawínɨ́ ɨ́weagɨ́áyɨ́ enɨ́ wayɨ́ nɨ́mearo e nemáná í re nearɨ́ɨ́nigɨ́ɨ́, “Soyíné re nɨ́nɨ́aiwirónáyɨ́, ‘Neparɨ́ɨ́. Ámɨ́náomɨ́ dɨ́ɨ́ wɨ́kwíróf wírɨ́ɨ́.’ nɨ́nɨ́aiwirónáyɨ́, gɨ́ anjwámɨ́ nánɨ́ nɨ́bɨ́ro ananɨ́ sá wepɨ́rɨ́réot?” Anɨ́ɨ́ minɨ́ e nearayɨ́lagɨ́ nánɨ́ í tɨ́nɨ́ unɨ́wanigɨ́ɨ́.

Poromɨ́ tɨ́nɨ́ Sairasomɨ́ tɨ́nɨ́ gwɨ́ anɨ́ɨ́o ɨ́wirárɨ́gɨ́á nánɨ́ɨ́ɨ́.

¹⁶ E nemone sɨ́á wɨ́yi Gorixomɨ́ xwɨ́yɨ́á rɨ́rɨ́mɨ́ wiarɨ́gɨ́e nánɨ́ warɨ́ná apɨ́xɨ́ wí —Í áamá wɨ́yá xɨ́nálnɨ́ɨ́ɨ́ nimónɨ́rɨ́ omɨ́ɨ́ wɨ́iarɨ́ɨ́rɨ́ɨ́. Imfó xɨ́xéroarɨ́ɨ́pɨ́mɨ́ dánɨ́ áamá sɨ́nɨ́ majɨ́á imónɨ́gɨ́áɨ́ áwanɨ́ urékweaarɨ́ɨ́pɨ́mɨ́ dánɨ́ nígɨ́wɨ́ xwé urápayarɨ́gɨ́írɨ́ɨ́. Í none tɨ́nɨ́ ófɨ́yɨ́mɨ́ órórɨ́ ninɨ́ranéná

¹⁷ Í Poro tɨ́nɨ́ none númɨ́ nɨ́neaxɨ́dɨ́rɨ́ arɨ́kɨ́ rɨ́aiwá re nɨ́ra neaxɨ́dɨ́ɨ́nigɨ́ɨ́, “Áamá rowa Nwɨ́á wɨ́yo nɨ́múrorɨ́ aga seáyɨ́ émɨ́ imónɨ́ɨ́omɨ́ xɨ́nálnáwánɨ́ɨ́ nimónɨ́ro omɨ́ɨ́ wɨ́iarɨ́gɨ́áwarɨ́ɨ́. Óf Nwɨ́á e imónɨ́ɨ́o nene yeáyɨ́ neayimɨ́xemeanɨ́a nánɨ́ inɨ́ɨ́ɨ́yɨ́ nánɨ́ wáf neararɨ́gɨ́áwarɨ́ɨ́.” nɨ́ra neaxɨ́dɨ́ɨ́nigɨ́ɨ́.

¹⁸ Ámɨ́ ámɨ́ sɨ́á ayá wɨ́yo axɨ́pɨ́ e nɨ́neaxɨ́dɨ́rɨ́ná e rayarɨ́ɨ́agɨ́ nánɨ́ Poro rɨ́xa anɨ́ɨ́ bɨ́ onɨ́mɨ́áɨ́pɨ́ mɨ́winɨ́pa yarɨ́ɨ́agɨ́ nánɨ́ nɨ́kɨ́nɨ́mónɨ́rɨ́ imfó ímɨ́ xɨ́xéroarɨ́ɨ́pɨ́mɨ́ mɨ́xɨ́ re urɨ́ɨ́nigɨ́ɨ́, “Jisasi Kiraísoyá enɨ́ éánɨ́ɨ́ɨ́o dánɨ́ sekaxɨ́ re rɨ́rarɨ́ɨ́ɨ́, ‘Apɨ́xɨ́ rímɨ́ pɨ́nɨ́ nɨ́wɨ́árɨ́mɨ́ uɨ́.’ rɨ́rarɨ́ɨ́ɨ́.” uráná re enɨ́nigɨ́ɨ́. Sɨ́nɨ́ mé imfó apɨ́ ímɨ́ pɨ́nɨ́ nɨ́wɨ́árɨ́mɨ́ unɨ́nigɨ́ɨ́.

¹⁹ Ímɨ́ pɨ́nɨ́ nɨ́wɨ́árɨ́mɨ́ úaná xanowánɨ́ɨ́ imónɨ́gɨ́áwa re nɨ́yaiwirowo, “Óf apɨ́xɨ́ rí áwanɨ́ rékweaarɨ́ɨ́pɨ́mɨ́ dánɨ́ nígɨ́wɨ́ meayarɨ́ɨ́wáyɨ́ rɨ́xa anɨ́pá imónɨ́goɨ́. Ámɨ́ bɨ́ sɨ́nɨ́ meapaxɨ́ mimónɨ́ɨ́.” nɨ́yaiwirowo Poromɨ́ tɨ́nɨ́ Sairasomɨ́ tɨ́nɨ́ fá nɨ́xero makerɨ́á imɨ́xarɨ́gɨ́e nánɨ́ níropémɨ́ nuro gapɨ́manowa sɨ́ɨ́wɨ́ anɨ́gɨ́e dánɨ́ xwɨ́rɨ́xɨ́ oumeaneyɨ́nɨ́ro nɨ́meámɨ́ nuro

²⁰ awa tɨ́ɨ́ e nɨ́wáɨ́ro re uxekwɨ́mogɨ́awixɨ́ɨ́, “Áamá Judayɨ́ rowaúyɨ́ áamá negɨ́ anɨ́ rɨ́pɨ́mɨ́ ɨ́weagɨ́áyo nearakiowárɨ́paxɨ́ yarɨ́ɨ́agɨ́ nánɨ́ nene píránɨ́ɨ́ mɨ́ɨ́weapaxɨ́ neaimónarɨ́ɨ́.

²¹ Sɨ́wɨ́ nene Romɨ́yene imónɨ́ɨ́agwɨ́ nánɨ́ gapɨ́manɨ́yɨ́néyá sɨ́ɨ́wɨ́yo dánɨ́ ananɨ́ fá xɨ́rɨ́rane xɨ́dɨ́rane epaxɨ́ wí mimónɨ́ɨ́pɨ́ áamá rowaú wáf neararɨ́ɨ́ɨ́.” uráná re enɨ́nigɨ́ɨ́.

²² Áamá e epíroyɨ́ egɨ́áyɨ́ enɨ́ nɨ́wɨ́áɨ́pɨ́nɨ́mearo awaúmɨ́ mɨ́xɨ́ wianɨ́ro yarɨ́ná gapɨ́manowa egɨ́ iyɨ́á nupírɨ́ro porisɨ́ wamɨ́ sekaxɨ́ re urɨ́gɨ́awixɨ́ɨ́, “Soxɨ́ mépéyoyɨ́.” urɨ́gɨ́á

²³ jwanɨ́ rɨ́pɨ́ rɨ́pɨ́ nɨ́mépeayimáná nɨ́méra nuro gwɨ́ anɨ́ɨ́o nɨ́wáɨ́róná gwɨ́ anɨ́ɨ́o awí mearoarɨ́ɨ́omɨ́ re urɨ́gɨ́awixɨ́ɨ́, “Joxɨ́ awaúmɨ́ éf mupaxɨ́ imónɨ́ɨ́ɨ́ ɨ́wirárarɨ́ɨ́wáɨ́pɨ́ nɨ́ɨ́wɨ́rárɨ́máná píránɨ́ɨ́ awí mearóɨ́rɨ́xɨ́ɨ́.”

²⁴ Sekaxɨ́ e uráná awaúmɨ́ gwɨ́ anɨ́ɨ́o nɨ́meámɨ́ nɨ́páwírɨ́ awawá ná ínɨ́mɨ́ ikwíronɨ́ɨ́pɨ́mɨ́ nánɨ́ nɨ́meámɨ́ nɨ́páwírɨ́ e nɨ́ɨ́wɨ́rárɨ́rɨ́ná re enɨ́nigɨ́ɨ́. Egɨ́ sɨ́kwɨ́ íkɨ́á wárá wɨ́namɨ́ nɨ́wɨ́xɨ́mori wárá wɨ́na tɨ́nɨ́ nɨ́wakɨ́rɨ́wɨ́árɨ́máná rokímɨ́ yárɨ́ɨ́nigɨ́ɨ́.

²⁵ E wɨ́kárɨ́agɨ́a aí rɨ́xa árɨ́wegɨ́ imónɨ́ɨ́áná Poro tɨ́nɨ́ Sairaso tɨ́nɨ́ Gorixomɨ́ xwɨ́yɨ́á rɨ́rɨ́mɨ́ wiri yayɨ́ umeanɨ́rɨ́ nánɨ́ sonɨ́ rɨ́rɨ́ yarɨ́ɨ́agɨ́ áamá gwɨ́ anɨ́ɨ́o ɨ́weagɨ́áyɨ́ arɨ́á wiarɨ́ná re enɨ́nigɨ́ɨ́.

²⁶ Poboní xwíá ai t́ńi yaiwíámí méáná gwí anjwá nímíríríná śńá piará xwíámí eapíníjyí ríwómínímíní néríná re eníniginí. Gwí anj́ ówarij́ ńńi íkwínowiri sentá áamáyo yáriníjyí ńńi íkweánowiri eníniginí.

²⁷ Gwɛ aɲiwámi áwí mearoariŋo sá weŋe dánɛ nɛwíápnɛnɛmeaɛ wenɛŋf éyɛf wɛnɛŋnɛgɛnɛ. Gwɛ aɲf ówanɛf fkwínowiŋagɛ nɛwɛnɛrɛ “Gwɛ ŋweagɛfá nɛnɛyɛf rɛxa éf úfawixɛnɛ.” nɛyaiwiri áamá ayɛf éf úfá nánɛ gapɛmanowa nionɛ nɛpikipírɛxɛnɛrɛ xegɛ kirá nɛmɛxeari rɛxa pikínɛmɛnɛrɛ éyɛf

²⁸ Poro ení t́nì ŕfaiwá nuríri re uríniginí, “J́waníjoxi ḿpíkínípaní. Gwí ńweanwáone ńnonenì sínì riwone ńweanwínì.” uŕagi

²⁹ o awi mearoarigá wámí “Uyáwí nímixáromeaénapópyi.” nura
mírí nípáwiri wáyí win’agí ení óf nikáriga Poro t́nı́ Sairaso t́nı́ t́gíie
nıṕkínı́meari

³⁰ awaúmi nîmîxeámi nîpeyearî b́ariwámîni nîrómáná re urîŋîniŋîni,
“Ápowagwî Gorîxo yeáyî nîyimîxemeanî nánî pí emîni?” urîagi

³¹ awaú re urigfisixini, “Áminá Jisasomi dñf wikwíróaná Gorixo yeáyf nriyimixemearí áma dixf anjiwámi joxí tñi ñweagfáyo ení yeáyf uyimixemeanñoi.” urigfisixini.

³²E nuriri omi tñi áamá xegí aniwámí ñweagá níyoní tñi xwiyá Ámínáo nánipí rirímí wíáná

³³ siní áriwegí imóniŋagí aiwí o awaúmi “Eini.” nuriri iwaní mépéŋáyo
igíá niweámáná re eniniginí. Wayí mearí áamá xegí anjiwámi ŋweagíáyí ení
wayí mearo nemáná enáná

³⁴ o awaúmi xegí aniwámi nimeáa nipáwiri aiwá nixeri miní niwirfná xfo tñi áma xegí aniwámi iními ñweagfáyí tñi “Rixa Gorixomi dñí wíkwírówaénerfani?” niyawiwo nání yayí seáyimi dání néra ugáwixini.

³⁵ Gapi+manowa wíápi t́níní n'wíápi+ní mearo porisí wamí awí mearoaríño t́nǵ e nání xwíyá yanjí re wiowárigáawixíní, "Omí 'Ámá awaúmí wáreí.' urípoi." wiowárigáa awa nuro uráná

³⁶ o xwiyá api Poromí áwaní nurí+ re urí+nigí+ni, “Gapímanowa nioní nání xwiyá yaní re wiowárenapáoi, ‘Awaúmi owáríni.’ wiowárenapágfa nání awagwí ananí n’wíapíri kikiá nára úpiyí.” urágí aí

³⁷ Poro re urin̄nigini, “Yawawi Romiȳwawi imón̄nagwí ai m̄k̄ wí men̄agi ai gap̄manowa, xw̄r̄x̄ n̄yeamero áma obax̄ s̄n̄wí aniḡe d̄ni iwan̄ yeamepero gw̄ an̄yo year̄wír̄aro eḡáwa in̄im̄ n̄yeam̄x̄earo yewár̄anoro r̄ir̄an̄joi? Oweoi, aga wí e yeaipax̄ mimón̄ni. Wiwan̄jowa n̄biro ‘Iwiapiȳi. year̄ána peyan̄w̄i.’ ur̄agi

³⁸ porisowa xwiyá Poro urúpi ámi nimeáa nuro gapimanowami
repiyá niwiro “Awaú Romiyá waúrini.” urágta awa aráa niwiróna wáyá
nikáriniro

³⁹ nuro awaúmi piyipiŷ nurɔ gwɛ anŷyo dánɪ nɪmɪxearo niwárɪróná arɫki waunɪ rɪxɪŋ re urayigɛawixɪnɪ, “Awagwɛ anŷ rɪpimi pɪnɪ nɪneawiárɪmi nurɪnɛ ‘Ayɛ nanɪrɪnɪ.’ neaimónarɪnɪ.” urayarinagɛa

⁴⁰ awaú gwí anjyo dání nipeyeari anj apixí Ridialyí rinñijaiwámí nání nuri nípawiri áamá Jisasomí dññ nñwíkwírooro nání egí xexirímeá imónigfáyí tñní e nawíní nerímeáníro xwíyá ámí bí tñní enj rirémíxí nñwiárími ugíawixíní.

17

Tesaronaika ηweáy Poromí t́ńi Sairasomí t́ńi iwanj wean̄ro egfá nán̄rín̄i.

¹ E nemowa e dán̄i nuro anj biaú Abiporisi t́n̄i Aporonia t́n̄i rín̄iη̄piaúmi n̄imúróa nuro anj Tesaronaikaí rín̄iη̄pimi —Anj apimi Judayí wigí rotú anj wiwá m̄rín̄iη̄pim̄rín̄i. Apimi n̄irémómáná

² Poro xegí íníná yarín̄pa e ení ax̄ípi nerí Sabaríá wiyáú wiyimi Judayí wigí rotú anjyo awí neán̄ro ηwean̄áná n̄iwímeari B̄kwí Gorixoyáyo dán̄i nuren̄wipéa nurín̄á

³ ayí re oyaiwípoyin̄r̄i urayin̄igin̄i, “B̄kwíyo dán̄i api api n̄irín̄r̄i eán̄iη̄agi nán̄i áamá yeáyí neayim̄ixemean̄á nán̄i Gorixoyá d̄iη̄ t́n̄i ar̄owayá xwíá piax̄yo dán̄i iwiaron̄oȳi rar̄iη̄wáom̄i wa p̄kíáná r̄ín̄iη̄ o n̄imeari xwáripáyo dán̄i wiápf̄n̄imean̄p̄i apimi wí n̄imúropax̄ mimón̄i.” oyaiwípoyin̄r̄i m̄k̄f̄p̄i nán̄i uréwap̄iyir̄i m̄iη̄ n̄iróa ur̄i nerín̄á re urayin̄igin̄i, “Áamá Jisasoyí r̄ín̄iη̄ ro, nion̄i wáf searar̄iη̄áo, o ayí áamá yeáyí neayim̄ixemean̄á nán̄i ar̄owayá xwíá piax̄yo dán̄i iwiaron̄oȳi rar̄iη̄wáor̄in̄i.” urayin̄igin̄i.

⁴ E nur̄in̄iη̄pimi dán̄i Judayí wíyo d̄iη̄ uk̄n̄im̄ix̄aḡi ayí d̄iη̄ “Nepar̄in̄i.” n̄iwip̄imón̄r̄i nán̄i Jisasomí d̄iη̄ n̄iwíkw̄r̄oro Poro t́n̄i Sairaso t́n̄i nawín̄i n̄ikum̄ix̄n̄iro Ḡirikíy Gorixomí wáyí n̄iwiro nán̄i yayí umeariḡáyí obax̄í t́n̄i anj apimi seáyí e nimón̄ro men̄weaḡáfawayá ap̄ix̄í wíwa t́n̄i ení d̄iη̄ n̄iwíkw̄r̄oro nán̄i awaúmi n̄ikum̄ix̄nayiro yarín̄á

⁵ Judayí Jisasomí d̄iη̄ n̄iwíkw̄rófáwa awaúmi sipí d̄iη̄ n̄iwiaiwiro nán̄i n̄wiápf̄n̄imearo re egfawix̄in̄i. Makeríá im̄ixariḡe dán̄i áamá sipíȳ wa Poromí t́n̄i Sairasomí t́n̄i wikí n̄iwón̄ro m̄ix̄ wip̄r̄i nán̄i s̄m̄fráxw̄ró n̄iwimero ayí r̄ixa íkw̄kwier̄i niga uro wikí n̄iwóga uro yar̄iη̄aḡa n̄iw̄n̄ro n̄iwir̄imeám̄i anj apimi áw̄n̄im̄i n̄ipuróná m̄ix̄n̄i n̄ép̄m̄ixamóa n̄ipuro Poro t́n̄i Sairaso t́n̄i anj Jesonoyáiwám̄i r̄a ηwean̄in̄ro e nán̄i nuro awaúmi áamá negí anj r̄ipimi ηweaḡáfáyíyá s̄iη̄w̄ aniḡe dán̄i xw̄r̄ix̄ oumeaneyin̄ro anj iwám̄i p̄r̄í íkw̄ieám̄i néra n̄ipáwiro

⁶ awaú nán̄i p̄fá n̄imeḡin̄ro nán̄i Jesonomí t́n̄i Jisasomí d̄iη̄ n̄iwíkw̄r̄oro nán̄i xex̄ir̄imeá imón̄iḡá wam̄i t́n̄i fá n̄ixero anj apimi dán̄i gap̄imanowa t́n̄i e nán̄i n̄irop̄emi nuróná r̄faiwá re n̄ra uḡawix̄in̄i, “Áamá anj xwíá n̄im̄n̄i íkw̄r̄ón̄iη̄yo ηweaḡáfáyí wigí yariḡáp̄i mé p̄n̄i owiár̄ipoyin̄r̄i sipin̄i urek̄ar̄ariḡáfawa r̄ixa nene ení n̄inearek̄áro ro yar̄iη̄o.

⁷ Awa Jesono numín̄in̄r̄i xegí anjwám̄i nán̄i nipemeám̄i uñowarin̄i. Awa ηw̄í ikax̄í negí m̄ix̄ ináyí Sisao r̄iη̄p̄i n̄wiaíkiro xegí b̄i néra nuro re rar̄iḡáwarin̄i, ‘Segí m̄ix̄ ináyí Sisao, ayí sur̄ímá m̄ix̄ ináyor̄in̄i. Wo omi seáyí e wimón̄iη̄o xegí yoí Jisasor̄in̄i.’ rar̄iḡáwarin̄i.” r̄faiwá e n̄ra nuro

⁸ áamá e ep̄royí egfáyí t́n̄i anj apimi dán̄i gap̄imanowa t́n̄i ayí r̄faiwá e rar̄iη̄aḡa ar̄fá n̄iwiro s̄m̄i n̄irón̄ro wikí n̄iwóga n̄wiápf̄n̄imearo

⁹ gap̄imanowa xw̄r̄ix̄í numéfasáná Jesonowa ám̄i ax̄ípi b̄i mepa oépoyin̄r̄i n̄igwí b̄i nurápiro wár̄iḡawix̄in̄i.

Poro t́n̄i Sairaso t́n̄i Beriayo eḡípi nán̄rín̄i.

¹⁰ Sfá ayimi ar̄wiyimi Jisasomí d̄iη̄ n̄iwíkw̄r̄oro nán̄i xex̄ir̄imeá imón̄iḡáyí Poromí t́n̄i Sairasomí t́n̄i fá x̄ir̄ip̄r̄ix̄in̄r̄i r̄ixa anj Beriaí

ríninǵipimi nání éf uowáríagfá awaú nuri anǵ apimi nírémoríná Judayíá rotú anǵ e míríninǵiwámí nípáwiri xwíyíá yayí neainarínǵípí wáf urǵísisixíní.

11 Judayí Beria ǵweáyí —Ayí Judayí Tesaronaika ǵweagfáyí yapí mimóninǵoi. Dínǵ píráninǵí eyíroarigfáyí enǵagí nání seáyí e wimóninǵoi. Ayí símí nixeadípéníro “Xwíyíá Poro neararínǵípí arfá owianeyí.” níwimóníro sífá ayí ayo re níyaiwiro, “O neararínǵípí, ayí Bíkwiyo níríníri eáninǵípí tǵíní nepa xixení ríá imóníní?” níyaiwiro Bíkwiǵípí fáfá níróá uro pífá níméra uro neróná

12 obaxí wí Jisasomí dínǵ wíkwíro Gírikíyí anǵ apimi dánǵ seáyí e imónigfáyí wí oxí tǵíní apíxí tǵíní ení dínǵ wíkwíro yaríná re enínigíní.

13 Judayí Tesaronaika ǵweagfáyí xwíyíá rǵípí, “Beríayo ení Poro xwíyíá Goríxoyá wáf uraríní.” rínarínǵagí arfá níwiro re egíawixíní. Anǵ apimi nání nuro áamá e dánǵíyí Poromí mǵíxí owípoyíníri símíráxwíro wíeméáná áamá obaxí ríxa epíroyí nero wíkwí níwóga wíápnímeagfawixíní.

14 Áamá obaxí ríxa epíroyí nero wíkwí níwóga wíápnímeaarínǵagfá Jisasomí dínǵ níwíkwíro nání xexíxexírímeá imónigfáyí sǵíjwí e níwíníro re egíawixíní. Apaxí mé Poromí rawírawá tǵíní e nání éf uowáríagfawixíní. Poromí rawírawá tǵíní e nání éf nuowáríro Sairaso tǵíní Timotio tǵíní sǵíní e ǵweanáná

15 áamá Poromí éf nímíga úfáyí omí sífá obaxíyo níméra núfasáná anǵ Atenísíyí ríninǵipimi nírémoro e dání wáraúáná o ámí sekaxí re uowárínínigíní, “Sairaso tǵíní Timotio tǵíní nioní tǵíní e nání bípaxí imónínánáyí, anǵíní bísísisíní.” uowáráná omí e níwárímí ugíawixíní.

Poro Atenísí dání wáf urínǵí náníníní.

16 Poro Atenísí dání awaú nání wenínǵí nerí nǵíjwearíná anǵ apimi mimóní ǵwífá imóníníyí —Ayí xopaikíǵí xíxegíní áamá imíxíǵáfíyíríní. Ayí aga ayá wí amí amí nímíní éf nurárára unínǵagí níwíníri nání símí nírónímí nimeríná

17 Judayíá rotú anǵíyo nípáwíayírí ayí tǵíní émá Goríxo nání dínǵ moarigfáyí tǵíní xwíyíá ríníro sífá ayí ayo makerfá imíxaríǵé nání nuayírí áamá o eméíná e rówapíǵáfí tǵíní xwíyíá ríníro néra nuríná

18 áamáyo uréwapíyaríǵfá Epikurianíyí ríníǵfá wa tǵíní Sítolíkíyí ríníǵfá wa tǵíní Poro tǵíní xímíxímí xwíyíá ríníǵfawixíní. O wáf nuríríná Jisaso nání urírí áamá xwárpáyo dání wíápnímeapfíra nání urírí yarínǵagí nání wa peayí níwíaníro re ríǵfawixíní, “Áamá xwíyíá rírowíarí emearínǵí ro pí xwíyíá nearímíníri ríá raríní?” ríro wa “O anǵínámí dánǵ ǵwífá imóníǵfá áamá anǵ mídánǵíyíá nání nearímíníri ríá raríní?” ríro nero

19-21 omí níwírímeámí nuro —Áamá Atenísí dánǵíyí tǵíní áamá anǵ mídánǵí anǵ apimi uríníǵfáyí tǵíní kíkífá bí mé anínǵí míní pí pí xwíyíá sǵíní ríníǵípí arfá wíro áwanǵ uríro yaníro náníní yaríǵáfíyíríní. Ayí omí níwírímeámí nuro Ariopagasiyí ríninǵípámí dání xwíyíá réwapínaríǵé nání níwírímeámí nuro re uríǵfawixíní, “Xwíyíá sǵíní joxí wáf neararínǵípí nene píráninǵí arfá nísirane níǵfá imónaní nání áwanǵí neareí. Ayí rǵípí nání rírarinǵwíní. Xwíyíá joxíyá nínearíná nene sǵíní arfá míwíarínǵwápní rarínǵagí nání xwíyíá mǵíkípní nání níǵfá imónaní nání rírarinǵwíní.” uríagfá

22 Poro Ariopagasi tññ e dání éf nírómáná re uríñinigini, “Atenisi dányíné, segí ñwá imóniñpí nimeróná awayini ayá tññ wéyo umeariñagá sñwí seanini.

23 Ayí rípi nání seararini. Xámi nioni añ rípi nimeri segí ñwá éf nurárara uníñño —Ayo seyíné yaríñ níwiro seáyí e umearigfayorini. Ayo píraníñ sñwí mí nómi xa nurí ná wíñanigini. Éf urárariniñ bimi ríwamíñ rípi ‘Ñwá nene majfáó nánirini.’ eániñagí wíñanigini. Ayínáni ñwá seyíné majfá nimóniro aiwí yaríñ níwiro seáyí e umearigfó nání áwaní bí osearimini.

24 Ñwá xwá rírí nírímíni imíxírí amípí nñni arímí eníyí imíxírí eno, o añnamí tññ xwárími tññ Ámínáo seáyí e wimóniño enagí nání dññ re yaiwipaxí mimónini, ‘O añ nanwí rídiyowá yanfá nání negí wé tññ mírariñwáyo ñweariñirini.’ dññ e yaiwipaxí wí mimónini.

25 Xewaníño áamá niyoní wigí dññpí síxí umímori sññ nimóniro añ upaxí imónipírí nání wimíxírí amípí nñni áamá nípírí nánirani, yínipírí nánirani, wimíxiyirí yaríño enagí nání rípi ení yaiwipaxí mimónini, ‘O amípí wí nání díwí ikeamónariñagí nání negí wé tññ arírá wipaxorini.’ Dññ apí ení yaiwipaxí wí mimónini.

26 Ñwá o xewaníño re niyaiwiri, ‘Áamá gwí arí arí e e ñwearírarini. Gwí arí arí xíáiwa xírípíríiná íná íná imónínírarini.’ niyaiwiri aníñni neyíróarímáná áamá ná woní imíxírípímí dání áamá gwí wírí wírí nñni nimóga bñwáriní.

27 Áamá gwí arí arí nñni xewaníño nání pfá néra nuro ámíríñíñ neróná sñwí wíñimeapírí nání xfo ení apí e eníriní. E nerí aí o nene xixegíni ñwearíwá gene gene tññ e dání ná jfami míneaimónini.

28 Ayí rípi nání seararini. Segí soríxowa aí re rígfápi, ‘Nene ení Ñwáó neameañenerini.’ rígfápi tññ xixení nene ení eániñ oyáyo dání imónirane ñwearane añ emerane yaríñwíni.

29 Nene Ñwá o neameañene imóniñagwí nání dññ re míyaiwipa oyaneyí, ‘Nepa Ñwá imóniño imóniñpí, ayí ámaéne dññ nímorane wé tññ xopaikí gí imóniñ ñwá sññáyo dání imíxariñwápirani, sññá goríyo dání imíxariñwápirani, sññá sirípáyo dání imíxariñwápirani, sa apíñíñ rífa imónini?’ míyaiwipa oyaneyí.

30 Ayínáni Ñwá o —O Goríxorini. O áamá xámi o nání majfá nero wigí ñwápiríni nímera bigfápi nání peá nímori kíkí fá níwia níbirí aiwí agwí áamá amí gími ñwearíwá níyoní re neararini, ‘Segí fwi yarígfápi nání ríwímíni nímamoro saníñ nimóniro ñwearípoi.’ neararini.

31 Ayí rípi nání e neararini. O sía wíyimi áamá xwá rírí nírímíni ñwearíwáyo xwíyí píraníñ níneamearíí ná woní woní negí yaríñwápi nání yaríñ imímí neainí nání ríxa ráríñíñ. Nene xwíyí neamearíí ení ríxa rípearíñíñ. Nene ‘Rípearíño, ayí oríani?’ yaiwianfá nání o péo ámi sññ nerí owíápnímeaníñ ení síxí weámíxáná wíápnímeaníñíñ.” Poro e uráná re eníñigini.

32 Áamá e awí eáni gíyí Poro xwíyí “Xwáripáyo dání wíápnímeaníñíñ.” ríagí arfá níwiróná wí ríperíñ wigíawixíni. Wí “Xwíyí joxí neararíñpí ríwéná ámi bí tññ arfá sianfwaríni.” urí gíawixíni.

33 E uráná Poro réwapíñarí gíe dání pñni níwíarími úagi aí

34 áamá wí —Oxí wo xegí yof Daionisiasoyi riniñorini. O Ariopagasi dani réwapnariigíáyí worini. Apixí wí xegí yof Damarisiyi riniñirini. Áamá ámi wí eni nawinirini. Ayí omi nikumixiniro númi nuro Jisasomi dñí wíkwírogíawixini.

18

Poro Koriniyo niñwearná enípi nánirini.

1 Poro e nemi Atenisi pñi niwíarimi aní yof Korini riniñipimi nani nuri

2 niremómána áamá Judayí wo —Xegí yof Akwiraoyi riniñorini. Xinái Podasi piropenisíyo dani xiriñorini. Xiepi xegí yof Pírisirairini. Romiyí mxi ináyí Kírodiasso Judayí aní apimi ñweagíá niyoní sekaxí re urini enagi nani “Romi aní ríipimi dani pñi niñeawíarimi úríxini.” urini enagi nani ayaú Itari piropenisíyo pñi niwíarimi Korini nani siní bigííyaurini. Ayaúmi Poro niwíeari

3 nigwí omiñí o yariñipi ayaú eni yariigí enagi nani ayaú tñi nawini niñwearo sení aní pákipírfá nani imimiximí nero niñwearóna

4 Poro Sabaríá ayí ayo Judayíá rotú aníyo nani nuri ayí tñi Gírikíyí tñi eni re owipimóniri, “Xwíyá Górixoyáipimi dani Jisaso nani nearariñipi neparini.” owipimóniri ayí tñi nawini rotú aníyo dani xwíyá ximiximí niníro rinayigíawixini.

5 E néra nurína Sairaso tñi Timotio tñi Masedonia piropenisíyo dani nibiri Poromi wímeáána o xegí nigwí omiñí yariñipi pñi niwíarimána Sabaríáyoni marfái, sía ayí ayo Judayí tñí e nani nuayiri píranini uréwapiyiminiri nerína woákíki re wiayiniñigini, “Áamá yeáyí neayimixemeaní nani aríowayá xwíá piaxíyo dani iwiaroníoyi rariñwáo, ayí Jisasorini.”

6 E urayarína ayí ríxa xixewiámí nuríro ikayíwí urána Poro xegí iyíá nípíri siki xeniñipi pírfí wiaikimí yariñigini. Pírfí wiaikimí niyáiri re uriniñigini, “Seyíne aníánáyí sewaniñiyíne ríá meáriníáyo dani anínpírfáriní. Seyíne aríá miniaríagíá nani nioni wí níxímeapaxímaní. Agwí nioni seyíne pñi niñeawíarimi ríxa émayo wáf urimíniri riwoni wariniñi.” urariñigini.

7 E nurárimo pñi niwíarimi nuri aní áamá woyá —O xegí yof Titiasi Jasitasoyi riniñorini. Górixo nani wáyí niwiri nani yayí umeariñí worini. Xegí aní Judayíá rotú aníyo dani oríwámí dani miriniñorini. Oyá aníwámí nani nuri e dani xwíyá uraríne re eníginí.

8 Judayí wo —Xegí yof Kírisipasorini. Judayíá rotú aníyo awi eánariigíáyo seáyí e umenñearini. O tñi áamá o xegí aníwámí wearigíáyí tñi Poro urariñipi aríá niwiro Jisasomi dñí níkwírooro émayí Korini ñweagíáyí obaxí eni aríá niwiro dñí wíkwírooro wayí mearo yarína

9 sía wiyimi Ámínáo re eníginí. Poromi oríjá nupáiri re uriniñigini, “Joxí wáyí misinípa oeni. Xwíyá nioni nani joxí nura wariniñipi pñi niwíarí siní aníyí nura úríxini.

10 Ayí rípi nani rírariniñi. Nioni joxí dñí rikíkayonagi nani áamá mxi sífapimi dani wí ríniñí siníníámaní. Áamá aní ríipimi nioni dñí nínikwíripírfá nani nigí imóniñíyí obaxí enagi nani rírariniñi.” uríagi nani

11 o anj apimi niñweari Gorixo nani nuréwapiya warína emá 18 múronjiginí.

12 Judayí Koriniyo ñweagáayí, Romiyí wo xegí yof Gario piriimáó nimóniri Gírikíyí piropenisí e menweañaná, Judayí ññí axípi tñini nimóniro nñwiápiñimearo Poromi xwiyá oungeañeyinro wáf piriimá Gario xwirixí umeariñe nani ñmeámi nuro

13 Poromi nuxekwímoro re urigáwixini, “Ámá ro ámá Gorixomi yayí numeróná ñwí ikaxí riniñjipimi ñwialkiro xegí bi nero érixiniñi ññí xenjwimini ukinimixariñorini.” urágfa aí

14 Poro rixa manj exoáminiri yarína piriimá Gario Judayí ayo re uriniginini, “Poro íwí éf siñwiriýí, rikikiríó éf siñwiriýí, nioni re yaiwiminiri éarini, ‘Ámá rowa uxekwímoarigápi aríá ñwirína, ayí ananirini.’ yaiwiminiri éarini.

15 Soyíne uxekwímoarigápi, ayí xwiyá tñi yof tñi segí ñwí ikaxí eáñjipimi dani riniñjipi nani o tñi mxi rinarinagfa nani segípi xwiyá nimixiro eyírópoyi. Nioni ‘Xwiyá api oseaeýiroimini.’ minimónarini.” nuriri

16 xwirixí umeariñe dani mxiódámí wiowáraparína ámá wí re egáwixini.

17 Judayí wigí rotú anj ayo eáñarigáyo seáyi e umeñweañomi —O xegí yof Sotenisorini. Omi íá ñxero piriimá Gario xwirixí umeariñe mídaniñe iwanj mépeariñagfa aí o ññí sipí wí mwi kikiá enjiginini.

Poro ámi Siria piropenisíyo nani nuri Adiokiyo rémonj naniñi.

18 Poro sni sfá ayá wí e niñweañisána ámá e ññí Jisasomi ññí ñwikwírooro nani xexirímeá imónigáyo yayí ñwiárimo Siria piropenisíyo nani úmiginiri sipixí womi ñpixemoáñiri Pírisirai tñi Akwirao tñi eni nawini ñpixemoáñiri o tñi nuro Poro Gorixomi ññí ñwikwírori nani ñwá ñweañjpi nani anj xegí yof Segíria riniñjipimi dani dfa ñiróniri

19 rixa anj Epesasi riniñjipimi ñrémore Poro ayaúmi anj apimi ñwárimí Judayí rotú anj e mriññiwámi nani nuri ñpáwiri ayí tñi xwiyá ñiriniro

20 ayí “ ‘Joxi sni bi tñi niñweámoxi úirixini.’ neaimónarini.” urágfa aiwi o “Ananirini.” mñwimóní

21 yayí ñwiárimí nurína re uriniginini, “Gorixo ñwimónirínáyí, nioni anani ámi re seaíménapiñfáñini.” nurárimí nuri sipixíyo ñpixemoáñiri Epesasi pñi ñwiárimí nuri nuri nuri

22 sipixo rixa anj Sisaria riniñjipimi iwiékiniñmeáaná Poro nayoáminimeámi Jerusaremi nani ñyiri Jisasoyá siyikí imónigáyo yayí ñwiára ñmúroairi anj yof Adiokiyo ñrémore

23 e sfá wí niñweañisána pñi ñwiárimí nuri xwá yof Garesia riniñi Pírigia riniñi ene —Ayí xfo xámi wáf urimeñerini. E ñpurína ámá Jisasomi ññí wíkwíroarigáyo xwiyá ámi bi tñi nuriri enj sxi ñweámi xára múronjiginini.

Aporoso Epesasiyo tñi Koriniyo tñi dani uréwapñijñi naniñi.

24-25 Judayí wo —Xegí yof Aporosorini. Anj yof Arekísadíría dani xriñj worini. Xwiyá ñirirína neñwíperi émf saímí rariñorini. Bkwí Gorixoyáyo ñiriniñi eáñjipi ñpini aumaúmf inñorini. Óf Ámináomi xdfapaxíyi

náni pírániŋɔ uréwapiyigɔ enagɔ náni áamáyɔ Jisaso náni uriri pírániŋɔ uréwapiyiri neríná sɔmɔ nixeadipéniri uréwapiyarɔjorini. E nerɔ aɔ wayɔ Jono umeaiagɔpi nániŋɔ nijáa imóniŋjorini. O Epesasiyo niremori

²⁶ Judayíyá rotú aníyɔ iwamɔ́o nípáwiri ayá igigɔ mé xwiýá Gorixo náni urariŋagɔ aɔ Pírisirai tɛni Akwirao tɛni o apini náni rariŋagɔ arɔ́a niwiríná omɔ niwirmeámɔ nuri óf Gorixomɔ xɔ́dipaxíyɔ náni bi, o sini majáa enɔ́pɔ náni áwanɔ nuriri ámi bi tɛni pírániŋɔ uréwapiyigɔsixinɔ.

²⁷ Aporoso “Nioni Gírikiyɔ piropenisíyɔ náni úimiginɔ.” wimónaná áamá Epesasi dánɔ Jisasomɔ dɛniŋɔ niwíkwírooro náni xexɔ́rɔ́meá imónigɔ́yɔ omɔ dɛniŋɔ sixɔ́ numímowáiro payɔ́ bi nearo Gírikiyɔ piropenisíyɔ nweagɔ́a Jisasomɔ dɛniŋɔ wíkwíroarigɔ́yɔ náni ríwamɔ́ŋɔ re eagɔ́awixinɔ, “Ámá ro seaímeáaná yayɔ́ tɛni nipemeámɔ úríxixinɔ.” Ríwamɔ́ŋɔ e nearo wiowáraná o nuri e niremómáná áamá Gorixo wá wianariŋagɔ náni Jisasomɔ dɛniŋɔ wíkwíroarigɔ́yɔ xegɔ́ nuréwapiyiriŋɔpimi dánɔ arírá niwiríná arírá bi onimiápi mɔ́wɛniŋiginɔ.

²⁸ Ayɔ́ rɔ́pɔ nániŋini. O áamá obaxɔ́ siŋwɔ́ anigɔ́e dánɔ Judayɔ́ xenwɔ́ nɔ́moro rariŋgɔ́yɔ́ tɛni ximɔ́ximɔ́ ninɔ́ro niriŋiróná o Bíkɔ́ Gorixoyáyo dánɔ mɔ́ŋɔ́ nirori “Ámá yeáyɔ́ neayimɔ́xemeanɔ́ náni aríowayá xwɔ́a piaxíyɔ dánɔ iwiaronɔ́yɔ́ rariŋwáó, ayɔ́ Jisasoriŋini.” nuriríná xwiýá mɔ́múropaxɔ́ imóniŋɔ́pɔ nuriri xórórɔ́ bi onimiápi mɔ́wɛniŋiginɔ.

19

Poro ámi Epesasiyo niremori e dánɔ enɔ́ nániŋini.

¹ Poro, Aporoso sini anɔ́ yóf Koriniyɔ riniŋɔ́pimi nweanáná, o dɔ́wɛni enɔ́mɔ́ áwiniŋini nípumáná ámi anɔ́ yóf Epesasiyo niremori Jisasomɔ xɔ́darigɔ́a wíyɔ niwímeari

² yariŋɔ́ re wiŋiŋiginɔ́, “Soyíné Jisasomɔ dɛniŋɔ́ wíkwíroáná kwíyɔ́ Gorixoyápi seaímeanoyínérani?” urɔ́agɔ́ awa re urigɔ́awixinɔ, “Xwiýá re riniŋɔ́pɔ, ‘Gorixoyá kwíyɔ́ bi nweani.’ riniŋɔ́pɔ aɔ rinariniŋagɔ́a sini arɔ́a bi mɔ́wiŋwáonerini.” urɔ́agɔ́a

³ o re uriniŋiginɔ́, “Wayɔ́ nimearoná pí wayɔ́ meagɔ́oyínérini?” urɔ́agɔ́ awa “Wayɔ́ Jono umeaiagɔ́pɔ axɔ́pɔ meanwáonerini.” urɔ́agɔ́a

⁴ o re uriniŋiginɔ́, “Wayɔ́ Jono umeaiagɔ́pɔ, ayɔ́ áamá re oyaiwípoyiniri umeaiagɔ́pirini, ‘Ámá ayɔ́ wigɔ́ íwɔ́ yariŋgɔ́ápi ríwɔ́mɔ́ni mamóáyírɔ́fani?’ oyaiwípoyiniri umeaiagɔ́pirini. O áamáyɔ wayɔ́ apɔ́ numeairíná re uragɔ́rini, ‘Ámá nioniyá ríwíyɔ́ biŋɔ́omɔ́ dɛniŋɔ́ wíkwíróríxixinɔ.’ O e urago, ayɔ́ Jisaso náni uragɔ́rini.” urɔ́agɔ́a

⁵ awa Poro e urɔ́pɔ arɔ́a niwiro wayɔ́ áamá Áminá Jisasomɔ dɛniŋɔ́ niwíkwíroríná meariŋgɔ́ápi meagɔ́awixinɔ.

⁶ Wayɔ́ apɔ́ meáaná Poro wé seáyɔ́ e wíkwíaráná re eniŋiginɔ́. Kwíyɔ́ Gorixoyápi áamá awani wainiŋiginini. Kwíyɔ́pɔ waináná awa xwiýá mɔ́kɔ́ apɔ́ apimi dánɔ anani riro wáa rókiamoarigɔ́faniŋɔ́ riro egɔ́awixinɔ.

⁷ Ámá e egɔ́áwa nowani wé wúkaú síkwɔ́ wáú awarini.

⁸ Poro anɔ́ apimi niŋwearɔ́ Judayíyá rotú aníyɔ́ nípáwiri ayá bi mé xwiýá nura nuri áamá ayɔ́ re owipimóniri, “Ayɔ́ áamá Gorixo xóo xegɔ́ xwioxíyɔ mɔ́meámɔ́ nerɔ́ umeŋweanɔ́ápi náni áamá ro nearariŋɔ́pɔ, ayɔ́ nepariŋini.”

owipimóniri nurenwipéa nuri nweanáná emá waú wo ríxa nímúrómáná enjáná

⁹ Judayí wí dñǵí wakísí niníro Poro rarínǵipi pírfí níwíakíro áamá obaxí epíroyí egíá síñwí anigíe dání óf Goríxo tñǵí e nání iníñfíyí nání Jisasomí xídaríǵíáyi nání ikayíwí raríná o ayo píní níwíarímí nuri áamá Jisasomí dñǵí níwíkwíro nání wíepísarínǵí wíníñǵí imóníǵíáyo níwírimeámi xío tñí nawní nuro sía ayí ayo anǵ xwíyíá réwapínaríǵíá Tiranasoyáiwámi dání nurenwipéa unínigíní.

¹⁰ O e yarínagí nání áamá Judayíraní, Gírikíyíraní, Esia píropenisíyo nweagíáyí nñní Poroyá maníyo dání xwíyíá Ámínáo nánípi aríá wíaríná xwíogwí waú múronínigíní.

Sipaomí xewaxowa imfó mǵxí ountainówaraneyiníro egíá nániríní.

¹¹ Poro Goríxoyá dñǵí tñí emímí xegí bí áamá síñwí míwínaríǵíá imónínǵipi yarínagí nání

¹² iríkwíraní, roaríxíraní, o kwírinarínǵipi áamá nurápmí nuro áamá símíxí yaríǵíáyí tñǵí e nání nímeámi úaná símíxí ayí píní wíaríní áamá imfó dñǵí xíxéoarínǵíyí tñǵí e nání nímeámi úaná imfó píní níwíarímí urí yagíriní.

¹³ Judayí anǵ wí e wí e nemero “Imfó mǵxí umáinípxoneríní.” rínaríǵíáyí wí re yagíaríní. “Imfó áamá romí xíxéoarínǵíyí mǵxí umáinówaraneyí.” níyaiwíro iwamíó yof Jisasoyáyo dání mǵxí umáinówaráníro neróná imfóyo re nura wagíaríní, “Nioní yof Poro wáf neararínjo, Jisasoyí níníñomí dání rírarínagí nání áamá xíxéoarínǵí romí píní níwíarímí uí.” nura nuro nemeríná

¹⁴ Judayíá apaxípáníñǵí imóníñǵí xwé wo —Xegí yof Sipaoyí ríníñoríní. Omí xewaxowa wé wíúmí dání waú imóníǵíáwa ení axípi e yaníro yaríná

¹⁵ imfó awa uraríǵío re urínínigíní, “Nioní ananí Jisasomí mí ómíxírí Poro nání níjía imónírí enagí aiwí soyíné goyínéríní?” uráná re enínigíní.

¹⁶ Áamá imfó dñǵí xíxéoarínjo nímaxírí níxeamomerí awamí xopíraráf wíáná ríníñǵí xaiwí winíagíá anǵ iwámi dání éf nuróná aikí urírfáwa ugíawixíní.

¹⁷ Anǵ iwámi dání éf nuróná aikí urírfáwa úfáyí nání áamá Judayíraní, Gírikíyíraní, Epesasi nweagíáyí nñní aríá níwíaríro nání wáyí níkáríníro Ámíná Jisasoyá yof nítróná seáyí e numero

¹⁸ Jisasomí dñǵí wíkwírófáyí obaxí wí níbayíro wíǵí yaríǵíápi waropárf wíro wíá urókiamóníro níyayíro

¹⁹ wíǵíyí obaxí wí ayáí xíxegíní yaríǵíáyí wíǵí ikayíwí síñwí wínaxídfwaníní nírí bíkwíyo nwráriníníyí nímeámi níbíro áamá níníyá síñwíyo dání ríá níkeaárimáná nígwí bíkwí ríá íkeaárfápi bí neróná taríǵápi íá níroróná nñní K50,000 imónímínírí éagí wíníǵawixíní.

²⁰ Apí nípíní nímogá waríná xwíyíá Ámínáo nánípi surímá mímoní wí e wí e síní xwé níriga emearínagí nání áamá ámi ámi ayá wí kumíxinayíǵawixíní.

Epesasi nweagíáyí símímíakwí nero egíá nániríní.

²¹ Apí ríxa nímonímáná enjáná Poro Goríxoyá kwíyípmí dání re yaiwínínigíní, “Nioní nuri Masedonia píropenisíyo áwínímí urí Gírikíyí aníyo áwínímí urí níyárimoní Jerusaremí nání úimíǵíní.” E níyaiwíríná

re rɪnɪnigɪnɪ, “Nionɪ rɪxa Jerusaremɪyo nánɪ nuri nɪrémorɪnáyɪ e dánɪ wí e nánɪ xámɪ mupaxɪ nimónɪrɪ nuri anɪ Romɪyɪ rɪnɪnɪpimɪ sɪɲwɪ winɪmɪgɪnɪ.” nɪrɪrɪ

²² áamá xíomɪ seáyɪ wiilarigíáwaúmi —Egɪ yof Timotiomɪ tɪnɪ Erasɪtasomɪ tɪnɪ awaúmi Masedonia pɪropenisɪyo nánɪ nurowárɪrɪ aí o sɪnɪ ámɪ bɪ tɪnɪ Esia pɪropenisɪyo ɲweanáná

²³ áamá wí niwiápɪnɪmearo óɪ Gorixomɪ xɪdarigíáyi nánɪ mɪxɪ nɪrɪnowieánɪrɪnɪ sɪmɪmiákwɪ onɪmiáɪ megíawixɪnɪ.

²⁴ E egílná áamá wo —Xegɪ yof Demitɪriasorɪnɪ. O xegɪ nɪgwɪ omɪɲɪ nerɪnɪ amɪpɪ sɪɲá siripá tɪnɪ imɪxarigíáɪ yarɪɲɪyɪ worɪnɪ. Esia pɪropenisɪyo ɲweáyɪ wigɪ ɲwá xwépɪ —Apɪ xegɪ yof Atemisɪyɪ rɪnɪnɪpɪrɪnɪ. Apɪ wigɪ anɪ rɪdɪyowá yarigíawámɪ éɪ urárárɪnɪpɪnɪɲɪ imónɪnɪpɪ siripá tɪnɪ wigɪ ɲwá onɪmiá bia ananɪ nɪmeámɪ nuro wigɪ anɪ xɪxegɪnɪyo tɪpɪrɪa nánɪ imɪxarigíáɪ worɪnɪ. Áamá omɪɲɪ xfo yarɪɲɪpa axɪpɪ neróná nɪgwɪ onɪmiá mearigíámanɪ.

²⁵ O áamá omɪɲɪ xfo yarɪɲɪpa axɪpɪ yarigíáwamɪ tɪnɪ áamá omɪɲɪ xegɪ bɪ onɪmiáɪ yarigíáwamɪ tɪnɪ awí neaárɪrɪ re urɪnɪnigɪnɪ, “Gɪ áamáoyɪné, soyɪné nɪjárɪnɪ. Omɪɲɪ none yarɪɲwá rɪpɪ nánɪnɪ nɪgwɪ wí mɪneamúroarɪnɪ.

²⁶ Áamá Poroyɪ rɪnɪɲo negɪ anɪ Epesasɪyonɪ maríáɪ, negɪ Esia pɪropenisɪyo nɪmɪnɪ enɪ yarɪnɪpimɪ soyɪné sɪɲwɪ winɪro aráá wirow yarigíárɪnɪ. O áamá wigɪ ɲwá íá xɪrarigíá imónɪnɪpɪ rɪwɪ ɔumópoyɪnɪrɪ nerɪnɪ re urarɪɲorɪnɪ, ‘Nwá áamá wé tɪnɪ imɪxarigíáɪ nepaxɪnɪ mimónɪnɪ. Mimónɪ ɲwárɪnɪ.’ E urarɪɲagɪ nánɪ áamá obaxɪ aráá nɪwiro ɲwá nene imɪxarɪɲwáɪ rɪxa rɪwɪ umogíárɪnɪ.

²⁷ None o rarɪnɪpɪ xe orɪnɪrɪ sɪɲwɪ nɪwinɪranénáyɪ, nɪgwɪ omɪɲɪ none nerane nɪgwɪ mɪneamúroarɪnɪpɪ peayɪ wianɪpaxɪ imónɪnɪfáɪnɪ maríáɪ, rɪpɪ enɪ imónɪnɪfárɪnɪ. Anɪ rɪdɪyowá yarɪɲwáiwá, negɪ ɲwá Atemisɪyɪ rɪnɪnɪpɪ nánɪ mɪrɪnɪɲwá nánɪ enɪ peayɪ nɪwianɪro ‘Sɪpírɪnɪ.’ rɪpaxɪ imónɪrɪ ɲwá apɪxɪ imónɪnɪ í, áamá Esia pɪropenisɪ tɪyo ɲweagíá nɪnɪ tɪnɪ xwá nɪmɪnɪ ɲweagíáɪ tɪnɪ yayɪ ɔmearigíá enɪ surɪmá nimónɪrɪ xwá iwerɪ enɪfárɪnɪ.” urɪagɪ

²⁸ awa aráá nɪwiróná wikɪ bɪ ayɪkwɪ mɪwónfagɪ enɪ tɪnɪ rɪáiwá re nɪra ugíawixɪnɪ, “Epesasɪ ɲweanɲaéneyá ɲwá Atemisɪpɪ, ayɪ seáyɪ e imónɪnɪpɪrɪnɪ.” nɪra nuro

²⁹ anɪ nɪpimɪnɪ rɪáiwá rɪrowíámɪ niga nurɪnɪ áamá nɪnɪ re egíawixɪnɪ. Wáf áamá awí eánarigíe nánɪ nawɪnɪ xwamiánɪ néra mɪrɪ nuro áamá Masedonia pɪropenisɪyo dánɪ Poro tɪnɪ emearigíáwaú —Egɪ yof rowaúmi Gaiasoyɪ rɪnɪɲomɪ tɪnɪ Arisɪtakasoyɪ rɪnɪɲomɪ tɪnɪrɪnɪ. —Awaúmi íá nɪxero nɪropémɪ úáná

³⁰ Poro áamá wikɪ tɪnɪ awí eánarigíe pɪyá xwɪyá bɪ ɔurɪmɪnɪrɪ yarɪnɪ áamá Jisasomɪ xɪdarigíáɪ xe ɔunɪrɪ sɪɲwɪ mɪwinarɪnɪ

³¹ gapɪmanɪ Esia pɪropenisɪ ayo umenɲweagíá wa —Awa Poro tɪnɪ nɪkumɪxɪnɪro emearigíáwarɪnɪ. Awa xwɪyá Poro nánɪ nurowárɪróná re urayigíawixɪnɪ, “Arɪkɪ áamá awí eánigíe nánɪ mupanɪ.” urarɪnɪ

³² áamá awí eánigíe dánɪ xwamiánɪ nero wa wigɪ bɪ nánɪ rɪro wa wigɪ bɪ nánɪ rɪro neróná arɪkɪkɪ nɪnɪro nánɪ áamá náɪ aráá kwɪkwɪkwɪkwɪ nero “Ayɪ rɪpɪ nánɪ awí eánɪwaénerɪfánɪ?” mɪyaiwɪpa nero

³³ wa Judayí wigí wo Arekísadaoyí ríninjo xwiyíá rírímí oneaiiníri wáráná áamá e epíroyí egíáyí wí “Ayí o nání awí eáníwaéneríani?” yaiwiaríná o re oyaiwípoyíníri, “Judayí ríá apí neamearígíámaní.” oyaiwípoyíníri xwiyíá ourímíníri nání wé ówaní uyimíníri éyíyí re egíawixíní.

³⁴ Awa o Judayí wo enagí síjwí mí níwómíxíro nání nawíní axíná nírayíro ayá wí ríaiwá re nura ugíawixíní, “Epesasí nweanwaéneyá njwá Atemisípi, ayí seáyí e imóníní.” Aníní miní e níra nuro níra nuro

³⁵ gapímanowayá payí weaiarínjo níbírí áamá epíroyí egíáyo pírí wiaíkmí níyárimáná re uríniginíní, “Epísasí nweagíoyíné, áamá wo síní majíá re rimóníní, ‘Epísasí nweagíáyí aní rídiyowá yarígíwá wigí njwá xwé Atemisiyí rínínípi nání míríníjwá tíní njwá apí anínami dání piérónapínípi tíní menweagíáyíriní.’ Áamá wo síní majíá e rimóníní? Oweot.

³⁶ Nioní searíá apí áamá wo ‘Ayí nepamani.’ rípxí mimónínjagí nání soyíné níyopíyára oseauí. Úrapí mikárínípa époyí.

³⁷ Ayí rípi nání seararíníní. Áamá soyíné íá níxemi bíá rowaú negí aní rídiyowá yarínjwáiwámí dání amípi bí íwí mímepa eri negí njwá imóníní nání ikayíwí aí bí mírípa eri éfíwaúríní.

³⁸ Xwíríxí nání mimónípa nerí gapímanowa xwíríxí aríá wianíro nání múnjweapa renjoi? Ayínání Demitíríaso tíní omíní axípi yarígíáwa o tíní nawíní kumíxínígíáwa tíní áamá womí xwiyíá oumearaníro nerónáyí, xwiyíá umeararígíe nání ríxa nuro e dání xíxe oxekwímonípoyí.

³⁹ Soyíné xwiyíá síní wí tígíáyíné enánáyí, xwiyíá nání sá awí eánarínjwáíná dání ríríxíní.

⁴⁰ Ayí rípi nání seararíníní. Agwí none éwapíníwá rípi míkí mayí enagí nání gapímanowa ‘Píyo dání awí neáníro rírowíámí níniro símímíákwí éoi?’ nearáná ‘Xwiyíá ananí urípxí imónaníwíní.’ ríseaimónaríní? Oweot, ríxa gapímanowa xwiyíá neamearípxí imónínjwíní.”

⁴¹ Gapímanowayá payí weaiarínjo e nuríísáná áamá e awí eánígíáyo xíxegíní uowárapíniginíní.

20

Poro ámí Masedonia Píropenisíyo emerí Gíríkíyí anjýo emerí enj náníní.

¹ Áamá xwiyíá rírowíámí níniro símímíákwí yarígíá píní níwiáíro kíkíá yaríná Poro áamá Jisasomí xídarígíáyo xó tíní e nání “Eíní.” nurí ríxa báná enj rírémíxí níwirí yayí níwiáírimí Masedonia píropenisíyo nání úimiginíri e dání píní níwiáírimí

² nurí píropenisí apímí áwínímí nípuríná áamá e nweagíá Jisasomí dínj wíkwírogíáyo enj rírémíxí ayá wí níwiéra nípurí Gíríkíyí anjýo nírémorí

³ e nweanáná emá waú wo ríxa nímúrómáná enáná ríxa Siria píropenisíyo nání úimiginíri sípxí womí píxemoánímíní éyíyí Judayí wí o nání mekaxí rínarínjagíá nání ámí dínj re yaiwíniginíní, “Ámí Masedonia píropenisíyo nioní bínjáimani oumíní.” níyaiwirí imaní nurí

⁴ áamá rowa ení o tíní nawíní ugíawixíní. Wo Beria dájí Pírosomí xewaxo Sopataoríní. Ámí waú Tesaronaike dájí Arísítakaso tíní Sekadaso tíní

awaúrini. Ámi wo Debi dájf Gaiasorini. Ámi wo Timotiorini. Ámi waú Esia piropenisíyo dájf Tikikaso tñi Tiropimaso tñi awaúrini.

⁵ Awa nioni tñi Poromi tñi xámi niyeamearo Tirowasí dání yawawi nání weníj nero ηweañáná

⁶ Judayí Gorixó múroníyi nání dñj mopíri nání sá bisíkerfá yisí mayí nimíxíro narigáfí ríxa pweáná yawawi Piripai e dání pñi níwiárimí nurai sipíxí womí nípixemoánirai níηwearai sá ríxa wé wú yeamúróáná awami Tirowasíyo níwímeairai e ηweañáná sá wé wúúm dájf waú neamúroniginí.

Yutikaso piyomi Poro síñj imíxíj nánirini.

⁷ Sadéyo nene aiwá nírane rosapá imíxírane yani nání awí neániranéná Poro áamá e dájf awí eánfáyo xwíyá nurífná “Wáfírná ríxa añj úimiginí.” níyaiwirí nání xwíyá aníj miní xwíá nímirí níra nurí ríxa áriwegí imónáná

⁸ añj awawá seáyi e ikwíroníj nene awí neánimáná xwíyá arfá wiaríηwáwami ramíxí obaxí míxároáríñjagí aí

⁹ íwí síkíj wo —O xegí yoí Yutikasorini. O pípfwíyo níηweámáná Poro aníj miní xwíyá xwíá nímirí nura warífná arfá níwirí sá nífasí níyayísáná ríxa sá dñj mamó níweárirí re eníginí. Pákíkf wíxaú wá ikwíroníj seáyi e enjwámi dání pírimioañiginí. Pírímioááná áamá níwepíro nímeáfná xwíámi píyí wenjagí meáagí aiwí

¹⁰ Poro níwepínrí íwí síkíjomí seáyi e nupíkákwiníri nímfkwíyínimáná re uríñiginí, “Seýné dñj sipí míseaipani. Ámi síñj eníjotí.” nurími

¹¹ ámi nípeyirí ayí tñi nawíni aiwá níkwíríri níñimáná ayí tñi xwíyá níriga núfasáná ríxa wíá nóga waríñj tñi Poro pñi níwiárimí úagí

¹² ayí íwí síkíj o ámi síñj éagi nímeámi wígf añj e nání nuro dñj wíá bí onímiápi mívóníñiginí.

Poro Tirowasíyo pñi níwiárimí Mairitasíyo nání unj nánirini.

¹³ Poro “Awa añj Asosíyi ríñíñpími nání sipíxíyo warífná nioni xwíáyo úimiginí.” níyaiwirí none sipíxí womí nípixemoánirane Asosíyo nání nurane xfo nání weníj nerí ηweaníwá nání óf neaimoíf enjagí nání none omí xámi numearane sipíxomi nípixemoánirane Asosí nání nurane nírémorane ηweañáná

¹⁴ Poro ríxa xwíáyo níbírí añj apími neáimeááná o tñi nerímeáními sipíxíyo nurane añj Mitirini ríñíñpími nírémorane

¹⁵⁻¹⁶ e dání pñi níwiárimí nurane sipíxomi sá wenjáone píriηwí Kaiosíyi ríñíñpími oríwámi dání ní múrorane ámi sá wenjáone píriηwí Semosíyi ríñíñpími nírémorane Poro nioni Esia piropenisíyo nírémorí níηwearífná sá ayá wí ní múroniginí re yaiwiáriniginí, “None añj nuranénáyí, sá Judayeneyá Pedikosíyi ríñíñyi síní mípwéfmí enáná Jerusaremi rémoanfárfani? Ayínáni Epesasi múróimiginí.” yaiwiáriní enjagí nání none Epesasi míwiékínímeá ní múrorane ámi sipíxomi sá wenjáone añj Mairitasíyi ríñíñpími rémoñwaniginí.

Poro Jisasoyá síyikf imónigfá Epesasi ηweáyo wípeñweagfáwami uríñj nánirini.

17 Poro Mairitasio nîrémómáná e dánî áamá Jisasoya siyikí imónigfá Epe-sasio n̄weagfáyo wipen̄weagfáwa nánî re uowárin̄iginî, “Awa ob̄ipoyî.” nuowárîrî

18 awa rîxa o tînjî e nánî báná re urin̄iginî, “Sfá nionî segf Esia piropenisf t̄fyo iwamfó rémon̄áyimî dánî p̄nî n̄iseawiárîmî un̄áyî nánî seyíné t̄nî nawinî n̄jwearíná pí pí en̄ápi nánî soyíné n̄jfarínî.

19 Seyíné t̄nî n̄jwearíná Ámin̄áoyá xínáín̄in̄jî nimónîrî o nánî wáf n̄iwurimeirî n̄searîríná seáyî e mimónipa nerî ín̄imî n̄iseaimónîrî en̄árinî. Seyíné nánî d̄injî sipí niar̄in̄agî nánî wain̄î wainá n̄wî n̄iseaeayirî en̄árinî. Judayî nionî nánî mekaxî n̄r̄inar̄in̄agfá nánî xean̄injî obaxî nímean̄j̄ aiwî

20 nionî wé fá m̄im̄ixeán̄ xwiyfá seyíné arfá n̄iwiro n̄ixf̄d̄iróná nan̄j̄ seaim̄ixipax̄ipî wí yumfí m̄iseaí nerî áamá obaxî s̄in̄wî aniḡe dán̄iranî, an̄j̄ x̄ixegfyo ín̄imî dán̄iranî, n̄searéwap̄yirî en̄árinî.

21 E nerfíná Judayínérani, Girik̄iyínérani, ayá n̄searemorî re searayin̄árinî, ‘Segf f̄wî yarigfápi r̄fw̄m̄inî n̄mamoro Gor̄ixo t̄fám̄inî n̄ik̄in̄imónîríná negf Áminá Jisasi Kiraisomî d̄injî w̄kw̄rópoyî.’ searayin̄árinî.

22 Arfá nípoyî. Agwî kwíyî Gor̄ixoyápi o Jerusaremî nánî úw̄in̄iginîrî n̄ik̄ikayon̄agî nánî an̄j̄ apimî rémóáná pí pí nímeanfápi nionî majfá aiwî, sa e nánî war̄in̄inî.

23 E rémóáná pí pí nímeanfápi nionî majfá en̄agî aiwî an̄j̄ apî apimî múroaríná Gor̄ixoyá kwíȳipî ayá re n̄remoar̄in̄j̄r̄inî, ‘E rémóáná gw̄f r̄iyiro xean̄inj̄ seaikáriro ep̄r̄fárinî.’

24 Ayá e n̄remoar̄in̄agî aiwî, nionî d̄inj̄ m̄in̄wirárin̄in̄inî. Ayinánî m̄inj̄ ȳw̄f n̄ir̄imî e nánî ananî war̄in̄inî. S̄inj̄ umfá nánî ‘Ayf seáyî e imónin̄j̄p̄r̄fanî?’ m̄iyaiwí, pí pí nikár̄ip̄r̄fá aí ḡf xám̄î néra b̄in̄ápa s̄in̄î ax̄ip̄î néra nuri r̄ip̄inî nerfínáyf, ‘Ayf seáyî e imónin̄j̄p̄r̄fanî?’ nimónarínî. Áminá Jisaso re n̄iyaiwirî sekax̄î n̄ir̄in̄j̄p̄î, ‘O Gor̄ixo ámayo wá wian̄inj̄ en̄agî nánî xwiyfá yayf win̄ipax̄ip̄î wáf n̄ir̄imeiw̄in̄iginî.’ n̄iyaiwirî sekax̄î n̄ir̄in̄j̄p̄î yopar̄ip̄î n̄ip̄inî wáf nurár̄imerfíná ‘Ayf seáyî e imónin̄j̄p̄r̄fanî?’ nimónarínî.

25 Arfá nípoyî. Nionî seyíné t̄j̄m̄î nemerî xwiyfá áamá Gor̄ixomî d̄inj̄ w̄kw̄roarigfáyo xegf xwioxfyo m̄imeám̄î nerî umen̄wean̄fápi nánî wáf sear̄imear̄in̄áyíné, n̄iyínénî ámî ḡf s̄m̄iman̄j̄ b̄i s̄in̄w̄f nan̄ip̄r̄fá men̄j̄p̄î nánî nionî n̄jfarínî.

26-27 Ayinánî ayá re searemoar̄in̄inî, ‘En̄íná dánî Gor̄ixo “Re éim̄iginî.” yaiwiár̄in̄j̄p̄î nánî nionî áwan̄j̄ n̄sear̄iríná wé fá m̄im̄ixeán̄ n̄ip̄inî x̄ixenî searár̄in̄á en̄agî nánî áamá n̄iyfá wo an̄ínáná “Poro r̄fá n̄imeár̄in̄j̄.” r̄ipax̄î imónin̄fá men̄inî.’ searar̄in̄inî.

28 Áamá Jisasoyá imónigfá sewan̄in̄joyíné umen̄weagfápi m̄i rik̄ik̄irfó wiar̄igf̄oyíné imónip̄r̄ixin̄r̄î wáyf seain̄fw̄in̄iginî. Áamá Gor̄ixoyá siyikí imónigfá n̄iyonî —Ayf nánî yoxá̄p̄amî dánî nupeirfíná xewan̄in̄jo gw̄in̄inj̄ roayíroar̄in̄j̄r̄inî. Ayo n̄iyonî numen̄wearíná Gor̄ixoyá kwíȳip̄î sip̄isip̄í awí mearoar̄igfápa ax̄ip̄í awí umearó̄r̄ixin̄r̄î seaim̄ixár̄in̄joyíné x̄ixenî píran̄inj̄ umen̄weá̄r̄ixin̄î.

29 Ayf r̄ip̄î nánî searar̄in̄inî. Nionî r̄ixa p̄nî n̄iseawiár̄imî úáná áamá s̄fw̄í sayf sip̄isip̄í roar̄igfápan̄inj̄ nimónimî seyíné t̄fám̄inî n̄b̄iro

ámá soyfíne umerhweagfáyo xe nanf oépayiniri siñwí mīwīnī xwírfá seaikīxeayipíríarīnī.

³⁰ Ayí ripi nānī enī seararīnī. Segíyí wa enī nīwiápnīmearo re nīyaiwiro yapí wīwapīyipírīxīnī, ‘Jisasomī xídarigfáyí wigí wīnīyo pñī nīwiármī nionīnī onīxídfōyí.’ nīyaiwiro yapí wīwapīyipírīxīnī.

³¹ Ayínānī nionī seyíne tñī nīhwearī xwiogwí wau wo nīmúroaríná woxinī woxinī nānī dīñí sipí nīseairī ñwí tñī enī rīrēmīxí searīñápí bī pñī mīwiárí anīñí miní yayīñápí nānī ríwfmīnī mīmamó siñwí tñī anīñí miní éfrixīnī.

³² Agwí nionī Gorīxo seamenfá nānī xegí wéyo seawárirī soyfíne xwíyá o ámá nīyonī wá nīwianirī enīpí nānī dīñí wíkwíropírí seawárirī yarīnī. Xwíyá apí ananī sfkfkí seaomīxirī amípí nanf Gorīxo ámá nionī gí imónīñfyo wīmīgīnīrī imónīñpí meapaxíyíne seaimīxirī epaxí imónīnī.

³³ Nionī seyíne tñī nīhwearíná segí woyá sñá goríranī, sñá siripáranī, rapírapíranī, wí siñwí fwí mīwīnīñarīnī.

³⁴ Nionī seyíne tñī nīhwearíná enápí sewanīñoyíne nījárīnī. Amípí wí mīsearápí ‘Pí yínīrī pí nīrī emfīnī?’ nīyaiwirī neríná wé gí rúmī dánī ñigwí omīñí nerī ñigwí nīmeari bī neríná nionī gí bī erī ámá nionī tñī ñweaarigfáyo enī bī wiirī enárīnī.

³⁵ Amípí nñnī nionī enápí neríná rīxa re seaíwapīyīñarīnī. Ámá sipíyí seáyí nerī mīnīpaxí imónīñfyo arírā wírfrixīnī. Xwíyá Ámíná Jisaso rīñí rīpí, ‘Yayí mīnī wiarīño winarīñpí yayí uráparīño winarīñpīmī seáyí e imónīnī.’ xwíyá apí enī ríwfmīnī mīmamó dīñí mófrixīnī.” urīñīñigīnī.

³⁶ Poro xwíyá apí nīpīnī nurárimī xómīñí nīyíkwirī awa tñī Gorīxomī xwíyá rīrīmī nīwiro

³⁷⁻³⁸ awa xwíyá Poro “Gí sfmīmanfí ámī bī siñwí nanípíríámanī.” urfí enagí nānī dīñí sipí nīwirī ñwí nearo omī nīmakkīyayiro kíyí nīmīaúnayiro xfōmī nīmeáa nuro sipíxí tñí e wárigfawixīnī.

21

Poro ámī sipíxíyo nīpíxemoánīrī uñf nānīrīnī.

¹ E nemone awamī pñī nīwiármī ámī sipíxíyo nuranéná nīyakía mú irfíní pīrīñwí yof Kosiyi rīnīñpīmī nīrémorane sá wenwáone nurane pīrīñwí Rosiyi rīnīñpīmī nīrémorane e dánī nurane anf yof Pataraí rīnīñpīmī nīwiékfnīmeearane

² e nayoarane sipíxí ámī wo Pinisia pīropenísfyo nānī umīnīrī yarīñagí nīwīnīrane omī nīpíxemoánīrane nīñweámáná nīmeámī nurane nurane

³ pīrīñwí yof Saipírasiyi rīnīñpí wé onamīñúmīnī enáná nīmúroarane nurane nurane xwíyá re rīnárīñf enagí nānī, “Anf yof Taiayi rīnīñpīmī sipíxí royá sanf e tñwanīgīnī.” rīnárīñf enagí nānī none Siria pīropenísfyo anf apīmī nīwiékfnīmeámáná

⁴ e nayoarane ámá Jisasomī xídarigfáyí nānī pñá nemerane ayí tñnī sfá wé wíúmī dāñf wau ñweañáná ayí kwíyí Goríxoyáyo dánī Poromī re urayigfawixīnī, “Joxí Jerusaremiyo nānī wí nuri xwírīñwí mosaxīpanī.” nurayiro

⁵ sfá none ayí tñnī ñweaanī imónīñfíyí nñnī rīxa óráná anf apīmī pñnī nīwiármī nurane ayí tñnī wigí apíxí tñnī wigí nīaíwí tñnī nīneameámī

nuro rawirawá imanǝ e dánǝ xómǝǝ nǝyǝkwirane Gorixomǝ xwǝyǝá rǝrǝmǝ nǝwimáná yayǝ ninowárimǝ

⁶ none sipǝxomǝ pǝxemoánáná ayǝ wigǝ anǝ e nánǝ ugǝawixǝnǝ.

Agabaso Poromǝ ikwairǝrǝ winǝpǝ nánǝrǝnǝ.

⁷ E nemone Taia pǝnǝ nǝwiárimǝ nurane anǝ yofǝ Toremesǝyǝ rǝnǝǝpǝmǝ nǝrémómáná nayoarane áamá Jisasomǝ dǝǝǝ nǝwikwǝroro nánǝ negǝ nǝrǝxǝmeá imónǝgǝáyo yayǝ nǝwirane ayǝ tǝnǝ sǝá ayǝ sǝ weǝwáone

⁸⁻⁹ wǝáǝ tǝnǝ e dánǝ pǝnǝ nǝwiárimǝ nurane anǝ Sisariayǝ rǝnǝǝpǝmǝ nǝrémómáná nayoarane anǝ xwǝyǝá yayǝ winǝpaxǝ wáf urarǝǝǝ Piripoyǝ rǝnǝǝ —O enǝná wáf wurimeiarigǝáwamǝ seáyǝ wǝrǝxǝnǝrǝ wé wǝúmǝ dǝǝǝ wáu rǝpéánǝjowa worǝnǝ. O xegǝ xemiáíwa —Íwa Gorixo nánǝ wáf rókiamoarigǝáwarǝnǝ. Apiyá wǝpáu wǝpáu íwa tǝǝorǝnǝ.

¹⁰ Oyá anǝyo nǝpáwirane o tǝnǝ sǝá wǝ ǝweanǝnǝ wáf rókiamoarǝǝ wo —Xegǝ yofǝ Agabasorǝnǝ. O Judia pǝropenǝsǝyo pǝnǝ nǝwiárimǝ nǝweapǝrǝ

¹¹ none nǝnealǝearǝ orǝǝá ikaxǝ nǝnearǝrǝ re enǝnǝgǝnǝ. Poroyá arerǝxǝ nuráǝrǝ xegǝ wéyo tǝnǝ sǝkwǝyo tǝnǝ nǝjárǝnǝrǝ re rǝǝnǝgǝnǝ, “Kwǝyǝ Gorixoyáǝ rǝǝǝpǝ rǝpǝrǝnǝ, ‘Arerǝxǝ rǝrǝ xiáwomǝ Judayǝ Jerusaremǝ dánǝ axǝpǝ re gwǝ nuyiro é máyo mǝnǝ wǝpǝrǝárǝnǝ.’ Kwǝyǝ Gorixoyáǝ rǝǝǝpǝ apǝrǝnǝ.” nearǝgǝ

¹² none arǝá e nǝwiranéná none tǝnǝ áamá e ǝweáyǝ tǝnǝ Poromǝ waunǝ rǝxǝǝ re urayǝǝwanǝgǝnǝ, “Joxǝ Jerusaremǝ nánǝ mǝyǝpanǝ.” urǝagwǝ aí

¹³ Poro re nearǝǝnǝgǝnǝ, “Seyǝné pí nánǝ ǝwǝnǝ ǝwǝnǝ nearo íkǝnǝǝ sipǝ nǝpaxǝ níkárarǝǝ? Awa nionǝ gwǝ nǝjáránáyǝ, ‘Ayǝ ananǝrǝnǝ.’ nǝyaiwǝrǝ nánǝnǝ e nánǝ mǝwarǝǝnǝ. Ámǝná Jisasomǝ xǝdarǝǝgǝ nánǝ nǝpǝkǝánáyǝ, ‘Ayǝ ananǝrǝnǝ.’ nǝyaiwǝrǝ nánǝ enǝ warǝǝnǝ.” nearǝgǝ

¹⁴ none omǝ urakǝpaxǝ mǝmónǝgǝ nǝwǝnǝrane omǝ xwǝyǝá ámǝ bǝ murǝ re rǝnǝǝwanǝgǝnǝ, “Ámǝnáó ‘Omǝ wǝmeáwǝnǝgǝnǝ.’ yaiwǝarǝǝpǝ xe wǝmeáwǝnǝgǝnǝ.” rǝnǝǝwanǝgǝnǝ.

Poro Jerusaremǝyo nǝrémorǝ Jisasoyá sǝyǝkǝimónǝgǝáyo umenǝweagǝáwamǝ repǝyǝ winǝ nánǝrǝnǝ.

¹⁵ E nemone sǝá ayǝ rǝxa neamúróáná none yúrǝrǝfǝ nemáná rawirawá pǝnǝ nǝwiárimǝ Jerusaremǝyo nánǝ nǝyirane

¹⁶ Sisaria dánǝ áamá none pǝnǝ nǝwiárimǝ yarǝǝwáé dǝǝǝ Jisasomǝ xǝdarǝgǝáyǝ wa tǝnǝ nǝyirane awa none anǝ Nesonoyá —O Saǝpǝrasǝ pǝrǝǝwǝpǝmǝ dǝǝǝ worǝnǝ. Enǝná dánǝ Jisasomǝ dǝǝǝ nǝwikwǝroro xǝdagǝ worǝnǝ. “Oyá anǝyo sǝ owépoyǝ.” nǝyaiwǝro nánǝ nǝnealǝpemeámǝ nǝneayiro e neawǝrǝgǝawixǝnǝ.

¹⁷ E nemone rǝxa Jerusaremǝ nánǝ nǝyirane e rémóáná áamá Jisasomǝ dǝǝǝ nǝwikwǝroro nánǝ negǝ nǝrǝxǝmeá imónǝgǝáyǝ yayǝ nǝneairo nǝneamúmǝnǝgǝá

¹⁸ sǝ weǝwáone wǝáǝ tǝnǝ Poro tǝnǝ none nǝwiáǝnǝmeámǝ Jemiso tǝǝǝ e nánǝ nurane Jisasomǝ dǝǝǝ wǝkwǝroarǝgǝáyo wǝpǝǝweagǝáwa enǝ Jemiso tǝnǝ awǝ eánǝáná

¹⁹ Poro rǝxa yayǝ nǝwimáná xǝó é máyǝ tǝǝǝmǝnǝ wáf nurǝmerǝná Gorixo xǝoyá wéyo dánǝ wiemenǝ bǝ bǝ nánǝ repǝyǝ nǝwiéra úagǝ

²⁰ awa arǝá nǝwiróná Gorixomǝ seáyǝ e numero re urǝgǝawixǝnǝ, “Gwǝáoxǝnǝ, negǝ Judayǝ sipǝ ayá xwé wǝ Jisasomǝ dǝǝǝ wǝkwǝronǝgǝá joxǝ

ríxa nǝjǝ́á imónǝjǝ́nǝ́. Ayǝ́ nǝ́nǝ́ negǝ́ ǝ́wǝ́ ikaxǝ́ enǝ́ná dánǝ́ nǝ́rǝ́nǝ́rǝ́ eánǝ́jǝ́pǝ́mǝ́ xǝ́danǝ́ro nánǝ́ sǝ́mǝ́ xeadǝ́pénarǝ́jǝ́.

21 Ayo áamá wǝ́ joxǝ́ nánǝ́ re urǝ́gǝ́awixǝ́nǝ́, ‘Poró émányǝ́yá anǝ́yo nernerǝ́ná negǝ́ Judayǝ́ émányǝ́ tǝ́ámǝ́nǝ́ ǝ́weagǝ́áyo re uréwapǝ́yarǝ́jǝ́rǝ́nǝ́, “ǝ́wǝ́ ikaxǝ́ negǝ́ arǝ́o Moseso nǝ́rǝ́rǝ́ eanǝ́pǝ́mǝ́ pǝ́nǝ́ wǝ́arǝ́ro sǝ́wǝ́ negǝ́ arǝ́owa érowǝ́pǝ́nǝ́gǝ́ápǝ́mǝ́ mǝ́xǝ́dǝ́pa ero nero segǝ́ naiawǝ́ iyǝ́ sǝ́mǝ́ sǝ́o mǝ́wákwpǝ́a éfǝ́rixǝ́nǝ́.” Áamá ayo Poró e uréwapǝ́yarǝ́jǝ́rǝ́nǝ́.’

22 E urǝ́gǝ́á enǝ́gǝ́ nánǝ́ arǝ́ yanǝ́wǝ́nǝ́? Negǝ́ Judayǝ́ Jisasomǝ́ xǝ́darǝ́gǝ́á anǝ́ rǝ́pǝ́mǝ́ tǝ́ámǝ́nǝ́ ǝ́weagǝ́áyǝ́ ananǝ́ joxǝ́ bǝ́fǝ́pǝ́ nánǝ́ rǝ́xa arǝ́á nǝ́wǝ́pǝ́rǝ́ enǝ́gǝ́ nánǝ́

23 xwǝ́yǝ́á none rǝ́ranǝ́ rǝ́pǝ́ axǝ́pǝ́ éfǝ́rixǝ́nǝ́. Negǝ́ áamá ǝ́wǝ́á ǝ́weagǝ́á wáú wáú ǝ́weanǝ́.

24 Joxǝ́ awa tǝ́nǝ́ nǝ́kumǝ́xǝ́nǝ́ro nene xwǝ́raimǝ́mǝ́ neanarǝ́jǝ́pǝ́ anǝ́pá imónǝ́nǝ́a nánǝ́ yarǝ́jǝ́wápǝ́ awa tǝ́nǝ́ nawǝ́nǝ́ nero áámǝ́ nanǝ́ imónǝ́rǝ́xǝ́nǝ́. E nerǝ́ná wáú wáú awa wigǝ́ dǝ́a nǝ́rónǝ́ro xwǝ́raimǝ́mǝ́ winarǝ́jǝ́pǝ́ anǝ́pá imónǝ́ro nanǝ́wǝ́ Gorǝ́xo nánǝ́ rǝ́dǝ́yowá wǝ́iro epǝ́rǝ́a nánǝ́ bǝ́ wǝ́irǝ́xǝ́nǝ́. Joxǝ́ none rǝ́rarǝ́jǝ́wápǝ́ axǝ́pǝ́ e nerǝ́ná áamá nǝ́nǝ́ re yaiwǝ́pǝ́ráoǝ́, ‘Poró nánǝ́ neararǝ́gǝ́ápǝ́ mǝ́kǝ́ mayǝ́rǝ́nǝ́. O enǝ́ negǝ́ ǝ́wǝ́ ikaxǝ́ eánǝ́jǝ́pǝ́mǝ́ nǝ́xǝ́dǝ́rǝ́ píranǝ́jǝ́ yarǝ́jǝ́rorǝ́nǝ́.’ yaiwǝ́pǝ́ráoǝ́.

25 E nǝ́searǝ́rane aí enǝ́ná xwǝ́yǝ́á nǝ́mǝ́xǝ́ranéná ‘Émá Jisasomǝ́ dǝ́jǝ́ wǝ́kwǝ́roarǝ́gǝ́áyǝ́ negǝ́ ǝ́wǝ́ ikaxǝ́ eánǝ́jǝ́ nǝ́pǝ́nǝ́ xǝ́dǝ́fǝ́rǝ́xǝ́nǝ́rǝ́ uranǝ́réwǝ́nǝ́?’ nǝ́rǝ́nǝ́ranéná re rǝ́nárǝ́jǝ́wanǝ́gǝ́nǝ́, ‘ǝ́wǝ́ ikaxǝ́ rǝ́pǝ́á rǝ́pǝ́á pǝ́nǝ́ wǝ́arǝ́paxǝ́ mǝ́mónǝ́nǝ́.’ nǝ́rǝ́nǝ́rane payǝ́ re nearǝ́ wárǝ́jǝ́wanǝ́gǝ́nǝ́, ‘Nanǝ́wǝ́ áamá wǝ́ mǝ́mónǝ́ ǝ́wǝ́á imónǝ́jǝ́ nánǝ́ rǝ́dǝ́yowá éfǝ́ápǝ́ mǝ́nǝ́pa éfǝ́rixǝ́nǝ́. Rakiwǝ́ enǝ́ mǝ́nǝ́pa éfǝ́rixǝ́nǝ́. Nanǝ́wǝ́ sinǝ́wǝ́yo gwǝ́ xǝ́ráná ragǝ́ sǝ́nǝ́ enǝ́gǝ́ nánǝ́ mǝ́nǝ́pa éfǝ́rixǝ́nǝ́. Apǝ́xǝ́ nǝ́mearóná sewǝ́nǝ́ mǝ́meánǝ́pa éfǝ́rixǝ́nǝ́.’ Apǝ́áú apǝ́áú nánǝ́ nearǝ́ wǝ́owárǝ́jǝ́wanǝ́gǝ́nǝ́.” urǝ́gǝ́á

26 Poró sá wenǝ́ wǝ́ápǝ́ tǝ́nǝ́ áamá ǝ́wǝ́á ǝ́weagǝ́á wáú wáú awamǝ́ nǝ́wirǝ́meámǝ́ nurǝ́ xwǝ́raimǝ́mǝ́ winarǝ́jǝ́pǝ́ anǝ́pá imónǝ́wǝ́nǝ́gǝ́nǝ́rǝ́ yarǝ́gǝ́ápa xǝ́o tǝ́nǝ́ nawǝ́nǝ́ wigǝ́ yarǝ́gǝ́ápa nemáná o anǝ́ rǝ́dǝ́yowá yarǝ́gǝ́áwámǝ́ nǝ́páwǝ́rǝ́ apaxǝ́pánǝ́jǝ́ imónǝ́gǝ́áyo áwanǝ́ re urǝ́jǝ́nǝ́gǝ́nǝ́, “Sǝ́á áamá awa xwǝ́raimǝ́mǝ́ winarǝ́jǝ́pǝ́ anǝ́pá imónǝ́nǝ́a nánǝ́ yarǝ́gǝ́ápǝ́ nǝ́pǝ́nǝ́ néfǝ́sáná Gorǝ́xo nánǝ́ xǝ́xegǝ́nǝ́ wonǝ́ wonǝ́ rǝ́dǝ́yowá wǝ́pǝ́rǝ́áyǝ́ sǝ́á ayǝ́mǝ́rǝ́nǝ́.” urǝ́jǝ́nǝ́gǝ́nǝ́.

Judayǝ́ Poromǝ́ anǝ́ rǝ́dǝ́yowá yarǝ́gǝ́áwámǝ́ dánǝ́ mǝ́xǝ́ wigǝ́á nánǝ́rǝ́nǝ́.

27 E nemo sǝ́á wé wǝ́úmǝ́ dánǝ́ wáú awa xwǝ́raimǝ́mǝ́ winarǝ́jǝ́pǝ́ anǝ́pá imónǝ́nǝ́a nánǝ́ yarǝ́gǝ́ápǝ́ rǝ́xa yoparǝ́pǝ́ anǝ́wǝ́ e imónǝ́mǝ́nǝ́rǝ́ yarǝ́ná Esia píropenǝ́sǝ́yo dánǝ́ Judayǝ́ wǝ́ Poró anǝ́ rǝ́dǝ́yowá yarǝ́gǝ́áwámǝ́ ǝ́weanǝ́gǝ́ nǝ́wǝ́nǝ́ro re egǝ́awixǝ́nǝ́. Áamá e epǝ́royǝ́ egǝ́áyo sǝ́mǝ́rǝ́rǝ́ nǝ́wǝ́merno omǝ́ fǝ́a nǝ́xero

28 rǝ́áiwá re rǝ́gǝ́awixǝ́nǝ́, “Negǝ́ Isǝ́rerǝ́yǝ́né rǝ́xa sǝ́mǝ́jǝ́ neanǝ́fpoyǝ́. Áamá re ronǝ́ royǝ́ áamá xwǝ́á nǝ́mǝ́nǝ́ ǝ́weagǝ́áyo nuréwapǝ́yemeri áamá negǝ́ gwǝ́ axǝ́ imónǝ́jǝ́wá rǝ́nǝ́ uréwapǝ́yǝ́rǝ́ negǝ́ ǝ́wǝ́ ikaxǝ́ eánǝ́jǝ́pǝ́ nánǝ́ uréwapǝ́yǝ́rǝ́ negǝ́ anǝ́ rǝ́dǝ́yowá yarǝ́jǝ́wá rǝ́wá nánǝ́ uréwapǝ́yǝ́rǝ́ nerǝ́ná apǝ́ nǝ́pǝ́nǝ́ nánǝ́ ‘Sǝ́pǝ́rǝ́nǝ́.’ urarǝ́jǝ́rorǝ́nǝ́. Sa apǝ́nǝ́nǝ́ marǝ́fǝ́á, áamá Gǝ́rǝ́kǝ́yǝ́ wǝ́ anǝ́ rǝ́dǝ́yowá yarǝ́jǝ́wá rǝ́wámǝ́ nǝ́pemeámǝ́ nǝ́wǝ́apǝ́rǝ́jǝ́pǝ́mǝ́ dánǝ́ ǝ́wǝ́á imónǝ́jǝ́ re rǝ́xa xórorǝ́ enǝ́rǝ́nǝ́.” nǝ́rǝ́ro

29 —Xámi áamá Esia p̄ropenis̄yoyó dáj̄ T̄ropimasoȳ r̄n̄īño Poro t̄nī an̄j̄ apim̄i naw̄in̄i emear̄īñaḡf̄i w̄in̄f̄a en̄aḡi n̄án̄i x̄en̄w̄f̄ re moḡf̄awix̄in̄i, “Poro om̄i r̄id̄iyow̄á yar̄īñw̄áiw̄ám̄i in̄im̄i n̄ipemeám̄i f̄wiap̄īñor̄in̄i.” x̄en̄w̄f̄ n̄imoro n̄án̄i r̄f̄aiw̄á en̄j̄ t̄nī n̄ir̄irón̄a e n̄ir̄iro

30 áamá an̄j̄ apim̄i ñweaḡf̄a n̄n̄i s̄im̄imiákw̄f̄ e yar̄iḡf̄ápī ar̄f̄a n̄iwiro m̄r̄f̄i n̄ib̄imiro Porom̄i f̄a n̄ixero r̄id̄iyow̄á yar̄iḡf̄iaw̄ám̄i d̄án̄i n̄úrop̄em̄i peyeáán̄a apax̄f̄ mé ówan̄j̄ n̄n̄i n̄iyára uḡf̄awix̄in̄i.

Rom̄ȳf̄ porisowa Porom̄i ur̄áp̄iḡf̄a n̄án̄īr̄in̄i.

31 E nemowa Porom̄i n̄ip̄ikian̄iro n̄án̄i yar̄f̄n̄a áamá w̄i porisow̄ám̄i seáȳi e imón̄iñom̄i x̄wīȳf̄a re ur̄emeaḡf̄awix̄in̄i, “Jerusarem̄i ñweáȳf̄ n̄n̄i s̄im̄imiákw̄f̄ inar̄in̄i.” ur̄emeaḡf̄a

32 o an̄aj̄n̄i x̄eḡf̄ poris̄f̄ wam̄i t̄nī awam̄i seáȳi e wimón̄iḡf̄awam̄i t̄nī n̄iwir̄imeám̄i Porom̄i p̄ikian̄iro yar̄iḡf̄e n̄án̄i wéán̄a aȳf̄ porisowa t̄nī wiḡf̄ seáȳi e wimón̄iño t̄nī weapar̄īñaḡf̄a n̄iw̄in̄iro ámi Porom̄i iwan̄j̄ meá p̄n̄i wiár̄iḡf̄awix̄in̄i.

33 P̄n̄i wiár̄aḡf̄a porisowam̄i seáȳi e wimón̄iño an̄w̄i e n̄ib̄iri Porom̄i f̄a n̄ixer̄i x̄eḡf̄ poris̄f̄ wam̄i re ur̄iñ̄iniḡin̄i, “Gw̄f̄ sen̄f̄a w̄r̄f̄kaū t̄nī ȳipoȳi.” nur̄irī ayo yar̄iñ̄f̄ re wiariñ̄aḡin̄i, “Áamá ro gor̄in̄i? O p̄i é̄r̄in̄i?”

34 Yar̄iñ̄f̄ e wiariñ̄aḡi aiw̄i áamá e ep̄f̄roȳf̄ eḡf̄áȳf̄ x̄wamián̄f̄ n̄ir̄iro w̄i x̄eḡf̄ b̄i n̄án̄i r̄iro w̄i x̄eḡf̄ b̄i n̄án̄i r̄iro nero arikik̄f̄ yar̄iñ̄aḡf̄a o ar̄f̄a kw̄ikw̄ikw̄ikw̄i n̄iwir̄i n̄án̄i o yar̄iñ̄f̄ wiariñ̄f̄pī e d̄án̄i n̄ij̄f̄a p̄irán̄iñ̄f̄ imón̄ipax̄f̄ men̄aḡi n̄iw̄in̄irī re ur̄iñ̄iniḡin̄i, “Porisoneȳa an̄iw̄ám̄i n̄án̄i n̄imeám̄i úpoȳi.” ur̄f̄aḡi

35-36 om̄i n̄im̄era war̄f̄n̄a r̄ixa áamá e ep̄f̄roȳf̄ eḡf̄áȳf̄ n̄um̄i nuro r̄f̄aiw̄á im̄f̄ t̄nī “Rur̄ap̄ap̄ikiar̄iñ̄ot̄?” n̄ir̄iga war̄f̄n̄a awa r̄ixa an̄j̄ iw̄ám̄i s̄iñ̄a waiw̄f̄yoȳ e n̄ir̄émor̄in̄a áamá Porom̄i p̄ikian̄iro yar̄iḡf̄áȳf̄ porisowam̄i ur̄ap̄ap̄ikian̄iro yar̄iñ̄aḡf̄a n̄án̄i om̄i seáȳi e n̄im̄eyoaro n̄ix̄ir̄im̄i peyiḡf̄awix̄in̄i.

Poro Judaȳf̄ x̄f̄om̄i umearar̄iḡf̄ápī ow̄ákw̄im̄in̄irī ur̄iñ̄f̄pī n̄án̄īr̄in̄i.

37 Porisowa r̄ixa wiḡf̄ an̄iw̄ám̄i n̄imeáa p̄awian̄iro yar̄f̄n̄a awam̄i seáȳi e wimón̄iñom̄i Poro re ur̄iñ̄iniḡin̄i, “Nion̄i x̄wīȳf̄a b̄i anan̄i r̄ir̄im̄in̄ir̄éin̄i?” ur̄f̄aḡi o re ur̄iñ̄iniḡin̄i, “Ai, jox̄i Ḡirik̄iȳf̄ p̄né anan̄i rar̄iñ̄in̄i.

38 Aȳn̄án̄i re nimón̄ar̄in̄i, “Jox̄i áamá Isip̄iȳf̄ x̄ám̄i re r̄iño, “É̄m̄áyo m̄ix̄f̄ x̄d̄f̄wan̄iḡin̄i.” n̄ir̄irī áamá 4,000 gw̄f̄ món̄iḡf̄a, Ir̄ikiar̄iḡf̄á r̄in̄iñowam̄i n̄iwir̄imeám̄i áamá d̄iñ̄f̄ meañ̄e n̄án̄i un̄jo, aȳf̄ jox̄im̄an̄f̄.” nimón̄ar̄in̄i.” ur̄f̄aḡi

39 Poro re ur̄iñ̄iniḡin̄i, “Áamá jox̄i rar̄iño, aȳf̄ nion̄im̄an̄i. Nion̄i an̄j̄ on̄im̄iá yof̄ m̄ir̄in̄iñ̄f̄ b̄imi d̄áñon̄im̄an̄i. Sirisia p̄ropenis̄yoyó an̄j̄ Tasasīȳi r̄in̄iñ̄ipimi d̄áj̄ Judaȳf̄ won̄ir̄in̄i. Waun̄f̄ r̄ix̄iñ̄f̄ b̄i or̄ir̄im̄in̄i. Áamá t̄f̄yo x̄wīȳf̄a our̄in̄irī anan̄i s̄iñ̄w̄f̄ nan̄ir̄ir̄éin̄i?” nur̄irī

40 o r̄ixa anan̄i xe our̄in̄irī s̄iñ̄w̄f̄ w̄in̄án̄a Poro s̄iñ̄a waiw̄f̄yoȳ e n̄ir̄ómán̄a áamá aȳf̄ x̄wīȳf̄a m̄ir̄ipa oépoȳin̄irī wé ówan̄j̄ nuyir̄i r̄ixa ñ̄iñ̄if̄a imón̄ár̄an̄a wiḡf̄ Xib̄iruȳf̄ p̄né t̄nī nur̄irī re ur̄iñ̄iniḡin̄i,

22

1 “Rárowaȳf̄né, ápowaȳf̄né, x̄wīȳf̄a áamá w̄i n̄ixekw̄f̄moar̄iḡf̄ápī wákwin̄im̄in̄irī sear̄án̄a anan̄i ar̄f̄a n̄ip̄f̄r̄ir̄éoi?” ur̄f̄aḡi

2 ar̄f̄a w̄if̄áȳf̄ Poro nur̄ir̄f̄n̄a wiḡf̄ Xib̄iruȳf̄ p̄né t̄nī rar̄iñ̄aḡi ar̄f̄a n̄iwiro er̄ow̄ar̄f̄ aī b̄i mé aga ñ̄iñ̄if̄a imón̄ár̄aḡf̄a Poro ámi re ur̄iñ̄iniḡin̄i,

3 “Nioní Judayí woníriní. Sirisia p̄ropenís̄yoy anj̄ yof̄ Tasasiȳ r̄n̄n̄j̄pimí gí nókí n̄ix̄r̄n̄j̄oní aí anj̄ r̄ipimí d̄ání xwé iwiaron̄áon̄r̄n̄n̄. Negí nearéwap̄iyagí Gameriero n̄n̄r̄éwap̄iyiríná n̄wí ikaxí eán̄n̄j̄p̄i negí ar̄fowa neaiap̄igápi n̄ání aga x̄ixení pírán̄n̄j̄ n̄r̄éwap̄iyin̄j̄ en̄aḡi n̄ání agwí seȳné Gor̄ixomí ox̄idaneȳn̄r̄i s̄m̄f̄ n̄ixead̄pén̄ro yar̄igápa nioní ení ax̄ip̄i e imón̄n̄j̄áon̄r̄n̄n̄.

4 Ayínání en̄íná nioní áamá Óf̄ ‘Gor̄ixo t̄f̄ám̄n̄i imón̄n̄j̄oí.’ r̄n̄n̄j̄yimí d̄in̄j̄ w̄ikw̄roar̄igá an̄n̄im̄ix̄im̄n̄r̄i n̄ání xean̄n̄j̄ n̄w̄ir̄ ox̄f̄yoran̄i, ap̄ix̄f̄yoran̄i, gwí n̄iyir̄i gwí an̄j̄yoy w̄araḡáon̄r̄n̄n̄.

5 Negí apax̄p̄án̄n̄j̄ imón̄n̄j̄ xwéó t̄n̄i negí áminá meba imón̄n̄j̄áwa t̄n̄i ení ‘O nepa e yagor̄in̄i.’ sear̄ipax̄ imón̄n̄j̄oí. Awa negí Judayí anj̄ yof̄ Damasikasiȳ r̄n̄n̄j̄pimí n̄weaḡáýf̄ n̄ání payí nearo niapowáráná nioní áamá e n̄weaḡá óf̄ ax̄f̄yimí x̄idar̄igáýf̄ ení anj̄ r̄ipimí d̄ání r̄n̄n̄j̄ meá̄r̄ix̄in̄r̄i ayo f̄á n̄ixer̄i gwí n̄iyimáná ám̄i re n̄ání n̄imeám̄i b̄im̄f̄a n̄ání anj̄ r̄ipimí p̄n̄i n̄wiár̄im̄i nur̄i Damasikasiyoy n̄ání un̄janiḡin̄i.

Poro “Ap̄i yar̄íná Gor̄ixo n̄ikin̄im̄ix̄in̄j̄r̄n̄i.” ur̄n̄j̄ n̄án̄r̄n̄i.

6 “E nemoní nur̄i nur̄i Damasikasi t̄n̄j̄ an̄j̄wí e rémóm̄n̄r̄i ner̄i r̄ixa ikwawed̄f̄ en̄áná re en̄n̄iḡin̄i. An̄n̄am̄i d̄ání w̄f̄a s̄n̄j̄w̄f̄ m̄im̄n̄j̄f̄ in̄f̄f̄ xwé b̄i nókíár̄enap̄in̄iḡin̄i.

7 W̄f̄a ap̄i nókíár̄enap̄áná nioní xw̄f̄áyo n̄ip̄k̄in̄imear̄i ar̄f̄a w̄f̄aȳf̄ xw̄ȳf̄a b̄i re n̄r̄in̄enap̄aḡi w̄in̄janiḡin̄i, ‘Sorox̄in̄i, Sorox̄in̄i, pí n̄ání xean̄n̄j̄f̄ níkar̄ar̄in̄i?’ n̄r̄in̄enap̄aḡi

8 re ur̄in̄janiḡin̄i, ‘Ámináox̄in̄i, jox̄i gox̄ir̄in̄i?’ ur̄f̄aḡi o ‘Nioní Nasareti d̄án̄j̄ Jisason̄i jox̄i xean̄n̄j̄f̄ níkar̄ar̄in̄on̄r̄n̄n̄.’ n̄r̄f̄aḡi

9 —Áamá nioní t̄n̄i war̄igáwa w̄f̄a nókíár̄enap̄f̄p̄i pírán̄n̄j̄f̄ s̄n̄j̄w̄f̄ n̄w̄inax̄f̄d̄ro aiw̄i o t̄n̄i xw̄ȳf̄a r̄inar̄igw̄f̄iom̄i ar̄f̄a n̄ip̄kw̄n̄i m̄iw̄iḡaw̄ix̄in̄i.

10 ‘Jox̄i xean̄n̄j̄f̄ níkar̄ar̄in̄on̄r̄n̄n̄.’ n̄r̄f̄aḡi re ur̄in̄janiḡin̄i, ‘Ámináox̄in̄i, nioní pí oen̄r̄i n̄r̄ar̄in̄i?’ ur̄f̄aḡi Ámináo re n̄r̄in̄n̄iḡin̄i, ‘Jox̄i n̄wiáp̄n̄imeám̄i Damasikasi j̄ap̄im̄i n̄ání nur̄i e rémóáná áamá wo n̄is̄mear̄i e éw̄in̄iḡin̄r̄i r̄ir̄f̄ean̄ápi n̄ání áwan̄j̄ r̄ir̄in̄j̄oí.’ n̄r̄f̄aḡi

11 nioní w̄f̄a ap̄i s̄n̄j̄w̄f̄yo n̄n̄ip̄ir̄or̄i s̄in̄i s̄n̄j̄w̄f̄ m̄im̄n̄j̄f̄ n̄in̄in̄r̄i s̄n̄j̄w̄f̄ man̄ipax̄f̄ n̄iar̄n̄j̄aḡi n̄ání áamá nioní t̄n̄i war̄igáwa w̄éyo ár̄f̄w̄f̄ n̄n̄im̄ax̄r̄i-ro Damasikasiyoy n̄ání n̄n̄im̄éra nuro e n̄r̄émor̄i n̄wean̄jáná

12 áamá wo, xegí yof̄ Ananiasoȳ r̄in̄n̄j̄o —Judayí anj̄ ap̄im̄i n̄weaḡáýf̄ n̄n̄i ‘Áamá awiáx̄f̄ wor̄in̄i.’ r̄in̄aḡf̄or̄in̄i. Negí n̄wí ikax̄f̄ r̄in̄n̄j̄p̄i b̄i m̄úroagom̄n̄i. An̄n̄j̄f̄ min̄f̄ n̄ip̄in̄i x̄ixen̄i ax̄f̄p̄i x̄f̄dagor̄in̄i.

13 O n̄b̄ir̄i nioní t̄n̄j̄f̄ an̄j̄wí e n̄r̄ómáná re n̄r̄in̄n̄iḡin̄i, ‘Gí n̄r̄ix̄f̄meáo imón̄n̄j̄f̄ Sorox̄in̄i, d̄ix̄f̄ s̄n̄j̄w̄f̄ ám̄i aneí.’ n̄r̄ráná re en̄janiḡin̄i. Gí s̄n̄j̄w̄f̄ ám̄i nan̄r̄i om̄i s̄n̄j̄w̄f̄ w̄in̄janiḡin̄i.

14 Om̄i s̄n̄j̄w̄f̄ w̄ináná o re n̄r̄in̄n̄iḡin̄i, ‘N̄w̄f̄a negí ar̄f̄owa x̄f̄daḡf̄o jox̄i e éw̄in̄iḡin̄r̄i wimón̄ar̄in̄j̄p̄i n̄ání n̄j̄f̄á er̄i Wé Rón̄n̄j̄om̄i ení s̄n̄j̄w̄f̄ w̄in̄r̄i x̄f̄oyá man̄j̄yoy d̄ání xw̄ȳf̄a rar̄íná ar̄f̄a wir̄i oen̄r̄i r̄ir̄f̄ean̄j̄r̄in̄i.

15 Áamá n̄iyon̄i x̄f̄o n̄ání áwan̄j̄ nur̄ir̄íná j̄iwan̄n̄j̄ox̄i w̄f̄a n̄r̄ókiár̄ir̄íná s̄n̄j̄w̄f̄ w̄in̄r̄i ar̄f̄a wir̄i éf̄p̄i n̄ání rep̄ȳf̄ wir̄f̄a n̄ání r̄ir̄f̄ean̄j̄r̄in̄i.

16 Ayináni joxi pí nánì sínì yómíní yariñinì? Ríxa níwíápínimeari wayí meai. Joxi Ámináomì rixíní urírípimì dánì díxí fíwí yariñípi yokwarímí nísíiri wayí pírániñíní rironíñoi.’ nírfagí nioní axípi e enaniginí.

“Gorixo Poroní émayí tññmínì nírowáríniginí.” uríní nánirínì.

17 “E nemoní ámì Jerusaremí nánì níbirí aní rídíyowá yariñwá riwámì dánì xómíní níyíkwirí Ámináomì xwíyá rírímí níwiríná íkwíkwí níyárirí weníní éáyí

18 Ámináo re nírarínagí wíníjaniginí, ‘Joxi sínwí nanírí arfá nírì enípi nánì aní rípimì dánì uráná arfá mísipa epírí enagí nánì joxi sínì mepaní. Aníní aní rípimì pínì níwíárimí ut.’ nírfagí

19 nioní re uríniginí, ‘Ámináoxínì, nioní éwapínagápi áamá re njweáyí nínì níjfa imóníñoi. Áamá joxi nánì díní ríkwíroarigfáyo nioní fá níxerí gwí aníyo níjwírírí iwaní níméperi yagáoní enagí nánì wíwaníníyí ríxa níjfa imóníñoi.

20 Joxi nánì wáf urímeagí Sítipenomí píkgííná nioní anjwí e nírómáná “Ayí omí nípíkíroná apání yariñoi.” níyáiwírí omí píkiaríná wígfí iyá awí mearoniginí.’ urfagí aí

21 Ámináo re níriniginí, ‘Joxi ut. Nioní ná jfámí émayí tññmínì nírowárimfá enagí nánì joxi ananì ut.’ níriniginí.” uríniginí.

Porisí seáyí e imóníño Poromí éf umíní nánirínì.

22 Áamá e epíroyí egfáyí Poromí arfá níwia níbfásaná aiwí xwíyá “ ‘Émayí tññmínì nírowárimfáriní.’ níriníní.” ríe nánì arfá níwimáná xwíyá xwamiání níriro ímí tñnì re rígfawixínì, “Áamá e imóníño xe onjweanírí sínwí wínipaxí míneaimónarínì. Ríxa rurápapíkiarínó?”

23 Xwamiání e níra nuróná wíkfí ayíkwí níwóga míwarínagí nánì wígfí iyá níwiríyíro úpíríxá míméámí yáníro xwíá síkfí úpíríxá míméámí yáníro yariñagfá

24 porisí seáyí e imóníño sekaxí re uríniginí, “Omí porisone negí aní riwámí nímeáa nípáwíro áamá ayí xwamiání níwiróná ríá tññ wianíro yariñgápi mfkípi nánì waropárfí oneainírí nánì síkwíá ragí pírfí nuyíkiro yariñí imímí wípoyí.” urfagí

25 awa omí nímeáa nípáwíro síkwíá ragí pírfí uyíkiaríro nánì gwí jíáná Poro Porisí anjwí e rojomí re uríniginí, “ ‘Romíyíá njwí íkaxí re ríníní,’ rísimónaríní, ‘ ‘Áamá Romíyí womí mfkípi nánì píá mé xámí síkwíá éápayí.’ ríníní.’ rísimónaríní?” urfagí

26 poriso arfá e níwimáná seáyí e wimóníño tññ e nánì nuri re uríniginí, “Áamá Romíyí romí joxi pí wimínírí yariñíní?” urfagí

27 porisí seáyí e imóníño Poro tññ e nánì nípáwírí re uríniginí, “Jíwanínoxí nírei. Joxi Romíyí woxíraní?” urfagí o “Oyí.” urfagí

28 porisí seáyí e imóníño re uríniginí, “Nioní gapímanowamí nígwí xwé wíáná ‘Romíyí woxíriní.’ níníriro nímxígfáriní.” urfagí Poro re uríniginí, “Gí inóki tñnì ápo tñnì eníná dánì Romíyí wímíxígfápaú enagí nánì nioní gfí nókí níxíriníe dánì Romíyí imóníñá woníríní.” urfagí nánì

29 porisí síkwíá ragí pírfí nuyíkiro yariñí wianíro nánì gwí jáfáwa wáyí níwinírí omí wáramogfawixíní. Wígfí porisí seáyí e wimóníño ení “Poro

Romíyí woráńi?” nıyaiwiriń nijfá nimónıńmána “Omı senfá tńń gwí jípoi.” urfı enagiń nánı wáyı winıńıńıńı.

Poró xwıyfa wákwinıńıńı nánı Judayf mebaowa awı eánıgfe dání urıńf nánıńı.

30 Poriso, sá weńo wáfı tńń Judayf omı uxekwımoarigáfı nánı xıxeniń nijfá oimónıńıńı omı níkwewarımána wamı sekaxı re uowarapıńıńı, “Apaxıpánıńf imónıgfa xwéowa tńń Judayf mebaowa tńń awı oeánıpoi.” nuowarapıńı awa rıxa awı eánarána Poromı nımerańıwepńıńı awa sıńwı anıgfe éf urárarıńıńı.

23

1 Poró mebaowamı sıńwı agwı nıwınarıńı re urıńıńı, “Gf nırxımeáoıne, Gorıxo sıńwı anıńána amıpı nionı iwamfó dání sfá rıyımı nánı enáı nıpıńı aí nánı dıńf nıyıkırorfna bı nánı ayá sfwı mınıró dıńf peá nunarıńı.” urfagi

2 apaxıpánıńf imónıńf xwéo, Ananiasoyı rıńıńo áma Poró tńńf e anıwı e rogıayo “Omı wé manıyo upıkákwıpoi.” urána

3 Poró Ananiasomı re urıńıńı, “Kıkérónıńf ınıńı pıpıwı enagi aí seáyı e xwfa nanıńıńf eánıńf roxıńı, Gorıxo joxı enı wé nırupıkákwıńıńı! Joxı negı ńwı ikaxf nıńıńı eánıńpa xwirıxı nımemıńı e éf nıńwearfna ńwı ikaxf apımı ogámı nerı ‘Omı wé upıkákwıpoi.’ urfıpı nánı ‘Ayf apanı yarıńı.’ rısımónarıńı?” urfagi aí

4 áma e rówapıgáfı mıxı re urıgıawıxıńı, “Joxı ananı apaxıpánıńf imónıńf xwéomı ikayıwı urarıńoxıarıńı?” urfagfa

5 Poró re urıńıńı, “Nırxımeáoıne, ‘Apaxıpánıńf imónıńf xwé woráńı?’ mıyawińı nerı rıńı. Xwıyfa Bıkıyo re nıńıńı eánıagı nánı, ‘Joxı segı seáyı e nimónıńf seameńweagfa wo nánı xwıyfa sıpı bı mırıpanı.’ nıńıńı eánıagı nánı o seáyı e imónıńfı nánı nijfá nimónıńf sıńwıyı, wı e rımıńı eámanı.” nurıńı aí

6 mebaowa wa Sajusi imónıńf wa Parisi imónıńf enagfa nıwınarıńf gı Parisi rowa gwı onımónıpoińı enı tńń re urıńıńı, “Nırxımeáoıne, nionı Parisi wonıńı. Parisi imónıgfa wıyaúyá xewaxonıńı. Nionı ‘Áma pegıáyı ámı nıwıapńımeapırfarıńı.’ nıyaiwiriń dıńf kıkayonagi nánı xwirıxı nımearıgfonıńı.” urarfna

7 Parisiowa tńń Sajusiowa tńń wıwıńı mıxı nıńınowıeánıro dıńf bı bıauńıxıro yanı epayónıgıawıxıńı.

8 Ayf rıpı nánıńı. Sajusiıf re rarıgáfıńı, “Áma pegıáyı ámı wıapńımeapaxı menıńı. Anıńajf wı menıńı. Kwıyf enı menıńı.” rarıgáfıńı. E nerı aí Parisııf “Nıpıńı ananı imónıpaxı imónıńı.” rarıgáfıńı. Apımı dání dıńf bı bıauńıxıro yanı nepayónıro

9 xıxewıámı nıńınowıeága nuro ńwı ikaxf eánıńpımı mewegfa Parisıowayá wa nıwıapńımearo Sajusiowa tńń xımıxımı nıńıro nıńıroná re urıgıawıxıńı, “Áma ró fıwı bı éo mımónıagı wıńıwıńı. Anıńajf woranı, kwıyf bıarıńı, omı xwıyfa uránayı, ayı pı enıńı?” nurıro

10 xıxewıámı ayá wı nıńınowıeága wıapńımeaarfna porısı seáyı e imónıńo Poromı mıdımıdání mımıxeawıámı nıńıroná omı dıdıymı nero pıkıpırxıńı xegı porısowamı sekaxı re uowararıńıńı, “Soyfne

nɪwepɪnɪro enɪ neánɪro ayo Poromɪ nurápɪro negɪ porisɪ anɪ riwámɪ nánɪ nɪmeámɪ yapɪpoyɪ.” uowáraíáná awa xɪxenɪ o urɪfpa e egɪawixɪnɪ.

11 Poro sɪá ámɪ rɪxa wɪyɪmɪ árfwɪyɪmɪ sá wenjáná Ámɪnáo miwɪmɪdánɪ nurónapɪrɪ re urɪɪnɪgɪnɪ, “Joxɪ dɪɪɪ sɪxɪ ínei. Jerusalemɪ tɪyo dánɪ xwɪrɪxɪ rɪmeárɪná joxɪ nionɪ nánɪ ‘Sɪɲwɪ e winɪrɪ arɪá e wirɪ enjárɪnɪ.’ urarɪɲɪpa émáýfá anɪ xwé Romɪyo enɪ axɪpɪ urɪrfá enagɪ nánɪ dɪɪɪ sɪxɪ ínei.” urɪɪnɪgɪnɪ.

Judayɪ Poro nánɪ mekaxɪ megɪá nánɪrɪnɪ.

12 Wɪáɪpɪ tɪnɪ Judayɪ wɪ Poro nánɪ mekaxɪ nɪmeróná awá ɲwɪá nɪɲwirárɪnɪro sɪɲá womɪ dánɪ re rɪnɪgɪawixɪnɪ, “None inɪgɪ mɪnɪpa erane aiwá mɪnɪpa erane néra nurane Poromɪ pɪkíwáé dánɪ ámɪ nɪpaxɪ imónanɪwárɪnɪ.” nɪrɪnɪro

13 —Ámá mekaxɪ nɪmero “Sɪɲá romɪ dánɪ rarɪɲwinɪ.” rɪgɪfáwa ámá 40 wiárɪ múrogɪfáwarɪnɪ.

14 E nemowa apaxɪpánɪɲ imónɪgɪá xwéowa tɪnɪ Judayɪ ámɪnáowa tɪnɪ tɪgɪe nánɪ nuro yumɪɪ re urɪgɪawixɪnɪ, “None awá ɲwɪá nɪɲwirárɪnɪrane sɪɲá womɪ dánɪ re rɪnɪwárɪnɪ, ‘Poromɪ sɪnɪ mɪpɪkɪpa neranéná aiwá bɪ aɪwɪ mɪmepaxɪ imónɪɲwinɪ.’ Sɪɲá womɪ dánɪ e rɪnárɪwá enagɪ nánɪ

15 soyɪné tɪnɪ mebáowa tɪnɪ ámɪ xwɪrɪxɪ nɪwiro yarɪɲɪ wiayanɪrónɪɲɪ nɪmónɪro porisɪyo seáyɪ e wimónɪɲomɪ wáf re urepeárɪpoyɪ, ‘Joxɪ none Poromɪ ámɪ píránɪɲɪ yarɪɲɪ wianɪ nánɪ nɪmeámɪ weapeɪ.’ urɪpoyɪ. None omɪ nɪpɪkianɪ nánɪ yumɪɪ áyá eánanɪfwɪnɪ. Poromɪ nɪmeáa nɪweapɪrɪ sɪnɪ anɲwɪ e mɪbɪpa enjáná nɪpɪkianɪwárɪnɪ.” urɪgɪawixɪnɪ.

16 Poromɪ xexɪrɪmeáýá nɪáwo “Awa yumɪɪ áyá eánarɪɲoɪ.” rɪnarɪɲagɪá arɪá nɪwirɪ porisowáyá anɲwámɪ nánɪ nurɪ nɪpáwirɪ Poromɪ áwanɪ urɪagɪ

17 o porisɪ womɪ “Eɪnɪ.” nurɪrɪ re urɪɪnɪgɪnɪ, “Íwɪ sɪkɪɲɪ ro dɪxɪ porisɪ seáyɪ e simónɪɲomɪ xwɪýfá wɪ áwanɪ urɪnɪ nánɪ o tɪɲɪ e nánɪ nɪpemeámɪ uɪ.” urɪagɪ

18 o íwɪ sɪkɪɲomɪ nɪpemeámɪ porisɪ seáyɪ e wimónɪɲo tɪɲɪ e nánɪ nurɪ re urɪɪnɪgɪnɪ, “Poro, gwɪ ɲweanɲo ‘Eɪnɪ.’ nɪnɪrɪrɪ re nɪrɪɲoɪ, ‘Íwɪ sɪkɪɲɪ ro xwɪýfá wɪ dɪxɪ seáyɪ e simónɪɲomɪ urɪnɪ nánɪ o tɪɲɪ e nánɪ nɪpemeámɪ uɪ.’ nɪrfagɪ nɪpemeámɪ barɪɲɪnɪ.” urɪagɪ

19 porisɪyo seáyɪ e wimónɪɲo omɪ wéyo fá nɪxɪrɪrɪ nɪmeámɪ aigɪ wɪ e nánɪ nurɪ aigɪpɪ nɪɲweámáná yarɪɲɪ re winɪnɪgɪnɪ, “Xwɪýfá joxɪ áwanɪ nɪrɪrfpɪ pɪ xwɪýfárɪnɪ?” urɪagɪ

20 o re urɪɪnɪgɪnɪ, “Judayɪ xwɪýfá ná bɪnɪ sɪmɪ e nɪta nuróná re rɪnɪawixɪnɪ, ‘Poromɪ ámɪ mɪkɪpɪ nánɪ yarɪɲɪ bɪ wianɪɲɪɲɪ nɪmónɪrane porisɪyo seáyɪ e wimónɪɲomɪ yapɪ re uréwapɪýiwanɪgɪnɪ, ‘Wɪfárɪná joxɪ Poromɪ mebáowane xwɪrɪxɪ ámɪ bɪ umeanɪwá nánɪ nɪmeámɪ weapɪrɪxɪnɪ.’ urɪwanɪgɪnɪ.’ rɪnɪawixɪnɪ.

21 Ámá 40 wiárɪ múrogɪfáwa awá ɲwɪá nɪɲwirárɪnɪro sɪɲá womɪ dánɪ re rɪnɪawixɪnɪ, ‘Omɪ pɪkíwáé nánɪ aiwá mɪnɪpa erane inɪgɪ mɪnɪpa erane éwanɪgɪnɪ.’ nɪrɪnɪro omɪ pɪkianɪro nánɪ rɪxa yumɪɪ áyá neánɪro ɲweanagɪá nánɪ awa nurowárénapɪro yarɪɲɪ sɪáná arɪá mɪwipani. Awa joxɪ rɪxa re uráná, ‘Wɪfárɪná nionɪ Poromɪ soyɪné tɪɲɪ e nánɪ ananɪ nɪmeámɪ weapɪmɪfárɪnɪ.’ uráná nánɪ xɪxenɪ nɪrɪnárɪro wenɪɲɪ nero ɲweanɲoɪ.” urɪagɪ

²² porisí seáyí e imóniño íwí síkíñomí arfá jiyikí norí re uowáríñiniginí, “Xwíyíá joxí repíyí nínirí áwaní níríípi nání áamá womí aí ‘Nioní omí e urííni.’ murípaní.” uowáríñiniginí.

Poromí Pírímíá Píriso tñj e nání wiowiáríñj nániríni.

²³ Porisí seáyí e imóniño xegí porisí áminá imónigíáyí waúmi “Eíni.” nuríre re uríñiniginí, “Awagwí porisí éf tñní mǎxí yarigíáyí 200 apimí ‘Níkíñirí ñweápoyí.’ uríre osíyo nñweámáná mǎxí yarigíáyí 70 apimí ‘Níkíñirí ñweápoyí.’ uríre wákwiǎxá tñní mǎxí yarigíáyí 200 apimí ‘Níkíñirí ñweápoyí.’ uríre nemáná ríxa áríwiyimí 9:00 p.m. imónáná añj yofí Sisariayí ríníñfímí nání upíre nání awí eaárípiyí.

²⁴ Osí wí ení Poro seáyí e éf nñweámáná uní nání nímearí omí éf numíga nuro pírímíá Píriso tñj e wárípoi.” nuríre

²⁵ payí re ríníñj wínáníñj ríwamíñj eaníniginí,

²⁶ “Nioní Kirodiasí Risiasoní payí rína pírímíá Pírisoxi tñj e nání nearí wírénaparíñiní. Negí áminá seáyí e imóniñoxi nioní yayí bǎ osimíni.

²⁷ Judayí áamá romí fá nǎxíró ríxa nǎpíkianíro yaríñagá nioní arfá ‘Romíyí woríni.’ nǎwíríná gí símíñj núnarigíáyí tñní mǎrǎ nurane omí éf umíníñwaniginí.

²⁸ Nioní omí uxekwímoarigíápi mǎkípi nání nǎjǎ imónimí nání wigí Judayí mebaówa xwíyíá imǎxarigíe nání níméamí nurí aiwí

²⁹ omí xwíyíá nuxekwímoróná none píkípaǎ bǎ uríro gwí yipaxí bǎ uríro mǎyaríñagá nǎwínirí xwíyíá wigí ñwí ikaxí eáníñfímí dǎní wiwaníñfíyí mǎxí rínarigíápi náníni uxekwímoaríñagá wíníñaniginí.

³⁰ Áamá wo nǎbírí áwaní re nǎráná, ‘Judayí Poromí píkianíro nání yumí mekaxí mearíño.’ nǎráná nioní síní mé omí joxí tñj e nání nǎwiowárénapírí áamá omí uxekwímoarigíáyo sekaxí re uríñaniginí, ‘Nuro pírímíáoyá sínwí aníñe dǎní uxekwímóǎrǎxíni.’ uríñaniginí. Ayí xwíyíá ríxa apíríni.”

³¹ Porisowa wigí seáyí e wimóniño sekaxí uríípa axípi nero áríwiyimí Poromí níméra nuro añj yofí Adipatírísíyí ríníñfímí nírémoro

³² ríxa wíá ónáná porisí síkwí tñní warigíáwa xe osíyo nñweámáná mǎxí yarigíáwa Poromí ananí re dǎní níméra oupoyínirí pǎnǎ nǎwíarímí ámi wigí porisí añjwámí nání úagá

³³ awa níméra nuro ríxa Sisariayo nírémoro pírímíáo tñj e nání nuro payí mǎnǎ nǎwiro Poromí ení xó tñj e nǎwíróná “Ayí roríni.” uríagá

³⁴ pírímíáo payína nurápirí ríxa fá nírómáná “Ro áamá nioní umerñweañáyo dǎñj woríani? Mí dǎñoríani?” nǎyaiwirí Poromí yaríñj re winíniginí, “Píropenisí gíyo dǎñoxíríni?” uríagi Poro “Sirisia píropenisíyo dǎñoníríni.” uríagi

³⁵ o re uríñiniginí, “Ananíríni. Áamá joxí ríxekwímoarigíáyí rémónapáná díxí xwírǎxí arfá símfáriní.” nuríre wamí sekaxí re uríñiniginí, “Omí gapímaní añj mǎxí ináyí Xeroto mǎragiwámí nñwíráríro meñweápoyí.” uríñiniginí.

¹ Rixa sá wé wú óráná apaxípaníŋí imóníŋí xwéo, Ananiaso t́nɪ Judayí meba imónígáýí wa t́nɪ áma womi —O xwíríxí neróná xwíyáá wuríyaríŋí woríni. O xegí yóí Tetasoríni. Omí níwirímeámí Sisaria nání níwero pírimíáomí níwímeáro xwíyáá Poromí xwíríxí umeaníro nánípi uríagi

² Poromí “Eini.” nuríro o ríxa bání Tetaraso Poromí nuxekwímorfná pirimiáomí re uríniginí, “Negí ámíná awiaxí seáyí e imóníní Pirisoxíní, joxí neamenjwearaqí nání nene míxí bí miní kikiání njewanáná xwiogwí ríxa obaxí pwéniginí. Joxí díní píráníní nenjwiperí níneamenjwearíná amípí enjáná dání nípi-kwíní mimónínípi díní joxiyá tñní gwí axírí imónínjwaéne naeeyíroiárinagí nání agwí ríxa naní nimóga warínwíní.

³ Negí aní gimi gimi api nipiñi e neaiariño, ayí joxini enagi nani nene nijáriní. Ayinani yayí tñi rirarinwini.

⁴ E nerì aiwì niont ayá wí áxémá siáráná anɨŋ sinɨngɨnɨrɨ joxɨ neaiɨŋpɨ nánɨ ayá wí rɨrɨmɨméɨnɨ. Sa waunɨ rɨxɨŋɨ rɨpɨnɨ orɨrɨmɨnɨ, 'Joxɨ ayá nɨnearɨmɨxɨrɨ pɨné bɨ onɨrɨpoyɨnɨrɨ sɨŋwɨ neaneɨ.' orɨrɨmɨnɨ.

⁵ Ámá Poroyí ríniníŋf royí síwí aríkióniníŋf neaikárarinjoriní. Negí Judayí xwíá nìyoní nweagáyo mîxí épinîxamoarinjoriní. Negí ámá aríowa nîneaiwapiya bigíapi aríá nîkeamoro yoí siní Nasaretene nîrîniro kumîxinavííapi, aví o mîkfí ikiníriní.

⁶ Negí aní ridiyowá yarínwáiwá aí xóróf emínirí yarínagí nínwíniranéná fá xirínwaniginí. [Negí ɲwí ikaxí eanínípi rínínípa xwíríxí ɔumeaneyínirane fá xíríagwí aiwí]

⁷porisʔ seáy+e imón+ŋʔ Risiasoy+ r+n+ŋo m+xʔ nimón+m+ n+b+r+ enʔ neán+r+
om+ xʔo n+nearáp+wer+

⁸ sekax⁸ re neari⁸ni⁸gini⁸, ‘Ámá romi⁸ xwi⁸rx⁸ umean⁸i⁸ éfáyá⁸né p⁸rimiaó si⁸ñw⁸i⁸ tñ⁸i⁸ e dani⁸ umé⁸f⁸ixini⁸.’ nearowá⁸r⁸ag⁸i⁸ nani⁸ bar⁸i⁸ñw⁸ini⁸.] Ay⁸i⁸nani⁸ am⁸p⁸i⁸ none r⁸irari⁸ñwá⁸p⁸i⁸ nani⁸ xewani⁸ñox⁸i⁸ yari⁸ñ⁸i⁸ n⁸wia⁸ nur⁸i⁸ñ⁸pim⁸i⁸ dani⁸ anani⁸ none uxekw⁸i⁸moari⁸ñwá⁸p⁸i⁸ nani⁸ xi⁸xen⁸i⁸ n⁸ijá⁸ imón⁸r⁸f⁸ini⁸.” Tetaraso e nuri⁸i⁸

⁹ Judayowa eni Poromi nuxekwimoro pirimiáomi re urig'awixini, "Amipí Poro nání rirípi neparini." urig'awixini.

¹⁰ Piriimiáo Poro ríxa xwíyá oríníri ntkínimóníri síjwí wínáná Poro re uríniginí, “Joxí áamá gwí rírími nímeywearí xwíríxí níméami bayíáyo aríá ntwíera waríá xwiogwí obaxí rímúronjoxí enjagí nání nioní nījáríní. Ayínání joxíyá síjwíyo dání xwíyá wákwiními nání níríríná ‘Ayí ananíríní.’ nýaiwírí yayí ninaríní.

¹¹ Ámá rowa re riripax̣ṛin̄t, ‘O Goṛixom̄t yaȳ wim̄in̄r̄t n̄n̄t Jerusarēm̄yo rémon̄e dán̄t s̄á ayá wí mar̄íá̄t, wé wúkaú s̄ikw̄ waún̄t wór̄in̄iḡin̄t.’ riripax̣ṛin̄t.

¹² Nioní aní rídiyowá yarigfiwámí dánirani, rotú aníyo dánirani, aní apimi wí e dánirani, wa t́ńi xwiyíá mǎx́ rinarinagí shjwí ńnaniro mǎx́ épmǎxamoarinagí ńnaniro megǎwixini.

¹³ Agwi nixekwímoarigá renj+p+y+ p+rimiaoxi 'Nepax+ni.' yaiwiri nán+ eni mík+ bi siwá sipax+ mimón+noi.

¹⁴ E nerì aí awa riríá rirínì, ayí neparínì. Nionì Nwáá negí aríowa xídagíomì nuxídiríná Ó Goxíomì xídarígáyíyì rínìñíyímì dání xídarínárínì. Ámá óf ayímì xídarígáyíf nánì awa re rarígárinì, 'Negí aríowa nínéaíwápíya bigíápi aráa níkeamoro pínì wíarígárinì.' rarináqáa

aí nioní síní amípí negí ɲwí ikaxí Moseso níriri eanípí t́nǐ x́ixenǐ imónǐɲ́pimi d́ɲǐ wíkwrórǐ amípí wáf rókiamoagfáwa nírro eagfápimi d́ɲǐ wíkwrórǐ enǐnǐ.

15 ‘Ámá pegfáyí ńnǐ wé rónigfáyiranǐ, uyíní egfáyiranǐ, ńnǐ ámi ńwiápnímeapf́fárinǐ.’ nýaiwirí Goríxomǐ d́ɲǐ ukíkayonǐnǐ. Wiwanɲowa enǐ ax́pí e nýaiwiwo d́ɲǐ ukíkayonǐ.

16 Nioní d́ɲǐ e nýaiwirí nukíkayorǐ nánǐ Goríxoyá sɲwíyo dániranǐ, ámayá sɲwíyo dániranǐ, pí pí nerf́ná ayá sípí mǐnɲipa oenírǐ anɲǐ mǐnǐ wé nírónirǐ oemínirǐ yarɲárinǐ.

17 Wí e emeagáonǐ xwiogwí wí ríxa nímúrófmi ámi gí anǐ e nánǐ nǐbírǐ nígwí bǐ gí ámá gwí ax́rí imónigfáyíya uyípeayíyo mǐnǐ wirí Goríxo nánǐ rídíyowá ńwiirǐ éimiginírǐ nimeámǐ nǐbírǐ

18 ríxa xwiraimímǐ ninɲǐpí anípá éwiniginírǐ yarɲwápi nýárimáná anǐ rídíyowá yarɲwáiwámǐ nípawírǐ e éimiginírǐ bɲápi yarf́ná ayí sɲwí nanimeagfawixinǐ. Sɲwí nanimeááná nionǐ ámá ayá wí t́nǐ epfroyí nerǐ simímíakwí mé aga kíkífá yarɲagǐ aí Judayí Esia píropenísíyo d́ɲǐ wí

19 —Ayí nionǐ nánǐ xwíyá bǐ t́gíyá enánáyí, nǐbírǐ joxiyá sɲwí t́ɲǐ re dánǐ nǐnɲekwímoro sɲwíríyí, nanǐ imónimínirǐ éf́rinǐ.

20 Ayí joxí t́ɲǐ re mǐbipa éagfá nánǐ nionǐ Jerusaremíyo mebáowa awí eánigf́e dánǐ xwíríxǐ nǐnimeróná xwíríxǐ nápi sɲwí wǐnigf́ápi nánǐ re rogá rowa wiwanɲowa áwanǐ ‘Ná ripírínǐ.’ orírɲoyí.

21 Mepa oenwiríyí, awa Jerusaremíyo dánǐ xwíríxǐ nímearf́ná xwíyá nionǐ ímǐ t́nǐ re urɲá ripínǐ ‘Nionǐ “Ámá pegfáyí ámi wiápnímeapf́fárinǐ.” nýaiwirí kíkayonagǐ nánǐ agwí soyf́né xwíríxǐ nímearɲonǐ.’ urɲá apínǐ nánǐ joxiyá sɲwí t́ɲǐ e dánǐ nɲekwímopaxf́rinǐ.”

22 Poro e urf́agǐ aí pírimíá Piriso ámá Óf Goríxo T́ámíníyǐ rínɲíyimi x́f́darigf́áyí nánǐ bǐ nǐjf́á imóní enagǐ nánǐ sf́á xwíríxǐ píránɲǐ wímíxínf́áyí nánǐ ná jf́e níta nurǐ re urɲínigínǐ, “Porísf́ seáyí e imónɲo, Rísiaso weapáná segí xwíríxǐ píránɲǐ seaimíximf́árinǐ.” nurírǐ

23 porísf́ Poromǐ awí mearoarɲomǐ re urɲínigínǐ, “Joxǐ omǐ awí nímearorǐ aiwí gwíni mýáripa éiríxínǐ. Xe eríró eméwiniginǐ. Xegí níkumíxínirǐ emearigf́áyí omǐ arírá wianíro b́ánáyí, pírf́ murakipanǐ.” urɲínigínǐ.

Piriso t́nǐ xiepí Dirusirai t́nǐ Poromǐ arf́á wigf́í nánirínǐ.

24 Sf́á wí ríxa nórímáná enáná Piriso t́nǐ xiepí Dirusirai —Í Judayí apíxǐ wírínǐ. Í t́nǐ ípaú Poromǐ awí mearogf́e nírémorǐ “Ámá wa omǐ níméamǐ ob́poyí.” nurírǐ Poro ríxa nǐbírǐ “Kíraisǐ Jísasomǐ d́ɲǐ ńwíkwróríná, ayí apírínǐ.” repíyǐ ńwiéra warɲagǐ arf́á wiarf́ná

25 o “Wé rónɲǐ nerf́ná, ayí apírínǐ.” urírǐ “Nípíreánirǐ nerf́ná, ayí apírínǐ.” urírǐ “Goríxo ámá nýonǐ mí ómómíximǐ nerf́ná, ayí apírínǐ.” urírǐ yarf́ná Piriso ríxa wáyí wínagǐ re urɲínigínǐ, “Joxǐ ámi awí nímearoarigf́e nánǐ uí. Rf́wéná nionǐ ámi ananǐ arf́á simf́a nánǐ nínimónirf́ná ‘Énǐ.’ rírímf́árinǐ.” nurárimǐ

26 nɲwearf́ná Poro nígwí bǐ oniapínirǐ d́ɲǐ e nukíkayorǐ waínǐ waíná re yayagf́rinǐ. “Ámá wa Poromǐ ńwirímeámǐ ob́poyí.” nurírǐ Poro b́ána o t́nǐ xwíyá rínayagf́rinǐ.

²⁷ E yayarfná xwiogwí waú ríxa pwéána áamá síñf wo, xegí yof Posiasí Pesitasoyí rínño pírimiaó nimóníri Píriso imóníñfí urápána Píriso re enjínigíni. Judayí nioní nání yayí owinípoiñíri wíwapíyiminíri nání Poro xe gwí onjweaníri wárinjínigíni.

25

Poro Romíyí mǎxí ináyo xwíríxí pírániñfí nimíxíyíwínigíniñí uríñfí náníriñí.

¹ Pesitaso, pírimia síñf imóníño píropenísí o meñjweaníyo níré mómáná ríxa sfá wíyau wíyi óráná añf Sisaria rínñfípimi píní níwíarími Jerusaremi nání níyirí ré móáná

² apaxípaníñfí imónígíá xwéowa tñí Judayí wigí seáyí e wimónígíáwa tñí omí níwímearo Poro nání áwanfí nuríróná nuxekwímoayiro awayíni ríxíñfí re urígíawixíni,

³ “Poromí negí neaimónaríñfí wianí nání ananí ‘Oyí!’ nearíréniñfí? ‘Poromí Jerusaremi tñfí re nání wa nímeámi yapíírxíni.’ neaimónaríni.” nuríro ayí ínimi “Óf e áyá neánírane píkiwanígíni.” níyaiwiro e uríagíá aíwí

⁴ Pesitaso re uríñínigíni, “Poro síní Sisaria gwí ñjweaní. Níwaniñjoni e nání umífa nání añwi e imóníni.

⁵ Ayínání segí Judayíné seáyí e seaimónígíáwa nioní tñí nawíni úwanígíni. Ámá o fíwí seaikáríño enánáyí, ananí xwíyífa umearípíriñí.” uríñínigíni.

⁶ Pírimia Pesitaso e nuríñírná sfá wé wúkaúrání, wé wíumi dánfí waú woraní, síní mímúronáná Jerusaremi píní níwíarími Sisaria nání níwerí e níré morí sá weño wíápi tñí síá íkwianwí xwíríxí mearígíánami éf níñjweámáná sekaxí re uowárinjínigíni, “Poromí níwírímeámi bípoi.” uowáráná

⁷ wa nuro Poromí nímeámi báná Judayí Jerusaremi dání weapíáyí Poromí mídímídaní nírówapímáná xwíyífa mívákwinípaxí imóníñfí ayá wí nuxekwímoayiro aíwí Pírimiaó “Neparíni.” yaiwíni nání mǎkí bí síwá wípaxí mímónípa egíawixíni.

⁸ E yarfná Poro xwíyífa owákwíníminíri nuríri re uríñínigíni, “Nioní negí Judayí ñwí ikaxí eáníñfí bí pírfí mívíalíki erí rídíyowá yarígíwámi ení xórórí bí mé erí Romíyí mǎxí ináyí Sisaomí ení sípí bí mívíkarí erí enáríni.” uríagí ai

⁹ pírimia Pesitaso Judayí xío nání yayí owinípoiñíri Poromí re uríñínigíni, “Nioní díxí xwíríxí Jerusaremi dání arífa sirí xwíyífa awa ríxekwímoarígíápi eyeyírómí erí emífa nání ‘E nání ananí oumíni.’ rísimónaríni?” uríagí ai

¹⁰ Poro re uríñínigíni, “Síá íkwianwí xwíríxí mearígíá Sisaoyá maníyo dání imíxaríníñfí rínami dání xwíríxí nínimé paxí imóníñje ríxa re roñíni. Ayí wí e dání xwíríxí ananí nímé paxí mímóníni. Joxí níjfaríni. Nioní gí Judayo fíwí bí mívíkaríñanígíni.

¹¹ fíwí erí sípí imóníñfí nípíkí paxípi bí erí enáoni enánáyí, ‘Mínípikipaní.’ rípaxonímaní. E nerí aí awa xwíríxí níme arígíápi mǎkí mayí imóníñánáyí, áamá wo awa omí wigí díñfí tñí owípoyíniñí míní níwípaxí mímóníni.

Ayínáńi yarińj re osimíni, ‘Míxí ináyí Sisao xewanı̄jo nígí xwírı̄xí aráá níwı̄nı̄gı̄ni.’ nımónarı̄ni.” uráagi

¹² pı̄rimı̄á Pesıtaso xegí gapı̄manı̄ yarińj wiemeanı̄a nánı̄ inı̄mı̄ wurı̄nı̄gı̄á wa tı̄nı̄ xwı̄yáá nı̄rı̄nı̄mána re urı̄nı̄nı̄gı̄ni, “Joxı̄ ‘Sisao aráá níwı̄nı̄gı̄ni.’ rı̄fı̄y nánı̄ o tı̄nı̄ e nánı̄ rı̄rowáranı̄wárinı̄.” urı̄nı̄nı̄gı̄ni.

Poro nánı̄ Pesıtaso Agı̄rı̄paomı̄ áwanı̄ urı̄nı̄ nánı̄rı̄ni.

¹³ Rı̄xa sáá wı̄ órı̄mı̄ enána Judayı̄yá mı̄xı̄ ináyı̄ wo —O xegı̄ yof Agı̄rı̄paoyı̄ rı̄nı̄jorı̄ni. O tı̄nı̄ xexı̄rı̄meaı̄ Benaisı̄ tı̄nı̄ ı̄paú pı̄rimı̄á sı̄nı̄ Pesıtasomı̄ yayı̄ owı̄aı̄yını̄rı̄ Sisaria nánı̄ nı̄bı̄rı̄ e neri

¹⁴ sáá obaxı̄ e ı̄weanána pı̄rimı̄á Pesıtaso xwírı̄xı̄ Poroyá nánı̄ mı̄xı̄ ináyı̄ Agı̄rı̄paomı̄ áwanı̄ nurı̄rı̄ re urı̄nı̄nı̄gı̄ni, “Ámá wo, Pırı̄so gwı̄ ı̄wı̄rırágo ı̄weanı̄.

¹⁵ Nı̄onı̄ Jerusaremı̄yo nánı̄ nurı̄ urı̄nı̄nı̄ána apaxı̄pánı̄nı̄ imónı̄gı̄á xwéowa tı̄nı̄ Judayı̄ wigı̄ mebaówa tı̄nı̄ omı̄ xwı̄yáá nuxekwı̄morı̄ re nı̄rı̄gı̄awı̄xı̄nı̄, ‘Joxı̄ omı̄ “Nepa sı̄pı̄ ayı̄kwı̄ mı̄wikárı̄ı̄joxı̄rı̄ni.” nurı̄rı̄ negı̄ neaimónarı̄nı̄pı̄ wı̄anı̄ nánı̄ neaiapeı̄.’ nı̄rı̄gı̄á aı̄

¹⁶ nı̄onı̄ awamı̄ re urı̄nı̄nı̄gı̄ni, ‘Romı̄yene re yarīı̄wámanı̄. Ámá xı̄omı̄ uxekwı̄moarı̄gı̄áyı̄ tı̄nı̄ sı̄nı̄ nawı̄nı̄ axı̄ e awı̄ neanı̄ro omı̄ xwı̄yáá ayı̄ uxekwı̄moarı̄gı̄ápı̄ nánı̄ wákwinı̄mı̄nı̄rı̄ sı̄nı̄ mı̄rı̄pa enána amı̄ná ámá wigı̄ wımónarı̄nı̄pı̄ xe owı̄poyını̄rı̄ wı̄arı̄ı̄wámanı̄.’ urı̄nı̄nı̄gı̄ni.

¹⁷ Ayınánaı̄ awa re nánı̄ nı̄weapı̄ro awı̄ eánána nı̄onı̄ sı̄nı̄ mé wı̄ápi tı̄nı̄ xwírı̄xı̄ nánı̄ sı̄á ı̄kwı̄arı̄wı̄namı̄ éf nı̄ı̄weámána wamı̄ re urı̄nı̄nı̄gı̄ni, ‘Ámá omı̄ nı̄wirı̄meámı̄ bı̄poyı̄.’ uráagi

¹⁸ omı̄ nı̄meámı̄ bána uxekwı̄moarı̄gı̄áwa éf nı̄rore nuxekwı̄moróna fı̄wı̄ mı̄wákwinı̄paxı̄ imónı̄nı̄ nı̄onı̄ ‘Apı̄ nánı̄ uxekwı̄mopı̄rı̄reóı̄?’ yaiwı̄nı̄pı̄ nánı̄ muxekwı̄mó nero

¹⁹ sa wigı̄ ı̄wı̄fá imónı̄nı̄pı̄ nı̄mépero ‘Apı̄ nerı̄ná apı̄ nerı̄ná, ayı̄ ananı̄rı̄ni.’ rı̄narı̄gı̄ápı̄ nánı̄ mı̄xı̄ rı̄nı̄ro ámá pı̄yı̄ wo Jı̄sasoyı̄ rı̄nı̄jo —O nánı̄ Poro ‘Sı̄nı̄ sı̄nı̄ ı̄weanı̄.’ rarı̄jorı̄ni. O nánı̄ mı̄xı̄ rı̄nı̄ro egı̄awı̄xı̄nı̄.

²⁰ E yarīnı̄gı̄a nı̄wı̄nı̄rı̄ nı̄onı̄ re yaiwı̄nı̄nı̄gı̄ni, ‘Xwírı̄xı̄ nápi nı̄jı̄fá imónı̄mı̄ nánı̄ arı̄ge neri pı̄ránı̄nı̄ yarīnı̄ wı̄ayımı̄nı̄rı̄eı̄nı̄?’ nı̄yaiwı̄rı̄ dı̄nı̄ ududı̄ nı̄narı̄nı̄gı̄ nánı̄ omı̄ re urı̄nı̄nı̄gı̄ni, ‘Nı̄onı̄ dı̄xı̄ xwírı̄xı̄ Jerusaremı̄ danı̄ aráá sı̄rı̄ xwı̄yáá awa rı̄xekwı̄moarı̄gı̄ápı̄ eyeyı̄rómı̄ eri emı̄a nánı̄ “E nánı̄ ananı̄ oyımı̄nı̄.” rı̄simónarı̄ni?” uráagi aı̄

²¹ Poro yarīnı̄ re nı̄nı̄nı̄gı̄ni, ‘“Mı̄xı̄ ináyı̄ Sisao xewanı̄jo gı̄ xwírı̄xı̄ aráá nı̄nı̄a nánı̄ fı̄a nı̄xı̄rı̄rı̄ onı̄menı̄weanı̄.” nımónarı̄ni.’ nı̄rı̄gı̄ porı̄sı̄ wamı̄ sekaxı̄ re urı̄nı̄nı̄gı̄ni, ‘Nı̄onı̄ Sisao tı̄nı̄ e nánı̄ wı̄owárimı̄fae nánı̄ awı̄ mearófı̄xı̄nı̄.’ urı̄nı̄nı̄gı̄ni.” Pı̄rimı̄á Pesıtaso e uráagi

²² Agı̄rı̄pao re urı̄nı̄nı̄gı̄ni, “Nı̄onı̄ enı̄ ámá omı̄ aráá bı̄ owımı̄nı̄.’ nımónarı̄ni.” uráagi “Wı̄arınaı̄ joxı̄ enı̄ ananı̄ aráá wı̄rı̄fárinı̄.” urı̄nı̄nı̄gı̄ni.

Agı̄rı̄pao tı̄nı̄ Benaisı̄ tı̄nı̄ Poromı̄ aráá wigı̄ nánı̄rı̄ni.

²³ Sá wegı̄a wı̄ápi tı̄nı̄ Agı̄rı̄pao tı̄nı̄ Benaisı̄ tı̄nı̄ ı̄paú okı̄yáá nı̄nı̄sána wá nımónı̄ga wigı̄ anı̄ xwé awı̄ eánarı̄gı̄ı̄wámı̄ nı̄páwı̄rı̄ porı̄sı̄yo seáyı̄ e wımónı̄gı̄áwa tı̄nı̄ ámá anı̄ apımı̄ seáyı̄ e nımónı̄rı̄ meı̄ı̄weagı̄áwa tı̄nı̄ enı̄ nawı̄nı̄ nı̄páwı̄ro éf ı̄weanána pı̄rimı̄á Pesıtaso wamı̄ sekaxı̄ nurı̄rı̄ Poromı̄ rı̄xa nı̄wirı̄meámı̄ bána

²⁴ re uriniginini, “Míxí ináyí Agiripaoxi tñi áamá nñni yawawi tñi re awí eánigfáyíne tñi xwíyá bí osearimni.” nuriri re uriniginini, “Áamá ro nani Judayí nñni nioní aní ripimi nweanánarani, Jerusalemí nani uánarani, gí aríá enaé dani ími tñi “Xe sñj ouni.” mñeaimónarini. nñrayarigfá romi sñwí wñípoi.

²⁵ Omi yarini níwia nuri aiwi íwí o enjipi nani pikipaxí imóninjí bí nani píá megináriniginini. Xewaniño ‘Sisao xwírixí nioniyá aríá níwíniginini.’ nñrfagi nani nioní omi Sisao tñj e nani wiowárimfá nani ríxa rárinjáini.

²⁶ E nerí aí xwíyá negí míxí ináyí áminá Sisao nani ‘Poro e enjirini. E enjirini.’ nñriri payí neari wiowárimfá nani pí sñi píá nimeginirini nani nioní omi áamá níyínéni yarini wiayiro míxí ináyí Agiripaoxi anipaxí wiayiri míkí iperí epíripimi dani o xwíyá nioní anani payí eapaxí bí searini nani omi seyíne tñj re nani ‘Eini.’ uríini.

²⁷ Ayí rípi nánirini. ‘Gwí nweaní wo xíomi uxekwímoarigfápi nani ríwamíni meá sa níwiowárirínáyí, ayí xaxáninjí nerí emíini.’ nimónarini.” uriniginini.

26

¹ Agiripao Poromi re uriniginini, “Joxí díxí eni anani rei.” uríagi Poro wé nímómáná xwíyá wákwinimnirí nani re riniginini,

²⁻³ “Míxí ináyí Agiripaoxi, joxí síwí Judayene yaríwápi nñni níjía erí nene ‘Apí nerínáyí, Gorixomi píráinjí xídárinjwíni.’ nñrinirane díj xíxegíni moaríwápi nani níjía erí enjini. Apí nñpini aga níjía xíxeni imóninjoxi enagi nani nioní joxí aríá ene dani amípi Judayí níxekwímoarigfápi nani níwákwinimnirí rimí nani aga yayí ninarini. Ayínani wauní ríxinjí rípi orírimini, ‘Gí xwíyá níwákwinimnirí rarínjápi joxí aríá nñiríná aninjí mísiniipa oeni.’ nimónarini.

⁴ Nioní enjíná sñi onímiáiná dani agwí re nani néra bínjápi nani Judayí nñi níjfarini. Oníná dani gí gwí axíri imónigfáyí tñi níñweari Jerusalemí dani xwé íwiaronjirini.

⁵ Enjíná dani nioní Parisiyí —Judayí Gorixomi oxídaneyiníro neróná díj xíxegíni bí bí moarigfápipimi dani gwí nímóga ugíá ayí ayo níyoni Parisiyí rinigfáyí njwá xenjwírarínigfápi wíniyíyáyo seáyí e múroni. Ayí Gorixomi níxídiróná yarigfápa nioní eni níxída bínjápi nani Judayí nñni níjfarini. Áamá ayí ‘Áwaní oraneyí.’ níwimónirínáyí, ‘Nepa Poro e yagorini.’ nñripaxirini.

⁶ Agwí nioní Goríxo negí aríowami nuriri símímanjyó tñinijípi nani ‘Neparini.’ níyaiwirí díj ukikeyonagi nani ayí xwíyá nímeararini.

⁷ Negí Judayí gwí wíri wíri wé wúkaú síkwí waú eni ikwáwiyimíraní, aríwiyimíraní, íníná Gorixomi yayí umeró xídíro neróná re níyaiwiro nani, ‘Nene Goríxo negí aríowami nuriri símímanjyó tñinijípi imónani nani éwaniginini.’ níyaiwiro nani díj axípi ukikeyonoi. Míxí ináyoxini, axí api nani nioní díj ukikeyonagi nani nígí Judayí xwíyá níxekwímoarini.

⁸ Goríxoyá díj tñi pegfáyí wiápnímeaarigfápi nani seyíne pí nani ‘Wí “Neparini.” yaiwipaxí mimónini.’ yaiwiarigfáini?

⁹ Enjíná níwanijoni eni re yaiwiagáonirini, ‘Yoí Nasareti dájí Jisasomi díj wíkwíroarigfáyí xe oépoyinirí sñwí wñipaxí mimónini. Xwírfá oikíxémíni nani ayá wí neríná, ayí naní yarini.’ yaiwiagáonirini.

10 E niyaiwirinŋŋo dánŋ Jerusaremiyo rípi yagárinŋ. Apaxípaninŋ ímónigfá xwéowa ‘Ámá Jisasomŋ dínŋ wíkwíroarigfáyo gwí yipaxoxirínŋ.’ nínŋrŋro nírŋpeááná nionŋ nuri ayo gwí yemerŋ gwí anŋŋo nŋwírŋrŋrŋ nerŋná apínŋ yagámanŋ. Xwírŋxí numeranéná ‘Opíkípoiŋ.’ ríáyŋ tŋnŋ nionŋ enŋ níkumŋxínŋrŋ ‘Opíkípoiŋ.’ ragárinŋ.

11 Rotú anŋ ayŋ ayo nípáwiemerŋ rŋnŋnŋ níwiemerŋná ‘Jisasomŋ sínŋ dínŋ mŋwíkwíroarŋwínŋ.’ nírŋro ikayíwŋ umearípoiŋnŋrŋ wíwapiyagárinŋ. Nionŋ ámá ayŋ nánŋ wíkwí rŋá ápiáwŋnŋnŋ nónarŋjagŋ nánŋ ayŋ nuro émayŋ anŋmŋ aí nŋweanáná nionŋ enŋ númŋ nuri fá nŋxŋra wagárinŋ.

Poro “Nionŋ apŋ níwŋnŋrŋnŋpimŋ dánŋ kŋnŋmónŋnŋrŋnŋ.” urŋnŋ nánŋrŋnŋ.

12-13 “Míxŋ ináyoŋnŋ, nionŋ e néra nurŋná apaxípaninŋ ímónigfá xwéowa nionŋ Damasikasŋ nánŋ nuri ámá anŋ apimŋ Jisasomŋ dínŋ wíkwíroarigfáyo enŋ fá xŋrŋwŋnŋgŋnŋrŋ nínŋrŋrŋpearo payŋ nearo niapowáraná nionŋ anŋ apimŋ nánŋ nuri sínŋ óŋŋo nurŋná rŋxa ikwawedŋ enáná wŋá bŋ anŋnamŋ dánŋ ókiénapfagŋ wŋnŋanigŋnŋ. Sogwŋ wŋá nókŋrŋná anarŋnŋpŋ tŋnŋ xŋxenŋ marfáŋ, aga seáyŋ e ímónŋnŋpŋ mŋdŋmŋdánŋ nókŋrŋfagŋ wŋnŋanigŋnŋ. Nionŋnŋ marfáŋ, ámá nionŋ tŋnŋ ugŋáwa enŋ wŋnŋgŋawŋxŋnŋ.

14 Nŋnonenŋ xwŋáyo nípŋkŋnŋmeámáná nionŋ arŋá wíáyŋ Xibŋruyŋ pŋné tŋnŋ xwŋyáŋ bŋ re rŋnénapfagŋ wŋnŋanigŋnŋ, ‘Soroŋnŋ, Soroŋnŋ, joxŋ pí nánŋ nionŋ xeanŋnŋ níkararŋnŋnŋ? Joxŋ Jisasomŋ rŋnŋnŋ owimŋnŋrŋ nerŋná jŋwanŋjoxŋ ayŋnŋwŋnŋnŋ omónarŋnŋnŋ.’ rŋnénapfagŋ arŋá níwŋrŋ

15 yarŋnŋ re wŋnŋanigŋnŋ, ‘Ámŋnáoxŋnŋ, goxŋrŋnŋ?’ urŋfagŋ o re nŋrŋnŋnigŋnŋ, ‘Nionŋ Jisasomŋ joxŋ xeanŋnŋ níkararŋnŋnŋrŋnŋ.

16 E nerŋ aí joxŋ níwŋápŋnŋmeari éf roŋ. Nionŋ rŋpi emŋ nánŋ joxŋ tŋámŋnŋ simónŋnŋ. Joxŋ nionŋ nánŋ ámáyo wáf nuriyemerŋ agwŋ sŋnŋwŋ nanarŋnŋ rŋpi nánŋ áwanŋ urŋrŋfá nánŋ rŋrŋpeáŋnŋ. Apínŋ áwanŋ urŋrŋfá nánŋ marfáŋ, amŋpŋ rŋwŋŋyo sŋwá simfápi nánŋ enŋ áwanŋ urŋrŋfá nánŋ rŋrŋpeáŋnŋ.

17 Nionŋ díxŋ gwŋ axŋrŋ ímónŋgŋáyŋ sŋpŋ síkararŋro yarŋná éf rŋmŋnŋrŋ émayŋ —Ayŋ joxŋ nionŋ nánŋ wáf urŋrŋfá nánŋ rŋrowárŋmŋáyŋrŋnŋ. Ayŋ sŋpŋ síkararŋro yarŋná éf rŋmŋnŋrŋ simfárinŋ.

18 Ayŋ rŋpi nánŋ joxŋ émayŋ tŋámŋnŋ rŋrowárŋmŋárŋnŋ. Joxŋ wáf nura warŋnŋpimŋ dánŋ ayŋ níwŋápŋnŋmearo sŋnŋwŋnŋnŋ noxoaro wigŋ nerŋná sŋá yŋnŋnŋmŋnŋ yarŋgŋápi pŋnŋ níwŋárŋmŋ wŋá ónŋnŋmŋnŋ nánŋ kŋnŋmónŋro Seteno menŋweanŋmŋ dánŋ pŋnŋ níwŋárŋmŋ Gorŋxo menŋweanŋmŋnŋ kŋnŋmónŋro yarŋná nionŋ wigŋ fŋwŋ yarŋgŋápi yokwarŋmŋ wiirŋ ámá nionŋ dínŋ nŋnŋkwŋrŋro nánŋ nionŋ gŋ ímónŋgŋáyŋ tŋnŋ kumŋxárŋrŋ emŋa nánŋ joxŋ émayŋ tŋámŋnŋ rŋrowárŋmŋárŋnŋ. nŋrŋnŋnigŋnŋ.” nurŋrŋ

19 re urŋnŋnigŋnŋ, “Míxŋ ináyŋ Agŋripaoŋnŋ, ayŋnánŋ orŋnŋa anŋnamŋ dánŋ nípárenapfápi wŋ pŋrŋ mŋwŋaíkwŋ nerŋ

20 re néra unŋárinŋ. Iwamŋó Damasikasŋyo dánŋ uréwapiyŋrŋ Jerusaremiŋ dánŋ enŋ uréwapiyŋrŋ Judia pŋropenŋsŋyo nŋyonŋ dánŋ uréwapiyemerŋ émayŋ tŋnŋmŋ enŋ uréwapiyemerŋ nerŋná re nura unŋárinŋ, ‘Segŋ fŋwŋ yarŋgŋápi rŋwŋmŋnŋ mamoro Gorŋxo tŋámŋnŋ ukŋnŋmónŋro nero ámá sŋnŋwŋ níseanaxŋdimerŋná “Wigŋ fŋwŋ yarŋgŋápi rŋxa rŋwŋmŋnŋ nímamoro nánŋ rŋa yarŋnŋ?” seaiaiwipaxŋ ímónŋnŋpŋnŋ éfŋrŋxŋnŋ.’ nura unŋárinŋ.

21 Nionŋ e néra unŋáonŋ enŋagŋ nánŋ Judayŋ wŋ níwŋápŋnŋmearo anŋ rŋdíyowá yarŋnŋwáiwámŋ dánŋ fá nŋnŋxŋrŋro nípŋkŋanŋro éagŋa aiwŋ

²² Gorixo arirá níf enagí nání agwí nioní oníxwéyíné síñwí anígíé dání éf nírómáná ‘Wáf rókiamoagfáwa tñí Moseso tñí “E nimónínfáríni.” ragfápiní ríxa imónínfáríni.’ seararíníni.

²³ ‘Awa re ragfáríni, “Ámá yeáyí neayimíxemeanfá nání Goríxoyá dñí tñí aríowayá xwáf piaxíyo dání iwiaronfómí ríníñí wímeanfáríni.” níró amí rípi ragfáríni, “Xewaníjo xwáripáyo dání wiápinímeanfá enagí nání o iwamíó xwíyíá wíñíñí imóníní Goríxo ámayo yeáyí uyimíxemeanfápi nání Judayo tñí émayo tñí wáf urínfáríni.” ragfápi ríxa axípi e imónínfáríni.’ seararíníni.” urínínigíni.

²⁴ Poro xwíyíá wákwínímíníri nání e nura warfá pírímíáo Pesítaso ímí tñí re urínínigíni, “Poroxíni, joxí xaxá nerí raríníni. Díxí níjía xwé imónínfápi xaxá rímeaníni.” uríagi aí

²⁵ Poro re urínínigíni, “Ámíná seáyí e imóníní Pesítasoxíni, nioní xaxá nerí mírariníni. Nepaxíní imónínfápiní seararíníni. Dñí síxí níyínímáná seararíníni.

²⁶ Ayí rípi náníri. Míxí ináyí ro amípi nioní seararínápi nání níjía imónínagí nání dñí síñá neánaríni. Api, ayí ínímí pñí mimóníní enagí nání ‘Omí wiárf mímúropaxí imóníni.’ nimónarínagí nání omí nítamíxwíníri murí nípíní repíyí níwiéra waríníni.” Pesítasomí e nurímáná

²⁷ re urínínigíni, “Míxí ináyí Agírípaoxíni, ‘Wáf rókiamoagfáwa níró eaagfápi nepa ríníni.’ ríyaiwíníni? Joxí dñí e yaiwínjoxí enagí nání nioní níjíaríni.” uríagi

²⁸ Agírípao Poromí re urínínigíni, “Axínání ná bíní níníriríná ‘O Jisasomí dñí wíkwíropaxoríni.’ ríníaiwíaríníni?” uríagi

²⁹ Poro re urínínigíni, “Nioní ‘Goríxomí ríxíñí bí oseauríyímíní.’ nimónaríni. Joxí náníní marfái, ámá sfá ríyímí arfá níarígíá nñí nioní ná bíní searánáraní, aníñí míní searánáraní, nioní Jisasomí dñí wíkwíroarínápa níyínéní ení axípi níwíkwírooro nioní imónínápa axípi oimónípoyníri nimónaríni. Nioní gwí níyígíá rípi seyíné ení axípi oseayípoyníri míseararíníni.” urínínigíni.

³⁰ Míxí ináyo tñí pírímíáo tñí Benaisí tñí níwiápinímearo ámá ayí tñí nawíní éf ñweagfáyí ení níwiápinímearo

³¹ wiwíní wí e éf nírómáná re rínígíawíxíni, “Ámá o ananí nípíkíprí náníraní, gwí ñwírárpíri náníraní, fwf bí menfíri.” níriníro

³² Agírípao pírímíá Pesítasomí re urínínigíni, “Ámá o ‘Míxí ináyí Sisao xwíríxí nioníyá nieyíroíwínígíni.’ mírípa nerí síñwíríyí, ayí ananí kíkíá wáripaxíri.” urínínigíni.

27

Poromí Romíyí aníyo nání sípíxíyo wiowárigfá náníri.

¹ Ríxa none nání re rárínínáná, “Romíyí aníyo Itaríyí ríníñípímí nání sípíxíyo owíowáraneyí.” rárínínáná porísí 100 bímí seáyí e wimóníní wo —O símíní wínarígíá Sisaoyá ríníñípi woríní. O xegí yof Juriasoyí ríníñoríní. O Poromí tñí gwí ñweagfá wamí tñí níméra ouníri wiowáráná

² Adíramítíamí dáníyíyá sípíxí wo Esia píropenísfí tñí ríríwámíní umíníri yarínagí níwínírane ámá wo xegí yof Arísítakaso —O Masedonia

p̄ropenis̄ŷo an̄ŷ yof̄ Tesaronaika d̄an̄gorini. O t̄n̄i nawini n̄ip̄xemoán̄rane n̄iŋwearína xw̄f̄apimi p̄ni n̄iwiárimi nurane

³ sip̄ixomi sá wen̄wáone w̄f̄ap̄i t̄n̄i an̄ŷ yof̄ Saidoniŷi rin̄iŋp̄imi niwiék̄n̄imearane ayoáána Juriaso Poromi ayá nurim̄ixiri nán̄i xeḡi n̄ikum̄xin̄iri emeariḡáŷi m̄uran̄ŷ owipoyin̄iri aȳf̄ t̄ŋŷ e nán̄i xe oun̄iri siŋŷi w̄niŋin̄igini.

⁴ Ámi sip̄ixomi n̄ip̄xemoán̄rane an̄ŷ apimi p̄ni n̄iwiárimi nuranéná im̄iŋŷ s̄m̄m̄ini n̄ineaxemi bar̄iŋagi nán̄i n̄iyakía nurane nán̄i p̄riŋw̄f̄ Saip̄iras̄iyi rin̄iŋp̄imi oriw̄ami d̄ani n̄imeámi nurane

⁵ iman̄ŷp̄ami nuranéná Sirisia p̄ropenis̄ŷo t̄n̄i Pabiria p̄ropenis̄ŷo t̄n̄i n̄imúroa nurane Risia p̄ropenis̄ŷo an̄ŷ yof̄ Mairai rin̄iŋp̄imi niwiék̄n̄imearane nayoámána

⁶ poris̄f̄ 100 bimi seáŷi e wimóniŋo Arekisad̄iria d̄an̄ŷŷyá sip̄ix̄f̄ wo Itari p̄ropenis̄ŷo um̄in̄iri yar̄iŋagi n̄iw̄in̄iri n̄imeámi n̄ineaur̄i o t̄n̄i sip̄ixomi n̄ip̄xemoán̄rane

⁷ an̄ŷ apimi p̄ni n̄iwiárimi nurane sip̄ix̄o awayini awayini war̄iŋagi nán̄i s̄f̄a ayá wi n̄oróa nurane r̄f̄a meak̄roar̄iŋaḡf̄a n̄iw̄in̄irane an̄iŋŷ min̄f̄ ner̄iŋp̄imi d̄ani an̄ŷ yof̄ Naidasiŷi rin̄iŋp̄imi t̄ŋŷ e an̄ŷ e n̄irémómána im̄iŋŷ s̄m̄m̄ini n̄ineaxemi bar̄iŋagi nán̄i n̄iyakía nurane xw̄f̄a s̄im̄in̄f̄ imóniŋŷ Sar̄imoniyi rin̄iŋp̄imi n̄imúrorane p̄riŋw̄f̄ yof̄ K̄iritiyi rin̄iŋp̄imi oriw̄ami d̄ani n̄iyakirane

⁸ sip̄ix̄f̄ om̄iŋŷ meariḡáwa r̄f̄a n̄imeak̄roro sa an̄iŋŷ min̄f̄ ner̄iŋp̄imi d̄ani K̄iriti t̄ŋŷ iman̄ŷp̄ami n̄ix̄f̄da n̄ipurane wí e “Raw̄irawá s̄im̄in̄f̄ r̄iwoŋŷ Nan̄ŷ Imóniŋoi” rin̄iŋe —E an̄ŷ Rasia rin̄iŋp̄imi d̄ani an̄ŷ er̄ini. E rémoŋwanigini.

⁹ S̄f̄a ayá wí r̄ixa n̄orimána en̄ána Judaȳf̄ f̄w̄f̄ yar̄iḡápi Gor̄ixo yokwarim̄f̄ wiŋŷf̄ nán̄i d̄iŋŷ mop̄iri nán̄i aiwá ŋw̄f̄a ŋw̄irár̄inar̄iḡáŷi en̄i r̄ixa m̄uróŷm̄i en̄ána xwiogw̄f̄ nán̄i raw̄irawá sam̄iŋŷ m̄iwear̄iŋina en̄agi nán̄i Poro ar̄f̄a j̄iyik̄f̄ nori

¹⁰ re ur̄iŋin̄igini, “Ámáoyné, ḡf̄ d̄iŋŷ re nimónarin̄i, ‘Agwi none re p̄ni n̄iwiárimi ámi sip̄ixomi n̄imeámi nuranénáyf̄, xw̄ir̄f̄a ik̄ixén̄ipax̄ir̄ini.’ nimónarin̄i. ‘San̄ŷ n̄imeámi war̄iŋw̄ap̄i t̄n̄i sip̄ix̄o t̄n̄i an̄ŷn̄in̄f̄a nán̄i mar̄f̄ái, none en̄i an̄ŷnan̄f̄war̄ini.’ nimónarin̄i.” ur̄f̄aḡf̄ ai

¹¹ poris̄f̄ 100 bimi seáŷi e wimóniŋo sip̄ixomi om̄iŋŷ meariŋo t̄n̄i sip̄ixomi xiáwo t̄n̄i awaú rar̄iḡápi nán̄i d̄iŋŷ níf̄a wíagi nán̄i om̄i Poro yopa mur̄iḡin̄iŋigini.

¹² Aȳf̄ ip̄i s̄im̄in̄f̄ r̄iwoŋŷ sip̄ix̄o ŋwean̄ŷp̄imi xwiogw̄f̄ nán̄i raw̄irawá s̄iw̄f̄a yíána sip̄ix̄f̄ pir̄an̄ŷf̄ w̄epaxe mimóniŋagi nán̄i áma ná sip̄ix̄ŷo ŋweaḡápi re rin̄ar̄iḡawixin̄i, “Anani e epax̄f̄ en̄ánáyf̄, re d̄ani p̄ni n̄iwiárimi sip̄ixomi n̄imeámi nurane ip̄i s̄im̄in̄f̄ r̄iwoŋŷ yof̄ Pinikas̄iyi rin̄iŋf̄w̄ami —S̄im̄in̄f̄ r̄iwoŋŷ awá p̄riŋw̄f̄ K̄iritip̄imi ax̄f̄ r̄iw̄am̄ini r̄iwoŋf̄war̄ini. Xw̄f̄a m̄id̄an̄f̄ m̄id̄an̄f̄ wiáp̄in̄imean̄ŷ en̄agi nán̄i e raw̄irawá wiŋw̄f̄ mé en̄er̄ini. Sogw̄f̄ wear̄iŋf̄m̄i d̄ani r̄iwónap̄iŋf̄war̄ini. Aw̄ami n̄irémorane raw̄irawá s̄iw̄f̄a yar̄f̄na aw̄ami ŋweáwanigini.” rin̄ar̄iḡawixin̄i.

R̄w̄ip̄i xw̄é éána raw̄irawá imeam̄kw̄f̄ en̄ŷ n̄an̄ir̄ini.

¹³ Im̄iŋŷ raw̄irawá t̄ŋŷ r̄iw̄ami d̄ani sip̄ixomi Pinikas̄i t̄ŋŷ e awayini n̄ixemi upax̄f̄i bar̄iŋagi n̄iw̄in̄iróna “S̄im̄in̄f̄ r̄iwoŋŷ none r̄ar̄f̄w̄aw̄ami nán̄i anani sip̄ixomi n̄imeámi upax̄f̄ini.” n̄iyaiwiro ain̄ix̄f̄ gw̄f̄yo d̄ani

mamówáriníj ípeanípí nímíxearo sipíxomi níméami nuróná piríjwí Kiriti imanjá tñj e anjwí e dání nixfda nípuro

¹⁴ siní ná jfaminí e muníjaná re enínginí. Ríwipí íkáf jjimí epaxí bí — Imíj apí yof Miwíminí Baríjípíyí ríníjípíríní. Apí tñjím dání níweapírí

¹⁵ sipíxomi xenjweáaná sipíxí símí imíj baríjímíní mémopaxí enagi nání negí wanírí yaríjwáé nání píní níwíárirane “Imíj xe níméra oneauní.” níyaiwirane e yaríná

¹⁶ none piríjwí yof Kodayí ríníjípímí oríwámí dání nípurná imíj bí onímíapí yimáronáná ewé sipíxomi dáj níropémí waríjwápi aníj míní neríjípímí dání nímíxeáa níbirane sipíxo tñj e enáná

¹⁷ sipíxomi íkwiáranírane nání nímíxeáa níyapírane níkwíárimáná sipíxí xwéo orónowíniginí sámi tñní xegí sipíxí miwí mídímídání nixemi níbíro gwí nija nípwémáná sipíxo ení tñní nixemi nuri xwáf ípí seáyí e ríwonáná ínímí anjwí e imóníjípímí — Apí yof Sairítasiyí ríníjípí Apíríka dání anjwí eríní. Apímí sipíxo anjíní nuríná síxí úroníginí wáyí wínfagi sipíxo awayíní ounírí ainíxí gwí yuráriníj ípeariníj nímamówáriró níropémí nuróná imíj xe níneaxemí oneaunírí wíníjwaníginí.

¹⁸ Sipíxomi sá wenjwáone wáfí tñní sipíxo wíápnímeari eámorí néra waríjagi awa sipíxo nayí oenírí sanj wí emí míméámí nero

¹⁹ sá wenjwáone wáfí tñní sipíxí omíj mearígáwa wiwaníjowa sipíxomi sanj uníj íkwearí njwírírí yarígáyí bí emí míméámí egíawixíní.

²⁰ Ríwipí símí tñní aníj sipíxomi xenjweaaríná sfá obaxí ayá wí óríagi aí sinj tñní sogwí tñní bí anaríjagi síjwí míwínípa nerane nání “Ámíní ríwaríjwíní?” níyaiwirane síjwí míwínaxí dípá nerane nání dñj “Wí e níwíékínímearene síj wáníwáriní.” níyaiwía waríjwápi dñj peá nímonírane “Ríxa nanínaníwáriní.” níyaiwía nurane

²¹ awa sfá ayá wí neamúroaríná nímeamíwíaroníginí ayá sfwí uoaríjagi nání aiwá míní néra numáná enáná Poro níwíápnímeari áamá awíní e nírománá re uríjíniginí, “Ámáoyíné, nioní searíjápímí aráf níniro níníxí díro piríjwí Kiritíyo píní níwíárimí sipíxo nímeámí mupa nero síjwíríyí, segí amípí xwíríá íkíxéní anípa imóní éfpíyí wí e emíní éfmaní.

²² E seararíjagi aiwí sipíxí ro xwíríá níkíxéní aí áamáone wí anínaníwá menagi nání dñj peá nímoní siní dñj síxí oseainí.

²³ Ayí rípi nání seararíjíní. Sfá ríyímíní árfwíyímí Goríxo — Nioní áamá oyáyí imóníj wóníríní. Oyá aníjají wo nioní tñj e nírónapírí

²⁴ re nírinínginí, ‘Poroxíní, joxí Romíyí aníyo ananí nírémorí míxí ináyí Sisao xwíríxí rímeníe símímanj e uroríáriní. Ayínání siní wáyí mísínípaní. Aráf ní. Goríxo joxí tñní áamá sipíxí romí njweagáyí tñní níyínéní xe síj óupoyíní yaiwí enagi nání woxí aí ínígí namípáxímaní.’

²⁵ Aníjajo e nírfí enagi nání soyíné dñj síxí oseainí. Ámáoyíné, nioní Goríxomí dñj re wíkwíroní, ‘Nioní nírfípi xíxéní nímoníníjoi.’ níwíkwírorí nání e seararíjíní.

²⁶ E nerí aí imíj siní níneaxemí waríná piríjwí bímí síxí úroaníwáriní.” uríjíniginí.

²⁷ None ríwipí rawírawá Edíríayi ríníjwámí sipíxomi níneaxemí waríná ríxa sfá wé wúkaú síkwí waú waú imóníyímí árfwegí imónáná

sipixí omínj mearigíáwa “Xwáf bi tñj e ríxa aŋwi eríani?” nīyawirow

²⁸ gwí e e kíkwríá neaáriga puŋírí tñi iwamfó neróná “Xwáf siní ná mfmíraní? Sa mfmí onímiápraní?” yaiwiarigíárí nīmearo nīmamówáríro iwamfó síŋwí nīwínaxídíroná xwáf siní ná mfmí enagi nání 40 mita imóninagi nīwíníro ámi bi tñi núfasáná ámi bi nīmamówáríro xwáf tñj e ríxa 30 mita enagi nīwíníro

²⁹ sipixí imínj nīxemi nuríná wí e síŋáyo síxí úroniginíri sipixí ámi bi tñi nīxemi mupa oenírí ikwémínjyo dání ainíxí ípeaarínj wíríkaú wíríkaú nīmamówárimáná wáf aŋíní oóníníri wigí ikayíwí nīra ugíawixíní.

³⁰ Sipixí omínj mearigíáwa sipixomí píní nīwíárimí éf owaneyíníro ámáyo yapí nīwíwapiyíro “Sipixí símfíyo dání ení ainíxí ípearínj bi mamówáraníri yarínjwíní.” nuríro ewépá rawírawáyo ikwíárináná apámi nīpíxemoáníri éf owaneyíníro ríxa mamówáráriná

³¹ Poro porisí 100 bímí seáyí e wimóninjomí tñi xegí porisowamí tñi re uríniginí, “Ámá sipixí omínj mearigíá rowa sipixí romí none tñi mīŋweapa nerínáyí, soyíné síŋí nuro xwáf tñj e rémopíríméoi.” uráná

³² porisowa mírí nīwíápinīmearo ewépá gwí nīyimáná awayíní mamówárarigíárí mīŋj nīwákwirow rawírawáyo mamówárigíawixíní.

³³ Wáf ónīne nání Poro ení rírémíxí nīwia nuri re urayíniginí, “None ríwipí ripí nání ayá síwí nearoarínagi nání aiwá mīníf mīmíwíáikí nīnīrane yaríná síá obaxí ríxa nóra nuri agwí ríxa wé wúkaú síkwí waú waú imónínjyíríní.

³⁴ Ayínání nioní ení rírémíxí nīseairí ‘Aiwá bi nīmearo nīpoyí.’ seararíní. Sewanínjyíné aiwá nīnīro oeríkiemeánípoyíníri seararíní. Woxí aí bi manínípa epírí enagi nání seararíní.” nurímáná

³⁵ bisíkeríá bi nīmearí wigí síŋwí anígíe dání aiwá apí nání Goríxomí yayí numemáná níkwírírí ríxa naríná

³⁶ áamá nfní ení ríxa díŋj wáf bi wóníagi aiwá bi nīmearo nīnīro

³⁷ —Ámá sipíxíyo ŋweaŋwáene ayí 276 eneríní.

³⁸ Nene ríxa apání nīnīmáná sipíxo nayí oenírí wití aiwá mīnífwápí rawírawáyo emí mīmeámí egíawixíní.

Sipíxo síxí núrorí orónowínj náníní.

³⁹ Ríxa wáf ónáná áríwíyímí “Xwáf bi aŋwi eríní.” yaiwíápi síŋwí nīwíníroná mí mómíxípa nero aí símíní ríwonj bi iníkiní wíáronagi nīwíníro e epaxí enánáyí, sipíxo nīmeáa nīyirane e oi-wíékínímeaneyíníri éáyí

⁴⁰ wa gwí ainíxí ípeaarínj mamówárinínjpi rawírawáyo ípeaŋe amí xe oépeanírí níkwéawára pwaríná wa imínjpi símíní ríwonjímí nání nīxemi oneaunírí sipíxoyá rapírapí nemíméa nīpeyíro soná ení níkwéaro iníkiní wíáronjé nání omínj nīméra waníro yarínjagá aí re eníniginí.

⁴¹ Sipíxo xwáf ínīmí enáná rawírawá akwíníáná ríwonjé síxí núrorí símfí xwáfáyo xáiwí noraníáriníri nání wíŋwí bi mepaxí imónínjáná rawírawá sipixí ikwémínjyo míákwíayíláná sipíxo ríxa orónowiarínagi wínígíawixíní.

⁴² Sipíxo ríxa orónowiarínagi nīwíníro porisowa xámí re rínárigíe enagi nání “Sipíxo sipí éánáyí, áamá gwí ŋweagíá none awí mearoarínjwáowa iníbé neáa éf upíríxíníri pípíkímí éwaniginí.” rínígíápa “Ríxa opíkianeyí.” rínarínjagá aiwí

⁴³ porisowami seáyí e wimóniŋjo “Poromi níméra nuri Romíyí aníyó xixení rémówanigíni.” nīyairi nání awa wianiro yarigápi pírí nurakiri sekaxí re neariŋnigíni, “Ámá inibé warigáýíné ríxa nīmawiri nīxamoro inibé neáa nuro imaní e iwiékínimeápoi.”

⁴⁴ Inibé mīwarigáýíné íká wáráraní, sipíxo ororómí inípiraní, fá nīxírimáná níkwíariga nuro imaní e iwiékínimeápoi.” nearíagi nene axípi e nerane nání wo aí iníigí mīnamí nīnenení imaní e iwiékínimeanwanigíni.

28

Poromi Moritayo ηwearáná wimóniŋpi nánirini.

¹ Nene wo maníni nīnenení imaní e níwiékínimeámáná áamá e dāŋíyí “Piriŋwí riŋi xegí yof Morítai riniŋyirini.” rariŋagí arfá nīwirane roŋáná

² ayí none neaiapaniro nání ayá tīnī nero iníá aníŋí siyamfó erí imiŋí riri yaríŋagi nání rfá níkeámáná nīnenení nīneaipeameámi nuro rfá tīŋí e neawáfagí aí

³ Poro rfá kíríŋí bia awí nearí sarfáwá neri nīmeáa nībiri rfá íkeaárarfíná re eníŋigíni. Weaxfá wo rfá usínagi nīrémiameámi níwīapírí Poroyá wéyo sidíŋí norí ririwíŋigíni.

⁴ Ririwíagi wé éf mīxeááná sidíro sīnī yekwíronagi áamá piriŋwí ayimí dāŋíyí sīŋwí e níwiniro wíwini re riniŋíawixini, “Ámá ro rawírawáyo mīnamío aí áamá píkíxwíró ení worfani? Ayínání ŋwíá anínamí dāŋí imónigíyí ‘Xe sīŋí mupa oeni.’ yaiwiarigápi dānī weaxfá sidíŋí rfa onjo?” riniŋagí aīwí

⁵ Poro weaxfáomi wíwíá nírori rfá níkeaárimáná riniŋí bīkwí onímiápi aí mīwiníŋigíni.

⁶ Ríniŋí bīkwí onímiápi aí mīwiníŋigí aīwí áamá ayí “O xegí wé ríxa nīmīnīŋiŋi.” yaiwiro “Ríxa nípiérori piyí neniŋiŋi.” yaiwiro nero nání sīŋwí níwiniro nīŋwearo ayá wí sīŋwí níwiniro nīŋweagfasáná “Sipí api wímeaníŋiŋi.” yaiwiarigápi mīwímeáagi níwiniróná ámi dīŋí sīŋí bī nīmoro re níriga ugíawixini, “Ámá ro ŋwíá anínamí dāŋí imóniŋíyí worfani?” níriga ugíawixini.

⁷ None iwiékínimeáwáé áamá piriŋwí apimí áamá nīyoní seáyí e nímoniri meŋweanoyá omiŋí bī iníŋí erini. O xegí yof Pabiriasoyí riniŋorini. O yayí nīneairí nīneaipeameámi nuri none sfá wíyáú wíyi o tīnī nīŋwearane mīraŋí neaiaríná

⁸ Pabiriasomi xano rfá pírfí wiayiri agwí xoxí urorí wiaríŋagi nání “O sīmíxí wení.” rariŋagí Poro arfá e níwiri o wenje nání nuri nípáwiri Gorixomi yaríŋí nīwimáná wé seáyí e níwikwíariri naní imixiŋigíni.

⁹ Naní nímiximáná enáná áamá piriŋwí apimí ŋweagfá sīmíxí yarigáýí nīnī Poro omí naní imíxípi nání arfá níwiro o tīŋí e nání bayaríná naní imímiximí eníŋigíni.

¹⁰ E yaríná áamá ayí wéyo nīneamero aīwá amípi naní bī nīneaiapa nuro none ríxa piriŋwí apimí píni níwíarimi waníri yaríná of e sipíxíyo nuranéná aīwá nanfáwá nání anípa bī neaiapowáfíawixini.

Poro Romíyo rémoní nánirini.

11 None pirinwá apimi emá waú wo nweanwáone sipixí Arekisadiria dánj wo —Rawirawá xwiogwí nání síwá yinagi nání pirinwá apimi e ninweanisaná uminiri yarinjorini. O sipixí símí ikayíwí tñi imixininjipi amá ayáf waúinjí sipixomi símí e imixininjorini. Sipixomi nipixemoánirane pirinwá apimi pñi níwiárimí nurane

12 anj yof Sairakusiýi rininjipimi niwiékñinmearane sáa wíyaú wíyi e wenwáone

13 ámi sipixomi nipixemoánirane niyakía nurane anj yof Rijiamiyi rininjipimi niremorane e sá wenwáone wíapi tñi iminjí rawirawá tñjñi dání yaparinjagi níwinirane sipixomi nimeámí nurane omí sá wenwáone wíapi tñi siminí riwonj yof Putioraiyi rininjíwámí niremorane nayoámáná

14 re yaiwinwanigini, “Ámá Jisaomi dñj níwikwíroro nání nrixímeá imónigáyí anj ripimi re wí ríá nweanot?” niyaiwirane píá nerane wí tñi ríxa nerimeánirane ayí “Sáa wé wíumi dánj waú nene tñi ananí re nweapaxirani?” nearíagía ayí tñi wíniyí nearíápa e nweanwanigini. Api api néra níbwasáná Romí anj tñj e rémonwanigini.

15 Romíyo nweagía nrixímeá imónigáyí wí none nání “Awa óyimi bariñoi.” rinarinjagía aráa níwiwo óf e owirimeaneyiníro níbiróná wí anj Apiasí tñj e makería imixarigíe awí roro wí Ámá Anj Midánj Níbiro Sá Wearigíwá Wíkaú Wiwáyí rininjipi tñj e awí roro egíayo Poro síñwí níwiniríná Gorixomi yayí numeri dñj síxí ínijniginí.

16 None ríxa Romí náyo rémóaná gapímanowa Poromí gwí anjyo mñjwiráí anj wiwámí xegípi nweanáná porisí awí mearoarínjo xe awí omearoniri síñwí wíniğfawixínt.

Poro Romíyo dání wáf uríñj nánirini.

17 Poro sáa wíyaú wíyi ríxa nóráná “Judayí áminá imónigía Romíyo re nweagíayí obípoi.” níriri awa ríxa o tñj e awí eánáná re uríñjiginí, “Gí Judayiné, nioní negí Judayó xwiríá wikixémíniri wí mepa erí síwí eníná dání negí aríowa érowiápinigíapi pírí wiaikimíniri wí mepa erí éagí aiwí Jerusaremiyo dání gwí niyigíoní negí Judayí Romíyo mñni níwigíarini.

18 Romíyo mñni níwíagía ayí xwiríxí nínímero yarinj níniayiróná fwi nioní nipíkipaxí bí menáoní imóníjagi nínaníro nání ríxa Poromí kikiá owáraneyiníri éagía aiwí

19 negí Judayí pírí wiaikímí nero ‘Wáripaxomani.’ rigíawixínt. E rarinjagía nioní síñwí e níwiníri ‘Go aráa eñe dání ráná xe kikiá ouníri nimixipíríaríani?’ niyaiwiri nání re uríñjaní, ‘Romíyí mñxí ináyí Sisao gí xwiríxí aráa níwiniginí.’ uríñjaniginí. Nioní negí Judayí nání xwíyíá bí uxekwímómíá nání mñrarínjini.

20 E nigíá api nání áwanj searímíniri nání ‘Awamí síñwí níwiníri xwíyíá urínt nání obípoi.’ ríaniginí. Ámá Isírerene yeáyí neayimíxemeaná nání dñj ukíkayoarínwáomí nioní dñj ukíkayonjagi nání gwí ainíxí ríri níyinínt.” uríñjiginí.

21 E uríagi awa re uríğawixínt, “Judia píropenisíyo dání joxí nání payí bí mñmeanjwáriní. Negí wo e dání ení níbirí repíyí níneairínáraní, áwanj nínearírnáraní, joxí nání sipí bí mñnearínjíní.

22 E nerí aí ‘Dñj joxí yaiwíarinj rípi, “Gorixomi píráninj xídaríğíayí api api nerínjipimi dání píráninj xídaríğíarini.” yaiwíarinjipi aráa osianeyí.’

neaimónariní. Ayí none ripí nání arfá níwirane níjáf imóníhagwí nání ríraríhwiní. Ámá Óí Goríxo tfámíní iníhíyiyí ríníhíyimi níxídro gwí mónígáyí nání ámá amí amí hweagáyí ‘Ayí naní mýaríhoí.’ rínarígá nání none níjáfáriní.” urígáwixíní.

²³ Judayí áminá awa “Sfá ayimi Poro xwíyáf nearíná nání awí eáníwanígíní.” nírináríro sfá ayi ríxa imónáná obaxí aní xfo hweaníwámí nání bání wáf móníhímí dání sfápi tñí nání Goríxo ámayí xegí xwioxíyo mímeámí nerí umeñweaníápi nání áwaní nuríríná repíyí níwiéra urí nioní Jisasomí díní wíkwíroarínápa ayí ení owíkwírfópoyíníri o nání nuréwapíyiríná hwí ikaxí Moseso níríri eanípimi dání tñí wáf rókiamoagáwa níríro eagíápi dání tñí mñí níroa urí nerí nura waríná

²⁴ wa xfo urarínípi arfá níwiro “Neparíní.” wípímóníagi aiwí wa arfá níwiro díní míkwírográfawixíní.

²⁵⁻²⁷ Awa e nero Poro urarínípi nání díní bí biaú nímore nání xwíyáf ná bíní rináripaxí mimóní yaríná Poro xwíyáf yoparí ripí uráná omí pñí níwiárimí ugíawixíní, “Kwíyí Goríxoyápi wáf rókiamoagí Aisaiaoyí ríníhómí ‘Joxí ámá ayo nuri e uríírixíní.’ uráná o nurí negí aríowéyo aga xíxeni re uríníriní, ‘ “Seyíné arfá néra nuro aí níjáf wí imónípfíámaní. Sínwí naga nuro aí díní ‘Ayí apírfani?’ wí mopírfámaní.” ’ uríírixíní. Ayí ripí náníriní. Wígí díní tñí néra warígáyí mñí sínáníhí imonagá nání ríraríní. Wígí sínwí mísupáripa ero arfá mípíronípa ero nero sínwíyí, wígí sínwí tñí sínwí aníro arfá ero díní píráníhí neyíro moro wígí íwí yarígáyí ríwímíní mamoro éánáyí, Goríxoní píráníhí wímíxípxíriní.’ Aisaiao Goríxo nání e níwuriyiríná negí aríowéyo imónagíápi tñí aga xíxeni níríri wuriyíníriní.

²⁸ Ayínání seyíné aga níjáf re imónípoyí, ‘Goríxo xfo nene yeáyí neayímíxemeámíníri enípi nání wáf urarígáwa ríxa émayó ourípoyíníri nání uowáriníriní. Ayí arfá wípírfáriní.’ yaiwípoyí.”

²⁹ [Poro e uráná Judayí míxímíxeawíámí niga nuro omí pñí níwiárimí ugíawixíní.]

³⁰⁻³¹ Poro e aní xfo bí eníwámí níñweari ámá xíomí xwíyáf onhweaneyíníri báyó yayí níwimorí xwíyáf Goríxo ámayí xegí xwioxíyo mímeámí nerí umeñweaníápi nání wáf nuríri ínímí bí mimóní Ámíná Jisasi Kiraiso nání uréwapíyaríná ámá wí pírí urakianíro mepa egíawixíní. E yaríná xwiogwí waú múroníhíní.

Payí Poro Romíyo nweáýf nání eañinaríni.

Payí rína Jisasoyá siyikíyí aní yoí Romíyo nweagfáyf nání Poro níriri eañinaríni. Aní apí, Itari piropenisíyo ikwíroníñpí aní amí amí ikwíroníñyo seáyí e imóníni. E Romíyí mǎxí ináyí Sisaoyí rínñjo nweagfírini.

Payí rína Poro Koríniyo nñweámáná apíxí Pibíyí rínñjímí neari wiowárinñinaríni. Síní Romíyo bí memé eními neari wiowárinñinaríni. Ayí nñfá nimóníro re oyaiwípoyníri níriri eañinígíni, “Ámá nñni fwi yarigfáyí imóníñjoí. Wigí fwi neríñpimi dání Goríxo tñni xepíxepá róníñjoí. Nwí ikaxí Moseso níriri eañpí nixídríñpimi dání ámá wé róníñf wí imónípaxímaní. Sa Goríxomi xewaxo Jisasomí dññf níwíkwíroríñpimi dání oyá sññwíyo dání wé róníñf imóníro amí o tñni nawíni imóníro epaxíriñi.” oyaiwípoyníri níriri eañinígíni.

¹ Poroní payí rína neari mónaparíñni. Nioní Kiraisí Jisasoyá xínáínfñíñf nimóníri yaríñá woníriñi. Goríxo wáf nurímeiaríñf wo imóníwíníñíni wéyo fá numíriri oyá xwíyá yáyf neainaríñpí nurímeíwíníñíni nírípearí nññoníriñi.

² Xwíyá apí o eníná xegí wáf rókiamoagfáwa níríro ríwamíñf nñwáf ríníñyo eagfápimi dání nínearíri símí e tñnífípíriñi.

³ Xwíyá yáyf neainaríñf apí xegí xewaxo nání ríníñpíriñi. O aga ámá nimóníriná imóníñpí nání dññf nímoranéná re yaiwiaríñwáríni, “Míxí ináyí Depitoyá iyí axípá imóníñfí woríani?” yaiwiaríñwáríni.

⁴ Kwíyí xegí bí o imóníñpí nání dññf nímoranéná re yaiwiaríñwáríni, “Goríxo ení síxí eáníñf xífo imóníñpí ayá wí síwá neari xwáripáyo dání owíápnímeaníri amí sññf wímíxíri neríñpimi dání réníñf nearíñfíni, ‘Gí níwaxoríni.’ nearíñfíni?” yaiwiaríñwáríni. O Jisasí Kiraiso negí Ámínáo nání raríñni.

⁵ Omí dáníni Goríxo wá nínawianíri xegí wáf wurímeiaríñfáwa oimónípoyníri nearípearíriñi. None wáf wurímeiaríñf émayí xíxegíni nñni wí wí dññf “Xwíyá apí neparíni.” yaiwiro síní pírí míwíakí aríá yímígí wíro éríxíniñi nearípearíriñi. Kiraisomí e wíítríxíniñi nearípearíriñi.

⁶ Seyíné ení ayí wíyíneríni. Jisasí Kiraiso xíoyá imónípíri nání wéyo fá seaumíriñf wíyíneríni.

⁷ Aní Romíyo nweagfáyíné —Ámá Goríxo dññf síxí seayíri nioníyá oimónípoyníri wéyo fá seaumíriñf eníyíneríni. Seyíné nání nioní payí rína neari mónaparíñni. “Negí apo Goríxo tñni Ámíná Jisasí Kiraiso tñni awáu wá seawianíri seyíné níwayítróníro nweapíri nání seaiíri éisíxíni.” nimónaríni.

“*Romíyíné sññwí seaníñmígíni.’ nimónaríni.*” uríñf náníriñi.

⁸ Payí rína nearíñá xámí rípi osearímíni. Aní nímíni xwíyá rípi fá menáraríñagá nání gí Goríxomí yáyf wíaríñni, “Romíyo nweagfá Jisasomí xídaríñf píráníñf dññf wíkwíroaríñjoí.” Xwíyá apí aní nímíni fá menáraríñagá nání seyíné níyínéni nání yáyf wíaríñni. Jisaso neaiíñpimi dání seyíné e yaríñagá nání Goríxomí yáyf wíaríñni.

⁹ Xewaninjo —O e éwiniḡiniri niriḡipi aninḡ minḡ niwiiríná xwiýfá xegḡ xewaxo nánḡ yayḡ neainarinḡipi wáf urimniri nánḡ yarinḡaorini. Xewaninjo nionḡ xíomḡ rixinḡ nuriríná sá bi minḡweá iníná seyḡné nánḡ yarinḡ seawiiarinḡapi nánḡ ananḡ sopinḡ opaxḡrini.

¹⁰ Omḡ rixinḡ nuriríná seyḡné tḡḡ e nánḡ mibipaxḡ imónayinḡ enagi aiwi agwi ananḡ oyá diḡ tḡni bipaxḡ imónimiginiri anḡipaxḡ yarinḡ wiarinḡarinḡ.

¹¹ Ayḡ ripḡ nánirini. Nionḡ seyḡné tḡḡ e niseaimearḡ searéwapiyarinḡ seyḡné kwíypimi dánḡ ámi bi tḡni yóḡ imóniro sḡkḡkḡ ámi bi tḡni nomixiga upḡri nánḡ nionḡ aga nibiri siḡwḡ seanḡmi nánḡ nimónarinḡ.

¹² Nionḡ seyḡné niseaimearíná nionḡni enḡ siḡḡ seaimiximi nánḡ maríái, seyḡné enḡ Jisasomḡ diḡ niwikwíroto píraninḡ xḡdarinḡagi seanḡri nionḡ enḡ diḡ niwikwíroto píraninḡ xḡdarinḡagi nanḡro nerinḡipimi dánḡ xixe enḡ siḡḡ imixinani nánḡ rarinḡini.

¹³ Gḡ nirixímeáyiné, seyḡné ripḡ nánḡ majíá epḡrixiniri nánḡ áwanḡ osearimini. Ayá wí seyḡné tḡḡ e nánḡ bḡimiginiri nerḡ aí amḡpí bi pḡri nḡrakiaýagi nánḡ seyḡné bi sinḡ siḡwḡ mḡseaninḡarinḡ. “Nionḡ éma amḡ gḡmi ḡweagíáyḡ tḡḡ e nemeḡ wáf uraríná wí aríá nḡiro Jisasomḡ diḡ wikwíroḡápa segḡ wí enḡ nionḡ uraríná axḡpi wikwírórixiniri segḡ tḡámini bḡimiginḡ.” nimónarinḡ.

¹⁴ Nionḡ áma niyonḡ kḡnixḡ imónigíáyoranḡ, wauyḡ imónigíáyoranḡ, diḡḡ éḡḡ saimḡ mogíáyoranḡ, majíá imónigíáyoranḡ, áma ayo niyonḡ xwiýfá yayḡ neainarinḡipi urimḡa nánḡ yoxáḡniḡ inárinḡini.

¹⁵ Ayínánḡ nionḡ áma Romḡ ḡweagíáyiné enḡ xwiýfá yayḡ seainipaxḡpi wáf searimḡa nánḡ sḡmḡ dpénarinḡini.

“Xwiýfá yayḡ neainarinḡipimi dánḡ Gorixo yeáyḡ neayimixemeaarinḡrini.” urinḡ nánirini.

¹⁶ Xwiýfá yayḡ neainarinḡipimi dánḡ Gorixo diḡ wikwírófáyo niyonḡ —Xámḡ Judayo yeáyḡ uyimixemearḡ émayo enḡ yeáyḡ uyimixemearḡ epaxḡ enagi nánḡ xwiýfá api nánḡ nionḡ ayá bi mé ananḡ wáf rimearinḡarinḡ.

¹⁷ Ayínánḡ nene “Gorixo arige nerḡ áma ámi wé róninḡ xḡo imóninḡipi wimixínáḡani?” niyaiwirane ududḡ neainipaxímanḡ. Ayḡ ripḡ nánirini. Xwiýfá yayḡ neainarinḡipimi dánḡ Gorixo wáf réninḡ neaókímixárinḡrini. Áma Jisasomḡ iwamíto dánḡ diḡ niwikwíróa numáná ámi xegḡ bi mé sa aninḡ wikwíroarigíáyḡ, ayḡ wé rónigíáyḡ wimixarinḡrini. Bikwíyo dánḡ re nḡrinḡ eáninḡipi, “Áma Gorixonḡ diḡ níkwíróagi nánḡ ‘Wé rónigíárinḡ.’ rarinḡáyḡ diḡ niyiminḡ tígíáyḡ imónipíḡárinḡ.” nḡrinḡ eáninḡipi nionḡ seararinḡapi tḡni xixenḡ imóninḡagi nánḡ seararinḡini.

Áma Gorixomḡ rḡwḡ umogíá nánirini.

¹⁸ Gorixo áma wé róninḡ xḡo wimónarinḡipi mé rikikiríto yarigíáyḡ —Ayḡ wigḡ rikikiríto yarigíápi neróná Gorixo nánḡ nḡjía imónipaxḡ imóninḡipi rḡwímini mamoarigíáyḡrini. Áma ayḡ nánḡ Gorixo anḡnamḡ dánḡ wikḡ wónáagi nánḡ pḡri umamonḡpi rixa sinḡani piaumḡmḡ inḡni.

¹⁹ Ayḡ ripḡ nánḡ rarinḡini. Gorixo áma xḡo nánḡ re yaiwipaxḡpi, “O imóninḡipi, ayḡ api rḡa imónini?” yaiwipaxḡpi yumḡ mḡwimónḡ sinḡani imónini. Gorixo xewaninjo imóninḡipi nánḡ siwá wininḡ enagi nánḡ rarinḡini.

²⁰ Xewaninjo imóninḡipi —Api siḡwḡ tḡni siḡwḡ winipaxḡ mimóninḡagi aí enḡiná anḡna imixiri xwíari imixiri enḡ dánḡ áma apimi siḡwḡ niwiniríná

³⁰ xwiyápai uwwiráriro Gorixo nání símí tíní ero ámayo xixewiámí ríníro mǎxí kíníro mǎxí meakíníro sipi imóníní áamá síní nijá mimóní gǎpí éwapíníro xínáíxaneyo maní wiaákiro yarí gǎríní.

³¹ Rîpî enî yarîgîârîni. Majîá ikârîni-ro dînjî unjwîrîrîpaxî mimónîpa ero wîyo dînjî sipî mîwîpa ero wá mîwîanîpa ero yarîgîârîni.

³² E yarig'áay Gorixo re ráriñpí nání nijá nimóniro aiwí, “Ámá sipí apí yarig'áay wí sirí upaxímaní. Pepaxírini.” ráriñpí nání nijá nimóniro aiwí sipí apí imónñpimi nixída nuro apiní mé sipí seáyí e imónñ rípi ení nero íwí apí néra warig'áayo weyí ayá wí meararig'árini.

2

“Gorixó áamá n̄yoní mí ómóm̄x̄m̄ neríná wiḡ eḡápi t̄n̄i x̄ixen̄i
w̄iun̄ár̄in̄i.” ur̄in̄ n̄án̄ir̄in̄i.

¹ Ayinání áamá wíyo xwiyá umeararigá wiyínéní wiyínéní bí os-earimíní. Sía yopariyimí Goríxo áamá nìyoní mí ómóm:xímí yaríná “Ayínání íwí apí enjíríní.” urípaxí imónínjípí tígá:yínémaní. Ayí rípí nániríní. Áamá íwí yarigá:pí nání xwiyá umeararigáyíné, seyíné ení íwí axípí yarigáyíné enají nání wínyo xwiyá numeariróná sewanínjyíné enínjímearínarigá enají nání Goríxo mí ómóm:xímí seaiaríná xwiyá bí urípaxí imónípírfámaní.

² Ripi niyaiwirí nijá imóniñwini, “Ámá sipi e yarigíayo Goríxo xwiyá numeariri pirí numamoriná xenwini bí mé xixeni ayo ría wiarini?” yaiwiñwini.

³ fwí axípi nero aí segí wíniyí fwí yarigápi nání xwiyá
umeararigáyíné, wíniyo numeariróná segí axípi egápi nání píoi
yaiwinaríno? “Xwiyá Goríxo neameárínápipimi anani múropaxenerini.”
ríyaiwinaríno?

⁴ Gorixo segí fwɪ yariŋɣápi ríwɪmɪni omamópoyɪni wá nɪseawianɪ seaiɪŋpi nani majá nimóniróná rɪpi enɪ rɪseaimónarɪni, “O wá ayá wí neawianɪni pɪrɪ apaxɪ mé mɪneamamó erɪ okinɪmónɪpoyɪni xwapɪ ayá wí xwayɪ nanɪni ɲwearɪ yariŋɣɪ peayɪ wianɪpaxɪ imónɪŋpi yariɪni.” rɪseaimónarɪni?

⁵ Oweoi, seyíné dínɛ wakísí níntróná segí ɬwí yarígápi ríwímní mímamoarígáyó dání sáá Goríxo sípí áamá yarígápi nání wíkí ríá ápiáwíníɛ níwerí pírí umamonáyí nání xó pírí seamamonápi wíní wíní íkwíkwarímíníɛ yárarínóí.

⁶ Bikwíyo re níríníri eáníńńpa, “Goríxo ámáyo pírí numamóníná woní woní xixegíní wígí néra ugápí tńń xixení pírí umamonáríní.” níríníri eáníńńpa enfáriní.

⁷ Ámá Gorixo yayf neameri seáy e neaimixiri negf wará urf mepaxf neaimixiri diñf niyiminjf tñjwaéne neaimixiri éwiniginiri epaxfp tñi xixeni nero pñi mñwiárf anñf minf yarigáyó o pirf numamoríná diñf niyiminjf tñgáv imónipñi nán wimixinfáriní.

⁸ E neri ai áamá wiwanínfýf nánínf dñf nimóníro xwíyá nepaxínf imónínfpi arikwíkwí níwiro nípíkwíní mimónínfipimí x́daríggáyo pírí numamoríná xegí wikí ŕfá ápiáwínínf wearínfipimí dání pírí umamoníáríní.

⁹ Ámá sipí yarigfá ayí ayo xeaniñf mimeniñwf ayikwf miripaxf imóniñfpi wímeanfáriní. Judayf e yarigfáyo anipaxf nîwímeaní aí émayf e yarigfáyo ení wímeanfáriní.

¹⁰ Apí e nîwirí aí ámá nanf yarigfá ayí ayo seáyí e umerí wé ikwiañwíyo ñwirárití nîwayiróniro ñweapírití nání wiirí enfáriní. Judayf e yarigfáyo anipaxf e nîwiirí aí émayo ení wiinífáriní.

¹¹ Gorixo ámayo pírf numamoríná sfmí sfmí e nimerí pírf umamonfámaní. Sa ámá wigf egfápi tñní xixení pírf umamonfá enjagi nání raríñí.

¹² Ámá Gorixoyá ñwf ikaxf eániñfpi mayf nimóniro fwf yarigfáyf aníñpírfí nání xwiýfá numeáritírná ñwf ikaxf eániñfipimí dání numeárití “Joxí xwiýfá e eániñf apí nîwiaikiri enírfáni?” nurírfí umeáritífámaní. E nerí aí ñwf ikaxf eániñfpi tfgfá fwf yarigfáyo o apimí dání xwiýfá nurírfí umeáritífáriní.

¹³ Ayf rípi nánirí. Ámá xfoýá ñwf ikaxf eániñfipimí nepa mîxfdf surfma arfá wiáfáyf nání Goríxo dñf re yaiwinífámaní, “Nioniýá síñwíyo dání wé róniñf imónigfáyírfáni?” yaiwinífámaní. Ámá arfá nîwimáná xixení xfdarigfáyf nání “Wé róniñf imónigfáyírfáni.” ráritífáriní.

¹⁴ Émayf —Ayf ñwf ikaxf eániñfpi mayf imónigfáyírfáni. Ayf wigf dñf tñní ñwf ikaxf eániñfpi ríñiñfpa nerónáyf, ñwf ikaxf eániñfpi mayf imóniñagfá aiwf wigf dñfyo dání re yaiwiarigfáriní, “Mepaxf imónírfí ananí nepaxf imónírfí enípi, ayf apírfáni?” yaiwiarigfáriní.

¹⁵ Ayf pí pí neróná wigf dñfyo dání “Nioní e nerfna sipí rfa yaríñí?” yaiwiníro “E nerfna nanf rfa yaríñí?” yaiwiníro yarigfápi síwá rénñf inarigfáriní. Ñwf ikaxf Bîkwíyo eániñfpa negí xwioxíyo ení axípi éñiñf reániñf? Síwá éñiñf inarigfáriní.

¹⁶ Xwiýfá yayf neainaríñf nioní raríñápi ríñiñfpa sfá Goríxo xegf xewaxo Jisasomí dání ámá wigf egfápiraní, dñf íñimí ikwíroarigfápiraní aí, pírfíro winfáyi imónáná ámá nîyoní wigf egfápi tñní xixení pírf umamonírfáriní.

“Judayf ñwf ikaxf eániñfipimí dñf nîwikwíroro aí wiaikiarigfáriní.” uríñf nánirí.

¹⁷ E nerí aí wiyfne “Nene Judayf wírfíñiñwaénerí.” ríñarigfáyíne re yarigfáriní. Ñwf ikaxf Moseso eanípimí dñf nîwikwíroróná “Negí apimí xfdaríñwápimí dání Goríxo yeáyf neayimíxemeanífáriní.” ríro seáyí e nimeníro “Ámá Goríxoyá ayá tññwaéne imóniñwíni.” ríro yarigfáriní.

¹⁸ Seáyí e nimeníro “Goríxo ámá e éfírfíñírfí wimónaríñfpi tñní xixení ríxa nífá imóniñwíni.” ríro “Ñwf ikaxf eániñfipimí dání nearéwapíyigfene enjagi nání nanf imóniñfipimí síñwf mí nómfíxírfane ‘Apí nanf imóniñfipírfí.’ rípxenerí.” ríro yarigfáriní.

¹⁹ “Ámá síñwf supárigfáyo nene síñwf tññwaéne ananí nípemeámí upaxenerí.” yaiwinarigfápa seyíne dñf re nîyaiwiníro dñf síñf eániro, “Émayo uréwapíyípxaf imónigfáyf ámá wímaní. Ayf nenenírfí.” nîyaiwiníro dñf síñf eániro “Émayf Goríxo nání majfá nero sfá yiníñfímfíñf emearigfáyo wíá wókímíxípxaf imónigfáyf ámá wímaní. Ayf nenenírfí.” yaiwiníro yarigfáriní.

²⁰ “Ámá dñf mamó nerí aríkí yarigfáyo ayíyumf wípxaf imónigfáyf, ayf nenerí.” yaiwiníro “Ámá síñf niaíwf dñf mogfáyo uréwapíyípxaf

imónigíáyí, ayí nenerini.” yaiwiniro “Nwí ikaxí eáníñpí tñwaéne enagwi nání míkí amipí nání nijá imónirane nepaxiñ imóniñpini rirane yariñwaénerini.” yaiwiniro yariñfáriní.

21 Seyiné e e niyaiwiga warigíápi nepa nimónirínáyí, áamá wíyo uréwapíyariñfáýiné pí nání sewaniñfáýiné mīréwapíni yariñfáriní? Áamáyo “fwi mīmeapaní.” nuriro aí seyiné ení fwi mīmeá yariñfáýinéraní?

22 “Meánígíáyiné, fwi minipani.” nuriro aí seyiné ení fwi miní yariñfáýinéraní? “Áamá xopaikigí nimixiro ‘Negí ñwápi, ayí ripirini.’ rariñfápi nání xwiríá neainarini.” nuriro aí seyiné añí ñwá xopaikigí nání mīriniñfáyo nīpáwiro fwi mīmeapa yariñfáraní?

23 Weyí nimeniro “Nwí ikaxí eáníñpí tñwaéne mimónipa renwini?” rariñfáýiné, apimí nīwialkiríná pí nání “Ayí Gorixomí ayá mīwimó wé ikwianwíyo uñwirárariniñwini.” yaiwiarigíáriní?

24 Judayiné “Gorixomí xídariniñwini.” nuriro aí sipí apí apí yariñfáýiné enagí nání Bíkwiyo xixení ripí niriñirí eáníni, “Sipí seyiné yariñfápipimí dání émayí Gorixomí ikayíwí umeararigíáriní.” E niriñirí eáníñpí seyiné nání xixení rinini.

“Áamá iyí símí sfo wákwinarigíápipimí dání Gorixoyá imónarigíámani.” uríñ nánirini.

25 Judayiné ñwí ikaxí eáníñpipimí xixení nixídirónáyí, segí siwí “Áamá o Gorixoyá imóniñfí worani?” yaiwipíri nání iyí símí sfo wákwinarigíápi naní seaiipaxí aí ñwí ikaxí eáníñpipimí nīwialkirínáyí, iyí símí sfo nīwákwiníro aí naní seaiipaxí mimóní nerí mīwákwinigíáyí yapi imóniñoi.

26 Áamá iyí símí sfo mīwákwinigíáyí ñwí ikaxí eáníñpí xixení nixídirónáyí, iyí símí sfo mīwákwinigíá aí Gorixó “Ayí áamá nioniyáyirini.” yaiwiaríñagí nání wákwinigíáyíñiñí imóniñoi.

27 Judayiné ñwí ikaxí eáníñpí tígíáyiné imóniro iyí símí sfo wákwiníro egíáyiné aí apimí wialkiánáyí, émayí —Ayí iyí símí sfo mīwákwinarigíáyirini. Ayí mīwákwinigíá aí ñwí ikaxí eáníñpí tñí xixení yariñfápipimí dání seyiné xwiýá seaxekwímpaxí mimónipa epíráraní? Oyí, xwiýá seaxekwímpaxí epíráriní.

28 Ayí ripí nání searariniñi. Segí waráyo igí wegíá bimi dání áamá Gorixoyá imónarigíámani. Wákwinariniñí áamá Gorixoyá wimixipaxí imóniñpí ení iyí símí seyiné sfo wákwinarigíápipimí.

29 Oweoi, áamá nepa Gorixoyá imónigíáyí wigí xwioxíyo inimi dání e imónarigíáriní. Wákwinariniñí áamá xíoyá wimixipaxí imóniñpí, ayí wigí dñfáyo dání imónarigíáriní. Nwí ikaxí eáníñpí xídarigíápipimí dání maríáí, kwíyí Gorixoyápipimí dání áamá oyá imónarigíáriní. Áamá e imónigíáyo winiyí seáyí e umepírámani. Gorixoní umeníráriní.

3

“Judayí xwiýá Gorixoyá eáníñpí tígíáyirini.” uríñ nánirini.

1 Áamá iyí símí sfo wákwinarigíápipimí dání Gorixoyá imónipaxí menagí nání piyo dání Judayene émayó múronwini? Negí wákwinariniñwápipimí dání aga pí naní neaiiariniñí?

² Ai, nene Judayene enagwi nání amípí naní bí bí obaxí neaímeanjíní. Naní bí bí obaxíyí xírání imónínjípí, ayí rípiríní. Goríxo xwíyá xóyápi Judayí nixfíro mewérixíníri neaiapínjíní.

³ Judayí dínj níwíkwíro xwíyá apimí xaiwí íá mîxîrípa egíá enagi nání píoi rípaaxíriní? “Ayí dínj níwíkwíro xaiwí íá mîxîrípa egíá nání Goríxo ‘Naní e níseaiimfáriní.’ urárinjípí aríá ikeamonfáriní. Xíxení e eníámaní, rípaaxíriní.” ríseaimónariní?

⁴ Aga oweoi! Ámá níní yapí rarígíá imónínjagíá aí Goríxo nání wí e rípaaxí meníní. Nepání níríri xegí rarínjípí tíní xíxení yárarínjoríní. Bíkwíyo dání axípí re ríníní, “Ámá ‘Goríxoxí íwí nene enwápi nání xwíyá neameárarínjípí xíxení neameárarínjíní.’ ríripírfáriní. Joxí xwíyá rímeáraníro yaríná xopírárí wirfáriní.” rínínjagí nání re yaiwínjwíní, “Goríxo rarínjípí tíní xíxení yárarínjoríní?” yaiwínjwíní. Ayínání “O xegí Judayo ‘E níseaiimfáriní.’ urárinjípí wí aríá ikeamonfámaní.” seararínjíní.

⁵ E nerí aí Judayene Goríxomí maní níwíaikirane sípí enwápmí dání o nearínjípí tíní xó xíxení pírárinjípí xídarínjípí síjání piaumímfíníníyá, píoi rípaaxíriní? Ámá wí nene níwíaikirane sípí yarínjagwí síjwí níneanínjíníyá dání “Neparíní. Ámá wímaní. Sa Goríxoní xó rínjípí tíní xíxení yárarínjoríní.” yaiwíarínjagíá nání nene re rípaaxíraní, “Goríxo Judayene wíkfí níneaóníri pírfí níneamamoríná nípíkwíní míyaríníní.” rípaaxíraní? “Ámá dínj nípíkwíní mamó rarígíápa nímorí ríá rarínjíní?” nímónariní.

⁶ Oweoi, wí e rípaaxí meníní. “Judayene sípí enwápi nání Goríxo pírfí níneamamoríná nípíkwíní míyaríníní.” rípaaxí enánáyí, o aríge nerí ámá níyoní ení pírfí umamopaxí imóníní? O ámá níyoní ení pírfí umamopaxo enagi nání wí e rípaaxí meníní.

⁷ Ámá wo re nírinínjíní, “Ámá wí nioní Goríxomí maníyo níwíaikírí sípí yarínjagí síjwí nínaníro re yaiwípíráoi, ‘Ámáyo xó xegí urarínjípí símfí e nítiníri xíxení xídarínjo, ayí ámá wímaní. Sa Goríxoríní.’ E níyaiwíro omí yayí numerínáyí, pí nání o nioní íwí éapí nání xwíyá nínméaríní pírfí nímamopaxíriní? Sípí nioní éapímí dání ámá Goríxo yarínjípí nání dínj naní nímorí yarínjagíá nání nioní aríge pírfí nímamopaxíriní?” Ámá wo e nírinínjíní.

⁸ Ámá o e nírinínjípí nepa enánáyí, ámá wí nioní yapí nínxekwímorí repíyí “Poró e níra warínjoríní.” rarígíápa axípí re oraneyí, “Naní imónínjípí síjání imíxaní nání ne sípí néra owaneyí.” oraneyí. E nísearíní aí ámá e rarígíáyí xíxení xwíyá meárinípírfáriní.

“Ámá wé rónínjíf imónínjígíyí wí meníní.” urínjíf náníníní.

⁹ Ayínání píoi ranírewíní? “Judayene seáyí e imónínjíf bí neaímeanjíní enagi nání émáyo seáyí e wimónínjwíní.” ranírewíní? Wí e raníméwíní. Ayí rípi náníníní. Nioní xámí níríníná “Ámá nínenení Judayeneraní, Gírikíyeneraní, negí íwí yarínjwápi neaíkwaripeáriníní.” ríxa ráríá enagi nání wí e rípaaxí meníní.

¹⁰ Bíkwíyo dání rípi rípi níra unínjyí nioní seararínjápímí sopínjíf noníní. Bíkwíyo wí e rípi níriníní eáníní, “Ámá wí aga wé rónínjígíá mímónínjoí. Wo aí e mímóníní.

11 Ámá wí nǎǎ́ nimóníro ‘Arige nerí Goríxomi ínǎmí wurǎnǎmǎnǎréni?’ yaiwiarǎǎ́mání.

12 Nǎnǎ omí rǎwǎ umóagǎ nǎnǎ oyá sǎǎwǎyo dánǎ rǎxa sǎpǎ imónǎǎǎǎ. Wí wé rónǎǎǎ imónǎǎǎǎ yǎrǎǎǎmání. Wo aí e mǎyǎrǎǎǎǎ. ” nǎrǎnǎrǎ eǎnǎnǎ.

13 Ámǎ wí e rǎpǎ ení nǎrǎnǎrǎ eǎnǎnǎ, “Wǎǎ mǎǎǎyo dánǎ rǎrǎǎǎpǎ xwǎrǎpǎ oxoámioǎǎnǎ pǎyǎǎ eǎrǎǎǎpǎnǎǎ imónǎnǎ. Yǎpǎ owǎwǎpǎyǎneyǎnǎro ayá wí nǎra wǎrǎǎǎrǎnǎ. Weaxǎ sǎdǎǎ norǎnǎ ámá pǎkǎrǎǎǎpǎ wǎǎ xwǎyǎ nǎrǎrónǎ axǎpǎ yǎrǎǎǎrǎnǎ.” ení nǎrǎnǎrǎ eǎnǎnǎ.

14 Ámǎ wí e rǎpǎ ení nǎrǎnǎrǎ eǎnǎnǎ, “Xwǎyǎ áǎáyo ikǎyǎwǎ umearǎro ramǎxǎro yǎrǎǎǎpǎ wǎǎ mǎǎǎyo magwǎ rǎronǎ.” ení nǎrǎnǎrǎ eǎnǎnǎ.

15 Ámǎ wí e “Ayǎ áǎá opǎkǎneyǎnǎrǎ aga sǎmǎ xeadǎpénarǎǎǎrǎnǎ.

16 Ayǎ nemerǎǎe aga uyǎnǎ nǎwǎkǎrǎsǎnǎ rǎxa ‘Yey!’ rǎrǎnǎ pǎnǎ nǎwǎrǎmǎ wǎrǎǎǎǎrǎnǎ.

17 Óǎ áǎá nǎwayǎrónǎro ǎweapǎrǎ nǎnǎ imónǎǎǎyǎmǎ wí wǎrǎǎǎmání.” ení nǎrǎnǎrǎ eǎnǎnǎ.

18 Ámǎ wí e “Ayǎ ‘Gorǎxo seáyǎ e imónǎǎǎǎ?’ nǎyǎwǎro wí wǎyǎ wǎrǎǎǎmání.” ení nǎrǎnǎrǎ eǎnǎnǎ. Apǎ apǎ nǎra unǎǎǎyǎ nǎonǎ searǎrǎǎpǎ tǎnǎ xǎxenǎrǎnǎ.

19 Nene nǎǎ́ re imónǎǎwǎnǎ. Ámá nǎmǎnǎ ǎweagǎǎyǎ Goríxomi xwǎyǎ mǎǎǎ nexoámoro murǎpǎxǎ imónǎro oyá sǎǎwǎyo dánǎ xwǎyǎ meǎrǎnǎpǎxǎ imónǎro epǎrǎ nǎnǎ pǎ pǎ ǎwǎ ikǎxǎ eǎnǎǎǎpǎmǎ dánǎ rǎnǎǎpǎ Judayene, apǎmǎ xǎdǎrǎxǎnǎrǎ nearepeǎrǎǎene nearǎrǎnǎ.

20 Ayǎ rǎpǎ nǎnǎrǎnǎ. Ámá wí “ǎwǎ ikǎxǎ eǎnǎǎǎpǎmǎ pǎrǎnǎǎ oxǎdǎmǎnǎ.” nǎyǎwǎro éǎǎyǎ apǎ tǎnǎ xǎxenǎ mé wǎwanǎǎyǎ “Nǎonǎ nǎwǎǎkǎrǎ ǎwǎ éǎonǎrǎnǎ?” nǎyǎwǎnǎrǎ nǎǎ́ e imónǎrǎǎǎrǎnǎ. Ayǎnǎnǎ áǎá ǎwǎ ikǎxǎ eǎnǎǎǎpǎmǎ nǎxǎdǎrǎǎpǎmǎ dánǎ wí Gorǎxoyá sǎǎwǎ tǎǎ e dánǎ wé rónǎǎǎyǎ imónǎpǎrǎ menǎnǎ.

“Ámá Jisasomǎ dǎǎǎ wǎkwǎróǎyǎ wé rónǎǎǎ.” urǎǎ nǎnǎrǎnǎ.

21 E nerǎ aí agwǎ rǎnǎ óǎ Gorǎxo xǎoyá sǎǎwǎ tǎǎ e dánǎ áǎá wé rónǎǎ oimónǎpoyǎnǎrǎ wǎmǎxǎrǎǎyǎ xewanǎro rǎxa sǎwǎ neǎǎǎrǎnǎ. ǎwǎ ikǎxǎ Moseso enǎnǎ nǎrǎrǎ eǎǎpǎ tǎnǎ xwǎyǎ wǎrǎ rókǎmoagǎwǎ nǎrǎro eǎǎǎpǎ tǎnǎ apǎu óǎ agwǎ rǎnǎ Gorǎxo áǎá wé rónǎǎ oimónǎpoyǎnǎrǎ wǎmǎxǎrǎǎyǎ nǎnǎ nǎrǎrǎ sopǎǎ norǎ aǎwǎ wé rónǎǎ apǎ áǎá wǎwanǎǎyǎ ǎwǎ ikǎxǎ eǎnǎǎǎpǎmǎ nǎxǎdǎrǎǎpǎmǎ dánǎ imónǎpǎxǎpǎmǎ. Xegǎ bǎ imónǎǎǎpǎrǎnǎ.

22-23 Ayǎ rǎpǎ searǎrǎnǎ. Gorǎxo áǎá go go Jísasǎ Kǎrǎisomǎ dǎǎǎ wǎkwǎroǎrǎǎǎ nǎwǎnǎrǎnǎ “Gǎ wé rónǎǎ worǎnǎ.” rǎrǎrǎǎrǎnǎ. Ayǎ rǎpǎ nǎnǎrǎnǎ. Ámá nǎnenenǎ ǎwǎ nerane Gorǎxo seáyǎ e imónǎǎ apǎ éǎrǎxǎnǎrǎ imónǎǎpǎ mé pǎsǎ weǎrǎǎwǎ enǎǎwǎ nǎnǎ o Judayo xegǎ bǎ wǎirǎ éǎáyo xegǎ bǎ wǎirǎ nerǎ yeáyǎ uyǎmǎxemeanǎmǎnǎ. Dǎǎǎ wǎkwǎróǎ gǎyǎ gǎyǎ nǎnǎ nǎnǎ o “Dǎǎǎ wǎkwǎroǎrǎǎyǎ, ayǎ gǎ wé rónǎǎǎyǎrǎnǎ.” rǎrǎrǎǎrǎnǎ.

24 Gorǎxo wǎnǎyǎ ení xǎxe bǎ onǎpoyǎnǎrǎ mǎneǎǎ wǎ nǎneawǎnǎrǎ Kǎrǎisǎ Jísaso nǎneapeǎrǎnǎ nearoayǎrǎpǎmǎ dánǎ “Gǎ wé rónǎǎǎyǎrǎnǎ.” rǎrǎrǎǎrǎnǎ.

25-26 O áǎá “Jísaso nene ǎnǎnǎǎǎnǎrǎ nǎnǎ wayǎ neapeǎǎrǎnǎ?” nǎyǎwǎro dǎǎǎ wǎkwǎroǎrǎǎpǎmǎ dánǎ wǎǎ ǎwǎ yǎrǎǎǎpǎ yokwǎrǎmǎ wǎmǎǎǎnǎrǎ omí áǎáyo sǎǎwǎ ǎnǎǎe dánǎ rǎdǎyowǎnǎǎ wǎrǎǎǎrǎnǎ. E nerǎnǎ “Nǎwǎnǎǎonǎ wé rónǎǎ imónǎǎpǎ tǎnǎ xǎxenǎ yǎrǎǎrǎnǎ.” éǎǎǎ

niriri siwá neainirini. Ayí ripi nání raririni. Eníá dání Gorixo kikiániní nerí “Ámá íwí éfápi nání axíná pirí oumamómíni.” niyaiwí sa nímúróa núsaná agwí ríná ámá níni “Neparini. Gorixo wé róniní imóninípi tni xixeni yaririni.” yaiwipífa nání xewaxomi e wiárinirini. Ayináni Jisasomi diní wikwírófá gíyí gíyí nání anani “Wé rónigfáyirini.” ripaxorini.

27 Ayináni ámá go “Nwí ikaxí Moseso niriri eanípimi xidarínápipimi dání wé róniní imónináonirini.” niriri mixel meakínipaxí imónini? Oweoi, nwí ikaxí eáninípi xidarigfápipimi dání maríái, sa Jisasomi diní wikwíroarigfápipimi dání wé rónigfáyí imónarigfá enagi nání ámá e ripaxí imónigfáyí wí menini.

28 Ayináni re neaimónarinirini, “Gorixo ‘Ámá ayí wé rónigfáyirini.’ niráriná wigí nwí ikaxí eáninípi xidarigfápipimi dání rárarinímani. Jisasomi diní wikwíroarigfápipimi dání e rárarinirini.” E nneaimóniriri uréwapiyariníwáriní.

29 “Gorixo Judayoni yeáyí uyimixemeanífa nání imóninirini.” riyaíwiariní? “Émáyo ení yeáyí uyimixemeanífa nání mimóninirini.” riyaíwiariní? Oweoi, émáyo nání ení imóninirini.

30 O ná woni imóninjo enagi nání “Ámá ayí gí wé rónigfáyirini.” niriríná bi bi yarínagfá níwinirínápipimi dání e rárínámani. Iyí símí síó wákwínigfáyíraní, síó míwákwínigfáyíraní, sa Jisasomi diní wikwíroarinagfá níwinirínápipimi dání “Wé róniní imónigfáyirini.” rárínáriní.

31 Nene re niriranénáyí, “Ámá Jisasomi diní wikwíroarigfápipimi dání Gorixo ‘Ayí wé rónigfáyirini.’ rárarinirini.” niriranénáyí, “Nwí ikaxí eáninípi xwíá oiweniriri yarínwini.” riseaimónarini? Aga oweoi! E niriranénáyí, nepa nwí ikaxí eáninípipimi síkíki nomixiri yarínwini.

4

“Ebiríamo Gorixomi diní wikwíróagi nání ‘Wé róninirini.’ rárariníni.” uriní

1 Negí arío irinjo, Ebiríamo —O nene yapí imóninirini. O xegí enípi nání diní nimorane “Gorixo apimi dání ‘Ámá wé rónigfáyirini.’ rárarinífaní?” niriranéná píoi raníwini?

2-3 Arío Ebiríamo xewaninjo ení neániri enípimi dání Gorixo “Gí wé róninirini.” nirárirí siníwíríyí, xewaninjo anani mixel meakínipaxíriní. E nerí aí Bíkwiyo dání píoi niriní eánini? “Ebiríamo ‘Gorixo nepa nirariní.’ niyaiwirí diní wikwíróagi nání o nání Gorixo ‘Wé róninirini.’ yaiwiárinirini.” niriní eáninagi nání Gorixoyá siníwí tíní e dání mixel meakínipaxí wí mimónini.

4 Nene níjá ripi imóninwápi nání diní omoaneyí. Ámá wo o xegí nigwí omíní épi nání nigwí wíáná, “Anipá wípíriní.” yaiwiarínwámani. “Xegí omíní épi nání xixeni wípíriní.” yaiwiarínwáriní.

5 Nigwí omíní yarínwápi nání diní e niyaiwirane aí ámá Gorixo “Wé rónigfáyirini.” rárariníyí nání diní nimoranéa “Ayí wigí egfápi tni xixeni rífa wíariní?” wí yaiwipaxímani. Ámá nioni gí ení neániri yarínápipimi dání Gorixo “Wé róninirini.” oriní mé sa omí —O ámá íwí yarigfáyí xíomi diní wikwíróagfá níwiniríná anani “Wé rónigfáyirini.”

ráraríñoríni. Omí dínj níwíkwíróarínáyí, o “Ayí dínj níkwíróarínagá náni gí wé rónígáyíríni.” yaiwíararíníni.

6 Nioní seararínápi tñi xixení eníná mîxí ináyí Depito yayí áamá níwaníñoní enj neánirí píráníñj oemínirí yarígáápmí dání maríái, yayí dínj wíkwíróarígáápmí dání Goríxo “Gí wé rónígáyíríni.” rárfagi náni winarínjpi náni xwíyá bí ení níriri re rínjíní.

7 “Áamá wígí ríkikíríto yarígáápi Goríxo yokwarímí wiinj gíyí gíyí yayí owiníni. Áamá wígí íwí egíápi Goríxo ríxa yokwarímí wiagi náni ámi ríwéná xwíyá mímearínípiríá imónígá gíyí gíyí yayí owiníni.

8 Áamá wígí íwí egíápi náni Ámináo ríxa dínj peá nímori náni ámi ‘Sipí e enjórani?’ mîwiaiwipa eníáyí yayí owiníni.” Depito e rínjíní.

9 “Yayí áamá Goríxo ‘Wé rónígáyínérini.’ uráíípmí dání winípxí imónínjpi, ayí áamá iyí símí sío wákwínígáyíni nánirini.” ríseaimónaríní? Sío mîwákwínígáyí náni ení menírani? Bíkíyíto xwíyá re nírínirí eánínjpi, “Goríxomí Ebírfamo dínj wíkwíróagi náni ‘Gí wé rónínj woríni.’ yaiwíarínjíní.” nírínirí eánínjpi nene mîñj iroarínwá enagi náni re nimónaríní, “Yayí api sío mîwákwínígáyí náni eníriní.” nimónaríní.

10 Ebírfamo aríge enáná Goríxo “Wé róníñoríni.” rárinjíní? Iyí símí ríxa sío wákwínínjmirani, síní sío mîwákwínínjmirani? Ríxa sío wákwínínjáná maríái, síní sío mîwákwínínjáná rárinjíní.

11 Ayí ríwíyoní Goríxo sekaxí re uríníniginí, “Ígí wenjpi nainenírfná ‘Nioní Goríxoyá wonírfani?’ yaiwiríá náni iyí símí sío wákwíneí.” uríagi o dínj síní sío mîwákwínínjáná wíkwíróagi náni “Goríxo ‘Wé róníñoríni.’ rárinjónírfani?” yaiwiní náni ígí api enjíní. Ayínáni Ebírfamo áamá iyí símí sío mîwákwínígá aí Goríxomí dínj wíkwíróagá náni “Wé rónígáyíríni.” rárarínjpi náni iwamíto épenjo enagi náni wígí xiáwo írínjónínj imóníni.

12 Sío wákwínígáyí náni ení wígí xiáwo írínjónínj imóníni. Dínj mîwíkwíró síoñí wákwínígáyí maríái, áamá sío mîwákwíníro aí Ebírfamo sío mîwákwínínjáná Goríxomí dínj wíkwíróñpa axípi wíkwíróarígáyí náni ení wígí xiáwo írínjónínj imóníni.

“Ebírfamo dínj wíkwíróarínjpmí dání Goríxo símímanjyó dání urínjpi wímeanjíní.” urínj nánríni.

13 Ebírfamo ñwí ikaxí rínínjpmí xídarínagi nánrani, oyá iyí axípa imónígáyí xídipírfá enagi nánrani, Goríxo xegí símímanjyó dání “Díxí iyí axípa imónígáyí tñí anj nímíni segí imónínífaríni.” urínjmaní. Xíomí dínj wíkwíróagi náni “Wé róníñoríni.” rárirí símímanjyó dání e uríri enjíní.

14 Áamá dínj mîwíkwíró ñwí ikaxí eánínjpmíni xídarígáyó Goríxo Ebírfamomí símímanjyó dání “E níseaimífaríni.” urínjpi nepa níwímeaní síñwíríyí, áamá Goríxomí dínj wíkwíróarígáyí suríamá ero xwíyá Goríxo urínjpi suríamá xwíáni uxewíearíri epaxíriní.

15 Ayí rípi nánríni. Áamá ñwí ikaxí eánínjpmí xixení oxídímínirí éfáyí wígí níwiaíkirínjpmí dání Goríxo pírf umamonápi náni yarígááriní. E nerí aí ñwí ikaxí mírínípa enánáyí, níwiaíkipaxí imónínjpi ení meníni.

16 Ayínáni Goríxo Ebírfamomí “Joxími dání áamá níyoní nanj wíimífaríni.” urínjpi áamáyo níwímeanírfná xegí bí mímóní íníná áamáyo

wá niwianiri anipá wiariñápi tñi xixeni oimóniri nání ámayí nñi xómi dñf wíkwíroarigápi dáníni owímeaniri enjirini. Nwí ikaxí eáníñpi tñgíayoni owímeaniri enjimaní. Ebíramo Goríxomi dñf wíkwíroarigápi giyí giyo ení owímeaniri enjirini. O dñf wíkwíroarigápi épeno enagi nání nñeneníyá negí aró íriñóniñf imóniñjorini.

¹⁷ Bíkwiyo xwiýá rípi “Goríxoní áamá gwí wirí wirí obaxí ayá wí nání xiáwo íriñoxí imóníwiniñgini simixíni.” niriñiri eáníñpi nioní seararíñapi tñi xixeni imóniñjagi nání rariñjini. Ayínání Goríxo —O áamá pegíáyí ámi wiápinímeapíri nání dñf sixí uyirí amípi síní mimóniñpi oimóniri riri yaríño, ayí oríni. Ebíramo dñf wíkwíroño, ayí axoríni. Ayínání o “E níseaiimfáriní.” uríñpi bí arfá míkemonini. Síní símímanj e tñini.

¹⁸ Ebíramo Goríxo “Dixí rárfawéyí obaxí e imónipírfáriní.” niriñpi xixeni níniméari áamá gwí wirí wirí obaxíyá xiáwo íriñoni imónimiginiñiri yagíriní. E neri Goríxo “E níseaiimfáriní.” uríñpi nání dñf nímorfá “‘Apimí dání xixeni e nímeanfáriní?’ níyáiwirí dñf wíkwíropaxímaní.” wimóníagi áí nímeáwiniñginiñiri aníñf Goríxomi dñf níwíkwírorí níwíkwímóá uñinigini.

¹⁹ E neri xewaniño imóniñpi nání dñf nímorfá “Xwiogwí nioníyá 100 nání añwí e enagi nání ríxa ywíw imóniñáonírfáriní?” yáiwirí “Gí apíxí Seraí ení ríxa rípaíwí imóniñírfáriní?” yáiwirí neri aiwí Goríxomi dñf wíkwíroñpi bí míwáramó aníñf íá níxíra nuri

²⁰ Goríxo xegí símímaníyo dání “Dixí apíxí Seraí niaíwí wo xirínfáriní.” uríñpi nání dñf níwíkwírorí dñf bí bí mímó omí yayí numeri enj neága nuri xegí dñf wíkwíroñpi xaiwí íá níxíra uñinigini.

²¹ Xaiwí íá níxíra nuriñá re yaiwiniñgini, “Goríxo ‘Níseaiimfáriní.’ niriñpi e mepaxoríni? Oweoi, aga xixeni e epaxoríni.” yaiwiniñgini.

²² Ayínání Bíkwiyo niriñiri eáníñpi Goríxo Ebíramo dñf e wíkwíroarigápi níwiniñiri nání “‘Gí wé róniñf woríni?’ yaiwiniñgini.”

²³ Bíkwiyo dání “‘Gí wé róniñf woríni?’ yaiwiniñgini.” niriñiri eáníñpi, ayí Ebíramo náníni miriñini.

²⁴ Nene dñf neaimonífa nání ení niriñiri eáníni. Goríxomi —Oyá dñf tñi Áminá Jisaso xwáripáyo dání wiápinímeaníriní. Omí dñf wíkwíroarigápi nání “Gí wé rónigíáyíriní.” ráríníene dñf neaimonífa nání ení niriñiri eáníni.

²⁵ Negí íwí yaríñwápi yokwarímí neaiinífa nání rídiyowániñf wirí nene nání “Wé rónigíáyíriní.” rínífa nání xóyá dñf tñi xwáripáyo dání wiápinímearí eno, ayí Jisaso dñf wíkwíroarigáwóriní.

5

“Goríxo áamá xó tñi nawíni imóníñíxiniñí Kiraiso enjipimi dání piyá neawíñíñíni.” uríñf náníñíni.

¹ Ayínání Goríxo nene Jisasomi dñf wíkwíroarigápi sínwí níneaniri “Wé rónigíáyíriní.” ráraríñf enagi nání re ríparíriní, “Nene negí Áminá Jisaso Kiraiso neaiñipimi dání ríxa Goríxo tñi nawíni piyá wíñíñwiniñí.” ríparíriní.

² Jisasomi dñf wíkwíroarigápi dání Goríxo xó ámayó wá niwianiri wíaríñpi nání xe níjía imóníro apí wímeáýí imóníro oépoyniri

sijwí neanijenerini. E imónijwaéne seáyí e Goríxo imónijípi síwá neaíwíniginiri dñj wikwímoaríjwápi nání dñj nífá neainariní.

³ Apí nánini dñj nífá neainaríjmaní. Xeaníj nene neaímeaíjpi nání ení dñj nífá neainaríjriní. Ayí ripí nánirini. Xeaníj neaímeaíjpi, ayí xaiwí neaimixini nání rífa neaímeaíriniri dñj nífá neainaríjriní.

⁴ Nene pí pí neaímeaíjpi xaiwí níneaimíxa úaná Goríxoyá sijwíyo dání mimiwiáró yaríjwaéne imónaríjwáriní. Mimiwiáró yaríjwaéne imónijagwí naineníranená “Seáyí e Goríxo imónijípi síwá neainínárfani?” níyaiwirane dñj ikwímoaríjwáriní.

⁵ Dñj e níkwímoranéná rípaíwíníj wí meaaníwámaní. Ayí ripí nánirini. Goríxo xegí kwíyí síxí neamímoníjipimí dání xewaníjyo síwá réníj neainíj enagí nání, “Nioní seyíné nání aga wá nonaríjtonirini.” Síwá éníj neainíj enagí nání dñj níkwímoranéná wí rípaíwíníj meaaníwámaní. Dñj “E neaímeanírfani?” níyaiwirane wikwímoaríjwápi xixení neaímeanírfani.

⁶ Ayí ripí nání “Dñj wikwímoaríjwápi nání rípaíwíníj meaaníwámaní.” seararíjini. Xámí Goríxomí ríwí umoagwaéne ení ófíníj nerane xewaníjene yeáyí yimíxemeánanirane nání wí mimóníjáná Goríxo xe oeniri wimóníjíná áamá Kiraiso yeáyí neayimíxemeámániri nání neapeíjriní.

⁷ Áamá wé róníj wo nání arírá wíimíginiri ananí pepaxí imónígíáyí obaxíraní? Oweoi, aga wíni wíná áríní wa áamá naní wo nání arírá wíimíginiri mñj winíj paxí imónarígírfani.

⁸ E neríj aiwí nene ríxa áamá wé róníj nímonímáná enáná maríái, nene síní uyíní wiaríná Kiraiso neapeíjipimí dání Goríxo nene nání dñj sípí neaíjpi nání neaíwapiyíjriní.

⁹ Ayínání re níyaiwirane aiwí, “Jisaso níperíná xegí ragí púpi igíáníj neaeámóaná nene nání Goríxo ‘Wé rónígíáyíriní.’ ráríjriní.” níyaiwirane aiwí ripí aníj paxí yaiwíjwíni, “Ríwéná Goríxo áamáyo pírfí numamoríná Kiraiso eníjipimí dání yeáyí neayimíxemeanírfani.” yaiwíjwíni.

¹⁰ Ayí ripí seararíjini. Nene Goríxo tñni xepíxepá róníjáná xewaníjyo xegí xewaxo peníjipimí dání xífo tíámíni bípaxí oimóníjipoyíniri píyífá neawíriníj enagí nání ripí aníj paxí yaiwíjwíni, “Goríxo áamáyo pírfí numamoríná ríxa píyífá neawíriníj xewaxo níwiápinímeari sijí imóníjipimí dání yeáyí neayimíxemeanírfani.” yaiwíjwíni.

¹¹ Apí nánini dñj nífá neainaríjmaní. Nene negí Ámíná Jisaso Kiraiso —O nene Goríxo tñni nawíni imónaníwá nání píyífá neawíriníjorini. O dñj sípí níneairíná neaíjpi nání dñj nímoranéná “Xano Goríxo ení apíníj imóníjoríani?” níyaiwirane yayí seáyími dání yaríjwáriní.

“Adamo eníjipimí dání áamá xwíyífá meárinígífá nímoníro aí Jisaso eníjipimí dání wé rónígífá imónígírfani.” uríj nánirini.

¹² Ayínání áamá wo maní wiaíkiníjipimí dání xwífá tíyo jweagíáyí níni íwí epírfá nání épeníjriní. Áamá o íwí neríjipimí dání peníj enagí nání áamá níni ení wígí íwí neríjipimí dání pearígífápi xímeanírfini.

¹³ Nwí ikaxí eáníjpi síní menáná áamá íwí néra wagífá aiwí jwí ikaxí “Apí mepani. Apí mepani.” ríníj bí síní meníj enagí nání Goríxo wíwaníjyí ayá uduníj paxí eníjpi ikwí wínamí níjwírara pweagímaní.

14 E nerìnjí aiwí nene nijfá re imónìjwáwí. Ámá Adamo tñj e dání nìjweaxa nìbìro Moseso tñj e nánì jweagfáy nñnì nìpéa wagfárínì. Ámá nñnì Adamo —O ámá rfwíyo bínfo neaiiníápi nánì dñj moanì nánì árixánìj neaiinorínì. Ámá nñnì o wiaikínjpa mìwiaikipa nero aí nñnì nìpéa wagfárínì.

15 E nerí aí Gorìxo wá nìneawianìrì anípá neaiinípimi dání imónìjwápi, ayí Adamo enjípimi dání imónìjwápi tñnì xixenì menínì. Ayí rìpì nánì seararínjínì. Ámá o wiaikínjipimi dání ámá obaxí pegfá aiwí rìpì nánì anípaxí yaiwijnwíni, “Gorìxo ámayo wá wianìrì ámáo, Jisasi Kiraisoyi rínjño ayá nurimìxìrì enjípimi dání wiirì enjípì Adamo enjípimi seáyì e nìmúrorì ámá obaxí ayá wíyo wímeañfínì.” yaiwijnwíni.

16 Rìpì nánì enì dñj nìmoranéna “Gorìxo wá nìneawianìrì neaiinípimi dání imónìjwápi, ayí Adamo enjípimi dání imónìjwápi tñnì xixenì menínì.” yaiwianíwíni. Adamo wiaikínj ná bimínì dání ámá xwíyá meárinígíáy imónígíárínì. E nerìnjí aiwí Gorìxo ámá ayá wí wiaikiarínagfá nìwínnímáná ayí enì xixenì onípoyínìrì mìyáiwí wá nìwianìrì wiinípimi dání ámá obaxí wé rónìjagfá rárínjñyí imónígíárínì.

17 Nionì searfápi, ayí rìpì seararínjínì. Ámá wo Gorìxomì manjyo wiaikínjipimi dání ámá nñnì pearígíá aiwí rìpì imónanfwápi anípaxí imónínì. Nene Gorìxo wá ayá wí nìneawianìrì wínyí enì wigí onípoyínìrì mé anípá “Wé rónígíáyínérínì.” nearárínjñene Jisasi Kiraiso neaiinípimi dání dñj nìyìmínjpi tñjwaéne imónìrane xfo tñnì nawínì seáyì e imónìrane yaníwárinì.

18 Ayínánì nene dñj rìpì moanígínì, “Ámá ná wonì wiaikínjipimi dání ámá nñnì xwíyá meárinípaxí imónígíáy imónígíápa ámá ná wonì nìperi wé rónìj enjípimi dání ámá nñnì ‘Xwíyá mayíyínì.’ rínárìpaxí imónígíáy imónìro dñj nìyìmínjpi tígíáy imónìpaxí imónìro egfárínì.” moanígínì.

19 Ayí rìpì seararínjínì. Ámá wo Gorìxo “E érixínì.” urínjpi wiaikínjipimi dání ámá obaxí fwí yarígíáy imónígíápa ámá ná wonì Gorìxo “E érixínì.” urínjpi arfá nìwirì xixenì xfdínjipimi dání ámá obaxí “Wé rónìj imónígíáyínérínì.” urárínjñyí imónìpírfárínì.

20 Ámá re oyaiwípoyínìrì, “Aí, bì onìmiápi mìwiaikiarínjwíni. Aga ayá wí wiaikiarínjwíni.” oyaiwípoyínìrì Gorìxo Mosesomì jwí ikaxí nìrínìrì eánìjpi wéyo fá umìrínjínì. E nerí aí xfo ámá ayá wí nìwiaikía ugáfpi tñnì xixenì wá nìwiaga mú wiárì nìmúrorì nìwiaga unjínì.

21 Ámá nñnì wigí fwí nerínjipimi dání pearígíápa nñnì enì Gorìxo wá nìwianìrì “Wé rónìj imónígíáyínì.” rárarínjipimi dání dñj nìyìmínjpi —Apì negí Áminá Jisasi Kiraiso enjípimi dání neaímeaarínjínì. Apì tígíáy imónìpírfá nánì wigí nìwiaikía ugáfpi tñnì xixenì wá nìwiaga mú wiárì nìmúrorì nìwiaga unjínì.

6

“Kiraiso tñnì nawínì ikárínjwaéne xfo tñnì perane wiápínimearane ejwaénénj imónìjwíni.” urínj nánìrínì.

1 Goríxo íwí áamá ayá wí níwíáíká warígfápi t́nń xixení wá níwiaga úímígínńń yarıŋagı nánı píoí raníwını? “Goríxo ámı bı t́nń wá oneaw-ianínńń ámı íwí bı t́nń néra owaneyı. oraneyı.” rıseaimónarıńń?

2 Oweoi, aga wí e mıńıpa oyaneyı. Sını íwí mepa oépayınńń rıxa pıyínńŋ ímónıŋwaéne arıge nerane íwí néra waníwını?

3 Rıpi nánı seyíné sını majá rimónıŋoi? Nene Kiraisı Jısaıo t́nń ikárinńwaéne imónanı nánı wayı nımearanéáyı, nene enı xío penıpánıŋŋ nıperane xío t́nń nawını ikárinanı nánı wayı meanwárinı.

4 Ayınanı negı wayı meanwápımi dánı Kiraiso t́nń nawını nikárinńrńná xío nıperı xwáyo weyárinńpánıŋŋ nene enı nıperane xwá neaweyárinńenénıŋŋ imónıŋwanıgını. Kiraiso nıpémána xanıyá enı eánıŋŋ múróńıŋŋ imónıŋpı t́nń ámı sıŋŋ nerı wıápńńmeanıpa nene enı xámı íwí nánı dıŋŋ sıxı uyagwápi pńı níwıáırane sıŋŋ imırńŋ mimónıŋpı oxıaneyınńń wayı nımearanéána xwá neaweyárinńenénıŋŋ imónıŋwanıgını.

5 Nene xío t́nń nawını nikárinńrane nánı xío penıpa nene enı penwaénénıŋŋ imónıŋagwı nánı rıpi enı anıpaxı imónını. Xío wıápńńmeanıpa nene enı axıpi wıápńńmeanıwárinı.

6 Nene nıjá re imónıŋagwı nánı e rıpaxırını. íwí nánı sını áxenwarı mıńpa yanıwá nánı xámı dıŋŋ sıxı uyagwápi sını mıyipa éfrixınńń nene Jısaıo t́nń nikárinńń nánı xıomı yoxápámı nıyekwıroáıróná xámı íwí nánı dıŋŋ sıxı uyagwápi enı yoxápámıńńŋ yekwıróńıŋıgını.

7 Ayı áamá rıxa péfáyı sını íwí nánı áxenwarı mıń gwńńŋŋ wıkwewárfá enagı nánı rarıńıńı.

8 Kiraiso péána nene enıńıŋŋ penwá enagı nánı dıŋŋ níwıkwırorane rıpi enı yaiwıwını, “O t́nń nawını dıŋŋ nıyımıŋŋ imónıŋpı t́ŋwaéne imónanıwárinı.” yaiwıwını.

9 Ayı nıjá rıpi imónıŋagwı nánı e yaiwıwını. Kiraiso nıpémána xwáıpáyo dánı níwıápńńımearı nánı ámı bı penıfamanı. Pıyı áamá pearıgfápi sını arıfá wıaxıdńıfá nánı mimónını.

10 Ayı rıpi nánırını. O nıperńná ná wınanı íwí áamá yarıgfápi nánı penıgını. E nerı aí rıxa níwıápńńımearı sıŋŋ nımónıń nıŋwearńná Gorıxomı wé ikwıawıyo ouŋwırárimınńń nánı ŋweanı.

11 Ayınanı seyíné enı “Nene rıxa penwaénénıŋŋ imónıŋwaéne íwí nánı sını áxenwarı mıń enwaéneranı?” yaiwıńıro “Kirisı Jısaıo t́nń nawını ikárinńwápımi dánı Gorıxomı wé ikwıawıyo uŋwıráranı nánı sıŋŋ imónıŋwaéneranı?” yaiwıńıro éfrixını.

12 Ayınanı “Negı wará nıpepaxı imónıŋfı íwí nánı mıŋŋ inarıŋwápi sını yarı nánı áxenwarı xe nıneaıga ounı.” mıyaiwıpanı.

13 Segı sıkwıranı, wéranı, íwí nánı feapá seainána “Ayı apı nánı rıfá imónını?” nıyaiwımáná “Apı t́nń xe íwí oemını.” nıyaiwıńı sıpı mepanı. Ámá nıpémána ámı sıŋńıŋŋ imónıgfáyıné, sewanıŋfıné anıŋŋ Gorıxoyá oimónaneyınıro mıńı wıńıpoyı. Segı wéranı, sıkwıranı, apı t́nń Gorıxo nánı wé róńıŋŋ imónıŋpıńı oyaneyınıro enı omı mıńńıŋŋ wıńıpoyı.

14 Seyíné Gorıxoyá sıŋwıyo dánı ámá wé róńıŋŋ imónıpıfá nánı ŋwı ikaxı nırınńń eánıŋpı fá mıseaxenwırárıń Gorıxo ayá nısearımıxıarı arıfá searıŋagı nánı íwí nánı feapá searıńıŋpımi arıfá wıaxıdńıpıfá nánı mimónıpa éfrixını.

“Wé róniñpí yani nání áxenwarí inñwaénerini.” urñf nánirini.

15 Ayináni pioi raniréwini? “Nwí ikaxí níriniñí eániñpí mñeaxenwiráriní ríxa Goríxo ayá nñearimixiri arirá neaiarñagi nání anani íwí néra owaneyi.” raniréwini? Owewi, aga wí e ripaxí menini.

16 Seyné bikirainí warigáwa yarigápi nání re miyaiwipa reñoi, “Míraxwí o nimeni nání oyá xínáinñiñí nimóniri omñf owiiminí.” niyaiwiri e nimónirínáyí, o pí pí urñpimi aríá wiaxídinfa nání xegí xínáinñí imóniñorini.” miyaiwipa reñoi? Bikirainí warigáwa yarigápa seyné ení axípi imóniñoi. “Íwí nání feapá neainarñpí yani nání rimóniñwini?” niyaiwiro apini fá nixirirónáyí, xínáíwayñéniniñí nimóniro api néra núfasaná anñipírfáriní. E mepa nero “Goríxo wimónarñpí yani nání rimóniñwini?” niyaiwiro fá nixirirónáyí, xínáíwayñéniniñí nimóniro xixeni ará yñmigí néra núfasaná wé róniñf imónipírfáriní.

17-18 E niseariri aiwi seyné xámi íwí yaniro nání xínáíwayñéniniñí nimóniro áxenwarí niniro aiwi agwí sini e miyarñoi. Ríxa xwiýfá searéwapiyaríná aríá niwiro xirigápi xixeni oxídaneyiniro yarñoi. Seyné íwí nání feapá seainarñf áxenwarí niniro gwññf seayinagípi ríxa seaikweawárinñf enagi nání wé róniñf imóniñpí epírfá nání apimi xínáíwayñéniniñf imónigífarini. Ayináni Goríxomi yayí wiarñini.

19 Ámaéne xwiýfá aríá niwiranéná anñi “Ayí api nání ríá rarini?” miyaiwi yarñwaéne enagi nání nioni dñf re yaiwinini, “Xegí rinñpí tñi nírínfá apaxí mé niñfá mimónipa epaxí enagi nání sa ámaéne yarñwápi tñi nìkumixiri ourimini.” niyaiwiri seararñini. Xámi seyné segí wé nánirani, síkwí nánirani, “Ayí api tñi íwí nání ríá imóniñini?” niyaiwiro xe api tñi nìpikwini mimóniñpí ero ríá kiro ro oyaneyiniñí neróná rikíkiríó ámi bí tñi bí tñi yagípa agwí ríná re éfrixini. Segí wé nánirani, síkwí nánirani, “Ayí api tñi wé róniñf imóniñpí emí nání ríá imóniñini?” niyaiwiro api yani nání áxenwarí oinaneyiniro éfrixini. E nerñpimi dání siyikwí mñigíáyíné imónírfrixini.

20 Ayí rípi nání seararñini. Xámi seyné íwí yaniro nání xínáíwayñéniniñí nimóniro áxenwarí niniñóná wé róniñf imóniñpí nání éfrixiniñí mñeaxenwirárinñfíriní.

21 Segí íwí xámi yagíapi nání “Píni yagwárfani?” niyaiwiro ayá seainarñpí pí nanñ seaiiagíriní? Ámá apimi dání sa anñipírfá enagi nání nanñ bí seaiiagímani.

22 E nerí aí seyné íwí epírfá nání feapá seainagípimi dání ríxa gwññf seaikweawárinñfíné nimónimáná Goríxo wimónarñpí epírfá nání xínáíwayñéniniñí nimóniro yarñagífa nání nanñ rípi seaiiarini. Siyikwí bí mñigíáyíné seaimixiri dñf niyimñpí tígíáyíné imónipírfí seaimixiri yarini.

23 Ayí rípi seararñini. Ámá nigwí omñf neróná wigí éfápi nání nigwí mearigífa ámá íwí éfápmi dání anñipírfáriní. E nerí aiwi Goríxo xixe nání mñiapí anipá neaiaparñpí —Api dñf niyimñf imóniñpíriní. Api negí Áminá Jisasi Kiraiso tñi nawíni ikárinñwaéne neaiaparñfíriní.

7

“Penjaénéniñf imóniñwaéne ñwí ikaxí eániñpí sini íániñf mñeaxenwirárinini.” urñf nánirini.

¹ Gí nîrixîmeáyîné, áamá mipé sîni sîñî nîñwearîná ñwî ikaxî rîniñîpimi xîdîpîrîfa nânî uxenñwirârîniñîpî nânî sîni majîá rimónîñot? Ñwî ikaxî rîniñîpî nânî nijîá imónîgîáyîné enjagî nânî ranîñîni.

² Ewayî ikaxî rîpî nânî dîñî nîmoranéná nionî seararîñápi ananî dîñî mopaxîrîni. Apîxî oxî nîmeánîrîná ñwî ikaxî “Oxî nîmeánîrîná o tîni anîñî kumîxinîrîni.” rîniñîpimi dâni oxo sîni ñweañáná o tîni nawîni ñweañá nânî fânîñî xenñwirârîniñî. E nerî aí oxo nîperînýî, ñwî ikaxî îmi xegî oxo nânî fânîñî xenñwirârîniñîpimi rîxa rakiowârîniñî.

³ Ayînáni íyá oxo mipé sîni sîñî ñweañáná omî pîni nîwiârîmi nuri womî meánáná “Áamá o oyá apîxîrîni.” rîpîrîrîni. E nerî aí íyá oxo péányî, ñwî ikaxî o nânî fânîñî xenñwirârîniñîpimi rîxa rakiowârîniñî enjagî nânî í nuri womî meánîagî aí “Áamá o oyá apîxîrîni.” rîpîrîfámani.

⁴ Ayînáni gí nîrixîmeáyîné, áamá pegîáyî pí pí ñwî ikaxî rîniñîpî sîni fânîñî mîxenñwirârîniñîgîfápa seyîné enî Kiraiso tîni nawîni ikârîniñîgîáyîné, xîo penîpimi dâni rîxa pegîá enjagî nânî sîni ñwî ikaxî eánîñîpimi dâni wé rónîñî oimónaneyîniro xîdîpîrîfa nânî fânîñî mîseaxenñwirârîni. Seyîné enî áamá wo tîni —O nîpémáná ámi sîñî nerî wiápîniñîmeañorîni. Seyîné enî áamá o tîni nawîni nîkumîxinîro Gorîxo nânî neróná íkáá sogwî nanî wearîñîna yapî imónîñîrixîniñî ñwî ikaxî nîrîniñî eánîñîpî sîni fânîñî mîseaxenñwirârîni.

⁵ Ayî rîpî nânîrîni. Nene sîni Jisasomî dîñî mîwîkwîró áamá wigî dîñîyo nîxîdîróná yarîgîfápa neranéná íwî nânî feapá neainarîñîpî ñwî ikaxî eánîñîpimi dâni siwánîñî neapiomeaagîrîni. E yagî enjagî nânî anînanîfá nânî íkáá sogwî sipî wearîñîna yapî yagwârîni.

⁶ E nerî aí rîxa penwaénénîñî nimónîrane nânî ñwî ikaxî eánîñî xámî fânîñî neaxenñwirârîniñîpimi dâni gwîniñî neaîkweawârîniñîjenerîni. Ayînáni agwî nene Gorîxomî nuxîdîranéná xámî ñwî ikaxî rîwamîñî eagîfápipimiñî sîñwî nîwînaxîdîrane yagwápimi mé ámi sîñî bî, xîoyá kwíyî neaîwapîyarîñîpimi nîxîdîrî yarîñwîni.

“Ñwî ikaxî nîrîniñî eánîñîpî íwî nânî siwá neapiomeaarîñîrîni.” urîñî nânîrîni.

⁷ Ayînáni píot ranîrêwîni? “Ñwî ikaxî eánîñîpî sipîrîni.” ranîrêwîni? Oweot, wî e rîpaxî menîni. Nîwanîñonî ñwî ikaxî eánîñîpî íá mîropa nerî sîñwîrîyî, arîge nerî “E nerîná ayî íwî rîfa yarîñîni?” yaiwîminîrî enjârîni? Ñwî ikaxî “Amîpî wayá sîñwî íwî mîwîniñî erîni.” rîniñîpî meánîpa nerî sîñwîrîyî, nionî arîge apî nânî nijîá nimónîrî “Sîñwî íwî nîwîniñîná ayî íwî rîfa yarîñîni?” yaiwîminîrî enjârîni?

⁸ Íwî nânî feapá ninarîñîpî ñwî ikaxî “Sîñwî íwî mîwîniñî erîni.” rîniñîpimi dâni ananî amîpî xîxegîni sîñwî íwî owîniñîrî nânî siwá nîpiomeañîrîni. Sîñwî íwî wîniñîfá nânî apî apî siwánîñî nîpiomeaagî apî e enjârîni. Ñwî ikaxî “E mepanî. E mepanî.” rîniñîpî mîrîniñîpa nerî sîñwîrîyî, íwî nânî feapá neainarîñîpî siwá wî mîneapiomeapaxî imónîniñîrî enî meñagî nânî seararîñîni.

⁹ Enîná nionî ñwî ikaxî eánîñîpî nânî majîá nimónîrîná “Ananî nanîniñîni.” nîyaiwîniñî maiwî ñweaagîrîni. Íná íwî nânî feapá ninarîñîpî nîniñîmeámî sánîñî nîmewéagî aiwî nionî ñwî ikaxî eánîñîpî nânî rîxa nijîá nimónîrînýî, íwî nânî feapá ninarîñîpî saiwiârîniñî niñîrîni.

E níagi nání nioní “fíwí yarínáonírfaní?” níyáiwíní “Goríxoyá síñwíyo dání anífnímíngíní yarináonírfaní?” yáiwíníñanígíní.

10 “Nwí ikaxí eáníñpí nioní níxídríná díní níyímíní ímónímífa nání ímóníñpírání?” xámí díní e níyáiwírí aí píráníñ níjía nímónírfíná apí síwá réníní níñífríní, “Joxí díní níyímíní ímóníñoxímání. Nanínírfáríní.” Síwá éñíní níñífríní.

11 fíwí nání íeapá ninarínpí ñwí ikaxí eáníñpímí dání síwá níñipiomearíná yapí níñíwápíyírí nánífnímífa nání níñí enágí nání raríníní.

12 Ayínání re níyáiwírane níjía ímóníñwíní, “Nwí ikaxí eáníñpí Goríxo tfámíní ímóníñagí nání awíaxí ímóníñpíríní. Nwí ikaxí eáníñpímí dání sekaxí ríníníyí níní awíaxí ímóníní. Wé róníní ímóníñpí nání ríní nání nañ ímóníñpí nání ríní yariníyífríní.” E níyáiwírane níjía ímóníñwíní.

13 Ayínání “Nañ ímóníñ apí nioní anífnímífa nání níxíxínífríní.” rímíníréíní? Oweoi, wí e rípxí mimóníní. Goríxo nioní rípiáú yáiwíwíníngíní fíwí nání íeapá ninarínpí xe fíwí enífa nání wíwápíyírí anífnímífa nání wímíxírí oení síñwí naníníngíní, “fíwí nání íeapá ninarínpí re enírfaní? Nwí ikaxípímí dání —Apí nañ ímóníñpíríní. Apímí dání anífnímífa nání níxíxímíní enírfaní?” yáiwírí “Nwí ikaxí rínínípmí dání síwá nípiomeaarínagí nání fíwí aga xwírfá níñípxí ímóníñpírání?” ení yáiwírí éwíníngíní fíwí nání íeapá ninarínpí xe fíwí enífa nání wíwápíyírí anífnímífa nání wímíxírí oení síñwí naníníngíní.

“fíwí nání íeapá neainarínpí áxéñwaríní neaiáraríní.” uríní nánífríní.

14 Nene níjíafríní. Nwí ikaxí eáníñpímí dání kwíyí Goríxoyá apí xío wímónarínpí nání síwá neaiarínagí aí fíwí nání áxéñwarí níñaríníñoní enágí nání nioní gí nímónarínpímí xídarínjární.

15 Ayí rípí seararíníní, “Nioní yarínjápí nání ududí ninaríní. ‘Apí oemíní.’ nímónarínpí mé sípípí, xwírfá ninarínpí aí yarínjární.” seararíníní.

16 Nioní “Sípí apí mepa oemíní.” nímónarínpí nerínáyí, ayí “Nwí ikaxí rínínípmí nañ ímóníní.” rínínípmí tñí xíxéníníñ níñí woákífí yaríníní.

17 Ayínání “Nioní sípí apí oemíní.” nímóníagí nání e yarínámání. fíwí íeapá ninaríní gí xwíoxíyo níronípmí dání níñáná sípí e yarínjární.

18 Nioní “Nañ ímóníñpí oemíní.” níñímónífrí aíwí wí mepa nerí nání díní re níyáiwírí níjía ímóníñíní, “Gí xwíoxíyo —Nioní gí díníyo dání níñímónífrí xídarínjápí nání raríníní. Gí xwíoxíyo nípxíkwíní nímóníñpíní rífa níñíní?” níyáiwírí níjía ímóníñíní.

19 Ayí apífríní. “Nañ ímóníñpí oemíní.” nímónarínpí mepa nerí sípí “Mepa oemíní.” nímónarínpí yarínjární.

20 Nioní “Sípí mepa oemíní.” nímónarínpí yarínjá enágí nání ayí níñwaníñoní “Sípí apí oemíní.” nímóníagí nání e yarínámání. fíwí íeapá ninaríní gí xwíoxíyo níñínípmí dání yarínjární.

21 Ayínání nioní íníná yarínjápímí dání síñwí re anímeánífríní. “Nañ oemíní.” níñímóníñoní sípí nání íeapá ninaríní gí xwíoxíyo níñínípmí pífrí níñakiarínífríní.

22 Gí díní tñí ñwí ikaxí Goríxo rínípmí nání díní níñmóríná “Ayí nañífríní.” níyáiwírí yayí ninarínagí aíwí

²³ gʻ xwioxʻyo nínɨŋʻpimi dánɨ niarɨŋʻpɨ xegʻ bɨ imónɨŋagɨ anɨmeánɨŋɨnɨ. Gʻ xwioxʻyo nɨpɨkwɨnɨ mimónɨŋʻ nínɨŋʻpɨ, ayʻ ɨwʻ ikaxʻ Gorixoyá gʻ dɨŋʻ tɨnɨ “Apɨ nanʻ rɨa rɨnɨnɨ?” yaiwiarɨŋápɨ tɨnɨ apiaú mɨxɨnɨŋʻ inarɨŋɨ. Apɨ nínɨŋʻpɨ ʻwʻ nánɨ ʻeapá ninarɨŋʻpɨ nánɨ gwɨnɨŋʻ nɨjárɨnarɨnɨ.

²⁴ Ai, nionɨ e imónɨŋáonɨ enagɨ nánɨ ikɨnɨŋʻ sipɨ nimɨxárɨnɨnɨ. Wará anɨnɨmʻa nánɨ imónɨŋʻrɨ tɨŋáonɨ ʻwʻ nánɨ ʻeapá ninarɨŋʻ gwɨnɨŋʻ járɨnɨŋʻpɨ go níkweawárɨpaxɨ imónɨŋʻ?

²⁵ Ai, negʻ Áminá Jisasi Kiraiso neaiɨŋʻpimi dánɨ Gorixo neaikweawárɨpaxɨ imónɨŋagɨ nánɨ omɨ yayʻ owianeyɨ. Ayɨnánɨ nionɨ nɨra úápɨ, ayʻ rɨpɨ seararɨŋɨnɨ, “Nionɨ gʻ dɨŋʻ tɨnɨ ‘Nwʻ ikaxʻ Gorixo rɨŋʻpɨ oxɨdɨmɨnɨ.’ nɨnimónɨrɨ aiwɨ ʻwʻ nánɨ ʻeapá ninarɨŋʻ nánɨ gwɨnɨŋʻ járɨnɨŋʻpimi —Apɨ nɨpɨkwɨnɨ mimónɨŋʻ gʻ xwioxʻyo nínɨŋʻpɨrɨnɨ. Apimɨ xɨdarɨŋárɨnɨ.” seararɨŋɨnɨ.

8

“Gorixo wimónarɨŋʻpimi xɨdanʻwá nánɨ oyá kwíyʻpɨ neaiapɨŋʻrɨnɨ.” urɨŋʻ nánɨrɨnɨ.

¹ Ayɨnánɨ Kiraisɨ Jisaso tɨnɨ ikárɨnɨŋwaéne omɨ dɨŋʻ wɨkwɨróaná “Wé rónɨgʻáýrɨnɨ.” rɨnɨŋʻpɨ tɨnɨ xɨxenɨ nimónɨrane nánɨ sɨnɨ xwíyʻá bɨ neameárɨpaxɨ mimónɨŋwɨnɨ.

² Gorixoyá kwíyʻpɨ —Apɨ Kiraisɨ Jisaso tɨnɨ ikárɨnɨŋwaéne dɨŋʻ nɨyɨmɨŋʻ tɨŋwaéne imónanɨ nánɨ neaimɨxarɨŋʻpɨrɨnɨ. Apɨ dɨŋʻ neaxɨxéroarɨŋʻpimi dánɨ ʻwʻ nánɨ ʻeapá neainarɨŋʻ nene neaanɨnɨmɨxarɨŋʻpɨ neaikweawárɨŋʻ enagɨ nánɨ “Sɨnɨ xwíyʻá neameárɨpaxɨ mimónɨŋwɨnɨ.” seararɨŋɨnɨ.

³ Nwʻ ikaxʻ eánɨŋʻpɨ tɨnɨ xɨxenɨ oxɨdaneyɨnɨrɨná nɨpɨkwɨnɨ mimónɨŋʻ xwioxʻyo neaínɨŋʻpimi dánɨ enʻ mɨneaeánarɨŋagɨ nánɨ nene mepaxɨ imónɨŋwápɨ, ayʻ Gorixo neaiɨŋʻrɨnɨ. Xegʻ xewaxo —O wará ʻwʻ nánɨ ʻeapá neainarɨŋene inɨŋwápa axɨpɨ inɨŋorɨnɨ. O negʻ ʻwʻ yarɨŋwápɨ yokwarɨmʻ neaiɨnɨ nánɨ Gorixo rɨdɨyowánɨŋʻ oenɨrɨ nɨwʻrénapɨrɨná ʻeapá neainarɨŋʻpɨ nánɨ gwɨnɨŋʻ neajárɨŋʻpimi xwíyʻá umeárɨŋʻrɨnɨ.

⁴ Agwɨ nene nɨpɨkwɨnɨ mimónɨŋʻ negʻ xwioxʻyo neaínɨŋʻpimi nɨxɨdɨrɨŋʻpimi dánɨ marʻáɨ, xegʻ kwíyʻpɨ e éfɨrɨxɨnɨrɨ e éfɨrɨxɨnɨrɨ sɨwá neaiarɨŋʻpimi nɨxɨdɨrɨŋʻpimi dánɨ ɨwʻ ikaxʻ Gorixo xɨo rɨŋʻpɨ tɨnɨ xɨxenɨ xɨdanɨ nánɨ ʻeapá nánɨ gwɨnɨŋʻ neajárɨŋʻpimi xwíyʻá umeárɨŋʻrɨnɨ.

⁵ Ámá nɨpɨkwɨnɨ mimónɨŋʻ wigʻ xwioxʻyo inɨŋʻpimi xɨdarɨgʻáýʻ apɨnɨ sɨmʻ e tɨnarɨgʻárɨnɨ. Ámá Gorixoyá kwíyʻpɨ sɨwá wiarɨŋʻpimi xɨdarɨgʻáýʻ enɨ apɨ sɨmʻ e tɨnarɨgʻárɨnɨ.

⁶ Ámá nɨpɨkwɨnɨ mimónɨŋʻ wigʻ xwioxʻyo inɨŋʻpɨ sɨmʻ e tɨnarɨgʻáýʻ nanɨnɨpɨrɨa aiwɨ ámá Gorixoyá kwíyʻpɨ sɨwá wiarɨŋʻpɨ sɨmʻ e tɨnarɨgʻáýʻ dɨŋʻ nɨyɨmɨŋʻ tɨgʻáýʻ imónɨro nɨwayɨrónɨro ɨwearo epɨrɨárɨnɨ.

⁷ Ayʻ rɨpɨ nánɨrɨnɨ. Ámá nɨpɨkwɨnɨ mimónɨŋʻ xwioxʻyo inɨŋʻpɨ sɨmʻ e nɨtɨnɨrɨ yarɨgʻáýʻ “Nwʻ ikaxʻ Gorixoyápɨ xɨdɨpaxenerʻanɨ?” mɨyaiwɨ nero nánɨ omɨ sɨmʻ tɨnɨ nɨwiro yarɨgʻáýʻrɨnɨ. E yarɨgʻáýʻ ɨwʻ ikaxʻ Gorixoyá wɨ epaxɨ mimónɨgʻáýʻrɨnɨ.

⁸ Nɨpɨkwɨnɨ mimónɨŋʻ xwioxʻyo inɨŋʻpɨ yanɨ nánɨ imónɨgʻáýʻ Gorixo yayʻ winɨnʻa nánɨ enɨ wɨ epaxɨ menɨnɨ.

⁹ Nipikwini mimóniní xwioxíyo íninípmi xídarigíáyí e nimóniro aí seyíné axípi gwíniñí mīseajáriní Gorixoyá kwíyípi apí érixiniri apí érixiniri síwá seaiarinípmi xídarigíáyínérini. Kwíyí Gorixoyá nepa segí xwioxíyo searonánáyí, e imónigíáyínérini. Ámá go gomí Kiraisoyá kwíyípi mironánáyí, ayí oyáo mimóninagí nání searariníni.

¹⁰ Kiraiso xegí kwíyípmi dání segí xwioxíyo searonánáyí, íwí egíápi nání segí wará nīpepíríá nání ríxa imóninagí aí Gorixo “Wé rónigíáyíriní.” ríxa ráriní enagí nání segí dínípi ríxa nīyimíní imónini.

¹¹ Kwíyí Gorixoyápi —Apí Jisaso xwáripáyo dání wiápinimeanípíriní. Apí segí xwioxíyo searonánáyí, Kiraisi Jisaso, píyí éaná ámi síní wimixinjo seyíné ení segí warápi —Apí urí epaxí imóninípmi. Segí warápi xegí kwíyí seyíné searonípmi dání síní seaimixiníriní.

“Kwíyí Gorixoyápi xíoyá niaíwí imónani nání neaimixiníriní.” uriní nánirini.

¹² Ayínání gí níríxímeáyíné, rípi osearimíni, “Gorixo naní bí ríxa e neaiiri bí síní neaiiri eníá enagí nání nene nipikwini mimóniní negí xwioxíyo íninípmi xídaní nání síní fániní mīneaxenwírariní ríxa xegí kwíyípi síwá neainarinípmi xídaní nání fániní neaxenwírariní.” osearimíni.

¹³ Ayí rípi nání searariníni. Seyíné nipikwini mimóniní íninípmi níxídirónáyí, nanínípiríariní. E nerí aí Gorixoyá kwíyípi seaiwapiyarinípmi níxídiriníyo dání íwí nání íeapá seainarinípi píkimoorigíápániní nerínáyí, díní nīyimíní tígíáyíné imónipíríariní.

¹⁴ Ámá Gorixoyá kwíyípi xe níneaipemeámí úwíniginiri xixení xídarigíáyí, ayí Gorixoyá niaíwíniní imóninjo.

¹⁵ Ayí rípi nánirini. Kwíyí Gorixo síxí seamímonípi, ayí ámi xíomí wáyí owípoyiniri gwí omíní yarigíáyínéniní imónipírí nání seaimixinímaní. Owéoi, kwíyí o neaiapinípi niaíwí xíoyá piáxí meariní wíniní oimónipoyiniri seaimixiníriní. E neaimixinípmi dání Gorixomí “Ápoxiní, Raráoxiní.” urariníwáriní.

¹⁶ Nene negí díní nímorane “Niaíwí Gorixoyaéneríani?” níyaiwíníranéná oyá kwíyí xaminípi sopíní neawariníriní.

¹⁷ Nene niaíwí Gorixoyaéne enagwí nání o mání neaiapimíániri tinípi meaníwáriní. Apí nímearanéná Kiraiso tíní nawíní meaníwáriní. Ríniní o meanípa agwí ríná nene ení xe oneaímeáwínáyí, ríwéná o tíní neaiapimíániri tinípi nímearanéná o tíní nawíní níkinírane seáyí e imónaníwáriní.

“Ríwéná Gorixo tíní níjwearane seáyí e imónaníwáriní.” uriní nánirini.

¹⁸ Nioní anínamí dání seáyí e imóniní nene neaímeaníápi nání díní nímoríá díní re yaiwíariní, “Apí aga seáyí e imóniní enagí nání ríniní agwí ríná nímeaarinípi, ayí sípípiaríani?” níyaiwiri páimimí wíariníriní.

¹⁹ Amípi Gorixo xwíá tíyo nímixiri tiní íkíáraní, naníwíraní, ámaraní, nípiní xegí niaíwí imónigíáyí piaumímí wínínápi nání símí níxeadípéníro weniní nero njeanjoi.

²⁰⁻²¹ Ayí rípi nání e nerí njeanjoi. Amípi o imixinípi Adamo íwí épeáná urí néra úwíniginiri ramixiníyí aniní mīramíxárinípa erí seáyí e imóniní niaíwí Gorixoyaéne gwíniní neaikweaawáraná imónaníwápi

tíni axípi imóniri éwiniḡiniri ramixárinḡirini. Amípi xfo imixinḡipi xegípi ramixárinḡimaní. Rfwená ami píraninḡi imiximḡiniri Gorixo ramixárinḡirini.

²² Nene nijáriní. Apixí naiwí xiriminiri náni “yeyi” riri ríninḡi winiri yarinḡipa amípi níni Gorixo imixinḡíyí ení ami mīramixárinḡi imónimániri náni axípinḡi “yeyi” riri ríninḡi winiri yarinḡirini.

²³ “Yeyi” riri ríninḡi winiri yarinḡipi, ayí apini maríat, ámaéne Gorixoyá kwíyípi —Api amípi ná rfwíyo neaiapimániri níwákwíninḡi neaiapinḡipirini. Api tíḡwaéne ení Gorixo negí warápi sinḡi inani náni nearoayirori xfo xegí piaxí neamení náni neaimixiri eníiná náni “yeyi” nírirane xwayí nanirane ḡweanḡwini.

²⁴ Gorixo yeáyí neayimixemeáagi náni amípi nanḡi xfo neaiinḡápi náni dḡinḡi níwikwímori ḡweanḡwini. E nerí aí amípi nene dḡinḡi níwikwímóa warinḡápi ríxa níneaimearí sinḡwiriyí, sinḡi api oneaímeaniri dḡinḡi wikwímopaxí menini. Ámá dḡinḡi wikwímoarigḡápi ríxa wímeáána sinḡi api náni dḡinḡi mīwikwímopa yarinḡagíá nani rarinḡini.

²⁵ E nerí aí nene “Gorixo seáyí e imóninḡi api neaimixinḡáriní.” yaiwiarinḡápi sinḡi mīneaiméapa enjáná dḡinḡi níwikwímoranénáyí, sḡmí níxeadípenirane gíní gíná neaímeanirfeninḡoniri aninḡi miní xwayí naniri ḡweaarinḡwáriní.

²⁶ Negí dḡinḡi wikwímoarinḡwápi mī dāni dḡinḡi sixí inarinḡwápa Gorixoyá kwíyípi ení omí dḡinḡi owikwíroaneyiniri neríná enḡ meáninḡwaéne arirá neaiarinḡirini. Omí rixinḡi nuriranéná “Api uripaxírani?” mīyaiwí majíá yarinḡagwi aí kwíyí xaminḡipi xwiýíá tíni muripaxí imóninḡi ararixí níriríná apaxípaninḡi nimóniri neauriyarinḡirini.

²⁷ Neauriyaríná Gorixo —O ananí ámayá xwioxíyo adadí níwiri pí pí dḡinḡi moarigḡápi náni nijíá imónarinḡorini. O xegí kwíyípi xfoýá ámaéne náni níneauriyiríná gí ámayí e imónírixiniri wimónarinḡipini neauriyarinḡagi náni pí pí urarinḡipi náni ananí nijíá imónini.

²⁸ Nene nijíá re imóninḡwini. Amípi níni Gorixomi dḡinḡi sixí uyarinḡíáyo wímeaarinḡipi nanḡi imóninḡipiraní, sipí imóninḡipiraní, oyá dḡinḡi tíni nanḡi wimixíníá náni wímeaarinḡirini. Ámá xfoýá imónírixiniri yaiwiaragípi tíni xixeni imónírixiniri wéyo fá umirinḡíyo e wiarinḡirini.

²⁹ Ayí ripi nánirini. Ámá amípi níni sinḡi mimóninḡáná xfo yeáyí uyimixemeaníá náni xámí nijíá imóninḡíyí xewaxo imóninḡípa ayí ení axípi nimóniríná Kiraiso xiráoninḡi imóniri xogweá obaxíninḡi tíḡo imóniri eníá nání repearinḡirini.

³⁰ Repearinḡíyo apini níwiri píní mīwiárí ámá xfoýá imónírixiniri wéyo fá umirinḡirini. Wéyo fá umirinḡíyo apini níwiri píní mīwiárí “Gí íwo upeinḡipimi dāni dḡinḡi wikwíroarinḡagíá náni wé róninḡi imónigḡáyirini.” rárinḡirini. E rárinḡíyo apini níwiri píní mīwiárí seáyí e xfo imóninḡípa ayí ení axípi imónipíríá náni wimixinḡirini.

“Dinḡi sipí Gorixo nene náni neaiarinḡipi wí pírí rakipaxí mimónini.” urinḡi nánirini.

³¹ Gorixo api api e neaiinḡi enagi náni píoi raniréwini? O nene tíni nawíni imóninḡagwí náni go sḡmí tíni neaipaxí imónini? Oweoi, wí e mimónini.

³² O xegí xewaxomi kíyí mīmíauní nene náni xe opíkípoyniri uowárenapinḡi enagi náni nene re mīyaiwipaxí reḡwini, “O ayí ení

xîxe onîpoyinîrî miyaiwî xfoyá xewaxo anipá wîrénapfagi nánî amîpî xfómî pírániñî xfdîpaxf imónani nánî imóniñîpî enî ananî neaiapinîfárinî.” miyaiwîpaxf renjwinî?

³³ Gorîxo fá yiyamîximî neaijene go xwiýfá neaxekwîmopaxf imóninî? Oweoi, wî e mimóninî. Nene nánî “Wé róniñî imónigfáyîrinî.” ráriño, sa Gorîxo enagi nánî

³⁴ áamá go negf íwî enwápi nánî xwiýfá neameáripaxf imóninî? Oweoi, ayf ripî nánî wî e mimóninî. Jisasi Kiraiso —O nene nánî penjorinî. Apinî mé ámî nîwiápinîmearî xano tîni xîxenî nimóninî xegf wé náúmîni ñweañorinî. E nîñwearîná apaxfánîñî nimóninî rîxiñî neauriyarîñorinî. O apaxfánîñî nimóninî rîxiñî neauriyarîñagî nánî áamá xwiýfá neameáripaxf wo menîni.

³⁵ Kiraiso nene nánî diñî sipî nîwirî neaiiñpi pí pîrf rakipaxf imóninî? Xeanîñ neameáánáranî, rîmewá nîneairînáranî, áamá wî xwîraimîmî neaikîxéánáranî, aiwá nánî dîwf nîkeamónîranénáranî, íkwauixf nimónîranénáranî, áamá wî miýfó rárfáyo nene nurîkwîniñáranî, kirá tîni rîrómî neaiarînáranî, apî nîpinî nîneaimearî aiwî Kiraiso diñî sipî nîwirî neaiiñpi wî pîrf rakipaxf mimóninî.

³⁶ Nionî seararîñápi Bîkwîyo nîrinîrî eániñî ripî tîni xîxenî imóninî, “Nene Gorîxoxinîyaéne imóniñagwi nánî íníná pipîkîmî neaianîro yarigfárinî. ‘Nanjwî nîpîkianfáwá nánî rfa imóninî?’ nîyaiwîro pîkiarigfápa neaiapîkiarigfárinî.” Nîrinîrî eániñî apî nionî seararîñápi tîni xîxenî imóninî.

³⁷ Apî nîpinî neaimaarîñagî aiwî negf diñî sixf neayinjomî dani xopîrárinîñî nîwiranéná migf nîwimîxîrane xopîrárf wiarîñwárinî.

³⁸ Nionî ripî aga nîpîmóninî, “Nene nîperînáranî, sinî xwíá tîyo nîñwearînáranî, anînajîranî, imíorani, amîpî agwî ríná imóniñpîranî, amîpî rîwéná imóniñápirani, anî pîrfýo daniñî enî eániñî imónigfáyîranî,

³⁹ anînajî tîñîmîni imóniñpîranî, xwánajî tîñîmîni imóniñpîranî, ai amîpî nîni Gorîxo imîxiñîyî wî diñî sipî o nene nánî neaiarîñpi —Apî Áminá Jisasi Kiraiso neaiiñpimi dani síwá neaiñpîrinî. Apî wî pîrf rakipaxf menîni.” nîpîmóninî.

9

“Gf Judayf obaxf Jisasomi rfwf umogfa enagi nani gf diñf rfa nîxearîni.” urîñf nânîrinî.

¹ Nionî Kiraiso tîni ikárinîñáonî enagi nánî agwî nionî searîmîpî nepa searîmîfîni. Gorîxoyá kwîýfpi neaiwapiyarîñpimi nîxidîrfíná diñî nîyaikîrorî “Ayf ananîrfani? Sipîrfani?” nîyaiwirî pîkínarîñápi nionî yapî mîseararîñagî nánî sopîñî nîwarîni.

² “Gf Isîrerîyî Jisasomi rfwf numero ‘Yeáyf neayimîxemeanfa nani uowárenapîno, ayf omani.’ yaiwiarîñagfa nánî íníná nionî diñî rfa nîxerî íkîniñî nuyimîniñî erî niarîni.” seararîñinî.

³ Gorîxo Poronî sinî Kiraiso tîni nawîni mikárinîpa oenîrî peá nînimorî emî nîmoarîñpimi dani nionî gf nîrixîmeáyf —Ayf gf áamá gwî axfîrî imónigfáyf nánî rarîñinî. Ayf Kiraisomi diñî wîkwîropîrî nánî arîrá wîpaxf enánáyf, “Xe peá onîmoni.” nimónîpaxfîrinî.

⁴ Ayí gí Isireriyí nání rariñini. Gorixo xegí piaxí menjí wimixiñyíñini. Moseso tñni áamá dññí meaní e nemeřná Gorixoyá apákíki inariñipi siñwí winagíáyíñini. Gorixo “E niseaiimfáñini.” réoáriñipi aríá wiagíáyíñini. Nwí ikaxí Moseso eanípi meagíáyíñini. Omí yayí wianiro nání epaxí imóniñipi nání nįjía imónigíáyíñini. Sfmimaníyo dání Gorixo “E niseaiimfáñini.” uriníyíñini.

⁵ Xiáwo iriñí xámí imónigíáwa, ayí ayíyáñini. Ayíyá xiáwíyo dání yeáyí neayimixemeanífa nání imóniño áamá imóniñíñini. Amípí nıyoní seáyí e wimóniño, ayí orini. O Gorixo, aníñí íníná nene yayí umepaxí imóniñorini. “E éwanigini.” nimónarini.

Áamá Gorixo fá yamixariñiyí nání urinípi naniñini.

⁶ Gí Judayí nápi Jisasomi ríwí umogíá enagi aí “Xwiyá Gorixo ayo ‘E niseaiimfáñini.’ urinípi pisíi weáñini.” ripaxímaní. Ayí ripí naniñini. Negí arío Jekopoyá íwiáfawéyí nñni omí dání nemeága nuro nání Isireriyí aiwí wí Gorixoyá mimóniñagífa nání nñni nepa Isireriyí imónigíámaní.

⁷ Ebířamoyá íwiáfawéyí nñni ení xfoyá enagi aí nñni Gorixoyá niaíwíñiñí imónigíámaní. Oweoi, eníná Gorixo Ebířamomí re uriniginíni, “Dixí ráríawé nepaxiñí imónigíáyí segí niaíwí wamí dání marfái, Aisakomí daniñi nemeága upřířáñini.” uriniginíni.

⁸ Ayí ripí nání searariñini. Gorixo niaíwí Ebířamo emeaníyí nñni nání “Ayí niaíwí nepaxiñí imónigíáyířani?” mıyaiwí sa niaíwí xfo Ebířamomí sfmimaníyo dání xwiyá urinípimi dání emeaníyí nání “Ayí nepaxiñí imónigíáyířani?” nıyaiwiri riñíñini.

⁹ Ebířamomí sfmimaníyo dání re uriní enagi nání, “Xwiogwí wıomí rínaniñí imónaná Seraí niaíwí wo rıxa xiríñáná ámí bımířáñini.” uriní enagi nání rariñini.

¹⁰ “Gorixo apini ení enagi nání searariñini.” marfái, Rebekái áamá ná woní, negí arío Aisakoyá niaíwí ayá agwí enjáná enípimi dání ení axípi siwá rėniñí neaiarini. Áamá nepa xfoyá imónigíáyí áamá emeanarigíápimi dání imónarigíámaní.

¹¹ Niaíwí ayá Iso tñni Jekopo tñni sını mıxırí agwıyo neríná sını naní bı erı sipí bı erı mepa enjáná Gorixo áamá xfo yariñipi nání re oyaiwıpoyiniri, “O áamá nionıyá oimónıpoyiniri fá nıyamıxarıřnáyí, wıwanıñıyí wigí naní epřířápirani, sipí epřířápirani, api nání dññí nımori fá yamıxarıñımaní. Sa xewanıño e emfániri enıwıpeáragıpı nání dññí nımori ámayı fá yamıxarıñíñini.” Dññí e oyaiwıpoyiniri

¹² Rebekáimı re uriniginíni, “Xıráo xogwáomı ínımi wuríñinířáñini.” uriniginíni.

¹³ Bıkwıyo dání re riníñipi, “Gorixonı xogwáo Jekopo nání nınimóniri aí xıráo Iso nání mınimónarini.” riníñipi nionı “Gorixo xfo wimónariñipini yárarıñíñini.” searariñápi tñni xıxenı rinini.

¹⁴ Ayınanı pıoi raniřewini? “Gorixo ámayı fá nıyamıxarıřnáyı enípi nıpiıkwini menjíñini.” raniřewini? Oweoi, wı e ripaxí mimónini.

¹⁵ Ayí ripí naniñini. Moseso Gorixomı rixiñí uráná Bıkwıyo nıřiniri eániñpa Gorixo re uriniginíni, “Áamá nionı wá owianımınıríná ananı wá wianımıñni. Áamá nionı ayá urımıxımınıríná ananı ayá urımıxımıñni.”

16 Gorìxo e urìnjf enagì nánì ayí áamá wigí dñj tñi “E oimónaneyi.” yaiwiarìnjagí nánì íá yamìxárinìnjíyí imónarigíámani. E i oimónaneyinìro anìnjf minì yarìnjagí nánì íá yamìxárinìnjíyí imónarigíámani. Sa Gorìxo wá wianarìnjpimì dání íá yamìxárinìnjíyí imónarigíárinì.

17 Bìkwíyo dání Moseso tñjíná Gorìxo Isipíyí mìxí ináyomi re urìnjf enagì nánì nene ananì dñj axípì mopaxírinì, “Nionì xopíràrí síápimì dání enj eánìnjf nioniyá sìjání piaumimì inìrì yof nioniyá xwíá nìrìminì yanì niwéa urì éwinìgìinìrì nioniyá dñj tñi joxì mìxí ináyí nimónìrì menjweanìjoxìrinì.”

18 Gorìxo e urìnjf enagì nánì nene re nìyaiwirane nìjía imónìnjwini, “Áamá ‘Wá owianimìni.’ wimónìnjíyo wá wianarìnjfínì. Áamá ‘Dñj wakìsì oinìpoyinìrì owimìximìni.’ wimónìnjíyo dñj wakìsì inìpírì nánì wimìxarìnjfínì.” nìyaiwirane nìjía imónìnjwini.

“Gorìxo nìpìkwini mìyarìninì. rìpaxí mimónini.” urìnjf nánìrinì.

19 Seyíné re nìrìpíráoi, “Joxì neararìnjpì nepa enánáyí, Gorìxo pí nánì áamá wigí sipì egíápi nánì sìni ayairìrì wiarìnjfínì? O ‘Áamá xe apì apì oimónìpoyì,’ yaiwiarìnjpì áamá go pírì urakìpaxí imónini? Oweoi, wí e mímónìnjagì nánì rarìnjwini.” E nìráná

20 re searimífinì, “Seyíné pí áamáyné nimónimáná Gorìxomì xìxewiámí wiarìnjoi? ‘Xwárfá sìxí xwíá tñi imìxífwá imìxarìnjomì ‘Nìwánì imónìnjápi pí nánì e nimìxífinì?’ urìnjoi.’ rìseaimónarinì?”

21 ‘Xwárfá sìxí imìxarìnjò xwíá axí xéfpimì dání xwárfá sìxí wíxaú nimìxírfíná wíwá ayí aiwá rfá nánì imìxìrì wíwá ráf sìxí yinìfá nánì imìxìrì epaxí mimónini.’ rìseaimónarinì?” searimífinì.

22 Gorìxo “Áamá íwí egíápi nánì wikí nónìnjpì owíwapìyimìni.” wimónìrì “Pírì umamómì nánì gí enj eánìnjpì siwá owíwapìyimìni.” wimónìrì nerì aí áamá xwárfá sìxí xwírfá ikìxeníwìnjìgìinìrì ipìmoárìnjíyínìnjf imónìgíáyo apaxí mé pírì mumamó kíkífá nerì sa sìnjwí nìwìga warìnjagì nánì áamá go xìxewiámí nìwirì “Joxì nìpìkwini mìyarìnjini.” urìpaxí imónini?

23 O áamá xwárfá sìxí wá wianìmìgìinìrì ipìmoárìnjíyínìnjf imónìgíáyo — Ayí enì seáyì e xífo imónìnjpì bì imónìfírxìinìrì enìná dání ipìmoárìnjíyínì. Ayo wá wianarìfná áamá nñnì sìnjwí nìwìinìro re yaiwífírxìinìrì, “Seáyì e Gorìxo imónìnjpì, ayí xegí bì imónìnjf apírìfani?” yaiwífírxìinìrì wìniyo apaxí mé pírì mumamó kíkífá nìra wñfínì.

24 Áamá xwárfá sìxí wá wianìmìgìinìrì ipìmoárìnjíyínìnjf imónìgíáyí, ayí nenèrinì. Nioniyá oimónìpoyinìrì wéyo íá neaumìrìnjenerì. Gí Judayí wienèni íá neaumìrìnjfmanì. Émá wíyo enì íá umìrìnjfínì.

25 Nionì “Gorìxo émayí enì nioniyáyí oimónìpoyinìrì wéyo íá umìrìnjfínì.” seararìnjápi enìná xwíyífá wíá rókiamoagí Xoseao Bìkwíyo nìrìrì eanf rìpì tñi xìxenì rìninì, “Áamá Gorìxoniyá mimónìgíáyí nánì ‘Gí ámarìni.’ rìrì áamá dñj sìxí muyìpa enáyí nánì ‘Gí dñj sìxí uyìnjáyírinì.’ rìrì emíarìni.

26 Anj nionì ‘Áamá ngíyínémani.’ urìnjápi nánì re rìpírìfárinì, ‘Niaíwí Nwíá dñj nìyìmìnjf tñjyóyárinì.’ rìpírìfárinì.” Xoseao e nìrìrì eanfínì.

27 Enìná wíá rókiamoagí Aisaiayì rìnjò Isìrerìyíyá íwíarfawéyí nánì nìrìfná re rìnjfínì, “Isìrerìyíyá íwíarfawéyí áamá obaxí inìkì

rawirawápami enjyí imóninǵpa imóninǵagi aiwi Gorixo árínǵpimi yeáy uyimixemeanǵarini.

28 Áminá Gorixo ‘Xwá tǵyo ǵweagǵayo pirǵ umamómǵigini.’ rinǵpi niyárinǵná sinǵ mé pirǵ umamoárinǵá enjagi nánǵ rarinǵini.” Aisaiáo e nǵrinǵ eanǵrinǵ.

29 “Gorixo xegǵ Judayo wá mǵwianǵpa nerǵnáyǵ, wǵ yeáy uyimixemeanǵyǵ imónipaxǵ menǵini.” oyaiwǵpoyinǵrǵ nánǵ Aisaiáo ámi rǵpǵ enǵ rinǵrinǵ, “Ámináo —O anǵnájǵ nǵnǵ simǵnǵ wǵnarǵforinǵ. O Isirerene negǵ áamá bǵ xe onǵweápoyinǵrǵ sinǵwǵ mǵneanǵpa nerǵ sinǵwirǵyǵ, áamá anǵ Sodomǵyǵ rinǵinǵpimi ǵweáyǵ tǵnǵ Gomorayǵ rinǵinǵpimi ǵweáyǵ tǵnǵ nǵnǵ anǵá imónagǵápa nene enǵ imónanǵrǵ enǵwárinǵ.” nǵrinǵ eanǵrinǵ.

“Judayǵ xenǵwǵ xǵdarǵǵá enjagi nánǵ wé rónǵǵáyǵ mimónǵǵárinǵ.” urinǵ nánǵrinǵ.

30 Ayinánǵ nene píó ranǵréwinǵ? Sa rǵpǵ ranǵwinǵ. Émá yǵ wǵ “Gorixo áamá nánǵ ‘Gǵ wé rónǵǵáyǵrinǵ.’ nǵrǵrinǵná ayǵ apimi dánǵ rǵrarinǵrǵfanǵ?” niyaiwiro “Wé rónǵǵáyǵ” oimónaneyinǵro anǵnǵ minǵ mepa nero aí apǵ tǵnǵ xǵxenǵ imónǵǵawixinǵ. Wé rónǵǵ Gorixo áamá Jisasomǵ dǵnǵ wǵkwǵroarinǵagǵa niwǵnǵrinǵá rǵrarinǵpǵ apǵ tǵnǵ xǵxenǵ imónǵǵawixinǵ.

31 E imóninǵagǵa aí Isirerǵyǵ ǵwǵ ikaxǵ rinǵinǵpimi nǵxǵdǵrinǵpimi dánǵ wé rónǵǵ oimónaneyinǵro anǵnǵ minǵ neróná wé rónǵǵ ǵwǵ ikaxǵ eánǵnǵyo rinǵinǵpǵ tǵnǵ xǵxenǵ mimónǵǵawixinǵ.

32 Ayǵ pí nánǵ apǵ tǵnǵ xǵxenǵ mimónǵǵawixinǵ? Ayǵ Jisasomǵ dǵnǵ niwǵkwǵrorinǵpimi dánǵ oimónaneyinǵro mé wigǵ dǵnǵ tǵnǵ ǵwǵ ikaxǵ rinǵnǵ rǵpimi nǵxǵdǵrane oimónaneyinǵro yarǵnǵagǵa nánǵ wé rónǵǵ apǵ tǵnǵ xǵxenǵ mimónǵǵawixinǵ. Ayǵ Jisasomǵ —Judayǵ Jisasomǵ nǵpǵkiro aí “Gorixomǵ xewaxomǵ wǵ pǵkipaxenemanǵ. Ayinánǵ o Gorixomǵ xewaxomanǵ.” rarinǵǵá enjagi nánǵ o sǵǵá áamá nikǵrǵpeaánǵrǵ ná eánarǵǵónǵnǵ imónǵnǵorinǵ. Omǵ nikǵrǵpeaánǵro nánǵnǵ eánǵǵawixinǵ.

33 Bǵkwǵyo dánǵ apǵ nánǵ xǵxenǵ re nǵrinǵrǵ eáninǵ, “Arǵá époyǵ. Gorixonǵ dǵwǵ Saionǵyǵ rinǵinǵpimi —Apǵ Jerusaremǵyo rinǵinǵ. Apimi áamá nikǵrǵpeaánǵrǵ ná eánǵro sǵmirǵrǵ wirǵ epǵrǵá nánǵ sǵǵá wo e tǵnǵ. E nerǵ aí omǵ dǵnǵ wǵkwǵróǵáyǵ xǵo rinǵpǵ tǵnǵ xǵxenǵ wiinǵá enjagi nánǵ ayá wǵ epǵrǵámanǵ.” Bǵkwǵyo dánǵ xǵxenǵ e nǵrinǵrǵ eáninǵ.

10

“Judayǵ nápi Kiraisomǵ dǵnǵ mǵwǵkwǵrogǵá enjagi nánǵ Gorixo yeáy uyimixemeanǵmanǵ.” urinǵ nánǵrinǵ.

1 Gǵ nǵrǵxǵmeáyǵné, Gorixo gǵ Isirerǵyo yeáy uyimixemeáwinǵiginǵrǵ ikǵnǵnǵ sipǵ niarǵnǵagǵi nánǵ omǵ rǵxǵnǵ anǵnǵ minǵ wurǵyarǵnǵarǵnǵ.

2 E nerǵ aí ayǵ yeáy mǵyimixemeánǵǵoi. Nionǵ ayǵ yarǵǵá pǵpǵ nánǵ píranǵnǵ dǵnǵ áá nǵxǵrǵrǵ nánǵ áwanǵ rarinǵini. Ayǵ Gorixomǵ oxǵdaneyinǵro sǵmǵ nǵxeadǵpénǵro nero aí píranǵnǵ dǵnǵ nenǵwǵpémáná mǵyarǵǵoi.

3 Ayǵ rǵpǵ nánǵ seararinǵini. Ayǵ “Áamá e yarǵǵá pimi dánǵ Gorixo ‘Wé rónǵǵáyǵnérinǵ.’ urarǵrinǵrǵfanǵ?” niyaiwirǵná xenǵwǵ yaiwiarǵǵárinǵ. Xenǵwǵ dǵnǵ re niyaiwiro, “Negǵ píranǵnǵ yarǵǵwá pimi dánǵ Gorixo ‘Wé rónǵǵáyǵnérinǵ.’ nearǵnǵárinǵ.” niyaiwiro apinǵ nǵxǵdǵro nánǵ Gorixomǵ

yeáyí simanjwíyóníñí mīwurínípa ero “Apí neróná wé rónígíáyíné imónípíríáríni.” ráríníñípímí mīxíđípa ero egíá enagí nání seararíníni.

4 Gí Judayí díní re moarígíápí, “Nwí ikaxí ríníñípímí nīxíđíríníyo dání wé róníñwaéne imónaníwáríni.” Díní e moarígíápímí Kiraiso pírí wiaikímoníñíni. E ení enagí nání omí díní wíkwírófá gíyí gíyí nání Goríxo “Wé rónígíáyíñíni.” ráríníáríni.

5 Moseso áamá wé rónígíá imónípírí nání nwí ikaxí eáníñípímí xídarígíáyí nání nírírí ríwamíní nearíná réníñí ríníñíni, “Áamá wé rónígíá imónípírí nání nwí ikaxí eáníñí rípí nípíní yarígíáyí xíxeni e neríníñípímí dání díní nīyímíní tígíá imónípíríáríni.”

6 Wé róníñí áamá nwí ikaxí eáníñípímí xídarígíápímí dání imóníñípí nání Moseso e ríní enagí aiwí díní wíkwírówápímí dání “Áamá wé rónígíáyíñíni.” ráríníñene Kiraiso yeáyí neayimíxemeaníá nání ríxa nīweapírí nípémáná ámí wíápnímeaní enagí nání Bíkwyó dání nírínírí eáníñípa re rarínwáríni, “Re mīyaiwinípaní, ‘Anínamí nání gene peyaníwáríani?’ mīyaiwinípaní. Ayí xwíyíá ‘Apímí dání Goríxo ámáyo yeáyí uyimíxemeaníáríni.’ ríníñípí aríá wianíwá nání Kiraisomí anínamí dání gene nīpeyirane nípemeámí weapaníwá nání raríníni.

7 Rípí ení mīyaiwinípaní, ‘Síríríkí síríwí mayí imóníñímí nání gene weaníwáríani?’ mīyaiwinípaní. Ayí Kiraisomí amí dání gene nīwepínirane nípemeámí yapaníwá nání raríníni.”

8 Bíkwyó xwíyíá Goríxoyápi nání píoi ríníni? Rípí re ríníni, “Xwíyíá apí ná jámí mimóníni. Anwí e segí símímaní tíní e imóníñagí nání apí ananí xwíyíá ríro díní moro epaxí imóníni.” Bíkwyó e ríníni. Xwíyíá áamá Jisasomí díní wíkwírófíríxínírí none wáí rarínwápi nání raríníni.

9 Xwíyíá apí, ayí rípíríni. Ámáyíné ayá mé Jisaso nání “Ámínáoríni.” nírírí woákíkfí erí “O Goríxoyá díní tíní xwáripáyo dání wíápnímeaníñíni.” nīyaiwirí díní wíkwírorí nerínáyí, Goríxo yeáyí seayimíxemeaníáríni.

10 Ayí rípí seararíníni, “Goríxo áamá wo Jisasomí díní wíkwíroarínagí nīwíníríná ‘Wé róníñoríni.’ rárírí maníyo dání woákíkfí yarínagí nīwíníríná yeáyí uyimíxemearí yaríníñíni.” seararíníni.

11 Nioní seararínápi Jisaso nání Bíkwyó dání re nírínírí eáníñípí tíní xíxeni seararíníni, “Áamá omí díní nīwíkwírorínáyí, xío rínípi tíní xíxeni wíiníá enagí nání ayá wí winíníá meníníni.” nírínírí eáníñípí tíní xíxeni raríníni.

12 Ayí rípí náníríníni. Ámíná díní níneneni wíkwíroarínwáo —O áamá arírá neaíwínígínírí yaríní wíarígíá nīyoní wá bī onímíápi mīwianí ayá wí wianarínoríni. O ná woní enagí nání Judayo xegí bī wíiri émáyo xegí bī wíiri yarínímani.

13 Bíkwyó re nírínírí eáníñí rípí “Gíyí gíyí Ámínáo yeáyí oníyímíxemeanírí yaríní wíáyo yeáyí uyimíxemeaníáríni.” nírínírí eáníñípí nioní seararínápi tíní xíxeni axípi ríníñagí nání seararíníni.

14 Áamá wo gí Judayí nání re níránáyí, “Kirisomí díní mīwíkwírógíá enagí nání aríge nero yeáyí oneayimíxemeanírí yaríní wípíráoi? O nání aríá mīwígíáyí enagí nání aríge nero díní wíkwírópíráoi? Áamá wo o nání wáí muríní enagí nání aríge nero aríá wípíráoi?

15 Gorixo áamá wa wáf uripíríá nání murowáríñǵ enagǵi nání arige nero wáf uripíríáoǵ?” Áamá wo Poronǵ rariñápi pírí nǵrakímínǵrǵi nání e nǵránáyǵ, re urímǵíni, “Bikwǵyo dání ‘Áamá xwǵyǵá yayǵ winǵpaxǵ imónǵñǵpi wáf urímearǵǵáyǵ nurémearǵnǵ ayǵ awíaxǵírnǵ.’ nǵrǵnǵrǵi eánǵñagǵi nání wáf uripíríá nání Gorixo rǵxa murowárípa renǵñigǵíni?”

16 Wáf ourímépoyǵnǵrǵi urowárǵagǵi aǵi Judayǵ nǵnǵi xwǵyǵá yayǵ winǵpaxǵpi píráñǵǵi xǵxenǵi arǵá nǵwiro mǵxǵdíǵǵawǵxǵnǵi. Wáf rókiamoagǵi Aisaiao Bikwǵyo re nǵrǵrǵi eanǵírnǵi, ‘Ámínáoxǵnǵi, none áwanǵ urarǵñwápi ǵyǵ arǵá nǵneairǵ díñǵi ikwǵíroarǵñoi? Oweoi, wǵi e mǵyarǵñoi.’ Nǵrǵrǵi eanǵi api nionǵi seararǵñápi tǵnǵi xǵxenǵi imónǵñagǵi nání rariñǵnǵi.

17 Ayǵnánǵi nene nǵjǵá rǵpi imónǵñwǵnǵi. Áamá xwǵyǵá Kiraiso nánǵi arǵá nǵwirǵñǵyo dánǵi díñǵi wikwǵíroarǵǵírnǵi. Áamá wǵi xwǵyǵá api wáf urarǵǵápmǵi dánǵi arǵá wiarǵǵírnǵi.” urímǵíni.

18 Áamá wo “Xwǵyǵá Kiraiso nánǵi wáf rariǵǵápi Judayǵ nepa arǵá rǵa wǵǵíawǵxǵnǵi?” nǵránáyǵ, re urímǵíni, “Aga rǵxa arǵá wǵǵíawǵxǵnǵi. Bikwǵyo dánǵi re nǵrǵnǵrǵi eánǵnǵi, ‘Áamá xwǵá rǵrǵi nǵrǵmǵnǵi ñweagǵáyǵ wǵǵi manǵ rǵxa arǵá wǵǵíawǵxǵnǵi. Áamá anǵ nǵmǵnǵi ñweagǵáyǵ wǵǵi xwǵyǵápi rǵxa arǵá wǵǵíawǵxǵnǵi.’ nǵrǵnǵrǵi eánǵñagǵi nánǵi ‘Judayǵ rǵxa arǵá wǵǵíawǵxǵnǵi.’ rariñǵnǵi.” urímǵíni.

19 Ámǵi áamá wo “Xwǵyǵá wáf uragǵápi nánǵi Judayǵ majǵá imónagǵárǵanǵi?” nǵránáyǵ, re urímǵíni, “Oweoi, émayǵi aǵi nǵjǵá imónǵñánáyǵ, ‘Judayǵ nǵjǵá mimónagǵárǵnǵi.’ rǵpaxǵ menǵnǵi.” urímǵíni. Moseso Gorǵxo nánǵi re nǵwuriyǵrǵi eanǵi enagǵi nánǵi rariñǵnǵi, “Judayǵné Gorǵxonǵi áamá xenǵwǵ wǵyo píráñǵǵi mearǵñagǵi sǵñwǵ nǵnanǵrǵnǵá sipǵi díñǵi wíaiwipǵrǵírnǵi. Áamá seyǵné ‘Majǵá imónǵǵáyǵírnǵi.’ wíaiwiarǵǵáyǵo píráñǵǵi mearǵñagǵi sǵñwǵ nǵnanǵrǵnǵá wikǵi wonǵpǵrǵírnǵi.” Moseso e nǵwuriyǵrǵi eanǵi enagǵi nánǵi rariñǵnǵi.

20 Judayǵ “Gorǵxo émayǵo marǵái, nenenǵi neamímǵnǵírnǵi.” yaiwiarǵñagǵá aǵi wáf rókiamoagǵi Aisaiao enǵi xwǵyǵá Gorǵxo nánǵi nǵwuriyǵrǵnǵá ayǵa igǵǵi mé neri re nǵwuriyǵrǵi eanǵírnǵi, “Áamá omǵi ǵe dánǵi winǵmeanǵrǵéwinǵrǵi mǵyarǵǵáyǵ Gorǵxonǵi rǵxa sǵñwǵ nanǵmeagǵáyǵírnǵi. Áamá Gorǵxonǵi nánǵi yarǵñǵi mǵwipa eǵǵáyǵo nǵwanǵñonǵi xámǵi piaumǵmǵ winǵñárǵnǵi.” Émayǵi nánǵi Aisaiao e nǵrǵrǵi rǵwamǵñǵi nearǵi aiwi

21 ǵǵi Isǵrerǵyǵi nánǵi Gorǵxo rǵñǵi rǵpi rǵwamǵñǵi eanǵírnǵi, “Ayǵ Gorǵxonǵi tǵámǵnǵi obǵpoyǵnǵrǵi anǵñǵi minǵi wé awíá nǵwíaxǵdírnǵá ná mé áamá manǵ nǵwíakǵrǵi rǵwǵi sǵwǵá yǵrǵi yarǵǵáyǵo wé awíá wíaxǵdíñárǵnǵi.” nǵrǵrǵi eanǵírnǵi.

11

“Isǵrerǵyǵi árǵnǵi bimǵi Gorǵxo wá wíanarǵñǵpi wímeaarǵnǵi.” urǵñǵi nánǵrǵnǵi.

1 Ayǵnánǵi “Gorǵxo xegǵi Isǵrerǵyǵo rǵxa anǵñǵnǵi rǵwǵi umonǵírnǵi.” rǵmǵnǵrǵéni? Oweoi, wǵi e rǵpaxǵi menǵnǵi. Nionǵi enǵi Isǵrerǵyǵi wonǵrǵnǵi. Ebǵrǵámoyǵa fǵwíarǵawéyǵi wonǵrǵnǵi. Sǵyǵlǵi Bejǵmano tǵnǵi imónǵñǵa wonǵrǵnǵi. Nionǵi e imónǵñáonǵi aǵi Gorǵxo wǵi rǵwǵi mǵnǵmonǵi enagǵi nánǵi “‘Isǵrerǵi nǵyonǵi rǵxa anǵñǵnǵi rǵwǵi umonǵírnǵi.’ rǵpaxǵi menǵnǵi.” seararǵñǵnǵi.

² O xegí ámayo —Ayí amípí síní mimónínáná íá yiyamiximí enjýfiríní. Ayo wí ríwí umonjmaní. Wíá rókiamoagí Irajao nání Bíkwiyo níríní eánínjípí síní majíá rimónínjoi? O Goríxo ayo ení xixe ríwí umówinínjíní xegí Isíreriyí nání anínjúmí ikaxí nuríríná re urínjíniginí,

³ “Ámináoxíní, díxí wíá rókiamoarígáawamí nowamíní píkiro joxí nání rídiyowá epíríá nání íráf onínjýf pípinamí ero éfá enjagí nání joxí dínj ríkwíroná yoparoní njweaníní. Nioní ení nípíkianíro nání ríxa pífá niarínjoi.” uríagí aí

⁴ Goríxo píoi urínjíniginí? “Joxíní marfáí, áamá níní niontýá imónínjýf 7,000 imóníní. Ayí wayá njwíá xopaikígí imónínj Bíariyí rínínjípímí xómínj nínjkwíro yayí mumearígáýfiríní.” urínjíniginí.

⁵ Ayínání enjíná e imónínjpa agwí ríná ení axípí áríní wí Goríxo xegí wá wianarínjípí tíní xixení neríná íá neayamixínj áríní wiene njweanwíní.

⁶ Goríxo ámayo íá nuyamixíríná xegí wá níwianarínjípímí dání íá uyamixínj enjagí nání “Ámaéne nanj bí yarínjagwí níneanírí nání íá neayamixínjíní.” yaiwipaxí meníní. Ámá nanj yarínjagíá nání íá nuyamixírí sínjwíríyí, wá wianarínjípí mimóní, mimóní wá wianarínjípí imóníníní enjíríní.

⁷ Ayínání píoi rípaxíríní? Isíreriyí wé rónínj apí oimónaneyíníro anínj míní yarígáfpí mimónípa egíá aiwí áamá Goríxo xegí dínj tíní íá uyamixínjýfíní xixení imónígíáríní. Wíníyí Goríxoyá dínjyo dání wigí dínj ríxa wakísí inígíáriní.

⁸ Nioní seararínjapí tíní xixení Bíkwiyo dání re níríní eánínjpa, “Ayí dínj píránínj nímore ‘Goríxo apí neáiwapiyimíní ríá yaríní?’ níyáiwí éfíríxíní káká sínjwí anírí aríkwíkwí arfá wirí dínj xaxá merí epírí wímíxínj enjagí nání apí e néra níbíasáná agwí ríná ení síní yarínjoi.” Bíkwiyo dání e níríní eánínjpa agwí ríná xixení dínj wakísí inarínjoi.

⁹ Depito ení re rínjíní, “Ayí ‘Níwayírónrí njweanwíní.’ níyáiwíro maiwí njweanáná aiwá yayí yaníro nání níwíxíro narígáfpí dínj Goríxoxínýá tíní xe sípogwínjínj imónírí mírénjínj imónírí éwínjíní. Xe níkirípeaanírí ná eánarígáfpínjínj imónírí ríá meáárinarígáfpínjínj imónírí éwínjíní.

¹⁰ Goríxoxí yarínjípí nání sínjwí anopasínjípírí nání joxtýá dínj tíní sínjwí xe síá uyíní joxí yarínjípí nání majíá nero íkárínarígáfpí xe anínj aiwá íá xwénínj nímearkwínímí emero éfíríxíní.” Depito e rínjpa gí Judayí nápi xixení apí nero dínj wakísí inarínjoi.

“Judayí nanj wiaikigíá enjagí nání Goríxo émayíné yeáyí seayímíxemeaaríní.” urínj náníriní.

¹¹ Ayínání áamá wo yarínj re níánáyí, “Judayí Jisasomí dínj níwíkwíropa nero níkirípeaanírí ná neánírínjínj neróná anínj axípí e imónárinwánjíní egíáraní?” Yarínj e níánáyí, re urímíní, “Aga oweoi, ayí wiaikigíá enjagí nání Goríxo émayo yeáyí uyímíxemeaaríní. Judayí o émayo nanj wíiarínjagí sínjwí níwíníróná sípí dínj níwíaiwíro Jisasomí dínj owíkwírópoyíní nání e yaríní.” urímíní.

¹² Judayí wiaikigíá enjagí nání agwí ríná Goríxo áamá xwíá týyo njweagí wínjyo nanj ayá wí níwíirí aiwí Judayí Goríxo íá uyamixínj níní ríxa Jisasomí dínj níwíkwírorínáyí, émayo ení nanj xwapí ayá wí wíiníáriní. Judayí níkirípeaanírí ná eánígíá enjagí nání Goríxo émayo

nanj ayá wí n̄wiiri aiwi Isireri Gorixo fá uyam̄x̄inj̄ȳf n̄n̄ Jisasomi d̄nj̄f n̄w̄kw̄r̄or̄ín̄áȳf, émáyo n̄wiir̄ín̄á xám̄i nanj̄ wiinj̄pa mé ámi seáȳi e imón̄inj̄p̄i wiin̄fár̄in̄i.

13-14 Agw̄i Rom̄iyo n̄weaḡfá émáȳín̄e xw̄iȳfá b̄i osear̄im̄in̄i. Gorixo émáyo wáf our̄in̄ir̄i n̄rowár̄enap̄inj̄on̄i enaḡi nán̄i nion̄i e ner̄ín̄á rip̄i en̄i yar̄inj̄ár̄in̄i. Gí ámá gw̄f ax̄ír̄i imón̄iḡáȳf “Gorixo émáyo nanj̄ r̄fá wiir̄in̄i?” n̄iyaiwiro sip̄i d̄nj̄f w̄iaw̄iar̄iḡáp̄imi d̄án̄i wier̄ikiemeá̄im̄igin̄ir̄i x̄fo émáyo our̄in̄ir̄i n̄rowár̄enap̄inj̄p̄i yar̄inj̄ár̄in̄i. E ner̄ín̄á “Gorixo e éwin̄igin̄ir̄i n̄rowár̄enap̄inj̄p̄i seáȳi e imón̄inj̄p̄ir̄fani?” n̄iyaiwiri yaȳf t̄ín̄i n̄era war̄inj̄ár̄in̄i.

15 Aȳf rip̄i sear̄inj̄in̄i, “Gorixo Isireriyo r̄w̄f umon̄j̄p̄imi d̄án̄i ámá xw̄fá t̄iyo n̄weaḡfá win̄iȳf t̄ín̄i x̄fo naw̄in̄i p̄iȳfá w̄r̄in̄iḡáȳf imón̄inj̄aḡfá nán̄i Isireriyo ámi num̄im̄in̄ir̄ín̄á aȳf r̄ixa xwár̄p̄áyo d̄án̄i wiáp̄ín̄imeá̄áȳin̄ij̄f imón̄ip̄r̄fár̄in̄i.

16 Bis̄fker̄fá iwam̄fó nim̄ix̄ir̄ín̄á xám̄i b̄i on̄imiápi n̄ixer̄i ‘Rip̄i, aȳf Gorixo nán̄ip̄ir̄in̄i.’ n̄iyaiwiri tán̄a nápi n̄ip̄in̄i Gorixoȳán̄ij̄f imón̄ar̄inj̄pa Judaȳf f̄wiár̄faw̄ewa Gorixoȳá imón̄iḡfá enaḡi nán̄i r̄w̄fyo imón̄iḡáȳf en̄i ax̄ip̄i oȳá imón̄ip̄r̄fár̄in̄i. Ík̄fá pip̄inj̄f wir̄i ‘Gorixo nán̄ir̄ir̄in̄i.’ n̄iyaiwiri n̄it̄ir̄ín̄áȳf, ren̄j̄f en̄i oȳá imón̄inj̄pa Judaȳfá xiáwo ír̄inj̄ȳf Gorixoȳá imón̄iḡfá enaḡi nán̄i r̄w̄fyo imón̄iḡáȳf en̄i ax̄ip̄i oȳá imón̄ip̄r̄fár̄in̄i.” sear̄inj̄in̄i.

17 E ner̄i aí ewaȳf xw̄iȳfá rip̄i osear̄im̄in̄i, “Gorixo xeḡi Judayo r̄w̄f numor̄ín̄á ík̄fá orip̄f ren̄j̄n̄inj̄f b̄i nóreari émáȳín̄e —Seȳín̄e ren̄j̄f orip̄f ámá iw̄fá urar̄iḡfá mar̄fái, orip̄f xeḡip̄i yapar̄inj̄p̄imi d̄án̄in̄inj̄f ren̄j̄f eán̄iḡfáȳnér̄in̄i. Seȳín̄e Gorixo n̄imeari win̄iȳf ren̄j̄f eán̄iḡf̄e sean̄wir̄ár̄f̄f enaḡi nán̄i seȳín̄e orip̄f pip̄inj̄p̄imi d̄án̄i in̄iḡf n̄in̄ir̄ín̄á Judaȳfá xiáwo ír̄inj̄yo Gorixo nanj̄ wiaḡp̄imi d̄án̄i in̄iḡf̄n̄inj̄f n̄in̄ir̄i ren̄j̄f win̄iȳf t̄ín̄i pir̄anj̄f ren̄j̄f onar̄iḡfár̄in̄i.

18 E ner̄i aiw̄i Judayo Gorixo r̄w̄f numor̄ín̄á ren̄j̄n̄inj̄f óreanj̄ȳf nán̄i w̄ar̄ixaȳín̄e mimón̄ipa épyoi. W̄ar̄ixane oimón̄aneȳin̄ir̄ón̄áȳf, xám̄i pir̄anj̄f d̄nj̄f n̄iyaik̄ir̄ori re móf̄rix̄in̄i, ‘Ren̄ene pip̄inj̄f nán̄i in̄iḡf im̄ixar̄inj̄wámani. Pip̄inj̄ȳf —Aȳf Judaȳfá xiáwo ír̄inj̄ȳf̄in̄i. Aȳf nene nán̄i in̄iḡf im̄ixar̄inj̄r̄in̄i.’ móf̄rix̄in̄i.” osear̄im̄in̄i.

19 Émá Jisasomi d̄nj̄f w̄kw̄r̄oar̄iḡfáȳín̄e re n̄ir̄án̄áȳf, “Nene nean̄wir̄ár̄im̄in̄ir̄i nán̄i ayo óreanj̄r̄in̄i.” n̄ir̄án̄áȳf,

20 re sear̄im̄f̄in̄i, “Seȳín̄e anan̄i rar̄inj̄oi. Aȳf Jisasomi d̄nj̄f m̄iw̄kw̄r̄oar̄inj̄aḡfá nán̄i óreanj̄r̄in̄i. E ner̄i aí seȳín̄e en̄i piyo d̄án̄i mar̄fái, sa d̄nj̄f w̄kw̄r̄oar̄iḡfáp̄imi d̄án̄i óreá sean̄wir̄ár̄inj̄ȳín̄e imón̄iḡfáȳín̄e enaḡi nán̄i wá mimón̄ipa ero wáȳf ero éf̄rix̄in̄i.” sear̄im̄f̄in̄i.

21 Gorixo “Ren̄j̄f ík̄fá bim̄i d̄án̄i nóreari n̄wir̄ár̄inj̄f mar̄fái, ík̄fá ná apámi d̄án̄i eán̄inj̄p̄i xe oéán̄in̄i.” m̄iyaiwí óreanj̄f enaḡi nán̄i émáȳín̄e en̄i “Xe oéán̄in̄i.” m̄iyaiwí ax̄ip̄i neaórean̄igin̄ir̄i “Wáȳf éf̄rix̄in̄i.” sear̄inj̄in̄i.

22 Aȳinán̄i Gorixo ámáyo wá n̄wian̄ir̄ín̄á wir̄i w̄k̄f t̄ín̄i n̄wir̄ín̄á wir̄i yar̄inj̄p̄i nán̄i d̄nj̄f móf̄rix̄in̄i. Jisasomi d̄nj̄f m̄iw̄kw̄ropan̄i ner̄inj̄p̄imi d̄án̄i nik̄ir̄ipeaán̄ir̄i nán̄inj̄f eán̄iḡfáyo Gorixo w̄k̄f t̄ín̄i n̄wir̄i aiw̄i émáȳín̄e wá seawian̄ar̄in̄i. Seȳín̄e d̄nj̄f w̄kw̄r̄oar̄iḡfáp̄imi d̄án̄i an̄inj̄f wá seawian̄ipax̄f imón̄inj̄án̄áȳf, aȳf anan̄i wá n̄iseawiaga un̄fár̄in̄i. E mepa ner̄f̄n̄áȳf, seȳín̄e en̄i seawákw̄mo nán̄iȳf.

²³ Renj óreámonjñinj imónigfáyf eni dñj mñwíkwíró yarigfápi rixa emi nñmoro dñj wíkwíróánáyf, Gorixo wigf óreanje dñi ámi ñwirárfárñi. Gorixo anani ámi ñwirárfápxf enagi nñni rariññi.

²⁴ Émáýñé Gorixo íkfá orípí xegfpi yapariññami dñi nóreari áma aiwá omñj nerfná mepa yarigfápa nerf ámayánami seanwirárfñj enagi nñni xegf anami dñi óreanfpí añipaxf ámi wigf axfñami ñwirárfápxf imónñagi nñni searariññi.

“Gorixo ámi Isireríyo yeáyf uyimíxemeanfárñi.” urñj nánñiñi.

²⁵ Gf nñrxímeáyñé, seyñé “Nene dñj émf saímf monwaénerñi.” nñyaiwiníro “Gorixo xegf Judayo anññi emi monfñi.” yaiwípírxññi xwíyá yumfí imónñj rípi nñni majfá oimónfpoyññi mñnimónarñi. Xwíyá yumfí imónñjpi, ayf rípiñi. Éma Gorixo fá uyamíxñjyf nñni xfo tfámñi bipírfé nñni Isireríyf nápi dñj wakísf niga upírfárñi.

²⁶ E néra numáná enáná Gorixo Isirerí nñyoní yeáyf uyimíxemeanfárñi. Nioní searariñápi Bikwíyo dñi xwíyá nñññi eánñj rípiáu sopñj nñwarñi, “Éf neamínñfo dñwí Saioní —Dñwí Saioníyí rñññjpi Judayfá añj e nñni rñññjpiñi. Éf neamínñfo dñwí Saioní ñweañwaéneyáo nímónñi Jekopoyá fwiárfawene uyññi yarñwápi emi neawiaikimónfárñi.” nñññi eánñi

²⁷ ámf wí e “Gorixoní wigf fñwí egfápi yokwarímñ nñwiirfná ‘Rípi nñwiimfárñi.’ róearímññi.” nñññi eánñi enfpiaú nioní searariñápi tñni xñenññi.

²⁸ Judayf xwíyá yayf neainpaxf imónñjpi rñwí numoro nñni Gorixomí sfmí tñni wiarigfáyf imónñagi fá nñni Gorixo émáýñé nanf seaiiarñi. E nerf aí Gorixo wigf xiáwo írñjyo fá uyamíxñj enagi nñni xfoyá dñj sixf uyñjyf imónñot.

²⁹ Gorixo wá nñwianírfná anfpá nñwiri nioníyá oimónfpoyññi wéyo fá numñírfná ámi yarápmífo mñwiarñjo enagi nñni rariññi.

³⁰ Émáýñé enjáná Gorixomí wiaikiagfá aiwí agwí ríná Judayf xamñjyf wiaikiarñjagfá nñni Gorixo seyñé ayá searímíxarñi.

³¹ Judayf Gorixo émáýñé ayá searímíxarñjagi nñwíñírfná sipí dñj nñseaiawirí ámi xfo tfámñi kññmónáná xamñjyo eni ayá urímíxñfá nñni émáýñé wiaikiagfápa ayf eni axfpi nero xfomí wiaikiarñjot.

³² Gorixo áma nñyoní Judayorani, émayorani, ayá urímíxñmígnññi “Áma nñni gf manf nñwiaikiarigfáyfñi.” nñññi gwññj yáññññi.

“Gorixo dñj émf saímf monjo enagi nñni yayf uméwanigñi.” urñj nánñiñi.

³³ Gorixo dñj émf saímf morí nñj fá imónñi enfpí aga seáyf e imónñagi nñni nioní mñj sfñá weáñpaxfñi. Nene ámaéne dñj o “E émígnñi.” nñyaiwirí monfpí nñni anñj mñf yarñj niga nurane aí “E rfa moní?” yaiwípaxene menñi. Nene dñj o nñmorí yarñjpi nñni anñj mñf “Aríge nñmorí rfa yarñi?” nñyaiwirane aí mñkpi nñni xñenñ dñj mopaxene menñi.

³⁴ Nioní searariñápi Bikwíyo dñi re nñññi eánñjpi tñni xñenññi, “Ámñáo dñj moarñjpi nñni áma wí nñj fá rimónñjo? Oweoi. Omí áma wí píráññj dñj ureñwípegfárani? Oweoi.

³⁵ Ámá gíyí wíníyí xámi wífápi nání xfo wipaxí imóníjoriní? Oweoi.” níríníri eáníjpi nioní seararínápi tñí xíxeni imóníní.

³⁶ Amípí nñní oyá díní tñí imóníri xegí imónínípa oyá díní tñí sñí imóníri o náníní imóníri enagi nání raríní. Nene íníná omí seáyí e numéra úwaníginí. “E éwaníginí.” nimónaríní.

12

“Rídiyowá Goríxo wimónarínípi ínáwaníginí.” uríní náníriní.

¹ Ayínání gí níríxímeáyíné, Goríxo wá neawianayarínagi nání ení rírémíxí bí osearímíní. Nanwí noní Goríxo nání rídiyowá yárarígípa sewaníníyíné ení o nání rídiyowá sñí síyikwí míníj xfo wimónarínípiníj oimónaneyíníróná “Negí díníyo oxídnaneyí.” mýaiwí “Oyá díníyoní oxídaneyí.” nýaiwíro xamíníyíné míní winíírxíní. E neróná Goríxomi yayí umeaníro nání epaxípi tñí xíxeni yaríní.

² Goríxomi míxídarígíyí yarígípa axípi mé “E éfírxíní.” wimónarínípi nání níjía imónípirí nání segí díní xámi moagápi xe sñí bí oneaimíxíníri sñíwí winíírxíní. Xe díní sñí bí oneaimíxínírná xfo wimónarínípi — Apí awíaxí imóníri oyá sñíwíyo dání apání imóníri wé róníj imóníri enípiríní. Apí nání ananí níjía imónípaxíriní.

³ Nioní Goríxo wá níníwianíri níjípímí dání nýínéni woxíní woxíní rípi osearímíní, “E imóníjónírfaní?” nýaiwinírná díxí imóníjpi nání nímúrorí ‘Seáyí e imóníjónírfaní?’ mýaiwinípaní. ‘E imóníjónírfaní?’ nýaiwinírná díní wíkwíroarígí woxíní woxíní Goríxo e epaxo e epaxo oimóníri simíxíjpi nání díní nímorí díxí nepa imóníjpi tñí xíxeni ‘E imóníjónírfaní?’ yaiwinírní.” osearímíní.

⁴ Negí wará ná wírímí dání wéraní, síkwíraní, bí bí iníjwíní. Bí bí iníjwápi tñí axípiní yarínjwámaní. Xíxegíní yarínjwáriní.

⁵ E imóníjpa axípi Kiraiso tñí ikáriníjwaéne ení re imóníjwíní. Obaxene aiwí omí díní wíkwíroarínagwí nání níneneni axípi wará ná bímí dání síkwí wé ayí imóníjópáníj nímoníri íkwíróoníjwíní.

⁶ Níneneni wá neawianíjpi tñí xíxeni níneaiiríná xíxegíní e epaxí e epaxí oimónípoyíníri neaimíxíní enagi nání xíxegíní epaxí imóníjwápi tñí xíxeni oyaneyí. Goríxo xwíyíá xfoyápi wíá urókiamóríxíníri neaimíxánáyí, negí díní wíkwíroarínjwápi tñí xíxeni e éwaníginí.

⁷ Negí wíníyo arírá wífírxíníri neaimíxánáraní, wíníyo wíwapiyífírxíníri neaimíxánáraní,

⁸ ení rírémíxí wífírxíníri neaimíxánáraní, xíxeni e éwaníginí. Negí wíníyo negí amípí nínowíayí íníírxíníri neaimíxánáyí, sípí míwí éwaníginí. Negí wíníyo oumenjweápayíníri neaimíxánáyí símí níxeadípénírane éwaníginí. Negí wíníyo wá wianífírxíníri neaimíxánáyí, kípíníj mýí yayí tñí éwaníginí.

“Kiraiso tñí ikárinígíyíné apí apí néra úfírxíní.” uríní náníriní.

⁹ Segí wíníyo díní sípí níwírná mímóní míwíwapiyípa éfírxíní. Sípí imóníjpi ríwímíní nímamorí naní imóníjpi íá xífírxíní.

¹⁰ Xexíxexíímeáyí ayá rírímíxí níníro píráníj menarígípa íníírxíní. Negí wíníyo wéyo umeaneyíníro símí xeadípéníírxíní.

11 Ríwí síwíá miyí níríkwíníri éfírixíni. Ámináomi níxídiróná xíoyá kwíyípi e níífírixíni seaimíxarínpimi síñwíríániñí wíaxídfírixíni.

12 Ámináo seaiiníápi nání dñí ikwímoarígíápimi dání dñí níá seainíwínigíni. Xeaníñí seaiméáaná xwámámí wíírixíni. Íníná Goríxomi ríxíñí urayífírixíni.

13 Ámá Goríxoyá imónígíáyí wí dfwí ikeamónariñagíá níwínírná segí bí mñí wíírixíni. Ámá aní mídání wí seaiméáaná segí aníyo nání nipemeámi úfírixíni.

14 Ámá rímewá seaiarígíáyo Goríxo naní wííwínigíniñí ríxíñí uríírixíni. Ayo uramíxíwínigíniñí ríxíñí murí naní imíxíwínigíniñí ríxíñí uríírixíni.

15 Ámá yayí yaríñagíá níwínírná ayí tñí nawíni yayí ero ñwí eaaríñagíá níwínírná ayí tñí nawíni ñwí earo éfírixíni.

16 Segí wíniyo nání “Wíó sipíoríni. Wíó nañoríni.” miyaiwipani. Ná bíni axípiñí mófírixíni. “Seáyí e imóníñwaéneríani?” miyaiwínípa nero ámá yunígíáyí tñí ananí gwíaumí niníro eméfírixíni. “Nene dñí émí saímí monwaéneríani?” miyaiwínípa éfírixíni.

17 Sipí seaikaráná seyíne ení xíxe sipí míwikáripáni. Ámá nñí “Apí neríná xíxeni ríá yaríni?” yaiwiarígíápi nání dñí nímoro éfírixíni.

18 Dñí míxímíni níkwímorí mepa éfírixíni. Ananí nepaxí enánáyí, ámá nñí tñí piyíá níwíríniñíro ñweáfírixíni.

19 Gí dñí síxí seayíñáyíne, ríkíkíríó seaikaríáyo seyíne ení “Pírí oumamoaneyí.” niyaiwíro mé Goríxo wíkfí ríá ápiáwíníñí wóníñípi xe ayo wímeáwínigíniñí síñwí wíníírixíni. Bíkwíyo dání rípi níríniñí eáníñagí nání seararíñíni, “Ríkíkíríó yarígíápi nání “Goríxoní pírí umamómígíni.” nímónaríni. Ríkíkíríó seaikaríáyíne maríá, níwaniñoní pírí numamori ríniñí wimíáríni. Ámináo e ríñfírixíni.” Bíkwíyo dání e níríniñí eáníñagí nání “Sewaníñíyíne ‘Pírí oumamoaneyí.’ niyaiwíro xíxe míwípa éfírixíni.” seararíñíni.

20 E mepa nero Bíkwíyo dání re níríniñí eáníñípa éfírixíni, “Joxí tñí símí tñí inarígíáyí agwí wiaríñagí níwínírná aiwá mñí wíríni. Gwíni yeáyí wiaríñagí níwínírná iníí gí níwírí wíríni. E níwírírná wígí sipí seaiarígíápi nání ayá wímoríni.” Bíkwíyo dání e níríniñí eáníñípa éfírixíni.

21 Ríkíkíríó seaikaríáyo xíxe sipí níwírónáyí, ayí seyíne xopíríríniñí seaiaríño. Sewaníñíyíne pírí oumamoaneyíniñí nerónáyí, sewaníñíyíne samíñíniñí imíxínaríño. Seyíne e mepa nero naníni níwírónáyí, xopíríríniñí wiaríño. Ayínání sa apíni éfírixíni.

13

“Gapímaníyo símaníwíyóníñí yeáyí wuríñíwanígíni.” uríñí náníriñí.

1 Ámá ayí ayí gapímaníyo símaníwíyóníñí yeáyí wuríñíírixíni. Gapímaní wí nímónírná wígí dñíyo dání imónarígíámani. Goríxoyá dñíyo dání imónarígíaríni. O xe oimónípoyíniñí síñwí wínaríñíyíni gapímaníyí imónarígíá enagí nání raríñíni.

2 Ayínání gapímaníyo ámá gíyí wíalkíaniñí neríñáyí, ayí Goríxo “E oimónípoyí.” yaiwíñípi ení pírí rakíaniñí yaríño. Ámá e éfíyí ríá meááríniñí yaríño.

³ Ayí ripí nání seararíní. Goríxo gapímaní nimóníro seamenweagfáyí naní yariǵfáyo ení óf wimíxíříxíníří wimíxínímaní. Sípí yariǵfáyo ení óf wimíxíříxíníří wimíxíníří. “Neamenweagfáyí nání wáyí mepa oemini.” niseaimónířínáyí, naníni eríni. E yariǵagfa sǵwí niseanířínáyí, yáyí seamepíříáríni.

⁴ Seamenweagfáyí Goríxo seyíné naní seaíříxíníří wimíxíní enagi nání seararíní. E nerí aiwí seyíné sípí nerínáyí, ení óf eríni. Gapímaníyí kikiǵá éwaníginíří iwaní ǵá ríxíříno? Oweoi, Goríxo sípí néra waríǵfáyí re oyaiwípoyíníří, “O nene nání wikí wóníagí nání gapímaníyí pírí e ríá neamamoaríní?” oyaiwípoyíníří seamenweagfáyí sípí yariǵfáyo pírí umamóříxíníří wimíxíní enagi nání seararíní.

⁵ Ayínání nene ayo símanwíyóníǵí yeáyí wuríníwaníginí. “Pírí míneamamopa epířá náníni símanwíyóníǵí yeáyí wuríníwaníginí.” maríǵá, “Nene woní woní negí yariǵwápí nání niyaiwiníříná ‘Ayo símanwíyóníǵí níwuríníříná, apání yariǵwiní.’ yaiwianíwá nání ení símanwíyóníǵí yeáyí wuríníwaníginí.” seararíní.

⁶ “Apání ríá yariǵwiní?” yaiwianíwá nání ení gapímaníyo níǵwí takisí nání míní wiaríníwaríni. Goríxo neamenweaíříxíníří wimíxíníowa píráníǵí neamenweaaníro nání aníǵí miní yariǵagfa nání seararíní.

⁷ Seamenweagfá ǵíyo pí pí míní wípaxí imóníǵípí ananí míní wíříxíní. Takisí nání pí pí níǵwí wípířá nání imóníǵíyo sa ananí míní wíříxíní. Símanwíyóníǵí yeáyí wurínípířá nání imóníǵíyo e wuríníříxíní. Wé íkwianwíyo umepířá nání imóníǵíyo e uméříxíní.

“Wíníyo díní sípí níwiríná ǵwí ikaxí ríníǵípí tńí xíxeni yariǵoi.” uríní náníříni.

⁸ Seyíné ǵwí éǵápimi dání “Níǵwí neaiapei.” searípaxíyíné mimónípa éříxíní. Apí mimóní “Díní sípí neai.” searípaxípíní imóníříxíní. Pí nání maríǵá, ámá wo wíyo díní sípí níwiríná ǵwí ikaxí eáníǵípí tńí xíxeni yariǵí enagi nání raríní.

⁹ Bíkwíyo dání ripí ripí ríníǵíyí, “Meáníǵfáyíné wí tńí ǵwí minípaní. Níwíápnímeari ámá mípíkípaní. ǵwí mímeapaní. Amípí wayá nání sǵwí ǵwí míwínípaní.” apí apí ríníǵíyí tńí sekaxí ámí bí ení ríníǵí enánáyí, nńí nawíní níkwieroríná sekaxí ná bimíní, Jisaso “Jíwaníǵoxí nání díní sípí inarínípa ámá wíyo nání díní sípí wíříxíní.” ríníǵípí mí ǵkwíkwíří iníagí nání seararíní.

¹⁰ Ámá wo womí nepa díní sípí níwiríná sípí bí wiarínímaní. Ayínání “Ámá wíǵí wíníyo díní sípí níwirínáyí, ǵwí ikaxí ríníǵíyí tńí xíxeni yariǵoi.” seararíní.

“Jisaso weapínfáyí aǵwí e enagi nání píráníǵí éwaníginí.” uríní náníříni.

¹¹ Ripí ení osearímíní. Agwí ríná nene ǵweanwáíná nání seyíné níǵá imóníǵoi. Sǵá Kiraiso níweapíří yeáyí neayimíxemeanfáyí nene díní iwamíó wíkwíróáná ná ǵámí imóníǵípa síní e mimóníagí nání sá weǵfáyíné wíápnímeapaxíná ríxa rínáríni.

¹² Sǵá níyiga núśáná ríxa wǵá nókia warínípa sǵá nene xwǵá tǵyo ǵweanwá nání imóníǵíyí ríxa nóra waríni. Kiraiso weapínfá nání aǵwí e imóníagí nání ámá aǵwí níříří taríǵápa amípí sípí árǵwíyíná yariǵfápi

píni wiáirirane áamá mîxí nání ikínarigíápa amîpí naní ikwáwiyíná yarigíápi íá xîrîrane oyaneyî.

¹³ Áamá ikwáwiyíná pírániñî yarigíápa neranéná papîkî erane uyíni erane mepa éwanigîni. Áamá wí tîni íwî inîrane iyí ede dánî onarigíápi monîpa éwanigîni. Xeanîñî rîniimerane sipî dîñî yaiwinîrane mepa éwanigîni.

¹⁴ E mepa nerane negî Áminá Jisasi Kiraiso wimónarîñîpî aikínîñî nîyîniirane íwî nání íeapá neainarîñîpî yanî nání wí dîñî mîmopa éwanigîni.

14

“Sérîxímeáyo xwîyíá numearîro ‘Sipî yarîñjoî.’ murîpanî.” urîñî nânîrîni.

¹ Áamá Jisasomî dîñî nîwîkwîroríná wigî dîñî samîñî nîwero ududî nîwinîro “Apî nerínáyî, Gorîxo negî yarîñwápi nání yayî enîrîfenîñjoî?” yaiwinarigíáyo seyîné ananî umîmîniñpoyî. Ayî tîni xwîyíá xîmîxîmî inîpîrî nání umîmîniñpîrî nání mîseararîñîni. Nañîni nero umîmîniñpîrî nání seararîñîni.

² Áamá Jisasomî dîñî nîwîkwîroríná wigî dîñî enî neánîro wí ududî mîwinîpa nero “Apî nerínáyî, Gorîxoyá sîñwîyo dánî ananî yarîñwinî.” yaiwinarigíáyî pí pí reaxî winîñîpî ananî narigíárîni. Áamá Jisasomî dîñî nîwîkwîroríná wigî dîñî samîñî wearigíáyî nanjwî mîni aiwánî narigíárîni.

³ Áamá “Pí pí reaxî winîñîpî ananî nîpaxîrîni.” nîyaiwiro narigíáyî áamá “Nanjwî nîniñpaxîmanî.” nîyaiwiro mînarigíáyo peayî mîwianîpa oépoyî. Áamá nanjwî mînarigíáyî enî pí pí reaxî winîñîpî ananî narigíáyo xwîyíá numearîro “Nîpîkwîni mîyarîñjoî.” murîpa oépoyî. Ayo Gorîxo rîxa umîmîniñî enagî nání rarîñîni.

⁴ Pí pí ananî narigíáyo xwîyíá numearîro “Nîpîkwîni mîyarîñjoî.” urarigíá giyîné áamá woyá xînáíwánîñî nimónîro omîñî wîiarigíáyo xwîyíá numearîranénáyî, “Apání yarîñwinî.” rîseaimónarîni? Oweoî, xwîyíá numearîríná “Sipî yarîñjoî.” urîrî numîmîniñî “Ananî yarîñjoî.” urîrî epaxo ná wonî wigî bosîworîni. Ayî nanjwî nîniñîrînanî, mîniñîpa nerînanî, wigî bosîwo —O Áminá Gorîxorîni. Oyá dîñî tîni xîomî dîñî nîwîkwîróa upaxî enagî nání o ananî umîmîniñîrîni.

⁵ Áamá wí “Síá ayî wí tîni xîxenî mimónîni. Gorîxoyá sîñwîyo dánî ayá tîñîyi rîa imónîni?” yaiwiarigíárîni. Wí “Síá wîyi seáyî e mimónî nîni Gorîxomî yayî umeanîwá nání apání rîa imónîni?” yaiwiarigíárîni. Áamá ayî ayî “Síá wîyi seáyî e imónîñîrîni? Nîni axîpi imónîñîrîni?” nîyaiwiríná “Nionî e rîyaiwiarîñîni?” nîyaiwiri ipîmónîñîrîxîni.

⁶ Áamá “Síá ayî seáyî e imónîñîyîrîani?” nîyaiwiro xîdarigíáyî Ámináo nene yarîñwápi nání yayî owinîniñî nání e yarigíárîni. Áamá pí pí reaxî winîñîpî narigíáyî enî Ámináo nene yarîñwápi nání yayî owinîniñî nání narigíárîni. Ayî ananî nîniñîróa wigî narigíápi nání Ámináomî yayî wiarigíá enagî nání rarîñîni. Áamá nanjwî mînarigíáyî enî Ámináo nene

yariŋwápi nání yayí owiníníri nání “Apí mìnípa oyaneyí.” níyawiwo xídarígráriní. Ayí ení wigí narígrápi nání Goríxomí yayí wiarígráriní.

7 Ayí ripí seararíŋiní. Negíyí wo xíomíní yayí winíní nání síŋí ɣweapaxímaní. Xíomíní yayí winíní nání “Opémíní.” yaiwipaxímaní.

8 Nene síní síŋí níŋwearíná ayí Ámínáo nene yariŋwápi nání yayí owiníníri yariŋwáriní. Pí pí neríná Ámínáo yayí owiníníri yariŋwáriní. Níperíná ení yayí owiníníri pearíŋwáriní. Ayínání nene níperínáraní, síní síŋí níŋwearínáraní, newaníŋene yayí inaníwaníri mé sa Ámínáo yayí winíní nání éwaníŋiní.

9 Ayí ripí nání seararíŋiní. Kiraiso áamá pegíáyo t́níní mípé síní síŋí ɣweagíáyo t́níní wigí Ámínáo imónímfáníri ríxa níperí ámí wíápínímeaní ɣɣagí nání seararíŋiní.

10 Kiraiso áamá níyíyá Ámínáoní imónífmíŋiníri níperí wíápínímeaní aí díŋí samíŋí wegíáyíné pí nání segí sérixímeá díŋí ɣŋí éáníŋí t́gíáyo xwíyíá numearíro “Sípí yariŋoi.” uraríŋoi? Díŋí ɣŋí éáníŋí t́gíáyíné ení pí nání segí sérixímeá díŋí samíŋí wegíáyo peayí wíanaríŋoi? Goríxo áamá níyoní xwíríxí umeníáyi nínenení neameníá ɣɣagí nání seararíŋiní.

11 Bíkwíyo dání re níriníri éáníní, “Ámínáo re ríŋíríní, ‘Aníŋí noní ɣweanáoŋí, níwaníŋoní imóníŋápímí dání seararíŋiní. Ámá ńníní Goríxoní nání xómíŋí níyíkíwíróná yayí nínnímero woákíkí nínníróná ‘Níyoní nání Ámínáoŋí, ayí joxíríní.’ nírípíríáriní.’ Ámínáo e ríŋíríní.” Bíkwíyo dání e níriníri éáníŋagí nání “Ámá nínenení xwíríxí neameníáriní.” seararíŋiní.

12 Ayínání nene níj́fá re imóníŋwíní. Pí pí newaníŋene ɣŋwápi nání Goríxo xwíríxí neamearíná “Ayí apí nání e ɣŋwáriní. E ɣŋwáriní.” nura waníwáriní.

“Sérixímeáyo óréámioapaxí imóníŋpí míwíwapiyípaní.” uríŋí náníriní.

13 Ámá níyoní xwíríxí umenífo, ayí Goríxo ɣɣagí nání Jisasomí díŋí wíkwíronɣwaéne xwíyíá xíxe nímearinírane “Nípíkwíní míyaríŋoi.” rínaríŋwápi síní mírínípa nerane díŋí píráníŋí re neyírorí éwaníŋiní, “Negí nírixímeá sípí epíríxíníri níkrípeaánípaxí imóníŋpírání, nóréámioapaxí imóníŋpírání, bí míwíwapiyípa éwaníŋiní.” Díŋí e neyírorí éwaníŋiní.

14 Nioní Ámíná Jisaso t́níní ikáríníŋápímí dání níj́fá nímoníri díŋí re níyáwírí nípmóníní, “Pí pí áamá narígrápi nínnírná bí piáxí weánípaxí meníní.” níyáwírí nípmóníní. E neríŋí aí áamá “Apí nínnírná piáxí neánípaxírání?” yaiwiarígrá gíyí gíyí ayíní aiwá apí piáxí weánípaxí imóníní.

15 Segí díŋí t́níní “Apí ananí nípaxípíríní.” níyáwíro nínníróná wíwapiyarígrápímí dání sérixímeá axípi nemáná “Sípí imóníŋpí nífáonírání?” níyáwírí xwíríá níkíxénírnáyí, “Ayo síní díŋí sípí níwírane píráníŋí umearíŋwíní.” ríseaimónaríní? Kiraiso yeáyí uyímíxemeámíáníri upeíní ɣɣagí nání sérixímeáyo segí narígrápímí dání xwíríá míwíkíxepaní.

16 Ayínání segí “Ananí nípaxípíríní.” níyáwírí narígrápímí sérixímeá wí níseaxídíro axípi neríŋpímí dání piáxí níweánírnáyí, áamá wí segí yariŋgrápi nání “Ayí sípí imóníŋpí yariŋoi.” rípríxíníri apí e mepaní.

17 Ayf ripi nani seararini. Gorixo, xwioxfo pawianfwaomi inimi niwuriranena ayf xwiya iniigf tni aiwa tni nani "Api nipaxrini. Api minipaxrini." ranfwa nani inimi wurinarjwamani. Ayf we roninj imoninjpi xdirane ama tni piya wrinirane kwiya Gorixoyapimi dani dnf nifa neainri yanfwa nani inimi wurinarjwari.

18 Ama e nero Kiraismi xdarigfa giyf giyf Gorixo "Ayi apani yarijoi." yaiwiri ama "Ayi mimiwiaro xixeni yarijoi." ri ro yariyaf enagi nani rarijini.

19 Ayinani "Nene yarijwapimi dani ama niwayironiro njewaro wigf dnf wikwiroarigfapi yof imoniro epaxf imoninjpin oyaneyi." niyaiwiro xaiwf fa xiririxini.

20 Aiwa segiyf wi "Nwariini." yaiwiarigfapi ninirinjipimi dani Gorixo eminri yarijpi mipneamoninj oyaneyi. Pi pi ama narigfapi Gorixoya sinjwo dani anani nipaxf imoninjagi ai ama bi ninri wio oreamioanri wimixana ayf sipi yari.

21 Nanf ninirinarani, iniigf wainf ninirinarani, pi pi nerfa apimi dani segf sriximea oreamioapaxf imoninjpi mepa nerofayf, ayf nanf yarijoi.

22 Seyine woxini woxini Gorixo sinjw rarije dani "Iniigf wainf tni nanf tni nani emfapi nani e ipi riyauijini?" niyaiwiro ipimonirixini. Ama iniigf wainf tni nanf tni nani dnf niyaikiroman "E nerfa ayf ananirini." yaiwinarigfapini xdarigfayf wigf dnfpi "Nion sipini yarijini." niyaiwinpa yarijagfa nani yayf winarinjirini.

23 E neri aiwi ama wigf dnf tni "Nion api ninirina Gorixoya sinjwo dani nipikwini mimonijnana rfa rarijini?" yaiwinarigfapi niwialkini nerinayf, wigf dnfwo dani "Sipi rfa yarijini?" yaiwinarigfarini. Ayf "E nerfa apanirini." yaiwinarigfapi tni xixeni me niwialkini nani wigf dnfipimi dani "Nion sipini yarijini." yaiwinarigfa enagi nani rarijini. "Gorixoya sinjwo dani ayf e anani epaxenerini." niyaiwinf enfp arfi nerinayf, ayf fwf yarijoi.

15

"Negf neaimonarinjipimini mixdinf winiyf wimonarinjipimi eni xidwanigini." urinj narinini.

1 Nene Jisasomi dnf niwikwironanena dnf eni eaninj tijnwaene negf neaimonarinjipi nanini mixdinf re yaiwiwanigini, "Ama Jisasomi dnf niwikwororo ai wigf dnf saminj wegafayf amipi Gorixoya sinjwo dani anani epaxf imoninjpi nani ududf nero 'Nepa e epaxfmani.' niyaiwiro xdarigfayfirani?" niwaiwimana niyunirane ewanigini.

2 E neranena nene dnf saminj wegafayf nanf wiarijwapimi dani sfkf oomixaneyinri wigf yayf winipaxf imoninjipimi xidwanigini.

3 Ayf ripi nani seararini. Kiraismo ai xegf wimonarinjipimini mixdinf xfo Gorixomi urinjpi nani Bikwio re nirinri eanijpa, "Ama joxi ikaywf rimeararigfapi ayf nion eni nirfarini." Bikwio dani api nirinri eanijpa Gorixo wimonarinjipimini xidnf enagi nani re seararini, "Negf neaimonarinjipimi mixdinf dnf saminj wegafayf wimonarinjipimi xidwanigini." seararini.

4 Xwiya enina Bikwio nirri eagfa giyf giyf nene fa nroranena ewapnfwaniginri eagfarini. fa nroranena aninj minf xidpaxf

imónirane dñf sixf ínirane enwápimi dání dñf Gorixo neaiinfápi nání ikwfmófrixinrí eagfáriní.

5 “Gorixo —O áamá dñf sixf íniro xfomi anñf miní xfdíro epíri nání ananí wimixariñoriní. O seyfné ‘Kiraíso Jisaso enípa nerane oxídaneyí.’ nñyawirowná dñf axípiní xñiro nawíní nimónímáná pírániñf ñwearo éfríxinrí seaimíxfwiníginí.” nimónariní.

6 “Seyfné dñf axípiní tífáyfné nimóniro nání maní ná bámi dáninñf ññiro omí —O negí Áminá Jisási Kiraísomí xanoriní. Omí seáyí e uméfríxinrí e seaimíxfwiníginí.” searariñiní.

“Kiraíso ‘Émáyo ení yedayf uyimíxemeáimíginí.’ yaiwinípi tñí xixení e enífriní.” uríñf nániríní.

7 Ayínání Kiraísomí dñf wíkwíroariñwaéne yaríñwápimi dání áamá Goríxomí seáyí e umepírfá nání “Kiraíso neamímíninñpa negí winíyo ení oumímínaneyí.” nñyawiwane xixe mímíníwaníginí.

8 Nioní searariñápi, ayf rípiriní. Kiraíso “Gorixo dñf uríwíráripaxf imóniñoríani?” yaiwinírane “Aríowamí Gorixo wígf símímaníyo dání ‘Níseaiimífaríní.’ réroariñpi xixení neaiiñfíraní?” yaiwinírane yaníwá nání xfo iyf símí sfó wákwiniñwaéneyá inókinñf nimónirí arírá neaiiñfíní.

9 Judayene arírá neaiiñfíní maríái, émayf ení Gorixo wá níwianirí winí enagí nání xfomí yayf uméfríxinrí ayo ení Kiraíso arírá winífriní. Émayf nání nioní searariñápi Bíkwyíro ññiríní eáníñf tiyf tñí xixení imóniñagí nání searariñiní. Wí e ayf re ññiríní eániní, “Ayínání áamá émayf aríá egífe dání Goríxoxí nání woákfkf wirí díxf yof ññirífná soníyo dání ríri emífaríní.” ññiríní eániní.

10 Ámí wí e ení re ññiríní eániní, “Émayfné Gorixo xegí Judayf tñí yayf éfríxiní.” ññiríní eániní.

11 Ámí wí e ení re ññiríní eániní, “Émayfné nñyfnéní Ámínáomí yayf uméfríxiní. Áamá nímíní ñweagfáyf nñní yayf uméfríxiní.” ññiríní eániní.

12 Ámí wíá rókiamoagf Aisaiao ññirí eanípimi ení re ññiríní eániní, “Xiáwo Jesioyá piaxíyo dání wo níwiarorífná míxf ináyf nimónirí émáyo umeñweanífaríní. Émayf dñf ‘Pírániñf neaiinfó, ayf oríani?’ nñyawiwo wíkwímoapífríariní.” ññiríní eáníñagí nání searariñiní.

13 “Gorixo —O áamá dñf ‘O naní e neaiinfáraní?’ nñyawiwo wíkwímoarígápi nání wimíxariñoriní. O seyfné xfomí dñf níwíkwírorífná dñf nífá seainí níwayíróñiro ñwearo epírfá nání xwapf ayá wí seaiíwiníginí.” nimónariní. Seyfné ení eáníñf oyá kwíyípi ení sixf seaeámíxíñpimi dání “Gorixo e neaiinfáraní?” nñyawiwo dñf níwíkwímorífná ayá wí wíkwífmófríxinrí “Gorixo apí seaiíwiníginí.” nimónariní.

Poro xfo émáyo wáf uríméfpí nání yayf winíñf nániríní.

14 Gf ññiríxímeáyfné, nioní ení seyfné nání dñf re níseaiawiri nípímóniní, “Ayf wígf winíyo naní wiipaxf imóniñpi nání níjáf imóniro wíwiní xixe éwapíñpíxí imóniro egfáyf enagí nání winíyo naní imóniñpi onímiápi bí míwíi xwapf ayá wí níwíia warígífaríní.” níseaiawiri nípímóniní.

15 E niseariri aí seyíné xwiyá bí bí díní seaimóni nání payí rína neáa nurína ayá igigí mé níriri eááriní. Ayí ripi nánirini. Gorixo wá nínwianiri

16 Kiraisi Jisaso nání émayó wáí uríwíniginiri nírípeanirini. Émayí xegí kwíyí áamá xfoyá wímíxarínipimi dání aiwá peaxí tíní Gorixo wimónarínípní oimónípoyniri nioní áamá apaxípa nimóniri yarigfání nerína xwiyá Gorixo tífáminí imóníyí yayí neainipaxí imóníyí wáí urarínáriní.

17 Ayínání Kiraisi Jisaso tíni ikárinínáoní enagi nání Gorixomi nuxídíríná yarínápi nání mǎxí meakíninipaxirini.

18-19 Nioní seáyí e níkáriniri amípi wí nání mǎí sa Kiraiso nioní yarínápi dání enípi nánini orimíni. Nioní émayí tǎfmíni wáí uriri Gorixoyá kwíyípi ení nímíxarínipimi dání emímí tíni ayá ríwamónipaxí imóníyípi tíni wíwapíyiri yarína ayí aríá níníro nání Jisasomi díní wíkwírogfáriní. Ayínání iwamíó Jerusaremi dání néra neméísaná Iririkami píropenisí tǎí e nání amí amí nemerína xwiyá Kiraiso nání yayí neainipaxípi nímíni íá meárinanigini.

20 Apí e nerína “Kiraiso nání níjǎ imónígíami ourímémíni.” mímimóní “Mǎjǎ imónígíami ourímémíni.” níyaiwiri e enáriní. “Áamá wo sǎjǎ aní nání xámí tíwayíroǎyí omírímíni.” mímimóníyí enagi nání e enáriní.

21 “Mǎjǎ imónígíami ourímémíni.” nímimóniri enápi Bíkwíyo re nírini eáníyípi tíni xíxeni imóníni, “Áamá o nání síní murémeáníyí sǎjwí wíníprǎíriní. O nání xwiyá aríá mǎwígíáyí níjǎ imóníprǎíriní.” E nírini eáníyípi tíni nioní enápi tíni xíxeni imóníni.

“Sǎpení nání nurína Romíyo imaní seamúrómfáriní.” uríní nánirini.

22 Ayínání seyíné tífáminí obímíni ríwapí ayá wí nímimóniri aí e enápi áxenjwáí níniga warínagi nání wí níbipaxí nimónímaní.

23 E nerí aí nioní tǎ rímíni wí e síní urímepaxí mímimónipa erí xwiogwí obaxí nímúroarína ení ámí ámí “Romíyí tífáminí úimígíni.” nimónayiri ení enagi nání

24 nioní “Sǎpení píropenisíyo nání nurína seyíné ení sǎjwí niseaga seamúróimígíni.” nimónariní. “Seyíné tíni xwiyá niseanjwaxa seamúroarína gí díní bí yayí oníniri óí e nání aiwá bí niapowáíríxini.” nimónariní.

25 “E éimígíni.” nímimóniri aí anígwi áamá Gorixoyá imónígí Jerusaremi ǎweagíyo aríra wímíni e nání warínini.

26 Áamá Gorixoyá imónígí Masedonia píropenisíyo tíni Gíríkí píropenisíyo tíni ǎweagíyí, ayí áamá Gorixoyá Jerusaremiyo ǎweagí dǎwí ikeamónarígíyo aríra wíwaníginiri ráuroáárinígí enagi nání nioní nígwí apí nímeámi e nání warínini.

27 Wíwaníyí wígí díní tíni yayí nero “E éwanígíni.” rínígíawixini. E nerí aí “Émayí ayo aríra mǎwipaxí imónígíyíriní.” ríseaimónariní? Oweoi, Judayí Jisasomi díní wíkwírogfáyo dání émayí xwiyá yayí neainarínípi aríá níwiro díní níwíkwírorína kwíyí tǎgíáyí nimóníro nání wíwaníyí ení ayo wíwanípi bí tíni aríra wípaxí enagi nání rariníni.

28 Ayínání wígí ráuroáárinígíapi nímeáa nuri míni níwiri “E nírémorína éimígíni.” nimónarínípi nípi níyárimoní Sǎpení píropenisíyo nání nurína seyíné tǎjimaní seamúrómfáriní.

²⁹ Nioni re niyaiwiri nijjá imóniñi, “Seyné tññmñi nibiri seaímeáána Kiraiso nanj nñeaiiríná bi onimiápi mñeaiinñ ayá wí neaiinñarini.” niyaiwiri nijjá imóniñi.

³⁰ Gí nrixiñmeáyíné, anigwi enj rirémiñ bi rípi oseaimini. Seyné negí Áminá Jisasi Kiraiso nani dññ moro negí nrixiñmeá nani dññ sipi wianíwá nani kwíyípi dani imóniñwápi nani dññ moro nero Poroni tñni nawini gwí nimóni nioni nani anññ miní Gorixomi rixiññ nuriyíñixini.

³¹⁻³² Nioni Gorixo niwimóniññipi dani seýné tññmñi yayí tñni nibiri seýné tñni xwiýá niñweariññipi dani dññ sixí iníñá nani rixiññ re nuriyíñixini, “Judia piropenisíyo ñweagíá xwiýá yayí neainariññipi aríá mñwí wiaikiarigíáyí omí wíñapi dani éf umínei.” nuriyíñixini. Nioni Jerusaremi nñremoríná eni áamá Gorixoyá e ñweagíáyí arírá nioni wimíñapi nani yayí winíwiniginiñi Gorixomi rixiññ nuriyíñixini.

³³ Gorixo —O anani áamá niwayiróniñ ñweapiñ nani wimixariñoriñi. O seýné dññ seakiyáwiniñi. “Api e éwinigini.” nimónariñi.

16

Yayí Poro wiowariññipi naniñi.

¹ Nioni negí nrixiñmeái Pibíyí riniñi —Í Jisasoyá siyikí imónigíá Segíria ñweagíáyo sanj wuríñaroariññi wíñiñi. “Í apíxí awiaxí wíñiñi.” searariññi.

² Í seýné tññmñi nibiriñá seýné “Í eni Ámináo tñni ikáñiññi wíñani?” niyaiwiro umimíññixini. E neríná úrapí mñwí áamá Gorixoyá imónigíá wigí wíñiyo umimíñipaxí imóniññi axípi numimíñiñi pí pí nani ikeamónfagi niwiniñóná arírá wíñixini. Ayí rípi naniñiñi. Í áamá ayá wíyo arírá wiri nioni eni arírá niri yariññi enagi naniñiñi.

³ Pírisiraími tñni xiaowo Akwiraomi tñni “Poro yayí eaiwárenapiñoi.” urípoi. Ayaú nioni Kiraisi Jisasomi nixíññiñi yariññapi nani gwí nimónigííyaurini.

⁴ Nioni éf nñimíñiñi nani yoí mayí nimóniñi egííyá enagi nani Gorixomi yayí wiaríñariñi. Nioniñi maríái, éamá Jisasoyá siyikí imónigíá nñmñi ñweagíáyí eni ayaú nani yayí wiarigíñiñi.

⁵ Jisasoyá siyikí imónigíá xíomi yayí wianíro nani aññ ayaúyáiwámi awí eánarigíáyo eni “Poro yayí seaiwárenapiñoi.” urípoi.

Epinitasomi —O gí dññ sixí uyiñáoriñi. Esia piropenisíyo áamá nñniñi sñni enáná xámi Kiraisomi dññ wíkwíñonjo, ayí oriñi. Omí eni “Poro yayí siowárenapiñoi.” urípoi.

⁶ Mariaími —Í seýné arírá oseaiminiñiñi anññ miní eníñiñi. Ími eni “Yayí siowárenapiñoi.” urípoi.

⁷ Adíronikasomi tñni Juniasomi tñni awaúmi eni “Yayí eaiwárenapiñoi.” urípoi. Awaú nioni tñni axígwíñonerini. Awaú nioni tñni nawini gwí aññyo ñweanwáwaurini. Nioni sñni Kiraisomi dññ mñwíkwíñonjáná awaú xámi o tñni ikáñiññiñiñi imónigíñiñi. Wáí wurímeiarigíá seáyí e imónigíáyí waurini.

⁸ Abírietasomi —O Ámináoýá wo nioni dññ sixí uyiñáoriñi. Omí eni “Yayí siowárenapiñoi.” urípoi.

⁹ Ebanomî —O Kiraisomî nîxîdîrî yarîŋwâpî nânî gwî nîmónîŋyî worîni. Omî tîni gî dîŋî sixî uyîŋáo, Sîtekisomî tîni awaúmi enî “Yayî Eaiwárénapiŋoi.” urîpoyî.

¹⁰ Aperisomî —O Kiraisomî nîxîdîrîná mîmîwiáro pírániŋî xîdarîŋagi wînarîŋwâ worîni. Omî enî “Yayî siowárénapiŋoi.” urîpoyî.

Arisîtoburasoyâ aniwâmi wearîgîáyoy enî “Yayî seaiwárénapiŋoi.” urîpoyî.

¹¹ Yegî axowawi Xerodionomî enî “Yayî siowárénapiŋoi.” urîpoyî.

Nasisasoyâ imónîgîáyoy —Ayî Ámináoyâ wî imónîgîáyîrîni. Ayo enî “Yayî seaiwárénapiŋoi.” urîpoyî.

¹² Tîraipinaîmi tîni Tîraiposaîmi tîni —Ípaú Ámináomî nîxîdîrîná áamá wî enî oxîdîpoyîni rîwî nîrîkwîni anîŋî minî yarîgîípaúrîni. Ípaúmi enî “Yayî eaiwárénapiŋoi.” urîpoyî.

Gî dîŋî sixî uyîŋáo, Pesisomî —O Ámináomî nîxîdîrîná wîniyî enî dîŋî owîkwîrîpoyîni anîŋî minî yarîŋorîni. Omî “Yayî siowárénapiŋoi.” urîpoyî.

¹³ Rupasomî —O Ámináomî nîxîdîrîná mowîfâ xîdarîŋomanî. Omî “Yayî siowárénapiŋoi.” nurîronâ xînáîmi —Í omî xînáî gî inókinîŋî imónîŋîrîni. Ími enî e urîpoyî.

¹⁴ Asigîritasomî tîni Pîrigonomî tîni Xemisomî tîni Patîrobasomî tîni Xemasomî tîni negî nîrîxîmeâ awa tîni ŋweagîáyoy enî “Yayî seaiwárénapiŋoi.” urîpoyî.

¹⁵ Pirorogasomî tîni xiepî Juriaîmi tîni Neriasomî tîni xînapîmi tîni Oribasomî tîni áamá Gorîxoyâ imónîgîá ayî tîni ŋweagîáyoy enî “Yayî seaiwárénapiŋoi.” urîpoyî.

¹⁶ Jisasoyâ siyikî imónîgîáyîné yayî ninîronâ yayî óf eánerîrîxîni. Jisasoyâ siyikî imónîgîá ŋweagîá apî apî nîpîni yayî seaiwárénapiŋoi.

“Ámá xepîxepâ orónaneyîniro seaiwapiyarîgîáyî sîŋwî wînaxîdîrîxîni.” urîŋî nânîrîni.

¹⁷ Gî nîrîxîmeáyîné, eŋî rîrîmîxî bî rîpî oseaimîni. Seyîné áamá mîxî orîniŋpoyîni seaiépîsiro óreámioápoyîni seaiwapiyîro yarîgîáyoy —Ayî none seaiwapiyîŋwâpî nîwiaîkiro xegî bî seaiwapiyanîro yarîgîáyîrîni. Ayo sîŋwî wînaxîdîpoyî. Sîŋwî nîwînaxîdîronâ ayî tîni gwiaumî minîpa époyî.

¹⁸ Ayî rîpî nânî searariŋîni. Ámá e yarîgîáyî nepa Áminâ Kiraisoyâ xînáiwaniŋî nimónîro omîŋî wiariŋîŋîmanî. Reaxî wînarîŋîpî nânîni dîŋî nîmoro yarîgîáyîrîni. Ayî dîyimánî ikaxî nurîro weyî umeararîgîápîmi dání áamá maiwî “E neaiwapiyanîro rîa yarîŋoi?” mîyaiwî egîáyoy yapî wîwapiyarîgîárîni.

¹⁹ “Romî ŋweáyî xwîyîá yayî neainariŋîpî rîwî mumó pírániŋî xîdarîŋoi.” rîniŋîpî anî nîmîni yanî iwénîmenî eŋagî nânî nionî seyîné nânî yayî nînarîni. E nerî aí áamá nionî searariŋîáyî yapî seaiwapiyipîrîxîni seyîné naŋî imónîŋîpî nânî dîŋî émî saîmî moro sipî imónîŋîpî nânî majîá ero oimónîpoyîni nîmónariŋagî nânî rariŋîni.

²⁰ Nionî searariŋápî seyîné xîxentî nerînáyî, Gorîxo —O ananî áamá nîwayîronîro ŋweapîrîfâ nânî wîmîxariŋorîni. O sîni mé obomî xopîrârî nîwîmáiná seyînéyâ suyîmanŋwîyo wárinîfárîni.

“Áminâ Jisaso wâ seawianîwîniŋîni.” nimónariŋîni.

“Ámá tiyíyayí seaiwárenapáoi.” uríñí nánirini.

²¹ Timotio —O Kiraisomi nixídirí yaríñápi nání gwí nímóníñí worini. O yayí seaiwárenapíñoi. Nioni tñí axígwíowa, Rusiaso tñí Jesono tñí Sosipatao tñí ení yayí seaiwárenapáoi.

²² Tetiasoni —Nioni Poro áwaní nírariná payí rina eaaríñáonirini. Nioni ení Ámináoyáyíné yayí seaiwárenapíñi.

²³ Gaiaso —O Poroni xegí añíyo ñweañáná píráñíñí nímearíñorini. Jisasoyá siyikí imónígfá añí rípimi ñweagfáyí xegí añíyo awí eánpíri nání umímíñaríñorini. O ení yayí seaiwárenapíñoi. Erasitaso —O añí rípimi dání gapímaníyíyá nígwí menñeañorini. O tñí xogwáo Kwotaso tñí awaú ení yayí seaiwárenapíñi.

²⁴ [Áminá Jisasi Kiraiso seyíné nityénéní wá seawianíwínigini. “E imóníwínigini.” nimónarini.]

“Gorixomi seáymí uméwanigini.” uríñí nánirini.

²⁵⁻²⁶ Seyíné xwíyíá yayí neainaríñípi —Xwíyíá api Jisasi Kiraiso nání nioni wáf uraríñápi tñí xixenirini. Api eníiná dání ínimi yumí imóníñípiñi. Ínimi yumí nimóga bagí aiwí agwí ríná ríxa wíá wókímíxiniñípiñi. Émá nímíni ñweagfáyí wí aríá níwiro díñí owíkwírópoyiní Gorixo —O aníñí noní ñweañorini. O eníiná dání “E imóníwínigini.” ráríñípa wíá rókiamoagfáwa eagfápi wáf urímearíñwápimi dání émá nímíni ñweagfáyí tñí e ríxa síñáni áwaní rínariniñípiñi. Xwíyíá api xaiwí íá oxírípoyiní seaimíxipaxo, ayí Gorixorini.

²⁷ Díñí émfí saímí morí ñwíá imóníri eno, ayí onirini. Omí Jisasi Kiraiso neaiñípi nání díñí nímoríñípimi dání yayí seáyí émi oumeaneyí. “E éwanigini.” nimónarini.

ámá ikwiárinipaxí imóninjo enagi nání “O xixení e neaiiníárfani?” yaiwipaxíriní.

“Jisasoyá siyikí imónigíáyíne yaní mepayónipani.” uriní nánirini.

¹⁰ Gí níríxímeáyíne, gí díní tíní maríái, negí Áminá Jisasi Kiraiso e wíwapiyiwiniginirí nírípeanípimi dání ení rirémíxí bí oseaiminí. Seyíne níyínéní xwiyá axípi ríro pírániñí níxiríníro ñweapíri nání xixegíní yaní mepayónipa ero díní axípi moro díní aga ná bíní íá xiríro nero ñweáírxiní.

¹¹ Gí níríxímeáyíne, ámá Kírowioyá wí níbíro seyíne nání níniriróná “Ayí míxí rírowiáqí inarínjoí.” níríá enagi nání seararíniní.

¹² Wiyíne wiyíne rípi rípi rarigíá enagi nání seararíniní. Wiyíne “Poró neaiepiñaríneneriní.” raríná wiyíne “Aporoso neaiepiñaríneneriní.” raríná wiyíne “Pítao neaiepiñaríneneriní.” raríná wiyíne “Kirisao neaiepiñaríneneriní.” rarigíá enagi nání ení rirémíxí seaaríniní.

¹³ “Kirisao ná woní imóninjoqí aí siyikí oyá imónigíáyí xixegíní yaní epayónipaxíriní.” ríseaimónariní? “Poró nene arírá neainíá nání íkíáyó yekwíroarígíáriní.” riyaiwiarínjoí? Seyíne wayí níseameairíná Poromí oxídípoyiní yóí nioniyá níróro wayí seameaigíáriní?

¹⁴⁻¹⁵ Nioní segíyí wíyo wayí mumeaipa nerí aí Kírísipasomí tíní Gaiasomí tíní awaúminí wayí numeairí nání Goríxomí yayí wiaríniní. Ayínání ámá wí re rípaqí meníní, “Poroyá yóí níríríná wayí neameaigíéneriní.” rípaqí meníní.

¹⁶ Ayí nepariní. Ámá Sitepanasoyáyo ení wayí umeainápi nání ríxa díní níníagí aiwí ámí wíyo ení wayí umeainíárfani? Nioní ríxa díní míninaríniní.

¹⁷ Ayí rípi nání raríniní. Kiraiso ámáyo wayí umeaíwiniginirí nírowárenapínímani. Xwiyá yayí neainaríní xío nánípi wáí nurímeíwiniginirí nírowárenapíníriní. Kiraiso yoxáípámí níperíná neainípi surímá eniginirí wáí nurímeíwiniginirí nírowárenapíníriní ámá wigí díníyo dání émf saímí nímoró uréwapíyarígíápi uréwapíyiwiniginirí nírowárenapínímani.

“Ení eánirí níjía seáyí e imónirí Goríxo enípi Kiraiso síwá neainíriní.” uriní nánirini.

¹⁸ Xwiyá Jisasi yoxáípámí nene nání neapeinípi nání ámá naníníro yarígíáyí re raríníagíá aí, “Xwiyá apí majía níkáríníro rarígíápiríní.” raríníagíá aí nene Goríxo yeáyí neayímíxemeaarínene re yaiwíwíni, “Jisasi íkíá yoxáípámí penípimi dání Goríxo ení eáníní xegí imónínípi síwá neainírfani?” yaiwíwíni.

¹⁹ Nioní rarínápmí Bíkíyo re nírínirí eánínípi sopíní níwaríní, “Goríxoní ámá ‘Díní émf saímí moaríníwaéneriní.’ yaiwinarígíáyo mírírakí wímíáriní. ‘Díní imegí yegí moñíwaéneriní.’ yaiwinarígíáyo díní míxíxeyáíkí wímíáriní.” E nírínirí eánínípi nioní rarínápmí sopíní níwaríní.

²⁰ Ayínání Goríxo e wíníá enagi nání ámá ríná dání imónigíá “Díní émf saímí moaríníwaéneriní.” yaiwinarígíáyí aríreriní? Nwí ikaxí eánínípi mewegíáyí ení aríreriní? “Xwiyá xímíxímí nínirí míríríníwaéneríní?” yaiwinarígíáyí ení aríreriní? Ámá Goríxomí díní míwíkwíroarígíáyí “Díní émf saímí nímorane raríníwaéneriní.” rarígíápi

nání o ríxa re oyaiwípoyiníri mĩneaiwapiyipa eníraní, “Nepa díní émf saímí nĩmoro rarigfápmānī. Majfá nikárinĩro rarigfápirinī.” oyaiwípoyiníri mĩneaiwapiyipa eníraní?

21 Ayí ripí nání raríninī. Goríxo xewanĩño díní émf saímí nĩmoríná áamá xfomí díní mĩwĩkwĩró “Díní émf saímí nene negí moarinĩwápmi nĩxfđiranéná ananĩ xfoýá ámaéne imónĩpaxĩrinī.” yaiwiarigfáyí apĩ xe oimónĩpoyinĩri sijnwĩ mĩwĩnĩ xwiyfá none wáf rarínĩwápmi —Apĩ “Majfá ikárinĩnjĩpirinī.” rarigfápirinī. Apimĩ dānĩnĩ áamá nepa díní wĩkwĩroarigfáyo Goríxo “Yeáyí uyimĩxemeáfimiginĩ.” wimónĩnjĩrinī.

22 Gí Judayí xwiyfá apĩ neparfanĩri ipĩmónanĩ nānĩ emĩmĩ bĩ oneaiwapiyípoyinĩri wimónarinĩrinī. Émáýí xwiyfá apĩ neparfanĩri ipĩmónanĩ nānĩ nijfá seáyí e imónĩnjĩ bĩ onearėwapiyipoyinĩri wimónarinĩrinī.

23 E e wimónĩfagi aiwĩ none wáf nurĩmeranéná xwiyfá ripĩ wáf urarinĩwārĩnĩ, “Ámá Goríxo yeáyí uyimĩxemeáfimiginĩri nānĩ uowārėnapĩnomĩ yoxáfĩpāmi yekwĩroarigfawixĩnĩ.” urarinĩwārĩnĩ. E uraríná émáýí “Xwiyfá majfá inĩnjĩpĩ rfa rarĩño?” yaiwiarigfārĩnĩ. Gí Judayí “Sĩmirĩrĩ neaiarinĩpĩ rfa rarĩño?” yaiwiarigfārĩnĩ.

24 E nerĩ aí xfoýá imónanĩwá nānĩ wėyo fā neaumĩrinĩene Judayeneranĩ, Gĩrikĩyeneranĩ, xwiyfá apĩ arfā nĩwiranéná re yaiwiarinĩwārĩnĩ, “Kiraíso nĩperĩ nĩwiáfĩnĩmearinĩjpĩmĩ dānĩ Gorixoyá enĩ sixĩ eānĩnjĩ tĩnĩ díní émf saímĩ o monĩpĩ tĩnĩ siwá neaiĩrĩfanĩ?” yaiwiarinĩwārĩnĩ.

25 Ayí ripí nānĩrinĩ. Ámá dínĩ re yaiwiarigfápi, “Goríxo majfá nikárinĩri yarĩnĩ.” yaiwiarigfápi, apĩ aí pí pí nijfá ámá imónĩgfáyo wiáfĩ nĩmũrorĩ seáyĩ e wimónĩnĩ. “Goríxo enĩ samĩnjĩ nĩwerĩ yarĩnĩ.” yaiwiarigfápi, apĩ enĩ aí pí pí enĩ eānĩnjĩ ámá imónĩgfáyo wiáfĩ nĩmũrorĩ seáyĩ e wimónĩnĩ.

26 Gí nĩrĩxĩmeáyĩné, Goríxo gĩ ámá oimónĩpoyinĩri wėyo fā seaumĩráná iná seyĩné imónĩgfápi nānĩ dínĩ nĩmoróná “Poró ayí apĩ nānĩ rfa neararĩnĩ?” yaiwipaxĩrinĩ. Nionĩyáyĩ oimónĩpoyinĩri wėyo fā nĩseaumĩrĩrĩnā segfýf obaxĩ wĩ nijfá ámá wigĩ dínĩyo dānĩ imónarinĩgfápi xwé bĩ imónĩnjānā wėyo fā seaumĩrinĩfanĩ? Segfýf obaxĩ wĩ xwėrĩxayĩné imónĩnjānā wėyo fā seaumĩrinĩfanĩ? Segfýf obaxĩ wĩ enĩ rĩnjĩ nimónĩro ámáyo umejnĩweanānā wėyo fā seaumĩrinĩfanĩ? Oweoi.

27 O ámáyo yeáyĩ uyimĩxemeáfĩmānĩri nānĩ nerĩnā ámá “Negĩ dínĩyo dānĩ dínĩ émf saímĩ monĩwaénerĩnĩ.” yaiwinarinĩgfáyo ayā wimómfānĩri nānĩ “‘Majfá ikárinĩnjĩ imónĩnjĩpirĩnĩ.’ rarigfápmĩ oxĩđĩmĩnĩ.” nĩyaiwirĩ enĩrinĩ. Ámá “Enĩ sixĩ eānĩnjĩwaénerĩnĩ.” yaiwinarinĩgfáyo ayā wimómfānĩri nānĩ “‘Enĩ meānĩnjĩpirĩnĩ.’ rarigfápmĩ oxĩđĩmĩnĩ.” nĩyaiwirĩ enĩrinĩ.

28 Ámá xfomĩ mĩxfđarigfáyí “Apĩ seáyĩ e imónĩnjĩpirĩfanĩ?” yaiwiarigfápi anĩpā imĩximfānĩri nānĩ “Amĩpĩ ayí peayĩ nĩwianĩro ‘Sĩpĩrĩnĩ.’ rarigfápmĩranĩ, ‘Mĩpĩmónĩnjĩrĩnĩ.’ rarigfápmĩranĩ, sa apimĩ oxĩđĩmĩnĩ.” nĩyaiwirĩ enĩrinĩ.

29 Ámá wo aí Gorixoyá sijnwĩ tĩnjĩ e dānĩ mĩxf meakĩnĩnĩpaxĩ mimónĩpa éwinĩginĩrĩ apĩ apĩ nĩyaiwirĩ enĩrinĩ.

30 E nerĩ aí xewanĩño neaiĩnjĩpĩmĩ dānĩ Kiraĩsĩ Jisaso tĩnĩ nawĩnĩ ikárinĩnjĩwaénerĩnĩ. Omĩ dānĩ Goríxo dínĩ émf saímĩ xfo moarinĩnjĩpĩ dínĩ sixĩ neamĩmori xfoýá sijnwĩyo dānĩ ámá wé rónĩnjĩwaéne neaimĩxĩrĩ ámá

nioniyá siyikwí múnijí imónífríxíní wimónijípi neaimíxíri negí fwí yaríñwápimi dání gwínijí nearoayírori enjírini.

³¹ Goríxo Kiraisomí dání apí apí neaiñijí enagi nání Bíkwiyo re nírini eánijípi, “Ámá mǵxí nǵmeakíníroná ámá wí nání mǵxí mǵmeakíní Ámináo nání mǵxí meakínípoi.” nírini eánijípi xixeni xǵdǵfríxini.

2

“Nǵseáimearíná Jisaso nánini searéwapiyínáriní.” uríñ nánirini.

¹ Gí níríxǵmeáyíné, nioní iwamíó nǵseáimeari xwiýá Goríxoyá ínimi imónijípi wáí nǵsearírná “Poró nǵjá seáyí e imóníñorǵani?” oni-aiwípoiñirí xwiýá xwé imónijí raríǵápi tǵnǵ searirí ámaéne negí dǵñíyo dání dǵñí émí saímí moaríñwápi tǵnǵ searirí mé

² dǵñí ripini moárini, “Ámí bǵ gí dǵñí tǵnǵ gǵwí nímíxiri murípa oemini. Sa Jisasi Kiraisomí íkǵá yoxáǵpami yekwíroaríǵápi nánini ouréwapiyimini.” nímori apini seáiwapiyínáriní.

³ Nioní seyíné tǵnǵ nǵñwearíná ení samíñ níníwerí ñweanárini. Wáyí eri óf eri nerí ñweanárini.

⁴ Nǵsearéwapiyirínáraní, wáí nǵsearírnáraní, xwiýá ámá “Apí seáyí e imóníñpírǵani?” yaiwiaríǵápi bǵ tǵnǵ níkumíxiríñpimi dání dǵñí oseakínímíximínirí nerí mǵsearí emímí ení eánijí Goríxoyá kwíýipimi dání nǵseáiwapiyiríná searéwapiyínáriní.

⁵ E enápi, ayí ripí nání enárini. Seyíné Goríxomí dǵñí níwíkwíroróná ámaéne “Dǵñí émí saímí moaríñwini.” yaiwinaríñwápimi níwíkwíró Goríxoyá ení eánijípimi dǵñí owíkwírópoiñirí e nerí seáiwapiyínáriní.

“Nǵjá Goríxoyápi xegí kwíýipimi dánini imónipaxíriní.” uríñ nánirini.

⁶ E nǵsearirí aí none ámá Goríxomí dǵñí wíkwíroaríǵá yóí imóníǵáyo nǵjá dǵñí émí saímí mónijípimi dání imónijí bǵ uraríñwáriní. Nǵjá apí ámá ríná dǵñí imóníǵápipimi dánimani. Nǵjá apí ení ámá ríná dǵñí seáyí e nímóníro meñweagíáyí —Ayí anínaníro yaríǵáýíriní. Ayíyá imóníǵápipimi dánimani.

⁷ Nǵjá dǵñí émí saímí mónijípimi dání imónijí nioní seararíñápi, ayí Goríxoyá yumí imónijípirini. Apí ínimi imóníñagi nání ámá “Goríxo eníapi nání nǵjá oimónaneyí.” níwimóníro aiwí wiwaníñíyí dǵñí mopaxí mimónini. Apí Goríxo anína tǵnǵ xwáí tǵnǵ síní mímíxípa eñe dání yumí dǵñí enwípearíñpírini. Nene xío tǵnǵ anínamí ñweaníwá nání enwípearíñpírini.

⁸ Ámá ríná dǵñí seáyí e nímónirí meñweagíáyí wí Goríxo yumí dǵñí enwípearíñpírí nání nǵjá mimóníǵáriní. Ayí nǵjá nímóníro síñwííyí, Áminá ení eánijí nene yeáyí neayímíxemeaní nání Goríxo imónijípi neáiwapiyínomí wí íkǵáyo yekwíroarániró egíamani.

⁹ None raríñwápi nání Bíkwiyo dání xixeni re nírini eánini, “Amípi Goríxo ámá xíomí dǵñí síxí uyaríǵáyo wípímoaríñpí, ayí ámá wí síñwí mǵwínípa ero arǵá mǵwípa ero ‘Neaipímoaríñpí, ayí apírǵani?’ níyaiwiri dǵñí mǵmopa ero yaríǵápirini.” E nírini eánijípi none seararíñwápi tǵnǵ xixeni imónini.

¹⁰ Goríxo nene nání neaipímoaríñpí ámá wigí dǵñí tǵnǵ dǵñí mǵmopaxí imóníñagi aiwí Goríxo xegí kwíýipimi dání ríxa wáí nearókiamoníriní. Ayí

ripí nánirini. Xegí kwíyípi nemi amípi níni nání níjá imónini. Amípi Gorixo yumí enwípearinípi nání aí níjá imónini.

¹¹ Ámá go ámá wo yumí díní moarinípi nání níjá imónini? Oweoi, ámá o yumí díní moarinípi xewaníoyá dínípiní apí nání níjá imónini. Kwíyí Gorixoyápi ení axípi imónini. Ámá wo aí díní Gorixo moarinípi nání níjá mimónipaxí neri aí xegí kwíyípiní níjá imóniní enagi nání Gorixo yumí neaipmoarinípi nání ananí wá nearókiamopaxíni.

¹² Gorixo wá nīneawianiri e e epaxí imónírixiniri síwíá síxí neamímonípi nípiní nání níjá imónaníwá nání o kwíyí ámá xwíá tíyo xíomí mīxídarígíáyíyá imóninípi síxí mīneamímó xó tíñí e dínípi síxí neamímoníriní.

¹³ Ayínání none Gorixo wá nīneawianiri síwíá síxí neamímonípi nání nīsearéwapíyiríná xwíyá áxwínajeneyá díní émfí saímí nīmorane réwapínarínwápimí dání mīsearéwapíyí xwíyá Gorixoyá kwíyípi nearéwapíyíyo dání searéwapíyarínwáriní. Ámá Gorixoyá kwíyípi tígíáyo kwíyípi nearéwapíyípi píraníní urenwípearínwáriní.

¹⁴ E neri aí ámá kwíyí Gorixoyápi mayí imónígíáyo o wá nīneawianiri e e epaxí imónírixiniri xegí kwíyípiní dání síxí neamímonípi nání nurínáyí wí mīmínipaxímaní. Ayí ripí nánirini. Ámá ayí ámá wí Gorixoyá kwíyípiní dání yarínagíá nīwíníroná kwíyípiní dániní mī ómīxípaxí imóniníagi nání díní píraníní neyíro “Gorixoyá kwíyípiní dání ríá yarínjo?” yaiwipaxí mimóninjo. Ayínání apí e mīyaiwí majíá neróná “Ámá ayí majíá níkaríníro ríá yarínjo?” yaiwiarígíáriní.

¹⁵ E neri aí ámá Gorixoyá kwíyí tígíáyí amípi bí nání díní neyíro “Ayí míkí apimí dání ríá imónini? Apimí dání ríá imónini?” yaiwipaxíriní. Kwíyípi tígíáyí e yaiwipaxí aiwí mayíyí ení kwíyípi tígíáyí imónígíápi nání wí díní eyíropaxí meniní.

¹⁶ Nóní seararínápi tñí xixení Bíkíwíyo re níríniri eániní, “Ámá gíyí Ámínáo díní moarinípi nání níjá imóninjo? Oweoi. Gíyí omí uréwapíyipaxí imóninjo?” E níríniri eániníagi aiwí nene oyá kwíyípi tíñwaéne díní Kiraiso moarinípi axípi moariníwaéneriní.

3

“Searéwapíyarínwáone sa Gorixomí xínáíwanéniní imóninwáoneriní.” uríní nánirini.

¹ Gí níríxímeáyíné, nóní e nīseariri aí xámí seyíné tñí nīñwari nīsearéwapíyiríná ámá kwíyípi tígíá wíyóniní searéwapíyipaxí mimónígíáriní. Ámá kwíyípi mayí imónígíá Gorixomí mīxídarígíáyo uréwapíyarínwápa axípi searéwapíyináriní. Ámá Kiraisomí iwamíó nīxídríná o tñí ríxa íkarínígíáyíné aiwí síní píopia yapí imónináná searéwapíyináriní.

²⁻³ Seyíné níaíwí píopia aiwá mīnīpaxíniní imóninagíá nání xwíyá ínīmí imóninípi nīsearéwapíyiríná aiwá mīseaiapí amíniníní seaiapínáriní. Agwí ríná aí seyíné kwíyípi oseaiwapíyimíniri yarínípiní mīxídfí segí díní tñí íeapá seainarínípiní nīxídíro síní aiwá nīpaxíniní mimóninjo. Seyíné segí wíníyo síní sípí díní wíaiwíro símfí tñí íníro nerónáyí, “íeapá

neainariñpimi xfdirane sipí áamá Gorixomi mîxfdarigfáyí yariğfápa erane mepa yariñwini.” riseaimónarini?

⁴ Ayí rîpî nânî e searariñî. Seyîné yanğ nepayónîro wiyîné “Nene Poromîni xfdariñwaénerini.” rîro ámî wiyîné “Aporosomîni xfdariñwaénerini.” rîro nerónáyí, re riseaimónarini, “Áamá Gorixomi mîxfdarigfáyí yapî mepa yariñwini.” riseaimónarini?

⁵ Seyîné píranîñğ dîñğ yaikirópoyî. Aporoso pí rîa imónîni? Poronî pí rîa imónîni? Sa Ámináoýá xínálpawîniñğ nimónîrai yawawi xîxegîni pí pí éisixîniñî fâ yeaumîránâ yarîğwîlwawîni. Yawawi apîni yarîğwîlpimi dâni seyîné Gorixomi dîñğ wîkwîrogfârîni.

⁶ Nionî iwamîfó wáf nîsearîrîná aiwâ îwîánîñğ seaurîjárîni. Aporoso rîwîyo nîsearêwapîyîrîná aiwâ apî yeáyî enîğîniñî iniğîniñğ seapîseamenîrîni. Yawawi e egwîlwawi aiwâ seyîné Gorixoyâ dîñğyo dâniñî aiwâ ná nerâpîrîniñğ yapîğfârîni.

⁷ Ayînanî gîmîni go aiwâ îwîa urîñrânî, gîmîni go iniğî pîseanîrânî, ayî ananîrîni. Sa Gorixoyâ dîñğyo dâni aiwâ ná yaparîñğ enğğî nânî xîfó nânîni “Seáyî e imónîño, ayî orfânî?” yaiwîpaxîrîni.

⁸ Aiwâ îwîa urîño tîni iniğî pîseano tîni awaú wîfó wîfomî seáyî e mîwimónîni. Nîwaúni xîxenî axîpî imónîniñî. Sîfâ Gorîxo ámayo yayî wimónâyîmî awaúmi yayî nîwimorîná wîfó xegî enğpî tîni xîxenî wiîrî wîfó xegî enğpî tîni enî xîxenî wiîrî enîfârîni.

⁹ Yawawi Gorixomi xínálpawîniñğ nimónîrai e éisixîniñî wimónariñğpî yanîrai nânî gwî nawîni mónîğwîlwawî enjánâ seyîné oyâ aiwâ omîñğîyînenîñğ imónîñğagfâ nânî rarîñîni.

Urêwapîyarîğfáyî nânî anğ mîrarîğfáyî tîni rîramîñğîyî enğ nânîrîni.

Seyîné Gorixoyâ xegî anjîwânîñğ enî imónîñoî.

¹⁰ Nionî Gorîxo wâ nîniwianîrî e nimónîrî éwîniğîniñî sixî nîmimónîpîmî dâni áamá sîñâ anğ mîranîro nânî dîñğ émî saîmî moarîğfápânîñğ nerîná píranîñğ nîsearêwapîyîrî sîñâ xâmî tîwayîronanîğîni. Sîñâ xâmî nîtîwayîrómânâ enjánâ áamá ámî xamîñğ wo e dâni nîmîra peyarîni. E nerî aí seyîné sîñâ xâmî tîwayîrónîñğomî dâni omîraneyîniñîrónâ úrapî mé woxîni woxîni xîxegîni píranîñğ dîñğ nîmori mîrîfîrîxîni.

¹¹ Seyîné nîjîfâ re imónîñoî. Sîñâ iwamîfó tîwayîrónîño, ayî Jisasî Kiraisorîni. Sîñâ ámî sîñğ wo tîwayîrónîpaxî mimónîni. Omî dâniñî seáyî e nîmîra peyîpaxîrîni.

¹² Omî dâni anğ nîmîra nîpeyîrîná áamá wî sîñâ gorî tîniñîrânî, sîñâ sirîpâ tîniñîrânî, sîñâ ayâ tîñğ imónîñğîyî tîniñîrânî, mîrîro wîniyî íkîâ tîniñîrânî, ówî tîniñîrânî, arâ siyîkî tîniñîrânî, mîrîro yariñoî.

¹³ Áamá xîxegîni nîmîra ugîfâpî sîfâ Kiraiso weapînîfâyîmî áamá nînenenî sîñğwî wînanî nânî sîñğânî imónîniñîrânî. Sîñğânî imónânâ re yaiwîanîwârîni, “Anğ nîmîrîrónâ ayî tîni mîrîğfârîni?” yaiwîanîwârîni. Ayî rîpî nânîrîni. Sîfâ ayîmî rîfâ nîniñîpîmî dâni sîñğwî wînaxîdanîwârîni. Xîxegîni mîrîğfâpî wîyîyâ rîfâ nânâ “Ayî Gorixomî dîñğ nîwîkwîrîro aí rîfâ nîpaxî imónîñğ tîniñîñğ mîrîğfârîni?” yaiwîrane wîyîyâ rîfâ nîmîniñî éfâ aí sîni mîrîniñğagî nîwîniñîranénáyî, “Ayî Gorixomî dîñğ nîwîkwîrîrónâ píranîñğ nîxîfdîro rîfâ mîniñîpaxî imónîñğpî tîniñîñğ mîrîğfârîni?” yaiwîrane yanîwârîni.

14 Aní áamá giyí giyí sɪ́ŋá xámi tɪ́wayirónɪŋomɪ seáyɪ e nɪmɪra peyigɪápi rɪ́á mɪnɪ sɪnɪ mɪrɪnɪŋánáyɪ, áamá ayo Gorixó yayɪ wimonɪ́árɪnɪ.

15 Aní áamá giyí giyí nɪmɪra peyigɪápi rɪ́á nowáranáyɪ, “Aní riwá mɪrarɪŋɪnɪ.” yaiwigɪápi anɪpá imónɪ́ ɛŋagɪ aiwɪ Gorixó yeáyɪ nuyimɪxemearɪná aní xiáwɪyo rɪ́á nɪmɪnɪrɪ yarɪ́ná rɪ́áyo dánɪnɪŋɪ umɪxeanɪ́árɪnɪ.

“Seyíné Gorixoyá aní wiwánɪŋɪ imónɪŋoɪ.” urɪŋɪ nánɪrɪnɪ.

16 Aní Gorixó tɪ́nɪ awí eánarɪgɪwánɪŋɪ imónɪgɪáyɪné imónɪŋɪ́pi nánɪ seyíné sɪnɪ majɪ́á rimónɪŋoɪ? Oyá kwíyɪ́pi seyíné anjwánɪŋɪ imónɪŋɪ́pimɪ ɪnɪmɪ seajweanɪ́pi nánɪ enɪ sɪnɪ majɪ́á rimónɪŋoɪ?

17 Áamá giyí giyí aní Gorixó tɪ́nɪ awí eánarɪgɪwámɪ xwɪrɪ́á seaikɪxéánáyɪ, iwá nionɪyáiwánɪ imónɪwɪnɪŋɪnɪrɪ imɪxɪŋɪ ɛŋagɪ nánɪ xɪomɪ enɪ xwɪrɪ́á wikixenɪ́árɪnɪ. Seyíné nɪyɪnéni, ayɪ aní iwánɪŋɪ imónɪŋagɪ nánɪ rarɪŋɪnɪ.

“Segíyɪ wone mɪneamɪeyoapanɪ.” urɪŋɪ nánɪrɪnɪ.

18 Áamá woxɪ “Nɪ́wanɪŋonɪ dɪŋɪ émfɪ saímɪ monáonɪrɪnɪ.” nɪyaiwinɪrɪ yapɪ méwapɪnɪpanɪ. Segíyɪ wo “Nionɪ áamá rɪ́ná dánɪyíyá sɪŋwɪyo dánɪ dɪŋɪ píránɪŋɪ émfɪ saímɪ monáonɪrɪnɪ.” nɪyaiwinɪrɪnáyɪ, nepa Gorixoyá sɪŋwɪyo dánɪ dɪŋɪ émfɪ saímɪ monɔ imónɪnɪfá nánɪ dɪŋɪ apɪ pɪ́nɪ nɪwiárɪmáná wigɪ sɪŋwɪyo dánɪ majɪ́á ikárɪnarɪŋɪ wo imónɪwɪnɪŋɪnɪ.

19 Áamá Gorixomɪ mɪxɪdarɪgɪáyɪ “Nene dɪŋɪ émfɪ saímɪ moarɪŋwárɪnɪ.” yaiwinarɪgɪápi, ayɪ Gorixoyá sɪŋwɪyo dánɪ majɪ́majɪ́á nikárɪnɪro yarɪgɪápi ɛŋagɪ nánɪ seararɪŋɪnɪ. Bɪkwíyo dánɪ nionɪ seararɪŋápi tɪ́nɪ xɪxentɪ rɪpɪ nɪrɪnɪrɪ eánɪŋagɪ nánɪ rarɪŋɪnɪ, “Áamá ‘Dɪŋɪ émfɪ saímɪ moarɪŋwárɪnɪ.’ yaiwinarɪgɪápimɪ dánɪ sipogwɪ wioárɪnɪ́áyo opɪkɪnɪpoyɪnɪrɪ yarɪŋo, ayɪ Gorixorɪnɪ.” nɪrɪnɪrɪ eánɪŋagɪ nánɪ rarɪŋɪnɪ.

20 Ámɪ wí e enɪ bɪ rɪpɪ nɪrɪnɪrɪ eánɪnɪ, “Ámɪná Gorixó nɪ́fárɪnɪ. Áamá ‘Dɪŋɪ émfɪ saímɪ monɔwaénerɪnɪ.’ yaiwinarɪgɪáyɪ wigɪ dɪŋɪ tɪ́nɪ ɛŋwɪpearɪgɪápi surɪ́má imónɪnɪ.” nɪrɪnɪrɪ eánɪnɪ.

21 Ayɪnánɪ negɪ nearéwapɪyarɪgɪáyɪ womɪ seáyɪ e numɪeyoarane “Omɪnɪ xɪdarɪŋwaénerɪnɪ.” mɪrɪpa oyaneyɪ. Ayɪ rɪpɪ nánɪ seararɪŋɪnɪ. Amɪpɪ nɪnɪ ayɪ seyíné arɪ́rá seainá nánɪrɪnɪ.

22 Poronɪranɪ, Aporosorɪnɪ, Pitaorɪnɪ, xwɪ́á rɪ́rɪranɪ, seyíné sɪnɪ sɪŋɪ nɪŋwearɪ́nárɪnɪ, nɪpérɪ́nárɪnɪ, amɪpɪ agwɪ rɪ́ná imónɪŋɪ́yɪ́rɪnɪ, rɪ́wɪyo imónɪnɪ́áyɪ́rɪnɪ, nɪnɪyɪ ayɪ seyínéyá imónɪnɪ.

23 Seyíné enɪ Kiraisoyá imónɪŋoɪ. O enɪ Gorixoyá imónɪŋo ɛŋagɪ nánɪ “Negɪ nearéwapɪyarɪgɪáyɪ womɪ seáyɪ e mɪmɪxɪpa oyaneyɪ.” seararɪŋɪnɪ.

4

“Gorixó áamá xɪoyá imónɪgɪáyo yarɪgɪápi nánɪ pírró umenɪ́árɪnɪ.” urɪŋɪ nánɪrɪnɪ.

1 Seyíné wáɪ rɪmearɪŋwáone nánɪ dɪŋɪ nɪmoróná rɪpɪnɪ mófɪrɪxɪnɪ, “Awa Kiraiso apɪ éfɪrɪxɪnɪrɪ wimónarɪŋɪ́pi epɪ́rɪ nánɪ xegɪ xɪnáíwánɪŋɪ imónɪgɪáwarɪ́nɪ? Xwíyɪ́á oyá yumɪ́ rɪnɪŋɪ́pi áwanɪ wuriyɪpɪ́rɪ nánɪ xegɪ bosɪwówánɪŋɪ imónɪgɪáwarɪ́nɪ?” yaiwí́rɪxɪnɪ.

2 “Bosɪwɪ́ nɪmónɪro yarɪgɪáyɪ wigɪ dɪŋɪ tɪ́nɪ amɪpɪ ayá wí nerɪ́náyɪ, ayɪ apánɪ yarɪŋoɪ.” yaiwiarɪŋwámanɪ. “Sa ná bɪnɪ boso urarɪŋɪ́pi tɪ́nɪ

xixeni dñj unjwíráripaxí imóninjípi nerfnáyí, ayí apáni yariñoi.” yaiwiarinjwáriní.

³ Ámá opisí anjyo dání xwírixí mearigíá wíraní, seyínérani, segí dñjyo dání nioni gí yariñápi nání piríró nínimerínáyí, ayá síwí bí mñiró “Apí, ayí ananíríni.” yaiwimíni. Niiwaninjoni aí gí yariñápi nání piríró nimenírí “E éápi nanjíríni? E éápi sipíríni?” yaiwinarinjámani.

⁴ Nioni dñj peá nunírí “Íwí bí méáoníríni.” niyaiwinírí aiwí “Xwíyá mayoní imóninjíni.” wí rípaíxí meníní. Nioni yariñápi nání piríró epaxí imóninjó, ayí ná woní Ámíná Goríxoríní.

⁵ Ayínání síni imóninjána seyíne ámá wíyo xwíyá mumeáripáni. Ámínáo —O nñbiríná amípí síá yiniñímñinjí imóninjíyí wíá ókímíxírí ámá dñj ínimí níkwírómáná egápiráni, rigápiráni, nípíní síjání imíxírí eníoríní. O weapíné nání xwayí naníro njweáírixíní. Íná dání xixegíní womíní womíní yayí nñeameríná wo xegí néra unjpi tñní wo xegí néra unjpi tñní xixeni nearíníaríní.

“Seyíne seáyí e seáyí e nñmeníróná nanjímáni.” uríñj náníríní.

⁶ Gí níríxímeáyíne, payí rína nearíná ewayí xwíyá nioni tñní Aporoso tñní nání nira waríñápi, ayí seyíne dñj pírániñj nímoro “Poró nene yariñwápi nání ríá neararíní?” oyaiwípoyínírí nání nira waríñíní. Seyíne yawawi nání nira waríñápi nání dñj nímoróná Bíkwíyo nírínírí eániñjpi ogámí mepa nero seáyí e mímónípa nemána wíyo imímí wimíxíro wíyo seáyí e umíeyoaro mepa éríxínírí seararíñíní.

⁷ Seyíne nání ámá gíyí “Seáyí e imónígíáyíriní.” yaiwiaríñoi? Oweoi, wí e mñeaiiwiariñoi. Amípí seyíne imónígíápi Goríxo wí síxí mñseamímónj reñoi? Oweoi, amípí seyíne imónígíápi o síwíá síxí seamímónjíní. O síwíá síxí seamímónj enjagi nání pí nání seáyí e nímóníro síxí mñseamímopa enj náníníñj mñxí meakíníaríñoi.

⁸ Neparíní? Seyíne ríxa aiwá xwé nñniróníñj agwí ímí ríá seayíní? Ríxa amípí wí mímúróngíáyíne nímóníro ríá njweañoi? None síni sípíáníñj nímónírane njweanána seyíne ríxa mñxí ináyí nímóníro ríá njweañoi? Aí, none ení seyíne tñní nawíní mñxí ináyí nímónírane seáyí e imónanfwá nání re neaimónaríní, “Seyíne nepa ríxa mñxí ináyí nímóníro, sínjwíyí nanj imónímínírí enjíní.” neaimónaríní.

⁹ Nioni dñj re nímónaríñjagi nání seararíñíní, “Wáí wurímeaiaríñwáone Goríxo aga síwíá neawaríñoneríní. Ámá xwírixí numemána ‘Ríxa opíkípoi.’ ráriníñjyíñíñj imóníñwáoneríní. Pí pí nñní síñwí tígíáyí —Anjñáfrání, ámáraní, nñní síñwí nñeaniro rípá neamearíprí nání áwínímí yariñwáone imóníñjwíní.” nímónaríní.

¹⁰ None Kiraisomí nñxídírane nání majímájíá ikáríníñwáone aí seyíne o tñní nawíní níkáriníro nání ríxa dñj nanj imóníñjpiní tígíáyíneríní. None enj samíñj neawenone aí seyíne ríxa enj eániñgíáyíneríní. None peayí neawianígíone aí seyíne seáyí e seaimíxígíoyíneríní.

¹¹ Enjína dání agwí ríná nání none agwí nání erane iníigí nání neainírí iyá íríkwíni pánrane ámá wé tñní neaupíkákwiarígíone imónírane anj sá weanfwá nání wí mayone enjagi nání anj xwírxínímerane

¹² negí wé tñní omíñj aníñj miní erane ámá ríperírí neaíáná pírániñj nanjíní umearírane xeaníñj neaíáná xwámámí wirane

13 ikayíwí neamearáná piyíá xwiyíá urirane yariñwáonerini. Xwíá rirí nirimini dányí ráí neaimoariǵonerini. Ámá nini none piaxí eañí iyañwíniñí neaimoariǵonerini. Agwí riná ení apí siní e neaimoariñoi.

“Poroni ikanijí niaxídfírxini.” urijí nánirini.

14 Ríwamijí nioni neáa warijá apí seýíne ayá oseaimómíni meá niaíwí gí dñj sǵxí seayináyínénijí dñj íá oxirípoyiniri eaarini.

15 Seyíne Kiraisomí píranijí xídipífa náni yayíwí seameariǵáyí nepa íá mĩropaxí enánáyí, segí áponíniñí imónijáoni ayí obaxí menini. Nioni xwiyíá yayí seainipaxí imónijípi iwamíó wáí nĩsearífná seýíne Kiraisi Jisaso tĩni nawíni ikárinipíri náni nioni seameanáyínénijí imónijagífa náni seararini.

16 Segí áponíniñí imónijáoni, ayí nioni enagí náni ení rirémíxí rípi oseaimini, “Nioni yariñápa axípi ikanijí niaxídfírxini.” osearimini.

17 Nioni seararijápi oépyiniri xámi Timotiomí —O gí dñj sǵxí uyirí dñj ujwiráriní enáorini. Kiraiso náni wáí urinápimi dani dñj wĩkwíroagí náni gí íwónijí imónijorini. Omí seýíne tĩámíni uowárenapiñarini. O rixa nĩseaiméaríná nioni Kiraisomí nĩxídiríná yariñápi —Apí nioni amí amí nemeírná Jisasoyá siyikí imónigífa nĩyoní uréwapíyariñápirini. Apí náni o dirirí seainiñoi.

18 Wiyíne nioni mĩbipa emífa náníniñí seáyí e seáyí e nĩmeniro wárixayíne imónariñoi.

19 E nerí aí Áminá Gorixo nĩwimóniríná nioni siní mé seýíne tĩámíni nĩbirí wárixayínéya xwiyíápi arífa mĩseal segí ení neáníro seáyí e imónigíápi apimi dani rí rimónariǵawixiniri sijnwí seanaxídmífarini.

20 Ámá manípáni rariñagífa nĩwíniiranéná “Ayí Gorixoyá xwioxíyo páwipírfáyírfani?” yaiwiaríñwámani. Ení neáníro uxídaríñagífa nĩwíniiranéná “Ayí oyá xwioxíyo ñweáyírfani?” yaiwiaríñwá enagí náni seararini.

21 Seyíne gĩmíni gípi náni seaimónarini? “Poró siyikí nearani náni iwaní nĩmeamí bĩwíniǵini.” rĩseaimónarini? “Dñj sǵxí neayariñípi neaiwapíyini náni nĩpení nimónimáná bĩwíniǵini.” rĩseaimónarini?

5

Wigí wo xanoyá apíxí tĩni íwí niniri meánigípi náni mĩxí urijí nánirini.

1 Xwiyíá bĩ rípi seýíne náni rinĩmearini, “Jisasoyá siyikí imónigífa Koriníyo ñweaqíáyí wí íwí inariñoi.” rinĩmearini. Íwí apí émá Gorixomí mĩxídaríǵáyí aí xe oinípoyiniri sijnwí mĩwíniarigíápi náni seararini. Segí wo xanoyá apíxí tĩni íwí ninayíísáná meánigí enagí náni rariñini.

2 Íwí apí siní enáná pí náni wárixayíne imónariñoi? Sípí apí yariñomí segí siyikí imónigíápi dani nĩparíro mopaxí enagí náni apí e nemáná ñwí nearo sijnwiríyí, ayí naní yaniri egífarini.

3 Nioni ná jĩamí nĩñwearí aí gí dñjpi seakikayonáoni seýíne tĩni ñweaaríñápanijí sípí apí enomí rixa xwiyíá umeáríñarini.

4-5 Áminá Jisaso nĩrowárinípimi dani dñj re moáríanigíni, “Ayí awí neániróná nioni siní dñj ukíkayonáná ení eánijí Áminá Jisasoyápi dani xwiyíá axí rípi rinírfírxini, ‘Xe íwí apí yariño náomíni xwírfá wíxíxenífa náni Seteno tĩni owáraneyí. Ríwíyo sía Ámináo bĩnáyimi xegí dñjpi yeáyí

uyimixemeanfa nani agwi Seteno tñi owáraneyi.' rinírixini." diñf e moárfanigini.

"Ámá sipi enjomi emi parimófrixini." uriní nánirini.

⁶ Seyiné wárixá imónarigápi aga naní menini. Yisí bi onimiápi tñagi aí bisíkerfá nípimini ikwianwí eapínáraríná nípini nímiga warinípi nani seyiné nijá mimónipa reñoi?

⁷ Yisí onimiápi táná bisíkerfá nípimini ikwianwí eapínárarinípa axípi xámi fwí ná woni éf aí ámá obaxí axípi xénipaxí enagi nani seyiné bisíkerfá siníniñf imónipíri nani yisí xámiñfniñf imóninípi emi kwírimópoyi. Seyiné ríxa bisíkerfá yisí mayí siníniñf imóniníagi aí searariníni. Ayí rípi nánirini. "Judayene Gorixoyá aníajo neamúroagípi nani diñf moani nani sipisipí rídiyowá yarínwápa Kiraiso eni nene nani ríxa rídiyowá iníni enagi nani seyiné ríxa bisíkerfá yisí mayí siníniñf imóniníni." nimónariníni.

⁸ Ayínani nene Kiraiso nealinípi nani diñf moani nani aiwá api nínirane yayí neranéná bisíkerfá yisí xámiñfpi —Api sipí wikáriro ríkikíró ero yarigániní imóninípirini. Api tñi nimixíri miní bisíkerfá yisí mayípi —Api diñf nanípi ní fá xíríro nepa imóninípi nani ríro yarigápirini. Bisíkerfá yisí mayí api tñi níwanigini.

⁹ Nioni xámi payí wina re níriri neari mónapijáriini, "Seyiné ámá fwí inarigáyí tñi nawíni gwiaumí minipani." níriri neari mónapijáriini.

¹⁰ E níriri nearíná ámá Gorixomi mixelarigá fwí inírórani, siníwí fwí winírórani, fwí urápirórani, wigí jwápipi xédirórani, yarigáyí nani mīsearījaniginí. "Ámá Gorixomi mixelarigá api api e yarigáyí tñi gwiaumí wí minípa oemini." niyaiwirónáyí, xwá ríriri píni níwiárriri nani e epaxí imóniníagi nani wí e mīsearījaniginí.

¹¹ Payí xámi níriri nearíná ayí rípi imóninípi nani searījaniginí, "Ámá 'Jisasomi nixelíri nani segí séríxímeáonirini.' rarínf wo apíxí wí tñi fwí inírirani, siníwí fwí winírirani, xegí jwápipi xédirirani, ámáyo ikayíwí umeáririrani, iníigí xwapí nínimáná papíkí erirani, ámáyo amípi wí fwí urápirirani, e yaríjo tñi gwiaumí minipani. Aiwa aí o tñi nawíni níkumixíniri minipani." níriri eaniginí.

¹²⁻¹³ Ayí rípi nani searariníni. Ámá Jisasoyá siyikí imóniníwaéne tñi siní nawíni mimónigáyo nioni siníwí níwinaxédirí xwiyá urípaxí rimóniníni? Oweoi, ayo Gorixó siníwí níwinaxédirí xwiyá urípaxíriní. E nerí aí ámá Gorixomi diñf níwikwíro nani seyiné tñi nawíni imónigáyo siníwí níwinaxédirí sipí yarínagá níwinírná xwiyá urírixini. Ámá sipi enjomi emi parimófrixiní searariníni.

6

"Segí wíyo xwírixí mumepani." uriní nánirini.

¹ Segíyí wo xegí imóniní wo tñi xwiyá imixípi nani nimóniríná, arige nerí "Ámá Gorixoyá imónigáyí tñi nírirane píraniní oyeaimíxípoi." niyaiwí ayo nímurori "Ámá Gorixoyá imónigáyí tñi nírirane píraniní oyeaimíxípoi." niyaiwí wigí opisí aní tñf e nani wariníriní?

² Gorixoyá ámá imóniníwaéne Kiraiso níweapírná xó tñi nawíni nene ámá Gorixoyá mimónigáyo xwírxí umeáníwápi nani siní nijá mimónipa

reŋoi? Seyíné xwíríxí seáyí e imóníní apí umepíríá eŋagí nání “Xwíyá onímiá agwí ríná rínarínwápia xwíríxí mimenípxá imónínwaeŋeríní.” ríyáiwinarínŋoi? Ananí xwíríxí menípxá imónígíáyínéríní.

³ Aníŋají maŋí Goríxoyáyo pírfí wiaíkígíáyó xwíríxí nene umeaníwápi nání síní níjía mimónípa reŋoi? Seyíné e epíríá eŋagí nání xwíyá xwíá tíyo rínarínwáyo anípxá xwíríxí umepaxíyínéríní.

⁴ Ayínání wíyíné xwíyá bí tígíáyíné nimóníróná pí nání áamá Jisasoyá síyíkí imónígíáyínéyá síŋwíyo dání sípíá imónígíáyí wí píráńíníŋí oneaimíxípoynírí ayí tńŋí e nání warígíáríní?

⁵ Ayá seaímopaxí bí rípi yaríní oseaimíní. Jisasoyá síyíkí imónígíáyíné, segíyí wo wo tńŋí xwíyá tńŋí nimóníríná segíyí dńŋí tńŋí wo xwíyá aría níwírí píráńíníŋí wímíxíyipaxí imónínŋo meníraní?

⁶ Séríxímeáníŋí imóníní wo wíomí xwíríxí oumemínírná, ayí naní mimóníní neri aí Jisasomí dńŋí míwíkwíroarígíáyí píráńíní oyeaimíxípoynírí ayí tńŋí e nání nímeámí nuríńáyí, ayí aga sípí imóníníŋí pi yaríní.

⁷ “Jisasomí píráńíníŋí oxídaneyí.” yaiwiarígíáyíné xwíríxí nimeníróná apímí dání ríxa rípaíwíníníŋí meaárarínŋoi. Díxí womí xwíríxí mumé xe oníkáríníŋí neríńáyí, “Ayí apání yarínŋoi.” searímíńí. Xwíríxí mumé amípí xe íwí onírápíníŋí neríńáyí, “Ayí apání yarínŋoi.” searímíńí.

⁸ E neri aí seyíné wí e mepa nero sípí ikáríníro íwí rápeníro yarínŋoi. Séríxímeáníŋí imónígíáo aí apí e wíkararínŋoi.

⁹ Goríxo áamá ríkíkíríó yarígíáyí xe xíoyá xwíoxíyo opáwípoynírí síŋwí mńwínípa eníápi nání seyíné síní níjía mimónípa reŋoi? Seyíné xerwíní nímore yapíníŋí méwapínípaní. Áamá íwí níníŋí rípeánarígíáyíraní, wígí ŋwíápímí íá xírarígíáyíraní, oxí wo apíxí wí tńŋí íwí inarígíáyíraní, oxí wo wíó tńŋí “íwí oinaiyí.” wímónarígíáyíraní, oxí wo wíó tńŋí iyí onarígíáyíraní,

¹⁰ íwí urápekíxearígíáyíraní, amípí wayáyo síŋwí íwí wínarígíáyíraní, iniígí xwé níníro papíkí yarígíáyíraní, ikayíwí umeaarígíáyíraní, majía níwíkarímáná íwí uráparígíáyíraní, áamá e yarígíáyí wí Goríxo gí xwíoxíyo xe onŋeápoynírí wí síŋwí wíníníá meníní.

¹¹ Xámí wíyíné apí bí yagíáyíné imónínŋagíá aí Ámíná Jisasi Kiraiso tńŋí kwíyí negí ápo Goríxoyápi tńŋí egípímí dání Goríxo segí yagíápi ríxa igíáníŋí seaeámorí síyíkwí múníníyíné imóníníxíníŋí seaimíxírí xwíyá mayí imónígíáyíné imóníńíxíníŋí seaimíxírí eńfíńí.

“Áamá náomí dání pí pí neróná Goríxomí seáyí e umepaxí imóníníŋíŋí epoyí.” uríníŋí náníŋí.

¹² Seyíné re níyaiwiarínŋagíá aiwí “Pí pí ‘Oemíní.’ níneaimónírná ananí epaxeneríní.” níyaiwiarínŋagíá aiwí apímí nípímíní dání naní seaimíxípxá meníní. Amípí nioní “Oemíní.” nínimónírná apí ananí nepaxomí aiwí wí náníní xe mńŋí níńiga ouníŋí síŋwí wínímíámaní.

¹³ Áamá íwí inarígíá wí íwí wíwaníníyí yarígíápi nání re oyaiwípoynírí, “Ananíríní. Áamá nápi, ayí apí nání meníraní?” oyaiwípoynírí ewayí ikaxí rípi rarígíáríní, “Aiwá ayí agwú náníŋí. Agwú ení ayí aiwá náníŋí.” E rarígíápi nepa ríníŋagí aiwí Goríxo agwú tńŋí aiwápi tńŋí anípa imíxíníŋí. E neri aí ámaéne íwí inaníwá nání meníní. Ámínáo

wimónariṅṅpini yaníwá nání imóniṅwini. Ámináo ení áamá nápi nanḡ oimónipoyiniri yariṅṅrini.

¹⁴ Gorixo sa negí Áminá Jisaso owiápniṁmeaniri siṅḡ wimixiṅḡmani. Nene ení wiápniṁmeaníwá nání xegí ení eániṅḡpimi dání siṅḡ neaimixiṅḡfá enagí nání rariṅḡni.

¹⁵ Seyíné Kiraisoyá siyikípi imónigíáyíné enagí nání xíoyá nápimi dání seyíné bi bñiṅḡ imónigíápi nání siní majíá rimóniṅḡo? Ayínání nioni oyá nápimi dání bñiṅḡ imóniṅáoni niyónimi nuri apixí iyí ede dání warigíá wimi níkumixiṅḡríná “Ayí ananirini.” riyaíwiarinḡo? Oweot, wí e yaiwipaxí menini.

¹⁶ Áamá apixí iyí ede dání warigíá kumixiṅḡgíá giyí giyí, ayí xíí tñi nawini nimóniro ná ayí ná bñiṅḡ imónigíápi nání seyíné siní majíá rimóniṅḡo? Bíkwiyo dání xwiyíá rípi “Ayaú níkumixiṅḡríná ná ayí ná bñiṅḡ imónigíáriní.” niriṅḡrini eániṅḡ nání seararinḡni.

¹⁷ E nerí aí áamá Ámináo tñi nawini kumixiṅḡáyí o tñi nawini nimóniróná kwíyí axípi tígíáyí imónariḡáriní.

¹⁸ Áamá wí tñi íwí inaniḡiniri wáyí nero éí úfirixini. Pí pí íwí áamá yariḡá wíniyí náomi bíariwámini nero aí apixí tñi íwí inariḡápi xegí bi imónini. Náomi ínimi dání nero nání wiwaninḡyí xwiríá ikixenariḡáriní.

¹⁹⁻²⁰ Segí ná xixegíni imónigíápi, ayí kwíyí Gorixoyápi nání —Apí Gorixo sixí seamimóaná seaainḡpíriní. Apí nání segí wará anḡinḡ imónigíápi nání seyíné siní majíá rimóniṅḡo? Gorixo Jisaso neainḡpimi dání ríxa bñiṅḡ neainḡ enagí nání ríxa xíoyá imóniṅwini. Siní sewaninḡyínéyá mimóniṅḡo. Ayínání seyíné segí nápimi dání pí pí neróná Gorixomi seáyí e umepaxí imóniṅḡpini éfirixini.

7

Áamá meánigíáyí nání urinḡ nánirini.

¹ Seyíné payí nearo yarinḡ nigíápi nání áwanḡ bi osearimini. Oyí, áamá apixí bi mīmeapa nerínáyí, ayí nanḡ yarinḡo.

² E niseariri aí íwí xixegíni áamá inariḡápi dání feapá seainipaxí enagí nání oxí woxí woxí díxí apixí mearí apixí wíyí wíyí ení díxí oxí meánirini éfirixini.

³ Apixí wíyí “Gí oxo íá onixirini.” nīsimóniríná xiagwoxi ímí xe íá xirífirixini. Oxí woxí “Gí apiximi íá oxirimini.” nīsimóniríná xiepiyí ení “Xe íá onixirini.” yaiwíririxini.

⁴ Xiagwoxi, ayí díxí nápi nání xiáwoxiṁani. Díxí apixí díxí nápi nání xíááriní. Xiepiyí ení, ayí díxí nápi nání xíááyíṁani. Díxí oxo, ayí jíxiyá nápi nání xiáworini.

⁵ Ayínání wiyagwí wiyagwí “íá oxirinaiyí.” niriṅḡríná aríá mé miní xixe “Oyi.” rinísisixini. Síá áríní Gorixomi xwiyíá rirímí wiani nání xixe “Oweot.” niriṅḡríná, ayí ananirini. E niseariri aí síá “‘Oweot.’ orinaiyí.” yaiwíḡpí ríxa nórimáná enáná ámi íá xirínísisixini. Ayí rípi nánirini. Woxí woxí “Áamá wí tñi íwí inaniḡ nání mñiḡ minípa oemini.” nīsimónirini aí xixení api eminiri nání ení mīreáninḡ nání Seteno áamá wí tñi íwí iniri nání rirípeáwinḡiniri “Ámi íá xirínísisixini.” seararinḡni.

6 “Sfá árnf Gorixomi rixinj uripři nání xixe ‘Oweoi.’ nřinřóná, ayf ananřinři.” searariņapi sekaxf e éřixinři mřsearariņinři. Nřseaimónřfná xe e éřixinři sřjwf searariņinři.

7 “Ámá nřnř nionř apixf mřmeapa eņáonř yapi nimónřfná, ayf ananřinři.” nimónarinři. E nerř ař Gorixo ámá o omř xřxegřniyo wá nřwianřři nřwiřfná wřyo meánřpaxf oimónřpoyinřři wiřř wřyo mřmeánřpaxf oimónřpoyinřři wiřř eņf eņagi nánř searariņinři.

8 Segř ámá sřnř mřmeánřgřýf řřnř apixf anřýf řřnř nánř řpř oseariminř. Ayř mřmeánřąonř yapi sřnř anřjř e nimónřóná nanř yariņoi.

9 E nřsearřři ař řpř enř oseariminř. “Ámá wř řřnř řwf inanř nánř mřjř mřneainřpa oyaneyř.” nřseaimónřři ař xřxenř api yanřro nánř eņf mřseaeánřpa nerónáýř xe meánřřřixinři. “Nřmeánřpřři nánř dřjř sřpř nřwia nurřnýf, nanř meņagi nánř xe meánřřřixinři.” searariņinři.

10 Řřxa meánřgřýřné nánř řwf ikaxf řpř —Api nionřýapi marřái, Ámináo řřjřpřnř. Api oseariminř. Apixf meánřgřřwa wigř oxowamř nřwářimř mupantř.

11 E mepa nerř nřwářimř nurřnýf, ámř oxř mřmeánř kikiřá řweářřixinři. “Kikiřá oņweámřnř.” mřwimónřpa nerřnýf, ámř xřagwo řřnř kumřxinřřřixinři. Xřagwowa enř wigř apixřwamř emř mřmopa éřřixinři.

12 Ámá xamřjř wřniýřné xwřýřá řpř —Api Ámináo řřjřpřmanř. Nionřýapřřnř. Api enř oseariminř. Ámináo mř dřjř wřkwřroņýřf woxř apixf dřjř mřwřkwřroņř wř řmeánřąáná ř sřnř “Ananř meánřąomřnř omeánřmřnř.” nřwimónřřfná xřagwoxi řmř emř mřmopa éřřixinři.

13 Apixf Ámináo mř dřjř wřkwřroņři, oxř dřjř mřwřkwřroņř womř meánřjřxř eņánáýř, o sřnř “Gř apixf meanřái řřnř anřjř oņweámřnř.” nřwimónřřfná omř nřwářimř mupa éřřixinři.

14 Ayř řpř nánř rarřinři. Oxř Ámináo mř dřjř mřwřkwřroņř wo arřge nerř Gorixoyá wo imónřpaxřřnř? Ayř xegř xieřř dřjř wřkwřroņř řřnř nawřnř nernerřjřpřmř dánř Gorixomř dřjř nřwřkwřrořři ámá xřoyá wo imónřpaxřřnř. Apixf dřjř mřwřkwřroņř wř enř xegř xřagwo, dřjř wřkwřroņřo řřnř nawřnř nernerřjřpřmř dánř ámá Gorixoyá wř imónřpaxřřnř. Api mepa nero přnř nřwiářimř nurónáýř, segř nřaiwř Gorixoyá wř mimónř oyá sřjwfýo dánř piaxřnřjř eánřgřýřf imónřpřřřixinři. Nionř searariņapi xřxenř nerřnýf, oyá imónřpřřřřinři.

15 E nřsearřři ař Gorixomř dřjř mřwřkwřroņř meánřgřř “Gř apixf Gorixomř dřjř wřkwřroņř řřmř nřwářimř oumřnř.” nřwimónřřfná xieřři xe přnř nřwiářimř onunřř sřjwf wřnřřřixinři. Dřjř mřwřkwřroņř meánřgřř “Gř oxř Gorixomř dřjř wřkwřroņř romř nřwářimř oumřnř.” nřwimónřřfná xřagwoxi xe přnř nřwiářimř onunřř sřjwf wřnřřřixinři. Nřseawářimř ugřýřné sřnř áxenřwarř inřgřýřf yapi mimónřjoi. Gorixo nřwayřróňro řweářřixinřři nánřpř řřxa wěyo řá neaumřřřene eņagi nánř rarřinři.

16 Oxř dřjř mřwřkwřroņř womř xieřři, řřxř dixř oxomř přnř mřwiářřpa nerř o řřnř nřjwearřfná sřjwepřgř nřwřřřjřpřmř dánř wřřřkiemearřřřřinř? Mřwřřřkiemeapa erřřřřinř? Řřxř majřřřinř. Apixf dřjř mřwřkwřroņř wřmř xřagwoxi, joxř enř ř řřnř nřjwearřfná sřjwepřgř nřwřřřjřpřmř dánř wřřřkiemearřřřřinř? Mřwřřřkiemeapa erřřřřinř? Joxř enř majřřřinř. Ayřnánř segř ámá Gorixomř dřjř mřwřkwřroņř meánřgřř nřwářimř mupa éřřixinřři searariņinři.

“Segí imónífríxíní yanjí seadímíxíñpí imónífríxíní.” uríñ náníní.

17 Seyíné woxíní woxíní Ámíná Goríxo ayí xíxegíní apí apí e imónífríxíní yanjí seadímíxíñpí, o ayí nioniyá áamá oimónípoyníní wéyo íá seaumíráná imónígíápí axí apíní “Xe oimónímíní.” níyaiwiro imónífríxíní. Goríxoyá síyíkí nimóníní amí gímí ñweagíá níyoní sekaxí axípi urimearínáríní.

18 Segíyí wo Judayo enagí nání iyí símí sító wákwinínáná Goríxo o áamá nioniyá oimóníní wéyo íá numírínáyí, áamá o “Íyí símí sító wákwinínpí arige nerí yo miyimíniréíní?” miyaiwipa éwinígíní. Segíyí wo iyí símí sító mīwákwinínáná Goríxo nioniyá oimóníní wéyo íá numírínáyí, áamá o Judayí woníníñí oimónímíníní iyí símí sító mīwákwinínpa éwinígíní.

19 Ayí rípi náníní. Iyí símí sító mīwákwinínínárání, mīwákwinínpa nerínárání, Goríxoyá síñwíyo dání ná ayo mimóníní. Oyá síñwíyo dání “Ná ayo imóníní.” yaiwiarínípi, ayí sekaxí xío ríñpímí xídarígíápíníní.

20 Ayínání áamá woxíní woxíní, seyíné Goríxo áamá nioniyá oimónípoyníní wéyo íá seaumíráná pí pí xíxegíní imónígíápí xe apíní nimóníro ñweáfríxíní.

21 Woxí Goríxo áamá nioniyá oimóníní wéyo íá rumíráná áamá woyá xínáíxíníñí nimóníní omíñí wíiarínjoxí nimónínínáyí, ududí bī mīrínípa nerí “Nioní síní axí apíní nimóníníná, ayí ananíníní.” yaiwífríxíní. E nerí aí xínáíxíníñí nimóníní omíñí wíiarínjoxí áamá áxerwarí minígíáyíníñí imónípaxí enánáyí, ananí xínáíxíníñí nimóníní omíñí wíiarínjópí píní níwíaríní kíkífá úfríxíní.

22 Xínáíxíníñí nimóníní omíñí wíiarínjoxí, ayí rípi nání “Ududí bī mīrínípaní.” ríraríníní. Gíyí Ámíná Goríxo áamá nioniyá oimónípoyníní wéyo íá umíráná áamá wíyá xínáíwáníñí nimóníro omíñí wíiarígíáyí enánáyí, ayí síní apí imónínagíá aí Goríxo ríxa gwí roayíroníyífríní. Gíyí Ámínáo áamá nioniyá oimónípoyníní wéyo íá umíráná áxerwarí minígíáyí enánáyí, ayí xío wímonarínípi epíríá nání xegí xínáíwáníñí omíñí wíiarígíáyí imónínagíá nání “Ududí mīrínípaní.” seararíníní.

23 Jísaso neaiínjímí dání Ámínáo bíníñí níseairí gwí searoayíroní enagí nání áamá wíyíyá xínáíwayífréníñí mimónípa éfríxíní.

24 Gí nífríxímeáníñí imónígíáyíné, Goríxo áamá nioniyá oimónípoyníní wéyo íá seaumíráná pí pí xíxegíní imónígíápí o xegí síñwíyo dání apíní imónífríxíní.

Áamá mīmeánígíáyí nání uríñ náníní.

25 Seyíné áamá síní mīmeánígíáyí nání payí nearí yaríní nígíápí nání Ámínáo sekaxí bī mīníníñí aiwí nioní —Nioní Ámínáo wá níníwianíní níínjímí dání xwíyíá díní unwírárípaxí imónínípi seararínáoníní. Nioní gí díníyo dání bī osearímíní.

26 Xeaníní neaímeámíníní yarínípi ríxa neaímeaaríní enagí nání nioní díní re moaríníní, “Áamá agwí pí pí imónarígíápa aníní axípi e imónífríxíní. ‘E nerínáyí, ayí nanífríní.’ nimónaríní.” Nioní díní e moaríníní.

27 Woxí ríxa apíxí meanjoxí enánáyí, “Ímí arige wárimíniréíní?” níyaiwírí mepaní. Woxí apíxí mīmeanjoxí enánáyí, “Apíxí arige nerí meámíniréíní?” níyaiwírí mepaní.

28 E niseariri aí woxí apixí nimearíná ayí íwí bî miyarini. Apiyáixi ení oxí nimeaniríná ayí íwí bî miyarini. E nerí aí xeaniñí meánigíáyí sîni xwá tîyo ñweanáná wímeanípi seáimeaniginiri seararini.

29 Gí nrixímeáyíné, e niseariríná ripíniñí seararini, “Jisaso weapiníayi nánî rîxa aŋwî ayo eŋagi nánî áamá apixí rîxa meagíáyíné re nimónîro éfrixini. Apixí mayowa áxenwarí minîpa nero nánî ‘Gorixo wimónariñipiñî oemini.’ ñiyaiwiro yarigíáwa yapî nimónîro éfrixini.

30 Ámíxá yarigíáyíné ámíxá miyarigíáyí yapî nimónîro éfrixini. Dîñí nifá seainariñiyíné dîñí nifá mîwinariñiyí yapî nimónîro éfrixini. Amípi bí nero tígíáyíné amípi mayíyí yapî nimónîro éfrixini.

31 Omíñí neríná amípi xwá tîyo wenípimi dánî omíñí yarigíáyíné áamá api nánî wí ududí mîwinarigíáyí yapî nimónîro éfrixini.” Amípi agwî ríná xwá rírîmi eníyí imóniñípa aníñí imónínfá menini. Xegí bî imónínfá nánî aŋwî ayo eŋagi nánî seararini.

32 “Amípi ayá wí nánî ududí mirinîpa oépoi.” nînimónîrî nánî seararini. Áamá apixí mîmeagíáyí Ámínáo nionî yaríñápi nánî yayí owininîrî nánî o yayí winipaxí imóniñipiñî nánî dîñí nímóá warigíáriní.

33 E nerí aí áamá apixí meagíáyí “Gí apixí yayí owininîrî nánî arige eminîréni?” ñiyaiwiro api nánî dîñí nímóá nuro

34 dîñí bî biaú íá xîrarigíáriní. Apixí sîni oxí mîmeánigííwa tîni apiyáíwa tîni íwa wí wí re yaiwiarini, “Núnî gí nápi tîni dîñípi tîni síyikwí míníñí Ámínáo gí áamá e oimónipoyinîrî wimónariñipiñî tîni xixenî oimónimini.” ñiyaiwiri o nánî wiipaxí imóniñipiñî nánî dîñí moarinini. E nerí aí apixí rîxa oxí meánigííwa wí wí axípi e yaríñímaní. “Gí oxo yayí owininîrî nánî arige eminîréni?” ñiyaiwiri xwá tîyo dánî imóniñipiñî nánî dîñí nímóá warigíáriní.

35 Nionî seararíñápi naní oniinîrî mîseararini. Sewaniniñíné nîxídiríná naní oseainîrî seararini. Nionî áxenwarí oseaiminîrî mîrarini. Seyíné naní imóniñipiñî nero amípi pí pí imóniñipiñî nánî mîmîwiaikí mîseainîpa yaríná “Ámínáo wimónariñipiñî oyaneyí.” ñiyaiwiro oépoiñîrî nánî seararini.

36 Áamá go go “Apiyá nionî nánî rixiñí nuriyigíími nîpîkwîni mîwikárarini.” ñiyaiwirínáyí, í xwé nimónîrî rîxa meapaxí imóniñápi sîñwí winîrî “Ímî rîxa omeámîni.” ñiyaiwiri mîñí ninîrî nánî “Kikííá bî epaxonîmaní.” yaiwinîrî nerínáyí, xe o xegí wimónariñipiñî nerí ímî omeani. E neríná, ayí sípi bî miyarini. Ananîrini.

37 E nerí aí go go “Ná bîni api oemini.” riníñipiñî nánî dîñí síxí ínîrî íeapá winipaxí imóniñipiñî xe mîñí oninîrî mîmónîpa erí xewanîño xegí dîñíyo dánî “Apiyá nionî nánî rixiñí nuriyigíí kikííá oñweani.” yaiwiri nerínáyí, ayí naní yarini.

38 Ayínánî áamá apixí xegí rixiñí wuriyigíími nîmearíná, ayí naní yarini. Áamá apixí xegí rixiñí wuriyigíími mîmeapa neríná, ayí ení naní nerí seáyí e imóniñipiñî yarini.

39 Apixí wíyá oxo sîni mîpé ñweanáná aníñí re yaiwíwinigini, “Oyá apixini rimóniñini?” yaiwíwinigini. E nerí aí xegí oxo rîxa nîperínáyí, sîni omî mîmeání “Go gomî omeánîmîni?” nîwimóniríná, ananî

meánfwíniginí. E neri aí áamá sípíá imónínj womi mímeání Jisaso t́nín ikárinígáýf wominí meánfwíniginí.

⁴⁰ Ámí nímeánírná, ananí enagí aiwí nioní ǵf dínj ayí rípi nimónariní, “Íámí mímeání síní anínj apíx́f aní nínjwearínáyí, yayí oxí t́nín nínjwearíná winínfápmí seáyí e imónínjpi winínfáriní.” nimónariní. “Nioní ení Goríxoyá kwíyí t́njáonírfaní?” níyaiwirí seararínjini.

8

Narwí mimóní nwáfápi nání rídiyowá inínjpi nání urínj náníriní.

¹ Seyíné payí nearo narwí áamá wigí mimóní nwáfá imónínjpi nání rídiyowá yarigfápi nání yarínj nigfápi nání bí osearímíní. Ayí neparíní. Seyíné rfwamínj nearo nírígápa Jisasomí dínj wíkwíronjwaéne ńnenení ríxa níj́fá imónínjwaéneríní. Ayí nepa imónínjagí aiwí rípi osearímíní. Áamá “Ríxa níj́fá imónínjáonírfaní?” níwimónírná, dínj apimí dání wárixá imónarígfáriní. E neri aí áamá wíyo dínj sípí níwirí arírá níwiríná apimí dání Jisasoyá síyíkí imónínjwaéne sfkíkf́ ámí bí eámíxínarínjwáriní.

² None go go “Amípí bí nání ríxa níj́fá imónínjáonírfaní?” níyaiwinírnáyí, níj́fá Goríxo “Áamá ńníní e oimónípoi.” wimónarinjpi t́nín síní x́xení wí mimónínjoríní.

³ E neri aí go go “Níj́fá imónínjáonírfaní?” míyaiwiní Goríxomí dínj síx́f nuyirínáyí, Goríxo “Áamá o nioníyá imónínj worfání?” yaiwiní.

⁴ Ayínání ǵwí áamá wí wigí nwáfápi nání rídiyowá nemáná ámí makerfá imíxaríná Jisasoyá imónínígáýíné bí nero narígápi nání rípi osearímíní. Nene níj́fáriní. Xwáf t́fyo mimóní nwáfápi obaxf́ enagí aiwí bí nepaxínj imónínjpi mani. Nípiní nepa nwáfá mipímónínjpi riní. Nwáfá nepa imónínjpi, ayí ná woní Goríxoníriní.

⁵ Áamá wí re rarígfáriní, “Nwáfá rípi anfnamí dánjpi riní.” Wí “Xwáfárimí dánjpi riní.” rarígfáriní. Nwáfá rarígfá apí bí “Nepa nwáfá imóníní.” rínínjpi riní. Bí “Kwíyí seáyí e imónínj t́njíriní.” rínínjpi riní. Apí apí obaxf́ ayá wí imónínjagí aiwí

⁶ nene nání nwáfá imónínjpi, ayí ná woní Goríxoríní. O negf́ áporíní. Amípí nání mfkf́ ikinjoríní. Áamá x́fo nání imónínjwaéne ayí oníriní. Nene nání seáyí e imónínjpi ení “Píriní?” marfáí, ayí ná woní Áminá Jisasi Kiraisoríní. Omí dání Goríxo amípí ńníní imíxírí sínj nene imónínjwápi neamíxírí enjoríní.

⁷ E neri aí áamá Jisasomí dínj wíkwíroarígáýf ńníní níj́fá apí nimóníro “Negf́ nwáfá x́fdagwápi ná mfkf́ mayf́ imónínjpirfání?” yaiwiarígámani. Segíyí wí Jisasomí síní dínj míwíkwíró neríná wigí nwáfápi f́á níxíra níwagf́asáná yarígáýf enagf́a nání mimóní nwáfápi nání ǵwí rídiyowá inípi níníroná “Ayí ǵwí nwáfá imónínjpi nání rídiyowá éfápi ríá narínjini?” níyaiwiwo wigí dínj pfwínínj imónínígápmí dání “Nípi kwíni mýarínjini.” níyaiwiwo nání apimí dání piáxf́ níweáníri udunarínjriní.

⁸ E neri aiwí aiwá ḿnipa yarínjwápmí dáníriní, narínjwápmí dáníriní, Goríxo neamímínarínjmani. Ḿnipa neríná oyá síjwíyo dání síyíkwf́ianénínj imónarínjwámani. Nínírná ení oyá síjwíyo dání seáyí e imónarínjwámani.

9 E nerí aí áamá Jisasomí díní nìwìkwírooro aí wigí díní yóńńńń mimónígfáyí wiyíńé ananí nìpaxí imóníńńpí naríńagá nìseaníro nání ayí ení nínímáná “Nìpìkwíńí mimóníńńpí ríá éwíńí?” nìyáiwíríńńpímí dání óréámioapfíxíńńrí díní tńń nìfíxíńń.

10 Áamá Jisasomí díní nìwìkwírooro aiwí sńń díní yóńńńń mimónígfáyí segí áamá “Nwíá ríńńń rípí ná míkí mayíńń.” yaiwiaríńń wo ńwíá imóníńń apí nání ańí rídíyowá yarígfíwamí nìńweámáná aiwá rídíyowá éfápi naríńagí nìwíńńróná “Nene ení ananí nìpaxenerńń?” nìyáiwíńńro eńí sǐxí nínímáná nìpíráoí.

11 Ríxa níníro wigí xwioxíyo dání wíá mìwókípa nerí udunáná re searímíńń, “Seyíńéyá nìjía imónígfápímí dání sńń yóńńńń mimónígfá tíyí —Ayí segí séríxímeáníń imónígfáyíńń. Kiraiso upeńńyíńń. Áamá ayí seyíńé nìjía nímóníro ‘Pí pí ńwíá áamá mewegíá nepa mimóníńń.’ yaiwiarígfápímí dání ríxa xwíríá ikíxenáoí.” searímíńń.

12 Ayínání nene negí nìrìxímeá díní sńń yóń mimónígfáyo sípí e wíkaríńane ayí wigí díní “Apí neranéná nìpìkwíńí mìyaríńwíńń.” yaiwinarígfápímí wíakíńane neríńńpímí dání Kiraisomí ení sípí wíkararíńwíńń.

13 Ayínání nioní gíwí naríńapímí dání gí nìrìxímeá imónígfáyí óréámioapaxí eńánáyí, ayí nóréámioaro uduníńgíńńrí nioní aga ná ríwíyo dání aiwí ámí gíwí bí nímífámaní.

9

“Wáí wurímeiaríńwáone nìsearápíapaxípi Poroní wí searápíńámáńí.” uríńń náníńń.

1 “O áxenwarí iníńoríńń.” ríńiaiwiaríńń? “Jisasoyá wáí wurímeiaríńń wo mimóníńń.” ríńiaiwiaríńń? “O negí Ámíná Jisasomí sńwí mìwíńńoríńń.” ríńiaiwiaríńń? “O Ámínáo nání wáí neararíńńpímí dání díní wíkwírońwáene meníńń.” ríyáiwíńaríńń?

2 “Poró Jisasoyá wáí wurímeiaríńń womání.” niaiwiarígfáyí wí eńánáyí aí seyíńé ańípaxí nioní wáí wurímeiaríńń imóníńapí nání “Ríxa xíxeni nìjía imóníńń.” nímónaríńń. Poroní wáí searáná seyíńé ríxa Goríxo tńń nawíńí ikáríńígfáyíńé nímóníńńpímí dání ámányo áwaní réníńń uraríńń, “O nepa Jisasoyá wáí wurímeiaríńń woríńń.” uraríńń.

3 Áamá pairíńí niarígfápi wíakímíńńrí nání rípí nura waríńáríńń,

4 “Jisasoyá wáí wurímeiaríńwáone nání re nìneaiaiwíro ríraríńń, ‘Awa yarígfápi nání ńígwí nání wayíá inígfí ńíro aiwá ńíro epaxí mimóníńń.’ nìneaiaiwíro ríraríńń?”

5 ‘Wáí wurímeiarígfá wíá tńń Ámínáońí xogwáowa tńń Pítáo tńń awa apíxí nímearo apíxí tńń nawíńí emearígfápa Porowa axípi wí e epaxí mimóníńń.’ nìneaiaiwíro ríraríńń?

6 Apí nìyáiwíro ríraríńń? Ríńmíńí rípí nìyáiwíro ríraríńń? ‘Wáí wurímeiarígfá wíá wigí ńígwí omíńń pńń wíarípaxí aiwí Poró tńń Bannabaso tńń awańń aiwá nìpísi nání ńígwí omíńń yarígfípi pńń wíarípaxí mimóníńń.’ nìyáiaiwíro ríraríńń?

7 Símíńń wíńarígfá áamá wo mǐxí onípoyíńńrí wíńímeáf gíyí ríxa eńí níméámáná wíwaníńń upírowáríńarígfáńń? Oweoí, wí e epaxí meníńń.

Ámá gíyí aiwá omíní nurimáná mimianí yarigfáriní? Oweoi, apí ení wí epaxí meníni. Ámá gíyí burimákaú nimeróná wiwanínyí amíní mñipa yarigfáriní? Oweoi, apí ení wí epaxí meníni.

8 Nioní ámá dñí moarigfárimíni nixídirí ríá raríníni? Oweoi, ñwí ikaxí Moseso níriri eanípimi dání ení axípi e ríníni.

9 Apimi dání re níríní eáníni, ‘Burimákaú tñi wítí aiwá exwexwímí neríná bí mñipa oenírí maní gwí mijáripáni.’ níríní eánínyí ‘Goríxo burimákaú náníni dñí nímori ríníriní.’ ríseaimónaríní?

10 ‘Ayí ámaéne nání ení dñí nímori mñipa eníriní?’ míseaimónípa reñoi? Oyi, ayí ámaéne nání ení ríníriní. Moseso ámá aiwá iwíá urípíri nání xwíá yuní níxíéa warigfáyí tñi aiwá yóí éaná miarigfáyí tñi nñi nawíní wigí bí nípírfá nání dñí níkwímoro éríxíní e ríníriní.

11 Wáí wurimeariñwáone xwíyá Goríxoyápi nisearíní aiwá iwíání seaurariñagwí aí re ríseaimónaríní, ‘Aiwá iwíání neaurarigfárimí dání bí nímíro aiwá nípíri nání nínearápirónáyíraní, aikí yínípi nání nínearápirónáyíraní, ayí naní mñaríñoi.’ ríseaimónaríní?

12 ‘Ámá wí ananí nisearápiro nípaxí enjánáyí, ayí none anípaxíriní.’ nímónaríní.” raríníriní.

E nerí aí none nisearápipaxí imónínyípi mísearápiñwáriní. Ámá xwíyá yayí neainípaxí uraríná “Amípi wí nearápaníro nání ríá yaríño?” níyaiwíro dñí mñiwíkwíropa epírixíní nisearápipaxí nímónírane aí wí mísearápi dñwí ikeamóníñwárimí xwámámí wíñwáriní.

13 Ámá amípi aní rídiyowá yarigíwámí ínímí eníyo mearigfáwa aiwá nípíri nání iwámí wenípi mearigfápi nání seyíné níjáfá mímónípa reñoi? Ámá nanwí Goríxo nání níméamí báná rídiyowá wíarigfáwa rídiyowá wíífápi bí níméaro narigfápi nání ení seyíné níjáfá mímónípa reñoi?

14 Axípi Ámíná Jisaso sekaxí re ríníriní, “Ámá xwíyá yayí seainípaxípi wáí nurimeariñwáwa apimi dání aiwá nípíri nání meáírxíní.”

15 Ámínáo sekaxí e ríní aí nioní seyíné tñi níñwearíná wí mísearápi neri agwí ení apí bí nioní oniapípoyníri payí nearí míseamónapariñíni. Ayí rípi nání searariñíni. Nioní aiwá nisearápi mñí neri néra uñápi nání mñí meakínínaríñápi ámá wo aiwá níníapírfá nísanjonwíríriníginíri nání “Nioní xámí péimíginí.” nímónaríní.

16 Aríá nípoyi. Nioní xwíyá yayí neainípaxípi wáí nisearíní Goríxo e éwíníginíri sekaxí nírowarénapínyí enagí nání e yaríñápi nání níwaníñoní mñí meakínínipaxí wí meníni. Nioní Goríxo e éwíníginíri nírowarénapínyí mepa nerínáyí, sfá wí nioní majáfá nórípaxíriní.

17 Gí dñí tñí “Wáí ourímémíni.” nímóníri síñwíryí, “Goríxo yayí nimopaxípi emíníri yaríñíni.” rípaxíriní. Gí dñí tñí “Wáí ourímémíni.” mñímóní Goríxo sekaxí nírowarénapínyí enagí nání nerínáyí, aríge níyaiwíri “O yayí nimopaxípi yaríñíni.” rímíni?

18 Ayínání pípimi dání nioní yayí nimopaxíriní? Nioní ámayo xwíyá yayí neainípaxípi wáí nurírfá apimi dání urápipaxí imónínyípi murápi neaníyo dání yayí nimopaxí imónínyípi yaríñíni.

“Ámá pí pí imónígfápa nioní ení imónaríñáriní.” urínyí náníriní.

¹⁹ Nioní nepa áamá womí xínáíníníñí nimóníñí omíní wíiarínáoní menjagí aí áamá ayá wí Jisasomí oxídfópoyíní nání nioní gí díníyo dání áamá níyíyá xínáíníníñí nimóníñí omíní wíiarínáoní imóníníñí.

²⁰ Nioní gí Judayí tñí nñjwearíná Jisasomí díní owíkwírópoyíní ayíníñí nimóníñí yarinjáriní. Nwí ikaxí ríníñípímí njwá mixelwírarinjáoní aiwí gí Judayí apímí njwá xenjwírarinígíyí tñí nawíní nñjwearíná, “Nioní arige yariná ayí Jisasomí díní wíkwíropíróo.” níyaiwírí nání nioní ení apímí njwá xenjwírarinjáoní imónarinjáriní.

²¹ Gí Judayí tñí nñjwearíná ayíníñí nimóníñí aiwí áamá Goríxoyá njwí ikaxí ríníñípímí njwá mixelwírarinígíyí tñí nawíní nñjwearíná, ayí Jisasomí díní wíkwírófírixíní nioní ení njwá mixelwírarinjáoní imónarinjáriní. Nioní njwí ikaxí ríníñípímí mixeldí nerí maríáí, Kiraiso ríníñípímí xídarínáoní enjagí nání raríníñí.

²² Nioní áamá ení samíní wegíyí tñí nawíní nñjwearíná ayí Jisasomí díní wíkwíropíróo nání nioní ení ení samíní níwenjóní nimóníñí uréwapíyarinjáriní. Áamá nñí wíyo eríkiemeáímíginí ayí pí pí imónígíápa nioní ení axípí e imónarinjáriní.

²³ Nioní apí nípíní yarinjápi, ayí rípi nání yarinjáriní. Xwíyíyá yayí neainípaxí imónínípi uráná aríá nípíri nání yarinjáriní. Xwíyíyá apí áamáyo naní wímíxarinípi nioní ení onímeaníri e yarinjáriní.

“Goríxo yayí neaimoníwínígíní Jisasomí píráníní ousídaneyí.” uríní náníní.

²⁴ Áamá yamíyamúrónígí inarígíyí nñí aníní nero aí ná woní, múróo xíto díní níyaiwírí níyírí mearinípi nání seyíné níjía mimónípa renjoi? Ayínání seyíné ení Jisasomí níxídíroná yamíyamúrónígí nero xámí rémoarígíápáníñí éfírixíní.

²⁵ Áamá re yaiwíarígíyí, “Níá xíxegíní yaníro nání awí eánarígíe nání nurí wíníyo múrómígíní.” yaiwíarígíyí wíwaníníyí ení sixí imíxínaníro nání pí pí míní winarínípi aríá níkeamoro ení sixí eámíxinarígíáriní. E yarígíyí urí imíxínípaxí imónínípi bí meaaníro nání yarinjágía aí nene urí imíxínípaxí mimónínípi meaanírane nání yarinjwíní.

²⁶ Ayínání nioní Jisasomí níxídíriná yamíyamúrónígíñí níníri iríní xíxení warínáriní. Wé neáníriná xaríxarí nerí meá píráníní sopíní norí nírómáná xíxení earinjáoníní.

²⁷ Níwaníñoní ení sixí oímíxínímíní nání náoní iwaníñíní eáníri pí pí nioní míní nínarínípi aríá oíkeamómíní nání iwaníñíní eáníri yarinjáriní. Ayí rípi nání e yarinjáriní. Nioní áamá wíyo wáí re nuríméísáná, “Kirisomí níxídíroná yamíyamúrónígíñí níníro xídfírixíní.” nuríméísáná enáná Goríxo “Ayí tñí yamíníyí mimóníníñí.” níníngíníri e yarinjáriní.

10

“Sípí Judayeneyá neárfawéyí yagíápa mepa éwanígíní.” uríní náníní.

¹ Gí nírixímeáyíné, negí neárfawéyí yagíápi nání díní mopíri nání bí osearímíní. Ayí nñí Moseso Isipíyí aníyo dání níwírímeámí nuríná agwí Goríxo nípemeámí úwíníngíní tínípi símajwíyóníní ínímí nñjweámáná

númi wagfáriní. Níni eni ipí Ragí ríñoyí ríníñfáwá nìxeróná míd+mídání eadíkíowáriníñáná áwíními nìxéa ugíawixíni.

² Níni agwípimi símanwíyóníñí nìñweaxa uro ipíwámi xero neróná Moseso tñi nawíni aní níkáríníro néra ugíawixíni.

³ Aiwá mayí e nemeróná aiwá manáí ríníñí Goríxoyá kwíyíyo dání imóníñípi ayí níni niga wagfáriní.

⁴ Iníígi mayí e nemeróná Goríxoyá kwíyíyo dání símíñí meanjú ayí níni nagfáriní. Síñá iníígi símíñí meago —O wíniyí úfámí númi emeagoríní. O, ayí Kiraiso náni raríñíni.

⁵ E neríñí aiwí ayí nápi yaríígi náni Goríxo wíki níwóníri áamá dñí meanje dání ami ami opépoyíníri níwikára wagfáriní.

⁶ Ayí amípi api api néra nuróná pegíapimi dání nene náni síñwepígí neainíni. Ayí sípi imóníñípi náni mñí inagfápa nene eni axípi mñí minípa éwaníginíri síñwepígí neainíni.

⁷ Ayí wí wígi ñwáipimi níxídíróná Bíkwyíyo dání re níriníri eáníñípi tñi xíxeni re egíawixíni, “Ámáyi aiwá níro iníígi níro epíri náni níñweagíasáná ríkíkíríó inaniro náni wíapínímeagíawixíni.” níriníri eáníñípi tñi xíxeni e egíawixíni. Nene ayí yagfápa nerane mimóní ñwáí imóníñíyo wí mñíxídi éwaníginí.

⁸ Ayí wí íwí iníígi —íwí e iníígi náni Goríxo píri umamópoyíníri uráná áamá xíomí píráníñí xídaríígi sá axíyimi áamá íwí inaríígiyo, níni 23,000 imóníígiyo pípi kímí emegíapi náni raríñíni. íwí ayí e inagfápa nene eni axípi e minípa éwaníginí.

⁹ Ayí wí Áminá Goríxo nepa ení eáníñorífaníri iwamíó wíwapiyagfápa —E wíwapiyáná oyá dñí tñi áamá ayo weaxfá sídñí óagi náni pegííni náni raríñíni. E iwamíó wíwapiyagfápa nene eni mñíwapiyípa éwaníginí.

¹⁰ Ayí wí Goríxomi aníñumí wiríñagfápa —Aníñumí e wiríñáná aníñají áamáyo xwírfá wíki xearíño píkinípi náni raríñíni. Goríxomi aníñumí wiríñagfápa nene eni axípi e mepa éwaníginí.

¹¹ Api api e níwímeáa uñípi wígi wíniyí éf oweayímeánípoyíníri síñwepígíñí wíri nene agwí ríná sá yoparíyi ríxa nímónííni ñweañwaéne íkwairíí neainí náni Bíkwyí ñwíraríníñípi ríni.

¹² Ayíñani “Goríxomi píráníñí xídarííñí ayí yagfápa wí epaxonímani.” yaiwíñaríñí goxí goxí, jíwaníñoxí axípi nerí aníñmíginíri píráníñí meníírixíni.

¹³ “Ení eáníígiyírfaníri áamáyo iwamíó wíwapiyaríígi axípi mñíneámea xegí bí imóníñípi neámeaariní.” mñíyiwípaní. Goríxo —O áamá dñí wíki wíarínípaxí imóníñoríní. O iwamíó áamá seaíwapiyíáná seyíne xwámámí mñíwípaxí imóníñípi xe oseaiwapiyípoyíníri wí síñwí seanííni meníni. Áamá wí xe iwamíó oseaiwapiyípoyíníri síñwí níseanííni seyíne xopírarí wípiírfá náni eni xwámámí wípaxíyíne seaímíxíyíníni.

Rídiyowá mimóní ñwáípi náni iníñípi náni uríñí náni ríni.

¹⁴ Gí nírixímeáyíne, Goríxo negí nearfawéyo naní wíagi aiwí obaxí ayá wí wígi sípi neríñíyo dání xwírfá íkíxenagí enagi náni nene dñí nímorane mimóní ñwáípi wí mñíxíripa nerane api tñí e dání éñíñí owaneyí.

15 D̄iŋf̄ t̄ígf̄áyíné, nion̄i d̄iŋf̄ t̄ígf̄áyo urariŋápa ax̄f̄pi n̄isearim̄in̄ir̄i yariŋápi n̄an̄i sewan̄iŋf̄yíné d̄iŋf̄ n̄iyaikiroro “S̄ip̄ír̄an̄i? Nan̄f̄r̄an̄i?” yaiwipoȳi.

16 Kap̄ix̄i in̄iŋf̄ wain̄i in̄iŋf̄pi —Ap̄i Ámin̄á Kiraiso nene n̄an̄i n̄ineapeir̄íná raḡi pun̄f̄pi n̄an̄i d̄iŋf̄ neain̄ínfa n̄an̄i imón̄iŋf̄p̄ir̄in̄i. Nene n̄in̄iran̄ená Gor̄ixom̄i yaȳf̄ wiar̄iŋwáp̄ir̄in̄i. In̄iŋf̄ ap̄i n̄in̄iran̄ená o t̄ín̄i m̄im̄iŋj̄in̄ipa yariŋwáran̄i? Aiwá o n̄ineapeir̄íná x̄fo náo r̄f̄n̄iŋf̄ win̄iŋf̄pi —Ap̄i n̄an̄i d̄iŋf̄ neain̄ínfa n̄an̄i n̄ikw̄ir̄ir̄i nar̄iŋwáp̄ir̄in̄i. Aiwá ap̄i n̄in̄iran̄ená en̄i o t̄ín̄i naw̄ín̄i m̄im̄iŋj̄in̄ipa yariŋwáran̄i?

17 Aiwá n̄ikw̄ir̄ir̄i nar̄iŋwá ap̄i ná b̄in̄i en̄aḡi n̄an̄i nene áma obaxene imón̄iŋagw̄i aiw̄i ná b̄im̄i d̄án̄in̄i n̄ikw̄ir̄ir̄i nar̄iŋwáyo d̄án̄i s̄iyik̄f̄ ná b̄in̄i mimón̄ipa ren̄win̄i?

18 Ḡf̄ Is̄irer̄iȳf̄ yar̄iḡápi n̄an̄i en̄i d̄iŋf̄ mópoȳi. R̄idiyowá éf̄ápi nar̄iḡáýf̄ Gor̄ixo, e íráf̄ on̄iŋo t̄ín̄i m̄iŋj̄inar̄iḡár̄in̄i.

19 Nion̄i searim̄in̄ir̄i yariŋápi seýíné r̄ixa d̄iŋf̄ rim̄oŋoi? “R̄idiyowá áma Gor̄ixom̄i m̄ix̄f̄dar̄iḡáýf̄ wiḡf̄ mimón̄f̄ ŋwápi n̄an̄i yar̄iḡápi, aȳf̄ nepax̄iŋf̄ imón̄iŋf̄pi n̄an̄i r̄fa nearar̄in̄i?” r̄iyaiwiar̄iŋoi? “Wiḡf̄ ŋwá imón̄iŋf̄pi en̄i, aȳf̄ nepax̄iŋf̄ imón̄iŋf̄pi n̄an̄i r̄fa nearar̄in̄i?” r̄iyaiwiar̄iŋoi?

20 Oweoi, wí e searim̄in̄ir̄i m̄iyariŋin̄i. R̄ipi oyaiwipoȳin̄ir̄i searar̄iŋin̄i, “Áma Gor̄ixom̄i m̄ix̄f̄dar̄iḡáýf̄ wiḡf̄ r̄idiyowá yar̄iḡápi Gor̄ixo n̄an̄i r̄idiyowá mé wiḡf̄ mimón̄f̄ ŋwá kw̄iȳf̄ s̄ip̄i t̄f̄ŋf̄pi n̄an̄i r̄idiyowá yar̄iḡár̄an̄i?” oyaiwipoȳin̄ir̄i searar̄iŋin̄i. Seyíné wiḡf̄ r̄idiyowá éf̄ápi n̄in̄iróná kw̄iȳf̄ ap̄i t̄ín̄i naw̄ín̄i m̄iŋj̄in̄ip̄ir̄ix̄in̄ir̄i searar̄iŋin̄i.

21 Wí re m̄iyaiwin̄ipa éf̄rix̄in̄i, “Nene anan̄i kap̄ix̄i Ámin̄áo neaiŋf̄pi n̄an̄i d̄iŋf̄ moan̄fwá n̄an̄iwá n̄irane mimón̄f̄ kw̄iȳȳf̄ n̄an̄iwá n̄irane epaxener̄in̄i. Nene anan̄i aiwá Ámin̄áo n̄an̄ipi n̄irane mimón̄f̄ kw̄iȳȳf̄ n̄an̄i r̄idiyowá éf̄ápi n̄irane epaxener̄in̄i.” m̄iyaiwin̄ipa éf̄rix̄in̄i.

22 “R̄idiyowá mimón̄f̄ ŋwá n̄an̄ipi nar̄iŋwáp̄imi d̄án̄i Ámin̄á Gor̄ixo wik̄f̄ d̄iŋf̄ neaiw̄in̄i n̄an̄i s̄m̄ir̄ir̄f̄ wíwan̄iḡin̄i.” r̄iseaimón̄ar̄in̄i? “En̄f̄ eán̄iŋf̄ nene eán̄iŋwápi x̄foýápi seáȳf̄ e imón̄iŋaḡi n̄an̄i p̄ir̄f̄ neamamopaxene-man̄i.” r̄iyaiwin̄iŋoi?

“Gor̄ixom̄i yaȳf̄ umepax̄f̄ imón̄iŋf̄p̄in̄i éwan̄iḡin̄i.” ur̄iŋf̄ n̄án̄ir̄in̄i.

23 Wiȳf̄né re rar̄iḡápi, “Pí pí ‘Oyaneȳi.’ n̄ineaimón̄ir̄íná nene anan̄i epax̄ir̄in̄i.” rar̄iḡápi nepa n̄ir̄iro aiw̄i ap̄i b̄i ner̄iŋp̄imi d̄án̄i p̄ir̄án̄iŋf̄ im̄ix̄inar̄iḡám̄an̄i. Gor̄ixom̄i d̄iŋf̄ wik̄w̄ir̄on̄waéne “Pí pí ‘Oyaneȳi.’ n̄ineaimón̄ir̄íná anan̄i epaxener̄in̄i.” yaiwin̄ar̄iŋwápi nepa imón̄iŋaḡi aiw̄i ap̄i b̄i ner̄iŋp̄imi d̄án̄i s̄f̄k̄f̄k̄f̄ om̄ix̄inar̄iŋwám̄an̄i.

24 Seḡȳf̄ wo “Nan̄f̄ n̄iŋwan̄iŋon̄in̄i n̄ímean̄i n̄an̄i ar̄ige em̄in̄ir̄éin̄i?” m̄iyaiwipa eri “Nan̄f̄ áma t̄íyo en̄i wímean̄i n̄an̄i ar̄ige em̄in̄ir̄éin̄i?” yaiwir̄i éwin̄iḡin̄i.

25 Pí pí ḡfw̄f̄ áma wí maker̄f̄a im̄ix̄ar̄iḡe d̄án̄i b̄f̄ yar̄iḡápi seýíné anan̄i b̄f̄ nero n̄in̄iróná ayá s̄fw̄f̄ searon̄iḡin̄ir̄i “Mimón̄f̄ ŋwápi n̄an̄i r̄idiyowá éf̄ápir̄an̄i? R̄idiyowá mepa éf̄ápir̄an̄i?” yariŋf̄ min̄ipa éf̄rix̄in̄i.

26 B̄ikw̄íyo d̄án̄i “Xwá r̄ir̄iran̄i, am̄ipi xwá t̄íyo en̄f̄pir̄an̄i, n̄ín̄i Ámin̄áoýá imón̄in̄i.” n̄ir̄in̄ir̄i eán̄iŋaḡi n̄an̄i “Pí pí ḡfw̄f̄ en̄f̄pi anan̄i n̄ipaxener̄in̄i.” searar̄iŋin̄i.

²⁷ Ámá Jisasomi dñj mîwîkwîronj wo “Aiwá bî onaneyî.” searepearána seyîné “Ananî Owaneyî.” nîseaimónîrîná, sa nuro ayá sîwî searonîgînrî pí pí aiwá seaiapîpî nânî “Wîgî mimónî ñwîápi nânî rîdiyowá éfápiranî? Mepa éfápiranî?” mîyaiwîpa nero ananî nîfîrixîni.

²⁸ E nerî aí ámá wo áwanj re nîsearîrînáyî, “Gîwî rîpî ñwîá imónîñjpi nânî rîdiyowá inîfîpîrîni.” nîsearîrînáyî, áwanj searîo nânî dñj nîmoro o seyîné narîñagî nîseanîrîná “Gîwî apî Jisasomi dñj wîkwîroarîgîá tîyî mîñîpaxî imónîñjpi pí nânî rîa narîñojî?” nîyaiwirî ayá sîwî uronîgînrî mîñîpa éfîrixîni.

²⁹ Seyîné nîñîróná “Nîpîkwîni mîyarîñwîni.” nîyaiwîro ayá sîwî searonîgînrî mîrarîñjîni. Áwanj searîo “Ayî nîpîkwîni mîyarîñojî.” nîseaiwirî ayá sîwî uronîgînrî rarîñjîni. E seararîñagî nânî ámá wo nîwîápnîmearî re nîrîññojî, “Nene ananî nepaxî imónîñjpi pí nânî ámá wî ayá sîwî uropaxî imónîñjîmî dâni ámî mepaxî imónîñwîni?”

³⁰ Nionî gîwî apî nîñîrî Gorîxomi yayî nîwirînáyî, gîwî nionî yayî wîápi nânî mîkî píyo dâni pairîrî nîpaxî imónîni?” Ámá wo e nîrîni aí

³¹ rîpî osearîmîni, “Seyîné gîwî nîñîrónáranî, iniîgî nîñîrónáranî, pí pí nerónáranî, ámá wî sîñwî nîseanîróná ‘Gorîxomi dñj nîwîkwîro nânî rîa yarîñojî?’ oseaiwirîpoyînrî omî seáyi e umîeyoapaxî imónîñjpi éfîrixîni.” osearîmîni.

³² Judayîrîni, Gîrikîyîrîni, ámá Gorîxoyá sîyîkî imónîgîáyîrîni, ayî omî sîñî xîdîpaxî enîánáyî, nene oyá sîñwîyo dâni ananî epaxî aí ayo óreámioapaxî imónîñjpi mepa éwanîgîni.

³³ Nionî yarîñápa seyîné enî axîpi éfîrixîni. Nionî pí pí nerîná nîñîwanîñonî nânîni ayá tîñî mîmenî “Ámá obaxîyo Gorîxo yeáyi uyîmîxemeanî nânî omî dñj owîkwîrîpoyînrî arîge nerî ayo ayá tîñî umemîfárfanî?” nîyaiwirî ayî yayî winîpaxî imónîñjpiñî yarîñárîni.

11

1 Nionî Kiraiso yagîpi ikanîñj wiarîñápa seyîné enî nionî ikanîñj nîfîrixîni.

“Apîxîwa mîñfîyo wî pânîfîrixîni.” urîñj nânîrîni.

² Seyîné nionî nânî inîná dñj arîá mîkeamó Jisasomi xîdarîñwaéne yarîñwápi nânî nionî seaiékwîkwîyîñápi xáiwî fá nîxîrîro yarîñagîa nânî yayî bî oseaimîni.

³ Seyîné seaiékwîkwîyîñápi xáiwî fá nîxîrîro aí “Rîpi nânî enî nîjîá oimónîpoyî.” nîmónarîni. Kiraiso ámá oxî nîyonî seáyi e wîmónîrî oxowa xiepîwamî seáyi e wîmónîro Gorîxo Kiraisomi seáyi e wîmónîrî enî.

⁴ Ayînânî oxî go go Gorîxomi rîxîñjî nurîrîñáranî, oyá xwîyîápi wîá nurókiamorîñáranî, wî mîñfîyo nîpákîñîmáná e nerînáyî, o xegî seáyi e wîmónîñjomî —O ayî Kiraisorîni. Omî ayá wîmoarîni.

⁵ E nerî aí apîxî gî gî mîñfîyo wî mîdîkîñîpa nemáná Gorîxomi rîxîñjî nurîrîñáranî, oyá xwîyîápi wîá nurókiamorîñáranî, í xegî seáyi e wîmónîñjomî —O ayî xegî xîagworîni. Omî í ayá wîmoarîni. Apîxî e yarîgîwîa re imónîgîwîa tîñî xîxenî imónîñojî. Íwamî gwî nîyîrîná ayá xwé owîñînrî dîá nîñî róaná mîñj wáî nero nânî ayá winarîñîwa tîñî xîxenî imónîñagîa nânî rarîñjîni.

⁶ Apixí gíyí “Míñfyo wí mípákínpa oemíni.” níwimónírnáyí, wígí dǎá nǎni ení rónǎríxíni. E nísearírí aí apixí dǎá nǎni róánáyí mǎñí wá níwimónírí nǎni ayá níwinírínáraní, úrapí róánáyí wiwíá íá níwerí nǎni ayá níwinírínáraní, mǎñfyo wí pákínǎríxíni.

⁷ Ayí rǐpí nǎni raríñíni. Goríxo áamá oxí iwamǎó níwíxírí nítíríná seáyí e xewaníñóníñí imóníñpá wímíxíñí enagí nǎni oxíyí Goríxo xfo imóníñpí síwáníñí níwínírí nǎni omí ríxíñí nurírínáraní, oyá xwíyíápi wíá nurókiamorínáraní, amípí wí mǎñfyo mípánípa éfíxíni. E nerí aí apíxíyí wígí fwiagwíyí imóníñgǎpí síwáníñí níwínírí nǎni ayí Goríxomí ríxíñí nurírínáraní, oyá xwíyíápi wíá nurókiamorínáraní, amípí wí mǎñfyo pánǎríxíni.

⁸ Ayí rǐpí nǎníríni. Eníná Goríxo áamá oxí níwíxíríná apíxímí dǎni bí níyori imíxíñímaní. Apíxí níwíxíríná oxomí dǎni bí níyori imíxíñíriní.

⁹ Apíxímí oxo arírá wíwínígínírí imíxíñímaní. Oweoí, apíxí oxomí arírá wíwínígínírí imíxíñíriní.

¹⁰ Ayínáni “Oxíyí apíxíyo seáyí e ríá wimóníño?” yaiwípírí nǎni imóníñpí wí apíxíwa mǎñfyo pánǎríxíni. Íwa pí pí yaríñgǎpí añínají síñwí wínaxídaríǎfá enagí nǎni raríñíni.

¹¹ E seararíñagí aíwí oxí Ámínáo tǎni nawíní níkáríníríná “Níoni apíxí mayoní nerí aí sopíñí nonírí yaríñáoníríni.” rǐpaxí meníni. Apíxí ení Ámínáo tǎni nawíní níkáríníríná “Oxí mayíní nerí aí sopíñí nonírí yaríñáoníríni.” rǐpaxí meníni.

¹² Neparíni. Goríxo apíxí iwamǎó níwíxíríná ayí oxíyo dǎni níyori imíxíñíriní. E nerí aí rǐpí ení neparíni. Oxí nǎni apíxíwa xíraríǎfáriní. E nerí aí apíxíraní, oxíraní, píraní, amípí nípíni mǎkí íkíño, ayí Goríxoríni.

¹³ Sewaníñfíyíné xwíyíá níoni seararíñá rǐpí nǎni dǎñí níyáikíro “Sípíríani? Naníríani?” yaiwípoyí. Apíxíwa amípí bí mǎñfyo mípákínípa nemáná Goríxomí ríxíñí nurírínáyí, “Ananí yaríño.” ríseaimónaríni? “Ananí mǎyaríño.” ríseaimónaríni?

¹⁴ Ámaéne negí imóníñwápímí dǎni síwá réníñí neainaríñíriní. Áamá oxí dǎá sepiá xírá enáná ayí ayá winípxaxí imóníni.

¹⁵ E nerí aí apíxí dǎá sepiá enáná ayí dǎñí nífá winípxaxí ení. Negí imóníñwápímí dǎni síwá éníñí neainaríñíriní. Pí nǎni maríáí, Goríxo apíxíwa rítí íñfíxíxínrí dǎá sepiá winí enagí nǎni sepiá enánáyí “Dǎñí nífá winípxaxí ení.” seararíñíni.

¹⁶ Áamá wí “Xwíyíá Poro raríñí rǐpí nǎni xíxewíámí ouraneyí.” níwimóníríná rǐpí urímíni, “None ámí xegí bí yaríñwámaní. Síyíkí Jisasoyá imóníñgǎ amí amí ñweagǎfáyí ení xegí bí xídaríǎfámaní. Ayí níoni ríápiní yaríǎfáriní.” urímíni.

“Áiwá Ámínáo nǎni dǎñí oneainíríni imíxaríñwápi úrapí mǎnimepaní.” uríñí nǎníríni.

¹⁷ Seyíné Goríxomí yayí wianíro nǎni awí neáníroná naní mímóní sípípíní mímónírí yaríǎfá enagí nǎni ámí sekaxí rǐpí nítríná segí yaríǎfápi nǎni weyí nímearírí searímíméni.

¹⁸ Xámí rǐpí searímíni. Níoni áamá wí re raríñagí aríá wináríni, “Jisasoyá síyíkí imóníñgǎ Koríníyo ñweagǎfáyí Goríxomí yayí umeaníro

nání awí neáníroná nawíní mimóní yaní epayónarígíáríní.” raríñagíá aríá níwírí “Bí nepa e ríá yaríñojí?” yaiwíaríñáríní.

¹⁹ Ayí neparíní. “Seyíné díní ná bíní nímoro axípní mimónígíáyíneríní.” nimónaríní. Seyíné re yaiwinípní nání “Negíyí wiene Jisasomí xíxeni níxídirane mímíwíároaríñwaéne, ayí aneríani?” yaiwinípní nání xíxegíní yaní nepayóníro yaríñojí.

²⁰ Ayínání seyíné awí neáníroná “Aiwá Ámínáo nání ‘Díní oseainíní nífríxíní.’ nearíñpí naríñwíní.” níyaiwíro aiwí nepa mínaríñojí.

²¹ Ayí rípní náníríní. Awí neáníro aiwá níníroná níyínéní síní mé aiwá xíxegíní ríá yeaáríápní aníñí níyoaro xíxegíní níníro nání wíyíné agwíní ñweanáná wíyíné iníígní wainí xwapí nínímáná papíkí yarígíáríní.

²² Pí nání e yarígíáríní? Aiwá níro iníígní níro epírfá nání segí aní menírani? Jisasoyá síyíkí seyíné imónígíápímí peayí owiananeyíní e yarígíárani? Séríxímeá aiwá nání díwí íkeamónarígíáyo ayá owimóaneyíní e yarígíárani? “Poró weyí neamearípaxí imóníñpí yaríñwíní.” ríseaimónaríní? Oweoi, apí néra waríñagíá nání wí weyí seamearímíámani.

Aiwá Ámínáo xío nání díní winíwinígníní imíxíñpí nání uríñí náníríní.

²³ Xwíyíá nioní eníá searéwapíyínápní gí díníyo dání mísearéwapíyínáríní. Ámínáo níréwapíyíníyo dání searéwapíyínápní, ayí rípní. Síá Ámíná Jisaso nání Judaso pasá uméyímí Ámínáo aiwá bí nímearí.

²⁴ aiwá apí nání Goríxomí yayí níwimáná níkwírírí re ríñínígní, “Rípní gí waráraní. Seyíné nání rídíyowáníñ ímípní. Soyíné nioní seaimípní nání díní seainíní nání nioní éapa axípní e yayífríxíní.” uríñínígní.

²⁵ Awa ríxa aiwá nínímáná kapíxí iníígní wainí íníñí wá nímearí xegí yaríñpá axípní nemáná re ríñínígní, “Goríxo xwíyíá síní ‘E níseaimíáríní.’ raúroáaríñpí ‘Nepa xíxeni níneaimíáríani?’ oyaiwípoyíní nioní níperfná gí ragí púyí iníígní wainí síxí ríwáníñí imóníní. Íníná soyíné iníígní ríwá nínírná nioní nání díní seainíní nání nífríxíní.” uríñínígní.

²⁶ Seyíné o ríñpí nero aiwá apí níro iníígní awá níro neríñpímí dání o ámí weapíní nání wáí réníñí níra warígíáríní, “Ámínáo nene nání ríxa neapeíní.” Éníní níra warígíáríní.

“Ámínáo yá aiwápní gíyíné úrapí nínírná xwíyíá meárinípní yaríñojí.” uríñí náníríní.

²⁷ Ámá gíyí xámí píráníñí díní míyaikíró Ámínáo ayá winípní imóníñpí ero aiwáraní, iníígní, xío nání díní winíní nánípní úrapí níro nerónáyí, warápní tñí ragípní tñí xóróríníñí nero nání xwíyíá meárinípní imóníñojí.

²⁸ Ayínání ámá woxí woxí, “Naní imóníñpí ríá yaríñíní? Sípní imóníñpí ríá yaríñíní?” níyaiwírí yaríñí nígá nútsáná aiwá apí tñí iníígní awá tñí xe nífríxíní.

²⁹ Ayí rípní náníríní. Ámá aiwá apí tñí iníígní awá tñí nínírná “Ámínáo xegí warápní dání neainí enagí nání ríá naríñíní?” míyaiwípa nerfnáyí, ayí xwíyíá meárináníro nání naríñagíá nání raríñíní.

³⁰ Sa míkí apímí dání segí obaxí wí símíxí nero níyípní nimónírí ero wí ríxa píyí ero egíáríní.

31 Nene xámi negí yaríñwápi nání yaríñ niga nurane “Naní rífa yaríñini? Sípí rífa yaríñini?” niyaiwirane díní píráníñí nimíxínimáná aiwá apí nínírane sñwíríyí, Kiraiso xwíyíá bí níníneameáríri siyikí neareámíníri enímani.

32 E nerí aí agwí ríná Ámínáo xwíyíá níníneameáríriná ríwéná nene ámá xómi míxídarígíáyo tñní nawíní xwíyíá umeárímígíníri ríxa xwíyíá níníneameáríri siyikí neareaaríní.

33 Ayínání gí níríxímeáyíné, aiwá nioní seararínápi naníro nerímeáníriná axíná nawíní píráníñí onaneyíníri ríwíyo rémoarígíáyo nání weníñí nerí ñwearííni.

34 Seyíné aiwá apí níníróná úrapí nero xwíyíá meárínípi ríxíníri segíyí wí agwí ení míweáníñánáyí síní míbípa neróná wigí aníwámí dání aiwá níríxíní. Aiwá apí nání xwíyíá bí síní níwenagí aí ámí niseaímeárná searímíáríní.

12

“Kwíyípmí dání epaxí imónígfápi bí bí imóníni.” uríñí náníri.

1 Gí níríxímeáyíné, seyíné payí nearo Goríxo xegí kwíyípi síxí seamímónípmí dání e e epaxí imónífríxíníri seaimíxíñí seyíné yaríñí nígfápi nání “Seyíné xe majíá nero oépoi.” mímimónaríní.

2 Seyíné síní Goríxomí míxídpá neróná seaígfápi nání níjía imóníñoi. Ámáya mímóní ñwíá imóníñyo —Ayí xwíyíá bí rípaxí mímimóníyífríní. Ayo oxídfípoiíníri yapí pí pí seaíepísíáná seyíné nepaxíníri xídagápi nání níjía imóníñoi.

3 Ayínání “Seyíné níjía re oimónípoi.” mímimónaríní. Ámá wí Goríxoyá kwíyípmí dání níríriná wí re rípaxí meníní, “Jísaso xewaníño roapíkíníñoríní.” rípaxí meníní. Ámá wí Goríxoyá kwíyípmí dání mírípa nerínáyí, “Jísaso negí Ámínáoríní.” ení wí rípaxí meníní.

4 Kwíyípmí dání e e epaxí imónífríxíníri síxí umímoaríñípi xíxegíní imóníñagí aiwí kwíyí axípi ná bíbí imóníñípmí dáníni yarígfáriní.

5 E neríñíyo dání ámáyo seáyí e e wíríxíníri Ámínáo wímíxaríñípi xíxegíní enagí aiwí Ámínáo, ayí ná woní axoríní.

6 Ananí nepaxí imónígfápi xíxegíní imóníñagí aiwí Goríxo, ayí ná woní e e epaxí imónífríxíníri ení síxí weámíxaríñíriní.

7 E neríñí aiwí o ámá xóyá imónígfá níní xíxe arírá inífríxíníri womíní womíní xegí kwíyíyo dání epaxí imóníñípi bí bí yaní wiaríñíriní.

8 Bí bí yaní níwíríná ámá wo kwíyípmí dání xe díní émí saímí nímorí ámáyo píráníñí urípaxí oimóníri wírí wo kwíyí axípmí dání xe níjía seáyí e nímóníri píráníñí uréwapíyipaxí oimóníri wírí

9 ámí wo kwíyí axípmí dání xe díní ayá wí oníkwíroníri wírí ámí wo kwíyí axípmí dání xe ení síxí neáníri ámá símíxí yarígfáyo píráníñí owímíxíníri wírí

10 ámí womí emímí epaxí oimóníri wírí ámí womí xóyá xwíyíá wíá urókíamopaxí oimóníri wírí ámí womí ámá wí kwíyí bímí dání raríñagá aríá níwíríná adadí níwírí “Ayí kwíyí apímí dání rífa raríño?” yaiwipaxí oimóníri wírí ámí wo ámá gwí wírí wírí xwíyíá míkí apí apímí dání ananí rípaxí oimóníri wírí ámí womí xwíyíá míkí apí apímí dání aríá níwírí yaní umeaipaxí oimóníri wírí yaríñíriní.

²⁶ Nápmi dání imóniñf bī rfnñf wináná nápmi dání imóniñf nīpñi rfnñf winárariñfñi. Bī imóniñfpmi yayf uméáná nīpñi dñf nífá nīwiga warññfñi.

²⁷ Kiraisoyá siyikfpi imónigfáyfne oyá warápnñf imóniro wiyfñeni wiyfñeni oyá nápmi dání sīkwññfñi, wénñfñi, xixegñi imóniro enñi.

²⁸ Gorixo áamá xfoyá siyikfpi imónigfáyf xixegñi bī bī nimóga úfrññiñi rīpeaññiñi. Wí wáf wurimeiarigfáyf imóniro wí xewanñoyá xwiýáf wí urókiamoarigfáyf imóniro wí uréwapiyarigfáyf imóniro epírfá nání rīpeaññiñi. Xírání xírání imóniñf apī apī nīrīpeámáná ámī wí emīmī epírfá nání imóniro wí simixf yarigfáyo nanf wimixpírfá nání imóniro wí dīwf ikeamónarigfáyo arírfá wipírfá nání imóniro wí pí pí omñf yarigfáyo mepírfá nání imóniro wí áamá gwí wirí wirí xwiýá mfkf apī apimi dání rīpírfá nání imóniro epírfá nání rīpeaññiñi.

²⁹ Nñi wáf wurimeiarigfáyf rimóniñoi? Nñi wáf rókiamoarigfáyf rimóniñoi? Nñi uréwapiyarigfáyf rimóniñoi? Nñi emīmī yarigfáyf rimóniñoi?

³⁰ Nñi simixfyo nanf imixipírfá nání rimóniñoi? Nñi gwí wirí wirí xwiýá mfkf apī apimi dání rīpírfá nání rimóniñoi? Nñi xwiýá mfkf apī apimi dání rarigfápi yanf umeaipírfá nání rimóniñoi? Oweoi.

³¹ E nīsearñi aí seyñf woxñi woxñi, “Gorixo áamá e e epaxí imónññññi kwíýpimi dání sīxf umímoariñf apī apī enagí aí sa seáyí e imóniñfpi oimónimñi.” nīyaiwirí sīmī xeadfñññññi.

13

“Ámáyo nepa dñf sipí nīwirfná rīpī rīpī yarigfárñi.” urñf nánññi.

“Arige nerí Gorixo wimónariñfpi tñi xixeni yanrénwñi?” nīseaimónññá epírfápi nání áwanf bī osearimñi.

¹ Nioni gwí wirí wirí xwiýá mfkf ámarani, anñajññi, rarigfápimi dání ananī rīpaxí nimónñi aí ámáyo dñf sipí mīwipa nerfnáyf, surímá nīrárñi berf ikaxí nīrñfná yaiwíññf yárariñfpanñf imónimññi. Sonf udfá xámi mñwīrárīpa nemáná eááná rariñfpanñf enī imónimññi.

² Nioni xwiýá Gorixoyápi wí rókiamopaxí imónñi amípí nñi o éimigññi enwīpeárñf inīmī imóniñfpi nání nījá imónñi amípí nñi áamá “Ayf apī rfa imónñi?” nīyaiwiro nījá imónigfápi nání nījá imónñi nerí aí ámáyo dñf sipí mīwipa nerfnáyf, surímá imónimññi. Nioni Gorixomī dñf enī neánñi nīwīkwírorñfpmi dání “Dīwf rēpīxí ná jē uī.” uripaxí nimónñi aiwí ámáyo dñf sipí mīwipa nerfnáyf, surímá imónimññi.

³ Nioni gf iyfá fā amípí yanf nīmerī uyīpeayfyo nīwirí aí ámáyo dñf sipí mīwipa nerfnáyf, wí nanf nimixipaxí menñi. Negí womī pīkianiro yarfná nīaiwomī wárípi nání re nurí aí, “Nioni fā nīñññi ríá nīwioárñf.” nurí aí ámáyo dñf sipí mīwipa nerfnáyf, nioni éápi wí nanf nimixipaxí mimónñi.

⁴ Ámá wíñyo dñf sipí nīwirfná pípi marfái, rīpī yarigfárñi. Sipi wíñyí wífápi apaxí mé pīrf umamoarigfámani. Ayá nurimixí nanf imóniñfpiñi wīarigfárñi. Wíñyo sipí dñf wí wīaiwiarigfámani. Wíñyo dñf sipí wīarigfáyf wīwanñfñf mīxf meakñññi wáríxa imóniro

⁵ uyíniŋ wíkáriro yarigfámani. Amipí nenení arige neri neaímeaniŋfeniŋoiniŋ mepa ero apaxí mé símí ríniŋ mīwinīpa ero fwi wīniŋ wíkárfápi nāni símí xwanŋwí níkwónimi memepa ero yarigfáriní.

⁶ Nipikwini mimóniŋ yarigfápi nāni diŋŋ nífá mīwiní wé róniŋ imóniŋ yarigfápi nāni diŋŋ nífá winariŋiŋini.

⁷ Ámá wīniyo diŋŋ sipí wiarigfáyí pí pí wímeááná “Xe oneaímeani.” yaiwiro diŋŋ wíkwíroarigfápi wí pīni mīwiáripa ero amipí níni Gorixo níwiiríná nāni diŋŋ níkwímore ŋwearo pí pí sipí imóniŋ wímeááná xwámámí wiro yarigfáriní.

⁸ Ámáyo diŋŋ sipí wiarīŋwápi ná ríwíyo aí wí anípá imóninífa menagi nāni anīŋ íá xīripaxīrini. E neri aiwi Gorixoyá kwíyípmi dāni wíá rókiamopaxí imóniŋwápirani, xwíyífa mfkí api apimi dāni rīpaxí imóniŋwápirani, pí pí níjfa imóniŋwápirani, api nīpīni anípá imóninífarini.

⁹ Nioní searariŋápi nāni áwanŋ bí osearimīni. Agwí ríná nene Gorixoyá kwíyípmi dāni níjfa imóniŋwápi sa bīni bīni imóniŋwīni. Oyá xwíyífa wíá rókiamoarīŋwápi nīpīni marfái, bīni bīni rókiamoarīŋwáriní.

¹⁰ E neriŋ aiwi Kiraiso níweapiŋ amipí Gorixo éimigīniri yariŋŋpi rixa yóŋ imónáná agwí ríná nene bīni bīni imóniŋwápi anípá imóninífarini.

¹¹ Nioní searariŋápi niaiŋwí tīni ríramiŋiyí oemīni. Eníná nioní sīni niaiŋwí nimóniríná niaiŋwí rariŋfápa xwíyífa axípi riri niaiŋwí yaiwiarigfápa axípi yaiwiri niaiŋwí diŋŋ moarigfápa axípi mori néisáná aí rixa ámínáoni nimónimáná niaiŋwí yarigfápi sīni íá mīxírí pīni wiarīŋáriní.

¹² Agwí nene Gorixo éimigīniri yariŋŋpi nāni níjfa bīni bīni imóniŋwápi xixíeá sfá yikīniŋiyo dāni nene siŋwí nipikwini mainenariŋwápi tīni ríramiŋiyí oemīni. Agwí ríná xixíeáyo símīmanŋīni roŋagi níwīnirane aiwi ríwéná nepa o tīni xixení símīmanŋiyo siŋwí ainenaníwáriní. Agwí ríná nene bīni bīni níjfa nimóniriŋ aí ríwéná xío nene nāni xixení níjfa imóniŋfapa nene eni xío nāni níjfa imónaníwáriní.

¹³ E neriŋ aiwi agwí ríná Gorixomi diŋŋ wíkwírorane o neaiiníápi nāni diŋŋ ikwímorane wīniyo diŋŋ sipí wirane yariŋwá biaú bí api anīŋni imóniníápirini. Biaú bí api bí seáyí e imóniŋŋpi, ayí ámáyo diŋŋ sipí wiarīŋwápirini.

14

Kwíyípmi dāni epaxí imóniŋŋpi nāni ámi bí urīŋŋ nāniriŋi.

¹ Seyíné “Ámáyo diŋŋ sipí owianeyi.” níyaiwiro anīŋ miní xídíŋrixiŋi. E nero aí Gorixo api e imóniríxiŋiri kwíyípmi dāni seaimīxariŋŋpi “Api api oimónaneyi.” níyaiwiro símí níxeadfēniro aiwi ná bīni ayí oyá xwíyífa ámáyo wíá urókiamopaxí imónipīri nāni anīpaxí símí xeadfēniŋrixiŋi.

² Ayí rīpi nāni searariŋini. Ámá giyí giyí gwí wírí wírí xwíyífa mfkí wīniŋwí majfá imónigfápmi dāni nīrīrínáyí, ayí ámáyo murariŋŋŋ. Wīniŋwí xwíyífa mfkí api nāni majfá imóniŋagfá nāni Gorixomīni nuriri kwíyípmi dāni yumí imóniŋŋpi rariŋŋŋ.

³ E neri aí giyí giyí xwíyífa Gorixoyápi wíá nīrókiamorónáyí, ayí ríápmi dāni ámáyo sfkíkfí womīxīro eŋŋ rīrēmīxí wiro diŋŋ wíá wókīmīxīro epaxípi urarigfáriní.

4 Ámá xwiyá mǎkǎ xegǎ wíyo dǎnǐ rariǎǎ go go, ayǎ xewanǎǎo sǎkǎkǎ omǎxinǎrǎnǐ. Ámá Gorǎxoyá xwiyǎǎpǐ wǎá rókiamoarǎǎǎ go go, ayǎ Gorǎxo wimónarǎǎǎpǐ urǎǎpimi dǎnǐ Jisasoyá siyikǎǎpǐ imónǎǎǎǎo sǎkǎkǎ womǎxarǎǎǎrǎnǐ.

5 Nionǐ “Seyǎné nǎyǎnéni xwiyá mǎkǎ bǐ bimi dǎnǐ orǎpoyǐ.” nǎnimónǎrǐ aiwǐ aga aǎǎpaxǎ ayá wǐ nimónarǎǎǎpǐ, ayǎ rǐpǎrǎnǐ. “Gorǎxoyá xwiyǎǎpǐ wǎá orókiamópoyǐ.” nimónarǎnǐ. Ayǎ rǐpǐ nǎnǎrǎnǐ. Wǎá rókiamoarǎǎǎ go go Jisasoyá siyikǎǎpǐ imónǎǎǎǎo nurǎǎǎá xǎo urǎǎpimi dǎnǐ sǎkǎkǎ nǎwomǎxǎrǎnǐ nǎnǐ xwiyá mǎkǎ xegǎ wíyo dǎnǐ rariǎǎ go gomi seáyǐ e wimónǎǎǎǎǎǎ nǎnǐ rariǎǎnǐ. Xwiyá mǎkǎ xegǎ wíyo dǎnǐ rariǎǎ go go ráná ámá wo nǎwǎǎǎǎǎǎǎǎrǐ Jisasoyá siyikǎǎpǐ imónǎǎǎǎ wǎnǎyo o rǎǎpimi dǎnǐ sǎkǎkǎ owomǎxǎnǎrǐ yanǎ nǎmeairǎǎá enǐ ananǎrǎnǐ.

6 Gǎ nǎrǎxǎmeáyǎné, rǐpǐ nǎnǐ pǐrǎnǎǎǎ dǎǎǎ mópoyǐ. Nionǐ seyǎné tǎǎǎ e nǎnǐ nǐbǎrǐ xwiyá mǎkǎ wíyo dǎnǐ nǐsearǎǎǎǎyǎ, “Apǐ wǐ nanǎ neaimǎxǎpaxǎ imónǎnǐ.” rǐseaimónarǎnǐ? Oweoi. Nionǐ xwiyá Gorǎxo wǎá nǎnókǎmǎxǎrǐ nǎrǎǎǎpǐ mǎsearǎpa nerǎǎǎrǎnǐ, nǎǎǎ o nǎnǐ nionǐ imónǎǎǎ bǐ mǎsearǎpa nerǎǎǎrǎnǐ, xwiyá oyǎpǐ bǐ wǎá mǎsearókiamopa nerǎǎǎrǎnǐ, bǐ mǎsearǎwǎpǎyǐpa nerǎǎǎrǎnǐ, sa xwiyá mǎkǎ wíyo dǎnǐ nǐseara nurǎǎǎyǎ, arǎǎ nerǐ nanǎ wǐ seaimǎǎǎrǎnǐ? Oweoi, wǐ e epaxǎmanǐ.

7 Dǎǎǎ mayǎ imónǎǎǎpǐ, pékǎkǎrǎnǐ, gǐtǎrǎnǐ, ayǎ axǎpǐ imónǎnǐ. Yaiwǎnǎǎǎ nǎyǎrǎrǐ nǐpǎkwǎnǐ irǎ mǎrǎpǎpa nerǎǎǎyǎ, ámá arǎǎ “Ayǎ apǐ rǎa rariǎnǐ?” yaiwǎpaxǎrǎnǐ? Ámá kwǎyǎpimi dǎnǐ xwiyá mǎkǎ wíyo dǎnǐ enǐ nǎrǎǎǎyǎ, ámá arǎá mǎwǎarǎǎǎǎyǎ arǎǎ nerǐ “Ayǎ apǐ rǎa rariǎnǐ?” yaiwǎpaxǎ imónǎnǐ?

8 Ámá mǎxǎ nǎnǐ awǐ roǎǎ xowǎǎǎǎǎ dǎnǐ rǎǎiwá orǎnǎrǐ pǎrǎmǎ nǐpǎkwǎnǐ mǎpa nerǎǎǎyǎ, ámá gǎyǎ “Mǎxǎ nǎnǐ rǎǎiwá iyǎ rǎrǎoi?” nǎyaiwǐro éwǎǎkǎ tǎnǐ nǎkǎǎǎǎ tǎnǐ arǎkǐpaxǎrǎnǐ? Oweoi, pǎrǎmǎ nǐpǎkwǎnǐ mǎpa nerǎǎǎyǎ, wǐ e epaxǎ menǎnǐ.

9 Seyǎné enǐ ámá wíyo kwǎyǎpimi dǎnǐ xwiyá mǎkǎ xegǎ wíyo dǎnǐ nurǎǎǎǎyǎ, ámá arǎá seairǎǎǎǎyǎ arǎǎ nero “Apǐ nǎnǐ rǎa neararǎǎǎ?” nǎyaiwǐro nǎǎǎ imónǎpaxǎrǎnǐ? Oweoi, seyǎné urarǎǎǎǎpǐ mǎmǎǎǎwǐ upaxǎ imónǎnǐ.

10 Ayǎ nǎparǎnǐ. Xwǎá rǎrǎmǐ xwiyá mǎkǎ xǎxǎǎǎnǐ tǎǎǎ rarǎǎǎǎpǐ obaxǎ imónǎnǐ. Xwiyá bǐ mǎkǎ mayǎ imónǎǎǎmanǐ. Nǎnǐ mǎkǎ tǎǎǎ imónǎnǐ.

11 E nerǐ aí ámá wo xwiyá mǎkǎ nionǐ majǎá imónǎǎǎpimi dǎnǐ rariǎǎǎ arǎá nǎwirǎǎ “Émáyǎ worǎǎnǐ?” yaiwǎmǎǎnǐ. Xǎo enǐ nionǐ arǎá mǎwǎarǎǎǎǎǎ nǎnanǎrǎǎ “Émáyǎ worǎǎnǐ?” nǎiawǎnǎǎǎ.

12 Seyǎné Gorǎxo apǐ apǐ imónǎǎǎǎǎrǎnǐ kwǎyǎpimi dǎnǐ sǎxǎ seamǎmoarǎǎǎpǐ “Oimónaneyǐ.” nǎyaiwǐro sǎmǎ nǎxǎadǎpǎnǎro yarǎǎǎǎǎné imónǎǎǎǎǎ nǎnǐ pǐ pǐ neróná rǐpǐ éfǎrǎxǎnǐ. Kwǎyǎpimi dǎnǐ epaxǎ imónǎǎǎwǎpimi dǎnǐ Jisasoyá siyikǎ imónǎǎǎwǎéne enǎ sǎkǎkǎ omǎxinǎpaxǎ imónǎǎǎpǐ oyǎneyǎnǎro ayá wǐ nǎra úfǎrǎxǎnǐ.

13 Ayǎnǎnǐ segǎyǎ wo kwǎyǎpimi dǎnǐ xwiyá mǎkǎ seyǎné majǎá imónǎǎǎǎpimi dǎnǐ nǐsearǎǎǎǎyǎ, arǎá mǎwǎarǎǎǎǎyǎné yanǎ seameaimǎnǎrǐ nǎnǐ Gorǎxomi rǎxǎǎ urǎwǎnǎǎǎnǐ.

14 Ayǎ rǐpǐ nǎnǐ seararǎǎnǐ. Nionǐ gǎ ámá arǎá nǎarǎǎǎ dǎnǐ xwiyá mǎkǎ xegǎ bimi dǎnǐ Gorǎxomi rǎxǎǎ nurǎǎǎǎ gǎ dǎǎǎ aí tǎnǐ murǎ sa manǎpǎmǐ dǎnǐ nurǎǎǎǎyǎ, “Apǐ ourǎmǎnǐ.” nǎyaiwǐrǐ murǎpa éá enǎǎǎ nǎnǐ nionǐ rǎǎpǐ bǐ nanǎ mǎnǎiǎrǎnǐ.

15 Ayínáni nioni pí emíniréni? Nioni Gorixomi rixinj nurirínarani, sonj niri omi yay numerínarani, xwiýá mfk bi bimi dani manjpa tni nuriri ai “Ayí api rfa urarinjini?” niyaiwiri gí dñj tni eni nawini urimigini.

16 Seyné e mepa nero Gorixomi yay niwirina dñj tni nawini murf xwiýá mfk bi bimi, seýné majápipi dani nurirínáy, áma sipá imónigá seýné tni nawini awi éanarigáy arige nero “Ayí ríapi xixeni e imónwini.” ripaxirini? Oweo, xwiýá mfk seýné rarigápi ará mīwipaxi nimóniro nani wí e ripaxi menini.

17 Seyné e nerínáy, Gorixomi píraninj yay niwiro aiwi wniyo sfkki mīwomixi ududí iní wikáranjaga nani seararinjini.

18 Seyné kwíypimi dani xwiýá mfk wiyo dani ayá wí niri ai nioni eni kwíypimi dani xwiýá mfk bi bimi dani seáy e nīseamúrori nani Gorixomi yay wiarinani.

19 E nimóniri ai Jisasoyá siyiki imónigá bi tni nerimeániri wigí ará egíe dani xwiýá mfk bi bimi dani nuririna “fá mīropaxi imóninjpi ourimni.” mīnimónarini. Oweo, “Poro ipi rīneaiwapiyari?” oyaiwipoyiniri sa “Xwiýá mfk nioni nijá imóninápimi dani nuriri ‘Ayí api rfa urarinjini?’ yaiwimpí aríni ourimni.” nimónarini. “E nerina seáy e imóninjpi yarijini.” nimónarini.

20 Gí nrixímeáyné, seýné niaiwi onimía dñj mīmaxiripa époyi. E nīseariri ai niaiwi pópia íwí oyaneyinro sin dñj mīmoarigápa seýné eni axipi imónipoyi. E nero dñj nimorína áminá yapi mórixini.

21 Isireriyí ará mīwiarinagá nani Gorixo áma wí e dñj mīxí nīmeámi nībīro xwirá wikixérixiniri rinjpi nani njwí ikaxi éaninjyo re niriniri éanini, “ ‘Gorixoní áma mfk wí e dñj xwiýá mfk bi tni áma tíyo uriri wí e dñj xwiýá manjpi dani uriri emía enagi aiwi nioni wí ará nīpírámani.’ Ámináoni e rarinini.” niriniri éanini.

22 Ayínani nene re yaiwinjini, “Gorixoyá kwíypimi dani xwiýá mfk nene majá nimóniri ai rarinjwápi, ayí áma omi ríxa dñj wīkwíroarigá winiyí ará nīneairóna óf níkarinro ‘Ayí ení éaninj Gorixoyápi dani ría yarijini?’ oyaiwipoyiniri mimónini. Sa omi dñj mīwīkwíroarigáy óf níkarinro ‘Ayí ení éaninj Gorixoyápi dani ría yarijini?’ oyaiwipoyiniri imónini.” yaiwinjini. E neri ai oyá xwiýápi, nene wí urókiamoarinjwápi, ayí áma xíomi dñj mīwīkwíroarigáy ará nīneairóna “Ení éaninj Gorixoyápi dani ría rarinjini?” oyaiwipoyiniri mimónini. Sa xíomi dñj wīkwíroarigáy e oyaiwipoyiniri imónini.

23 Ayínani áma Jisasoyá siyiki imónigáyne awi neániróna niyíneni xwiýá mfk seýné majá bi bimi dani nira warína áma sipá imónigáy wíraní, áma siní Gorixomi dñj mīwīkwíroarigáy wíraní, nīseaimero nījwearóna “Áma tíyí xóxwí yarijáy menirani?” rípríarini.

24 Seyné wí e mepa nero niyíneni xwiýá Gorixoyápi wí nīrókiamóa warína áma sipá imónigáy wíraní, áma siní Gorixomi dñj mīwīkwíroarigáy wíraní, nīseaimero nījwearóna seýné rarigá nīpimiri dani “Íwí awa rarigápi mīyarinjwaénerani?” niyaiwiro wairiri iniro “Api nene nani ení ría rarijini?” niyaiwiro ayá mījininj roro nemána

25 sipí imóninj wigípi yumí egápi nani waropápi nero mīnj xwíayo níkwíronro Gorixomi yay numero “Neparini. Gorixo seýné dñj seakikayoni.” rípríarini.

Gorixomi yayf umeaniro nání nerimeániróná epaxfpi nání urñf nánirini.

²⁶ Gf nirixfmeáyfné, pí oyaneyinri nearariní? Seyfné awí neániróná woxi sonf searéwapiyini nání imóniri woxi xwiýfá bî searéwapiyini nání imóniri woxi xwiýfá Gorixo wíá wókímixfpi bî seariní nání imóniri woxi xwiýfá mfkf bî bimí dání bî seariní nání imóniri woxi xwiýfá mfkf bî bimí dání rinfpi bî yanf seameainí nání imóniri neri aí nîpini nerfna Jisasoyá siyikf imónigáfyné sfkfkf omixinipiri nání éfrixiní.

²⁷ Segíyí wí “Xwiýfá mfkf bimí dání ouraneyi.” niwimónirfná obaxowa xe onearfipoyinri siñwf mîwinîpani. Waúnirani, waú worani, ayf apánirini. Axíná nawini orfipoyinri siñwf mîwinîpani. Wo xámi nîrimáná wo rîwíyo rîwinîgini. E yarfná wo yanf seameaiwinîgini.

²⁸ Ámá wo xwiýfá yanf seameaipaxf menánáyf, xwiýfá mfkf api apimí dání rarigfáwa Jisasoyá siyikf imónigáfynéyá arfá egfe dání manpá tñi siñáni mîripa nero wigf dñfyo dání Gorixo tñi nawini ínimí rinfrixini.

²⁹ Awí neániróná segf xwiýfá Gorixoyápi wíá rókiamoarigáfýf waúraní, waú woraní, awa xe xwiýfá searfrixini. Ríxa searána wíniyf o nepa kwíyfpimí dání rfa rarinri pfa número mí omixfrixini.

³⁰ E neri aí segíyí wo éf niñwearí wíá rókiamoariní womí arfá wiarfná Gorixo xwiýfá bî wíá wókímixánáyf, o xwiýfá api áwaní seariní nání dao xámi rariño pñi wiárfwinîgini.

³¹ Nioní seararinápi nixdíróná seyfné niyfnéni nijfá imóniro ení rirémixf iníro epírfá nání woxi woxi ananí wíá nîrókiamóá upaxf imóniñoi.

³²⁻³³ Nene nijáraní. Gorixo yaiwínñf yarínomani. “Xwiýfá nîxeayiri neri orfipoyi.” mîwimóní “Nîtiwayirori orfipoyi.” wimónarinagí nání wíá rókiamoarigfáwa kwíyfpimí dání rókiamopaxf imóniñfpi tñi úrapí mîrf píranñf dñf íá nîxiriro rífrixiní.

Gorixoyá siyikf imónigfá wí e wí e ñweagfá nñi yarigfápa

³⁴ siyikf oyá Koriniyo ñweagáfyné ení awí neániróná apíxiwa xwiýfá wí mîripa oépoyi. Awí neániranéná apíxiwa xe xwiýfá onearfipoyinri siñwf mîwinîpa yarínwá enagi nání rarínñi. Ñwf ikaxf eánñfyo dání rññfpa oxoyfné simañwíyónñf seaurfñfrixini.

³⁵ Íwa Jisasoyá siyikf imónigáfýf awí eánigfe dání xwiýfá nîrirfná ayá winîpaxf yarínagfá nání wíni wíni “Apí nání nijfá oimónimíni.” niwimónirfná aní xîxegñiyo dání oxomí yarínf wíwinîgini.

³⁶ Seyfné seáyí e seáyí e mímónîpaní. “Xwiýfá Gorixoyápi nene tfámíni mfkf imóniñwaénerini.” riyaiwinarínñi? “Xwiýfá oyápi Koriniyo ñweañwaénerini tfámíni rññfñfñi.” riseaimónariní?

³⁷ Ámá goxi goxi “Nioní Gorixoyá xwiýfápi wíá rókiamoariná wonirini.” niyaiwinífnáraní, “Oyá kwíyí sixí nîmímonfpmí dání e epaxf nimóniri yarínáonirini.” niyaiwinífnáraní, xwiýfá nioní nîriri eaariná ripi nání dñf re yaiwírfixiní, “Poró sekaxf Ámínáo urfipimí dání rfa nîriri eañfñfñi?” yaiwírfixiní.

³⁸ Ámá go go e mîyaiwîpa yarínagi niwínirfnáyf, seyfné ení “O nepa Gorixoyá wíá rókiamoariní wo meníni.” yaiwírfixiní.

³⁹ Ayínáni gí níríxímeáyíné, Goríxoyá xwíyá wá orókiamooaneyíní símí xeadípéníro oyá kwíyí t́nı́ xwíyá ḿkí b́ bimı́ dání seyíné rarígápi pírfı́ mirakínı́pa ero éfrı́xı́nı́.

⁴⁰ E nero aí Goríxomı́ yayı́ umeanı́ro nání awı́ neáníroná pí pí seyíné yarígápi nı́pı́nı́ nıtı́wayı́roro píranı́nı́ éfrı́xı́nı́.

15

Jisaso nipémáná xwáripáyo dání wiápnı́meanı́nı́ nánı́rını́.

¹ Gı́ nírı́xı́meáyı́né, xwı́yá yayı́ neainarı́nı́ nı́onı́ wá searı́nı́ —Apı́ seyíné arfá nınırı́nı́ “Neparı́nı́.” nı́yaiwı́ro dı́nı́ nı́wı́kwı́roro íkíá xwá aí t́nı́ nerı́nı́ śkıkı́ nonı́rı́ roarı́nı́pa seyíné enı́ axı́pi xwı́yá apı́ t́nı́ śkıkı́ nonı́rı́ rogápiı́rını́. Apı́ nání dirı́rı́ oseaimı́nı́.

² Seyíné nı́onı́ wá searı́nı́pı́ anı́nı́ minı́ xaı́wı́ f́á nı́xı́ra nurónáyı́, Gorı́xo apımı́ dání yeáyı́ seayımı́xemeanı́rını́. Seyíné sını́ xaı́wı́ f́á rı́xı́rı́nı́? E mepa nerı́náyı́, surı́má wı́kwı́ropaxı́rını́.

³ Nı́onı́ wá nı́searı́rıná xwı́yá xı́rání xı́rání imónı́nı́ searı́nı́ —Apı́ nı́onı́ enı́ enı́nı́ arfá wı́nı́pı́rını́. Apı́, ayı́ rı́pı́rını́. Kiraiso nání enı́nı́ Bı́kwı́yo dání nı́rını́rı́ eanı́nı́pa o nene f́wı́ yarı́nwápi yokwarı́mı́ neaiını́a nání nı́peri

⁴ xwá nı́weyárimáná enáná Bı́kwı́yo dání “O nı́wiápnı́meanı́rını́.” nı́rını́rı́ eanı́nı́pa śfá wı́yau wı́yi nórı́máná enáná Gorı́xoyá dı́nı́ t́nı́ wiápnı́meanı́nı́gı́nı́.

⁵ Nı́wiápnı́meáo Pı́taomı́ sı́nı́nı́ nurónapı́rı́ ŕwı́yo xegı́ wiepı́sı́nı́ wé wúkaú sı́kwı́ wau awamı́ sı́nı́nı́ urónapı́nı́gı́nı́.

⁶ E nemáná ámı́ ŕwı́yo xı́omı́ dı́nı́ wı́kwı́rogı́áyı́ —Ayı́ 500 apımı́ wı́arı́ múrogı́áyı́rını́. Nı́onı́ payı́ rı́pi eaarı́nı́ rı́nı́ wı́nı́ wı́nı́ rı́xa nı́pero aiwı́ náyı́ sını́ nı́weanı́. Apımı́ ná wı́nı́nı́ axı́nı́ sı́nı́nı́ urónapı́nı́gı́nı́.

⁷ E nemáná ŕwı́yo xegı́ xogwáo Jemisomı́ sı́nı́nı́ nurónapı́máná wá wurı́meiarı́gı́a nowamı́nı́ enı́ sı́nı́nı́ urónapı́nı́gı́nı́.

⁸ E néśáná nı́onı́ —Nı́onı́ apı́xiwa nı́aiwı́ nı́xı́rı́roná kwı́yı́ wı́arı́gı́áyı́ wonı́nı́nı́ imónı́nı́aonı́rını́. Nı́onı́ awamı́ aga ŕwı́ náyo yoparı́pi sı́nı́nı́ nı́mónı́nı́gı́nı́.

⁹ Ayı́ rı́pi nání rarı́nı́. Nı́onı́ ámá Gorı́xoyá sı́yıkı́ imónı́gı́áyo xeanı́nı́ wı́kárágáonı́ enagı́ nání wá wurı́meiarı́nwá nı́gı́ wá nı́wamı́nı́ sı́yıkı́wı́nı́nı́ imónı́nı́aonı́, ayı́ nı́onı́rını́. Gorı́xoyá sı́yıkı́ imónı́gı́áyo xeanı́nı́ wı́kárágá enagı́ nání nepa “Wá wurı́meiarı́nı́ imónı́nı́ woxı́nı́.” nı́rı́paxı́ menı́nı́.

¹⁰ E nerı́ aí Gorı́xo wá nı́nı́wı́anı́rı́ nı́nı́pımı́ dání agwı́ rı́nı́ nı́onı́ imónı́nı́pı́ imónı́nı́. O wá nı́wı́anı́nı́pı́ surı́má nı́wı́anı́nı́manı́. Oweoi, nı́onı́ anı́nı́ minı́ nerı́ nání wá wurı́meiarı́nwá nı́gı́ wáamı́ múronı́rını́. E nerı́ aí nı́wı́anı́nı́onı́ enı́ eanı́nı́pımı́ dání nerı́ múronı́amanı́. Nı́onı́ enı́pı́ sa Gorı́xo wá nı́wı́anı́nı́pımı́ dání enı́ enagı́ nání rarı́nı́.

¹¹ Ayınáni seyíné awamı́ wı́gı́ manı́yo dání arfá nı́wirı́nárani, nı́onı́yáyo dání arfá nı́nırı́nárani, wá nı́nonenı́ searı́nı́nwá seyíné dı́nı́ wı́kwı́rogı́api, ná bını́ ayı́ apı́rını́.

“Rı́wéná pegı́áyı́ nı́nı́ wiápnı́meanı́rı́rını́.” urı́nı́ nánı́rını́.

¹² None wá nı́searı́rıná “Kirisso Gorı́xoyá dı́nı́yo dání wiápnı́meanı́nı́gı́nı́.” searı́nı́nwá enagı́ nání segı́yı́ wı́ dı́nı́ arı́ge

nɪyɪwɪro “Pegʻáyʻ ámɪ sɪɲɪ nero wɪ wiápɪnɪmeapɪrʻfá menɪnɪ.” rarɪgʻárɪnɪ?

¹³ Ayʻ rarɪgʻápa ámá pegʻáyʻ nepa mɪwiápɪnɪmeapa nerɪnáyʻ, “Kiraíso aí Gorɪxoyá dɪɲɪ tɪnɪ wiápɪnɪmeanɪmanɪ.” ranɪgɪnɪ.

¹⁴ Kiraíso Gorɪxoyá dɪɲɪ tɪnɪ mɪwiápɪnɪmeapa nerɪ sɪɲwɪrɪyɪ, xwɪyʻfá none wáʻ seararɪɲwáɪ ná mayʻ imónɪrɪ seyɪné dɪɲɪ wɪkwɪroarɪgʻáɪ ná mayʻ imónɪrɪ epaxɪrɪnɪ.

¹⁵ Sɪpɪ imónɪɲɪ apɪ yanɪrɪ enwá aí ámɪ bɪ rɪpɪ ámá yapɪ rarɪgʻáyʻ yapɪ imónanɪrɪ enwárɪnɪ. None “Gorɪxoyá dɪɲɪyo dánɪ Kiraíso wiápɪnɪmeanɪrɪnɪ.” xɛɲwɪ ranɪrɪ enwá enagɪ nánɪ “Yapɪ rarɪgʻáyʻ yapɪ imónɪɲwɪnɪ.” rɪpaxɪrɪnɪ. Pegʻáyʻ nepa Gorɪxoyá dɪɲɪyo dánɪ mɪwiápɪnɪmeapa nerɪnáyʻ, “Kiraíso enɪ Gorɪxoyá dɪɲɪ tɪnɪ wiápɪnɪmeanɪmanɪ.” rɪpaxɪrɪnɪ.

¹⁶ Ayʻ rɪpɪ nánɪ rarɪɲɪnɪ. Ámá pegʻáyʻ Gorɪxoyá dɪɲɪ tɪnɪ mɪwiápɪnɪmeapa nerónáyʻ, “Kiraíso aí wɪ wiápɪnɪmeanɪmanɪ.” ranɪgɪnɪ.

¹⁷ Kiraíso Gorɪxoyá dɪɲɪ tɪnɪ mɪwiápɪnɪmeapa nerɪ sɪɲwɪrɪyɪ, seyɪné dɪɲɪ wɪkwɪrogʻáɪ sɪwɪá wɪkwɪroo segɪ fwɪ yarɪgʻáɪ nánɪ sɪnɪ xwɪyʻfá meárɪnɪpaxɪ imónɪro yanɪro egʻárɪnɪ.

¹⁸ Ámá Kiraísomɪ dɪɲɪ nɪwɪkwɪroárɪmáná pegʻáyʻ enɪ rɪxa anɪɲɪnɪ anɪnanɪro egʻárɪnɪ.

¹⁹ Nene re nɪyɪwɪrane, “Nene nɪpémáná enáná Kiraíso wɪ arɪrá neainɪnfámanɪ. Sa xwɪfá rɪrimɪnɪ emearɪnɪ Kiraíso arɪrá neainɪnfárɪnɪ.” E nɪyɪwɪrane omɪnɪ dɪɲɪ nɪkwɪmoranénáyʻ, ámá íkɪnɪɲɪ sɪpɪ wɪpaxɪ imónɪɲɪ nɪyonɪ nánɪ nene anɪpaxɪ neapaxɪrɪnɪ. Ayʻ Kiraíso nepa xwárɪpáyo dánɪ mɪwiápɪnɪmeapa enɪ enjánáyʻ nánɪ rarɪɲɪnɪ.

²⁰ Nionɪ e nɪsearɪrɪ aɪwɪ Kiraíso nɪperɪ wenɪmɪ dánɪ Gorɪxoyá dɪɲɪ tɪnɪ wiápɪnɪmeanɪrɪnɪ. O ámá rɪxa pegʻáyʻ nánɪ xámɪ nɪwiápɪnɪmeanɪnɪ omɪɲɪyo aɪwá nɪwákwinɪ wɪ xámɪ mɪarɪgʻáɪpánɪɲɪ wiápɪnɪmeanɪrɪnɪ.

²¹ Ayʻ rɪpɪ nánɪ seararɪɲɪnɪ. Ámá wo sɪpɪ yagɪpɪmɪ dánɪ ámaéne pearɪɲwárɪnɪ. E yarɪɲwápa ámá ámɪ wo enɪpɪmɪ dánɪ enɪ wiápɪnɪmeanɪwárɪnɪ.

²² Nɪnenenɪ Adamo tɪnɪ íkárɪnɪɲwaéne imónɪɲagwɪ nánɪ pearɪɲwárɪnɪ. E yarɪɲwápa Kiraíso tɪnɪ íkárɪnɪɲwaéne neperane aɪwɪ ámɪ sɪɲɪ nerane wiápɪnɪmeanɪwá enagɪ nánɪ rarɪɲɪnɪ.

²³ Wiápɪnɪmeapɪrʻfáyʻ wɪgɪ imónáná wiápɪnɪmeapɪrʻfárɪnɪ. Kiraíso aɪwá nɪwákwinɪ wɪnɪɲɪ xámɪ wiápɪnɪmeanɪrɪnɪ. Omɪ dánɪ rɪwɪyo xɪo weapáná xegɪ imónɪgʻáyʻ wiápɪnɪmeapɪrʻfárɪnɪ.

²⁴ O ámɪ anɪnamɪ dánɪ nɪweapɪrʻfá amɪpɪ nene tɪɲɪ rɪnɪ imónɪɲɪpɪ yoparɪpɪ imónɪnfárɪnɪ. Íná anɪnajɪranɪ, ámaranɪ, omɪ manɪ pɪrɪ wɪaɪkɪarɪgʻá gɪyɪ gɪyɪ, enɪ eánɪgʻáyʻ imónɪro nénɪ tɪgʻáyɪnɪɲɪ imónɪro menɪweagʻáyʻ imónɪro egʻáyo anɪpá nɪwɪmɪxɪmáná ámá xɪoyá xwɪoxɪyo mɪmeámɪ nerɪ umenɪweanɪfáyʻ xano Gorɪxomɪ sɪmanɪwɪyónɪɲɪ wurɪnɪpɪrɪ wɪnɪfárɪnɪ.

²⁵ Ayʻ rɪpɪ nánɪ rarɪɲɪnɪ. Gorɪxo ámá Kiraíso tɪnɪ sɪmɪ tɪnɪ inarɪgʻáyo xopɪrárɪ nɪwɪrɪ íkwɪanɲɪ xegɪ sɪkwɪ íkwɪárɪnfánánɪɲɪ wɪmɪxɪyɪnɪe nánɪ mɪxɪ ináyɪ nɪmónɪrɪ menɪweanɪfárɪnɪ. Bɪkwɪyo apɪ nánɪ e nɪrɪnɪrɪ eánɪɲagɪ nánɪ rarɪɲɪnɪ.

26 Símí t́nî inarigí yoparí anipá imixiníapí, ayí piyí nene pearíñwápirini.

27 Bíkwiyo bí ripí xixenî nîrinîrî eánîni, “Gorixo amípí nîni omî simañwíyónîñî wimixiyîñîni.” nîrinîrî eánîñagî aí ananî re yaiwipaxírinî, “Amípí nîniyî rîñîñpî, ayí amípí nîni Kiraisomî simañwíyónîñî oimónîrî wimixiyîño enî nánî mîrinîni.” yaiwipaxírinî.

28 Amípí nîpîni xewaxomî simañwíyónîñî yeáyî wurîñáná o dîñî re nîmorî eníárinî, “Gí ápo Gorixo amípí nîyonî ámayorani, amípiyorani, seáyî e nîwimónîrî oumeñweanîrî xewanîñonî amípí nîpîni simañwíyónîñî nimixiyîñomî simañwíyónîñî yeáyî owurîñmîni.” nîmorî e eníárinî.

29 “Ámá pegíáyî wiápîñimeapírfárinî.” seararíñwápi nepa mimónîñánáyî, pí nánî wiyíné segí pegíá wíñyo naní owimixaneyîñiro ámî wayí mearígíárinî? “Pegíáyî wí wiápîñimeapírfámanî.” rarígíápi nepa imónîñánáyî, pegíá wíñyo naní ripí oimixaneyîñiro neróná pí nanípi owianeyîñiro epaxírinî? Oweoi, sa surímá epaxírinî.

30 “Pegíáyî wiápîñimeapírfárinî.” raríñwápi nepa mimónîñánáyî, pí nánî Jisasoyá wáí wurímeiaríñwáone yoí mayí imónanîrî yaríñwîni?

31 Gí nîrxímeáyíné, sfá ayí ayo nemeríná “Nionî nîpémíáonîrinî.” yaiwinaríñápi símí e nîtinîmî emearíñárinî. E seararíñagî aí “Xewanîño seáyî e nîmónîrî rarîni.” mîniawipani. Seyíné negí Ámíná Kiraisî Jisaso t́nî anî ikárinîñwaéne nîmónîrane nánî nionî mîxí nîmeakîñîrî “Nîpémíáonîrinî.” yaiwinaríñápi símí e nîtinîmî emearíñîni.” seararíñîni.

32 “Pegíáyî wiápîñimeapírfárinî.” raríñwápi nepa mimónîñánáyî, nionî pí nánî aní Epesasiyî rîñîñpîmî nîñwearíná xwíyá Gorixoyápi aríki wáí urîmemîñîrî nánî yoí mayí nîmónîrî ámá wí sidí iní rîrómî yaríñpánîñî yarígíáyî t́nî nawîni mîxí iníñárinî? Pípi naní oniinîrî e eníárinî? E nerî aí pegíáyî nepa mîwiápîñimeapa nerínáyî, ámá wíñyî re rarígíápa, “Apaxí mé pearíñwaéne enagî nánî amípí wí nánî ‘Aríge oyaneyî?’ mîyaiwí sa maiwí iníñî nîrane aiwá nîrane oyaneyî.” rarígíápa nionî enî axípi e rîpaxírinî.

33 E nerî aí ámá yapí oneaiepi sípoyîñîrî síñwí mîwîñpanî. Ámá ríá kíroarígíáyî t́nî níkumîxîñiro nawîni nemerónáyî, seyíné naní yarígíápi pírfî nîseawíalkiro sípi imónîñpî yapí seaiepi sípírxîñîrî seararíñîni.

34 Seyíné xaxá yarígíápi pîni nîwiárimáná píráñîñî dîñî nîmorî segí íwí yarígíápi enî pîni wiárfírxîñî. Segíyî wí nepa Gorixo nánî dîñî mîmonjoi. Ayínánî ayá seainípaxípi rîñîni.

“Pegíáyî nîwiápîñimearóná wará ámî xegí bí nîñmî wiápîñimeapírfárinî.” uríñî nánîrîni.

35 Ámá wí yaríñî re nîpíráoi, “Ámá pegíáyî ámî aríge nero wiápîñimeapírfárinî? Wará ámî gîmîni gípi nîñmî wiápîñimeapírfárinî?” nîráná

36 re uríñmîgîni, “Majímajíá ikárinarígíá tíyíné, ‘Aiwá siyí wiároaríñwáyî urí nerî nîpiérópa nerínáyî, nerápirî nîyapípaxírinî.’ rîseaimónarîni? Oweoi, xámî urí nerî nîpiérómáná ríwíyo nerápirî yaparíñîni.” uríñmîgîni.

37 Siȳ seȳné wiároariḡápi wit̄ siȳrani, ámi xeḡ wírani, niwiároa nur̄ináȳ, r̄ixa nerápiri niyapimáná imóniṅpi wiároariḡárani? Oweō, siȳ anipápi wiároariḡárini.

38 Seȳné siȳ anipápi wiároariṅaḡa aí Gor̄ixo “Api nerápiri oyapini.” yaiwariṅpi t̄ni xixeni nerápiri yapariṅrini. Siȳ api api xeḡ iw̄rani, eṅrani, api t̄ni xixeni imóniṅpi xixeḡni api yapi p̄á orixin̄ri imixariṅrini.

39 Wará n̄ni ax̄pi min̄ni. Ámá wará xeḡ eni bi in̄ni. Naṅw̄ wará xeḡ eni bi in̄ni. In̄ wará xeḡ eni bi in̄ni. Peȳ wará xeḡ eni bi in̄ni.

40 Am̄pi an̄nam̄ d̄aṅ̄ p̄á rixiṅȳ t̄ni xw̄árimi d̄aṅ̄ p̄á rixiṅȳ t̄ni n̄ni eni d̄iṅ̄ mópoyi. Awiax̄ am̄pi an̄nam̄ d̄aṅ̄ p̄á rixiṅȳ imóniṅpi xeḡ bi imónini. Awiax̄ am̄pi xw̄árimi d̄aṅ̄ p̄á rixiṅȳ xeḡ bi imónini.

41 W̄á ónariṅȳ n̄ni eni d̄iṅ̄ mópoyi. Sogw̄ w̄á ókariṅpi xeḡ bi imónini. Emá w̄á ókariṅpi xeḡ bi imónini. Siṅ̄ w̄á ókariṅpi eni xeḡ bi imónini. Siṅ̄ n̄niȳ eni w̄á ókariṅȳ ax̄pi mimónini. Xeḡ bi xeḡ bi imónini.

42 Ámá peḡáȳ niwiáp̄niṁearóná wará in̄p̄r̄ápi nioni n̄ra war̄iṅp̄niṅ̄ imónini. Wará agw̄ r̄iná nin̄rane ṅweaṅwápi —Api ur̄ epax̄ imóniṅpirini. Api xw̄á weyáariṅwá eṅagi aí ur̄ mepax̄ imóniṅpi nin̄mána wiáp̄niṁean̄wárini.

43 Wará nene xw̄á weyáariṅwápi, aȳ sip̄i imóniṅagi aí siṅ̄ nin̄mi wiáp̄niṁean̄wápi, aȳ aga awiax̄ imóniṅpirini. Wará xw̄á weyáariṅwápi eṅ̄ meániṅpi imóniṅagi aí siṅ̄ nin̄mi wiáp̄niṁean̄wápi eṅ̄ eániṅ̄ imóniṅpirini.

44 Wará nene xw̄á weyáariṅwápi xw̄á t̄yo d̄aṅ̄ imóniṅagi aí siṅ̄ nin̄mi wiáp̄niṁean̄wápi, aȳ an̄nam̄ d̄aṅ̄ kw̄iȳpiyá wará imónini.

Wará xw̄á t̄yo d̄aṅ̄ imóniṅpi eṅagi n̄ni re yaiwipax̄rini, “An̄nam̄ d̄aṅ̄ kw̄iȳpiyá wará imóniṅpi eni r̄a wen̄?” yaiwipax̄rini.

45 Bīkw̄yo d̄ani api t̄ni xixeni imóniṅ̄ r̄ipi r̄iniṅagi n̄ni rariṅini. “Ámá iwam̄ó imóniṅ̄ Adamom̄ Gor̄ixo nim̄ix̄r̄iná d̄iṅ̄ sīx̄ um̄imon̄̄ eṅagi n̄ni o d̄iṅ̄ t̄iṅ̄ wo nim̄on̄mi siṅ̄ waḡrini.” r̄iniṅagi aí Adamom̄ r̄w̄yo imóniṅ̄ —O Kiraisorini. O ámáyo d̄iṅ̄ niȳim̄iṅpi sīx̄ um̄imon̄̄a n̄ni kw̄iȳ imóniṅorini.

46 E ner̄ aí an̄nam̄ d̄aṅ̄ kw̄iȳpiyá wará x̄ami imónariṅwámani. Wará xw̄á r̄ir̄im̄ d̄aṅ̄pi nim̄on̄mána r̄w̄yo an̄nam̄ d̄aṅ̄ imóniṅpi inan̄wárini.

47 Ámá Gor̄ixo iwam̄ó im̄ix̄iṅ̄o xw̄á t̄ni im̄ix̄iṅ̄ eṅagi n̄ni xeḡ wará xw̄árimi d̄aṅ̄ inariṅwápi imónagiṅrini. E ner̄ aí ámá r̄w̄yo imóniṅ̄ —O Kiraisorini. O wará an̄nam̄ d̄aṅ̄ imóniṅpi imóniṅrini.

48 Xw̄á t̄yo ṅweariḡá giȳ wará ámá xw̄á t̄ni im̄ix̄iṅ̄o inaḡpa inariḡárini. An̄nam̄ ṅweariḡá giȳ wará ámá an̄nam̄ d̄aṅ̄o in̄iṅ̄pa ax̄pi inariḡárini.

49 Aȳn̄ni d̄iṅ̄ re oyaiwianeyi, “Agw̄ nene wará ámá xw̄á t̄ni im̄ix̄iṅ̄o inaḡpa r̄ixa nin̄rane n̄ni r̄w̄ená wará ámá an̄nam̄ d̄aṅ̄o in̄iṅ̄pa inan̄wárini.” oyaiwianeyi.

50 Ḡ̄ n̄rix̄imeáȳné, r̄ipi osear̄im̄ni. Ámá wará ík̄á iw̄ w̄in̄aniṅ̄ mimón̄ sīni ḡw̄ t̄ni eṅ̄ t̄ni nene imóniṅwápi Gor̄ixoyá xw̄iox̄yo w̄i

ηweapaxí menínì. Negí wará urí epaxí imónínjípì amípì urí mepaxípì tñj e ηweapaxí mimónínì.

⁵¹⁻⁵² Nionì rariñápi nánì ududí riseainarinì? Ai, nionì yumí xwíyá Gorixoyápi áwaní bì osearimínì. Gorixomì dñj wíkwíroarñwaéne ninenenì mipepa nerane aí pékákí yoparípì ráná sinì mé ápiarñwí norímixirì yariñjipa ninenenì ámi wará xegí bì imónaníwárinì. Pékákí ráná pegíáyí wará urí mepaxí imónínjípì ninimì wiáfnímearo sinì sinj ηweañwaéne wará xegí bì inírane yaníwárinì.

⁵³ Ayí ripì seararñjínì. Íná negí wará urí epaxí imónínjípì sinì anñj miní axípì imónipaxímanì. Urí mepaxí imónínjípì íkíkí inínfárinì. Íná negí wará nipepaxí imónínjípì sinì anñj miní axípì imónipaxímanì. Mipepaxí imónínjípì íkíkí inínfárinì.

⁵⁴ Negí wará piyí erí urí erí epaxí imónínjípì xegí bì nimónirí piyí erí urí erí mepaxí imónínjípimì ríxa íkíkí ináná Bíkwíyo dánì re nírínirí eánñjípì tñnì xixenì imónínfárinì, “Piyípiyí rínñjípì ríxa anípá imíxinínì. Ríxa xopírárí winínì.”

⁵⁵ Xwíyá axí ámi wí e eánñj ripì enì xixenì imónínfárinì, “Piyí ripíxinì, ‘Sinì ámayo xopírárí wipaxípinínì.’ rísimónarinì? Oweot, sinì e wí epaxípixi menínì. Piyí ripíxinì, ‘Ámayo pikimì nánì sinì sidñj opaxípinínì.’ rísimónarinì? Oweot, sinì e wí epaxípixi menínì.” Íná nánì e nírínirí eánñjípì tñnì enì xixenì imónínfárinì.

⁵⁶ Íwí ámaéne yarñjwápimì dánì Piyípi sidñjññj norì neapíkípaxí imónínì. Pípimì dánì maríá, nene Gorixoyá ηwí ikaxí rínñjípimì nñwiakiríná íwí yarñjwárinì. Ayínánì “Piyípi ηwí ikaxí rínñjípimì dánì enj eánñj nimónirí áma pikípaxí imónínjípínínì.” ripaxírinì.

⁵⁷ E nerí aí Gorixomì yayí owianeyí. O negí Áminá Jisasí Kiraiso neaiñjípimì dánì Piyípimì xopírárí wipaxí neaimíxñjínì.

⁵⁸ Ayínánì gí níríxímeáyíné, dñj wíkwírogápi xaiwí íá nixíríróná bì éf mímíxeánípa éfríxinì. Ámináomì nuxídíróná ríwí níríkwínirí yarígápi wí suríamá imónínfa menagí nánì “Nene xfo ‘E éfríxinì.’ rñjípì bì onímíápi nerínáyí, ayí apánirínì.” mipseaimóní anñj miní xwapí ayá wí éfríxinì.

16

Nígwí áma Gorixoyá wíniyo nánì awí eaarígápi nánì uríñj nánirínì.

¹ Agwí seyíné payí nearo “Áma Gorixoyá imónígfá Judia píropenisíyo ηweagíáyo nígwí wianíwá nánì awí eaarñjwinì.” nírígápi nánì bì osearimínì. Nionì Jisasoyá siyíkí imónígfá Garesia píropenisíyo wí e wí e ηweagíáyo “Nígwí awí eámeámí neríná apí éfríxinì. Apí éfríxinì.” uréwapíyínápi seyíné enì axípì nero re éfríxinì.

² Nionì ríxa seyíné tñj e niseaimearí ηweañáná seyíné nígwí ámi wí awí eámeámí mepa epírfá nánì Sadé ayí ayo awí neáníróná woxínì woxínì omíñj néfasáná nígwí meáfápi tñnì yamíñjyí nítíróná píránñj xegí wí e yómíñj tífríxinì.

³ Ríwéná nionì seyíné tfe nírémoríná áma seyíné re niyaiwiro rípeáfáyo, “Nígwí ripì ananì Jerusaremi nánì nímeámí upaxíyírinì.” niyaiwiro rípeáfáyo payí wí nearí wiowárimfárinì.

4 E neri aí “Ayí tñi nuríñá ananirini.” nimónánáyí, nioni ayí tñi waníwáriní.

“Ríwéná seyíné t́ámíni b́ḿfárini.” uríj́f nánirini.

5 Ríwíyo nioni Masedonia píropenisíyo imani nibiri seaíménapiḿfárini. “Masedonia píropenisí t́j́ḿni xámí úimígini.” nimónaríjagí nání raríjini.

6 Imani nibiri niseaíménapimáná seyíné tñi ayá wí onímiápi ́jweáḿfárini? Emá rawírawá imeaḿkwí yaríj́pi nípimíni seyíné tñi ́jweáḿfárini? Nioni maj́fárini. Sa seyíné tñi níjweámoni ámí ǵmíni “Oumíni.” nínimóniríñá seyíné nioni óf e díj́f síxí níga umífa nání niapowáriṕfárini.

7 Ayí rípi nání raríjini. Nioni “Agwí síjwí niseaga oseamúrómíni.” ḿnimónariní. “Seyíné tñi ayá wí ́jweámígini.” nínimónirí díj́f e ikwímoná enagi nání raríjini. Ámínáo xe éwínigínirí síjwí nínanirínáyí, e eḿfárini.

8 E neri aiwí śá Judayene Pedikosíyí ríníj́yí imóníe nání Epesasiyo re ́jweáḿfárini.

9 Pí nání maríái, nioni yaríjapi nání pírf mákímí nianíro yarígíá obaxí enagi aiwí Goríxo áamá ayá wí x́o nání díj́f wíkwíroṕrí nání ouréwapíyini ówaníni ́fkwíj́rini.

10 Timotio niseaímearínáyí, nioni Ámínáo nání nemerí uréwapíyaríjapa o ení axípi uréwapíyaríj enagi nání seyíné tñi níjwearíñá ayá śwí muropa ení nání píráni ́wéyo umérixini.

11 Segíyí wí Timotiomi xe peayí owianípoynirí síjwí ḿwínípa éfrixini. O tñi nírixímeá imónígíáyí wí tñi nawíni nioni t́j́f re nání bíṕrfa nání weníj́f neri ́jweanagi nání o “Ámá t́f naní níniro niowáráoi.” yaiwíwínigínirí seyíné omí píráni ́wéyo nímera nuro nioni t́j́f e nání bíñfa nání ẃfrenaṕfrixini.

12 Negí nírixímeá imóníj́f Aporoso nání xwíyíá rípirini. Nioni negí nírixímeá wí seyíné t́ámíni nurowárenapiríñá omí ení ríremíxí ayá wí wíagi aiwí o “Ríná seyíné t́j́f e nání obímíni.” ḿwimónarinini. E neri aí “Seyíné t́ámíni bípaxí imóníjini.” níwimóniríñá bífárini.

Yoparípi nuriríñá uríj́pi nánirini.

13 Seyíné píráni ́wíwíníj́f ́jwearo díj́f wíkwíroǵápi xaiwí f́á xiríro díj́f síxí íníro ení eániro éfrixini.

14 E neróná pí pí seyíné yarígíápi áamáyo díj́f sípí níwiríj́yo dání éfrixini.

15 Ǵf nírixímeáyíné, nioni ení ríremíxí bí rípi oseaimíni. Sítepanasepówa nání seyíné níj́fárini. Ámá Giríkí píropenisíyo d́nj́yí epówa aiwá níwákwiní miarígíápa Jisasomí xámí díj́f níwíkwíro uxf́dígepówarini. Wigí díj́yo dání “Ámá Goríxoyá imónígíáyo arírá owianeyí.” yaiwígíápi nání símí e nítiníro yarígíepówarini.

16 Seyíné áamá éni ́j́f imónígíáyo yeáyí níwuríníro áamá ayí tñi níkumíxiniro ŕwí nírkwínímáná Goríxoyá imónígíáyo arírá wiarígíá gíyo ení yeáyí wurínírxini.

¹⁷ Sitepanaso t́nɪ Potunetaso t́nɪ Akaikaso t́nɪ awa nionɪ t́ŋɪ e nánɪ nɪbɪro seyíné nɪbɪro mɪniipaxɪ imónɪŋɪpɪ arɪrá níagɪa nánɪ nionɪ dɪŋɪ nífá ninarɪnɪ.

¹⁸ Awa nionɪ dɪŋɪ sɪxɪ nɪmímoro seyíné enɪ dɪŋɪ sɪxɪ seamímoro éagɪa nánɪ seáyɪ e imónɪgɪáwa iwa rɪanɪrɪ sɪŋwɪ mí wómɪxɪpoyɪ.

¹⁹ Jisasoyá sɪyikɪ imónɪgɪá Esia pɪropenɪsɪyo dánɪyɪ yayɪ seawárenaparɪŋoɪ. Akwirao t́nɪ xiepɪ Pɪrisirai t́nɪ ayaú egɪ aŋɪyo dánɪ Jisasoyá sɪyikɪpɪ imónɪgɪá awɪ eánarɪgɪáyɪ t́nɪ nawínɪ yayɪ nɪseawárenapɪrɪná seyíné enɪ Ámínáo t́nɪ nawínɪ ikárɪnɪgɪáyɪné enagɪa nánɪ yayɪ bɪ onɪmiápɪ mɪseawárenaparɪŋoɪ.

²⁰ Negɪ nɪrɪxɪmeá re dánɪyɪ nɪnɪ enɪ yayɪ seawárenaparɪŋoɪ. Se-wanɪŋɪyɪné yayɪ nɪnɪróná xixe yayɪ óf eánɪnɪpoyɪ.

²¹ Xámɪ neága uŋɪpɪ áamá wo nionɪ rarɪná eáf aiwɪ agwɪ nionɪ Poronɪ gɪ wé t́nɪ yayɪ nɪseawárenapɪrɪ rɪwamɪŋɪ rɪpɪ nearɪ wɪrenaparɪŋɪnɪ.

²² Ámá gɪyɪ gɪyɪ Ámínáomɪ dɪŋɪ sɪxɪ muyipa nerɪnáyɪ, xe oroapɪkínɪpoyɪ. “Ámínáo rɪxa oweapɪnɪ.” nímónarɪnɪ.

²³ “Ámíná Jisaso wá seawianɪwɪnɪgɪnɪ.” nímónarɪnɪ.

²⁴ Kiraisɪ Jisaso t́nɪ nawínɪ ikárɪnɪŋwaéne enagɪ nánɪ nɪyɪnénɪ dɪŋɪ sɪxɪ niseaya úmɪgɪnɪ. “E émɪgɪnɪ.” nímónarɪnɪ.

⁸ Negí niri xí meáyí né, ayí rípi nání searariŋi ni. Xeaniŋí none Esia piropenisíyo ŋweanáná neaímeanípi “Se yí né siní majíá oimónípoi.”

míneaimónaríní. Xeaníj ríá tńj none enj neánirane aí xwámámí mńwípaxí imónńjńpí neaímeáagí “Arí yanńwńń?” nńyaiwirńá “Ríxa nńpeanńréwńń?” yaiwńjwńrńń.

⁹ Aí, newanńjone “Enj eánńjwáonerńń?” nńyaiwirane dńj mńjwńrńńń sa Goríxomí —O ámá pegńáyí wńpńńńmeapńńrńa nńń wímńxarńjorńń. Omńń none dńj uńjwńrńarńńwá nńń sńkwńa neańńpń neańńńńgńń. Sńkwńa neańń apń ámá opńsń ańńjy dńń xwńrńxń arńa nńwímńá “Ríxa pńkńpoyń.” rarńjorń ríxa “Awamń pńkńpoyń.” rńńńńńj neańńńńgńń.

¹⁰⁻¹¹ E nerń aí nene manń umónanń nńń mńmńropaxń imónńjń apímń dńń Goríxo éf neamńńńjńńń. Rńwńy bń enń éf neamńńńńńńń. “Ámń rńwńy bń manń umónńpaxńpímń umónanńń yarńń éf neamńńńńńńń.” nńyaiwirń dńj wńkwńmoarńńjwá seyńné none nńń rńxńj nńneaurńyńńjńpímń dńń arńa nńneairńńa ananń éf neamńńńńńńń. Goríxo éf neamńńarńjagń nńwńńńróná re nńyaiwńro, “O ámá obaxene rńxńj wurńyarńjwápń arńa nńneairń nńń Porowamń wá nńwianńń xeanńj wímeáńpímń dńń éf umńńńńńńń?” nńyaiwńro none nńń omń yayń wńpńńńńńń.

Korinńy ámń munńpń nńń áwanń urńj nńńńń.

¹² Ayń rńpń nńń mńxń meakńńńarńńwńń. “None nanń rńa wńńwanńgńń? Sńpń rńa wńńwanńgńń?” yarńj e nńńńńńń re yaiwńarńńwńń, “Goríxomń mńxńdarńgńáy o sńykwń mńńńj nńmónńmńń wńńrane omń pńrńńj nuxńdńńń epaxńpń nepńń wńńrane nerane ańw seyńné ayń anńpaxń e seańńwanńgńń.” yaiwńarńńwńń. Ayń “Nńjńá ámá wńgń dńńjy dńń imónarńgńápímń dńń marńái, Goríxo wá nńneawianńń enj sńxń neańmńxńjńpímń dńń ayo e wńńrane seyńné anńpaxń e seańńrane enńwanńgńń.” nńyaiwńńrane nńń mńxń meakńńńarńńwńń.

¹³⁻¹⁴ None seyńné nńń payń nearń nńseamónapńńń rńwamńj seyńné fá nńro ro nńjńá mńmónńpaxńpń nearń wńńńaparıńjwámamń. Sa rńwamńj seyńné ananń fá nńro ro nńjńá imónńpaxńpń nearń wńńńaparıńjwńrńń. Agwń seyńné none e oyaneyńńń nearń wńńńaparıńjwápń nńń “Awa ayń apń nńń rńa yarńjorń?” nńyaiwńro xńxenń mńneaiawńarńjagńa ańw seyńné rńpń epńńa nńń dńj seańkwńmońwńń. Rńwńń seyńné none yarńjwápń nńń “Awa ayń apń nńń regńawńxńń?” nńyaiwńro none e oyaneyńńń yarńjwápń tńń xńxenń neaiawńpńńa nńń dńj seańkwńmońwńń. Seyńné “Porowa e yanńro nńń regńawńxńń?” xńxenń nńneaiawńńńayń, sńá Ámńń Jisaso weapńńńayımń none seyńné nńń ayń wń mńxń seameakńńńńwápa seyńné enń none nńń mńxń neameakńńńńńń.

¹⁵ Seyńné “Ayń neparńń. Poro aga seáyń e oimónńmńńń payń nearń mónapńńńmńń. Sa nene nńń ayo pńrńńj owımńxńmńńń nearń mónapńńńńń?” Seyńné ananń e yaiwńpńń nńń dńj nńseaikwńńmorńńa re yaiwńńanńgńń, “Xámń seyńné tńj e nńń nńbńńń dńj sńxń bńaú seamńmónńmńgńń.” yaiwńńanńgńń.

¹⁶ E nńyaiwirńńa ayń rńpń yaiwńńanńgńń, “Masedonia pńropenńsńy nńń nurńńa seyńné tńjmanń xámń numńńá ámń Masedonia pńropenńsńy dńń nńbńń Judia pńropenńsńy nńń nurńńá óf e dńj sńxń nńga umńa nńń bń nńapńńńxńńń ámń seyńné tńj axımanń bńmńgńń.” yaiwńńanńgńń.

¹⁷ Nıonń e yaiwńńa enagń nńń seyńné re rńńaiawńarńjorń, “Poro ‘E éımńgńń.’ nńyaiwirńńa dńj íkwńroayńń mńxeayńń nerń yaiwńńńńń.”

rñiaiwiariño? “O ‘Ripí éimigini.’ n̄yawiwiná sipí imónariñpimi dani n̄yawiwi nani sa dñf ikwírori m̄xeari yariñorini.” rñiaiwiariño?

18 Pí pí Gorixo rariñpí dñf uñwiráripaxípa xwíyá none seariñwápimi eni dñf uñwiráripaxípi seariñwanigini. Xwíyá none seariñwápi wí dñf ikwírori m̄xeari yariñwamani.

19 Ayf ripi nani searariñini. Íwí Gorixoyáo, Kiraisi Jisaso —O nani nioni tñi Sairaso tñi Timotio tñi none wáf seariñwáorini. O dñf ikwírori m̄xeari yariñomani. Oweoi, xegí dñf n̄yawiwi ikwírópí anññi ikwíroariño enagi nani searariñini.

20 Gorixo s̄m̄manñyo dánññf “E n̄seaiimfáriní. E n̄seaiimfáriní.” n̄riríná obaxí rariñpí “Ayf neparini.” yaiwianfá nani s̄wánñf inñjo, ayf Kiraisorini. O e imóniño enagi nani Gorixomi seáyi e umeanfá nani yoparípi n̄riranéná Jisasi Kiraisoyá yof rirane “Api e imón̄winiñini.” rirane yariñwáriní.

21 Seyiné tñi none tñi n̄neneni Kiraiso tñi nawíni ikárinanfá nani s̄k̄k̄ neaom̄xariño, ayf Gorixo xewanñorini. Wáf rariñwápi nani nearípeajo, ayf axorini.

22 “Ayf oyárfani?” oyaiwípoiñiri yariñípa nene eni neaiñf̄rini. Xegí kwíyípi n̄neaiapiñiná nene “O réroáriñpí n̄ipiñi xixeni n̄neaiimfáriní.” yaiwianfá nani kwíyípi tñi ik̄yiniññf neaiáriñf̄rini.

23 Nioni apaxí mé seyiné tñf e nani n̄b̄iri m̄xí searána dñf r̄á seaxeniññiri “Ám̄ Koriniyo nani m̄b̄ipa éimigini.” yaiwiñanigini. Nioni dñf e yaiwiaríná Gorixo, siñw̄ nanñjo anani sopñf nopax̄rini.

24 None seáyi e n̄seaimónirane seyiné dñf ikwíropaxí imóniñpí “Ayf ripiñirini.” osearaneñiri m̄yariñwini. Seyiné Jisasomi dñf n̄w̄kwíroróná sirf munf nero w̄kwíroarigíá enagi nani none Gorixomi n̄x̄d̄iranéná seyiné dñf n̄fá seainífa nani sa seyiné tñi nawíni om̄ñññf éwaniginiñiri imóniñwini.

2

1 Ayinani nioni seyiné nani dñf yanf n̄meniri re yaiwiáriñanigini, “Nioni seyiné tñf e nani n̄b̄iri m̄xí searfápi dani dñf sipí seaipaxí m̄seaim̄xipa éimigini.” yaiwiáriñanigini.

2 Ayf ripi nani e yaiwiáriñanigini. Nioni n̄b̄iri m̄xí n̄seariñi dñf sipí n̄seaim̄xirínáyí, áma wí giyí nioni dñf yayf nimop̄r̄f̄r̄ani? Oweoi, seyiné e n̄seairínáyí, áma nioni dñf yayf nimop̄r̄f̄ wí menini.

3 Ayinani nioni m̄b̄f payíni neari w̄r̄enapiñanigini. “Nioni b̄aná yayf nimopax̄yíne m̄xí searfápi dani dñf sipí m̄seaim̄xipa éimigini.” n̄nimóniri nani payíni neari w̄r̄enapiñanigini. “Nioni yayf ninarf̄ná seyiné eni seainariñf̄rini.” yaiwiaríñápi “Api aga nepa imónini.” n̄ip̄móniñf enagi nani rariññi.

4 Ayf neparini. Xami nioni payf neari n̄w̄r̄enapiñíná dñf r̄á samñf m̄n̄ixé ayá wí n̄xearíná jwí tñi eañanigini. Payf ana dñf sipí oseainiri meananigini. Seyiné ripi nani n̄j̄fá oimón̄poiñiri eañanigini, “Poronene nani dñf sipí n̄wiríná xwapf ayá wí r̄á wiarini?” oyaiwípoiñiri eañanigini.

“Sipí éomi r̄ixa yokwarim̄f wiñáriní.” urñf n̄anirini.

⁵ Segí áamá xegí sipí nerinípimi dání dñf sipí neaimixinjo nepa nioní dñf sipí minimixinirini. Seyné dñf sipí seaimixinirini. Niyénéni dñf sipí miseaimixipa nerí aí wiyénéni dñf sipí seaimixinirini. Omí ayá ríá wepaxí imóninjpí mripa éimiginiri apini seararinini.

⁶ Áamá omí siyikí nīwearíná segíyí nápi weagíapi “Ayí apánirini.” nimónarini.

⁷ Ayínáni dñf sipí íwí xewaninjo nerinípimi dání winarinjpí aninj ríí wíariniginiri agwí seyné ámi siyikí bí mīweá yokwarimí nīwiio minj íkinjwí umírírixini.

⁸ Ayínáni enj rirémixí ripi oseaimini. O “Áamá tíyí nioní dñf sixí niyarigíáyíriani?” oyaiwiniri nanj wí wiíríxini.

⁹ Payí ana nioní nearí nīwírenapiríná re niyaiwiri eanjarini, “Nioní payí nearí uríapi nipini nání aríá yimigí epíríreoi? Arikwíkwí nipíríreoi?” niyaiwimáná iwamó seaiwapiyiminiri nání payí ana eanjarini.

¹⁰ Seyné áamá xegí sipí éfpí nání yokwarimí wíánáyí, nioní ení ananí yokwarimí wiarinjarini. Ayínáni nioní áamá omí nepa yokwarimí wiipaxí imóninj bí eanáyí, yokwarimí nīwiiríná seyné nání “Arige nerí aríá wiimíáriani?” niyaiwiri Kiraisoyá sinjwí tñf e dání yokwarimí wiinjarini.

¹¹ None xixe yokwarimí minípa nerinípimi dání Seteno yapí nīneaipeisimáná xopírárí neainiginiri nání áamá íwí éomi yokwarimí wiinjarini. Obo yapí neaipeisiminiri yarinjpí nání nijá imóninjawgwi nání rarinini.

Poró anj Tírowasiyo ninjweaxa múronj nánirini.

¹² Xámí nioní xwíyá Kiraiso nání yayí neainarinjpí wáí urimíniri nání anj Tírowasiyo nání nuri nīrémoríná Ámináo ówanjininj níkwíipimi dání ananí e epaxí imóninjáoní naineniri aiwi

¹³ negí nīrixímeá Taitaso segí tfámíni dání siní mībīpa éagi nání pía nīmegíniri dñf sipí niarinjagi nání iwieáninjaniginí. Ayínáni nioní Tírowasí njweáyo píní nīwiárimí Masedonia píropenisíyo nání binjaniginí.

“Wáí nīwurimeiranéná áamáyo sinadinjininj wearinjwáriní.” urinj nánirini.

¹⁴ Taitaso nání dñf sipí niarinjagi nání iwieáninjáoní aiwi agwí Gorixomi yayí wiarinini. Ayí ripí nání yayí wiarinini. O Kiraiso pí pí imóninjpí xopírárí wipaxo oimóniri wimixinirini. Apini maríá, o ge ge nīneaipeameámi umíniri neríná xopírárí wipaxíyí oimónipoyiniri nīneaimixiri nīneaipeameámi warinirini. Ayí ripí nání ení yayí wiarinini. Gorixo none wáí wurimeiarinjawpimi dání anj nīmíní xwíyá Kiraiso nání rininjpí “Ayí apíríani?” oyaiwipoyiniri yarinirini. Xwíyá o nánipí awíí dñf earinj bíninj anj nīmíní rinárimenjpíriní.

¹⁵ Ayí ripí nánirini. Sinadinj Kiraiso Gorixomi dñf nanj oweaniri ríá ikeaaráná nanj wearinjpíninj imóninjpí, ayí none imóninjiní. None sinadinj Gorixo yayí winarinjpíninj imóninjawpí neáa nuríná áamá Gorixo yeáyí oneayimixemeaniri yarigíáyí tñf e neáa urí áamá nanínaniri yarigíáyí tñf e neáa urí yarinirini.

¹⁶ Áamá maiwí nanínaníro yarigíáyí xwíyá wáí rīmearinjawpí aríá nīwiróná “Anínaníwáriní?” yaiwipíri nání piyanj pearigíápininj wearinirini. E nerí aí áamá Gorixo yeáyí neayimixemeáwiniginiri

wimónarigfáyí xwiyfá apí arfá nîwiróná “Dînjî nîyîmînjî tîjwaéne imónanfwárfani?” yaiwipîrî nánî sinadinjî sînjî jweapîrfápînjî weaarînjîrîni. Xwiyfá apí wáf nîrîmerfná e epaxíyî gîyîrîni?

¹⁷ E epaxî imónîjwáyí, ayí nonerîni. Ayí rîpî nânîrîni. Ámá obaxî xwiyfápi wáf nîrîmerfná “Negî yarîjwápîmî dání nigwf meaanî nánî rfa yarîjwîni?” nîyaiwîro úrapî yarigfápa wî mîyarîjwáonerîni. Xwiyfápi wáf nîrîmerfná nepânî nimónîrî Gorîxo apí e éfîrixînrî nearîpeanjîpî tîni xîxenî nîrîrî yarîjwárinî. Kiraiso tîni nikárinîmáná Gorîxoyá sîjwí tînjî e dání rarîjwá enagî nánî “E epaxî imónîjwáyí, ayí nonerîni.” seararînjîni.

3

“Xwiyfá sînjî réroárinîjîpî nánî wáf wurîmeiarîjwáonerîni.” urînjî nânîrîni.

¹ Nionî e seararîjagî nánî seyîné “Porowa ámi rîxa weyí mearînarîjoi.” rîseaimónarîni? Oweoi, seyîné none wáf nîrîmeranéná yarîjwápi nánî nîjfá imónîpîrî nánî ámá wî seáyî e nîneamfeyoaro “Porowa wáf nîrîmerfná imîrinjî mîyarigfáwarîni.” nîrîro payí wîna neaeaiarîgfonemani. Ámá wî enî none yarîjwápi nánî nîjfá imónîpîrî nánî seyîné “Porowa e yarigfáwarîni.” nîrîro payí wîna neaeaiarîgfonemani. Wa nánî e nîrîro payí weaipaxî aiwî none nánî wî e nîrîrî payí neaeaipaxîmani.

² Payí “Porowa e imónîgáwarîni.” nîrînrî eánîjîpînjî seyîné rîxa imónîjoi. Negî payînjî imónîgáýîné negî mimáyo tînjîjagwî nánî wî peá seamopaxîýînémani. Payînjî seyîné imónîgápi ámá nîni nîjfá nimónîro fá roarîgá enagî nánî rarîjîni.

³ Payînjî seyîné imónîgápi síwá rénîjî inarîgfarîni. Kiraiso xewanîjo nîrîrî eanjîpînjî imónîjwîni. Síwá énjî inarîgfarîni. None searéwapîyîjwápîmî dání Kiraiso payí seyîné imónîgápi njî nearfná iniigî rîwamînjî eánarîjîpî tîni meá Nwá anînjî sînjî imónîjoyá kwíyîpî tîni seaeanjîrîni. Moseso tîjîná Gorîxo jwáf ikaxî nurîfná síjáyó eanjîpánîjî meá ámayînéyá dînjîpîmî seaeanjîrîni.

⁴ None Kiraisoyá dînjîyo dání Gorîxo nánî dînjî síjá neaeánarînjî enagî nánî rarîjîni.

⁵ “Newanîjone imónîjwápîmî dání wáf rîmeapaxî imónîjwîni.” wî yaiwînpaxonemani. Wáf rîmepaxî imónîjwápi, ayí Gorîxo neaimîxînjîpîmî dání e imónîjwîni.

⁶ O ámi sînjî bî “E nîseaiimfárinî.” nîrîrî réroárinîjîpî wáf nurîmeipaxî imónîfîrxînrî neaimîxînjîrîni. Sînjî réroárinîjî apí ámá jwáf ikaxî eánîjîpîmî nîxîdîrînjîpîmî dání onîxîdîpoyînrî réroárinîjîpîmani. Kwíyîpî nîpemeámî neawarînjîpîmî dání onîxîdîpoyînrî réroárinîjîpîrîni. Nwáf ikaxî eánîjîpîmî ámá “Xîxenî oxîdaneyî.” nîyaiwîro aí apîmî wiaikîarîgá enagî nánî pemîxarînjîrîni. E nerî aí xegî kwíyîpî ámáyo dînjî nîyîmînjîpî síxî umîmoarînjî enagî nánî xwiyfá sînjî réroárinîjîpî nánî wáf nurîmeipaxî imónîfîrxînrî neaimîxînjîrîni.

Sînjî réroárinîjîpî xámî réroárinîjîpîmî seáyî e wimónînjî nânîrîni.

⁷ Gorîxo xegî jwáf ikaxîpî síjá piáráyo akîrenjî nîperi nîjwîrârîrî Isîrerîyo mîni wíaná wáf xfo pírpîrî nerî okîmîxarînjîpî enî síjání

wimóniniginí. Apí Mosesomi wá wókímixáná oyá símimanj xwinfá eaniginí. Xwinfá o eanjpi awayini awayini neayipoáa warinagí aí axiná siní enj tñi xwinfá eaarinagí nání arfowa sinjw mímínj winarinagí nání sinjw mīwinipaxí imónagfáriní. Nwí ikaxí eáninj apí, áamá pemixarinj imóninjpi uráráná Gorixoyá wá píripírí neri ókímixarinjpi tñi ení sinjáni imóninj enagí nání

8 “Xwiyá sinj re réoaríninj ‘Kwíyipi ámaéne ananí nīneaaínri dñj niyimínj tñjwaéne neaimixipaxíriní.’ rñninjpi njw íkaxí eáninjpipimi wiárf nīmúrori wá mókímixipaxí imóniní.” riseaimónariní?

9 Xámí réoaríninjpi —Apimí dání áamá anínipírí nání xwiyá meárinarigfápiriní. Apí awiaxí imónagí aiwí sinj réoaríninjpi —Apimí dání Gorixo “Áamá wé rónigfáyíriní.” rárinfá nání imóninjpiriní. Apí xámí réoaríninjpipimi seáyí e nīwimóniri aga awiaxí imóniní.

10 Re ripaxíriní, “Xámí réoaríninjpi awiaxí aiwí sinj réoaríninjpi sogwíyo uyíwí mīxáróáná peá unarinjpa peá umíxínj enagí nání rīxa supíkinárinagíninj imóninjriní.” ripaxíriní.

11 Ayí ripí nání e ripaxíriní. Xwiyá xámí réoaríninjpi —Apí opínagwíá neayipoáa warinjpáninj imóninjpiriní. Apí awiaxí imónagí aiwí xwiyá sinj réoaríninjpi —Apí yaxwí mīréoaríní aninj réoaríninjpiriní. Apí awiaxí nimóniri xámí imóninjpipimi aga wiárf seáyí e mūróninj enagí nání raríninj.

12 None “Xwiyá sinj réoaríninjpi wí neayipoáa unfá mení.” niyaiwirane dñj sñj neaeánagí nání wá nīrimeranéná ayá igigí bī mé rīmearinjwáriní.

13 None Moseso yagípa wí yarínjwáonemani. O re yagoriní. Xegí símimanjyo dání xwinfá eanjpi neayipoáa waríná gí Isireriyí sinjw mīnanipa oépoyínri símimanjyo rapírapí aximfó bī tñi rití inagíriní.

14 E seararinjagí aiwí wigí dñj wakísí inagfáriní. Aí sá riyi tñj e nání gíní gíná xwiyá xámí réoaríninjpi fá uroíáná rapírapí aximfó axípi tñíninj wigí dñjyo siní íkwarímoáriníní. Ayí ripí nání wigí dñjyo siní íkwárimoáriníní. Áamá Kiraiso tñi nawíní níkarínrinjpipimi dání rapírapí aximfópi Gorixo yípimoarinjriní.

15 E neri aí gí Isireriyí gíní gíná eníná dání sá riyi tñj e nání njw íkaxí Moseso eanjpi fá nīroríná rapírapí aximfó bī siní wigí dñjyo íkwarímoáriníní.

16 Siní wigí dñjyo íkwarímoárininagí aiwí Ámínáo t́ámíní níkinimóniri dñj nīwikwírorínáyí, rapírapí wigí dñjyo íkwarímoárininjpininj yípimónarigfáriní.

17 Áminá t́ámíní kinimónipírífo, ayí Gorixoyá kwíyípiriní. O xwiyá sinj nīréoaríníná kwíyí apí nání réoarínjriní. Ámínáoyá kwíyí apí áamá gíyo nīwáinínáyí, ayí njw íkaxí eáninjpipimi dání áxenwarí minígfáyí imónipaxíriní.

18 Ayínání Ámínáomí dñj wíkwíroarinjwá nīnenení xfo imóninjpi nání siwáninj níwiníranéná negí símimanj rití bī mininagí nání wá Ámínáo ónarínjpi negí símimanjyo dání xwinfáninj weámixarinjriní. E neríná nene wá xfo seáyí e nimóniri ónarínjpi tñi xixení imónanfwá nání wá ámí bī ámí bī nógáninj warínjwíní. Ámínáo ayí kwíyípiriní. Apimí dání xfo imóninjpininj nimóga warínjwíní.

4

“Wáf uraríjwápimi dáni Goríxo wáf wókímíxaríjíríni.” uríj náníríni.

¹ Ayínáni Goríxo wá nīneawianíríjípimi dáni xó imóníjípí nání á máyo síwáníj wíwíwanígínírí nearípeáagí nání síní aníj ayá r fáf neawearíní.

² E nerí aí á má ayá neainínígínírí ínīmí yarígáfí wí “Ananí oyaneyí.” raríjwámaní. Ináyíníj nīmónírí yafí owiepísaneyínírí wí yaríjwámaní. Xwíyáfá Goríxoyáfí ení níríranéná náíroayírí nerí raríjwámaní. Apí apí mepa nerane sa xwíyáfá nepaxíj imóníjípí síjání wáf rókíamooaríjagwí á má e síjwí nīneaníróná “Awa apání yaríjoi.” neaíaiwípírfá nání Goríxoyá síjwí neaníje dání e yaríjwáríní.

³ Xwíyáfá yayí neainaríjí none wáf uraríjwápí rítíníj nīwínírfányí, sa á má anínaníro yarígáfáyo rítíníj wínaríjíríní.

⁴ Ayí rípi nání rítíníj wínaríjíríní. Xwíyáfá Kiraiso —O pí pí Goríxo imóníjípí tńí xixení axípí imóníjoríní. Xwíyáfá o wá nīneawianírí seáyí e imóníjí neaiíjípí wáf neaókímíxaríjíríní. Xwíyáfá yayí neainaríjí apí nánípi á má Kiraisomí dńj mīwíkwíró anínaníro nání yarígáfáyo wáf mīwókímíxípa oenírí wígí jwáf imóníjio —O, ayí oboríní. O dńj pírípírfí wíj enagí nání xwíyáfá apí rítíníj wínaríjíríní.

⁵ None wáf nuríranéná newaníjone seáyí e oimónaneyínírí nání wáf uraríjwámaní. Jisasí Kiraiso nání “Negí Ámínáoríní.” urírane none nání “Jisasomí xídaríjwá enagí nání segí sénáíwanéníj nīmónírane omíj seaiíaríjwáone imóníjwńí.” urírane yaríjwáríní.

⁶ Ayí rípi nání e yaríjwáríní. Goríxo —O amípí nńí iwamfó nīmíxíríná “Sfá yíkíaríjípí wáf oóníni.” ríjoríní. Rípi yaríjio, ayí ení axoríní. O wá nīneawianírí seáyí e neaiíjípí —Apí Kiraisoyá sfmímaníjyo dání xwínfáníj neaeámíxaríjípíríní. Apí nání nífá oimóníjpoynírí negí dńjyo wáf neaókímíxíjíríní. E neaiíjio, ayí axo enagí nání raríjíní.

“Xeaníj neaímeaaríjagi aí wáf raní nání síní ayá r fáf neawearíní.” uríj náníríni.

⁷ Wáf nurímeírfíxínírí nearípeanípí, ayí ayá tńjípíníj imóníjípíríní. Apí tńjwáone ení meání xwáfá síxí xwáfá tńí imíxíníjíníj nīmónírane samíj imóníjwáoneríní. Á má aráfá nīneairóná re yaiwípírfí nání e imóníjwáoneríní, “Ení eáníj seáyí e imóníj xwíyáfá yayí neainaríjípimi dání neaímeáfí wáf rímearígáfawayámaní. Sa Goríxoyáríní.” yaiwípírfí nání samíj e imóníjwáoneríní.

⁸ Xeaníj xíxegńí neaíkararíjagi aíwí sumíníj imóníjwáonemaní. Wainá neaímeáfí nání ududí neainaríjagi aíwí negí dńj aníj nīyoámíga mīneaujoneríní.

⁹ Á má wí mífí neaxídwáfagfá aíwí Goríxo wí neaíepísamooaríjionemaní. Iwaní nīneaearí neatfagfá aíwí aníj eaníramorí wearíjwáonemaní.

¹⁰ Íníná wáf nírímeranéná rípi nīyaiwirane yaríjwáoneríní, “Negí Jisasomí píkgífápa none ení nīneapíkírínáyí, ananíríní.” nīyaiwirane yaríjwáoneríní. Á máyí none e yaríjagwí síjwí nīneaníróná “Jisaso nípérí aíwí á mí síj nīmónírí jweanagí nání r fáf yaríjoi?” yaiwípírfí nání apí e yaríjwáoneríní.

11 Íníná xwǎá tǎyo ami gimi nemeranéná Jisasomi xǎdarǎjwáone enagi nánǎi yof mayǎ nimónǎrane emearǎjwárǎni. Ámáǎi wará pepaxǎ tǎnjǎ imónǎjwáone yof mayǎ nimónǎri yarǎjagwi nǎneanǎróná “Jisaso ámi sǎnjǎ nimónǎri anǎnamǎ jweanagi nánǎi rǎa yarǎjoi?” yaiwipǎri nánǎi e nimónǎri emearǎjwárǎni.

12 Ayǎnánǎi ripǎi ripaxǎrǎni, “None wáǎ nǎrimeranéná nǎneaxeanǎpaxǎ imónǎjwáonerǎni. E nerǎi aí e imónǎjwápimi dánǎi seyǎné rǎxa dǎnjǎ nǎyimǎnjǎ tǎǎǎyǎné imónǎjoi.” ripaxǎrǎni.

13 Ámá wo, Bikwǎyo dánǎi “Nionǎ Gorǎxomi dǎnjǎ nǎwǎkwǎrorǎi nánǎi ámáyo urǎjanigǎni.” rǎnǎjoi dǎnjǎ wǎkwǎroagǎpa none enǎi axǎpǎi e wǎkwǎroarǎjwáonerǎni. Ayǎnánǎi Jisasomi dǎnjǎ nǎwǎkwǎrorane nánǎi xwiǎǎyǎ yayǎ neanarǎnjǎpǎi ámáyo wáǎ urarǎjwárǎni.

14 Nǎjǎ re imónǎjagwi nánǎi wáǎ urarǎjwárǎni. Áminá Jisaso xwǎripáyo dánǎi owǎpǎnǎimeanǎri sǎnjǎ wimǎxǎnjoi none enǎi xǎfomi sǎnjǎ wimǎxǎnjǎpa axǎpǎi sǎnjǎ nǎneaimǎxǎri seyǎné tǎni nawǎni gwiaumǎ nǎneairǎi Jisaso tǎnjǎ e neawǎrǎnǎrǎni. Nǎjǎ e imónǎjagwi nánǎi wáǎ urarǎjwárǎni.

15 Ayǎ seyǎné nanǎi oseaiianeyǎnǎri nánǎi yof mayǎ imónǎrane neaxeanǎpaxǎ imónǎrane yarǎjwárǎni. Ámá Gorǎxoyá xǎo wá nǎwianǎrǎnjǎpimi dánǎi sayá nimóga nuróná ayǎ omǎ yayǎ ayá wǎ nǎwiéra warǎǎǎpimi dánǎi “Gorǎxo seáyǎ e imónǎjorǎni?” wǎiawipaxǎ imónǎwǎnǎgǎnǎri yof mayǎ imónǎrane neaxeanǎpaxǎ imónǎrane yarǎjwárǎni.

“Anǎnamǎ dánǎi neaǎmeanǎpǎi sǎmǎmanǎj e nǎtinǎrane nánǎi dǎnjǎ sixǎ ínarǎjwárǎni.” urǎnjǎ nánǎrǎni.

16 None apǎi nánǎi dǎnjǎ nǎmorane nánǎi Kiraiso nánǎi wáǎ uranǎi nánǎi sǎni ayá rǎa neawearǎni. Negǎ waráǎi xeanǎnjǎ neaǎmeaarǎnjǎpimi dánǎi rǎxa sipǎi nimóga warǎjagi aí dǎnjǎpǎni sǎa ayǎ ayo sǎnjǎ bǎ sixǎ ínarǎnjǎrǎni.

17 Ayǎ ripǎi nánǎi sǎa ayǎ ayo negǎ dǎnjǎpǎi sǎnjǎ bǎ sixǎ ínarǎnjǎrǎni. Xeanǎnjǎ agwi rǎná neaǎmeáǎpimi xwámámǎ nǎwiéra úwáyǎ nánǎi Gorǎxo yeáyǎ nǎneayimǎxemearǎná seáyǎ e imónǎnjǎpǎi neaǎinǎrǎni. Apǎi nánǎi dǎnjǎ nǎmoranéná “Xeanǎnjǎ none neaǎmeaarǎnjǎpǎi axǎná ná bǎnǎnǎnjǎ neaǎmeari onǎmiáǎpǎnǎnjǎ neaǎmeari yarǎnjǎrǎni?” nǎyǎiwirane peayǎ wianarǎjwárǎni. “Sa sipǎi agwi rǎná neaǎmeaarǎnjǎpǎi nánǎi dǎnjǎ arǎa ikeamopaxǎpǎi tǎni xǎxenǎ Gorǎxo nanǎi neaǎinǎmanǎi. Ámi wiárǎi imónǎnjǎ bǎ tǎni neaǎinǎrǎni.” yaiwiarǎjwárǎni.

18 Ayǎ sipǎi agwi rǎná neaǎmeaarǎnjǎpǎi —Apǎi sǎnjwǎ tǎni sǎnjwǎ wǎnǎpaxǎ imónǎnjǎpǎrǎni. Apimi sǎnjwǎ nǎwǎnǎranéná e yaiwiarǎjwámánǎi. Amǎpǎi rǎwǎyo Gorǎxo yeáyǎ nǎneayimǎxemearǎná neaǎmeanǎpǎi —Apǎi agwi nene sǎnjwǎ tǎni sǎnjwǎ wǎnǎpaxǎ mimónǎnjǎpǎrǎni. Apǎi sǎmǎmanǎj e nǎtinǎrǎná e yaiwiarǎjwárǎni. Ayǎ ripǎi nánǎi rarǎnjǎni. Sǎnjwǎ tǎni agwi rǎná wǎnarǎjwápǎi anǎnjǎ marǎái bǎ onǎmiáǎpǎi imónǎnǎrǎni. E nerǎi aí agwi rǎná sǎnjwǎ tǎni mǎwǎnarǎjwápǎi íníná anǎnjǎ imónǎnǎ enagi nánǎi rarǎnjǎni.

5

“Wará sǎnjǎ imónánǎwápǎi nánǎi dǎnjǎ nǎmorǎnjǎpimi dánǎi dǎnjǎ sixǎ ínarǎjwárǎni.” urǎnjǎ nánǎrǎni.

1 Nene nǎjǎ re imónǎjagwi nánǎi rǎwǎyo neaǎmeanǎpǎi sǎmǎmanǎj e tinǎjwǎni. Xwǎá tǎyo nǎjwearanéná senǎa anǎyo jweaarǎjwápǎi —Ayǎ negǎ

warápi nání rariññí. Níperane negí warápi ríxa nípiñeamioarínñí neríná negí dñípi sixí ínaníwá nání añí Goríxo neaimíxiyíñí wiwánñí imóníñí. Wará api áamá imíxiígíamání. Goríxo imíxiñí eañagi nání añínamí íníná aníñí miní imóníñíápiñíñí.

² Wará agwí ríná negí dñípi sixí íñíwápimi sñí sixí nínírane xwíá tíyo níñwearanéná wará sñí añínamí imóníñí negí dñípi sixí wínaníwápimi owíñaneyíñí nání yeyíñí nírírane ñweañwíñí.

³ Wará sñípiñí negí dñípi sixí níwíñíranéná wará mayí nimóníñí dñípiñí mñíñweapa yaníwá eñagi nání apimi sixí owíñaneyíñí yeyíñíñí rariñwáñíñí.

⁴ Wará agwí dñípi sixí íñíwápimi sñí níníranéná wará sañí neaunaríñagi nání yeyíñíñí rariñwáñíñí. Dñípiñí nimóníñí ññweañeyíñí mñíñwáñíñí. Ayí wará níyíñíñí imóníñípi nípepaxí imóníñípi ríí ení nání wará añínamí imóníñípi sixí níwíñíñí ññweañeyíñí yeyíñíñí rariñwáñíñí.

⁵ Wará sñípiñí sixí wínaníwá nání neaipímoño, ayí Goríxoríñí. O “Wará sñípiñí sixí wínaníwá nání ríxa neaipímoáríñeneríñí?” oyaiwípoyíñí xegí kwíyípi níneaiapiñí ikíyíñíñí neaiáríñíñíñí.

⁶ Ayínáñí pí pí xeaníñí neaímeaaríñagi aiwí dñí e nímoríñípiñí dání dñí sixí níga waríñwáñíñí. Nene níjíáríñí. Sñí wará xwíá tíyo níñwearíná imóníñípiñí sixí níníranéná Ámínáo tñí e mñíñweañwíñí.

⁷ Omí negí sñíwí tñí sñíwí níwíñíñípiñí dání bí eñí sixí nínírane mé sa dñí níwíkwíroríñípiñí dání eñí sixí nínírane yaríñagwí nání rariññíñí.

⁸ “Sñí wará urí epaxí imóníñí rípiñí dñí sixí níwíñíñí wáí raníwá nání dñí sixí íñíwíñíñí.” nísearíñí aí negí dñípi wará rípiñí dání níyoámíga nurí Ámínáo tñí e ññweañíñí aga neaimónaríñíñíñí.

⁹ Ayínáñí xó tñí e ññweañíwáínáñí, sñí xó tñí mñíñweá xwíá tíyo níñwearanénáñíñí, “E éwanigíñí.” yaiwíaríñwápi, ayí rípiñíñí, “Xó yayí winípaxí imóníñípiñí éwanigíñí.”

¹⁰ Ayí rípiñí nání e yaiwíaríñwáñíñí. Kiraiso áamá níyoní sñíwí mí ómómíxiñí neríná nínenení ení sñíwí mí ómómíxiñí neainíá eñagi nání xóyá sñíñmaníñí tñí e dání éí roañwáñíñí. Xwíá tíyo níñwearíná wíñí wíne naní imóníñípiñíñí, sñí imóníñípiñíñí, eñwápi tñí xíxení píñí neamamóníá eñagi nání sñí xwíá tíyo níñwearanéná “Xó yayí winípaxípi éwanigíñí.” yaiwíaríñwáñíñí.

“Áamá sñíñíñí imóníñwíñí.” uríñí náníñíñí.

¹¹ Nene “Ámíná Jisaso sñíwí mí ómómíxiñí neainíáríñíñí.” níyaiwíñí níjíá e nímoríñíñí nání wáyí neainaríñíñíñí. Ayínáñí áamá níkiníimóníro omí dñí owíkwírópoyíñíñí wáí nurímeranéná píráñíñí aríáyo nurémóá waríñwáñíñí. Goríxoyá sñíwíyo dání ríxa sñíñíñí piaumíñí íñíñagwí nání o none yaríñwá nípiñí nání xíxení níjíá imóníñí. Seyíñé ení none nání dñí nímoróná re oneaiaiwípoyíñíñí dñí wíkwíñmoñwíñí, “Porowa dñí íñíñí níkwíróñímáná míyaríígaríñí. Wíí yaríígarípi wí íñíñí mímómí nípiñí sñíñí piaumíñí ríá íñíñí?” oneaiaiwípoyíñíñí dñí wíkwíñmoñwíñí.

¹² None e searíagwí nání “Porowa ríxa api mímómííwá eñagi nání ámí weyí mearíñaríñíñí.” ríseaimónaríñíñí? Oweoi, wí e míyaríñwíñíñí. Sa seyíñé none yaríñwápi nání ríxa níjíá xíxení mímómíñíñí rípiñí oépoyíñíñí

searariŋwini. Seyíné áamá wí t́nín —Ámá siŋwí manigé dání yariḡápi nání díní mamó sa áamá siŋwí anigé dáníni yariḡápi nání “Naní imóniḡáyíriní.” moariḡáyíriní. Seyíné áamá díní e moariḡáyí t́nín xwiyá niriŋróná none mǎxí nĩneameakĩniro wa none nání xerwí rariḡápi oyaniḡoyiniŋi searariŋwini.

13 Ámá wí “Porowa majimajá nikarĩniro yariḡáwarini.” rariḡápi “Ayí neparini.” niseaimónirínáyí, re yaiwírĩxini, “Sa Gorĩxomĩ oxĩdaneyiniŋi nero nání e ría imóniŋoi?” yaiwírĩxini. “Porowa díní píraniniŋi fá nixirĩmána yariŋoi.” niseaimónirínáyí, “Awa nene arirá neapĩrfa nání e ría imóniŋoi?” yaiwírĩxini.

14 Pipi nání díní nĩmoriniŋpimi dání nĩpreániŋi yariŋwámani. Kiraiso wá nĩneawianiŋi neaiiniŋpi náníni díní nĩmoriniŋpimi dání nĩpreániŋi xámĩ sipi nera wagwápi pĩni nĩwiariŋi yariŋwáriní. O nĩperĩná áamá nĩni nání wayíá penĩ enagi nání díní re yaiwiariŋwini, “Apimi dání áamá nĩni nĩperĩniŋi ría egfawixini?” yaiwiariŋwini.

15 Ayí áamá díní nĩyiminiŋpi t́ḡáyí wiwaniniŋyí náníni díní nĩmóniŋo nĩmenĩro mé arirá winfa nání nĩpémána ámi wiápĩnĩmeanjo xfo náníni díní nĩmoro éfĩxiniŋi áamá nĩni nání wayíá penĩniginiŋi.

16 Ayinání Jisasomĩ díní wikwĩronwá ríná dání áamá womĩ siŋwí mí nĩwómĩxirane “E imóniŋorĩni?” nĩwaiwirĩná wararĩmĩni siŋwí nĩwiniŋane mí wómĩxariŋwámani. Ayí neparini. Xámĩ none Kiraisomĩ siŋwí mí nĩwómĩxiranéná wararĩmĩni siŋwí nĩwiniŋane “Nĩpĩkwini meŋoriniŋi.” nĩwaiwirane aĩ agwĩ sini wí e siŋwí mí nĩwómĩxirane yaiwiariŋwámani.

17 Ámá go go Kiraiso t́nín nawĩni nikarĩniŋríná áamá siŋí wóniniŋi imóniniŋoi. Aĩ, e nĩmónirĩná sipi xámĩ imónagiŋi rĩxa nanĩniŋi siŋí bi imóniniŋoi.

“Ámá nĩni ámi xfo t́nín gwiaumĩ inĩpĩrĩ nání wimĩxiniŋrini.” uriniŋi nanĩriniŋi.

18 Ámá siŋí imóniŋwápi nání mǎkĩ ikiŋo, ayí Gorĩxorini. O Kiraiso neaiiniŋpimi dání nĩyopiýarĩmána xfomĩ sĩmĩ t́nín wiariniŋwáne ámi áamá xfoýá imónani nání neaimĩxiniŋrini. E nerĩ none enĩ áamáyo áwanĩ re urĩmeanfwa nání, “Ámá sini xfomĩ sĩmĩ t́nín wiariniḡáyíné ámi áamá xfoýá imónipĩrĩ nání rĩxa seaimĩxiniŋrini.” Áwanĩ e urĩmeanfwa nání nearĩpeaniŋrini.

19 Nioni searariŋapi, ayí ripĩrini. Gorĩxo xegĩ xewaxo Kiraiso neaiiniŋpimi dání áamá nĩni ámi xfo t́nín nawĩni imónĩfĩxiniŋriniŋi neaiimĩniŋi yariŋi. Nene wiaikiniŋwápi sini díní fá mĩxirĩ rĩxa yokwarimĩ nĩneaiĩrĩ nání peá monĩ. Api nerĩ none enĩ wáĩ nurĩmeranéná xwiyá re riniŋpi, “Gorĩxo rĩxa neaiiniŋpimi dání ámi xfo t́nín nawĩni imónipaxĩriniŋi.” riniŋpi urĩfĩxiniŋriniŋi nearĩpeaniŋriniŋi.

20 Ayinání none xwiyá Kiraiso yanĩ neaiapowariŋpi wuriyariŋwáonerini. Noneyá manĩyo dání urarĩná Gorĩxo xewaniŋo einĩniŋi urariŋriniŋi. Ámáyo Kiraiso nání rĩxiniŋi re wuriyariŋwáriní, “Gorĩxomĩ sĩmĩ t́nín wiariniḡáyíné áamá xfo t́nín anani gwiaumĩ inani nání xe oneaimĩxiniŋi siŋwí winĩpoyi.” wuriyariŋwáriní.

²¹ Ayí ripi náni e wuriyaríñwáriní. O íwí bī meño aí Goríxo none o t́nī níkaríníñpimi d́áni áamá x́o “Wé rónígfáyíriní.” ŕariníáyí imónífríxiníri omí negí íwí yaríñwápi níñwiráriní íwí yaríñf wóníñf níwimíxiri xe opíkípoiyníri síñwí winíñinigini.

6

Wáf wurímeiarígfáwami wímeaaríñfpi ńaniríni.

¹ Ámá x́o t́nī nawíní gwiaumí inípríri ńaní o t́nī nawíní yaríñwáone enágwí ńaní ení rírémi x́í niseairíri ripi osearaneýí, “Goríxo wá seawianíñfíyíne xe suríma oneaímeaníri mepaní.” osearaneýí.

² Ayí Bíkwyó ripi níriníri eáníñagí ńaní seararíñwíni, “Goríxoní ríxíñf seyíne nírarígfápi aríá seaipaxíná ríxa aríá seainíñiginí. Śfá ámayíne yeáyí seayimíxemeámfa ńaní imónáná ríxa aríá seainíñiginí.” Api Bíkwyó níriníri eáníñagí ńaní píraníñf aríá ókíarí nímónípoi. Goríxo aríá neaipaxíná, ayí rínariní. Śfá o yeáyí neayimíxemeanfa ńaní imóníñfíyí, ayí ríyiríni. Ayínání “Goríxo wá níneawianíri neaiíñfpi xe suríma oneaímeaníri mepaní.” seararíñwíni.

³ Wáf wurímeiaríñwáone nemeranéná negí yaríñwápi ńaní xwíyíá míneamearípaxí oimónaneýiníri áamá none yaríñagwí síñwí níneaníróná óréamioapaxí imóníñfpi bī yaríñagwí síñwí míneanípa oépoiyníri aníñf miní yaríñwáriní.

⁴ Pí pí neranéná “Ámá awa Goríxomí x́náiáwáníñf nímóníro píraníñf omíñf wíiarígfáwaríni?” oneaiáiwípoiyníri yaríñwáriní. E neranéná pí pí xeaníñf neaímeáfpí xwámámí wirane aníñf neainípaxí imóníñf neaímeaaríñfpi xwámámí wirane d́íñf ŕfá neawepaxí imóníñfpi xwámámí wirane yaríñwáriní.

⁵ Iwaní neamépearínáraní, gwí aníyo neañwirárarínáraní, sipí owikárfpoiyníri śmíráxwíró yarígfáyí íkwíkwierí níniro neaiarínáraní, xwámámí wíaríñwáriní. Omíñf aníñf miní okíñf t́nī erane enjwáoneríni. Si rorane agwíní erane enjwáoneríni.

⁶ None ńaní “Awa Goríxomí x́náiáwáníñf nímóníro píraníñf omíñf yarígfáwaríni?” oneaiáiwípoiyníri ripi ení yaríñwáriní. Íkwíráfnáníñf nímóníri erane nepaxíñfpi ńaní níj́fá imónírane saníñf imónírane wá níwumíxírane aríá wirane Goríxoyá kwíyí neaainífpimi d́áni erane mímóní imóníñfpi míwíwapíyí ámayó nepa d́íñf sipí níwirane erane

⁷ xwíyíá nepaxíñf imóníñfpi yaní urírane ení eáníñf Goríxo neaimíxífpimi d́áni erane yaríñwáriní. Ámá míxí ńaní imóníñfpi f́á x́rarígfápa none nemeranéná wé róníñf yaríñwápi ẃfá t́inaníwá ńaní wé onamíñú t́nī f́á x́rírane x́íxe míxí wíaníwá ńaní wé náú t́nī f́á x́rírane yaríñwáoneríni.

⁸ Wí yayí neamero wí paimamí neairo neaiarígfóneríni. Wí none ńaní repíyí níwíróna “Sípí yarígfáwaríni.” uríro wí “Naní yarígfáwaríni.” uríro yarígfóneríni. Nepání yaríñwáone aiwí wí “Yapí neaiépísarígfáwaríni?” neaiáiwíarígfáriní.

⁹ None ńaní wí “Porowa gowaríni? ‘Awa ńaní áamá obaxí níj́fá imóníñfpi.’ ríseaimónaríni?” raríñagfa aí áamá obaxí none ńaní nepa níj́fá imóníñfpi. None amí amí nemeranéná yoí mayí nímónírane aí síní ñweañwíni. Síyíkí neaeaarígfóne imóníñagwí aiwí síní wí míneapíkígfóneríni.

10 Íkíniní sîpî neaiarinîgî aîwî íníná dîñî nífá neainarinîñî. “Awa amîpî nânî dîwî ikeamónîgîfáwarîñî?” neaiaiwiarîñagîfá aî none xwîyîfá yayî neainarinîpî wáf uraríná áamá obaxî arífá neairîñîpîmî dánî Kiraiso tîñî nawîñî níkárîñîro nânî amîpî mîmúrónîgîfáyî yapî imónarîgîfárîñî. “Amîpî bî ífá mîmaxîrîgîfáwarîñî.” neaiaiwiarîñagîfá aî amîpî Kiraiso neaiîñîpî bî mîneamúrónîñî.

“Sîñânî seararinîwá enîgawî nânî seyîné enî xîxenî neaiîpoyî.” urîñî nânîrîñî.

11 Korinîyo ñweáyîné, apî apî nîseara nuranéná yumîfî bî mîseai sîñânî rîwárîñî. E nîsearîñaréná seyîné dîñî sixî seayîñwáone sîwánîñî seainîwárîñî.

12 None dîñî sixî muyîpa oyaneýîñîrî wî éwáonemânî. Sewanîñîyîné awamî dîñî sixî muyîpa oyaneýîñîrî éfá enîgî nânî nawîñî mîmónîñwîñî.

13 Ayîñânî xanonî gî nîaiwîyo urîpaxî rîpî osearîmîñî, “Xîxe oînaneyî. None dîñî sixî seayarinîwápa seyîné enî neayîpoyî.” osearîmîñî.

“Dîñî mîwîkwîrogîfáyî tîñî gwîf mîmónîpanî.” urîñî nânîrîñî.

14 Jisasomî dîñî mîwîkwîroarîgîfáyî tîñî wigî yarîgîfápi oyaneýîñîrî wî gwîf mîmónîpanî. Ayî rîpî nânî seararinîñî. “Áamá wé rónîñî imónîñîpîñî yarîgîfáyî tîñî manî wîaikîarîgîfáyî tîñî axîpîñî epîfá nânî imónîpaxî imónîñî.” rîseaimónarîñî? “Axîná wáf óñîrî sáf yîñîrî epaxîrîñî.” rîseaimónarîñî?

15 “Kirisao tîñî Obo tîñî dîñî axîpîñî xîrîñî.” rîseaimónarîñî? “Kirisomî dîñî wîkwîrogîfáyî dîñî moro dîñî mîwîkwîrogîfáyî dîñî moro neróná axîpî bî mopaxîrîñî.” rîseaimónarîñî?

16 “Gorîxoyá anî ñwáf —Iwámî dánî nene yayî umearîñwáiwárîñî. Iwá tîñî ñwáf áamá merîweaarîgîfápi tîñî ananî axî e kumîxáripaxîrîñî.” rîseaimónarîñî? Oweoi, nene Ñwáf anîñî sîñî imónîñoyá anî ñwáfáiwánîñî imónîñagwî nânî wî e yaiwîpaxîmanî. Nionî seararinîpî Gorîxo xewanîño rîñî rîpî tîñî xîxenî seararinîñî, “Nionî gî áamáyî tîñî nawîñî darónîmîfárîñî. Nionî wigî Ñwáfáonî imónîñáná ayî gî áamáyî imónîpîrîfárîñî.” Ámînáo e nîrîrî nânî

17 áamá xegî imónîgîfáyo rîpî enî urîñîrîñî, “ ‘Áamá Gorîxonî dîñî mîñîkwîró wigî ñwáfáyo xîdarîgîfáyî tîñî e dánî nîmîxeámîñîmî xegî bî imónîgîfáyîné imónîfîrîxîñî.’ Ámînáonî e seararinîñî. ‘Wigî ñwáfá imónîñîpîmî —Apîmî dánî piaxî seaeánîpaxî imónîñîpîmîrîñî. Apîmî bî onîmîá amáf mîrónî anîñîñî wé ífá ayîmeaénîfîrîxîñî. Seyîné e nerónáyî, nionî ananî seamîmîñîmîfárîñî.

18 Nionî segî áponî imónîñáná seyîné gî nîaiwî oxoyîné imónîro nîaiwî apîxîwayîné imónîro epîfîrîñî.’ Ámînáonî —Nionî enî eánîgîfá nîyonî seáyî e wimónîñáonîrîñî. Nionî e rarîñîñî.” Xwîyîfá apî Bîkwîyo nîrîñîrî eánîñagî nânî “Jisasomî dîñî mîwîkwîroarîgîfáyî tîñî wigî yarîgîfápi oyaneýîñîrî wî gwîf mîmónîpanî.” seararinîñî.

7

1 Negî dîñî sixî seayîñwáyîné, Gorîxo negî sîmîmanî e dánîñîñî e nearîñî enîgî nânî ámaéne pí pí ayá neadunîpaxî yarîñwápi, dîñî piaxî neaeámîxarîñîpîrîñî, wará piaxî neaeámîxarîñîpîrîñî, nîpîñî igîfánîñî

oeámínaneyí. Goríxomí wáyí níwírínjípimí dání síyikwí mínínjwaéne oimónaneyíní wé roárfwanígíní.

Koriníyo njweáyí kínimónígíá enjagi nání Poro yayí winínj náníní.

² Seyíné none dínj sixí neayípoyí. Ayí rípi nání raríní. Segíyí womí aí sípí bí mīwíkarínjwáríní. Segíyí womí sípí bí wíkararínjwámání. Womí amípi bí fíwí urápijwámání.

³ Nioní e níriná “Poro xwíyíá neamearímíní raríní.” ríseaimónaríní? Owéoi, nioní ríxa re searáríaríní, “None dínj sixí ayá wí seayínjwáone enjagi nání seyíné péánáyí, none ení nípepaxí neainíaríní. Seyíné síní njweanjána none ení síní njweapaxí neaimóníníaríní.” searáríá enjagi nání wí e seaimónípaxímaní.

⁴ Seyíné xámí searínjápí xídípíríá nání bí onímíápí maríái, aga dínj ayá wí sínjá neánaríní. Seyíné nání mīxí níseameakíníriná ení ayá wí seameakíníaríní. Xeanínj níni none neaímeáfpímí seyíné nání dínj nímorínjípímí dání awayíní ikínjwíníj nímiríní dínj ayá wí nífá nínarínjíní.

⁵ None anj Tírowasíyo píní níwíarímí nípurí Masedonia píropenísyó níréómáná aí kíkífá njweapaxí bí mīneameá rípi rípi oyaneyíní éwáyí sípíní sípíní neaímeaaríná áamá wí tíní xwíyíá xímíxímí nínní nínníne negí xwíoxíyo dání wáyí neainí yarínjagwí aiwí

⁶ Goríxo —O áamá ríxa yopa nímegíníarínjípímí dání dínj sixí mínígíáyo mínj ikínjwíníj umírínjoríní. O Taitaso ámí neaímeáfpímí dání mínj ikínjwíníj neamírínjíní.

⁷ Taitaso neaímeáfpímí dání Goríxo mínj ikínjwíníj neamírínjímání. Seyíné omí numímíníro mínj ikínjwí umírígíápi nání repíyí níneairíná apímí dání ení Goríxo ikínjwíníj neamírínjíní. Taitaso repíyí níneairíná seyíné Poroní ámí síjwí nananíro nání ikíníj sípí seaiarínjípí nání repíyí neairí “Negí nípíkíwíní mīyarínjwápímí dání Poromí ayá ríá wímoarínjwíní?” níyaiwíro nání njwí eaarígíápi nání repíyí neairí Poroní aríá níaníro nání síní ayá ríá seawearínjípí nání repíyí neairí enj enjagi nání ámí aga yayí seáyímí dání bí tíní nínnínígíní.

⁸ Payí xámí nioní nearí seamónapínjána fá níroróná aga dínj sípí seainj enjagi aiwí “Nioní ana pí nání nearí níwóarínjíríní?” níyaiwírí dínj sípí nínnímání. E nerí aí seyíné fá níroróná axínání dínj sípí seainarínjagi síjwí níseaníní nioní ení dínj sípí bí onímíápí nínnínígíní.

⁹ E nerí aí agwí nioní yayí nínaríní. Seyíné dínj sípí seaiípi náníní yayí mīníní ayí dínj sípí seaiípímí dání segí sípí yarígíápi ríwímíní mamófá enjagi nání yayí nínaríní. Seyíné dínj sípí níseairíná ayí Goríxo seaimíxarínjípí tíní xíxení seaií enjagi nání xwíyíá none searíwápímí dání wí xwíríá mīsealkíxéwá enjagi nání raríní.

¹⁰ Ayí rípi nání seararíní. Áamá dínj sípí Goríxo wímíxarínjípí tíní xíxení níwíríná apímí dání wígí sípí yarígíápi ríwímíní mamóarígíaríní. E neróná dínj sípí apí Goríxo yeáyí uyímíxemeaná nání nípemeámí warínj enjagi nání ámí dínj sípí níwírí “Pí nání e ríá yaríní?” yaiwínípaxímání. E nerí aí Goríxo wímíxarínjípí tíní xíxení maríái, áamá wígí dínjyó dání dínj sípí níwíríná ayí wíwanínjyí anínípíríá nání nípemeámí warínj enjagi nání raríní.

11 Ai diñf sipí seaíf gí payf eanápimi dáni Gorixo seaimixfípi, api seyíné diñf píraníñf nímoro amípi nanf xixegíni epírfpi seaimixfíriñi. Apimi dáni Gorixo aníni sfmirírf seaíána sipí éoyá xwíyáfp míneaxínipa oeníri apaxf mé píraníñf imíxígfawixíni. Apimi dáni eni nípkwíni míyarígfápi nání wikí ónínígfawixíni. Apimi dáni eni Gorixo nání wáyf seainíñnigíni. Apimi dáni eni none ámi síñwí nananíro nání íkíníñf sipí seainíñnigíni. Apimi dáni eni nioni searfápi xídípfíri nání diñf ríá seaweníñgíni. Apimi dáni eni sipí yarígfáyo síyíkí ureaani nání oimónaneyíñro egfawixíni. Seyíné api api néra úfápimi dáni síwá réníñf neainígfawixíni. Sipí éf Poro nearíro nání nene wí ayá mñf mñf mínearoaríñi. Síwá éñíñf neainígfawixíni.

12 Ayínáni áwanf rípi osearímíni. Nioni neari níseamónapírfná sipí éo nání diñf nímori payf ana neari mónapíñámani. Sipí wikárfio nání eni diñf nímori neari mónapíñámani. Ayf seyíné Goríxoyá síñwí tññf e dáni re yaiwinírfíxíniñi neari mónapíñáríni, “Ayf neparíni. Porowa nearígfápimi píraníñf xídaníwá nání nene síní diñf ríá neawearíni.” yaiwinírfíxíniñi payf ana neari mónapíñáríni.

13 Seyíné ríxa xixení e yaiwiníá enagí nání none ríxa píraníñf mñf íkíñwíñíñf míráríñf wámani.

Mñf íkíñwíni míráríñf wámani. Diñf nífá eni neainírfíni. Seyíné níyíñéni Taitasomí numímíñíñfípimi dáni diñf síxí umímogíá enagí nání o yayf néra neaímeáf enagí nání none eni diñf nífá ayá wí neainírfíni.

14 O ámi neaímeáfána seyíné tññf e nání nurowarírfná míf seameakíñjápí nání bí ayá míníñfáríni. None seyíné tñí nññwéarífná amípi nñí searíñwápi nepáni searíñwápa omí seyíné nání míf níseameakíñírfná uríñwápi eni seyíné numímíñíñfípimi dáni nepa xixení imóníñnigíni.

15 O seyíné níyíñéni numímíñíróna óf ero wáyf íñíro nero píraníñf aríá owianeyíñíri imónígfápi nání diñf níwíñírfná ámi xwapf ayá wí diñf síxí níseaya waríni.

16 Agwí nioni “Ayf pí pí neróná xixení epíráoi.” níseaiáiwiárfíri diñf sfñá neánaríñf enagí nání diñf yayf ninaríni.

8

“Masedonia ñweáyf wíñíyo arírá wianíro nání nígwí níroaárfíro ñweañoi.” uríñf náníñíni.

1 Negí nírixímeáyíné, Jisasoyá síyíkí imónígfá Masedonia píropenísfíyo anf apí apimi ñweagíáyf nanf Goríxo wá wianíñfípimi dání egfápi níjfa imónípfíri nání áwanf bí osearaneyí.

2 Xeaníñf rímfewá wífaxípi níwímearíñfípimi dání “Enf ríá eáníñoi?” níñíro íwamíó wíwapíyíagfa aí apí peá numíxíro diñf nífá ayá wí winíñnigíni. Wíwaníñfíyí uyípeayíñíñf imónígfáyf aíwí Jisasomí diñf wíkwíroarígfá wíñíyo arírá owianeyíñíri nígwí níroarífná bí onímíápi míróá aga ayá wí roaárfíáríni.

3 Wígf wíñíyo arírá wianíro nání nígwí níroaro wífaxípi tñí xixení níroaro aíwí wígf diñf tñí apimi nímúroo ámi bí tñí roaríñagfa síñwí wíñaríñwáone enagí nání raríñíni.

⁴ Ayí aríki rixinjí re nearigíawixini, “Ámá Gorixoyá siyikí imónigíá Judia pīropenisíyo ŋweagíáyo wíniyí arirá wiarigíápa nene ení arirá wianí nání xe nígwí fáyo oroápoyniní sijnwí neanípoyí.” nearigíawixini.

⁵ E neróná none “E epíraoi.” niyaiwirane dínj íkwímonjwápi t́nín xixeni mé xámí Ámíná Gorixo pí pí wimónarinjipi oxídaneyiníro nípáwimáná o wimónarinjipi níxídiróná Porowane ení neaíwapij́awixini.

⁶ Ayínání Taitasomí seýné t́nj é nání nurowaríná enj ríremíx níwiri re uríjwaniginí, “Iwamíó Koriníyo ŋweáy joxí t́nín negí wíniyo arirá wianíwá nání wá níwianirane nígwí fáyo oroaneyiníro egíápa ámi nero nígwí xámí ‘Apí roáwaniginí.’ rárigíápi t́nín xixeni yárfírixini.” uríjwaniginí.

⁷ Pí pí seýné neróná ámá wí yarigíápimi múroarigíáyíné nimóníro yarigíáriní. Gorixomí dínj níwíkwírorónáraní, apí nání ámáyo áwanj nuríróraní, apí nání níjía nimóníróraní, Gorixo wimónarinjipi yaníro nání śmí níxeadípéníróraní, none nání dínj śpí none seaimíxíjwápimi dání níseairínáraní, apí nípiní neróná múroarigíáyíné nimóníro yarigíá enagi nání segí wíniyo arirá wianíro nání nígwí níroaróná ení múroarigíáyí yapí nimóníro yárfírixini.

“Seýné ení roaárfírixini.” uríj nánirini.

⁸ “Poró sekaxí nírirí neararini.” miyaiwipani. Gí dínj rípiní enagi seararinini. Nioní wíniyí Judia pīropenisíyo ŋweáyo arirá wianíro nání śmí níxeadípéníro yarigíápi nání repíyí sealaná seýné ení síwá réninjí oneaipoyiní seararinini. Negí Judia pīropenisíyo ŋweáy nání nepa dínj śpí neanariní. Síwá éninj oneaipoyiní seararinini.

⁹ Seýné negí Ámíná Jisasi Kiraiso wá níneawianirí neaiinjipi nání ríxa níjía imóníjagíá nání raríjiní. O anjnamí níjwearíná amípi mí múróniyo nimónirí aiwí seýné yeáyí seayimíxemeámánirí xwíá t́íyo nání níbíríná uyipeayóninjí nimónirí seýné anjnamí dánj amípi mí múrónígíáyíné imónípírfá nání seaiinjirini.

¹⁰ Seýné Judia pīropenisíyo ŋweagíáyo arirá owianeyinirí yarigíápi nání dínj nioniyá, ayí rípirini. Xwiogwí aga xámí pwenomí seýné iwamíó nígwí roaárigíápi agwí néra nuro yoparípi níyárfínáyí, “Ayí ananirini.” nimónariní. Iwamíó nígwí roaárigíáyí, ayí seýné aiwí xámí oyaneyinirí wimónarigíáyí, ayí axíyíné enagi nání seararinini.

¹¹ Ayínání nígwí “Apí oroaneyí.” rárigíápi ríxa nípiní roaárfipoyí. Iwamíó oyaneyiniríná dínj ríá seawenípa yoparípi níroaárfíná seýné roaáripaxí imóninjipi t́nín xixeni roaárfírfá nání xe dínj ríá seawéwíngini.

¹² Ayí rípi nání seararinini. Gíyí gíyí ámá wíyo arirá wianíro nání “Nígwí apí roaárfíwaniginí.” niyaiwimáná amípi roaáripaxí imóninjipi t́nín xixeni roaárfínáyí, Gorixo “Ayí ananirini.” wiaiwíarínjirini. Amípi ayí míroaáripaxí imóninjipi “Roaárfírixini.” wí yaiwíaríjomaní.

¹³ Nígwí searápipírfáyí kíkíá ŋweapírfá nání seýné aninjí seaikáriminirí nerí mīraríjiní. Ayí ení seýné t́nín xixeni apání t́gíáyí oimónipoyinirí raríjiní.

¹⁴ Jisasoyá siyikí imónigíáyí wí amípi wí mí múrónígíáyí imóníjána wí d́wí ikeamónigíáyí mimóní níní apání t́gíáyí imónípírfá nání agwí ríná amípi ayá wí seýné t́gíápi d́wí ikeamónigíáyo arirá wiaríjoi. Seýné ení

r̄fwená am̄pí wí nání d̄fw̄ ikeamónĩro aȳf ení am̄pí ayá wí t̄fgáȳf imónĩro ner̄fnáȳf, ar̄rā seaip̄r̄fár̄nĩ.

15 B̄kw̄ȳo dánĩ en̄iná Is̄rer̄iȳf áamá d̄ñ̄f meañe nemeróná eḡfápi nánĩ re n̄r̄n̄r̄ĩ eán̄ñ̄p̄i nionĩ searar̄ñ̄ap̄i t̄ñĩ x̄ixenĩ imón̄ñ̄aḡi nánĩ searar̄ñ̄nĩ, “Áamá aiwá maná r̄in̄ñ̄p̄i xwé meáfáȳf xwé n̄mearo aí wiḡf n̄pax̄f imón̄ñ̄p̄i seáȳi e t̄fgáȳf mimón̄ñ̄ḡawix̄nĩ. Áamá on̄m̄iápi meáfáȳf on̄m̄iápi n̄mearo aí aiwápi nánĩ d̄fw̄ ikeamón̄ñ̄ḡáȳf mimón̄ñ̄ḡawix̄nĩ.” n̄r̄n̄r̄ĩ eán̄ñ̄p̄i nionĩ searar̄ñ̄ap̄i t̄ñĩ x̄ixenĩ imón̄ñ̄aḡi nánĩ rar̄ñ̄nĩ.

“Taitasom̄i t̄ñĩ áamá waúmi t̄ñĩ uowár̄enapar̄ñ̄nĩ.” ur̄ñ̄f nán̄r̄n̄ĩ.

16 Nionĩ seȳfné ar̄rā seaim̄i nánĩ d̄ñ̄f r̄fá n̄m̄ear̄ñ̄p̄a Gor̄ixo Taitaso ení seȳfné ar̄rā seain̄i nánĩ d̄ñ̄f r̄fá owen̄r̄ĩ wim̄xar̄ñ̄aḡi nánĩ yaȳf owianeȳf.

17 Aȳf rip̄i nánĩ “Taitaso ení seȳfné ar̄rā seain̄i nánĩ d̄ñ̄f r̄fá wear̄nĩ.” searar̄ñ̄nĩ. “Jox̄i Kor̄in̄yo ñweáȳf t̄ñ̄f e nánĩ ámi n̄neauipaxox̄r̄anĩ?” ur̄aná “Anan̄r̄n̄ĩ.” r̄f̄f en̄aḡi nán̄nĩ m̄searar̄ñ̄nĩ. Xewan̄ñ̄o ení “Oum̄n̄ĩ.” n̄ȳaiwiri s̄m̄f n̄xead̄p̄én̄r̄ĩ nánĩ xeḡf d̄ñ̄f t̄ñĩ seȳfné t̄ñ̄f e nánĩ bar̄ñ̄aḡi nánĩ searar̄ñ̄nĩ.

18 None om̄i t̄ñĩ neḡf n̄r̄ix̄meáȳf wom̄i t̄ñĩ ení uowár̄ar̄ñ̄w̄nĩ. O xw̄ȳfá yaȳf neainar̄ñ̄p̄i wáf nur̄mer̄fná en̄p̄i nánĩ Jisasoyá s̄yik̄f imón̄ñ̄ḡá am̄i gim̄i ñweaḡfáȳf ñj̄fá nin̄ro f̄á ear̄óar̄in̄ḡor̄inĩ.

19 O ap̄in̄i imón̄ñ̄jom̄nĩ. Rip̄i ení imón̄ñ̄or̄inĩ. Jisasoya s̄yik̄f imón̄ñ̄ḡá Masedonia p̄iropen̄is̄f t̄ȳo ñweaḡfáȳf o none Judia p̄iropen̄is̄fyo ñweáyo ar̄rā wian̄wá nánĩ ñgw̄f Jisasoyá s̄yik̄f imón̄ñ̄ḡá ap̄i apim̄i ur̄áp̄m̄ear̄fná Porowa t̄ñĩ naw̄in̄i n̄kum̄ix̄n̄r̄ĩ eméw̄in̄ḡin̄r̄ĩ ur̄ípeáf̄or̄inĩ. Áamá wí none ñgw̄f aw̄i eaamear̄ñ̄aḡw̄i n̄nean̄r̄óná Ám̄in̄áom̄i seáȳi e um̄eyoaro none nánĩ “Wiḡf w̄in̄yo ar̄rā wip̄r̄i nánĩ d̄ñ̄f r̄fá wear̄ñ̄ḡáwar̄anĩ?” neaiwiwiro ep̄r̄fá nánĩ rip̄i yar̄ñ̄w̄nĩ.

20 D̄fw̄f ikeamón̄ñ̄ḡá nánĩ ñgw̄f yan̄f ewan̄if nimón̄ro xwén̄i xwén̄i n̄roaro neaiapowár̄aná yar̄ñ̄w̄pi nánĩ áamá wí “Porowa n̄ip̄kw̄in̄i m̄iyar̄ñ̄o.” neamear̄p̄r̄ix̄n̄r̄ĩ p̄ir̄án̄ñ̄f nin̄w̄iperane áamá o t̄ñĩ naw̄in̄i ur̄áp̄m̄ear̄ñ̄w̄nĩ.

21 None pí pí oyaneȳn̄r̄ĩ neranéná Ám̄in̄áo “Aȳf e neróná wé rón̄ñ̄f imón̄ñ̄p̄i yar̄ñ̄o.” yaiwiar̄ñ̄p̄i nánĩ d̄ñ̄f n̄morane aiw̄i ap̄i nán̄n̄i d̄ñ̄f n̄morane yar̄ñ̄w̄onem̄n̄. Áamá “E neróná wé rón̄ñ̄f imón̄ñ̄p̄i yar̄ñ̄o.” yaiwiar̄ñ̄p̄i nánĩ ení d̄ñ̄f n̄morane yar̄ñ̄w̄one en̄aḡi nánĩ searar̄ñ̄w̄nĩ.

22 Awaú t̄ñĩ neḡf n̄r̄ix̄meá ámi wom̄i t̄ñĩ ení uowár̄enapar̄ñ̄w̄nĩ. “O none pí pí urar̄ñ̄w̄pi x̄ixen̄i x̄id̄n̄r̄f̄en̄ñ̄o?” n̄ȳaiwirane “Ap̄i ei. Ap̄i ei.” ur̄ñ̄w̄pim̄i dánĩ iwam̄fó w̄iwap̄iȳáná o ar̄k̄i x̄ixen̄i x̄idar̄ñ̄aḡi win̄ñ̄w̄or̄inĩ. O seȳfné “Ñgw̄f ap̄i roaár̄wan̄iḡin̄i.” r̄ar̄ñ̄ḡápi t̄ñĩ “X̄ixen̄i n̄roaár̄p̄r̄áo.” n̄ȳaiwiri d̄ñ̄f s̄ñ̄á weánar̄ñ̄aḡi nánĩ “Nionĩ ení san̄f ur̄ñ̄aróm̄n̄i.” n̄ȳaiwiri awaú t̄ñĩ bar̄n̄i.

23 Taitaso nánĩ seȳfné r̄ixa ñj̄fá imón̄ñ̄o. O xw̄ȳfá yaȳf neainar̄ñ̄p̄i wáf ur̄imeaan̄w̄i nánĩ ḡf gw̄f món̄ñ̄ḡw̄f wor̄n̄i. Seȳfné seáȳf seaiian̄rai nánĩ naw̄in̄i nimón̄r̄ĩ yar̄ñ̄ḡw̄f wor̄n̄i. O t̄ñĩ naw̄in̄i bar̄ñ̄ḡíwaú awaú Jisasoyá s̄yik̄f imón̄ñ̄ḡá p̄iropen̄is̄f t̄ȳo ñweaḡfáȳf uowár̄íwaúr̄in̄i. Eḡf ner̄ñ̄ḡip̄im̄i dánĩ Kiralsom̄i seáȳi e um̄eyoaaar̄ñ̄ḡíwaúr̄in̄i.

24 Aȳn̄n̄i áamá waú wo awa n̄b̄iro s̄ñ̄w̄f sean̄ñ̄áná “Nene ámayo d̄ñ̄f s̄ip̄i w̄iian̄ñ̄waén̄r̄n̄i.” rar̄ñ̄ḡápi “Nepar̄n̄i.” oyaiw̄ipoȳn̄r̄ĩ ap̄i e

iwamfó éríxini. Seyíne e éánáyí Jisasoyá siyikí imónigfá apí apí seyíne nání re seaiaiwipíríaríni, “Ayí ámayo dñf sípí níwiri wíiarigfáyíaríni?” yaiwipíríaríni. None seyíne nání mǐxí nímeakfńrǐ uríwápí nání ení “Apání nearigfawixini.” yaiwipíríaríni.

9

Nígwí arírǎ wianíro nání awí eaamearigfápi nání uríñf náníri.

¹ Nígwí Judia píropenisí ñweáyo arírǎ wianí nání awí eaamearíñwápí nání payí rǐpí seyíne nání nǐrǐrǐ nearíńǎ “Mǐkf menjagí nání surfímǎ nǐrǐrǐ rǐǎ eaaríñini?” nímónaríni.

² Seyíne apí yaníro nání dñf rǐǎ seawearíñpí nání nǐjǎ nímóníri nání e nímónaríni. Ínínǎ Jisasoyá siyikí imónigfǎ Masedonia píropenisí tǐyo ñweagfáyí arfǎ egíe dání weyí nǐseamearíńǎ re rayaríñwáríni, “Xwiogwí xámí pweagomí Jisasoyá siyikí imónigfǎ Gíríkí píropenisíyo ñweagfáyí apí éwaníginíri rǐxa érowiápníginíri.” E rayaríñwápímí dání Masedonia ñweáyí wígf ámǎ nápi nene ení axǐpí éwaníginíri ayǎ rowfǎ wiaríni.

³ “Payí rǐna surfímǎ nǐrǐrǐ rǐǎ eaaríñini?” nímónfagí aiwí seyíne nání mǐxí nímeakfńrǐ rayaríñwápí surfímǎ imóníníginíri negí nǐrǐxímeǎ wáu wo awamí uowárénaparíñini. Ayí ámǎ re ñweagfáyo “Koríníyo ñweáyí nígwí fáyo roapfǐrǐ nání rǐxa nípímoárímánǎ ñweañoi.” urfápi seyíne nepa xǐxení e oépyoníri ámǎ rowamí uowárénaparíñini.

⁴ Rǐwénǎ Masedonia dñf tǐyí wí nioní tǐnǐ nǐbíranénǎ seyíne rǐxa nípímoárímánǎ mǐñweañagfǎ sǐñwí nǐseanírǐnáyí, none “Ayí rǐxa nípímoárímánǎ ñweañoi.” nǐyaiwirane dñf sǐñǎ neaeánaríñpímí dání ayǎ neainíníginíri nání seararíñini. Seyíne ení ayǎ mǐseainípa eníarani?

⁵ Ayínání nioní re nímónígoí, “Negí nǐrǐxímeǎ awa xámí nǐnimearo nioní sǐnǐ mǐrémoámí enǎnǎ nígwí seyíne negí sǐmǐmanǐ e dání ‘Níroarí wianíwáríni.’ nearárigfápi ‘Rǐxa ipímoárípoyi.’ searípǐrǐ nání ouowárímíni.” nímónígoí. Nioní nǐrémoríńǎ nígwí apí nání sǐmǐrǐrǐ seaífápímí dání marfái, segí dñfíyo dání xǐxení apání ipímoáríníjagí wíníimíginíri awamí uowárénaparíñini.

“Yañf ewaní nímóníro roaárǐríxini.” uríñf náníri.

⁶ “Poró pí yaiwianí nání rǐǎ neararíni?” nǐyaiwiríńáyí, ewayí xwíyǐǎ rǐpí nání dñf mópoyí. Ámǎ aiwǎ xwé íwǐǎ urfó aiwǎ xwé mǐńfáríni. Onímíǎ urfó onímíǎ mǐńfáríni. Ewayí xwíyǐǎ apí ámǎ wígf wíníyo arírǎ wianíro nání nígwí níroaro wiarigfápi nání rǐtamíñyí níníri ríníni. Xwé nǐwiríńǎ Goríxo wílfpi xwé imóníni. Onímíǎ nǐwiríńǎ Goríxo wílfpi onímíǎ imóníni.

⁷ Ayínání nǐyínení xǐxegíni ámǎ arírǎ wianíro nání nígwí níroaríńǎ wíkí dñf nǐyaiwímánarani, ámǎ wo sǐmeaxǐdǐ seaíánarani, níroarí mǐnǐ mǐwí xámí “Nígwí nǐwiríńǎ apí wíwaníginí.” yaiwíarigfápi nání dñf nímoro níroaro mǐnǐ wíríxini. Ámǎ wígf wíníyo arírǎ wianíro nání nígwí fáyo níroaríńǎ yayí tǐnǐ roaarigfáyo Goríxo dñf sǐxǐ uyaríñf enjagí nání raríñini.

⁸ Ai o seyíne aikí yíníprǐǎ náníraní, aiwǎ nǐprǐǎ náníraní, apání tǐgfáyíne imóníro ámǎ dǐwí ikeamónigfáyo arírǎ wípǐrǐ nání imónigfápi tǐnǐ xǐxení mímóní múroro epǐrǐǎ nání ananí seáyí e seaimǐxipaxoríni.

⁹ Nioní seararínjápí t́nń Bíkwyfo dání áamá wé rónigfáyf yarigfápí nání re nírínńrń eánńjńpń t́nń xixenń imónńńń, “O yanf ewaniń nimónńrń d́wf íkeamónigfáyo wiarńjńrńń. Ayínánń o wá nńwianńrń wińjńpń nánń Gorixó ná rńwfyó aiwń wń dńjń peá monfámanń.” E rńńńjńpń nionń seararínjápí t́nń xixenń imónńnjagń nánń rarńjńńń.

¹⁰ Gorixó —O aiwá omńjń yarigfáyo íwf íwfa urípńrń nánń mńń wirń aiwá nńpńrń nánń mńń wirń yarńjńrńń. O amńpń seyńné Kiraisomń dńjń wíkńroarigfá winńyo arńrá wípńrń nánń enń mńń seaiapńrń sayá nimńxa urń enfárńń. E yarńná áamá aiwá omńjń xwé nńróa núfasáná aiwá xwé miarigfápa seyńné enń yanf ewaniń nimónńro wiarigfápimiń dánń axńpńńńjń e epńrfárńń.

¹¹ Seyńné gńń gńá dńjń re yaiwiarńná, “Ananń yanf ewaniń nimónńrane negfyo owianeyń.” yaiwiarńná Gorixó seyńné xwénń mńń wípaxń imónńpńrńa nánń amńpń wń mńmúrónigfáyńńńńńjń seaimxńńfárńń. E seaimxńńfá enjagń nánń segń sérixńmeáyo arńrá wianńro nánń nńgwń xwénń roarigfápń Porowane nńsearápńrane nńmeámń nurane wianńrń yarńnjagwń sńjwń nńneanńróná rńxa Gorixomń yayń wípńrfárńń.

¹² Ayń ripń seararńjńń. Arńrá wianńro nánń seyńné yarigfápń áamá Gorixoyá amńpń wń nánń d́wf íkeamónigfáyo xixenń arńrá wiáranńro nero aiwń apńń mńyarńjńo. Seyńné yarigfápimiń dánń áamá obaxń Gorixomń yayń seáyń e nńwiéra warńjńo.

¹³ Ayń ripń rarńjńń. Ámány seyńné nńgwńpń wianńro yarńnjagfa sńjwń nńseanńróná ripń seaiaiwpńrfárńń, “Nene sńjwń anńjwaé dánń áamá ayń xwńyfa woákńkń inarigfápń —Apń yayń neainarńjń Kiraiso rńjńpńrńń. Apń arńá yńmigń nero xixenń rńa xńdarńjńo?” nńseaiaiwiro nánń Gorixomń seáyń e umfeyoapńrfárńń. Ripń enń seaiaiwpńrfárńń, “Nene t́ńń winńyo t́ńń arńrá neaianńro nánń mńń neaiapaxń imónńjńpń nńmúroo xwénń rńa neaiaparńjńo?” nńseaiaiwiro nánń enń Gorixomń seáyń e umfeyoapńrfárńń.

¹⁴ E nero seyńné nánń rixńjń nńseaurńyiróná seyńné Gorixó ámány wá nńwianńrńná áamá wianarigfápimiń wiáfń nńmúroń wianarńjńpń t́ńń yarigfáyńné imónńgfa enjagń nánń seyńné nánń íkńńjń sńpń winfárńń.

¹⁵ Gorixó xegń xewaxomń nńwńrénapńrńná neaińjńpń —Apń amńpń bń t́ńń rńtamńjńyf mepaxń imónńjńpńrńń. Apń nánń yayń owianeyń.

10

Xfo nánń rarigfápń xwfo oeámńńrń urńjń nánńrńń.

¹ Agwń Poronń —Nionń áamá wń re rarigfónńrńń, “Neneyá sńjwń tńjń e dánń ayá igigń nerń aiwń nene sńjwń manńjwaé dánń ayá nepearńmánánńjń payń nearń rarńjńrńń.” rarigfónńrńń. Nionń Kiraiso xwfa tńyo nemerńná nńpenńrń awayńń yago enjagń nánń

² rixńjń ripń osearńmńń, “Nionń segń tńjń e nńrémorńná ayá igigń mé nerń áamá ‘Porowa Kiraisomń mńxfdarigfáyf yarigfápa yarigfáwarńń.’ neaiai-wiarigfáwamń sńmń t́ńń mńxf rńa tńjń urńmfápń seyńné enń searńmńfa nánń mńnimxńpanń.”

³ None xwfa tńyo nńjwearanéná áamá Gorixomń mńxfdarigfáyf tńń nńjwearane aiwń ayń dńjń moarigfápimiń dánń dńjń nńmorane mńxf inarńjwáonemanń.

⁴ Amípi none mîxîf nânî xîrîŋwâpî áamá ayî xîrarîgîfâpî mîxîrîŋwîni. None xîrîŋwâpî sîmîf tîni inarîŋwâpiyá onáf imónîŋîpî xwîrîfá ikîxeanîwá nânî Gorîxoyá enîf eânîŋîf imónîŋîf tîŋîpî xîrîŋwîni.

⁵ Apî íá nîxîrîrane re yarîŋwîni. Pî pí áamá wigîf dîŋîyo dâni xenwî nenwîpémánâ érowîâpînarîgîfâpî pîrîf wîaikirane xwîyîfá “Seáyî e imónîni.” rarîgîfá áamá Gorîxo nânî nîjîfá mimónîpa oépayîni rî mudîmoarîŋîpî pîrîf wîaikirane nerane áamá nîni pí pí “Oyaneyî.” nîyaiwirónâ Kiraisomî arîfá yîmigîf wîpîrîf nânî wigîf dîŋîpî íânîŋîf xîrârarîŋwîni.

⁶ Seyîné nionî searîfâpî rîxa arîfá yîmigîf niarîŋagîfâ nîseanîrîfnâ nionî áamá wigîf nîwîaikîarîgîfâpî tîni pîrîf umamómîfâ nânî rîxa ipîmónîŋîni.

⁷ Seyîné warârimîni sîŋwîf nîwîniro yarîŋoî. Segî wo “Kiraisoyá ayâ tîŋîf imónîŋâonî ayîf, nionîrîni.” nîyaiwîni rî dîŋîf sîŋâ neânîrîfnâyîf, xîfo Kiraisoyâo imónîŋîpa none enî Kiraisoyâone imónîŋagwîf nânî ámî xewanîŋo dîŋîf xenwîf neaiaiwîarîŋîpîf nânî dîŋîf nîyaikîrorî none imónîŋwâpîf tîni xîxeni neaiaiwîwîŋîŋîni.

⁸ Ámînáo none nénîf tîgîfáyîniŋîf oimónîpoyîni rî nînearîpearîfnâ seyîné xwîrîfá mîsealkîxé Jisasomî pîránîŋîf xîdîpîrîf nânî enîf sîxîf seaímîxanî nearîpeanîf enagîf nânî nîwîwanîŋonî mîxîf ayâ wî nîmeakîŋîni rîfâ aîf ayâ bî nîniŋîmenîŋoî.

⁹ “Payî Poro eaarîŋîpîf nene íá nîroranénâ enîf sîrîrîŋwîf neainîni nânî rîfâ eaarîni?” oyaiwîpoyîni rîfâ meaarîŋîni.

¹⁰ Wa nionî nânî re rarîgîfârinî, “O payî nearîfnâ xwîyîfá rîfâ tîŋîpîf nîrîrîf eaarîŋo aîwîf áamá sîŋwîf anîgîfâ dâni ‘Enîf eânîŋo iworanî?’ wî wîaiwîpaxîf mimónîŋorîni. Xwîyîfâ nîrîrîfnâ pîránîŋîf îrîf mîrépearîŋorîni.”

¹¹ Nionî nânî e rarîgîfâwa nîjîfâ re imónîfîrîxîni. None seyîné sîŋwîf mîneanîgîfâ dâni payîf nearîfnâ imónîŋwâpâ ámîf segîf sîŋwîf anîgîfâ dâni neranénâ axîpîf nîmónîrane yanîwârîni.

¹² None ayâ nepearîmânâ áamá seáyîf e nîmónîro weyîf menarîgîfâwa nânî rîramîŋîyîf nîni rane “Awânîŋîf imónîŋwîni.” wî rîpaxonemânî. “Nawîni nîkumîxîni rane imónîŋwîni.” enîf wî rîpaxonemânî. E nerîf aîf áamá ayîf wigîf wo nânî “Apânî rîyarîni? Sîpî rîyarîni?” nîyaiwirónâ wîwanîŋîyîf yarîgîfâpîf tîni sîŋwîf nîwînaxîdîro “O apânî yarîni.” rarîgîfârinî. Wigîfâpîf rîramîŋîyîf nîga warîgîfârinî. E nerónâ sa majîmajîfâ nîkârîniro yarîŋoî.

¹³ Wa e yarîŋagîfâ aîwîf none mîxîf nîmeakîŋîni rîfnâ sanîŋîf none neatîŋîpîf nânî dîŋîf mamó nerane wîarîf nîmûrorane mîxîf meakîŋînanîmêwîni. Gorîxo wáf urîmêfîrîxîni rîfâ nînearîpearîfnâ none nânî sanîŋîf neatîŋîpîf —Apîf seyîné enîf íni mîf nîweagîfâpîrîni. Apîf nânî dîŋîf nîmorane mîxîf meakîŋînanîwîni.

¹⁴ Seyîné sanîŋîf Gorîxo neatîŋîpîf íni mîf nîweagîfâyîné enagîf nânî none seyîné tîŋîf e nânî nîbîrîf xwîyîfâ Kiraiso nânî yayîf neainarîŋîpîf nânî wáf nîsearîrîfnâ sanîŋîf Gorîxo neatîŋîpîf wîf wîarîf nîmûrorane enjwâmânî.

¹⁵ Ayînânî none mîxîf nîmeakîŋîni rîfnâ sanîŋîf Gorîxo neatîŋîpîf wîf wîarîf nîmûrorane áamá wa omîf nîxîdîrónâ éfâpîf nânî none xenwone weyîf menarîŋwâmânî. Wîf e méf dîŋîf re nîyaiwirane ikwîmoŋwîni, “Seyîné Jisasomîf dîŋîf nîwîkwîroro enîf neága nurónâ none épearîŋwâpîmîf dâni sanîŋîf Gorîxo neatîŋîpîf tîni xîxeni xwé nîmóga upîrîfârinî.” nîyaiwirane ikwîmoŋwîni.

¹⁶ Seyîné e nîmóga nurónâyîf, none ananîf seyîné tîŋîf e orîwâmîf dâni

ηγεαγáýf tήf e nánf aí nurane xwíýfá yayf neainarínfpi wáf urírane yanfwarínf. E nerane ámaf wa Goríxo uowárinje dánf wáf ríméápf xenwone weyf mímearínfpa yanfwarínf.

¹⁷ E nerf aí Bíkwyfo re nírínf eánínf, “Go go míf míf míf meakínfínf.” nírínf eánínf.

¹⁸ Ayf rípf nánf xwíýfá apf míf nírorf seararínf. Ámaf wíwaníýf weyf mearínarígáýf nánf Ámínáo “Mímíwíáro yarígáýfínf?” yaiwiarínfmanf. Xewaníjo sfwáf nífwinaxfdrf píránípf yarínagáfá nífwinámáf weyf umeararínfýf nánínf “Mímíwíáro yarígáýfínf?” yaiwiarínfínf.

11

Mimónf wáf wurímeiarígáwa nánf urínf nánfínf.

¹ Agwf xe Poro majfá níkarínf xegf enfpf nánf míf bíf omeakínfínf sfwáf nanfpyf. E seararínagf aí ríxa sfwáf e nanarínjof.

² Ayf rípf nánf “Xe míf bíf omeakínfínf sfwáf nanfpyf.” seararínf. Goríxo seýné nanf imónípfírfá nánf díf ríá wearínfpa nionf enf nífwearínf. Seyné ámaf yapf seaiwapíyaníro yarígá wíyo arfá nífwíro mífídf sínf apíyáíwayínénípf imónínánf Kíraisomf seanjwírárímáf nánf of náf womf omínípf meánfírfínf searéroárfná enagf nánf seýné nánf díf ríá nífwearínf.

³ E nerf aí enínf sídíro Ipímf yapf nífwíwapíyírfá xegf ináyínípf imónípfímí dánf wíwapíyínfpa ámaf wa seýné enf yapf nífseaiwapíyíro xenwímí dánf níméra seawarínf seýné sínf íkwíráfnánípf nímóníro Kíraisomínf píránípf mífídfpa epírfínf wáyf nínarínf.

⁴ Seyné rípf rípf yarínagáfá nánf seararínf. Ámaf wa Jísaso nánf rínípf xíxenf mífsearf xegf bíf seararínf seýné ananf arfá wíarígárfínf. Kwíýf none searánf seaaínípf marfáf, xegf bíf nánf searánf xe oneaaínf arfá wíarígárfínf. Xwíýfá yayf seainarínf none wáf searínwápf marfáf, xegf bíf imónípf searánf ananf arfá wíarígárfínf.

⁵ Af nionf wí re yaiwiarínjónfmanf, “‘Kíraisoyáf wáf wurímeiarínwáf seáyf e imónínwáonerínf.’ rínarígáwa nionf imímí nímíxfínf.” yaiwiarínjónfmanf.

⁶ Nionf ámaf sfwáf anígfe dánf xwíýfá nírínf írf mífrepearínjónfínf? Írf répearínjónfínf? Nionf majfárfínf. E nerf aíwf níjáf xwíýfá yayf neainarínfpi nánf imónínápf bíf onímíápf mímónínf. Af none seýné tíf nífwearane pí pí neranénf “Porowa níjáf seáyf e imónígáwaránf?” oyaiwípyínfínf sfwáf seainínwárfínf.

⁷ Nionf seýné kwíýf emaxínfírfá nánf Goríxoyáf xwíýfá yayf neainarínfpi wáf nífsearínf nígwáf bíf mífsearínjónfímí dánf sfíkwípfínf imónínárfínf. Nionf e enápf nánf “Poro sípf nealkárfínfínf.” rífseaimónarínf?

⁸ Nionf xámí seýné searéwapíymí nánf Jísasoyáf sfíkf imónígáf wíníýf nígwáf nímónapánf nionf íwínípf urápfínfínf.

⁹ Ayf rípf seararínf. Nionf seýné tíf nífwearánf negf níríxfmeáf Masedonia píropenísfyo dánf wí nífíro amípf nionf dfwáf íkeamónínápf xíxenf níapígáf enagf nánf segíýf womf aí anípf wí mífwíkarínjónfínf. Pí

pí nerfíná Koriní ñweáyíné aníñf oseaikáríminírí meñaniginí. Rfwená ámi niseaímeafíná ení axípiní emfáriní.

10 Xwiyáf Kiraíso nání nepaxíñf imóníñfpi fáf xiríñáoní aga nepa re seararíñí, “Nioní ‘Koriní ñweáyo nuréwapíyiríná ñígwí bí muráparíñaríní.’ nírírí mîxí meakínínfápi segí Gíríkí pîropenisíyo nîmíní yaní níwéa waríná áamá wo áwíní e dání nîrakiníámani.” seararíñí.

11 “Poró pí nání rfá e neararíní?” riseaimónaríní? “Díñf sixí mîneyaríño enagí nání neararíní.” riseaimónaríní? Oweoi, nioní díñf sixí seayaríñagí nání Goríxo níjfaríní.

12 Díñf sixí seayaríñáoní aiwí “Kiraísoyá wáf wurímeiaríñwá seáyí e imóníñwáoneríní.” rínarígíáwa “Porowa wáf nîrímeríná yarígíápa axípi yaríñwáoneríní.” nîríro weyí mearínarígíápi mîwiárómíngíní ñígwí mîsearápí yaríñápi axípiní néra umfáriní.

13 Ayí rípi nání e néra umfáriní. Áamá nioní seararíñáwa sa mímóní wáf wurímeiarígíáwaríní. Áamáyo yapí wíwapíyaníro nání yarígíáwaríní. “Kiraísoyá wáf wurímeiarígíá waríani?” oneaiwípoyíní wígf imónígíápi rítí níníro xegí bî imíxínarígíaríní.

14 Awa nání seararíñápi nání díñf nípíkíníro ududí mîseainípaní. Seteno aí xegí imóníñfpi ananí rítí níníro añínají wáf ókímíxaríñfíyí wóníñf imónaríñfíní.

15 Ayínání oyá xínáíwáníñf nímóníro omíñf wíiarígíáwa wígf imónígíápi rítí níníro áamáyá síñwí tññf e dání áamá wé rónígíá oimónópoyíní yarígíáyí imónígíápáníñf imónáná sírf mîpíkínípaní. Yoparí imóníe wígf egíápi tñní xíxeni Goríxo pírf umamonfá enagí nání raríñí.

Wáf nîrímeríná wímeanfpi nání uríñf náníríní.

16 Xámi rfápi ámi dirírf neri bî osearímíní. Nioní mîxí meakínímípi nání “Poró majfá níkarínírí raríñoríní.” mîniáiwipani. E nísearírí aí síní “Poró majfá níkarínírí raríñoríní.” nîniáiwirónáyí, nioní segí arfá egíe dání mîxí meakínímí nání seyíné majfá íkarínaríñf wo weyí mearínaríná xe oenírí síñwí wínarígíápa nioní ení síñwí nanípoyí.

17 Nioní mîxí nîmeakínínírí searímípi Ámínáo e ourínírí wímónaríñfpi tñní xíxeni searímíméíní. Ága majfá níkarínírí “E yaríñáoníríani?” nîyáiwírí díñf síñá neánaríñf woníníñf nímónírí searímífní.

18 Áamá obaxí wígf ení eánígíápipí dání egíápi nání mîxí meakínínarígíá enagí nání nioní ení axípi bî mîxí meakínínímífní.

19 Díñf émf saímí mogíáyíné áamá wa majfá níkaríníro raríñagíá arfá níwíroná ananí yayí tñní arfá wíarígíáyíné enagí nání nioní ení segí arfá egíe dání mîxí bî meakínínímífní.

20 Aí áamá wa seyíné áxenwarí seaianíro nání ñwí íkaxí xegí bî searékwíkwíyíánarání, segí amípi seamíwíárekíxéánarání, yapí nîseáíwapíyiríñfímí dání segí amípi fíwí searápánarání, wíwaníñowa seáyí e nîmíeyoáníro páimímí seaiánarání, wé tñní símímaníyo seaupíkákwiánarání, xe oneaípoyínírí síñwí wínarígíáyíné enagí nání raríñí.

21 Xámi nioní seyíné tñní nîñwearíná awa seaikárarígíápa axípi seaikárímí nání ení meáníñáoní enagí nání aga ayá ninaríní.

E neri aí nioní ríxa majímaǵá níkáriníri wa ayá nepeárimáná pí pí mǵxí meakínínaríǵápi nání nioní ení mǵxí meakínínmǵíni.

²² Awa “Xibíruone imóníḡwini.” raríḡagá aí nioní ení woní meníraní? Awa “Isírerone imóníḡwini.” raríḡagá aí nioní ení woní meníraní? Awa “Ebiríamoyáoneríni.” raríḡagá aí nioní ení oyá woní meníraní?

²³ Ai “Nioní ríxa xóxwí neri raríḡini.” nimónariní. Awa “Kiraisomí xínáíwanéníḡ nimónírane wíiaríḡwáoneríni.” raríḡagá aí nioní Kiraisomí níxídrí níwíiríná awamí wíarí seáyí e ní múrorí yaríḡáoníriní. Níríkwínimáná omíḡ aníḡ miní neri múroaríḡáoníriní. Gwí ámi ámi níḡwíríríǵoní riwoníriní. Iwaní ámi ámi ayá wí ní mépegóní riwoníriní. Nípepaxí xwapí níkáǵígoní riwoníriní.

²⁴ Gí Judayí wé wú fá ní níxeyairo iwarogí ní ní mépéa nuróná 39 imónayini nání neayíǵoníriní.

²⁵ Romíyí biaú bí fá ní níxeyairo wegwá tǵní iwaní neayíǵoníriní. Bíní sǵná tǵní nearí ní tǵígoníriní. Biaú bí sípíxíyo nuríná sípíxí sípí éaná rawírawáyo píéroayíḡáoníriní. Sǵá wíyimi rawírawáyo ik-wíarínímenǵáoníriní.

²⁶ Wáí urímemíníri nání aḡ ní níróríná iniǵí waxí ámi ámi ní mároayipaxí enoníriní. Ámi ámi ní rápekíxeyipaxí níǵoníriní. Gí gwí axírí imóníḡwáyí sípí níkárayipaxí eǵoníriní. Émáyí ení sípí níkárayipaxí eǵoníriní. Aḡ xwéyo nemerínáraní, áamá dǵnǵ meanje nemerínáraní, rawírawáyo nurínáraní, mimóní ní ríxímeá imóníǵáyí tǵnǵ e nemerínáraní, aníḡayipaxí néra emenǵáoníriní.

²⁷ Omíḡ rǵá tǵnǵ aníḡ miní neriḡpimi dání okíḡ níwēoníriní. Sǵá obaxíyo sí ragáoníriní. Agwíní yayagáoníriní. Iniǵí nání gwíní yeáyí níayagoníriní. Aíwá náníraní, iyá náníraní, aḡ náníraní, ámi ámi díwí íkeamónayagáoníriní.

²⁸ Api tǵnǵ ámi bí síní mǵsearípa neri aíwí sǵá ayí ayo Jisasoyá síyikí imóníǵáyí nání “Omí nuxídíróná aríge rǵa yaríḡojí?” níyáiwiríḡpimi dání dǵnǵ saní nunaríni.

²⁹ Wo Jisasomí píráníḡ oxídímíníri neri samíḡ wéaná nioní ení dǵnǵ sípí níaríḡagí nání eḡ samíḡ níwēaríḡíriní. Womí áamá wí xēḡwímíní ní méra waríḡagá nání íwí éaná nioní dǵnǵ rǵá níxearíḡíriní.

³⁰ Mǵxí meakínínaríḡápi wí pǵnǵ mǵwíarípaxí nimóníǵagí nání amípí nioní eḡ meánípa neri enǵápi —Api nání áamá dǵnǵ ní móriná “Poró eḡ samíḡ wēaríḡoráni?” yáiwíaríǵápiríni. Api nání ení iwamíó ní ríri mǵxí meakínínmǵíni.

³¹ Goríxo —O negí Áminá Jisasomí xano imóníri Nwǵáo imóníri enoríni. Aníḡ íniná seáyí e numéra upaxoríni. O nioní yapí mǵseararíḡa enagí nání níǵá imóníni.

³² Nioní eḡ meání neri enǵa rípi nání mǵxí omeakínínmíní. Eníná nioní aḡ Damasíkasiyí ríníḡpimi ḡwēanáná mǵxí ínáyí Aretasoyá kíapíxo fá níxíraníro nání xegí símíḡ wínaríǵáyo ákíḡa íwí níyoní awí nurára uníǵíní.

³³ E éagí negí ní ríxímeáyí wí nioní soxí fáyo ní ní míaríri gwí níjárimáná ákíḡa pǵpǵwí wíyimi dání awayini ní má mówára ní ní píeroro nání oyá ámáyí wí fá mǵnǵxéǵawíxíni.

12

Poro anġnam i dani oriġa tewfiniġ nánirini.

1 Mix i meakniniriniġpimi dani nan i bi neaipax meġagi aiwi wi pni wiáripax mimóniġni. Ayinani Ámináo wía nókimixiġpi tni oyá diġyo dani oriġa winiġapi tni apiaú nani eni xwiýxá niri mxi meakninimni.

2 Nioni áma Kiraiso tni ikárinġ wo enġpi nani orimni. Gorixo anġnam nani umenapiġori. Omi umenapiġe dani xwiogwí wé wúkaú sġkwí waú waú rixa pwenirni. O diġpini rfa peyiġniġni? Náo eni rfa peyiġniġni? Nioni majfárin. Sa Gorixo nijfárin.

3 Áma o anġna —E áma siyikwí miní nimóniro sirf muni ġweagferni. E nani nipeyirná —Diġpini rfa peyiġniġni? Náo eni rfa peyiġniġni? Nioni majfárin. Sa Gorixo nijfárin.

4 E nani nipeyirná xwiýá seáyi e imóniġ enagi nani diġ ni mori áwanġ mriřpaxpi arfá wiri xwiýá Gorixo xe ámayo áwanġ ourfwinġniri sġwí mwinarġpi arfá wiri enġrini.

5 Áma e yarġomi nioni wey umearipax aiwi niwanġoni wey bi mmearinpa nemána ai enġ samġ niwenġpi nani wi niwiamómimni.

6 Nioni nepa “Wey omearinmni.” nanimónirnáy, nepaxġ imóniġpini rmi enagi nani “Majmajfá ikárinariġorani?” wi naiwipax menni. E ner i ai áma nioni nani diġ ni moróná nioni nemerná uréwapyarġagi arfá niro sġwí nanro egfápi nani wiárf ogámf nero oriġa winiġapimi dani “O seáyi e e imóniġorani?” naiwiprxi niri “Ámi wey bi omearinmni.” minimónarinni.

Obo Poromi xe enġ samġ owimixiri Gorixo sġwí winiġ nánirini.

7 Gorixo nioni awiax imóniġpi nani oriġa áma mtewfnarġfápi ntewfnirġpimi dani wári mimóni e winġniri enġ wiyi omi ayiġwí ówinġniri sġwí nanġniġni. Enġ ayi nepa enġ nani mriřarġni. Nioni wári mimóni oenri oboya xwiýá yanġ urimeiarġfáy wo iwanġniġ ni neri samġ nimixni nani sġwí winiġniġni.

8 Api nani Ámináomi rxiġ nurirná pni onwiárinri biaú bi urayagi ai

9 o nioni rxiġ urfáy tni xixeni mni re nriġniġni, “Áma sġwí nišanirná re yaiwipax enagi nani, ‘Samġ wegáy Gorixo enġ niwimixirġpimi dani enġ sixi weámixagi rfa yarġoi?’ yaiwipax enagi nani nioni wá nriwianri siarġapimi joxi fá nixirnáy, ay apánirni.” nriġniġni. E nriġ enagi nani nioni enġ eániġ Kiraisoyápi aniġ enġ sixi onimixiri enġ samġ niwearġpi nani udud mni yai tni mxi meakninimni.

10 Ayinani nioni enġ samġ niwerfá Kiraiso enġ sixi nimixiġpimi dani enġ sixi eánariġ enagi nani nioni wá urimearhá ampi áma enġ samġ wepax imixariġpi nímeáánarani, áma paimimí nikáranani, diġ rfa niwepax imóniġpi nímeáánarani, rímewá niánarani, xeanġ nikáranani, api npi nani “Ay ananirni.” yaiwiarġarini.

Wig yarġfápi nani ayá sfw uroarġ nani urġ nánirini.

11 “Nioni mxi meakninirná nri weapfápi majmajfá nikárinri rfarini.” nimónarin. E ner i ai sewaniġfne mxi api omeakninri

nimixfagfa nani api e earini. Nioni nani wa rarigfapa siyikwipinini nimoniri ai "Kiraísoyá wáf wurimeariḡwá seáyí e imóniḡwáonerini." rinariḡfáwa wí minimúrogfoni enagi nani seýiné weyí ninimeariro siḡwiriýí, xixeni epaxí imóniḡfapi tni yaniro egfáriní.

12 Ayí ripi nani searariḡini. Nioni seýiné tni niḡwearíḡá Kiraísoyá wáf wurimeariḡfá nepaxiḡ imóniḡfáwa emimí ero ayá riwamónipaxí imóniḡfapi ero yarigfápi aríki aniḡ miní seaíwapiyayiḡariḡini.

13 Jisasoyá siyikí imóniḡfá wíniyo niwímeariḡá wéyo umeariḡápa seýiné eni axípi niseamemána ai wiamonápi, ayí ripinirini. Nioni aiwá nimi nani nigwí bi nisearápiri aniḡ míseaikáriḡanigini. Sipí e seaíḡápi nani anani yokwarimí niipfiréoi?

14 Aríá nípoi. Ríxa biaú biḡaoni ámi bi bimiri nani imóniḡini. Ámi bi bimiri nani nimoniri ai aniḡ seaikárimfamani. Segí amípi bi nisearápi sa seýiné tni nawini diḡf sixí niri oḡweaneyiniri bimífa nani rariḡini. Seyiné nijáriní. Niaiwiýí xaniyaumi amípi aríá wímiḡiniri awí eámeámí yáripaxímani. Xaniyaú niaiwiýo aríá owiaiýiniri amípi bi awí eámeámí yáripaxíriní. Segí sénomi, ayí nioni éniḡ imóniḡaoni enagi nani rariḡini.

15 Seyiné aríá seaimi nani gí amípi nni emi nimoríḡá ayí yayí tni emi mómfáriní. Aríá seaimi nani niyoririniḡá ayí yayí tni yoririniḡáriní. Nioni e neri diḡf sixí ayá wí seayariḡagi nani seýiné sa bi onimiápi diḡf sixí niyipfiréoi?

16 Nioni seýiné tni niḡwearíḡá aniḡ wí míseaikáriḡá aiwi áma wí re searipíráoi, "O siḡwí samamí neri íwí neriḡipimí dani yapí seaiepiḡiniri." E searipíráa aiwi wí e míseaikáriḡanigini.

17 Áma nioni seýiné tfe nani nuowárenapiḡipimi dani eni yapí niseaiwapiyiri íwí bi nisearáḡanigini.

18 Taitaso seýiné tḡf e nani bini nani ení rirémixí wiowariḡanigini. Negí niriḡfmeá o tni biḡo eni níkumixiri wírenapiḡanigini. Taitaso yapí niseaiwapiyiri segí amípi bi rísearáḡinigini? Oweoi, wí e menigini. Xami none seýiné niseaimariḡá enwápi nani píraníḡ diḡf mópoi. Taitaso "Píraníḡ e oemini." niyaiwirí seaíḡpa none eni axípi nerane omi númi irikwíniḡ míkeániḡa renwanigini?

19 Xwiýá ripi ía níroróna aniḡ re ríneaiaiwiariḡoi, "Porowa wigí egfápi nani xwiýá wákwínaniro nani rífa rariḡoi?" ríneaiaiwiariḡoi? Negí diḡf sixí seayinwáýiné, wí e oneaiaiwípoiḡiniri mīrariḡwini. Sewaniḡýiné Kiraísomi níxfídróna ení neániro xídiḡíra nani Goríxoyá siḡwí tḡf e dani Kiraíso awa e ourípoiḡiniri neaimixiḡpini ení nímixiri searariḡwini.

20 Nioni ámi seýiné tḡf e níremoríḡá "Naní ayí e imóniḡfá owinimini." niyaiwia bimíḡápi tni xixeni mimóní xegí bi imóniḡána seaímeámigini ayá síwí níroariní. Seyiné eni "Poró awayini nimónimána oneámeani." yaiwariḡápi tni xixeni nimónimí míseaímeá wikí nónimi seaímeámigini ayá síwí níroariní. Seyiné sini símí tni niwiápíga uro sipí diḡf niyaiwiga uro wikí ríá ápiáwiniḡ noga uro rirowiámí niga uro ikayíwí nimeariḡa uro mimiayó níroga uro wárixa nimoga uro míxí népéga uro yarigfá siḡwí seanimigini nani searariḡini.

21 Nioni ámi nibiri niseaimariḡá segí sipí yarigfápi dani Goríxo ayá nimóána segí siḡwí anigfe dani ḡwí eámigini ayá síwí níroariní. Xami segíyí wí íwí nero wigí íwí inigfápirani, íwí niri rípeánigfápirani, piaxí

weániþaxí imóniþþi egfáþirani, ríxa ríwíminí mímamó síni yariþagfa síþwí niseaniþríná þwí eamíginíri rariþini.

13

Íkwairíri níwiríná uriþþi nániríni.

¹ Seyfné tñþ e nání ríxa blaú biþáoni ámi bi bímfáriní. Ríxa níseaimearíná xwíyá Bikwíyo níriníri eániþ ríþi “Xwíyá nimíxiríná síþwí wínarófa waúraní, waú woraní, sopiþ norónáyí, ‘Apí nepa rífa imónini?’ yaiwíþaxíriní.” níriníri eániþþimi níxíðirane xwíyá imíxaníwáriní.

² Xámi níbímáná ámi ríwíyo níbiríná íkwairíri seaiþápa agwí seýfné síni míseaiméapa neríná segí íwí éfáyo tñi íwí méfa wíniyfné tñi nání payí nearí íkwairíri seawárenaparíþini. Níoni ámi bi níbiríná áma íwí yariþgíayí síni xe oépoyiníri síþwí wíniþfámani.

³ Seyfné dñþ re yaiwíariþagi nání e emfáriní, “Nene ‘Kiraiso nepa Poromí dání rariþíriní.’ yaiwíani nání o e oneaiwapiyini.” yaiwíariþagfa nání e emfáriní. O píraníþi owimíximiníri neríná samíþi níwerí seaiariþjomaní. Ení tñi seaiariþjoriní.

⁴ Eníná o samíþi wenjáná íkfa yoxáþpami yekwíroarígífa aiwí Goríxoyá ení eániþþimi dání ámi síþi þweanþoriní. Xífo tñi nawíni íkáriníþwá enagi nání ení samíþi wenþáone aiwí seýfné tñþ e nání níbirane píraníþi seaimíxaníri neranéná síþo tñi nawíni níkumíxínirane imóniþwá enagi náni ení eániþi Goríxoyá tñi seameaníwáriní.

⁵ Seyfné woxini woxini “Nepa Kiraisomí dñþ wíkwíroaríná wonírfaní? Míwíkwíroaríná wonírfaní?” níyaiwíniþi iwamífo iníþrixini. Se-waniþyífné woxini woxini síþwí ainenaxíðírixini. “Jisasi Kiraiso tñi mñjíníþwaéneriní.” níyaiwíniþo síþwí mí nómiþxiþniþo níjfa mimóniþa reþoi? E níseariþi aí síþwí nainenaxíðíriná míwíarófaý imóniþánáyí, “Kí-raiso tñi mñjíníþwaéneriní.” níyaiwíniþo síþwí mí ómíxiniþaxí menini.

⁶ E níseariþi aí níoni dñþ re seaikwímoníni. Seyfné none síþwí níneanaxíðíroná ríxa mímíwíarówaone imóniþagwi neanariþoi.

⁷ Seyfné síþi wí mepa oépoyiníri Goríxomí ríxiþi seauriþariþwáriní. Áma wí re oneaiwíþoyiníri, “Porowa Koriní þweáyo wáf nurímeríná wí mímíwíarógíawixini.” oneaiwíþoyiníri seauriþariþwámani. “Porowa míwíarógíawixini.” neaiwíariþagífa aiwí seýfné naní imóniþþi tñi xixeni epíri nání Goríxomí ríxiþi seauriþariþwáriní.

⁸ Ayí ríþi nániríni. None pí pí neranéná xwíyá nepaxiþþimi dñþ míwíkwíroþa oépoyiníri wí yariþwáonemaní. Apimi dñþ wíkwíroþaxíþini yariþwáoneriní.

⁹ None ení samíþi neawéagi aí seýfné ení neániþo Kiraisomí xídaríþagífa níseaniþríná yayí yariþwáriní. Seyfné yó oimóniþoyiníri Goríxomí ríxiþi seauriþariþwáriní.

¹⁰ Ayí ríþi nání agwí níoni seýfné tñi mñþweá wí e dání níþweámáná payí rína eaariþini. “Níoni segí tñþ e nání níbiríná Goríxo néní tñjóniþi oimóníri nimíxíþþimi dání rífa tñþ oseamemíni.” mímimónariþagi nání payí rína nearí wírenaparíþini. Ayí ríþi nání rariþini. Goríxo néní tñjóniþi oimóníri nínimíxiríná áma xíomi dñþ wíkwíroarígíayo uyíniþ uméwíniþginíri nimíxíþmani. Eníni wímíxíwíniþginíri nimíxíþríni.

Yoparípi uríηí nániríni.

¹¹ Negí níríxímeáyíné, yoparí ripí nearíná yayí seawárenaparíηíni. Seyíné yóí oimónaneyíniro aníηí miní ero nioní ení rírémíxí seaiaríηápi aríá ókiarí móníro díηí axípimíni xídíro piyíá wero éíríxíni. Seyíné e nerónáyí, Goríxo —O áamá nání díηí sípí seainí nání seaimíxírí piyíá wepírí nání seaimíxírí enjoríni. O íníná díηí seakíkyoníáríni.

¹² Goríxomí díηí wíkwírogíáyíné yayí níníroná yayí óí eánenííríxíni.

¹³ Goríxoyá áamá nioní tíní re ηweagíáyí yayí seawárenaparíηoi.

¹⁴ “Seyíné niyínéní Ámíná Jisasi Kiraiso wá seawianírí Goríxo díηí sípí seairí oyá kwíyípi nawíní seakumíxáríni éwínígíni.” nimónaríni.

Payí Poro Garesia piropenisíyo ηweáyí nání eanínarini.

Payí rina Jisasoyá siyikíyí piropenisí yoí Garesiayo ηweagíáyí nání Poro eanínarini. Poro xámi émayí aní tñmíni wáf nura nemeríná Garesia piropenisíyo nání nuri aní obaxí e e ikwíróniñíyo wáf nura emenínigini (Wáf wurimeiarigíáwa 13:1-14:26). E nemo ámi wí e nání nuri yaríná Judayí wí Garesia piropenisíyo nání nuro áma Poro xwiyíá Jisaso nání ríniñí yayí winipaxípi wáf uraríná Jisasomi dñí wíkwírogíáyo xenwí nuréwapíyiro réníñí urigíawixini, “Jisasomi dñí níwíkwírooro aiwí iyí símí sío míwákwinípa ero ηwí ikaxí Moseso níriri eanípimi ení pírániñí míxídiipa ero nerónáyí, Goríxoyáyíné imónipaxímani.” urigíápi nání Poro níjía nimónimáná payí rina níriri eanínigini. Xenwí uréwapíyarigíáyí ríwí numero sa Jisaso nání uréwapíyiniñípi dñí ikwíróríxiniñí níriri eanínigini.

¹⁻² Poroní —Nioní Kiraisoyá wáf wurimeiaríñá wonirini. Áma wí Goríxo nání wáf wurimeiwíniginiñí nírowarénapigíámani. Wí Goríxoyá wáf wurimeiarigíá wo imóníwíniginiñí nírípeagíámani. Ápo Goríxo —O Jisási Kiraiso xwáripáyo dání owiápiñimeanírí sñí wimíxíñorini. O tñí Kiraiso tñí awaú nírípeagílonirini. Nioní tñí negí níríxímeá re ηweagíá nñí tñí Goríxoyá siyikí imónigíá Garesia piropenisíyo aní bí bimí ηweagíáyíné nání payí rina nearí mónapariñwií.

³ Negí ápo Goríxo tñí negí Áminá Jisási Kiraiso tñí wá seawianírí seyíné níwayíróniro ηweapírí nání seaimíxiri oépiyí.” nimónarini.

⁴ Kiraiso nene áma Goríxomi míxídarigíáyí yarigíápa mepa yaníwá nání uyíñí yarigíá ríná dání gwíniñí neáikweani nání enínigini. E neríná negí ápo Goríxo “E éwíniñí.” yaiwíniñípi tñí xíxeni nerí nene íwí yaríñwápi yokwarimí neaiminiñí nání yoxáípami xe onípíkípoiñirí enínigini.

⁵ Ayínání iníná Goríxomi yayí numéra úwanigini. E éwanigini.

“Xwiyíá yayí neainaríñípi ná bini imónini.” uríñí nánirini.

⁶ Nioní seyíné yarigíápi nání ududí xwé ninarini. Seyíné sñí mé Kiraiso wá níseawianírí seaiñípimi dání Goríxoníyá oimónípoiñirí wéyo íá seaumíríñomi níwíepísamoárimí nuro mimóní xwiyíá yayí neainaríñí bimí oxídaneyíniro yaríñagíá nání ududí xwé ninarini.

⁷ Apí nepa xwiyíá yayí neainipaxí bímani. Áma wí seyíné ayá nísearemoro xwiyíá Kiraiso nání yayí neainipaxí imóniñípi náiroayirí ikíxeaníro yaríñagíá nání rariñini.

⁸ Ámáone aírani, aníñají wo aírani, xwiyíá yayí neainaríñí nioní xámi wáf nísearíríná searáríñápi tñí xíxeni mísearí xegí bí nísearírínáyí, xe roapíkíníwanigini.

⁹ Nísearíríná ríxa e searáríñwá aiwí ámi axípi bí osearimíni. Giyí giyí xwiyíá yayí neainaríñí nioní wáf seararíná aríá nigíápi tñí xíxeni mísearí xegí bí nísearírínáyí, xe roapíkínífríxini.

¹⁰ “Poro áma nñí xío yaríñípi nání yayí owiniñí rariñí.” ríseaimónarini? Oweoi, áma maríáí, Goríxoní nioní yaríñápi nání yayí owiniñí yaríñini.

“Poró áamá sírogwí tñjáoni oimónimínirí yaríní.” ríseaimónariní? Nioní áamá sírogwí tñjáoni oimónimínirí nerí síñwiríyí, Kiraisoyá xínáíníníñí nimónirí omíní wíiarínjáoni imónimínirí enjámani.

“Xwíyá nioní wá searínjápi Goríxo wá nókímíxíñí.” uríní nániríní.

11 Níríxímeáyíné, xixení imóníní rípi osearímíní. Xwíyá yayí neainaríní nioní wá searínjápi áamá wí érowiápnígíápmání.

12 Áamá wo rarínjagi arfá winápmání. Áamá wo níréwapíyínípmání. Oweoi, sa Jisasi Kiraiso xewaníño wá nókímíxíñípmání.

13 “Gí Judayí Goríxomi píránní oxídaneyíníro yarígíapa nioní eníná neríná yagápi nání seyíné ríxa arfá wígwíawíxíní.” nimónariní. Goríxoyá síyíkí iwamfó imónígíayo xeaníní ríá tñí níwíkarírí anípa imíxárfímígínirí yagáriní.

14 Gí arfowa érowiápnígíápi oxídmínirí neríná gí nírikwí wa nioní tñí xixení imónagfámani. Nioní gí arfowa nérowiápníro níneaiwapíya bígíápi oxídmínirí ayá ríá níweagí enjagi nání nioní tñí xixení imónagfámani.

15-16 Nioní e yagáoni aiwí Goríxo —O gí inókí síní míníxírí enjáná wá níniwianírínípmí dání xíoyáoni oimónirí nání wéyo fá numírínoríní. O Poró gí íwo nání émáyo wá níurímeíwínígínirí níwimónirí o nání wá nókímíxíñíná axíná nuri wá nókímíxíípi nání áamá wí tñí xwíyá bí míríníñwanígíní.

17 Wá níurímeípríá nání xámí nimónígíáwa Jerusaremi ñweagíe nání wí muñanígíní. Sa Arebiayíyá aníyómíní nuri e dání ámí aní Damasíkasiyí ríníñípmí nání unanígíní.

18 E nemoní xwiogwí ríxa wáu wo pwéáná “Pitao tñí xwíyá ñweáímígíní.” níyaiwiri Jerusaremi nání nuri o tñí níñwearíná síá wé wúkaú síkwí wú yeamúroaríná

19 wá níurímeiarígíá wfámí síñwí míwínípa néra numáná aí Jemiso, Ámínáomi xogwáomíní síñwí wíníñanígíní.

20 Xwíyá agwí nioní nearí wírénaparínjápi Goríxoyá síñwí tñí e dání “Yapí bí mírariníní.” nísearírí eaaríníní.

21 Pitao tñí xwíyá níñweámoni ámí aní Siria píropenisíyo tñí aní Sirisia píropenisíyo tñí níkwíróñiga unípi tñí e nání unanígíní.

22 Nioní e ená enjagi nání íná Kiraisoyá síyíkí imónígíá Judia píropenisíyo aní apí apímí ñweagíáyí nioní síní síñwí mínanígíá enjagi nání símímaní mí mímómíxíapaxí nimóníro

23 wígwí wíníyí sa xwíyá rípi rínarinjága arfá wíayígíawíxíní, “Nene xámí xeaníní ríá tñí neaikáríño síní axípi e mé ríxa xwíyá nene dñí wíkwíroarínjá xwírfá oikíxémínirí enípi wá rímearíní.” rínarinjága arfá níwíayíro

24 “Ayí Goríxo omí wíémóagi nání ríá e yaríní?” níyaiwiro nání yayí umegíawíxíní.

2

Wá níurímeiarígíá wá Poromí umímínígíá nániríní.

1 Xwiogwí wé wúkaú síkwí wáu wáu nememoní Banabaso tñí níurímeánírai Taitasomí níwírímeámí ámí Jerusaremi nání unñwanígíní.

² Nioniyá dñŋ tñni maríát, Gorixoyá dñŋ tñni wáf wurimeiarigíá gí wfa —Awa áamá wí “Winiyo seáyí e wimónigíáwarani?” waiwiarigíáwarani. Awa tñni xwiyá nweámiginiñiná nuri xwiyá yayí neainarini nioní émayí aníyo wáf urarínápi nání áwanŋ nurémearíná awa “Joxí wáf nuriríná xámi néra biñŋi tñni agwí yarínŋpi tñni surímá yarínŋni.” nripríxiniñi xámi awamí inimi áwanŋ urarínaniñi.

³ E éagí aí Taitaso, nioní t́níní úo —O Gírikíyí woríní. O nání aí awí eánígíe dání re wí ḿnínrígáwixíní, “Íyí śmíní śníní śfó ḿwákwinínáná nene t́níní nawíní kumíxínínpaxomání. Xámí iyí śmíní śfó owákwípoyí.” wí ḿnínrígáwixíní.

⁴ Mímóní níríxímeá imónígfáyí —Ayí nene gwíníńń ńweanwaéne imónírane re yaiwirane “Kiraísomí díní níwíkwíróoríńńpímí dáníńí wé róníńń wíene imónípaxímaní. Omí díní níwíkwírómáná ńwí ikaxí eáníńńpímí níríxídíríńńpímí dání Goríxoyá síńwíyo dání wé róníńń wíene imónípaxíríńí.” yaiwirane yaníwá nání gwíníńń neanwíránarí egfáyíríńí. Ayí Kiraísomí díní wíkwíroaríńwápímí dání ńwí ikaxí eáníńńpímí xídání nání áxerńwaf múníńwaéne síńwí fwí neanímeaaníro nání ámá kíkífá imónígfá wíníńń nímóga neaímeaqfáyíríńí.

⁵ Ayí xexwí rarigápi none wí ará níwirane mixídí xwiyá yayí neainaríñ nepaxíñ imóníñpi seyíne t'ámíni siní aníñ níriga unfá nání ayo pírf níwialkirane enwaniqíní.

⁶ Apiní marfái, wáf wurimeiarigá “Wíníyo seáyí e wimónigáwarfaní?” waiwiarigáwa —Awa xámí Ámínáo t́ńi emeagáwa aí “Ayí ananirini.” yaiwiarinjawariní. Gorixo ámayo símí símí e mumeariní enagí nání rarini. Awamí xwiyá nioní wáf rimearinapi nání áwaní urémeáaná re wí minirigawixini, “Joxí wáf níriríná xwiyá nímúroní rarini, ayí ripirini.” wí minirigawixini.

⁷ Wí e miniripa nero sa dñf ríp+ niaiwigfawixiní, “Gorixoyá dñfyo dán+ iyf smf sfo mīwákwínipa yarigfáyo wáf urinirí uowárinjorfaní? Pitao negí Judayo wáf urinirí uowárinjpa émáyo wáf urinirí uowárinjorfaní?” niaiwigfawixiní.

⁸ Goríxo iyí símí s'ó wákwínígfáyo wáf uríníri Pitaomí ení s'ixí wímíxínípa nioní ení é máyo wáf uríníri ení s'ixí nímíxíní enagí nání rariníní.

⁹ Apɪ nɪniawiro mɪ nɪnɔmɪxɪro “Gorɪxo Poromɪ wá nɪwianɪrɪ e wiɪnɪfɪnɪ?” nɪniawiro nánɪ Jemiso tɪnɪ Pitao tɪnɪ Jono tɪnɪ — “Awa anɪ íyɪ nɔranɪga pɪnɪpɪnɪnɪ imɔnɪgɪfawarɪnɪ?” waiwiarɪgɪfawarɪnɪ. Awa axɪpɪnɪ re rɪnárɪgɪfawixɪnɪ, “None Judayɪ anɪmɪnɪ wáf uranɪfwarɪnɪ. Poro tɪnɪ Bannabaso tɪnɪ awaú emáyɪ anɪmɪnɪ wáf urɪpɪsɪrɪnɪ.” nɪrɪnɪro yawawi “Awa tɪnɪ nɪkumɪxɪnɪ yarɪnɪwáonerɪnɪ?” yaiwiani nánɪ siganɪxɪ nɪyeairo yayɪ yeawárɪgɪfawixɪnɪ.

¹⁰ E neróná yawawi “Apí oyaiyi.” niyeaimóniri símí xeadípenarigwípi niriináro rípi ní yearígawixini, “Awagwí áma re ηweagá dáfí ikeamónígáyo díní nímori arírá bí owiaiyniri éfísisini.” yearígawixini.

Poro Pitaom: áamá sɪŋwɛ anɪgɛ dání mɪxɪ urɪŋɪ nánɪrɪnɪ.

¹¹ E neri aʼ Pitao aʼ Adioki rinɲɲipimi nani nibirɲa xewaniŋo xwiya mearinipaxi bi ikarinɲagi nani nioni mimayo dani niwiaikiri xomi “Nipikwini miyarinini.” uriniginini.

12 Ayí ripi nání e urinjanigini. Ámá Jemiso tfámni siní mirémónapipa enjáná Pitao ananí áamá émá tfíni níkumixiniri aiwá nawíni nagíriní. E neri aí áamá awa —Awa re rarigíáwarini, “Émáyi Jisasomi dñí níwíkwírooro aí iyí símí sfó mīwákwiniipa neríináyi, Gorixoyá imónipaxímani.” rarigíáwarini. Awa rémónapáná Pitao ríxa wé fá nímiíxeániri siní émáyi tfíni níkumixiniri aiwá nawíni nagímani. Awa nání wáyí neri e yagíriní.

13 Judayí Jisasomi dñí wíkwíroarigíá Adiókiyo njeagíáyí “Pitao wé fá nímiíxeániriiná xixeni mīyariniini.” níwimóniri aí ayí ení Pitao enípa axípi éwapínigíawixini. E nero wigí éwapíníápimi dání dñí Banabasoyápi ení píri yipákwigíawixini.

14 E éagíá aiwí nioni ayí xwíyíá yayí neainariñipi pírániñí fá mīxiripa nero apí tfíni nepa xixeni mīyarinagíá níwiniírná Pitaomi áamá nfíni aríá egíe dání re urinjanigini, “Joxí Judayí woxí aí yegíyí yarigíápa iníná mé émáyi yarigíápa nimóniri yarínoxí enagí nání pí nání émáyi re oyaiwípoyiniri wíkaríminiri yariniñí, ‘Judayí yarigíápa nimónirane mēpa neranénáyí, nípiíkwini mīyariniwini.’ oyaiwípoyiniri pí nání wíkaríminiri yariniñí?” urinjanigini.

“Jisasomi dñí wíkwírófápimi dánini Gorixo ‘Wé rónigíáyíriní.’ rárariñíriní.” urinjaníriní.

15 Ámi re urinjanigini, “Yawawi yegí inókípaú yeaxirigíe dání émáyi imónirai nḡwí ikaxí ríniñipimi wiaíkiarigwíiwawi imónirai mé Judayí imónigwíiwawirini.

16 E imónigwíiwawi enagí aí Gorixo áamá nḡwí ikaxí Moseso eanípi xídarigíápiimi dání wí ‘Wé rónigíáyíriní.’ mīrará áamá Kiraisí Jisasomi dñí wíkwíroarigíápiimi dání ‘Wé rónigíáyíriní.’ rárariñí enípi nání níjía nimónirai nání yawawi Gorixo yegí nḡwí ikaxí eáníñipimi xídarigwíipimi dání maríái, yegí Kiraisí Jisasomi dñí wíkwíroarigwíipimi dání ‘Wé rónigíáwáriní.’ ráriníá enagí nání yawawi aí Kiraisomi dñí wíkwírogrwíisixini. O áamá wo aí nḡwí ikaxí eáníñipi xídariniñipimi dání ‘Wé róniñorini.’ wí ráriníá menagí nání Kiraisomi dñí wíkwírogrwíisixini.

17 Yaiwaníjowawi nḡwí ikaxí eáníñipi níxídrainá yarigwíipimi dání maríái, Kiraiso neaiñipimi dñí wíkwíroarigwíipimi dání Gorixo ‘Wé rónigíáwagwíriní.’ yearáriníñiwawi oimónaiyiniri nerírná Judayeneyá nḡwí ikaxí ‘Apí apí éríxini.’ ríniñipimi wiaíkiagwíiwawi imónigwíirini. E imónigwíiwawi enagí nání re rípaífrani, ‘Kiraíso áamá fwi epíri nání wíepísaríñorini.’ rípaífrani? Oweoi, wí e rípaíxí mimónini.

18 Aní nioni píneaáriníáiwa ámi nímiíriníáyí, ‘Nḡwí ikaxí eáníñipimi wiaíkiarínoxíriní.’ níriípaífrini. Ayí rípi rariniñí, ‘Nioni Judayeneyá nḡwí ikaxí ríniñipi ríwí nímoríná nepa sípi bí méagí aí xámí apí níxídriniñipimi dání wé róniñáoni imóníimigíiniri ená emí monápi ámi fá níxíriníáyí, ‘Nḡwí ikaxí eáníñipimi wiaíkiarínoxíriní.’ níriípaífrini.’ rariniñí.

19 Ayí ripi nánirini. Nioni siní nḡwí ikaxí eáníñipimi oxídiminiri nerírná níjía re imóniñáriní, ‘Apimi dání áamá wí Gorixoyá síñwíyo dání wé rónigíáyí imónipaxímani.’ Níjía e nimóniri nání siní apimi níxídimí nání ríxa pegíáyí woníniñí imóniri Gorixomini níxídrini dñí wíkwírómi nání síní egíáyí woníniñí imóniri enáriní.

20 Nioni Kiraiso tfíni nawíni ríxa íká yoxáípami pegwííonirini. Ayí rípi rariniñí, ‘Nioni Gorixoyá dñí tfíni Kiraiso tfíni nawíni íkaríniñigwííonirini.’

rarin̄ini. Nion̄i pí pí yar̄in̄ápi ḡ d̄in̄ɣo d̄án̄i yar̄in̄ám̄ani. Kiraiso nion̄i
d̄in̄ɣ̄ íkík̄i nin̄in̄ɣ̄ enaḡi n̄án̄i oyá d̄in̄ɣo d̄án̄i yar̄in̄ár̄in̄i. S̄in̄i xw̄á t̄ɣo
n̄in̄w̄ear̄n̄a pí pí yar̄in̄ápi, aȳ Gor̄xoyá xewaxom̄i —O nion̄i n̄án̄i d̄in̄ɣ̄ s̄ip̄i
n̄in̄win̄i yor̄fr̄in̄in̄or̄in̄i. Om̄in̄i d̄in̄ɣ̄ n̄iw̄ikw̄r̄or̄i yar̄in̄ár̄in̄i.

²¹ E nerfá Gorxo nioní wá nínwianíri niñfpi peá moaríjámanti. Nwí ikaxí eáníñpimi níxídiríñpimi dání áamá nepa wé rónígáyí imóníjányí, ayí Kiraiso penfpi surfma peáripaxíriní.” urínanigíní.

3

*Din̄ n̄w̄ikw̄r̄or̄n̄p̄im̄ d̄n̄ im̄on̄pax̄p̄ t̄n̄ n̄w̄ikax̄p̄ n̄x̄d̄r̄n̄p̄im̄
d̄n̄ im̄on̄pax̄p̄ t̄n̄ n̄n̄r̄n̄.*

¹ Majimajfá ikárinarigfá Garesia ηweagfáyíné, áma go dínf píripírf seaagf yarínó? Kiraísomf yoxáfámf yekwíroárána nene nánf neaiínfpi nánf nionf seyíné tínf níηwearfna píránínf repíyf níseaiéra uná enagf nánf sewanínfíyíné sínwí tínínínf wínigfá enaqf nánf raríníní.

² Nioní yarińj bĩ rĩpĩnĩ oseaimĩnĩ, “Gorĩxo xegĩ kwĩyĩpĩ nĩseaiapĩrĩnĩ seyĩné ńwĩ ikaxĩ Moseso eanĩpĩmĩ xĩdarĩagĩa nĩseanĩrĩ seaiapĩńĩrĩnĩ? Xwĩyĩá Kiraiso nĩnĩ rĩnĩńĩpĩ arĩá nĩwĩro dĩńj wĩkwĩróagĩa nĩseanĩrĩ mĩseaiapĩpa enĩrĩnĩ?”

³ Seyíné arige nero majimajfá ayá wí ikárinarinot? Iwamfó iná Gorixoyá oimónaneyinro kwíyfpí ení seáimixinífpimi dání néra núfasáná agwí segí ení eánigáfipimi dánini yóf oimónaneyinro riyyarinot?

⁴ Kiraisomi dñt wíkwíróáná seáímeanj nípiní suríma ríseáímeanjínigíní? “Oweoi, apí suríma wí míseáímeanjínigíní.” nimónaríní.

⁵ Goríxo xegí kwlyípi sixí niseayiri emimí niseaíwapiyiríná seyíné ηwí ikaxí Moseso eanípimi xídaríηagá niseaniri nání seaíwapiyaríníraní? Xwiyá yayí neainaríηí imóníηípi aráí níwiro díηí wíkwíróagá niseaniri nání mīseaiwapiyipa yaríníraní?

⁶ Bikwáyo re níríní eáníní, “Ebirámo Goríxo uríípi díní wíkwíróagi nání ‘Wé róníní imóníní woríní.’ ráríníriní.”

⁷ E nri+niri eáni+jagi nání dínj re mórí+xini, “Giyí maríái, dínj Goríxomi wíkwíroarigíáyí Ebíríamoyá íwiáríawé imónigíáyíriní.” mórí+xini.

⁸ Enjána Goríxo re enjwípeárinj enagj nání “Émáý nioní dnj ntkwíróaná ‘Wé rónigáyirini.’ ráritimiginí.” níriri enjwípeárinj enagj nání Btkwíyo níríniri eáninjpa Ebírfamomí xwíyá yayf winarinj imóninj ripí uríniginigini, “Joximí dání áamá rixí wírí wírí egfáyo níyoní nanj wíilmíáriní.” uríniginigini.

⁹ Ayínáni re rípaʔríní, “Goríxo áma xómi diŋʔ wíkwíroarígá giyʔ giyo Ebirámo, diŋʔ wíkwíronomi t́ńi nawíní nanʔ wiinʔyʔríní.” rípaʔríní.

¹⁰ Rípì nánì èntì díní nìmoríná axíptì yaiwípaxírínì. Ámá ñwí ikaxí Moseso eanípimì nìxídínínpimì dání Gorìxoyá síñwíyo dání wé rónínwaeéne oimónaneyínírì yarígíá nínì oyá síñwíyo dání sa anínímìxínípfíra nánì xwíyíá meárinígíáyí imóníñoi. Bíkwíyo re nírínírì eáníñagí nánì rarínínì, “Ámá ñwí ikaxí Bíkwíyo eáníñí apí apí nìyónì xìxèntì mìxídìpa yarígíá gíyí gíyí Gorìxoyá síñwíyo dání sa nanínímìxìnaníro nánì xwíyíá meárinariníñoi.” nírínírì eáníñagí nánì rarínínì.

11 Bîkwíyo ripi enî nîrînrî eánîḡagi nânî rarîḡînrî, “Ámá dîḡf wîkwíróagîa nânî Gorîxo ‘Wé rónîḡoi.’ rárîḡyí dîḡf nîyîmîḡf tîgîá imónîpîráoi.” nîrînrî eánîḡagi nânî dîḡf re yaiwîáripaxîrînrî, “Ámá wo ḡwî ikaxî eánîḡîpîmî xîdarîḡagi nânî Gorîxo ‘Wé rónîḡoxîrînrî.’ uráripaxî mimónînrî.” yaiwîáripaxîrînrî.

12 Wé rónîḡf oimónaneyînrîo ḡwî ikaxî xîdarîḡápi, ayî Gorîxomî dîḡf wîkwíroarîḡápi tînrî xîxenîmanî. Ripî Bîkwíyo nîrînrî eánîḡagi nânî rarîḡînrî, “Ámá ḡwî ikaxî eánîḡîpî xîdarîḡáyî bî aî mîwîamó wîḡf xîxenî nîxîdîrîḡîpîmî dánînrî dîḡf nîyîmîḡf tîgîáyî imónarîḡáfrînrî.” nîrînrî eánîḡagi nânî rarîḡînrî.

13 Judayene ḡwî ikaxî eánîḡîpîmî dánî nanînanîwá nânî xwîyîá meárînrîḡwáene imónîḡagi aî Kiraiso xewanîḡo nene nânî xwîyîá neameárînrîarîná wanînrîmîxîápîmî dánî ḡwînrîḡf nearoayîronḡîrînrî. Ayî ripî nîrînrî eánîḡagi nânî seararîḡînrî, “Ámá pîkîáná íkîáyo yekwîroarînrîḡá ḡîyî ḡîyî Gorîxoyá sîḡwîyo dánî anînrîmîxînanîro xwîyîá meárînrîḡáfrînrî.” nîrînrî eánîḡagi nânî “Kirisso nene nânî xwîyîá neameárînrîḡîpîmî dánî ḡwînrîḡf nearoayîronḡîrînrî.” seararîḡînrî.

14 Ebîrfamomî sîmîmanḡîyo dánî Gorîxo “Nanḡf e nîseaiimîfáfrînrî.” réroárîḡîpî émáyo enî wîmearî Judayene Gorîxo negî arîowamî sîmîmanḡîyo dánî “Nîḡf kwîyîpî nîseaiapîmîfáfrînrî.” rîḡîpî nene Kiraiso neaiiḡîpî dîḡf wîkwíroarîḡwápi dánî neaiimearî enîa nânî ḡwînrîḡf nearoayîronḡîrînrî.

“ḡwî ikaxîpî nîrînrîná Ebîrfamomî ‘Nîseaiimîfáfrînrî.’ urîḡîpî xwîá oiwenînrî rîḡîmanî.” urîḡîpî nânîrînrî.

15 Ḡf nîrîxîmeáyîné, ámaéne yarîḡwápi nânî xwîyîá bî osearîmînrî. Ámá wo xwîyîá rîxa nîréroárîrîná “E nîsiimîfáfrînrî.” nurîrî nânî “Joxî rîrfápi íkf sîḡagi nîkwîrîmónîmîfámanî.” énrîḡf nurîrînrîyî, rîwéná ámi omîwîarómînrî neri wî rînrîfáranî? Ámî sîḡf bî ḡwîf nîmîxîrî wî rînrîfáranî? Oweoi.

16 Gorîxo Ebîrfamomî tînrî iyî axîpámi tînrî sîmîmanḡîyo dánî “Dîxî iyî axîpámi dánî nanḡf nîseaiimîfáfrînrî.” réroárîḡîpî nurîrî iyî axîpáyî nîrîrîná Ebîrfamoyá fîwîarfawé obaxî nânî mîrfî ná wonî Kiraiso nânî rîḡîrînrî.

17 Nionî osearîmînrî seararîḡápi ripî imónînrî. Wîḡf sîmîmanḡîyo dánî “Nanḡf e nîseaiimîfáfrînrî.” nurármáná enjáná xwîḡwî rîxa 430 nîmúrómáná enjáná ḡwî ikaxîpî nurîrî aiwî xámî “E nîseaiimîfáfrînrî.” nurîrîná “Íkf sîḡagi nîkwîrîmónîmîfámanî.” énrîḡf urárrîḡîpî nânî wî rakînrîḡîmanî. Ayînanî re nîmónarînrî, “ ‘E nîseaiimîfáfrînrî.’ urárrîḡîpî Gorîxo wî xwîá oiwenînrî enḡîmanî.” nîmónarînrî.

18 ḡwî ikaxî rînrîḡîpî xîdarîḡwápi dánî Gorîxo nene nânî neaipîmoárîḡîpî neaiimeapaxî nîmónîrînrîyî, nene re yaiwianîḡînrî, “O ‘Nîseaiimîfáfrînrî.’ réroárîḡîpîmî dîḡf wîkwíroarîḡwápi dánî neaiimeapaxîmanî.” yaiwianîḡînrî. E neri aî Ebîrfamomî sîmîmanḡîyo dánî “Nîseaiimîfáfrînrî.” réroárîḡîpîmî dîḡf wîkwíronḡîpîmî dánînrî wîmearḡî enḡî nânî dîḡf wî e yaiwianîmêwînrî.

19 E seararîḡagi nânî ámá wo re nîrînrîḡoi, “ḡwî ikaxî rînrîḡîpîmî xîdarîḡwápi dánî Gorîxo nene nânî neaipîmoárîḡîpî nepa mîneaiimeapaxî nîmónîrînrîyî, pí nânî ḡwî ikaxîpî nearîḡîrînrî?”

niriniŋjo. Ai ayf Ebirfamoya iyf axípa imóniŋjo —“Omí dání nanf niseaiimfáriní.” uríŋjo, ayf oríni. O imóníe nání “fwí nene yaríŋwápi xóyá manf níwíakiri rífa yaríŋwini?” oyaiwípoyniri ŋwí ikaxípi nearíŋfíriní. Nwí ikaxí api Goríxo aníŋajíyá maníyo dání apaxípáníŋf imóniŋf womi uríŋfíriní.

²⁰ Ámá wo apaxípáníŋf imóniŋjo api uríŋfíri nurowáriní ná xewaníŋjo api uríŋimeníŋjo. E nerí aí Goríxo “E niseaiimfáriní.” nuríŋfí ná ámá apaxípáníŋf imóniŋf womi murowárf wayá símímaníyo dání urarígíápa axípi e eníŋfíriní.

²¹ Ámá wo re ríniŋjo, “Goríxo xwíyá Ebirfamomi símímaníyo dání ‘E niseaiimfáriní.’ nurímáná ámí ríwíyo xegí ámáyo ŋwí ikaxípi nuríŋfí ná ikweakwímf nerí mírípa reníŋigíni?” Ámá wo e ráná “Oweoi, wí e rípaŋímaní.” urímíŋfí. Goríxo ŋwí ikaxí ámá níxídiríŋfípimi dání dínf níyímíŋf imónípfíŋfá nání imónípaxí bí níríŋfí síŋwíríyí, ayf ŋwí ikaxí api xíxeni xídaríŋagíŋf níwíníŋfí ná “Gí síŋwíyo dání wé rónígíáyíneríni.” urípaxí imónímíníŋfí eníŋfíriní.

²² E nerí aí ríwamíŋfí Bíkíwíyo neáníŋfíyo dání ámaéne negí fwí yaríŋwápi nání Goríxo gwíŋíŋfí neayáragíŋfí. Ámá Jísasí Kiraisomí dínf wíkwíroarígíáyo sa e yarígíáŋfí dání “E niseaiimfáriní.” réoáríŋfípi tńí xíxeni wíŋfá nání ámaéne fwí yaríŋwápi nání ŋwí ikaxí neáníŋfíyo dání gwíŋíŋfí neayáragíŋfí.

“Nwí ikaxípi Kiraisomí dínf wíkwíróríxíŋfí yáyíwí neameníŋfíriní.” uríŋfí náníŋfíriní.

²³ Xwíyá dínf wíkwíroaríŋwáo nánípi síni míríŋfípa eníŋfí ŋwí ikaxí eáníŋfípi yáyíwí níneaméra níbírí xwíyá api síŋání imóníe nání gwíŋíŋfí neayáragíŋfí.

²⁴ Ayf rípi seararíŋfí. Nwí ikaxí eáníŋfípi Kiraiso tńí e nání níneapemeámí neauníŋfí nání yáyíwí níneaméra bagíŋfíriní. Ámá Kiraisomí dínf wíkwíroaríŋagíŋfí nání Goríxo “Gí síŋwíyo dání wé róniŋjo.” ráraríŋfí enagí nání nene api e imónaníwá nání yáyíwí níneaméra bagíŋfíriní.

²⁵ Xámí yáyíwí níneaméra bagí aí xwíyá dínf wíkwíroaríŋwáo nánípi ríxa nímoníŋagí nání yáyíwí neamearíŋfípimi síni xídípaxí meníŋfí.

“Dínf wíkwíroaríŋwáŋfí dání Goríxoyá níaiwene imóniŋwini.” uríŋfí náníŋfíriní.

²⁶ Seyíne níyíŋfí Kiraisí Jísasomí dínf wíkwíroarígíáŋfí dání o tńí nawíní níkaríŋfíro nání níaiwí Goríxoyá imónígíáyíneríni.

²⁷ Kiraiso tńí oikáríŋaneyíŋfíro níyíŋfíŋfí wayí nímearo xó imóniŋfípa oimónaneyíŋfíro rapírapí wúníŋfí yínígíŋfíriní.

²⁸ Seyíne níyíŋfí Kiraisí Jísaso tńí nawíní ikáríŋíŋagíŋfí nání wíyíŋfí Judáyí imónígíáyíneraní, wíyíŋfí Gíríkíyí imónígíáyíneraní, wíyíŋfí wayá xínáíwáníŋfí nímoníŋfíro omíŋfí wíiarígíáyíneraní, wíyíŋfí omíŋfí wayápi epíŋfí nání áxenwarí minígíáyíneraní, wíyíŋfí oxíyíŋfíneraní, wíyíŋfí apíxíyíŋfíneraní, níyíŋfíŋfí síyíkí ná bíní imóniŋagíŋfí nání Goríxoyá síŋwíyo dání ananí imóníŋfí.

²⁹ Kiraiso tńí nawíní ikáríŋíŋagíŋfíŋfí enagí nání Ebirfamoya iyf axípa imóniŋjo. Ayínání xóŋfí símímaníyo dání “Niseaiimfáriní.” réoáríŋfípi

seaiiníáyíné imóniñoi. Segí arío Ebiríamoyá diñípi meapíráyínéniñí
imóniñoi.

4

“Nwí ikaxípmi nixdírná gwíniñí neayáragí aí Kiraiso nearoayírowiñíni.” uríñí nániríni.

¹ Ewayí xwiyáa rípi osearíminí. Xano wiepíxíniasiní sını onímia nimóniríná xanoyá amípi nípini meanío enagi aiwí xináíwaniñí nimóniro omiñí wíiarigíáyí yapí imóniñoi.

² Sía xano ráriñíyi imóné nání omí áamá wí yayíwí umero xóyá omiñí siñwí uwinaxídiro yarigíorini.

³ Xámí nene ení niaíweneniñí imónagwáriní. E nimónirane xwiyáa sirimíñí éwapíniğápi —Api, ayí re rinarigíápirini, “Api mepani. Api minípani.” rinarigíápirini. Api oyaneyiníri nixdíranená gwíniñí neayáragí enagi nání gwí omiñíniñí yagwáriní.

⁴ Nene e yagwá aiwí Goríxo “Ína imóníwiniğini.” yaiwíariñíyi imónaná xegí xewaxomí xwíá tío nání uowárenapiñiniğini. Omí apíxí wí uxíriñí nwi ikaxí eániñpimi nixdírane gwí yárinagwayí imóniñwá womí uxíriñí enjorini.

⁵ Goríxo piaxí níneamerí xóyá niaíweneniñí imónani nání nwi ikaxí nixdíriñpimi dání gwíniñí yárinagwaéne nearoayírowiniğini.

⁶ Agwí “Goríxoyá niaíweneríani?” oyaiwinípoiñiri xegí xewaxoyá kwíyípi —Apimí dání Goríxomí nuriríná “Ápoxini. Ápoxini.” uraríwápirini. Api ríxa sxií seamimónirini.

⁷ Ayínáni nwi ikaxí api apí xdípiñi nání sını gwí omiñí yarigíáyínéniñí mimóniñoi. Ríxa xóyá niaíwíyíné imóniñoi. Xóyá niaíwíyíné enagi nání xó seaiiñpimi dání xegí diñípi meapíráyíné imóniñoi.

“Seyíne yarigíápi nání aga ayá sówí nroarini.” uríñí nánirini.

⁸ Xámí Goríxo nání sını majá nimóniri nání mixelípa nerína nwiá segí diñí tını imixelíápi —Api nepa nwiá imóniñpimani. Api omenweaneyiníri nání gwíniñí seayáriníyíné nimóniro yagíáriní.

⁹ E nero aiwí seyíne ríxa xíomí nixdíro áamá xóyá imóniñagía nání —Api rípaaxí aí áamá xóyá oimónípoiñiri xewaníño seaimíxiñí enagi nání e níriríná “Ayí xixeni rímíni.” nimónariní. Ríxa xóyá oimónípoiñiri seaimíxiñí enagi nání seyíne diñí aríge nimoro axíminí níníimóniro ámí Judayíá xwiyá sirimíñí éwapíniğápi —Api píraníñí seaimíxipaxí wí mimóniñpíriní. Apimí aríge nıyáiwiro ámí oxídaneyiníri yariñoi? Ámí Judayí iwamíó érowiápiñigápi nixdíriñpimi dání gwíniñí oyárinaneyiníro riyariñoi?

¹⁰ Seyíne Judayí sía ayimí “E epaxíriní.” rarigíápi xdíro emá siñí nání sía ayimí “E epaxí imónini.” rarigíápi xdíro Goríxo nání diñí mopíri nání sía ayí ayi imónaná “Aiwá nimíxiro e éríxiñi.” rarigíápi xdíro xwiogwí siñí imónaná “E epaxíriní.” rarigíápi xdíro yariñagía nání searariñini.

¹¹ Seyíne e yarigíápi nání aga ayá sówí nroarini. Nioní seyíne tını niñwearína aníñí miní nisearéwapíyiri aí “Síwíá searéwapíyinaríni?” nimónariñagi nání ayá sówí nroarini.

12 Gí níríxímeáyíné, wauní rípi osearímíni, “Nwí ikaxí rínínpímí dání gwíníj yíróníjáoní imóníjápá seyíné ení axípi imónípoyí.” osearímíni. Nioní ení seyíné imónígíápá sa áamá woní imóníjagí nání seararíníni. Nioní seyíné seaímeááná seyíné sípí wí míníkárigíawíxíni.

13 Seyíné níjíríni. Iwamfó íná dání xwíyíá yayí neainarínípi wá nisearíríná ríramíníj nímonírí nání searínanígíni.

14 Nioní ríramíníj imóníjápí seyíné xwíyíá seainímíníni ení aiwí seyíné wí peayí níníwianíro ríwí mínímó Goríxoyá anínají womírání, Kiraiso xewaníjomírání, nímímínírníníj nímímínígíawíxíni.

15 Nioní wá searáná seyíné “Xwíyíá yayí neainípaxípi aríá wianíwaéne, nene mímóníjwí reñwíni?” níyaiwíníro yayí seainínípi gímí nímoro yarínjoi? Íná e epaxí nímonírí síñwíyí, niapaníro nání segí síñwí aí yónípaxí imóníjagí síñwí seainíj enagí nání seararíníni.

16 Nioní nepaxíníj imóníjápí tñí xíxení nearí seararínjagí nání seyíné “O símí tñí neaimíáníni yaríní.” ríseaimónaríníni?

17 Ámá njwí ikaxí rínínpímí tñí gwíníj seayáraníro yarígíáyí mepí niseatíníro aiwí naní seaíwapíyaníro nání mepí seatinarígíámaní. Poroní ríwí nínímómáná noneyá sírogwí oimónípoyíníni seayíñwíroaníro yarínjoi.

18 Naní seaíwapíyipírí nání mepí nítíníroná ayí ananíríníni. Nioní seyíné tñí njewanání maríáí, nioní mñjewanagí aiwí naní seaíwapíyipírí nání mepí nítíníroná ayí ananíríníni.

19 Gí niaíwíníj imónígíáyíné, ríníj apíxíwa niaíwí xíraníro íná winaríníjpa nioní ení seyíné xejwímí warígíápí píní níwíaríro Kiraiso imóníjpa imónípírífe nání ámí axípi e níníga waríníni.

20 E nisearírí aí míxíní mísearí nípéní xwíyíáni searímí nání seyíné tñí onjeámíníni nání íkíníj sípí niaríní. Seyíné xejwímí warígíápí nání ududí ninarínjagí nání seararíníni.

Xegai tñí Seraí tñí nání níríríná ewayí xwíyíá bí uríníj náníríníni.

21 Nwí ikaxí rínínpímí xídarínjwápímí dání Goríxoyá síñwíyo dání wé róníjwaéne oimónaneyíníni yarígíáyíné, yaríníj bí rípi oseaimíníni, “Nwí ikaxí eánínpímí dání rínínpípi nání nepa díníj mímóarígíáyínéraníni?”

22 Bíkwíyo dání xwíyíá bí rípi nání níríníni eáníjagí nání osearímíni. Ebírífamo niaíwí waú emeaagíríníni. Wíó xínáíníj nímonírí omíníj wíiaríníj xírínjoríníni. Wíó xegí xiepí —Í xínáíníj nímonírí omíníj míwíipa yarínjíríníni. Í xírínjoríníni.

23 Xínáíníj nímonírí omíníj wíiaríníj xírínj sa apíxíwa oxí tñí nemero niaíwí xírarígíápá xírínjoríníni. Xiepí, xínáíníj nímonírí omíníj míwíipa yaríníj xírínj Goríxo Ebírífamomí símímaníyo dání “E nísíimíáríníni.” urínínpímí dání xírínjoríníni. Bíkwíyo apí nání níríníni eánínpípi nání osearímíni.

24 Xwíyíá ípaú nání rínínpípi agwí ríná imónaríníj bí tñí ríramíníyí níníni ríparíríníni. Ípaú xwíyíá Goríxo ráriníj biaú náníríníni. Xwíyíá bí —Apí njwí ikaxí rínínpípi. Apí díwí Sainaiyí rínínpípi tñí e dání ráriníjpi, ayí Xegai náníríníni. Niaíwí í xíríníyí xínáíwáníj nímoníro omíníj wíipíríá nání imóníjyíríníni.

25 Dáwá Sainaiyi riniñjipi Arebia imónini. Api Jerusaremi agwi rina imóniñjipi tñi rframñiyi niniri imóniñjipirini. Ámá anj apimi ñweáyí xinaíwáninj nimóniro omiñj wiariğıáyíñinj imóniñagfa nani rariñini.

26 Ámá anj apimi ñweáyí xinaíwáninj nimóniro omiñj wiariğıáyí imóniñagfa aí ámá Jerusaremi anñnamí imóniñjipimi ñweáyí rixa gwiniñj yironiğıáyíñini. Anj api Kiraisomi diñj wikwíronjwaéne negí nókiniñj imóniñjipirini.

27 Bikwíyo dani anj apixí ipáu tñi rframñiyi apiaú nani xwiýfá ripi niriñiri eániñagi nani searariñini, “Apixí niaíwí mixelí oxí ronjixí yayí érixini. Jíxi apixí niaíwí nixiriríná rñinj winariñjipi sini misiinpa yariñixí manj nexoarí meanj rñirixini. Niaíwí apixí meawarí sinjixiyá obaxí nimóga nuro píraninj meániñiyá niaíwíyo múropírfá enagí nani meanj rñirixini.” niriñiri eániñagi nani searariñini.

28 Gí nrixímeáyíné, Ebiríamomi sñmimanjyo dani Gorixo “E nsiimíárini.” urariñjipimi dani Aisako xiriñjipa axípi e imóniğıáyíñérini.

29 Íná niaíwí apixí oxí tñi nmero xirariğıápa xirñjo, o niaíwí Gorixoyá kwíyípimi dani xiriñjomi xeaninj wikaragíñini. Agwí ení axípi e xeaninj seaikaraniro yariñjo.

30 E seaikaraniro yariñagfa aiwi Bikwíyo dani pioi riniñi? Ayí re niriñiri eániñi, “Xinaíñinj nimóniri omiñj wiariñjimi tñi xegí niaíwomi tñi mixelí xídwáreí. Xinaíñinj nimóniri omiñj wiariñjía xewaxo tñi dixelí apixí, rináñinj nimóniri omiñj msiipa yariñiyá xewaxo tñi awaú níwaúni dixelí diñjipi tígííwaú nimóniri amípi xanoxiyá mñmeapa éfisixiniñi rirariñini.” niriñiri eániñi.

31 Ayinani gí nrixímeáyíné, Kiraisomi diñj wikwíroariñjwaéne xinaíñinj nimóniri omiñj wiariñjía niaíwenéninj mimóniñwini. Xinaíñinj nimóniri omiñj mñwiipa yariñiyá niaíwenéninj imóniñwini.

5

“Gwíñinj yironiñjwaéne ámi gwí yárinipaxí mimónipa éwanigini.” urinj naniñini.

1 Pípi oimónipoyiniñi marfái, gwí yironiñjwaénéninj oimónipoyiniñi Kiraiso gwíñinj neaikweawariñirini. Ayinani seyíne enj neániro ñweárixini. Ámi ñwí ikaxípi nixídirane gwí omiñj yaníwá nani odípi sámí xe oneayıpoyiniñi sinjwí mñwiniñpa érixini.

2 Nioni Poriñi searimípi arfá okiarí nimónipoyi. Ñwí ikaxí riniñjipi nixídirinjipimi dani wé róninj imónipíri xe iyí sñmí sfo oneawákwipoyiniñi sinjwí nñwiniñronáyí, Kiraiso niperíná ámá niyoní nani enjipi nanj wí seaimixipaxí menini.

3 Ámá xe iyí sñmí sfo oneawákwipoyiniñi sinjwí winariğıá wíyí wiyíné ámi dirírf bñ oseaimini. Api e nerónáyí, ñwí ikaxí riniñjyí bñi xídiñpaxímaní. Nipini xídfrixini.

4 Segí ñwí ikaxí riniñjipi xídarigiñipimi dani Gorixo “Wé róniğıáyíñérini.” nearíwiniñiriñi yariğıáyí rixa Kiraiso tñi gwiniñj íkwamixiniğıárini. Gorixo wá nñseawianiri seaiñjipi rixa ríwíminiñi nñmamoro yariñjo.

5 Wiyíné e yariñagfa aí nene Kiraisomi diñj nñwikwírorinjipimi dani diñj re íkwímonjwini, “Ñwí ikaxí xídaríñwáñipimi dani marfái, Gorixo xewaniñjo

neriñpimi dání ‘Wé rónigfáyínérini.’ nearárinfáriní.” niyaiwirane oyá kwíyípi ení sáxí neaimixíipimi dání dñf e ikwímonwini.

⁶ Ayí rípi searariñini. Ámá Kiraisi Jisaso tñni nikárinírná ríxa iyí símí sfo wákwiníjána nikárinírnáraní, míwákwiníjána nikárinírnáraní, ayí ananirini. E neri aí Goríxo wimónariñpi oyaneyinírná epírfípi, ayí rípirini. Kiraisomi dñf níwíkwíroriñpimi dání ámayo dñf sípí níwiro arírá wiarigfápirini.

⁷ Seyíné iwamfo Kiraisomi nuxídíroná ámayá yamiyamúrónigf nínróná aññi wiárf múroarigfáyí yapí nimóniro yagfáriní. E nero aí go seapíronagi xwíyá nepaxiñf imóniñpi sñni xixeni míxídaríñoi?

⁸ Dñf seyíné agwí fá xirigfápi Goríxoníyá oimónipoyiníri wéyo fá seaumíriñjomi dání arfá wigfápiamani.

⁹ Ewayí xwíyá ámaéne rariñwá rípi nání dñf mópoyi. Bisíkerfá siñpimi yisí bí onímiápi tána nímini íkwianwí eapínáraríñfíni. Seyíné yarigfápi apíñiñf mimónípa rení?

¹⁰ E nísearíri aí “Seyíné naní xixeni imóniñpi nepírfáriní.” níseaiawiri nání dñf síñá neánarini. Seyíné Ámináo tñni ikárinigfá enagi nání “Dñf xegí bí míxírf nioni xiríñá axípi níxírfíráoi.” níseaiawiri nání dñf síñá neánarini. Ayá searemoaríño go go enagi aiwí “Goríxo ananí pírí umamonfáriní.” nimónarini.

¹¹ Gf nírixímeáyíné, nioni yariñápi nání pírániñf dñf mópoyi. Nioni ámayá wí rariñfápa xwíyá yayí neainariñpi wáf nírimérírná nepa rípi nírirínáyí, “Jisasomi dñf níwíkwírori aiwí iyí símí ení sfo wákwinípoyi.” nírirínáyí, pí nání gf Judayí sñni xeaniñf níkarariñi? Nioni nepa e nírirí síñwíyí, Judayí “Kiraiso nene nání yoxáfpámi neapeiníriní.” urariñápi arfá nínróná apimi dání símírírf níniro óreámioapaxímani.

¹² “Ámayá ayá searemoarigfáyí wigí iyí símí sfo níwákwiníro pñni wiárigfápi sfo wíwákwmí inayírfíxíni.” nimónarini.

¹³ Gf nírixímeáyíné, Goríxo gwí míyinigfáyíné oimónipoyiníri wéyo fá seaumíriñfíyíné imóniñagi aiwí “Pí pí nání íeapá neainariñpi yaníwá nání ñwí ikaxí ríniñpimi dání gwíniñf neaikweawáriníñenerfáni?” niyaiwiro api mepa éfírxíni. E mepa neróná dñf sípí inarigfápi dání xíxe arírá niga úfírxíni.

¹⁴ Ñwí ikaxí nípiñi, ayí xwíyá ná bini rípi mikiwíkwírf iníni, “Jiwaníñoxi dñf sípí inariñfá ámayá wíyo ení axípi wírfíni.” ríniñf apimi íkwíkwírf iníni.

¹⁵ E neri aí seyíné api míni sfwí xíxe sfwí níróga wiáfnímeaaríñfániñf nímoníro xíxe rírómi inírfírxíni nání íkwairírf seaiariñi.

Íeapá winariñpimi dání epaxípi tñni kwíyípi nípemeámi waríñpimi dání epaxípi tñni nánirini.

¹⁶ Nioni searariñápi, ayí rípirini. Goríxoyá kwíyípi xe níneaipemeámi ouníri síñwí níwíníronáyí, pí pí mñf seainariñpi xe oneainíni epríámani.

¹⁷ Ayí rípi nánirini. Mñf seainariñpi, ayí kwíyípi xwámámí wimíniñf yariñfíni. Kwíyípi ení mñf seainariñpimi xwámámí wimíniñf yariñfíni. Mñf seainariñpi tñni kwíyípi tñni ámayá mídímídáni nímeorori míxí inarigfáfníñf imóniñagi nání rariñi. Ayínáni kwíyípi xe

níneaipemeámi ouniri siŋwí nîwînrónáyí, amípi mîŋí seainariŋípmi dání oyaneyînrî seaimónariŋípi ananî epaxí mimónîni.

¹⁸ Kwíyípi xe níneaipemeámi ouniri siŋwí nîwînrónáyí, ŋwí ikaxí eániŋípi xîdîpîrî nánî gwîniŋí mîseayárinîni.

¹⁹ Mîŋí inarígápi nánî áamá niyînéni siŋáni seaimónîni. Mîŋí ninîróná rîpi yarígárinî. Íwî inîro piaxí weáni+paxípi ero rîpeánanîro nánî yarígápi ero

²⁰ ŋwíápmi mewero ayáí ero símí tîni inîro mîxîni rîniro sípi dîŋí yaiwinîro mîxí kîniro xîxewiámí rîniro ewáramónîro xepîxepá rónîro

²¹ siŋwí íwî wîniro iniígí xwapí nînimáná papíkí ero papíkí neróná uyînií ero xîxegîni apî apî imóniŋípi enî ero yarígárinî. Eníná íkwairîrí seainápa ámi axípi íkwairîrí oseaimîni. Áamá apî apî yarígáyîrani, apîniŋí imóniŋípi enî yarígáyîrani, ayí Gorîxoyá xwîoxíyo wí páwipîrífámanî.

²² E nerî aí áamá kwíyí Gorîxoyápi xe níneaipemeámi ouniri yarígáyí rîpi yarígárinî. Áamáyo dîŋí sípi wirowî dîŋí nífá winîri nîwayîrónîro ŋwearo ayîni xe óf oneaimópoyînrî siŋwí wîniro ayá urîmîxîro píranîŋí wîiro áamá dîŋí uŋwiráripaxípi enî ero

²³ ayá rîrîmîxí wipaxí imónîro nîpîreániro yarígárinî. Ŋwí ikaxí bimi dání apî nîpîni rîniŋípi bî “Mepanî.” mîrîniîni.

²⁴ Áamá Kiraisî Jisasoyá imónígáyí wigí xámî nîpîkwîni mimónígápi — Apî sípi nánî mîŋí winîro íeapá winîri yarígápi rîni. Apî rîwí nîmoríná rîxa yoxáfpámîniŋí nîyekwîroáriro pîkiárigíawixîni.

²⁵ Kwíyípi dîŋí niyîmîŋí rîxa síxí neamímîŋí enagi nánî apî níneaipemeámi ounînrî yarîŋípa oxídaneyî.

²⁶ Negí wíyí wíyîné mîxí mîmeakîniŋîpa oyaneyî. Símisí mainenîpa erane sípi dîŋí mîyaiwinîpa erane oyaneyî.

6

“Xîxegîni bî bî arîrá inîríxîni.” urîŋí nánîrîni.

¹ Gí nîríxîmeáyîné, segíyí wo uyînií éagi nîwînimearínáyí, kwíyípi nípemeámi seawarîŋíyîné sípi éomî awayîni sanjîŋwirárfîríxîni. E neróná seáyî e nimónîro “Sípi xîfó éípa nene wí epaxenemani.” mîyaiwîpa éfîríxîni. Seyîné enî íwî axípi epîríxîniŋî seararîŋîni.

² Segí winîyí dîŋí ududí winarîŋí imóniŋípi wí wímeáagi nîwînrínáyí, arîrá wíríxîni. Xîxe e inîríxîni. Seyîné e nerónáyí, ŋwí ikaxí Kiraiso rîŋípi xîxenî tîni yarîŋoi.

³ Áamá wo “Nionî seáyî e imónîŋáonîrîni.” nîyaiwinarîŋagi aí o nepa seáyî e mimónîŋánáyí, ayí xewanîŋo yapí éwapînarîni.

⁴ Woxîni woxîni díxí yarîŋípi píranîŋí siŋwí anaxídînei. E neríná xewanîŋoxî “Apáni yarîŋîni.” nîsimónîríná ayí mîxí meakîniŋîpaxîrîni. E nerî aí áamá wî tîni rîramîŋíyí ninîrî “Nionî yarîŋápi wí yarígápi tîni xîxenî mimónîni.” nîyaiwinîrî mîxí mîmeakîniŋîpanî.

⁵ Niyînéni xîxegîni segí yarígápmi dání seaimeanîfá enagi nánî rarîŋîni.

⁶ Áamá xwíyá Gorîxoyápi uréwapîyarîŋíyí wigí amípi naní imóniŋíyí bî nîmearo wigí uréwapîyarîŋomî bî mîni wíríxîni.

7 Yapí re méwapínpa éfríxíni. Ámá wí Goríxomi majímajjá níwikárimáná ríperírí umepaxíríni. Ámá pí pí aiwá íwíá nura núfasáná xíxeni apí miarígíá enagi nání raríníni.

8 Ámá íeapá winarínípi ní yarígíáyí, ayí ámá omíníyo aiwá íwíá urarígíáyí yapí imóníno. Aiwá yó épi miarígíápa wigí egíapimí dání nímíríníjí neríná nanínípríáríni. E epírífa aí ámá kwíyípi nípeameámi warínípimí xídarígíáyí wigí egíapimí dání nímíríníjí neríná díní níyímíníjí tígíáyí imónípríáríni.

9 Ámáyo naní níwíia nuranénáyí, aníní neainíagi aí naní wíiaríníwápi píní míwíárípa éwanígíni. Ení samíní míneawepa nerí píní míwíárípa nerínáyí, aiwá míwáíná naníní mianíwá enagi nání seararíníni.

10 Ayínání síní epaxí nimónírná ámá níyoní naníní wííwanígíni. Negí Ámináomi díní wíkwírogríá nawíní imónígíáyo ayí anípaxí wíianíwáyírníni.

“Kiraíso yoxáfpámi dání neaiínípi náníni míxí meakínípaxíríni.” uríní nánírní.

11 Rífwamíní nioní gí wé tíní nearíná xwéní xwéní neáa waríná rípi seyíné mí ómíxípoi.

12 Ámá iyí símí sío owákwínípoiíní xíxoyípií seamearígíáyí, ayí wigí wíníyí “Apání e imónígíáyí rífa yaríní?” oneaiíwípoiíní sío seawákwianíro yarígíáyírníni. Ayí Judayí nene Jísaso yoxáfpámi neaiínípimíní díní wíkwíroaríníagwí níneaníróná xeaníní neakárpíríxíní e yarígíáyírníni.

13 Ayí wí níf íkaxí ríníjí nípi ní xíxeni yarígíáyí mimóníngíá aiwí seyíné sío seawákwíápi nání wárxá imónaníro nání seyíné iyí símí sío owákwianeyíníro wimónarínírníni.

14 Ayí e yaríníngíá aí nioní pípi nání seáyí e nímerí rímíméni. Áminá Jísasí Kiraíso yoxáfpámi níperíná neaiínípi náníni nírírí yayí emíníni. Ayí rípi nánírníni. Kiraíso yoxáfpámi neapeínípimí dání ámá Goríxomi míxídarígíáyí yarígíápi síní emíá nání píyíníjí imóníni gí síngwí wíníngé dání “Wígí yarígíápi ení píyíníjí rífa imóníni?” yaiwírí eníni.

15 Sío níwákwínírná ayí ananíríni. Míwákwínípa neríná ayí ení ananíríni. Goríxo ámi xegí kwíyípimí dání síngí wí oimónípoiíní neaimíxípi, ayí anípaxí imóníjí enagi nání seararíníni.

16 Ámá nání seararíná apí íá níxíró xídarígíáyo Goríxo wá wianíni níwayíróntíro nweapírí nání wíirí éwínígíni. Isírerí xíoyá imónígíáyo ení e éwínígíni.

17 Nioní Jísasomi xídaríníagi nání iwaní nímépeayígíápi ígí ríxa níweníagi nání wíyíné nioní díní rífa níxepaxí ámi bí mepa éfríxíni.

18 Gí níríxímeáyíné, Áminá Jísasí Kiraíso wá seawianarínípimí dání díní síxí oseamímoni. “E oení.” nimónaríníni.

Payí Poro Epesasi ñweáyí nání eaññaríní.

Payí rína Jisasoyá siyikí imónigíá aṅí yof Epesasiyo ñweagíáyí nání Poro eaññaríní. Aṅí apí Esia piropenísíyo níkwíroníga unḡ nípimíní seáyí e imónagípiríní. Poro émayí aṅmíní xwíyá yayí winípaḡpí wáí nura nemeḡná aṅí apimí iwamíto eméiná Sabaríá ná woní e ñweaññigíní (Wáí wurímeiarígíá 18:18-21). E nemo ámí wí e wí e neméísáná ámí ríwíyo e nání nuri nññweari uréwapíyaríná xwiogwí waú wo múroññigíní (Wáí wurímeiarígíá 19:1-41). E nemo ámí wí e emearíná omí íá nìxero gwí aṅíyo ñwirárfé dání payí rína nearí Tikikasomí wiowáññigíní.

1 Poroní —Nioní Goríxo Kiraisí Jisasoyá wáí wurímeiarínḡ wo imóníwínigíní xegí dñḡ tñí nírípeañoníní. Nioní payí rína áamá Goríxoyá imónigíá Epesasi ñweáyíné —Seyíné segí nawíní ikárínigíto, Jisasomí nuxídiróná píranínḡ uxídarígíáyíneríní. Seyíné nání nioní payí rína nearí mónaparíní.

2 “Negí ápo Goríxo tñí Áminá Jisasi Kiraiso tñí wá seawianírí seyíné nñwayíroníro ñweapírí nání seaiirí éisixíní.” nimónaríní.

“Kiraiso tñí ikárínñwaéne Goríxo nanḡ imónínḡ apí apí neaiññaríní.” uríññaríní.

3 Goríxo áamá dñḡ nìyímínḡ tígíáyí nimóníro aṅnamí ñweáírxíní nñwímíxírná nanḡ wiariñḡpí, apí nípíní Kiraiso tñí ikárínñwaéne ríxa neaiññí enagí nání omí yayí uméwanígíní.

4 O xwíarí síní mímíxímí dání nene oyá síñwíyo dání siyikwí mínñwaéne imónírane xwíyá mñeamearípaḡ imónírane yaníwá nání Kiraiso tñí nawíní ikárínñwápímí dání íá yíyamíxímí neaiññigíní.

5 O eníná dání nene nání dñḡ sípí winḡ enagí nání “Áamá nioní íá yíyamíxímí wíáyí Kiraiso wiínfápímí dání gí niaíwí piaḡ memíáyínḡ wímíxímígíní.” yaiwiárínigíní. Xegí dñḡyo dání “E émígíní.” nñwimónírí nání e yaiwiárínigíní.

6 Nene re nñyaiwirane seáyí e umeaníwá nání e nñyaiwiárírí enḡríní, “O wá nñeawianíríná bñ onímíapí mñeawianí nene o xegí dñḡ síxí uyiño tñí nawíní ikárínñwaéne enagwí nání ‘Ayí ení xíxe níírxíní.’ mñwimóní xegí xewaxo anípa wírenapíñríní?” nñyaiwirane seáyí e umeaníwá nání e nñyaiwiárírí enḡríní.

7 Nene Kiraiso tñí ikárínñwaéne enagí nání o yoxáfpámí nñperí xegí ragí púpímí dání Goríxo gwíññí nearoayírorí xwíyá xóyápí nñwiaikírane yaríñwápí yokwarímí neaiirí enḡríní. E nñneaiiríná Goríxo wá onímíapí nñeawianírí neaiññaríní?

8 Oweoi, aga wá ayá wí nñeawianírínḡpímí dání nearoayírorí yokwarímí neaiirí enḡ enagí nání rarínḡ. O dñḡ émfí saímí nñmorí amípí nñníní nání nñíá imóníño enagí nání

9 xewaníño e émígínírí wimónínḡpí tñí xíxení neríná eníná dání Kiraiso enáfímí dání áamá nání e wíímígínírí enḡwípeárínḡpí —Apí áamá síñwíyo dání ínímí imónínḡpíríní. Apí nání nene wíá neaókímíxíñríní.

10-11 Eníná dání enḡwípeárínḡ apí, ayí amípí nñníní aṅnamí tñí xwíarímí tñí imónínḡyí “Kiraísomí símanḡwíyónínḡ ínímí wurínaníwá nání

rimónin̄wini?” n̄iyaiwiro x̄ixeni e imónífr̄ixin̄ri en̄wipéarin̄p̄irini. S̄fá e en̄wipéarin̄p̄i imóníw̄in̄ḡin̄ri r̄inárin̄in̄yi nimónir̄n̄á oyá d̄in̄j̄ t̄n̄i x̄ixeni e imónin̄f̄arin̄i. Pí pí o d̄in̄j̄ nen̄wip̄er̄in̄á “E é̄m̄igin̄i.” n̄iwimónir̄i yaiwiárin̄p̄i siwíá mé api t̄n̄i x̄ixeni yárarin̄p̄a en̄in̄á dán̄i Kiraiso t̄n̄i ikárin̄in̄waéne nán̄i “Ámá aȳf̄ nion̄iyá imónífr̄ixin̄i.” n̄iwimónir̄i yaiwiár̄aḡp̄i t̄n̄i x̄ixeni ner̄i e neaim̄ix̄in̄r̄in̄i.

12 Judayene —Ámá x̄ám̄i Kiraisom̄i d̄in̄j̄ n̄iwikw̄imoro re yaiwiḡáȳf̄, “O neaiin̄p̄im̄i dán̄i Gor̄ixo yeáȳf̄ neayim̄ix̄emean̄f̄arin̄i.” yaiwiḡáȳf̄ nán̄i nene x̄ám̄i s̄in̄j̄w̄i ip̄en̄waéner̄in̄i. Nene “Aga seáȳi e imónin̄j̄o, aȳf̄ Gor̄ixor̄f̄an̄i?” n̄iyaiwirane seáȳi e umean̄f̄wá nán̄i x̄foyaéne neaim̄ix̄in̄r̄in̄i.

13 Seȳné en̄i Kiraiso t̄n̄i ikárin̄iḡáȳf̄né en̄aḡi nán̄i x̄wiýf̄á nepax̄in̄j̄ imónin̄j̄ yan̄f̄ seaiap̄iḡf̄ápi —Api Gor̄ixo yeáȳf̄ seayim̄ix̄emean̄f̄á en̄aḡi nán̄i yaȳf̄ seainar̄in̄p̄irini. Api seȳné ar̄f̄á n̄iwiróná d̄in̄j̄ w̄ikw̄iróf̄á en̄aḡi nán̄i Gor̄ixo x̄foya imónífr̄ixin̄ri xeḡf̄ kw̄iȳf̄ s̄m̄iman̄j̄yo dán̄in̄j̄ “N̄iseaiap̄im̄f̄arin̄i.” r̄arin̄p̄i t̄n̄i ikyin̄in̄j̄f̄ seaiár̄in̄r̄in̄i.

14 Kw̄iȳf̄ neaiap̄in̄p̄i t̄n̄i r̄ixa ikyin̄in̄j̄f̄ neaiár̄in̄in̄aḡi nán̄i d̄in̄j̄ re mōn̄w̄in̄i, “Gor̄ixo ‘N̄iseaiim̄f̄arin̄i.’ r̄arin̄j̄f̄ s̄in̄i m̄ineaim̄ean̄j̄p̄i t̄n̄i x̄ixeni n̄ineaiim̄f̄arin̄i. X̄fo ‘Nion̄i t̄n̄i n̄in̄j̄wearo nion̄iyáȳf̄ imónífr̄ixin̄i.’ yaiwiar̄in̄p̄i t̄n̄i x̄ixeni imónan̄f̄wá nán̄i gw̄in̄in̄j̄f̄ neaikwam̄ix̄in̄f̄arin̄i.” D̄in̄j̄ an̄in̄j̄ e mōn̄w̄in̄i. Nene “Aga seáȳi e imónin̄j̄o, aȳf̄ Gor̄ixor̄f̄an̄i?” n̄iyaiwirane seáȳi e umean̄f̄wá nán̄i xeḡf̄ kw̄iȳf̄p̄i t̄n̄i ikyin̄in̄j̄f̄ neaiár̄in̄r̄in̄i.

“Gor̄ixom̄i seȳné nán̄i r̄ixin̄j̄f̄ seaur̄iyar̄in̄j̄arin̄i.” ur̄in̄j̄f̄ nán̄ir̄in̄i.

15-16 Gor̄ixo api api e seaiin̄j̄f̄ en̄aḡi nán̄i nion̄i en̄i ámá w̄i re rar̄in̄aḡf̄a, “Ep̄esat̄ n̄j̄weáȳf̄ Ám̄in̄á J̄isasom̄i d̄in̄j̄ n̄iwikw̄iroro ámá Gor̄ixoyá imóniḡf̄á n̄in̄i nán̄i d̄in̄j̄f̄ s̄ip̄i wiar̄in̄j̄o.” rar̄in̄aḡf̄a ar̄f̄á w̄in̄j̄w̄é dán̄i nion̄i seȳné nán̄i Gor̄ixom̄i yaȳf̄ n̄iwayir̄in̄á w̄i p̄n̄i w̄iárarin̄j̄aman̄i. R̄ixin̄j̄f̄ nur̄ir̄in̄á seȳné nán̄i d̄in̄j̄f̄ n̄imori

17 r̄ixin̄j̄f̄ re seaur̄iyar̄in̄j̄arin̄i, “Neḡf̄ Ám̄in̄á J̄isat̄ Kiraisoyá N̄w̄íáoxin̄i, seáȳi e r̄imepax̄f̄ ápo Gor̄ixoxin̄i, Ep̄esat̄ n̄j̄weáyo anan̄i re w̄iir̄ixin̄i. Jox̄i d̄ix̄f̄ kw̄iȳp̄im̄i dán̄i aȳf̄ d̄in̄j̄f̄ é̄m̄f̄ saim̄f̄ mop̄ir̄i nán̄i s̄f̄k̄f̄f̄ wom̄ix̄ir̄i d̄ix̄f̄ imónin̄j̄p̄i nán̄i x̄ixeni n̄ij̄f̄á imónip̄r̄f̄a nán̄i w̄f̄á wókim̄ix̄ir̄i é̄r̄ixin̄i.” seaur̄iyar̄in̄j̄arin̄i.

18-19 Seȳné rip̄i rip̄i n̄iyaiwiro n̄ij̄f̄á x̄ixeni imónip̄r̄f̄a nán̄i r̄ixin̄j̄f̄ seaur̄iyar̄in̄j̄arin̄i, “Gor̄ixo nion̄iyáȳf̄ nimóniro nion̄i t̄n̄i n̄j̄weáfr̄ixin̄ri w̄éyo f̄á neaum̄ir̄in̄j̄f̄ d̄in̄j̄ ikw̄im̄oar̄in̄j̄w̄ápi, aȳf̄ ap̄ir̄f̄an̄i?” yaiwiro “X̄foyaéne awiax̄f̄ imónin̄j̄f̄ neaim̄ean̄f̄ápi —Api ayá t̄in̄j̄f̄ s̄m̄f̄ s̄m̄f̄ e mepax̄f̄ imónin̄j̄p̄irini. Api, aȳf̄ ap̄ir̄f̄an̄i?” yaiwiro “X̄foya en̄j̄ s̄ix̄f̄ eán̄in̄j̄f̄ p̄ir̄f̄ m̄iwiak̄ipax̄f̄ imónin̄j̄p̄i —Api aga seáȳi é̄m̄f̄ imónin̄j̄p̄irini. Ámá x̄f̄om̄i d̄in̄j̄f̄ w̄ikw̄roar̄iḡf̄áyo d̄in̄j̄f̄ s̄ix̄f̄ w̄im̄oar̄in̄j̄p̄irini. Api, aȳf̄ ap̄ir̄f̄an̄i?” yaiwiro ep̄ir̄f̄a nán̄i o seḡf̄ d̄in̄j̄f̄ w̄f̄á seaókim̄ix̄in̄á nán̄i om̄i r̄ixin̄j̄f̄ seaur̄iyar̄in̄j̄arin̄i. X̄foya en̄j̄ s̄ix̄f̄ eán̄in̄j̄f̄ d̄in̄j̄f̄ w̄ikw̄ir̄on̄waéne s̄ix̄f̄ neaim̄oar̄in̄j̄f̄ api pip̄i mar̄f̄á,

20 en̄j̄ s̄ix̄f̄ eán̄in̄j̄f̄ Kiraiso x̄wár̄ip̄áyo dán̄i owiáp̄n̄imean̄ir̄i s̄in̄j̄f̄ wim̄ix̄ir̄i an̄j̄nam̄i x̄foya w̄é náúm̄in̄i on̄j̄wean̄ir̄i wim̄ix̄ir̄i en̄j̄p̄i, aȳf̄ x̄f̄om̄i d̄in̄j̄f̄ w̄ikw̄ir̄on̄waéne d̄in̄j̄f̄ s̄ix̄f̄ neaim̄oar̄in̄j̄f̄ ax̄ip̄in̄r̄in̄i.

²¹ Wé náúmíni ηweano, o giyí giyí seáyí e nimóníro wíniyo seáyí e umenweaarigíáyorani, giyí giyí néní tñjwaéne nimóníri oηweaaneyíni yariǵíáyorani, giyí giyí ení eáníñí nimóníri omenweaaneyíni yariǵíáyorani, giyí giyí ámíná nimóníri yariǵíáyorani, pí pí yoǵ omíñí xixegíni yariǵíáyá níwíriro rariǵíáyorani, ayo níyoní kwíyí imóníǵíáyorani, ámá imóníǵíáyorani, níyoní o aga wiárf seáyí e wimóníñoríni. Agwí rináni maríáí, ná ríwíyo ení aníñí e seáyí e níwimóníri ηweanfáriní.

²² Goríxo amípí níni ámarani, amípírani, Kiraisoyá suyímanwíyo wuríñírixíni wimíxíñíni. O amípí níyoní náni Ámínáo imóníño enagi náni ámá xíoyá síyikí imóníǵíáyo mñíyíniñí wimónínfa náni ení wimíxíñíni.

²³ O mñíyíniñí imóníñaná ámá oyá síyikí imóníǵíáyí xegí waráriníñí imóníño. Mñíyí tñí waráí tñí nawíni enáná wará noní xíxeni imónariñípa Kiraiso —O amípí níni Goríxo wimónariñípi tñí xíxeni imóníwínigíni wimíxariñoríni. O Goríxo “Mñíyí xegípi oηweaníri míwimóní wará ení tñíyí imóníwínigíni.” yaiwíñípi tñí xíxeni imónínfa náni ámá oyá síyikí imóníǵíáyí api e imóníño.

2

“Nanínaníwá náni imónagwí aí Goríxo síñí neaimíxíñíni.” uríñí náníni.

¹ Eníná seyíné Goríxomí maní níwiaíkiro fíwí yagíápimi dání naníníprífa náni imónagíáyíneríni.

² Síni e nimóníroná ámá Goríxomí míxídaríǵíáyí sípí yariǵíapa axípi e yagíáriní. Seyíné kwíyí sípíyí aní pírfíyo emearíñíyo xiáwomí —O ámá Goríxomí maní wiaíkiaríǵíáyo sípípi éríxíniñí dñí ukíkayonñoríni. Oboríni. Omí seyíné ení xídagíáriní.

³ Ámá Goríxomí maní wiaíkiaríǵíáyí yariǵíapa nene ení axípi nerane pí pí nípi kwíni mimóníñípi oyaneyíniñí mñí níneainírná sa ananí yagwáriní. Pí pí íeapá neainípiрани, negí dñíyo dání oyaneyíniñí neaimónípiрани, sa ananí yagwáriní. Ámá Goríxo wíki níwóníri pírfí umamóaná naníníprífáyí níni yariǵíapa nene ení negí néra wagwápimi dání nerína axípi nanínaníwáníri yagwáriní.

⁴ Nene e imónaníri yagwá aiwí Goríxo nene náni dñí sípí níwirína xwapí ayá wí wiaríñagi náni “Wá onímiápi wianímiñíni.” míwimóní ayá wí neawianíñíni.

⁵ Nene ríxa nañí imóníñaná wá neawianíñímani. Nene síni oyá maní níwiaíki rane fíwí yagwápimi dání nanínaníwá náni imóníñaná wá níneawianíri Kiraiso ámi owiápiñímeaníri síñí níwimíxírná nene ení nawíni síñí neaimíxíñíni. Goríxo wá níseawianíñípi dání yeáyí seayímíxemeañíni.

⁶ Nene Kiraisí Jisaso tñí nawíni síñíniñí níneaimíxíri neawárinímani. O tñí nawíni íkáríniñwaéne enagi náni o xwáripáyo dání owiápiñímeaníri níwimíxírná nene o tñí nawíni wiápiñímeárixíniñí neaimíxíri anínamí gí íwo wé náúmíni oηweaníri níwimíxírná o tñí nawíni ηweárixíniñí neaimíxíri eníni.

7 Ayí rípi nání e enjíríní. Ámá níní agwí ríná ñweagfáyíraní, ná ríwíyo ñweapfáyíraní, níní Goríxo ámá nání dínj sípí níwírí Kiraisí Jisaso uowárenapínjpi nání dínj nímoróná dínj re yaiwíríxíní nání e enjíríní, “O dínj wíkwírogfáyo wá onímíapí níwianírí uowárenapínjmaní. Wá ámá wíanarígápi tñí xíxení mé seáyí e imónínjímí aí wíarí ní múrorí imónínjpi níwianírí uowárenapínjíní.” yaiwíríxíní nání Goríxo e enjíríní.

8-9 Seyíné Jisasomí dínj wíkwíróáná Goríxo wá níseawianírí seainjímí dání yeáyí seayímíxemeanjíní. Segí dínj tñí egfápímí dání yeáyí seayímíxemeanjímání. Seyíné nanj yarínjagfá sijnwí níseanírí nání yeáyí seayímíxemeanjímání. Ámá wí aí wígí egfápi nání weyf mímeanínjpa éfíxíní anípá yeáyí seayímíxemeanjíní.

10 Ayí rípi náníríní. Agwí nene imónínjwápi Goríxo neaimíxíñeneríní. Kiraisí Jisaso tñí ikárinjwaéne neaimíxínj enjagí nání “Imínj mimónínjpiní éfíxíní.” yaiwínjpi —Apí enjíná dání repearínjpiríní. Apímí xídífíxíní neaimíxíñeneríní.

“Kiraiso Judayene tñí émayíné tñí nawíní neakumíxárinjíní.” urínj náníríní.

11 Ayínání enjíná seyíné segí sénáíwa seaxirígíe dání émá imónígíáyíné —Seyíné nání Judayí re seararígíáyínéríní, “Iyí símí sío míwákwínígíáyíní.” seararígíáyínéríní. E níró aí “Iyí símí sío wákwínarínjwaéneríní.” rínarígíáyí yarígápi, ayí Goríxoyá wé tñí marfái, ámá wé tñíní wákwínarígápiríní. Seyíné enjíná imónagfápi nání síní dínj oseainíní.

12 Íná Kiraiso tñí míkumíxíní xegí bí nimóníro ná jámínjñ ñweaagfáriní. Gwí Isíreríyá imónígíarí —Arí Goríxo nioníyáí oimónírí fá yamíxínjíríní. Arí tñí seyíné wígíyí wí imónagfámání. Xwíyá gwí arímí símímanj e dání “E níseaimfáriní.” réroarínjpi seyíné ení níseakumíxíní nísearagíyínéríní. Seyíné ámá Goríxomí míkídárigfáyí tñí níkumíxíníróná ríwéná nanj apí neaiméanfáranírí dínj níkwímore xwayí nanírí ñweaagfámání. Goríxo nání bí níjáfá imónagfámání.

13 Enjíná seyíné e nimóníro Goríxo tfámíní ná jámínjñ ñweaagfá aiwí agwí ríná Kiraisí Jisaso tñí nawíní ikárinígíá enjagí nání o níseapeiríná xegí ragí púpímí dání nípemeámi Goríxo tñjímíní anjwí éninj seabínjíní.

14 Émayíné Judayí tñí síní símí tñí mínjpa epírfá nání píyáfá neawírínjíní. E neríná émayíné Judayí tñí símí tñí inagfápi, apí xwínánjñ níseamudímorí píronjpi xío pépímí dání xwíná nípíneamorínjñ nerí ámá apiaú síyíkí ná bíní imónípísi nání imíxínjíní.

15 Xwínánjñ níseamudímorí píronjpi —Apí ñwí ikaxí eánínjño “E éfíxíní. E éfíxíní.” níró sekaxí níra unjpi tñí “E mepaní. E mepaní.” níró ñwí ikaxí níra unjpi tñí ayo eánínjpiríní. Apí ríxa síwíá imíxínjíní. Ayí émayíné tñí Judayí tñí ámá apiaú nioní tñí níkárínjínjímí dání síyíkí ámi sijn ná bíní oimónírí ñwí ikaxí eánínjpi síwíá imíxínjíní. E neríná ámá apiaú píyáfá wírínjíní.

16 Yoxáfpámí penjímí dání ámá apiaú símí tñí inagfápi xwapírfá eaáriní síyíkí ná bíní oimónírí níkumíxímáná Goríxo tfámíní nípemeámi urí emfánírí ñwí ikaxí eánínjpi ná mayí síwíá imíxínjíní.

17 O nîbîrî émayîné, Gorîxo tîñî ná jîamîniñî ñweagîáyîné tîni Judayî, o tîñî anwî éniñî ñweagîáyo tîni wáf re searîñîrîni, “Nîyînéni tîni nawîni imónîpîrî nâni rîxa piyîfá seawîrîñîrîni.” searîñîrîni.

18 O, negî wo imónîño ápo Gorîxo tîámîni ñweanagî nâni Judayene tîni émayîné tîni ananî xegî kwîyî neaiapîñîpîmî dâni ananî o tîñîmîni upaxî imónîñwîni.

19 Ayinâni seýîné sîni wî enyîné mimónîñoi. Sîni xerwîyîné mimónîñoi. Oweoi, rîxa ámá Gorîxoyá imónîgîáyî tîni kumîxinîñoi. Rîxa Gorîxoyá fwiaxé wiyînéniñî imónîñoi.

20 Ayî ripî seararîñîni. Gorîxo anî wiwá nîmîrîrîná wáf wurîmeiarîgîfáwa tîni wáf rókiamoarîgîfáwa tîni nîtiwayîrómáná émayîné enî seáyî e nîseai kwîarîmáná nîmîra peyarîñîpîniñî imónîni. Anî iwá nâni sîñá xâmi nîtiwayîrorî tîniño, ayî Kiraisî Jisasorîni.

21 Anî niwâni o enîpîmî dâni pirâniñî nîkîkîrónîga urî xwé nimóga urî yarîñagî nâni anî ñwá Ámínáo nâni wiwá imónarîni.

22 Émayîné enî Kiraiso tîni ikârîniñîgîáyîné enagî nâni o anî Gorîxo xegî kwîyîpîmî dâni ñweanfa nâni iwá nîmîra nîpeyîrîná xîoyá sîyikî imónîgîfá wîniyî tîni nîseakumîxîrî nîmîra peyarîni.

3

“Gorîxo yumî enjwîpeáragî wáf wókîmîxîwîniñîrî nîrîpeanîrîni.” urîñîdânîrîni.

1 Gorîxo émayîné tîni Judayene tîni nawîni neakumîxinî enagî nâni Poronî —Nionî Kiraisî Jisaso nâni émayîné wáf searîmeiarîñagî nâni gwî ñîñwîrîrîgîfonîrîni.

2 Ai “Gorîxo nionî wá nîniwianîrî émayîné wáf searîmfá nâni nîrîpeanîpî nâni seýîné rîxa arîfá rîfá wáfawîxinî?” nimónarîni.

3 Xwîyîfá nene yumî neaimónîñîpî Gorîxo wáf nókîmîxîfagî nâni apî nâni nijîfá imónîñîni. Apî nâni rîxa bî onîmiápî rîwamîñî nearî searîñîni.

4 Seyîné apî íá nîroróná re yaiwîpaxîrîni, “Gorîxo enîná dâni e éimîñîrîni yumî yaiwîarîrî Kiraiso agwî rîná neaimîxîrî enîpî nâni nijîfá Poro imónîñîpî, ayî apîrîanî?” yaiwîpaxîrîni.

5 Ámá enîná dâni neweáa bagîfáyî apî nâni xe nijîfá oimónîpoyîniñî wáf wókîmîxinîmanî. E mepa nerî aí agwî rîná kwîyîpîmî dâni xegî wáf wurîmeiarîgîfáwamî tîni wáf rókiamoarîgîfáwamî tîni yumî enjwîpeáragî apî nâni ananî wáf wókîmîxarîni.

6 Yumî Gorîxo enjwîpeáragî wáf neaókîmîxîfîpî, ayî ripîrîni. Émayîné xwîyîfá yayî neainarîñîpîmî dîñî nîkwîroróná Kiraisî Jisaso tîni nawîni ikârîniñîgîáyîné imónîgîfápîmî dâni seýîné Judayî tîni nawîni Gorîxo ipîmoarîñîpî meapaxî imónîro ayî tîni nîkumîxinîmáná sîyikî ná bîni imónîro Gorîxo “E nîseaiimîfârîni.” sîmîmanîfyo dâni réoarîñîpî ayî tîni nawîni seaimapaxî imónîro egîáyînéniñî. Yumî Gorîxo enjwîpeáragî wáf neaókîmîxîfîpî, ayî apîrîni.

7 Gorîxo xwîyîfá apî wáf nurîmeiwîniñîrî nîniñîrîpearîná “Omîñîniñî e niinîfá nâni wá nîwianîrî anîpá e owîimîni.” yaiwîñîpî tîni xîxenî niirî “Enî sîxî owîmîxîmîni.” yaiwîñîpî tîni xîxenî niirî nerî nîrîpeanîrîni.

8 Ámá Gorixoyá imónigfáyo onaxfýkwíni imóniñáoni, ayf nioni imóniñá aiwí o émayo awiaxf xegf bñ imóniñf Kiraiso neaiiñpí —Apí aga seáyí émi imóniñf enagí nání ámá wigf dññyo dání wí “Ayf apírfani?” yaiwipaxf mimóniñpíríni. Apí nání wáf urfwiniginíri Gorixo wá apí e nñiwianíri nñírfeariñíni.

9 Ámá Gorixo ayo e wíimiginíri yumfí yaiwiáragfpi nání re yaiwipírfá nání, “Gorixo nerfná xfo yaiwiáragfpi tñí xixeni enírfani?” yaiwipírfá nání wáf wókímxíwiniginíri ení nñírfeariñíni. Xámí Gorixo —O amípí nñí imíxñjoríni. O ínimí rípi yaiwiáragfpi nání, “Ámayo yeáyí uyimíxemeámfa nání apí éimiginí.” yaiwiáragfpi nání “Ámá xe ananí nñífá oimónípoi.” mñyaiwí yumfí nñwia wagfíni.

10 Agwí ríná añfna tññmíni néní tñgfáyí tñí áminá imónigfáyí tñí Gorixo ámá xixegfni imónigfáyí níkumíxmáná síyikf ná bñí wimíxariñagí sñjwí nñwíníroná “Nñífá xixegfni Gorixo imóniñpí síxf íniñáná níkwioámíga eaariñpí yapí rfa imóníni?” yaiwipírfá nání eníiná dání ámayo yumfí nñwia wagfíni.

11 Apí e nerfná xfo eníiná dání “E éimiginí.” yaiwiáragfpi —Apí negf Áminá Kiraisí Jisaso neaiiñpími dání xixeni yariñpíríni. Apí tñí xixeni eníniñíni.

12 Kiraiso tñí níkaríniñane nání ayá igigf mé epaxfíni. “Goríxomi ríxñf bñ ouraneyí.” nñneaimónírfná omí dññf nñwíkwíroriñpími dání “Ananí arfá neainíñoi.” nñyaiwirane o táfaminíññf nurane ríxñf urípaxf imóniñwíni.

13 Ayínání nioni re osearímíni, “Nioni seýíne arírá seaimíniñí yariñápi nání xeaníñf rípi nímeáfpi nání Goríxomi nuriñóná anígwí mañf rñññf meaárinaniginíri kíkífá mepaní.” osearímíni. Nioni nímeáfpi, ayf apími dání seýíne seáyí e imónipírfá nání nímeaaríñagí nání searariñíni.

“Gorixo ení síxf seaimíxíwiniginíri seauriyariñáríni.” uríñf náníni.

14-15 Ayínání nioni ápo Goríxomi —O gwí arf arí añfnamí ñweagfáyorani, xwíárími ñweagfáyorani, ayo ñiyoni emeanjoríni. Omí ríxñf urímiñíni nání xómíñf nñyíkwíri re urariñáríni,

16 “Joxí Epesasi ñweáyo joxíyá kwíyfpími dání ení síxf weámíxei. E nerfná joxí pírániñf ríxídpírfá nání seáyí e xewaníjoxí níkfñíri imóniñpí tñí wigf dññf ení síxf weámíxei.” urariñáríni.

17 Ámá añf wíwámí nípáwírfná yarígfápa Kiraiso segf dññf wíkwíroarígfápimi dání nñwiapíri oseañweaníri ríxñf “Ení síxf weámíxei.” seauriyariñáríni. Íkfá xwífáyo pípíñf nñwáíri xaiwí roariñfpa seýíne ení axfpi e nero Goríxo wá seawianíñpími pípíñfññf nñwáíro xaiwí róríxíniñí seauriyariñáríni.

18-19 Seyíne e nimónírónýf, ámá Goríxoyá segf wíniyf nñí tñí Kiraiso nene nání dññf sípí wíariñpí —Dññf sípí o wíariñpí ámaéne negf wíyo wíariñwápi tñí xixeni mimóníni. Apí aga seáyí e ná émi imóniñpíríni. Apí nání ámá nñífá mimóníro aí “Yoparf e iyí rimóníni?” nñíriñ nñífá xixeni mimónípaxfpiñíni. Apí nání seýíne dññf nímoro “Ayf apí ipí rimóníni?” yaiwipírfáríni. E nerónáyf Goríxo nimóníri yariñpí nípíni nání dññf síxf seaimopaxfíni.

20-21 Gorixomi —O nene rixinj nuriranená “E neaii.” urirane “E epaxorani?” yaiwirane yarinjwápiní neaiipaxomani. Xíoyá enj síxí eáninjpi ríxa neamimónjyó dání aga seáyí émi wiárí múropaxí imóninjpi neaiipaxoriní. Omí Kiraisí Jisasoyá siyikí imóninjwaéne, o tñní nawíní ikárininjwaéne íníná aninj miní yayí numéra úwanigíní. Ámá ríná dání gíní gíná njewanjwaéne yayí numéra waníwá nání imónáríwínigíní. “E éwanigíní.” nimónariní.

4

“Kiraisoyá siyikí imóninjwaéne oyá waráí imóninjwíní.” urinj nániríní.

1 Ayínání Ámínáo nání wáí rímearijápimi dání gwí njwirárigíoni enj ríremíxí bí rípi oseaimíní. Ámá wí seyíné emearijagí sijnwí niseaniróná dínj re seaiaiwipírá nání, “Goríxo ayí nanj e imónírixínirí wéyo íá umírínjpi tñní xixení ayo ríá yaríjoi?” seaiaiwipírá nání íá seaumírínjpi nání dínj nimoro pírárinj éfírixíní.

2 Yunigáyíné imónírixíní. Ámáyo awayíní méfírixíní. Ámá wí uyíni niseaikárinínáyí aí xe oneaikáripoyínirí sijnwí wínírixíní. Ayí nání dínj sipí niseairínjipimi dání íkwianwí weapínírixíní.

3 Kwíyí Goríxoyápi seyíné nawíní ikáriníprí seakumíxínj enjagi nání píyíá seawírinjyíné gwiaumí ninínjipimi dání aninj apíní e imóníwanigíníro xáiwí íá xírírixíní.

4 Ayí rípi nání seararínj. Wará Jisasoyá siyikí imóninjwaéne imóninjwáí ná wíríní imóninjwíní. Kwíyí nínenéní neaímeanjpi ení ná bíní imóníní. Goríxo nioníyá oimónípoyínirí wéyo íá níneaumíríná “Xíó neaiiníápi, ayí apíríani?” yaiwianí nání neaimíxínjpi bí bí mimóní axípiní imóninjagi nání dínj “E neaiiníáríní.” níyaiwirane wíkwímoaríjwápi ení ná bíní imóníní.

5 Negí Ámínáo ení ná woníríní. Dínj wíkwíroaríjwápi ení ná bíniríní. Wayí Kiraisomí dínj níwíkwírómáná mearíjwápi ení ná bíní imóníní.

6 Goríxo —O ámá níní emeanjoríní. Omí níní símanjwíyóninj wurínigíoríní. Níyoní xíó wimónarínjipimi dání wimíxaríjoríní. Níyoní dínj ukíkayojoríní. O ení ná woníríní.

7 Apí nípíní ná bíní ná bíní nimóga unjagi aiwí o Jisasoyá siyikí imóninjwaéne wá níneawianirí ayí e epaxí e epaxí imónírixínirí síxí neamimónjpi xíxegíní síxí neamimónjriní. E neríná sipí míneai Kiraiso wá níneawianirí neaiinjpi tñní xixení neamimónjriní.

8 Ayínání Bíkwyó dání Kiraiso nání re nírínirí eáníní, “O émi nání nípeyiríná píkorápíyí aga ayá wí níméra yirí ámáyo wá níwianirí anípa bí míní wirí enjriní.” Bíkwyó dání e nírínirí eaníní.

9 Xwíyíá “O émi nání nípeyiríná” rinínjpi pí nání riníní? Ayí o síní anjnamí nání nípeyipa neríná xámi xwíárími íniríwámíní píyínj siwí anjminí wepíníjo enjagi nání riníní.

10 Wepíníjo, ayí peyíjo axoríní. Nípeyiríná amípi níní Goríxo “E imóníwínigíní.” yaiwíarínjpi xixení imóníní nání oemínirí anj pírfyó wiárí seáyí ríwámíní peyínigíní.

11 Xwíyíá nioní múnj íróá rípi, “Ámáyo wá níwianirí anípa bí míní wirí enjriní.” múnj íróá apí, ayí rípi nániríní. Kiraiso ámá

wíyo wáf nurimeífríxíní wimíxínífríní. Wíyo wáf nírókiamóífríxíní wimíxínífríní. Wíyo síní Goríxomí mîxídarígíáyo áwaní nuríroná óníní ímopíríá nání misí ímónífríxíní wimíxínífríní. Wíyo ríxa Goríxomí xídarígíáyo umenwearo uréwapíyíro éfríxíní pasítá wimíxínífríní.

¹² Goríxoyá ímóníwá níneneni xíxe arírá ínípaxí ímónaníwá nání wonení wonení apí apí e níneaimíxa unífríní. Kíraisoyá wará nene íníwárí sayá nímogá unfá nání xíxe arírá ínípaxí ímónaníwá nání apí apí e níneaimíxa unífríní.

¹³ Nene Goríxo apí apí e níneaimíxa unípímí dání xewaxomí díní axípí wíkwírorane o nání xíxeni níjía ímónírane neranéná bíní bíne maríái, axeneni ímónaníwáriní. Yóí Kíraisó ímónínpí nene ení apí tíní xíxeni ímónaníwá nání apí apí e níneaimíxa unífríní.

¹⁴ Goríxo apí apí e níneailia uní enagí nání agwí nene síní pópia yapí ímónípaxí mímóníwíní. Ewé imeamíkwí neríná mamówáriní míeyoari néra warínípa, imíní neríná níxemi urí níxemi bírí néra warínípa nene ení axípí síní e epaxí mímóníwíní. Xwíyíá nepa mímónínpí xegí bí xegí bí nearéwapíyaníro yarígíápímí dání síní níxemi neaurí níxemi neabíri epaxí mímóníwíní. Ayí rípi seararíní. Ámá nepaxíní mímóníro wígí ínáyíní mímónínpímí dání yapí nearéwapíyaníro éfáyo síní aría yímígí wípaxí mímóníwíní.

¹⁵ E mímónípa nerane xíxe wá níwianeníranéná xwíyíá nepa rarígíápíní fái xíríwanígíní. Apí níxíríranénáyí, nene pí pí neríná yóí ímóníwáene nímogá nurane Kíraisó tíní píráníní kumíxínaníwáriní. O waráí ímóníwáene nání míníyí ímóní.

¹⁶ O míníyíníní ímóníjána oyá síyíkí ímóníwáene xífo neaimíxarínípímí dání wé síkwí úpíkwí saríwí ayí níwíkwírónrí ímónínpáníní ímóníwíní. Apí nípíní e ímóníwínígíní ímónínpí tíní xíxeni neríníyo dání íkwírónrí. Apí apí e ímóníwínígíní ímónínpí tíní xíxeni nero díní sípí nínrínáyí, wará níriní xwé níwiaró urí ení síxí ínírí néra unfáriní.

“Xámí yagíápi yará nípímore síní bí gwíwárinífríxíní.” uríní náníriní.

¹⁷ Ayínání nioní Ámínáo tíní ikáriníjáoní íkwairírí bí oseaimíní. Ámá Goríxo nání majía ímónígíáyí yarígíápa síní nepa éfríxíní. Ámá ayí amípi surífmá ímónínpí náníní díní moarígíáyí enagí nání raríní.

¹⁸ Sípípi nání díní nímore nání wígí díní sífá yímíxínarígíáriní. Majía íkáriníro díní wakísí ínro yarígíá enagí nání díní níyímíní Goríxo ámá xífomí díní wíkwíroarígíáyo síxí uyarínínpí tígíáyí mímóníjoi.

¹⁹ Wígí díní síjáníní ímónínpí nání ayá bí yarígíámaní. “Íwí ínáníwá nání ríá ímóníwíní?” níyaiwíro símfí xeadípénarígíáriní. Pí pí píaxí weánpaxí ímónínpí aí síní mé wíarí yarígíáriní.

²⁰ Ayí e yarínagíá aiwí seyíné Kíraisó nání nísearéwapíyiríná wí e searéwapíyigíámaní.

²¹ Nioní re nímonaríní, “Seyíné Kíraisó nání ríxa aría wígíáriní. Ámá Jísaso tíní ikárinígíáyí epaxí ímónínpí ríxa searéwapíyigíáriní.” nímonaríní. Ámá Jísasomí xídarígíáyíní nepaxíní ímónínpí nání níjía ímónígíá enagí nání raríní.

²² E éfríxíní ríxa searéwapíyigíápi, ayí rípiríní. Seyíné síní Jísasomí díní níwíkwíropa neríná sípí ímónagíápi —Apí seyíné sípí néra

wagáþipimi dáni siŋáni imóniŋþiri. Íwí náni miŋi inarigáþipimi dáni xwírfa seaikxémiri náni yapí seaíwapiyimiri eŋþiri. Api yarániŋþi þimóðrixini.

²³ Ámi bi seyíné ríxa searéwapiyigáþi, ayí ríþiri. Segí dñí moarigáþi ámi siŋi bi yárfó iníðrixini.

²⁴ Ámi bi searéwapiyigáþi ríþiri. Seyíné ámi áma siŋi oimónipoyinri Goríxo seaimixiyíþi —Api Goríxo xewaníjo imóniŋþa imóniŋþiri. E nimóniróna nepaxiŋi nimóniŋþimi dáni wé róniŋi ero Goríxo wimónariŋþi ero epaxþiri. Api seyíné ŋwiráriníðrixini.

Eŋí rírémixí bi wiŋi nánirini.

²⁵ Ayináni segí yapí rarigáþi emi nimómána woxini woxini áma seaimearigá gíyí gíyo xwíyfa nurirná nepaxiŋþini uríðrixini. Nene Kiraisoyá wará axírimi dáninŋi ninirane xixe íkwíkwírí iníŋwaéne enagi náni rariŋini.

²⁶ Seyíné wikí niseaóniri aiwi wikí seaóníþimi dáni “Xe síþi oemini.” niyaiwiri e mepa éðrixini. Wikí xwapí ayá wí nóga mupa éðrixini. Síni niseaónirínayí, sogwí ipímeáf e dáni þíni wiáríðrixini.

²⁷ E nero obo ayí íwí éðrixiniri xe yapí oneaíwapiyinri siŋwí míwinípa éðrixini.

²⁸ Íwí mearigáýí ámi íwí bi mímeapa éðrixini. E mepa nero ríwí niríkwínimána wigí wé tñi omiŋi xixeni imóniŋþi nero áma amíþi náni díwí ikeamónarigáyo aríra wíwaniginiri éðrixini.

²⁹ Segí maníyo dáni síþi xwíyfa bi aí mriþa éðrixini. Áma pí pí xwíyfa uríþaxí imónigáyo wigí imónigáþi tñi xixeni nurirná dñí sixí iníþaxí imóniŋþini uríðrixini. Gíni gíná nuriróna naŋí owimíxaneyinro náni dñí wífa wóníþaxí imóniŋþini uríðrixini.

³⁰ Seyíné síþi nerinþimi dáni kwíyí Goríxoyáþi dñí rífa uxepaxí imóniŋþi wí mepa éðrixini. Kwíyíþi, ayí sfá yoparíyi Goríxo gwíninŋi seaikweanfa náni ríxa ikiyiŋinŋi seaíariŋþi enagi náni searariŋini.

³¹ Dñí wí sfá miyíkínípa éðrixini. Míxí wí ríþaxí mimónípa éðrixini. Wikí rífa áþiáwinŋi mónípa éðrixini. Xwamiání wí mepa éðrixini. Xwíyáþai wí muŋwiráripa éðrixini. Sími tñi wí míwípa éðrixini.

³² Api api mepa nero xixe dñí síþi iníro wá wíanenro éðrixini. E neróna Goríxo Kiraiso seaíinþimi dání segí wikarigáþi yokwarími seaíinþa seyíné ení xixe yokwarími iníðrixini.

5

¹ Seyíné niaíwí Goríxo dñí sixí seayiníyíné enagi náni omi ikaninŋi wiáðíðrixini.

² Kiraiso —O ámaéne naŋí neaimiximiri náni yoxáþami xe oníþíkíþoyinri nerína Goríxomi þíyfa wírfamiginiri ríðiyowáninŋi niniri omi sínadinŋi naŋí weanorini. O nene náni dñí síþi níwirína neaiinþa nene ení þi níneranéná “Ámáyo dñí síþi níwirinþimi dání rífa yariŋwini?” niyaiwinirane naŋíni wíwaniginí.

³ Seyíné áma Goríxoyá imónigáýíné enagi náni áma wí seyíné náni ríþi ríþi ríþaxí oimónipoyinri siŋwí míwinípa éðrixini, “Ayí íwí api inígawixini. Piaxí weániþaxí api egíawixini. Amíþi wí míneamúropa

oeniri aninji miní yariñoi.” Api api ripaxí oimónipoyiniri siñwí mîwînipa éfrixini. Seyíné api api wí mepa éfrixiniri seararinjini.

⁴ Seyíné riperiñí nîrîroná xwiraimimí ininji bi mîripa éfrixini. Sipí ikaxíraní, xwíyá mîponiníraní, bi mîripa éfrixini. E mepa nero Gorixomí xíto seañinpi nání yayí wífrixini.

⁵ Seyíné ripi nání ríxa nijá imóninagá nání rarinjini. Ámá fwí inarigáyaní, wigí xwioxíyo piaxí eámixinarigáyaní, ámá amípi wí mîneamúropa oeniri aninji miní yarijáyí —Ayí amípi mîneamúropa oeniri yarijáyí wigí ñwáninji nimíxiro mearigáyaní. Ámá ayíraní, ayí níníyí wo aí Kiraiso tñi Gorixo tñi awaúyá xwioxíyo wí nîñweaníamaní.

“Gorixoyá wá ókinjipini nêra eméwaniginí.” urinji nánirini.

⁶ Seyíné sipí api api oépoyiniri yapi searepiñirixiniri awíninji ñweáfrixini. Ámá Gorixomí maní wiaikiarigáyí api api yarijáyí enagi nání o xegí wikí wóninji piñí umamonía enagi nání seararinjini.

⁷ Ayínání seyíné ayí tñi nîkumixiníro mepí mîtinipa éfrixini.

⁸ Enjiná seyíné sipí api api nêra nuróná sfá yininjimíninji emeagáyané imónagá aí agwí ríná Ámináo tñi nikárinirínipimí dání wá omixininje emearigáyané imóninagá nání seararinjini. Ayínání wá omixininje yarijá wiyéninji nimóníro éfrixini.

⁹ Ámá wá omixininje emearigáyaní dání pí pí naní imóninjiñirani, pí pí wé róninji imóninjiñirani, pí pí nepa imóninjiñirani, nîpiní yarijá enagi nání rarinjini.

¹⁰ Api api nerónáyí, Ámináo wimónarinjipi nání éwapínfrixini.

¹¹ Ámá sfá yininjimíní emearigáyaní tñi nîkumixiníro sipí ayí yarijáyí —Apimí dání amáyo naní wí wiipaxí meniní. Apimí dání amá xwirání ikixénipaxipi imóniní. Api mepa éfrixini. E mepa nero amá nñi “Sfá yininjimíní emearigáyaní yarijáyí sipí ría imóniní?” oyaiwípoyiniri uyíwí wáninji wómixiríní.

¹² Fwí wigí yumí yarijáyí nerínání marfái, sa api nání nîrîríná aí ayá neainipaxí enagi nání xwíyá ripi nîriri eáapimí neámiméni.

¹³ E neri aí amípi amá yarijáyo wá wómixáná “Api naní ría imóniní? Sipí ría imóniní?” yaiwipaxíriní. Wá wómixáná amípi siñání nimóninjiñipimí dání wá ónarinji enagi nání rarinjini.

¹⁴ Ayínání amá sipí yarijáyo xwíyá ripi Bîkwíyo dání urinini, “Sá wení roxiní, ríxa rikewónei. Ámá piyí wegíe dání ríxa wiápinímeai. E éaná Kiraiso wá rómixininjoí.” urinini.

¹⁵ Ayínání seyíné nemeróná siñwí tñi nemero majía nikáriniri yarijáyí yapi mé ñiní émi saími moarigáyaní yapi éfrixini.

¹⁶ Ríná amá sipí xwapí ayá wí yarijíná enagi nání seyíné siní naní imóninjiñi epaxíná imóninjanáyí, e éfrixini.

¹⁷ Ayínání agwí seyíné xaxá mikárinipa nero Ámináo “E éfrixini.” wimónarinjipi nání nijá oimónaneyiníro éfrixini.

¹⁸ Iniigí papíkí yarijáyí xwapí nîñiro papíkí mepa éfrixini. Xwiría seaikíxepaxí enagi nání seararinjini. Gorixo wimónarinjipi yaníwá nání xíoyá kwíyipi xe neaxíxerówiniginiri éfrixini.

¹⁹ Seyíné xwiýfá nîrînróná sonj Gorixo nealiñpî nânî rînrîñpî tînrî seanj Kiraiso nânîpî tînrî sonj oyá kwíyî nânîpî tînrî nîrîro rînrîrîxînrî. Ámináomi yayî numeróná manj tînrî sonj nîrîro aí dînj tînrî enî rîrîrîxînrî.

²⁰ Pî pí seyíné seaimaarîñpî nîpînrî nânî ápo Gorixomî yayî wîrîrîxînrî. “Negî Áminá Jisasi Kiraiso tînrî ikárînrîagwî nânî yayî wîpaxîrînrî? Oyî, e epaxîrînrî.” nîyaiwîro e éfrîxînrî.

²¹ Nene aríá nîwirane wáyî wînjwáo Kiraiso enagi nânî sîmanjwíyónîñj xîxe yeáyî urînrînrîwanîgînrî.

Wigî xiepíwami urîñpî nânînrînrî.

²² Xiepíwayíné, Áminá Jisasomî sîmanjwíyónîñj yeáyî wurînarîgíápa segî oxowamî enî sîmanjwíyónîñj yeáyî wurînrîrîxînrî.

²³ Kiraiso áamá xíoyá sîyîkî imónîgíáyo —Ayo gwînrîñj roayîronj enagi nânî xíoyá warárinîñj imónîñjoi. Ayo Kiraiso mînrîyînrîñj wimónîñjpa oxowa wigî apîxíwayá mînrîyînrîñj imónîñjagi nânî rarînrînrî.

²⁴ Kiraisoyá sîyîkî imónîgíáyî xíomî sîmanjwíyónîñj wurînarîgíápa apîxíwayíné enî segî oxowa pí pí nânî searána aríá nîwîro sîmanjwíyónîñj wurînrîrîxînrî.

Wigî xiagwowami urîñpî nânînrînrî.

²⁵ Xiagwoyíné, Kiraiso xegî sîyîkî imónîñjyî nânî dînj sîpî nîwirî arîrá wînfá nânî xe yoxáápamî onîpîkîpoyînrî enjpa oxoyíné enî segî apîxíwami dînj sîpî enjînrî.

²⁶ O e nerfá xegî sîyîkî imónîñjyî pípî imónîwînrîgînrî maríá, “Dînj wîkwîronjwînrî.” rána ígíá eámonjîpîmî dánî íkwîráfánîñj oimónîpoyînrî enjînrî.

²⁷ Xíoyá sîyîkî imónîñjyî xegî sîmîmanjîmînrî nîwirárinîrînrî imînrîñj mimónîñjagi owînrîmînrî e enjînrî. Rapîrapî mîdunîpa erî kîkwînjwî meakînrîpa erî enjîyî yapî imónîñjagi owînrîmînrî erî sîyîkwî mînrîpa erî xwíyíá meárinîpaxî mimónîpa erî enjîyî sînjwî owînrîmînrî erî e enjînrî.

²⁸ Ayínánî oxoyíné woxînrî woxînrî jîwanîjoxî dînj sîpî nînrî píránrîñj menarîñjpa segî apîxíwami enî dînj sîpî nîwîro píránrîñj uméfrîxînrî. Meánîgîpîmî dánî wará ná bînrî imónîñjagi nânî áamá xiepîmî dînj sîpî nîwiríá xífo enî nawínî dînj sîpî inarîñj enagi nânî rarînrînrî.

²⁹⁻³⁰ Nene nijárînrî. Xegî warápmî áamá go peá mónarîñjînrî? Oweoi. Kiraiso xíoyá warármî dánî sîkwî wé inîñjyînrîñj imónîñjagwî nânî xíoyá sîyîkî imónîñjwaéne píránrîñj neamearîñjpa áamá nînrî enî axîpî aiwá nîro píránrîñj menanîrî ero yarîgíá enagi nânî rarînrînrî.

³¹ Bîkwíyo dánî re nîrînrî eánînrî, “Ayínánî oxo xanîyaú pînrî nîwiármî xegî apîxî tînrî nîkumîxînrînrînrî sînrî xîxegînrî mimónî ná ayî ná bînrînrîñj imónarîgîrînrî.”

³² E nîrînrî eánîñpî xwíyíá xwé yumfî imónîñj bî nânî enî rînrînrî. “Kirisao tînrî áamá xíoyá sîyîkî imónîñjyî tînrî nânî rînrînrî.” nîmónarînrî.

³³ E nerî áiwî oxoyíné woxînrî woxînrî sewanîjyóné dînj sîpî inarîgíápa segî apîxíwami enî dînj sîpî axîpî wîrîrîxînrî. Apîxíwayíné enî segî oxowa searíá xîxenî aríá nîwîro wéyo uméfrîxînrî.

ropírfá nání amípí Goríxo mîxí nání ikíníírixíní neaiapínípi nîpíní ikíníírixíní.

¹⁴ Ayínání rîpí rîpí néfasáná ení sîxí níníí xáíwí éfí rórírixíní. Xwíyá nepání imónínípi areríxíníyí yíníírixíní. Sîwí wé róníní imónínípi sorfá mîxí nání éfí noyíkiníná nání yínígfápníní yíníírixíní.

¹⁵ Xwíyá yayí neainarínípi —Apí Kiraiso ámaéne neaiínípmí dání áamá xfo tñní aní imónípaxípníní. Xwíyá yayí neainaríní apí wáfí urímeaníro imónípní nání áamá mîxí inaníro nání síkwí sú yínarígfápa yíníírixíní.

¹⁶ Apí nîpíní nîyínímáná díní seyíné Kiraisomí wíkwíroarígfápi áamá níkíníní imanarígfápníní nimanímí úrírixíní. Níkíníní ana tñní nimanímáná éfí obo ríá oníníí ríá nîyínímáná ónapípi nîpíní supíkipaxí enagí nání seararíní.

¹⁷ Yeáyí Goríxo seayímíxemeanípi áamá mîxí mîíní mîneaoxoapa oépoyíníí aríxí díníkarígfápa dínííírixíní. Xwíyá Goríxoyápi, xfoyá kwíyípmí dání seaíwapíyarínípi kirá mîxí nání xírarígfápníní xííírixíní. E néfasáná ení sîxí níníí xáíwí éfí rórírixíní.

¹⁸ Apí apí neríná anípá éríxíníí mîseararíní. “Goríxo arírá neaíwínígníí íníná kwíyípmí dání ríxíní uríro yaríní wíro éríxíní.” seararíní. Ayínání seyíné maiwí bí mé síñwí síñwí tñní nero pí pí seaímeápi xwámámí nîwíro áamá Goríxoyá imóníní níní nání ríxíní wuríyíírixíní.

¹⁹ Nioní xwíyá yayí neainaríní yumí imónínípi nání masísá mîniní áwaní urímíníí maní yámoaríná Goríxo ananí woákíí wípaxoní nímíxíná nání ení ríxíní nuriyíírixíní.

²⁰ Xwíyá apí yaní wurímeiarínáoní enagí nání gwí ñweaníní. “Nioní ayá ígígí mé e rííímígníí imónínípi tñní xíxení urímíá nání ríxíní nuriyíírixíní.” seararíní.

Tííkaso nání uríní nánííí.

²¹ Tííkaso —O negí nîríxímeá díní sîxí uyíníwáoríní. Ámínáo nání wáfí nuríranéná díní uñwírárípaxí yaríníoríní. O nîseaímeárná seyíné nioní pí pí nerí ñweanápi nání nîjía imónípní nání nîpíní nání áwaní searíníjotí.

²² Ayí rîpí nání uowárenaparíní. O nîseaímeári áwaní searáná seyíné “Porowa e nímóníro ríá ñweanotí?” yaiwíro díní wáfí seaóníí epírfá nání uowárenaparíní.

²³ Gí nîríxímeáníí imónígfáyíné, seyíné nîwayíróoníro ñwearo segí díní nîwíkwírorínípmí dání xíxe díní sípí íníro epírfá nání ápo Goríxo tñní Ámíná Jisasi Kiraiso tñní awaú díní seakíkayóisíní.

²⁴ Áamá negí Ámíná Jisasi Kiraisomí díní sîxí nuyíríná ámí díní pea nîmori píní mîwíárarígfáyo nîyoní Goríxo wá wianíwínígní.

Payí Poro Piripai ɲweáyí nání eaɲɲaríní.

Payí rína Jisasoyá siyikí imónigíá aɲí yoí Piripai ɲweagíáyí nání Poro eaɲɲaríní. Aɲí apí Masedonia pɪropenisíyo xwé biríní. Poro émayí aɲí tɲíminí xwíyá yayí winipaxí imóniɲípi wáí nura nemeríná aɲí apimí ení wáí uríméagi áamá wí Jisasomí diɲí wíkwírogíawixíní (Wáí wurimeiarigíáwa 16:12-40). E nemo xwiogwí obaxí ríxa nímúrómáná eɲáná ámi wí e emearíná omí fá nixero gwí aɲíyo nɲɲwíráro awí nímɛɲweagíásáná aɲí yoí Romíyo nání níméra nuro e gwí aɲíyo ɲwíraráná Piripai ɲweáyí aríá nɲwiro nígwí bí Poro nání awí nearo Epaɲírodaitasomí wiowárfagíá o xamíɲo yayí nerí payí rína e dání nearí axomí wiowárinɲiginí.

¹ Poroní tɲíní Timotio tɲíní —Yawawí xwíyá Kiraisoyá wáí wurimeianírai nání xɲánápawínɲí nímónírai wíiarígíwíawiríní. Yawawí áamá Piripai ɲweagíá Goríxoyá imóníro Kiraisí Jisaso tɲíní ikáriníro egíáyíné nɲíyénéní nání —segí seapiɲweagíáwa tɲíní seáyí sealiarígíáwa tɲíní aí nɲíyénéní nání payí rína nearí mónaparinwíi.

² “Negí ápo Goríxo tɲíní Áminá Jisasi Kiraiso tɲíní wá seawianíri seyíné nɲíwayíróníro ɲweapíri nání sealiiri éfisixíní.” nímónaríní.

“Seyíné nání Goríxomí yayí wiaríɲáriní.” uríɲí náníriní.

³ Íníná seyíné nání diɲí nináná Goríxomí yayí wiaríɲáriní.

⁴⁻⁵ Nioní sfá seyíné Goríxomí diɲí wíkwírogíáyimi dání agwí ríná nání xwíyá Jisaso nání wáí wurimeianí nání nawíní ikáriníɲwáyíné eɲagi nání omí gíní gíná rixíɲí niseauriyiríná diɲí nífání ninaríɲagi uraríɲáriní.

⁶ Nioní diɲí re yaiwiaríɲáriní, “Goríxo —O seyíné xfomí diɲí wíkwíróáná iwamíto pírániɲí seaimíxíɲoríní. O sfá Jisaso weapíníáyí nání seyíné yóí ámi bí tɲíní bí tɲíní nímóga upíríá nání pírániɲí niseaimíxa unfáriní.” Diɲí e nɲíyiwírí nání diɲí síɲá niseaeáníri omí yayí e wiaríɲáriní.

⁷ Ayí rípi nání seyíné nání yayí nɲiniríná “Ayí xíxení ayo ninaríɲáriní.” nímónaríní. Nioní xwíyá Jisaso yayí neainaríɲípi nání gwí aɲí tíyo nɲɲwearínáraní, xwíyá nímeararígíapi orakínímíníri nírírínáraní, apí sopíɲí oomíníri nírírínáraní, seyíné Goríxo wá nɲíwianíri e éwínígíníri nírípeañoní tɲíní nawíní ikáriníɲagíá nání nioní diɲí síxí seayíní.

⁸ Kiraisí Jisaso seayaríɲípa nioní ení diɲí síxí niseayírí nání síɲwí oseanímíníri íkíníɲí sípí niaríní. “Poro nepa nene síɲwí neanímíníri nání íkíníɲí sípí ríá wiaríní?” niseaimónírfíná Goríxo nioní e yaríɲagi síɲwí naníɲí eɲagi nání raríɲíní.

⁹ Seyíné nání Goríxomí rixíɲí niseauriyiríná rípi uraríɲáriní, “Wígí wíníyí nání diɲí sípí nɲwiro arírá inarígíapi sayá nímíxa úfírixíní. Úrapí néra mú aga xíxení nɲíjá nímóníro ‘Goríxo áamá e fírixíníri wímónaríɲípi, ayí apírífaní?’ yaiwiro diɲí nɲíyalkiroro ‘Sípí imóníɲípi, ayí apírífaní?’ Naní imóníɲípi, ayí apírífaní?’ yaiwiro neróná diɲí sípí níníro arírá inarígíapi sayá nímíxa úfírixíní.” Goríxomí seyíné nání rixíɲí niseauriyiríná apíní uraríɲáriní.

10 Ayf rípi nání apí seauriyarínáriní. Seyíné agwí ríná dání sfá Kiraiso weapínfáyi nání mimóní yarígfáyí yapí mimónípa ero xwíyá seaxekwímopaxí mimónípa ero epírfá nání díní nīyáikíroo “Síwí wé róníní imónínípi, ayf apírífaní?” oyaiwípoyíní ríxíní seauriyarínáriní.

11 Apí seyíné neríná Jisasí Kiraiso seaimíxarínípmí dání íkfá sogwí naní níweríná yarínípa seyíné síwí wé róníní imónínípi ayá wí éfríxíní ríxíní e seauriyarínáriní. Ámá wí seyíné e yarínagá síhwí níseaníróná “Wé róníní ayf yarígfápi mfkf íkíno, ayf Goríxorífaní?” nīyaiwíro omí yayf umero seáyí e umfeyoaro epírfá nání ríxíní e seauriyarínáriní.

“Nioní gwí nīweanagí nání xwíyá Jisasó nánípi yanf níwéa waríní.” uríní náníriní.

12 Gf níríxímeáyíné, seyíné rípi nání “Níjáf oimónípoi.” nímónaríní. Amípi sípi nioní nímeáf rípi xwíyá yayf neainarínípmí pírí rakínípaxí mímóní nioní nímeáfípmí dání ámí bí téní yanf níwéa uní.

13 Ayf rípi seararíní, “Míxí ináyoyá símíní wínarígfá aní riwámí awí rogíáyí téní wí re nīweagá níní ení ‘Poró Kiraisomí xídarínagí nání gwí rífa nīweaní?’ níríro níjáf e imóníníoi.” seararíní.

14 Ayf rípi ení seararíní, “Negí níríxímeá aní rípmí nīweagíáyí nápi nioní gwí nīweanáná Goríxo arírá níarínagí síhwí nínaníro nání omí ámí bí téní díní níwíkwíroo wáyí mīwíní ení síxí níníro Goríxoyá xwíyá nání ananí wáf raríníoi.” seararíní.

15 Ayf neparíní. Wíníyí Poroní sípi díní níaiwíro xwíyá rírowíagí ero yarígfáyí enagí nání Kiraiso nání wáf rarínagá aiwí wíníyí nepa nioní nání díní naní níniawíro wáf raríníoi.

16 Díní naní e níniawíro yarígfáyí, ayf nioní nání díní síxí níniyíro nání re yaiwíarígfáriní, “Xwíyá yayf neainarínípi xídarínagwí nání xwíyá neameáraníro yarígfápi pírí urakíwínígíní Goríxo rípeano, ayf Pororífaní?” E níyaiwíro wáf urarígfáriní.

17 E neríní aiwí sípi díní níaiwíarígfáyí, ayf nepa “Wé róníní oyaneyí.” níyaiwíro mé nioní gwí nīweanáná xwíyá ámí bí téní umeáraneyíní yaríníoi. “Poromí ní múrorane seáyí e owimónaneyí.” níyaiwírinípmí dání wáf urarígfáriní.

18 Apiaú xíxegíní e yarígfápi nání píoi rímíní? Wíníyí nepa mímónípa nemáná manípaní wáf urarínagá níwínírináraní, wíníyí nepa mímónímáná wáf urarínagá níwínírináraní, nípiaúní Kiraiso nání níríro wáf rarínagá nání nioní yayf yaríní.

“Nioní síní mípé ní nīwearíná Kiraisomí seáyí e umepírfá imónínípi éimígíní.” uríní náníriní.

Oyí, nepa yayf emíní. Ayf rípi náníriní.

19 Nioní re níríri ípmóníní, “Ríxíní seyíné nioní nání Goríxomí nuríyíro kwíyí Jisasí Kiraiso neawírénapíyínípi arírá níri yarínípmí dání gwí nioní nīweanáná rípi ríxa níwíníwírípfáriní.” níríri ípmóníní.

20 Nioní díní níkwíromí “Nepa e éimígíní.” yaiwíarínápi nání ámá wí aí ayá nímpírfá meníní. Ámá síhwí nínaníróná “Kirisó níxídrí nání seáyí e imóníní apí rífa yaríní?” níniawíro omí yayf umepírfá nání nioní wáf nírímeríná íníná ayá ígígí mé ení síxí neámíxíníri yarínápa agwí ení

sini axípi e éimiginí. “Xe siní ouniri niniwárirónáraní, niniþikirónáraní, Kiraisomi yayí umepaxí imóninþipini éimiginí.” nimónariní.

21 Nioniyá diní ayí ripirini. Sini xwíá tíyo niñwearíná Kiraisomi yayí umepaxí imóninþipí emíáriní. E neri aí ríxa niþeríná xwíá tíyo niñwearíná nímeáþimi seáyi e imóninþipí nímeanfáriní.

22 Nioní sini mípé niñwearínáyí xwíyá yayí neainarinþipí wáí nurímeríná ikíá sogwí weariníyí yapi wepaxí aiwi gímíni gipí éimiginiri imónimfárfani? Sini ñweáimiginiri imónimfárfani? Ríxa péimiginiri imónimfárfani? Nioní majfáriní.

23 Niþiaúni anani imónimiginiri nání ríxa ayagwí imixárárininí. Nioní niþémáná nurí Kiraiso tñí niñwearíná diní nioniyá “Ayí awiaxíriní.” niyaiwirí aiwi “Nioní e nerínáyí, sini seýné arírá seaipaxímaní.” yaiwiariní.

24 Ayínáni nioní seýné arírá seaimí nání mípé xwíá tíyo ñweámí nání “Ayí anjipaxíriní.” nimónariní.

25 Nioní api nání “Neparini.” niyaiwirí niniþimóniri nání seýné Goríxomi diní niwíkwírooríná none searéwapíyñwápi xáiwí íá níxíra uro diní níá seainiri ení nání re niyaiwirí niþíá imóniní, “Nioní agwí ríná mípé sini niñwearí seýné arírá seaimí nání emíáriní.” niyaiwirí niþíá imóniní.

26 Nioní ámi seýné tífáminí bímíþimi dání seýné Kiraisí Jisaso tñí ikárininagí nání yayí seáymí dání epírfá nání “Nioní sini mípé niñwearíná ámi bí arírá seaimí nání imóniní.” nimónariní.

“Axíyíniní nimóniro xwíyápi xáiwí íá xírírixíni.” uriní nánirini.

27 Pí pí niniþimónirínáyí, úrapí mé áamá xwíyá Kiraiso nání yayí neainarinþipí diní wíkwíroarigíáyí epaxípiní xídírixíni. Nioní ámi niþiri siníwí níseanirínáraní, ámi míbí seýné yarigíápi nání sa aríáni niwírínáraní, re rarinagíá aríá wimí nání, “Axíyíniní nimóniro xwíyá yayí neainarinþipí xáiwí íá xírariní.” rarinagíá aríá wirí “Ámá apí þíríþírí yaníro yarigíáyo wákwianíro nání þírániní níkumíxiníro diní ná bini íá níxíriro yaríní.” rarinagíá aríá wirí emí nání “Þírániní diní wíkwíroarigíáyí epaxípiní xídírixíni.” searariní.

28 “Ámá þírí urakianiri yarigíáyo Piripai ñweáyí wáyí míwí yaríní.” rarinagíá aríá wímiginí. Ayí seýné wáyí miyarínagíá siníwí níseanirónáyí, “Nene anínaníwá nání imóniníwaéne enagí nání ríá neaíwapíyaríní?” yaiwiníþrí nání seýné siwániní winariní. E neróná sewaniníyíne ení “Goríxo yeáyí neayimíxemeaníþimi dání ayo múroaníwárfani?” yaiwiníþrí nání siwániní inariní.

29 Goríxo Kiraisomi diní owíkwírópoyiniri siníwí seaninímaní. Omí nuxídíríná ríniní bí ení wímeáwiniginiri siníwí seaniní enagí nání ámá wí þírí searakianíro yaríná xwíyá yayí neainarinþipí xáiwí íá xírírixíni.

30 Enjání nioní seýné tñíminí wáí emearíná áamá wí niþíkwini minikáripa yaríná siníwí nanigíápi tñí agwí ríná ení “Poromí ámi sipí wikáriní.” rarinagíá seýné aríá e wiarigíápi tñí axípi seýné ení seaimeaarínagí nání searariní.

2

“Dijí axípi ní fá nixiriri érixini.” uríj nánirini.

¹ Kiraiso seaiijípimi dání dijí wá bí mīseaónipaxirani? O wá seawianijípimi dání mīj íkijwí mīseamiripaxirani? Seyíné kwíy Gorixoyápi tñi mīkumixinipa reñoi? Segí imónigíáy tñi dijí sipi iniro wá wianeniro minipaxirani?

² Apí nīpini nepa imónijagi nání “Poró dijí ní fá onimíapi mīwiní ayá wí owinini.” nīseaimóniríná rīpi érixini. Dijí ná bini axípi ní fá nixiriri érixini. Dijí sipi inarigá axípi ní fá nixira úrixini. Axíyinij imónirixini. Apí oyaneyiniróna dijí ná bini tñini nīmoro rīnirixini.

³ Seyíné sipí nīmónimáná mēpa ero wárixayíné nīmónimáná mēpa ero érixini. Woxini woxini re yaiwinirixini, “Nioni siyikwípinij imónináná gí wí seáy e rīnimónijoi?” yaiwinirixini.

⁴ Seyíné re mīyaiwí, “Nioni gí dijí e nīmónarijípi ní nixídíranéná ayí apánirini.” mīyaiwí amá wí wimónarijípi eni “Anani oyaneyi.” yaiwírixini.

“Kiraiso siyikwípinij nīmónirijípimi dání Gorixomi seáy e umfeyoanirini.” uríj nánirini.

⁵ Seyíné Kiraisi Jisaso yapi pákíni nīmóniro o xwí fá tío nání nībiríná dijí monípa seyíné eni axípi mórixini.

⁶ O Gorixo imónijípa aga nepa nīmóniri aiwí wí re mīyaiwiniginini, “Gorixo tñi xixeni imónijápi wí mīwáramopaxí imónijini.” mīyaiwí neri e imónijípi pñi nīwiárimini aga amá wónij nīmóniríná omijí wiinífa nání Gorixoyá xínái wínijí imónijiginini.

⁸ Amá imónijípa nīmónimáná xewaníjo siyikwípinij nīmóniri Gorixo urípi arí fá nīwirí xixeni xídijiginini. Ayí nīpenífa nánini maríái, yoxáipami yekwíroaráná penífa nání aí Gorixo urípi arí fá nīwirí xixeni xídijiginini.

⁹ Jisaso e éf enagi nání Gorixo seáy e numfeyoari yoi wíyo nīyoní seáy e mūrónijípi wíriniginini.

¹⁰ Ayí rīpi nání e eniginini. Anínamí ηweáyirani, xwíáyo ηweáyirani, xwíárimini ínimi ηweáyirani, nñi yoi Jisaso yá arí fá nīwiróna xómijí nīyikwiro yayí umero

¹¹ woákíki nīwiróna “Nīyoní nání Ámináo, ayí Jisasi Kiraisorini.” riro epírfá nání Gorixo omí numfeyoari yoi seáy e imónijípi wíriniginini. Kiraisomi amá seáy e uméfáipimi dání ápo Gorixomi eni seáy e umepírfáirini.

“E érixiniri yeáy seayimixemeaníyíné xixeni api érixini.” uríj nánirini.

¹² Gí dijí sixí seayináyíné, Jisaso “Gí dijí tñi bí oemini.” mīyaiwí Gorixo urípi arí fá nīwirí xixeni nīxídíriná sñwepígí neainí enagi nání seyíné xámí Gorixo rñípi arí fá yímígí nīwiro xixeni yagíapa nioni seyíné tñi ηweanánani maríái, agwí ríná nioni tñi mīηweá segípi nīηwearíná aí axípi e arí fá yímígí nīwiro píránijí xídírixini. Xixeni píránijí nīxídíróna omí wáyí wiro óf wiro nero naní e érixiniri yeáy seayimixemeaníyíné xixeni axípi érixini.

¹³ Xífo wimónarijípi “E oyaneyi.” seaimóniro xixeni e ero epíri nání síkíki seaomixaríjo, ayí xífo enagi nání raríjini.

“Seaímeáfpí nání aníñúmí ikaxí míríyayíni éfríxíni.” uríñí náníñíni.

14 Pí pí seyíné yarigíápi neríná aníñúmí ikaxí mírípa ero xwíyá xímíximí níníri mírípa ero éfríxíni.

15-16 Segí yarigíápi dání áamá wí xwíyá seaxekwímopaxí mimónípa ero siyíkwí múnigíáyíné imóníro oépayíñíri “Aníñúmí ikaxí mírípa ero xwíyá xímíximí níníri mírípa ero éfríxíni.” seararíñíni. Niaiwí Goríxoyáñí imónigíáyíné síní xwíá tíyo nínwearóná áamá xaríxarí ero uyíni éro yarigíáyí tñí nínwearo aí xwíyá míseaxekwímopaxíyíné oimónípayíñíri e seararíñíni. Seyíné áamá sipí ayí tñí nínwearo xwíyá dñí níyímíñí imóníñípi meapírífa nání ríníñípi nuríróná wíáñíñí wómíxaríñí. Seyíné aníñí e néra nurónáyí, sía Kiraiso weapíníyími nioní dñí re seaíai-wímíáríni, “Nioní níyunimáná aníñí miní wíwapiyíñápi suríma mimóní ríxa xíxeni rí ripímónígoi?” níseaíaiwírí míxí seameakínímfáriní.

17 Seyíné Goríxomí dñí níwíkwíróro xídarigíápi, ayí nanwí o nání ridíyowá yarigíápiñí imóníni. Nioní seyíné omí píráñíñí oxídípayíñíri níyunimáná seaíwapiyaríná áamá wí nípi kíáná ragí nioníyá púpi, ayí iniígí wainí ridíyowá seyíné yarigíápi ríá ápiáwí xwé owenírí seáyí e iwayímóápiñíñí imóníñíáríni. Nioní níni píkiáná aí seyíné Goríxomí píráñíñí oxídípayíñíri ríxa seaíwapiyíñámi nípi kífá enagí nání ananí nioní nígá nímeáfpí nání yayí eri seyíné nání yayí eri emíáríni.

18 Seyíné ení axípi nioní yayí yaríñápa segí seaímeáfpí nání yayí ero nioní nímeáfpí nání yayí ero éfríxíni.

Timotio nání uríñí náníñíni.

19 “Áminá Jisaso ‘Ananíríni.’ níwimónírfányí, nioní sía áríní wí nípwémáná enáná Timotio seyíné tñí e yaxwí nénapiñí seyíné imónigíápi nání áwaní nírána dñí wíá nónínífa nání uowárfíimígíni.” nimónaríni.

20 Áamá nioní tñí re nweagíáyí wo seyíné nání dñí nímoríná Timotio moaríñípa mímóaríñí enagí nání “Omí uowárfíimígíni.” seararíñíni. O nepa seyíné nání “Aríge rífa imóníñí?” níyaiwírí mímáyo tñíñíoríni. Áamá re nweagíáyí wí axípi mimóníñí.

21 Ayí Kiraisí Jisaso api nání dñí omópoyíñíri wimónaríñípi nání dñí mamó wigí wimónaríñípi náníni moarígíá enagí nání omí seyíné tñí e nání uowárfíimígíni.

22 O mímíwiáro Kiraisomí píráñíñí xídaríño enagí nání seyíné níjfaríni. Xámí nioní xwíyápi wá urímearíná niaiwí xanomí saní uráparíñípa nerí saní nírápiñíoríni.

23 Ayínání “Amípi nioní nípi ríápi nání ríxa aníñíni níjfa nimónarímáná uowárfíimígíni.” nimónaríni.

24 E nerí aí nioní dñí re níyaiwírí ipímóníñíni, “Timotioní maríáí, níwaníñíoní ení Ámináoyá dñíyo dání síní mé seyíné tíámíni bímfáriní.” níyaiwírí ipímóníñíni.

Epapírodaitaso nání uríñí náníñíni.

25 E nerí aí nioní dñí re yaiwíáríni, “Epapírodaitaso —O gí nírixímeáóníñí imóníñí woríni. Jisaso nání wáí uraríñwápi nání gwí móníñwáyí woríni. Xwíríxí nímearígíá rípi nání ení gwí nímóníñíyí woríni. Seyíné nioní tñí e nání uowárenapáná saní níróronaríñíyí woríni.

'O nioní t́ńi re śńi áḿi b́i t́ńi oṅweant́.' ńiyaiwiríná nanj́mant́. Áḿi seyíné t́ńí e nání ourowárenapímíní." yaiwiárííní.

²⁶ O seyíné nání íkíníñfí sípí wirí seyíné xwíyá “O Romíyo nírémómáná símíxí wení.” rínarígápi arfá wífá enagí nání dínfí ríá uxerí yarínagí nání seyíné tíñfímíní ourowárénapímíní.

²⁷ Xámi o nepa simixf xwé neri rixa nipémínri éf aiwi Gorixo wá wianfipimi dani ámi nanf eniniginí. Omíni wá mîwianf nioní ení wá nîwianîîiniginí. Ayf rîpî nânî seararîîinî. Epapîrodaitaso nîperfnâyí, Poro dîîîî sipî ayá wî winîginîrî wá nîwianîrî nanf imîxîîî enagî nânî “Nionî ení wá nîwianîîiniginí.” seararîîinî.

²⁸ Ayináni seyíne omí sɨɲwí nɨwɨnɨróná dɨɲɨ nífá seainɨɨ nionɨ “Piripai ɲweáyɨ sinɨ Epapɨrodaitaso nánɨ ‘Sɨmɨxɨ xwé yarɨnɨ.’ rɨfá yaiwiarɨɲoɨ?” nɨyaiwiri ududɨ ninarɨɲɨpɨ enɨ pɨnɨ wiárɨɨ oninɨɨ aga ayá wí “Seyíne tɨámɨnɨ ourowárɨmɨnɨ.” nímónarɨnɨ.

²⁹ Ayináo o ámí seáíeááná “Négí Ámínáo t́nǐ ikárinǐjwáyí woríani?” nǐyáiwíro yáyí t́nǐ numímǐnǐro yáyí umero ámá ónǐjǐ imónǐgǐáyí nánǐ “Seáyí e imónǐgǐáyírfani?” yáiwíro éfrixini.

³⁰ O “Kiraiso wimónariñpí owiimínti.” n̄yawiwr̄ neríná r̄ixa n̄pém̄n̄r̄i en̄j en̄aḡi nán̄i searar̄iñn̄i. O seȳné aṇw̄i e meṇaḡi nán̄i ar̄ir̄á m̄inipax̄ imón̄iñp̄i xewan̄iḡo Porom̄i owim̄n̄r̄i n̄n̄ir̄íná yoḡ maȳ nimón̄r̄i r̄ixa n̄pém̄n̄r̄i en̄j en̄aḡi nán̄i searar̄iñn̄i.

3

Iyǫ sǫmǫ sǫwǫkwǫnarǫgǫpimi dǫnǫ wǫkwǫroarǫgǫyǫ nǫnǫ urǫnǫ nǫnǫrǫnǫ.

¹ Gí níríxímeáyíné, xwíyáá yoparí bí rípi osearímíní. “Ámínáo t́nń́ ikárínń́waénerń́an?” nń́yáiwínń́ro dń́ń́ níń́a seainń́wínń́gń́nń́.

Xámi ríwamíní nearí seaiapowáriénapínápi ámi axípi nearíná animimí miniarínagi eaaríníni. Nioní e neríná ámá wí yapí seaiwapíyipríxíníri síñwí rírímíxí seaimí enagi nání raríníni.

² Ámá s'wí uyíní yariŋyí yapí imónig'áyí —Ayí s'pí imóniŋpí yariŋ'áyí. D'ŋ xenwí re moariŋ'áyí, “Iyí s'mí s'ó wákwinig'ápimi d'ni Gorixoyá s'ŋw'yo d'ni ámá wé róniŋ imónariŋ'áŋi.” Xenwí e n'iyaiwiro s'ó rónig'áyí. Ámá ayí seyíné yapí seaiwapiyip'ixiniŋi s'ŋwí t'ni érixiniŋi.

³ Ayf rfp+ nán+ searar+ŋ+ni. Nene Gor+xo kwíy+ neaiap+ŋ+ŋpim+ dánt omi yayf umerane Kiraisi Jisaso neaiŋ+ŋp+ nán+ seáy+ e umerane yar+ŋwaéner+ni. Negf imón+ŋwápim+irani, newan+ŋene yar+ŋwápim+irani, diŋf n+wikwírorane diŋf re miyaiwiar+ŋwaéner+ni, “Apiaú+ dánt anan+ Gor+xoyá siŋwíyo dánt wé rón+pax+ imón+ŋw+ni.” niyaiwirane diŋf sŋá neaeánar+ŋ+mani. Sfo wákwin+ŋwaénerani, m+wákwin+ŋwaénerani, Gor+xoyá siŋwíyo dánt nepa sfo wákwin+ŋw+ni imón+ŋáy+, ayf nene Kiraisomi diŋf n+wikwíror+ŋ+ŋpim+ dánt e imón+ŋw+ni.

⁴ Nioní gí imóníhápíraní, níwaníhóní yagápíraní, apiaú nání díní nímoríná “Apánířaní?” Níyáiwirí díní sñá neánípaxí aiwí apiaúmí dání wé róníhí imónípaxí menjagí nání díní wí e Níyáiwirí díní sñá neánarínímaní.

“Xámí díní s’íhǎ níneáqa wag’pí páimimí wiaríníni.” uríní nániríní.

15 Dñj yóf imónñwaéne dñj xegf bi mímó niont seararñápiní mówaniginí. Seyné dñj niont nímorí seararñápi maríái, dñj xegf bi íá nixiríronáyí, Gorixo apí nání ení wíá seaókímíxínfáriní.

16 E nerí aí dñj nanj nene ríxa nímorane xirñwápi xáíwí wakírmíxíwaniginí.

“Niont ikanñj niaxídfpoyi.” urñj nánñríní.

17 Nírixímeáyíné, sñwepígf niont enápipi niaxídfpoyi. Sñwepígf none yarñwápa yarígfáyo ení sñwí mí ómíxaxídfpoyi.

18 Ayí rípi nání seararñjíní. Ámá obaxí wigí dñjyó nixídiróná yarígfápipi dání rénñj nñro síwá neainarñjoi, “Xwíyíá Kiraiso yoxáfpámi yekwíroáráná neainñpi nání rñññpi nání mñneaimónf o tñí xepíxepá rónñjwiní.” Éññj nñro síwá neainarñjoi. Ámá e yarígfáyf nání ríxa ámi ámi searayñjaniginí. Agwí ení sñwírixí tñí seararñjíní.

19 Ayí rípi nánñríní. Ámá ayo Gorixo anñnmíxínfáriní. Wigí agwí wiarñjpi nánñ mñj inarígfápi, ayí ñwíánñj xirarígfáyfíní. Wigí yarígfápi ayá wimopaxí imónñjagí aiwí weyí menarígfáriní. Amípi xwíá tñyó wenñpi nánñí sñmí sñmí e nñññro yarígfáriní.

20 Ámá ayí e yarñjagí aí ayí rípi nání “Sñwepígf niont enápipi ikanñj niaxídfpoyi.” seararñjíní. Nene aññnamí ñweaníwaéneríní. Ámíná Jisasi Kiraiso e dání nñweapíri yeáyí neayímíxemeáwñiginí rñí wenñj nerí ñweañwaéneríní.

21 O nñweapíri negí wará urí epaxí imónñj tñyí xíoyánñj oimónífoyññríní neaimíxáná awíaxí oyá imónñjpa axípi e imónaníwáriní. Ayí xegí enj eánñj amípi nñí inñmí onuríñpoyññríní wímíxífaxí imónñjpi tñí negí warápi oyánñj neaimíxíyíní enjagí nání seararñjíní.

4

1 Ayínání dñj síxí seayñáyíné, sñwí seanímññríní nání íkínñj sípi niarñjyíné, Jisasomí píráññj nixídirñjpipi dání dñj níá nímíxñro Gorixo e éwíñginí rñí rñípeááná mímíwíáró enápi nání síwánñj nññro yarígfáynéríní. Seyné iríwá mé “Ámínáo tñí ikárññjwaénerfani?” nñyáiwíñro xáíwí dñj síxí nññro ñweáfríxíní.

Apíx wípaúmi urñj nánñríní.

2 Yuodiaíxí tñí Sidikíxí tñí enj rñrémíxí bi oeaimíní. Aípagwí Ámínáo tñí ikárññjípawí enjagí nání nawíní nímónñríní ñweápiyi.

3 Aí, xwíyíápi wáí uraníwí nání ríkwíññj nímónñríní gwí nawíní mónígwííoxíní, joxí apíxí ípaú dñj ná bñí xirípi sí nání wímíxímññríní éfríxíní. Niont tñí xwíyíá yayí neainarñj imónñjpi wáí urímeaní nání gwí nímónígfípaú enjagí nání rarñjíní. Ípaú Kíremedo tñí wíá niont tñí wáí urarñjwáowa tñí ení gwí nímónñríní nawíní egípaú enjagí nání rarñjíní. Ayíyá yof íkwí dñj nñyímñj imónñjpi meapírfánamí ñwíráríní.

“Awayíní éfríxíní.” urñj nánñríní.

4 Seyné íníná “Ámínáo tñí ikárññjwaénerfani?” nñyáiwíñro yayí éfríxíní. Ámí axípi diríxí bi oseaimíní. E nñyáiwíñro yayí éfríxíní.

5 Ámá nñní “Ayí saníḡáyířani?” seaiaiwiḡíří nání awayiniñ nīpení nimóníro éříxini. Ámínáo weapińa nání ríxa ańwí e enaḡi nání seararíñi.

6 Wí ududí mīseainīpaní. Pí pí seaimeáána Goríxomí uríříxini. Omí nuríříná ríxíñí “Ananí e neaii.” uríro yayí wirowí éříxini.

7 E nerónáyí, seýné Kiraisí Jisaso tñní nawíní ikáriníḡá enaḡi nání nīwayíróńro kikiřá ḡweapíří nání Goríxo ananí e seaimíxínířani. Nīwayíróńro kikiřá ḡweapíří nání Goríxo seaimíxínířapi, api nání ámá xíxeni nīřá oimónaneyiníro aiwí wí “Ayí apířani?” yaiwipaxí mimónířipířini. Goríxo api tñní seaimíxánáyí, wí dñíří sīpí seaimíxíří ududí seainíří epaxímani.

“Nańí imónířipí nánini dñíří nímoro éříxini.” uríñí nániríñi.

8 Níříxímeáyíné, yoparí bī rīpí osearimíni. Pí pí nepa imónířipí tñní pí pí seáyí e umepaxí imónířipí tñní pí pí wé róníří imónířipí tñní pí pí sīyikwí mīnīří imónířipí tñní pí pí awíaxí imónířipí tñní pí pí weyí umearíḡá imónířipí tñní — pí pí sīwí yadimíří imónířipířani, pí pí sīwí yayí umepaxí imónířipířani, api nīpini nání dñíří pīkíníříxini.

9 Amípi nioní seaíwapiřáná seýné “Neparíni.” nīyaiwirowí umímíniḡápi — Apí arířá niro sīńwí nanaxídíro egíápiřini. Apí néra úříxini. E néra nurónáyí, Goríxo — O xíoyá dñíří tñní ámá nīwayíróńro kikiřá ḡweapíří nání wimíxaríńorini. O xegí dñíří tñní seakíyaronířani.

“Seýné nioní nání dñíří nimoaríḡápi nání yayí ninaríñi.” uríñí nániríñi.

10 Emá ayá wí ríxa nīpwémána enáná seýné ámí nioní nání dñíří nímoro amípi wí wiowárenapířagí nání “Ámínáo tñní nawíní ikáriníńáonířani?” nīyaiwiri yayí ayá wí yaríñi. Xámí íná nioní nání dñíří nínímoro aiwí nioní ańwí e menaḡi nání saní nīrápíxaxí mimónířaḡi nání nioní nīřířani.

11 Nioní amípi wí nání dñwí nīkeamóníří nání mīseararíñi. Nioní ríxa re nīyaiwiri éwapíńířani, “Pí pí nimónířínáyí, ayí ananí xe oimónimíni.” nīyaiwiri éwapíńířani.

12 Nioní wireńí meáníńáoní nimóníří nīńwearíńarani, sīří muní nimóníří nīńwearíńarani, “Ayí ananiríñi.” nīyaiwiri kikiřá ḡweámířa nání ríxa néwapíńíří nīřá imónířini. Pí pí wí nīmeáánarani, agwí ímí nīńyiríńarani, agwí nīńiríńarani, “Ayí ananiríñi.” nīyaiwiri kikiřá emířa nání ínimi imónířipí nání ríxa néwapíńíří nīřá imónířini.

13 Api, ayí rīpířini. Kiraisí ení sīxí neámíxíńípimi dání pí pí nīmeáána “Ananiríñi.” nīyaiwiri kikiřá ḡweapaxířini.

14 E neríří aiwí xeaníří rīpí nīmeáána seýné arířá owianeyiníří níḡápi weyí seamearíxaxí níḡářini.

15 Piripai ḡweáyíné, nionini marířá, sewaníńyíné ení rīpí nání nīřířani. Iwamíó nioní xwířá yayí neainarířipí wáří nīříříná Masedonia pīropenísíyo pñní nīwiárími uńáíná Jisasoyá sīyikí imóníḡá ańí bimi ḡweaḡápi marířá, seýnéni nioní saní nīrápaníro nání wiowárenapayířawixini.

16 Nioní pñní mīseawiárími nurí sīni ná řamí mú ańí Tesaronaikayo e ḡweańána ná bīni mīwiowárenapíḡawixini. Biaú wiowárenapíḡářini.

17 Ámí bī wiowárenapíříříxini mīseararíñi. Seýné nioní nání wiowárenaparířaḡá enaḡi nání Goríxo nańí seaíwíníńini seararíñi.

¹⁸ Amípi níní seyíné wiowárenapíípi nímearíná xixení nímearí aí ámi suríma wí epákwínowíniginí. Wiowárenapána Epapírodaitaso nímearí bíípi ríxa meáá enagi nání nioní ríxa apániríní. Seyíné saní nírāpaníro wiowárenapíípi, ayí Goríxo nání rídíyowá sinadíñí naní eaaríñípíníñí imóníní. Apí sinadíñí weáána díní yayí winípañíñí imóníñípíní.

¹⁹ Nwá nioní xídaríáo, o seyíné Kiraisí Jisaso tñí nawíní ikárinígíáyíné enagi nání amípi seyíné díwí ikeamónígíápi níseaiapíríná “Amípi níní nanípi nání mímúróníáonírífaní?” níyaiwirí seáyí e imóníñípi seaipíníáríní.

²⁰ Negí ápo Goríxomí áma níní aníñí miní seáyí e umíeyoáwanígíní. “Apí e éwanígíní.” nimónaríní.

Yayí wiowárinípi nániríní.

²¹ Nioní “Áma Jisasí Kiraiso tñí ikárinígíá níyoní yayí níwííríxíní.” nimónaríní. Níríxímeá nioní tñí re nweagíáyí ení yayí seaiwáraríñoí.

²² Áma Goríxoyá re nweagíá níní yayí níseaiwáríro aí áma Goríxoyá míxí ináyí Sisaoyá aníyo omíñí wíiarígíáyí anípañíñí.

²³ Ámíná Jisasí Kiraiso wá níseawianírí díní seakíkayówinígíní.

Payf Poro Korosi ɲweáyf nánf eaɲf narínf.

Payf rína Jisasoyá siyikf imónigfá aɲf yoƒ Korosi ɲweagfáyf nánf Poro eaɲf narínf. Aɲf apf Esia pɪropenisfyo ikwíróɲɲagf aiwf Poro xewanɲo pɪropenisf ayo nemerfná aɲf apimf memé Epaɲraso aɲf apimf xwíyáƒ yayf neainarɲfɲf wáf urɲnɲf uowáráná e ɲweáyf wí Jisasomf dɲɲf wíkwírogfawixɲf. Xwiogwí waú woranf, waú waúránf, pwéáná Poro Romfyo gwí ɲweaɲáná Epaɲraso nɲwímeaɲf áwanf rénɲɲf urɲɲnigɲf, “Mimónf uréwapɲyarigfá wí Korosi nánf nuro Jisasoyá siyikf imónigfáyo ikweakwímf imónɲfɲf nuréwapɲyiro re urarɲɲof, ‘Gorixoyá imónimfánɲf nɲsimónɲfná Jisasomɲf dɲɲf nɲwíkwírorfná apánfmanf. Aiwá ɲwá ɲwírárɲnɲo xwírfa imónɲo nerɲɲɲpimf dánɲf imónɲpaxfɲnɲf.’ urɲo ‘Gorixomf xómɲɲf nɲyíkwíro seáyf e numero aiwf aɲɲnájɲo enf wí múropaxf mimónɲf.’ urɲo ‘Jisaso Gorixo tɲnf xixenɲ imónɲomantf.’ urɲo nero sekaxf ámf bɲ tɲnf bɲ tɲnf seáyf e ikwíkwarimf wiarɲɲof.” Áwanf e urfagf Poro Korosi ɲweáyf xenwí uréwapɲyarigfáɲf rfwímfɲnɲ omamópoyɲnɲf payf rína nearf Tikikasomf wiowárɲɲnigɲf.

1-2 Poronf —Nionf Gorixo nɲrfpeáagf nánf Jisaf Kiraisoyá wáf wurimearɲɲá wonɲnɲf. Nionf tɲnf Timotio —O Kiraisomf xɲdarɲɲagf nánf negf nɲrxímeáɲɲf imónɲɲf worɲnɲf. O tɲnf yawawf payf rína Korosi ɲweaarigfá Gorixoyá imónɲo Kiraiso tɲnf nawɲf ikárɲnɲo egfáyfné —Seyfné nɲrxímeá Kiraisomf píránɲɲf xɲdarigfáyfnérɲnɲf. Seyfné nánf yawawf payf rína nearf mónaparɲwí. Yawawf “Negf ápo Gorixo wá seawianɲf oýá dɲɲf tɲnf seyfné nɲwayíróɲnɲo ɲweapfɲf nánf seaiɲf éwɲnigɲf.” yeaimónarɲnɲf.

“Segf nanf yarigfáɲf nánf Gorixomf yayf wiarigwírnɲf.” urɲɲf nánf nɲnɲf.

³ Seyfné nánf yawawf Gorixomf —O negf Ámíná Jisaf Kiraisomf xanorɲnɲf. Omf rɲɲɲf nɲseauríyiráná íníná yayf wiarigwírnɲf.

⁴ Xwíyáƒ re rɲnɲagf arfá nɲwirane nánf, “Korosi ɲweáyf Kiraisf Jisasomf dɲɲf nɲwíkwírooro ámá Gorixoyá imónigfá nɲnf nánf dɲɲf sɲpí wiarigfáɲnɲf.” Xwíyáƒ e rɲnɲagf arfá nɲwirane nánf Gorixomf yayf wiarigwírnɲf.

⁵ Seyfné “Aɲɲnamf dánf Gorixo yeáyf neayimíxemeanfáɲnɲf.” nɲnɲo dɲɲf ikwímogfáɲf nánf nɲmoro nánf Jisasomf dɲɲf nɲwíkwírooro oýá ámá nánf dɲɲf sɲpí wiarigfáɲnɲf. Xámf xwíyáƒ nepaxɲɲf imónɲfɲf —Apf yayf neainarɲɲf imónɲfɲfɲnɲf. Apf arfá nɲwíróná “Nepa Gorixo e neaiɲfáɲnɲf.” nɲyaiwíro dɲɲf ikwímogfáɲf nánf arfá wigfáɲnɲf.

⁶ Xwíyáƒ yayf neainarɲɲɲf aɲf nɲmɲnf arfá wigfápa seyfné enf arfá wigfáɲnɲf. Aɲf nɲmɲnf ámá xwíyáƒ apf arfá nɲwíro nánf sɲwí nanf imónɲfɲf néra uro Jisasomf dɲɲf wíkwíroarigfáyf sayá nímóga uro yarigfápa seyfné iwamfó arfá nɲwíro wá Gorixo nɲneawianɲf neaiɲfɲf nánf xixenɲ nɲjfa imónigfá dánf axfɲf e néra warɲɲof.

⁷ Xwíyáƒ yayf neainarɲɲf nionf seararɲɲáɲf, ayf Epaɲraso searéwapɲɲfɲnɲf. O negf dɲɲf sɲxí uyɲɲwá worɲnɲf. Xwíyáƒ Jisaso nánf none tɲnf wáf wurimeaianfá nánf gwí mónɲwá worɲnɲf. Seyfné arɲfá seainfá nánf Kiraisomf xɲnáɲɲɲf nímónɲf yarɲo ananf dɲɲf uɲwírárɲpaxf yarɲɲf worɲnɲf.

8 O seyíné kwíyípi seaaínínpimi dání áamá nání dínj sípí níwiro arírá wiarígápi nání áwanj yearémeanjíní.

“Seyíné apí apí epírfa nání ríxínj seauriyarígwíríní.” urínj náníní.

9 Seyíné nání áwanj e yearémeanj enagí nání sfá iwamfó aríá wigwíyí dání píní wí míwíarí seyíné nání Goríxomi ríxínj níseauriya warígwíríní. Ríxínj níseauriya nuráiná seyíné rípi rípi oimónípoiíní urarígwíríní. Seyíné áamá Goríxoyáy e éríxíní wimónarínjpi nání níjfa onímiápi mimóní aga xíxeni nimóníroná dínj émf saímí moro kwíyí oyápi seaaínínpimi dání “O imónínpí apírfa?” níyaiwiro síjwí mí wómíxípi nání imóníro oépoiíní urarígwíríní.

10 Seyíné apí apí nimónímáná rípi rípi epírfa nání ríxínj seauriyarígwíríní. Segí pí pí yarígfa nípiíní nání Goríxo yayí winínfa nání Ámínáoyá áamá imónígáyí epaxípi tíní xíxeni néra úríxíní ríxínj e seauriyarígwíríní. Seyíné áamá seaikwíarínipaxí imónínj xíxegíní epírfa nání ení seauriyarígwíríní. Níjfa Goríxo nání imónígápi sayá nimíxa upírfa nání ení seauriyarígwíríní.

11 Seyíné pí pí seaimeáaná yayí tíní “Ananíní.” níyaiwiro xwámám wípírfa nání Goríxo xegí enj síxí eánínpímí dání —Apí xfo níkíní seáyí e imónínpííní. Apímí dání enj seaímíxínfa nání ení ríxínj seauriyarígwíríní.

12 Áamá ápo Goríxo tíní wíá óníje njeapíríáyí imónípíríapi seyíné ení axípi e imónípaxí seaímíxínj enagí nání seyíné ení wíá xfo óníje njeapíríaríní. Ayínání seyíné omí yayí umepírfa nání ení ríxínj seauriyarígwíríní.

13 O sfá yíníje obomí símanjwíyónínj wurínagwáé dání níneaíkwaníxíri xegí xewaxo, dínj síxí uyínjyá xwioxíyo njeáríxíní neawáriní.

14 O xegí xewaxo neapeínípmí dání nínearoayírórná negí íwí yarínjwápi yokwarímí neaiínjíní.

Kiraiso, níyoní seáyí e wimónínjo nání urínj náníní.

15 Kiraiso, nene síjwí wíníjwáo, o Goríxo, nene síjwí míwínípaxí imónínjo nání “E imónínjoríní?” yaiwianíwá nání piaumímí neainarínjíní. Amípí níní Goríxo imíxínjpmí seáyí e múronjoríní.

16 Ayí rípi nání “Seáyí e múronjoríní.” seararínjíní. O amípí xwíáyo enjírání, anjnamí enjírání, síjwí wínípaxí imónínjpirání, míwínípaxí imónínjpirání, pí pí kwíyí enj eáníro seáyí e imóníro yarígáyífrání, apí nípiíní Goríxo nimíxírná xewaxoyá wéyo dání imíxínjíní. Apí nípiíní nimíxírná oyá wéyo dání imíxínjíní maríá, apí nípiíní omí yayí umepírfa nání ení imíxínj enagí nání rarínjíní.

17 O amípí síní mimónípa enjímí njeaagoríní. O xegí enj eánínpímí dání amípí síní xegí wenjpa wentí.

18 Míjyímí wará nípiíní ínímí wuríníjpa Kiraiso mínjínj imónínjomí xfoyá síyíkí imónígáyí ínímí wuríníjagfa nání seáyí e wimónínjoríní. Xegí síyíkí imónígáyo míkí íkínjoríní. Amípí nípiíní nání xírání xírání imóníro imónínfa nání xwárpáyo dání níwíápníimearíná óf íomearjoríní.

19 Ayí rípi nání seararínjíní. Goríxo xewanínjo “Nioní imónínjá nípiíní gí íwomí xe síxí owíníní.” wimónárínj enagí nání xewaxo xíxeni e imónínjíní.

²⁰ Gorixo amipí níní xwáá t́yo enj́yírani, anj́namí enj́yírani, amipí níní xegí xewaxo éfpimí dání piyáá wírariníwaniginírí enj́ríní. Sipí áamá wikáragíápi nání xegí xewaxo yoxáfpámi yekwíroáraná xegí ragí púpimí dání yíyí xópé nioníninj́ ímónímánírí enj́ríní.

“Gorixo x́o t́ní gwiaumí inipaxí ímónanfwá nání neaimíxínj́ríní.” urínj́ nániríní.

²¹ Xámí seyíné dínj́ sipí moro sipí ero yagíápmí dání Gorixomí śmí t́ní wíro o t́ní nawíní mimóní xepíxepá róníro yagíáyíné enj́gí aiwí

²² o xegí xewaxo áamá nimónírí yoxáfpámi penj́pimí dání x́o t́ní nawíní gwiaumí inipaxí ímónípírfa nání seaimíxínj́ríní. Xegí síjwí aníje dání éf seauráraná seyíné síyikwí mínigíáyíné ímóníro igíáninj́ eámónigíáyíné ímóníro xwíyáá míseaxe kwímopaxí ímóníro epírfa nání e seaimíxínj́ríní.

²³ E seararínj́gí aí seyíné xwíyáá yayí neainarínj́pi —Api anj́ nimíní njweagíáyo ríxa wáá urímenjwápiríní. Poroní ení wáá urímema nání ímónínj́piríní. Api seyíné aga xáiwí íá nixíra uro dínj́ níwikwíroroná sírí muní ero xwíyáá api iwamíó aráa níwiróná “Neparíní. Gorixo nanj́ e neainíáríní.” yaiwigíápi nání síní dínj́ níwikwímóá uro nerónáyí, Gorixo seyíné ríxa síyikwí mínigíáyíné ímónínjáná xegí síjwí aníje dání éf seauráriníáríní.

“Ríninj́ mearí wáá urírí yarínj́níní.” urínj́ nániríní.

²⁴ Seyíné arírá seaimínírí yaríná ríninj́ nímeáá rípi nání yayí ninaríní. Ríninj́ Kiraisomí síní níwímeanj́nínj́ ímónínj́pi nioní onínínírí yarínj́níní. Ayí rípi seararínj́níní. Gorixo nínírípearfná nioní áamá Kiraisoyá síyikí ímónigíáyo —Ayí x́oyá warárinínj́ ímónigíáyíríní. Ayo arírá wimínírí yaríná xeanínj́ wímeáwíniginírí nírpéanj́pi, api nípiní xixení onímeanírí yarínj́níní.

²⁵ Émá ímónigíáyíyá xínáíninj́ níwimónímáná wáá wurímeimífa nání nírpéaagí nání áamá x́oyá síyikí ímónigíáyínéyá sénáíníninj́ nímonírí arírá seaimínírí yarínjáoníríní. Émáýíné xwíyáá Gorixoyápi rokíwípa seaimífa nání e nímonírí yarínjáoníríní.

²⁶ Xwíyáá api xáminá dání áamá níjweaxa bagíá níyoní ínímí rínárinínj́pi aí agwí ríná áamá Gorixoyá ímónigíáyo ríxa piaumímí winíní.

²⁷ Xwíyáá ínímí rínárinínj́ api —Api “Gorixo émá ímónigíáyo nanj́ ayá wí wimíxíyíníáríní.” rínárinínj́piríní. Api nání Gorixo émáýí aí njíjá oimónípoyínírí wimónínj́ríní. Ínímí rínínj́ api, ayí “Kiraíso seyíné t́ní nawíní ímónínjoi.” rínínj́piríní. Ayínání seyíné re níróro dínj́ ikwímóarínjoi, “Gorixo seáyi e Kiraíso anj́namí nání nípeyimáná ímónínj́pi t́ní xixení neaimíxíníáríní.” níróro ikwímóarínjoi.

²⁸ Xwíyáá o nání yayí neainarínj́pi wáá nuríranéná áamá níyoní ikwairírí wirane dínj́ nenjwípémáná urírane yarínjwáriní. Áamá Kiraíso t́ní ikárinígíáyí ríxa yóí ímónínjáná x́oyá śmímanj́ e éf urárfwaniginírí e yarínjwáriní.

²⁹ Nioní e yárimfánírí rífwí nírfkwínímáná anínj́ míní yarínj́níní. “Kiraíso xewanínjoi enj́ síxí ayá wí nímxínj́pi t́ní xixení e yárimfánírí anínj́ míní yarínj́níní.” seararínj́níní.

2

“Yapf seaiwapiyipfrixinri yarini.” urini nanirini.

1 “Seyíne rípi náni nijáa oimónípoi.” nimónarini. “Seyíne náni tñi anj Reodisia nweáyí náni tñi áamá gí sñmimanj sñi mí mñnómixigáyí náni tñi nioni ríwí nrikwíniri aninj miní ríá tñi yariniápi náni nijáa oimónípoi.” nimónarini.

2-3 Ayí tñi seyíne tñi dñj sixí íniro dñj sipí inarigáapimi dani irikwíninj ikeánro epíra náni e yarini. Xwiyá yumí rinárininjpi xixeni nijáa nimóniróna “Ayí apimí dani amípi mímúroni nwaénéninj ríá imóni nwaín?” yaiwipíra náni eni e yarini. “Xwiyá Gorixoyá yumí rinárininjpi náni —Apí Kiraiso náni rininjpirini. Apí náni xixeni nijáa imónipíra náni yarini.” seararini. Dñj émf saímí Gorixo mori dñj enjwiperi enjpi —Apí ayá tñininj imóninjpirini. Apí náni áamáyo nijáa wimixipaxo wo maríá, sa Kiraisorini.

4 Áamá wí wigí xwiyá dñj seakimixipaxí imóninjpipimi dani —Apí yapí rininj ai nipa imoarigápirini. Apimí dani yapí seaiwapiyipfrixinri Kiraiso náni e seararini.

5 Nioni seyíne tñi mñweapa nerí aiwí dñj seakikayonini. Seyíne Kiraisomí dñj níwíkwíroróna sirí muní ero iyí wíámí yarigáyínéninj imóniro yariniagí náni dñj yayí ninarini.

“Wé searoárininjíne enagi náni piyinj ikayíwípi dñj mikwíropani.” urini nanirini.

6 Seyíne nimeróna xwiyá Áamí Kiraisi Jisaso náni rininjpi xámí umímínigíá tñi xixeni áamá o tñi ikárinigáyí epaxí imóninjpa axípi e éríxiní.

7 E nero Kiraisi Jisaso náni searéwapiyigápi íkíá pipinj ná ínimí wearinjpaninj imóniro anj íkíá xwiyá xaiwíyo dani mñrinarinjpaninj imóniro Kiraiso náni searéwapiyíá dñj wíkwírogápi píraninj dñj sixí íniro o seaiinjpi náni yayí bí onímiápi mé ayá wí ero éríxiní.

8 Áamá wí piyinj ikayíwí rininjpi —Apí nepa míkí mayípirini. Áamá wigí dñíyo dani nérowiápníro rarigápirini. Kiraiso náni rininjpi maríá, sa áamá omí mífídarigáyí wigí amípi xixegíni nepa mipímónipaxí imóninjpi náni rininjpirini. Apí searéwapiyaníro éaná dñj níwíkwíro xídpírxinri sijwí níyápirómí memepani.

9 Ayí rípi náni seararini. Gorixo imóninjpi bí onímiápi maríá, nipini Kiraisomí sixí íni. Xegí nápipi nipini sixí íni.

10 O —Giyí giyí seáyí e nimóniri wíyo umenweaarigáyorani, giyí giyí néní tígáyorani, niyoní o seáyí e wimóninorini. O tñi ikárinigáyíne enagi náni Gorixoyá sijwíyo dani díwí wí miseaikáriní ríxa wé searoárinini.

11 O tñi ikárinigáyíne enagi náni iyí sñmí sfo wákwínigáyíne eni imóninjoí. Nepa wé tñi áamá iyí sñmí sfo wákwínarigápi náni mñrarini. Kiraiso iyí sñmíninj sfo níseawákwiríá sipí oyaneyiníro mñj inagápi —Apí nípíkwíni mímóninj xwioxíyo ininjpirini. Apí seawákwinjpi náni rarini.

12 Seyíne wayí nímearóna inigíyo íá seaurmíxaná Kiraiso tñi nawíni xwíá weyárinigáyínéninj nimónimáná Gorixo o xwáripáyo dani owiápnímeanri wiinjpi náni dñj wíkwírogápipimi dani o tñi nawíni wíápnímeagáyínéninj imóninjoí.

13 Seyné xámi níwíakíá nuro sípí yaníro nání mĩńf inagfápmi níxǵdĩro nání áamá anńńmĩxĩnanĩro imónagfáyńé ńagĩ aiwĩ Gorĩxo xegĩ xewaxo Jisaso tńń dĩńf níyĩmĩńf tǵfáyńé oimónĩpoyĩńĩ seaimĩxĩńĩrĩnĩ. E nerĩ negĩ níwíakíá wagwápi nípĩnĩ enĩ yokwarĩmĩ neaiĩńĩrĩnĩ.

14 Ayĩ rĩpĩńĩńf nerĩná e neaiĩńĩrĩnĩ. Nwĩ ikaxĩ eánĩńfyo dání rĩńĩńf nene wíakíagwápi nánĩ xwĩyǵá neaxekwĩmopaxĩ imónĩńfpi Kiraisomi ikfápámĩ yekwĩroáraná Gorĩxo api enĩ ikfápámĩńĩńf yekwĩroáńĩńfpmi dání anĩpá imĩxĩńĩrĩnĩ.

15 O rĩxa pí pí kwĩyĩ seáyĩ e nimónĩrĩ meńweaarĩgǵáyorani, nénf tǵfáyĩ imónĩgǵáyorani, Kiraiso yoxáfpámĩ níperĩná ńĩpĩmĩ dání xopĩrání níwimáná áamá nńńĩ re oyaiwĩpoyĩńĩrĩ, “Gorĩxo ayo rĩxa mĩgǵ rǵa wimĩxáńĩńo?” oyaiwĩpoyĩńĩrĩ wigĩ sĩńwĩ tǵǵe dání nĩméra pũńĩńf ńĩńĩrĩnĩ.

“Apĩ apĩ nĩmusĩrorĩná nípkwĩnĩ mĩyarĩńoĩ.” searána arǵa mĩwipani.” urĩńf nánĩrĩnĩ.

16 Áamá wĩ seyńé aiwá bĩ narĩńagǵa sĩńwĩ níseanĩro “Nĩpkwĩnĩ mĩyarĩńoĩ.” searánarani, iniĩgĩ bĩ narĩńagǵa níseanĩro “Nĩpkwĩnĩ mĩyarĩńoĩ.” searánarani, sǵá xwĩogwĩ o omĩ Gorĩxo nánĩ dĩńf oneainĩńĩrĩ yarĩgǵáyo seyńé kikiǵa yarĩńagǵa níseanĩro “Nĩpkwĩnĩ mĩyarĩńoĩ.” searánarani, sǵá emá sĩńf wo imónáná yarĩgǵápi mĩxǵdarĩńagǵa níseanĩro “Nĩpkwĩnĩ mĩyarĩńoĩ.” searánarani, Sabarǵáyo yarĩgǵápi mĩxǵdarĩńagǵa sĩńwĩ níseanĩro “Nĩpkwĩnĩ mĩyarĩńoĩ.” searánarani, wĩ ayĩ seararĩgǵápi arǵa mĩwipa éfĩxĩnĩ.

17 Ayĩ rĩpĩ nánĩ seararĩńĩnĩ. “Apĩ apĩ neróná Gorĩxomi pĩránĩńf xǵdarĩńoĩ.” seararĩgǵápi áamá náobarĩná onapámĩgĩ inarĩńfpmĩńf imónĩnĩ. Apĩ nípĩnĩ, ayĩ nene Kiraiso neaiĩńfpi nánĩ mĩ neaóńĩnĩńfapĩ imónĩnĩ. Náobayĩ Kiraiso xǵo imónĩnĩ.

18 Áamá wĩ “Gorĩxo nene nánĩ yayĩ owinĩnĩ oyaneyĩńĩrĩná rĩpĩnĩ epaxĩrĩnĩ.” yaiwĩarĩgǵápmi seyńé mĩxǵdĩpa yarĩńagǵa sĩńwĩ níseanĩro “Nĩpkwĩnĩ mĩyarĩńoĩ.” nísearĩro “Sewanĩńfĩńé sĩyĩkwĩpiánĩńf mĩmónarĩńoĩ. Ańĩnajĩyo ínĩmĩ níwurĩńĩro yayĩ mĩmearĩńoĩ.” searánáyĩ, arǵa mĩwĩ sa paimĩmĩ éfĩxĩnĩ. Ayĩ rĩpĩ nánĩ seararĩńĩnĩ. Áamá e nĩrĩro yarĩgǵáyĩ nepa sĩńwĩ náyi tńń mĩwĩnĩpa nerĩńfpmi dání e rĩro mǵkĩ ná mĩmónĩńáná nípkwĩnĩ mĩmónĩńf wigĩ xwĩoxĩyo ínĩńfpmi dání wáńĩxa imónĩro yarĩgǵáyĩ ńagĩ nánĩ seararĩńĩnĩ.

19 Xwĩyǵá Kiraiso nánĩ rĩńĩńf rĩpĩ enĩ fǵa mĩxĩrarĩgǵáyĩrĩnĩ. Nene oyá sĩyĩkĩ imónĩńwaéne waráńĩ imónĩńwĩnĩ. O mĩńfĩyĩ imónĩnĩ. Waráńĩ xómĩńf tńń wĩkĩ tńń ńagĩ nánĩ xegĩ imónĩńfpa imónĩńfĩrĩnĩ. Waráńĩ mĩńfĩyĩmĩ ikĩkĩ winĩńagĩ nánĩ xwé nimóga warĩńfpa oyá sĩyĩkĩ imónĩńwaéne axĩpi omĩ mĩńfĩyĩmĩńf ikĩkĩ winĩńwá ńagĩ nánĩ Gorĩxoyá dĩńfĩyo dání nimóga warĩńwĩnĩ.

“Mĩpĩmónĩpaxĩ imónĩńfpa nánĩ rĩńĩńfpi arǵa mĩwipani.” urĩńf nánĩrĩnĩ.

20-21 Kiraiso níperĩná seyńé o tńń ikáńĩnĩgǵáyĩńé ńagĩ nánĩ o tńń nawĩnĩ pĩyĩ egǵáyĩńéńf imónĩgǵarĩnĩ. Ayĩnánĩ seyńé áamá omĩ mĩxǵdarĩgǵáyĩ wigĩ amĩpĩ xĩxegĩnĩ nepa mĩpĩmónĩpaxĩ imónĩńfpa nánĩ rĩńĩńfpmi sĩnĩ xǵdĩpaxĩyĩńé mĩmónĩńoĩ. Seyńé e imónĩńagǵa nánĩ arĩre nero áamá omĩ mĩxǵdarĩgǵáyĩ tńń nawĩnĩ nimónĩrónĩńf wigĩ rarĩgǵápi yarĩńoĩ? Nwĩ ikaxĩ

“Apí fá mīmaxirīpanī. Apí gígfí bī mēpanī. Apí amáf aí mīrónīpanī.” rariǵáǵapí aráfá bī mīwīpanī.

²² Ayí rīpī nānī seararīñīnī. Nwí ikaxí apíñīñī nīrīga uñǵpí, ayí sa amípí aīwáranī, inīǵíranī, nene nīñfáná anīpá imónarīñpīñī nānī rīñīñī. Apí sa ámayí érowiápīñīro éwapīñīro yarǵáǵapīñīnī.

²³ Apí rariǵáǵí Gorixomí yayí owianeyīñīríná dīñǵ áamá moarǵáǵapīñī xídīro “Gorixo dīñǵ nífá owīñīñīrī áamá wiwanīñǵyí syikwípīñīñī oimónǵpoyí.” rīro “Gorixo dīñǵ nífá owīñīñīrī iwanǵí oeánǵpoyí.” rīro neróná nepaxīñǵ pákīñí nīmónīro rariǵáǵa enǵagí nānī seyíñé xēñwí re wīaiwīpaxīrīñī, “Áamá e rariǵáǵí nepa dīñǵ émfí saímí nīmoro rífa rariñǵo?” Xēñwí e wīaiwīpaxí aīwí wíǵí rariǵáǵapí, ayí áamá nīxídīrīñǵpīmī dānī fíwí nānī fēapá wīnarīñǵpīmī wí pírí rakīpaxí mīmónīñǵpīñīnī.

3

“Aññamí imónīñǵpí nānī dīñǵ íkwíróríxīñī.” urīñǵ nāñīrīñī.

¹ Gorixo Kiraiso xwárīpáyo dānī owiápīñīñīmeanīrī ámfí sīñǵ nīwīmīxíríná seyíñé enī axípīñīñǵ sīñǵ seaimīxīñǵ enǵagí nānī síwí aññamí dānī —Aññamí seáyí eyí Kiraiso seáyí e nīmónīrī Gorixoyá wé náumīñī ñweañerīñī. Síwí narǵí e dānī imónīñǵpí arǵge imónanīwárīñīrī anīñǵ mīñí nēra úríxīñī.

² “Seyíñé síwí sīpí xwáfá tíyo imónīñǵpí nānī dīñǵ mīkwíró aññamí imónīñǵpí nānī dīñǵ íkwíróríxīñī.” seararīñīñī.

³ Ayí rīpī nānī seararīñīñī. Kiraiso péáná seyíñé enī o tīñí nawíñí ikárīñǵáǵíñé enǵagí nānī rīxánīñǵ pegíárīñí. Áamá nīperíná xámí yagíáǵapí pīñí wīararǵíápa seyíñé Kiraiso tīñí rīxánīñǵ pegíáyíñé enī axípí nero xámí yagíáǵapí pīñí wīarǵíáǵa enǵagí nānī seararīñīñí. Ayí dīñǵ nīyīmīñǵ seyíñé Kiraiso tīñí imónǵǵáǵapí —Apí Gorixo tīñí axí e imónīñǵpīñīñí. Apí áamá sīñwí nīseanīróná anopasīñīpaxí imónīñǵagí nānī enī seararīñīñí.

⁴ Kiraiso —O dīñǵ nīyīmīñǵ nene imónīñwápí míkí íkīñorīñí. O rīxa sīñání piaumīmí ináná seyíñé enī o tīñí imónǵǵáǵapí piaumīmí inīpíríárīñí. Piaumīmí nīñīróná Kiraiso nīkíñīrī seáyí e imónīñǵpa seyíñé enī axípí nīmónīro yaríná áamá sīñwí mīseanopasīñí mī seaómīxīpíríárīñí.

“Sīpípí mēpa éríxīñí.” urīñǵ nāñīrīñí.

⁵ Ayíñānī “Gí wé síkwí amípí, ayí fíwí apí nānī rífa imónīñí?” nīyaiwīrī xe fíwí apí nānī mīñǵ onīñīñīrī mé “Apí emīñīrī nānī rīxa áamá pīyīñīñǵ imónīñāonīrīñāñí?” yaiwīñíríxīñí. E nīyaiwīñīro fíwí mīñípa éríxīñí. Pīaxí weánīpaxí imónīñǵpí mēpa éríxīñí. fíwí nānī mīñǵ mīñípa éríxīñí. fíwí nānī fēapá seainarīñǵpí xe oneainīñīrī sīñwí mīwīñípa éríxīñí. Ayá tīñǵ wí mīñīmūropa oenīrī mēpa éríxīñí. Áamá ayá tīñǵ bī mīñīmūropa oenīrī yarǵáǵáyí Nwáfá nepa imónīñǵo nānī dīñǵ mamopa nero apí nāñīñí neróná wíǵí ñwáfāñīñǵ nīmīxīro yarǵáǵa enǵagí nānī seararīñīñí.

⁶ Ayí rīpī nānī “Apí apí mēpa éríxīñí.” seararīñīñí. Áamá pírí nīwīaikiro e yarǵáǵáyo Gorixo pírí umamonífa enǵagí nānī seararīñīñí.

⁷ Enīñá seyíñé Gorixomí pírí wīaikiarǵáǵáyí tīñí nīkumīxīñīro neróná seyíñé enī e nēra wagíárīñí.

⁸ Seyíñé xámí axípí e nēra wagíáyíñé aīwí agwí ríná rīpí rīpí wí mēpa éríxīñí. Wíkí mónīñípa éríxīñí. Wíkí rífa ápiáwīñīñǵ mīwénípa éríxīñí.

Únúńńń mĩwĩkárĩpa éfrĩxĩnĩ. Xwĩyápai mĩńwĩrĩrĩpa éfrĩxĩnĩ. Ikayfĩwĩ mũmearĩpa éfrĩxĩnĩ.

⁹ Yapĩ mĩrĩńĩpa éfrĩxĩnĩ. Ayĩ rĩpĩ nánĩ “Apĩ apĩ mepa éfrĩxĩnĩ.” seararĩńĩnĩ. Seyĩné xámĩ imónagĩápĩ emĩ nĩmoro sĩnĩ e nĩmónĩróná sĩpĩ yagĩápĩ pĩnĩ nĩwĩarĩmáná

¹⁰ Ámĩ rĩxa sĩńyĩné imónĩgĩá enagĩ nánĩ seararĩńĩnĩ. Dĩńĩ sĩńyĩ agwĩ rĩná seyĩné imónĩgĩápĩ Gorĩxo xewanĩño imónĩńpĩ nánĩ xĩxenĩ nĩfĩá oimónĩpoyĩnĩrĩ seaimĩxĩńĩrĩnĩ. Apĩ dĩńyĩ xfo imónĩńpĩ oimónĩpoyĩnĩrĩ sĩnĩ anĩńyĩ axĩpĩnĩ ámĩ bĩ tĩnĩ bĩ tĩnĩ nĩseaimĩxa warĩnĩ.

¹¹ Ámá dĩńyĩ sĩńyĩ tĩgĩáyĩné nĩseaimĩxa warĩnagĩ nánĩ wiyĩné Gĩrĩkĩyĩnéranĩ, wiyĩné Judayĩnéranĩ, ayĩ ananĩrĩnĩ. Wiyĩné iyĩ sĩmĩ sfó wákwinĩgĩáyĩnéranĩ, mĩwákwinĩgĩáyĩnéranĩ, ayĩ enĩ ananĩrĩnĩ. Wiyĩné émáyĩnéranĩ, kĩnĩxĩyĩnéranĩ, ayĩ enĩ ananĩrĩnĩ. Wiyĩné xĩnáníwayĩnéńyĩ nĩmónĩro omĩńyĩ wĩarĩgĩáyĩnéranĩ, omĩńyĩ wĩĩpĩrĩ nánĩ áxerwarĩ minĩgĩáyĩnéranĩ, ayĩ enĩ ananĩrĩnĩ. Ná bĩnĩ xwé imónĩńpĩ, ayĩ Kiraiso tĩnĩ ikárĩnĩgĩápĩrĩnĩ. O nĩpimĩnĩ seáyĩ e wimónĩńorĩnĩ. Pĩ pĩ ámá imónĩgĩápĩ omĩ dĩńyĩ nĩwĩkwĩroróná ananĩ o tĩnĩ ikárĩnĩpaxĩrĩnĩ.

“Xĩxe dĩńyĩ sĩpĩ inĩfrĩxĩnĩ.” urĩńyĩ nánĩrĩnĩ.

¹² Gorĩxo fá yiyamĩxĩmĩ seairĩ ámá nionĩyá oimónĩpoyĩnĩrĩ seaimĩxĩrĩ dĩńyĩ sĩxĩ seayĩrĩ egĩáyĩné enagĩ nánĩ rĩpĩ éfrĩxĩnĩ. Wĩnĩyo wá wianĩfrĩxĩnĩ. Dĩńyĩ sĩpĩ enĩ wĩfrĩxĩnĩ. Seáyĩ e seáyĩ e mĩmónĩ sĩyĩkwĩpiayĩnéńyĩ imónĩfrĩxĩnĩ. Nĩyapenĩmáná urĩfrĩxĩnĩ. Ananĩnĩ murĩ xe óf oĩneaimópoyĩnĩrĩ éfrĩxĩnĩ.

¹³ Segĩyĩ pĩ pĩ sealkárĩagĩá aí seyĩné enĩ xĩxewĩámĩ mĩwĩpa éfrĩxĩnĩ. Segĩ wo sĩpĩ sealkárĩagĩ nánĩ xwĩyĩá umearĩpaxĩ enjányĩ, yokwarĩmĩ wĩĩfrĩxĩnĩ. Ámĩnáo yokwarĩmĩ seainĩpa axĩpĩ e wĩĩfrĩxĩnĩ.

¹⁴ Apĩ apĩ nĩpĩnĩ nero aĩwĩ anĩpaxĩ epaxĩpĩ, ayĩ rĩpĩrĩnĩ. Xĩxe dĩńyĩ sĩxĩ yĩnĩfrĩxĩnĩ. E neróná pĩránĩńyĩ nawĩnĩ kumĩxĩnĩpĩrfĩá enagĩ nánĩ seararĩńĩnĩ.

¹⁵ Kiraiso seyĩné pĩyĩá seawĩrĩńyĩ enagĩ nánĩ omĩ wĩ pĩrfĩ mĩwĩaiĩkĩ segĩ wĩnĩyĩ tĩnĩ pĩránĩńyĩ nĩkumĩxĩnĩro ńweáfrĩxĩnĩ. Seyĩné Kiraisoyá sĩyĩkĩ imónĩgĩá wĩnĩyĩ tĩnĩ nĩkumĩxĩnĩro pĩránĩńyĩ ńweápoyĩnĩrĩ fá seaumĩrĩńyĩné enagĩ nánĩ seararĩńĩnĩ. Ínĩná Gorĩxomĩ yayĩ wĩayĩfrĩxĩnĩ.

¹⁶ Xwĩyĩá Kiraiso nánĩ rĩnĩńpĩ seyĩné aumaúmĩ inĩfrĩxĩnĩ. Segĩ sonĩ tĩnĩ seanĩ tĩnĩ apĩ nĩrĩróná nĩrėwapĩnĩro ikwairĩrĩ inĩro yarĩgĩápimĩ dání xwĩyĩá o nánĩ rĩnĩńpĩ aumaúmĩ inĩfrĩxĩnĩ. Sonĩ tĩnĩ seanĩ tĩnĩ apĩ nĩrĩróná manĩpání mĩrĩ “Gorĩxo e neainĩrĩrĩnĩ?” nĩyaiwĩro omĩ xwĩoxĩ aí tĩnĩ nĩfá nĩseainĩrĩ yayĩ wĩfrĩxĩnĩ.

¹⁷ Pĩ pĩ seyĩné nĩrĩrónáranĩ, pĩ pĩ nerónáranĩ, “Ámĩná Jisasomĩ ínĩmĩ wurĩnĩńweánerĩnĩ?” nĩyaiwĩro ámá xfoyáyĩ epaxĩpĩnĩ éfrĩxĩnĩ. E neróná “Kirisao nene nánĩ e neainĩrĩrĩnĩ?” nĩyaiwĩro ápo Gorĩxomĩ yayĩ wĩfrĩxĩnĩ.

Xiepiwami tĩnĩ xiagwowami tĩnĩ urĩńyĩ nánĩrĩnĩ.

¹⁸ Apĩxĩwayĩné, segĩ oxowamĩ simanĩwĩyónĩńyĩ wurĩnĩfrĩxĩnĩ. Ámĩná Jisao tĩnĩ ikárĩnĩgĩáwĩyĩné e epaxĩ enagĩ nánĩ seararĩńĩnĩ.

¹⁹ Oxoyĩné segĩ apĩxĩwa nánĩ dĩńyĩ sĩpĩ seaiwĩnĩgĩnĩ. Narĩrĩmĩ mĩwĩpa éfrĩxĩnĩ.

Niaĩwĩyo tĩnĩ xanowamĩ tĩnĩ urĩńyĩ nánĩrĩnĩ.

²⁰ Niaíwíyíné, segí inókiwa ápowá sekaxí pí pí searána aríá yímígí wírixíni. E neróná Ámináo yayí winipaxípi yaríngáfa nání seararíni.

²¹ Xanowayíné, segí niaíwíyo éwapíyí níwiríná míxíníngí míyomíxípa érixíni. Segí niaíwíyí díngí aníngí rakiárínípiríxíní seararíni.

Bosowamí tñí omíngí wíiaríngíáyó tñí uríngí nániríni.

²² Xínáíwayínéníngí nimóníro omíngí wíiaríngíáyíné, segí bosowá pí pí searána aríá níwíro xíxení érixíni. Segí bosowáyá síngíwí anígíe dáníni e érixíní seararíni. Omíngí yaríngíáyí yapí nimóníro wíepísaríngíápa mé “Ayá tñí oyaneyí.” níyaiwíro érixíni. Seyíné Ámináomí wáyí wíiaríngíáyíné engá nání seararíni.

²³ Omíngí wíiaríngíáyíné pí pí neríngí “Ámá náníni ríwíiaríngíwíni?” níyaiwíro úrapí yaríngíáyí yaríngíápa mé “Áminá Jisaso nání ríwíiaríngíwíni?” níyaiwíro pírángí yaríngíáyí yaríngíápa seyíné ení e nero ayá tñí érixíni.

²⁴ Seyíné níjíríni. Ámá wí maríá, Áminá Jisaso yayí níseaimorí Goríxo “Nángí e níseaimíráni.” ráríngípi seainíá engá nání seararíni. Bosí seyíné wíiaríngí, ayí Áminá Kiraiso engá nání seararíni.

²⁵ Gíyí gíyí sípíní néra nuríngí, Goríxo pírfí numamoríngí mímearó sípí ayí éfápi tñí xíxení pírfí umamoníá engá nání seararíni.

4

¹ Bosoyíné, “None ení bosí aníngí wo tíngíwáoneríani?” níyaiwíro segí inókiwáníngí nimóníro omíngí seaiaríngíáyó nehwípero pírángí numeríngí epaxípi tñí xíxení umérixíni.

“Goríxomí ríxíngí neauríyírixíni.” uríngí nániríni.

² Seyíné Goríxomí ríxíngí nuríngí xáíwí níwakírfíxínímáná níra úríxíni. E neróná díngí yaíkiá nímómáná mepa ero yayí wíro érixíni.

³ E neróná none nání ení ríxíngí neauríyírixíni. None xwíyá Kiraiso nání eníngí dání íníngí imónagípi —Xwíyá apí níoní gwí ngweanápíri. Apí ámáyo woákíki wíáníwá nání “Ófí wímoi.” nuríngí ríxíngí neauríyírixíni.

⁴ “Níoní apí níríngíngí síngíngí áwaní uríngíngíni.” nímónaríngípi tñí xíxení uríngí nání ríxíngí neauríyírixíni.” seararíni.

⁵ Seyíné ámá Jisasoáyá síyíkí mímóníngíáyí tñí níngíwéaróná díngí émí saímí nímómáná érixíni. Íníná ayí tñí níngíwéaróná “Ayí Goríxo nání díngí mopaxíná rínárfani?” níyaiwíro wé róníngípi érixíni.

⁶ Íníná xwíyá nuríngí segí xwíyá aíwáyo saxí nímoróná awí yaríngípáníngí nímxíro uríngíngíni. E neróná ámá seyíné yaríngí sealfá ayí ayo “Apí urípaxíngíni.” níyaiwíro xíxení urípaxí imóníngípi tñí urípírfáringíni.

Tíkikaso tñí Onesimaso tñí nání uríngí nániríni.

⁷ Níoní níkararíngí nípi ní Tíkikaso —O negí nírixímeá díngí síxí uyíngíwáoríni. Díngí ngwíráríngí imóníngípi yaríngíngíni. Ámináo nání wá uraní nání gwí móníngí woríni. O níbíri áwaní searíníráni.

⁸ Ayí rípi nání uowárenapáringíni. O níseaiméarí áwaní searána seyíné “Porowamí wímeaaríngípi, ayí apírfani?” yaiwíro díngí wíá seaóníni ení nání uowárenapáringíni.

⁹ Nioní Tikikasomí t́nì Onesimasomí t́nì —O ení negí níríxímeáyí imóníj́ worínì. Dìj́ uñwírárípxáí neaiiaríjorínì. Negí dìj́ sìxí uyíñwáorínì. Omí ení segí t́j́ e nánì urowárenaparíj́nì. Awaú amípí none re neaimónaríj́pí nánì áwarj́ searípísíí.

“Ámá tiyí yáyí seaiwárenaparíjoi.” uríj́ nánirínì.

¹⁰ Arisítakaso —O nioní t́nì nawínì gwí ñwegawíorínì. O seyíné yáyí seaiwárenaparínì. Mako —O Banabasomí xoayorínì. O ení yáyí seaiwárenaparínì. O seyíné t́j́ e rémónapánáyí, o nánì nioní xámí bí searíj́a enagí nánì yáyí wífríxínì.

¹¹ Jisaso —O yó bí ámí Jasítasoyí wífríníjorínì. O ení yáyí seaiwárenaparínì. Judayí ńnì enagí aiwí Porone ámá wí ení Goríxomí dìj́ nìwíkwíroríj́pímí dání oyá xwioxíyo ñweáfríxíní wá rímeariñwápa axípí nero gwí móníñwáwa, ayí waú woní awarínì. Rípí ení nioní dìj́ wíá nónígáwarínì.

¹² Epapíraso —O segíyí worínì. Jisasí Kiraisoyá xínáíníj́ nimóní omíj́ wíiaríj́ worínì. O ení yáyí seaiwárenaparínì. O Goríxomí xwíyíá rírímí nìwíríná símí nìxeadípéní seyíné nánì aníj́ míní ríxíj́ seauríyaríj́rínì. Seyíné yóí imóníro “Goríxo ámá xíoyá e éfríxíní wimónaríj́pí, ayí apíríani?” yaiwíáíro éfríxíní ríxíj́ seauríyaríj́rínì.

¹³ O seyíné nánì t́nì séríxímeá imónígá Reodisia ñweáyí nánì t́nì séríxímeá imónígá Xiraporisí ñweáyí nánì t́nì íkíníj́ sipí wíaríjagí síjwí wínaríj́a enagí nánì seararíj́nì.

¹⁴ Ruko —O dokítá nene dìj́ sìxí uyíñwáorínì. O ení yáyí seaiwárenaparínì. Dimaso ení yáyí seaiwárenaparínì.

Poroyáyí nìwiowáriníná uríj́pí nánirínì.

¹⁵ Seyíné segí séríxímeáníj́ imónígá Reodisia ñweáyo “Poroyáyí seaiwárenapíjoi.” urípoyí. Nibaímí t́nì ámá Jisasoyá sìyíkí imónígá íyá añiwámí awí eánarígíáyo t́nì ení “Poroyáyí seaiwárenapíjoi.” urípoyí.

¹⁶ Seyíné payí nioní eaaríj́a rína segí awí eánígé dání íá nìroárimáná ámí Jisasoyá sìyíkí imónígá Reodisia ñweagáíyí ení íá orópoyíní wífríxínì. Payí nioní ayí nánì eáána seyíné ení nurápíro íá rófríxínì.

¹⁷ Akipasomí re urífríxínì, “Joxí Ámínáo t́nì íkáríníjoxí enagí nánì o e éfríxíní rírípeañípí nánì dìj́ nìmorí xíxení nípíní yáfríxínì.” urífríxínì.

¹⁸ Poroní nìwaníjoni gí wé t́nì yoparí rípí yáyí nìseaiwárenapíri eaaríj́nì. Nioní nánì “O síní gwí ríñweaní?” nìyaiwíro Goríxomí ríxíj́ nuriyífríxínì. “Goríxo wá seawíáníwínígínì.” nimónarínì.

Payí Poro Tesaronaika ñweáyí nání xámí eañínaríní.

Payí rína Jisasoyá siyikí imónígfá ańí yofí Tesaronaika ñweagfáyí nání Poro xámí eañínaríní. Apí Masedonia pìropenisfyo ańí xwé bñríní. Poro émányí ańímíní xwíyá yáyí winipaxí imónínfpi wáf nurímeríná ańí apimí uráná émányí obaxí Jisasomí dínfí nìwìkwírorí aiwí Judayí e ñweáyí áríní wí dínfí wìkwírogtawixíní. Judayí Jisasomí dínfí mìwìkwírófáyí émányí obaxí Poromí arfá wiarínagfá nìwíníro nání sipí dínfí nìwíaiwiro omí mìxí xídwáráná Poro ańí wí e nání éfí nurí e dání Jisasoyá siyikí imónfá Tesaronaika ñweáyí aríge rfá imónínjónírí Timotio sñjwí onìwíniauinírí uowáríagí o sñjwí nìwínaumo nìbírí Poro ríxa Koríníyo nìrémorí ñweañáná nìwímeari repíyí nìwirí yarínfí Tesaronaika ñweáyí wífápi nání áwanfí uráná Poro payí rína eañínigíní (Wáf wurímeiarígfáwa 17:1-4).

1 Poroní tñní Sairaso tñní Timotio tñní none Jisasoyá siyikí imónígfá Tesaronaika ñweáyíné —Seyíné ápo Goríxo tñní Ámíná Jisasi Kiraiso tñní nawíní ikárínígfáyínériní. Seyíné nání payí rína nearí mónapariñwíní. “Awaú wá seawianíri seyíné nìwayírónríro ñweapfí nání seaiirí éisixíní.” neaimónaríní.

Tesaronaika ñweáyí xixení arfá wiro xídfíro egfá náníriní.

2 None íníná seyíné nání Goríxomí yáyí nìwirane ríxínfí nuríranéná seyíné nání ení seauriyarínjwáríní.

3 Seyíné Ámíná Jisasi Kiraisomí dínfí nìwìkwírorínfípimí dání nuxídfíróná rfwf nìrìkwínírfínfí egfápi nání arfá mikeamopa erane omí dínfí síxí nuyiro nání anínfí miní egfápi nání ení arfá mikeamopa erane o ámí weapfíwiníginírí wenínfí nerí ñweagfígfápi nání ení arfá mikeamopa erane nerane mímáyo nítínírane nání ápo Goríxomí nuríranéná ríxínfí seauriyarínjwáríní.

4 Negí nìrìxímeáyíné, Goríxo dínfí síxí nìseayírí fáf yíyamíxímí seainfípi nání none nífíá imónínjwíní.

5 Ayí rípi nání nífíá e imónínjwíní. Xwíyá yáyí neainarínfípi wáf nìsearémearíná manfápá tñní xwíyání mìsearéwapíyínjwaníginí. “Xwíyá apí nepa imóníní.” neaipmónaríná emímí enfí éánínfí imónínfí bí ení kwíyípimí dání seáwapíyínjwaníginí. None seyíné tñní nñjwearanéná enjwápi —Apí seyíné arírá oseaianeyíníri enjwápiríní. Apí nání seyíné nífíá imónínjotí.

6 Seyíné none enjwápi nání ení ikanínfí neairo Ámínáomí ikanínfí wiro egfáriní. E neróná xwíyá yáyí neainarínfípi xixení arfá nìwíro nìxídfíróná xeanínfí ayá wí seáímeáagí aiwí yáyí kwíyí síxí seamímófípi tñní nìxída ugfáriní.

7 Seyíné e nìxída nuróná ámá Kiraisomí dínfí wìkwíroarígfá Masedonia pìropenisfyo ñweagfáyo tñní Gíríkí pìropenisfyo ñweagfáyo tñní ayo nìyoní sñjwepígfí wígfáriní. Kiraisomí nuxídfíróná xeanínfí seáímeáagí aiwí yáyí tñní anínfí nuxídfírinfípimí dání sñjwepígfí wígfáriní.

⁸ Ayí rípi nání seararíní. Xwíyá seyíné Ámináo nání níríga úfápi áamá ríaiwá niremeága warígápaníní níríga nuríná Masedonia píropenisíyo tñí Gíríkí píropenisíyo tñí apiaúminí míríníniginí. Aní nímíní seyíné Goríxomí díní wíkwírófápi nání aríá wíarígíawíxíní. Ríxa aríá wíá enagi nání none ámi aní bímí nírémoríná seyíné nání bí tñí rípxí meníní.

⁹ Ayí rípi náníriní. Ámá níní none seyíné tñí e nání báná níeamímíníro egíápi nání repíyí íntro seyíné Goríxo, nepa nḡwá díní níyímíní tñí imónínomí uxídpírí nání níkinimónímáná segí nḡwápipímí ríwí umogíápi nání repíyí íntro

¹⁰ seyíné Goríxomí xewaxo —O xwáripáyo dání owíápinímeanírí sñí wímíxínoríní. Íwí ámá yarígápi nání Goríxo wíkwí ríá ápiáwíníní níwónírí ríwéná pírf umamonfápipímí dání éf neamímínariní. Ayí womání. Sa Jísasoríní. O anínamí dání weapíníe nání seyíné xwayí nanírí nḡweaarígápi nání repíyí íntro yaríná wímeaarínḡwá enagi nání none ámi bí tñí urípxí mimónínḡwíní.

2

Poró Tesaronaika nḡwéyí tñí nḡwéaríná enḡpi náníriní.

¹ Gí níríxímeáyíné, seyíné níjfaríní. None seyíné tñí e níseáímearíná wáf yopa míseamearígínḡwaniginí.

² Síní seyíné tífámíní mísearémeapa nerí aní Pírípaiyo wáf emearíná apímí dáníyí xeaníní neaikáríro ríkíkíróo neairo egíápi nání seyíné ríxa níjfaríní. E neaikáríagíá aíwí e píní níwíarímí seyíné tífámíní níbíríná ámá obaxí pírfípfírfí neaianíro yarínagíá aí Goríxo díní síxí neamímófpímí dání masísá bí míneainí xwíyá yayí neainarínípi xíxení níseara ḡwaniginí.

³ Ámá xwíyá yayí neainarínípi díní oíkwírópoyínírí nuríranéná nepa mimónínípipímí dání wí urarínḡwámání. Nípíkwíní mimónínípi owikáraneyínírí wí urarínḡwámání. Yapí owíwapíyaneyínírí urarínḡwámání.

⁴ E mepa nerane Goríxo “Porowa mímíwíároarígíáwarfání?” níyaiwírí xwíyá yayí neainarínípi wáf uraníwá nání díní neanḡwíráríní enagi nání xó ríírxínírí wímónínípi tñí xíxení axípiní urarínḡwáríní. Ámá wí nene nání yayí owínípoyínírí urarígíápa none axípi e wí murí Goríxo —Negí xwíoxíyo adadí neaiarínḡo, ayí oríní. O none nání yayí owínínírí negí rarínḡwápi áamáyo urarínḡwáríní.

⁵ Seyíné níjfaríní. None seyíné tñí e níseáímearíná ríxíní remeaní wí mísearínḡwaniginí. Rípi nání ení Goríxo sopíní neapaxí imóníní. Íwí searápanírane nání díní ínímí níkwírómáná níremeá xwíyá bí mísearínḡwaniginí.

⁶ None Kíraisoyá wáf wurímeiarínḡwáone imóníníagwí nání ananí oneaípoyínírí searípxí imóníníagwí aí seyínerání, ámá wíraní, seáyí e oneamearfípoyínírí wí ení meḡwaniginí.

⁷ None seyíné tñí nḡwéaranéná nípenímáná awayíní níseairane apíxí síní niaíwí pío tñí xegí niaíwíyo díní nḡwíráríní umearínípa axípi e seainḡwaniginí.

⁸ None díní síxí níseayirane nání “Xwíyá yayí neainaríní Goríxo tífámíní imónínípi áwaní ouraneyí.” níneaimóníríná díní aríá níkeamónímáná

seyíné nání aga íkíníñf sípí neaiaríñagí nání yof mayf nimóními seyíné tífáminí emenñwanigíní.

⁹ Gf níríxímeáyíné, “Omíñf none seyíné tíní nñwëaranéná aníñf mínf ríá tñf enwápi nání síní dñf seainaríní.” nimónaríní. Xwíyíá Goríxoyá yayf neainaríñfpi wáf nísëaríranéná aiwá none nani nání aníñf seaikáranigínírí árúwíyirani, ikwáwíyirani, ríwí níríkwínímáná omíñf wé tñí íníná yagwáriní.

¹⁰ None Kiraisomi dñf wíkwíroarigíáyíné tñí nñwëaranéná siyíkwí míníñfpi erane wé róníñfpi erane xwíyíá mñëaxëkwímopaxí imóníñfpi erane enwápi nání seyíné sopíñf neapaxíyínéríní. Goríxo ení sopíñf neapaxí imóníní.

¹¹ None xanowa wigí niaiwíyo píráníñf umëarígfápáníñf axípi e seamearíñwápi nání seyíné nífáríní. Woxíní woxíní e niseameranéná wairírf seairane ení rírémíxí seairane dñf síxí seamímorane enwáriní.

¹² Seyíné áamá Goríxoyá —O áamá xfoyá xwíoxíyo ñwëapírfáyo seáyí e xfo imóníñfpi bí ouxímeáwínigínírí wéyo fá seaumíraríñoríní. Oyá áamá píráníñf níxídíróná epaxípi seyíné apí tñí xixení éfírixínírí apí apí e seainñwanigíní.

¹³ Rípi nání ení íníná Goríxomi yayf wiaríñwáriní. None níríne xwíyíá Goríxoyápi yanf seaiapáná seyíné xixení arfá nñëairóná xwíyíá áamáoneyá bñíñf arfá mñëainí xwíyíá nepaxíñf imóníñfpiñf arfá neaigíawixíní. Xwíyíá apí —Apí Kiraisomi dñf wíkwíroarigíáyíné dñf seaimoaríñfpiñí. Apí nepa xwíyíá oyápi enagí nání arfá e neaigíawixíní.

¹⁴ Gf níríxímeáyíné, áamá Kiraisí Jisasó tñí ikárinígfá, siyíkí Goríxoyá Judia píropenísíyo imónígfáyo wímeanípa seyíné ení ríxa seaímeaníñigíní. Wigí Judayí xëaníñf wíkárigíápa seyíné ení segí gwí axíyí xëaníñf seaikárigíawixíní.

¹⁵ Gf Judayí wfá rókiamoagíawami nípíkía níwagífasáná Áminá Jisasomi píkiro none ení míxí neaxídwáríro egíáyíriní. Ayí áamá Goríxo yayf winaríñfí rimóníñf? Aga oweoi. Áamá níyoní símí tñí wiarígfáyíriní.

¹⁶ None xwíyíá émayí arfá níwíro dñf wíkwíróaná Goríxo yeáyí uyímíxëmeanfápi wáf murímëpa oépoyínírf pírfírfí neaianíro yarígfáyíriní. E neríñfipimi dání wigí íwí pákíkf néra úfápi ríxa yurínowíaríní. Ayínání Goríxo ríxa wíkf níwónírf ayo pírf umamóariní.

Poro ámi síñwí wínímínírf nání wimóníñf náníriní.

¹⁷ Gf níríxímeáyíné, none ayí yapí wí mimóníñwíní. None segí tñf e dání míxí neaxídwáráná negípi ámi wí e bí onímíápi nñwëámáná —Íná none síní símímaníyo síñwí mñëanípa nerane aí dñf arfá wí mñëaíkeamónñwanigíní. Ámi wí e negípi bí onímíápi nñwëámáná ámi seyíné tñí onwëañeyínírf aga íkíníñf sípí nñëairí e yaní nání símí xëadípéníñwanigíní.

¹⁸ Awaú tñí Poroní tñí —Nioní ayí ná bíní marfái. None segí tífáminí “Obaneyí.” neaimóníagí aí Seteno pírf nearakíñíñigíní.

¹⁹ Ayí rípi nání segí tífáminí “Obaneyí.” neaimóníñigíní. Goríxo none yayf neaimóní nání imónígfáyí, ayí seyíné meníraní? Dñf nífá neainínfá nání imónígfáyí, ayí seyíné meníraní? “Ná tiyí rímeáwíní?” yaiwianíwá

náni imónigíáyí, ayí seyíné meníraní? Jisaso ámi bání oyá síjwí aníjé dání none igígí bí mé seyíné wáí nísearíranéná náníjé enjwápi nání raníwáríní.

²⁰ None seáyí e nimónírane díjé nífá neainíníápi, ayí seyíné enjagí nání raríjíní.

3

Timotio enjé síxí oweámíxíní uowáréngí náníriní.

¹⁻² Ayínání seyíné níseawárimí re nání níbiranéná amípi seaímeápi nání majíá nimóga núwasána “Majíá oimónaneyí.” síní míneaimónípaxí neríná re egwísíxíní. “Yawawí Timotio, negí nírixímeáo —O Goríxoyá xwíyíá Kiraiso nání yayí neainaríjípí wáí wurímeíná nání imóníjyí woríní. O anjé Atenísiyí ríníjé rípmí yeawáráná ayí ananíríní.” níyaiwirai segí tífámíní nuowárenápíraíná Kiraisomí díjé wíkwírófápi xáiwí íá xirípírí nání enjé síxí seaeámíxírí díjé síxí seamímorí éwínígínírí uowárenápígíwísíxíní.

³ Segíyí wo aí xeaníjé seaímeáí apímí dání ududí míwínípa oenírí Timotio apí e éwínígínírí uowárenápígíwísíxíní. E nerai aí enjíná dání Goríxo “Xeaníjé apí ayo xe wímeáwínígíní.” yaiwíaríjéne imóníjagwí nání sewaníjyíné níjáríní.

⁴ Xámí seyíné tíní síní níjwearanéná “Ríwéná xeaníjé níneaímeáníjoi.” mísearayípa renjwanígíní? Apí ríxa níseaímeáagí nání seyíné “Rípí apírífaní?” níyaiwíro ríxa níjía imóníjoi.

⁵ Ayínání Timotiómí uowárenápíjanígíní. Ríxa seyíné imónígíápi nání “Síní majíá oimónímíní.” mímimónípaxí neríná o seyíné Kiraisomí díjé wíkwírófápi síní píráníjé ríá wíkwírójoiínírí mí seaómíxíní nání uowárenápíjanígíní. “Ámáyo yapí wíwapíyaríjoi —O oboríní. O seyíné Kiraisomí píní owíarípoyínírí yapí seaíwápíyáná none aníjé míní enjwápi anípá imónínígínírí uowárenápíjanígíní.” seararíjíní.

Timotio Poromí yayí xwíyíá urémeanjé náníriní.

⁶ E éagí aiwí agwí Timotio seyíné tífámíní píní níseawiárimí níbírí xwíyíá yayí yeainípaxípíní áwanjé yearémeánígíní. Seyíné síní Kiraisomí díjé wíkwíróro xíxe díjé sípí ínro yaríjagíá síjwí seaníjépi nání áwanjé yearémeánígíní. None nání díjé nímoróná wá seaunírí none seyíné nání “Síjwí owínaneyí.” neaimónaríjépa seyíné axípi Porowamí síjwí owínaneyínírí íkíníjé sípí seairí yaríjagíá síjwí seaníjépi nání ení áwanjé yearémeánígíní.

⁷ Gí nírixímeáyíné, Timotio apí áwanjé yearémeáí enjagí nání díjé ríá neaxepaxí imóníjépi tíní xeaníjépi tíní apí nípíní neaímeaaríná díjé sípí míneai díjé síxí íníjwanígíní. O re yearíagí nání, “Kirisomí síní píráníjé díjé wíkwíróaríjoi.” yearíagí nání díjé síxí íníjwanígíní.

⁸ Seyíné enjé neáníro Ámínáo tíní íkárínígíápi xáiwí íá níxírírónáyí, none seáyí níkarínírane njewepaxí enjagí nání seararíjíní.

⁹ Goríxomí seyíné nání yayí aníjé míní níwirane aí yayí seyíné nání wípaxípi tíní xíxeni mímóníjwíní. Ayí pí náníní maríáí, seyíné nání yayí níwiranéná díjé nífá onímíá neainaríjémaní. Ayá wí neainaríjé enjagí nání raríjíní.

¹⁰ Segí símimanj sɨwɨ nɨseanɨrane Kiraisomi anɨj píránɨj dɨnj wɨkwɨropírɨa nánɨ sɨnɨ mimónɨgɨápɨ osearéwapɨyaneyɨnɨrɨ anɨj minɨ ikwáwɨyiranɨ, árɨwɨyiranɨ, waunɨ rɨxɨj urarɨjwárinɨ.

Poro Tesaronaika ɨweáyɨ nánɨ rɨxɨj wurɨyɨnj nánɨrɨnɨ.

¹¹ Negí ápo Gorɨxo tɨnɨ Áminá Jisaso tɨnɨ awáu none seyɨné tɨnj e banɨwá nánɨ “Ámɨ óf neaimóisixɨnɨ.” nimónarɨnɨ.

¹² None seyɨné nánɨ dɨnj sɨpɨ nɨneairɨ arɨrá seaiarɨɨwápa seyɨné enɨ axɨpɨ xɨxe dɨnj sɨpɨ ninɨro arɨrá ninɨrónáranɨ, wɨnɨyɨ nánɨ dɨnj sɨpɨ nɨwiro arɨrá nɨwirónáranɨ, ayá wɨ epírɨa nánɨ “Ámináo e seaimɨxɨwɨnɨgɨnɨ.” nimónarɨnɨ.

¹³ Áminá Jisaso áamá xɨo xegɨ imónɨgɨáyɨ tɨnɨ ámɨ nɨweapɨrɨná seyɨné negí ápo Gorɨxo sɨwɨ anɨje dánɨ xwɨyɨá mɨseaxekwɨmopaxɨ imónɨro sɨyɨkwɨ mɨnɨgɨáyɨné imónɨro epírɨa nánɨ sɨkɨkɨ seaimɨxɨwɨnɨgɨnɨ.

4

“Gorɨxo wimónarɨjɨpɨnɨ éfɨrɨxɨnɨ.” urɨjɨ nánɨrɨnɨ.

¹ Gɨ nɨrɨxɨmeáyɨné, nionɨ payɨ rɨna yoparɨpɨ nearɨná Áminá Jisaso wáɨ nurɨmeɨfɨrɨxɨnɨrɨ nearowárinɨj enagɨ nánɨ ayá tɨnɨ nerɨ enɨ rɨrémɨxɨ bɨ ripɨ oseaianeyɨ. Seyɨné nimeróná Gorɨxo yayɨ winɨpaxɨpɨ epírɨa nánɨ searéwapɨyɨjwápɨ tɨnɨ rɨxa xɨxenɨ yarɨjɨo. E nero aí apimɨ nɨmúroro ámɨ bɨ tɨnɨ oyaneyɨnɨro éfɨrɨxɨnɨ.

² Sekaxɨ rɨnɨjɨ Áminá Jisaso nearɨpeanone searéwapɨyɨjwápɨ nánɨ seyɨné nɨjɨá imónɨjagɨa nánɨ rarɨjɨnɨ.

³ Gorɨxo seyɨné e éfɨrɨxɨnɨrɨ wimónarɨjɨpɨ ayɨ ripɨrɨnɨ. Sɨyɨkwɨ mɨnɨgɨáyɨné imónɨfɨrɨxɨnɨ. Áamá wɨ tɨnɨ fɨwɨ bɨ minɨpa éfɨrɨxɨnɨ.

⁴ Meánɨgɨáyɨné ámɨ wɨ tɨnɨ fɨwɨ bɨ minɨ Gorɨxoyá sɨwɨyɨo dánɨ sɨyɨkwɨ mɨnɨjɨ imónɨjɨpɨ ero áamá sɨwɨyɨo dánɨ weyɨ seamearɨpaxɨ imónɨjɨpɨ ero nero xɨxenɨ meánɨfɨrɨxɨnɨ.

⁵ Émáɨ —Ayɨ áamá Gorɨxo nánɨ dɨnj mɨmoarɨgɨáyɨrɨnɨ. Ayɨ fɨwɨ inanɨro nánɨ mɨnjɨ ninɨro sɨmɨ xeadɨpénarɨgɨápa mepa éfɨrɨxɨnɨ.

⁶ Segí sérɨxɨmeánɨjɨ imónɨgɨáyɨyá apɨxɨ tɨnɨ fɨwɨ oinaneyɨnɨro yapɨ nɨwímearɨ nɨwero sɨpɨ mɨwɨkárɨpa éfɨrɨxɨnɨ. Xámɨ seyɨné tɨnɨ nɨɨwearanéná áwanɨ searɨrane erɨrɨ seairane enɨwápa xɨxenɨ áamá fɨwɨ apɨ éfáyo Ámináo pɨrɨ umamonɨá enagɨ nánɨ seararɨjɨnɨ.

⁷ Gorɨxo nene áamá wɨ tɨnɨ fɨwɨ inanɨwá nánɨ nionɨyáɨ imónɨfɨrɨxɨnɨrɨ wéyo fá neaumɨrɨjɨmanɨ. Gɨ sɨyɨkwɨ mɨnɨgɨáyɨ imónɨfɨrɨxɨnɨrɨ wéyo fá neaumɨrɨjɨrɨnɨ.

⁸ Ayɨnánɨ ripɨ nánɨ dɨnj mórɨxɨnɨ. Gɨyɨ gɨyɨ nionɨ seararɨjápɨ rɨwɨmɨnɨ nɨmamorɨnáyɨ, ayɨ ámányonɨ rɨwɨ mumoarɨjɨo. Ayɨ Gorɨxomɨ —O nene sɨyɨkwɨ mɨnɨjɨ imónanɨ nánɨ xegɨ kwɨyɨpɨ owáinɨnɨrɨ sɨxɨ neamɨmoarɨjɨorɨnɨ. Omɨ rɨwɨ umoarɨjɨo.

⁹ Sérɨxɨmeá nánɨ dɨnj sɨpɨ nɨseairɨ arɨrá nɨwirɨná epaxɨpɨ nánɨ Gorɨxo xewanɨjɨo rɨxa seáɨwapɨyɨnj enagɨ nánɨ none aí wɨ rɨwamɨnjɨ nearɨ searɨpaxɨ mimónɨjwɨnɨ.

¹⁰ Sérɨxɨmeá segí Masedonia pɨropenɨsɨyo amɨ gɨmɨ ɨweagɨáyo nánɨ rɨxa dɨnj sɨpɨ nɨwiro arɨrá wiarɨjɨo. Gɨ nɨrɨxɨmeáyɨné, seyɨné e yarɨjagɨa aí

ámí bí rípi óépoiýiníri yaríñf oseaimíni. Seyíné dñf sípi e wiarígfápi ámi xwé bí tñi nimóga úríxini.

¹¹ Porowa xámi sekaxí nearígfápa xixeni píraníñf oimónaneyiníro éríxini. Awayini yapeníjwaéne oimónaneyiníri ero wí yarígfápi marfáa, negí yaríjwápi ní oainenaxídaneyiníri ero negí omíñf ení nírkwínimána oyaneyiníri ero éríxini.

¹² E nerónáyí, nípiri nánirani, yínipíri nánirani, díwí mikeamónipa ero áma Goríxoyá mimónígfáyí re seaiaiwipaxípi ero, “Ayí wé róníñf imóníñfpi yaríñoi.” seaiaiwipaxípi ero epírfá enagi nání seararíñini.

“Ámináo ámi weapána pegfáyí wiápíñimeapírfáriní.” uríñf nánirini.

¹³ Gí nírixímeáyíné, áma re níyaiwiri, “Gí áma píyí ro Goríxo síñf wimixána níwiápíñimeanfáriní.” níyaiwiri mikwímoarígfáyí iwíeánarígfápa seyíné ení axípi miwíeánipa éríxini ní pégfáyí imónípiírfápi nání xe majfá oimónípoiýiníri míneaimónarini.

¹⁴ Jisaso nípémána ámi wiápíñimeañíriní. E enípi nání nene ríxa “Neparini.” níyaiwirane dñf íkwíronjwini. Ayínáni Jisaso ení api re yaiwiaríjwápi mí sopíñf woni, “Áma Jisasomí dñf níwíkwíroríná pégfáyo Goríxo xegí tñf e nání o tñi nawíni nímeámi unfáriní.” yaiwiaríjwápi mí sopíñf woni.

¹⁵ Rípi ranípi, ayí Ámináo ríñípirini. O ámi bání nene síní síñf jweañwaéne omí wímeaani nání pégfáyo xámi umeanfámaní.

¹⁶ Íná anínamí dání api bí ení tñi ríniri aníñajíyo xíráóníñf imóníñóyá maní ríniri pékákí Goríxoyá ríniri yaríñá Ámináo xewaníño anínamí dání weapíñfáriní. Anínamí dání weapána áma xómi dñf wíkwírogfá ríxa pégfáyí xámi síñf nero wiápíñimeapírfáriní.

¹⁷ Ríxa níwiápíñimeámána enána síní síñf jweañwaéne ení Ámináomi aní pírfíyo wímeani nání ayí tñi nawíni agwípi tñf e nání neayoaánapíñfáriní.

¹⁸ Ayínáni segíyí wí wígf áma péána xwíyíá api nuríro mñf íkíñwí umírfírixini.

5

“Ámináo bíñfáyi nání síñwí tñi jweáwanígní.” uríñf nánirini.

¹ Gí nírixímeáyíné, Ámináo weapíñfáyi nání seyíné ríxa arfá wígfá enagi nání rífwamíñf bí nearí áwaní searípaxí mimónini.

² Rípi nání seyíné ríxa níjfá imóníñagfá nání raríñini. “Áma árífwíyimi íwí meaarígfáyí ríná bípírfíreoi?” míyaiwipa yaríñá barígfápa Ámináo ení axípi “Ríná bínírfeníñoi?” míyaiwipa enána bíñfáriní. Api nání seyíné ríxa níjfá imóníñagí nání raríñini.

³ Ayí re raríñá, “Ríxa níwayíróni ní jweañwini. Amípi wí nání wáyí neainípaxí mimónini.” raríñá síní mé rímewá inípaxí rfá tñf wímeanfáriní. Ríñíñf apíxiwa níaiwí xíraníróna nawínáni winaríñípa axípi wímeáána apimí wí urakínípiírfá menini.

⁴ Gí nírixímeáyíné, seyíné sfá yiníñmíni memearígfáyíné enagi nání Ámináo níweapíri níseáimearfána áma íwí xaurápímiñiri wímeáána sírf píkinarígfáyí yapi píkinípaxí mimónígfáyínerini.

5 Niyínéní wáá ónarínjímíní nemero ikwáwiyíná yarigááyíné imónínagáa nání seararínjíní. Nene sáá yinínjímíní nemerane árúwiyimí yarínjwaénemani.

6 Ayínání Jisasomí dínj mîwîkwîrogááyí sáá o weapínáayi nání sînjwí maní maiwí sá wearigáapa mepa éwaniginí. Sînjwí tîní nînjwearane pîreáníwaniginí.

7 Ayí ripí nání seararínjíní. Ámá sá wearigááyí árúwiyimí wearigáaríní. Ámá inígí xwapí níníro papíkí yarigááyí árúwiyimí níníro papíkí yarigáaríní.

8 E nerí aí nene ikwáwiyíná emearínjwaéne imónínagawí nání pîreáníwaniginí. Ámá mîxí inaníro nání ikínarigáapa nene axípí Gorixomí dínj wîkwîrorane dínj sîxí uyirane yarínjwápi sorfá mîxí nání yínarigáapánínj yínirane “Gorixo yeáyí neayimîxemeaníaríní.” nîyaiwirane ikwîmoarínjwápi aríxí mîxí nání dîkínarigáapánínj dîkínirane éwaniginí.

9 Gorixo xegí wîkí ríá ápiáwínínj wearínjpi wímeáwíniginírí neaiwíarínjenemani. Negí Áminá Jisasi Kiraiso neaiínjipimí dání yeáyí uyimîxemeáimiginírí neaiwíarínjeneneríní.

10 Nene síní njweanáná nîweapírínáraní, penjwámí enáná nîweapírínáraní, xó tîní nawíní njweaníwá nání neapeínjiginí.

11 Ayínání xixe mînjí ikínjwí mîríníro sîkíkí omîxíníro éfrixíní. “Seyíné ríxa e inarigáapi síní niga úfrixíní.” seararínjíní.

“Apí apí éfrixíní.” nura unjípí náníníní.

12 Gí nîrîxímeáyíné, bí ripí éfrixínírí yarínjí oseaimíní. Segí arírá seainíro nání anínjí mîní yarigááyí —Ayí Ámináoyá dínjyó dání seamenjwearo searéwapíyiro epírí nání imónínagáaríní. Ayo seyíné wéyo umepírí nání éfrixíní.

13 Ámá ayí sanj searápaníro yarínjagáa nání dínj sîxí uyiro wé ikwianjwíyo njwiráíro éfrixíní. Séríxímeáa tîní xepíxepá mîróní nawíní nimóníro njweáfrixíní.

14 Gí nîrîxímeáyíné, bí ripí ení éfrixínírí yarínjí oseaimíní. Segí ámá ríwí sîwá yigíáyo yumíxiro ayá igigí yarigááyó dínj sîxí umímoro í wegíáyo arírá wíro éfrixíní. Ámá nîyoní nuríríná sîmeaxídí mîwí wígí dínj tîní “E oyaneyí.” nîyaiwíríná e éfrixínírí sînjwí wínífrixíní.

15 Ámá sipí seaikáríáyo seyíné ení pírf numamoro sipí mîwikáripa éfrixíní. Pí pí seaikárarínjagáa aí “Negí wíníyo aríge neríná nanj wíaníréní?” nîyaiwíro e wíaníro nání éfrixíní. Ámá nîyoní aí e wíaníro nání éfrixíní.

16-17 Íníná dínj nífá seainíwíniginí. Íníná Gorixomí ríxínj urífrixíní.

18 Pí pí seaímeááná Gorixomí yayí wífrixíní. Kiraisí Jisaso tîní nawíní ikárinígááyíné Gorixo e éfrixínírí wimónarínjagí nání rarínjíní.

19 Seyíné kwíyí Gorixoyá yarínjipimí pírfpírf mîwípa nero

20 apimí dání xwíyífá wáá rókiamoarígáapi páimímí mîwípa éfrixíní.

21 E mepa nero aí wáá nîsearókiamoríná “Xwíyífá ripí Gorixo tíámíní imónínjpi rarínjíní.” searánáyí, píránnínj páfá nîmeaxídímáná nanj imónínjpiní xáiwí fáfá xíríro

22 sipí imónínjpi nípíní ríwí umoro éfrixíní.

²³ Gorixo —O áamá niwayiróniro ηweapíri nání mǵkǵ ikinorini. “O seyíné siyikwǵ míníηǵ nimóníga nuro yóǵ imónipíri nání seaimíxíwínigini.” nimónarini. “Ámíná Jisasi Kiraiso báná seyíné xwíyǵá seaxekwímopaxǵ mimónipa epírǵa nání Gorixo segǵ dínípiní marǵái, warápi ení seaerǵkiemeáwínigini.” nimónarini.

²⁴ Nioniyáyǵ imóníírixiniri wéyo íá seaumíraríηo —O áamá wik-wiárinípaxǵ imóníηorini. O xixeni api api e seaiiníáriní.

²⁵ Gǵ níríxímeáyíné, none nání ení ríxíηǵ neauríyíírixini.

²⁶ Séríxímeá gíyǵ gíyo yayǵ níwiríná yayǵ óǵ weáníírixini.

²⁷ Ámínáo arǵá ene dání sekaxǵ rípi osearímíni, “Payǵ rína nímearíná séríxímeá níyoní íá urowieméírixini.”

²⁸ “Negǵ Ámíná Jisasi Kiraiso wá seawianíwínigini.” nimónarini.

Payf Poro Tesaronaika ɲweáyf nání r'wíyo eanɲarini.

Payf rina Jisasoyá siyikf imónigfá aɲf yof Tesaronaika ɲweagfáyf nání Poro r'wíyo eanɲarini. Ayf payf Poro xámi neari wiowáɲɲina nimearo fá n'oro aiwi sɲni dɲɲf xɛɲwɲni nímoro “Jisaso aɲɲamɲ dání rixa weapɲɲɲni.” nɲyaiwiro wáyf nero ɲweanáná áamá wí Poromɲ apɲ nání urémeáagfá o s'fá Jisaso aɲɲamɲ dání weapɲɲfáyi tɲɲíná imónɲɲfáɲi nání píránɲɲf uréwapɲiyimɲɲɲi payf ámi rina eanɲɲigɲni.

1 Poronɲ tɲni Sairaso tɲni Timotio tɲni none Jisasoyá siyikf imónigfá Tesaronaika ɲweáyɲé —Seyɲé negf ápo Gorixó tɲni Áminá Jisasi Kiraiso tɲni nawíni ikárɲɲigfáyɲérɲni. Seyɲé nání payf rina neari mónapariɲwɲni.

2 Ápo Gorixó tɲni Áminá Jisasi Kiraiso tɲni awáu wá seawianɲɲi seyɲé nɲwayíróɲro ɲweapfɲi nání seaiiri éisixɲni.

“Seyɲé nání Gorixomɲ yayf wiarɲɲwárɲni.” urɲɲf nánɲɲni.

3 Negf nɲɲxɲmeáyɲé, seyɲé Jisasomɲ dɲɲf nɲwɲkwíroróná dɲɲf mɲmɲxeá ámi xwapf ayá wí tɲni nɲwɲkwíróa uro xixe dɲɲf sipí nɲɲro arirá inarigfáɲi wí pɲni mɲwiárf sɲni ámi bi tɲni bi tɲni néra uro yarɲɲagfá nání none kiki'fá ɲweapaxɲ mímónɲwɲni. Sa seyɲé nání Gorixomɲ yayf wipaxɲ imónɲɲwɲni. “E neranéná ayf xixenɲ imónɲɲpɲi yarɲɲwɲni.” neaimónarɲni.

4 Seyɲé e yarɲɲagfá nání siyikf Gorixoyáyo wáf nurímeranéná seyɲé nání mɲxɲ re seameakɲarɲwárɲni, “Xeanɲɲf wikáɲro rɲkɲkɲr'fó wikáɲro wiarɲná aí xwámámɲ nɲwiro sɲni Jisasomɲ dɲɲf nɲwɲkwíróa warɲɲoi.” urarɲwárɲni.

Gorixó ámányo pɲrf numamorfná enfáɲi nánɲɲni.

5 Seyɲé e yarigfápimi dání ripɲ wáf neaónɲni. Gorixó ámányo mí omóniximɲ nɲwirɲ wigf egfáɲi tɲni xixenɲ wiin'fáɲi nání dɲɲf nímoranéná “Apánɲɲani?” yaiwipaxɲɲni. Ayɲnání seyɲé oyá xwioxfyo ɲweáwanigɲɲro yarfná xeanɲɲf sealkárarɲagfá nání o seyɲé nání re rárɲɲfárɲni, “Ayf ananɲ nionɲ tɲɲf e ɲweapaxfɲɲɲni.” rárɲɲfárɲni. Apɲ seyɲé yarigfápimi dání wáf neaónɲni.

6 Ai Gorixó áamá xeanɲɲf sealkárarigfáyo pɲrf numamorɲ xeanɲɲf axfpi wíáná “Ayf xixenɲ imónɲɲpɲi r'fá yarɲɲi?” yaiwian'wárɲni.

7 Xeanɲɲf sealkárarigfáyo pɲrf nɲwialkimorɲ kiki'fá seyɲé seanwírárɲɲi none neanwírárɲɲi yarɲɲagɲ nɲwɲɲranéná “Ayf enɲ xixenɲ imónɲɲpɲi r'fá yarɲɲi?” yaiwian'wárɲni. Áminá Jisaso sɲɲání piaumɲmɲ nɲɲɲɲ xegf aɲɲnáj enɲ eánigfáyf tɲni aɲɲnamɲ dání nɲweapɲɲná r'fá ápiáwɲ xwé aipɲnarɲwɲ yarɲɲpɲi tɲni xixenɲ e enfárɲni.

8 E nerfná áamá Gorixó nání dɲɲf mɲmopa ero xwíy'fá negf Áminá Jisaso nání yayf neainarɲɲpimi mɲxídf arikwfkwf ero yarigfáyo pɲrf umamonfárɲni.

9 Áamá ayo wigf egfáɲi nání xwirfá nɲwikɲxeri pɲrf numamorfná seáyɲ e xfo xegf enɲ eánɲɲpimi dání imónɲɲpɲi “Xe sɲɲw'f onan'poyi.” mɲyaiwí xegf s'fámánɲf tɲɲf e dání anɲɲɲni wieawárɲɲfárɲni.

¹⁰ Negí Ámináo áamá xíoyáyí imóníírixíníri wiinjípimi dání seáyí e uméyoaro díñí wíkwíroarígíáyí níní mñí sñá weáníro oépoyníri añínamí dání níweapíríná píí e umamonfáriní. Seyíné míkone repíyí ejwápi díñí níkwírooro nání íná seyíné ení ayí tñí nawíní omí seáyí e umepírífaríní.

Poró Goríxomí ríxíñí wuriyíñípi náníriní.

¹¹ Ámináomí seyíné seáyí e umepíríá ejagí nání íníná seyíné nání Goríxomí ríxíñí seauríyaríñwáriní. Goríxo e imóníírixíníri wéyo fá seaumíríñípi tñí xíxeni ayo seaimíxíwínígníri seauríyaríñwáriní. Naní imóníñípi oyaneyníri seaimónaríñípi nípiní tñí Jisasomí díñí níwíkwírooro nání wíñyo saní urápaneyníri seaimónaríñípi tñí apíau tñí xíxeni epíríá nání xegí ejí eáníñípi tñí seaimíxíwínígníri seauríyaríñwáriní.

¹² E neríñípimi dání seyíné omí seáyí e uméyoaro xó ení seyíné seáyí e seamíyoarí inípiríá nání Goríxomí seyíné nání e seauríyaríñwáriní. O tñí Áminá Jisasi Kiraiso tñí wá seawianígí ejagí nání xíxe seáyí e míeyoánípirífaríní.

2

Xwíyíá xórórí yaríño nání uríñí náníriní.

¹ Gí níríxímeáyíné, xwíyíá re ríñíñípi, “Negí Áminá Jisasi Kiraiso ámí weapáná nene o tñí nawíní awí eánaníwáriní.” ríñíñípi nání rípi éfírixíníri yaríñí oseaimíní.

² Kwíyí bimi dáníraní, xwíyíá áamá yaní wíowárfá bimi dáníraní, payí “Porowa nearo wárenapígíápiríní.” rarígíá bimi dáníraní, ayá nísearemorí re ríñíñánáyí, “Sfá Ámináo weapíníyá ríxa imóníñíriní.” ríñíñánáyí, síní mé díñí úpíríxá níseapeyírí ududí míseainípaní.

³ Áamá wo aí pípimi dání yapí oneaíwapiyíníri síñwí míwínípa éfírixíní. Xámí áamá obaxí Goríxomí maní xowíakímí wíro áamá xwíyíá xórórí yaríño píaumímí iníri nemáná ejáná ayí ríwíyo sfá ayí imóníníá ejagí nání raríñíní. Áamá xwíyíá xórórí yaríño Goríxo wanínmíxíníforíní.

⁴ Goríxomí aníñí símí tñí wíaríñoríní. Pí pí ñwíá áamá nímixíro meníweaarígíápirání, pí pí kwíyí áamá díñí uñwírárarígíápirání, páimímí nímerí xewaníño ayo seáyí e míeyoánínífaríní. E neríná aní Goríxo nání rídíyowá yarígíwámí nípáwírí áamá obaxí síñwí anígíe dání éfí níníweámáná xewaníño re urínínífaríní, “Níwaníñoní Goríxoníriní.” urínínífaríní.

⁵ Xámí nioní síní seyíné tñí níñíwearíná apí nání searíñápi síní díñí míseainaríníraní?

⁶ Áamá o Goríxo xe píaumímí iníwínígníri ipímoáríñíná imóníníe nání agwí síní omí bí wakírímíxíní. Omí wakírímíxíñípi nání seyíné níjífaríní.

⁷ Obo áamá obaxí maní Goríxoyápi xórórí oépoyníri ínímí dání ríxa níwíwapiya waríñagí aí omí wakírímíxaríñípi Goríxo emí mamoníe nání níwakírímíxa unfáriní.

⁸ Xfomí wakírímíxaríñípi Goríxo níyoámáná ejáná xwíyíá oyápi xórórí yaríño síní ínímí mímoní ríxa síñání píaumímí inínífaríní. Omí Áminá Jisaso níweapírí sogwíñíñí pírípírí neríñípimi dání samíñí níwímíxírí xegí madíñípi tñí píkinífaríní.

⁹ Xwiyáá xórórí yariño ríxa síjání nimóniri nñwearná Seteno xewaníjyáa ení síxí eáníñpimi dání ení síxí weámíxíníá enagí nání o ámáýí “O Goríxoríani?” oniaiwípayiníri yapí niwiepísiríná emímí ayá wí erí ámá ayá ríwamónipaxípi erí eníáriní.

¹⁰ E neríná ámá anñnari yariǵáyo xegí uyíni neriñí bī bīmī dání yapí wíwapiyíáná xewaníjo e oniaiwípayiníri yariñpí tñí xíxeni wiaiwipíríariní. Ayí re mīwimóní, “Goríxo yeáyí neayimíxemeaníá nání xwiyáá Jisaso nání nepaxíñí imóníñpí aríá owianeyí.” mīwimóní ríwí umogíá enagí nání xwiyáá xórórí yariño yapí wíwapiyipaxíríni.

¹¹ Ayí ríwí umogíá enagí nání Goríxo dñí xejwí omópoyiníri wimíxaríná xwiyáá xórórí yariño pí pí yapí wíwapiyiníápi aríá nīwiro ayá síwí uróagí “Neparíni.” yaiwipíríariní.

¹² Ámá xwiyáá Jisaso nání nepaxíñí imóníñpí dñí mīkwíró wigí sípí imóníñpí yaníro nání dñí níá winíñyo Goríxo xwiyáá umeáríná nání dñí xejwí omópoyiníri wimíxíníariní.

“Searéwapiyíñwápi xáíwí íá xíríírixíni.” uríñí nániríni.

¹³ Negí níríxímeáyíné, Ámíná Jisasí Kiraiso wá seawianíñyíné, seyíné nání kíkíá ñweapaxí mimóníñwíni. Sa seyíné nání íníná Goríxomí yayíni wipaxí imóníñwíni. Goríxo xegí kwíyípimi dání síyikwí mīnigíáyí oimónípayiníri seaimíxirí seyíné xwiyáá nepaxíñí imóníñpimi dñí íkwíro yariǵápimi dání yeáyí uyimíxemeámíánirí eníná dání íá yiyamíxímí seainí enagí nání omí yayíni wipaxí imóníñwíni.

¹⁴ Goríxo seyíné apí imóníírixíni xwiyáá yayí neainariñí nene wáí searíñwápi dání wéyo íá nīseaumíríriná negí Ámíná Jisasí Kiraiso níkíni seáyí e imóníñpa seyíné ení bī e imóníírixíni wéyo íá seaumíríriní.

¹⁵ Ayínání negí níríxímeáyíné, ení síxí níníro xwiyáá ríréwapíǵí inaríñwá mañíyo dání searéwapiyíñwápiraní, payíyo dání searéwapiyíñwápiraní, xáíwí íá nīxíra úfírixíni.

¹⁶⁻¹⁷ Negí ápo Goríxo —O wá nīneawianíri íníná ení síxí imíxínaníwá nání neaimíxirí ayá nīnearimíxiríñpimi dání awíaxí xóo neaiíníápi nání weníñí nerí ñweaníwá nání neaimíxirí enjoríni. O tñí negí Ámíná Jisasí Kiraiso tñí awaú ení síxí seaimíxirí seyíné pí pí xwiyáá naní imóníñpí ríro pí pí naní imóníñpí ero epíríá nání seaimíxirí éisixíni.

3

“Goríxomí ríxíñí neauríyíírixíni.” uríñí nániríni.

¹ Negí níríxímeáyíné, payí rína yoparípi nearíná rípi osearímíni. Xwiyáá Ámínáo nání wáí rīnearíñwápi yaní niwéa nurí seyíné egíápa amí amí yayí tñí aríá wipírí nání Goríxomí ríxíñí neauríyíírixíni.

² O ámá nīpíkwíni mimóníñpí ero sípí ero yariǵáýí xeaníñí neaikáraníro yariǵápimi dání éfí oneamíníni ení ríxíñí neauríyípoyí. Ámá nñní omí dñí mīwíkwíroaríǵáýí enagí nání raríñíni.

³ Negí Ámíná Jisaso ámá ikwíarínipaxípi yariño enagí nání none re neaimónaríni, “O ení síxí seaeámíxirí sípí imóníño —O, ayí oboríni. O xwíríá seaikíxéníñirí éfí seamíníri eníáriní.” neaimónaríni.

4 Ámináoýa dñjýo dání seýné náni re niýaiwirane dñj sñjá neaeánariní, “Sekaxí none urñwápi wí pñi mñwiárí agwí xixení xíðiro ríwíyo ení xixení nixíða uro epírfáriní.” niýaiwirane dñj sñjá neaeánariní.

5 Seyné “Gorixo nepa wá neawianarñjoráni?” niýaiwiróna nijjá ámi bí tñi imóniro Kiraisomi sipí wíaná enj sñxí nñnñrí xwámámí wiñjpa ero epírfá nání Ámináo yayíwí seaméwiniginí.

“Aiwá nñpíri nání omñj éfríxini.” urñj nánirini.

6 Negí nñrixímeáyíné, Áminá Jisasi Kiraiso nearowárinjone enjagwí nání sekaxí ripi osearimíni. Séríxímeá gíyí gíyí ríréwapígi inarñwá none searéwapíyñwápi mñxíðí mñyunípa nerí kikiá yarínáyí, ayí tñi gwiaumí minípani.

7 Ayí ripi nání sekaxí api seararñjini. Pípi xíðipaxíyíné maríái, none seýné tñi nñjwearanéná sñjwepígi seaiwapíyñwápi xíðipaxíyíné enjagi nání seýné nijjárini. None wí nñpíreánirí mé memenwaniginí.

8 None aiwá wí sñwíá mñsearapanñwaniginí. Anñj mñseaikáripa éwaniginirí áríwíyínarání, ikwáwíyínarání, ríwí nñríkwinímáná nñgwí omñj ríá tñj anñj miní nerñjipimi dání bí nerane nñjwaniginí.

9 “Aiwá anípa mñnearapanipaxawa imónñjagí nání e egíawixini.” ríseaimónariní? Oweoi, seýné sñjwepígi seaiwapíyñwápi xíðífríxini e enjwaniginí.

10 Seyné nijjárini. None sñi seýné tñi nñjwearanéná sekaxí re searayñwaniginí, “Ámá ‘Omñj mepa oemini.’ wimónarígíáyo aiwá mñi mñwipa éfríxini.” searayñwaniginí.

11 “Poró pí nání ríá e neararini?” mñyaiwipani. Segíyí wí nání xwíyíá re rñnarñjagí aríá nñwirane nání rarñjwini, “Wí omñj mé sñjwí niýápirómi nemeróna xwíyíá mñmayíóni néra warñjoi.” rñnarñjagí aríá nñwirane nání searayñjwini.

12 Nene Áminá Jisasi Kiraiso tñi nawíni ikárinñjwaéne enjagi nání wíyíné e yarígíáyíné sekaxí nñsearirane enj rírémxí ripi oseaianeyí, “Píránñj niýunirí nñjweámáná segí omñj éfápimi dání nñmiro nñfríxini.”

13 Negí nñrixímeáyíné, segí wíniyí nání enj rírémxí e nñseairí aí nanj yarígíáyíné segí yarígíápi nání anñj nñseainirí pñi mñwiárípani.

14 Segíyí wí none searayñwápi “Aríá mñwipa oyaneyí.” wimónarígíáyo sñjwí mí nñwómíxiro “Ayí Poró nearñjpi aríá mñwiarígíáyírfáni?” niýaiwiro ayá winíwiniginirí ayí tñi gwiaumí minípani.

15 E nero aí “Ayí nene tñi sñmí eainñjwáyírfáni?” mñyaiwí ségwáo sipí yaríná “Gí gwíáoráni?” niýaiwiro dñj píránñj omonirí ikwairirí nñwiríná urarígíápa urífríxini.

Yayí nñwiowáriní urñj nánirini.

16 Ámináo —O ámá nñwayiróniro ñjweapírfi nání mñkí ikinjorini. O pí pí seaiímeáagi aí nñwayiróniro ñjweapírfi nání seaimíxíwiniginí.

17 Poroní nñwanñjoni gí wé tñi yoparí ripi nearí yayí seaiwárenapariní. Nioní payí nearíná yoparí sñríwí e api eánñjagi nñwinírná “Poró eañrífáni?” yaiwipírfi nání e eaññjari.

18 “Áminá Jisasi Kiraiso niýnéni wá seawianíwiniginí.” nimónariní.

Payí Poro Timotio nání xámí eaŋnaríní.

Payí rína Timotio nání Poro xámí eaŋnaríní. Timotio Esia p̄ropenisíyo dán̄oríní. Xano émayí wo aiwí xínáí Judayí wíríní. Poro émayí aŋimíní xwíyá payí winipaxí imóniŋpí wáí nurimeríná nioní t̄n̄í nawíní wáí ríméwiniginírí rípeaŋoríní (Wáí wurimeiarígáwa 16:1-3). Poro t̄n̄í nawíní amí amí neméfisáná xwiogwí waú wo Epesasiyo n̄iŋwearí uréwapiyíne dání “Ríxa wí e nání ouníní.” n̄iwimóniríná Timotiomi “Joxí siní re n̄iŋwearí Jisasoyá siyikí imónigíáyo umerweárixíní.” nurárimí nurí aŋí wí e dání p̄n̄í n̄iwiárimí n̄ibíríná sekaxí uríŋápí t̄n̄í xixení éwiniginírí payí rína nearí o t̄ŋí e nání mónap̄iŋniginí.

1 Poroní —Nioní Kiraisí Jisasoyá wáí wurimeiaríŋá woníríní. Goríxo — O n̄iweapírí nene yeáyí neayimíxemeaaríŋoríní. O t̄n̄í Kiraisí Jisaso —O nene neairiménap̄íná nání d̄iŋí nikwímorí ŋweaŋwáoríní. O t̄n̄í awaú Poro wáí yeaúrimeíná nání imóníwiniŋiginírí n̄irípeagíoniríní.

2 Nioní payí rína Timotioxí —Joxí nioní wáí rímearíŋápimi dání Kiraisomí d̄iŋí wíkwíroŋí eŋagí nání gí piaxí rímearíŋá woxíníŋí imóniŋoxíríní. Joxí nání payí rína nearí mónap̄iŋniginí. “Ápo Goríxo t̄n̄í negí Áminá Kiraisí Jisaso t̄n̄í awaú wá r̄iwianírí ayá r̄ir̄imíxírí joxí n̄iwayíronírí ŋwearí nání siiri éisixíní.” nimónaríní.

“Xwíyá wigí d̄iŋí t̄n̄í nip̄imorí rarígááyo wiaíkírixíní.” uríŋí nániríní.

3 Nioní Epesasiyo p̄n̄í n̄iwiárimí Masedonia p̄ropenisíyo nání umínirí neríná r̄ir̄iŋápa amí axípi orir̄imíní. Joxí Epesasiyo n̄iŋwearí áamá xwíyá Jisaso nání nepaxiŋpí n̄imusírooro xegí b̄i uréwapiyarígáyo p̄r̄í n̄iwiáikimorí “Apí e muréwapiyipani.” ureí.

4 “P̄iyíŋí ikayíwí r̄in̄iŋp̄imí t̄n̄í aríowa eŋíná dání wigí niaíwí nemeága nuro yoí w̄r̄igáápimi t̄n̄í apiaúmi manaxídiŋpaní.” ureí. Apimí nanaxídirínáyí, Goríxo “Nioní d̄iŋí n̄in̄ikwíroriŋp̄imí dání gí imónigíáyo numel̄írixíní.” yaiwíŋpí t̄n̄í xixení mé wigí d̄iŋí t̄n̄í nip̄imoro s̄iwiáni r̄iŋwanarígá eŋagí nání raríŋníní.

5 Ayí wigí wíniyo nání nepa d̄iŋí s̄ipí winíná nání “Sekaxí e urírixíní.” r̄ir̄aríŋníní. Ámá ayí apí xixení n̄ixídirínáyí, d̄iŋí ín̄imí b̄i n̄ikwírómáná m̄ir̄í ero d̄iŋí n̄iyaikirorí “Nepa Goríxo wimónaríŋpí r̄á yaríŋwiní?” n̄iyaiwiríná esísí b̄i miní ero Jisasomí d̄iŋí n̄iwíkwíroríná s̄ir̄irowiárf mepa ero epaxíríní. Apí apí neríŋp̄imí dání wigí wíniyo nání d̄iŋí s̄ipí winíná eŋagí nání e urírixíní.

6 Ayí r̄ipí nání r̄ir̄aríŋníní. Ámá wa apí apimí p̄n̄í n̄iwiárit̄ro nání r̄íxa xaxá nero araríxíníŋí raríŋoí.

7 Awa wigí d̄iŋíyo dání nip̄imorí rarígáápi nání majá nero re n̄iyaiwiníro rarígáápi, “Níjá mimóniŋwí ren̄winí? B̄ikwíyo e e r̄in̄iŋp̄i, ayí apí apí nání r̄in̄íní.” rarígáápi nání ení majá nero aí ŋwí ikaxí eáníŋpí nání negí wíyo uréwapiyantí nání oimónaneyín̄iro yaiwinarígáwaríní.

N̄wí ikaxí eáníŋpí nání uríŋí nániríní.

⁸ Yawawi niñfáriní. Nwá ikaxí eániñfípi, ayí naní imóniñagi aí Goríxo ñwá ikaxí ríñfípi ayí áamá wigí dñí tñi nipiñmori rariğfápiñi sopiñf oníñfíxiñfí ríñfímaní.

⁹ Goríxo e éñfíxiñfí wimóniñfípi tñi xixeni neríñá ayí re yaiwipíráoi, “Ñwá ikaxí ríñfíyí áamá wé róniğfáyí nánimaní. Ayí áamá xwíyá xowiaikímí yariğfáyí tñi uní yariğfáyí tñi nániríni. Áamá Goríxomi ríwí ríwámíni mamoiariğfáyí tñi fíwí yariğfáyí tñi nániríni. Áamá Goríxomi paimíni wiaríğfáyí tñi aríki imóniğfáyí tñi nániríni. Xaniyaúmi pikiariğfáyí tñi pikiyómí yariğfáyí tñi nániríni.

¹⁰ Áamá apíxí wí tñi fíwí inariğfáyí tñi oxí waúnirani, apíxí wípaúnirani, onariğfáyí tñi áamá pikiomeaaríğfáyí tñi yapí rariğfáyí tñi ‘Síná romi dání ríraríñi.’ nurímáná ná miyaríğfáyí tñi ayí nñi nániríni. Nwá ikaxíyí, ayí xwíyá naní imóniñfíyo pí pí wiaikiariğfáyí nání ení ríñfíni.” yaiwipíráoi.

¹¹ Xwíyá api, ayí xwíyá seáyí e imóniñfí, nene yayí neainariñfípi tñi xixeni imóniñfí. Api Goríxo —O áamá nñi yayí umepaxí imóniñjoríni. O xwíyá nioni dñí niniñwíríríni wá nurímeíwiniğíñfí nírípeañfípi nání rariñfíni.

Poró xómi wá wianíñfípi nání yayí winí nániríni.

¹² Negí Áminá Kiraisí Jisasomí yayí wiaríñfíni. O “Poró dñí uñwírírípaxoríñfí?” nñiawirí xwíyá oyápi wá uríméwiniğíñfí nñirípearí ení sixí neámíxiñfí enagi nání omí yayí wiaríñfíni.

¹³ Xámí nioni omí ikayíwí umeariñfí áamá xóyá sityikí imóniğfáyo xeaníñfí ríá tñí wíkaríni aríki númí nuri aníñfí míxí wíaxíñfí yagáoní aiwí nioni omí dñí míwíkwíropa nerí nání majfá níkaríñfí e yariñagi nání o ayá nñirímiñfíni api e niñfíni.

¹⁴ Nioni sipí imóniñfí e yagáoní aiwí negí Áminá Kiraisí Jisaso wá xwapí ayá wí niwianfági áamá xó tñi nawíni níkaríñfíni dñí wíkwírorí dñí sixí uyirí yariğfápi nioni ení axípi nímeaníñfíni.

¹⁵ Xwíyá “Kiraísí Jisaso áamá fíwí yariñwaéne yeáyí neayimíxemeanfa nání xwíá tñíyo nání biñfíni.” ríñfípi dñí ñwírírípaxfípiñfíni. Áamá nñi aríá níwiro “Neparíni.” yaiwipaxfípiñfíni. Nñenení fíwí yariñwaéne aiwí ayí yariğfápi tñi xixeni mé seáyí e imóniñfípi yagáoní, ayí nioniñfíni.

¹⁶ Nioni e imóniñfíni aí Jisási Kiraiso áamá xó nání re owiaiwípoyíñfíni, “O apaxí mé píñfí mumamó áamá wigí fíwí yariğfápi ríwíñfíni umamopfíni nání xwayí níwiniñfí kikiñfí ñweaaríñfíni?” owiaiwípoyíñfíni nioni ayá nñirímiñfíni yeáyí niyimíxemeanfíni. Kiraiso e neríñfípi dñi áamá ríwíyo dñí níwíkwírorí dñí niyimíñfí tígíá imónipfífáyí nání nioni, fíwí xwapí yagáoní siñwepíğí niñfíni.

¹⁷ Ayíñfíni Goríxo, aññamíni míxí ináyí aníñfí miní imóniñfí —O wí mípé yariñjoríni. Áamá siñwí wíñfíni mimóniñjoríni. Ná woní oní ñwíá nepaxíñfí imóniñfí, ayí oríni. Omí aníñfí íñíñá seáyí e umíeyoarane yayí umerane néra úwaníñfíni.

“Xámí ríñfíwápi nání dñí nñmori xopíráfí wíñfíni.” uríñfí nániríni.

¹⁸ Timotioxi, gí íwoxíñfí imóniñfíni, agwí payí ríñá nearí “Joxí éñfíxiñfí.” ríraríñfípi, ayí xwíyá xámí joxí ríwíyo eríñfípi nání Goríxoyá dñíyo dání

wfá nírókiamorfná ririrwápi tñi xixeni axípi rirarinini. Xwiyfá apimi dani dñf sixi nñiri xopirárí wírixini.

¹⁹ E neri dñf wíkwíroarirwápi xaiwí ía xiriri dñf niyaikirori “Nepa naní rfa yarini?” niyaiwirfná esisí bi minarirípi sirwí ainenaxídrí éirixini. Ámá wa “Joxi e éirixini.” rirarinápi ríwíminí nímamoro mepa neróna siní Jisasomi dñf míwíkwíró ewé sínyáyo sixi nùrori xwirfá ikixenarirípa axípi e inigíawixini.

²⁰ Ayí waú ríwaúriní. Xaimeniaso tñi Arekisadao tñi awaúriní. Awaú “Gorixomi ikayíwí umearipaxowawimani.” oyaiwinípiyirí Seteno xe xeanirí owikárinirí miní wináriní.

2

“Ámá nñi nani Gorixomi rixirí wuriyírixini.” urirí nánirini.

¹ Ámá Jisasoyá siyikí imónigfáy e éirixinirí ririmíyí seáyí e imónirípi, ayí ripirini. Ámá nñi nani Gorixomi rixirí wuriyiro yarirí wiro yayí wiro éirixini.

² Dñf wíkwíroarirwaéne piyfá werane kikiíá nwearane yanfwa nani Gorixo negí míxí ináyíyo tñi gapimaní neamenweearigfá gíyí gíyo tñi wigí dñf píranirí owimixinirí rixirí wuriyírixini. Nene “Gorixomi nixídró nani píranirí e rfa yarirí?” neaiawipaxí imónirípi erane ámayo yadimirí imónirípi wirane yanfwa nani rixirí wuriyírixini.

³ Ámá e nerónáyí, Gorixoyá sirwíyo dani naní ero apáni imónirípi ero yaririgfá nani “Rixirí wuriyírixini.” raririni. O nene yeáyí neayimíxemeeariririni.

⁴ Ámá nñi xwiyfá mfkí nepaxirí imónirípimi mí nómixiro dñf omópoyinirí wimónariririni. Apimi mí ómixaná yeáyí uyimíxemeamfánirí nani wimónariririni.

⁵ Nene niríariní. Nwfá nepa imónirípi, ayí ná woní Gorixorini. O tñi xfomi sirí wíkararirwaéne tñi nani wáwuní imónirí, ayí ení ná woní Kiraisí Jisasorini.

⁶ O Gorixo íná e éwiniginirí wimóniríná imónaná ámá nñeneni negí íwí yarirwápi gwínirí neaikweawárimfánirí neapeinirigini. Xfo nñeapeirirípmi dani síwá rénirí neainirini. Gorixo ámá niyoní yeáyí uyimíxemeamfánirí nani wimónariririni.

⁷ Nioní Kiraiso e neairirípi nani wáí nurímeiarigfáyí wo nimónirí áwaní nurímeiwíniginirí Gorixo nñirípearí —Aga yapí bi miraririni. Nepáni raririni. Gorixo nñirípearí émayí maní nioniyáyo dani xwiyfá nepaxirí imónirípi arfá niro dñf wíkwíroaro epírfá nani uréwapiyimíáoni imónimí nani nimixiririni.

⁸ Ayinani ge ge Jisasoyá siyikí imónigfáyí Gorixomi yayí owianeyiníro awí neániróná “Oxowa omí rixirí urírixini.” nimónariní. Ayí “Oxí siyikwí mñipa nemána wigí wíniyo wíki míwónipa ero xixewiámí mirinipa ero yarigfáwa wé seáyí e nimíeyoaro éapá nemána rixirí urírixini.” nimónariní.

Apixíwa epaxípi nani urirí nánirini.

⁹ Apixíwa ení ámá Gorixomi yayí owianeyiníro awí eánarigíe nani nñiróna píranirí niteáníro aikíyí xixeni wigí yinipaxirí niyinimí

bífríxíni. Ámá weyf onearípayíni díá okiyá ero nígwí okiyá iníro rapírapí nígwí xwé roñyí yíniro mé

¹⁰ apíxí “Niaíwí Goríxoyáíwanexíni.” rínarígííwa epaxípi wígí á máyo arírá níwíríñpími dání okiyáíniñf inífríxíni.

¹¹ Apíxíwa oxowa uréwapíyaríná xwíyá mírí íniimi níwuríniro aríá wífríxíni.

¹² Apíxíwa xe oxowami seáyí e níwimóni ro ouréwapíyípayíni níwínaríñámáni. “Íwa xwíyá mírí ero oxowami maní aríá wíro éfríxíni.” nímónaríni.

¹³ Ayí rípi náni raríñíni. Eníiná Goríxo ámá ními xíríná xámi imíxíño, oxí Adamómi ními xímáná ríwíyo apíxí Ipími imíxíñfíni.

¹⁴ Ayí rípi náni ení raríñíni. Obo yapí wíwapíyíño, ayí Adamóimáni. Ipími yapí wíwapíyíláni í xwíyá Goríxo uríñpí wíáikíñf enagí náni “Apíxíwa xwíyá mírí ero oxowami maní aríá wíro éfríxíni.” raríñíni.

¹⁵ Níoni e nírií aí apíxíwa Goríxomi díñf níwíkwíróa uro ámáyo díñf sípí níwíá uro síyíkwí míníñf imóni ro níteáníni ero nerónáyí, níaiwí xírírígíápími dání erfíkiemeáníprífáriní.

3

Síyíkí Jisasoyá imónígíáyo wípenjweagíáwa náni ríni.

¹ Xwíyá re ríniñpí díñf njwírírípaxí imóníñfíriní. “Ámá Goríxoyá síyíkí imóníñf bími” go go “Oumenjweámíni.” níyaiwírínáyí, “Níoni apí e oemíni.” wímónaríñpí, ayí awíaxíriní.

² Ayínáni Goríxoyá síyíkí imóníñfíyí bími wípenjweaní go go rípi rípi imóníwínígíni. Xwíyá mumeáripaxí imóníwínígíni. Apíxí ná wíni meáwínígíni. Díñf nípi kwíni mímóníñf náni níki káyó naní náni níki káyówínígíni. Díñf naní nímorí á máyá síñwíyo dání wé róníñf imóníñfípi ní éwínígíni. Wé íkwíanjwíyo njwírírípaxí imóníwínígíni. Ámá wímeáána nípemeámi nuri aiwá míraní wíwínígíni. Wínyo uréwapíyípayí aríá imóníwínígíni.

³ Inígí níni ríni papíkí yarígíápi náni míñf mínípa éwínígíni. Wáwíníñf nímóníni apaxí mé míxí mímónípa erí awayíni wírí éwínígíni. Míxí nípéa memepa éwínígíni. “Nígwí bí aí míní múropa oení.” yaiwíarígíápi wí díñf fí mímáxírípa éwínígíni.

⁴ Xegí síwí níaiwí pírániñf méwínígíni. E neríni níaiwíyí xanoyá maní aríá wíro wéyo umero éfríxíni níwínígíni.

⁵ Ámá majíá nerí xegí síwí níaiwí pírániñf mumea neríniáyí, “Goríxoyá síyíkí imónígíáyo bími ananí pírániñf umenjweapaxíriní.” ríseaimónaríni? Oweoi, e neríniáyí, pírániñf mumenjweapaxí enagí náni raríñíni.

⁶ Jisasómi síní aí díñf níwíkwírórí níxídíríná negí neaipenjweaní wo oimóníni síñwí míwínípa éfríxíni. O e nímóníni náni wáí imónaríni obo seáyí e seáyí e nímóníni nániñf neáni xwíyá meáriníñfpa o ení xwíyá meáriníñfíni náni raríñíni.

⁷ Ámá wí xegí yóí ráná díñf Jisasoyá síyíkí imónígíáynéyáyo dáníni maríái, sípíáyí díñfyo dání ení “Nanoríni.” yaiwíarígíto, o seaipenjweáwínígíni. Díñf e níwíaiwíarígíto enánáyí, ámá wí níwíápí nímeáro o ayá wíwópaxí enípi náni ráná awí oboyá njwírírínígíni náni raríñíni.

Jisasoyá siyikí imónigfáyo seáyí wiariǵfáyí nánirini.

⁸ Ámá go go “Jisasoyá siyikí imónigfáyo seáyí wiariǵfáyí woni oimónimini.” niwimónirínáyí, dñǵ íá xirǵo imónwiniǵini. Nanǵ riri sipi riri mepa éwinigini. Iniǵ papikí yarigfápi nani minǵ minpa éwinigini. “Amipi wí minimúropa oeni.” niyaiwiri fwi urápininiri mepa éwinigini.

⁹ Api api mepa neri xwiýfá enǵiná dani yumí imóninǵ Gorixo wíá okímixinǵpi nani sini ududí mwiní “Aga napa rǵa rinini?” niyaiwiri xaiwí íá xirwiniǵini.

¹⁰ Jisasoyá siyikí imóninǵwaéne seáyí neaiipaxí imóninǵ worfaniri xami iwamó iwamó wíwapiyirixinini. E nerfina rixa mimiwiáro neri wí xwiýfá mumeáripaxí imóninǵpi nera warinǵaǵi niwinirónáyí, xe e oimóniri siǵwí winirixinini.

¹¹ Apixíwa eni dñǵ íá xirigfáyí imónirixinini. Mímayó mropa ero dñǵ nipikwini mimóninǵ nani mikikayó nanǵ nánini kikayoro éfrixini. Pí pí nerfina ámá dñǵ ǵwiráripaxipini éfrixini.

¹² Jisasoyá siyikí imónigfáyíné seáyí seaiiarigfáwa apixí ná wini meáfrixini. Wigí síwí niaiwí piráninǵ méfrixini.

¹³ Ayí ripi nani “Seáyí seaiiarigfáwa api api éfrixini.” rarinini. Jisasoyá siyikí imónigfáyo seáyí wiariǵfá gíyí gíyí piráninǵ niwiirónáyí, ayo wé ikwianwíyo unwiráripfírá enaǵi nani rarinini. Kiraísi Jisasomi dñǵ wíkwíroarigfápi nani wíyo áwanǵ nurifina eni igigí mé anani urípaxí imónipfírá enaǵi nani rarinini.

“Joxi ámá Gorixoyáyí epaxípi nani nijá oimóniri earinini.” urinǵ nánirini.

¹⁴ Nioni xwiýfá ripi ríwaminǵ neáa nurfina “Rixa rina nibiri símeámigini.” niyaiwiri dñǵ sikwímonjini.

¹⁵ E neri aiwi nioni mibipaxí nimónánáyí, joxi nijá re imónirfa nani payí rina earinini. Ámá Gorixoyá gwí imónigfári —Ari ámá Gorixo, dñǵ mǵí ikinoyá siyikí imónigfáyirini. Íká xwiýfá xaiwípininǵ nimóniro xwiýfá nepaxinǵ imóninǵpimi sopinǵ warigfáyirini. Ayí Gorixo e éfrixiniri wimónarinǵpi tñni xixeni nerfina epaxípi nani joxi nijá imónirfa nani earinini.

¹⁶ Aga neparini. Xwiýfá nene dñǵ íkwíroarinwápi, Gorixo wíá mókímixipa enána sini nijá mimónipa enwápi —“Api aga seáyí émi imóninǵpirani?” niyaiwirane rarinwápirini. Ayinani seanǵ níriranená ripi rarinwáriní, “O sinani ámá imóniri kwíyípi ‘O aga wé róninorini.’ owiaiwiipoyiniri neaiwapiyiri enorini. Anǵnajowa siǵwí winaxdíro xwiýfá o nani rininǵpi anǵ nimini rinimeri enorini. Ámá xwíá tíyo ǵweagfáyí dñǵ wíkwíroro Gorixo anǵnamí nani wíraniri enorini.” rarinwáriní.

Ámá Jisasomi ríwí numero kwíyí xegí bimi xǵdipfíráyí nánirini.

4

¹ Kwíyí Gorixoyápi rixa áwanǵ re rémixamonirini, “Sfá yoparíyí tñjiná ámá wí Jisasomi sini dñǵ míwíkwíró ríwí numorfina re epírfáriní. Kwíyí ámi xegí bimi —Api ámá yapí wíwapiyarinǵpirini. Apimi xǵdíro ámá kwíyí apimi dani uréwapiyarigfáyí rariǵfápi arfá wíro imóyo

dáni éwapínarigfápi arfá wirow epírfáriní.” Gorixoyá kwíyípi áwanj e rémíxamonjíní.

² Apimí dání uréwapíyarigfáy yapí owíwapíyaneyíníri yariǵfápimí dání wíwapíyarigfáriní. Wigí dínjpi íwí ayá wí yariǵfápimí dání ríxaxí órinjagi náni íwí nero aí “Ayí íwí ríá yariǵíní?” níyaiwiríná esís bí minarigfáriní.

³ Ayí “Apíxí míméanipani.” ríro “Aiwá apí njwáriní. Míniipani.” ríro yariǵfáriní. E nerí aí nene xíomí dínj níwíkwírorane xwíyá nepaxíj imóninjpi náni dínj moarinjwaéne Goríxo aiwá apí apí náni yayí nínimáná níírxíníri imíxínjíní.

⁴ Ayí rípi náni rariǵíní. Amípí Goríxo imíxínjyí níni nanjíní. Wí ríwíminí mamopaxí mímóníní. Nene Goríxomí yayí níwirane nípaxíní imóninjagi náni rariǵíní.

⁵ Goríxoyá sínjwíyo dání aiwá nípiní ananí nípaxí imóninjagi náni rariǵíní. Ayí xewaníjo amípí níni iwamfó nímxírná “Nípiní nanjíní.” rínjpimí dání nípaxí imóníní nene níníranéná apí náni yayí wíarinjwápimí dání nípaxí imóníní enjagi náni rariǵíní.

“Rírxímeáyo uréwapíyiri Goríxomí píránjí xdírfá náni iwamfó éwapíníri éírxíní.” uríj nániíní.

⁶ Xwíyá apí joxí yegí nírxímeáyo nuréwapíyirínáyí, surfímá wí mé áamá Kiraisí Jisasoyá xínáiwáníj nímoníní omíj xíxení níwírná yariǵápa axípi e erfáriní. Joxí e neríná aiwá nírinjipimí dání enj síxí eánarinjwápa axípníj joxí xwíyá nene dínj wíkwíroarinjwápi —Apí xwíyá píránjí renjwépéníj joxí níxída waríjpiríní. Nepaxíj imóninjpiríní. Apimí dání enj síxí eánírfáriní.

⁷ E nerí aí píyíj ikayíwípi —Apí sa xwá tíyo dánjpiríní. Níaiwí dínj mímogfápi nípaxípiríní. Apimí dínj bí míkwíró aríkwíkwí níwíera nuri áamá Goríxomí xíxení níxídríná yariǵápi téní xíxení erfá náni áamá nífá yaníro náni iwamfó éwapínarigfápa axípníj iwamfó éwapínírxíní.

⁸ Ayí rípi náni “Áamá Goríxomí xíxení níxídríná yariǵápi téní xíxení erfá náni iwamfó éwapínírxíní.” ríraríjíní. Wará rírowá oneaiíníri náni iwamfó níréwapínírinjpi, apimí dání nanj onímíapi neaiipaxíriní. E nerí aí Goríxomí xíxení xídaníwá náni iwamfó níréwapínírinjpi, apimí dání nanj ayá wí neaiipaxíriní. Agwí ríná síní xwá tíyo níjwearanénáraní, ríwíyo anjnamí níjwearanénáraní, nanj neaiipaxí enjagi náni rariǵíní.

⁹ Xwíyá apí, ayí dínj njwárárpaxí imóninjpiríní. Áamá arfá níwiri xdípaxípiríní.

¹⁰ Ayí ríwíyo anjnamí níjwearanénáraní, síní xwá tíyo níjwearanénáraní, Goríxomí xíxení xídaníwá náni iwamfó níréwapínírinjpimí dání nanj neaiíwínigíníri agwí ríná ríwí nírkwínímáná aníj miní yariǵwáriní. Nene Nwá dínj noní imóníjo —O áamá níyoní yeáyí uyímíxemeámáníri enjoríní. Xíomí dínj wíkwíroarinjwaéne anjapaxí yeáyí neayímíxemeaaríjoríní. “O nene e neaiíníriní.” níyaiwirane dínj níkwímorane náni aníj miní yariǵwáriní.

¹¹ Xwíyá apí nípiní sekaxí uríri uréwapíyiri éírxíní.

“Díxí nerínjpimí dání sínjwepíj wírxíní.” uríj nániíní.

¹² Joxi sɪnɪ ámá rʃá mɪrɪŋoxɪ aɪ xe peayɪ onanɪpoyɪnɪrɪ sɪŋwɪ mɪwɪnɪpanɪ. Joxɪ wé íkwianɪwɪyo rɪŋwɪrɪpɪrɪ nánɪ Jisasomɪ dɪŋɪ wɪkwɪroarɪgɪáɪ epaxɪ imónɪŋpɪ nánɪ sɪŋwepɪgɪ wɪrɪxɪnɪ. Jɪwanɪŋoxɪ nɪra nurɪŋpɪmɪ dánɪ sɪŋwepɪgɪ wɪrɪ nemerɪnɪ píránɪŋɪ nerɪŋpɪmɪ dánɪ sɪŋwepɪgɪ wɪrɪ wɪnɪyo dɪŋɪ sɪpɪ nɪwɪrɪŋpɪmɪ dánɪ sɪŋwepɪgɪ wɪrɪ dɪŋɪ ŋwɪrɪrɪpaxɪpɪ nerɪŋpɪmɪ dánɪ sɪŋwepɪgɪ wɪrɪ íkwɪrɪánánɪŋɪ nɪmónɪrɪ nerɪŋpɪmɪ dánɪ sɪŋwepɪgɪ wɪrɪ éɪrɪxɪnɪ.

¹³ Nionɪ bɪmʃaé nánɪ wenɪŋɪ nerɪ nɪŋwearɪnɪ Gorɪxomɪ yayɪ umeanɪro nánɪ awɪ eánarɪgɪe dánɪ xwɪyʃá Gorɪxoyáɪ ʃá nuroimáná apɪmɪ dánɪ uréwapɪyɪrɪ enɪ rɪrémɪxɪ wɪrɪ éɪrɪxɪnɪ.

¹⁴ Xámɪ Jisasoyá sɪyɪkɪ imónɪgɪáyo wɪpenɪweagɪáwa joxɪ erʃáɪ nánɪ Gorɪxoyá dɪŋɪyo dánɪ wʃá rókiamoro wé seáyɪ e sɪkwɪárɪro éáná Gorɪxo xegɪ kwɪyɪpɪmɪ dánɪ e epaxɪ oimónɪrɪ dɪŋɪ sɪxɪ simonɪpɪ dɪŋɪ yaɪkɪá mɪmopanɪ.

¹⁵ Xwɪyʃá “Joxɪ e éɪrɪxɪnɪ. E éɪrɪxɪnɪ.” rɪrarɪŋáɪ nɪpɪnɪ xɪxenɪ wé oroárɪmɪnɪrɪ éɪrɪxɪnɪ. Ámá gɪyɪ gɪyɪ sɪŋwɪ nɪranɪróná joxɪ xwɪyʃá nionɪ “E éɪrɪxɪnɪ.” rɪrarɪŋáɪ nerɪ wé nɪróa warɪŋagɪ ranɪpɪrʃá nánɪ e éɪrɪxɪnɪ.

¹⁶ Jɪwanɪŋoxɪ yarɪŋpɪ nánɪ sɪŋwɪ ainenaxɪdɪrɪ uréwapɪyarɪŋpɪ nánɪ enɪ sɪŋwɪ ainenaxɪdɪrɪ éɪrɪxɪnɪ. Kɪkɪʃá bɪ mɪŋweá arʃkɪ e yayɪrɪxɪnɪ. Ayɪ rɪpɪ nánɪrɪnɪ. Joxɪ e nerɪnɪ jɪwanɪŋoxɪ erʃkɪemeánɪrɪ dɪxɪ manɪ arʃá sɪarɪgɪáyo erʃkɪemearɪ erʃá enɪagɪ nánɪ rarɪŋɪnɪ.

5

“Ámáyo píránɪŋɪ owɪmɪxɪmɪnɪrɪ nurɪrɪnɪ dɪxɪyo urarɪŋɪpa urʃrɪxɪnɪ.” urɪŋɪ nánɪrɪnɪ.

¹ Ámɪnápɪa wɪmɪ píránɪŋɪ owɪmɪxɪmɪnɪrɪ nerɪnɪ xwamɪánɪ tɪnɪ murɪpanɪ. Dɪxɪ ápowamɪ nɪpenɪ urarɪŋɪpa urʃrɪxɪnɪ. Íwɪ sɪkɪŋowamɪ píránɪŋɪ owɪmɪxɪmɪnɪrɪ nerɪnɪ dɪxɪ rɪgwáowamɪ urarɪŋɪpa nɪpenɪ urʃrɪxɪnɪ.

² Apɪanɪpɪamɪ nurɪrɪnɪ dɪxɪ rɪnókɪwamɪ urarɪŋɪpa urʃrɪxɪnɪ. Apɪyáɪwamɪ nurɪrɪnɪ íkwɪrɪ wɪnánɪŋɪ nɪmónɪrɪ rɪnapɪwamɪ urarɪŋɪpa urʃrɪxɪnɪ.

Apɪxɪ anɪwa nánɪ urɪŋpɪ nánɪrɪnɪ.

³ Apɪxɪ anɪ wɪ úmayɪ imónɪŋagɪ nɪwɪnɪrɪnɪ wéyo uméɪrɪxɪnɪ.

⁴ E rɪrarɪŋagɪ aɪ apɪxɪ anɪ gɪ gɪ nɪaɪwɪ tɪŋɪ imónɪrɪranɪ, ʃwɪárɪawéyɪ tɪŋɪ imónɪrɪranɪ, enɪánáyɪ, ayɪ epɪrʃá seáyɪ e imónɪŋpɪ rɪpɪrɪnɪ. Wɪgɪ imónɪgɪáyo wéyo umepɪrʃá nánɪ éwapɪnɪrɪxɪnɪ. Wɪgɪ xanɪyaú umegɪɪpa wɪwanɪŋyɪ enɪ rɪxa xwé nɪwɪarorɪnɪ axɪpɪ umepɪrʃá nánɪ éwapɪnɪrɪxɪnɪ. E nerónáyɪ, Gorɪxo yayɪ wɪnarɪŋpɪ yarɪŋagɪa nánɪ rarɪŋɪnɪ.

⁵ Apɪxɪ anɪ aga úmayɪ imónɪŋɪ gɪ gɪ Gorɪxo arɪrɪ onɪnɪrɪ dɪŋɪ wɪkwɪmoarɪŋrɪnɪ. E nerɪnɪ árɪwɪyɪmɪranɪ, íkwáwɪyɪranɪ, omɪ rɪxɪŋɪ urɪrɪ yarɪŋɪ wɪrɪ yarɪŋrɪnɪ.

⁶ E nerɪ aɪ apɪxɪ anɪ gɪ gɪ “Pɪ enɪŋo?” nɪyáiwɪrɪ mɪŋɪ wɪnarɪŋpɪnɪ “Oemɪnɪ.” nɪwɪmónɪrɪnáyɪ, sɪnɪ sɪŋɪ nɪmónɪrɪ nɪŋwearɪ aɪ aga penɪŋɪŋɪ imónɪnɪ.

⁷ Apɪxɪ anɪwayá nɪaɪwɪyɪ tɪnɪ ʃwɪárɪawéyɪ tɪnɪ píránɪŋɪ numero xwɪyʃá murɪpaxɪ imónɪrɪxɪnɪrɪ nionɪ rɪrarɪŋáɪ sekaxɪ nura úɪrɪxɪnɪ.

⁸ Ayɪ rɪpɪ nánɪ “Nionɪ rɪrarɪŋáɪ sekaxɪ nura úɪrɪxɪnɪ.” rɪrarɪŋɪnɪ. Ámá go go xegɪ imónɪŋyɪo mumepa nerɪnɪ Jisasomɪ dɪŋɪ wɪkwɪroarɪŋpɪ

ríwí ríríwámíní nímamori sipí áamá díní mîwîkwíroarígáýf yarígáþimí nímúrorí aga sipí imónínþí yaríní. E nerí aí go go xanþiaúmí mumepa neríná ayí aga anþipaxí sipí imónínþí yaríní.

9 Apíxí aní wí síní xwiogwí 60 mîmúropa enáná íkwí Jisasoya siyikí imónígáýfíné apíxí aníwamí arírá wianíwaníro nání wigí yofí ñwirárarígánamí mîñwiráripa éríxíní. E nerí aí í oxí ná womíní piránínþí meánagí enagí winíri

10 “Saní piránínþí nearáparíníriní.” rarínjagí aríá wirí “Xegí niaíwí piránínþí meagíriní.” rarínjagí aríá wirí áamá aní mîdánþyo aiwá míranþí yagí imónínþagí winíri áamá Goríxoyáyo arírá nîwiríná siyikwíþnínþí nímónímáná arírá wiagí imónínþagí winíri áamá wí díní ríá uxearínþagí nîwiníriná seáyí wiagí imónínþagí winíri pí pí nanþí imónínþí “Oemíní.” nîyaiwirí díní wîkwíroagí imónínþagí winíri nerínáyí, íyá yofí ananí íkwínamí ñwiráriríxíní.

11 E nerí aí apíxí aní síní apianþpia mimónípa egííwayá yofí mîñwiráripa éríxíní. Ayí ríþí nání rarínjíní. Apíxí aní síní apianþpia mimónígííwa “Ámí oxí wo tíní oinaiyí.” wimónáná síní Kiraiso nání díní mamónínþí nero “Ámí womí omeánímíní.” wimónarínþí enagí nání rarínjíní.

12 Íwa e nerónáyí, oyá sîmîmanþýo dánínínþí re rárígáþí, “Ámí oxí mîmeání sa Kiraiso tíní níkáriníriná apáníriní.” rárígáþí ríwímíní mamoarígá enagí nání xwiýfá meárinígííwa imónarígáriní.

13 Ríþí ení yarígá enagí nání rarínjíní. Omínþí bî mé kikiá néra waníro nání newapíga nuro aí nepa kikiá bî yarígámaní. Aní íwá íwámí númeróná xwiýfá mîmayíó roro wíarí nîrémero xwiýfá réþírooro neróná xwiýfá piránínþí nîripaxí mimónínþí rarígáriní.

14 Ayínání “Apíxí aní síní apianþpia mimónígííwa re éríxíní.” ñimónaríní. “Ámí oxí nîmeániro niaíwí nîxíriro uméríxíní.” ñimónaríní. Íwa e neróná áamá Jisasomí díní mîwîkwíró nene nání wíkwí neaónínþýfí wo íwa apíní yarínjagí nîwiníriná “Íwa sipí yarínþí.” nearíþaxí wí imónínfámaní.

15 E nerí aí apíxí aní wíwa Setenomí xíðíþrí nání ríxa Jisasomí þníní nîwíarímí wigímní warígá enagí nání rarínjíní.

16 Apíxí Kiraisomí díní wîkwíroarígá gíyí gíyí wigí apíxí aní enánáyí, Jisasoyá siyikí imónígáýo anínþí wíkáripíríxíníri wíwanínþýfí íwamí piránínþí numero arírá wíríxíní. Ayí Jisasoyá siyikí imónígáýfí apíxí aní úmayí imónígííwamí arírá wíþírfá nání rarínjíní.

Jisasoyá siyikí imónígáýo wípenjweagííwa náníriní.

17 Jisasoyá siyikí imónígáýo wípenjweagííwa numerñwearíná nanþí nero piránínþí yarígáíwa yayí owiníníri aiwáraní, nígwíraní, míní wiarígáþí “Biaú míní wíþaxowaríani?” nîyaiwíro wé íkwianþýyo uñwiráriríxíní. Wípenjweagííwa xwiýfá Goríxoyáþimí dání ení rírémníxí wíro uréwapíyíro yaníro nání anínþí míní yarígáíwa nání ayí anþipaxíriní.

18 Bîkwíyo dání xwiýfá ríþiaú nîriníri eánínþagí nání rarínjíní, “Burímkáu wíþfí exwexwímí oeníri xwírinþí xapíxapí nosaxa þwaríná bî mínípa oeníri manþí gwí mîkíríwípaní.” nîriníri eáníri “Nígwí omínþí yarígáýfí wigí omínþí egíáþí nání nígwí meapaxíriní.” nîriníri eáníri enagí nání wípenjweagíífí re yaiwíríxíníri rarínjíní, “Neaipenjweagííwamí yayí

owin+niri m+n̄i wiar+ɲwápi biaú m+n̄i wipaxowar+an̄i?" yaiwír+xin̄i rari+ɲin̄i.

¹⁹ Ámá ná won̄i n̄wíáp+n̄imeari Jisasoyá siyikí imónigfáyo wipenwean̄f wom̄i xwíyá nuxekw+mori "Sipí yarini." ríránáyf, arfá m̄iwipani. E ner̄i aí siɲw̄f w̄inarófáyf waúran̄i, waú woran̄i, enjánáyf, ayf anan̄i arfá wír+xin̄i.

²⁰ Wipenweagfá arfki f̄w̄f yarigfáyo Jisasoyá siyikí imónigfá niyíyá siɲw̄f anigfe dán̄i m̄ixf ur̄+r̄ixin̄i. Wa en̄i wáyf nero ax̄ipi mepa ep̄rfa nán̄i "Niyíyá siɲw̄f anigfe dán̄i ur̄+r̄ixin̄i." rírari+ɲin̄i.

²¹ E ner̄i aí nion̄i Gor+xoyá siɲw̄f t̄ɲf e dán̄i t̄n̄i Kiraisi Jisasoyá siɲw̄f t̄ɲf e dán̄i t̄n̄i an̄fnajf xfo f̄á yiyam+xim̄f en̄yíyá siɲw̄f t̄ɲf e dán̄i t̄n̄i xwíyá joxi m̄ir+m̄uropaxf imóni+ɲf r̄ipi or̄+r̄im̄in̄i. Joxi nion̄i wipenweagfáwa nán̄i rírari+ɲápi ner̄fná wí nán̄i "Ámá nion̄iyáy+r̄an̄i?" niyaiwiri niyɲwírón̄iri mepa éir̄ixin̄i. Wí d̄ax̄iyon̄i s̄m̄f s̄m̄f e n̄imer̄i mepa éir̄ixin̄i. Xixen̄i wigf yarigfápi t̄n̄i wír̄ixin̄i.

²² Joxi ámá wo ayá t̄n̄i n̄imeari Jisasoyá siyikí imónigfáyo wipenwean̄f wo imónf+w̄in̄ig+n̄iri n̄wim+xiri wé seáyf e m̄iwikwiár̄ipani. Apaxf mé wipenwean̄f wo oimón̄iri wim̄ixaná f̄w̄f ayf yarigfápi r̄ixfmean̄ig+n̄iri rari+ɲin̄i. Joxi f̄w̄f b̄i mé íkw̄r̄án̄ax̄in̄i+ɲf imónf+w̄in̄ig+n̄iri rari+ɲin̄i.

²³ Timotioxi, íníná aga s̄im̄ixf agwíyo siyar+ɲip̄i nan̄f sin̄i nán̄i aga iniiḡin̄i m̄n̄ipa ner̄i mar̄s̄n̄fá nán̄i wayfá iniiḡf wain̄f b̄i t̄n̄i n̄ir̄ixin̄i.

²⁴ Sipí ámá wa éfápi siɲán̄i+ɲe dán̄i éfá en̄aḡi nán̄i sin̄i p̄fá min̄i+áná aí r̄ixa siɲán̄i imónari+ɲr̄in̄i. E nimón̄iri aí sipí wa éfápi ín̄im̄i dán̄i éfá en̄aḡi nán̄i p̄fá néfasáná enjáná siɲán̄i imónari+ɲr̄in̄i.

²⁵ Ax̄ipi én̄i+ɲf nan̄f wa éfápi siɲán̄i+ɲe dán̄i éfá en̄aḡi nán̄i siɲán̄i imónari+ɲr̄in̄i. E nimón̄iri aí nan̄f wa yumfí éfápi an̄i+ɲf yumfí imónár̄ipaxfman̄i.

6

Ámá x̄in̄ái+wan̄i+ɲf nimón̄iro om̄i+ɲf wiari+ḡfáyf nán̄ir̄in̄i.

¹ Ámá x̄in̄ái+wan̄i+ɲf nimón̄iro om̄i+ɲf wiari+ḡfáyf wigf bosowa nán̄i "Awam̄i wéyo umerane xixen̄i arfá ym̄igf wirane epaxowar+an̄i?" niyaiwiro api e wír̄ixin̄i. Awa Gor+xo nán̄i sipí m̄ir̄ipa ero none ámayo uréwap̄i+yar+ɲwápi nán̄i sipí m̄ir̄ipa ero oépay+n̄iri rírari+ɲin̄i.

² Go go xegf boso Jisasom̄i d̄i+ɲf w̄ikw̄roar+ɲf wo enjánáyf, d̄i+ɲf re n̄iwaiwiri paim̄im̄f m̄iwipa éw̄in̄iḡin̄i, "Xfo en̄i ḡf Jisasom̄i d̄i+ɲf w̄ikw̄roar+igw̄f wo en̄aḡi nán̄i sa ḡf n̄ir̄ixfmeán̄i+ɲf imóni+ɲf worfani?" E n̄iwaiwiri paim̄im̄f m̄iwipa ner̄i r̄ip̄in̄i yaiwíw̄in̄iḡin̄i, "Gf bosf om̄i+ɲf wiari+ḡfáyo Jisasom̄i d̄i+ɲf w̄ikw̄roar+ɲf wo imón̄iri Gor+xo d̄i+ɲf si+ɲf uyari+ɲf wo imón̄iri er̄o en̄aḡi nán̄i arfá ym̄igf n̄iwiri om̄i+ɲf owiim̄in̄i." yaiwíw̄in̄iḡin̄i. X̄in̄ái+wan̄i+ɲf nimón̄iri om̄i+ɲf wiari+ḡfáyf nán̄i rírari+ɲápi+ɲf dán̄i siyikí Jisasoyá imónigfá joxi t̄ɲf e ɲweagfáyo uréwap̄i+ɲir̄i en̄f r̄irém̄ixf wir̄i éir̄ixin̄i.

Mimónf uréwap̄i+yar+ḡfáyf nán̄ir̄in̄i.

³ Ámá go go xwíyá nion̄i rírari+ɲápi mar̄fá, xegf b̄i imóni+ɲp̄i —Api xwíyá pírán̄i+ɲf réwap̄in̄igfápi t̄n̄i xixen̄i mimóni+ɲp̄ir̄in̄i. Xwíyá negf Ám̄fná Jisas̄i Kiraiso r̄i+ɲp̄i t̄n̄i xixen̄i mimóni+ɲp̄ir̄in̄i. "Gor+xom̄i pírán̄i+ɲf

nixdirfná epaxí, ayí apáriní.” riníñpí tñí xixení mimóníñpíriní. Xwiyá xegí bī imóníñpí apí fá xiraríñpí go go

⁴ wáří nimónirí aí aga nījá naní bī mimóníñporíní. O xwiyá rírowiámí inarígápi nání wí tñí orínaneyínirí símí xeadípenaríñríní. Xwiyá ximíximí niníro rarígápi nání ení wí tñí orínaneyínirí símí xeadípenaríñríní. E yaríñpimi dání áamá sipí dñí yaiwiníro xwiyá mīximíxeawíamí iníro ikayíwí riníro anidíñ yaiwiníro

⁵ xixewiámí riníro yarígáriní. Áamá e yarígáyí dñí xeyáníñ imóníro xwiyá Jisaso nání nepaxíñ imóníñpí bī síní mīxéníñ imóníro egíáyíriní. Xenjwíní re yaiwiarígáriní, “Goríxomí nixdiríñpimi dání amípi xwé meapírfa náníriní.” yaiwiarígáriní.

“Íá xiríñpí apáníriní.” yaiwiarígáyí tñí e mīyaiwiarígáyí tñí nání uríñ náníriní.

⁶ Ayí e yaiwiaríñagá aí áamá “Amípi nioní fá xiríñpí, ayí apáníriní.” yaiwiarígáyí Goríxomí nixdiríñpimi dání amípi Goríxo “E wíimíginí.” yaiwiaríñpí wí mīmúrónígáyíriní.

⁷ Inókiwa neaxirígé dání amípi wí tñí imóníñwaéne fá neaxirígáraní? Péwaé dání ení amípi wí nímeámí waníwáraní? Oweoi.

⁸ Ayínání sa aiwá naní náníraní, aikí yínání náníraní, apání enánáyí, dñí re oyaiwianeyí, “Nene fá xiríñwápi ayí apáníriní.” oyaiwianeyí.

⁹ E nerí aí áamá amípi wí mīnimúropa oenirí yarígáyí re yarígáriní. Amípi wí náníní ayá sfwí nurorfná mñí síxí níníñpimi dání wiwaníñyí mfréyóníñ píkínarígáriní. Ayí majá níkáríníro amípi ríwéná xeaníñ mfréapaxí imóníñpí nání íkíníñ sipí wiaríñríní. Maiwí e néra núfasaná ríwéná síwá nerí piéropíríriní.

¹⁰ Ayí rípi nání raríñíní. Áamá nígwí náníní dñí sipí níwirfná ayí fwí xixegíní oépayínirí wipemearíñríní. Áamá wí nígwí náníní íkíníñ sipí níwiríñpimi dání xwiyá nene dñí íkwíroaríñwápi ríxa píní níwíarímí majímajá néra xenjwímí nuro ríñíñ meáríñaríñagá nání raríñíní.

“Píráníñ nerí dñí nīyīmíñpí xaiwí fá maxíríríxíní.” uríñ náníriní.

¹¹ “Goríxo ‘Timotio e éwíníginí.’ wimónaríñpí tñí xixení oemíní.” yaiwiarínoxí, sipí apímí píráníní éf meníríxíní. E neríná “Wé róníñ imóníñpíní oemíní.” yaiwiri “Goríxomí píráníní nixdirfná epaxípní oemíní.” yaiwiri “Omí aníñ dñí owíkwírómíní.” yaiwiri “Ámáyo dñí sipí owimíní.” yaiwiri “Pí pí nímeáfpí xwámámí oemíní.” yaiwiri “Ámáyo nīpíyíní owimíní.” yaiwiri éíríxíní.

¹² Joxí Jisasomí dñí níwíkwírorfná áamá “Xíxo xopírárí nínífeníño?” nīyaiwiníri ení neáníri ení menarígípa axípi éíríxíní. E nerí dñí nīyīmíñ joxí e oimóníri wéyo fá rumíríñpí xaiwí fá maxíríríxíní. Joxí naní imóníñ dñí wíkwíronípi ríxa áamá obaxí arfá egíe dání waropárí wíñ enagí nání ríraríñíní.

¹³ Goríxo —O pí pí dñí tñí imóníñpí nání mfkí íkíñoríní. O tñí Kiraisí Jisaso —O mīxí ináyí Podiasí Pairato xwíríxí umearfná xíxo nání waropárí xixení iníñoríní. O tñí awaú arfá egíe dání xwiyá joxí mīmúropaxí imóníñ rípi orírímíní.

¹⁴ Joxí sekaxí Áminá Jisasi Kiraiso nínearímí peyíñpí xixení éíríxíní. E nerí Jisaso síñání piaumímí infé nání joxí rídunípaxí imóníñpí mepa

néra uri áamá xwíyá “O sípí yaríní.” rímeariþaxí imóniþípí mepa néra uri éirixíní.

¹⁵ Goríxo moáriþíná nimóniríná o síþáni þiaumím inínfáriní. Ayí ríþí nání raríþíní. Goríxo yayí xfo winariþípí nání xewaníþo mfkí ikiþoríní. Ná woní oníní seáyí e imóniþoríní. Mixí ináyí nímíní þweagíáyo seáyí e wimóniþoríní. Ámíná niyoní ení seáyí e wimóniþoríní.

¹⁶ Aníþí noní þweaþo, ayí ná woní oníríní. Wíá o ómíxariþípí ináyíniþí þíroariþagi nání áamá aþwí e pupaxomani. Áamá wí síþwí winíþfomaní. Wí ení síþwí winíþaxí imóniþomaní. Omí áamá nínenení seáyí e uméwanigíní. O aníþí iníná neamenþweáwinigíní. “E imóníwinigíní.” nimónaríní.

Áamá amípí wí mímúróniþíayí epaxíþí nániríní.

¹⁷ Áamá agwí ríná amípí wí mímúróniþíáyo re urfíríxíní, “Wárixayíne mímóníþa ero amípí seyíne míseamúroariþípí nání ‘Aníþí íá xíraníwáriní. Wí aníþá imóníníá meníní.’ mýaiwíþaxí enagi nání apimí dñþí mýþwíráriþa ero éiríxíní. E mepa nero Goríxo —O yayí oneainíníþí níneaiþíríná xwapí ayá wí neaiþariþoríní. Omíní dñþí uþwíráríþoyí.” urfíríxíní.

¹⁸ Ríþí ení urfíríxíní, “Áamáyo naþíní wíiro saþí nuráþíróná onímíáþí muráþí ayá wí uráþíro yaþí ewaní imóníro amípí þí wáwuný oímoaneyíníro tíro éiríxíní.

¹⁹ Seyíne e nerónáyí, nepa amípí ayá tñþí imóníri nípémáná ríwíyo seaímeaníá imóníri eníþí awí eámeámí yáraríþoi. Apí dñþí þwíráriþaxí imóniþíríní. Apí dñþí niyímiþí imóniþípí maxíriþíríá nání síþániþí eánariþíríní.” E urfíríxíní.

“Níoní níra weapíáþí sfmímaþíminí tíneí.” uríþí nániríní.

²⁰ Timotíoxí, níoní e éiríxíníri dñþí ríþwíráriþáþí ríwíminí mítíþaní. Sfmímaþíminí tíneí. Áamá Goríxomí míxídaríþíayí xwíyá íkíá íwíyo dání raríþíáþí tñí xwíyá íkweakwím rínariþípí —“Apí xíxení nýíá imóniþíríní.” níríro aí yapí raríþíáþíríní. Apí tñí gí tñþí e dání xe oríþoyíníri síþwí mýwiníþa éiríxíní.

²¹ Ayí áamá wí “Xwíyá apimí dání nýíá imóniþwaéneríní.” níriníriþímí dání ríxa majímajíá néra xerþwím ugíá enagi nání raríþíní. “Goríxo wá ríwianíwinigíní.” nimónaríní.

Payí Poro Timotio nání r'wíyo eañnarini.

Payí r'ina Timotio nání Poro ná r'wíyo eañnarini. Poro ámi aņ yof Romiyo gwí nñwearíná Timotio siní Epesasiyo nñwearí Jisasoyá siyikí e imónigfáyo umenwearáná Poro “Nioni n'ipikip'ri aņwí ayor'ani?” nñyairwíná Timotio eņ neága nuri pí pí wímeáspimi xop'rarí wipaxí imónfwiniginiri payí r'ina nearí dñj s'ixí umimonj'iginini.

¹ Poroni —Nioni Gorixo wimónfagi nání Kiraisi Jisasoyá wáf wurimeariñá wonirini. O tñtí nikárinirñipimi dání dñj nñyimñj imóniñwá Gorixo negí s'mimanñyo dáninñj “Apí seaimfáriní.” neariñpí nání wáf wurimefwiniginiri n'r'peañonirini.

² Nioni Timotioxi —Joxi gí niaíwoxññj dñj s'ixí riyiñáoxini. Joxi nání payí r'ina nearí mónapariñni. “Negí apo Gorixo tñtí Aminá Kiraisi Jisaso tñtí awáu wá r'wianiri ayá r'rimix'ri joxi n'wayiróniri ñwearí nání siiri ésisixini.” nimónariní.

“Joxi nání Gorixomi yayí wiar'ñáriní.” ur'ñj nánirini.

³ Nioni anñj ikwáwiyiraní, ár'wiyiraní, Gorixomi joxi nání rixiñj n'rur'iyiríná omí —O nioni yar'ñj re niniríná “Negí ar'owa omí píráññj n'ix'diróná yagfápa nioni ení ax'pí x'fadar'ñáon'rani?” yar'ñj e niniríná esisí b'i m'niní x'fadar'ñáorini. Omí joxi nání rixiñj n'rur'iyiríná yayí wiar'ñáriní.

⁴ Nioni yayí n'siárimí n'b'iríná joxi ñwí neawáfagi ran'ñápi nání dñj n'moríná ámi dñj n'íá ayá wí nin'nfá nání “S'ñwí oran'imini.” nñyairwí ikññj s'ipi niar'ñirini.

⁵ Joxi nání dñj n'moríná dñj re ninar'ñirini, “O mimóní dñj w'kw'ronomani. Aga nepa Jisasomí dñj w'kw'ronorini.” Dñj e ninar'ñirini. D'ixí r'ái Roisí xámi w'kw'rori d'ixí r'nái Yunisí ení w'kw'rori yagfápa joxi ení “Ax'pí w'kw'roarini.” nimónariní.

“Xwíyá yayí neainar'ñjpi nání ayá m'sinipani.” ur'ñj nánirini.

⁶ Ayínání dir'irí ripi osimini. Nioni gí wé seáyi e sikwiáraná Gorixo e epaxo imónfwiniginiri simixiñpi —Apí r'ixa r'ñayini yárinñjpirini. Apí ámi r'á ápiáwí xwé oeniri pírámi yar'ñwápánñj inf'irixini.

⁷ Ayí r'ipi nání r'rar'ñini. Gorixo kwíyí ayá igigí neainipaxí imóniñpi m'neaiapi eñ neánirane ñweaaníwá nání neaimix'ri ámayo dñj s'ipi wianíwá nání neaimix'ri awayini n'p'reánirane yaníwá nání neaimix'ri ení nání imóniñpi neaiapiñj eñagi nání rar'ñini.

⁸ Ayínání negí Aminá Jisasi Kiraiso nání wáf nuriríná ayá wí m'siní anani wáf ur'irixini. Nioni o nání wáf urimeariñagi nání gwí nñwír'ar'ig'ioní nání ení ayá m'sinipa éwiniginí. E mepa nerí Gorixo eñ s'ixí simixiñpimi dání re yaiwír'ixini, “Nioni ení Poro eñpa ax'pí nerí xwíyá yayí neainar'ñjpi wáf urar'ñápi dání xeaniñj n'nímeañnáyí, ananirini.” yaiwír'ixini.

⁹ O nene yar'ñwápi nání dñj n'morí yeáyí n'neayimix'emearí gí ámá siyikwí minigfáyí oimónpoyiniri wéyo f'á neaumir'ñjmani. Eñíná dání “Nioni wá n'wianiri e wiimfáriní.” yaiwírag'pí nání dñj n'morí yeáyí

nñeayimixemeari nioniyáyí oimóníþoyinirí wéyo íá neaumirínjíríní. O xwíá síní mimixinínjána re nýaiwirínjípimi dání wá neawianínjíríní, “Kiraisí Jisaso áamáyo yeáyí uyimixemeáwinígínirí urowárimígíní.” nýaiwirínjípimi dání wá neawianínjíríní.

¹⁰ Eníná dání wá e neawianínjíríní enagí aí agwí ríná Kiraisí Jisaso —O yeáyí neayimixemeaní nání nealínjoríní. O ríxa xwíá tíyo nñbírínjípimi dání Goríxo “Wá seawianímíáríní.” rárinjípí ríxa sñjání piaumímí inínjíríní. Xwíyá nene yayí neainarínjípimi dání Jisaso wíá neaókímíxána re nýaiwirane nñjía imónínjwíní, “Pearínjwápimi Jisaso xopírárímí iyí ríwinínigíní? Dínj nýimínjíríní nene maníní anínjíríní nýeawíwá nání ipí ríneaiapínigíní?” nýaiwirane nñjía imónínjwíní.

¹¹ Xwíyá yayí neainarínjíríní apí nání áwanjíríní urímerí wáf urímerí uréwapíyemerí éwinígínirí níríþeajóniríní.

¹² E níríþeajóní enagí nání xeanínjíríní rípí nímeajíríní. E nerí aí apí nání nioní ayá wí mñinaríníní. Ayí rípí nání ayá wí mñinaríníní. Goríxo, nioní dínj wíkwíronáo nání nioní nñjíríní. “O xwíyá yayí neainarínjíríní wáf ríméwinígínirí nání fánínjíríní siepíxíniasinínjíríní sía Jisaso weapíníayi imóníe nání ananí meñweapaxoríní. Ámá ámí sñjíríní xegí bí tñní sayá nimíxíríní rípíríxínirí meñweapaxoríní.” nimónarínjagí nání ayá wí mñinaríníní.

¹³ Xwíyá enjwíþeárinínjíríní, nioní xamínjoxí e dání wáf uríríní uréwapíyíríní éwinígínirí sñjwepígí siaríná aría nínjíríní xaiwí íá xíríríxíní. Kiraisí Jisaso tñní nawíní níkarínírná dínj wíkwírorí dínj sñxí uyíríní nerínjípimi dání xwíyá apí xaiwí íá xíríríxíní.

¹⁴ Xwíyá ayá tñjíríní imónínjíríní fánínjíríní siepíxíniasinínjíríní apí kwíyí Goríxoyápimi dání —Apí siyikwí bí mñínjíríní. Dínj neaxíxéronjíríní. Apimí dání fánínjíríní siepíxíniasinínjíríní íá nñxíríní meñweáíxíní.

“Esia píropenisíyo dánjíríní nñiepisamoárimí ugíawixíní.” urínjíríní nániríní.

¹⁵ Joxí nñjíríní. Esia píropenisíyo dánjíríní Jisasomí dínj wíkwíroarígíá nñní nñiepisamoárimí ugíawixíní. Nñiepisamoárimí nuróná wigí wáu Pigeraso tñní Xemoseniso tñní awáu ení nñiepisamoárimí ugísisixíní.

¹⁶ E nerí aí “Ámíná Jisaso Onesiporasomí tñní ámá xegí anjwámí wearígíayo tñní ayá urimíxíwinígíní.” nimónaríní. Ayí rípí nániríní. O ámí ámí dínj sñxí nñmímóayínjíríní. Nioní gwí nýeawíáoní nání aiwí ayá mñwíní.

¹⁷ anjíríní Romí rípimi nírémónapíríná nioní nání ayá tñní pía néra nuri nímeajínigíní.

¹⁸ Ayínání “Sía negí Ámíná Jisaso ámá nýyoní mí ómómíxímí eníáyimi omí ayá urimíxíwinígíní.” nimónaríní. Nioní síní Epesasiyo nýeawíána seáyí o nñjíríní nání ení joxí ríxa nñjía imónínjíríní.

2

“Xwíyáapí wíyo ení fánínjíríní wiepíxíniasinínjíríní.” urínjíríní nániríní.

¹ Ayínání gí nñaiwínínjíríní imónínjoxí, joxí re nýaiwinínjíríní dání, “Kiraisí Jisaso tñní nawíní íkarínínjáo enagí nání Goríxo wá wí mñínwianípa yarínjíríní?” nýaiwinínjíríní dání enjíríní sñxí eánei.

² Xwiyá nioní áamá obaxí arfá egíe dání raríná arfá niñpí joxí ení áamá dñj unjwíráripaxí imónigáyo áwanj nurírí íáññj wiepíxíñiasíríxíñí. Ayí e dání xamíñj wíyo uréwapíyipaxí imónipírfá nání ríraríñjñí.

“Jisasomí xídaríñagí nání sikáríápí xwámámí wíríxíñí.” uríñj nániríñí.

³ Ewayí xwiyá bí rípi nání dñj moi. Simíñj wínarigáyí wamí wímeanípi nání ududí mirínípa nero wigí mǝxí ináyomí enj neáníro númí uxídarígáwa yapí joxí ení axípi e nimónírí Kiraíst Jisasomí nǝxídríná símeaníapi nání ududí mirínípa nerí xe onímeanírí xídríxíñí.

⁴ Simíñj wínarigáwa simíñj wínaríñwáo none yaríñwápi nání yayí owinírí pí pí omíñj áamá sfá ayí ayo yarígíapi xe nawíní rígwírígwíññj oeánírí mé ná bíñí xfo wimónaríñpíñí yarígíaríní.

⁵ Ewayí xwiyá rípi nání ení dñj moi. Yamíyamúrónigí inarígíá go go yamíyamúrónigí inípirí nání xiáwo rárípi mǝ xíxentí arfá mǝwí aníñj winíagí nání manj níwíakírí xegí dñj tǝní áwíñí e níyaimí níyapírfáyí, yayí níwimorí yamíyamúrónigí ninírfná múróomí mǝnǝ winípi wípaxí meníní.

⁶ Ewayí xwiyá rípi nání ení dñj moi. Áamá nírfkwínírí omíseáyí éo, o xámí wíwamí níwimorí aiwá nímirí nípaxoríní.

⁷ Ewayí xwiyá nioní níra weaparíñáyí nání dñj moi. Joxí e neríná Ámínáo simíxíñpímí dání re yaiwípaxíríní, “Ayí apí nání ríá ríñíñí? Apí nání ríá ríñíñí?” yaiwípaxí enagí nání “Apí nání dñj moi.” ríraríñjñí.

⁸ Joxí Jisasi Kiraíso nání arfá wí mikeamopaní. Nioní xwiyá yayí neainaríñpí wáf nírfírfná re raríñápa “O nípémáná ámí xwárípayo dání wíapíñímeanjoríní. Negí arfo mǝxí ináyí Depitoyá íwíarfawéyí woríní.” E raríñápa o xíxentí apí e imóníñoríní.

⁹ Nioní xwiyá apí wáf uraríñagí nání “O nípíkwíñí mǝyaríñíñí.” níñiaíwíro xeaníñj nínikárayíro áamá ríkíkírfo yarígíáyo gwí njwírárígíápa apí ení apí ení nígíaríní. Nioní gwí njwírárígíá aiwí xwiyá Goríxoyápi ení gwíññj mǝnjwíráríníñj.

¹⁰ Xwiyá Goríxoyápi ení gwíññj mǝnjwíráríníñagí nání nioní áamá Goríxo xegí fá yíyamíxímí enjyí nání dñj nímorí nioní níkararígíapi nípímíní xwámámí wíaríñjíní. Áamá ayí Kiraíst Jisasomí dñj wíkwíróáná o tǝnǝ nawíní níkaríníríñpímí dání yeáyí uyímíxemearí añíñamí xfo tǝnǝ aníñj seáyí e nimóníro njweapírfá nání wímíxírí éwíñgínírí e yaríñjíní.

¹¹ Xwiyá re ríñíñpí nene dñj njwírárípaxípiríní, “O tǝnǝ níkaríníríñpímí dání penjwaénéníñj enánáyí, dñj níyímíñj ení tǝnjwaéne nimónírí o tǝnǝ njweanfwaríní.

¹² Nene pí pí neaímeáíyo xwámámí níwíranénáyí, wíyo ení seáyí e níwimónírane xfo tǝnǝ nawíní umenjweanfwaríní. Nene ‘O negí Ámínáomání.’ nírfíranénáyí, xfo nene nání ení ‘Ayí nání nioní majíaríní. Gí áamá wímaní.’ ríñíaríní.

¹³ Nene íñíná dñj neanjwírárípaxípi mepa yaríñagwí aiwí o sa aníñj dñj unjwírárípaxípi yaríñoríní. Ámí síñj bí nímíxírí rípaxí mímóníñjo enagí nánírfíñí.” Xwiyá e ríñíñpí nene dñj njwírárípaxípiríní.

“Uréwapíyarígíáyí xwiyá xímíxímí níñíro mǝrínípa éfíxíñí.” uríñj nániríñí.

14 Xwiyá nioní rírarínápi áamá joxí tñj e ηweagáyo dirirí wíríxini. E neríná Goríxo sñwí aníje dání joxí ríperirí xwiyániní bí mírí aga nepa sekaxí re urírixini, “Xwiyá nání ximíximí niníro mírínipa épyí.” urírixini. Ximíximí niníro rínarigápi áamá wíyo naní bí wiariñmaní. Aráa wiarigáyo xwíríá wikíxearíní enagí nání rarínini.

15 Goríxo “Timotio mímíwiároaríní wo ría imónini?” osiaiwiní aníní miní éirixini. Xwiyá nepaxíní imóninípi xegí ríninípa níreñwípéa nurí urírixini. E nerí re éirixini. Áamá wigí omíní neríná naní éfá enagí nání “Áamá omíní nioní éápi sñwí níwínirínáyí, ayá ninípaxímaní.” yaiwiarigáyo yarigápa axípi éirixini.

Sípí xwiyá Goríxomi mîxîdarigáyo rarigápi nánîrîni.

16 Xwiyá áamá Goríxomi mîxîdîpa neríná ríro íká íwíyo dání ríro yarigápi gí tñj e dání orípoyiní sñwí mîwinípa éirixini. Ayí rípi nání rarínini. Xwiyá íká íwíyo dání rarigápi, ayí Goríxomi mîxîdîpa epírfa nání ná jé xixoyípi míoaríniní.

17 Áamá ayí wigí píné e rarigápi oremániní xwé nimóga uná enagí nání rarínini. Áamá e rarigáyo wigí waú Xaimeniaso tñi Pairitaso tñi awauríni.

18 Awaú xwiyá nepaxíní imóninípi píní níwiárirí majímajíá néra xenwími nuríná re rarigíwaúrini, “Kíraisomi díní wíkwírówaéne negí díní sñj neaimíxíipimí dání ríxa wiápinímeáwa enagí nání nípémáná negí warápi ámi ríwéná bí wiápinímeaníámani.” raríjagí nání áamá díní wíkwírogí wí mîdîmîdání ayagwí imíxárinífarini.

19 Wí mîdîmîdání ayagwí imíxáriní enagí aiwí xwiyá Goríxoyápi sñjániní eárinini. Xwiyá oyápi sñj aní nímítróná sñj íwamíto nítiwayírorí tígípi wí mîkwierómioá xaiwí sñjániní eáninípi yapí imónini. Sñjániní eáninípipimí ríwamíní rípiáú níriní eánini, “Áamá xíoyá imónigáyo ayí Ámináo o níjáriní.” ríní “ ‘O gí Ámináorini.’ rarigá gíyí gíyí wigí sípí yarigápi ríwíminí umamóríxini.” ríní enípiáú apimí níriní eánini.

“Goríxomi seáyí naní wiipaxoxí imónîrîxîni.” uríní nánîrîni.

20 Aní xwé wiwámí síxí xíxegíní wení. Síxí awíaxí sñj gorí tñnirani, sñj sirípá tñnirani, imíxinínípiní mîweníni. Úrapí síxí íká tñnirani, xwíá tñnirani, imíxinínípi ení wí wení. Wíníyí ayá tñní mearigápiní. Wíníyí ayá tñní mímearigápiní.

21 Ayínání áamá gíyí gíyí sípí apí nípiní nání igfániní eánigáyo, ayí áamá Goríxomi seáyí naní wiipaxíyíriní. Síxí ayá tñní mearigáwániní imóniní. Xí “Awá tñní e éimígini.” wimónarinípi nání ráríní imóniníwániní imóniní. Síxí ríxa díní peyeañwá yapí mimóní aní xíáwo síní awá tñní aiwá ríá yeaanípaxí imóniníwá yapí imóniní. Síxí pí pí naní imóninípi neríná meámániní wí e píraníní nímíxiníro weníwá yapí imóniní.

22 Ayínání íwí síkíníoyíné feapá seainípi pírí níwiaikíarími éí úirixini. “Wé róniní imóninípipimíni oiponímíni.” yaiwirí “Xwiyá nepaxíní imóninípipimí díní níkwíróa oumíni.” yaiwirí “Áamá díní sípí owimíni.” yaiwirí “Áamá tñní píyíá owírinaneyí.” yaiwirí nerí áamá íkwíráfnániní imónigápipimí dání Ámináo arírá oneainí urarigáyo tñní nawíní xíxeni e éirixini.

“Xwiyfá ikweakwfmf rarigfápi arfá mîwî píránînf wé urófrîxîni.” urînf nánîrîni.

²³ E nerî aí xwiyfá majîmajfá nikárîniro dînf rfa nîxeyánîmáná ikweakwfmf rînarîgfápi bî xe onîxîmeanîni rî sînwî mîwîniþa éfrîxîni. Joxî nijfárîni. Xwiyfá apî nîrîni róná sa xîmîxîmîni nîniro rînarîgfá enagi nánî rarîni.

²⁴ Ámináoyá xînáîniînf nîmónîrî omînf wîiarîgfá gîyf gîyf xwiyfá xîmîxîmîni nîniro mîrîþa éfrîxîni. E mepa nero áamá nîni nánî wá wumîxîro píránînf uréwapîyipaxî imónîro “Sîpî áamá ayî nikáráfapî ananîrîni.” yaiwîro éfrîxîni.

²⁵ Uréwapîyarîná manî þîrf wîaîkîmî yarîgfáyo awayîni xwiyfá nurîro píránînf wé uroanîro éfrîxîni. Ayî “Xwiyfá nepaxînf imónînfþî, ayî apîrfani?” nîyaiwîro xîxeni e waropârî epîrfá nánî xámî imónîgfápi Gorîxoyá dînf tîni rîwfmîni mamófrîxîni rî awayîni xwiyfá nurîro píránînf wé urófrîxîni.

²⁶ Áamá ayî ámi dînf fá nîxîrîro awî obo —O xfo wîmónarînfþî oéþoyîni rî yapî wîwapîyînorîni. O awî ñweanî manî umónáfîpîmî dâni ayî nukînárîmî úfrîxîni rî awayîni xwiyfá nurîro píránînf wé urófrîxîni.

3

“Jisasomî oxfdîmîni.” yaiwîarînagi aí áamá sîpî xîxegnî epîrfá nánî sanî runînfárîni.” urînf nánîrîni.

¹ Joxî rîpi nánî dînf irónê. Sfá yoparî imónînfþî tîjîná Jisaso weapînfáyî sîni mîmónîjáná “Omî anînf ouxfîdaneýî.” yaiwîarîgfáyo sanî wunîpaxî imónînfþî wîmeanîrîni.

² Ayî áamá sîpîyf rîpi rîpi epîrfá enagi nánî rarîni. Wîwanînfîni dînf sîpî inîro nîgwî nánî íkîniînf sîpî inîro mîxî meakîniro wárxá imónîro íkayîf rîro xînáîxaneýo arikwîkwî wîro áamá amîpi nanî bî wîagfá aí yayî mîwîpa ero pí pí ñwíá imónînfþî wîwíá rîrómf ero

³ Úrîxîmeáyo dînf sîxî muyîpa ero sîmîsî neainîróná þîyfá mîwîrîniþaxî imónîro sîpî owîmeanîrî mîmayfó rîro pí pí feapá wînarînfþî mîwîaîkipaxî imónîro pí pípi oyaneýîni rî neróná ímî tîni ero pí pí nanî imónînfþî nánî wikî óniro

⁴ Wigî wîniyf aí nánî mîyf urîro pasá umero ayá neþeárîmáná úrapî ero wîwanînfþî nánî “Seáyî e mîmónîpa reñwîni?” yaiwîniro amîpi nerîná Gorîxo yayî wînarînfþî nánî íkîniînf sîpî bî mîwî wîwanînfþî yayî wînarînfþîni nánî íkîniînf sîpî wîro epîrfárîni.

⁵ Mîmónî xwiyfá nîrîro “Gorîxomî píránînf xîdanîro rfa yarînoi?” oneaîaiwîþoyîni rî nero aiwî oyá enî eánînf xfomî xîdîþîrfá nánî wîmîxîpaxî imónînfþîmî rîwî umopîrfárîni. Áamá e yarîgfáyî tînf e yarîrórîxîni.

⁶⁻⁷ Ayî áamá ayíyá wî rîpi yarîgfá enagi nánî “Ayî tînf e yarîrórîxîni.” rîrarîni. Wigî xwiyfá þîyîþîyf urarîgfáþîmî dâni anî ákînýayo nîþawîro apîxî wigî fwî éfáþîmî dâni ayá udunarîñiwamî —Íwa dînf nîþîkwîni mîmaxîrîgîfwarîni. Wigî mînf wînarînfþîmî dâni sîpî oyaneýîni rî nîpemeánîmî warîgîfwarîni. Nîjfa oimónaneýîni rî anînf mîni néwapîni rî aí xwiyfá nepaxînf imónînfþî tîni xîxeni nîjfa mîmónarîgîfwarîni. Íwamî yapî wîwapîyarîná arfa nîwîro nánî gwîyónînf nikîrîþeáni rî ñweanî.

8 Enjá ná Janiso t́nı́ Jaboriso t́nı́ awaú Mosesomi mań ṕŕf wiaikímı́ yanı́rı́ nánı́ egı́pa áma sı́pı́ ayı́ —Ayı́ dı́nı́f rı́f xeyanı́gı́áyı́ enagı́ nánı́ dı́nı́f nı́pı́kwını́ mı́moarı́gı́áyı́rı́nı́. Xwı́yı́fá nepa imónı́nı́pı́mı́ dı́nı́f mıkwı́roarı́nagı́fá nánı́ Gorı́xo rı́wı́f umonı́yı́rı́nı́. Ayı́ enı́ awaú egı́pa axı́pı́ xwı́yı́fá nepaxı́nı́f imónı́nı́pı́ ṕŕf wiaikímı́ yanı́ro yarı́gı́árı́nı́.

9 Enjá yegı́ Isı́rerı́yı́f wı́gı́f awaú Mosesomi mań ṕŕf wiaikímı́ owı́aiyını́rı́ yarı́gı́pı́ sı́nı́wı́f nı́wınaxı́dıróná “Majı́majı́fá nı́kárı́nı́rı́ rı́f yarı́nı́ı?” yaiwiagı́fápa agwı́f rı́nı́ enı́ áma nı́nı́ sı́pı́ yarı́gı́áyı́f wı́gı́f yarı́gı́fápı́ sı́nı́wı́f mı́ nómxı́róná “Majı́majı́fá nı́kárı́nı́ro rı́f éfawı́xı́nı́?” yaiwı́pı́rı́fá enagı́f nánı́ xwı́yı́fá nepaxı́nı́f imónı́nı́pı́ ṕŕf wiaikímı́ yanı́ro yarı́gı́fápı́ sı́pı́rı́f epı́rı́fárı́nı́.

“Nı́onı́ rı́rėwapiyını́pı́ xalı́wı́f f́fá xı́rı́fı́rı́xı́nı́.” urı́nı́f nánı́rı́nı́.

10 Joxı́ nı́onı́ t́nı́ nı́merai sı́nı́wı́f nanaxı́dagoxı́f enagı́f nánı́ nı́onı́ ámaı́yo urėwapiyemeagápiranı́, nı́merı́nı́f yagápiranı́, e oemı́nı́rı́f yagápiranı́, Gorı́xomi dı́nı́f nı́wı́kwı́róa wagápiranı́, wı́kı́f mı́wónı́pa nerı́f awayı́nı́f yagápiranı́, áma nánı́f wá nunagı́pı́rı́nı́, xeanı́nı́f xwámámı́f wiagápiranı́, apı́ nı́pı́nı́f yagápı́f nánı́ joxı́ nı́jı́fárı́nı́.

11 Nı́onı́ anı́f Adiokı́yı́f rı́nı́nı́pı́mı́ t́nı́f Aikonı́amı́yı́f rı́nı́nı́pı́mı́ t́nı́f Rı́sıtı́rai rı́nı́nı́pı́mı́ t́nı́f anı́f apı́aúf apı́mı́f wáf urı́mearı́nı́f xeanı́nı́f nı́kárı́fagı́f nánı́f rı́nı́nı́f nı́meanı́pı́f nánı́f enı́ joxı́ nı́jı́fá imónı́nı́nı́. Xeanı́nı́f rı́fá t́nı́f nı́kárı́yı́agı́fá aı́f xwámámı́f wı́nı́fárı́nı́. Apı́f nı́pı́mı́nı́f dánı́f Ámı́náo éf nı́mı́mı́nı́nı́fırı́nı́.

12 Ai, áma Kı́raı́sı́f Jı́saso t́nı́f nawı́nı́f ikárı́nı́gı́fá enagı́f nánı́f omı́f pı́ránı́nı́f oxı́daneyı́nı́rı́f yarı́gı́fá nı́yonı́f enı́f xeanı́nı́f wı́meanı́fárı́nı́.

13 Áma sı́pı́ yarı́gı́áyı́f t́nı́f mı́mónı́f yarı́gı́áyı́f t́nı́f wı́gı́f sı́pı́ yarı́gı́fápı́f sayáf nı́mı́xa nuróná wı́yo yapı́f wı́wapı́yı́ro wı́wanı́nı́fı́f oboyáf dı́nı́fı́yo dánı́f yapı́f éwapı́nı́ro epı́rı́fárı́nı́.

14 E epı́rı́fá enagı́f aı́f xwı́yı́fá joxı́ rı́rėwapiyını́pı́mı́f dánı́f nı́jı́fá imónı́rı́f “Apı́f nepaxı́nı́f imónı́nı́pı́rı́fanı́?” yaiwı́ı́rı́rı́f enı́pı́f wı́f arı́fá mı́keamó xalı́wı́f f́fá xı́rı́fı́rı́xı́nı́. Ayı́f rı́pı́f nánı́f rı́rarı́nı́nı́. Joxı́f nene xwı́yı́fá apı́f rı́rı́nı́waeı́ne nánı́f “Ayı́f dı́nı́f nı́wı́rarı́paxı́yı́fırı́fanı́?” nı́yaiwı́rı́f pı́ránı́nı́f nı́jı́fá imónı́rı́f

15 onı́nı́f dánı́f rı́fwamı́nı́f Gorı́xoyáf nı́rı́nı́rı́f eánı́nı́pı́f nánı́f nı́jı́fá imónı́rı́f enagı́f nánı́f rı́rarı́nı́nı́. Rı́fwamı́nı́f nı́rı́nı́rı́f eánı́nı́f apı́f joxı́f f́fá nı́rorı́nı́pı́mı́f dánı́f dı́nı́f émf sı́almı́f monı́pı́f morı́fá nánı́f sı́wánı́nı́f sı́pemearı́f Kı́raı́sı́f Jı́sasomi dı́nı́f wı́kwı́rófı́pı́mı́f dánı́f yeáyı́f rı́yımı́xemeanı́fá nánı́f sı́wánı́nı́f sı́pemearı́f epaxı́rı́nı́.

16 Gorı́xoyáf rı́fwamı́nı́f nı́rı́nı́rı́f eánı́nı́f nı́pı́nı́f xı́oyáf kwı́yı́pı́mı́f dánı́f nı́rı́ro eagı́fápiranı́. Nepa imónı́nı́pı́f nánı́f nearewapiyipaxı́f imónı́rı́f xenı́wı́f yarı́nı́wápı́f nánı́f sı́wáf neaipaxı́f imónı́rı́f ayı́yumı́f neaipaxı́f imónı́rı́f wé rónı́nı́f imónı́nı́pı́f yanı́fá nánı́f yayı́wı́f neamepaxı́f imónı́rı́f enı́pı́rı́nı́.

17 Xwı́yı́fá apı́f áma Gorı́xoyáf imónı́gı́áyı́f rı́pı́aúf epı́rı́fá nánı́rı́nı́. Xı́fó “E éfı́rı́xı́nı́.” wımónarı́nı́pı́f epı́rı́fá nánı́f enı́f sı́xı́f eánı́ro pı́f pı́f nanı́f imónı́nı́pı́f epı́rı́fá nánı́f ipı́mónı́ro epı́rı́fá nánı́rı́nı́.

4

“Xwı́yı́fá Gorı́xoyáf wáf urı́rı́f xı́xenı́f erı́f éfı́rı́xı́nı́.” urı́nı́f nánı́rı́nı́.

¹ Kiraisi Jisaso niweapiri áamá niyoni sináni niwimónimáná mixi ináyinihi neri áamá xioyáxi xwioxíyo mĩmeámĩ eri pegíáyorani, sinĩ sinĩ nimóniri nweagíáyorani, womĩ womĩ píá nĩméra uri eníá enagi nani o tĩni Gorixo tĩni awau sinwĩ anigĩle dani xwiýá apimi joxi wiárf mĩmúropaxĩ imónihĩ ripi orĩrimini.

² Xwiýá Gorixoyápi wáfi urĩrixini. “Aríá owianeyi.” wimónariagĩ niwinĩrĩnaranĩ, “Aríá mĩwipa oyaneyi.” wimónariagĩ niwinĩrĩnaranĩ, wáfi uriri nani ipimónĩrixini. Áamá Gorixoyá imónigíáyfi sipi yariagífa niwinĩrĩná wigí yariagíapi nani ayá owuduninĩrĩ mixi uriri “Pĩni wiárfpoyi.” uriri éirixini. Jisasomĩ piránihi ouxidĩpoyinihi enĩ rĩrémixi wĩrixini. Api api neri aí apaxi mé nanĩ mimónariagífa niwinĩrĩná wikĩ tĩni murĩ awayini nuréwapíya úirixini.

³ Ayĩ ripi nani rĩrarihi. Xwiýá enwĩpeárinĩhi áamá paimimĩ niwiro aríá mĩwi epĩrĩná rĩxa anwĩ erini. Ayĩ api aríá mĩwi re epĩfárinĩ. Xwiýá xegĩ bi imónihĩpini aríá owianeyinĩrĩ wigí wimónarihi tĩni xixeni uréwapiyariagíáyini nĩmearo awi eameámĩnihi epĩfárinĩ.

⁴ Xwiýá nepaxihĩ imónihĩpi rĩwĩmĩni nĩmamoro piyihĩ ikayíwíyo aríá niwiro xĩdanĩro nani epĩfárinĩ.

⁵ Ayĩ e epĩrfá enagi aí joxi dihi nanĩni nĩmori xixeni irĩni éirixini. Pí pí símeápi sa xwámámĩ wirĩ áamáyo xwiýá yayĩ neainarihi wáfi urĩmemĩnihi eri Kiraisoyá xináixinihi nimóniri omĩhi wiirífa nani imónihĩxĩ áamáyo e wiĩwinigĩnihi imónihĩpi tĩni xixeni eri éirixini.

⁶ Ayĩ ripi nani rĩrarihi. Gorixo nani nanwĩ rĩdiýowá nerĩná ápiáwĩ xwé owenĩrĩ inigĩ wainĩ iwayĩmoarigíápánihi nionĩ gĩ ragĩ rĩxa iwayĩmoanĩro yarihoi. Nionĩ nĩpĩkipĩrĩfe anwĩ ayo enagi nani rarihi.

⁷ Nionĩ Kiraisomĩ nuxidĩrĩná áamá “Xĩo xopĩrĩrĩ ninĩrĩfenĩhoi?” niyaiwinĩrĩ enĩ neánĩrĩ enĩ menarigíápánihi yárfáonĩrĩni. Áamá yamĩyamúrónigĩ ninĩrĩná yoparĩ e múroarigíápánihi yárfáonĩrĩni. Xwiýá nene dihi ikwĩroarĩhwápi wĩ mĩmĩwiáro xaiwĩ íá nĩxĩra úáonĩrĩni.

⁸ Ayinani áamá yamĩyamúrónigĩ ninĩrĩná xamĩ múróomĩ yayĩ wimoarigíápa nionĩ nani enĩ rĩxa imónarĩnihi, ayĩ ripini. Ámináo —O áamáyo píá nĩmerĩná xixeni wigí yariagíapi tĩni wiariĩporini. O yayĩ nĩnimori Kiraiso enĩpimi dani “Wé rónihĩoxĩrĩni.” nĩrĩrĩnĩfapĩrĩni. Api nionĩ nanĩni mimónini. Ayĩ áamá gĩyĩ gĩyĩ Kiraiso negĩ sinwĩ anĩhwaé weapĩwinigĩnĩrĩ wimónariagíáyfi nani enĩ imónini.

“Nionĩ tĩhi e nani anĩni bĩrixini.” urĩhi nanĩrĩni.

⁹ Timotioxĩ sinĩ mé nionĩ tĩhi e nani bĩrfá nani anĩhi minĩ éirixini.

¹⁰ Ayĩ ripi nani rĩrarihi. Dimaso amĩpĩ áamá Gorixomĩ mixĩdarigíáyfi yariagíapi nani wimónihĩgĩ nĩniepĩsamoárimĩ anĩ Tesaronaikayo nani únigini. Kĩresenĩso enĩ Garesia pĩropenĩsĩyo nani únigini. Taitaso enĩ Darĩmesia pĩropenĩsĩyo nani únigini.

¹¹ Ruko xegĩ xewĩni nionĩ tĩni nĩweanwĩ. Ayinani joxi Makomĩ niwirĩmeámĩ bĩrixini. O sanĩ nĩrĩonaropaxĩ imónihĩ enagi nani rĩrarihi.

¹² Nionĩ Tikikaso rĩxa anĩ Epesasiyo nani uowárfárinĩ.

¹³ Joxi nĩbĩrĩná gĩ iyífi nĩpánoyĩ anĩ yoi Tĩrowasiyo Kapasoyá aniwámĩ pĩni wiárhĩáu tĩni bĩkwĩ tĩni nĩmeáxa bĩrixini. E nerĩná “Bĩkwĩ sipĩsipĩ

wará t́nı́ imı́xını́nı́pı́, apı́ anı́paxı́rı́anı́?” nı́yaiwirı́ apı́ enı́ nı́meáxa bı́rı́xını́.

Arekısadao nánı́ urı́nı́f nánı́rını́.

¹⁴ Amı́pı́ ainı́xı́ t́nı́ imı́xarı́nı́f Arekısadao, o aga sı́pı́ nikárı́nı́nı́gı́nı́. E nikárı́agı́ aı́ Ámınáo xı́o nikárı́nı́pı́ t́nı́ xı́xenı́ pı́rı́ umamonı́fárı́nı́.

¹⁵ O aga sı́pı́ nikárı́nı́f enı́agı́ nánı́ joxı́ enı́ ámá omı́ sı́nı́wı́ nı́wınaxı́dı́rı́ éı́rı́xını́. O none uréwapiyemearı́nı́wápı́ mımı́wı́aı́k emını́rı́ nánı́ mırı́mırı́ nı́axı́dı́nı́f enı́agı́ nánı́ rarı́nı́nı́.

“Ámá nı́niepı́samoárı́mı́ úagı́a aı́ Gorı́xo éf nı́mımını́nı́fı́rı́nı́.” urı́nı́f nánı́rını́.

¹⁶ Iwamı́o xwı́rı́xı́ nı́mearı́ná nı́onı́ wákwinı́mını́rı́ xwı́yá urarı́ná ámá wo sopı́nı́f mınó nı́nı́ nı́niepı́samoárı́mı́ úfawı́xını́. “E nı́fápı́ nánı́ Gorı́xo xwı́yá bı́ mumearı́pa éwını́gı́nı́.” nı́mónarı́nı́.

¹⁷ Ayı́ nı́niepı́samoárı́mı́ úagı́a aiwı́ Ámınáo wı́ mı́niepı́samó enı́ sı́xı́ nı́mı́xı́nı́f enı́agı́ nánı́ nı́onı́ anı́ xwı́rı́xı́ nı́arı́gı́ı́wámı́ dánı́ xwı́yá nı́onı́ wá rı́mearı́nı́pı́ urarı́ná émáı́f anı́ amı́ gı́mı́ dı́nı́yı́ arı́a nı́gı́arı́nı́. Ai, manı́ nı́onı́ umónı́nı́pı́mı́ dánı́ Ámınáo éf nı́mımını́nı́fı́rı́nı́.

¹⁸ Ayınánı́ nı́onı́ nı́jı́arı́nı́. Nı́onı́ sı́nı́ xwı́a tı́yo nı́weanáná pí pí Poromı́ sı́pı́ owıkáraneyını́rı́ nı́fápı́ Ámınáo ananı́ éf nı́nı́mımını́nı́sáná anı́namı́ xı́oyá xwı́oxı́yo onı́weanı́rı́ yeáyı́ nı́yimı́xemeanı́fárı́nı́. Ayınánı́ omı́ ínı́ná seáyı́ e numı́feyoáa úwanı́gı́nı́. Apı́ e éwanı́gı́nı́.

Yayı́ nı́wiowárı́rıná urı́nı́fı́ nánı́rını́.

¹⁹ Joxı́ Pı́risraı́mı́ t́nı́ Akwıraomı́ t́nı́ ayaúmı́ t́nı́ Onesiporasepówamı́ t́nı́ ámá ayo “Poro yayı́ seaiwárénarı́nı́.” urı́rı́xını́.

²⁰ Re nánı́ nı́bı́rı́ná Erası́taso anı́ Korı́nı́yo urı́nı́nı́fı́rı́nı́. Tı́ropı́maso sı́mı́xı́ yarı́nı́agı́ anı́ Mairı́tı́sı́yo wárı́nı́arı́nı́.

²¹ Rı́wı́pı́ yarı́nı́ná sı́nı́ mımónı́nı́á ná sı́nı́ mé anı́nı́ bı́rı́xını́. Yubiuraso t́nı́ Pudenı́so t́nı́ Rainaso t́nı́ Kı́rodı́ao t́nı́ yegı́ nı́rı́xı́meá re nı́weagı́áyı́ nı́nı́ t́nı́ yayı́ sı́owárénarı́nı́.

²² Ámınáo wá rı́wı́anı́rı́ dı́nı́f rı́kıkayorı́ éwını́gı́nı́. Apı́rı́nı́.

Payí Poro Taitaso nání eaṅṅarini.

Payí rina Taitaso nání Poro eaṅṅarini. Taitaso Judayí womaní. Émáýí worini. Poro émáýí aṅýo xwiyá yayí winipaxípi wáí urimearíná aríá níwiri Jisasomi díní wíkwíronorini. Poro tñi nawini emegíí worini (Wáí wurimearigíáwa 15:2, 2 Korini 7:6-7, 8:6,16). Jisasoyá siyikí imónigíá pirinwí yoí Kiritiyí rininípimi nweagíáyo umenweawiniginiri urípeañorini. O e ninweari umenweañána Poro wí e dání “Numenwearíná e epaxí e epaxí tiyí rimónini?” yaiwíwiniginiri payí rina neari wiowáriniginini.

¹ Poroni —Nioni Gorixoyá xináíniní nímóniri omíní wiirinjá wonirini. Jisasi Kiraisoyá wáí wurimearinjá wonirini. Ayí Gorixo áamá nioniyá oimónipoyiniri íá yiyamiximí yagíyí xíomi díní wíkwírono xwiyá nepaxiní imóninípi —Apí áamá Gorixomi pirániní nixídróná epaxípi nánipirini. Apí nání xixeni níjía imóniro epííá nání wáí wurimearinjá wonirini.

²⁻³ Nioni díní re niyaiwiri wíkwímonini, “Áamá Gorixomi díní wíkwíroarigíáyí wí maníní aníní nweapííá nání díní niyimíní síxí umímonfáriní.” niyaiwiri níwíkwímoríná wáí wurimearinjá wonirini. Díní niyimíní apí, ayí Gorixo —O yapí wí rípxomani. O amípí wí siní mímíxárinímí dání re rárinípirini, “Díní níkwíropííáyí díní niyimíní tígíáyí imónipííáriní.” rárinípirini. Xewaninjo ráriníná imónáná áamá xwiyá xíoyá wáí uríírixiniri nuowárenapirínipimi dání xwiyá apí sináni wíá óniníriní. Xwiyá apí Gorixo —O yeáyí neayimíxemeañorini. O nioni xwiyá apí áamáyo wáí urimemíá nání “Apí Poromí fániní wíepíxíniasimiginí.” ráriníriní.

⁴ Nioni Taitasoxi —Joxi díní nene íkwíronwápa íkwíronoxi enagí nání gí níaiwíniní imóniníoxirini. Joxi nání payí rina neari mónaparinini. Negí ápo Gorixo tñi Kiraisi Jisasi —O nene yeáyí neayimíxemeañorini. O tñi awaú wá ríwianiri joxi níwayiróniri nweari nání simíxiri oépiyi.

Áamá Jisasoyá siyikí imónigíáyo wípenweapaxíimónipííáwa nánirini.

⁵ Ayí joxi rípi éwiniginiri pirinwí yoí Kiritiyí rininípimi ríwárináriní. Nioni siní pirániní wé míroáíapí joxi wé roáriní nioni rírárinápa aní gípi gípi Jisasoyá siyikí imónigíáýí nweagíápi áamá wí wípenweapííá nání urípearí éwiniginiri e ríwárináriní.

⁶ Áamá wo nání “Omí orípeáminí.” niyaiwiríná “Apí apí e imóniníorfaní?” niyaiwiri sínwí wínaxídrírixini. Áamá wí xwiyá mumeáripaxo enagí sínwí winiri apíxí ná wíni meañjo enagí winiri xegí níaiwí Jisasomi díní wíkwírono áamá wí xwiyá re umearipaxí mímónipa ero, “Ayí ríkííró nero arikwíkwí yarigíáyíriní.” umearipaxí mímónipa ero enagíá sínwí winiri nerínáyí, ananí rípeárixini.

⁷ Taitasoxini, ayí rípi nání rírarinini. Áamá Jisasoyá siyikí imónigíáyo wípenweagíáwa Gorixoyá bosíwówáiní nímóniro umeiarigíáwa enagí nání áamá wí awami xwiyá mumeáripaxí imóníírixini. Ayí wígí díní tñiní míxídrínipa ero añiní wíí ríá ápiáwíniní míwónipa ero iniígí papííí

yarigápi nání símí mīxeadípenipa ero mīxí mípepa ero “Amípí apí nioní meapaxíriní.” nīyaiwiro íwí urápaniro nání mēpa ero éríxini.

⁸ Apí apí e mēpa neróná áamá aní mīdáníyo aiwá mīraní ero áamáyo naní imónínipi owiianeyiníro íkíniní sipí wiro díní íá xirígáíyí nimóniri ero xixení imónínipiní ero siyikwí mīnigáíyí imóniro nīpíreániri ero éríxini.

⁹ Áamá xwíyá éñwipéniní imónínipimi pírí rakímí yarigáíyo apimí dání ení rirémíxí wirí wigí díníyo dání rarigáípimi xopírírí wirí epaxí imóníríá nání xwíyá díní ñwirárpaxí none áamáyo uréwapíyarínwápi tñní xixení imónínipi ení xaiwí íá xiríírixini.

Mimóní uréwapíyarigáíyí nániriní.

¹⁰ Ayí ripí nání “Áamá apí apí imónigáíyoni urípeárixini.” rírariní. Áamá “Jisasoyá siyikí imónigáíyo uréwapíyaríná woní imónímigíni.” yaiwinarigáíyí obaxí ayí waumíní ero surímá xwíyá ríñwaní áamáyo yapí wíwapíyaníro uríro yarigáíyíriní. Áamá e yarigáíyí obaxí re rarigáíyíriní, “‘Goríxomí pírániní ouxídímíni.’ nīwimóníríná Jisasomí díní nīwíkwírorí aí iyí símí sío nīwákwínírná ayí anípaxí epaxíriní.” rarigáíyíriní.

¹¹ Ayí wayá amípí íwí ourápaneyiníro muréwapíyipaxí imónínipi uréwapíyarigáípimi dání áamá wíyíyá síwí niaiwí aí tñní ríxa ayagwí ayónarígíá enagí nání wigí uréwapíyarigáípi xe uréwapíyípoyiníri síñwí mīwinípaxí imónínipiní. Sa píroáripaxí imónínipiní.

¹² Eníná wiwaníyíyá Kiritíyí wo —O wigíyí díní émí saímí moníyí woriní. O re níriri eaníní, “Kiritíyí aníní yapí rímearigáíyíriní. Síwí sayíniní imónigáíyíriní. Aiwá ímí tñní nīro ríwí síwíá yiro yarigáíyíriní.”

¹³ E níriri eanípi nepa ríniní. Ayínání mimóní uréwapíyarigáíyo mīxí ríá tñní aríá óíyo dání uríírixini. Ayí Jisasomí díní nīwíkwíroríná samíní wégápi ení síxí eámíxiníro

¹⁴ Judayíyá píyíní ikayíwípi nání aríá ókiarí mīmónípa ero áamá xwíyá nepaxíní imónínipi ríwímní mamogáíyí sekaxí rarigáípi aríá mīwípa ero epíri nání mīxí ríá tñní uríírixini.

¹⁵ Áamá íkwírániní imónigáíyí amípí apia níní nání “Wé sía neayíkinípaxímaní.” yaiwiarigáíriní. E yaiwiarínagíá aí áamá íkwírániní nimóniro Jisasomí díní mīwíkwíropa yarigáíyí amípí apia níní nání “Wé sía neayíkinípaxíriní.” yaiwiarigáíriní. Wigí díní spíwí imóniri eri díní nīyaikíroríná “Apí piaxí eánípaxíraní? Meánípaxíraní?” moarigáípi sía uyíkiníri eri enagí nání e yaiwiarigáíriní.

¹⁶ Ayí manípámí dániní waropárí níníroná re rarigáíriní, “Nene Goríxo nání díní moníwaénériní.” níríro aiwí wigí yarigáípimi dání waropárí réníní inarigáíriní, “O nání wí díní moníwaénemani.” rarigáíriní. Wigí yarigáípi nání Goríxo xwíríá winíri omí aríkwíkwí wiro naní imóníníyí bí epaxí mimónípa ero enagí nání raríniní.

2

Áamá ríá rigíáwa nániriní.

¹ Ayí e yarínagíá aí jīwanínōxi nūrēwapíyiríná xwíyá éñwipéniní imónínipi tñní xixení uríírixini.

² E nerfna áamá rfa rigfawami re urfirixini, “Nipikwini mimoninji imoninji pi dinji mikikayopa ero amináowa yapini pákiní imoniro dinji nanji fá xiri-ro époi. Jisasomi dinji niwikwiroróna samini mwepa ero ááyo dinji sipi wiro wi sipi seaikarána xwámamí wiro neróna samini mivé époi.” urfirixini.

Apixiwa nánirini.

³ Apianiwami eni re urfirixini, “Pi pi neróna siyikwí minigfiwayíne nimónimána ero sipi owímeaniri xwiýáa mímáyó miro-pa ero inigfi papiki yarigfapi nani minji minipa ero apiya imonigfiwami nanji imoninji pi nani wiwapiyiro époi.” urfirixini.

⁴ “Apiya imonigfiwa wigf oxowami tni niaíwíyo tni dinji sixf nuyirfna wiipaxipi nani wiwapiyiro

⁵ dinji nanji fá xiripiri nani wiwapiyiro ikwiráfnaninji imonigfiayí imonipiri nani wiwapiyiro omiseáyiwa oimónipoyiniri wiwapiyiro wá niwuniri arira wipiri nani wiwapiyiro wigf oxowami piráinji yeáy wurinipiri nani wiwapiyiro éfirixini. Áamá wi apiya imonigfiwa e mepa yarigfaga niwinirfna xwiýáa Gorixoyápi nani ‘Sipirini.’ ripirixiniri api api piri nani wiwapiyiro.” urfirixini.

Iwf Sikiowa nánirini.

⁶ Iwf sikiowa eni pi pi nerfna dinji nanji fá nixiri-ro epiri nani enji rirémixf wírixini.

⁷ Joxi pi pi nerfna dixf nanji yarini pi tni íwf sikiinji imonigfawami sinwepigf wírixini. Nuréwapiyirfna nanji imoninji bi tni sipi imoninji bi tni gwí nimori muréwapiyipa eri amináowa yapí pákiní nimoniri eri

⁸ xwiýáa enjwipéninji —Api áamá wi “Sipirini.” ripaxf mimoninji pirini. Api uréwapiyiri éfirixini. Joxi tni xewixewi rónigfiayí ayá winiri nene nani xwiýáa sipi bi miripaxf imoniro epirfa nani api “E éfirixini.” rirarinini.

Xináiwáninji nimoniro ominji wiirigfiayí nánirini.

⁹ Xináiwáninji nimoniro ominji wiirigfiayo enji rirémixf re wírixini, “Segf bosowami simanjwíyoninji wurin-ro yayf winipaxipi wi-ro xixewiamí wi muripa ero

¹⁰ wigf amipi wi éf mímínipa ero dinji seanwiráripaxf imoninji pi wiwapiyiro époi.” urfirixini. Xináiwáninji nimoniro ominji wiirigfiayí pi pi neróna api api e nixfdirinji pimi dani xwiýáa Gorixoyá —O yeáy neayimixemeaarinjorini. Xwiýáa oyápi okiyáninji yaroarfna áamá “Xwiýáa api sipimani.” yaiwipirfa nani api “E urfirixini.” rirarinini.

“Gorixó wá neawianaríjo enagi nání ríxa síjánípiaumímí iníni.” uríjfi nánirini.

¹¹ Ayf ripi nani “Jisasomi dinji wikwírogfiayí api api éfirixini.” rirarinini. Gorixó wá níneawianiri “Wiímgini.” yaiwiaragipi Jisaso niweapirinji pimi dani áamá niyoní ríxa síjání piaumímí wininjinini. O áamá niyoní yeáy uyimixemeámániri nani enji síjání piaumímí ininjinini.

¹²⁻¹³ Ayf nene siní xwfa tíyo niñwearane yayf neainifápi nani dinji wikwímoarinjwápi nani weninji neri niñwearanéná Gorixó re yaiwiani nani xegf wá neawianinji wífa neaókímixinjinini, “Gorixó nene áamá omí ríwí ríwámíni nimamorína yarigfapi pini wiáirane áamá

omi mîxîdarîgîáyî mîñî winarîñpî pîñî wiârîrane nerane dîñî tîñî erane wé rónîñî erane Gorîxomi pîránîñî nîxîdîrîná epaxîpî erane yanîwá nânî rîneaiwapîyarîñî?” yaiwianî nânî xegî wá neawianîñpî wá neaókîmîxîñîrîñî. Yayî neainîñpî nânî dîñî wikwîmoarîñwápi, ayî Jisasi Kiraiso —O negî Nwá seáyî e imónîñorîñî. Nene yeáyî neayimîxemeañîñorîñî. Yayî neainîñpî nânî dîñî wikwîmoarîñwápi, ayî o wá sogwîñîñî pîrîpîrî yarîñpî tîñî sîñânî nimónîmî weapîñîñîrîñî.

¹⁴ O negî rîkîkîrîfó yarîñwápi nîpîmîñî dâñî gwîñîñî neaîkweawáñîrî áamá nionîyáyîñî nimónîro imîrîñî mé nañîñî oépoyîñîrî igîánîñî neaeámorî éimîgîñîrî xewanîño xe onîpîkîpoyîñîrî sîñwî winîñîñîgîñî.

¹⁵ Íñíná nionî rîrariñá rîpî dîxî tîñî e ñweagîáyo urîrî oxîdîfîpoyîñîrî eñî rîrémîxî wirî áamá xwîyá rîpî tîñî xîxenî mîyarîgîáyo mîxî urîrî éirîxîñî. E nerîñá áamá wo nionî xe paimîmî onîñîrî sîñwî mîwîñîñîpa nerî nénî tîñjoxî nimónîrîñîpîmî dâñî éirîxîñî.

3

“Xámi yagwápi mé wé rónîñî imónîñîpîñî éwanîgîñî.” urîñî nânîrîñî.

¹ Joxî áamá Jisasomî dîñî wikwîroarîgîá joxî tîñî e ñweagîáyo re nurîrî dirîrî wiayîrîxîñî, “Gapîmanîyoranî, nénî tîgîáyoranî, sîmanwîyónîñî yeáyî wurîñîro arîá yímîgî wîro époyî. Pî pî imîrîñî mimónîñîpî epîrî nânî ipîmónîpoyî.

² Áamá wîyo xwîyápai mîñwîrîrîpa ero wikî tîñî xwîyá rarîgîáyîñé mimónîpa ero époyî. Awayîñî samîñî imónîro áamá nîyonî wé îkwîañwîyo umero époyî.” nurîrî dirîrî wiayîrîxîñî.

³ Ayî rîpî nânî rîrariñîñî. Nene enî eñíná dîñî nañî bî mîmó majá íkárîñagwaénerîñî. Manî wiaîkiagwaénerîñî. Yapî éwapîñagwaénerîñî. ñeapá neainarîñî xîxegîñî imónîñîpîñî erane mîñî neainarîñî xîxegîñî imónîñîpîñî erane yanî nânî gwîñîñî neayagenerîñî. E néra nuranéná áamáyo sîpî wikáranî nânî imónîrane sîpî dîñî wiaiwîrane sîmî tîñî oneaîpoyîñîrî wîwapîyîrane newanîñene enî sîmî tîñî inîrane yagwaénerîñî.

⁴ Nene e imónagwaéne aiwî Gorîxo —O nene yeáyî neayimîxemeañîñorîñî. O áamá nîñî nânî wá wunîrî wá wianîrî yarîño eñagî nânî wá nîneaókîmîxîrîñá

⁵ nene yeáyî neayimîxemeañîñî. Imîrîñî mimónîñî newanîñene wé nîrónîrane yarîñwápi nânî dîñî nîmorî nânî yeáyî neayimîxemeañîñî. Xewanîño wá nîneawianîrî nânî yeáyî neayimîxemeañîñî. Ayî íwî nene yarîñwápi yokwarîmî nîneaiirîñá xîoyá kwîyîpîmî dâñî —Apî igîánîñî neaeámorîñîpîmî dâñî áamá ámî sîñî imónîñwaéne neaeewarî dîñî nîyîmîñî tîñwaéne neaimîxîrî eñîpîrîñî. Apîmî dâñî yeáyî neayimîxemeañîñî.

⁶ Apî nîneaiapîrîñá sîpî mîneai Jisasi Kiraiso, negî yeáyî neayimîxemeañî neaiñîpîmî dâñî ayá wî neawîrénapiyîñîñî.

⁷ Ayî o wá nîneawianîñîpîmî dâñî “Wé rónîgîáyîrîñî.” rárîñene imónîrane dîñî nîyîmîñî imónîñî nene e oimónaneyîñîrî dîñî îkwîmoarîñwápi tîñwaéne imónîrane yanîwá nânî kwîyîpî neawîrénapiyîñîñî.

⁸ Xwiyáa apí, ayí napa áamá díñí ɣwírárípaɣí imóníñpíríní. Ayínání apí nání nuríríná samíñí nimónímáná murí ení neánímáná uríírixíní. Áamá Goríxomí díñí wíkwíroarígíáyí píráníñí nero imíríñí mimóníñpí — Apí naní imóníñagí nání áamáyo sa naníñí wiipaxípíríní. Apí arige nerí yaníwáfaníí símí xeadípéníptíría nání e uríírixíní.

⁹ E nerí aí áamá majímajíá níkáriníro xwiyáa míxímíxeawíámí inarígápi rariñagáa níwínírfínáraní, aríowa eníná dání wígí niaíwí nemeága nuro yoí wírígápi nání rariñagáa níwínírfínáraní, ɣwí ikaxí eáníñpí nání xwiyáa xímíxímí níníro rariñagáa níwínírfínáraní, ayí tñí wí níkumíxíní mírípaní. Xwiyáa ayí rarígápi naní imóníñpímí xídání nání nealipaxí mimóníñagí nání rariñíní. Sa miponíñí xwiyáa enagí nání rariñíní.

¹⁰ Áamá gíyí gíyí Jisasoyá síyíkí imónígíáyo xewixewí oimónípayíní wíwapiyaríñagáa níwínírfíná erírí biaú wíagí aiwí aríki yaríñagáa níwínírfíná ríwí umóiríxíní.

¹¹ Joxí níjíríní. Áamá e yarígíáyí wígí díñí sáa níyimíxíníro íwí néra warígápímí dání xwiyáa meárinarígíá enagí nání rariñíní.

Yayí níwíowárfíná uríñpí náníríní.

¹² Nioní ríxa díñí neyíróní “Ríwípí yaríñíná aní ríxa Nikoporisíyí ríñpímí ɣweáímígíní.” yaiwíaríná enagí nání nioní Atemasomíraní, Tikikasomíraní, joxí tñí e nání nurowárfínáyí, joxí ení neáníríní níbírí aní apímí nímeáiríxíní.

¹³ Sinaso —O xwíríxí wíenwípeiaríñí woríní. O tñí Aporoso tñí egí aní nuríná amípí wí nání díwí mikeamónípa erí ó e díñí síxí níga urí epísí nání “Bí wíowárfímígíní.” níyaiwírí aníñí míní éiríxíní.

¹⁴ Negí imónígíáyí íkíá ná míwearíñíníñí mimónípa ero Goríxomí píráníñí níxídíroná imíríñí mimóníñpí epíría nání ayí ení áamá díwí íkeamónígíáyo arírá wipaxípí éwapíñííxíní.

¹⁵ Nioní tñí re ɣweagíáyí níní yayí síowárenaparíñwíní. Áamá nene Goríxomí díñí wíkwíroaríñagwí nání díñí síxí neayarígíáyo “Poró yayí neawárenaparíní.” uríírixíní. “Seyíné níyínéní Goríxo wá seawíáníñgíní.” nímonaríní.

Payí Poro Pairimono nání eañnaríní.

Payí rína Pairimono nání Poro eañnaríní. Pairimono áamá ańj yó Korosi ńweáyí woríní. Amípí wí mímúronoríní. Xínáíníńj nimónńrí wíiarígfáyí wí ení tńjoríní. Oyá xínáíníńj nimónńrí omńj wíiarígfáyí wo, Onesimasoyí rínńj re enínigíní. ńwí nńwíkárímí éf nuri Romíyo nńrémorí Poro, e gwí ńweañomí nńwímeañńpímí dání ámí dńj é móagí Poro payí nearí Onesimasomí nńwiowáríná Pairimono yokwarímí nńwírí oumímńrń nearí wiowárńjńgíní.

¹ Poroní —Nioní Kiraisí Jisasomí nńxđńrń yarńjápí nání gwí ańjyo nńjwírárńgńonńríní. Nioní tńń negí nńrńxímeá Timotio tńń payí rína nearí mónaparıńjwí. Pairimonoxi, yegí dńj sńxí rńyígwńłoxí —Joxí yawawi tńń nawńń Jisasomí nńxđńrń yarńjwá nání gwí mónńjwá woxńríní.

² Joxí tńń negí nńrńxímeáí Apiaí tńń Akipaso tńń —O none tńń negí nawńń roarıńjwá woríní. O tńń Jisasoyá sńyík ímónńgfá joxíyá ańj iwámí awí eáńarígfáyí tńń ayí nńń ení ań tńń nání payí rína nearí mónaparıńjwí.

³ “Negí ápo Goríxo tńń Ámíná Jisasi Kiraiso tńń awáu wá seawianńrí seyńné píráńńj nńwayíróńro ńweapńrń nání sealiirí éfísixíní.” nimónńaríní.

“Joxí yarńjńpí nání yayí ninaríní.” urńj nánńríní.

⁴⁻⁵ Nioní negí Goríxomí xwíyá rńrńmí nńwírí joxí nání rńxńj nńrurńyírńá aría re nńwírí nání, “O áamá Goríxoyá ímónńgfá nńyoní dńj sípí nńwírí arírá wirí Ámíná Jisasomí dńj wíkńróńrń yarńjoríní.” Aría e nńwírí nání joxí nání rńxńj nńrurńyírńá Goríxomí yayí wiarńjáríní.

⁶ Joxí nene tńń nawńń Kiraisomí dńj wíkńróarńjagwí nání nawńń íkárńńjwápímí dání “ńpí re oímónńń.” nimónńaríní, “Amípí nanń Kiraisomí nuxđńrńá epaxí ímónńjwá nńpńń nání xńxení nńjńá oímónńń.” nimónńaríní.

⁷ Gí nńrńxímeáoxíní, joxí áamá Goríxoyá ímónńgfáyo dńj sípí nńwírí nerńjńpímí dání dńj sńxí umímńj enagí nání nioní yayí ayá wí nńńńńrń dńj nńń ninaríní.

Pairimonomí Onesimaso nání rńxńjń wurńjńń nánńríní.

⁸⁻⁹ Ayínání Poroní —Nioní rńxa xweyañoní nerí Kiraisí Jisasomí nuxđńrńá yarńjápí nání gwí ńweañáonńríní. Nioní yawawi Kiraiso nání nawńń gwí mónńgwńwawí enagí nání masńsá bń mńsí “O e nerńńáyí nanń ímónńjńpí yaríní.” yaiwiarńjápí e éńrńxńńrń sekaxí bń rńrńpaxí ańwí dńj sńxí yínarńgwńwawí enagí nání awayíní rńxńj bń orńrńmíní.

¹⁰ Onesimaso —O nioní gwí ańj tńyo nńjwearńńá wáń urńápímí dání Goríxomí dńj wíkńróarńńj enagí nání gí íwónńj emeááoríní. “O nání rńxńj bń owurńymíní.” nimónńgot.

¹¹ Xámí “Yńwí ímónńjorńńń?” waiwiago ańwí agwí joxí tńń nioní tńń nńwawńń dńj ńjwírárńpaxí ímónńjoríní.

¹² Agwí nioní omí joxí tńń e nání nurowárńńá gí dńj ań tńń nńxeyánńrńńj wńrénaparıńń.

¹³⁻¹⁴ Nioní xwíyá yayí neainarńńpí wáń urńmeañńáoní enagí nání gwí ańjyo ńweañńá “Onesimaso nioní tńń nńjwearí joxí nání wayá arírá

onini.” n̄nimóniri aiwi joxi “Ayí ananirini.” s̄ini m̄iniripa enánáyí, “E ap̄i xe oemini.” m̄nimóníagi n̄ani ámi joxi t̄inj e n̄ani uowárénaparini. Joxi “Poro sekaxi n̄ir̄ipimi d̄ani oemini.” m̄iyaiwí d̄ixi d̄inj̄yo d̄ani “Xe Poro t̄ini n̄ijweari arir̄a owin.” yaiwir̄a n̄ani om̄i joxi t̄inj e n̄ani úowárénaparini.

15 Ayí ripi n̄ani r̄irarin̄i. O ámi aninj̄ joxiyá imónin̄fa n̄ani bi on̄imiápi p̄ini n̄ir̄wiárim̄i n̄ibiri j̄wear̄ir̄ani?

16 O s̄ini d̄ixi r̄ináln̄inj̄ nimóniri om̄inj̄ siar̄ijo aí s̄ini axí ap̄ini mimóni ap̄imi n̄imúrori Jisasom̄i d̄inj̄ n̄iw̄kw̄rori n̄ani ḡi n̄ir̄ix̄imeá d̄inj̄ s̄ixi uyiñáóninj̄ imóninj̄r̄ini. E nimóniri aiwi joxi an̄ipaxí “R̄ixa ḡi n̄ir̄ix̄imeáóninj̄ imóninj̄ wor̄ani?” w̄iawipaxor̄ini.

17 Ayin̄ani “Poro nion̄i t̄ini nawíni gw̄i m̄on̄igw̄ior̄ani?” n̄iniawir̄ináyí, Onesimaso símeááná nion̄i n̄im̄im̄in̄im̄in̄iri en̄ipa om̄i en̄i ax̄ip̄i um̄im̄in̄fir̄ix̄ini.

18 E n̄ir̄ir̄i aí o p̄ini n̄ir̄wiárim̄i nur̄iná sipi n̄isikár̄imi un̄ipiran̄i, am̄ip̄i f̄w̄i r̄ir̄ap̄inj̄piran̄i, anan̄i nion̄i r̄iyipáróm̄ár̄ini.

19 Poron̄i n̄iwan̄ijon̄i ḡi wé t̄ini r̄fwam̄inj̄ ripi “Nion̄i r̄iyipáróm̄ár̄ini.” n̄ir̄iri eaarin̄ini. Ayí joxi en̄i man̄j̄ nion̄iyáyo d̄ani rar̄iná Jisasom̄i d̄inj̄ w̄ikw̄róagi n̄ani joxi nion̄i en̄i n̄iyipáropaxí imóninj̄pi n̄ani m̄ir̄ir̄ipa éim̄igin̄i.

20 Ḡi n̄ir̄ix̄imeáoxini, Áminá Kiraiso t̄ini nawíni ikár̄in̄igw̄ílox̄i en̄agi n̄ani nion̄i r̄ix̄inj̄ r̄ir̄ápi x̄ixen̄i n̄ir̄ix̄ini. E ner̄ináyí, ap̄ini mé d̄inj̄ s̄ixi en̄i n̄im̄im̄or̄ár̄ini.

21 “Ar̄á ȳm̄iḡi nin̄ijo.” n̄isaiwir̄i d̄inj̄ s̄inj̄ neánarin̄agi n̄ani re n̄nimóniri payí eaarin̄ini, “Joxi nion̄i r̄ir̄ápin̄i mé ap̄i n̄imúrori ámi seáyí e imóninj̄ bi t̄ini er̄ár̄ini.” n̄nimóniri payí r̄ina eaarin̄ini.

22 R̄ix̄inj̄ ámi bi ripi or̄irim̄ini, “An̄j̄ awawá nion̄i wepaxí imóninj̄wá óf̄i nimoár̄ir̄ix̄ini.” or̄irim̄ini. Ayí ripi n̄ani r̄irarin̄ini. Seȳné Gor̄ixom̄i r̄ix̄inj̄ nuriyar̄iḡíap̄imi d̄ani oyá d̄inj̄ t̄ini gw̄i an̄j̄yo d̄ani n̄iwáráná seȳné t̄f̄am̄ini b̄im̄igin̄iri d̄inj̄ nikw̄imor̄i n̄ani rar̄inj̄ini.

Yayí n̄iwowár̄ir̄iná ur̄inj̄pi n̄anir̄ini.

23 Epap̄iraso — O en̄i Kiraisi Jisasom̄i ux̄idar̄inj̄ wo en̄agi n̄ani nion̄i t̄ini nawíni gw̄i j̄weagw̄ior̄ini. O joxi n̄ani yayí siowárénaparini.

24 Mako t̄ini Aris̄itakaso t̄ini Dimaso t̄ini Ruko t̄ini —Awa Jisasom̄i n̄ix̄id̄iro yar̄in̄aḡi n̄ani gw̄i n̄im̄on̄iḡíawar̄ini. Awa en̄i yayí siowárénapar̄ijo.

25 “Áminá Jisasi Kiraiso aninj̄ wá n̄iseawiaga úw̄in̄igin̄i.” nimónarin̄i.

Payí áamá Xibiruyí nání eáníḡnaríni.

Payí rína Judayí Jisasomí dḡḡ níwíkwíroo nání oyá siyikí imóníḡfá anḡ bimí ḡweagíáyí nání eagíánaríni. Xibiruyí ríniḡpí wíḡ píné raríḡfápi tḡní níkumíxíníri ríniḡḡḡ nání yoḡ e wíríni. Payí rína eaḡoyá yoḡ mḡḡwíríniḡḡḡ nání “Ámá o nírii eaḡíráni?” yaiwipaxí mímóníḡnaríni. Jisaso ríxa anḡnamí nípeyimáná xwiogwí ríxa obaxí nípwémáná enáná payí eaḡo Judayí Jisasoyá siyikí imóníḡfá ayo xeanḡḡ wímeaayariḡḡḡ nání anḡḡ Jisasomí dḡḡ níwíkwíroo píní níwíáíro xámí yagíápi ámi íá xírípríxíníri nírii eaḡnigíni. Ayí re níyaiwíro anḡḡ síḡḡ imóníḡpí xaiwí íá xírípríxíníri nírii eaḡnigíni, “Anḡnají níyoní Jisaso seáyí e mḡwimónípa rení? Mosesomí ení seáyí e mímónípa rení? Apaxípáníḡ imóníḡfá xwéowamí ení seáyí e mḡwimónípa rení? Rídiyowá xío ná wínání neaiiḡḡḡ apaxípáníḡ imóníḡfá xwéowamí ámi ámi neaiiḡḡḡ seáyí e mímónípa rení?” níyaiwíro anḡḡ Jisasomí dḡḡ níwíkwíróa úríxíníri nírii eaḡnigíni.

“Ríná Goríxo xegí xewaxo enḡpimí dání nearíḡríní.” uríḡḡ nánírii.

1 Goríxo eníná wíá rókiamoagíáwa ríwamíḡ earo xíxegíni ero egíápi mí dání xío yá xwíyíá negí aríowéyo ayá wí nura níbayíáána

2 agwí síá yoparíyí tḡḡ ríná xegí xewaxo xwíyíá ríri amípí wíwapiyemeri enḡpimí dání nearíḡríní. Xegí xewaxo amípí imóníḡpí nípíní nání xiáwo imóníwínigíníri urípeanḡríní. Omí dání anḡna tḡní xwíáí tḡní imíxíḡríní.

3 O Goríxo níḡníní seáyí e imóníḡpí axípi ení aupákíḡ inaríḡoríní. Xano yapí pákíní imóníḡoríní. Sogwí síḡ emá amípí nípíní oyá xwíyíá enḡ eáníḡ ríḡḡpimí dání xomaxíníḡ yáriḡḡḡ nání xegí imóníḡpa síni imóníní. Xewaníḡo íwí ámá yaríḡfápi nání yokwarímí wíipaxí oimóníri níwíáírána nípeyírí Nwíá seáyí emí imóníḡoyá wé náúmíní éḡ ḡweaní.

“Goríxomí xewaxo anḡnajíyo seáyí e múróníní.” uríḡḡ nánírii.

4 Goríxo o e imóníwínigíníri nurípearí níwimíxíríná anḡnají e imóníríxíníri urípeanḡpimí aga seáyí e wíáí imóníḡpí tḡní xíxeni seáyí e wimíxíḡríní.

5 Omí Bíkíyí nírii eáníḡ rípi Goríxo uríḡpa anḡnají ḡíyo axípi uríḡríní, “Joxí ríxa ḡí íwoxí oimóníri símíxíáriní. Agwí ríná joxíníḡ semeááriní.” E uríḡpa anḡnají ḡíyo axípi uríḡríní? Owéoi, wí e muríḡríní. Xewaxo nání ámi bí re ríḡpa anḡnají ḡíyí nání axípi ríḡríní, “Nioní xegí xanoní imónímíní. O ḡí íwo imóníníḡo.” ríḡpa axípi anḡnají ḡíyí nání ríḡríní? Owéoi, wí e míríḡ enḡḡ nání “O ayo seáyí e wimóníní.” nírii eaaríḡníní.

6 Xegí níaiwí xámíníḡ emeanomí xwíá rírímí nání wírénapíní nání nímonírána Bíkíyí nírii eáníḡ rípi ení ríḡnigíní, “Anḡnají Goríxoníyáyí níní omí nupíḡínímearo seáyí e uméríxíní.” ríḡ enḡḡ nání o seáyí e wimóníní.

7 Anḡnají nání Bíkíyí re nírii eáníḡ, “Goríxo xegí anḡnají — Ayí xío sekaxí uríḡpí tḡní xíxeni seáyí wíipírí nání imóníḡáíriní. Ayí imíḡníní imóníríxíníri wimíxírí ríá ápiáwíníḡ imóníríxíníri wimíxírí yaríḡríní.” Anḡnají nání e nírii eáníḡḡ aíwí

⁸ xewaxo nání re níríníri eáníní, “Goríxoxíní, díxí áamáyo numenwearíná ná ríwíyo aí síní axípi aníjfi umeñwearí pí pí wé róníjfi imóníjfi tñí xíxeni neri umeñwearí erfáriní.

⁹ Joxí wé róníjfi nání simóníri unífi nání misimónípa eri yariñagi nání Goríxoní díxí Nwíáoní nírírípearí áamá díxí imónígfáyo seáyí e simíxíagi nání díjfi nífá sinaríní.” E níríníri eáníjagi nání “Xewaxo aníjfiyo seáyí e ríá wimóníní?” yaiwipaxíriní.

¹⁰ Xewaxomí uríjfi rípi ení níríníri eáníní, “Ámináoxíní, iwamíó dání amípi níní wí síní mimóníjána joxí xwíá rírí ikwírorí anína díxí wé tñí imíxírí eníriní.

¹¹ Api anínínfá enagi aiwí joxí síní aníjfi miní ñwearfáriní. Anína tñí xwíá rí tñí iyfá nípanoyf urf nerfá yariñfápaníjfi imónáná

¹² joxí iyfá níxoperí tarígfápa axípi e tírfáriní. Áamá iyfá urú emí nímorí síjfi wú pánarígfápa axípi anínamí tñí xwíárimí tñí e imíxírífáriní. E neri aí joxí imóníjfi aníjfi miní síní axípi nimóníri xwiogwí díjfi nímorí fá ropaxí mimóní nípwerí aí joxí wí mípepa erfáriní.” Xewaxomí e nuríri aí

¹³ ámí axomí re uríjfi aníjfi gíyo ení uríjfiríní, “Nioní áamá joxí símfí tñí siarígfáyo xopírárí níwirí íkwianjwí díxí síkwí ikwiárirfánáníjfi simíxíyímí íná nání nioní imóníjfi xíxeni axípi nimóníri gí wé náúmíní éfí níñwearí weníjfi neri ñwearí.” Xewaxomí e uríjfi aníjfi gíyo axípi uríjfiríní? Oweoi.

¹⁴ Xewaxo ríxa e imóníjfi enagi aiwí aníjfi níní ayf sa kwíyíyíriní. Goríxo sekaxf uríjfi xíxeni seáyí wiipírí nání imónígfáyíriní. Áamá xíó xegf yeáyf uyímíxemeanfáyo arírá uwiipírí nání urowáraríñfíyíriní.

2

“Jisaso neaiíjfi símímaríjímíní tñírfíxíní.” uríjfi náníriní.

¹ Xewaxo aníjfiyo seáyí e wimóníjfi enagi nání xwíyífá o nání arfá wíñwápi píní níwíárirane ewé gwí míyáriníjána ná jfámí níkwíáriga waríjfi axípi e yaníginíri apímí xáiwí fá níxíríane píráníjfi xídfíwaníginí.

² Ayf rípi nání seararíjíní. Eníiná Goríxo negf aríowéyo aníjfi uríro wíwapiyíro éfápmí dání uragípi aí pírfí wíáikíxí mimónípa eri áamá xwíyífá apímí ogámí nero pírfí wíáikígfá ayf ayo Goríxo xíxeni pírfí umamorí ení enagi nání

³ agwí ríná nene rípi wí yaiwipaxene meníní, “O awíaxí neri yeáyf neayímíxemeanfá nání neaiíjfi ríwí nukínímoranénáyf, ananí pírfí o neamamonfápmí dání nurakínárimí upaxíriní.” yaiwipaxene meníní. Xámí Áminá Jisaso xewaníjfi Goríxo yeáyf neayímíxemeámíníri neaiiaríjfi nání nínearímáná enáná áamá omí arfá wígfáwa nene “Neparíní.” yaiwianí nání sopíjfi noro wáf neararíná

⁴ Goríxo ení nene “Neparíní.” yaiwianí nání emímí tñí ayá ríwamónípaxí imóníjfi tñí amípi xíxegíní áamá mepaxí imóníjfi tñí sopíjfi noa uníriní. O xíó wimónaríjfi tñí xíxeni áamá awa kwíyípmí dání emímí epaxí oimónípoyíníri wíñjfi tñí egíápmí dání sopíjfi noa uníriní.

Yeáyf neayímíxemeanfápi nání míkí íkíjfi Jisasoríní.” uríjfi náníriní.

⁵ Gorixo áamá anj sijnj imóninárími —Arí nání nioní níriri ríwamijnj earijnini. Arími njewapíríáy Gorixo anjnajowami simanjwýóninj yeáy wurínpirífa nání rarijnimaní.

⁶ E nerí aí áamá wo Gorixomí uríinj rípi Bíkwyó wí e níriri eáninjagi nání “Ámáy Gorixoyá dínj tñí amípí nýoni seáyí e nîwimónipíríarini.” nene re yaiwipaxíriní, “Ámáy pí imóninjagífa nání Gorixoxí ayí nání dínj nîmori umearínríni? Ayí joxí ananí peayí wianipaxíyí enagi nání rarijnini.

⁷ Aníj maríáí, bí onímiápi nání áamá anjnajíyo ínîmí owimónipoyíniri nîwárirí aí ámí ríwíyo dání wé íkwianjwíyo unjwíríriri seáyí e wimíxiri neríná seáyí e numíeyoarí [amípí nñí joxí díxí wé tñí imíxíjyó seáyí e nîwimóniri ounenjweáríxíni urípeanjriní.]

⁸ Joxí anjnajírani, amípírani, nñí áamáyo ínîmí wurínfwíniginí wimíxínríni.” Bíkwyó e níriri eánini. Gorixo nñí áamáyo yeáy wurínfwíniginí nîwimíxíriná payíkeyí bí mimíxípa enj enagi nání nene re yaiwipaxíriní, “Ámáy Gorixoyá dínj tñí amípí nýoni seáyí e rífa wimónini?” yaiwipaxí aí agwí ríná nene amípí nñí áamáyo ínîmí imóninjagi mí mîwómíxarijwíni.

⁹ E nerí aiwí áamá Gorixo onímiápi nání anjnajowami ínîmí wimíxíjomi ríxa mí wómíxíjwáriní. O, ayí Jisaso nání rarijnini. O Gorixo nene nání wá nîneawianí píráninj e wíimíginí yaiwíaragípi tñí xíxeni neríná áamá nînenení nání neapeínfa nání onímiápi bí anjnajowami ínîmí wimóníwíniginí wimíxínríni. Ínîmí e nîwimóníriná ríinj nîmearí penj enagi nání Gorixo ríxa wé íkwianjwíyo unjwíríriri seáyí e wimíxiri enjriní.

¹⁰ Gorixo —Xíomí dání amípí nñí imóniri nñí ení o nání imóniri ení. O re enjriní. Ámá obaxí xegí íwíaxéninj nimóníro xewaxo níkníni seáyí e imóníjpa axípi imónipírífa nání omí ríinj ayá wí wímeanjímí dání wé uroárfíimíginí neríná xíxeni imóníjpi tñí enjriní. “Yeáy neayimíxemeaná nání apání míkí íkipaxo, ayí Jisasoríani?” wíaiwipíri nání Gorixo e enjriní.

¹¹ Jisaso —O áamáy Gorixoyá imóníríxíni wimíxarijorini. O tñí áamá Gorixoyá xío imíxíjyí tñí wigí xano ná womí dánini eweagíáy enagi o ayí nání ayá mîwíní ananí “Gí nîríxímeá imónígíáyíriní.” rarijnini.

¹² O Gorixomí re uríinjpi Bíkwyó níriri eáninjagi nání rarijnini, “Joxí nání gí nîríxímeáyo ‘E imóníjorini. E imóníjorini.’ ourímíni. Ámá joxí seáyí e rímepíri nání awí eánígíayo áwínîmí dání nioní joxí seáyí e rímémíni nání sonj orímearímíni.” níriri eáninj enagi nání rarijnini.

¹³ Xwíyá Jisaso Gorixo nání ríj rípi ení re níriri eánini, “Nioní omí aga xíxeni díj unjwírírímíarini.” Xwíyá ámí axo ríj rípi ení re níriri eánini, “Ámá Gorixo niaíwí nemearíinj níapijyí, ayí aí tñí nawíní riyenerini.” ení níriri eáninj enagi nání re seararijnini, “Jisaso ayí nání ayá mîwíní ananí ‘Gí nîríxímeá imónígíáyíriní.’ rarijorini.” seararijnini.

“Jisaso nepa áamá imóníjínigíni.” uríj nánirini.

¹⁴ Ayínáni niaíwí rarijyí warárimí dání gíwí tñí enj tñí tígíayí imónígí enagi nání xewaxo ení axípi imóníjínigíni. Xewaníjo

n̄perɨŋpimi dani amayo ania wimixipaxi imonɨŋomɨ —O ayɨ oborɨni. Omɨ
migi wimixiri

¹⁵ áma íníná nanñnanñgínrì wiwanññyí wáy nerññpimì dán gwññññ
ñweagñño níkwearñññ wárññ émññññ warárímì dán áma gñw tññ ññ
tññ tñgñyí imónñgña axñp e imónñññññ.

¹⁶ Ayí neparini. O aninajíyo arirá owiminiri neríná e mimóniniginini. Ámá Ebirámoyá iyí axípa imónigfáyo arirá owiminiri nání neríná wará ayí inigfápa axípi iniginiginini.

¹⁷ Ayínání o apaxítpáníñí imóníñí xwé wo nimónimáná xegí xexírfméáníñí imónígtáyo piráníñí ayá urímíxiri Goríxo xfo uríñípi nání díní upwírípaxí imóníñípi erí neríná fwí ámá yarígtápi yokwarímí wíipaxí oimóníñí rídíyowá yarígtápa axípi rídíyowáníñí inímíníri nání pípi inípxí maríát, sa wará xegí xexírfméáyí inígtápi inípxí enagí nání xfo ení axípi e iníñínigíní.

¹⁸ Ríníní? wímeaní?píntí dántí obo iwamfó wíwapiyíno enagí nání áamá obo agwí ríná dántí óréámíóáfríxíní? wíwapiyaríní?yo ení arírá wípaxí imóníno enagí nání raríníní.

3

*“Moseso seáyí e imónagí wo enagí aí Jisaso aga seáyí e wiárf múroni.”
uríní nániríní.*

¹⁻² Ayínání gí níríxímeáyíné, —Seyíné Goríxo anínami dání xóyá imóníírixíní wéyo íá seaumííñíyínéríní. Seyíné Jisaso nání dñí émóíírixíní. Goríxo nene tñíe nání uowárenapíño, ayí oríní. Apaxípáníñí imóníñí xwéó, nene “Apimí dñí wíkwíroaríñwáriní.” raríñwápimí píráníñí xídíírixíní arírá neainíná nání imóníño, ayí oríní. Moseso eníná áma Goríxoyá aníníñí imónígáyo numeíírná xíxeni wíñípa áma Goríxo xó wimónaríñí e éwínígíní urípeaagí nání xíxeni wíñño, ayí axo Jisasoríní. O nání píráníñí dñí émóíírixíní.

³ Ayí ripi searariñini. Aní wiwá nání “Nariwáriní.” niri ro mñí sñá nimeeániro aiwí aní iwámi mñiño nání aga mñí sñá seáyí e umeeáni paxíriní. Axípi e imóniñipa Moseso nání mñí sñá umeeáni paxí imóniñaqí aiwí Iisaso nání ayí aní paxí mñí sñá umeeáni paxíriní.

⁴ Aní ayí ayí wí xegípi mimóni níní áamá mīrarīgáa aiwi amípi níní imóniñipi imixiño, ayí Gorixo enagi nání rariniñí.

⁵ Ayí rípi nání ént̃ “Jisasó nání d̃h̃j̃ píránh̃j̃ é móót̃r̃ix̃ñ.” searar̃h̃j̃ñt̃. Mosesó eñíná áamá Gor̃ixoyá añh̃ñh̃j̃ imóñig̃t̃áyo x̃ixeñt̃ píránh̃j̃ numeir̃fná áamá x̃inááwáñh̃j̃ nimóñt̃ro wig̃t̃ bosowam̃t̃ píránh̃j̃ ñw̃iiróná yar̃ig̃t̃ápa ax̃ípi énh̃j̃ ner̃t̃ am̃ípi Gor̃ixo r̃f̃w̃íyo r̃ñh̃ápi nání woák̃k̃t̃ wiñt̃ aiw̃t̃

⁶ Kiraiso Moseso nimónrî enjpa axîpî nimónrî enjmanî. Omî wiârî nîmûrorî re enjîrîni. Niâwa âmá xanowayá imónigâyó pírániñî numeifîna yarigîpa Kiraiso axîpî e nerî âmá xanoyá anîniñî imónigâyó xixeni pírániñî umeiñîrîni. Nene wará sarîwá mîmárîni nerane “Jisaso e nîneaiîfîrîni.” nîyaiwirane dîñî wikwîmoariñwápi mî dâni sáyî nimónrî rariñwápi anîñî minî xaiwî fá nîxîra nuranénâyî, ayî anjî Gorîxoyânîñî rariñwîni.

“Mañ p̄r̄f̄ wiaikiaḡáȳ d̄iñf̄ s̄ix̄f̄ ín̄f̄r̄ix̄n̄r̄i en̄e m̄iñweaaḡár̄n̄i.” ur̄iñf̄ n̄án̄r̄iñf̄.

⁷ Ayínáni Gorixo xegí kwíyípi tñi Bíkwyo dání ríñi rípi tñi xixeni segí seárfawéyí maní nìwíakíro dñí sîxí ínfírixíníri imóníje ñweaagfámani, “Agwí ríná maní Gorixoníyá seararíñagi arfá níniróná

⁸⁻⁹ eníná segí seárfawéyí áamá dñí meanje nimeróná yagfápa mepa éfírixíni. Ayí gí maní xowíakímí níníro nepa ení eáníñorfaníri iwamfó níwapiyíro neróná xwiogwí 40 pwearíná nioni emímí níwíwapiya unápi síñwí níwíga nuro aí wígí dñí wakísí níníro ríwí nímogáfáriní. E yagfápa seyíné ení axípi mepa éfírixíni.

¹⁰ Ayínáni segí seárfawé íná ñweagfáyí nání wíkí níwóníri re ríñanigíni, ‘Ayí íniná dñí xenwíni moro Gorixoní sekaxí uraríñápimi mîxíðipa ero yarígíyíriní.’ níriri

¹¹ wíkí rfá ápiáwíñíñí níwónírfná sñá womí dáníñíñí re ráríñanigíni, ‘Xwíá dñí sîxí ínípírfá nání wípímoárinárimí wí níñweapírfámani.’ ráríñanigíni.” Segí seárfawé íná ñweagfáyí Bíkwyo dání e níríníri eáníñípi tñi xixeni nero Gorixoní maní pírfí níwíakíro nání dñí sîxí ínfírixíníri enje wí mîñweaagfáriní.

“Neárfawéyí Gorixoní maní wíakíagfápa mepa éwanigíni.” uríñí náníriní.

¹² Gí níríxímeáyíné, wiyíné sípi nero arikwíkwí níwíríñípimi dání Nwíá wí mîpé aníñí síñí imóníñomi ríwí umófírixíníri píráníñí awíníñí meñweánífírixíni.

¹³ Wiyíné íwí néra nuríñípimi dání yapí néwapíñíro dñí wakísí níníróná Gorixoní ríwí umopírixíníri sía Bíkwyo dání Agwíyí ríníñíyí síní imóníñánáyí, síní epaxí enánáyí, sía ayí ayo xíxe ení rírémíxí inayífírixíni.

¹⁴ Ayí rípi nání seararíñíni. Dñí Kiraisomí iwamfó dání níwíkwíroaranéná wará sarfíwá mímáriní nerane xáíwí fá xíríñwápi aníñí xáíwí fá níxíra nurane negí peanfíwáé nání síní xáíwí fá níxíra nuranénáyí, nepa Kiraiso tñi ikáriníñweáneríni.

¹⁵ Bíkwyo re níríníri eáníñípi tñi xixeni neríñípimi dání ananí dñí wíkwíroaríñwápi xáíwí fá níxíra upaxíriní, “Agwí Gorixo seararíñagi arfá níwíróná eníná segí seárfawéyí omí maní xowíakímí níwíróná dñí wakísí níníro nání ríwí umogáfápa seyíné ení axípi e mepa éfírixíni.” E níríníri eáníñípi tñi xixeni neranénáyí, dñí wíkwíroaríñwápi xáíwí fá níxíra wanfíwáriní.

¹⁶ Ayí rípi nání seararíñíni. Áamá Gorixo raríñagi arfá níwíróná maní xowíakímí wiagfáyí, ayí gíyíriní? Níni ayí áamá Moseso Isipíyí aníño dání wírímeááná e píni níwíárimí wagfáyí meníraní?

¹⁷ Xwiogwí 40 apí pwearíná Gorixo áamá gíyo wíkí níwóga wagíriní? Ayí axíyí íwí nero áamá dñí meanje dání nípéa emeagfáyí meníraní?

¹⁸ Áamá Gorixo sñáyo dání nurírfná “Xwíá e níñwearóná dñí sîxí ínfírixíníri enífírimí wí níñweapírfámani.” uragíyí gíyíriní? Ayí axíyí xfómí maní pírfí wíakíagfáyí meníraní?

¹⁹ Ayínáni nene níjía re imóníñwíni. Neárfawé íná ñweaagfáyí dñí mîwíkwíropana nero nání Gorixoyá xwíá dñí sîxí ínfírixíníri enífírimí wí nírémore ñweaagfámani.

4

“Nene dñj sñx ínanfáwá nánì imónñje sñnì imónñnì.” urñj nánñrñnì.

¹ Ayínánì Gorìxo ayí dñj sñx ínfñrxñnì negí neárfawéyo sñmñmanñyo dánì urñjñpì sñnì enagí nánì xfo ámayo eyeyírómf nerfñá wiyfñé nánì re seaiaiwinñgñnì, “Ayí e ñweapaxí mimónññot.” seaiaiwinñgñnì wáyí nerane píráññj oyaneyí.

² Negí neárfawéyí áma dñj meañe nemeróná xwíyá xwá dñj sñx ínfñrxñnì enñrímñ nánì yayí winñpaxí imónññpì arfá wiagfápa nene ení axípi arfá winwárñnì. Ayí arfá ñwíro aí arfá ñwírófá dñj mñwíkwfropa nero nánì surfímá arfá ñwíáñro xwá dñj sñx ínfñrxñnì imónññrímñ mñréfó áma dñj meañe dánì penowígfawíxñnì.

³ Dñj wíkwfroarñwaéne dñj sñx ínfñrxñnì enje páwiarñwárñnì. Ayí Gorìxo rípi rñj enagí nánì “Dñj sñx ínanfáwá nánì imónñje ríxa rfa neaipímóáññnì?” ñyáiwirane ñjfa imónññwñnì, “Gorìxonì manñ ñwíáññarígfáyo wíkf rfa ápiáwñññ ñwónñrñfá sñjá womñ dánñññ re ráññanigñnì, ‘Xwá ayí dñj sñx íñpñrfa nánì wípímóáññápímì wí ññweapñrfa manñ.’ ráññanigñnì.” Xwáñí tññ aññna tññ imíxáññe dánì amípí ñpññ xfo imíxñfñpì ríxa yáñññagí aíwí xwíyá apí e rññññññ.

⁴ Bíkwíyo wí e sfá wé wíwímñ dánñ wo ñimónñmáná Sabarfá imónññfñyí nánì re ñrññññ eáñññ, “Gorìxo sfá wé wíwímñ dánñ wo pwearfñá amípí ñimíxa núsáñá pññ ñwíáññ Sabarfá imónññfñyímì kíkífa ññweañ dñj sñx íññññññ.” ñrññññ eáñññ.

⁵ Ámì wí e dñj sñx íñpaxe nánì re ñrññññ eáñññ, “Xwá dñj sñx íñpñrfa nánì Gorìxonì wípímóáññápímì wí ññweapñrfa menññ.” ñrññññ eáñññ. Xwíyá apíau ñrññññ eáñññagí nánì “Nene dñj sñx ínanfáwá nánì imónñje ríxa rfa imónññ?” ñyáiwirane ñjfa imónññwñnì.

⁶ Enñá xwíyá xwá dñj sñx íñpñrfa nánì imónññrímñ nánì yayí winñpaxípi arfá wiagfáyí Gorìxomñ manñ xowíáñkímñ néra warññagífa nánì dñj sñx ínfñrxñnì enje xe ñweáñrxñnì sñjwí mñwíññpa enñ erí wíñí e xe ñweáñrxñnì sñjwí wíñññfá erí enagí nánì

⁷ re ñyáiwirane ñjfa imónññwñnì, “Nene dñj sñx ínanfáwá nánì imónñje ñweaanfáwáñá nánì Gorìxo ríxa sfá amí wíyí ráññññññ.” Bíkwíyo dánì sfá ayí, ayí Agwíyí rññññññññ. Neárfawéyí arfá mñwígfé dánì ná ríwíyo Gorìxo manñ mñxí íñáyí Depitoyáyo dánì xwíyá Bíkwíyo ñioní xámí mññ íroáñfápi ñrññ re rññññññ, “Agwí manñ Gorìxoníyá seararññagí arfá ñññrófá dñj wakísf mññpa époyí.” rñj enagí nánì “Nene dñj sñx ínanfáwá rfa imónññ?” yáiwiarñwárññ.

⁸ Josuao negí neárfawéyo xwá dñj sñx ínfñrxñnì enje ñipemeámí nurí ñréfóñfá dñj sñx Gorìxo e ínfñrxñnì wímónññpì nepa ñññro sñjwíyí, ayímì dánì ríwíyo Gorìxo sfá dñj sñx ínanfáwá nánì imónññ amí wíyí nánì rímñññ enñmanñ.

⁹ Ayínánì nene re ñyáiwirane ñjfa imónññwñnì, “Sfá Gorìxo amípí ñññ ñimíxáñmáná dñj sñx íñññññññ imónññ axípi áma xfoyá imónññfáyí nánì dñj sñx íñpñrñfá sñnì imónññ.” yáiwíñwññ.

¹⁰ Dñj sñx ínfñrxñnì enñpímì páwíño, xfo Gorìxo xwá amípí ñññ imímíxímñ ñyáñmáná kíkífa nerí dñj sñx íñññpa axípi e nerí xegí e éwíñññññ urñpéaññpì ñyáñmáná xewanñño ríxa dñj sñx ññññ ñweañ.

11 Ayínáni neárfawéyí maní Gorixomi pírfí níwialkiro síñwepigí neaíwapiyagíapimi níxídrane omí ríwí umoanígíníri díní síxí ínfríxíníri enje ñweáwanígíníri aníní miní nerane píraníní nírkwínírane oyaneýí.

12 Ayí rípi náni seararíníni. Xwíyá Gorixoyápi pí pí oeníri wimónarínípi tñí xíxeni epaxí imóníri ení eáníri enípíriní. Xegí ñwá yiníníni imónípi kirá maní mídímídáni wení níníyí ñwá yinínípi tñí xíxeni mimóníni. Kirá aga ñwá yiníní bá xómíní xíayo tñí ení wíwíyo tñí dakwipaxípa xwíyá oyápi ámayo wairírí níwiríná wigí xwioxíyo ía nímiáriníri ayá tñí díní tñí kumíxíníne dakwiaríníriní. Pí pí áamá díní moro pí pí “Emíníri oemíní.” wimóníri yarígíapi eyeyírómí yaríníriní.

13 Amípi níní Gorixo —Pí pí éwápi náníraní, ríwápi náníraní, yaríní imímí neaíáná “Ayí api nání e ríáriní. E éáriní.” uraníwáo, ayí oríní. Amípi níní o imíxíníyí xegí síñwí aníne dání wí píní imónípaxí meníní. Amípi níní xegí síñwíyo dáníníni níparárimáná síñání imóníní.

“Negí apaxípáníni imóníni xwé Jisasoríní.” uríní náníriní.

14 Nene apaxípáníni imóníni xwé wo —O ríxa anínámíní peyíño, ayí Gorixomi xewaxo Jisasoríní. Apaxípáníni imóníni xwé o tññwaéne enagí nání woákíki nerane “Apimí díní wíkwíroníwíní.” raríníwápi xaíwí ía oxíraneyí.

15 Ayí rípi náni raríníni. “Negí apaxípáníni imóníni xwé nene wé róníni imónípi ní oyaneýíníri neríná ení meání yaríníagwí níneaníríná wí díní sípi níneaiaríníni?” ríseaimónaríní? Oweoi, nene íwí oépoyíníri neaímeaarínípi o ení íwí oeníri wímeáagi aíwí wí íwí meño nání nene wí e wíaiwipaxí meníní. Sa “Samíní nimóníri yaríníagwí níneaníríná ananí díní sípi neaiaríníoríni?” wíaiwipaxíriní.

16 Negí apaxípáníni imóníni xwé e imóníño enagí nání amípi samíní neaimíxipaxí imónípi wí neaímeááná Gorixo —O ámayo ayá xwapí urímíxaríníoríní. O wá neawianíri ayá nearímíxíri oeníri wará saríwá mímárinípa nerane oyá síá íkwianíwína tñí e aníwí éníni úwanígíní.

5

1 Apaxípáníni imónígíá xwé wo wo nowaní íwí wigí áamá yarígíapi nání Gorixoyá íráfí oníne nání níwuriyíro aíwá peaxí utíro rídíyowá wíiro epírfá nání xíwí wigí imónígíáyo dání éfníni níyoarí urípeaaríníowaríní.

2 Awa ení wé róníni imónípi ní oyaneýíníri nero aí ení neáníro mímíxipaxí wíagíá nání wigí áamá majíá nero xeníwímíní kímímóníáyo ananí awayíní mímeyówá wípaxowaríní.

3 Wé róníni imónípi ní oyaneýíníri nero aí ení neáníro mímíxipaxí wíagíá nání wigí áamá íwí yarígíapi nání rídíyowá wíiarígíápa íwí wíwaníjowa yarígíapi nání ení rídíyowá mímíxipaxí mímímónígíáwaríní. Awa ení aga níníxipaxowaríní.

4 Áamá wo xewaníño wé íkwianíwíyo níñwiríníri xíwí xegí díníyo dání rípeánarínímaní. Oweoi, nowaní eníná Gorixo xíwí xegí díní tñí Erono api e oimóníri wéyo ía umírínípa axípi umíráná apaxípáníni imóníni xwéowa imónarígíáriní.

5 Kiraiso ení xewaníño seáyí e nímfeyoáníri apaxípáníni imóníni xwé woní oimónímíníri mírípeánííníginí. Oweoi, Gorixo omí seáyí

e numéyoari Bìkwíyo níríní eáníj rípi uríjínigíni, “Joxi gí íwoxi oimóní simíxíáriní. Agwí ríná joxíníj semeááriní.” nuríri

⁶ Bìkwíyo ámi wí e níríní eáníj rípi ení uríjínigíni, “Apaxípáníj imóníj Merikisedeko nimóní ení yapí joxí ení axípi aníj nání e imónírixíni.” uríj enagí nání Kiraiso e imóníjíní.

⁷ Xámí o áamá nimóní xwíá tíyo níjwearíná “Áamá nípiikianíro yarígápi nání wáyí nínínigíní ápo díj sítí nímímopaxoríni?” níyáiwirí arírá oníní jwí piyí níwíríní gwíní kíkíá tíní ríxíj uráná xanómí ará níwírí píráníj yapeníj enagí nání omí xíxeni ará wíjoríní.

⁸ O Goríxomí xewaxo aí ríníj xíomí níwímeari penjíyo dání re níyáiwirí níj á imóníjíní, “Ápomí ará níwírí xíxeni neríná apí e xíxeni rí rínímeaaríní?” E níyáiwirí níj á nimóní

⁹ xano wimóníj nípi ní ríxa sípearími níyáirí nání áamá xíomí píri míwíakí ará wíarígá gíyí gíyí níní aníj míní íníná naníj níjwepírífa nání yeáyí uyímíxemeapaxo imóní

¹⁰ Goríxo re ráríjpi tíní xíxeni imóní eníriní, “Xwé apaxípáníj imóníj Merikisedeko imóníjpa axípi imóníjoríní.” ráríjpi tíní xíxeni imóní eníriní.

Jisasomí ríwí umóríxíní erí wíj náníriní.

¹¹ “Nioní ‘Kiraíso nání níríní Merikisedeko nání níríníj apíníj apíníj imóní.’ osearímíní.” nímimóní aiwí ará iwayí pírogíáyíné, seyíné míkípi nání níj á imónípi nání aríge searímíní?

¹² None ayá wí searéwapíjwá enagwí nání xamíjyíné e dání wíyo nuréwapíypaxí nimónírná ayí naní imónímíní ení aiwí seyíné síní majímájá yaríjagá nání áamá wí ámi Kiraiso nání sírimíj imóníjpímí dání nísearéwapíypaxí imónígíyíneríní. Seyíné aiwá nípaxí mimóní amíjíní narígíyí yapí imóníjoi.

¹³ Ayí rípi nání seararíní. Áamá aiwá nípaxí mimóní síní amíj narígíyí níní “Apí neríná wé róníjpi yaríjoi.” ríníjpi nání majíá nero nání síní niaíwí píopia yapí imóníjoi.

¹⁴ E nerí aí aiwáyí áamá ríxa ámínáníj imónígíyí narígíáriní. Áamá e imónígíyí wígí díj tíní píráníj éwapínarígá enagí nání naní imóníjpiraní, sípi imóníjpiraní, ananí mí omíxarígíyíriní.

6

¹⁻² Ayínání, nene xwíyá Kiraiso nání sírimíj imóníjpiní aníj míní mírínípa oyaneyí. Íníná ámi ámi xwíyá sírimíj imóníj rípi rípi nítiwayírorí mírínípa oyaneyí. Xwíyá negí íwí amípi néra nuríná anínímíxínánírane yaríjwápi aga ríwímíní nímamopaxípiraní, xwíyá Goríxomí aga díj níwíkwíropaxípiraní, xwíyá ígá xíxegíní eánaríjwápiraní, Goríxo naní owímíxíní wé seáyí e wíkwíararíjwápiraní, áamá pegíyí ámi wíápinímeapíríápiraní, Goríxo áamá mí omómíxímí nerí xwíyá umeáraná aníj jwepíríápiraní, xwíyá apí apí ámi nítiwayírorí méwapínípa oyaneyí. Sa xwíyá Goríxoyá áamá ará níwíríjpímí dání yóí imónípaxípi éwapínaní nání oxímeaneyí.

³ Goríxo apí xe oépoyní síjwí níneanírínáyí, ananí yaníwíní.

4 Ay̆ r̥p̥i n̥n̥i “Xw̥iy̆á x̥ám̥i n̥t̥iway̆irorane éwap̥n̥iṅw̥ápi p̥n̥i n̥t̥iwĭar̥irane xw̥iy̆á y̆ó̆ im̥ón̥an̥w̆á n̥n̥i im̥ón̥iṅp̥i ox̆ímeaaney̆i.” sear̥ar̥iṅn̥i. Ám̥a Gor̥ixo xewan̥iṅo n̥n̥i “E im̥ón̥iṅor̥an̥i?” oyaiw̆ipoy̆in̥r̥i r̥ixa w̆á w̆ók̆im̥ix̆r̥i ám̥a aiw̆á ğğ ner̆ín̥á n̥j̆á aw̆í yar̥iṅ̆ im̥ón̥iṅp̥i n̥n̥i im̥ón̥ar̆iğápa ax̆f̆p̆n̥iṅ̆ e nero an̆̆nam̆i d̆n̆ Gor̥ixo neaiap̆iṅp̥i n̥n̥i n̥j̆á im̥ón̥iṅro kw̆iy̆ oy̆ápi ám̥a w̆iyo t̆n̆i naw̆ín̆i w̆ain̆r̥i

5 ám̥a aiw̆á aw̆í im̥ón̥iṅp̥i ğğ ner̆ín̥á “Nan̆̆ im̥ón̥iṅn̆i.” yai-wiar̆iğápa xw̆iy̆á Gor̥ixoy̆ápi t̆n̆i en̆̆ eán̆iṅ̆ o yeáy̆i n̥t̥iyeayim̆ixemear̆i neameṅwean̆ín̆a im̥ón̥iṅp̥i t̆n̆i ax̆p̥i ğğn̆iṅ̆ ner̆ín̥á “Nan̆̆ im̥ón̥iṅn̆i.” yaiwiro néfasán̆a

6 d̆ṅ̆ w̆ikw̆íroar̆iğápi r̆f̆w̆m̆in̆i n̥t̥imam̆or̆ín̆áy̆, ay̆ Gor̥ixom̆i xewaxom̆i ikay̆w̆í oumear̆ipoy̆in̆r̥i ám̆i yox̆áfp̆ám̆ín̆iṅ̆ yekw̆íroár̆ar̆iṅağa n̥n̆i ám̆i xw̆iy̆á k̆in̆im̆ón̆í̆r̆ix̆n̆r̆i ur̆ipax̆̆ im̥ón̥iṅp̥i b̆i men̆n̆i.

7 Ay̆ r̥p̥i n̥n̆i sear̆ar̆iṅn̆i. Xw̆á in̆iá ám̆i ám̆i near̆i aín̆án̆a ám̆a aiw̆á om̆iṅ̆ w̆á ur̆áy̆i n̥n̆i aiw̆á nan̆̆ yap̆ar̆iṅp̥i, ay̆ Gor̥ixo aiw̆á nan̆̆ oyap̆in̆r̥i xw̆iy̆á t̆n̆i p̆ir̆án̆iṅ̆ im̆ixar̆iṅp̆ir̆in̆i.

8 E ner̆i aí xw̆á in̆iá ám̆i ám̆i near̆i naín̆r̆i aiw̆i aiw̆á nan̆̆ m̆iyap̆̆ ar̆á en̆̆ t̆ṅ̆n̆i k̆isón̆ár̆ar̆iṅp̥i, ay̆ ráf̆n̆iṅ̆ im̥ón̥iṅp̥i en̆aği n̥n̆i Gor̥ixo r̆ixa n̆ir̆am̆ix̆im̆in̆r̆i n̥n̆i im̥ón̆iṅ̆ ár̆á yim̆in̆r̆i n̥n̆i im̥ón̆iṅ̆ en̆̆p̆ir̆in̆i.

9 D̆ṅ̆ s̆ix̆ seay̆iṅáy̆iné, n̆ion̆i m̆ix̆ e n̆isear̆r̆i aiw̆i “Sey̆né n̆ion̆i m̆ix̆ sear̆ápi m̆iyar̆iṅoi.” nim̆ón̆ar̆in̆i. “Ó̆ Gor̥ixo yeáy̆i seayim̆ixemean̆a n̥n̆i im̥ón̆iṅy̆im̆in̆i x̆ídar̆iṅoi.” nim̆ón̆ar̆in̆i.

10 Ay̆ r̥p̥i n̥n̆i sear̆ar̆iṅn̆i. Gor̥ixo x̆ixen̆i mim̆ón̆iṅp̥i t̆n̆i m̆iyar̆iṅo en̆aği n̥n̆i am̆ip̆i sey̆né x̆om̆i n̆ix̆í̆d̆ir̆ón̆a ero ám̆a xeği im̥ón̆iğáyo ar̆ir̆á wiğápi s̆in̆i n̆iwir̆iṅ̆yo d̆n̆ s̆iw̆á rén̆iṅ̆ win̆iṅro “Nene Gor̆ixox̆i d̆ṅ̆ s̆ix̆ r̆iy̆iṅwin̆i.” s̆iw̆á é̆n̆iṅ̆ win̆iṅro yar̆iğápi n̥n̆i o w̆í ar̆á ikeamopax̆̆ men̆n̆i.

11-12 Sey̆né r̆f̆w̆ s̆iw̆á n̆iyir̆i mé ám̆a en̆̆ neán̆iṅro Gor̥ixom̆i d̆ṅ̆ w̆ikw̆íro “Xewan̆iṅo ó̆ oneaimon̆i.” yaiwiro yar̆iğáyo d̆n̆ Gor̥ixo s̆ím̆iman̆̆yo d̆n̆ “N̆is̆iim̆f̆ar̆in̆i.” ur̆iṅp̥i w̆ímeaar̆iṅ̆yo ikan̆iṅ̆ w̆iax̆í̆d̆ip̆r̆i n̥n̆i sey̆né w̆iy̆n̆én̆i w̆iy̆n̆én̆i am̆ip̆i n̆n̆i oneáimean̆in̆r̆i d̆ṅ̆ ikw̆ímoar̆iğápi seaímean̆e n̥n̆i an̆iṅ̆ min̆̆ r̆f̆w̆ n̆iyun̆iṅro d̆ṅ̆ nikw̆ímoá ú̆f̆r̆ix̆in̆i.

“Gor̥ixo r̆iṅ̆p̆imi d̆ṅ̆ n̆iwikw̆ímoá ú̆f̆r̆ix̆in̆i.” ur̆iṅ̆ n̆án̆ir̆in̆i.

13-14 En̆ín̆a Gor̥ixo Eb̆ir̆f̆amoy̆á s̆ím̆iman̆̆yo d̆n̆ B̆ikw̆íyo n̆ir̆in̆r̆i eán̆iṅ̆ r̆ip̆i ur̆iṅ̆in̆igin̆i, “N̆ion̆i p̆ir̆án̆iṅ̆ s̆im̆ix̆r̆i d̆x̆í r̆ár̆aw̆éyo say̆á wim̆ix̆r̆i nem̆f̆ar̆in̆i.” ur̆iṅ̆in̆igin̆i. E s̆ṅ̆á wo ar̆á en̆e d̆án̆n̆iṅ̆ nur̆ir̆ín̆a ám̆a wo x̆om̆i seáy̆i e m̆úr̆ón̆iṅo ar̆á en̆e d̆n̆ r̆ipax̆̆ meṅaği n̥n̆i xewan̆iṅo n̥n̆i n̆ir̆in̆r̆i ur̆iṅ̆in̆igin̆i.

15 Ay̆n̆án̆i Eb̆ir̆f̆amo y̆óm̆iṅ̆ nim̆ón̆iṅ̆ “Gor̥ixo n̆ir̆iṅp̥i xeği d̆ṅ̆ t̆n̆i xe ó̆ nim̆ó̆w̆in̆igin̆i.” n̆iyaiwir̆i wen̆iṅ̆ ner̆i n̆iṅwean̆isán̆a en̆án̆a w̆ímean̆in̆igin̆i.

16 Ám̆a “Nepa near̆ar̆in̆i.” oyaiw̆ipoy̆in̆r̆i nur̆ir̆ón̆a n̆iy̆im̆iṅ̆ im̥ón̆iṅ̆ seáy̆i e wim̆ón̆iṅ̆ bim̆i d̆n̆ ur̆ar̆iğf̆ar̆in̆i. Ám̆a xw̆iy̆á x̆im̆ix̆im̆i n̆in̆iṅro n̆ir̆in̆ir̆ón̆a xw̆iy̆á api r̆f̆ap̆im̆i d̆n̆ san̆̆inar̆iṅ̆r̆in̆i.

17 Ay̆n̆án̆i Gor̥ixo ám̆a x̆ó Eb̆ir̆f̆amom̆i s̆ím̆iman̆̆yo d̆n̆ ur̆iṅp̥i w̆ímean̆áy̆i re oyaiw̆ipoy̆in̆r̆i, “Gor̥ixo ar̆f̆om̆i ‘Nan̆̆ e n̆iseaim̆f̆ar̆in̆i.’

urinþiþi ámi ná rfwíyo aiwi xegí dñf níkinimóniri kikiá epaxmani.” oy-
aiwipoyiniri sñáyo dánññf níríná xewanijomi dñi nírínri e urinþiþi
nñi ámi sopñf wárinñigini.

18 Gorixo, yapí miripaxí imónijo “Sfmimanþyo dñi rírarinñi.” urinþiþi
siwiá imónipaxí menjagi aiwi ámi siwiá mimónipaxí bi xewanijomi dñi
urinñf enagi nñi nene anani enj sixí neámixiniri jweañwini. Nene —
Gorixo yeáyí neaimixíwinigini o tfámini éf nurane simanjwíyónñf yeáyí
wurññjwaénerini. Nene o neaiinfa nñi dñf wikwímoariñwápi xaiwí fá
xirani nñi enj sixí neámixiniri jweañwini.

19 Nene dñf wikwímoariñwá apimi dñi dñf sfkfkí nomixinirane
jweañwini. Sfkkf onñfwá enagi nñi añf ridíyowá yarígiwámí
awawá jwíawámí rapirapí epañjoárinñjumi ínriwámñññf anani
páwiariñwárinñi.

20 Ínini e Jisaso rixa anñf ínina nñi apaxípanñf imónñf xwé
Merikisedeko imónñpa axípi nimónimáná nene arírá neainñfa nñi
xámí nneameáa páwiñrini.

7

Merikisedeko, apaxípanñf imónijo nñi urinñ nñiriñi.

1 Merikisedeko —O mñf ináyí añf Seremiyi rinñþimi umenweaagorini.
Ñwíá seáyí e imónijoyá apaxípanñf imónijorini. O Ebírfamo mñf ináyí
wáu wáu awami xopirári nýárimo weaparíá óf e órórí ninríná Gorixoyá
dñfyo dñi nanñi owímeaniri xwíyá bi tñi nanñi wimixinjorini.

2 Amípi Ebírfamo pikíomeáþi yanñf wé wúkaú nmemáná bi mñi winjo,
ayí Merikisedeko orini. Xegí yof Merikisedekoyi rinñþiþi, ayí xámí negí
aga pínéyo dñi mñf ináyí wé rónñf umenweaarñjoi rariñwáþiriñi. O
Seremí dñf mñf ináyoyi rinñþiþi eni negí aga pínéyo dñi mñf ináyí amá
niwayiróniro jweapíri nñi wimixarñjoi rariñwáþiriñi.

3 Bíkfwíyo dñi xwíyá bi mirinñagi nñi o nñi re ripaxírinñi, “O
xano tñi xínái tñi mayí erí xegí fwiárfawé eni mayí erí enjorini.
Sfá xínái xriñþyi mimónipa erí sfá xfo peníayi mimónipa erí enjorini.
Ayínani o niaíwí Gorixoyáonñf imónijo enagi nñi apaxípa anñf miní
imónijorini.” ripaxírinñi.

4 Seáyí e Merikisedeko imónñþi nñi bi dñf mópoyi. Negí arfo íriño
Ebírfamo amípi awiaxí imónñf wí mñf neri pikíomeañyí yanñf wé wúkaú
nitimáná bi mñi winjo ayí orini.

5 Ripaioyá fwiárfawé apaxípanñf imónígfáwa Gorixoyá jwí ikaxí
rinñþiþi tñi xixeni nixídiro nñi wigí axíyí, ayí eni Ebírfamoyá
fwiárfawéyí imónñagi aiwi wigí amípi yanñf wé wúkaú méþápi bi
uráparígarini.

6 E neri aí Merikisedeko, Ripaioyá fwiárfawéyí wo mimónñagi
aiwi Ebírfamo, Gorixo sfmimanþyo dñi “E niseaiimfárinñi.” uríño
nipikíomeari yanñf wé wúkaú méþi bi Merikisedeko nuráþiri omi nanñi bi
owímeaniri xwíyá bi tñi nanñi wimixinjorini.

7 Xwíyá ripí amá wí “Nepamaní.” nýaiwirí ripaxíþmani. Nanñi
owímeaniri xwíyá bi tñi wimixaríño, seáyí e wimónijorini. Nanñi
wímeáo, omi simanjwíyónñf ínini wurññjorini.

⁸ Ripaioyá fwiárfawéwa —Awa nipepírfá nání imónígfáwaríní. Awa wigí axíyí yaní wé wúkaú méfápi bí nurápiróná ayí áamá nipepírfáwani uráparígfá aiwí Merikisedeko nurápiríná xó nání Bíkwyó ríníñípa aníñí jweanjo urápiñíniginí.

⁹⁻¹⁰ Ripí ení rípaíxíriní, “Ebíríamo yaní xó méfápi Merikisedeko tñí óf e órófí níníri mání wíaná Ripaio —Oyá fwiárfawé wigí wíníyí yaní wé wúkaú méfápi bí uráparígfáwani xiáworíní. O ení síní xegí xiáwo Ebíríamoyá kímíñíyo íníníagi nání xiáwo Ebíríamo yaní níméri Merikisedekomí wíípa éníní neri mání winíniginí.” rípaíxíriní.

Apaxí xámíñípa síní e enjáná síní imóníñífí ámí bá nání uríñí náníriní.

¹¹ Enjáná Goríxo jwí ikaxí xó ríñípi Mosesomí mání níwiríná Ripaioyáyí apaxípáníñí imónípírfá nání ráríñíniginí. Apaxí Ripaioyáyí imónígfápa Goríxo apá e enfápi nání imóníwíniginí ráríñípi tñí ayí xíxeni nero wé níroáiríro síníwíríyí, apaxí ámí xegí bí imóníñífí bá, Erono imóníñípáníñí marfáí, Merikisedeko imóníñípáníñí imóníñífí bá imónímíníri enímaní.

¹² Apaxí Ripaioyáyí imóníñífí apání mímóníñíagi nání ámí bá imóníñíriní. Ayínání jwí ikaxí níríníri eáníñífí axípiñí síní mímónípaíxímaní. Ámí bí ení imónípaíxíriní.

¹³ Ámíná Jisaso, Goríxo e ríñíoyí Ripaioyáomani. Gwí wírímí dájoríní. Xegí gwí arímí dájí wo enjáná rídíyowá eri apaxípáníñí imóníri yagímaní.

¹⁴ Níjía re imóníñwíní. Negí Ámíná Jisaso Judaoyá gwírímí dání imóníñíriní. Nwí ikaxí Goríxo ríñí Moseso eanípi Judaoyáyí wí apaxípáníñí imónípírfá nání níríní meaníniginí.

“Jisaso apaxí Merikisedeko imóníñípáníñí imóníñífíriní.” uríñí náníriní.

¹⁵ Apaxí xegí bí imóníñífí bá, Merikisedeko imóníñípáníñí mímónírfínáyí, nioní re searífápi ríxa sínjání wíá óríroní, “Nwí ikaxí níríníri eáníñífí axípiñí síní imónípaíxímaní. Ámí bí mímónípaíxíriní.” seararífápi ríxa sínjání wíá óríroní.

¹⁶ O apaxí Merikisedeko imóníñífí apá mímónírfíná jwí ikaxí re ríníñíyo dání, “Ámá gwí arímí dájíyífrani, e imónígfáyífrani, ayíní apaxífá imónípaíxíriní.” ríníñíyo dání imóníñímaní. Oweot, o sa xegí ení eáníñíyo dání díní maníñípaíxí imóníñípi tñíjo eníagi nání imóníñíriní.

¹⁷ Bíkwyó níríníri eáníñífí rípi nioní seararíñápi tñí xíxeni eníagi nání raríñíní, “Joxí apaxífá Merikisedeko imóníñípa axípi e mímóníri aníñí íníná jweáírixíní.” Goríxo e uríñípi nioní seararíñápi tñí xíxeni eníagi nání raríñíní.

¹⁸ Sekaxí xámí ríníñífí wí ení neáníri arírá neaipaxí imóníñífí bí mírínaríñíagi nání Goríxo ríxa peá nímori tñíñíriní.

¹⁹ Ayí jwí ikaxí Moseso neaiapíñípímí áamá níxídróná wé róníñífí imónígfáyí mímónípaíxí eníagi nání raríñíní. E neri aí Goríxo Kíraísomí negí apaxífá wímíxíñífí eníagi nání dínífí nene ríxa agwí ríná wíkwímoaríñwápi xámí jwí ikaxí ríníñípímí ikwímoagwápímí seáyí e múróníní. Apímí dáníníní nene Goríxo tñífí e aníwí énínífí upaxíriní.

²⁰⁻²¹ Goríxo Jisasomí apaxífá níwímíxírfíná xewaníjo nání sínjá arfá ene dáníñíñífí níríníri imíxíñíriní. Ripaioyáyí apaxífá mímónírfóná Goríxorani, áamá worani, xámí “Sínjá romí dání ríraríñíní.” raríñwápa muríñíñáná imónagífáriní. E neri aí nioní seararíñáomí Goríxo Bíkwyó

niririri eániŋf rípi uriniginini, “Ámináoni ‘Joxi apaxípa nimóniri aninŋ íniná ŋweáirixini.’ niririrná sŋáyo dáninŋf riríáoni ámi gí dínŋ tñni níkinimóniri wí wiaikímíamanti.” uriniginini.

²² Ayináni nene “Gorixo ‘E niseaiimíarini.’ réroárinŋf seáyi e imóninŋf bi xixeni neaiiníarini.” yaiwianíwá náni Jisaso negí ikiyinŋf neaiáirinóninŋf imónini.

²³ Apaxípa xámi imónigíáwa pearigíáwa enagi náni aninŋf imónipaxí menini. Ayináni obaxí nimóga wagíarini.

²⁴ E neri aiwi Jisaso aninŋf ŋweaŋo enagi náni apaxípa o imóninŋfpi aninŋf pírf tŋweanŋpírinini.

²⁵ Ayináni o áma xíomi dínŋ níwíkwírorinŋyo dáni Gorixo tŋf e aŋwi éninŋf úfáyf nñni náni Gorixomi rixinŋf wuríyinífa náni aninŋf ŋweaŋo enagi náni agwíraní, ná ríwíyorani, aninŋf yeáyf uyimixemeapaxorini.

²⁶ Apaxípaninŋf imónigíá go go maríái, xwé imóninŋf wo o imóninŋpa nene náni xixeni imónini. Siyikwí bi mínipa eri xwíyá bi uxekwímpoxí mimónipa eri piáxf weánpaxí imóninŋf bi muxénipa eri enorini. Íwí yarigíáyf yapí wayífa mimónipa neri aga xegí bi imóninŋorini. Gorixoyá dínŋ tñni anínamí seáyi ríwámíni peyinorini.

²⁷ Apaxípa xámi seáyi e imónigíáwa sífa ayí ayo Gorixo wiwaninŋowa wigí íwí yarigíápi yokwarimí oneaiiníro xámi rídiyowá níyárimáná ríwíyo dáni íwí wigí áma yarigíápi náni rídiyowá wiíarigíápa Jisaso axípi e wí epaxomani. Xewaninŋo íwí bi meŋo enagi náni ámayo yeáyf uyimixemeámíni nawnáni rídiyowáninŋf wiinŋinŋf enagi náni wí e epaxomani.

²⁸ Ayí rípi náni “Apaxípaninŋf imónigíá go go maríái, xwé imóninŋf wo o imóninŋpa nene náni xixeni imónini.” seararinini. Áma ŋwí ikaxí rininŋpimi dáni apaxípa oimónípoyniri rípeáíáwa wé róninŋpini oyaneyiníro nero aí ení neáníro mixelimopaxí wigíáwarini. E neri aí xewaxo axípi e éninŋf imóninŋomani. Gorixo, Mosesomi ŋwí ikaxípi nurimáná xegí xewaxo apaxí amípi nípiní aninŋiní náni sípearimí yárfwiniginiri imóninŋpa imóníwiniginiri xewaninŋo náni sŋáyo dáninŋf niririri urípeanŋrinini.

8

Nene náni anínamí dánŋf apaxípaninŋf imóninŋf xwéo nánirini.

¹ Xwíyá nioni repiyí nera úa kumíxinayinŋfpi, ayí rípirini. Negí apaxí xwé imóninŋpa xixeni nepa seáyi e imónini. O ríxa anínamíni Nwífa aga seáyi e wíarí imóninŋoyá sífa ikwíawína tŋf e náni nípeyiri o tñni xixeni nimóniri náni oyá wé náumíni éf ŋweani.

² O apaxípa ámáni nimóniríná yarigíápa axípi neri senífa anŋ míkí ikiníwámí dáni —Íwá áma wo ríkáriníwámanti. Sa Gorixo ríkáriníwáriní. Íwámí dání yarínorini.

³ Apaxípaninŋf imónigíá xwé wo wo nowani Gorixo wigí áma náni yayí owiniri rídiyowá wiíro peaxí utiro epírfá náni rípeánigíá enagi náni Jisaso ení apaxípaninŋf imóninŋf xwé wo enagi náni áma xegí imónigíáyo náni rídiyowá bi míwiipa epaxí mimóninŋírinini. O ení áma nñni náni rídiyowá bi wiinŋrinini.

4 Ámá xwǎ́ tǎ́yo dánǎ́ apaxǎ́pánǎ́njǎ́ imónǎ́gǎ́wá ǎ́wǎ́ ikaxǎ́ rǎ́nǎ́njǎ́pimi nǎ́xǎ́dǎ́ro rǎ́dǎ́yowá wǎ́iro aiwá peaxǎ́ utiro yarǎ́gǎ́ǎ́ enagǎ́ nánǎ́ o sǎ́nǎ́ xwǎ́ tǎ́yo nǎ́jwearǎ́ sǎ́njwirǎ́yǎ́, apaxǎ́pánǎ́njǎ́ imónǎ́njǎ́ wo imónǎ́mǎ́nǎ́rǎ́ enǎ́manǎ́.

5 Apaxǎ́pá xwǎ́ tǎ́yo imónǎ́gǎ́wá mǎ́kǎ́ Kiraiso anǎ́namǎ́ dánǎ́ enǎ́pǎ́ mǎ́yarǎ́gǎ́warǎ́nǎ́. Wigǎ́ xwǎ́ tǎ́yo dánǎ́ neróná yarǎ́gǎ́ǎ́ sa onapámǎ́gǎ́nǎ́njǎ́ Kiraiso anǎ́namǎ́ yarǎ́njǎ́pǎ́ nánǎ́nǎ́njǎ́ yarǎ́gǎ́ǎ́ enagǎ́ nánǎ́ rarǎ́njǎ́nǎ́. Moseso Gorǎ́xo nánǎ́ senǎ́ǎ́ anǎ́ xwǎ́ tǎ́yo rǎ́kǎ́rimǎ́nǎ́rǎ́ yarǎ́nǎ́ o pǎ́ránǎ́njǎ́ erǎ́rǎ́ nǎ́wirǎ́ re urǎ́njǎ́pǎ́ nionǎ́ seararǎ́njǎ́pimi sopǎ́njǎ́ nǎ́warǎ́nǎ́, “Joxǎ́ senǎ́ǎ́ anǎ́ riwánǎ́njǎ́ xopaikǎ́gǎ́ orǎ́kǎ́rimǎ́nǎ́rǎ́nǎ́ dǎ́wǎ́ mǎ́njǎ́pimi dánǎ́ sǎ́wǎ́ sinǎ́pǎ́ xǎ́xenǎ́ nǎ́xǎ́dǎ́rǎ́ rǎ́kǎ́rǎ́rǎ́xǎ́nǎ́.” Gorǎ́xo Mosesomǎ́ e urǎ́njǎ́pǎ́ nionǎ́ seararǎ́njǎ́pǎ́ tǎ́nǎ́ xǎ́xenǎ́ imónǎ́njagǎ́ nánǎ́ “Apaxǎ́pá xwǎ́ tǎ́yo dánǎ́ imónǎ́gǎ́wá sa Kiraiso anǎ́namǎ́ dánǎ́ yarǎ́njǎ́pǎ́ nánǎ́ onapámǎ́gǎ́nǎ́njǎ́ yarǎ́nojǎ́.” yaiwǎ́jwǎ́nǎ́.

6 E nerǎ́ aǎ́ agwǎ́ rǎ́nǎ́ Gorǎ́xo Jisaso apaxǎ́pánǎ́njǎ́ wo nimónǎ́rǎ́ e nǎ́iwǎ́ngǎ́nǎ́rǎ́ urǎ́peanǎ́pǎ́ apaxǎ́pá xwǎ́ tǎ́yo ǎ́jweagǎ́ǎ́wá e éǎ́rǎ́xǎ́nǎ́rǎ́ urǎ́peanǎ́pimi seáyǎ́ e mǎ́rónǎ́njagǎ́ nánǎ́ o yarǎ́njǎ́pǎ́ enǎ́ seáyǎ́ e wimónǎ́nǎ́. Agwǎ́ rǎ́nǎ́ xwǎ́yǎ́ Gorǎ́xo rǎ́wǎ́yo réroárǎ́njǎ́pǎ́ —Apǎ́ Jisaso neaiǎ́njǎ́pimi dánǎ́nǎ́ imónǎ́paxǎ́ enǎ́pǎ́rǎ́nǎ́. Apǎ́ enǎ́ xámǎ́ réroárǎ́gǎ́pimi seáyǎ́ e mǎ́rónǎ́nǎ́. Ayǎ́ rǎ́pǎ́ nánǎ́rǎ́nǎ́. Rǎ́wǎ́yo sǎ́mǎ́manǎ́jǎ́yo dánǎ́ “Nanǎ́ e e nǎ́seaiǎ́mǎ́ǎ́rǎ́nǎ́.” réroárǎ́njǎ́pǎ́, ayǎ́ xámǎ́ Mosesomǎ́ ǎ́wǎ́ ikaxǎ́ nurǎ́rǎ́nǎ́ sǎ́mǎ́manǎ́jǎ́yo dánǎ́ “Seyǎ́né pǎ́ránǎ́njǎ́ nǎ́nǎ́xǎ́dǎ́rónǎ́ e e nǎ́seaiǎ́mǎ́ǎ́rǎ́nǎ́.” réroárǎ́gǎ́pimi seáyǎ́ e mǎ́rónǎ́nǎ́.

7 Xwǎ́yǎ́ xámǎ́ Gorǎ́xo Mosesomǎ́ nurǎ́rǎ́nǎ́ réroárǎ́njǎ́pimi dánǎ́ o “Gǎ́ ámá ǎ́wǎ́ ikaxǎ́ apimi nǎ́xǎ́dǎ́rónǎ́ pǎ́ránǎ́njǎ́ imónǎ́ǎ́rǎ́xǎ́nǎ́.” wimónǎ́njǎ́pǎ́ tǎ́nǎ́ xǎ́xenǎ́ nimónǎ́ro sǎ́njwirǎ́yǎ́, ámǎ́ rǎ́wǎ́yo bǎ́ réroárǎ́mǎ́nǎ́rǎ́ enǎ́manǎ́.

8 Gorǎ́xo ámá ayo ayairǎ́rǎ́ wǎ́njǎ́ enagǎ́ nánǎ́ nene enǎ́ re yaiwǎ́paxǎ́rǎ́nǎ́, “Xwǎ́yǎ́ xǎ́o xámǎ́ re nǎ́rǎ́rǎ́ réroárǎ́gǎ́, ‘Gǎ́ ámáyǎ́ ǎ́wǎ́ ikaxǎ́pimi nǎ́xǎ́dǎ́rónǎ́ pǎ́ránǎ́njǎ́ e imónǎ́ǎ́rǎ́xǎ́nǎ́.’ réroárǎ́gǎ́pǎ́ xǎ́o wimónǎ́njǎ́pǎ́ tǎ́nǎ́ xǎ́xenǎ́ imónǎ́njǎ́manǎ́.” yaiwǎ́paxǎ́rǎ́nǎ́. Ayǎ́nánǎ́ Bǎ́kwǎ́yo dánǎ́ re nǎ́rǎ́nǎ́rǎ́ eánǎ́nǎ́, “Ámǎ́nǎ́onǎ́ re seararǎ́njǎ́nǎ́, ‘Arǎ́ǎ́ époyǎ́. Gorǎ́xonǎ́ gǎ́ ámá Isǎ́rerǎ́yǎ́ tǎ́nǎ́ Judayǎ́ tǎ́nǎ́ nánǎ́ xwǎ́yǎ́ “Nionǎ́ e e nǎ́seaiǎ́mǎ́ǎ́rǎ́nǎ́.” sǎ́njǎ́ bǎ́ réroárǎ́mǎ́ǎ́ nánǎ́ anǎ́wǎ́ erǎ́nǎ́.

9 Nionǎ́ wigǎ́ ǎ́wiárǎ́fawéyo ámá nǎ́iáwǎ́ mǎ́meyówǎ́rǎ́ nǎ́méra warǎ́gǎ́ǎ́pa Isipǎ́yǎ́ anǎ́jǎ́yo dánǎ́ nǎ́méra nurǎ́nǎ́ xwǎ́yǎ́ réroárǎ́gǎ́pǎ́ apǎ́nǎ́njǎ́ imónǎ́njǎ́pǎ́ nánǎ́ mǎ́rarǎ́njǎ́nǎ́. Ayǎ́ nionǎ́ sǎ́nǎ́njǎ́nǎ́ réroárǎ́ǎ́ apimi xǎ́xenǎ́ mǎ́xǎ́darǎ́njagǎ́ǎ́ nǎ́wǎ́nǎ́rǎ́ nánǎ́ nionǎ́ enǎ́ xǎ́xenǎ́ peá numorǎ́ rǎ́wǎ́ umonǎ́janǎ́gǎ́nǎ́.’

10 Ámǎ́nǎ́onǎ́ re rarǎ́njǎ́nǎ́, ‘Xwǎ́yǎ́ rǎ́wénǎ́ “Gǎ́ Isǎ́rerǎ́yǎ́o e e nǎ́wiimǎ́ǎ́rǎ́nǎ́.” réroárǎ́mǎ́ǎ́pǎ́, ayǎ́ rǎ́pǎ́rǎ́nǎ́. Gǎ́ ǎ́wǎ́ ikaxǎ́ rǎ́nǎ́njǎ́pǎ́ wigǎ́ xwioxǎ́yo aumaúmǎ́ wiárǎ́rǎ́ njwirǎ́rǎ́rǎ́ nǎ́yǎ́rǎ́mǎ́nǎ́ nionǎ́ ayǎ́yǎ́ Nǎ́wǎ́onǎ́ imónǎ́mǎ́ǎ́rǎ́nǎ́. Ayǎ́ enǎ́ ámá nionǎ́yǎ́ imónǎ́pǎ́rǎ́rǎ́nǎ́.

11 Nionǎ́ aumaúmǎ́ e wiárǎ́nǎ́ wigǎ́ imónǎ́gǎ́ǎ́yǎ́ wǎ́ nǎ́wiápǎ́nǎ́mearo wigǎ́ wǎ́nǎ́yo nuréwǎ́pǎ́yiro “Gorǎ́xo nánǎ́ nǎ́jǎ́ǎ́ imónǎ́poyǎ́.” urǎ́pǎ́rǎ́ǎ́ menǎ́nǎ́. Ámá nǎ́nǎ́ sǎ́yikwǎ́nǎ́njǎ́ imónǎ́gǎ́ǎ́yǎ́rǎ́nǎ́, xwérǎ́xarǎ́nǎ́, nǎ́nǎ́ nionǎ́ nánǎ́ rǎ́xa nǎ́jǎ́ǎ́ imónǎ́gǎ́ǎ́yǎ́ imónǎ́pǎ́rǎ́ǎ́ enagǎ́ nánǎ́ wǎ́ e urǎ́pǎ́rǎ́ǎ́manǎ́.

12 Ayǎ́ rǎ́pǎ́ nánǎ́rǎ́nǎ́. Nionǎ́ ayǎ́ urǎ́mǎ́xǎ́rǎ́ wigǎ́ ǎ́wǎ́ yarǎ́gǎ́ǎ́pǎ́ yokwarǎ́mǎ́ nǎ́wiirǎ́nǎ́ dǎ́njǎ́ peá morǎ́ emǎ́ǎ́ enagǎ́ nánǎ́ rarǎ́njǎ́nǎ́.” Bǎ́kwǎ́yo e nǎ́rǎ́nǎ́rǎ́ eánǎ́nǎ́.

13 Gorǎ́xo xwǎ́yǎ́ sǎ́njǎ́ réroárǎ́njǎ́pǎ́ nǎ́rǎ́rǎ́nǎ́ xámǎ́njǎ́pǎ́ írǎ́kwǎ́nǎ́njǎ́ imǎ́xamonǎ́nǎ́gǎ́nǎ́. Amǎ́pǎ́ írǎ́kwǎ́nǎ́njǎ́ imǎ́xamonǎ́rǎ́njǎ́pǎ́ rǎ́xa nǎ́keamóga warǎ́njagǎ́ nánǎ́ apaxǎ́ mé anǎ́narǎ́njǎ́rǎ́nǎ́.

9

Apaxépa xwé imónigfáwa Gorixo nání nanjwíni rídiyowá yarigfá nániríni.

¹ Xwiyfá Gorixo xámí réroárinjépi nuriríná xegf áamá nibíro xfómi yayf numeróná “Nene e níwiiríná xfo wimónarinjépi ríá yarínjwíní?” níyáiwíro epírfa nání wíekwfkwyíri xfo nání anj nwfá xwfá tfoyo imónínjwá nání wíekwfkwyíri enjínigini.

² Anj nwfá iwá, ayf senfá anj rfkárínjwáriní. Awawá of e ikwfrónjwámí uyíwí obaxf níkíkíroáriga unáná mixelároarigfápi tfiní aiwá ikwianjwí Gorixo nání peaxf tarigfána tfiní bisfkerfá Gorixo nání peaxf tayarigfápi tfiní awámí wenjerini. Awá yof awawá nwfáwáyí rarigfáwáriní.

³ Rapirapf áwiní e epanjoárininjúmi íniríwámí dání awawá amí wá ikwfróniní. Awá xegf yof awawá nwfá seáyí e imónínjwáyí rarigfáwáriní.

⁴ Awawá ná ínimi ikwfrónjwámí Gorixomí dínj nanj oweanirí ríá ikeááripírfa nání sfjá gorf tfiní imixininjépi tfiní bokisf xwiyfá Gorixo réroárinjépi nání imixininjwá tfiní api awawá awámí e wení. Bokisf awá nimixelmáná sfjá gorf tfiní yopirímf yárininjwáriní. Bokisf awámí ínimi xwárfá síxí sfjá gorf tfiní imixininjwámí ínimi aiwá yof maná rininjépi tfiní eranj Eronoyá wirínj eáninjwá tfiní sfjá piará Gorixo njw íkaxf urínjépi eáninjfa tfiní bokisf awá ayf api api ínínjwáriní.

⁵ Awá “Seáyí e Gorixo imóninjépi, ayf apíríani?” oyaiwípoyinirí xopaikigf anjánaj íwí midání wúkaú wú midání wúkaú wú onínjwáu seáyí e njwirárininjwáriní. Awáu njweagfíe íniríwámí Gorixo yokwarímf oneaiinirí ragf wíwífá eaárayarigfíerini. Api api nání repíyí níseaiéra uri pírárinjépi áwanj “Api, ayf api nání imóniní. Api nání imóniní.” níseara uri epaxíná rínámanti.

⁶ Amípí api api ríxa e níyárimáná apaxépa imónigfáwa awawá of e ikwfrónjwámí Gorixo yayf oneainirí yarigfápi epírfa nání íníná páwiayarínjagfa aiwí

⁷ awawá ná ínimi ikwfrónjwámí apaxépa xwéó, oniní xwiogwí o omí ná bíní páwiarínjépi. Nípáwiríná anípáo páwiarínjépmanti. íwí xfo tfiní xegf áamá tfiní maiwí nero yarigfápi Gorixo yokwarímf oneaiinirí ragf nanjwí rídiyowá éfípiyá bí nímeámí páwiarínjépi.

⁸ Apimí dání kwíyí Gorixoyápi síwá rénínjépi neaiariní. Awawá of e ikwfrónjwá síní apaxépa imónigfáwa opáwípoyinirí nání ikwfrónjwáná of nene anjnamí páwianfwá nání imónínjépi síní sfjání mimóniní.

⁹ Awámí dání yagfápi Kiraiso agwí ríná enjépi nání neaiwápyarínjépi. Awámí dání Gorixo nene nání yayf owininirí nání imóninjépi neróná rídiyowá wíro peaxf tiro yarínjagfa aí áamá e wííáfáyí dínj wíá níwóníro re yaiwinípaxf meníni, “Apaxépa imónigfáwa rídiyowá e níífáyó dání Gorixo ríxa yokwarímf nííf enagf nání oyá sínjwíyo dání ríxa wé rónínjépi imónínjépi?” yaiwinípaxf meníni.

¹⁰ Ayf rípi nániríni. “Rídiyowá neróná e éfírixini. E éfírixini.” rinínjépi sa “Aiwá níro iníigf níro igfá xíxegíní eáníro éfírixini.” rinínjépi imónínjépi enagf nání e yaiwípaxfmaní. E e rinínjépi api “Apimí dání áamá xwíoxf nanj imónípaxíriní.” mírínjépi riníni. Api, ayf xfo amípí sínj imixiníe nání wíekwfkwyínjépi enagf nání rarínjépi.

Kiraiso xewaníjo rídiyowánjépi wíinínjépi nániríni.

11 E nerí aí Kiraiso amípí nan̄í neaímeaarín̄ípi nání apaxípa xwé wo nimóniríná senfá an̄í xwíá t̄íyo r̄íkarín̄íjwámí m̄ipáwí an̄ínami páwín̄inigini. E n̄ipáwiríná senfá an̄í wé roárín̄iri aga seáyí e imóniri en̄ín̄ijí wiwámí páwín̄inigini. Iwá amá r̄íkarígíiwámaní. Xwíá t̄íyo d̄án̄jwámaní. An̄ínami r̄íkarín̄íjwárini.

12 N̄ipáwiríná memé r̄id̄iyowá épiyá ragíraní, burímákau miá r̄id̄iyowá épiyá ragíraní, n̄imeámí aga njwá imóniŋe m̄ipáwí xewan̄iŋo r̄id̄iyowán̄ijí ninimáná xegí ragí n̄imeámí nawínáni páwín̄inigini. Ayínáni an̄ijí íníná njewan̄wá nání yeáyí neayim̄ixemean̄orini.

13 Ámá Gorixoyá s̄ijn̄wíyo d̄áni xwíríá win̄ijnánáyí apaxípa imónigíáwa memé ragí t̄íni burímákau oxíyí ragí t̄íni burímákau sipíkí ríá n̄í k̄ik̄inaxíá t̄íni apiaú apí wé t̄íni n̄imeayirí wiwíá n̄iróa úaná amá xwíríá in̄igíápi Gorixoyá s̄ijn̄wíyo d̄áni nan̄í imónarigíá en̄agi nání

14 ragí Kiraisoyá —O s̄iyikwí b̄i m̄in̄iŋo aí kwíyí n̄iyim̄ijí imóniŋpi arirá wiaríná xewan̄iŋo r̄id̄iyowán̄ijí in̄iŋorini. Oyá ragí pun̄ípi an̄ipaxí negí xwioxíyo igíán̄ijí neaeámoarín̄íriní. Amípí nene an̄ín̄im̄ixinaní nání yar̄iŋwápi igíán̄ijí neaeámoarín̄ijí en̄agi nání d̄ijn̄í wíá n̄ineaoñiri “íwí éwápi nání s̄ini ayá m̄ineadun̄ini.” yaiwiar̄iŋwárini. Njwá an̄ijí s̄ijn̄í imóniŋo wimónarín̄ípi éf̄irixin̄iri igíán̄ijí neaeámoarín̄íriní.

“O pépimi d̄áni xwíyá s̄ijn̄í réroárin̄ípi m̄írogwí r̄ixán̄ijí wiárimóniŋíriní.” ur̄ijí nán̄irini.

15 Kiraiso n̄iperíná xegí ragí púpimi d̄áni amá xwíyá Gorixó xámi réroárin̄ípimi p̄írí wiaikigíáyo gw̄ín̄ijí n̄iroayirori nání xwíyá s̄ijn̄í réroárin̄ípi nání wáwun̄í imóniŋorini. Ámá Gorixó nioniyá imónírxin̄iri wéyo íá wum̄ir̄iŋyó amípí xfo wigí s̄im̄iman̄iŋyó d̄áni “N̄iseaiim̄íarini.” nurí réroárin̄ípi xixení wímeari an̄ijí íníná imóniri en̄í nání wigí wáwun̄o imóniŋíriní.

16 Xwíyá Gorixó réroárin̄ípi, ayí amá s̄ini n̄ijn̄wearíná “Nioní péaná amípí nioniyá amá ayíní meáfr̄ixini.” n̄iriri payí eaárin̄ínán̄ijí imónini. Payí xano n̄iriri t̄ijn̄ípi xegí n̄iaíwí n̄ix̄ídro amípí meaan̄iro nerfíná xámi amá n̄íni njíá nimóniro “Xano r̄ixa iyí ripéinigini?” yaiwiar̄ijnáná e meapaxíriní.

17 Payí ana eaárin̄iŋo s̄ini m̄ipepa neríná payí ana s̄ini surf̄mána imónarín̄íriní. Ayí ripí nán̄irini. Payí ana nearí t̄iŋo s̄ini s̄ijn̄í njewan̄áná r̄ixa xfo r̄ijn̄ípi m̄írogwí r̄ixán̄ijí n̄iwiarimónipaxí imónini. Xfo r̄ixa n̄iperíná xixení n̄iwiarimónipaxí imónini. Payí ana xiáwo n̄iperiŋpimi d̄áni r̄ixán̄ijí wiárimónarín̄ína imónarín̄ípa xwíyá Gorixó réroárin̄ípi ení ragí púpimi d̄áni r̄ixán̄ijí wiárimónarín̄ípi imónarín̄íriní.

18 Nan̄wí b̄i m̄ip̄ikipa nero s̄ijn̄wriyí, xwíyá Gorixó xámi réroárin̄ípi r̄ixá win̄ijí n̄iwiarimónim̄in̄iri en̄ímaní. Ayínáni apí aí nan̄wí p̄ikíáná ragí pun̄ípi d̄áni wiárimóniŋinigini.

19 Ayí ripí seararín̄ini. Xámi Moseso sekaxí njwí ikaxí eán̄ijpimi d̄áni rin̄ijí n̄ipini xegí Isirer̄iyo nura n̄úsáná burímákau miá t̄íni memé t̄íni apiaú r̄id̄iyowá épiyá ragí t̄íni in̄igí t̄íni n̄imeámáná ará íwí xisop̄iyí rin̄ijpi n̄imeari sip̄isip̄í íá ayíá r̄ijn̄í b̄i t̄íni nawíni gwí n̄ik̄ir̄íwimáná igíá nearí B̄ikw̄ipimi wiwíá earí amá n̄iyoni wiwíá earí nerfíná

20 re uriniginini, “Ragf ripimi dani xwiyfa Gorixo ‘Seyfne api e xdfrixini.’ nineariri roaripiri rixa rixanijf wiarimonarini.” uriniginini.

21 Axipi e senfa anj rfkarinijwami ragf tni wwiifa rori sixf amipi inimi wenfyo wwiifa rori eniginini.

22 Ayinani ragf wwiifa niroa nurinipimi dani amipi ayf wi nwf ikaxf rinipiri tni xixeni igfa eamoninipinijf imonarinjrin. Ridiyowa neri ragf mipupa nerinayf, Gorixo fwf ama egapi wi yokwarimf wiarinjmani.

“Kiraiso niperinipimi dani fwf nene yarinwapi ritf yarinjrin.” urinj nanirini.

23 Senfa anj rfkarinijwarani, sixf amipi iwami inimi wenpirani, api nipini —Ayf mfkf anjnamf wenfpi tni ramixnja imoninipirin. Api nipini ridiyowa Moseso neri ragf wwiifa niroa upimi dani igfa eamoninipinijf imonipaxf enagi ai mfkf anjnamf wenfpi ridiyowa ef seayf e imoninipimi dani igfa eamoninipinijf imonipaxf rin.

24 Kiraiso awawa nwa imoninjf ama ikwifrogfa wami —Awf mfkfwamani. Sa mfkf imoninjfwami dani ramixnjawarin. Kiraiso awami mipawiniginini. Anjnamf mfkf imoninjfwamin nupawiri nene nani arira owiminiri Gorixoya smimanj e nweani.

25 O xwiogwf ayf ayo apaxipanijf imonigfa xweowa wiwanijowayf ragf marfat, ragf ridiyowa efapiya nimeami awawa nfwawami pawiyarigfapa ami amf niwanijoni ridiyowa owinayiminiri e nipawiri minjweanini.

26 Apaxipanijf imonigfa xweowa ridiyowa yayarigfapa ridiyowa owinayiminiri neri sinjwriyf, Gorixo xwfari tni anjna tni imixine dani amf amf nipawiyarinfa rinijf niwinayipaxf imoniminiri enjrin. E neri ai rinfa sf yoparf tjinfa na bini ridiyowanijf niwininipinimi dani fwf ama yarigfapi ritf owiiminiri xwfa tfo nani biniginini.

27-28 Ama nni anijf sinj nweapaxf mimonf na bini nipemana enana Gorixo mf omomiximf winfarini. Na bini pearigfapa Kiraiso eni ama nni fwf yarigfapi yokwarimf owiiminiri axipi na bini ridiyowanijf niwiniri peniginini. Rfwenf amf bi nibirina ama fwf yarigfapi yokwarimf owiiminiri nani mibf ama xfo nani smf nixeadipeniro xwayf naniri nweagfayo anijf yeayf uyimixemeaariniri binfarini.

10

“Ridiyowa xwfa tfo dani yarigfayo dani yokwarimf wi seaipaxf menini.” urinj nanirini.

1 Nwf ikaxf niriniri eaninipi, ayf nepa Gorixo smimanjfo dantinijf “Nanj e e niseaiimfarini.” urinipi tni xixeni mfkf ayo mimonf mfkf api nani sa onapamiginijf inarinipi imonini. Sa e imoninjf enagi nani xwiogwf ayf ayo onapamigf inarinj rininipimi nixdirona ridiyowa axini yayarigfapimi dani ama “Gorixo tinj e anjw eninjf oumin.” yaiwifayf we roarinigfayf imonipaxf wi menini.

2 Ridiyowa yayarigfapimi dani nepa xwioxf igfanijf eamonigfayf nimoniro sinjwriyf, dnj wf niwonimana sini “fwf eapimi dani sini ayf nidunijonirani?” yaiwinipaxf wi menjafa nani amf ridiyowa bi mepaxf imonaniro egarin. Rixa pni wiaranro egarin.

³ E nerí aí rídiyowá xwiogwí ayí ayo yayarígápmi dání wigí íwí yarígápi nání díní wimoaríní.

⁴ Ayí rípi náníríní. Burímákau oxíraní, meméraní, rídiyowá éfápiyá ragíyo dání íwí yarígápi yokwarímí wiipaxí wí meníní.

⁵ Ayínání Kiraiso xwíá rírímí nání weapímání nímoníná Bíkwiyo níní eáníjí rípi xanomí re uríniginí, “Joxí ‘Ámá aiwá peaxí tiro nanwí nípikiro rídiyowá ero oépoi.’ mísimónipa nerí aí nioní nání ámá wará bí nímíxiyíní.

⁶ Goríxoxíní, joxí ámá rídiyowá neríná Goríxo negí yarínwápi nání yayí owiní bí míní noní ríá ikeáararígápi nání yayí mísínipa erí rídiyowá íwí yarínwápi Goríxo yokwarímí oneaiíní yarígápi nání yayí mísínipa erí yarínjoxíní.

⁷ Ayínání nioní nání Bíkwi xopínínámí dání rínínípi tíní xíxení re ríníniginí, ‘Goríxoxíní, joxí simónarínípi oemíní ríxa riwoní bíní.’ ríníniginí.” uríniginí.

⁸ Kiraiso re nurímáná, “Goríxoxíní, joxí ámá aiwá peaxí otípoiíní mísimónipa erí nanwí nípikiro rídiyowá oépoiíní mísimónipa erí ámá rídiyowá neríná Goríxo yayí owiní bí míní noní ríá ikeáararígápi nání mísimónipa erí rídiyowá wigí íwí yarígápi Goríxo yokwarímí oneaiíní yarígápi nání mísimónipa erí yaríní. Api nípíní yarínagá aí joxí yayí wí mísinaríní.” Kiraiso ámá rídiyowá api api nówí ikaxí níní eáníjípi rínínípi tíní xíxení yarínagá aiwí Goríxomí xwíyá api e nurímáná

⁹ re uríniginí, “Joxí simónarínípi oemíní bíáoní riwoníní.” E uríní enagí nání o rídiyowá amípi nípíní ámá xámí néra wagíápmi síwíá imíxí xewaxo rídiyowá iníípi seáyí e ikwíkwíniginí.

¹⁰ Jisasí Kiraiso xano e éwíniginí wimónarínípi níxídíri xewaníjo nawínání rídiyowání iníjípmi dání ámaéne Goríxo ámá xwioxí igíáníjí eámónígáyí imónííxíní wimónarínípi imóníjwáríní.

“Kiraiso rídiyowáníjí seaiíníjípmi dání yokwarímí seaiipaxíní.” uríní náníríní.

¹¹ Apaxípáníjí imónígá nowaní síá ayí ayo aní rídiyowá yarígíwámí éfí nírómáná wigí yarígápi neróná rídiyowá ámá íwí yarígápi wí yokwarímí wiipaxí mimónípiíní ámí ámí yayarígá aí

¹² Kiraiso axípi e míyaríní. O íwí yarínwápi yokwarímí neaiimíní nání rídiyowáníjí nínírná nawínání íwí yarínwápi aníjí xwapírá eaáríná imóníjípi nemáná nípeyirí ámí Goríxo tíní xíxení nímoní oýá wé náúmíní éfí nweaníniginí.

¹³ E éfí nínwéarí xano ámá omí símí tíní wiarígáyo xopíráfí níwiirí ayo síkwí wikwíárná nání wímíxiyíní nání xwayí naní nweaní.

¹⁴ Ayí rípi nání raríní. O rídiyowá ná bíní nínínípmi dání ámá Goríxo xwioxí igíáníjí eámónígáyí imónííxíní wimónaríníjí aníjí e imónípírá nání wé roaríní.

¹⁵ “O xwioxí igíáníjí eámónánwá nání sípearímí yáríní.” seararínápi kwíyí Goríxoyápi ení Bíkwiyo níní eáníjípmi dání axípi níní sopíní waríní. Bíkwiyo níní eáníjí rípi nínímáná,

16 “Ámináoni re rariñini, ‘Xwiyá ríwéná “Gí imónigfáyo e e niwimfáriní.” réoarimfápi, ayí ripirini. Gí ñwí ikaxí wigí xwioxíyo aumaúmí wiárití ñwirárití emfáriní.” nírinimáná

17 ámi re riniñinigini, “ ‘Wigí íwí egfápi nání tñi rikikiríó egfápi nání tñi ámi wí diñí ninínfámani.’ Ámináoni e rariñini.” E riniñagi nání “Kwiyípi ení Bíkwyóo nírini eániñpimi dání axípi nínearití sopiñí warini.” searariñini.

18 íwí apí Gorixó ríxa yokwarimí neaiñí enagi nání sini xíó yokwarimí oneaiñití nání ámi rídiyowá epaxí menini.

“Wará saríwá mímáriní Gorixó tífámini úwanigini.” uríñí nánirini.

19 Ayinani gí níríxímeáyiné, Jisaso niperíná xegí ragí puñíyo dání nene wará saríwá mímáriní anani Gorixó tñí e awawá ñwá seáyí e imóniñfáwami páwipaxene imóniñwini.

20 O ó sñí imóniñíyi nene nání níneaimoiríná rapirapí áwini e epanioáriníñú míneapíropa nerí Gorixó tífámini anani opáwipoyinirí nání érowiápinirí xewaníño rídiyowáníñí iníñíyo dání ó sñí diñí niyimiñí imónanfáwá naniyi neaimoirí

21 apaxí ámá Gorixoyá imóniñwaéne nání seáyí e imóniñí bá imónití enagi nání

22 nene nepáni nimónimi Gorixó tífámini aníwí éniñí úwanigini. Wará saríwá mímáriní diñí wikwírorane “Newaniñene íwí éwápi dání ayá neaduniñeneráni?” yaiwinariñwápi Jisaso xegí ragí wíwíá nearoñpimi dání xwioxí igfá eámóniñwaéne imónirane iníñí wíá órironí tñi igfá eáí yapí imónirane neríñpimi dání o tífámini aníwí éniñí úwanigini.

23 Símiñaníyo dáníñí “E e níseaiimfáriní.” nearíño, o nene diñí uñwiráripaxo enagi nání wé íá míxeánanirane mé waropárf nerane “O neariñpimi diñí wikwímoariñwini.” rariñwápi ení sini xaiwí íá oxiraneýí.

24 “Aríge nerane xíxe diñí sipí inirane arirá inirane yanfárfani?” niyaiwirane e yani nání ení diñí omoaneyí.

25 Ámá wí yarigfápa nene Gorixomi yayí umeanirane awí eánariñwápi ríwímini mímamó xíxe ení sñí neámíxinirane sía xíó mí ómómíximí neainfáyi aníwí e nimóga baríñagi níwiniñanéná ámi ayá wí niga úwanigini.

“Gorixomi xewaxo peayí niwianíranénáyí, pírf neamamonfáriní.” uríñí nánirini.

26 Ayí ripí nání searariñini. Nene “Xwiyá nepaxiñí imóniñpí, ayí apirfani?” ríxa e niyaiwimáná aí sini aríki “Ámi íwí oyaneyí.” niyaiwirane e neranénáyí, íwí apí yokwarimí neaiñí nání rídiyowá ámi gímini gípi inipaxirini?

27 Oweoi, aríki e neranénáyí, pípi epaxí marfái, sa Gorixó xamíño pírf neamamonfápi nání miñí yíwí níñirane ñwearane ámá xíó tñi nawini mímóní sñí tñi wiariñfáyo ríá rímiñeníñwí eánariñpí nínfápi nání miñí yíwí níñirane ñwearane epaxirini.

28 Ámá go go ñwí ikaxí Moseso eanpimi pírf wiaikíáná ámá sñwí wínarogfáyí waú worani, waúrani, áwaní ránáyí, ayá mírímíxí sa píkiarigfáriní.

²⁹ Ayínáni áamá niaíwí Gorixoyáomi peayí wianíro o niperi xegí ragí punípi —Apimi dání xwiýfá Gorixo “E e niseaimfáriní.” réorárinípi rixáiní wíarimóníagi xwioxí ígíání eámónáriníwápi apíriní. Xegí ragí puní apí “Pírífaní?” níyaiwiro ráfiní imoro kwíyí wá neawianarinípipimi ikayíwí umeariro yarigíáyí, áamá sa e yarigíáyí nání seyíné díní píoí seaimónariní? “Pírí aga ríá tíní Gorixo umamonfápi níwímeafáriná aga xixení ayo wímeafáriní.” miseaimónípa rení?

³⁰ Xwiýfá rípi, “Níwanítoni pírí numamori ení meáfáriní.” rírí ámi xwiýfá rípi, “Ámináoni gí ámayó eyeyírómfí emáfáriní.” rírí ení, ayí ná woni Gorixo enagi nání nene díní e yaiwípaxíriní.

³¹ Nwíá díní aníní imónínípi tíjo pírí neamamómíní nání fá neaxéáná ayí nene múní yíwí íripaxí imóníníagi nání raríníni.

“Sipí seaikárarigíáyo xwámámí wífríxíní.” uríní náníriní.

³² Xámi xwiýfá Gorixoyá iwamfó wíá seaókíáná egíápi nání ámi díní irónípoi. Íná xeaníní ríá tíní ayá wí seaikáragía aiwí xwámámí néra ugíawixíní.

³³ Wainá ámayá síjwí e niseameámi nuri niseawárimáná ikayíwí seameariro xeaníní seaikáriro yaríná seyíné xwámámí wigíawixíní. Wainá seyíné seaikárarigíápa wíkaríáyí tíní axí e níkumíxíníro ayo wímeaarínípi “Nene ení níneáimeafáriná ayí ananíríní.” níyaiwiro e egíawixíní.

³⁴ Áamá gwí njewagíáyí nání díní sipí níwiro arírá wigíawixíní. Segí xwíá aní amípi searápekíxéagía aiwí “Negí amípi nearápekíxéápipimi seáyí e imónínípi —Apí ná ríwíyo aí bí maníní aníní imóníníápiríní. Apí síní ríá wení?” níyaiwiro nání díní sipí míseai yayí tíní xwámámí níwíera ugíawixíní.

³⁵ Ayínáni wará saríwá mímáriní Jisasomi xídarigíápi píní míwíarípaní. E nerónáyí, Gorixo yayí seaimonfáriní.

³⁶ Ayí rípi seararíníni. O gí áamá imónigíáyí e éfríxíní wimónarinípi xixení néra núfasáná símímaníyo dáníní “E e niseaimfáriní.” searínípi neaímeáwiníginí xwámámí níwíera úfríxíní.

³⁷ Gorixo Bíkwíyo níriní eáníní rípi áamá nene yeáyí neayimíxemeaní nání ríní enagi nání raríníni, “O bínfá nání ná jfámí mímóníní. Síní yómíní mé ríxa ajíní bínfáriní.

³⁸ Gí wé rónínípi yarigíáyí díní níkwírorínípipimi dání díní níyímíní imónínípi tígíáyí imónípírfáriní. E nerí aí ámi wé fá míxeánánáyí nioni wí díní yayí nínníámani.” Gorixo e ríní enagi nání “Xwámámí níwíera úfríxíní.” seararíníni.

³⁹ E nisearíní aí “Nene áamá wé fá nímíxeání anínaníwaéne wí mímóní díní níwíkwírorínípipimi dání eríkiemeáníjwaéne imóníníwíní.” nímónaríní.

11

Áamá díní níwíkwírorínípipimi dání yagíápi náníriní.

¹ Áamá Gorixomi díní wíkwíroarigíáyí xíoyá díní tíní díní re níyaiwiro wípímóníní, “Nene díní wíkwímoaríníwápi o aga xixení níneaiíníriní.

Amipí xfo neaiapimfánirí nearinípi nene siní sijnwí tíf tfiní mīwīnarinīwápi aí aga nepa imóniní.” nīyaiwiro wipimóniní.

² Enjiná nweaagfáyí piyo dání Gorixo “Ayí naní yarinjoí.” rinímaní. Ayí díní wíkwíroariníagá nání riníriní.

³ Nene díní nīwíkwírorinípipimí dání re nīyaiwirane nījáfá imóninīwīnī, “Gorixo xwíarí tfiní anína tfiní nimixiríná xegí xwiyáfá rííyo dání imóniní enagí nání amipí nene sijnwí winariníwápi nimixiríná amipí nene sijnwí tíf tfiní mīwīnīpaxí imóninípi tfiní imixiníriní.” Nījáfá e imóninīwīnī.

⁴ Aiborfo Gorixomí díní nīwíkwírorinípipimí dání o nání nanwí ridiyowá neríná xiráo Keno éfpimí seáyí e imóniní bī enjiniginí. Ayínání Gorixo ridiyowá o éfpimí yayí numeríná “Aiborfo áamá wé róniní woriní.” riníiginí. Ayínání o ríxa penjí amí aí Gorixomí díní nīwíkwírorí enípi nene Bīkwíyo íá roariná sínfiníní nearéwapiyariní.

⁵ Inoko Gorixomí díní wíkwíroariníagí nání mīpepa oenirí ménapiniginí. Gorixo ménapí enagí nání o nání páfá megínigfawixiní. Ayí ripí nání raríniní. Siní mīménapípa enáná Gorixomí pírániní uxídariníagí nání Gorixo o nání yayí wininípi nání Bīkwíyo wí e nīriníriní eániníagí nání raríniní.

⁶ Áamá Gorixomí díní mīwíkwírófáyí nání o díní yayí winipaxí wí meniní. Ayí ripí nániríniní. Gíyí gíyí “Gorixo tífáminí ouminí.” nīwimóniríná “Pí pí nepaxímaní. Sa Gorixo nepa ríá nweani?” yaiwiro “Áamá xfo tífáminí baníro yarígíáyo yayí wimoariníorfaní?” yaiwiro nero díní wíkwíropaxíriní.

⁷ Nowao Gorixomí díní nīwíkwírorí nání o amipí siní mīwímeapa éfpí nání erirí wíáná xfo aráfá nīwirí xegí íwíaxeyówa yeáyí uyimíxemeámánirí sipíxí wo imixiníiginí. O xegípi díní nīwíkwírorí e nerinííyo dání áamá íná xwíá tííyo nweaagfáyo xwiyáfá umeáriní áamá Gorixomí díní wíkwíroariníagá nání “Ayí wé rónigfáyíriní.” rárariní wo imóniní eníniginí.

⁸ Ebiríamo Gorixomí díní nīwíkwírorí nání o “Díxí aní re píní nīwíárimí xwíá nioní síwá símfáé nání úirixiní.” uráná aráfá nīwirí xwíá “Joxí mearíariní.” uríáyo nání uníniginí. Nuríná “E nání ríá wariníní?” mīyaiwipa nerí aí ananí píní nīwíárimí uníniginí.

⁹ O Gorixomí díní nīwíkwírorí nání áamá aní mī dágóniní nimóniní xwíá Gorixo sīmīmányíyo dání “Nioní nīsiapimfáriní.” urinípipimí nīnweaxa uníniginí. Apimí nīnweariná xwíá áamá wíyíáyóniní nīnweaxa nemerí senáfá aní nīpákia nuri emeniniginí. Xegí xewaxo Aisako tfiní xiáwo Jekopo tfiní awaú —Gorixo egí sīmīmányíyo dání “Xwíá ripí nīseaiapimfáriní.” uriníjowaúriní. Awaú ení xano enípa axípi e egíisixiní.

¹⁰ Ebiríamo xwíá apimí nīnweaxa nemeríná aní Gorixo díní nenjwiperí ikwíronípipimí —Aní apí aniní imóninífa nání pírániní nītíwayírorí ikwíronípiriní. Apimí e nweáimiginíriní weniní nerí nīnwearí nání e néra uníniginí.

¹¹ Seraí ení Gorixomí díní nīwíkwírorí nání oyá díní tfiní nīaíwí xirípaxí imóniníiginí. Í oxí nīróa núisáná ríxa rípaíwí imóniní aí re yaiwiníniginí, “Gorixo, níiní ríxa nīaíwí xirímífa nání rárinjo xfo rípi tfiní xixení yárarinjo enagí nání níiní ananí díní unjwíráripaxoriní.” yaiwiníniginí.

12 Ayináni Ebírfamo —O áamá ná woni aí xweyaní sípípi nerí ríxa nípémíníriníjé neríná niaíwí tímeááná omí dání íwiárfawé síjé aní píríyo dání ónaríníyí íá míropaxí imónírí iníki rawírawápámí wiároníyí íá míropaxí imónírí enípa imóníniginí.

13 Áamá nioní níríí ríwamíní neáa weaparínáyí níní Goríxomí díní níwíkwíróa nuro xwíyí wíjí símímaníyo dání “Níseaiimífáriní.” urínípi síní mívímeapa enáná pegíawíxíní. Goríxo wíiníápmí ná ífamí dáníníjé síjé níwíníríná yayí nero “Ayí awíaxíriní.” níyaiwíro waropárfí nero re nírárími pegíawíxíní, “Xwíá rírímí níjwearanéná áamá aní mí dánénéníjé nímonírí jweanwíní.”

14 Áamá éníjé imóníníjé ríjíyí síjání waropárfí rípiníjé yaríní, “Negí jweapaxí imóníje nání weníjé nerí jweanwíní.” síjání waropárfí apíníjé yaríní.

15 Wíjí aní xámí píní níwíárimí bigíe nání díní sípí wíarínagí nání e níróro síjwíríyí, ámí axí e nání upíríápi imóníníjé nání ananí upaxí imónáníro egíáriní.

16 E mepa nero aní seáyí e imóníní bímí —Apí anínamí imónínípiríní. Apímí jweáwaníginíro díní sípí níwia wágríní. Ayináni Goríxo áamá ayí xíomí “Joxí negí Nwíáoxíriní.” urarígíápi nání ayá mívíníagí nání xíó téní nawíní jweapírífa nání aní bí wíkwíroíníriní.

17-18 Ebírfamo Goríxomí díní níwíkwírorí nání o nepa nioní nímonarínípi xídnírféníjónírí iwamíó wíwapiyíáná xegí xewaxo Aisakomí Goríxo urínípi téní xíxení rídíyowá emíní eníniginí. Axomí Goríxo símímaníyo dání re uríniginí, “Díxí iyí axípa e imónípiríáriní.” rírínáyí Aisakomí dání nemeága upíríáriní.” uríní enagí aí xegí xewaxo Aisako, ná woní síjíníjé émiaonómí rídíyowá nání píkímínírí neríná

19 díní re moníniginí, “Áamá ríxa pegíá aiiwí Goríxo owíápinímeápoynírí ámí síjé wímíxípxorífaní?” níyaiwírí Goríxo pírí urakíáná xewaxomí ámí síní síjé meáagí nání réníjé rípxáriní, “Ebírfamo xegí niaíwomí yowíyo dání míxeaníniginí.” rípxáriní.

20 Aisako Goríxomí díní níwíkwírorí nání xegí xewaxowáú Jekopomí téní Isomí téní awaúmí ríwéná wímeaníápi nání díní nímorí xwíyíá bí téní naní wímíxíniginí.

21 Jekopo Goríxomí díní níwíkwírorí nání ríxa nípémínírí anwí e neríná xegí xewaxo Josepoyá xewaxowáúmí Goríxoyá díní téní naní wímeáwíníginírí xwíyíá bí téní naní níwímíxímáná xegí eraníwámí níkwíróonírfá Goríxomí yayí umeníniginí.

22 Josepo Goríxomí díní níwíkwírorí nání ríxa nípémínírí neríná ríwíyo xegí Isíréríyí Isípíyí aníyo píní níwíárimí upíríápi nání nuríná re uríniginí, “Nuróná gí ení aí téní nímeámí nuro xwíáyo níweyárfírxíní.” uríniginí.

23 Mosesomí xaníyaú Goríxomí díní níwíkwírorí nání niaíwí xírío awíaxí imóníníjé níwínírí sekaxí Isípíyíá míxí ináyo “Isíréríyí niaíwí oxí níxíríná píkíríxíní.” rárínípi nání wáyí mepa nerí Mosesomí emá wáú wo nání píní njwírírígíisíní.

24 Moseso Goríxomí díní níwíkwírorí nání ríxa xwé níwíarorí neríná “Isípíyíá míxí ináyomí xemiáíyá xewaxoyí mínírípa oépoí.” wímóníniginí.

25 “Sfá ámaéne xwáfá tfyo nweaarínwápí árínf imónínjagí nání xe yayf ríkíkirífo nerínjípimí dání oneaímeanírí yarígáfí xe néra úimígíní.” mñwimóní “Nioní áamá Goríxoyáyí tñí kumíxínáná uyíníf wikárarígáfí nioní tñí nawíní oneaikárífoyí.” yaiwinínigíní.

26 Xfómí Goríxo yayf nñwimoríná wináfí nání dñf re monínigíní, “Áamá Goríxo yeáyí neayimíxemeanfa nání uowárénapínfo nání peayf nñwianíro ayá wimopírífa nioní ení nñnirónáyí, Goríxo yayf nñnimoríná nínfápí amípí ayá tñf Isipíyí anfyo wenjípimí seáyí e imónínj enjagí nání ayf ananíríní.” nñyaiwirí nání “Áamá Goríxoyáyo uyíníf wikárarígáfí nioní tñí nawíní oneaikárífoyí.” yaiwinínigíní.

27 O Goríxomí dñf nñwikwírorí nání Isipíyí anfyo pñí nñwiárímí unínigíní. Míxí ínáyó xfómí wikí wónínjípí nání wáyí nerí mú Goríxomí —O áamá wí sñwí mñwinarígíforíní. Omí sñwínínj nñwinírí nání xfómí wímeanjípimí xwámámí nñwirí Isipíyí anfyo pñí nñwiárímí unínigíní.

28 Axo Goríxomí dñf nñwikwírorí nání anfnají pípíkímí emearínjo xegf Isireríyá nñaiwíyo ení mñpíkípa oenírí re urínínigíní, “Sípísípí miá nñpíkíro ragf segf anj íwíyo xópé nñyára úpoyí.” nuríríná aiwá sfá Anfnajo Neamúroagoí rñnínjyí nání érowiápínínigíní.

29 Isireríyí Goríxomí dñf nñwikwíroro nání ipí Ayfá Rñjoi rñnínjwámí nñxeróná iniígí mñdímídní deawaráná xwáfá yeáyí yíkiárínénínj úagfá aiwí Isipíyí ení axíyímí owaneyínírí éfáyí winíyí aí tñí iniígí emadírónárínigíní.

30 Isireríyí Goríxomí dñf nñwikwíroro nání o urfífpí nero anj yof Jerikoyí rñnínjpiyá sñjá ákínáyó bíaríwámíní sfá wé wfúmí dñf wáu apimí awí nñmudfmoayimáná ejáná sñjá ákínápí nñpíní íkwierónowínínigíní.

31 Rexapí —Í iyé de dání warígífí anj apimí dñjíní. —Í Goríxomí dñf nñwikwírorí nání Isireríyí anj apimí sñwí wináranírí bílwaumí yayf tñí nñpemeámí úagi nání Isireríyí áamá uyíníf yarígáfáyo nñpíkíroná ímí mñpíkígíawixíní.

32 Agwí ámí bí pípi nñrírí eámíní? Áamá rowa, Gidiono tñí Barako tñí Samísono tñí Jepítáo tñí Depító tñí Samuero tñí wíá rókíamoagfáwa tñí áamá awa egáfí nání repíyí nñseaiéra nuríná sfá neaórípaxíríní.

33 Áamá ayí Goríxomí dñf nñwikwíroro nání áamá mífí bí bímí xopíraráf wíro wé rónínj imónínjípí ero Goríxo wígí sñmímanfyo dání “Sanj searápímífáríní.” urfífpí wímeaní Goríxoyá dñf tñí pusf sayf raionfíyí rñnínjyó manj upírorí

34 rfá xwé narínjírímí iniígíyónínj ananí xopíraráf emero áamá kirá tñí píkianírí yarígáfáyo éf nurakínárímí uro mífí nñmónímáná ámí enj síxí eánínj íníro mífí iníprífa nání enj rfá yfkiro émá sñmínj wínarígífá bí bímí mífí xídwáwíro

35 apíxí wígí áamá Goríxoyá dñf tñí xwáripáyó dání wiápínímeááná yayf tñí ámí umímíníro egíawixíní. E nerí aí Goríxomí dñf wíkwíroarígífá wíyo áamá wa fá nñxero gwí nñjío Goríxomí rfwí umópoyínírí nñmépéa nuro “Goríxomí rfwí umóánáyí, nene gwíyo dání seakweawáníwíní. E mepa nerfnáyí, nñseamépéa núwasáná nñseapíkianíwíní.” uráfáa aí ámí xwáripáyó dání nñwiápínímeaníná dñf nñyímínj imónínjípí meáwaníníní nání ayí uráfí arfá mñwígíawixíní.

³⁶ Gorixomi dñj wíkwíroarigá ámi wíyo ikayíwí umeariro wíyo iwanj ragí pírí uyíkímí ero wíyo senfá tñi gwí jiro wíyo gwí añíyo ñwírariro

³⁷⁻³⁸ wíyo sñá tñi pikiro wíyo só tñi áwini e sfó ñíyearo wíyo “Ení eánigfáyířani?” níriri iwamfó wíwapiyiro wíyo kirá tñi pikiro wigfawixini. Ámi wíyo áamá wí —Ayí sipí áamá imóniñagfa nani áamá Gorixomi dñj wíkwíroarigá ayí tñi ñikumiñiniri ñweapaxí mímónigfáyirini. Ayí xeanñj wíkáro uyíni umepero yaríná ayí dífíwí ikeamóniro memé wará tñi sipisipí wará tñi rapirapí nani wayfá yínro áamá dñj meanjmi añj kwíronímero dífwini enjmi nemero sñá siriríkíyo ñipáwiro ñwearo xwáññwíyo ñipáwiro ñwearo egfawixini.

³⁹ Áamá ayí nñi Gorixomi dñj ñiwíkwíro nani o “Mimíwíroarigfáyířani?” wíaiwíarñj enagi aí o wigí sñmímanjño dani “Ñiseaiimfáirini.” urñjpi mívímeanjñigini.

⁴⁰ Ayí ripi nánirini. Eníiná nene nani Gorixo dñj re ñewiperi yaiwíarñjñigini, “Áamá ayí nani seáyí e imóniñj bi wíimigini.” yaiwíarñj enagi nani api áamá ñioní ñra weapfáyo sñi mívímeanjñigini. Ayí wigípi Gorixo “Gf áamá wé rónigfá api imónířixini.” yaiwíarñjpi tñi xixeni imónipírfa nani marfái, ayí tñi nene tñi nawíni imónanfwá nani ayo xámi mívímeanjñigini.

12

“Gorixo siyikí nearearíná Jisasomi sñjwíwinaxídfoyi.” urñj nánirini.

¹ Ayínani nene pí yanfwini? Áamá “Gorixomi dñj ñiwíkwíroaríná e epaxířani?” oyaiwípoyniri sñwáññj ñíneainiri neaiwapiyarigfá ayí obaxí ayá wí mídímídaní wíarí wíarí neadéronagfa nani pí yanfwini? Sa ripini oyaneyi. Amípi nñi upupígfí neaikárarñjpi pñi wíarirane negí fwí sñi mé ípeaarñjwápi pñi wíarirane nemáná Gorixo api e imónířixiniri wimónarñjpi imónanfwá nani áamá yamíyamúrónigí inarigfápa nene eni omí ñixíđiranéná enj neánirane axípi e oyaneyi.

² E neranéná Jisasomí —O nene Gorixomí dñj wíkwíroanfwá nani imóniñjpi mfkí ikiri wé roáiriri enorini. O dñj ñífá rfwíyo winínfapi nímeáwiniginiñi ñíyekwíroáiríroná wífapimi xwámámí ñiwíri ayá winípaxí wíkárfapi nani paímimí enorini. Ñiwíapíñimeámáná ámi Gorixo tñi xixeni mímóniri mífí ináyí siá íkwianjwí o éf ñweaññnami wé náúmíni éf ñweaññorini. Omí sñjwí owíwinaxídfaneyi.

³ Ayá sipí seaimíxiri enj samíñj seaweri mepa enfa nani fwí yarigfáyí sipí ayá wí wíkárfagfa aí xwámámí winjo —Ayí Jísaso nani rarñjini. O nani píranñj dñj mópoyi.

⁴ Seyíné fwí yarigfáyí seaikárarigfápi xwámámí ñíwíá núfasáná aiwí segí wí sñi mífepíkigířini.

⁵ Nene niaíwene nánññj Bíkfwíyo enj rířémíxí niniri eánñj ripi seyíné ríxa arfá ikeamogfáirini, “Gf niaíwoxiní, Áminá Gorixo siyikí ríreearñjpi nani peayí mívianpani. Píranñj simíximíñi nani mífí rířánáyí, ayá sipí mífimíxípani.

⁶ Ayí ripi nánirini. Áamá Ámináo ‘Gf niaíwířani?’ ñíyiwiri dñj sñxí uyariñño siyikí ureari síkwífá eari yarñj enagi nani rarñjini.” Bíkfwíyo e níriri eánñjpi seyíné ríxa peá mogfá enagi nani rarñjini.

⁷ Seyfne Gorixo xeanif seaimearifpimi dani xe siyikf oneareaniri rixa xwamamf niwiera warifo. Niaiwf xano siyikf murearif wo rimonini? Oweoi, mimonini. Ayinani xano xegf niaiwfo wiarifpa Gorixo eni axipf e seaiarini.

⁸ E neri ai Gorixo xegf niaiwf niyoni siyikf urearif enagf nani seifne siyikf miseareapa nerfayf, xegf niaiwfyfne mimoni sa of e daf niaiwfyfneinif imonifo.

⁹ Ripf nani eni daf mopoyf. Nene sini niaiwf enana negf xwfa tfo daf apowa siyikf neareagf aiwf we ikwiarwfo uwiraragwarini. Nene e neranena naf neri aiwf re riseaimonarin, "Apo Gorixomi —Daf tfnf imonif nifni imixifo, ayf orini. Omi inimi wurfnpaxfmani." riseaimonarin? Oweoi, anipaxf inimi wurfnpaxf enagf nani e nerane daf niyimif tfnwaene oimoney.

¹⁰ Ayf ripf narinini. Nene sini niaiwf enana xwfa tfo daf apowa anif marfa, siyikf na bnfifnf nnearearfna "E niwirfna ayf naf imonifpfi wipariyarifwini." wimonarifpfi neareagfa aiwf Gorixo siyikf nnearearfna siyikwf minif xfo imonifpfi nene eni imonanfwa nani ariraf owiminiri nearearifrini.

¹¹ Gify gif naf oimonifpoyiniri siyikf nureari sini e wiarfna yayf mifwini daf sipi wiarifrini. E neri ai siyikf nurearifpimi dani yayfwf numera nufana wariftyf nanif niwerf we ronif ero niwayifroniro jwearo epaxfiri.

Erif niwirfna urifpfi narinini.

¹² Ayinani segf we imif mifwentyf ami rfa simixiro sikwf xomif ikwf seaiariftyf ami iru pfmixinro nemana enf neanro Gorixomi xdfrixini.

¹³ Segf xomif xenfminif jwearf mufkifpa neri ami naf oimoniri of smf inifymif urixini.

¹⁴ Ama nini tfni mif minf arige piranif menanirewinro anif minf ero siyikwf minif Gorixo "Ama nioniyayf e imonifrixini." wimonarifpfi —Apf tfni xixeni mimonigfayf Aminaoi wif sfjwf winiprfamani. Apf tfni xixeni oimoneyifnro anif minf ero efrixini.

¹⁵ Segf wo Gorixo ayf nisearimixiri seainifpimi rfwf mamoniginiri awinif mearonifrixini. Aiwa maiwi sixfo niyirfna ykf yarif bi tfni yfana aiwa nifni ykf imixarifpa segf wo sipi neriffo dani nifnini axipf seainiginiri piranif awinif mearonifrixini.

¹⁶⁻¹⁷ Segf wo Isonif —O xirao imonifpimi dani xanoya amipf meapaxf imonifo ai aiwa na bini nfmifniri nani amipf apf pea nfmori "Gf gwfao xe meawiniginif." wimonagorini. Ami rfwo dani apo xwifaf bi naf onimixiniri rixif urafgi ai xano arfa mifwagf nani xwifaf bi tfni naf onimixiniri jwf pif nufiniri aiwf xfo xamf rfwf umonifpfi amf rfwo nfmimoni meapaxf mimonifniginif. Segf wo ama onif Gorixomi rfwf umoarigfayf yapf imonifniginiri nafirani, fwf inarigfayf yapf imonifniginiri nafirani, piranif awinif mearonifrixini.

"Seifne sini kkinif me rixa nayo pawiarifo." urif narinini.

¹⁸ Seyfne Gorixo tfaminif nibirona enina amipf negf arfoweyf dfwf Sainayf rinfifpimi dani sfjwf winro arfa wirow egfapf wif mifwinarifo. Ayf dfwf anani we tfni fa xripaxf imonifpimi anwf e nufona rfa apfawf

weri sfá xaiwí yidoáriri ríwipi tñi ápiawí tñi nawíni eri yaríhagi níwiniro

¹⁹ pékákf ení tñi rini ikaxí xwiýfá rinaríhápáni rini yaríhagi arfá wigíawixini. Xwiýfá ikaxí niriíná rinaríhapi arfá níwiróna Mosesomi risisí re urigíawixini, “Nene ámi Goríxomi arfá owianeyi.” mĩneaimónarini.” urigíawixini.

²⁰ Ayí Goríxo sekaxí “Ámá worani, memé aĩrani, díwí rĩpimi amáf níronírnáyí, sñá nearo pikírixini.” urípi nani wáyí winíagi nani e urigíawixini.

²¹ Ayí sñwí e winíapi mĩhí yíwí níriro hweapaxí enagi Moseso eni re rinihigini, “Nioni wáyí nikáriniri ení siriríhwí ninarini.” rinihigini.

²² Agwí ríná seyíné díwí eníná segí aríowéyí bagfá axípimi mĩbí ríxa díwí Saioniyi rinihípimínihí rémóawixini. Díwí apimi Nwíá aníhí sñhí imónihoyá ahí ikwíroníhjerini. Ahí api Jerusaremiyí rinihí ahĩnamí ikwíroníhpiirini. E ahĩnají fá mĩropaxí imónihípi awí neánimáná yayí néra wiápinarigíerini.

²³ E amá Goríxoyá naiwí xamihónihí imónigíayí —Ayí ahĩnamí aníhí hweapírfá nani wigí yofí ríxa anamí hwiáriníhíyíhíni. Ayí awí eánigíerini. E Goríxo, amá níyoní mĩ ómómíximí eníto hweahjerini. Díhí amá xwíáyo níhwearóná wé rónihí yarigíáyíyapi ahĩnamí peyíáná Goríxo wé uroárhíyí tñhí e, ayí erini.

²⁴ E Jisaso eni tñhí erini. O xwiýfá sñhí Goríxo “E e níseaiimíáriní.” réroárhípi nani negí wáwuní imónihorini. Ragí o níperíná punípi —Api xwiýfánihí nírinírná “Nioni péápimi dani seyíné díhí níyimíhí imónihípi meapírfáriní.” rinihípiirini. Api ragí eníná xiráo Keno xogwáo Aiboríomi pikíxwíró wíáná punípi —Api xwíáyo dani “Nioni nani ení meaf.” rinihípiirini. Apimi seáyí e imónini. Api nípihí tñhí e seyíné ríxa agwí baríhjoí.

“Goríxo neararíhpi aríkwíkwí mĩwipa éwanigini.” uríhí naniirini.

²⁵ Xwiýfá seararíhomi aríkwíkwí wipírixinihí sñhwí ainenaxídípoyí. Negí aríowé eníná Moseso xwíá tíyo dani eríhí wíagi aiwí aríkwíkwí wigíayí Goríxo pírf umamóhípi mĩmúrogfá enagi nani seyíné eni ahĩnamí dani eríhí neaiaríhomi aríkwíkwí níwirínáyí, “Pírf neamamómihí eníhípi anani mĩmúropaxenerini.” riyaiwinaríhjoí?

²⁶ Eníná o díwí Sainaiyí rinihípiimi dani xwiýfá ráná xwíá rírimí poboní nerí yaiwiámí méagi aiwí agwí ríná neníapi nani Bíkwíyo níriniri eánihí rípi nearíhíriní, “Nioniyá díhí tñi xwíarí ámi bí yaiwiámí nímenírná xwíarini maríái, ahĩna tñi eni yaiwiámí meníáriní.” nearíhíriní.

²⁷ Xwiýfá Goríxo nírinírná ámi bíyí ríhípi, ayí rípi áwaní nearimíáriní rinihí. Amípi anípa imónipaxí mĩmónihípi íníná aníhí imóníwinihínihí amípi anípa imónipaxí imónihípi —Api xfo xwíá amípi nimíxírná imíxíhípiirini. Api anípa imíxárimíáriní nani rinihí.

²⁸ Ayínani Goríxoyá xwioxíyo hweahwápi wí anípa mĩmónipaxí enagi nani omí yayí numerane “Ení eánihí Goríxo imónihípi, ayí apírfani?” níyaiwirane awayini fá níyamíxíhíne níhwearane xfo e éríxinihí wimónaríhpi neranéná yayí winípaxí imónihípi éwanigini.

²⁹ Negí Nwíáo amípi sípi imónihípi ríá naríhíhípaníhí imónihjo enagi nani api e éwanigini.

13

“Gorixo yayí winipaxípi oyaneyi.” niseaimóniríná ripi ripi éfríxini.” uríní nániríni.

¹ Seyíné áamá Jisasomi díní nîwîkwîroro nánî séríxímeáníní imónígááyí nánî díní sípî wiarígáápi pínî mîwíarí ananî sínî wífríxínî.

² Áamá wí “Áamá aní mî dáníyo aiwá míraní wiarínwîni.” nîyaiwiróná maiwí anínajíyo wigíá enagí nánî seyíné áamá aní mî dáníyo aríá mikeamó aiwá míraní wífríxínî.

³ Segí séríxímeá gwí aníyo nîweagíáyí nánî díní aríá mikeamó seyíné enî nawínî gwí nîñwearóníní nímónîro arírá wífríxínî. Séríxímeá paimímí wiarígááyí nánî díní peá mîmó “Nene enî gíwí tîñwaéne enagí nánî axípi e neaipaxífríni?” nîyaiwiro arírá wífríxínî.

⁴ Áamá íwí inarígááyo ríxa nîmeánímáná inarígááyoranî, sínî mîmeánípa nemáná inarígááyoranî, nîyonî Goríxo pírf umamoníá enagí nánî seyíné segí meánígáápi peayí nîwianîro wí tîní íwí minímepa éfríxínî. Íwí nínífríná ayí Goríxoyá síñwíyo dánî piaxí weánipaxípi yarínagáa nánî raríníni.

⁵ Xwíá tíyo nîñwearóná nîgwí nánî díní sípî seaiarínípi xe áxenwaríníni oneainírî síñwí mîwínípa éfríxínî. Bîkwíyo nîrínírî eáníní ripi Goríxo xewaníño re ríní enagí nánî raríníni, “Nionî wí mîrîwáramó erî wí mîsiepísamó erî emífarínî.” ríní enagí nánî raríníni.

⁶ Ayínánî nene wará saríwá mîmáríní Bîkwíyo nîrínírî eáníní ripi rípaaxenerínî, “Arírá niaríño, ayí Ámíná Goríxo enagí nánî nionî wí wáyí emíméini. Áamá pí pí nînikárîro aí Goríxomî díní wîkwíroarínápi pírf nîrakipaxí menínî.” rípaaxenerínî.

“Neaipeñweagíáwa yagíápiimi ikaníní owianeyi.” uríní nániríni.

⁷ Ámíná xámî xwíyá Goríxoyápi nîsearéwapíyiro seaipenweagíáwa nánî díní irónípoyí. Awa sínî mîpé nîñwearóná nêra núfasáná imónagáápi nánî díní nîmoro Goríxomî díní nîwîkwîroro yagíápa axípi oyaneyínîro ikaníní wíaxídípoyí.

⁸ Jísasí Kiraiso imónínípi ámî xegí bî xegí bî imónarínímanî. Aníní imónínípi eníná dánî apínî imónírî agwí ríná enî sínî axípi imónírî ná ríwíyo enî aníní miní axípi imónírî enífarínî.

⁹ Ayínánî xwíyá Kiraiso neaiínípi nánî rínínípi maríái, xwíyá xegí bî nánî éwapínarígáa xíxegínî imónínípi iniígí waxíníni xe oneamáronírî síñwí mîwínípanî. Ayí ripi nánirínî. Goríxo ayá nîñearímíxírî neaiínípimi dánî díní síxí níníránénýf, naní neaimíxípaaxí imónínípimi xídarínwîni. Nanwí nánî nîwí ikaxíyo “Rípi nîwíáxínî. Rípi ananírínî.” rínínípimi dánî wí díní síxí neainípaaxí menínî. Ayínánî áamá xámî “Nîwí ikaxí ríníní apimi oxídímínî.” nîyaiwiro xídígááyí api naní wí wímíxínímanî.

“Rídiyowá nánî wayíá Goríxo wimónaríní ripi éfríxínî.” uríní nániríni.

¹⁰ Nene íráf oníníwá Jísasí Kiraiso rídiyowáníní neaiíníwá tîñwaénerínî. Rídiyowá Jísaso inínípi —Api díní nîwîkwîrorínípiimi dánî ananíníní nínírane naní imónaríníwápirínî. Api áamá sínî seníá aní ríkaríníwámî dánî yagíápiimi xídarígááyí bî nîpaxí menínî.

11 Ripi nánì díní mópoyi. Apaxípa imóníngá xwéowa xwiogwí o omí fwi none tñi negí áamá tñi yariñwápi Gorixo yokwarimí oneaiiníri nanjwí nípikimáná ragí púpí nimeámí awawá ñwáí riniñíwámí nípáwiro wíwíá neaáiro aiwí nanjwí náó áamá ñweagíe bíaniríwámíni ríá ikeaararigíárini.

12 Ayináni Jisaso ení xegí áamá agwí axíyóníñí mñíngíáyo xfo niperfíná ragí púpími dání siyikwí mñíñí Gorixo e imónírixiníri wimónariñpi wimiximíníri nání ákiná íwí e bíaniríwámí dání riniñí meaníngíni.

13 Ayináni nene áamá siní “Ñwí ikaxíyo ‘Api ñwáxini. Api ananirini.’ riniñpimi oxídaneyi.” rariñíyí ñweagíe pñi níwíarimí o tñí e nání nurane díní “Xíomí ayá wiayigíápa nene ení neaiaríná ayí ananirini.” oyaiwianeyi.

14 Ayí ripi nání searariñini. Aní bi xwíá tíyo nene aníñí íníná ñweaníwá nání mimóníjagí aí aní anínamí ríwíyo imóníñápi nene ñweáwanínginíri díní níwikwímorane yariñwá enjagí nání rariñini.

15 Ayináni Jisaso neaiiñpimi dání Gorixomí ridíyowá nání wayíá yayíni uméwaníngini. Negí maníyo dání áamá wíyo pí pí nuriríná oníni negí Ámínáoriníñíñí nurirane waropárí wíwaníngini.

16 Gorixo áamá xíoyáyí wíniyo naníni wíiro díwí ikeamóníngíáyo amípí bi mñi wíro yariñagía níwiniñíná yayí winariñí enjagí nání seyíne api nání aríá mikeamó nero éríxiní. E neróná ridíyowá nání wayíá Gorixo wimónariñpi yariñagía nání rariñini.

17 Segí áminá seyíne Jisasomí píraníñí xídírixiníri seaipenwearigíáwami —Awa Gorixo yariñí imimí wíaná níseaipenwearíá egíapi nání “Ayí api nání enwáriní. Api nání enwáriní.” uripíríáwarini. Awamí aríá níwíro ínimi yeáyí wuríñírixiní. Seyíne píraníñí aríá níwíro ínimi níwuriñírónyí, awa níseaipenwearóná wígí díní ríá muxé díní yayí níyaiwíro seaipenwearíárini. Seyíne e mepa nerónáyí, naní imóníñpi wí seaimíxiníá menini.

18 Amípí none neranéná píraníñí íá níyamíxiníri éwanínginíri nerane nání re neaimónarini, “Gorixoyá síñwíyo dání píraníñí wé róníñpini néra waríjwini.” neaimónariñjagí nání seyíne none nání Gorixomí xwíyíá rírimí wípoyi.

19 Nioni pírí rírakiaríñpi anípa imónáná seyíne tíámíni aníni bímíá nání Gorixomí rixiní ayá wí uríñírixiníri diríri seaiariñini.

Gorixomí nuríñá uríñpi nánirini.

20 Gorixo —O áamá níwayíróniro ñweapaxípi nání míkí ikinorini. Oyá díníyo dání negí Ámíná Jisaso xwáripáyo dání ámi síñí neri wíapíñimeañíriní. Ragí o niperfíná púpími dání xwíyíá níyímiñí imóníñí Gorixo “E e níseaiimíárini.” réoáríñpi aníñí wayíróaríñí enjagí nání sipísipí imóníñweáne neameariñí xwé imóníñorini.

21 Seyíne amípí Gorixo wimónariñpi nípini epaxí imónípríri nání seaimíxíwíngini. E neríná Jisaso Kiraiso —Aníñí íníná seáyí e numepaxí imóníño, ayí oríni. O seaiiñpimi dání pí pí xfo yayí winípaxí imóníñpi imónírixiníri seaimíxíwíngini. “Aga e imóníwíngini.” nímónarini.

Yoparí uríñpi nánirini.

²² Gí níríxímeáyíné, ení rírémíxí nioní seaíá rípi sepiá ayá wí nírírí meapa nerí nání rípi re osearímíní, “ ‘Píráníñí aríá ókiarí nímónírane apimí oxídaneyí.’ yaiwípoyí.” osearímíní.

²³ Seyíné rípi nání níjǵá imónípoyí. Negí níríxímeá Timotio ríxa gwí ańǵyo dání wárǵawixíní. O síní mé nioní nímeáána yawawi nawíní nǵbǵrai síñwí seananíwíríní.

²⁴ Segí seáyí e nímónírí seaipenweaaríǵǵáwamí tǵnǵ Goríxoyá imóníǵǵá níyoní tǵnǵ none nání yayí neawiemeaípoyí. Ámá nioní tǵnǵ Itari píropenísíyo re ñweañwáyí yayí seaiwárénaparíñwíní.

²⁵ “Goríxo níyínéní ayá seaiwianíwíníǵíní.” nímónaríní.

Payí Jemiso eaŋnarini.

Payí rina áamá Jisasomi dñŋf wíkwíroarigfáyo mǝxí uxídwárarinjagfa nání amí amí numiamoro wí eŋf nimóniro aŋf apí apimí uríngíáyí nání Jemiso eaŋnarini. Xewaninjo nání áwanf pírániŋf mǝrinŋf enagí aí “Jisasomi xogwáo, Jemisoyi riniŋorani?” wiaiwariŋwáorini. Jisasoyá siyikí imónigfá Jerusaremí nweagfáyo wipeŋweagfá seáyí e imóniŋorini (Wáf wurimeiarigfáwa 15:13, 21:18). Jisaso rixa aŋfnamí nipeyimáná xwiogwí rixa obaxí onímiáŋf nípwemáná enáná Jono áamá wí “Jisasomi dñŋf wíkwíroarinjwini.” niriŋo aí omí pírániŋf nuxídiríná epaxíŋf tñí xixeni mé yarigfáŋf nání arfá níwiri nání ayí re oyaiwípoyiniri “Jisasomi pírániŋf nixídiríná epaxíŋf, ayí ripiríani? Ripiríani?” oyaiwípoyiniri payí rina niriŋf eaŋnigini.

¹ Jemisoni —Nioni Gorixomi tñí Jisasi Kiraisomi tñí xínáinŋniŋf nimóniri omiŋf wiariŋá wonirini. Nioni payí rina gí áamá Jisasomi dñŋf wíkwíroarigfáyné nání —Seyíne gwí bí bí wúkaú sikwí wau apíyíne wí eŋf nimóniro nweagfáynérini. Ayíne nání payí rina nearí yayí seawárenaparini.

“Iwamfó neaiwapiyarigfáŋf eŋf neaeámixipaxíŋf.” urinŋf nánirini.

²⁻³ Gí niriŋimeáyíne, seyíne rixa nijfá ríŋf imóniŋoi. Jisasomi dñŋf níwíkwíroróná eŋf neániŋo ríŋa xídarinjoŋiri iwamfó seaíwapiyíŋfapimí xwámámí níwiéra nurónáyí, xeaniŋf ríŋa tñŋf ríwíyo seaímeanfápimí ení xwámámí wipaxí imónipíríŋf. Seyíne nijfá e imóninjagfa nání xeaniŋf xixegíni seaímeáná kíkími mimóní “Dñŋf níŋa neainíŋfáŋf nání ríŋa neaímeaarini?” yaiwíríxini.

⁴ Áamá xeaniŋf wíkararigfáŋfapimí xwámámí níwiéra núfasáná imónipaxí imóniŋfŋf seyíne ení axíŋf imónipíríŋa nání xwámámí níwiéra úfíxini. E neróná Gorixo gí áamá e imóníŋfíxiniŋf wimóniŋfŋf bí mímúró nípini pírániŋf níyíparómniŋróná wé roárinigfáyné xixeni e imónipíríŋf.

“Dñŋf emí saímí mímoini. niseaimóniríná Gorixomi rixiŋf uríŋfíxini.” urinŋf nánirini.

⁵ Sini dñŋf níŋíkwiniŋf emí saímí mímoiniŋf go go “Xeaniŋf nímeaariniŋf, ayí apí nání ríŋa nímeaarini?” mǝyawiŋa neríŋáyí, xewaninjo Gorixoyá dñŋf tñí dñŋf emí saímí e mopaxí oimóniminiŋf omí rixiŋf uríwiniŋini. Gorixo áamá níyoní yaŋf níwiriŋa símí tñí mǝwí yaŋf ewaniŋf nimóniriŋf xwéni mǝniŋf wiarinjo enagí nání ananiŋf rixiŋf uríwiniŋini.

⁶ E seararinjagí aí rixiŋf nuríŋfá dñŋf bí biaú nímorí “Gorixo aga nepa níniapiniŋenjo? Míniapipa eníŋenjo?” mǝyawiŋa aga xixeni dñŋf níwíkwírómáná “Nepa xixeni niapipaxorini.” níyawiŋf rixiŋf uríwiniŋini. Áamá dñŋf bí biaú moariŋf go go rawírawáyo imeamfkwí neríŋa imiŋf níxemi urí níxemi biriŋf yariniŋfniŋf imóninjagfá nání

⁷ áamá óniŋf imónigfáŋf bí re mǝyawiŋa éfíxini, “Gorixomi rixiŋf uráná o ananiŋf níniapiniŋoi.” mǝyawiŋa éfíxini.

⁸ Ámá ayí díní nímoróná ná bíní mamó díní náiroayiri nero moro amípi ení neróná “E oemíni.” yaiwíápi ní mé xegí bí xegí bí ero yarígáý enagí nání e mīyaiwipa éríxíni.

Ámá dáfí ikeamónigáý tñi amípi mīmúrónigáý tñi apiaú nániríni.

⁹ Segí séríxímeá dáfí ikeamónigáý re nīyaiwiro mīñí sñá meakíníírixíni, “Nioní Jisaso neaiñípmi dání Goríxo seáyí e nīmíxíñonírání?” nīyaiwiro mīñí sñá meakíníírixíni.

¹⁰ E nerí aí séríxímeá amípi wí mīmúrónigáý re nīyaiwiro mīñí sñá meakíníírixíni, “Nioní Goríxoyá sñwíyo dání sa ikwiáríníñáonírání?” nīyaiwiro mīñí sñá meakíníírixíni. Ará siyí piyí nerí piéroarínípa ayí ení aníñí mīñweá axípi apaxí mé pepírí enagí nání raríñi.

¹¹ Seyíne níjáríni. Sogwí xaiwí níwepíníri naníríná ará yeáyí yíkiáráná xegí siyípi piyí nerí nípiérínowíríná xámí awíaxí imóníñípi sñí mīmóní xwírí inaríñíni. Ámá amípi wí mīmúrónigáý ení “E neríná ámi bí tñí bí tñí nímeapaxíríni.” yaiwíarígápi sñí níxída nuróná sñí mé nero axípi e pepíríñi.

Íwí oépayíníri wímeaarínípi nání uríñí nániríni.

¹² Ámá Goríxomí xídaríñagí nání xeaníñí wímeaaríní nípmíni xwámámí níwíera núfásaná enáná Goríxo yayí níwimorí díní níyímíñí imóníñípi —Apí nání níríríná “Ámá nioní díní síxí níyarígá gíyí gíyo múní wímíáríni.” ríníñípiñí. Yayí níwimoríná díní níyímíñí apí síxí umímonfá enagí nání ámá xeaníñí wífáyo xwámámí yarígáý Goríxoyá díní tñí yayí wípaxíyíríni.

¹³ Ámá xeaníñí wímeaaríná re mírípa éríxíni, “Goríxo nioní íwí oenírí xeaníñí apí níwapiyíríni.” mírípa éríxíni. Ayí rípi nániríni. Goríxo ámá wí xómí íwí oenírí níwapiyipaxí mīmóníñoríni. Xífo ení ámayo íwí oépayíníri níwapiyaríñomani.

¹⁴ Oweoi, nene newaníñene wíne wíne pípi nání níneaimóníríná íeapá níneainíríñípmi dání íwí oépayíníri nearípeaaríníni.

¹⁵ Apíxí níaiwí agwí nerí xírarígápa íeapá neainaríñípi níaiwí agwíníñí nerí íwí ayí níaiwíníñí xíraríñwáríni. Íwí ayí níaiwíníñí níxírímáná níaiwí xwé íwíaroarínípa íwí yárfwápími dání níperane aníñaríñwáríni.

¹⁶ Gí níríxímeáyíne, díní síxí seayínáyíne, nioní re searípi, “Seyíne íwí oépayíníri seaiwapiyarínípi pípmi dání marfái, apími dání seaiwapiyaríníni.” searípi píni níwíaríro yapí méwapínípani.

¹⁷ Pípi naní imóníñípiñí, pípi awíaxí imóníñípiñí, gímí dání marfái, aníñamí dáníni neaímeaaríníni. Ápo Goríxo —O pípi aníñamí wífá ónaríñípi nání mífí ikinoríni. Sogwí onapámígí níñírná sepiá imóníri rípfwí imóníri yaríñípa nímoníri ámi xegí bí imóníri xegí bí imóníri yaríñomani. Oní amípi awíaxí imóníñípi anípa neaiaparíñíni.

¹⁸ Amípi o imíxíñípi nípmíni dání ná bíní ayí nene aiwá níwákwíní mímíñíñí oímónípayíníri xewaníño “E éímígíni.” wímóníñípmi níxídníri oyá xwíyíá nepa imóníñípmi dání nene neameañíni.

“Xwíyíápi xixeni arfá níwiro neróná rípi rípi yarígáríni.” uríñí nániríni.

¹⁹ Gí níríxímeáyíné, díní sîxí seayínáyíné, apí nîpîni nionî searíápî seyíné rîxa nîjîá imónîngagîa aiwî rîpî osearîmîni. Arîá owianeyîniro sîngwî nanîro aî apaxî mé nîwiápnîmearo xwîyîá mîrîpanî. Wikí enî anjîni mónîpanî.

²⁰ Ámá wikí nónîro neróná wé rónîngî Gorîxo wimónarîngîpî tîni xîxeni mîyárarîgîá enagî nánî rarîngîni.

²¹ Ayînánî segí íwî sîni yayarîgîápi —Bî nánî “Onîmiárîni.” yai-wiarîngagîa aiwî nîpîni piaxîngî seaeánarîngîpîrîni. Apî nîpîni emî mîmeámî nero seáyî e mimónîpa neróná xwîyîá ámá aiwá íwîá urarîgîápa segí xwioxîyo Gorîxo íwîánîngî seaurarîngîpîmî —Xwîyîá apî seaeîkîmeapaxî imónîngîpîrîni. Apîmî nîmîmîniro “Píránîngî oxîdîmîni.” yaiwîríxîni.

²² Yapî nêwapîniro “Xwîyîá apî arîánî nîwiranéná apánî yarîngwîni.” mîyaiwî “Apî pí pí rîni-ngîpî tîni xîxeni oxîdaneyî.” nîyaiwîro xîxeni e éríxîni.

²³ Ayî rîpî nánî seararîngîni. Ámá xwîyîápi arîá nîwîro aî xîxeni méáyî, ayî ámá xîxîéáyo gî sîmîmanî arîge rîa imónîni-rî sîngwî onîmiápi ainenîo yapî imónîngî.

²⁴ Xegí sîmîmanîyo xîxîéá tîni sîngwî nainenîmî numáná apaxî mé “Gî sîmîmanî e rîa imónîni?” yaiwîpî nánî arîá ikeamoarîngîni.

²⁵ E nerî aî ámá ngwî ikaxî awîaxî imónîngîpîmî —Apî íwî yarîngwîpîmî dánî gwîngîngî neayárîngîpî neaîkweawáripaxî imónîngîpîrîni. Ámá apîmî anîngî sîngwî agwî nîwîniro xîdarîgîáyî óni-ngî wî mimónîngî. Arîá nîwiróná dîngî arîá mîkeamó pí pí rîni-ngîpî tîni xîxeni nîxîdîro yarîná Gorîxoyá dîngî tîni yayî winîpaxî imónîngîpî wîmeanîárîni.

²⁶ Ámá wo xegí manîyo dánî nîsanîrî mîrîpa nerî aî “Nionî Gorîxomî píránîngî nîxîdîrî yarîngáonîrîni.” nîyaiwinîrîngáyî, xewanîngî yapî éwapînarîni. Xewanîngî “Gorîxomî píránîngî nîxîdîrî yarîngîni.” nîyaiwinîrî yarîngîpî enî ráni-ngî imónîni.

²⁷ Ámá negí ápo Gorîxo “Ayî sîyîkwî mínî egíáyî nionî píránîngî nîxîdarîngî.” waiwiarîngîyî rîpî yarîgîárîni. Uyípeayî ikeamónarîngagîa nîwîni-róná arîrá wîro apîxî anîwa ikeamónarîngagîa nîwîni-róná arîrá wîro ayá udunîpaxî ámá Gorîxomî mîxîdarîgîáyî yarîgîápi nene enî xe oneaxîmeanîrî mîyaiwîpa ero yarîgîárîni.

2

“Wîyo wé íkwiangwîyo uŋwîrârîro wîyo paimîmî wîro mepanî.” urîngî nánîrîni.

¹ Gí níríxímeáyíné, seyíné negí Ámíná Jisasi Kiraisomî —O Gorîxo níkîni-rî ngwanîpî tîni xîxeni nîmónîrî ngwanîngîni. Omî dîngî nîwîkwîroróná seáyî e imónîngîáyo wé íkwiangwîyo uŋwîrârîro spî imónîngîáyo paimîmî wîro mepa éríxîni.

² Ayî rîpî seararîngîni. Seyíné Gorîxomî yayî wianîro nánî awî eánîgîe ámá wáu —Wîfo amîpî wî mîmúrónîngîni. Rapîrapî awîaxî nîyínîrî wé ramaxî sîngî gorî tîni imîxîni-ngîwá íkíkî nîni-máná íwiapîrîni. Wîfo amîpî mayî sa íkwîárîni-ngî imónîngîni. Rapîrapî kíyî ófî mínî yáringî nîyínîmáná íwiapîrîni.

³ Awau fwiapaná seyíné rapirapí awiaxí yíníjomí ayá tñí yayí níwiro “Símí re ikwíaríwí naní imóníñí rínami ñweaí.” uríro amípí mayí sa ikwíaríníñí imóníjomí “Xwá yáni jéraní, negí síkwí tñí reraní, ñweaí.” uríro nerónáyí,

⁴ “Apimí dání meyrónipa yaríñwini.” riseaimónaríní? Oweoi, se-waníyíné ríxa neyróníro “Wiene seáyí e imóníri wiene sípí imóníri eníwini.” níyaiwiróná áma opisí aníyo dání xwírixí yaríná eyíroarígíáwa dñí ínimí níkwírónimáná eyíroarígíápa seyíné ení axípi dñí ínimí níkwírónimáná eyírónaríjowa.

⁵ Gí nírixímeáyíné, dñí síxí seayíyíné, aríá nípoyí. Goríxo áma xíoyá imónírixíníri fá níyamíxírná áma xwá tío dñí níyíyá síñwíyo dání áma amípí mayí sa ikwíaríníñí imónígíáyí dñí níwíkwírorínípiimi dání amípí Jisaso neaiínípi wí mímúróngíáyí imónípríra nání fá muyamíxípa eníraní? Ayí xegí xwioxíyo —E áma xíomí dñí síxí uyarígíáyo “Níñweapírfáriní.” uríjeríní. E ñweárixíníri fá muyamíxípa eníraní?

⁶ Seyíné e neróná áma sa ikwíarínígíáyo ayá wimoarígíáriní. Áma xeaníñí níseaikáiríro xwírixí oumeaneyíníro ení nápémí nuro opisí aní tñí e seawárarígíáyí gíyíriní? Ayí áma amípí xwá re wenípi wí mímúróngíáyí meníraní?

⁷ Ayí ení yoí naní seyíné Kiraisomí xídaríñagá nání seanwírárínípiimi ikayíwí mumearípa yarígíáraní?

⁸ Seyíné ñwí ikaxí negí míxí ináyí Jisaso nearíñí Bíkíwíyo re níriníri eáníñí rípi, “Jíwaníñoxí nání dñí sípí inarínípa áma síñwí wíní gíyí gíyo ení axípi wírixíní.” níriníri eáníñí apí xíxení níxídírónyí, naní yaríñoí.

⁹ E nísearíri aí seyíné áma seáyí e imónígíáyo píráníñí umero sípí imónígíáyo paimímí wíro nerónáyí, fíwí nero ñwí ikaxí ríníñípi wíakíarígíáyíné enagíá nání apimí dání xwíyíá meárinípaxíriní.

¹⁰ Ayí rípi náníriní. Áma ñwí ikaxí ríníñí nípipímí píráníñí oxídmíníri nemáná ná bimíní níwíakíirínáyí, xwíyíá áma ñwí ikaxí nípipímí wíakííyí meáriníápa axípi e meárinípaxíriní.

¹¹ Ayí rípi nání searíníñí. Bíkíwíyo ñwí ikaxí re níriníri eáníñí rípi, “Meánígíáyíné fíwí minípaní.” ríño, ayí ñwí ikaxí “Níwíápínímearí áma mípíkípaní.” ení ríñínigíní. Seyíné meánígíáyí tñí fíwí minípa nero aí níwíápínímearo áma nípíkírnáyí, ñwí ikaxí ríníñípi wíakííyíné imóníñagá nání raríníñí.

¹² Ayínání pí pí seyíné nerónáraní, nírirónáraní, re níyaiwíro dñí tñí éfírixíní, “Ñwí ikaxí ríníñípi —Apí fíwí yaríñwápipímí dání gwíníñí neayáriníñípi neaikweawáripaxí imóníñípiríní. Ñwí ikaxí ríníñí apimí dání Goríxo eyeyírómí neainíáriní.” níyaiwíro dñí tñí éfírixíní.

¹³ O ámayo eyeyírómí níwírná áma wí gí wíyo ayá murímíxí wíarígíáyo xío ení ayo ayá murímíxí xíxení xwíyíá umeáriníá enagí nání raríníñí. E nerí aí wí gí wíníyo ayá nurímíxíri wíarígíáyo xío ení ayo ayá urímíxáná apimí dání xíxení roayírónpírfáriní.

Ámayo arírá míwípa neróná “Goríxomí dñí wíkwíroníwini.” rínarígíáyí nání uríñí náníriní.

¹⁴ Gí nírixímeáyíné, áma go go wíyo arírá bí míwí “Goríxomí dñí wíkwíroníñí.” nírinírnáyí, o “Dñí wíkwíroníñí.” rínarínípi suríma

imóniní. “O áamá nání díní sípí mīwíní ‘Gorixomí díní wíkwíroníní.’ raríníþímí dáníní eríkiemeánipaxíriní.” ríseaimónaríní? Oweoi.

15 Segí séríxímeá wo ámí wo iyáá náníraní, aiwá sfá ayimí níníþí náníraní, dífí ikeamónaríníqagí nīwínírná

16 amíþí xío dífí ikeamónaríníþí bí mīnī mīwí re nurírnáyí, “Joxí ‘Nīwayírónrí onweani.’ nimónaríní. Joxí nurí ríá rísíníní nání iyáá pánírí agwí ímí ríyíní nání aiwá nírí ei.” nurírnáyí, “Amíþí xío dífí ikeamónaríníþí nání xwíyá e uríáþí ananí arírá wípaxíriní.” ríseaimónaríní? Oweoi, ráfníní imóníníþíní uraríní.

17 “Gorixomí díní wíkwíroníní.” raríníþí ení axíþí imóníní. Ámáyo arírá mīwí sa apíní nírírnáyí, díní wíkwíroaríní apí ríxa íkwíkwí yíní.

18 E nerí aí áamá wo re níríníáríní, “Áamá wí Gorixomí díní nīwíkwíroríná ámáyo arírá wiaríníqagí aiwí nioní ámáyo arírá mīwí Gorixomí díníní nīwíkwíroríná ‘Ayí ananíní.’ nimónaríní.” Áamá wo e níríní eníqagí aí nioní omí re urímíáríní, “Joxí ámáyo arírá mīwí ‘Gorixomí díní wíkwíroníní.’ raríníþí nioní ‘O nepa díní wíkwíroní.’ siaiwimí nání aríge níwapiyíáná ‘Neparíní.’ yaiwímííní?” nurírí ámí re urímíáríní, “Joxí ‘O ‘Gorixomí díní wíkwíroníní.’ raríníþí neparíní.’ niaiwirí nání ámáyo arírá wiaríníþímí dání síwapiyíáná ‘O nepa díní wíkwíroní.’ niaiwirííní.” nurírí

19 re urímíáríní, “Joxí díní re nīyaiwirí íkwíroníní, ‘Nwíá imóníní, ayí ná woní Goríxoríní.’ Joxí díní e nīyaiwirí níkwíroríná naní yaríníqagí aiwí ríþí nání ení díní rímoníní? Imíóyí ení díní axíþí nīyaiwíro níkwíroaro aí Goríxo ríá íkeaáríní eníqagí nání ení óf íkárínarígíáríní.” nurírí

20 re urímíáríní, “Majímají íkárínaríní roxíní, ámáyo arírá mīwí ‘Gorixomí díní wíkwíroníní.’ raríníþí ‘Suríamá ríá imóníní?’ mīyaiwípaxoxíraní?

21 Eníná negí arío Ebírámo sekaxí Goríxo uríþí tíní xíxeni xegí xewaxo Aisako sfíá íráf noga peyíníge dání rídíyowá emíníri yaríná Goríxo o e éþímí dání ‘Wé róníníoríní.’ mírírípa renínigíní?

22 Ayínání nene díní re yaiwípaxíriní, ‘Ebírámo Goríxomí díní nīwíkwíroríná díníní wíkwíronímaní. Goríxo uríníþí xíxeni neríná wíkwíroní eníqagí nání díní o wíkwíroníþí xewaníní aríá nīwirí eníþímí dání yóf imóníníriní.’ yaiwípaxíriní.

23 Ríþí ení yaiwípaxíriní, ‘Negí arío e neríná xío nání Bíkwíyo re níríní eáníní ríþí, “Ebírámo Goríxomí díní wíkwíróagí nání ‘Wé róníní imóníníoríní.’ yaiwínigíní.” níríní eáníníþí xíxeni imóníníigíní. Ayínání Ebírámo Goríxo tíní níkwímíxíní emearíní woyí ragíáríní?’ yaiwíarípaxíriní.” urímíáríní.

24 Agwí seyíné nífá re imóníní, “Áamá ‘Nioní Goríxomí díní wíkwíroníní.’ raríníþímí dáníní Goríxo ‘Wé róníníoríní.’ rárarínímaní. Xfómí díní nīwíkwíroríná xío wimónaríníþí yaríníþímí dání ‘Wé róníníoríní.’ ráraríníriní.” Apí nání seyíné ríxa nífá imóníní.

25 Eníná iyí ede dání wagíá Rexapíyí ríníní —Í Josuao ámá waú aní apímí sfíwí owínárípiyíní uowárenapáná nípemeámí nurí óf wíyo uowáriníní. Í ení axíþí Goríxomí díní nīwíkwíroríná e éþímí dání Goríxoyá sfíwíyo dání apíxí wé róníní mímónípa renínigíní?

26 Ayínání re rípaxíriní, “Áamá díníþí síní síxí múníná waráo píyí

enǝpa áamá Gorixo e érixiniri wimóninǝpi mé dǝnǝpinǝ wǝkwǝroarǝgǝpǝ axǝpǝninǝ nimóniri íkwíkwǝ yini.” rǝpaxǝrinǝ.

3

“Pí pí xwǝyǝ rǝrinǝwǝpǝ nanǝni rǝwanǝginǝ.” urǝnǝ nǝninǝni.

¹ Gǝ nǝrixǝmeáyǝné, Gorixo áamá wigǝ winǝyo urǝwǝpǝyarǝgǝfǝyo yarǝnǝ imǝmǝ nǝwirǝná awayini mǝwǝ enǝá enǝagǝ nǝnǝ segǝyǝ wǝ obaxǝ áamáyo ourǝwǝpǝyaneyinǝro mimónǝpa érixinǝ.

² Nǝnenenǝ pǝránǝnǝ oyaneyinǝri éwáyǝ nóreámǝoarane sipǝnǝ íkǝrinǝrinǝwǝ aǝ áamá manǝpǝ tǝnǝ nǝrinǝná móreámǝopa nerǝnáyǝ, Gorixoyǝ sinǝwǝyo dánǝ rǝxa wé rónǝnǝ imónǝnǝjorǝnǝ. Pí pí íwǝ íeapǝ winǝmǝnǝri yarǝnǝpǝ nǝnǝ enǝ ananǝ fǝ yamǝxinǝrinǝjorǝnǝ.

³ Nene osǝ imanǝ ounǝri nerǝná yarǝnǝwǝpǝ nǝnǝ dǝnǝ omoaneyǝ. Ainǝxǝ onǝmiǝ bǝ xegǝ manǝyo sǝwǝ íkwǝrǝrǝrinǝwǝpǝmǝ dánǝ gǝmǝnǝ ge ounǝri kǝnimǝxǝná manǝnǝ marǝfǝá, osǝ nonǝ enǝ áminǝ warǝnǝrinǝ.

⁴ Aǝ sipǝxǝ enǝ xwé imónǝri imǝnǝ enǝ eánǝnǝ nerǝná nǝxemǝ urǝ yarǝnǝagǝ aǝwǝ omǝnǝ mearǝnǝ “Áminǝ ounǝmǝnǝ.” nǝwimónǝri parǝ onǝmiǝpǝ tǝnǝ aǝ áminǝ méaná áminǝ warǝnǝrinǝ.

⁵ Negǝ manǝyǝ enǝ axǝpǝ imónǝnǝ. Warǝ nǝrǝmǝnǝ nǝnǝ onǝmiǝpǝ enǝagǝ aǝ apǝmǝ dánǝ áamá “Seáyǝ e imónǝnǝ apǝ epaxonǝrinǝ.” nǝriro mǝxǝ meakǝnǝnarǝgǝrinǝ.

Aǝ rǝfǝ bǝ onǝmiǝpǝ mǝroárinǝgǝ aǝwǝ íkǝá xwé bǝ nǝpinǝ rǝfǝ nowǝrǝpaxǝrinǝ.

⁶ Negǝ manǝyǝ rǝánǝnǝ wearǝnǝyǝrinǝ. Sipǝ bǝ onǝmiǝ marǝfǝá, ayǝ wǝ epaxǝyǝrinǝ. Negǝ warǝrǝmǝ wǝ e enǝagǝ aǝwǝ warǝ nǝrǝmǝnǝ xwǝrǝfǝ neaimǝxinǝyǝrinǝ. Rǝfǝ negǝ manǝyo dánǝ wearǝnǝpǝ —Apǝ pipǝmǝ dánǝ marǝfǝá, sa rǝfǝ xwé Seteno wenǝfǝrǝmǝ dánǝ mǝrónǝnǝpǝrinǝ. Apǝ amǝpǝ nene onǝná dánǝ néra yarǝnǝwǝpǝ rǝmǝmenǝnǝwǝnǝnǝ neaeánǝrinǝrinǝ.

⁷ Ayǝ rǝpǝ searǝrinǝnǝ. Xámǝ nanǝwǝ xǝxegǝnǝ ayǝ ayǝ, sǝranǝ, inǝranǝ, agwǝfǝranǝ, inǝgǝyo yarǝnǝyǝranǝ, áamá íwǝ oimónǝri yapemǝxǝná ayǝ íwǝ imónǝagǝrinǝ. Agwǝ enǝ nene íwǝ oimónǝri yapemǝxǝná ananǝ íwǝ imónǝrinǝ enǝagǝ aǝ

⁸ áamá go nanǝwǝ sayǝ yapemǝxǝrinǝgǝpǝ xegǝ manǝ enǝ oyapemǝxinǝmǝnǝri nerǝná xǝxenǝ e epaxǝ imónǝnǝ? “Gǝ manǝ anǝnǝ samǝnǝ nǝwǝrǝri nǝra úmǝginǝ.” nǝyaiwirǝ aǝwǝ wǝ e epaxǝ mimónǝnǝ. Manǝyǝ sipǝ nǝnǝ nerǝná kǝkǝfǝ bǝ yarǝnǝmǝnǝ. Sidǝnǝ áamá pǝyǝ omǝmǝ yarǝnǝpǝ magwǝ inǝnǝ.

⁹ Manǝpǝ tǝnǝ negǝ Áminǝ imónǝnǝ apǝ xwéomǝ yayǝ wirane áamá xǝfónǝnǝ nimónǝri nǝweárixǝnǝri neaimǝxinǝene winǝyo ikayǝwǝ urǝrane yarǝnǝwǝrinǝ.

¹⁰ Ayǝnǝnǝ manǝ axǝpǝmǝ dánǝ yayǝ wirane ikayǝwǝ urǝrane yarǝnǝwǝrinǝ. Gǝ nǝrixǝmeáyǝné, “Nene e neranénǝ ayǝ apǝnǝrinǝ.” rǝseaimónǝrinǝ?

¹¹ “Inǝgǝ simǝnǝ sirǝrikǝ axǝyimǝ dánǝ nanǝ wǝ mearǝ pǝyanǝ eaarǝnǝ wǝ mearǝ epaxǝrinǝ.” rǝseaimónǝrinǝ?

¹² Gǝ nǝrixǝmeáyǝné, “Íkǝá pikǝ winǝmǝ dánǝ sogwǝ orǝpǝ wepaxǝrinǝ.” rǝseaimónǝrinǝ? “Wainǝ uraxǝ wirǝmǝ dánǝ íkǝá pikǝ sogwǝ wepaxǝrinǝ.” rǝseaimónǝrinǝ? “Inǝgǝ simǝnǝ iwamǝ tǝnǝ meaarǝnǝ wǝmǝ dánǝ ámǝ inǝgǝ nanǝ wepaxǝrinǝ.” rǝseaimónǝrinǝ?

Áamá dǝnǝ émǝ saǝmǝ Gorixo tǝnǝmǝ dǝnǝpǝ moarǝgǝfǝyǝ yarǝgǝfǝpǝ nǝnǝ urǝnǝ nǝninǝni.

13 “Nioni dñj émf saimf mori nñfá imóniri enáonirini.” yaiwinarigfá giyf giyf nene “Ayf wigf yaiwinarigfápi tñi xixeni iyf rimóniño?” waiwianf wá nani woxini woxini nemeríná awayini nimónimáná nanf ero dñj émf saimf nimómáná nanf ero yarigfápi dani api nene neaiwapiyifrixini.

14 E neri aí segf xwioxfyo dani wíyo sipi dñj ayá wí rfá tñj waiwiro nionini seáyf e oimónimniri imimf wiwo nerónáyf, dñj xenjw e nimoróná seyfné nepa imónigfápi rítf niniro mixf mímekínipa éfirixini.

15 Ámá wigf wíniyo sipi e niwikáriróná “Dñj émf saimf nimorane yarínwini.” yaiwinarigfápi, ayf anfnami nweanjoyá dñfyo dani niyaiwiro yarigfámani. Dñj ámá Gorixomi mixf darigfáyo dani imóniri ámá Gorixó nani dñj wí mimó wiwaninifyf nánini mónarigfáyo dani imóniri enjpirini. Obfifyáyo dani eni imóniri enjpirini.

16 Ayf ripi nani seararinini. Ámá wigf wíniyo sipi dñj waiwiro nionini seáyf e oimónimniri imimf wimixiro yarigfáyf enánáyf, ámá píraninif mñjweá uynif nero sipi xixeginf néra warigfá enagi nani seararinini.

17 E neri aí ámá dñj émf saimf anfnami dñjpi nimoro yarigfápi aga xegf bi imóniñagf nani ayf ripi yarigfárin. Xami siyikwí múnf ero wigf wíniyf tñi xepixepá mirónf mepi tinro awayini yapeninif imóniro wigf wíniyf xwiyfá uráná píraninif arfá niwiro dñj yaikiro wíniyo wá bi onimiápi mñwianf xwapf ayá wí niwianiróná íkfá nanfna sogw obaxf wearinifyf yapí nemoro wíniyo wiwo wíniyo símf símf e mumé nero nanf ero sipi ero nepa ero yarigfárin.

18 Ámá wigf wíniyf tñi xepixepá mirónf mepi tinarigfáyf e yarigfápi dani ámá aiwá omñj fwfá néra warigfápa nerónáyf, wé róninif yarigfápi aiwá xwé píripfí inarinifpíninif imóniññoi.

4

“Seyfné sipipi nerfná Gorixomi sñmf tñi wiarigfáyfné imóniñoi.” urinif nánirini.

1 Segf mixf rinro mixf inro yarigfápi mfkf piyo dani inarigfárin? “Api meapaxonirini.” niyaiwiro feapá seainarinipi —Api segf xwioxfyo dani seyfné tñi mixfninif inarigfápirini. feapá seainarinif mfkf apimi dani seyfné segf wíniyf tñi mixf rinro mixf inro yarigfá menirani?

2 Seyfné amipi wí nani “Omeámini.” niseaimóniri aí meapaxf mimónipa nero nani “Ámá opikimini.” yaiwiarigfárin. Amipi bi sñjwí fwf niwínirfná mmeapaxf nimóniro nani mixf nímeporo mixf rinarigfárin. Seyfné “Pí nani nene neaimónarinipi mmeapa yarínwáran?” miyaiwipani. Gorixomi rixinif muripa nero nani mmeaarigfárin.

3 E neri aí segf seaimónarinipi nani Gorixomi rixinif nurirfná dñj nanf nixirimáná mé segf feapá seainarinipi oyaneyiniri rixinif urarigfá enagi nani Gorixó wí arfá xixeni niseairi mseaiaparinini.

4 Gorixomi píraninif dñj niwikwíropa neróná xdiro pñi wiáiro nero nani fwfninif inarigfáyfné, seyfné nñfá ripi sñi mimónipa reñoi, “Ámá Gorixomi mixf darigfáyf tñi nawini nkumixiniro emearigfáyf, ayf Gorixoyá sñmf tñi inarigfáyf wí imóniñoi. Ayinani giyf giyf ‘Ámá Gorixomi mixf darigfáyf tñi nkumixinimi oememini.’ niwimónirfná wiwaninifyf

sá wí t́nì nìṁwearane rìpì yánf́wáŕf́anì? Rìpì yánf́wáŕf́anì?” nìrìrónáyí, ayí ananìrìnì.

¹⁶ E niseariri aí wárixayiné nimónimáná e wí mirí mixel kénarinoi. Mixí kénarigá apíniní imóniní nipini sipirini.

¹⁷ Ayináni ripi oseariminti, “Ámá nijá re nimóniro aiwi, ‘Nioni nanj imóninjipi neriná ayí e epaxirini.’ Nijá e nimóniro aiwi api e mepa yarigá giyí giyí, ayí rixa íwí nero nání xwiyá meárinipaxipi yarínoí.” oseariminti.

5

Amipí wí mímúrónígáyo erírí wíní náníríní.

¹ Agwí amípi wí mímúrónig'áyiné erirí bī seaimípi aríá nípoi. Íkíninjí sīpí seaipaxí seaimeaníapi nání nwí earo “Yeyi” riro époi.

² Ayí rɪpɪ nánɪ seararɪŋɪnɪ. Segɪ amɪpɪ ayá tɪŋpɪ rɪxa dɪdɪmɪ inárɪrɪ rapɪrapɪ enɪ rɪxa kwɪnumɪŋɪ nowárɪrɪ enɪ.

³ Síná gorí téní siripá téní nígíyí míkíxaxí imónínagáí aí segí awí éáéámí yarígápi ríxa nígíyí kíní. Sía Goríxo áamá nýoni mí ómómíxímí enáyimí nígíyí kíní apí segí sípíí níwiera warígápi sínání piaumímí erí ría íkáyo nowárinínpa segí waráyo éntí nowárimí enáriní. Sía yoparíyí téní ríná amípí ayá ténípi téní nígíwí téní míméamí yáarinagáí aí

⁴ píranínj arfá nípoyt. Nígwí áamá omínj seailarigfáyf tñn aiwá seami-iarigfáyf tñn nígwí omínj seailáná “E seaiapanfwarini.” nuriro yof urigfápi —Api níwiróná b níwákwirow sini fá xirarigfápirini. Api rfaiwá rénínj rinarini, “Áamá ayf sipi e yarigfáriní. Sipi e yarigfáriní.” Rfaiwá éninj rinarinijpí Gorixo —O anfnami dáfj simínj wínigfáwayá Ámináorini. O rixa arfá wini.

⁵ Amá'pí wí mǎnúróní'gǎyíné, seyíné xwǎ́ tǎyo nǎnwearóná sǐrǐ munǐ nǎnwearo pí pí segǐ ǐeapá seainarǎ'ǎpimǐ dǎnǐnǐ nǎra warǐ'ǎrǎnǐ. E neróná ámá odípí iwanǐ enǐ wimǐ nǎnǐ oimónǐrǐ aiwǎ xwé nǐwiro imǐxarǐ'ǎpá sǎ́ Gǎrǐxo xwǐrǎ́ seaikǐxenǎ́yǐ aǎnǐ oneaǎmeanǐrǐ sewanǎ'ǎyíné axǐpǐ e imǐxǎnarǎno.

⁶ Ámá wé róniŋɛ̃ yarigáyo seyínẽ xwiyá̃ numeáriro pikiariŋagá̃ aiwí wíniyí̃ eni wí pírí̃ searakianíro mɛ̃yaríŋoɪ̃.

“Dijí sɨxí nínirane Ámináo nání wenijí nerí ɣweáwanigini.” urijí nánirini.

⁷ Ayináni, gí niri-xí-meáyíné, Ámináo xegí díní tñni óf neainíwónigíniri xfo weapíne nání weníjí nero nweárixíni. Aiwá omíjí yarigíáyí aiwá iwíá nurárimáná yarigíápi nání díní mópoyi. Inia eari sogwí aníri nerfíná aiwá xwé imíxíná nání weníjí neri níníwearná yófi neri xegípi ófíníj oneaimoní weníjí neri nweaargífáriní.

⁸ Ámináo weapínáyi aṇwi ayo enagi nání seyíné ení axípi xe ó oneaimówiniginirí díní sixí nínro weníní nero nweárixini.

⁹ Gí níríxímeáyíné, Ámínáo xwíyá mĩneameáripa éwínigínirí aníjúmí ikaxí mĩrínípa éríxíní. Ái eyeyírómí nĩneairíná xwíyá neameáripaxí imónínjo aníni bímígínirí ríxa íwí e rónapínagí nání raríníní.

¹⁰ Gí níríxímeáyíné, wíá rókiamoagíáwa –Awa Ámínáo xegí xwíyíá onurímeípoyínírí urowárenapáná nǐb'ro oyá xwíyíápi wuríyigíáwaríní.

Awa áamá wí xeaniṅf wikáráná xwámámf n̄wiróná egfápi seyíné nání s̄iṅwepigf seaigfá enagf nání axfpi e nero xfd̄poyi.

11 Ai Gorixomi d̄iṅf wíkwíroṅwaéne d̄iṅf re yaiwiar̄iṅwárini, “Ámá en̄iṅaṅf xeaniṅf wikár̄agfá aí xwámámf wíáf̄y Gorixoyá d̄iṅf t̄ni yayf win̄ipaxf imónigfáȳrini.” yaiwiar̄iṅwárini. Seyíné Jopo yagfpi nání r̄ixa arfá n̄wiro omi xeaniṅf n̄wiéra úf̄apimi xwámámf n̄wiéra núśáná enáná Ámináo ámi nanf wíáná wímean̄pi nání nene n̄j̄fá e imóniṅagwi nání re yaiwiṅwini, “Ámináo áamá nání wá wian̄ri ayá ur̄im̄xiri nerf̄ná b̄i omiápi ayikwí m̄wí ayá wí wiar̄iṅorini.” yaiwiṅwini.

“S̄iṅá romi d̄áni r̄ir̄ariṅini.” mur̄ipa éf̄rixini.” ur̄iṅf n̄an̄rini.

12 Gf n̄rix̄imeáȳné, am̄ipí searar̄iṅápi “Ox̄fd̄poyi.” n̄nimón̄ri aiwi ripi an̄ipax̄rini. “Nepa n̄rarini.” oyaiwipoȳn̄ri nur̄ir̄ná aṅ̄nami d̄an̄iran̄i, xwár̄imi d̄an̄iran̄i, am̄ipí wíyo d̄an̄iran̄i, aga mur̄ipa éf̄rixini. Seyíné nion̄i e searfá apimi d̄aní ráná Gorixo pir̄f seamamon̄iḡn̄ri ámayo “Nem̄ini.” nur̄iróná ap̄ini ur̄f̄rixini. “Nem̄im̄ini.” nur̄iróná ap̄ini ur̄f̄rixini.

Gorixomi an̄iṅf min̄f r̄ixiṅf ur̄f̄rixini ur̄iṅf n̄an̄rini.

13 Segf̄y go go r̄niṅf n̄mear̄náyf, Gorixo ar̄ir̄á onin̄ri r̄ixiṅf ur̄f̄win̄iḡini. Segf̄y go go d̄iṅf nífá n̄win̄ir̄náyf, Gorixomi yayf numer̄i son̄f umearf̄win̄iḡini.

14 Segf̄y go go sim̄ixf n̄wer̄náyf, Jisasoyá s̄iyikf imónigfáȳné seaip̄eṅweagfáwami “Eini.” ur̄f̄rixini. Awa n̄b̄iro Ámináo yá d̄iṅf t̄ni ámi wará oin̄n̄ri r̄ixiṅf wur̄iyi ro ranf b̄i t̄ni xwáf earo éf̄rixini.

15 Awa r̄ixiṅf nur̄iróná d̄iṅf n̄wíkwíro ro ur̄ar̄igf̄apimi d̄aní Ámináo ámi nanf wim̄ix̄in̄f̄rini. Sim̄ixo f̄wí b̄i en̄i en̄o en̄ánáyf, yokwar̄im̄i wiin̄f̄rini.

16 Ayin̄ani, sim̄ixf p̄ni seawiár̄ri Gorixo nanf seaim̄ix̄iri en̄fá nán̄i segf̄ f̄wí éf̄api nání waropár̄i in̄ro Gorixomi x̄ixe r̄ixiṅf wur̄imeir̄i in̄f̄rixini. R̄ixiṅf wé róniṅf imónigfáȳf wur̄iyar̄igf̄api, ayf anan̄i ámayo ar̄ir̄á wipaxf enagf nán̄i rariṅini.

17 En̄iná wáf rókiamoagf Iraiṅao en̄pi nání d̄iṅf mópoyi. O áamá nen̄en̄iṅf imóniṅo aiwí in̄iá meapa oen̄ri Gorixomi r̄ixiṅf en̄f t̄ni ur̄aná oyá d̄iṅf t̄ni xwáf t̄yo in̄iá meapa ner̄i xwilogwí waú wo n̄ipwémáná enáná ámi emá wé w̄f̄um̄i d̄aṅf wo en̄i pwen̄in̄iḡini.

18 O in̄iá ámi oean̄ri Gorixomi r̄ixiṅf ur̄aná in̄iá xwáf t̄yo near̄i aiwá yap̄in̄iḡini.

“S̄er̄ix̄imeá wí x̄eṅw̄ni yar̄iṅagfá n̄win̄iróná yum̄ix̄in̄f̄oyi.” ur̄iṅf n̄an̄rini.

19 Gf n̄rix̄imeáȳné, segf̄y wo áamá xegf imóniṅf wo Gorixoyá xwiyfá nepa imóniṅpi p̄ni n̄wiár̄im̄i x̄eṅw̄ni yar̄iṅagf n̄win̄iri ámi Gorixo t̄f̄am̄in̄i ob̄in̄ri n̄ipemeám̄i n̄b̄ir̄ináyf,

20 re mówin̄iḡini, “Xex̄ir̄f̄meá f̄wí ar̄fk̄i yar̄igf̄áyf wigf f̄wí yar̄igf̄api p̄ni n̄wiáriro ámi Gorixomi d̄iṅf ow̄ikw̄r̄ipoȳn̄ri yum̄ix̄ar̄iṅf go go, o ayf an̄nim̄ix̄inan̄ro yar̄igf̄apimi d̄aní er̄fik̄imeán̄p̄ri nán̄i er̄i f̄wí xwapf éf̄api r̄it̄f in̄p̄ri nání er̄i yar̄iṅorini.” mówin̄iḡini.

Payí Pitao xámi eañnarini.

Payí rina áamá Jisasomi dñj wíkwíroarigá wí enj nimóniro nweagáayá nání Pitao xámi eañnarini. O Jisaso wiepísagowa worini. Jisaso ríxa anjnamí nipeyimáná xwiogwí ríxa obaxí nípwemáná enáná Pitao Jisaso yá siyikí imónigáyo Romiyíyá gapímanowa xeaninj ríá tñj n>wikára warinjagá nání ayí enj neániro aninj Jisasomi píraninj uxídfírxiniri “Dñj síxí umímómini.” niyaiwiri payí rina eañnigini. Payí rinami yoparípi nearíná Romí, anj xó nñweámáná payí eaarinjpi nání nurírfná yumí urímíni xwíyíxá nuriri Babironí nání urinjiginí.

1-2 Pitaoni —Nioni Jisasi Kiraisoyá wá wurímeiarinjá wonirini. Nioni payí rina áamá mí dányínéninj imónigáayné nání —Seyíné éí nímiamoro píropenisí xegí yóí Podasiyi rininjyo nwearo Garesia rininjyo nwearo Kapadosa rininjyo nwearo Esia rininjyo nwearo Bitinia rininjyo nwearo egíáyínérini. Seyíné nání payí rina níriri eaarinjini. Seyíné Jisasi Kiraiso rinjipimi xixení xídipíri nání ero o ragí yoxáipámi níperíná punjpi tñi igfáninj níseaeámoiríná segí fwí yarígápi yokwarímí seainí nání erí enfa nání ápo Goríxo xegí kwíyípi seaaininjyo dání nioniyáyí imónírxiniri xegí níjía xámi xwá riri síní mimónijnáná imóninjpi tñi xixení íá yiyamiximí seaínjínérini. “O wá ayá wí seaíwianiri níwayíróniro nweapíri nání ayá wí seaíiri éwíniginí.” nimónariní.

“Xeaninj seaímeaarinjagi aí Goríxo yeáyí neayimíxemeanfáriní.” urinj nánirini.

³ Nene Goríxomi —O negí Áminá Jisasi Kiraisomi xano imóniri Nwíáo imóniri enjorini. Omi yayí owianeyí. Ayí rípi nánirini. Nene Jisasi Kiraiso xwáripáyo dání wiápínímeanj enjagí nání weninj neri nweaarinjwápi “Nepa xixení neaímeanfáriní.” yaiwianíwá nání Goríxo xegí wá xwapí neaumíxinjyo dání ámi sínjí neaxirínenéninj eweajwáriní.

⁴ “Nene níneaímeanfáriní.” niyaiwiri weninj neri nweaarinjwápi, ayí Goríxo “Nanj e e níseaiimfáriní.” rinjipi apirini. Api wí urí epaxí mimóní erí siyikwí míní nanjini epaxí erí anjpa bí mimónipaxí erí enjpirini. Anjnamí Goríxo seyíné nání seamenjweaiarinjpirini.

⁵ Goríxo sfá yoparíyi imónáná yeáyí níseayimíxemearíná sípearímí seainfápi piaumímí iníwíniginiri seyíné dñj wíkwíroarinjagá nání xegí enj síxí eáninjpi tñi awí seamenjweanjíné enjagí nání rarinjini.

⁶ Xeaninj agwí ríná Goríxo xe owímeaniri wimóninj bí onímiápi nání xixegíni seaímeaarinjpi nímuropaxí mimóninjagi nání dñj ríá seaxearinjriní. E neri aiwí sfá yoparíyimi Goríxo seaíinápí nání seyíné yayí seáyími dání seainarinjriní.

⁷ Jisasi Kiraiso seyíné mimóní dñj m>wíkwíró nepa xwioxíyo dání xfómi dñj wíkwíroarinjagá níseainiri nání xewaníjo piaumímí níseainírfná seyíné yayí seamerí seáyí e seamféyoari wé ikwíuwíyo seanjwáriní emfániri nání agwí ríná xeaninj xixegíni seaímeaarini. Ewayí xwíyíá sfhá gorí nání rininj rípi nání dñj mópoyi. Ámá sfhá gorí —Gorí ayí urí epaxí imóninjpirini. Sfhá api tñj bí nímearo aga sfhápi ríá níniri gorí nápi, sínj ininjpiní xegípi oweniri ámi ámi ríá ikeáararigápa segí

dɪŋʃ wɪkwɪroarɪgɪʔɪ —Apɪ gorɪ tɪnɪ xɪxɛnɪ ɪmɔnɪŋɪpɪmanɪ. Sɛáyɪ e ɪmɔnɪŋɪpɪrɪnɪ. Apɪ enɪ axɪpɪ xwɪoxɪyo dání rɪfá nɪkwɪroarɪŋɔnɪrɪ gorɪ rɪfánɪŋɪ ɪkɛárarɪgɪʔɪpa xɛanɪŋɪ enɪ axɪpɪ e sɛaɪmɛarɪŋɪrɪnɪ.

⁸ Seyɪné Jisasomɪ sɪmɪmanɪʔɪyo sɪŋwɪ mɪwɪnɪpa egɪáyɪné nɪmɔnɪro aɪwɪ dɪŋʃ sɪxɪ uyarɪgɪʔarɪnɪ. Agwɪ rɪná enɪ sɪŋwɪ mɪwɪnɪpaxɪ nɪsɛaɪmɔnɪrɪ aɪwɪ dɪŋʃ nɪwɪkwɪroro náni aga yayɪ xwɪyɪfá tɪnɪ rɪpaxɪ mɪmɔnɪŋɪpɪ sɛáyɪmɪ dání nɪsɛaɪnɪrɪ náni ɪkwɪyɔánarɪŋɔɪ.

⁹ E nerɪná Jisasomɪ dɪŋʃ wɪkwɪroarɪŋagɪfá náni sɛaɪmɔnɪnfáɪpɪ —Gorɪxo yeáyɪ sɛayɪmɪxɛmɛanfáɪpɪ náni rarɪŋɪnɪ. Apɪ rɪxa sɛaɪmɛaarɪŋagɪ náni yayɪ sɛaɪnarɪnɪ.

¹⁰ Gorɪxo apɪ e nerɪná yeáyɪ sɛayɪmɪxɛmɛanfáɪpɪ náni ɛŋɪná wɪfá rókɪamoagɪfá “Gorɪxo wá nɪsɛawɪanɪrɪná e sɛaɪɪfárɪnɪ.” rɪgɪfáwa dɪŋʃ “Gorɪxo arɪge nerɪ ɛnfá náni rɪfá rarɪnɪ?” nɪyáɪwɪro anɪŋɪ mɪnɪ yarɪmágɪ nɪga bagɪfárɪnɪ.

¹¹ Kwɪyɪ Kiraisoyáɪpɪ áwanɪ ɪnɪmɪ dání urɪnɪŋɪ rɪpɪ, “Xámi xɛanɪŋɪ ámá Gorɪxo yeáyɪ sɛayɪmɪxɛmɛanfá náni uowárɛnapɪnfomɪ nɪwɪmɛámáná ɛŋáná rɪwɛná ámi sɛáyɪ e xegɪ bɪ ɪmɔnɪŋɪpɪ wɪmɛanfárɪnɪ.” Wɪfá rókɪamoagɪfáwami áwanɪ kwɪyɪyo dání e urɪnɪŋɪpɪ náni awa dɪŋʃ nɪmɔróná “Yeáyɪ neayɪmɪxɛmɛanfá náni uowárɛnapɪnfɔ gɪná bɪnfárɪnɪ? Omɪ wɪmɛanfáɪpɪ arɪge nɪmɔnɪrɪ wɪmɛanfárɪfánɪ?” nɪyáɪwɪro yarɪmágɪ nɪga bagɪfárɪnɪ.

¹² E nero aɪ Gorɪxo awa re oyáɪwɪpoyɪnɪrɪ, “None wɪfá urókɪamoarɪŋwáɪpɪ negɪ tɪŋɪ rɪná ɪmɔnɪnfáɪpɪmanɪ. Ámá nonɛyá rɪwɪyo ŋwɛagɪfáyɪ tɪŋɪná ɪmɔnɪnfáɪpɪrɪnɪ.” oyáɪwɪpoyɪnɪrɪ sɪŋánɪ waropárɪ wɪŋɪnɪgɪnɪ. O nɛnɛ náni neaɪɪŋɪpɪ, ayɪ xwɪyɪfá yayɪ sɛaɪnɪpaxɪ agwɪ rɪná wáf rarɪgɪfáwa kwɪyɪ aŋɪnamɪ dání wɪrɛnapɪŋɪpɪmɪ dání wáf sɛarɪmegɪfáɪpɪrɪnɪ. Aŋɪnajowa enɪ aga nɪjɪfá oɪmɔnanɛyɪnɪro nɪwɪmɔnɪro egɪfáɪpɪrɪnɪ.

“Íkwɪráfnánɪŋɪ ɪmɔnfáɪxɪnɪ.” urɪŋɪfá nánɪrɪnɪ.

¹³ Gorɪxo e neaɪɪŋɪ ɛŋagɪ náni segɪ dɪŋʃ nɪsɛaɪkwɛarɪpɛárɪnɪgɪnɪrɪ píránɪŋɪ pírɪ wɪaɪkɪmɪ nɪnɪro sɪŋwɪ tɪnɪ nero re nɪyáɪwɪro, “Jisasɪ Kɪ-raiso xɛwanɪŋɔ pɪaumɪmɪ ɪnáná Gorɪxo wá nɪnɛawɪanɪrɪná neaɪɪŋɪpɪ yoparɪpɪ sɪpɛarɪmɪ nɪnɛaɪrɪ yeáyɪ neayɪmɪxɛmɛáwɪnɪgɪnɪ.” nɪyáɪwɪro dɪŋʃ nɪwɪkwɪmoro ŋwɛáfrɪxɪnɪ.

¹⁴ Seyɪné nɪaɪwɪ arɪfá yɪmɪgɪ yarɪgɪfáyɪnɪŋɪ nɪmɔnɪro xwɪyɪfá yayɪ sɛaɪnɪpaxɪpɪ sɪnɪ majɪfá nɪmɔnɪrɪfá “Pɪ pɪ nɪonɪ fɛapá nɪnarɪŋɪpɪ sa oemɪnɪ.” nɪyáɪwɪro yagɪfáɪpɪ sɪnɪ xɛ onɛaɪmɛanɪnɪrɪ mɪsɛaɪmɔnɪpa éfrɪxɪnɪ.

¹⁵ E mɛpa nero sɪyɪkwɪf bɪ mɪnɪf ɪkwɪráfnánɪŋɪ ɪmɔnɪŋɔ —O seyɪné xɔ xegɪyɪf ɪmɔnfáfrɪxɪnɪrɪ wɛyo fá sɛaumɪrɪŋɔrɪnɪ. O ɪmɔnɪŋɪpa seyɪné enɪ pɪ pɪ neróná ɪkwɪráfnánɪŋɪ nɪmɔnɪro axɪpɪ éfrɪxɪnɪ.

¹⁶ Bɪkwɪyo rɪwamɪŋɪf re nɪrɪnɪrɪ eánɪŋagɪ náni rarɪŋɪnɪ, “Nɪonɪ sɪyɪkwɪf bɪ mɪnɪf ɪkwɪráfnánɪŋɪ ɪmɔnɪŋáonɪ ɛŋagɪ náni seyɪné enɪ axɪpɪ ɪkwɪráfnánɪŋɪ ɪmɔnfáfrɪxɪnɪ.” nɪrɪnɪrɪ eánɪŋagɪ náni “Seyɪné enɪ e éfrɪxɪnɪ.” rarɪŋɪnɪ.

Gorɪxo ayá tɪŋɪ ɪmɔnɪŋɪpɪ tɪnɪ gwɪfɪŋɪf nɛaroayɪroŋɪf nánɪrɪnɪ.

¹⁷ Seyɪné Gorɪxomɪ —O ámányo mɪ ómómɪxɪmɪ nerɪná ámá xwérɪxa wɪmɪ sɪmɪf sɪmɪf e mɪŋwɪrárɪf ayɪ ayo wɪgɪ egɪfáɪpɪmɪ dání mɪ ómɪxaxɪdɪnɪorɪnɪ. Omɪ xwɪyɪfá rɪrɪmɪf nɪwɪrɪfá “Ápoxɪnɪ” nurɪro náni sɪnɪ xwɪfá rɪrɪmɪf nurɪnɪróná omɪ wáyɪf nɪwɪro píránɪŋɪ éfrɪxɪnɪ.

18 Seyíné nǝjǝ́ re imónǝ́ǝǝ́ náńi rarińǝ́ńi. Gorixo segǝ́ arǝ́owa siwǝ́ surǝ́mǝ́ seaiékwǝ́kwǝ́yigǝ́ǝ́ pǝ́ńi wiáǝ́ǝ́ǝ́ǝ́ńi sǝ́ńǝ́ sirǝ́pǝ́ tǝ́ńirani, gorǝ́ tǝ́ńirani, —Apǝ́ anǝ́pǝ́ imónǝ́paxǝ́ńi. Apǝ́ tǝ́ńi gwǝ́ńińǝ́ searoyironǝ́manǝ́.

19 Negǝ́ Judayǝ́ wigǝ́ ǝ́wǝ́ yarǝ́gǝ́ǝ́ Gorixo ragǝ́ pwarǝ́ǝǝ́ nǝ́wǝ́ńi yok-warǝ́mǝ́ oneaińińi sipǝ́sipǝ́ miǝ́ siyǝ́kwǝ́ mǝ́ńińo nǝ́pǝ́kirónǝ́ yarǝ́gǝ́ǝ́ o xegǝ́ xewaxo Kiraiso, ragǝ́ xegǝ́ ayǝ́ tǝ́ńo nǝ́pǝ́ǝ́ńǝ́ punǝ́pimi dǝ́ńi gwǝ́ńińǝ́ searoyironǝ́ńi.

20 Xwǝ́ǝ́ tǝ́ńi ańǝ́na tǝ́ńi sǝ́ńi mimǝ́ǝ́ǝ́ enǝ́ńǝ́ xǝ́mǝ́ xegǝ́ xano e éwǝ́nǝ́ǝ́ńi wimónǝ́ǝ́pǝ́ tǝ́ńi xǝ́xeni nerǝ́ńǝ́ urǝ́pǝ́ńo seyíné arǝ́ǝ́ seaimǝ́ńińi náńi sǝ́ǝ́ yoparǝ́yǝ́ tǝ́ńǝ́ rǝ́ńǝ́ rǝ́xa sǝ́ńǝ́ńi piaumǝ́mǝ́ nǝ́ńi seapeińǝ́ńi.

21 Seyíné o seaińǝ́pimi dǝ́ńi Gorǝ́xomi dǝ́ńǝ́ wǝ́kwǝ́roarǝ́ǝ́ńi. O xewanǝ́ Kiraiso xwǝ́ǝ́pǝ́o dǝ́ńi owǝ́ǝ́pǝ́ńi meanǝ́ńi ámǝ́ dǝ́ńǝ́ sixǝ́ numǝ́mori aga seǝ́yǝ́ émǝ́ umǝ́yoyǝ́ enagǝ́ náńi seyíné omǝ́ dǝ́ńǝ́ nǝ́wǝ́kwǝ́ro “O nearǝ́ǝ́pǝ́ nǝ́pa neaińǝ́ǝ́ńi.” nǝ́yawiwo dǝ́ńǝ́ nǝ́wǝ́kwǝ́moro ńweanǝ́.

“Xǝ́e dǝ́ńǝ́ sixǝ́ yǝ́ńǝ́ǝ́ǝ́.” urǝ́ńǝ́ náńińi.

22 Xwǝ́oxǝ́o dǝ́ńi nǝ́ǝ́xǝ́meǝ́o dǝ́ńǝ́ sixǝ́ oyuaneyǝ́ńi segǝ́ ǝ́wǝ́ yarǝ́gǝ́ǝ́ xwǝ́yǝ́ nepaxǝ́ńi imónǝ́ǝ́pǝ́ arǝ́ nǝ́wǝ́ pǝ́ǝ́ńi nǝ́xǝ́dǝ́ńǝ́pǝ́ dǝ́ńi rǝ́xa ǝ́ǝ́ńińǝ́ eámónǝ́ǝ́ enagǝ́ náńi anǝ́ńǝ́ mǝ́ńǝ́ xwǝ́oxǝ́o dǝ́ńi dǝ́ńǝ́ sixǝ́ yǝ́ńǝ́ǝ́ǝ́.

23 Ayǝ́ rǝ́pǝ́ náńi “Dǝ́ńǝ́ sixǝ́ yǝ́ńǝ́ǝ́ǝ́.” seararǝ́ńi. Seyíné ámǝ́ sǝ́ńǝ́ bǝ́ńińǝ́ eweǝ́ǝ́pǝ́, ayǝ́ anǝ́pǝ́ imónǝ́paxǝ́ enǝ́pǝ́ marǝ́ǝ́, anǝ́ńǝ́ ńweapaxǝ́ imónǝ́ǝ́pǝ́ tǝ́ńi eweǝ́ǝ́ńi. Ayǝ́ xwǝ́yǝ́ Gorǝ́xoyǝ́ anǝ́ńǝ́ nǝ́yǝ́mǝ́ńǝ́ enǝ́pǝ́ ámǝ́o ámǝ́ sǝ́ńǝ́ bǝ́ eweearǝ́ǝ́pǝ́ náńi rarińǝ́ńi.

24-25 Bǝ́kwǝ́o dǝ́ńi re nǝ́ńińi eánǝ́ǝ́pǝ́ nǝ́ńi seararǝ́ǝ́pǝ́ tǝ́ńi xǝ́xeni imónǝ́ǝǝ́ náńi rarińǝ́ńi, “Ámǝ́ ayǝ́ ayǝ́ nǝ́ńi aránǝ́ńi imónǝ́ǝ́yǝ́ńi. Amǝ́pǝ́ ámǝ́ yarǝ́ǝǝ́ nǝ́wǝ́ńi yayǝ́ umearǝ́ǝ́pǝ́, ayǝ́ arǝ́ siyǝ́ńińi imónǝ́ńi. Arǝ́ yeǝ́yǝ́ nǝ́yǝ́pǝ́mǝ́nǝ́ urǝ́ yarǝ́ǝ́pǝ́ ámǝ́ enǝ́ axǝ́pǝ́ yarǝ́ǝ́ńi. Arǝ́ siyǝ́ urǝ́ nerǝ́ńǝ́ píroarǝ́ńǝ́pǝ́ amǝ́pǝ́ ámǝ́o yayǝ́ umearǝ́ǝ́pǝ́ axǝ́pǝ́ńińi imónarǝ́ńi. E nerǝ́ aí Ámǝ́nǝ́oyǝ́ xwǝ́yǝ́pǝ́ aga anǝ́ńǝ́ ńińǝ́ imónǝ́ǝ́pǝ́ńi.” Xwǝ́yǝ́ e rǝ́ńǝ́ǝǝ́ náńi seararǝ́ńi. Xwǝ́yǝ́ apǝ́ yayǝ́ seainǝ́paxǝ́ imónǝ́ńǝ́ wǝ́ seararǝ́ǝ́pǝ́ńi.

2

“Xwǝ́yǝ́ Gorǝ́xoyǝ́ oxǝ́dǝ́mǝ́ńi ayǝ́ wǝ́ seaimónǝ́wǝ́ńińi.” urǝ́ńǝ́ náńińi.

1 Ayǝ́ńǝ́ segǝ́ rǝ́ǝ́ kǝ́roarǝ́ǝ́ nǝ́pǝ́ńi tǝ́ńi yapǝ́ wǝ́wǝ́yarǝ́ǝ́ nǝ́pǝ́ńi tǝ́ńi nanǝ́ rǝ́ro sǝ́pǝ́ rǝ́ro yarǝ́gǝ́ǝ́ tǝ́ńi sǝ́pǝ́ dǝ́ńǝ́ yaiwǝ́arǝ́ǝ́pǝ́ tǝ́ńi xwǝ́yǝ́pǝ́ uńwǝ́rǝ́arǝ́ǝ́ nǝ́pǝ́ńi tǝ́ńi apǝ́ nǝ́pǝ́ńi rǝ́xa xwǝ́ǝ́ weyǝ́ǝ́ǝ́.

2 E nero nǝ́ǝ́wǝ́ sǝ́ńǝ́ xǝ́ǝ́yǝ́ amǝ́ńǝ́ náńi ayǝ́ wǝ́ wimónarǝ́ńǝ́pǝ́ seyíné enǝ́ axǝ́pǝ́ xwǝ́yǝ́ Gorǝ́xoyǝ́pǝ́ —Apǝ́ ikweakwǝ́mǝ́ mǝ́ńińǝ́pǝ́ńi. Apǝ́ arǝ́ nǝ́wǝ́ xǝ́xeni oxǝ́dǝ́mǝ́ńi ayǝ́ wǝ́ seaimónǝ́wǝ́ńińi. Gorǝ́xo yeǝ́yǝ́ seayǝ́mǝ́meanǝ́ náńi segǝ́ dǝ́ńǝ́ nǝ́ǝ́wǝ́ amǝ́ńǝ́ nǝ́ńińǝ́ xwé iwǝ́roarǝ́ǝ́pǝ́ axǝ́pǝ́ yóǝ́ nimóni amǝ́pǝ́ Gorǝ́xo wimónarǝ́ńǝ́pǝ́ náńi dǝ́ńǝ́ aumaúmǝ́ ńǝ́ǝ́ǝ́ńi xwǝ́yǝ́ oyǝ́pǝ́ náńi ayǝ́ wǝ́ seaimónǝ́wǝ́ńińi.

3 Seyíné aiwǝ́ gǝ́gǝ́ nerónǝ́ awǝ́ yarǝ́ǝ́pǝ́ náńi nǝ́jǝ́ imónarǝ́ǝ́pǝ́ Ámǝ́nǝ́o dǝ́ńǝ́ sǝ́pǝ́ nǝ́wǝ́ńǝ́ nanǝ́ seaińǝ́pǝ́ náńi rǝ́xa nǝ́jǝ́ imónǝ́ǝ́yǝ́né enagǝ́ náńi apǝ́ e éǝ́ǝ́.

“Seyíné áamá Gorixoyáyíneríni.” uríńj nániríni.

⁴ Seyíné Jisaso —O dńj nıyımıńj tńj sńńanıńj imónıńj worıni. Ámáy “Sńńá ro sıpıorıni.” nırıro emı móagfa aiwı Gorixoyá sńńwıyo dání ayá tńjo enagı nıwınırı anj xfo mırarırńjpi nání fá yamıxarıńjorıni.

⁵ Seyíné enı sńńá dńj nıyımıńj tńjńıńj imónıgıáyınerıni. Seyíné o tfámıni barına Gorıxo nıseamearı anj rıdıyowá nání xegı kwıyı ńweapaxı wıwánıńj seamırarırni. Seyíné anj iwámı dání oyá apaxıpánıńj imónıgıá “Gorıxo wımónarırńjpi nánıni e nıyanıwárıni.” yaiwıarıgıáyıńj nimónıro ayı Gorıxo none nání yayı oneainırı rıdıyowá wıarıgıápa seyíné enı Jisası Kiraiso seaińıyo dání axıpńıńj xegı kwıyı xfo wımónarırńjpi nání seaiwapıyarırńjpi wııfırıxınırı seyíné anj wıwánıńj seamırarırni.

⁶ Xwıyıfá nıonı seararırńjpi, ayı Bıkwıyo dání re nırınırı eánıńjpi tńı xıxenı imónıńagı nání rarırńıni, “Arfá époyı. Gorıxonı áamá sńńá anj nımırıróná sńńá awıaxı wo xámı nımearo iwamfó tıwayıroarıgıápa nıonı enı áamá wo gı Saionı ńweagıáyo umenıweanı nání nurıpearına sńńá ayá tńj imónıńj wo nımearı iwamfónıńj tıwayıroarırńıni. Omı dńj wıkwırogıáyı ayá nıwınırı ‘Pı nání wıkwırońarfanı?’ wı yaiwıpırıfámanı.” nırınırı eánıńjpi nıonı seararırńjpi tńı xıxenırıni.

⁷ Ayınanı dńj wıkwıroarıgıáyıné nání sńńá o ayá tńjo imónıni. E nerı aiwı dńj mıwıkwıropa yarıgıáyı Bıkwıyo re nırınırı eánıńjpi tńı xıxenı egıawıxını, “Sńńá anj mırarıgıáwa ‘Sıpıorıni.’ nırıro emı mogfo Gorıxo nımearı iwamfó tıwayırońjo imónıńırıni.” nırınırı eánıńjpi tńı xıxenı egıawıxını.

⁸ Áamá dńj mıwıkwıroarıgıáyı nání rıpi enı nırınırı eánıni, “Sńńá o, ayı áamá nóreámıoarı ná eánırı nıkırıpeaánırı ná eánırı yarıgıónıńj imónıni.” nırınırı eánıni. Ayı rıpi nánırıni. Gorıxoyá xwıyıfá nıwıaıkıro nání nóreámıoarı nánıńj eánarıgıárıni. Enına Gorıxo e éfırıxınırı urıpeaagırıni.

⁹ E nerı aí enına Gorıxo áamá xegı imónıgıáyı nání rıńıpa seyíné nání enı xıxenı axıpi re nırınırı eánıni, “Áamá gwı wırı xfo xegı imónıwınıgıńırı fá yamıxarıńjırınıńj imónıro mıxı ináyı xfoyá apaxıpánıńj imónıgıáyıńıńj imónıro áamá gwı mónıgıá ‘Xfo wımónarırńjpińı éwanıgıni.’ yaiwıarıgıáyıńıńj imónıro áamá xfoyá imónıgıáyıńıńj imónıro egıáyırıni.” nırınırı eánıńjpi seyíné nání xıxenı rınıni. Gorıxo —O seyíné sfá yınıńfıńı pńı nıwıarımı nıbıro xegı wfá ókıarırńfıńı ńweapırıfá nání fá seaumırırńjorıni. O seyíné awıaxı seáyı émi imónıńj xfo seaińjpi ámáyo áwanj urıfırıxınırı apı apı imónıfırıxınırı searıpeanırıni.

¹⁰ Enına seyíné Bıkwıyo “Áamá sıpıfá imónıgıáyırıni.” nırınırı eánıńjpi tńı xıxenı nimónıro aiwı agwı rına rıxa áamá Gorıxoyáyıné imónıńjoı. Bıkwıyo rınıńıpa xámı Gorıxo ayá mıseawıanırıyıné aiwı agwı rına rıxa ayá seawıanarırıyınerıni.

“Áamá Gorıxo nání majfá imónıgıáyı tńı nıńwearóná pıránıńj éfırıxıni.” urıńj nánırıni.

¹¹ Gı dńj sıxı seayıńıyıné, enı rırémıxı nıseairı re seararırńıni, “Seyíné anj mı dńjıyınénıńj nimónıro xwıfá rırımı urıńıgıáyıné feapá seainarırńjpi xe oneainırı sńńwı mıwınıpanı. feapá seainarırńjpi dńıyo sıpı seaıkıxémınırı yarırńj enagı nání rarırńıni.

12 Seyíné áamá Gorixo náni majfá nero náni éamá imónigfáyí tñí e niñwearóná pírániñí wé róniñpini éfríxini. Émáyi ikayíwí niseariróná ‘Áamá rikikíríó yarigfáyínérini.’ searíá aí seyíné wé róniñí imóniñpini yariñagfá sñwí niseaníro náni sfá Kiraiso áamáyo mí ómómíxímí wini náni bñfáyimi omi seáyi e umfeyoaro ‘Joxi ríxídarigfáyí xejwí rñwárini.’ ríro epfíra náni pírániñí e éfríxini.” searariñini.

“Áamá seáyi e seaimónigfáyo ínimí wuríñfríxini.” uríñf nánirini.

13-14 Seyíné Áamínáo wimónariñpimi oxídaneyiníro áamá seamenweapíra náni imónigfá ayí ayo ínimí simañwíyóniñí yeáyí wuríñfríxini. E nero míxí ináyí seáyi e imóniño gapímaní niyoní seáyi e wimóniñí enagi náni omi simañwíyóniñí yeáyí wuríñro gapímaníyí ení áamá fwi yarigfáyo pírf umamoro nañ yarigfáyo seáyi e umero ópoyiníri urípeañíyí enagi náni ayo ení simañwíyóniñí wuríñro éfríxini.

15 Gorixo seyíné náni re niyaiwiri wimónariñagi náni rariñini, “Áamá nioni dñí níkwíroarigfáyí nañ nero ínimí e níwuríñrariñpimi dani áamá majfá níkariníro wigí majfá imónigfápimi dani yapí níríro ‘Goríxomi dñí wíkwíroarigfáyí síwí sípí yarigfárini.’ rariñpimi sanjírífríxini.” niyaiwiri wimónariñagi náni rariñini.

16 Gapímaníyo ínimí níwuríñróná Jisaso seaiñpimi dani fwi náni áxenwaríñí míseainíyíné enagi náni áamá “Nene áxenwarí minípa enagi náni fwi ananí yaníwini.” níríro yarigfápa mepa éfríxini. Áamá “Goríxo wimónariñpini oyaneyi.” níwimóníro ínimí níwuríñro náni fwi epaxí imóniñpí mé yarigfápa seyíné ení axípi e éfríxini.

17 Áamá niyoní wéyo uñwíríro séríxímeáyo dñí síxí uyíro Goríxomi wáyí wíro míxí ináyí seáyi e imóniñomi wéyo uñwíríro éfríxini.

“Kiraiso sñwepígí neaiñpimi xídfífríxini.” uríñf nánirini.

18 Xínáíwáníñí nimóníro omiñí wíiarigfáyíné, segí bosí seamearigfáwa náni wáyí níwíro ínimí níwuríñróná nañ níseamero awayini seaiarigfáyoni maríái, uyíni níseaikáríro seamearigfáyo ení ínimí wuríñfríxini.

19 Ayí rípi náni rariñini. “Goríxo wimónariñpí apírfani?” niyaiwíro sa apíni oyaneyiníro náni “Pí pí xeaniñí neaikaráná dñí ríá neaxeariñpí ayí ananirini.” niyaiwíro xwámámí níwiríñáyí, Goríxo yayí winariñí enagi náni ananí bosowamí wuríñfríxini.

20 fwi yariñagfá niseaníro uyíni seaikaránáyí, seyíné xwámámí wíagfá aiwí “Goríxo nene xwámámí wiaríñagwí náni ananí yayí seáyi e neamenfárini.” ríseaimónarini? Oweoi! E nerí aí seyíné nañni yariñagfá aiwí uyíni seaikaráná xíxe míwí xwámámí níwiríñáyí, Goríxo yayí winípaxípi yariñoi.

21 Goríxo seyíné e éfríxiniñí wéyo fá seaumiríñrini. Ríniñí seyíné meapaxí imóniñpí Kiraiso nímeáriniñí ríniñí seyíné ení suríma nímeáriniñróná epírfápi náni sñwepígí seaiñí enagi náni rariñini.

22 O Bíkíwíyo “fwi bí mepa erí xegí manípá tñni yapí bí mírípa erí eníñini.” níriniñí eániñpí tñni xixeni eníñigini.

23 Omi ikayíwí umeáraríñá xó ení wí xíxe ikayíwí murípa erí omi ríniñí wiaríñá “Soyíné míyíó ráráriñiñíyo ríxa uríkwínípíráoi.” murípa erí Goríxomi —O áamá niyoní wigí egfápi tñni xixeni pírf umamoariñorini.

Omi dñjɲ nɪwɪkwɪrorɪ “Ayɪ nionɪ nɪfápi nánɪ pɪrɪ umamonfárɪnɪ.” yaiwirɪ enɲɪnɪgɪnɪ.

²⁴ Nene fɪwɪ enɪwápi nánɪ Gorɪxo pɪrɪ nɪneamamorɪnáyɪ xɪxenɪ imónɪmɪnɪrɪ enɲɪ aɪwɪ o nene pɪrɪ neamamómɪnɪrɪ épi Kiraisomɪ pɪrɪ umamóáná o rɪnɪɲɪ nɪmearɪ yoxáfápmɪ dánɪ penɪnɪgɪnɪ. Ámá piyɪ sɪnɪ fɪwɪ bɪ mepa yarɪgɪfápa seyɪné enɪ axɪpi ero áamá sɪɲɪ ɲweagɪfáyɪ amɪpɪ xwapɪ yarɪgɪfápa seyɪné enɪ axɪpi wé rónɪɲɪ imónɪɲɪpɪ ero éfɪrɪxɪnɪrɪ penɪnɪgɪnɪ. Omi iwanɲɪ nɪmépero pɪkɪgɪfáyo dánɪ segɪ wárá rɪxa nanɲɪ inɪɲagɪ nánɪ “Api e éfɪrɪxɪnɪ.” seararɪɲɪnɪ.

²⁵ Enɪná sɪnɪ Jisasomɪ dñjɲ mɪwɪkwɪropa neróná sipɪsipɪ xiáwomɪ pɪnɪ nɪwɪárɪmɪ ɲɪɲɪfá neánowirɪnɪ yarɪɲɪpa yagɪfáyɪné aɪwɪ agwɪ rɪná segɪ seáwo —O dñjɲpɪ awɪnɪɲɪ seamenɲweaarɪɲorɪnɪ. O tɪɲɪmɪnɪ nɪbɪro nánɪ rɪxa píránɪɲɪ ɲweanɲoɪ.

3

“Apɪxɪwayɪné oxowamɪ yeáyɪ wurɪnɪfɪrɪxɪnɪ.” urɪɲɪ nánɪrɪnɪ.

¹ Apɪxɪ oxɪ meánɪgɪfɪwayɪné enɪ axɪpi segɪ oxowamɪ yeáyɪ wurɪnɪfɪrɪxɪnɪ. Segɪ oxɪ wa xwɪyɪfá Gorɪxoyápi pɪrɪ wɪaíkɪmɪ yarɪgɪfáwa enánáyɪ, awa enɪ sewayɪné yeáyɪ nɪwurɪnɪro wé rónɪɲɪ yarɪɲagɪfá sɪɲwɪ nɪseanɪrɪɲɪfɪyo dánɪ dñjɪ nɪkɪnɪmónɪro “Xwɪyɪfá apɪ neparɪnɪ.” yaiwɪpɪrɪfá nánɪ “Yeáyɪ wurɪnɪfɪrɪxɪnɪ.” seararɪɲɪnɪ. Sewayɪné xwɪyɪfá Gorɪxomɪ dñjɪ owɪkwɪrópoyɪnɪrɪ imónɪɲɪ bɪ murarɪɲagɪfá aɪwɪ

² awa sewayɪné sɪyɪkwɪ bɪ mɪnɪgɪfɪwayɪné ero Gorɪxomɪ wáyɪ wiro yarɪɲagɪfá sɪɲwɪ nɪseanɪróná awa enɪ axɪpi dñjɪ wɪkwɪropaxɪ enagɪ nánɪ rarɪɲɪnɪ.

³ Sewayɪné “Arɪge nerɪ negɪ dɪfá awɪaxɪ imónɪrɪenɪɲoɪ?” yaiwiro “Arɪge nerɪnɪ áwɪaxɪ imónanɪ nánɪ nɪgwɪ yeyɪ nerɪ ipɪnanɪréwɪnɪ?” yaiwiro “Arɪge nerɪ áwɪaxɪ imónanɪ nánɪ aɪkɪ aɪpiyɪ yɪnanɪréwɪnɪ?” yaiwiro mepa éfɪrɪxɪnɪ. Okɪyɪfá nɪnɪróná segɪ waráyo seáyɪrɪwámɪ dánɪnɪ okɪyɪfá mɪnɪpanɪ.

⁴ Xwɪoxɪfɪyo ínɪmɪ nánɪ enɪ dñjɪ nɪmoro okɪyɪfá ínɪfɪrɪxɪnɪ. Xwɪoxɪfɪyo ínɪmɪ okɪyɪfánɪɲɪ inarɪɲɪpɪ, ayɪ sewayɪné xwɪoxɪfɪyo rɪfá ápiáwɪ mɪseawé sa piyɪfá nɪseaweárɪɲɪpɪmɪ dánɪ okɪyɪfánɪɲɪ inarɪgɪfápirɪnɪ. Apɪ wɪ anɪpá mɪmónɪpaxɪ enagɪ nánɪ Gorɪxoyá sɪɲwɪyo dánɪ ayá tɪɲɪ imónɪɲɪpɪrɪnɪ.

⁵ Apɪxɪ enɪnanɲɪ “Gorɪxo wimónarɪɲɪpɪnɪ oemɪnɪ.” yaiwɪagɪfɪwa —Íwa “Gorɪxo nearɪɲɪpɪ xɪxenɪ neaɪnɪfárɪnɪ.” nɪyaiwiro dñjɪ wɪkwɪmoagɪfɪwarɪnɪ. Íwa enɪ axɪpi wɪgɪ xɪagwowamɪ yeáyɪ nɪwurɪnɪrɪɲɪpɪmɪ dánɪ xwɪoxɪfɪyo ínɪrɪwámɪnɪ okɪyɪfánɪɲɪ inagɪfárɪnɪ.

⁶ Seraɪ yagɪpɪ nánɪ bɪ osearɪmɪnɪ. Í xegɪ xɪagwo Ebɪrɪfámomɪ yeáyɪ nɪwurɪnɪrɪnɪ arɪfá nɪwirɪ “Ámɪnáoxɪnɪ” uragɪrɪnɪ. Sewayɪné amɪpɪ wɪ nánɪ wáyɪ bɪ mepa nero píránɪɲɪ nerónáyɪ, sɪwá rénɪɲɪ inarɪɲoɪ, “Seraɪ yagɪpa newanɪɲene axɪpɪ imónɪɲwɪnɪ.” Sɪwá énnɪɲɪ inarɪɲoɪ.

“Oxoyɪné apɪxɪwamɪ píránɪɲɪ uméfɪrɪxɪnɪ.” urɪɲɪ nánɪrɪnɪ.

⁷ Apɪxɪ meagɪfɪyɪné enɪ segɪ apɪxɪ tɪnɪ nawɪnɪ nɪɲwearóná “Apɪxɪwa imónɪgɪfápi, ayɪ apɪrɪfánɪ?” nɪyaiwiro nɪjɪfá imónɪgɪfá apɪ tɪnɪ xɪxenɪ nɪwɪwapɪyɪro nawɪnɪ ɲweáfɪrɪxɪnɪ. Apɪxɪwa oxoyɪné tɪnɪ xɪxenɪ enɲɪ neánɪro mepaxɪ enagɪ nánɪ seararɪɲɪnɪ. Gorɪxomɪ rɪxɪɲɪ urarɪgɪfápi

arikwákwá mîseaiþa enfa nânî “Negí apíxíwa enî dîñî nîyîmîñî imónîñpî meapírwárfanî?” nîyaiwîro wé íkwianwáyo uñwírárírxîñî.

“Sípî seaikárfagfa aiwî nanñî wíríxîñî.” urîñî nánîrîñî.

⁸ Repíyî nîseaiéra úapî, ayí nîpîñî rîpî éfríxîñîrî seararîñîñî. Píránîñî nîtiwayíróñîro ñwearo xîxe dîñî sîpî inîro xexíxexírîmeáyí dîñî sîxí yinarigíþa axíþî xîxe dîñî sîxí yinîro wá wianenîro seáyî e mimónî sîyikwáñîñî nimónîro ñwearo éfríxîñî.

⁹ Ámá uyíñî seaikárfáyo pírî numamoro axíþî xîxenî mîwikárfþa ero xwíyíþapai seanwíráríþayo axíþî xîxenî pírî numamoro xwíyíþapai mîñwíráríþa ero neróná ámá sîpî seaikárarigíþayo Goríxo nanñî owînîrî rîxîñî urífríxîñî. Goríxo seyíné nanñî seaíñfa nânî ámá ayo e wíríxîñîrî wéyo fá seaumîrîñî enagî nânî seararîñîñî.

¹⁰ Bîkwáyo dánî re nîrîñîrî eánîñagî nânî rarîñîñî, “Ámá ‘Nionî yayí nîñîñîrî kíkífa onjeámîñî.’ nîwimónîrîñá re yaiwíwîñîñî, ‘Gí manñíþa tîñî xwíyífa sîpî imónîñpî rîmî mexoámopa erî yapí bî rîmî mexoámopa erî oemîñî.’ yaiwíwîñîñî.

¹¹ Sípî imónîñî yarîñîpîmî wé fá nîmîxeánîrî nanñî imónîñpî éwîñîñîñî. ‘Ámá nîñî tîñî arige pîyífa nîwírîñîrî ñweaaníwárfanî?’ nîyaiwîrî apî e imóníwanîñîñîrî anîñî miní iponíwîñîñîñî.

¹² Ayí rîpî nânî e éwîñîñîñî. Ámîñá Goríxo wé rónîñî yarigíþayo sîñwí wîñaxíðîmerî íníná xíomî rîxîñî urarigíþapî nânî arífa ókíarf umónîrî yarîñîrîñî. E nerî aí sîpî yarigíþayo wíkfí wónarîñî enagî nânî e éwîñîñîñî.” Bîkwáyo e nîrîñîrî eánîñagî nânî rarîñîñî.

Nanñî yarîñwáþîmî dánî rîñîñî neaímeaaríñá epaxíþî nánîrîñî.

¹³ Seyíné nanñî oyaneyîñîrî anîñî miní xídaríñáyí, gíyí rîñîñî sea-
iapíþírfarîñî?

¹⁴ E nîsearîrî aí seyíné wé rónîñî yarîñagífa nânî rîñîñî seaímeáagî aiwî ananî yayí seainíwîñîñî. Bîkwáyo rîñîñîþa “Seyíné ámá sîpî seaikárarigíþáyí ófí nerî dîñî yáñíþaxí seaíwáþíyaríñá ófí mepa nero ayá íþíþa mîñwírárîñîþa nero rîpî éfríxîñî.

¹⁵ Xwioxíyo dánî ‘Kíraisó gí Ámîñáorîñî.’ nîrîñîro dîñî sîxí inífríxîñî.” Seyíné “Goríxo yeáyî nîneyimîxemearíñá e neaiínífarîñî.” nîyaiwîro dîñî wíkwímoarigíþapî nânî ámá yarîñî seaífa ayí ayo repíyí wípírfá nânî dîñî neñwípero ñweáfríxîñî. Seyíné apî nânî repíyí nîwíróná ímfí tîñî muríþa nero “Jísasó ámá ayí nânî enî mîpepa reñîñîñî?” nîyaiwîro awayîñî nîpení xwíyífa urífríxîñî.

¹⁶ Seyíné e neróná ámá seyíné Kíraisó tîñî nawínî nimónîro nânî nanñî yarîñagífa sîñwí nîseanîro aí ikayíwí seameararigíþáyí ríwéná “Nîþíkwnî murîñwanîñîñî.” nîyaiwîro ayá wîñíþírfá nânî seyíné repíyí nîwíróná ríwéná wairírî iníþaxí imónîñî bî muríþa éfríxîñî.

¹⁷ Ayí rîpî nánîrîñî. Goríxo xe rîñîñî oseáímeanîrî nîwimónírfíñáyí, seyíné nanñî yarigíþapîmî dánî rîñîñî seaímeááná ayí ananîrîñî. Sípî yarigíþapîmî dánî rîñîñî seaímeááná xîxenî Goríxo “E éfríxîñî.” wimónarîñîpîmî mîxídaríñagífa nânî seararîñîñî.

“Kíraisó negí íwíþî yokwarímfí neaiimîñîrî penîñîñî.” urîñî nánîrîñî.

¹⁸ Kiraiso enjɛpi nánɛ bɛ orimɛni. O Gorixo negɛ ɛwɛ yarɛnɔwápi yokwarɛmɛ neaiimɛnɛrɛ nánɛ rɛnɛnɛ nɛmearɛná nawɛnánɛ penɛnigɛnɛ. Siyikwɛ mɛnɛnɔ siyikwɛ inɛnɔwáne Gorixo tɛnɛ nawɛnɛ piyɛá neawɛrimɛnɛrɛ nánɛ penɛnigɛnɛ. Ámá wará ɛrɛnáná pikigɛá aiwɛ kwɛyɛyɔ dánɛ ámɛ nɛwiápnɛmearɛ

¹⁹⁻²⁰ apimi dánɛ nurɛ ámá piyɛá dɛnɛ gwɛnɛnɛnɛ nɔwagɛáyo —Ayɛ Nowao tɛnɛnɛ o sipɛxo imɛxarɛná Gorixo “Pɛrɛ umamómɛnigɛnɛ.” nɛyaiwirɛ aɛ wigɛ rɛá kɛroarɛgɛápi nánɛ axɛná ipipɛmɛ mɛwipa enáná pɛrɛ wiaikɛmɛ egɛáyrɛnɛ. O ayo nurɛ wáɛ urɛnɛnigɛnɛ. Ámá sipɛxomɛ pɛxemoánɛgɛáyrɛ ámá obaxɛ marɛáɛ, wé wɛúmɛ dánɛ wáú wo apɛnɛ nɛpɛxemoánɛro nánɛ iniigɛ waxɛyɔ mɛnamɛ sɛnɛ egɛawixɛnɛ.

²¹ Iniigɛ waxɛ apɛ ámá agwɛ rɛná wayɛ meááyo yeáyɛ uyimɛxemeaarɛnɛpɛ nánɛ neaiwápyarɛnɛpɛrɛnɛ. Ámá wayɛ nɛmearɛná kɛyɛ xénɛnɛpɛ emɛ kwɛrimónanɛro yarɛgɛámani. Ayɛ xwioxɛyɔ dánɛ Gorixomɛ rɛnɛnɛ uranɛro yarɛgɛárɛnɛ, “Jisasomɛ nuxɛdɛranéná wairɛrɛ inɛpaxɛ imónɛnɛ bɛ yanɛwámánɛ.” énnɛnɛ uranɛro yarɛgɛárɛnɛ. Ayɛ piyo dánɛ marɛáɛ, Jisasɛ Kiraiso wiápnɛmearɛpimi dánɛ yeáyɛ neayimɛxemeaarɛnɛrɛnɛ.

²² O anɛnamɛ nánɛ rɛxa nɛpeyirɛ Gorixomɛ wé náúmɛnɛ nɔweanɛ. Gorixo ɛánɛnɛ wiépɛxɛniasɛnɛ enagɛ nánɛ anɛnamɛ nɔwagɛá gɛyɛ gɛyɛ anɛnájɛranɛ, enɛ éánɛnɛ imónɛgɛáyrɛnɛ, nénɛ tɛgɛáyrɛnɛ, nɛnɛ omɛ sɛmanɔwɛyónɛnɛ yeáyɛ wurɛnɛnɔjɔ.

4

“Ƴwɛ xámi yagɛápi sɛnɛ mepani.” urɛnɛ nánɛrɛnɛ.

¹ Kiraiso xɛomɛ upɛkɛáná rɛnɛnɛ meanɛ enagɛ nánɛ seyɛné enɛ dɛnɛ xɛo “Nanɛ imónɛnɛpɛ yarɛnɔnɛ aɛ ananɛ rɛnɛnɛ omeámɛnɛ.” nɛyaiwirɛ ɛá xɛrɛnɛpá seyɛné enɛ axɛpɛ ɛá nɛxɛrɛrɛ dɛnɛ ɛkwɛrórɛrɛxɛnɛ. Ámá rɛxa rɛnɛnɛ meááyrɛ ɛwɛ yarɛgɛápi pɛnɛ wiárigɛá enagɛ nánɛ dɛnɛ apɛ ɛá nɛxɛrɛrɛ ɛkwɛrórɛrɛxɛnɛ.

² Rɛnɛnɛ meááyrɛ iná dánɛ igɛ sɛnɛ sɛnɔwɛ nainenɛro nɛnɔwearóná ɛeapá ámá winarɛnɛpɛ “Oyaneyɛ.” mɛyaiwɛ Gorixo e ɛrɛrɛxɛnɛrɛ wimónarɛnɛpɛ “Oyaneyɛ.” yaiwiarɛgɛárɛnɛ.

³ Ayɛ rɛpɛ nánɛ seararɛnɛnɛ. Xámɛ seyɛné ámá Gorixoyá mimónɛgɛáyrɛ ɛeapá wináná rɛkɛkɛrɛó yarɛgɛápa néra ugɛápi rɛxa apánɛ egɛárɛnɛ. Rɛkɛkɛrɛó seyɛné néra ugɛápi, ayɛ rɛpɛrɛnɛ. “Ƴwɛ oinaiyɛ.” nɛyaiwinɛro oxɛ wo tɛnɛ apɛxɛ wɛ tɛnɛ nɛpoga uro ɛeapá néra uro ɛrɛwá ɛkárɛnɛro ámá sɛnɔwɛ anɛgɛe dánɛ piáxɛ weánɛpaxɛ imónɛnɛpɛ ero iniigɛ papɛkɛ yarɛgɛápi xwápnɛro segɛ nɔwá nɛmeróná Gorixo xwɛrɛá winarɛnɛpɛ ero egɛápi, ayɛ apɛrɛnɛ.

⁴ Ámá Gorixoyá mimónɛgɛáyrɛ seyɛné rɛxa o wimónarɛnɛpɛ xɛdɛro ayɛ tɛnɛ nawɛnɛ sɛwɛnɛnɛ arɛkɛ sɛnɛ mɛponɛpa ero yarɛnɔgɛá nánɛ dɛnɛ ududɛ nero xwɛyɛápai nɛseanɔwirárɛro aiwɛ

⁵ ámáyo mɛ omómɛximɛ ɛimɛnɛnɛrɛ nánɛ nimónɛrɛ wenɛnɛ nerɛ nɔweanomɛ —O pegɛáyo tɛnɛ sɛnɛ nɔwagɛáyo tɛnɛ nawɛnɛ mɛ omómɛximɛ enɛforɛnɛ. Omɛ wigɛ egɛápi nánɛ “Apɛ nánɛ enɔwárɛnɛ. Apɛ nánɛ enɔwárɛnɛ.” repɛyɛ nɛwiéra upɛrɛá enagɛ seyɛné ɛkayɛwɛ seameararɛgɛápi nánɛ wáyɛ mɛseainɛpánɛ.

⁶ Ayɛ rɛpɛ xɛxenɛ imónɛnɛnɛ nánɛ xwɛyɛá yayɛ winɛpaxɛpɛ Jisaso ámá rɛxa pegɛáyo aɛ wáɛ urɛnɛnigɛnɛ. Pegɛáyrɛ sɛpɛ sɛnɛ xwáá tɛyo nɛnɔwearóná egɛápi nánɛ Gorixo pɛrɛ umamónɛpimi dánɛ pegɛá aiwɛ o wimónarɛnɛpɛ tɛnɛ xɛxenɛ ámɛ dɛnɛ sɛxɛ umímóáná wiápnɛmearɛrɛxɛnɛrɛ wáɛ urɛnɛnigɛnɛ.

“Gorixo seaiapin̄ipimi dāni pírān̄in̄ in̄f̄rix̄ini.” ur̄in̄ nān̄in̄i.

⁷ Am̄ip̄i n̄ni r̄ixa an̄ip̄a imón̄in̄fa nān̄i an̄wi e imón̄in̄i. Aȳnān̄i Gorixom̄i xwiýá r̄ir̄im̄i n̄iwir̄iná pírān̄in̄ ur̄ip̄r̄fa nān̄i n̄ip̄réan̄ir̄i ero s̄in̄w̄f̄ t̄n̄i ero éf̄rix̄ini.

⁸ Ap̄i nero aí r̄ip̄i an̄ipax̄f̄ imón̄in̄p̄ir̄in̄i. Ámá d̄in̄f̄ six̄f̄ uyinar̄iḡf̄a wo w̄om̄i f̄w̄f̄ wikárānā apax̄f̄ mé yokwar̄im̄f̄ wiarīn̄f̄ en̄aḡi nān̄i sér̄ix̄meáȳf̄ t̄n̄i d̄in̄f̄ six̄f̄ niyin̄ir̄iná xwap̄f̄ ayá wí d̄in̄f̄ six̄f̄ yin̄f̄rix̄ini.

⁹ X̄ixe nipemeán̄im̄i úf̄rix̄ini. X̄ixe nipemeán̄im̄i numánā r̄f̄wénā an̄in̄um̄f̄ ikax̄f̄ mir̄in̄pa éf̄rix̄ini.

¹⁰ Gorixo seȳné wox̄ini wox̄ini pírān̄in̄f̄ men̄f̄rix̄in̄ir̄i x̄ixeḡn̄i imón̄in̄f̄ six̄f̄ seamimón̄ip̄i r̄ixa t̄ḡf̄áȳné en̄aḡf̄a nān̄i apim̄i dān̄i ar̄irā in̄f̄rix̄ini. Bos̄iw̄f̄ awiaxo xeḡf̄ boso w̄eyo f̄a um̄ir̄in̄f̄p̄i t̄n̄i pírān̄in̄f̄ yar̄in̄f̄pa seȳné en̄i Gorixo wā n̄iseawian̄ir̄i x̄ixeḡn̄i imón̄in̄f̄ seaiapin̄ip̄i t̄n̄i ax̄ip̄i nero pírān̄in̄f̄ ar̄irā in̄f̄rix̄ini.

¹¹ X̄wiýá x̄oyápi r̄ipax̄f̄ imón̄f̄rix̄in̄ir̄i six̄f̄ umimón̄f̄ ḡiȳf̄ ḡiȳf̄ ap̄i x̄ixen̄i r̄f̄rix̄ini. Ar̄irā wipax̄f̄ imón̄f̄rix̄in̄ir̄i six̄f̄ umimón̄f̄ ḡiȳf̄ ḡiȳf̄ en̄f̄ eán̄in̄f̄ Gorixo e éf̄rix̄in̄ir̄i weám̄ix̄in̄ip̄i t̄n̄i wíf̄rix̄ini. Seȳné Jisasi Kiraiso en̄f̄ eán̄in̄f̄ seaim̄ix̄iaḡi yar̄iḡf̄api n̄ipimi dān̄i Gorixom̄i seáȳf̄ e umep̄r̄fa nān̄i ap̄i e éf̄rix̄ini. An̄in̄f̄ in̄iná seáȳf̄ e imón̄ir̄i am̄ip̄i n̄iyon̄i seáȳf̄ e wimón̄ir̄i epaxo, aȳf̄ or̄in̄i. “E imón̄f̄win̄iḡin̄i.” nimón̄ar̄in̄i.

“R̄f̄in̄in̄f̄ n̄imear̄iná yaȳf̄ seain̄f̄win̄iḡin̄i.” ur̄in̄ nān̄in̄i.

¹² Ḡf̄ d̄in̄f̄ six̄f̄ seayin̄áȳné, xean̄in̄f̄ iwam̄f̄o seaiwap̄iyip̄ir̄i nān̄i ámá seaikárar̄iḡf̄api r̄f̄an̄in̄f̄ seanar̄in̄aḡi aí “R̄f̄an̄in̄f̄ nene neanar̄in̄f̄ r̄ip̄i Jisasom̄i d̄in̄f̄ wikw̄roar̄iḡf̄a wíyo m̄iwímeaar̄in̄p̄ir̄in̄i.” n̄iyaiwiro d̄in̄f̄ n̄iyága mupan̄i.

¹³ Kiraiso nik̄in̄ir̄i seáȳf̄ e imón̄in̄f̄p̄i piaum̄im̄f̄ inánā d̄in̄f̄ n̄if̄a b̄i on̄imiápi m̄iseain̄f̄ xwap̄f̄ ayá wí seain̄in̄fa nān̄i r̄f̄n̄in̄f̄ om̄i wímean̄f̄p̄i seȳné en̄i ax̄ip̄i seaímeaar̄in̄aḡi nān̄i yaȳf̄ seain̄f̄win̄iḡin̄i.

¹⁴ Kiraisom̄i x̄f̄dar̄in̄aḡf̄a nān̄i ikaȳf̄w̄f̄ seamear̄án̄aȳf̄, “Gorixo nan̄f̄ neaim̄ix̄ijene en̄aḡw̄f̄ nān̄i r̄fa neaímeaar̄in̄i?” yaiwíf̄rix̄ini. “Kwíȳf̄ Gorixoyápi —Ap̄i seáȳf̄ e imón̄in̄f̄p̄ir̄in̄i. Ap̄i nene neak̄ikayon̄ir̄f̄an̄i?” yaiwipax̄f̄ en̄aḡi nān̄i yaȳf̄ seain̄f̄win̄iḡin̄i.

¹⁵ Seȳnéyā wo ámá pik̄ix̄wir̄f̄o en̄f̄pimi dān̄iran̄i, f̄w̄f̄ en̄f̄pimi dān̄iran̄i, uȳn̄if̄ en̄f̄pimi dān̄iran̄i, m̄imaȳf̄o en̄f̄pimi dān̄iran̄i, apim̄i dān̄i p̄r̄f̄ umam̄óaná r̄f̄n̄in̄f̄ meaar̄in̄aḡi n̄iw̄in̄ir̄f̄n̄áȳf̄, “Aȳf̄ anan̄i imón̄in̄f̄p̄ir̄in̄i.” m̄iyaiwipani.

¹⁶ E n̄isear̄ir̄i aí seḡf̄ wo “Kirisom̄i x̄f̄dar̄in̄aḡi nān̄i oyā imón̄in̄f̄ȳf̄ wor̄in̄i.” r̄in̄in̄aḡi nān̄i r̄f̄n̄in̄f̄ meaar̄in̄aḡi n̄iw̄in̄ir̄f̄n̄áȳf̄, o ayā m̄iw̄in̄pa ner̄i “Kirisoyā yōf̄ nion̄i en̄i w̄r̄in̄in̄f̄áon̄ir̄f̄an̄i?” n̄iyaiwir̄i Gorixom̄i yaȳf̄ w̄iw̄in̄iḡin̄i.

¹⁷ Aȳf̄ r̄ip̄i nān̄i searar̄in̄in̄i. Gorixo ámá n̄iyon̄i m̄i ómóm̄ix̄im̄f̄ en̄fa nān̄i r̄ixa an̄wi er̄in̄i. Xeḡf̄ imón̄iḡf̄ayo xāmi ayo x̄wir̄ix̄f̄ umen̄f̄ar̄in̄i. Ámá x̄f̄om̄i d̄in̄f̄ wikw̄roar̄in̄jwaéne xāmi n̄ineaim̄eámánā aȳf̄ ámá x̄wiýá Gorixoyā yaȳf̄ win̄ipax̄f̄ imón̄in̄f̄p̄i p̄r̄f̄ wiaik̄im̄f̄ wiar̄iḡf̄ayo ayoȳf̄ apa ar̄ige wimean̄f̄ar̄an̄i?

¹⁸ B̄ikw̄f̄yo re n̄ir̄in̄i eán̄in̄aḡi nān̄i rar̄in̄in̄i, “Ámá wé rón̄in̄f̄ imón̄iḡf̄aȳf̄ Gorixo s̄in̄i yeáȳf̄ muyim̄x̄emeapa en̄f̄m̄i r̄f̄n̄in̄f̄ n̄imear̄án̄aȳf̄, ámá

Gorixomi ríwí umoro íwí ero yarigíáyí aga arige wímeanfárfani?" ríníjagí nání raríníni.

¹⁹ Ayínání áamá Gorixo ríníjé xe owímeanrí sñwí wínaríníyí naní imónínípi ní nero "Nene neaimíxíño —O pí pí neararínípi xíxení símí e nítníri neaiiaríñoríní. Píráníjé neamepaxoríní." níyáiwiro omí wíwíaríníírxíní.

5

Jisasoyá síyikí imónígíáyo wípenweagíáwami uríní náníri.

¹ Ayínání Pitaoní —Nioní Kiraiso ríníjé nímeari péáná sñwí wíniñá woníri. O níknímí weapáná seáyí e o imónínípi níoní ení o tñní nawíní imónímí nání imóníjé woníri. Nioní ení síyikí Jisasoyá imónígíáyo wípenweámí nání imóníjé woní enjagí nání segí wípenweagíoyíné ení ríremíxí bí oseaimíní.

² Sipísipí píráníjé mearígíáwa mearígíápa áamá Gorixoyá imónígíá soyíné tñní ñweagíáyo axípi píráníjé umenweáfríxíní. E neróná "Símeaxídí neaiaríjagí nání owianeyí." míyáiwípa ero Gorixo wimónarínípi ní dání níxídíro "Negí díñí tñní owianeyí." yáiwiro éfríxíní. "Bí oneaiapíyoyíní arírá owianeyí." míyáiwípa ero símí níxeadípéníriñípi ní dání arírá wiro éfríxíní.

³ Soyíné seáyí e níwimóníro áamá Gorixo umenweáfríxíní wéyo seaipíñíyó páimímí míwípa ero síwí naní íkaníjé seaipaxí imónínípi wíwápiyíro éfríxíní.

⁴ Soyíné píráníjé e nerónáyí, sipísipí mearígíá níyoní seáyí e wimóníño —O Kiraisoríní. O síñání weapáná áamá nífá neróná wíarí ní múroxo xopírírí níwíroná nígwí mearígíápa soyíné ení íná axípiñí níknímáná urí imóníní bí meapírfáriní.

Íwí síkíñowami uríní náníri.

⁵ Íwí síkíñoyíné ení seaipenweagíáwami yeáyí wuríníírxíní. Gorixo áamá "Nioní seáyí e imóníñáonírfani?" yáiwíarígíáyo pírf mákímí nerí áamá "Nioní seáyí e mímóníñáoníri?" yáiwíarígíáyo wá wíaríníjé enjagí nání noyínéní "Negí wí seáyí e níneaimónírfányí, ananíri." yáiwiro "Xínáíwanéníjé nímonítrane omíjé owianeyí." yáiwiro éfríxíní.

⁶ Ayínání Gorixo xegí ríxa nímonáná seáyí e neaimíxíwínígníri "Síyikwíníjé imóníñwáplane Gorixo xegí ení eáníjé tñní neamenweapaxoríni?" níyáiwiro ínímí yeáyí wuríníyoyí.

⁷ O áamá xegí imónígíáyo píráníjé umearíño enjagí nání amípi seyíné ududí seainarínípi omí íkwíkwarímí wíayíyoyí.

⁸ Pusí sayí raioníyí ríníjé naní wí roanímíní nání awí níra warínípa seyíné tñní míxí inarígíó —O, ayí oboríní. O axípi e seaimíníri yarínjagí nání sñwí tñní neróná sñwí míxí nero rófríxíní.

⁹ Seyíné níjé re imóníño. Séríxímeá xwíá rírí nírimíní ñweagíáyí ríníjé seyíné seaímeaarínípa axípi ayo ení wímeaaríní enjagí nání seyíné Gorixomi díñí wíkwíroarígíápi ení síxí neámíxíníro obomí pírfí mákífríxíní.

¹⁰ Ríná bí onímíapi nání seyíné ríníjé nímeámáná enjáná Gorixo —O wá aníjé míní neawíaríníñoríní. Kiraiso ríxa níkníri seáyí e imónínípi seyíné ení o tñní íkárínígíáyíné enjagí nání axípi imónífríxíní wéyo

íá seaumírĩño, ayí orĩnĩ. O seyíné íá seawearĩmĩxĩrĩ píráníñí sǵkǵkǵ seaomĩxĩrĩ eñí sǵxǵ seaeámĩxĩrĩ Kiraisomĩ xǵdarĩgǵápi mĩwáramopaxǵ seaimĩxĩrĩ enǵárĩnĩ.

¹¹ O anĩñí íníná amĩpí nĩyonĩ seáyĩ e wimónǵwĩnĩgĩnĩ. “E imónǵwĩnĩgĩnĩ.” nimónarĩnĩ.

¹² Nionĩ Sairaso —O negí nĩrĩxĩmeá dĩñí uñwiráripaxǵ imónĩñí worĩnĩ. O saní nĩnĩrápĩrĩ rǵwamĩñí nearĩñípmĩ dání nionĩ xwĩyǵ onĩmiá rĩpi eñí rĩrémĩxǵ seairĩ áwaní “Gorĩxo wá nĩseawianĩrĩ seaiĩñĩpi aga xĩxenĩ apĩrĩnĩ.” searĩrĩ yarĩñĩnĩ. Nionĩ searǵápi dĩñí íá nĩxĩrĩro eñí neánĩrĩ ñweáǵrĩxĩnĩ.

¹³ Jisasoyá siyikǵ imónĩgǵá Babironĩyo ñweagǵáyí —Ayí seyíné tĩnĩ nawínĩ Gorĩxo íá seayamĩxárinĩyĩrĩnĩ. Ayí yayí seawárenaparĩñoĩ. Gí íwǵ Mako enĩ yayí seawárenaparĩnĩ.

¹⁴ Sewanĩñĩyíné yayí ninĩroná xwioxĩyo dání yayí óǵ eánenǵrĩxĩnĩ. “Kiraíso tĩnĩ nawínĩ ikárinĩgǵá nĩyínéni oyá dĩñĩyo dání nĩwayĩronĩro ñweáǵrĩxĩnĩ.” nimónarĩnĩ.

Payí Pitao ríwíyo eaṅṅarini.

Payí rina áma Jisasomi dínj wíkwíroarigá wí enj nimóniro ṇweagáay náni Pitao ríwíyo eaṅṅarini. O Jisaso wíepísagowa worini. Jisaso ríxa aṅṅamí nṇeyimáná xwiogwí ríxa obaxí nṇwémáná enáná mimóní uréwapiyarigáay obaxí Jisasoyá siyikí imónigáayo nṇwímearo xenṇwini xenṇwini re urarigápi náni, “Jisaso xwiogwí obaxí yómínj néra nuri náni ámi nṇweapínfámani.” urarigápi náni Pitao aríá nṇwiri ayí mimóní uréwapiyarigáay urarigápi ríwímíni mamoro Jisaso neaímeanj mṇkone uríṇwápi aníṇj íá xiriro éríxiniṇi payí rina nṇiriri eaṅṅarini. Pitao xíomi Romíyo dání pikipírí anjwí e enáná eaṅṅarini.

¹ Saimoni Pitaoni —Nioni Jisasi Kiraisoyá xínáínṇínj nimóniri omínj wiiri wáí wurimeiri yaríṇwáy wonirini. Nioni payí rina seyíné Goríxoyá dínj tñi dínj wáí wurimeiaríṇwáone íá nṇixirirane wíkwíroaríṇwápi íá nṇixiriro wíkwíroarigáayné náni —Seyíné wé rónínj Jisasi Kiraiso —O negí ṇwíá imóniri yeáyí neayimíxemeaaríṇo imóniri enjorini. Seyíné wé rónínj o imónínjpimi dání dínj wíkwíroarigáaynériní. Seyíné náni payí rina neari mónaparíṇini.

² “Níjía seyíné Goríxo tñi negí Ámíná Jisaso tñi awaú náni imónigáapimi dání Goríxo wá ayá wí seawianiri seyíné nṇwayíróniro ṇweapírí náni ayá wí seaíiri éwínṅini.” nimónarini.

“Goríxo e imóníríxiniṇi íá yíyamíxímí neaiṇenerini.” uríṇj nánirini.

³ ṇwíá imóniṇo xegí enj sixí eánirínjpi tñi xixení nerí amípí nene dínj nṇyímínj imónirane síwí áma omí píráníṇj nṇixídíróná epaxípi erane yaníwá náni imónínj nṇipini ríxa neaiapíṇirini. Apiaú e yaníwá náni níjía o —O seáyí e imóniri siyikwí múní íkwiráínj imóniri enjpimi dání nene ení axípi imóníríxiniṇi wéyo íá neaumiríṇorini. Níjía o nání xixení imóniṇwápimi dání amípí api neaiapíṇirini.

⁴ O seáyí e imóniri siyikwí múní íkwiráínj imóniri enjpimi dání “E e niseaiimíáriní.” nearínjpi —Apí seáyí e imóniri ayá tñj imóniri enjpíriní. Apí ríxa neaiṇirini. Áma pikianiro yaríná nurakínárimí warígápa íeapá áma xwíá tñyo ṇweaṇwaéne nṇeainírná xwírá neaikíxearínjpimi dání nurakínárimí uro Goríxo imóniṇpa axípi imóniro epíríá náni e neaiṇirini.

⁵ Nene o imóniṇpa axípi e imóníríxiniṇi api nṇipini e neaiṇj enagi náni seyíné ríwí síwíá mṇyí nṇíkwíniro sínj dínj nṇwíkwíroróná wé rónínj ero wé rónínj neróná Goríxo áma xíoyáy e éríxiniṇi wimónarínjpi náni píráníṇj níjía imóniro

⁶ api náni níjía nimóniróná nṇipíreániri ero nṇipíreániri neróná sípi seaímeaarínjpimi xwámámí wirow xwámámí nṇwiróná síwí áma Goríxomi píráníṇj nṇixídíróná epaxípi ero

⁷ api neróná sérixímeáyo ayá urímíxiro ayá nurímíxiróná áma nṇyoni dínj sípi wirow éríxiniṇi.

⁸ Ayí rípi náni raríṇini. Seyíné nioni “E e éríxiniṇi.” searíá api tñi xixení nepa nero sayá nimíxa nurónáy, síwá rénínj inaríṇo, “Níjía nene negí

Áminá Jisasi Kiraiso nánì imónìṅwápi suríma wí mimónìni. Íkíá ná mîwé oxí roariṅfýṅniṅ mimónìṅwini.” sîwá éniṅf inariṅjoí.

⁹ Ayí rîpi nánì eni rariṅni. Ámá “Gorixoyaénerini.” nîriniro aî nioni searíá api mîyarigíáyí, ayí íwí eníná yagíá Jisaso yokwarimí wiinṅpi nánì rîxa dîṅf aríá nîkeamoro nánì áamá sîṅwí agwí upárigíáraní, sîṅwí supárigíáraní, imónigíápa axípi imónìṅjoí.

¹⁰ Ayínánì gí nîrixímeáyíné, seyíné “Goríxo nene íá yiyamíximí nîneairí íá neaumîrîjeneríani?” nîyaiwinîro ipîmónîpîrí nánì nioní searíápi anîṅf nîyaxídiro pírániṅf éríxini. Ayí rîpi nánì rariṅni. Api íá nîxîro nêra nuróná wí nôreámioapîríámánì.

¹¹ Seyíné nioní searíápi íá nîxîra nuro xîxení nerónáyí, negí Áminá Jisasi Kiraiso, yeáyí neayimíxemeaarîṅjo xegí xwioxíyo anîṅf íníná neameṅweaníe páwíáná yayí nîseameríná aga yayí óf seaeánínfáriní.

¹² Ayínánì seyíné nioní agwí searíápi nánì rîxa nîjía imónîro xwiyíá nepaxiṅf imóniṅf none searéwapîyiṅwápi xaiwí íá xîro yariṅagíá aiwí seyíné api nánì dîṅf seainíníá nánì íníná dirírí oseaiyimínîrí nánì ipîmóniṅni.

¹³⁻¹⁴ Ayí rîpi nánì searariṅni. Negí Áminá Jisasi Kiraiso áwaní nîrîṅpi tîní xîxení gí dîṅpi nîníwárimí uníá aṅwí e enagi nánì sîní gí dîṅpi nîníwárimí mupa eními xwiyíá api seyíné ámi dîṅf sîxí oínípoiṅni dirírí seaimí nánì “Anîṅf miní nîsearírínáyí, naníriní.” nimónaríní.

¹⁵ Ayí rîpi searariṅni. Nioní rîxa penjámi ríwíyo xwiyíá searíá api ámi dîṅf yaikiropaxí imónîpîríá nánì anîṅf miní sîṅwíríánîṅf nîyaxídirí osearimínîrí rariṅni.

“Jisaso níkînrî roṅáná winîṅwáonerini.” urîṅf nánîrini.

¹⁶ Negí Áminá Jisasi Kiraiso ení neánîrí weapíníápi nánì áwaní nîsearíránéná negí dîṅf tîní bî mîsearîṅwanigîni. Pîyiṅf ikayíwí áamá wigí dîṅf tîní éwapínarigíápi bî eni mîsearîṅwanigîni. Xífo níkînrî ṅweanáná sîṅwí winarîṅwáone searîṅwanigîni.

¹⁷ Ayí rîpi nánì searariṅni. Negí ápo Goríxo omí seáyí e numíeyoarí wé íkwianṅwíyo nîṅwíríríná xífo, ikínigíá nîyoní seáyí e wimóniṅjo anínamí dánì re rínénapiṅigîni, “Gí dîṅf sîxí uyíná ro nánì aga yayí seáyimí dánì ninaríní.” rínénapíagi

¹⁸ none díwí ṅwíápipimí o tîní nîṅwearanéná newaniṅjone aríá tíyo dánì aríá e winṅwanigîni.

¹⁹ None api searîṅwáone aiwí xwiyíá Kiraiso nánì wíá rókiamoagíáwa nîro eagíápi —Api anîpaxí “Neparíní.” yaiwipaxí imóniṅpîriní. Xwiyíá api eni tîṅwaénerini. Uyíwí sía yiniṅfimi wíá ókímíxariṅfipa wíá rókiamoagíáwa nîro eagíápi axípi ríwíyo imóníníápi nánì wíá neaókímíximínîrí nánì neaiiarîṅagi nánì sîmímaníyo tîníríxini. Awa nîro eagíápi Jisaso ámi nîweapíriná wíánîṅf nóga uníe nánì uyíwíniṅf wíá neaókímíxiya uníáriní. Íná ímiáonîṅf weaparîṅagi nîwiníranéná xwiyíá xífo weapíníápi nánì rîniṅpi negí xwioxíyo dánì wíá neaókímíxiníáriní.

²⁰ E nîsearîrí aî rîpi nánì “Ayí neparíní.” yaiwíríxini. Wíá rókiamoagíáwa nîro Bîkwíyo eagíápi bî negí dîṅfyo dánì “Míkápi nánì iyí rîriníní?” yaiwipaxí mimónìni.

²¹ Wíá rókiamoagíáwa níríro nearíná áamá wayá díníyo dání níríro meá Goríxoyá kwíyípi ukíkayóyo dání xwíyíá oyápiní níríra ugíá enagi náni seararíní.

2

“Mimóní searéwapíyarígíáwami Goríxo pírf umamoníáriní.” uríní nániríní.

¹ Eníná aríowéyí wí mimóní wíá rókiamoarígíáwa nimóníro wigí áamáyo yapí uréwapíyagíápa axípi segí imónígíáyí wí mimóní searéwapíyarígíáwa nimóníro íníní nimónímáná xwíyíá nepa mimóní áamá níxídíróóná xwíríá ikíxénipaxí imónínípi nísearéwapíyiróná Ámínáo níperínípi dání ayo uroyíroní enagi aí omí ríwí umopíríáriní. E nerínípi dání apaxí mé wíarí xwíyíá meárinípiríáriní.

² Uyíní yapí searéwapíyaníro epíríáyí epíríá axípi segí áamá obaxí xídípiríáriní. E yaríná áamá Jisasomí díní míwíkwíroarígíáyí óf Goríxomí nepa níxeni xídípirí imóníníyi náni ikayíwí mearípiríáriní.

³ Áamá yapí seáiwapíyaníro epíríáyí síjwí íwí winárarígíáyí enagíá náni yapí níseáiwapíyirínípi dání segí amípi íwí searápiríáriní. Xwíyíá Goríxo eníná dání “Ayo xwíyíá numeáriní e wíkaríimígíní.” yaiwíaragípi síní piyíá míweníní. “Xwíríá níwíxeríná e wíxéimígíní.” yaiwiago sá míweníní.

⁴ Ayí rípi náni seararíní. Eníná anínájí wa íwí éáná Goríxo axípi xe ámí ámí éríxíní síjwí míwíní míméníjwí meárinípiríe nímamówaríní sá xífo pírf umamoníáyi náni síríríkí sá aníní yínáriníníyómíní wárinínigíní.

⁵ Áamá eníná xwíá rírímí níjwearóná ríkíkíríó yagíá níni ení Goríxo xe aníní e nero njweáríxíní síjwí míwíní xwíríá níwíxeríná xíoyá díní tíní inígí waxí níróga níwíápinímearí ayo nípíkírí aiwí Nowaomí —O áamá ayí ayo “Wé róníní imóníní Goríxo wimónarínípi apíríani?” oyaiwípoynírí wáí uragoríní. Omí tíní xegí áamá wé wíúmí dájí waúmí tíní Goríxo yeáyí wímíxímeanínigíní.

⁶ Eníná áamá aní Sodomí tíní Gomora tíní apiaúmi njweaagíáyo ení Goríxo xwíyíá numeáriní “Síní bí tíní njweapaxíyímani.” níyaiwírí aní apiaúmí ríá mamówaráná ríá nínowáriní uráwíní imónínigíní. Goríxo e níwíkarínípi dání ayí tíní e íná dání áamá xífo wimónarínípi míxídarígíáyo síjwepígí níwírí nene ení axípi neáímeaníníní éf owíníní erírí wínínigíní.

⁷ Áamá aní apiaúmi njweaagíáyo e níwíkaríní aiwí Rotomí —O áamá wé róníní woríní. Áamá aní apiaúmi njweaagíáyí ríkíkíríó ayá wí yarínagíá níwíní náni díní ríá uxenoríní. Omí ení Goríxo yeáyí wímíxímeanínigíní.

⁸ Áamá wé róníní o áamá ayí tíní nawíní níjwearíná ayí ríá kíroarígíápi síjwí winírí aríá wírí neríná sá ayí ayo íkíníní sípi wírí díní ríá uxerí yagí enagi náni raríní.

⁹ Goríxo síjwepígí e e yayíní enagi náni nene ananí díní re yaiwípaxíní, “Ámínáo áamá xífo wimónarínípi xídarígíáyo íwí éríxíní wíkararígíápi dání ananí yeáyí wímíxímeapaxíní. Áamá wé róníní

imóniñpi miyarigfáyo sía xfo áamá n̄yon̄i m̄i ómóm̄xim̄ enfáyi tñf e nán̄i anan̄i p̄r̄f numamóa nur̄i aw̄i umen̄weapax̄r̄n̄i.

10 Áamá siw̄f piax̄f weán̄ipax̄f imóniñf feapá winar̄iñpi oyaneñ̄iñro n̄ipon̄iga uro seáȳi e umen̄weagfáyo paim̄m̄i wiro yarigfáyo an̄ipax̄f sía aȳi tñf e nán̄i p̄r̄f numamóa nur̄i aw̄i umen̄weapax̄r̄n̄i.” Nene e yaiwipax̄r̄n̄i.

“Mimónf searéwap̄iyarigfáwa sip̄i rip̄i rip̄i yarigfáwar̄n̄i.” ur̄iñf nán̄ir̄n̄i.

Mimónf searéwap̄iyarigfáyf “Nion̄i ar̄k̄i yaríná ap̄i n̄imean̄r̄en̄iño?” m̄iyaiw̄i ayá nepeár̄imáná wiḡf dñf tñn̄iñ n̄ix̄d̄ro an̄ijnaj̄f seáȳi e wimónigfáwam̄i ikaȳw̄f numear̄iróná en̄f óf bi yarigfáman̄i.

11 E yar̄iñagfá aí an̄ijnajowa —Awa áamá ayfá en̄f sixf eán̄igfápimi seáȳi e wimónigfáwar̄n̄i. Awa seáȳi e n̄iwimóniñro aí Ámináoýá siñw̄f tñf e dán̄i xwiýfá nuxekw̄imorfná ikaȳw̄f bi umeararigfáman̄i.

12 Áamá ayf nan̄w̄fññf imóniñ̄o. Nan̄w̄ȳf w̄i dñf nen̄w̄iperi m̄imon̄ȳf̄r̄n̄i. Sa áamá fá n̄ixero p̄kip̄r̄fá nán̄i miar̄iñȳf̄r̄n̄i. Nan̄w̄ȳf dñf r̄fá n̄ixeyán̄r̄i yar̄iñpa áamá ayf en̄f ax̄ipi e nero am̄ip̄i ayf majfá imónigfápi nán̄i ikaȳw̄f meararigfá en̄agi nán̄i áamá nan̄w̄yo p̄kiarigfápa áamá ayo en̄i Gor̄ixo wan̄ñ̄im̄ix̄ñf̄r̄n̄i.

13 E yaríná áamá om̄iñf egfápi nán̄i nigw̄f meaarigfápa áamá ayf en̄f ax̄ipi wiḡf sip̄i egfápi tññ̄i x̄ixen̄i w̄imean̄f̄r̄n̄i. Ikwáw̄iyíná aí pí pi feapá win̄f̄pi sa “Ím̄f tññ̄i oyaneñ̄i.” n̄iwimóniñro yayf néra war̄igfáȳf̄r̄n̄i. Ayf seȳñé tññ̄i naw̄ín̄i ner̄imeán̄iñro aiwá sf̄an̄f n̄ñ̄iróná wiḡf feapá winar̄iñpi ayá w̄i nero seȳñé siyikw̄ññ̄iñ n̄iseaxén̄r̄i nán̄i ayá on̄im̄iá m̄iseainar̄iñ̄r̄n̄i.

14 Ap̄ix̄f í i tññ̄i f̄w̄f oinaneȳñ̄r̄i ero f̄w̄f nán̄i wimónar̄iñpi w̄i m̄iwáramó ero yarigfáȳf̄r̄n̄i. Áamá Jisasom̄i dñf n̄iwikw̄r̄oro aí sin̄i n̄ip̄kw̄ñ̄i dñf aumaúm̄f minigfáyo nene yar̄iñwápa ax̄ipi oépaȳñ̄r̄i wipiomeaarigfár̄n̄i. “Ámáýá am̄ip̄i ap̄i nion̄i meapax̄p̄r̄n̄i.” n̄iyaiwiro éwap̄gf̄ inar̄igfá en̄agi nán̄i Gor̄ixo “R̄ixa xw̄ir̄fá wik̄ixé̄m̄iḡñ̄i.” rár̄iñȳf̄r̄n̄i.

15-16 Ayf óf Gor̄ixo ox̄id̄ipoȳñ̄r̄i wimónar̄iñyimi p̄ñ̄i n̄iwiár̄im̄i xar̄ixar̄ññ̄f néra xen̄w̄m̄ñ̄i nuro nán̄i en̄jíná sip̄i w̄fá rókiamoagf̄ Beramoȳf̄ r̄ñ̄iñ̄o —Om̄i xano Bior̄ñ̄i. O yaḡpimi ikan̄ñf yar̄igfár̄ñ̄i. O nigw̄f nán̄i aga ayá w̄i n̄iwimón̄r̄f nán̄i “Pí pí sip̄i imóniñpi aí ner̄ñá nigw̄f n̄imear̄f nán̄i ayf anan̄i em̄f̄ñ̄i.” yaiwiagor̄ñ̄i. O áamá wo r̄ix̄ñf re uráná, “Is̄irer̄iȳf Gor̄ixom̄i r̄f̄w̄f numoro ñw̄fá xeḡf bi imóniñpimi x̄d̄ip̄r̄i nán̄i ikaȳw̄f tññ̄i uram̄ixei.” uráná o “Nigw̄f meám̄ñ̄r̄i nán̄i anan̄i sip̄i ap̄i oem̄ñ̄i.” yaiwiar̄fná doḡi xwiýfá nán̄i n̄ijfá mimóniñf aí wo áamá xwiýfá n̄ir̄r̄ññ̄iñ ax̄ipi n̄ir̄r̄i m̄tx̄f nur̄r̄i w̄fá rókiamoar̄iñ̄o dñf r̄fá n̄ixeyán̄imáná “Oem̄ñ̄i.” yaiwiar̄iñpi p̄r̄f wiaikim̄on̄niḡñ̄i.

17 Áamá ayf in̄igf̄ sim̄iñf ná m̄iwé yeáyf yar̄iñȳf̄ññ̄f imóniñro kip̄iñf n̄iyir̄fná agw̄f k̄k̄fá yáráná in̄iá ná meá am̄i im̄iñf n̄ip̄pemi war̄iñpán̄iñf imóniñro en̄agfá nán̄i sir̄r̄ik̄f an̄iñf sía yin̄ar̄iñȳi ayf nán̄i r̄ixa an̄iñf meax̄ar̄fó yar̄iññ̄i.

18 Ayf rip̄i nán̄ir̄ñ̄i. Áamá ayf “Nion̄i pí pí n̄inimón̄r̄fná anan̄i em̄f̄ñ̄i.” n̄ir̄iñro weyf e n̄imear̄ñ̄r̄iñpimi dán̄i áamá óf xen̄w̄m̄ñ̄i n̄úfasáná p̄ñ̄i n̄iwiár̄im̄i Jisasom̄i dñf wikw̄roar̄igfáyf tññ̄i iwam̄fó kum̄x̄ñ̄an̄iñro

yarigfáyo wíwapíyarigfáriní. fwwf nene yaríñwápi axfpi oépayinrí wi-piomearo feapá wiwaníñyí winífpimi dánti sipi oépayinrí wíwapíyro yarigfáriní.

19 Níwipiomearíná fwwf wiwaníñyí yarigfápi gwí fáníñf uxiráríñagi aí mimáyo dánti re seararigfáriní, “Seyíne nene yaríñwápa axfpi neróná wí gwí fáníñf seaxirípxaf meníní.” seararigfáriní. E seararíñagfa aí amá fwwf nání aníñf mrogwíníñf nanírná ayí ríxa gwí fáníñf uxiráríñagi nání raríñíni.

20 Amá negí Áminá Jisasi Kiraiso —O negí yeáyf neayimíxemeaaríñoríní. Amá o nání nífá imónigfápmi dánti swf amípi xwfá ftyo ñweagfáyo piaxf weánaríñpimi níwíalkiárimí numáná amí axfpi nero nání apimí gwí fáníñf uxiráríñáná nerónáyf, ayí sipi rífwíyo imónipírfápi xámí imónigfápi ftní xixení imónipaxfmaní.

21 Amá ayí óf wé róníñf imóníñyí nání siní nífá mimónípa nero síñwíryí, sipi ayá wí wímeámíní enípi wímeapaxf aiwí óf wé róníñf imóníñyí nání nífá nimónimáná sekaxf ayá ftní none searíñwápi níwíalkiwo rífwímní mamoarigfa nání sipi imóníñf amí bí ftní ná seáyf e wímeanfáriní.

22 Ewayí xwíyá nene íníná re ríñaríñwá rípiáu ftní xixení yarigfáriní, “Sfwi xwírfá nídarímaná amí nurí manaríñfíní. Odípi amá wayf píráñíñf níroárímaná enáná amí xwíñwíyo gíní inaríñfíní.” ríñaríñwápiáu ftní xixení yarigfáriní.

3

“Jisaso amí níweapínfáriní.” uríñf nánírní.

1-2 Gf dñf síxí seayíñáyíne, xwíyá wíá rókiamoagfáwa —Awa Goríxo “E éfírxíní.” wimónaríñpíní oyaneyíní yagfáwaríní. Awa eníná níñro eagfápi ftní sekaxf amípi Ámínáo, yeáyf neayimíxemeaaríño ríñf wáf wurímeiaríñwáone searíñwápi ftní xwíyá apí seyíne amí dñf síxí níñro píráñíñf omópoyíní dirírf seaimí nání eníná payf wína nearí mónapíñanigíní. Agwí ení axfpi nerí amí wína nearí mónaparíñíni.

3 Xwíyá nepa imóníñf rímf rípi nání “Ayf anípxírfáni?” yaiwírfírxíní. Sfá yoparíyí ftní amá ríperírf seamepírfáyf seyíne wé róníñf yaríñagfa níseaníro wigí feapá winaríñfpi níxfdíro nání ríperírf níseamero

4 re searípfáriní, “Segí mimáyo dánti ‘Amí níweapímfáriní.’ searíñyí ríxa ná gí weaparíni? Negí ápowa ríxa pegfámí aiwí amípi xwfá rí ftní anína ftní iwamífo imóníñf dánti imóníñyí siní axfpi imóníñagi nání seararíñwíní.” searípfáriní.

5 Ríperírf e nísearíróná rípi nání dñf arfá ikeamopírfáriní. Eníná Goríxo xwíyá ráná anína imóníñf xwfá rí iníñfyo dánti nimónírná iníñfyo íníní enje dánti síñání imóníñf enífní.

6 Iníñf ftní ení Goríxo xwfá íná imóníñf rí “Xwírfá oikíxení.” ráná iníñf waxf níróga níwíapíñímearí amá xwfárimí ñweagfáyo aníñmíxíñf aiwí apí nání arfá níkeamero ríperírf searípfáriní.

7 E neríñf aiwí anína ftní xwfá rí ftní agwí ríná imóníñfpiáu xwíyá axoyápmi dánti ríá nífwíníñírní ráríníni. Sfá amá xfo wimónaríñfpi míxfdarigfáyo xwíyá numeárírní waníñmíxíñfáyí imóníñf nání ráríníni.

8 E neri aí dñj sîx seayinjáyiné, seyiné searimí ripi nání ríwí mukinimopanî. Gorixoyá sîjwíyo dání xwiogwí 1,000 nîpwerî aí sîá ná wiyinînjî órarînjîrîni. Sîá ná wiyinî nórîrî aí xwiogwí 1,000 nînjî pwearînjîrîni.

9 Ámináo noneyá mimáyo dání “Ámî nîweapîmfárinî.” nearînjîpi nání ámá wí “O rîxa mîweapî yómînjî yarîni.” yaiwiarîgîápa axîpi e mîyarîni. Nene nání wenînjî neri jweani. Yómînjî ayî ripî nání yarîni. Ámá wí manînpa ero nîni wigî íwî yarîgîápi ríwîmîni mamoro éfrîxinîrî nání sinî yómînjî yarîni.

“Xwíári tîni anjîna tîni rîá nowárinfárinî.” urînjî nánîrîni.

10 E neri aí sîá o ámî nîweapînfá nání Ámináoayá rîniñjîyi “Ámá íwî meámîni rîá barîni?” mîyaiwí maiwí jweanjaná wimeaarînjîpa sîá ayî enî axîpi e seaîmeanfárinî. Sîá ayî anjî pirî íwî tîni rîá nîni anîpá imónîrî amîpî anjî pirîyo dání wîá ónarînjîyî nîni rîmîmenîjwî neánîrîná rîá nowárinî xwíári tîni amîpî xwíáyo yarînjîyî tîni nîni rîá nîni yayîmî yowárinî enfárinî.

11 Api nîpîni rîá e nowárinfá enagi nání seyiné ámá Gorixo wimónarînjîpîmî xfdîro wé rónînjî imónînjîpîni ero yarîgîáyî yapî nimónîro axîpi éfrîxinî.

12 E nerónáyî, sîá Gorixo Bînfáa rîniñjîyi “Gíná parîmonfárinî?” nîyaiwîro anjîni ayî rîrixáfnînjî nero mónaparîjoi. Sîá ayîmîni anjîna rîá nowárinî anjî pirîyo dání wîá ónarînjîpi rîmîmenîjwî neánîrîná íkimîmî enfárinî.

13 E neri aí xîo sîmîmanjîyo dání nearînjî enagi nání nene anjî sînjî wîna tîni xwíá sînjî wîri tîni imónînfápiáu —Apiaúmî wé rónînjî imónîgfáni jweapîrfápiáurîni. Apiaú nání wenînjî neri jweanjwîni.

“Awînjîjî rónîfrîxinî.” urînjî nánîrîni.

14 Ayînání dñj sîx seayinjáyiné apiaú nání wenînjî nero nîjwearo nání Gorixo píranînjî nîwayîrónîrane jweanagwî oneanîni ríwî sîwíá mîyî “Amîpî bî nání rîá mîmeárinîpa nerane íkwîráfnînjî sîyîkwî mîni éwanîgîni.” nîyaiwîro nîyunîro éfrîxinî.

15 E neróná negî Ámináo anjîni ámî mîweapî yómînjî yarînjîpi nání re yaiwîfrîxinî, “Ámá obaxîyo yeáyî uyîmîxemeámîfárinî yarîni.” yaiwîfrîxinî. Negî nîrixîmeáo Poro enî dñj émfî saímî monjî Gorixo sîxî umónîpîmî dání nîrîrî rîwamînjî nearîná axîpi ripîfnînjî nîrîrî nearî seamónapînjî enagi nání e yaiwîfrîxinî.

16 Payî o eaarînjîyî nîni api nání enî axîpi nîrîrî eaarînjîrîni. Xwîyá payî ayo eánînjîyî wî sîjání mîpîmónînjagî nání apaxî mé nîjîá imónîpaxî mîmónîni. Ámá majîá nikárîniro dñj bî bî momearîgîáyî xwîyá api íkweakwîmî nîrîro rarîgfárinî. Xwîyá Gorixoyá Bîkwîyo rîniñjîyî ámî wî enî íkweakwîmî nîrîro xenjwîni nîrîrînjîpîmî dání sîá yoparîyi imónînfé nání rîá meárinarîgfárinî.

17 Ayînání dñj sîx seayinjáyiné, api nání seyiné rîxa nîjîá imónînjagîa nání ámá rîá xearîmîxarîgîáyî sipî nero xenjwîmîni warîná seyiné enî axîpi éwapîgî inîro Jisasomî dñj nîwîkwîroro sîkîkîfnînjî onîgîáyîné piéroro epîrîxinîrî awînjîjî rónîfrîxinî.

18 Niaíwí apíroarínípa axípi seyíné á máyo ayá urímíxarígíápi xwé napíróa urí nījǎ negí Ámíná Jisasí Kiraiso, yeáyí neayimíxemeaarínjo nání imónígíápi apí ení xwé napíróa urí éwínígíní. Agwí rínáraní, ná ríwíyoraní, omí aníní ííná seáyí e uméwanígíní. “E éwanígíní.” nimónaríní.

Payí Jono xámi eañnarini.

Payí rina Jisasoyá siyikí imónigíáyí nání Jono xámi eañnarini. O Jisaso wiepisagowa worini. Jisaso rixa añnamí nipeyimáná xwiogwí aga obaxí nípwemáná enáná Jono niñweañsáná rixa xweyaní neri añí yofí Epesasiyo niñweámáná payí rina eañnigini. Ayí Gorixomí diñí sixí uyarigíapa xixe diñí sixí yinírixiniri niri eari mimóní uréwapiyarigíáyí rarijápi arfá miwipa éfrixiniri niri eari enjigini. Mimóní uréwapiyarigíáyí re rarijápi nání, “Wará nene inñwápi sipí inñagwi nání Jisaso xwíayo nemeríná nepa áamá mimónagíriní.” rarijápi nání nijfá nimóniri “Jisaso nepa áamá nimónimáná emeagíriní.” uréwapiyimniri eni niri eañnigini.

Diñí niyimíñí imóniñpi áamáyo umímoariño nánirini.

¹ Iwamfó xwíarí tñi añfna tñi imixiníná eno nání —Omí arfá wirane negí siñwí tñi tñi winirane siñwí winaxídirane wé tñi fá xirirane enwáorini. Xwiyfá diñí niyimíñí imóniñpi nání neaiwapiyinorini.

² Diñí niyimíñí imóniñwápi nání sixí neamímoariñorini. Xegí símimaní siwá neainíagi siñwí winiñwá enagi nání neaiméañí mfkone diñí niyimíñpi nání mfkí ikiño nání —O eníná dání iníná ápo Gorixo tñi nawíni ñweagílo xegí símimaní siwá neainiñorini. O nání xwiyfápi sopiñiñí niworane wáf searariñwini.

³ Seyné tñi aga nawíni xiriniñwaéne imónirane diñí axípiñi nawíni xirirane yaníwá nání siñwí winirane arfá wirane enwá nání wáf searariñwini. None aga diñí ná bini nimónirane xiriniñwáwau, ayí ápo Gorixo tñi xewaxo Jisasi Kiraiso tñi awáu enagi nání searariñwini.

⁴ Diñí nífá níneainífná bi onímiápi míneainí aga seáyí e neainífná nání ríwamíñí rípi nearí seaiapowárarini.

“Wfá ókíñje eméfríxini.” uríñí nánirini.

⁵ Xwiyfá Jisaso yaní neaiapowáragí arfá winjá wáf searariñwápi, ayí rípiñí. Gorixo wfáñiñí imóniñorini. Onímiápi bi aí sfá miyikíñiñorini.

⁶ Ayínáni nene “O tñi nawíni xiriniñwaénerini.” niriñirane aí maní niwiaikirane sfá yíkiníje nemeranénáyí, yapí rariñwini. Nepaxiñí imóniñpi wi miyaríñwini.

⁷ E neri aí nene uyíñí bi mé wfá ókíñje xfo ñweañípa nene eni wfá ókíñje nemeranénáyí, xfo tñi nawíni aní xiriniñwaéne imónirane xfo nene naní imónaníwá nání ragí xewaxo Jisaso niperífná puníipimi dání fwí nipiñi yariñwápi nání igfáñiñí neaeámori yariñíriní.

⁸ Nene “fwí bi miyaríñwaénerini.” niriñiranénáyí, newaniñene yapí éwapíñariñwini. Nepa imóniñpi bi fá mixelariñwini.

⁹ E neri aí nene xíoyá arfá ene dání fwí yariñwápi nání waropáñi niriñiranénáyí, o diñí uñwiráripaxí imóniñpi tñi xixeni eri wé róniñí imóniñpi tñi xixeni eri yariño enagi nání anani fwí yariñwápi yokwarimí neaiñí uyíñí yariñwápi nipiñí igfáñiñí neaeámori yariñíriní.

¹⁰ Nene “fwí bi menjáriní.” niriñiranénáyí, “Áamá níni fwí yarijáriní.” ríñomi yapí rariñóniñí wimíxaniri yariñwini. Xwiyfá o neariñpi bi fá mixelariñwini.

2

¹ Gí niaíwípiayíné, íwí mepa éríxinirí ríwamíní ripí seyíné nání eaaríní. E nerí aí wiene íwí nerínáyí, arírá neaiarínjo ápo Goríxo tíñí e nírómáná yokwarímí owiiníri neauríyaríní. Wé róníní o, ayí Jisasi Kiraiso nání raríníni.

² O xewanínjo níperíná rídiyowáníní níníri xano Goríxomi níwíapemíxíri nání negí íwí yarínwápi yokwarímí neaiínfa nání imónínjoríní. Íwí nene yarínwápi ní maríái, íwí áamá xwíá ríri nírimíní amí gímí ñweagíáyí yarígíápi nání ení níwíapemíxíri nání yokwarímí wiínfa nání imónínjoríní.

Ámá Goríxo tíni ikárinígíáyí epaxípi nániríní.

³ Nene xífo sekaxí nearínípi níxídiránénáyí, woní woní díní re yaiwínípxeneríní, “Nioní o nání nepa níjía nímoníri o tíni nawíní ikárinínjáyí woníríani?” yaiwínípxeneríní.

⁴ Ámá wo “Nioní o nání níjía nímoníri o tíni nawíní ikárinínjáoníríní.” níriníri aí sekaxí nearínípi xíxeni míyarínjo enjánáyí, yapí raríníri. Nepa imóníní Goríxo nearínípi íá xírarínímaní.

⁵ E nerí aí xwíyá Goríxo nearínípi go go níxídirénáyí, omí úrapí nerí díní síxí muyí aga xíxeni píráníní díní síxí uyíní. Nene apí neranéná “Goríxo tíni nawíní ikárinínjwaénéríani?” yaiwínaníwíní.

⁶ Ámá wo “Nioní Jisasi tíni nawíní kumíxínígwíí woníríní.” nírinírináyí, Jisasi xwíá tíyo nemeríná xano wimónínípi nípi ní yárinípa axípi éwínígíní.

⁷ Gí díní síxí seayínáyíné, “O sekaxí síñí bí níriní ríwamíní eaaríní.” míyaiwípaní. Iwamíó imóníníná dání sekaxí Jisasi ríní seyíné níjía imónígíápi —Apí xwíyá seyíné aríá wígíápiríní. Apí nání níriní eaaríníni.

⁸ E nísearíri aí sía yínínípi ríxa nídeaxa nurí wíá ónarínípa Jisasi xewanínjo neaiwápiyínípi ríxa ónarínagí nání nioní “Sekaxí Jisasi rínípi síñí imóníní.” searípxéríní. Xámí xewanínjyá sekaxípi níxídirí yarínagí wínírane agwí seyíné níxídíro yarínagíá seanírane nerane nání “Xwíyá apí nepaxíní imónínípiríani?” yaiwíarínjwíní.

⁹ Ámá wo “Nioní Jisasi neaiwápiyínípi níxídirí wíá ókínje emearíná woníríní.” níriníri aí xexírímeáyo símí tíni níwírínáyí, síní sía yínínífmíníñí ñweaní.

¹⁰ Ámá Jisasi neaiwápiyínípi tíni xíxeni nerí xexírímeáyo díní síxí uyaríní go go, ayí wíá ókínje níñwearí nání xexírímeáyí óreámioapaxí wí wíwápyarínímaní.

¹¹ E nerí aí xexírímeáyo símí tíni wíaríní go go, ayí sía yínínéníní imónínje ñwearí aní emerí neríná xegí síñwíyo sía uyínínagí nání xífo gímí nání warínje majía imónínjoríní.

“Ayí rípi nání nísearíri ríwamíní eaaríníni.” uríní nániríní.

¹² Níaiwípiayíné, Jisasi Kiraiso neaiínípi ní dání segí íwí yarígíápi Goríxo ríxa yokwarímí seaiíní enagí nání apiayíné nání níriní ríwamíní eaaríníni.

¹³ Ámínáoyíné, soyíné iwamíó imóníníná enjo tíni nawíní ikáriníro níjía imóníro enagíá nání soyíné nání níriní ríwamíní eaaríníni. Ámá síwaríá rígíoyíné, soyíné sípí imónínjomí —Ayí oboyí rínínjo nání raríníni. Omí

ríxa xopírárí wíá enagi nání nioní soyíné nání nírírí ríwamíní eaaríní. Niaíwíyíné, seyíné ápo Goríxo tñí nawíní ikáríníro nífá imóníro enagífa nání seyíné nání nírírí ríwamíní eaaríní.

14 Ámínáoyíné, soyíné iwamífo imóníníná eno tñí nawíní ikáríníro nífá imóníro enagífa nání soyíné nání nírírí ríwamíní eaaríní. Ámá síwarífa rígfóyíné, soyíné Jisasomí nuxdíroná ení síxí eáníro xwíyá Goríxoyápi aumaúmí iníro sípí imónínómí xopírárí wíro egífa enagi nání soyíné nání nírírí ríwamíní eaaríní.

15 Seyíné amípí sípí xwífa tíyo dání yarígápmi díní síxí muyipa ero amípí níní xwífa tíyo weníyo díní síxí muyipa ero éfríxíní. Amípí xwífa tíyo dání yarígápmi go go díní síxí nuyírínáyí, ápo Goríxomí díní síxí muyíní.

16 Ayí ripí nání seararíní. Amípí xwífa tíyo dání yarígápmi íwí nání íeapá winarínípiraní, síñwí íwí winarígápmi, “Amípí xwé tñáoníríani?” níyaiwinírí seáyí e menarígápmi, apí nípíní ápo Goríxoyá díníyo dání yarígápmi. Sípí xwífa tíyo dání imóníní yarígáfa enagi nání seararíní.

17 Amípí sípí xwífa tíyo dání yarígápmi anípá nimóga urí íeapá níwinírí “Apí nioníyá enáná ananíríní.” yaiwiarígápmi apí ení anípá nimóga urí enífa enagi aiwí ámá Goríxo “E éfríxíní.” yaiwiarínípmi xídarígápmi anípá wí mimóní aníní íníná ñweapírífa enagi nání amípí xwífa tíyo enípmi díní síxí muyipa éfríxíní.

Ámá Kiraisomí xopírárí wianíro yarígápmi yapí wíwapíyífríxíní uríní náníní.

18 Gí niaíwíyíné, sífa yoparíyí imóníníná ríxa rínáríní. Eníná dání arífa re wíñwápmi tñí xíxení “Ámá Kiraisomí xopírárí wimíní yarínjo ríxa níbinífaríní.” arífa e wíñwápmi tñí xíxení agwí ríná ámá Kiraisomí xopírárí wianíro yarígápmi ríxa nimóníro ñweañoi. Ayí ríxa nimóníro yarínagífa síñwí níwinírane nání “Sífa yoparíyí imóníníná ríxa rínáríani?” yaiwíñwí.

19 Ámá ayí xámí none tñí nawíní nerímeánayirane aí nepa none tñí nawíní mimónípa nero nání píní níneawiármí ugíáfríní. Ayí nepa none tñí kumíxíníñwáyí nimóníro síñwíríyí, none tñí ananí ñweañíro egífaríní. E nerí aí “Ayí negí imónígápmi wí meníní.” yaiwianí nání píní níneawiármí ugífaríní.

20 Seyíné ayíníyí imónígífa wíyínémani. Goríxoyá kwíyípmi ríxa seaíníyíyíné enagífa nání xwíyá nepaxíní imónínípmi nání seyíné ríxa níjfaríní.

21 “Nene síní majífa imónínagwí nání ríwamíní ripí nearí mónaparíní.” riseaimónaríní? Oweoi, seyíné ríxa nífá nimóníro “Xwíyá nepaxíní imónínípmi fá níxírínípmi dání wí yapí rípxí meníní.” nífá e ení imónínagífa nání ríwamíní ripí eaaríní.

22 Xwíyá yapí rarínjo, ayí goríní? Amípí wí nání rarínjo maríái, sa “Ámá yeáyí neayímíxemeaná nání Goríxoyá díní tñí aríowayá xwífa piaxíyo dání iwíaroníoyí rarínwá Jisasomí.” rarínjo, ayí oríní. Kiraisomí xopírárí wimíní yarínjoríní. Xanomí tñí xewaxomí tñí níwaúmíní ríwí umónjoríní.

23 Ámá giyí giyí xewaxomi ríwí numorínáyí, ayí xanomi ení ríwí umoaríño. Giyí giyí xewaxo nání “Yeáyí neayimíxemeaní nání urowárenapíñoríani?” níyaiwiro numímínírnáyí, ayí xanomi ení umímínaríño.

24 Seyíné xwiyíá Jisaso nání iwamíó dání aríá wigíápi píní míwiáripa nero díñí fá xíríírxíní. Aga xíxeni e nerónáyí, xewaxo tñí nawíní imóníro xano tñí ení nawíní imóníro epííraríní.

25 Xewaníño mimáyo dání nearíñpí, ayí rípi-ríní, “Seyíné e nerónáyí, díñí níyímíñí tígíáyíné imónípi-ríraríní.” nearíñpí-ríní.

26 Payí rínamí xámí eáápi ámá xwiyíá Jisaso nání ríníñpí yapí seaíwapíyaníro yarígíáyí nání nírirí eááriní.

27 Seyíné ayíníñí imónígíá wiyínemani. Kwíyí Goríxoyá seaaíníñpí ríaríñí mimóní síní aí tñí enagíá nání ámá wí searéwapíyipaxíyínemani. E nísearírí aí kwíyí seaaíníñpí amípí níní Kiraiso nání díñí mopaxí imóníñpí nání níseainírná yapí bí mimóní nepaxíñí imóníñpíní seainaríñí enagí nání agwí xegípi níseaiga urí xámí níseaiga urí enípi tñí xíxeni nero Kiraisomí xáiwí fá uxííírxíní.

“Ámá Goríxoyá imónígíáyí íwí néra warígíamani.” uríñí nání-ríní.

28 Gí niaíwípiayíné, o síñání nimónírí weapáná peayí níneaunírí wará saríwá mímáriní newíarímónírane éfí roaníwá nání omí xáiwí fá uxííírxíní.

29 Seyíné “Goríxo wé róníñoríní.” níyaiwiro níjía imóníñagíá nání rípi ení aga níjía imónípaxíyínéríní, “Wé róníñí yarígíá giyí giyí, ayí Goríxo o xegí emeaníyíní.” Níjía e ení imónípaxíyínéxíní.

3

1 Ai ámá tíyíné rípi nání díñí omoaneyí. Ápo Goríxo bí onímíapi maríát, díñí ayá wí síxí níneyírí nání “Gí niaíwíyínéríní.” neararíní. Xíó neararíñpí nepa e imóníñagwí nání neararíní. Ayí rípi nání ámá xwíá tíyo dájíyí nene Goríxoyá niaíwene enagwí nání mí míneaómíxíño. Ayí xíó tñí nawíní níkaríníro níjía mimónígíáyí enagíá nání mí míneaómíxíño.

2 Gí díñí síxí seayínáyíné, ayí mí míneaómíxíagíá aiwí nene xíoyá niaíwí imóníñwaéneríní. Ríwéná aríre imónaníwápi síní wíá míneaókiamóníñagí aiwí níjía re imóníñwíní, “Kiraíso síñání níneaímónírí weapáná xíó imóníñpa nene ení axípi imónaníwáriní.” Níjía e imóníñwíní. Xíó imóníñpí íná dání aga xíxeni síñwí wínaníwá enagí nání raríñíní.

3 Ámá Kiraiso neaíménapáná xíó imóníñpí oimónaneyínírí weníñí nerí ñweaarígíá ayí ayí níní rípi yarígíáriní. Xewaníño awíaxí imóníñpa axípi oimónaneyíníro wigí xwíoxíyo ígíáníñí neámorí naní imíxínarígíáriní.

4 Ámá íwí néra warígíá ayí ayí níní Goríxoyá sekaxí ríníñpí xórórí yarígíáriní. Íwí ámá néra warígíápi, ayí pípi maríát, sa Goríxoyá sekaxí ríníñpímí xórórí yarígíápi-ríní.

5 Rípi nání seyíné níjía imóníño. Kiraiso —O íwí bí menjoríní. O íwí nene yaríñwápi yokwarímí neaímínírí nání xwíá tíyo nene tñí e bíñínigíní.

6 Ayínání ámá Jisaso tñí kumíxínígíáyí íwí néra warígíamani. E nerí aí ámá íwí néra warígíáyí “Jisaso Goríxomí xewaxoríani?” níyaiwiro nepa xíó tñí nawíní kumíxínarígíamani.

⁷ Gí niaíwípiayíné, áamá yapí rarigfáyí xe níb'iro yapí oneaíwapíyípoyníri síñwí m'iwínipa éfríxíni. Áamá wé róníñí imóníñípi néra warigfáyí Kiraiso wé róníñí imóníñípa axípi imónigfáyíri.

⁸ E nerí aí áamá f'wí yarigfáyí oboyáfríni. Eníiná f'wí iwamíó néra bíño, ayí obo enagi nání oyá imónigfáyíri. Goríxomi xewaxo rípi emíníri nání bíñínigíni. Obo f'wí aríki nerí áamáyí ení axípi éfríxíníri wíwapíyaríñípi pírfí urakímíníri nání bíñínigíni.

⁹ Ayínání áamá Goríxo xegí timeañf'ýñíñí nimónírnáyí, oyá dñípi íkíkí wíñagi nání f'wí néra warigfámani. Ayí Goríxo xegí timeañf'ýñíñí imóníñagfá nání aga f'wí néra upaxí mimóníñoi.

¹⁰ Rípiñí dání ananí áamá mí níwómíxiro “Tíyí niaíwí Goríxoyáfríni? Tíyí oboyáfríni?” yaiwipaxíri. Áamá síwí wé róníñí imóníñípi m'iyaríñagfá níwínírná “Ayí Goríxo timeañf'ýñíñí imónigfáyí wímani.” yaiwipaxíri. Áamá xexírfímeáyo dñí síxí muyaríñagfá níwínírná ení “Ayí Goríxoyá imónigfáyí wímani.” yaiwipaxíri.

Xexírfímeáyo dñí síxí nuyiríná epaxípi náníri.

¹¹ Iwamíó imóníñíná dání xwíyá Jisaso yaní neaiapíñí none searéwapíyaríná aríá neaigfápi, ayí rípiñí, “Xexírfímeáyíné xíxe dñí síxí yínífríxíni.” Aríá neaigfápi, ayí apíriñí.

¹² Api níxídiranéá Keno —O sípi imóníñoyáoríni. Xegí xogwáomi píxíwírfó enoríni. O enípa axípi mepa oyaneyí. “Xogwáomi ayí nání ríá píkiníñigíni?” yaiwiarígfápi pípiñí? Xíto xegí yaríñípi sípi imóníri xogwáo yaríñípi wé róníñí imóníri enagi nání símfí tñí níwírí píkiníñigíni.

¹³ Ayínání gí níxífímeáyíné, seyíné ení áamá Goríxoyá mimónigfáyí símfí tñí seaiaríñagfá níwínírnáyí, ududí mepaní.

¹⁴ Nene negí níxífímeáyo dñí síxí nuyirane nání níj'á re imóníñwíni, “Ófí áamá aníñípfírá nání imóníñf'ýmí p'f'ni níwíarímí ófí dñí níyímíñí imónípfírá nání imóníñf'ýmí níxídrane yaríñwíni.” Níj'á e imóníñwíni. E nerí aí áamá xexírfímeáyo dñí síxí muyarígfáyí, ayí dñí níyímíñí tégíá mimóní síní ófí aníñípfírá nání imóníñf'ýmí xídaríñoi.

¹⁵ Áamá xexírfímeáyo símfí tñí wiaríñagfá níwínírnáyí, “Ananíriñí.” ríyaiwiaríñoi? Oweoi, nene níj'á re imóníñwíni, “Áamá píkiarígfá gíyí gíyí dñí níyímíñí meapírfá nání mimóníñoi.” Níj'á e imóníñwíni.

¹⁶ Pípi nání dñí nímoríñpími dání “Áamáyo dñí síxí nuyiríná epaxípi, ayí apírfíni?” yaiwipaxíriñí? Sa Jisaso nene yeáyí neayímíxemeámíníri nání m'ñí níwínírná enípi nání dñí nímoríñpími dání nene “Áamáyo dñí síxí nuyiríná o enípa e epaxírfíni?” yaiwíñwíni. Ayínání nene ení níxífímeáyo arírá wianí nání m'ñí níwíníranéná aí “Ayí ananíriñí.” yaiwíwaníñí.

¹⁷ E nerí aí áamá amípi mímúróñí wo xegí xexírfímeá wo amípi nání d'f'wí ikeamónaríñagi níwíníri aíwí sípiáfí sfá nítiníri amípi bí m'ñí m'wípa nerírnáyí, o aríge nerí “Nioní Goríxomi dñí síxí uyíñíni.” rípaxíriñí?

¹⁸ Gí niaíwípiayíné, negí níxífímeá d'f'wí ikeamónaríñagfá níwíníranéná p'f'není nuríane “Dñí sípi níaríni.” murípa éwaníñíni. Aga xwíoxíyo dání dñí síxí nuyirane arírá wíwaníñíni.

“Apî nerîná Gorîxoyá siñwáyo dání wará sarîwá márîñipaxîmanî.” urîñf nânîrîñî.

¹⁹ Ámáyo aga xwioxíyo dání dîñf sixf nuyirîñîpimi dání re niyawiñî nîjîf imónîñwîñî, “Gorîxo, nepaxîñf imónîñoyáyf imónîñwá wienerîñî?” niyawiñî nîjîf imónîñwîñî. Ayf ripî nânîñî dîñf nîmoranéná Gorîxoyá sîmîmanîyo dání ananî dîñf wá neaónîpaxîrîñî.

²⁰ “Ámáyo arîrá niwirîná Jisaso tîñî xîxenî miyarîñáonîrîñî.” niyawiñîrane xwíyá meárînarîñwá aí Gorîxo nene dîñf e yaiwinarîñwápmi seáyî e wimónîrî amîpî nîñî nânî nîjîf imónîrî eñî eñagî nânî nene nepa ámáyo dîñf sixf uyarîñwápmi nânî nîjîf enî nimónîrî nânî xwíyá mîneameárîñf eñagî nânî nene ananî dîñf wá neaónîpaxîrîñî.

²¹ Gf dîñf sixf seayîñáyîné “Ámáyo arîrá niwirîná Jisaso tîñî xîxenî miyarîñáonîrîñî.” niyawiñîrane xwíyá mîmeárîñîpa neranénáyf, Gorîxoyá siñwî tîñf e wará sarîwá mîmárîñf niyopîyárîrî

²² xîfomî amîpî bî nânî yarîñf wíáná ananî xîxenî neaiaparîñîrîñî. Ayf ripî nânî neaiaparîñîrîñî. O sekaxf rîñîpimi xîdîrane amîpî xîf “Éfîrîxîñî.” wimónarîñîpimi erane yarîñagwî nânî neaiaparîñîrîñî.

²³ Sekaxf mîkf imónîñf Gorîxo nearîñîpî, ayf ripî nânî rarîñîñî. Seyîné xegf xewaxo Jisasi Kiraisomî dîñf wikwîro xîf sekaxf nearîñîpî tîñî xîxenî xîxe dîñf sixf yîñîro éfîrîxîñî.

²⁴ Ámá Gorîxo xegf sekaxf rîñîpimi xîdarîgá gîyî gîyî, ayf Gorîxo tîñî nawîñî imónîro xîf enî ayf tîñî nawîñî imónîro eñî. Ayf ripîmî dání “Gorîxo nene tîñî nawîñî rimónîñwîñî?” yaiwiarîñwáñî. Gorîxo xegf kwíyîpî sixf neamîmonîf eñagî nânî “O tîñî nawîñî rîf imónîñwîñî?” yaiwiarîñwáñî.

4

Kwíyf Gorîxoyápmi tîñî sipîpmi tîñî mî ómîxarîñwápmi nânîrîñî.

¹ Gf dîñf sixf seayîñáyîné, ámá “Kwíyf tîñáonî eñagî nânî rarîñîñî.” rarîgíf niyonî aráf mîwîpa nero mîmonî wá rókiamoarîgíf obaxf xwá tîyo emearîñagíf nânî “Kwíyf apî nepa Gorîxo tîñf e dání bîñîpîrîñî? Gorîxo tîñf e dání mîbîñîpîrîñî?” yaiwianî nânî iwamíf imîmî wífîrîxîñî.

² Iwamíf imîmî niwirîná ripî rarîñagíf niwîñîrîñá “Kwíyf Gorîxoyápmi tîño rîf rarîñî?” yaiwífîrîxîñî. Kwíyíyo dání nîrîrîñá “Jisasi Kiraiso ámá nimónîrî nene tîámîñî bîñîñîgîñî.” rarîñagíf niwîñîrîñá “Kwíyf Gorîxo tîñf e dání bîñîpîmî dání rîf rarîñî?” yaiwífîrîxîñî.

³ E nerî aí kwíyf xegf bîmî dání nîrîrîñá “Jisaso ámá nimónîrî nene tîámîñî bîñîñîgîñî.” mîrîpa yarîñagíf niwîñîrîñá “Kwíyf apî Gorîxo tîñf e dání bîñîpîmanî.” yaiwífîrîxîñî. Ámá kwíyf ayo dání rarîgíyî Kiraisomî xopîrárf wîmîñîrî yarîño tîñî anî nawîñî imónîgíyîrîñî. Eñíná “O nîbîñîfîrîñî.” aráf e wigíf agwî ríná rîxa nîbîrî xwá tîyo yarîñî.

⁴ E nerî aí gf nîaiwîplayîné, seyîné Gorîxoyáyîné eñagíf nânî mîmonî wá rókiamoarîgíyî yapf seaiwápmîñîro seaiagíf aiwî rîxa xopîrárf wigífîrîñî. Kwíyf seyîné seaainîñîpî obomî —O ámá Gorîxomî dîñf mîwikwîroarîgíyî xîf tîñî nawîñî imónîgîforîñî. Omî kwíyf seyîné seaainîñîpî seáyî e wimónîñagî nânî ayo xopîrárf wigífîrîñî.

⁵ “Jisaso nepa ámá nimónîrî nene tîámîñî mîbîñîñîgîñî.” rarîgíyî Gorîxomî paimîmî wiarîgíyî tîñîmî dání imónîgíyîrîñî. Ayîñánî xwíyá

wigí nîrîrîná xwiýfá Gorîxomi paimîmf wiariġfápimi dâni rariġfá nâni wigí imóniġfáyf ayo arfá wiariġfârîni.

⁶ E nerî aí none Gorîxoyá imónîġagwi nâni áamá o tîni nawîni ikârîniġfáyf none arfá neaiariġfârîni. Áamá o tîni nawîni mikârîniġfáyf none arfá neaiariġfámani. Ayo dâni re yaiwiarîġwârîni, “Kwíyf nepaxîġf imónîġfyo dâni rariġfáyf mí nómîxîrî ayf tîyîrîfani? Kwíyf yapf imónîġfîpimi dâni rariġfáyf mí nómîxîrî ayf tîyîrîfani?” yaiwiarîġwârîni.

“Xixe dîġf sixf yinîfîrîxîni.” urîġf nânîrîni.

⁷ Gí dîġf sixf seayîġáyîné, xixe dîġf sixf yinîwanîġîni. Ayf rîpî nâni rariġîni. Áamá wíyo dîġf sixf nuyîranéná Gorîxo yariġîpa axîpî yariġwá enġaġî nâni rariġîni. Ayf rîpî nâni enî “Xixe dîġf sixf yinîfîrîxîni.” rariġîni. Dîġf sixf uyarîġfá ayf ayf nîni Gorîxo xegí tîmeanġfîyîniġf imónîro o tîni nawîni nikârîniro nijfá imónîro egfáyf enġaġfá nâni rariġîni.

⁸ E nerî aí amîpî o yariġîpî xfo áamáyo dîġf sixf nuyîrîġfîpimi dâni yariġf enġaġî nâni áamá wigí wîniyo dîġf sixf muyîpa yariġfá ġiyf ġiyf, ayf Gorîxo tîni nawîni nikârîniro nijfá imónîġfáyfmani.

⁹ Gorîxo xfo rîpî nerîġfîpimi dâni dîġf sixf neayariġîpî neaiwapiyîġîniġîni. O xegí niaîwf siġîniġf émiáoŋo neaiîniáfîpimi dâni nene dîġf nîyîmîġf imónîġfîpî meanfá nâni xwá tîyo wîrénapiġîniġîni.

¹⁰ Rîpî nâni dîġf nîmoranéná “Áamáyo dîġf sixf nuyîrîná epaxîpî, ayf apîrîfani?” yaiwîpaxîrîni. Nene Gorîxomi dîġf sixf nuyîrane enwâpî marfá, sa xewanîġo nene dîġf sixf nîneayîrî xewaxo negí fwf yariġwâpî yokwarîmf neaiînfá nâni wîrénapiġîpî nâni rariġîni.

¹¹ Gí dîġf sixf seayîġáyîné, Gorîxo nene dîġf sixf xwapf ayá wî nîneayîrî e neaiġf enġaġî nâni xexîxexîrîmeaéne enî xixe dîġf sixf yinîwanîġîni.

¹² Áamá Gorîxomi siġwf bî mîwîniġfá aiwî xexîxexîrîmeaéne xixe dîġf sixf nîyîniîranénáyf, Gorîxo tîni nawîni imónîġagwi nâni xfo áamáyo úrapî mîwikârî pîránîġf dîġf sixf uyarîġîpa axîpî dîġf sixf yinanîwîni.

¹³ Rîpî nâni dîġf nîmoranéná “Xfo nene tîni imónîrî nene xfo tîni imónîrane enwîni.” yaiwîpaxîrîni. Xegí kwíyîpî neaiapiġf enġaġî nâni dîġf e yaiwîpaxîrîni.

¹⁴ Ápo Gorîxo xegí xewaxo áamá xwá tîyo ŋweaġfá nîyonî yeáyf uyîmîxemeáwîniġîni wîrénapáná neaiímeanġf mîkone, siġwf wîniġwáone xwíýfá rîpî seararîġwîni.

¹⁵ Áamá “Jisaso niaîwf Gorîxoyáorîni.” rariġfá ġiyf ġiyf Gorîxo áamá e rfáyf tîni nawîni imónîrî ayf xfo tîni nawîni imónîro enġî.

¹⁶ Ayînáni nene dîġf “Gorîxo aga dîġf sixf neayarîni.” yaiwîani nâni nîneapiîmónîrî nijfá imónîġwîni.

Pí pí Gorîxo yariġîpî sa dîġf sixf nuyîrîġfîpimi dâni yariġf enġaġî nâni áamá wigí xexîrîmeáyo anîġf mîni dîġf sixf uyarîġfáyf, ayf Gorîxo tîni nawîni imónîro xfo enî ayf tîni nawîni imónîro egfáyfîrîni.

¹⁷ Nene sfá Gorîxo áamá nîyonî mí omómîxîmf enáfîyîmi wará sarfáwá mîmârîni ananî ewîârîmónanîwá nâni negí nîrîxîmeáyo úrapî mîwikârî pîránîġf dîġf sixf uyîwanîġîni. Kiraiso xwá tîyo nîġwearînfá nîmónîrî enġîpa nene enî xwá tîyo nîġwearanéná axîpî nîmónîrane yariġwá enġaġî nâni ananî e yanfwarîni.

18 Ámá wigí xexirímeáyo dñj sîxî nuyiróná Gorîxo nánî wáyî wî winarîñmanî. Dñj sîxî nuyiróná úrapî wî mîwikárî aga xîxenî nanîñî nuyirónáyî, wáyî bî mîwinî sáyî ikárînarîgífarîñî. Míkî ámá Gorîxo nánî wáyî winarîñ, ayî ripî nánîrîñî. “Gorîxo nîonî gî sipî yariñápi tîñî xîxenî sipî nikárîñfárîñî?” nîyaiwiro nánî wáyî winarîñfîrîñî. Wáyî winarîñfîyî xexirímeáyo sîñî dñj sîxî xîxenî muyarîgíá enagî nánî rariñîñî.

19 Gorîxo nene xámî dñj sîxî neayîñfî enagî nánî nene enî nîrixímeáyo dñj sîxî uyarîñwárîñî.

20 Ámá wo “Gorîxomî dñj sîxî uyiñáonîrîñî.” nîrîñîrî aî xexirímeáyo sîmî tîñî nîwiríñáyî, yapî rariñorîñî. Ayî ripî nánî rariñîñî. Xexirímeáyo sîñwî nîwîñîrî aî dñj sîxî muyîpa neríñáyî, o arîge nerî Gorîxo, ámá sîñwî mîwîñîgîfomî dñj sîxî uyîpaxî imónîñî? Oweoî.

21 Sekaxî o nearîñîpî, ayî ripîrîñî. Ámá Gorîxomî dñj sîxî uyarîgíá gîyî gîyî, xexirímeáyo enî dñj sîxî uyîfîrxîñî.

5

“Dñj wîkwîroarîgíáyî xegî tîmeanîyo dñj sîxî uyarîgífarîñî.” urîñfî nánîrîñî.

1 Ámá “Nene yeáyî neayîmîxemeanîa nánî Gorîxoyá dñj tîñî aríowayá xwíá piaxíyo dánî iwiaroníoyî rariñwáo Jisasorîñî?” nîyaiwiro dñj wîkwîroarîgíá gîyî gîyî, ayî nîaíwî Gorîxo xegî emeanîyîñîñfî imónîgíáyîrîñî. Ámá xano Gorîxomî dñj sîxî uyarîgíá gîyî gîyî xegî emeanîyo enî dñj sîxî uyarîgífarîñî.

2 Ripî nerîñîpîmî dánî ananî dñj “Nîaíwî Gorîxo xegî emeanîñîñfî imónîgíáyî dñj sîxî uyarîñwaénerîñî?” yaiwinîpaxîrîñî. Xíomî dñj sîxî uyirane xegî sekaxî nearîñîpîmî xîdîrane neranénáyî, ananî dñj e yaiwinîpaxîrîñî.

3-4 Xíomî aga dñj sîxî nuyiranéná pípi epaxî maríái, xíoyá sekaxî rîñîñîpîmî xîdîpaxî enagî nánî rariñîñî. Nîaíwî Gorîxo xegî emeanîñîñfî imónîgíáyî sîwî sipî xíomî paimîmî wiarîgíá imónîñîpîmî xopîrárî wiarîgíá enagî nánî xíomî sekaxî nearîñîpî nene nîxîdîranéná ayî ríá tîñfî xîdîpaxî wî mimónîñîpîrîñî. Ripîñî neríñá sîwî sipî Gorîxomî paimîmî wiarîgíá imónîñîpîmî xopîrárî wiarîñwárîñî. Jisasomî dñj nîwîkwîrorîñfîyo dánî apî yariñwárîñî.

“Dñj wîkwîroarîgíáyî sopîñfî Gorîxo wópi aríá wiarîgífarîñî.” urîñfî nánîrîñî.

5 “Ámá sîwî sipî Gorîxomî paimîmî wiarîgíá imónîñîpîmî xopîrárî wiarîgíáyî gîyîrîñî?” mîyaiwîpanî. Ámá “Jisaso nîaíwî Gorîxoyáorîñî?” nîyaiwiro dñj wîkwîroarîgíáyî ananî xopîrárî wiarîgíáyîrîñî.

6 “Nîaíwî Gorîxoyáorîñî?” onîaíwîpoyîñîrî inîgíyo wayî mearî nîperíñá ragî purî enjo, ayî Jisasi Kiraisorîñî. O “Gorîxomî xewaxorîñî?” onîaíwîpoyîñîrî nánî neríñá wayîñî meanîmanî. E onîaíwîpoyîñîrî wayî mearî xegî ragî purî enîñîgîñî.

7 Gorîxoyá kwíyîpî nîrîrîñá nepánî rîpaxîpî enagî nánî negî xwioxíyo dánî áwanî rênîñfî neararîñîpî, “Kiraíso apíau nerîñîpîmî dánî xewanîño nánî sîwá neainîmîñîrî enîpî, ayî neparîñî.” neararîñîpî aríá owianeyî.

⁸ Ayináni “Jisaso Gorixomi xewaxorfaní?” yaiwiani náni sopiní neawariní biaú bî, ayí rîpiaú rîpirîni. Kwíyîpî nearariníþî tîni inigíyo wayí meaaríná imóniníþî tîni xegí ragí nîpurî péaná imóniníþî tîni biaú bî imóniníþî apîrîni. Apiaú apî sopiní nîneauríná xegí bî xegí bî oyaiwîpoyîni nî neaiwapiyarinímani. Axîþîni oyaiwîpoyîni nî neaiwapiyarinífrîni.

⁹ Ámá pí pí náni sopiní neaóîþî ananî aríá wiariníwárinî. Ayináni Gorixo sopiní neaóîþî seáyî e imóninagî nánî apî enî aríá owianeyîni seararinîni. Gorixo xewanîjo sopiní neaóîþî, ayí píþî nánî maríáî, ayí xegí xewaxo nánîrîni.

¹⁰ Gorixo xewaxomî dîñî wîkwîroarigíá gîyî gîyî o xegí xewaxo nánî sopiní wóþî wigí xwioxíyo dánî “Aga neparinî.” yaiwiarigíárinî. E nerî aí Gorixomî dîñî mîwîkwîroarigíáyî “O sopiní neaóîþî nepamanî.” niyaiwîro nánî rénîñî urarigíárinî, “Yapî rarîñîyî woxîrîni.” urarigíárinî.

¹¹ Xwíyá Gorixo sopiní neaóîþî, ayí rîþîrîni. O dîñî niyimîñî imóniníþî rîxa neaiapinífrîni. Dîñî niyimîñî imóniníþî apî nánî xegí xewaxo mîkî ikinjo enagî nánî

¹² Ámá xewaxo tîni kumîxinigíáyî dîñî niyimîñî imóniníþî apî tîgíáyîrîni. E nerî aí xewaxo tîni nawîni mîkumîxinigíáyî ayí dîñî niyimîñî imóniníþî tîgíáyîmani.

Yoparþî nurîríná urîñî nánîrîni.

¹³ Nionî seyíné, Gorixo xewaxomî dîñî wîkwîroarigíáyîné “Nene dîñî niyimîñî imóniníþî tîñwaénerîni?” niyaiwîro nijá imóniníþî nánî payí rîna nearî mónaparinîni.

¹⁴ Nene rîþî nerane nánî Gorixo sîñwî anîje dánî wará saríwá mîmárîni newiárimónîrî yariníwárinî. Xfo e neaiwîngîni yariní nîwiranéná negí dîñîyo dánî bî murí xfo wimónariníþî tîni xîxenî yariní nîwirane nánî “Aríá xîxenî nîneainîþî.” yaiwiariníwárinî.

¹⁵ “Omî yariní nîwiranéná pí pí nánî yariní wiariníwáþî xîxenî aríá nîneainîþî.” niyaiwirane nijá e imóninagwî nánî dîñî rîþî enî “Negí yariní wiariníwáþî rîxa neaimónîni.” yaiwîpaxîrîni.

¹⁶ Ámá gîyî gîyî xexîrîmeáyî wo íwî anînimîxinífa nánî mimóniníþî bî éagî nîwîniro Gorixo yokwarîmî owiîni yariní nîwirónáyî, Gorixo wigí yariní wíþîþî aríá nîwirî íwî anînimîxinífa nánî mimóniníþî bî éomî dîñî niyimîñî imóniníþî uþwîrîrînfárinî. E nîsearîrî aí íwî ámá anînimîxiníþîrîfa nánî imóniníþî bî enî wenî. Nionî “Ámá íwî apî éfáyo Gorixo yokwarîmî owiîni yariní wíþîrîxinî.” nîseararinîni.

¹⁷ Pí pí sipî ámá yarigíáþî nîni íwî yarigíáþî imóninagî aiwî nîþîni anînimîxiníþîrîfa nánî mimóninagî nánî rarîñîni.

¹⁸ Nene nijá re imóniníwîni, “Ámá Gorixo xegí tîmeanîñî imóniníþî íwî néra warigíámani. Gorixo emeanjo —Xewaxo nánî rarîñîni. O ámá ayo píranîñî umearinagî nánî sipî imóninjo wî xwîrîfa wîkîxearinímani.”

¹⁹ Nijá re enî imóniníwîni, “Ámá xwíá tîyo dâñî —Ayí Gorixomî dîñî mîwîkwîroarigíáyîrîni. Ayí nîni sipî imóninjomî inîmî wurîninagíá aí nene ámá Gorixoyá imóniníwîni.”

²⁰ Rîþî nánî enî nijá imóniníwîni, “Nîwíá nepaxiní imóninjo, ayí Gorixorfanî?” waiwiani nánî xegí xewaxo nene tîámîni nîbîríná o nánî

nijá neaiapinini. Nene rixa xegí xewaxo Jisasi Kiraiso tñi nawini nimónirane nani xano, Nwá nepaxiní imóniño tñi eni axípi nawini imóniwiní. O eni Nwá aga nepaxiní imóniñorini. Diní niyimini tñwápi neaiaparíño, ayí orini.”

²¹ Gí niaiwípiayiné, nene nijá e imóniñagwi nani nwá imóniñpiami diní wikwíropírixiniri sewaniníyiné awiníni menweánírixini.

Payí Jono áwiniṁi eaṁnarini.

Payí rina Jono áwini e eaṁnarini. O xewanijoya yof mĩrinĩ Jisasoya siyikĩ imónigfáyo wipenweaṁaoniyi nĩrinĩrĩ ṁwirárinĩgini. Ámá Jono nurĩrĩ payí eaṁfíyĩ nánĩ enĩ nĩrinĩrĩnā siṁánĩ yof mĩrĩ apixĩ wĩ tĩnĩ xegf niaíwĩ tĩnĩ nánĩ nĩrinĩrĩ eaṁnigini. E nerĩ aĩ “Jisasoya siyikĩ imóniṁfĩ bĩ nánĩ xwiyíxá nĩrinĩrĩ eaṁfĩrání?” yaiwiarĩṁwárinĩ. Jisaso rixa aṁfĩnamĩ nĩpeyimáná xwiogwĩ aga obaxĩ nĩpwémáná eṁáná Jono nĩṁweaṁjísáná rixa xweyanĩ nerĩ aṁfĩ yof Epesasíyo nĩṁweámáná payí rina eaṁnigini.

¹ Jisasoya siyikĩ imónigfáyo wipenweaarinĩaonĩ apixixĩ nánĩ —Jixĩ Gorixoxegf imónirĩfá nánĩ fá riyamixixĩxĩrinĩ. Jixĩ nánĩ tĩnĩ dıxĩ niaíwıyĩ nánĩ tĩnĩ payí rina eaarinĩ. Nionĩ gĩ xwioxıyo dani nepa dıṁfı sixĩ seayinĩ. Nioninĩ marfát, ámá xwıyıfá nepaxıṁfı imónıṁfıṁfı nánĩ nıjıfá nimónıro dıṁfı wıkwıroarıgıfáyı nını enı dıṁfı sixı seayıṁfı.

² Xwıyıfá nepaxıṁfı imónıṁfıṁfı agwı rıná mimáyo tınırane ná rıwıyo aı sını tınırane yanıwá eṁagı nánĩ seyıné dıṁfı sixı seayınwını.

³ Ápo Gorixoxegf imónirĩfá nánĩ fá riyamixixĩxĩrinĩ. Jisaso rixa aṁfĩnamĩ nĩpeyimáná xwioxwıyo dani nepa dıṁfı sixı seayinĩ. Nioninĩ marfát, ámá xwıyıfá nepaxıṁfı imónıṁfıṁfı nánĩ nıjıfá nimónıro dıṁfı wıkwıroarıgıfáyı nını enı dıṁfı sixı seayıṁfı.

“Sekaxf o nearıṁfıṁfı axıṁfıni xıdfırxıni.” urıṁfı nánırinı.

⁴ Nionĩ “Íyá niaíwĩ xwıyıfá nepaxıṁfı imónıṁfıṁfı xıxenı xıdarıṁfı.” rarıṁagfá arfá nıwirı nánĩ “Ápo sekaxf nınearıfıfá apı xıdfırxıni nınearıṁfıṁfı tĩnĩ xıxenı rıfá yarıṁfı?” nıyairı dıṁfı nıfá nınarını.

⁵ Apıxıxıni, jıxı inıná erıfıṁfı nánĩ bı orırimıni. Sekaxf siṁfı bı nırinĩ rıwamıṁfı meaarıṁfı. Eṁıná dani nene arfá wıṁwáṁfı —Ayfı “Negf nırxıfımeáyo dıṁfı sixı uyıwanıṁfı.” rınıṁfıṁfı jıxı érxıxıni nánĩ nırinĩ eaarıṁfı.

⁶ “Ámáyo dıṁfı sixı nuyırıfá epaxıṁfı pıpıfıfıni?” mıyairıpanı. Nene negf nırxıfımeáyo dıṁfı sixı nuyıranénáyfı, o sekaxf nearıṁfıṁfı xıxenı pıranıṁfı xıdarıṁwárinı. Sekaxf o nearıṁfıṁfı —Apı seyıné eṁıná dani arfá wıgıfıpırinı. “Segf sérıxıfımeáyo dıṁfı sixı uyırxıxıni.” nearıṁfıṁfırinı. Apı tĩnĩ xıxenı axıṁfı e érxıxıni.

“Kiraiso nearéwapıyınıṁfıni xaiwıfá xırfıwanıṁfıni.” urıṁfı nánırinı.

⁷ Ámá obaxĩ rixa “Ámáyo yapf owıwapıyaneyı.” nıyairıwıro xwıfá rırimı emearıṁagfá nánĩ seaarıṁfıni. Yapf ranıro nánĩ “Jisafı Kaiso nepa ámá nimónıri xwıfá tıyo nene fıfımıni mıbıṁnıṁfıni.” rarıgıfıfırinı. E yarıgıfıyıfı ámáyo yapf wıwapıyırı Kaisomı xopırarıfı wımınıri erı yarıṁfı tĩnĩ nawını imónıṁfı.

⁸ Ayınanı seyıné Jisasomı nıxfıdıróná nıgwınıṁfı wayfá meáwanıṁfırinı anıṁfı minı rıfá tıṁfı egıfıṁfı surıfı má mimónıfı apı nıṁṁfı tĩnĩ xıxenı mearo yayf seaimorı enıfá nánĩ pıranıṁfı siṁwıfı tĩnĩ érxıxıni.

⁹ Ámá Kaiso nearéwapıyınıṁfı sını anıṁfı xaiwıfı fá mıxırfıfıfı wıgıfı dıṁfı tĩnĩ gıwıfı nımıxıri rarıgıfá gıyıfı gıyıfı, ayfı Gorıxoxegf imónirĩfá nánĩ fá riyamixixĩxĩrinĩ. Jisaso rixa aṁfĩnamĩ nĩpeyimáná xwioxwıyo dani nepa dıṁfı sixı seayinĩ. Nioninĩ marfát, ámá xwıyıfá nepaxıṁfı imónıṁfıṁfı nánĩ nıjıfá nimónıro dıṁfı wıkwıroarıgıfáyı nını enı dıṁfı sixı seayıṁfı.

¹⁰ Ámá “Jisasomi xɛdarɛŋwaénerɛni.” rɛnarɛgɛ́á wí seyɛ́né tɛ́ámɛni nɛ́bɛro Kiraíso nearéwapiyɛ́ŋpɛ axɛ́pɛ mɛ́rɛpa yarɛ́ŋagɛ́a nɛ́wɛnɛ́rɛ́náyɛ́, yayɛ́ nɛ́wiemearo segɛ́ aŋɛ́yo náni nɛ́pemeámi mɛ́páwipa é́rɛ́xɛ́ni.

¹¹ Ayɛ́ rɛ́pɛ náni rarɛ́ŋɛ́ni. Ámá e yarɛ́gɛ́áyo gɛ́yɛ́ gɛ́yɛ́ yayɛ́ nɛ́wiemearɛ́náyɛ́, ɛ́wɛ́ ayɛ́ yarɛ́gɛ́ápɛ axɛ́pɛ ayo enɛ́ uxɛ́meanɛ́á eŋagɛ́ náni rarɛ́ŋɛ́ni.

¹² Xwɛ́yɛ́á xwapɛ́ ayá wí tɛ́ni seyɛ́né náni rɛ́wamɛ́ŋɛ́ eapaxɛ́ aiwi “Payɛ́ rɛ́namɛ́ meapa oemɛ́ni.” nimónarɛ́ni. “Nionɛ́ seyɛ́né dɛ́ŋɛ́ níɛ́á aga seáyɛ́ e dáni seainɛ́nɛ́a náni nɛ́bɛ́rɛ́ nɛ́seáímeámáná xwɛ́yɛ́á axɛ́ e dáni rɛ́nanɛ́wárɛ́ni.” nɛ́yaiwirɛ́ dɛ́ŋɛ́ ikwɛ́monɛ́ni.

¹³ Dɛ́xɛ́ rɛ́rɛ́xɛ́meáí —Í enɛ́ Gorɛ́xo xegɛ́ ímónɛ́wɛ́nɛ́gɛ́nɛ́rɛ́ ɛ́á uyamɛ́xɛ́ŋɛ́rɛ́ni. Íyá niaíwɛ́yɛ́ payɛ́ rɛ́namɛ́ dáni yayɛ́ seaiwárénaparɛ́ŋoɛ́.

Payí Jono eaní yoparínarini.

Payí rina yoparí Jono eanínarini. O xewaníjoyá yof mīrini Jisasoyá siyikí imónigfáyo wipenweañáoniyi nīriniṛi ṇwirárinigini. Ámá Jono nuriri payí eanjo xegí yof Gaiasorini. Jisaso rixa añnamī nīpeyimáná xwiogwí aga obaxí nīpwémáná enjáná Jono nīṇweañísáná rixa xweyaní neri añ yof Epesasiyo nīṇweámáná payí rina eanínigini

¹ Jisasoyá siyikí imónigfáyo wipenweañáoniyi gí dñí sixí riyiná Gaia-soxi nání payí rina eañrinini. Joxi nepa dñí sixí riyinini.

² Gí dñí sixí riyináoxini, Gorixomi joxi nání ripi yariñí rīwīarínarini, “O Jisasomi pirániní nīxídirí nání xegí dñí naní imóninípi tñi xixeni Gorixoxiníyá dñíyo dání naní imóninípi nī wīmeari wará iniri éwinigini.” yariñí e rīwīarínarini.

³ Negí nīrīxímeáyí wí joxi nání áwaní re nīrémeágfa, “O nepaxiní imóninípi —Jisaso nearéwapiyinípi nání rarinini. Api nīxídirí neríná yapí bī mīneaiepi sí api tñi xixeni yariñi. Nepaxiní imóninípi neríná axípi pirániní xídarini.” Áwaní e nīrarínagfa arfá nīwiri nání nioní yayí seáyimí dání ninínarini.

⁴ “Dixí nīaiwí imónigfáyí xwiyfá nepaxiní imóninípi fá nīxíro xixeni xídarinjoí.” rarinagfa arfá nīwiríná yayí seáyimí dání ninarinípi amípi wí nání yayí ninarinípi api tñi xixeni mimónini.

“Nīrīxímeáyo arirá wiarinípa siní axípi nīwia úrīxini.” uriní nánirini.

⁵ Gí dñí sixí riyináoxini, joxi negí nīrīxímeáyo arirá nīwiríná úrapí bī mīwikári dñí rīṇwiráripaxípi wīwapiyariní. Nīrīxímeá joxi siní siṇwí mīwininí aí xegí bī marfái, axípiní wiariní.

⁶ Ámá ayí joxi dñí sixí nuyiri arirá wiarinípi nání Jisasoyá siyikí imóniníwá re ṇweañwaéne rixa áwaní nearigfawixini. Joxi Gorixomi pirániní nīxídiríná epaxípi tñi xixeni neri óf e nání arirá nīwiri nīwiowáriníná yarinípi naní yarinini.

⁷ Ayí ripi nání “Arirá wīrīxini.” rīrarinini. Ámá ayí yof Jisasi Kiraisoyá émá imónigfáyo wáf urīmeanīro nuróná “Wáf nurīrane aí wigí amípi ourápaneyí.” nīyaiwiro amípi bī murápi yariḡfá enagi nání rīrarinini.

⁸ Ayinani Gorixomi dñí wīkwíroṇwaéne xwiyfá nepaxiní imóninípi nīrīga eméwiniginiri ayo arirá wīwaniginí.

“Sipi yariḡfáyo ikaniní mīwīaxídpānī.” uriní nánirini.

⁹ Nioní wáf rīmearigfá ayí nání Jisasoyá siyikí imónigfá e ṇweagfáyíné áwaní osearimīniri nání payí bī nearí seawírenapíagi aiwí segí ámá wo, Daiotīrepisoyí rininjo —O “Nioní seáyí e wimónináná wīnīyí inīmī onurínipoyí.” wimónarinīorini. O xwiyfá none urariníwá bī arfá nea-iarinímaní.

¹⁰ Ayinani nioní seyíné tñí e nání nībiri amípi o yariníyí nání waroparí seaimíarini. O mīkí wí menagi aiwí none nání ikayíwí rīmeariníriní. “E neríná apáni yarinini.” mīyaiwí none rariníwápi nīwiaikiri nīrīxímeá segí tāmíni bífáyo mumíminípa yariníriní. Wīnīyí wigí añíyo nání nīpemeamí

wanîro yarîḡagfa niwîniîrîná pîrf urakiariḡîrîni. Apîni mé e yarîḡáyo Jisasoyá siyikî imónîḡáýîné awî eânariḡe dâni mîmîxeámî yarîḡîrîni.

¹¹ Gî dîḡî sixî riýîḡáoxîni, áamá nanî yarîḡáýî Gorîxo tîmeanîýîniḡî imónîḡoi. E nerî aí sipî yarîḡáýî Gorîxomî sinî siḡwî mí mîwómîxîḡáýîrîni. Ayînáni joxî sipî imónîḡîpimi ikanîḡî mîwîaxîdîpa nerî nanîpîmîni ikanîḡî wîaxîdîîrîxîni.

¹² Demitîriaso nâni áamá nîni “Naḡorîni.” rarîḡîorîni. Xewanîḡo xwîýá nepaxîḡî imónîḡîpî niḡîdîrîná nerîḡîpîmî dâni enî “Nionî áamá naḡonîrîni.” nîrîrî siwânîḡî neainariḡorîni. None enî “Naḡorîni.” urariḡwáorîni. Xwîýá none rarîḡwápi nepa imónîni. Joxî nijá e imónîḡagî nâni rarîḡîni.

¹³ Joxî nâni “Payî oeámîni.” niyaiwirîná rîwamîḡî obaxî ayá wî eapaxî aiwî “Nîpîni nîrîrî payî rinamî oeámîni.” minimónarîni.

¹⁴⁻¹⁵ E nerî aiwî “Nionî sinî mé nîbirî nîsîmeámáná axî e dâni xwîýá rînanîwîrîni.” niyaiwirî dîḡî ikwîmonîni. Joxî pîránîḡî oriwayîrónîni. Nîkumîxîniîrî emearîḡwáýî re dâni yayî seaiwárenaparîḡoi. Joxî tîni nîkumîxîniîrî emearîḡáyo e dâni womîni womîni yayî niwîera úîrîxîni.

Payí Juto eaŋnarini.

Payí rina áamá Jisasoyá siyikí imónigfáyí nání Juto eaŋnarini. Xewaninjo nání áwaní sŋání mirinini enagi aí Jisasomi xogwáo Jutoyí rininjo (Mako 6:3) “Ayí axor’ani?” yaiwiarinjawáriní. Jisaso ríxa aŋŋnamí nipeyimáná xwiogwí aga obaxí nípwemáná enáná “Mimóní uréwapiyarigfáyí Jisasomi dŋí wíkwíroarigfáyo xenwíminí wipemfoarinjo.” rinarinjagi Juto arfá níwirí ayí arfá níwiro níxídróná sipí imónipríxinirí éf uremómínirí nírirí eaŋnigini.

¹ Jutoni —Nioní Jisasi Kiraisomi xínáínŋiní nimónirí omíŋí wiiarinjá wonirini. Jemisomí xexírímeáonirini. Nioní payí rina seyíné nání —Seyíné ápo Goríxo nioniyáyí imóníríxinirí wéyo fá seaumíriri dŋí sixí seayirí xewaxo Jisasi Kiraiso nání awí seamenjweairí seainjyínérini. Seyíné nání nírirí payí rina eaarinjini.

² “Goríxo wá seawianirí níwayiróniro píraniní njweapírí nání seaiirí sewaninjyíné ení xíxe dŋí sipí inipírí nání seaiirí neríná ayá wí seaíwínigini.” nimónariní.

“Jisaso tŋí nawíni mimónigfáyí seyíné tŋnyumí gwiaumí inarinjo.” uriní nánirini.

³ Gí dŋí sixí seayináyíné, Goríxo seyíné tŋí nene tŋí yeáyí neayimíxemeaní nání enjípí nání payí wina nearí seawárenapiyimínirí ená aiwí agwí nioní “Payí ení rirémíxí re níseairí oeámíni,” nimónigoí, “Xwíyá nene dŋí wíkwíroarinjawápi —Apí áamá marfái, Goríxo nawínání neaiapiní enagi nání gíwí nimíxirí miripaxípirini. Apí áamá wí ikweakwímí raníro yarinjagfa níwíníróná xe oépoynirí sŋwí mīwínípa éfrixini. Ení neáníro pírfí wiaíkaníro éfrixini.” Ení rirémíxí e níseairí oeámíni.” nimónifagi eaarinjini.

⁴ Ayí ripí nání ení rirémíxí e níseairí seararinjini. Jisasoyá siyikí imónigfáyíné maiwí njweanáná áamá wí —Ayí Goríxomí ríwí umoarigfáyirini. Eníná dání “Sfá yoparíyi Goríxo xwíyá umeárinfáriní.” rinárinjyirini. Ayí yumí seyíné tŋí nawíni imóníro fíwí niga oemeaneyiníro xwíyá nepa re rininjípí, “Pí pí fíwí ámaéne yarinjawápi Goríxo ananí ayá nínearímíxirí yokwarímí neaiipaxíriní.” rininjípí wigí dŋí tŋí ikweakwímí ríro “Jisasi Kiraisoni negí Áminá ínmi wurinjawáomani.” ríro yarigfá enagi nání ení rirémíxí e seaiarinjini.

⁵ Áminá Goríxo eníná dání maní pírfí wiaíkgfáyo pírfí numamóá bŋjípí nání seyíné ríxa xixeni níjfa imóninjagfa aiwí ámi dŋí mopírí nání dirírí rípí oseaimini. O negí Isireríyo Isipíyí aŋfyo dání éf numínirí nipemeámi nuri aí áamá xfomí dŋí mīwíkwíró “Xwíá Goríxo neaiapímínirí yarinjípí oyá dŋí tŋí aí áamá e njweagfáyo nurápipaxenemani.” yaiwigfáyo áamá dŋí meanje dání wanínímíxínigini.

⁶ Aŋŋnájí wí eníná dání ení Goríxo nurípearí xe éfrixinirí sŋwí wíninjípí nání re miyaiwí, “Apí neri níwíearfá ayí naníriní.” miyaiwí níwiaíkiro fíwí yaníro nání aŋŋnamí píní níwiárimí weapigfá enagi nání o gwí ainíxí marfínípaxí imóninjírí tŋí níjiri sfá áamá níyoní mí ómómíxímí emfáyimi pírfí umamómigínirí sfá yináríne njwírarínigini.

7 Enjiná áamá Sodomi ñweáyí tñní Gomora ñweáyí tñní aní apiaúmi axí e ikwíróniñyo ñweagíáyí tñní ení axípi ayíñiñí piaxí weániþaxí imóniñípi nero Gorixo áamá nimíxiríná ayí apí éírixíñí wipimóniñípi mé ikweakwími nero wigí dñí tñní íwí sipí imónariñípi niga waríñagá nání nene siñwepigí neaiiñá nání þirí numamoríná ríá ápiáwí aníñí iníná wearíñípi nímamówárenapiñí ayo ríá níñípi þikíñiñigíñí.

8 Gorixo nene siñwepigí e neaiiñí enagi aiwí ayí yagíþa áamá yumí seyíné tñní nawíni imónigíáyí axípi nero wigí sipí oriñá winarigíþa mimáyo níñiñiñíþimi dání íwí aga piaxí ayá wí weánariñípi iníro “Áamá womí iními wuríñiþaxí míneaimónariñí.” ríro aníñami dñí seáyími imónigíáyo ríperíñí umeró yarigíþariñí.

9 E yaríñagá aí aníñají Maikoroyí ríñiño —O aníñají níyoní seáyí e wimóniñoriñí. O enjiná obo tñní Moseso þiyomi go go meaníñeníñoiñí xwíyá xímíxímí níñíri níñiñíñá o aníñají seáyí e imóniñí wo enagi aiwí ayá nepearímáná “Níwaníñoni ení eániñáoní ananí obomí xwíyá ríá tñí umearíþaxoníñí.” míyaiwí “Gorixo xewaníñoni míxí ríñíwíñigíñí.” uríñiñigíñí.

10 Ayá nepearímáná muríñí enagi aí áamá yumí seyíné tñní nawíni imónigíáyí amípi wiwaníñíyí majíá imónigíþa nání ananí ikayíwí meararigíþariñí. E nerí aí wigí níjía imónigíþa nañwíyí —Ayí dñí ríá xeyániñíyíñí. Nañwíyí dñí menwípepa nerí níjía áamá imónarigíþa maríá, xegí þí imónariñípa áamá ayí ení axípiñí nero wigí níjía apí imónarigíþariñí. Apimi dáníni wiwaníñíyí xwíñá ikíxenaarigíþariñí.

11 Sía wíyí ayí majíá wóríná enagi nání awe! Ayí enjiná Keno “Nioní Goríxomí ananí iními owuríñimíñí.” míyaiwí neríná enípa axípi yarigíþariñí. Enjiná áamá Beramoyí ríñiño —O “Nígwí nioní þí míñímúropa oení.” yaiwiagoríñí. O “Áamá wí nígwí niapáná pí pí níñípi nioní wí míñímúro nemíñí.” níyaiwíñá xewaníño yapí néwapíñí yagíþa ayí ení axípi oyaneyíñíro nání sñí mé ígwí uríñinarigíþariñí. Enjiná áamá Koraoyí ríñiñoyáyí áamá Goríxo ríþeapowami aríá míwí nero urakínaníro yaríñagá nání aníñímíxíñípa ayí ení axípiñí e yarigíþariñí.

12 Áamá nioní seararíñáyí píñíñí imónigíáyí maríá, sa rípiñí rípiñí imóniño. Seyíné áamá gíyí gíyí siñwí níneaníróná “Awí eániñíyí xíxení dñí sipí inarigíáyíñí?” oneaiwíþoyíñí awí neániro aiwá naríná áamá ayí ipí akwíñáná ríwonáná ewé síxí núrorí xwíñá ikíxenaaríñípa áamá ayí axípi e nímoníro nání xwíñá seaikíxepaxí imóniño. Ayí seyíné tñní nawíni aiwá níñiróná Goríxo nání wáyí þí míwíni wiwaníñí náníni dñí nímoníro sa úrapí yaríñagá nání seararíñí. “Agwí apí iníá eaní nání írírariñí.” yaiwíaríná iníá meapa nerí imíñí neríná agwí níñíraimi waríñípa axípi e imónigíáyíñí. Áamá ayí ikíá sogwí ná wearíñíná aí aníñí oxí roaríñagi nání níyoarí emí móáná urí biaú enípi imóniñíyíñíñí imóniño.

13 Rawírawá imeamíkwí neríná reakíkwí ñwiráraríñípa áamá ayí wigí piaxí weániþaxípi neróná axípi apíñíñí yarigíþariñí. Áamá ayí siñí aní þiríyo nemeñá áamá ewéyo nímeamí núñasáná rawírawáyo áwíñimí enáná xejwími nípemeamí waríñípi yapí axípi níseairo yapí seaiwapíyarigíþariñí. Ayí aga sía yidoáriñíþimi aníñí iníná ñweapíñá nání Goríxo ríxa wímíxíyíñíñí.

Jisaso tñi nawini mimónigfáyo Gorixo pírf umamonfá nánirini.

14-15 Inoko —O Adamomi dani nemeaga nuro wé wúmi dñf wau emeanigfo, ayf orini. O amáyo wía nurókiamoríná re riñinigini, “Arfá époi. Oriñá n-winiríná winíini. Ámináo amá nñi wigf egfápi nñi xixeni pírf umamómñiri nñi eri amá xfo wimónariñpi mñxídarigfáyo wigf uyñif egfápi nñi xwiýfá umeárimñiri nñi eri amá fwf ayini mñyarigfáý xfo nñi amáyo nuriróná sipini urekárarigfápi nñi xwiýfá umeárimñiri nñi eri eni nñi xegf anñajf dñf nñimorí fá mñropaxf wí tñi weaparñagf winíini.” riñinigini.

16 Amá nioni seararñáyf anñúmí ikaxf rarigfáyfñiri. “Omeaaneyi.” n-wimóniri wé ení óf winarñipini nñixídro aiwí anñf miní kññf irinarigfáyfñiri. Wigf yof wiwanñyíf nñi sñmf sñmf e tñimearigfáyfñiri. Amáyá amípi fwf urápaneyinñi nñimeá xwiýfá urepñiarigfáyfñiri.

Dñf sfkfkf onfñixini urñf nánirini.

17-18 Gf dñf sixf seayñáyñé, ayf e imónñagfa aí negf Áminá Jisasi Kiraisoyá wáf wurimeigfáwa xámí rigfá ripi nñi dñf oirónaneyi, “Sfá yoparíyi tñjíná anwi e enáná amá wí re epñírfñiri. Seáyí e wimónigfáwami ikayfwf umeárimñi amípi Gorixo mñwimónariñpi xídpírf nñi wé ení óf ero epñírfáymónipñírfñiri.” rigfápi nñi dñf oirónaneyi.

19 Amá ayf Jisasoyá siyikf imónigfáýf nawini mimóní xixegñi oimónipoyini urakiowárim dñf rfá xeyánñññf imónñi kwíyf Gorixoyápi mayf imónñi egfáyfñiri.

20 Gf dñf sixf seayñáyñé, amá ayf e imónñagfa aí Jisasoyá siyikf imónigfáýñé nepa imónñpi dñf nñiwíkwíroróná sfkfkf umñxññi ení eánñf kwíyáyápi dñi Gorixomi rixñf urayiro

21 O nene nñi dñf sipí nñiwírf neaññpi dñf sixf anñf inñi dñf nñiyimñf Áminá Jisasi Kiraiso wá nene neaumññpimi dñi imónanfwapí gñi gíná nñimeanfñññri wenñf nero ñwearo éfñixini.

22 Amá xwiýfá Gorixo nñi rññpi nñi ududf ninñi “Aga nepa imónñpññi? Yapf imónñpññi?” yaiwiarigfáyo seyñé ayf urñmñxiro

23 Ámí wññyo amípi wí rfá tñf e wenáná apaxf mé meaarñwápa axfpi éf umñññi nñi ero amí wññyo ayf nurñmñxiro aí seyñé rapñrapf piyanf eaññpi tñf e nñi wáyf nero anwi e mupa yarigfápa wigf fwf yarigfápi nñi wáyf ero éfñixini.

Gorixomi seáyí e numerfñá rñf nánirini.

24 Agwí Gorixo seyñé fwí mepa éfñixini pírf searakipaxf imónñi rñwíyo seyñé xewanñe nikññi ñweañe ronáná dñf nífá nñseaññi xwiýfá mñmeárimñpaxf imónigfáýñé seaimñpaxf imónñi eno enagf nñi

25 re seararñini, “Gorixo ná woni oní negf Áminá Jisasi Kiraiso neaññpimi dñi yeáyf neayimñxemeañe, xwírf tñi anñna tñi sñni mimónñññññ, agwíññi, ná rñwíyo inññññi, nikññi ñweañi aga seáyí émi imónñi imónñi ení eánñf imónñi nénf tégfáyo niyoni seáyí e wimónñi eno, ayf ná woni oní enagf nñi seáyí e uméwanigñi.” seararñini. “E éwanigñi.” nimónarini.

Orinǵa Jono n̄winiri wía wómixiniŋpirini.

R̄waminiŋ r̄ipi, “Wía wómixiniŋpiyi” rininiŋpí Jono ean̄pirini. O Jisaso wiepisagowa worini. Jisaso rixa an̄nam̄ n̄peyimáná xwiogw̄ aga obax̄ n̄pwémáná en̄aná Jono n̄n̄wean̄sáná rixa xweyan̄ ner̄ p̄ir̄n̄w̄ bim̄ xeḡ yō Pat̄mosiȳ rininiŋpimi gw̄ n̄wean̄áná Gor̄ixo orinǵa uparáná Jisasomi s̄n̄w̄ winiri an̄nam̄ nán̄ n̄peyir̄ am̄pí Gor̄ixo t̄n̄j̄ e imóniniŋp̄i s̄n̄w̄ winiri am̄pí r̄w̄iyo xwía r̄irimi imóniniŋp̄i s̄n̄w̄ winiri Jisaso Setenomi xopirár̄ win̄p̄i s̄n̄w̄ winiri ner̄ nán̄ r̄waminiŋ r̄ipi n̄ir̄ri ean̄nigini. Siyik̄ Jisasoyá íá r̄ip̄ir̄f̄áȳ re oyaiw̄ipoyin̄ri n̄ir̄ri ean̄nigini, “Agw̄ riná xean̄niŋ neaimeaar̄n̄aḡi aiw̄ áamá e neairo Gor̄ixomi s̄m̄ t̄n̄i wiro yar̄iḡf̄ayo o an̄p̄á wim̄ix̄n̄f̄á en̄aḡi nán̄ nene en̄ p̄ir̄an̄niŋ n̄ix̄d̄ir̄n̄p̄imi d̄an̄i xopirár̄n̄niŋ owianeȳ.” oyaiw̄ipoyin̄ri n̄ir̄ri ean̄nigini.

1 Xwiýf̄á re n̄ir̄in̄ri eán̄niŋp̄i, aȳ am̄pí r̄w̄iyo an̄w̄ e nimóniniŋp̄i nán̄i Jisaso Kiraiso s̄n̄án̄i nim̄ix̄ri wía wómixiniŋpirini. Gor̄ixo áamá x̄fom̄ x̄n̄áíw̄an̄niŋ nimóniro om̄niŋ wiir̄iḡf̄ayo wía owómixin̄ri w̄iw̄apiyiŋpirini. Ap̄i Jisaso x̄fom̄ om̄niŋ wiir̄niŋ Jonoȳ rin̄n̄o t̄n̄j̄ e nán̄i an̄n̄aj̄ x̄foyáo uowár̄enapáná orinǵa ikax̄ ur̄iniŋpirini.

2 Ap̄i win̄niŋ n̄ip̄ini xwiýf̄á Gor̄ixo ur̄iniŋpiran̄i, Jisaso Kiraiso woák̄k̄i win̄piran̄i, ap̄i n̄ip̄ini Jono áwan̄i x̄ixen̄i rowiáron̄r̄in̄i.

3 Am̄pí ap̄i rixa an̄w̄ e nimóniniŋf̄á en̄aḡi nán̄i áamá xwiýf̄á re wía óm̄ix̄iniŋp̄i íá róf̄á giýf̄ giýf̄ yaȳ an̄nam̄ d̄an̄j̄ imóniniŋp̄i winiri áamá r̄waminiŋ re n̄ir̄in̄ri eán̄niŋ r̄ipi íá roarin̄aḡa ar̄f̄a n̄iwiro x̄d̄f̄á giýf̄ giýf̄ yaȳ an̄nam̄ d̄an̄j̄ imóniniŋp̄i winiri en̄f̄arin̄i.

Jono Jisasoyá siyik̄ imóniḡf̄áȳ wé w̄úm̄i d̄an̄j̄ waú nán̄i paȳ ean̄f̄ n̄an̄rin̄i.

4 Jonon̄i Jisasoyá siyik̄ wé w̄úm̄i d̄an̄j̄ waú Esia p̄iropenis̄f̄yo n̄weaḡf̄aȳné nán̄i r̄waminiŋ r̄ipi ean̄rin̄i. Gor̄ixo —O an̄niŋ in̄iná n̄wean̄or̄in̄i. En̄iná d̄an̄i n̄wear̄i s̄in̄i agw̄ n̄wear̄i ná r̄w̄iyo an̄niŋ n̄wear̄i en̄for̄in̄i. O wá seawian̄ri n̄wayir̄on̄iro n̄wear̄f̄ri nán̄i seaiir̄i éwin̄iḡin̄i. Kw̄iýf̄ wé w̄úm̄i d̄an̄j̄ waú íkwian̄j̄ seáȳ e imóniniŋnam̄ Gor̄ixo éf̄ n̄wean̄je n̄weaḡf̄ap̄i en̄i wá seawian̄ri n̄wayir̄on̄iro n̄wear̄f̄ri nán̄i seaiir̄i éwin̄iḡin̄i.

5 Jisaso Kiraiso —O Gor̄ixo ḡí íwo ámányo w̄iw̄apiyiwin̄iḡin̄ri uowár̄enapáná x̄ixen̄i n̄ip̄ini n̄yár̄im̄i m̄niŋ win̄n̄or̄in̄i. Áamá xwár̄ip̄áyo d̄an̄i wiápin̄imeap̄ir̄f̄a nán̄i x̄am̄i wiápin̄imean̄or̄in̄i. Mix̄í in̄áȳ xwía r̄irimi n̄weaḡf̄a n̄iyon̄i seáȳ e wimóniniŋor̄in̄i. O en̄i wá seawian̄ri n̄wayir̄on̄iro n̄wear̄f̄ri nán̄i seaiir̄i éwin̄iḡin̄i. Om̄i —O d̄niŋ s̄ix̄f̄ n̄neayir̄i neḡí f̄w̄ yar̄in̄w̄ap̄i yokwar̄im̄i neaiim̄in̄ri nán̄i ner̄f̄ná xewan̄n̄o n̄iper̄iniŋp̄imi d̄an̄i gw̄n̄niŋ nearoayir̄on̄or̄in̄i.

6 Áamá oyá xwiox̄f̄yo n̄weaan̄f̄waéne neaim̄ix̄ri xano Gor̄ixoyá apax̄p̄an̄niŋ imóniḡf̄áȳ x̄fo t̄n̄j̄ e anani páwiar̄iḡf̄apa nene en̄i anani páwipaxene neaim̄ix̄ri en̄or̄in̄i. Om̄i an̄niŋ min̄í in̄iná n̄n̄i seáȳ e umero in̄im̄i wur̄in̄ro éf̄rix̄in̄i. Ap̄i e imóniwin̄iḡin̄i.

7 Ai, o agw̄f̄ t̄n̄i wep̄inar̄n̄aḡi áamá n̄n̄i s̄n̄w̄ win̄iro om̄i p̄ikiḡf̄áȳ en̄i s̄n̄w̄ win̄iro ep̄ir̄f̄arin̄i. Xwía r̄irimi áamá gw̄f̄ w̄ir̄f̄ w̄ir̄i n̄n̄i om̄i s̄n̄w̄f̄ n̄win̄iro n̄w̄f̄ numieáa up̄ir̄f̄arin̄i. Aȳ nepar̄in̄i. Xixen̄i e imóniwin̄iḡin̄i.

⁸ Áminá Gorixo re rarini, “Nioni aninj pírí tñhweañáonirini. Eníná dání ñhweari sñi agwí ñhweari ná ríwíyo aninj ñhweari emíáonirini. Wa nioni tñi xixeni mimóni enj sixí eáníáonirini.” rariní.

Jono Kiraisomi oriñá tewíñinj nánirini.

⁹ Jononí —Nioni segí séríxímeá wonirini. Jisaso tñi nawíni níkariniñpími dání rñinj seaímeaarinjpa nioni eni nímeari oyá xwioxíyo ñhwearigípa nioni eni ñhweari xeaninj xwámámí wiarigípa nioni eni axípi e wiri yarinjáonirini. Nioni Gorixoyá xwíyíá wáí uriri Jisaso Gorixo náni neaíwapiyinjpi áwanj uriri yarinjagí náni piríñwí Patimosiyi rarigíapimi dání gwí nýiáná nñhweañsána

¹⁰ sía Ámináo náni kikií ñhweariñwá wiyimi Gorixoyá kwíyípi níxíxéronáná rfaiwá bí ríwími dání pékákí nñriniñriniñj enj tñi rñíñagi aráí re winjanigini,

¹¹ “Oriñá joxi tewíñirípi bíkwí winami ríwamíñj neari áamá siyikí Jisasoyá imónigíá wé wúmi dájí wáu imónigíáyí náni —Wigí añyí xegí yofí tñyíñi. Epesasi tñi Símena tñi Pegamami tñi Taiataira tñi Sadisi tñi Piradepia tñi Reodisia tñi ayíñi. Anj ayí ayí tñj e náni wiowáríñixini.” rñíñagi aráí e níwiri

¹² manj e nñrarinjpámi sñwí owíñimíñiri níkinimóniri weninj éáyí winñjanigini. Sñá gorí tñi íkwianjwí imíxiniñj wé wúmi dájí wáu uyíwí ñwíráñirífa náni mídímídáni éfí nuráráñinga puninjagi níwiniri

¹³ íkwianjwí éfí nuráráñinga puninjíyo áwiními ámáninj imóninj wo roñagi winñjanigini. O rapírapí sepiá síkwí ayo tñi ríñi ininj wú yíñiri iríkwíñinj sñá gorí tñi imíxiniñpí xegí úpikwíyo xwinamíyaiwí iróniri nemaná roñagi winñjanigini.

¹⁴ Xegí mñj tñi díá tñi apíá níweríñá sipísipí fáninj apíá xaiwí weáñiri xegí sñwí eni ríá ápiáwíñinj werí

¹⁵ xegí síkwí kapá awíaxí ríá xaiwí níñiríñá sñj ininjíyí xíxíeá inarinjpa axípi e imóniri manj oyáyo dání nñríñá iníñgí iyakwí níñíroríñá ruríwí rarinjpa axípi rñi yarinjagi winñjanigini.

¹⁶ O sñj wé wúmi dájí wáu wé náú tñi áríwí xiriri kirá mñxí náni mídímídáni ñwá yiniñj bá xegí manjyo dání peyearí xegí sñmímanj sogwí xaiwí naniríñá anarinjpa axípi e aniri yarinjagi eni winñjanigini.

¹⁷ Nioni omi sñwí e níwiniríñá xegí síkwí tñj e níperíñinj wéagi aiwí o wé náú seáyí e níñikwíáriri re nñriniñigini, “Joxi wáyí mñsinípani. Nioni píñí tñhweañáoní

¹⁸ aninj sñj ñhweañáonirini. Nioni ríxa penáoní aí sñi píyí mimóní ríxa aninj íñiná ñheámíá náni sñj imóninjñi. Nioni kí áamá aníñpírfá nánipi xiriri píyinj siwí añjyo ñhweagíáyo úkwíowáñimíápi náni xiriri enjñi.

¹⁹ Ayínáni joxi sñwí naníñpi náni ríwamíñj eari amípi agwí ríñá imóninjpi náni ríwamíñj eari amípi agwí ríñá imóninjpími ríwíyo imóniníápi náni ríwamíñj eari ei.

²⁰ Sñj wé wúmi dájí wáu wé náú tñi xirinjagi naniri uyíwí íkwíáríñirífa náni íkwianjwí sñá gorí tñi imíxiniñj wé wúmi dájí wáu wenjagi winiri éñpi, íñimi simóníñpi mñkípi rñirini. Sñj wé wúmi dájí wáu ayí Jisasoyá siyikí wé wúmi dájí wáu imónigíáyíyá aññajowa nánirini. Uyíwí náni íkwianjwí imíxiniñj wé wúmi dájí wáu ayí Jisasoyá siyikí wé wúmi dájí wáu imónigíáyí api nánirini.

2

Anf Epesasiyo siyikf xfoýáyo nání xwiýfá urinjf nánirini.

1 “Siyikf nioniyá Epesasiyo nweagfáyfá aññajomí rfwamíñf rípi nearí wíríxini, ‘Sínf wé wúmi dñf wáu wé náú tñi áríwí xíríi íkwianwí uyíwí íkwíarípírfá nání sñá gorí tñi imíxiniñf wé wúmi dñf wáu éf nuráraríniga puñfyo áwini e añf emerí yaríño re riño uríiríxini,

2 “Amípi joxi éfpi nípini nání nioní nijfá imóniñi. Aníñf miní erí xwámámí wirí yaríñfpi nání nioní nijfá imóniñi. ‘Ámá sipíyo ananí oumímíni. yaiwipaxí mimóniñfpi nání ení nijfá imóniñi. Ámá wáf wurímeiarígfá wa mimónípa nero aí ‘None ení wáf wurímeiaríñwáoneríni.’ rínarígfáwamí joxi dñf adadí nñwirí iwamfó nñwíwapiyiríñpimí dñf yapí rímeiarígfáwa enagfá winíñfpi nání ení nijfá imóniñi.

3 Joxi nioní nixfdaríñagí nání ámá wí xeaníñf siaríná dñf sixí nñnirí xwámámí nñwiríná aníñf bí mñsinípa enípi nání ení nioní nijfáriní.

4 E nñríríi aí rípiñi mñxf bí orírímíni. Eníiná joxi iwamfó dñf nñnikwíroríná dñf sixí nñyagípa agwí sñi axípi dñf sixí mñniyíñi.

5 Xámí nñsáná óreámioañpí nání dñf nñsiníi sipí agwí yaríñfpi rfwímíni nñmamorí xámí sñi pírániñf dñf nñnikwíroríná yagfá amí axípi éiríxini. E mepa neríñáyí, nioní nñbírí joxi nñsímearíná joxiyá íkwianwí uyíwí nání éf ráraríñe dñf emí mñmeámí emíáríni. Joxi nñkíniómóríi nñsaníi mepa éánáyí, e emíáríni.

6 Nioní mñxf e nñríríi aíwí joxi yaríñf rípi naníriní. Ámá uyíñí yarígfá Níkorasomí xfdarígfáyf yarígfápi nání joxi sñmí rñniñf sinaríñfpi naníriní. Nioní ení nñnaríñfíni.

7 Arfá tñjoxi enánáyí, xwiýfá Goríxoyá kwíyípi siyikf nioniyá imónígfáyo uraríñf rípi arfá ókíarí umónei. Ámá amípi sipí xfomí wímeámínií éfíyí xopírírfí wíaríñf go go íkfá dñf nñymíñf íníná nñweapírfá nání meaarígfána —Ana, ayí Goríxoyá omíñfyo aññnamí roní. Ana xe odaníniíi sñwí winímíáríni.” ríñoi. nñrírí rfwamíñf éáiríxini.

Anf Simenayo siyikf xfoýáyo nání xwiýfá urinjf nánirini.

8 “Siyikf nioniyá Simena nweagfáyfá aññajomí rfwamíñf re nearí wíríxini, ‘Pírí tññweano —O píyí eno aí amí sñf nñweañoríni. O re riño uríiríxini,

9 “Xeaníñf rfá tñf joxi símeaaríñfpi nání nioní nijfáriní. Dfíwí íkeamfóraríñfpi nání ení nioní nijfáriní. E nñríríi aí amípi naní dñf nñkwíroarígfáyo wíimfápi wí mñrímúronxóriní. Ámá wí —Ayí ‘Judyeneríni.’ nñrínro aíwí nepa xíxeni Judáyí imónígfáyímaní. ‘Goríxomí yayí umeañrane nání awí éánaríñwíni.’ nñrínro aí surímá nero obomí xfdarígfáyíriní. Ayí íkayíwí seamearígfápi nání ení nioní nijfá imóniñi.

10 Xeaníñf nñsímearíná rñniñf siníñfpi nání wáyí mepa éiríxini. Arfá ní. Seteno ‘Jisasomí xfdarígfáyf ení neáníro xfdípríréoi? Iwamfó owíwapiyimíni.’ yaiwíaríñagí nání xegí ámá imónígfáyí xfoýá dñf tñi segí wíyo fá nñseaxero gwí añfyo nñseañwíraríro sfá wé wúkaú núkaúmíni xeaníñf nñseaikára upírfáriní. Xeaníñf nñseaikára waríná wíyíne mñf winípírfá aíwí aníñf dñf nñnikwíroro nñxídfírxini. E

nerónáyí, amínanwí áamá dñí n̄yimñí t̄gíá nimóniro íniná ñweapírfá nání d̄kínip̄r̄fápi anipá n̄seaiapim̄fárini.

11 Áamá arfá t̄gíáyíné enánáyí, xwíyá Gorixoyá kwíȳpi nioniyá siyikí imónigíayo urarñí r̄pi arfá ókiarí umónipoyi. Áamá nioní n̄x̄dar̄ñagá nání xeanñí wímeáyí, ayí nioní p̄n̄i m̄n̄iwíarí s̄n̄i n̄n̄ix̄d̄ir̄ñipimí d̄n̄i xeanñí wiarigíayo xopirárññí wíáyí Gorixó áamá sipíyí rfá xwérimi ikeaaráná ayí t̄n̄i nawíni r̄ññí Ámí b̄i Pep̄r̄fápiyí r̄ññipí wí meapir̄fámani.” r̄ñjoi. n̄ir̄r̄i r̄fwamñí nearí wír̄ixini.

Ññí Pegamam̄yo siyikí x̄oyáyo n̄n̄i xwíyá ur̄ññí n̄n̄ir̄ni.

12 “Joxi siyikí nioniyá Pegamamí ñweagíáyíyá aññajomí r̄fwamñí re nearí wiowár̄r̄ixini, ‘Kirá m̄d̄m̄d̄n̄i ñwá yinñpá t̄ño re r̄ñjoi ur̄r̄ixini,

13 “Nioní d̄ix̄ ñweane nání n̄j̄fá imóniñni. E ñweagíáyí obaxí Setenomi x̄dar̄ñagá nání añí o seáyí e wimóniñe, ayí joxi ñweañerini. Xámí segí wo, Adipaso —O ámayo nioní enápi nání wáf nurir̄n̄á x̄xení nuriyagorini. O añí Seteno seáyí e wimóniñ apimí e nur̄s̄áná m̄ñí winfagí aiwí seyíné wí d̄ñí n̄kw̄roarigíápi emí m̄m̄o d̄ñí s̄ix̄ n̄niyiro xaiwí f̄á n̄x̄ir̄ñjoi.

14 E n̄ir̄r̄i aí xwíyá nioní m̄x̄ r̄ir̄paxí b̄i imónini. Segí wí mimóní wáf rókiamoagí Beramoyí r̄ññi —O enj̄n̄á Isirer̄yo yapí owíwap̄yim̄n̄i nání émáyí m̄x̄ ináyí Berakomí re ur̄ewap̄yayin̄orini, ‘Isirer̄yí f̄wí nero nanwí ñwíápi nání r̄id̄yowá yarigíápi n̄ro f̄wí in̄ro éf̄r̄ixini nání e wíwap̄yiyi. E wíwap̄yiyi.’ ur̄ewap̄yayin̄orini. O enj̄pi agwí segí wí f̄á n̄x̄ir̄ro ax̄pi e seaiwap̄yar̄ñagá nání m̄x̄ searipaxí imónini.

15 Enj̄n̄á mimóní wáf rókiamoagí Beramo Isirer̄yo wíwap̄yíaná d̄ñí f̄á n̄x̄ir̄ro f̄wí yagíapa segí wí ení Nikoraso seaiwap̄yar̄ñpí d̄ñí f̄á n̄x̄ir̄ro f̄wí ax̄pi yar̄ñjoi.

16 Ayinání áamá e yarigíáyíné r̄fw̄m̄n̄i n̄mamoro éf̄r̄ixini. E mepa nerónáyí, nioní s̄n̄i mé seyíné t̄ñí e nání n̄b̄ir̄i áamá apimí ar̄kí x̄dar̄ñagá kirá gí man̄yo d̄n̄i peyeaar̄ñpá t̄n̄i m̄x̄ wimfárini.

17 Arfá t̄gíáyíné enánáyí, xwíyá Gorixoyá kwíȳpi siyikí nioniyá imónigíayo urarñí r̄pi arfá ókiarí umónipoyi. Áamá nioní n̄x̄dar̄ñagá áamá wí f̄wí oépoyin̄i wíwap̄yíagá aiwí arfá m̄wí nioní anñí n̄n̄ix̄d̄ir̄ñipimí d̄n̄i ayo xopirárññí wífá go gomí nioní aiwá aññamí d̄ñí agwí p̄n̄i wení b̄i m̄n̄i wirí s̄ñá k̄ir̄nasí wo —S̄ñá yoí s̄ñí áamá meáoní n̄j̄fá imónin̄pi r̄fwamñí ñw̄r̄r̄ññorini. S̄ñá o m̄n̄i wirí emfárini.” r̄ñjoi. n̄ir̄r̄i r̄fwamñí nearí wír̄ixini.

Ññí Taiatairayó siyikí x̄oyáyo n̄n̄i xwíyá ur̄ññí n̄n̄ir̄ni.

18 “Joxi siyikí nioniyá imónigíá Taiatairayó ñweagíáyíyá aññajomí r̄fwamñí re nearí wiowár̄r̄ixini, ‘Gorixomí xewaxo, xegí s̄ñwí rfá ápiáw̄ññí werí xegí s̄kwí kapá awiax̄yí x̄ix̄f̄a inar̄ñpa imónir̄i enj̄o re r̄ñjoi ur̄r̄ixini,

19 “Nioní joxi yar̄ñpí nání n̄j̄fá imóniñni. Joxi d̄ñí s̄ix̄ n̄yir̄i d̄ñí n̄kw̄rori ámayo ar̄r̄á wirí xeanñí siarigíápi xwámamí wirí yar̄ñpí nání n̄j̄fá imóniñni. S̄n̄i iwamfó d̄ñí n̄n̄kw̄ror̄n̄á yaḡpimí r̄ixa n̄m̄urorí seáyí e yar̄ñpí nání ení n̄j̄fá imóniñni.

20 E n̄ir̄r̄i aí r̄pi nání m̄x̄ r̄ir̄paxí imónini. Joxi ap̄x̄í Jeseberiyí r̄ññí —Í wí mimónipa nerí aí ‘Wíá rókiamoar̄ññini.’ r̄ññir̄ñni. Í

ámá nionì dṅṅf nṅnìkwíro-ro nánì gṅf inókínìṅṅf nimónìro omìṅṅf nìiarìgṅfáyo sṅpínì nṅwìwapiya nuri xarìxarṅf nṅméra warìṅṅagì nánì ayṅf íwṅf inṅro nanṅwṅf wigṅf ṅwṅfápì nánì rìdìyowá inṅṅṅpì nṅro yarìṅṅoì. Ímì numímìnìrì xe owìwapiyìnìrì sṅṅwṅf wìnarìṅṅf eṅṅṅṅf nánì mìxìf rìrìpaxṅf imónìnì.

²¹ Í xegṅf íwṅf yarìṅṅpì rṅwṅmìnì nṅmamorì kikiṅfá éwìṅṅìṅìrì xe bì tṅnì oṅweanìrì sṅṅwṅf wìṅṅṅṅ eṅṅṅṅf aiwì xegṅf íwṅf ámá wì tṅnì inarìṅṅpì 'Bì pṅnì owiárimìnì.' mṅwimónarìnì.

²² Aríá eì. Nionìyá dṅṅf tṅnì í sṅmìxìf xaiwṅf werì ámá í tṅnì íwṅf inarìgṅfáyo xeanìṅṅf xwé wímearì enṅfárinì. íwṅf í wìwapiyarìṅṅpì rṅwṅmìnì nṅmamoro kikiṅfá méánáyṅf, e wìkárìmṅfárinì.

²³ Ámá ímì nìxṅfṅdìro nánì xegṅf niaíwṅmìṅṅf imónìgṅfáyo enì sṅmíarṅf nṅwìrì pìkìmṅfárinì. Nionì e wìáná sṅyìkì nionìyá imónìgṅfá nṅnìyṅf nṅjṅfá re imónìpṅfárinì, 'Ámá xwioxṅfó dání pì dṅṅf morì pì nánì wimónìrì yarìṅṅpì adadṅf wiarìṅṅo, ayṅf orṅfani?' niaiwìpṅfárinì. Seyṅné woxìnì woxìnì sṅpì segṅf eṅṅfápì tṅnì xìxenì pṅrṅf seamamómṅfárinì.

²⁴ E nìsearìrì aì apìxṅf í wìwapiyarìṅṅpì mìxṅfṅdarìgṅfá Taiataira ṅweagṅfá wiyṅné bì osearìmìnì. Seyṅné xwìyṅfá ámá wì 'Seteno nearéwapiyarìṅṅf ná ínìmì imónìṅṅpìrìnì.' rarìgṅfápì mṅwìgṅfáyṅnérìnì. Seyṅné sekaxṅf xámì searìṅṅpì ámì bì nìsearìrì ìkwìkwarìmṅf seaimìméni.

²⁵ Sekaxṅf ámì bì ìkwìkwarìmṅf mìseapa emṅf eṅṅṅṅf aiwì nionì nṅnìxṅfṅdìróná íá xṅrarìgṅfápìnì ananì nionì weapìmṅfáé nánì anṅṅf minṅf nìxṅrā úfṅrìxìnì.

²⁶ Ámá apìxṅf í wìwapiyìmìnìrì yarìṅṅpì mìxṅfṅdìpa nero nionìyá urìṅṅpìmìnì yoparṅf imónṅf nánì nìxṅfṅda nurìṅṅpìmì dání ímì xopìrárìṅṅf wíṅf gṅyṅf gṅyṅo seáyṅf e wimìxìmṅfárinì. Émáyo —Ayṅf 'Gorìxomì sṅmanṅwíyónìṅṅf ínìmì wurṅnanìméwìnì.' rarìgṅfáyrìnì. Ayo seáyṅf e nṅwimónìro umenṅweapìrṅfá nánì seáyṅf e wimìxìmṅfárinì.

²⁷ Gṅf ápo nionì seáyṅf e nimónìrì ámáyo umenṅweámṅfá nánì nimìxìṅṅfpa nionì ámá xopìrárṅf wíṅfáyo enì axṅpì seáyṅf e wimìxáná émáyo numenṅwearóná xwáṅfá sṅxṅf xwíṅf tṅnì imìxìniṅṅpì ainìxṅf tṅnì pṅrṅf uyìkieááná yunṅf ìkìxenarìṅṅfpa ainìxṅf tṅnì nìxṅrìmáná umenṅweanṅfá manṅfyo wì pṅrṅf wiaìkipaxṅf imónìpṅfáramani.

²⁸ Xopìrárìṅṅf wíṅf gṅyṅf gṅyṅo sṅṅf ímíáo enì mìnì wimṅfárinì.

²⁹ Aríá tṅgṅfáyṅné enṅánáyṅf, xwìyṅfá Gorìxoyá kwìyṅpì sṅyìkì nionìyá imónìgṅfáyo urarìṅṅf rìpì aríá ókìarṅf umónṅfṅpoyì." rìṅṅoì." nṅrìrì rṅwamìṅṅf nearì wìowárìrìxìnì.

3

Anṅf Sadisiyo sṅyìkṅf xṅfóyáyo nánì xwìyṅfá urìṅṅf nánìrìnì.

¹ "Joxì sṅyìkṅf nionìyá Sadisiyo ṅweagṅfáyṅfá anṅnajomì rṅwamìṅṅf re nearì wìowárìrìxìnì, 'Kwìyṅf Gorìxoyá wé wṅúmì dṅṅf wáu tṅnì sṅṅf wé wṅúmì dṅṅf wáu tṅnì apiaú tṅṅo re rìṅṅoì urṅfṅrìxìnì, "Nionì joxì yarìṅṅpì nánì nṅjṅfá imónìṅṅpì. Seyṅné nánì wa re rarìgṅfárinì, 'Jisasoyá sṅyìkṅf imónìgṅfá ayṅf sṅnì dṅṅf nṅwìkwíro-ro nánì sṅṅṅṅf imónìṅṅpì." rarìṅṅagṅfá aì seyṅné rìxa peá nṅnìmoro nánì dṅṅf nṅkwíroarìgṅfápì rìxa ìkwíkwṅf yinì.

² Nionì nṅnìxṅfṅdìro neróná gṅf ápo Gorìxo 'Apì neróná wé rónìṅṅf yarìṅṅoì.' wimónarìṅṅpì tṅnì xìxenì mepa nero nánì sánìṅṅf wegṅfáyṅné, seyṅné

ríxa níwíápnímearo segí xámi píránínpí yagfá samínpí níwerí anípa imónímíníri yarınpí ámi díní aumaúmí níníro ení síxí eámíxínípoi.

³ Xámi nioní náni aríá níwiríná díní níkwírogíápi ámi díní oseainíni. Apimí níxídiróná segí fíwí yarıgíápi ríwímíní mamóríxíni. Sánínpí wegíe dání míwíápnímeapa éánáyí, nioní áamá fíwí meámíníri barígáyí yapí níbíri máiwí nweagfámi seaímeámíníri yarıná níjía wí re imónípírfámani, 'O íná bínífeníno?' yaiwípírfámani.

⁴ E nísearírí aí Sadisiyo nweagfá wiyíné nioní píránínpí níníxídíro náni fíwí mé neróná segí rapírapí kíyínínpí mórímíxarígáyínéríni. Seyíné áríní wí síní nweanoí. Seyíné rapírapí apíá wení níyínímáná nioní tńí nawíní aní yanfíwáriní. Seyíné nioní píránínpí níníxídíriníyo dání e epaxí imónípírfá enagi náni raríníni.

⁵ Áamá nioní níníxídíroná peá mímímó xopírárínínpí wíá gíyí gíyo nioní rapírapí apíá wení rúnínpí imóníníyí uyíríri wígí yoí íkwí áamá díní níyímíní imóníní íníná nweapírfá náni yoí nwirárinínpí namí nwirárinínpí míkwrípa erí gí ápo tńí xegí anínejowa tńí síníwí anígíe dání 'Ayí gí ámaríní.' urírí emfáriní.

⁶ Aríá tígíáyíné enánáyí, xwíyíá Goríxoyá kwíyípi síyíkí nioníyá imónígíáyo uraríní rípi aríá ókiarí umónípoi." rínoí." níríri ríwamínínpí eárixíni.

Aní Piradepiayo síyíkí xíoyáyo náni xwíyíá uríní náníriní.

⁷ "Joxí síyíkí nioníyá Piradepiayo nweagíáyíyá anínejomí ríwamínínpí re nearí wíowárixíni, 'Xewíní aga xegí bí imóníri nepaxíní imóníri eno —O kí míxí ínáyí Depito eníná íá xírinípa aní síníyo nweapírfá náni íá xíriníoríní. O íkwíáná áamá wo ówaní yáripaxí meníní. O ówaní yáraná áamá wo íkwipaxí meníní. O re rínoí urírixíni,

⁸ "Amípí seyíné yarıgíápi náni nioní níjíáriní. Ení xwapí meánígíáyíné nímoníro aí xwíyíá nioníyápi xáiwí íá níxíríro xeaníní seaikáraná 'Jisa-somí xídarígíáyí wienemání.' murípa egíá enagi náni segí símímaní ríwámíní nioní aní ówaní áamá wo míyáripaxí imónínína seaíkwiáriní.

⁹ Áamá 'Goríxomí yayí oumeanírane náni awí éánarínwíní.' níriníro aí surímá nero Setenomí xídarígíáyí —Ayí nepa Judayí mímónípa nero aíwí yapí níríro 'Judayí wieneríní.' rarígíáyíriní. Ayí nioníyá díníyo dání níbíro wauní nísealkáriníro segí síkwí tńí e nípíkinímearo níjía re imónípírfáriní, 'Áamá tíyí o díní síxí uyíníyíriní.' Níjía e imónípírfáriní.

¹⁰ Seyíné xwíyíá 'Áamá xeaníní seaíápmí xwámámí níwíro anínpí níxídírixíni.' searínápi píránínpí íá níxíra waríagfá náni nioní xeaníní ríá tńí áamá xwíá rírí nírimíní nweagfá níyoní íwamíó wíwapíyíní náni wímeaníápmí dání seyíné seamíxeámíáriní.

¹¹ Nioní síní mé níbíri seaímeámíá enagi náni wa segí amínaníwí díní níyímíní íníná nweapírfá náni díkínínpírfápi seapíripírxíníri nioní níníxídíroná íá xírarígíápi anínpí mímí píránínpí íá xírírixíni.

¹² Áamá nioní níníxídíroná xopírárí wíá gíyí gíyo nioní nímeari gí ápo Goríxoyá aní nwiáiwámí íká xwíyíánínpí oranjáraná ámi íwámí dání wí peyepárfámani. Ayo gí ápo Goríxoyá yoípi nwiráriní aní o nweanípiyá —Aní apí Jerusaremi Sínípiyí rínínpíriní. O tńí e anínamí dání wepínínpíriní. Apiyá yoí nwiráriní emfáriní.

¹³ Aría tígáýíne enjánáyí, xwiyá Gorixoyá kwíyípi siyikí nioniyá imónigáyo urarínípi aría ókiarí umónípoi.” ríñoi.’ nírírí ríwamíní nearí wíowáfririxini.

Anf Reodisiayo siyikf xfoyáyo nánf xwiyá urinf nánfirinf.

¹⁴ “Joxi siyik’ nioniyá Reodisiayo nweag’áy’ya an’najom’ r’wam’ñ’ re near’ wiowár’irix’ñi, ‘Nepax’ñ’ imón’ño —O Gor’xo á máyo x’ío imón’ñ’p’ nán’ wiwap’iyw’in’g’in’ñ’ urowárenap’ñ’p’ nepán’ wíwap’iyir’ xixen’ n’p’in’ yárir’ enor’ñ’. O am’p’i n’p’in’ Gor’xo im’ix’ñ’p’ m’k’í ikinor’ñ’. O re ñiñ’ ur’ir’x’ñi.

¹⁵ “Amípi seyíné yarıgíápi nánt niont nıjıárıntı. Sogwı dıń yınarıńıpánıń yarıgıáyíné, seyíné rıá sínıń nimónıro niont aga pıránıń mınıxdıpa yarıgıárıntı. E nısearıtı aı imıń rarıńıńıń nimónıro anıń dıń peá nınımoro enı mıyarıgıárıntı. Sa sogwı dıń yınarıńıpánıń yarıgıárıntı. Seyíné rıá nısınırı sıńwırıy, imıń nırárı sıńwırıy, ‘Ayı ananırıntı,’ nimónımınırı éırıntı.

¹⁶ Seyíné ríá m̄sinipa ero im̄ñf̄ m̄r̄r̄ipa ero nero sa sogw̄f̄ d̄ñf̄ yinarin̄p̄an̄ñf̄ yar̄ñaḡf̄a n̄an̄i seyíné ḡf̄ man̄yo d̄an̄i em̄i seaúr̄imóm̄f̄ar̄in̄i.

¹⁷ Sewanɲɛyɛné 'Amipí bí mĩneamúronjenerini. Amipí xwé ayá tɲɔwaɛnerini. Amipí aí bí nánĩ mikeamónɲwinĩ.' nĩrɲiro aiwĩ gĩ sɲɔwýo dání seyɛné imónigfá rípĩ nánĩ aga majfá imónɲojot. Sipĩ imóniro áamá dɲɛ sipĩ seaipaxĩ imóniro uyipeayĩ imóniro sɲɔwĩ supárɲĩ imóniro íkwauyixĩ imóniro egáfá nánĩ sewanɲɛyɛné majfá imónɲaqfá nánĩ

¹⁸ niont seyíné amí pírántíj nixídpírífa nánt ewayí xwíyá rípi b́ osearimíni, ‘Seyíné amípi wí mímúróngíáyíné imónipírí nánt śnjá gorí rífa yeáána síkí níríxanowimána awiaxí imóníjpi b́ niont b́ níro áma śnjwí seanaróna íkwauyíxí enagi níseaniróna ayá seainínigíní rípirapí apíá wení yínípirí nánt b́ b́ níro pígí śnjwíyo ǵníní níníro śnjwí anípirí nánt b́ b́ níro éfrixíní.’ osearimíni.

¹⁹ Ámá nioní dińt sıxı uylńáyı píráníńt onıxıdıpoyınırıt mıxı nurırıt sıyıkı wealıwıpıyarıńa enaǵı nánı sımı nıxeadıpénıro segı fwrı yarıǵápı rıwımnı nımamoro éfrıxını.

²⁰Arfá épyi. Nioni segf xwioxfo íwí éniñf b'far+wám+ní nírómáná ówanf iwanf eaar+ñ+ní. Ámá go go manf pá arfá nínirí ówanf nínfkwíirínáyí, o tñf e nání nípáwiri o tñf yawawi aiwá nawíní nanfíwíríní.

²¹ Ámá nioní níníxǫ́díróná xopíráríníŋí wíá gíyí gíyí nioní xopírárí níwíárímí gí ápoyá siá íkwíaríwínámí xǫ́ tǫ́n nǫ́wéarǫ́pa ayí ení nioní tǫ́n gí siá íkwíaríwínámí xe nínǫ́wéaró ámáyo umenǫ́wéapoyíní níní sǫ́wí wínímǫ́áríní.

²² Arfá tígáyíne enánáyí, xwíyá Gorixoyá kwíyípi síyíkí nioniyá imónigfáyo uraríní rípi arfá ókiarí umónípoi.” rínjotí nírírí ríwamíní nearí wiowáríríxíni.” nírínínigíni.

4

Oriná n+win+ríná anínam+ Gor+xo tín+e imón+ín+pi win+ín+ nán+r+ni.

¹ Xwiyá api rixa nínirárimáná enáná Jononí weníní yánfáyí winínaniginí. Anínamí aní ówaní wina fkwíáriníagí nínwiní maní xámí pékákíníní rarínagí arfá wía axípa “Amípi apimí dání rfwíyo nimónínfápi síwá simí nání re nání yapei.” nírénápíagí arfá nínwíríná

² axíná re eníjigini. Gorixoyá kwíyípi nixixéroníjigini. Nixixéroána weníj éáyí winíjanigini. Mixí ináyíyá siá ikwianwí wina aníjnamí jwiráriníjagi winíri anamí wo éf jweanagi winíri enanigini.

³ Anamí éf jweano xegí imóníjpi, ayí sijná awiaxí jasipái riníjpi yáí kíkírori xwiníá earí yaríjpa erí sijná konirianíyí riníjpi ayíá ríri xwiníá earí yaríjpa erí eno e éf jweanagi níwiníri opinagwíá sijná emerái riníjpiníj sowingí imóníjpi siá ikwianwí anamí xapíxapí eadíronagi níwiníri

⁴ ikwianwí anamí dání ámí obaxí bí 24 imóníjpi midímidáni níjwiráriníga punagi níwiníri áamá áminá 24 awa rapírapí apíá wení níyíníri amínanwí sijná gorí tñí imíxiníjpi nídfkínimáná ikwianwí midímidáni níjwiráriníga punípimi níjweaxa punagíá níwiníri

⁵ ikwianwí áwiními enínamí dání ápiajwí néra urí ikaxí níra urí akíriwí níra urí yaríjagi níwiníri uyíwí wé wíumi dání wáu —Ayí Gorixoyá kwíyí wé wíumi dání wáu apí náníriní. Ayí siá ikwianwí anamí símímaníjminí ápiáwí wearíjagi níwiníri

⁶ ikwianwí anamí símímaníjminí bí rawírawáníj imóníj bí rírímá sijnwí winípaxí imóníjpi wenagi níwiníri dání tñí imóníj wáu wáu awa agwí riwámíni sijnwíni nírómíxa urí ríwí riwámíni nírómíxa urí egíáwa áwíni e jwearo ikwianwínamí midímidáni jwearo enagíá winíjanigini.

⁷ Díní tñí imóníj winíjawa wo raioníj imóníjpi —Apí pusí sayí xwéríxa mixí yaríjpiríni. Apíjníj imóníjoríni. Ámí wo burímákaúníj imóníjoríni. Ámí wo áamá símímaníjníj iníjoríni. Ámí wo apurí nípipíka waríjpiníj imóníjoríni.

⁸ Awaú awaú awa woní woní iwí wé wíumi dání wo ero wará nípíni sijnwíni nírómíxa ugíáwaríni. Ikwáwíyirani, áríwíyirani, bí píní míwíarí aníj miní re níra warígíaríni, “Áminá Gorixo, o ení eáníj áamá woyápi tñí xixení mimóníjoríni. Eníjá dání jwearí riná sñí jwearí ríwéná aníj jwearí enforíni. Xewíni xegí bí imóníjoríni. Aga xegí bí imóníjoríni. Oyi, aga xegí bí imóníjoríni.”

⁹ Íníná e níra nuro ikwianwí anamí jweanomi, aníj imóníjomi seáyí e umero wé ikwianwíyo ujwiráriro yayí wíro éaná

¹⁰ áamá áminá 24 imóníjgíá midímidáni éf jweagíáwa ikwianwí anamí jweanomi nupíkinímearo wigí amínanwí sijná gorí tñí imíxiníjpi nípiríro xfo tñí e nímoauróná re urarígíaríni,

¹¹ “Negí Ámináoxí imóníri Nwíáoxí enjoxíni, amípí níni enípi imíxíjoxí, ayí joxíriní. Nípiní pípimi dání maríái, joxí simóníjpiní dáníni imóníri apími dání ení sñí imóníri ení enagi nání áamá níni joxí seáyí e rímero wé ikwianwíyo ríjwiráriro ‘Ení wíarí nímurí eáníjoxí, ayí joxíriní.’ ríriro sipaxoxíriní.” rarígíaríni.

5

Jono bíkwí wína nítamínimáná wenagi winíj náníriní.

¹ Íkwianwínamí éf jweano wé náú tñí bíkwí xopemíxiníj wína —Anamí xegí ríwamíj neáníriná íniríwámíni eáníri seáyí riwámíni eáníri eníjaríni. Mixí nírinímaná tamíxaríj wé wíumi dání biaú tñí ikíyíníj yáriníjnaríni. Ana ikwianwínamí éf jweano íá xíriníjagi sijnwí níwiníri

² ámi siñwí winfáyí wininjanigini. Aníñají wo rfaiwá ení tñní re rariñagí wininjanigini, “Wé róniñí imóniñí go anani bíkwí ana tamixiniñpí araríkimí nerí parípaxí imóniñí?” rariñagí wininjanigini.

³ O rfaiwá e rariñagí aí aníñami ñweagfáyírani, xwárími ñweagfáyírani, xwárími ínimí ñweagfáyírani, wo bíkwí xopemixiniñí ana parípaxírani, ínimí siñwí winípaxírani, wo mimóniñí.

⁴ Nioni áamá wé róniñí imóniñí wo bíkwí ana nìpariri ínimí siñwí winípaxí imóniñí wo nání pía megínáríagfa siñwí níwiniñí nání nioni ñwí piyí wírinaríná

⁵ áminá e ñweagfáyí wo re niriñinigini, “Joxí ñwí meapaní. Aríá ei. Raioníñiñí imóniño —O xiáwo íriño Judaoyá gwí axírimí dání ewearorini. Míxí ináyí Depitoyá xwíá piaxíyo dání iwiaronjorini. O Gorixó tñní xepíxepá níróniro míxí inigíáyo ríxa xopírari winjo enagí nání bíkwí anani tamixiniñpí anani araríkimí nerí parípaxirini.” niriñinigini.

Jono sipísipí miá womí winiñí nánirini.

⁶ Nioni weníñí éáyí wininjanigini. Sipísipí miá wo —O áamá píkigíóniñí imóniñorini. Siwaní wé wúmi dání waú erí siñwí wé wúmi dání waú —Siñwí api Gorixoyá kwíyí wé wúmi dání waú xío xwíá nirimini wáñiñpí nánirini. Siñwí api aníñí enjorini. O ámináyí ákiná pánaunáná dñí tññí imónigíá waú waú íkwianwína tññí e mídímídání ñweanáná xewaníño íkwianwína tññí e éf ronagí wininjanigini.

⁷ O nurí bíkwí íkwianwínamí ñweanjoyá wé náumini xiriñína urápáná re eníñigini.

⁸ Dñí tññí imónigíá waú waú awa tñní áminá 24 e nñweaxa pugfáwa —Awa woní woní kitá íá xiriro íkíá díá ríá yeááná dñí naní eeariñí bí pírerixí síñá gorí tñní imixiniñyo magwí xeárininiñpí —Api áamá Gorixoyá imónigíáyí xwíyíá xíomi rirími wiarigíápirini. Api íá xiriro yarigíáwa tñní sipísipí miaó tññí e nupíkinimearo

⁹ soní siñí bí níríroná re urigfawixini, “Joxí rípikiáná díxí nupeiriñipimi dání áamá fwi nání gwíniñí ñweagfáyí Gorixoyá imónipírfá nání roayíroníñí. E neríná áamá gwí wírf wírf niyoni dání wíyo roayírori píné mfkí xixegíni rariñí niyoni dányí wíyo roayírori wará xixegíni írigíá niyoni dání wíyo roayírori wí e wí e gwí mónigíá niyoni dání wíyo roayírori ení enagí nání bíkwí míxí riniñína anani nurápiri tamixiniñpí araríkimí epaxoxirini.

¹⁰ Áamá joxí roayíroníyí negí Nwíáoyá xwioxíyo ñweapírfá nání wimixiri xíoyá apaxípániñí imónigíáyí o tññí e anani páwiarigíápa ayí ení páwipaxí imónipírfá nání wimixiri éf enagí nání ayí seáyí e nimóniro xwíá tíyo umenñweapírfáñí.” Soní siñí nírírfína e rigfawixini.

Sipísipí miáomí seáyí e umegíá nánirini.

¹¹ Nioni ámi weníñí éáyí wininjanigini. Íkwianwína tñní dñí tññí imónigíá awaú awaú tñní áminá 24 e nñweaxa pugfáwa tñní áwini e ñweanáná aníñají dñí nímorí íá ropaxí maríá, aga ayá wí dñí mímopaxíyí mídímídání xapíxapí nímudímoro aga mírónáríñagíá níwiniñí wigí maní tñní soní rariñagíá aríá winjanigini.

¹² Soní níríroná ení tñní re rariñagíá aríá winjanigini, “Sipísipí miá píkigíó, áamá nñí ‘Seáyí e nimónirí neamenñweapaxoxí, ayí joxirini.’ uríro

‘Amñpí wí mímúropaxoxí, ayí joxiríní.’ uríro ‘Pí pí nñfá enñfpi nání dñf aumaúmí inñpaxoxí, ayí joxiríní.’ uríro ‘Enñ wiárí nímúrorí eánñjoxí, ayí joxiríní.’ uríro wé íkwianñwíyo uñwiráñro seáyi émi umero yayí umero epaxoríní.” E rarñjagí aríá nñwirí

¹³ ámi amñpí dñf tñf xó imixññf, anñnamí ñweagíáyífraní, xwíárími ñweagíáyífraní, xwíárími inñmi ñweagíáyífraní, rawírawáyo ñweanñyífraní, pí pí ayo enñpiraní, nñní sonñ nñróná re rarñjagí aríá winjanigíní, “Íkwianñwínamí éf ñweanño tñní sipísipí miáo tñní seáyi émi umepaxí imónñri wé íkwianñwíyo uñwiráñpaxí imónñri seáyi e umíeyoapaxí imónñri seáyi e nñneaimónñri neamenñweapaxí imónñri egííwau enjagí nání anññf miní e e nñra úwanigíní.” rarñjagí aríá nñwirí

¹⁴ dñf tñf imónñgíá awau awau “Nepa e imónñwínigíní.” rarñjagí aríá nñwirí ámná 24 imónñgíáyí awaumí nupfkinímearo seáyi e umearñjagí wínñjanigíní.

6

Sipísipí miáo bñkwínamí tamixiniñfpi ararñkímí enñ nánñríní.

¹ Nioní sipísipí miáo bñkwínamí tamixiniñf wé wúumi dñf wau enñf bñ arñkiagí nñwínñríná dñf tñf imónñgíá wau wau awa wo akñrñwínññf nñrñríná “Eñí.” rarñjagí aríá nñwirí

² wenññf éáyí wínñjanigíní. Osí apíá wenñf wo wínñjanigíní. Osomí seáyi e xenñweanño éwaikí bá íá nñxñrññ ñweanñagí wínñjanigíní. Amñnanñwí áamá mñxí nñnñríná xopñrárí wíomí wiarñgíáyí wína omí mñní wíáná o xopñrárí winño yapí nimónñrí ámányo xopñrárí wíamñgínñrí úagí wínñjanigíní.

³ Bñkwínamí tamixiniñf ámi bñ sipísipí miáo arñkiáná dñf tñf imónñgíá wau wau awa ámi wo “Eñí.” rarñjagí aríá nñwirí wínñjanigíní.

⁴ Osí ámi wo, ayíá rñño úagí nñwínñrí Goríxo xe osomí xenñweanño áamá xwíárími nñwayíróññro awayíní ñweagíáyí mñxí níkwñnaroro wíwíní pñpñkímí inññrñññrí owíwapñyínñrí sññwí wínarñjagí nñwínñrí e emñññrí waríñá kírá mñxí nání sepiá bá mñní wíowárñfagí wínñjanigíní.

⁵ Bñkwínamí tamixiniñf ámi bñ arñkiáná dñf tñf imónñgíá wau wau awa ámi wo “Eñí.” rarñjagí aríá nñwirí wenññf éáyí wínñjanigíní. Osí úrapí pñpñf onñf wo wínñjanigíní. Osomí seáyi e xenñweanño ámányo aíwá onñmiápia nñwiayírí aí nñgwí xwé urírápñmí wínñfá nání sñkeríá bñ íá nñxñrñmáná xenñweanñagí wínñjanigíní.

⁶ Manñpñññf imónññf bñ dñf tñf imónñgíá wau wau awamí áwínñmí dñní re rarñjagí aríá winjanigíní, “Wítí aíwá sñxí aga onñmiáwá nání xegí nñgwí rñpí ronñwáriní. Ámá sñf wíyímí omññf ríá tñf neríñf nñgwí meaarñgíápi tñní xñxení imónññf wáriní. Barí aíwá sñxí aga onñmiá wíxau wá nání xegí nñgwí axñpi wení. Joxí wítí aíwá tñní barí aíwá tñní xwíráf íkñxéáná xegí nñgwípi seáyi e imónññf enjagí aíwí wainí uraxí tñní íkñf sogwí gñrísí imñxarñgíápi tñní nání nñgwí seáyi e ronñgínñrí xwíráf míkñxepaní.” rarñjagí aríá winjanigíní.

⁷ Bñkwínamí tamixiniñf ámi bñ arñkiáná dñf tñf imónñgíá yoparo “Eñí.” rarñjagí aríá nñwirí

⁸ wenññf éáyí wínñjanigíní. Osí siyó rññf wo wínñjanigíní. Osomí xenñweanño —O xegí yofí Pñyoyí wíññññoríní. O xenñweanñagí wínñjanigíní. Pñyññf Siwí Anñño Wáranññoyí rññño nawíní rñwíñmíñ nñxenñweámáná

warinagáí wininaganigini. Gorixo awaú áamá xwáa riri nirimini biaú biaú imónigáa bimi nipiikiriná xe mixí nani nwiwapiyiri pipikimí eri aiwá nani dífí nwiwixiri pipikimí eri simiári nwiiri pipikimí eri síwí sayí oroanpoyiniri nwiwixiri pipikimí eri éisixiniri sinjwí winowáragi wininaganigini.

⁹ Bikwínamí tamixinijí ámi bí arkiáná nioni wenijí éáyí wininaganigini. Ridiyowá nani íráa noa peyinijíyo inimi áamá xwíyá Gorixoyá wáa urímero Jisaso uréwapiyinipi anijí miní xdíro yarinagáa nani pikigáíyá dñíyí inimi e yarinagáa wininaganigini.

¹⁰ Ayí enjí tñí re urarinagáa aráa winaganigini, “Ámináoxtini, aga xegí bí imóniri nepaxijí imóniri enjoxini, sáa araríná sipí neaikaráa xwáyo nweagáyo pirí mumamó neri nene neapikigáa nani enjí míméa neri kikiáa éráriní?” urarinagáa aráa niwiri

¹¹ niyoní womini womini rapirapí apíá wenjí sepiá wú yinipíri nani miní niwiri re urarinagáa aráa winaganigini, “Seyíne bí onimiápi sini wenijí nero kikiáa nweáírixini. Seyíne seapikíápa áamá ápo Gorixoyá xináiwánijí imóniro segí séríxímea imóniro egíá winiyo eni xe pikíírixiniri yaiwinijípi tñí xixení pikipííre nani wenijí neri nweáírixini.” urarinagáa aráa winaganigini.

¹² Bikwínamí tamixinijí ámi bí arkiáná wenijí éáyí wininaganigini. Poboní ayíkwí mé eri sogwí maní pípó wárirí emá xáa ayáa níríná ragí pwarinipánijí riri

¹³ sinjí anjí piríyo dani nriwómioaríná ikíá pikí sogwí sini yóí menáná ríwipí kikiáími éaná piéorinijípa axípi e piéori

¹⁴ anjí pirí íkwí winánijí áwini e naxinowárinimáná mídímídáni nixopéga urí dífí nñi tñí piríjwí nñi tñí xámi imónije dani nixoyípíga nurí ámi wí e imóniri yarinagáa niwiniri

¹⁵ xwáyo dñí mixí ináyí tñí áamá wíyo seáyí e wimónigáíyí tñí porisíyo seáyí e wimónigáíyí tñí áamá amipí wí mímúróngáíyí tñí áamá xwéríxa imónigáíyí tñí áamá kodíreakí nero xináiwánijí nimóniri omijí wiiarigáa nñiyí tñí áamá wigí omijíni yarigáíyí tñí wíwanijíyí síná óíyo pñi nwearo dífí síná tñí enje yimáronjímí pñi nwearo yarinagáa wininaganigini.

¹⁶ E nero dífíyo tñí sínáyo tñí re urarinagáa wininaganigini, “Síná tiyíne, dífí tiyíne, anani seáyí e neaikwarímoi. Íkwianwínamí éfí nweanjo sinjwí neanirí sipísipí miáo wikí neaonijípi pirí neamamori eniginiri rítí neatei.

¹⁷ Sía sipíyí, sía awaú wikí neaónigíí enagi nani pirí neamamopisííyí ríxa nimónini enagi nani rarijwini. Apimi gone múropaxí imónijwini? Oweoi.” rarinagáa aráa winaganigini.

7

Isireriyí 144,000 egáyo ipíríá eagáa nánirini.

¹ Apí e niwinárimáná anínejí waú waú xwáa sírífí biaú biaú imonj mídímídáni e éfí niroro imijí xwáyorani, rawirawáyorani, ikíá wíyorani, mepa oeniri imijí apiaú apiaú imonje barinijípi nipíroro ronagáa niwiniri

² anínejí ámi wo ipíríá Nwáa anijí sinjí imónijoyá nani kwíroarigápi nimaxirimi sogwí weaparinjímí dani nipeyiri anínejí Gorixo xe xwáari tñí rawirawá tñí xwíríá ikíxéírixiniri sinjwí winijí waú waú awami enjí tñí ráiwa nurírná

³ áxémá n̄wiri re ur̄iŋiŋigini, “None negí Gor̄ixoyá áamá xegí xewaxomi d̄iŋí n̄wíkw̄roro n̄áni x̄n̄áiw̄aniŋí nimón̄iro om̄iŋí wiariǵáyo s̄ini ip̄ir̄fá mimáyo m̄weapa en̄aná x̄ami xw̄fá t̄ini raw̄irawá t̄ini ík̄fá t̄ini xw̄ir̄fá mik̄ixepa époi.” urariŋagi ar̄fá n̄wiri

⁴ ayí ripi eni r̄inar̄iŋaḡfá ar̄fá wiŋanigini, “Áamá Gor̄ixoyá ip̄ir̄fá weáfá n̄ini, 144,000 egíáyí, ayí Is̄ireriyí gwí r̄ir̄ r̄iri imón̄iḡfá niyon̄i d̄iŋíȳr̄ini.

⁵ Xiáwo ír̄iŋo Judaoyár̄imi d̄iŋí 12,000 ip̄ir̄fá earo xiáwo ír̄iŋo Gatoyár̄imi d̄iŋí 12,000 ip̄ir̄fá earo Rubenoyár̄imi d̄iŋí 12,000 ip̄ir̄fá earo

⁶ Asaoyár̄imi d̄iŋí 12,000 ip̄ir̄fá earo Nap̄itaraioyár̄imi d̄iŋí 12,000 ip̄ir̄fá earo Manasaoyár̄imi d̄iŋí 12,000 ip̄ir̄fá earo

⁷ Simionoyár̄imi d̄iŋí 12,000 ip̄ir̄fá earo Ripaioyár̄imi d̄iŋí 12,000 ip̄ir̄fá earo Isakaoyár̄imi d̄iŋí 12,000 ip̄ir̄fá earo

⁸ Seburanoyár̄imi d̄iŋí 12,000 ip̄ir̄fá earo Josepoyár̄imi d̄iŋí 12,000 ip̄ir̄fá earo Bej̄imanoyár̄imi d̄iŋí 12,000 ip̄ir̄fá earo egíáyí ayí ap̄ir̄ini.” r̄inar̄iŋaḡfá ar̄fá wiŋanigini.

Áamá f̄a m̄iropaxí wí Gor̄ixomi yayí wiḡfá n̄aniŋini.

⁹ Ar̄fá e n̄wiár̄imáná wen̄iŋí éáyí win̄iŋanigini. Áamá ayá wí m̄irón̄ariŋagi win̄iŋanigini. D̄iŋí n̄imori f̄a ropaxí mimón̄iŋíȳr̄ini. Ayí áamá gwí x̄ixeḡni imón̄iḡfá niyon̄i d̄iŋíȳr̄ini. Gwí wir̄ wir̄i x̄ixeḡni imón̄iḡfayor̄ani, wará x̄ixeḡni ír̄iŋiyor̄ani, p̄iné x̄ixeḡni rar̄iḡfayor̄ani, ayo niyon̄i d̄iŋíȳ wí axí e n̄im̄irón̄ariŋo rap̄irap̄ ap̄fá wen̄i niȳin̄imáná íkwian̄w̄ina t̄ini sip̄isip̄i miáo t̄ini agw̄ir̄iwám̄ini t̄iŋí e yayí n̄iwin̄iro n̄áni soná iw̄í f̄a n̄ix̄ir̄o

¹⁰ mean̄i n̄ir̄iróná en̄i t̄ini re rar̄iŋaḡfá win̄iŋanigini, “Gor̄ixo, íkwian̄w̄inam̄i éf̄i ŋwean̄i ro t̄ini sip̄isip̄i miá ro t̄ini yeáyí neayim̄ixemeáf̄iwaúr̄ini.” ráná

¹¹ íkwian̄w̄ina t̄ini áminá 24 e niŋweaxa puḡfáwa t̄ini d̄iŋí t̄iŋí imón̄iḡfá awaú awaú t̄ini áw̄ini e en̄aná an̄inaŋí m̄id̄im̄id̄ani xap̄ixap̄i n̄imud̄imoro roḡfáyí íkwian̄w̄inam̄i s̄m̄iman̄iŋir̄iwám̄ini n̄ip̄f̄kin̄imearo Gor̄ixomi yayí numeróná

¹² re rar̄iŋaḡfá ar̄fá wiŋanigini, “Ripi aga nepa imón̄ini. Negí Gor̄ixo yayí umepaxo imón̄iri seáyí émi umepaxo imón̄iri n̄f̄ini n̄áni d̄iŋí aumaúm̄i in̄ipaxo imón̄iri yayí wipaxo imón̄iri weyí umear̄ipaxo imón̄iri seáyí e n̄ineaimón̄iri neameŋweapaxo imón̄iri en̄i s̄ix̄í eán̄ipaxo imón̄iri en̄o en̄agi n̄áni an̄iŋí min̄i in̄iná e e n̄era úwan̄igini. Nepa x̄ixeni e imón̄fw̄iniŋini.” rar̄iŋaḡfá win̄iŋanigini.

Rap̄irap̄i raḡi sip̄isip̄i miáoyáyo iḡfá eáfáyí n̄aniŋini.

¹³ Siŋw̄í e win̄ar̄iná áminá e niŋweaxa puḡfáwa wo re n̄ir̄iŋiŋigini, “Áamá rap̄irap̄i ap̄fá wen̄i niȳin̄imáná re roḡfá tiyí ḡiȳr̄ini? Ḡimi d̄ani b̄fáȳr̄ini? Joxi n̄ij̄f̄arani?” n̄ir̄fagi

¹⁴ nioni re ur̄iŋanigini, “Oweoi, ápox̄ini n̄ij̄f̄ar̄ini.” ur̄fagi o re n̄ir̄iŋiŋigini, “Áamá tiyí xean̄iŋí xw̄ár̄imi b̄i t̄ini x̄ixeni mimón̄i seáyí e imón̄iŋí w̄imean̄ip̄imi d̄ani b̄fáȳr̄ini. Wiḡi rap̄irap̄i raḡi sip̄isip̄i miáoyáyo iḡfá eáaná ap̄fá wen̄i imón̄iŋir̄ini.

¹⁵ Aȳin̄ani Gor̄ixoyá íkwian̄w̄inam̄i s̄m̄iman̄iŋimi d̄ani éf̄i n̄iroro xegí an̄i ŋw̄fá riwám̄i d̄ani íkwáw̄iyiran̄i, ár̄fw̄iyiran̄i, Gor̄ixoyá apax̄ip̄aniŋí

imónigfáyf wiariǵfápa axǵpi wiariǵfárini. Íkwianǵwǵnamí éf ǵweanǵo anǵnjf sǵmanǵwǵnǵnjf yeáyf wimǵxinǵfárini.

16 Ámá tiyf ámi bǵ agwǵf nánǵ mepa ero iniǵǵf nánǵ mǵwinǵpa ero sogwǵf xaiwǵf mǵwanǵpa eri amǵpǵ wǵ wigǵf waráyo rǵmǵmenǵnjwǵnǵnjf mǵweánǵpa eri enǵfárini.

17 Ayǵ rǵpǵ nánǵrini. Sipǵsipǵ miáo, íkwianǵwǵnamí áwǵnǵ e éf ronǵo sipǵsipǵyo xiáwo píranǵnjf mearǵnjǵpa ámá tǵyo axǵpi nǵmerǵná iniǵǵf sǵmǵnjf ayǵ nǵnǵrǵná dǵnjf nǵyǵmǵnjf imónǵpǵrǵ nánǵ tǵnjf e nǵpemeámǵ unǵfárini. Xeanǵnjf wǵmeaarǵná ǵwǵf eaarǵǵápi enǵ Gorǵxo sǵǵwǵrǵxǵf nǵnǵ kwǵkwǵrǵmǵf winǵfárini.” nǵrǵnjǵnǵgini.

8

Sipǵsipǵf miáo bǵkwǵyo tamǵxinǵnjf yoparǵpǵ arǵkǵnjf nánǵrini.

1 Bǵkwǵnamí tamǵxinǵnjf yoparǵpǵ arǵkǵáná re imónǵǵǵf winǵnjǵanǵgini. Anǵnamí ǵnjǵíá nimónárǵrǵ bǵ onǵmiápi e nemáná enǵáná

2 anǵnajǵ Gorǵxoyá agwǵrǵwámǵnǵ rogǵá wé wǵúmǵ dǵnjf wáu imónǵǵfáwamǵ pékákǵf wé wǵúmǵ dǵnjf wáu wǵǵǵf winǵnjǵanǵgini.

3 Anǵnajǵf ámi wo pírerǵxǵf sǵǵá gorǵf tǵnǵ imǵxinǵnjf wǵna fǵ nǵxǵrǵmǵf nǵbǵrǵf íráf sǵǵá gorǵf tǵnǵ imǵxinǵnjǵpǵ tǵnjf e —Apǵ íkwianǵwǵnamí agwǵrǵwámǵnǵ onǵnjǵpǵrini. Apǵ tǵnjf e éf róáná xwǵyǵf ámá Gorǵxoyá imónǵǵfá nǵnǵyǵf xǵomǵ rǵrǵmǵf wiarǵǵfápi —Apǵ íráfyo nanǵwǵf rǵdǵyowá yarǵǵfápnǵnjf wenǵpǵrini. Apǵ tǵnǵ nawǵnǵf rǵf oikeaárǵnǵrǵf íkǵf dǵfá rǵf yeááná dǵnjf nanǵf eaarǵnjf xwé bǵ mǵnǵf wǵǵǵf

4 anǵnajo e rǵf ikeaaráná xegǵf wéyo dánǵf íkǵf dǵfápiyá sinadinǵf tǵnǵf ámá Gorǵxoyá imónǵǵfá xǵomǵf yarǵnjf wigǵfápi tǵnǵf nawǵnǵf xǵo sǵǵwǵf anǵnje peyǵǵǵf nǵonǵf sǵǵwǵf nǵwǵnǵrǵf

5 anǵnajo pírerǵxǵf sǵǵá gorǵf tǵnǵ imǵxinǵnjǵna ámi nǵmearǵf rǵkwamǵnjf íráfyo wenǵpǵf nǵxerǵf pírerǵxǵfnamǵf magwǵf nǵyárǵmáná xwǵáyo mamówárǵnjǵnǵgini. Mamówáráná akǵrǵwǵf rǵrǵf ikaxǵf rǵrǵf ápiǵnjf ókǵrǵf pobonǵf eri éǵǵf winǵnjǵanǵgini.

Anǵnajǵf wáu wáu pékákǵf rǵǵfá nánǵrini.

6 Anǵnajǵf wé wǵúmǵf dǵnjf wáu, pékákǵf wa tǵnǵf xǵxeni xǵrǵǵfáwa pékákǵf ranǵro nánǵf nimǵxárǵnǵmáná

7 wo iwamǵfó pékákǵf ráná re enǵnjǵgini. Anǵnaíkf tǵnǵf rǵfá tǵnǵf ragǵf tǵnǵf nawǵnǵf xwǵáyo píeróáná xwǵfá nǵrǵnǵf biaúf bǵ enǵpǵf bǵbǵmǵf enǵfǵf amǵpǵf rǵfá nǵnowárǵrǵná ará nǵnǵf nǵnǵrǵf aǵf íkǵf orǵwámǵf dánǵnǵf nepeárǵǵǵf winǵnjǵanǵgini.

8 Anǵnajǵf ámi wo pékákǵf ráná re éǵǵf winǵnjǵanǵgini. Bǵ dǵwǵf mǵnjf xwé ápiáwǵf wearǵnjǵpǵnǵnjf imónǵnjǵpǵf rawǵrawáyo mamówárǵnáná rawǵrawá nǵnǵf biaúf bǵ imónǵnjǵpǵf bǵbǵf apǵf nǵpǵnǵf ragǵf imónǵrǵf

9 nanǵwǵf amǵpǵf rawǵrawáyo yarǵnjǵf nǵnǵf biaúf bǵ enǵpǵf bǵbǵf píyǵf eri ewé amǵpǵf rawǵrawáyo warǵnjǵf nǵnǵf biaúf bǵ enǵpǵf bǵbǵf xwǵrǵfáf íkǵxénǵrǵf éǵǵf winǵnjǵanǵgini.

10-11 Anǵnajǵf ámi wo pékákǵf ráná re éǵǵf winǵnjǵanǵgini. Sǵnjf xwé wo —O xegǵf yof Yǵkǵf Yarǵnǵoyǵf rǵnǵnjorǵnǵf. O uyǵwǵf wǵrǵf ápiáwǵf nǵwerǵnǵnjf anǵnamǵf dánǵf nǵpíerórná iniǵǵf wearǵnjǵf tǵnǵf sǵmǵnjf meaarǵnjǵf tǵnǵf nǵnǵf biaúf bǵ imónǵnjǵf bǵbǵmǵf píeróáná apǵf nǵpǵnǵf yǵkf imónǵnjǵnǵgini. Ámá iniǵǵf apǵmǵf nǵnǵróná yǵkf imónǵnjǵǵǵf nánǵf obaxǵf péǵǵfá winǵnjǵanǵgini.

12 Anjñajf ámi wo pékákf ráná re éagi winñjaniginñi. Sogwí pírí rakínñi emá pírí rakínñi sinj pírí rakínñi éagi nání ikwáwiyíná biaú bñ imónññpí bñbimñ dání sñá niyinárñi sogwí manñpa erí árñwiyíná biaú bñ imónññpí bñbimñ dání ení sñá niyinárñi emá tññ sinj tññ wfá mókípa erí éagi winñjaniginñi.

13 Nioní ámi wenññf éáyf apurí wo anj pírñnamí ayá áwinñyo nñpurñá enj tññ re rarññagi arñá winñjaniginñi, “Ine, anjñajf awa waú wo yoparowa, ríxa pékákf nñrñpñrñ nání imónññoi. Awa ráná áamá xwǵáyo ñweagǵáyo wímeanñpí nání ine! Ine!” rarññagi arñá winñjaniginñi.

9

Anjñajf awaú awaú pékákf nñrñmáñ enáñá ámi wo rññf nánñrññi.

1 Anjñajf pékákf xirǵǵáyf yoparí waú wo awayá wo pékákf ráná nioní sinj anjñnamí dání piéronj wo xwǵámñ wenñagi nñwinñrñ sinjomí sirñrñkñf yoparí bñ mimónññyí nání kípí wíagi

2 o nurí sirñrñkñf yoparí bñ mimónññyí fkwíáná re éagi winñjaniginñi. Sinjwirñá rñá xwé bimñ ronjñpimñ dání awímññññññf nñtñrñná sirñrñkñf ayimñ dání peyíagi winñjaniginñi. Peyíáná sogwí ikwapiñj mearí agwññññj tárññagi nání anj pírí sinjání mepa erí yarñná winñjaniginñi.

3 Áxwaxf sinjwirñá apimí dání peyeamiarññagi winñjaniginñi. Wáre xwǵáyo enjñpí sidññf warññpa áxwaxf apí ení xe wárenññf sidññf opaxf imónñwinñginñrñ Gorixó sinjwí nñwinñrñ

4 áxwaxf apimí ñwí ikaxf re urññfagi winñjaniginñi, “Ará tññ íkñá tññ amñpí sowinññf imónññpí tññ nññrñ kñrññ mñpímñxñpaní. E nerí aí áamá Gorixoyá mimónñpa nero nání xegf ipñrñá meánñǵǵáyo ananí xwñrñá ikñxéñrñxññi.” urññfagi nñwinñrñ

5 áamá ayo xwñrñá nikñxerñná xe pikñrñxññrñ sinjwí mñwinñf nerí rñññf bñ —Rñññf áxwaxf ayf wiarññpí wáre ámáyo sidññf óaná rñññf winarññpí, ayf axñpñññf imónññpñrññi. Rñññf apññ nñwia warñná xe emá wé wú núñ pwéwinñginñrñ sinjwí winñfagi winñjaniginñi.

6 Áxwaxf apí áamá rñññf ayíkwí mñwinñpa yarñná ríxa “Opémññi.” nñwimónñro íkñññf stñpí nñwinñro “Arǵe nerñná pémññrñéññ?” nñyaiwiro aiwí íná wí nñpepaxf imónñpñrñfámññi.

7 Áxwaxf ayf osf áamá mñxf nání nñmeámñ nurñná nikñññññññf yimároarǵǵápa imónñññagi nñwinñrñ wíǵf mññño amññññwí sññá gorí tññ imixññññññññf dñkññro sñmñmanñf áamá sñmñmanññññf inñro

8 wíǵf dñá sepiá apíxf wíwayánñf wero wíǵf sñwanñ pusf sayf raionñyí rññññyíyá sñwanññññf wero

9 agwñrñwámññi nikññññf kapá tññ imixñññññññññf ñwirárñññro enagǵa winñjaniginñi. Íwí wíǵf nñpñpñka nuróná rarññpí, ayf osf obaxf mñxf nání nñmeámñ nurñná rarññpa rñrñ osf karf obaxf mñxf nání níropémñ nurñná rarññpa rñrñ yarññagi winñjaniginñi.

10 Wíǵf íkwémññyí wáre sidññf warññyíñññf imónññagi winñjaniginñi. Ámáyo emá wé wúmí rñññf wipaxf imónñpñrñfáyi ayf wíǵf íkwémññño dání sidññf warǵǵáyirññi.

11 Mñxf ináyf áxwaxf ayo seáyí e nñwimónñrñ umenñweañ, ayf anjñajf sirñrñkñf yoparí bñ mimónññyímñ menñweañorññi. O xegf yoñ Xibñruyf

píne tñi níríríná Abadonoyi rarig'orini. Gírikíyí píne tñi níríríná Aporiyonoyi rarig'orini. Yoí nípiaúni m'k'k' ayí o iríkiaríño enagi nánirini.

¹² Ríwíyo wímeanípi nání "Ine" biaú bí ríípi bí ríxa apí wímeanjoí. Biaú apimi ríwíyo imóninípiáu sínirini.

Aníñají awa yoparo tñjo pékák' ríñí nánirini.

¹³ Aníñají pékák' xirig'á awa yoparo tñjo pékák' ráná íráf' s'ñá gorí tñi imixiniñí Gorixoyá s'ímímaní'mini oníñípiyá s'waní biaú biaú tñí e dání maní bí níríniríná

¹⁴ aníñají pékák' íá xirig'á yoparo tñjomi re uraríñagi arfá winanigini, "Aníñají waú waú iníig' Yupiretisí rapáu tñí e gwí ñweag'áwami wíkwewárei." uraríñagi arfá níwiri

¹⁵ aníñají awaú awaú —Awa ríxa xwiogwí o imóniri emá o imóniri s'fá ayi imóniri éaná e éríxiniñi wimixáriñowarini. Awa nuro áamá xw'fá nírimini ñweag'áyí biaú bí imónig'fá bimi pípi'kímí ep'írfá nání wíkwewaríñagi níwiniñí

¹⁶ "Áamá m'xí nání osíyo xewweag'áwa d'ñí nímorí íá míropaxí imóniñoi. Níni 200,000,000 imónig'fáwarini." raríñag'fá arfá winanigini.

¹⁷ Osí tñi seáyí e xewweag'áyí tñi nioni oríñá níwiniñíná rípiñíñí imóniñag'fá winíñanigini. Seáyí e xewweag'áyí ník'íñíñí r'fániñí ayíá rírí onagwá werí siyó rírí eníyí imaníro osí m'ñí pusí sayí raioníyí ríñíñíyíyá m'ñíñíñí imóniri osí maníyo dání r'fá ápiáw' tñi s'ñwír'fá tñi s'ñá xegí yoí saripá ríñíñí r'fá s'ñí iníñípi tñi kwíyí orí yaríñagi s'ñwí winíñanigini.

¹⁸ R'fá ápiáw' tñi s'ñwír'fá tñi s'ñá r'fá s'ñí iníñípi tñi osíyíyá maníyo dání kwíyí omomí neríná xeaníñí apiaú apí imóniñípi m' dání áamá níni biaú bí imónig'fá bimi píkiár'fag'fá winíñanigini.

¹⁹ Osíyíyá sowí sidiríñíñí nímonímáná s'írfw' sidírí m'ñí imóniñagi nání apimí dání áamáyo píkiarig'fá enagi nání ayí wigí ení eániñí áamá píkipaxí imóniñípi maníyo dání imóniri sowíyo dání imóniri enagi winíñanigini.

²⁰ Áamá níni biaú bí imónig'fáyo xeaníñí apiaú apí níwikárírfá b'f'biaú m'píki'f'apiaú re eg'fawixini. Wigí ñw'fá wé tñi imixig'fápi peá mímopa nero im'fó d'ñí wíkwíroarig'fápi p'ni m'wiáripa ero wigí ñw'fá s'ñá gorí tñi imixíro siripá tñi imixíro kapá tñi imixíro aga s'ñá tñi imixíro ík'fá tñi imixíro yarig'fápi —Apí wí s'ñwí aníri arfá wirí aní erí m'yaríñípi'riñi. Apí aníñí m'ni íá níxiríro s'ímí s'ímí e mearig'fápi p'ni m'wiáripa eg'fawixini.

²¹ Wigí píki'xwír'fó néra warig'fápi tñi ayáí néra warig'fápi tñi íw'f' niga warig'fápi tñi íw'f' meamearig'fápi tñi apí nípiñí ení r'f'w'f'mini mímamog'fawixini.

10

Jono bíkwí onímiá bíkwí nurápirí ñíñí nánirini.

¹ Nioni weníñí éáyí winíñanigini. Aníñají ení s'íx' eániñí ámi wo —O agwí xopíxopí rónirí xegí m'ñíyo opínagw'fá d'f'k'iniñí nerí xegí s'ímímaní sogw'iniñí w'fá ókiri xegí síkwíyo dání r'fá ápiáw'iniñí werí nemáná aníñamí dání wep'naríñagi winíñanigini.

² O bíkwí onímiá paríñíñí bíkwí íá níxiríri sisíxírí níroríná síkwí náú rawírawáyo osaxírí onamíñú xw'fáyo osaxírí nerí nírómáná

³ pusí sayí xwéríxa raioníyí riniñí awí níríríná ayá wí yaiwiámí márariniñpa ení tñí nírímáná enáná akiríwí wé wíúmí dání wáu rayigíawixini.

⁴ Akiríwí wé wíúmí dání wáu apí níráyimáná enáná nioni ríxa ríwaminiñ eámíniñí yaríná xwíyíá anínamí dání re rínénapíagi aríá winjanigini, “Xwíyíá akiríwí wé wíúmí dání wáu apí níríríná ríapí ríwaminiñ meapa nerí inimi áyá eaárei.” rínénapíagi aríá níwirí

⁵ aníñají síkwí sisíxirí níróríná rawírawáyo osaxirí xwíáyo osaxirí enagi winíáo wé náú nímfeyoari anínamí nimíxirí

⁶ síná womí dáníniñí níríríná aníñí iníná jweano tñí e dání —O aníña imíxirí amípí nñí e eníyí imíxirí erí xwíarí imíxirí amípí nñí e eníyí imíxirí erí rawírawá imíxirí amípí nñí e eníyí imíxirí erí enorini. O tñí e dáníniñí aníñajo re rariñagi winíjanigini, “Goríxo ‘E éimigini. E éimigini.’ yaiwiárinípi síní yómíñí wí nenímeníñoi.

⁷ Aníñají pékákí íá xirígíáyí yoparo pékákí ríníapí tñíná Goríxo eníná dání dñí neñwiperí yumí dñí ‘E éimigini. E éimigini.’ yaiwiáriní xegí wíá rókiamogíawamí —Awa xegí xínáiwániñí nimóníro omíñí wiagiáwarini. Awamí áwaní uriniñpí tñí xixeni axípi neníárini.” Aníñajo e rariñagi níwinirí

⁸ maní anínamí dání rínénapíagi aríá wíapí ámi níríniríná re rínénapariniñagi aríá winjanigini, “Joxí nurí aníñají sisíxirí níróríná rawírawáyo osaxirí xwíáyo osaxirí nerí roñomí bíkwí pariniñí íá xiriniñpíkwí urápei.” rínénapariniñagi aríá níwirí

⁹ nioni nurí aníñajomí “Bíkwí onímiápi kwí niapai.” uríagi o re níriniñigini, “Joxí nínírápirí nei. Nínírná maníyo awí píkí iníginíniñí nísirí aiwí agwíyo dání ayí yíkí riduníniñoi.” níríagi

¹⁰ nioni bíkwí onímiápi kwí nurápirí níríná gí maníyo ayí awí píkí iníginíniñí níagi aiwí nínowárimáná enáná gí agwíyo dání yíkí nídufíagi

¹¹ awa re nírígíawixini, “Amípí áma gwí wírí wírí obaxí imónígíáyo wímeari áma axí e gwí mónígíá obaxíyo wímeari xwíyíá míkí xegí bí xegí bí rirígíá obaxíyo wímeari míxí ináyí obaxíyo wímeari eníapí nání ámi wíá rókiamoi.” nírígíawixini.

11

Goríxo imóniniñpí nání míkí imónipísíwau nánirini.

¹ Iwamíó yarígíá xoyíwániñí imóniniñí wá níniapirí re níriniñigini, “Joxí níwiápnímeari aní Goríxoní nání ridíyowá yarígíawamí xoyíwá awá tñí iwamíó e e néra urí ridíyowá nání íráf oníñpimí iwamíó erí áma níbri Goríxoní yayí nímeari gíáyo íá rirómí erí ei.

² Ridíyowá yarígíawamí wáfwamí ‘Xe oeni.’ níyaiwirí iwamíó mepani. Áma gwí xenwíyí wigí dñí tñí xe éfiríxinirí sínwí winíá enagi nání iwamíó mepani. Wigí dñí tñí neróná emá 42 pwearíná aní jwíápi mí xórórí nero sípí wikáripíráriní.

³ Sípi wikáriná gí áma nioni imóniniñpí nání míkí imónigííwau xe wíá urókiamopaxí oimónipiyiniñí sínwí wináná awáu okiyíá wí miní bekí wú níkfíyinimáná sía 1,260 imóniniñyí —Sía ayí emá 42 nání xixeni imónini. Sía ayí pwearíná áma wigí íwí néra warígíapí ríwíminí omamópoyiniñí wíá urókiamopísíriní.” níriniñigini.

4 Awaú íkǫ́á oripýyí ríníjǫ́ wáu tǫ́nǫ́ íkwíawǫ́f uyǫ́wǫ́ íkwíarípírfáa nánǫ́ wíníxáu tǫ́nǫ́ sǫ́mǫ́manǫ́ Goríxoyá —O xwǫ́a nǫ́yonǫ́ nánǫ́ Ámíná imóníjorínǫ́. Oyá sǫ́mǫ́manǫ́mǫ́nǫ́ roǫ́jǫ́pǫ́ yapǫ́ imónígíwaúrínǫ́.

5 Ámá awaú tǫ́nǫ́ mǫ́xǫ́ inarígǫ́áyǫ́ awaúmǫ́ sipǫ́ wíkaránǫ́rǫ́ nerǫ́náyǫ́, awaúyá manǫ́yo dánǫ́ rǫ́á ápiáwǫ́ nǫ́peyearǫ́ ayo rǫ́á nǫ́nǫ́fárinǫ́. “Awaúmǫ́ sipǫ́ owíkaraneyǫ́.” yaiwǫ́fǫ́ gǫ́yǫ́ gǫ́yo rǫ́á apímǫ́ dánǫ́ aga nǫ́pǫ́kipísírinǫ́.

6 Emá awaú wǫ́a urókíamoarígǫ́yǫ́ ínǫ́a meapa oenǫ́rǫ́ anǫ́ pǫ́rǫ́namǫ́ yeáyǫ́ yímǫ́xárpaxǫ́ imónǫ́rǫ́ ínǫ́gǫ́ ragǫ́ imónǫ́nǫ́ nánǫ́ imǫ́xǫ́paxǫ́ imónǫ́rǫ́ gínǫ́ gíná “Xwǫ́ayo ǫ́weagǫ́ayo e owíkaraiyǫ́.” wímónǫ́fíná ananǫ́ egǫ́ dǫ́njǫ́ tǫ́nǫ́ xeaníjǫ́ ayǫ́ ayǫ́ nǫ́nǫ́ wíkarǫ́paxǫ́ imónǫ́rǫ́ neri

7 xwǫ́yǫ́á Goríxo wǫ́a rókíamóisixínǫ́rǫ́ uríjǫ́pǫ́ tǫ́nǫ́ xǫ́xenǫ́ rǫ́xa nurárimáná enǫ́aná nanǫ́wǫ́ mǫ́xǫ́ yaríjǫ́ sírǫ́ríkǫ́ yoparǫ́ bǫ́ mímóníjǫ́yímǫ́ dánǫ́ peyeañǫ́ awaú tǫ́nǫ́ mǫ́xǫ́ nínǫ́ro awaúmǫ́ xopǫ́rǫ́rǫ́ nǫ́wirǫ́ píkínǫ́fárinǫ́.

8 Píkíáná pǫ́yowáu anǫ́ xwé apímǫ́ —Anǫ́ egǫ́ Ámínáomǫ́ enǫ́ yekwíroárigǫ́apǫ́ nánǫ́ raríjǫ́nǫ́. Anǫ́ apǫ́ nánǫ́ nǫ́rǫ́rǫ́ná rasǫ́ nǫ́rǫ́ro Sodomǫ́yǫ́ rǫ́ro Isípǫ́yǫ́ rǫ́ro yarígǫ́ápirínǫ́. Anǫ́ xwé apímǫ́ awaú óf e pǫ́yǫ́ opísírinǫ́.

9-10 E pǫ́yǫ́ wenǫ́aná sǫ́a wíyáu wíyǫ́ nórǫ́rǫ́ ámǫ́ wíyǫ́ órímínǫ́rǫ́ yarǫ́ná ámá wará xǫ́xegǫ́nǫ́ írǫ́ro egǫ́ayo dánǫ́ tǫ́nǫ́ gwǫ́ wírǫ́ wírǫ́ imónígǫ́ayo dánǫ́ tǫ́nǫ́ pǫ́né xǫ́xegǫ́nǫ́ rarígǫ́ayo dánǫ́ tǫ́nǫ́ gwǫ́ bǫ́ bǫ́ mónígǫ́ayo dánǫ́ tǫ́nǫ́ nǫ́bímíro xe pǫ́yowáu mǫ́ xwǫ́a oweyárpoyínǫ́rǫ́ síjǫ́wǫ́ mǫ́wínǫ́pa nero síjǫ́wǫ́ nǫ́wínayíro wǫ́a rókíamófíwaú, ámá xwǫ́ayo ǫ́weagǫ́ayo rǫ́nǫ́jǫ́ ayǫ́kwǫ́ nǫ́wíá múfíwaú rǫ́xa péagǫ́í nánǫ́ ayǫ́ yayǫ́ seáyǫ́mǫ́ dánǫ́ néra upǫ́rǫ́fárinǫ́. E neróná aíwá xwé nímǫ́xíro nǫ́ga uro wígǫ́ ámá yǫ́ yayǫ́ owínǫ́rǫ́ amípǫ́ nanǫ́yǫ́ anǫ́a yanǫ́ ínǫ́ro néra warǫ́ná

11 rǫ́xa sǫ́a wíyáu wíyǫ́ nórímáná wíyǫ́jímǫ́ áwínǫ́ e dánǫ́ re enǫ́nigínǫ́. Goríxo xǫ́omǫ́ dánǫ́ ámǫ́ awaúmǫ́ dǫ́njǫ́ síxǫ́ uyáraná awaú ámǫ́ síjǫ́ neri éf rogǫ́sísixínǫ́. Éf róáná ámá awaúmǫ́ síjǫ́wǫ́ wínayarígǫ́áyǫ́ dǫ́njǫ́ nǫ́yága nuro wáyǫ́ ayǫ́kwǫ́ mǫ́wínarǫ́ná

12 awaú xwǫ́yǫ́á bǫ́ anǫ́namǫ́ dánǫ́ enǫ́ tǫ́nǫ́ re rínénapǫ́agǫ́ arǫ́a wígǫ́sísixínǫ́, “Awagwǫ́ re nánǫ́ yapǫ́pǫ́yǫ́.” Arǫ́a e nǫ́wirǫ́ agwǫ́ tǫ́nǫ́ anǫ́namǫ́ nánǫ́ peyaríjǫ́agǫ́í awaú tǫ́nǫ́ mǫ́xǫ́ ínǫ́gǫ́áyǫ́ síjǫ́wǫ́ wínowáraná

13 axíná re enǫ́nigínǫ́. Pobonǫ́ xwǫ́a yaiwíámǫ́ enǫ́nigínǫ́. Xwǫ́a yaiwíámǫ́ éáná anǫ́ anǫ́ apímǫ́ mǫ́rǫ́nǫ́jǫ́ wé wúkaú imóníjǫ́pǫ́ bǫ́ nǫ́pǫ́nǫ́ pǫ́nanowírǫ́ ámá e ǫ́weagǫ́a enǫ́ 7,000 penowíro éagǫ́a anǫ́ apímǫ́ ǫ́weagǫ́a mǫ́péǫ́áyǫ́ enǫ́ óf níkarínǫ́ro Nwǫ́a anǫ́namǫ́ ǫ́weañomǫ́ seáyǫ́ e numeróná “Enǫ́ éánǫ́joxǫ́, ayǫ́ joxǫ́rǫ́nǫ́.” uraríjǫ́agǫ́a wíníjǫ́anigínǫ́. Níonǫ́ oríjǫ́a nǫ́wínǫ́rǫ́fáa e wíníjǫ́anigínǫ́.

14 Rǫ́wǫ́yo wímeanǫ́pǫ́ nánǫ́ “Ine” bíauǫ́ bǫ́ rǫ́fǫ́pǫ́ áwínǫ́ e enǫ́pǫ́ rǫ́xa apǫ́ imónígoǫ́. Apímǫ́ rǫ́wǫ́yo imónínǫ́pǫ́ anǫ́nǫ́ imónínǫ́jǫ́.

Anǫ́nǫ́jǫ́ pékákǫ́ xǫ́rǫ́gǫ́a yoparo pékákǫ́ rǫ́njǫ́ nánǫ́rǫ́nǫ́.

15 Anǫ́nǫ́jǫ́ pékákǫ́ xǫ́rǫ́gǫ́a wé wǫ́úmǫ́ dánǫ́ wáu imónígǫ́awa yoparo pékákǫ́ ráná anǫ́namǫ́ dánǫ́ manǫ́ obaxǫ́ enǫ́ tǫ́nǫ́ re nǫ́rǫ́ga waríjǫ́agǫ́ arǫ́a wíníjǫ́anigínǫ́, “Xwǫ́árimǫ́ meǫ́weapaxǫ́ nánǫ́ imóníjǫ́pǫ́ sínǫ́ wíyǫ́fǫ́a marǫ́fá, rǫ́xa negǫ́ Ámíná tǫ́nǫ́ xegǫ́ ámá nene yeáyǫ́ neayímíxemeañá nánǫ́ oyá dǫ́njǫ́ tǫ́nǫ́ arǫ́owayá xwǫ́a píaxǫ́yo dánǫ́ iwíaronǫ́fǫ́yǫ́ raríjǫ́wáo tǫ́nǫ́ awaúyápirínǫ́rǫ́nǫ́. O wí anǫ́a mímónǫ́ anǫ́jǫ́ íníná nǫ́jǫ́wearǫ́ meǫ́weañǫ́fárinǫ́.” nǫ́rǫ́ga waríjǫ́agǫ́ arǫ́a nǫ́wirǫ́

¹⁶ áamá ámíná 24 Goríxo tńń e íkwianńwíyo éf nńńwearo xapíxapí nńńweaxa pugíáwa wígf sńmńmanńńmńń nńńńkńńńmearo Goríxomń yáy numeróná

¹⁷ re urarńńagá aráa wńńanigńń, “Ámíná Goríxoxńń, enń sńxń eánígáa nńyonń seáyń e wimónńnoxńń, ríná ńwearı enńńá dńńń anńńń ńwearı enńoxńń, joxń enńńá dńńń enń sńxń eánńńń nńra bagńń tńńń rńxa xńxenń nerń xwńárńmń iwamńó menńweanńagń nńńń none yáy siarńńwńń.

¹⁸ Ámá gwń bń bń mónńgáa nńńń joxń nńńń wíkń nńrónńro ‘Omń ínńmń wń wurńnanńmńwńń.’ yaiwńagá ańwń joxń ayo wíkń wónńńńń wńwapńyńrńńá rńxa nímónńńńń. Ríná ámá pegíáyo xwńrńxń numerń eyeyńrómń wńrńńarńń. Ríná wíá rókiamoarńgáa, díxń rńńáńwńńńń nímónńro omńńń siarńgíáyo yáy nńwimorń ‘Apń wńmńgńń.’ yaiwńńńń mńńń wńrń ámá díxń ímónńgáa joxń nńńń wáyń nńsiro pńrńńń xńdarńgáa, sńyíkńwńńńń ímónńgíáyorńń, xwénńńń ímónńgíáyorńń, ayo enń yáy nńwimorń ‘Apń wńmńgńń.’ yaiwńńńń mńńń wńrń ámá xwńárńmń xwńrńá íkńxearńgíáyo xwńrńá wíkńxerń erńńá, ayń rńxa rńńarńń.” rarńńagá aráa nńwńrń wńńńanigńń.

¹⁹ Goríxoyá anń ńwíá anńńamń enńwá fkwńńrń bokńsń xwńyńá Goríxo enńńá réroárńńńń nńńń ímńxńńńńwá anń iwámń dńńń sńńńń ímónńń eáná re enńńigńń. Ápńńwń okímńxayńrń íkaxń rayńrń akńrńwń rayńrń pobonń erń anńńakń ayá wń erń éagń wńńńanigńń.

12

Ekńyńń íwń wo ínńńńń tńńń apńxń wń ínńńńń tńńń nńńńńń.

¹ Ekńyńń anń pńrńyo ayá sńwń ropaxń bń nńńńńńá rńńń ímónńńńńńńń. Apńxń wń —Í sogwo rapńrapńńńń yńńń xegń sńkwń emáomń íkwńńrńń amńńanńwń sńńń wé wúkaú sńkwń waú tńńń díkńńńń nemána

² nńáńwń agwń enńńńń. Í nńáńwń xńrńmńńńń nńńń sńńwń wanarńńagń rńńńń ayńkwń mńwńnarńńagń nńńń “Anńńń oxńrńmńń.” nńyáńwńrń “yeyń” rńńńńigńń.

³ Ekńyńń ámń bń anń pńrńyo nńńńńńá rńńń ímónńńńńńńń. Íwń ayńá rńńń xwé wo —O mńńń wé wńńmń dńńń waú imorń sńwanń wé wúkaú mńńyo dńńń rémówapńrń dírń mńxń ínáyń díkńńarńgáa ímónńń wé wńńmń dńńń waú mńńyo xńxenń nńđfńkńga urń enńorńń. O anń pńrńyo e sńńńń nímónńń re enńńigńń.

⁴ Sńńń bńáw bń egńá bímń xegń sowń tńńń anńńamń dńńń áńrńńrómń énapána xwńáyo píerńńowńńńńń. E nemána íwń xwéó “Apńxń nńáńwń xńrńmńńńń yarńńń rńxa nńáńwń xńrńńá oróanńmńń.” nńyáńwńrń ímń agwńrńwámńńń uróńńá

⁵ Í nńáńwń oxń womń —O ańńxń wá fń nńxńrńńń ámá gwń bń bń mónńgáa nńyonń umeńweanńá nńńń ímónńń xwńyńá xńoyápímń mńmńropaxń ímónńń enńorńń. Omń í xńrńńńńńńń. Nńáńwń omń nńxńrńmána enńána íwo Goríxoyá dńńń tńńń xńo íkwńńwńńamń ńweanńe nńńń nńpeyńrń ńweanńána

⁶ apńxń ámá dńńń meanń e nńńń éf unńńńńń. Goríxo í e nńńń éf nurń ńweáwńńgńńńń anńńńń wímńxńyáńńe nńńń nurń ńweanńána ańwá nńwńro pńrńńńń mearńńá sńá 1,260 nóra unńńńńń.

⁷ Anńńamń dńńń mńxń nńnowńáńńńńńń anńńajń Maikoroyń rńńńń tńńń xegń anńńajowa tńńń mńdńń nńrómána íwń xwéó tńńń mńxń nńńńńńń íwo enń anńńajń xńomń xńdarńgíáwa tńńń mńdńń nńrómána mńxń nńńńro ań

⁸ íwowa enń mńweánńpa nero nńńń sńńń anńńamń ńweapaxń mímónńńagáa nńńń

9 Maikorowa iwomɔ mamówárenapɔgɔwixini. Sidiro enɔná dánɔ oboyɔ rɔro Setenoyɔ rɔro egɔ, ayɔ orɔni. Ámá xwɔ́áyo ɔweagɔ́á nɔni ɔwɔ́ oépyɔniɔɔ yapɔ́ nɔ́wɔwapiya warɔ́ɔ, ayɔ orɔni. Omɔ xwɔ́áyo náni mamówárenapɔro aɔ́ɔnɔ́ɔjɔ omɔ nɔ́xɔ́dɔro yarɔ́gɔ́áwamɔ mamówárenapɔro éagɔ́á

10 nionɔ arɔ́á wíáyɔ́ aɔ́ɔnamɔ́ dánɔ́ xwɔ́yɔ́á bɔ́ enɔ́ tɔ́ni re rɔ́nénaparɔ́ɔnɔ́ɔgɔ́ arɔ́á wɔ́ɔnɔ́ɔnɔ́ɔni, “Gorɔ́xɔ enɔ́ éániɔ́ɔ xɔ́o imónɔ́nɔ́ɔpɔ́ tɔ́ni eri ámá xɔ́oyá imónɔ́nɔ́ɔyo yeáyɔ́ uyimɔ́xemeaɔ́ mɔ́xɔ́ ináyɔ́ yapi nimónɔ́nɔ́ɔ xwioxɔ́yo mɔ́meámɔ́ neri umeɔ́weraɔ́ enɔ́ rɔ́xa agwɔ́rɔ́ni. Yeáyɔ́ uyimɔ́xemeanɔ́a náni oyá dɔ́nɔ́ tɔ́ni arɔ́owayá xwɔ́á piaxɔ́yo dánɔ́ iwɔ́arɔ́ɔɔ, o xegɔ́ néné tɔ́ɔo nimónɔ́nɔ́ɔnɔ́ɔyo dánɔ́ ámá xwɔ́áyo ɔweagɔ́áyo wɔ́wapiyini rɔ́xa agwɔ́rɔ́ni. Ayɔ́ rɔ́pɔ́ nániɔ́ni. Jisasomɔ́ dɔ́nɔ́ nɔ́wɔ́kwɔ́rɔro náni xexɔ́xexɔ́rɔ́meá imónɔ́gɔ́áyo xwɔ́yɔ́á uxekwɔ́moayariɔ́omɔ́ —O negɔ́ Gorɔ́xoyá sɔ́ɔwɔ́yo dánɔ́ ikwáwɔ́yirani, árɔ́wɔ́yirani, xwɔ́yɔ́á uxekwɔ́moayariɔ́orɔ́ni. Omɔ rɔ́xa xwɔ́áyo mamówárfáɔ́ni.

11 Negɔ́ nɔ́rɔ́xɔ́meáyɔ́ ‘Sipɔ́sipɔ́ miáo nene yeáyɔ́ neayimɔ́xemeanɔ́a náni neapeɔ́nɔ́rɔ́ani?’ nɔ́yɔ́iwiro ragɔ́ oyáyo igɔ́ánɔ́nɔ́ éániɔ́ro o náni xwɔ́yɔ́á wáɔ urɔ́yiro nerɔ́nɔ́yo dánɔ́ obomɔ́ xopɔ́rárɔ́ wíáɔrɔ́ni. Ayɔ́ omɔ́ xopɔ́rárɔ́ nɔ́wɔ́rɔ́ná wɔ́wanɔ́nɔ́yɔ́ wá mumɔ́xɔ́nɔ́ ‘Wa nene Jisasomɔ́ xɔ́dɔ́rɔ́nɔ́ɔgɔ́ náni nɔ́neapɔ́kíroná ayɔ́ anɔ́ni xe oneapɔ́kípyɔ́.’ nɔ́yɔ́iwiro xɔ́dɔ́gɔ́áyɔ́rɔ́ni.

12 Ayɔ́nánɔ́ aɔ́nɔ́ rɔ́naxɔ́ tɔ́ni re ɔ́weagɔ́áyɔ́né tɔ́ni dɔ́nɔ́ nífá oseainɔ́ni. E neri áɔ́ xwɔ́áɔ́xɔ́ tɔ́ni rawɔ́rawáwáxɔ́ tɔ́ni ine! Obo xwɔ́áɔ́rɔ́mɔ́ seyɔ́né tɔ́nɔ́ e náni rɔ́xa wéɔ́ enɔ́ɔgɔ́ náni rarɔ́nɔ́ni. O ‘Anɔ́nɔ́ xwɔ́áɔ́rɔ́mɔ́ nɔ́ɔweámáná epaxonɔ́manɔ́. Re enɔ́ pɔ́rɔ́ nɔ́rakipɔ́rɔ́ aɔ́wɔ́ ayorɔ́ani?’ nɔ́yɔ́iwiri náni xegɔ́ wikɔ́ nónɔ́rɔ́ seainɔ́pɔ́ rɔ́á ápiáwɔ́nɔ́nɔ́ imónɔ́nɔ́ɔgɔ́ náni ine!” Xwɔ́yɔ́á aɔ́ɔ́namɔ́ dánɔ́ e rɔ́nénaparɔ́ɔnɔ́ɔgɔ́ arɔ́á wɔ́ɔnɔ́ɔnɔ́ni.

13 Iwɔ́ xwéó “Rɔ́xa xwɔ́áɔ́rɔ́mɔ́ rɔ́nɔ́mamówárenapáɔ́?” nɔ́yɔ́iwiri apɔ́xɔ́ nɔ́áɔ́wɔ́ oxo xɔ́rɔ́mɔ́ mɔ́xɔ́ eaaxɔ́dɔ́nɔ́nɔ́ni.

14 Mɔ́xɔ́ eaaxɔ́dɔ́ɔgɔ́ áɔ́ apɔ́xɔ́ ámá dɔ́nɔ́ meanɔ́yo xɔ́i náni wimɔ́xɔ́yáɔ́ne náni nɔ́pɔ́pɔ́ka ounɔ́rɔ́ nabikɔ́náo iwɔ́ wɔ́nɔ́xáú ímɔ́ unɔ́wɔ́ráráná í sidiro tɔ́nɔ́ e pɔ́ni nɔ́wɔ́áɔ́rɔ́mɔ́ nɔ́pɔ́pɔ́ka nuri e ɔ́weanɔ́áná xwɔ́ogwɔ́ wáú wo nimúrorɔ́ ámɔ́ wo áwɔ́ni e imónɔ́e náni áɔ́wá nɔ́wiro píránɔ́nɔ́ umegɔ́awixini.

15 Sidiro iniɔ́gɔ́ xegɔ́ manɔ́yo dánɔ́ peyeáú iniɔ́gɔ́ waxɔ́nɔ́nɔ́ númerɔ́ nuri ímɔ́ nɔ́xemɔ́ nɔ́werɔ́ opɔ́kinɔ́rɔ́ imɔ́xowárfáɔ́ áɔ́

16 xwɔ́áɔ́rɔ́ apɔ́xɔ́mɔ́ arɔ́á nɔ́wɔ́rɔ́ná re enɔ́nɔ́nɔ́ni. Iniɔ́gɔ́ waxɔ́ iwɔ́ xwéó apɔ́xɔ́mɔ́ opɔ́kinɔ́rɔ́ xwɔ́rɔ́á dowárfú xwɔ́áɔ́rɔ́ xegɔ́ manɔ́ nexoarɔ́ nɔ́nɔ́nɔ́ni.

17-18 Iwo sɔ́wɔ́ e nɔ́wɔ́nɔ́rɔ́ apɔ́xɔ́ náni wikɔ́ rɔ́á ápiáwɔ́nɔ́nɔ́ nɔ́wónɔ́rɔ́ náni nɔ́áɔ́wɔ́ apɔ́xɔ́ í xɔ́rɔ́nɔ́ wɔ́nɔ́yo mɔ́xɔ́ wimɔ́nɔ́rɔ́ unɔ́nɔ́nɔ́ni. Ayɔ́ ámá sekaxɔ́ Gorɔ́xɔ urɔ́nɔ́pɔ́ xɔ́dɔ́ro xwɔ́yɔ́á Jisaso náni rɔ́nɔ́pɔ́ dɔ́nɔ́ fá xɔ́rɔro yarɔ́gɔ́áyɔ́ enɔ́ɔgɔ́ náni ayo mɔ́xɔ́ wimɔ́nɔ́rɔ́ náni nuri rawɔ́rawáyo imanɔ́ e éf rɔ́áɔ́nɔ́nɔ́ni.

13

Nanɔ́wɔ́ mɔ́xɔ́ yarɔ́nɔ́ rawɔ́rawáyo dánɔ́ ɔ́wɔ́apɔ́ɔ́o nániɔ́ni.

1 Nionɔ́ nanɔ́wɔ́ mɔ́xɔ́ yarɔ́nɔ́ wo rawɔ́rawáyo dánɔ́ ɔ́wɔ́apɔ́ɔ́ɔgɔ́ nɔ́wɔ́nɔ́rɔ́ o sɔ́wanɔ́ wé wúkaú rémówapɔ́rɔ́ mɔ́nɔ́ wé wúúmɔ́ dánɔ́ wáú imorɔ́ eno xegɔ́ sɔ́wanɔ́ wé wúkaú apimɔ́ wámɔ́ni wámɔ́ni dɔ́rɔ́ mɔ́xɔ́ ináyɔ́ dɔ́kɔ́narɔ́gɔ́ápi nɔ́dɔ́kɔ́ga urɔ́ xegɔ́ mɔ́nɔ́ wé wúúmɔ́ dánɔ́ wáú apimɔ́ womɔ́ni womɔ́ni

yoʼ Gorixomi ikayʼwí umeararigʼápi rʼwamínj nínjwiráríga urí enagi winínjaniginí.

² Nanjwí mǝxí yarinj nioní sijnwí winíáo pusí sayí papearixí imóninj repatʼyí ríninjyíninj imóninrí xegí sǝkwí ayí nanjwí beyáí ríninjyíyápninj imóninrí xegí manj ayí pusí sayí raionʼyí ríninjyíyáninj imóninrí enoriní. Iwí xwéo nanjwí mǝxí yariño xío tǝnǝ xixení oimóninrí sijnwí nǝwiní nání enj eáninj xío yarinjpi sǝxí umímori xío á máyo seáyí e nǝwimóninrí umenʼweaarinjpa axípi oimóninrí wimǝxiri xío néní tǝnj seáyí e imóninjpi axípi oimóninrí wimǝxiri enoriní.

³ Mǝnj wiyimí mǝnj roǵá íǵí ayí nǝpǝkipaxí roǵáninj imóninjagi winínjaniginí. Á má xwíá nǝrímíní ʼjweagʼáyí “Nanjwo arǝge nerí sijn enjǝrǝnǝ?” nǝyaiwiro o nání ududí nǝwiníroná nǝxǝdoro

⁴ iwo nanjwomí xío néní tǝnj imóninjpi axípi wimǝxí enagi nání xíomí seáyí e numero nanjwomí ení axípi seáyí e numeróná re nǝra ugʼawixiní, “Nanjwo tǝnǝ go xixení imóniní? O tǝnǝ go mǝxí xixe inǝpaxí imóniní?” nǝra ugʼawixiní.

⁵ Gorixó nanjwo xegí dǝnj tǝnǝ xe manj nǝyoámori weyí nǝmeninrí ikayʼwí nǝnimeara úwinigininrí sijnwí wininrí emá 42 múroaríná api eníá nání néní tǝjóninj nimóninrí éwinigininrí sijnwí wininrí éagi

⁶ o re enjiniginí. Manj nǝyoámori Gorixó nání ikayʼwí nimearíná oya yoʼyo ikayʼwí mearinrí anj ʼjwá oyaíwá nání ikayʼwí mearinrí anjnamí ʼjweagʼáyí nání ikayʼwí mearinrí enjiniginí.

⁷ Gorixó á má xíoyá imónigʼáyo nanjwo xe mǝxí nǝwirí xopǝrǝrǝ wíwinigininrí sijnwí wininrí xe néní tǝjóninj nimóninrí á má gwí wirí wirí nǝyoní tǝnǝ wará xixegíní írigʼá nǝyoní tǝnǝ píné xixegíní rarigʼá nǝyoní tǝnǝ gwí bǝ bǝ mónigʼá nǝyoní tǝnǝ ayo seáyí e wimóníwinigininrí sijnwí wininrí enjiniginí.

⁸ Ayínání á má xwíáyo ʼjweagʼáyí nǝnǝ —Á má eníná Gorixó xwíarí imixínjiná dání wigí yoʼ íkwí dǝnj nǝyimínj meapíríá nání ʼjwirárinínjinámí —Ana sipísipí pǝkigʼoyá nariní. Anamí yoʼ ʼjwirárinínjyí maríáí, á má yoʼ mǝjwirárinínjyí nanjwo nene nání yayí owininrí seáyí e umepǝrǝrǝníní.

⁹ Á má aríá tǝǵáyíné enánáyí, aríá ókiarí mónipoyí.

¹⁰ Á má Gorixó “Xe gwí uyírxiní.” wiaiwínj go go apimí wí múropaxí imóniníámaní. Á má “Kirá tǝnǝ xe pǝkírxiní.” wiaiwínj go go apimí wí múropaxí imóniníámaní. Api imónánáyí, Gorixoyá imónigʼáyné segí dǝnj wíkwíroarigʼápi píní mǝwiarí aninj miní xwámámí nǝwia úírxiní.

Nanjwí xwíáyo dání ʼwiapínjo nániníní.

¹¹ Nioní nanjwí ámí wo xwíáyo dání ʼwiaparínjagi nǝwininrí o sipísipí miá mǝnjyó dání síwanj wíyau rémoarinjpa rémori xegí xwíyá nǝríríná iwí xwíyá rarínjpa riri yarinjagi winínjaniginí.

¹² O nanjwí xámí ʼwiapínjoyá néní imóninj nǝpimíní dání nǝwiiríná á má xwíáyo ʼjweagʼá nǝnǝ nanjwí xámí ʼwiapínjo, íǵí nǝpǝkipaxí wenjomí nupǝkínimearo seáyí e umépoyinriní mǝrákwíkwí wiaxǝdírí

¹³ emimí ayá ríwamónipaxí xixegíní bǝ erí neríná á má sijnwí anigíe dání oyá dǝnj tǝnǝ ríá wearinj bǝ aí anjnamí dání xwíáyo píérónapayarínjpi tǝnǝ yapí wíwapíyarinjriní.

14 E nerífná emímí Goríxo nanwí wíoyá néní tñí ímónínínpí dání xe wíwapiyipaxí oimóníri síñwí wínínpí dání áamá xwíáyo ñweagíáyo yapí níwíwapiyirí re uraríníriní, “Xwíáyo ñweagíáyíné xopaikígí nanwí mñí rogíá ámí síñ ímóníníóníñí ímóníní bí nímíxíro éf urárarípoi.” uraríní enagí náni

15 ayí e éaná nanwí ríwíyo íwiapiño xopaikígí ímónínínpí nímeari síñí oenírí símí ófyo dání pírámí wíáná síñ ímóníníniginí. Goríxo nanwí xwíáyo dání íwiapiño xegí wóníñí xopaikígí ímónínínpí símí ófyo dání pírámí wínpí dání xe síñí nímóníri xwíyá rírí áamá xébimí xómíñí níyíkwiro seáyí e mumearígíáyo opíkípoiíní rírí epaxí ímóníwíniginí síñwí wíníñí enagí náni e ímóníníniginí.

16 Nanwí xwíáyo dání íwiapiño e nemáná xíoyá maníyo dání áamá níyoní síyíkwíníñí ímónígíapiamíraní, mamadíríxamíraní, áamá amípi wí mímúróngíáyoraní, uyípeayí ímónígíáyoraní, áamá xínáíwáníñí nímóníro omíñí wílarígíáyoraní, wíwíní meñweánígíáyoraní, ayo níyoní ipíríá nearífná wíyo wé náumí earo wíyo mimáyo earo egíawixíní.

17 E neríníyo dání áamá ipíríá nanwoyá yoí tñíraní, nabá xíoyá yoípiraní, xíxeni ímónínípiraní, meánígíáyí aiwá nípirí náni bí ero aiwá nígwí meapírí náni bí ero epaxí mímónípa egíawixíní. Ipíríá eánígíáyíni ananí bí epaxí ímónígíawixíní.

18 íá roarígíáyíné, seyíné píráníní dñí neñwíperífnáyí, re éríxíní. Nabá nanwí oyá yoí tñí xíxeni ímónínínpí, ayí áamá wo náni ríníñagí náni áamá dñí íá xírígíá gíyí gíyíné, nabá oyá yoí náni píráníní íá róríxíní. Nabá oyá yoí náni ríníñínpí, ayí 666 apíríní.

14

Áamá 144,000 ímónígíápi nániíní.

1 Nioní weníñí éáyí wíníñaniginí. Sipísipí miáo dñwí mñí Saioníyí ríníñínpí éf ronagí síñwí níwíníri áamá 144,000 ímónígíáyí —Ayí yoí xíoyá tñí xanoyá tñí ríwamíñí mimáyo eánígíáyíriní. Ayí o tñí nawíní éf ronagíá níwíníri

2 aríá wíáyí wíñaniginí. Anínamí dání ikaxí bí nírinírná ikaxí iniígí iyakwí obaxí nídirórífná rarínípa rírí akíríwí ení tñí nírinírná rarínípa rírí ikaxí áamá kitá eaarígíáyí kitá eaarífná rarínípa rírí yaríñagí aríá wíñaniginí.

3 Goríxoyá íkwianwína tñí dñí tñí ímónígíá wáú wáú awa tñí ámíná 24 e níñweaxa pugíáwa tñí wígí símímanírwámíní áamá 144,000 ayí éf nírómáná soní síñí bí raríñagíá aríá wíñaniginí. Soní rarígíá apí áamá xwíáyo dání wí níjía ímónípaxí meníní. E dñí 144,000 ímónígíá xó nupeirínínpí dání gwíníñí uroyíroníyíni ananí níjía nímóníri rípxíriní.

4 Áamá apíxí tñí íwí minípa nero píaxí míweánarígíápa ayí ení ñwíápi síní íá míxírarígíá enagí náni Goríxoyá síñwíyo dání píaxí míweánarígíáyíriní. Síní apíxí tñí memegíáyíriní. Sipísipí miáo gími gími úmí ananí númí xídarígíáyíriní. Áamá níyoní dání gwíníñí Goríxo royíroníyí xó náni tñí sipísipí miáo náni tñí aiwá níwákwíníñí ímóníyíriní.

5 Yapí níríro xwíyá óf e rarígíáyímaní. Ramínígíáyíriní. Xwíyá bí xímeapaxíyímaní.

Anǵnáj wau wo xwiyá rigá nánirini.

⁶ Anǵnáj ámi wo anǵ pírɣo ayá áwinimi nípípa warɨnagi winɨnagini. O áma xwáyo ɨweagáyo gwí wírí wirí imónigá niyoni t́ni ṕné xixeǵni rarigá niyoni t́ni wará xixeǵni inigá niyoni t́ni ayo niyoni xwiyá ará ńwirná yayí winipaxípi —Api anǵ rínárinápirini. Api wá urini náni t́jorini.

⁷ O enǵ t́ni re rɨnigini, “Gorixo, anǵna imixiri xwári imixiri rawirawá imixiri inigí simɨyí imixiri eno áma niyoni eyeyíromí eniná rixa ríná enagi náni omí wáyí wiro seáyí e umfeyoaro o nene náni yayí owiniri seáyí e umero éfrixini.” Anǵnajo nípípa nipuriná e rarɨnagi winɨnagini.

⁸ Anǵnáj ámi wo ŕwɣo anǵ pírɣo áwinimi nípípa nipuriná re nra punigini, “Anǵ xwé Babironiyi rínínpí rixa xwírá ikixenárinini. Oyi, rixa xwírá ikixenárinini. Áma wí wíyo papíkí oépayiniri inigí wainí mni ńwiro wíwapiyarigápa anǵ api ení f́wí xébi inarɨpa gwí bi bi mónigá nni ení f́wí axípi oinípayiniri wíwapiyínípirini.” nra pwarɨnagi winɨnagini.

⁹ Anǵnáj awaumi ámi ŕwɣo wo nipuriná enǵ t́ni re nra punigini, “Áma nanwo t́ni ónǵ xopaikigí imixínínpí t́ni awaú nene náni yayí owininiri xómǵ nýikwiro seáyí e umero ipírá oyá mimáyorani, wéyorani, eániro yarigá gíyí gíyí

¹⁰ wikí Gorixo aga ayíkwí ḿwónínpí wí múropírámáni. Inigí wainí mǵxí yarínínpini nípírárini. Wainí oyápi, ayí mǵxí bi onímiápi éwiniginiri aga inigí t́ni gwiaumí neri yínínpí marfá, wainí api mǵxí ayíkwí mepa éwiniginiri inigí t́ni gwiaumí mé wainí aínini síxí oyá wikí ónǵnǵ imónífwámi ínǵpírini. Áma ayí wainí api nínrínǵ neróna re epírárini. Anǵnáj Gorixoyáowa t́ni sipísipí miáo t́ni awa síɨwí winǵáná rínǵ síɨa saripá rínínpimi dáni t́ni ŕa ápiáwí wearɨnpimi dáni t́ni xaiwí ńwiniri mimenɨwí nura unfárini.

¹¹ Ŕa mimenɨwí urarɨpimi dáni síɨwírá peyarɨpi aga ná ŕwɣo dáni aí ṕni bi ḿwiárí anǵ miní peyarína áma ayí ikwáwiyirani, áfwiyirani, bi kikiá ɨweapírá menini. Áma nanwo t́ni ónǵ xopaikigí imixínínpí t́ni awaú nene náni yayí owininiri xómǵ nýikwiro seáyí e umero ipírá xegí yoí náni eániro yarigáyí e epírárini.” Anǵnajo api e nra pwarɨnagi winɨnagini.

¹² Áma Gorixoyá imónigá xwámámí níwia warigáyí re epírárini. Sekaxí o rɨnpí xaiwí f́a x́iro Jisasomi dǵ ŕwíkwíroarigápi xaiwí f́a x́iro epírárini.

¹³ Nioni anǵnami dáni xwiyá bi re rínénaparɨnagi ará winagini, “Joxí re níriri ŕwamǵ eai, ‘Áma Gorixo t́ni ikárinigá ríná dáni nípéa upíráyí oyápmi dáni yayí winipaxíriní. Kwíyípi ení re rarini, ‘Oyi, yayí owinini. Níperf́a Jisasomi nǵxídro náni ŕwí nǵkwíniri nerɨpimi dáni wará sanǵ wunarɨpimi dáni gwínǵ níkweániri kikiá epírá enagi náni yayí owinini. Níperf́a wé rónǵ imónǵ wíwanɨyí nera ugá aní wí mimóní Gorixo yayí wimonfa náni síni nimóninfá enagi náni anani kikiá epaxíriní.’ Kwíyípi ení e rarini.’ níriri ŕwamǵ eai.” rínénaparɨnagi ará winagini.

Xwárími aiwánǵ mipírína nánirini.

14 Nioní wenínj éáyí wíníjaniginí. Agwí apfá wenípimi síñwí nínwíníri ámánínj ímónínj wo apimi seáyí e éf xenweanagí nínwíníri o amínanpwí síñá gorí tñí ímíxínínpí wína mñíyo dífíníri kirá wítí aiwá wákwiarígá ñwá xaiwí yinínj bá íá xíríri nemáná ñweanagí wíníjaniginí.

15 Ámí anínají wo anj íwáfáiwámí dání nínwíapírí agwípimi éf xenweanómí rfáiwá enj tñí re urfagí wíníjaniginí, “Áiwá xwáfárimí dánj níní ríxa yóriní. Ríxa nímipaxíná ríná enagí nání díxí kirápá tñí mñíjí nínwákwirí mñí.” urfagí

16 agwípimi éf xenweanjo xegí kirá xwáfárimí seáyí e puwíaráufyí níní wíarí wákwímoníniginí.

17 Ámí anínají wo anj íwáfá anínámí enjwámí dání fwiaparínagí nínwíníri o ení kirá ñwá yinínj bá íá nímáxírímí fwiaparínagí wíníjaniginí.

18 Ámí anínají wo —O rfá wearínjípimi xiáworíní. O rídiyowá yarígá nání íráf onínjípí tñí e dání nínwíapírí anínají kirá ñwá yinínjípá íá xírínomí rfáiwá enj tñí nuríri re uríniginí, “Xwáfárimí wainí uraxí sogwí ríxa níáf enagí nání díxí kirá ñwá yinínjípá tñí nínwákwímí nerí awí eámeámí ei.” urfagí

19 anínajo xegí kirápá tñí wainí uraxí xwáfáyo enjyí nínwákwímí nerí awí neaárimáná xoyíkímí epírí nání síñá íkwianpwí xwé eapínarínjínámí —Ana, ayí pírí Goríxo aga wíkí nínwóníri nání umamonfápi nání imóníjínaríní. Anamí xoyíkímí epírí nání míméámí yáráná

20 anjípimi bfaríwámíní síñá íkwianpwínámí xoyíkímí yaríná ragí anamí dání nínpuríná waxínínj nínwerí nínróga nínwíapínímearí osfíyá manj tñí xíxení róníri ná mímí waxí nínwerí 300 kiromita wíarí múrorí enjíniginí.

15

Anínají wé wfúmi dánj waúmi píreríxí xíxení winj náníriní.

1 Nioní ekíyínj anínámí dání ámí bí ínfagí síñwí wíníjaniginí. Apí seáyí e imóníri dánj níyága upaxí imóníri enjíríní. Anínají wé wfúmi dánj waú amáyo xeanínj aga rfá tñí wíkarípírípíríní. Apí wíkararíná Goríxo xegí wíkí onínjípí níyopíyárinfá enagí nání ayí xeanínj yoparípíríní. Apí anínají wé wfúmi dánj waú tífáfawamí nínwíníriná wenínj éáyí wíníjaniginí.

2 Rawírawánínj imónínj gírasínínj rírímá onínjípí rfá tñí gwiaumí níníri ríwonagí nínwíníri amá nanwoyá xopaikígí ímíxínínpímí seáyí e mumepa ero oyá ípírí xé oneaeaníri nínwínípa ero nerínjípímí dání xopírírí egfáyí kitá Goríxo winjyí íá nínxírímáná rírímá onínjípímí seáyí e ronagífa wíníjaniginí.

3 Ayí sonj níníro Moseso, Goríxomí xínáínínj nímóníri omínj wíago répenjípí ríro sípísípí miáoyápi ríro neróná sonj re rígfawixíní, “Ámíná Goríxoxíní, enj eánígá níyoní seáyí e wímónínoxíní, amípí joxí yarínjípí seáyí e erí amáyo ududí winípaxípí erí yarínagí ranarínwáriní. Gwí wírí wírímí dánj níyoní míxí ínáyoxíní, pí pí joxí neríná wé rónínj erí nepání erí yarínagí ranarínwáriní.

4 Ámínáoxíní, joxí ná woxíní síyíkwí múnínoxí enagí nání amá gíyí wáyí mísipa ero seáyí e mírímíeyoapa ero epírífaríní? Díxí nání pírí numamoríná xíxení imóníjípí tñí yarínjípí ríxa síñání imóníjagí nání

ámá gwí wírí wírí nńń nĩbĩro dıxí sımımanŋıńı dńńı waunı nıkárıńıro seáyı e rımeprıfırıńı.” Soŋı nıńıro e rarıŋagı wıńıjanıgıńı.

⁵ Apı nıwıńımáná wenıŋı éáyı wıńıjanıgıńı. Anŋınamı anŋı ńwıfáıwámı ıńıńı anŋı pákıńıŋıwá —Awá Gorıxoyá anŋı awawá ayá rıfá wenŋıwarıńı. Awá fkwıńıagı nıwıńırı

⁶ anŋınaŋı xeanıŋı aga rıfá tıŋı wıkárıpırı nńńı tıgıfá wé wıfúmı dńŋı waú awa rapırapı awıaxı apıfá werı xwıńfá earı enŋı yıńıro ırıkwıńıŋı sıŋá gorı tńńı ımıxıńıŋıŋı xwınamıyayı yırónıro nemána anŋı ńwıfáıwámı dńńı fwiaparıŋagı nıwıńırı

⁷ dıŋı tıŋı ımónıgıfá waú waú awa wo nıwıápıńımearı anŋınaŋı wé wıfúmı dńŋı waú awamı pırerıxı sıŋá gorı tńńı ımıxıńıŋıŋı wé wıfúmı dńŋı waú mıńı wıŋıńıgıńı. Pırerıxı apımı wıkıf óńıŋı Gorıxo, anıŋı ıńına ńweanoyá magwıf enŋıpırıńı.

⁸ Mıńı wıána enŋı eanıŋı Gorıxoyá ımónırı seáyı e oyá ımónırı enŋıpımı dńńı sıŋwıfá xegı anŋı ńwıfáıwámı árfó ınárıńıagı nńńı anŋınaŋı wé wıfúmı dńŋı waú awa xeanıŋı rıfá tıŋı wé wıfúmı dńŋı waú apı wıkárıpırıe nńńı páwıpaxı wı mımónıŋagı sıŋwıf e wıńıjanıgıńı.

16

Anŋınaŋıf wé wıfúmı dńŋı waú pırerıxıyo ıńıŋıŋı mıwıárómogıfá nńńıńı.

¹ Nıńı arıfá wıáyı anŋı ńwıfáıwámı dńńı maŋı bá enŋı tńńı anŋınaŋıf wé wıfúmı dńŋı waú awamı re urıńenapıagı arıfá wıŋıjanıgıńı, “Soýıńe nuro Gorıxoyá wıkıf óńıŋıf pırerıxıf wé wıfúmı dńŋı waú ayo magwıf enŋıŋı xwıfırıńı mıwıárómoaıpoyı.” urıńenapıagı arıfá wıŋıjanıgıńı.

² Anŋınaŋıf awa wo pırerıxıf o xırıŋına nımeáa nurı xwıfırıńı mıwıárómoaıána re enıńıgıńı. Ámá naŋwoyáŋı ıpırıfá eanıro xegı xopaıkıgıf ımıxıńıŋıŋıŋıŋı seáyı e umero yarıgıfáyı oremá sıpı xwıfırá wıanarıgıfáŋı ımónıgıawıxıńı.

³ Anŋınaŋıf awa ámı wo xegı pırerıxına rawırawáyo mıwıárómoaıána re enıńıgıńı. Rawırawá ragı nımónırıf ámá pıyıfá pwarıŋıpa axıŋı pıpıfó onŋı ımónárıńıńıgıńı. E ımónárána amıpı dıŋıf tıŋıf rawırawáyo ńweanŋıyıf nńńı pıyıf yarıńıńıgıńı.

⁴ Anŋınaŋıf awa ámı wo xegı pırerıxına ıńıgıf ná wearıŋıfyo tńńı sımıŋıf meaarıŋıfyo tńńı mıwıárómoaıána ıńıgıf nńńı ragıf ımónıńıńıgıńı.

⁵ ıńıgıf nńńı ragıf ımónána anŋınaŋıf ıńıgıf xıáwo re rarıŋagı arıfá wıŋıjanıgıńı, “Agwı rına ńwearı enına dńńı anıŋı ımónırı enoxıńı, aga sıyıkwıf mıńıf enoxıńı, pırıf joxı umamoarıŋıf apı xwıyıfá mımeárıńıpa nerı xıxenı wıkárarıńı.

⁶ Ayıf ámá dıxıf ımónıgıfáyo tńńı wıfá rókıamogıfáyo tńńı ragıf pıkieweámıxıgıfá nńńı joxıf ragıf onıpoyıńırıf pırıf apıf numamorına xıxenı yarıŋıńı. Ámá ayıf pırıf joxıf umamoarıŋıŋıŋıf rıńıŋıf meapaxıf ımónıgıfáyo enogıfá nńńı ayıf ananırıńı.” rarıŋagıf arıfá nıwırı

⁷ xwıyıfá bıf ıráfıf noa peyınıŋe dńńı re rınarıŋagıf arıfá wıŋıjanıgıńı, “Ámına Gorıxoxıńı, enŋıf eanıŋıf tıgıfáyo nıyonıf seáyıf e wımónıńıoxıńı, ayıf neparıńı. O aga xıxenıf rıŋoı. Pırıf joxıf umamoarıŋıf apıf apıf neparı xıxenıńıf wıarıŋıfırıńı.” rarıŋagıf arıfá wıŋıjanıgıńı.

8 Anjñajf awa ámi wo xegf pírerixfna sogwomi m̄wiárómóaná Gorixo áma xwíáyo n̄weagfáyo xe sogwí xaiwí n̄wepñiri naniri r̄m̄imeniñwí neániri pírí owiáriniñi s̄iñwí w̄iniñigini.

9 Xe r̄m̄imeniñwí neániri pírí owiáriniñi s̄iñwí w̄inagf sogwí n̄wepñiri ayo r̄á pírí wiárifagi n̄áni áma ayf Gorixomi —O xegf enj s̄ixf éaniñyo d̄áni xeaniñf ayf wikárifaxf imóniñjorini. Omi ikayf̄w numearóná wigf íwí yarigfápi r̄f̄w̄m̄ini n̄mamoro omi seáyf e mumfeyoagfawixni.

10 Anjñajf awa ámi wo xegf pírerixfna íkwianwí nanwo éf niñweámáná ámayo umen̄weañnamí m̄wiárómóaiáná re enjiniñi. Áma nanwo xegf seáyf e n̄wimóniri umen̄weañño niyoni s̄fá yidoáriniñi. S̄fá yidoáráná r̄iniñf ayikwí wi m̄winariñagi n̄áni iwieánro wigf aíwí s̄f̄wí kiro neróná

11 wigf sipí yarigfápi r̄f̄w̄m̄ini m̄mamopa nero r̄iniñf winariñpi t̄ni uranf egfápi t̄ni n̄áni Nwíá anjñamí d̄anjomi ikayf̄w umearigfawixni.

12 Anjñajf awa yoparo t̄ño xegf pírerixfna iniñf rapá xwéú, Yupiretis̄y r̄iniñm̄i m̄wiárómóaiáná m̄ixf ináyf sogwí f̄wiapariñm̄i d̄anjowa iniñgumi anan̄i xep̄ri n̄áni yeáyf yáriniñi.

13 Nioni wen̄iñf éáyf w̄iniñjanigini. Piyim̄n̄fá sipí biaú b̄i m̄iniñiñiñf nimónro iwí xwéoyá man̄ño d̄áni f̄wiapiri nanwoyá man̄ño d̄áni f̄wiapiri mimónf wíá rókiamoar̄iñoyá man̄ño d̄áni f̄wiapiri yariniñagfá w̄iniñjanigini.

14 Piyim̄n̄fá apiaú api n̄ipini kwíyf sipip̄irini. Ámayo em̄m̄f n̄wíwapiya warigfápirini. M̄ixf ináyf xwíá n̄rim̄ini n̄weagfáyf s̄fá sipí Gorixo, enj éaniñf niyoni seáyf e wimóniñoyayim̄i m̄ixf in̄ip̄ri n̄áni awí oae-meaneyiniñf up̄r̄f̄apirini.

15 Ai, Ámináoni áma ár̄f̄wiyim̄i f̄wí meám̄iniñf barigfápaniñf ax̄pi b̄im̄fárin̄i. Áma s̄aniñf m̄iwé s̄iñwí nanro aikf píraniñf niyiniñro n̄weagfáyf yayf owin̄ini. E mepa ner̄n̄áyf, íkwauyix̄yf nuróná áma s̄iñwíyo d̄áni ayá w̄iniñiginiñf nanirini.

16 Kwíyf sipí biaú b̄i api nuro m̄ixf ináyowam̄i n̄wirim̄earo Xibiruyf p̄né t̄ni Amagedoniñf r̄iniñe awí eaárariñagfá w̄iniñjanigini.

17 Anjñajf awa yoparo xegf pírerixfna imiñf yariniñe —E kwíyf sipíyá anj erini. E m̄wiárómóaiáná anj n̄wíaiwám̄i in̄im̄i siá íkwianwínam̄i d̄áni xwíyá enj t̄ni r̄f̄aiwá re rin̄enapiñigini, “R̄ixa ap̄irini.” rin̄enapáná re enjiniñi.

18 Ápianwí nókim̄ixa ur̄i anjñam̄i d̄áni ikaxf n̄ira ur̄i akir̄iwí n̄ira ur̄i ner̄i pobon̄f xwé b̄i —Ap̄i enjñá áma xwíarim̄i iwam̄fó n̄weagf̄e d̄áni waínf waíná pobon̄f xwé ner̄i aiwí b̄i api t̄ni x̄ixen̄i m̄iyagf enjagi n̄áni api aga xwé b̄irini.

19 Ap̄i yaríná anj aga xwé mamad̄f ikwíróniñpi xwíá yaiwiám̄i n̄imen̄r̄f̄n̄á n̄ikw̄iriniñf biaú b̄i imóniri anj áma gwí w̄irf w̄ir̄i niȳf̄yáyf úpiyinowiri enjiniñi. E ner̄f̄n̄á Gorixo anj xwé Babironiyf r̄iniñpi n̄áni d̄iñf peá m̄imó ner̄i áma apim̄i n̄weagfá r̄iniñf xwé omeápoyiniñf kap̄ixf x̄f̄oyá wikf óniñf̄pimi d̄áni m̄ixf̄pi in̄iñf̄wá m̄ini wíagf

20 p̄ir̄iñwí n̄ni raw̄irawáyo ur̄f̄p̄iniñf d̄f̄wí m̄iñf ron̄yf̄f n̄ni ainiñf ner̄i

21 anjñalkf xwé am̄im̄á iniñf wí —Won̄i won̄i xegf san̄f 50 kiro imóniñp̄irini. Ap̄i anjñam̄i d̄áni ámayo piéróná xeaniñf Gorixo wikár̄f̄f api xeaniñf aga r̄á t̄iñf enjagi n̄áni omi ikayf̄w umearariñagfá w̄iniñjanigini.

17

Apixí iyí ede dání warigíí nánirini.

¹⁻² Anjínají wé wúúmí dání wáu pírerixí wé wúúmí dání wáu tígíáwa wo nibirí níniriríná re níníniginí, “Joxí bei. Apixí iyí ede dání warigíími —Í nání anjí nímíni íá earoarínjírini. Iniigí wearínj obaxíyo seáyí e éf xenweanjírini. Míxí ináyí xwárimí dáníyí tñní íwí inigííriní. Ámá xwárimí nweagááyí í tñní íwí níniróná ayí ámá iniigí wainí xwapí níniróná papíkí yarigíápáninjí dñjí mamó nero inigííriní. Ímí Goríxo pírí umamoarinjipi síwá osimíni.” nínirirí

³ Goríxoyá kwíyípi níxíxeróaná ámá dñjí meanje nání nínimeámi úaná wenínj éáyí winínjaniginí. Apixí wí nanjwí ayíá ríñjí womí —Nanjwo nomíni yofí Goríxomí ikayíwí umeaarigíápi eánirí mñj wé wúúmí dání wáu imorí síwanj wé wúkaú mñjýo dání rémówapírí enjorini. Omí í seáyí e éf xenweanagí winínjaniginí.

⁴ Í rapirapí ayíá rírí mipíyí morí enjyí yínirí okiyíá nání sínjá gorí tñní imíxínjipi tñní sínjá awíaxí tñní urípó apíá wenj nígwí xwé ronjipi tñní okiyíá inírí nemáná kapíxí sínjá gorí tñní imíxínjipi wá íá níxírírí nweanagí winínjaniginí. Kapíxí awámí íwí í yarínj xwíríá wianipaxí imónínjipi tñní íwí í nínirí piáxí weánarinjipi tñní magwí ínínagí winínjaniginí.

⁵ Yofí ímí mimáyo eánínjipi rasí re nínirirí eánínagí winínjaniginí, “Anjí xwé Babironíyí wérínjainírini. Apixí iyí ede dání warigíá níwamí tñní ámá xwárimí nweagíá yarigíá Goríxo xwíríá wianarinj níyoní tñní xínáinírini.” Rasí e nínirirí eánínagí winínjaniginí.

⁶ Apixí í ragí ámá Goríxoyá imónígíáyíá tñní Jisaso nání wáf níriméróná mñj winígíáyíá tñní nínimáná papíkí yarínagí sínjwí níwinírí “Ámá Goríxomí dñj wíkwíroarigíáyí aga onímíá ríá píkinjoi?” níyaiwirí ududí ikárinaríná

⁷ anjínajo re níníniginí, “Pí nání joxí ududí ikárinarinjini? Apixí í tñní nanjwí mñj wé wúúmí dání wáu imorí síwanj wé wúkaú mñjýo dání rémówapírí enj, í seáyí e éf xenweanjo tñní ípaú nání xwíyíá rasí nínirirí ínímí imónínjipi nioní píráninj áwanj orírímíni.” nínirirí

⁸ re níníniginí, “Nanjwí joxí winífo xámí nweaago aí agwí mñjweanini. O siríríkí yoparípi mimónínjyimi dání ríxa nípeyearí sepiápi mñjweá wíarí mídání anjíní aníníníáriní. Ámá xwárimí nweagíáyí —Ayí enjíná Goríxo xwárí imíxínjíná dání íkwí dñj níyímínj meapíríá nání njwírínjínámí wígí yofí mñjwírínjíná egíáyí nání rarínjini. Ayí nanjwomí níwiniróná ududí winíníáriní. O xámí nweaago agwí mñjweanagí aíwí ríwéná ámí bínfá enjagí nání ámá ayí sínjwí e níwiníro nání ududí winíníáriní.” nínirirí

⁹ re ríniginí, “Ámá dñj píráninj nenjwiperí moarígíáyí ‘Ayí apí nání ríá imónini?’ yaiwipaxírini. Nanjwoyá mñj wé wúúmí dání wáu imónínj apíxí éf xenweanjipi, ayí dñwí mñj wé wúúmí dání biaú nánirini.

¹⁰ Ayí míxí ináyí wé wúúmí dání wáu ení nánirini. Awa wé wú ríxa aníá nímodá ugíáriní. Wo síní agwí nweaní. Wo síní nñjweaníáriní. O imónáná Goríxo xe bí onímíápi nñjwearí umeñjweáwinínjíní sínjwí winíníforini.

¹¹ Nanjwí enjíná nweaagí agwí mñjweanjo ení míxí ináyí ámí woríni. Xífo míxí ináyí wé wúúmí dání wáu awayá wo aí awamí ríwíyo míxí ináyí

wiayiro nígwí urápayiro nerínjépi dání nígwí xwé tégá imónigá enagi nání ení xwírfa íkixenáríní.” rarínjépi arfa winjanigíní.

⁴ Xwíyá ámi bí anjnamí dání re rínénaparínjépi arfa winjanigíní, “Ámá nioní gí imónigáyíné, seyíné íwí apíxí í yarínjépi axípi nero xeaníní ímí wímeanfápi seyíné ení seaímeanigíní ímí píní níwíarímí wí e nání úpoyí.

⁵ Ayí ripí nání seararínjépi. Í íwí arfí níyayíríná xegí íwí yarínjépi ríxa nírámóga nearíná anjána téní xíxeni rónínjépi nání íwí í yarínjépi nání Goríxo dínjé peá mímó ení.”

⁶ Ámi ripí rarínjépi arfa winjanigíní, “Ímí pírfí numamórná í wikárínjépi axípi wikáríri sípi í enjépi biaú kíkírí wirí inígí wainí í kapíxíyo níwirí winjépa wainí píjé biaú kíkírí opaxí imónínjépi níwirí wirí éiríxíní.

⁷ Í xewanínjépi seáyí e míeyoáníri sírfí muní njwearí enjépi téní xíxeni míméníwí uríri ámíxá erí oeníri pírfí umamóríxíní. Í xegí dínjé téní re yaiwinarínjépi, ‘Níiní míxí ináyí nimóníri menjweanáiní meníraní? Níiní apíxí aní imónínjépi? Gíná dání dínjé sípi níagí njwí eapaxí imónímárfáni?’ yaiwinarínjépi enagi nání

⁸ xeanínjépi sfá axíyímíní re wímeanfáriní. Símiárfí wímeaní píyí epaxípi wímeaní ámíxá epaxí imónínjépi wímeaní aiwá nání dífwí ikeamónipaxípi wímeaní nemáná níminí rfá unínfáriní. Áminá Goríxo, ímí pírfí umamoníto enjé síxí eáníyo enagi nání apí nípíní wímeanfáriní.

⁹ “Míxí ináyí xwíarímí dánjé í téní íwí iníro í téní nawíní nínjwearóná sírfí muní njwearo egáyí ímí rfá níníri sínjwírfa peyarínjépi níwíníróná re epírfáriní. Ámíxá ero njwí miearo nero

¹⁰ rínjépi ímí wímeanípi none ení neaímeanigíníri wáyí nero ná jíamí nírómáná re rípirfáriní, ‘Ine! Babironí anjé xwé mamadf íkwírónínjépi, anjé wí téní xíxeni mímónínjépi, axínání pírfí rímamófpí ríxa símeáf enagi nání ine!’ rípirfáriní.

¹¹ “Ámá xwíarímí dánjé nígwíní omeaaneyíníro yúbí sábnínjépi yarígáyí wígí sanjépi nígwí nání amá amí wí bí wipaxí menjagí nání í nání ení ámíxá ero njwí earo epírfáriní.

¹² Wígí sanjépi, ayí téní. Sínjá gorí téní sínjá sirípa téní sínjá awíaxí xíxegíní imónínjépi urípó apíá wenjé nígwí xwé ronjé téní rapírapí awíaxí apíá wenjé téní rapírapí mípíyí monjé téní rapírapí siríkáyí rínjépi téní rapírapí ayfá rínjé téní íkfá xaiwí xegí yoí sitíroníyí rínjépi téní amípi bí nanjwí erepaníyí rínjépiyí sítwanjépi dání imíxínjépi téní amípi bí íkfá nígwí xwé ronjépi dání imíxínjépi téní amípi bí kapáyo dání imíxínjépi téní amípi bí aíníxíyo dání imíxínjépi téní amípi bí sínjá wárfí wárfó mónínjépi dání imíxínjépi téní

¹³ weríxí sinamoníyí rínjépi téní karínjépi imónínjépi amomíyí rínjépi téní íkfá díá rfá ikeaaráná sínjwírfa dínjé nanjé eaarínjépi téní inígí waráyo xópé iníprífa nání dínjé nanjé eaarínjépi téní íkfá díá pírakenísaníyí rínjépi téní inígí wainí téní weríxí orípí téní pírawá awíaxí téní wítí aiwá téní burímákau téní sípísípí téní osí téní karí osí íropearínjépi téní amá ení xínáíwáníjépi nimóníro omínjépi wíiarígáyí téní wígí sanjé bí epírfá nání imónínjépi, ayí apíriní.

¹⁴ Amípi jíxí ‘Omeámíní.’ simónarínjépi ríxa píní níwíarímí runjé. Amípi jíxí mírímúrónínjépi téní amípi jíxí nímeanírfá sírfí muní njwearínjépi téní

ríxa anípá imónfagi náni ámi sṅwí wínipaxí mimónni.

15 “Ámá nígwíni omeaneyinro wigí amípí nṅni yofí rínṅí apí ímí b́ egfáyo dání nígwí xwé tígá imónígáyo rínṅí axí ímí winarínṅpí none ení neainínigíní wáyí nero ná ǵamí nírómáná ámixfá ero ṅwí miearo nero

16 re ríprírárini, ‘Ine! Anǵ xwé mamadí ikwírónṅpíxi, ine! Apíxi rapirapí awiaxí apfá wenǵ t́ni mipíyí monǵ t́ni ayfá rínṅí t́ni yíniri sṅá gorí t́ni imìxìníṅpí t́ni sṅá awiaxí imónṅí xixegíni t́ni urípó apfá wenǵ nígwí xwé ronǵpí t́ni okiyfá iniri enǵiní,

17 axínáni jíxiyá amípí ayá t́ṅí apí nṅpini ríxa xwíríá ikixenáríagi nṅranirane náni ine!’ ríprírárini.

“Sípíxí o omí xiáwowa t́ni áamá wí e náni owaneyinro sípíxí o omí b́ nero ṅweaarígáyo t́ni sípíxí o omí omínṅí mearígáwa t́ni áamá sípíxíyo nṅwearo wigí nígwí omínṅí yarígá nṅniyí t́ni ayí anǵ apimí ná ǵamí nírómáná

18 anǵ apí rfá nṅniri sṅwíríá peyarínagi níwíniróná enǵ t́ni ‘Ine!’ nṅiro re ríǵawixini, ‘Anǵ xwé mamadí ikwírónṅí apí t́ni xixení ámi b́ ǵipí rfá ikwírónni?’ nṅiro re egfawixini.

19 Isikí nṅmeaayiro mṅṅíyo mṅmeámí nṅiro ‘Ine!’ riro ámixfá ero ṅwí miearo neróná re nṅra ugíawixini, ‘Ine! Anǵ xwé mamadí ikwírónṅpí —Anǵ apí sípíxí xiáwowa amípí wí nígwí meapfí náni rawírawáyo nṅero nírémómaná b́ egfápirini. E nerínṅíyo dání nígwí xwé tígáyo imónígápirini. Anǵ apí axínáni sṅni mé xwíríá ikixenáríagi náni ine!’ nṅra ugíawixini.

20 “Anǵnaxini, apíxí í ríxa xwíríá ikixenáríagi náni dṅí nífá osinini. Goríxoyá imónígáyo t́ni wáf wurímeiagáyo t́ni wáf rókiamoagáyo t́ni nṅyínéní dṅí nífá oseainini. Goríxo anǵ apí seyíne sealkarínṅpí náni pírí mamóf enagi náni dṅí nífá oseainini.” Xwíyá b́ anǵnamí dání e rínenapíagi arfá winjanigini.

21 Anǵnají enǵ síxí eánṅí wo sṅá xwé wítí siyí yuní ikixearínṅí sṅpaxí wo nṅmṅeyoarí rawírawáyo nṅmoairí re rínṅinigini, “Babironí, anǵ xwé mamadí ikwírónṅpí nioní sṅá ro moalápa anǵ apí ení piéronírárini. Anǵ apí áamá wará sṅni nṅnimáná pearígáyo nṅí anípá imónáná ámi sṅwí wínipaxí imónínfá menini.

22 Anǵ apíxi dání ámi kitá eániri sonǵ ríniri webfí ríniri pékákí ríniri yarínagi arfá ámi b́ wíprírá menini. Áamá amípí imìxanro éwapínígáyo wí anǵ apíxi dání wigí yarígápi ámi yarínagíá wíniprífamani. Sṅá wítí siyí yuní ikixearínṅí apíxi dání ámi neríná ikaxí rínarínagi arfá wíprírá menini.

23 Apíxi dání uyíwí wáf ónarínṅpí ámi ónínfá menini. Íwí síkíní t́ni apíyá t́ni apíxi dání ámi b́ nṅmeánro xwíyá nawíní rínarígí arfá wíprírá menini. Ayí rípi náni rírarínini. Apíxiyá áamá nígwíni omeaneyinro amípí b́ yarígáyo dṅí ayfá t́ni nerínṅpimí dání áamá xwíríá ṅweagáyo nṅyoní yapí níwíwapírironá seáyí e múrónígá enagi náni rarínini.

24 “Í Goríxoyá wáf rókiamoarígáyo t́ni áamá xegí imónígáyo t́ni áamá amí ǵimí ṅweagá pípi kímí inínṅíyo t́ni nṅpíkiri reá roánṅirini.” Anǵnajo e rarínagi arfá winjanigini.

19

Babironi xwiríá ikixeníagi nání anínamí dání yayí egíá nánirini.

¹ Apí aríá níwimáná maní xwé bí amá ayá wí anínamí epíroyí egíáyíniñfí meaní níririñfí ení tñí re rinaríjagi aríá winanigini, “Negí Gorixomi seáyí e oumeaneyí. Nene éfí neaminiño, ayí orini. Ení eánirí seáyí e umíeyoapaxí imónirí eno, ayí orini.

² O neyírori pírfí numamoríná nepa xixení imóniniñpí tñí wiaríñfí enagi nání seáyí e oumeaneyí. Apíxí iyí ede dání warigíá aní nímíni íá earoariniñfí —Í amá xwíárimí ñweagíáyí tñí íwí niniríñpimí dání uyínií oépoyinirí níwíwapiya nuríná xwiríá wikixenirini. Ímí Gorixo neyírori xixení pírfí numamoríná amá xínáíwániniñfí nimóniro omíñfí wíiarigíá í nípiikirí reá roániniñfí nání ríxa xixení ení meáfrini.” níríro

³ ámí re rigíawixini, “Negí Gorixomi seáyí e oumeaneyí. Sijwíríá aní apimí ríá nínirí peyariniñpí aníñfí miní peyiníarini.” ríagíá

⁴ amá áminá 24 imónigíá e niñweaxa pugíáwa tñí dñfí tñfí imónigíá wáu wáu awa tñí Gorixo íkwianwínamí ñweane nupíkinímearo omí yayí níwiróna re nira ugíawixini, “E imónini. Omí seáyí e oumeaneyí.” ríagíá

⁵ siá íkwianwínamí dání maní bá re rininiñigini, “Ámá Gorixomi xínáíwayínéniñfí nimóniro omíñfí wíiarigíáyíné, síyikwíniñfí imónigíápiayínérani, xwéríxayínérani, omí wáyí wíiarigíáyíné níyínéni, negí Gorixomi seáyí e umépoyí.” rinaríjagi aríá winanigini.

“Sipísipí miáo apíxí nímeaníñoi.” rigíá nánirini.

⁶ Nioní maní xwé bí amá ayá wí epíroyí egíáyí meaní níririñfí rínirí iniígfí iyakwí níðróríná rínirí akíríwí níwekiríná rínirí yaríñfípániniñfí neríná re rinaríjagi aríá winanigini, “Negí Gorixomi seáyí e oumeaneyí. Negí Áminá Gorixo, ení eánigíá níyoní seáyí e wimóniño ríxa neameníweani.

⁷ Sipísipí miáo apíxí meaní ríxa rínarini. Apíxí meaní ríxa wé níróniñfí ñweani. Ayínání negí xwioxíyo dání dñfí nífá níneainirí yayí nerane Gorixomi seáyí e umíeyoaneyí.” raríjagíá aríá níwírí winíjanigini.

⁸ Í oyinirí rapírapi awíaxí apíá xáíwí werí kíyí bí mayí erí ení wú —Ú ayí amá Gorixoyá imónigíáyí xwíáyo niñwearóná wé níróniño pírániñfí egíá nání imóniniñfí. Ú mání wíagi síñwí níwíniñfí

⁹ aníñajo re níriniñigini, “Re níriri ríwaminiñfí eai, ‘Aiwá sipísipí miáo apíxí meaní nání imixárinífápi nání wá urepeárininiñfí yayí owiniñfí.’ níriri ríwaminiñfí eai.” níniriri re níriniñigini, “Xwíyá apí Gorixo ríñfí enagi nání nepaxiniñfí.” níríagi

¹⁰ aníñajomí yayí owimíniñfí nání oyá síkwí tñfí e upíkinímeáaná o re níriniñigini, “Joxí yegí axípi xínáípawíniñfí nimónirai Gorixomi omíñfí wíiarigíwíwawí e mánipani. Díxí ríríxímeá Jisaso seaiwapiyiniñfí íá xírariíagíáyí yarigíápa nioní ení axípi yaríñá woní enagi nání Gorixomíni yayí wíi. Ayí rípi nání rariñfí. Gíni gíne wíá nírókiamoranénáyí, sa Jisaso neaiwapiyiniñfí rókiamoanirí nání imónariñwá enagi nání raríñfí.” níriniñigini.

Osí apíá wení womí seáyí e xeníweano nánirini.

¹¹ Aníña oxoáníagi níwíniñfí weniñfí yáníayí winíjanigini. Osí apíá wení wo ronagi níwíniñfí osomí seáyí e xeníweano —O re rigíforini, “Dñfí

unwírárí paxorínì. Nepaxíjǎ imóníjǎpínì yaríjorínì.” ríǎfórínì. O osomí seáyí e xerjweanagí wíníjanigínì. O á máyo nìwíeyírorí pírí umamorí mǎxí wírí neríná wé róníjǎ imóníjǎpínì xíxerí xídarijorínì.

¹² Xegí síjwǎ rǎ ápiáwíníjǎ werí mǎjǎyó dírí mǎxí ináyowa dǎkínarígíápi obaxí dǎkíníri enjorínì. Xegí yóf á má nǎnì majǎá nimónímáná xewaníjoni níjǎá imóníjǎpí xegí warárimí eáníri

¹³ rapírapí ragíyo igǎá eáníjǎ wú yíníri enjorínì. Yóf oyá re ríníjorínì, “Goríxoyá Xwíyǎáoyí” ríníjorínì.

¹⁴ Anǎnami dání símíjǎ wínarígíáyí rapírapí awíaxí apǎá werí kíyí bí mayí imóníri enjǎyí níyínímáná osí apǎá wenjǎyó níxerjweámáná omí númí waríjagǎa níwíníri

¹⁵ á má gwǎ bí bí mónígǎ níyoni xopírǎrí wíní kirá njwá yíníjǎpá oyá manjǎyó dání peyeaaríjagí wíníjanigínì. Ayo ainíxí wá íá níxíríri numenjwearí wikí Goríxo, enǎ eánígǎ níyoni seáyí e wimóníjo ayíkǎwǎ mǎwóníjǎpí níwíwapíyíríná uraxí wainí sogwǎ síjǎá íkwíanjwǎ eapíníjǎnamí xoyíkímí yarígíápa axǎpí wíníáriní.

¹⁶ Yóf bí rípi “Mǎxí Ináyí Níyoni Seáyí e Wimóníri Ámíná Níyoni Seáyí e Wimóníri Enǎóníyí” níriníri xegí rapírapíyo njwíráríníri sǎfíyo njwíráríníri enjagí wíníjanigínì.

¹⁷ Níoni weníjǎ yánǎáyí anǎnájí wo sogwǎ njweanje nírómáná apurí anǎ píríyo nípiǎpíka emearíjǎyó enǎ tǎnì rǎíwá re uraríjagí wíníjanigínì, “Goríxo aíwá xwé imíxíníjǎpí nánì níbíro awí eánípoiyí.

¹⁸ Mǎxí ináyíyá gǎwǎ yíyóní ero símíjǎ wínarígíáyo seáyí e wimónígíáyíyá gǎwǎ yíyóní ero á má enǎ eánígíáyíyá gǎwǎ yíyóní ero osíyíyá gǎwǎ yíyóní ero osíyo seáyí e xerjweáǎyíyá gǎwǎ yíyóní ero á má xínáíwáníjǎ nimóníro omíjǎ wíiarígíáyíraní, wígí omíjǎnì yarígíáyíraní, á má síyíkǎwíníjǎ imónígíáyíraní, á má xwéríxa imónígíáyíraní, níníyíyá gǎwǎ yíyóní ero epírí nánì awí eánípoiyí.” Inǎfíyo rǎíwá e uraríjagí wíníjanigínì.

¹⁹ Weníjǎ éáyí wíníjanigínì. Nanjwo tǎnì mǎxí ináyí xwǎfárimí njweagíáyí tǎnì wígí símíjǎ wínarígíáyí tǎnì nawíní awí neáníro osí apǎá wenjomi seáyí e xerjweanomi tǎnì o xegí símíjǎ wínarígíáyo tǎnì mǎxí wíanjíro nánì awí eánáriníjagǎa níwíníri wíníjanigínì.

²⁰ Nanjwomí íá níxírǎríro mímóní wǎá rókíamoaríjomi —O nanjwoyá néní tǎnì imóníjǎpímí dání emíímí neríná á má nanjwoyá ipírǎá eáníri nanjwoyá xopaíkígí imóníjǎpí yayí níwíro egǎfíyo yapí wíwapíyíjorínì. Omí ení íá níxírǎríro awaú síní síjǎ enǎná ípí rírómíxíjǎ rǎá ápiáwǎ síjǎá sarípáí ríníjǎpí tǎnì wearíjǎwámí mamówǎrǎgǎa wíníjanigínì.

²¹ Wíníyo ení osomí seáyí e xerjweanjo kirá xegí manjǎyó dání peyeaaríjǎpá tǎnì pípiǎkímí yáráná inǎ nǎnì níbímíro wígí gǎwǎ yíyóní neríná agwǎ ímí uyǎrǎgí wíníjanigínì.

20

Seteno xwiogwǎ 1,000 apímí gwǎ njweanǎ náníriní.

¹ Níoni weníjǎ yánǎáyí wíníjanigínì. Anǎnájí wo xegí wéyo siríríkí yoparí bí mímóníyí nánì kípi íá xírírí senǎá wírí íá xírírí nemáná anǎnami dání weaparíjagí wíníjanigínì.

²⁻³ Anǎnajo iwǎ xwéomí —O sídírí enǎná njweaagí axorínì. Obo axo Setenorínì. Omí íá níxerí xwiogwǎ 1,000 múroníá nánì gwǎ níyáriní

siririkí yoparf bí mimóniŋyimi nimoaimáná manj éde ówanj niyárimáná sikí bí s̄mimajfó nání ikwiárárfagi winiŋanigini. Xwiogwí 1,000 apí pwearíná áamá gwí bí bí mónigfáyo yapí m̄wíwapiyipa éwiniginiri óf ayimi ŋwirárfagi winiŋanigini. E neri aí xwiogwí apí ríxa múróáná axíná onimiápi éwiniginiri óf ayimi dání w̄kwíowárinfáriní.

⁴ Nioní weníŋf yánfáyf winiŋanigini. Mixí ináyfá siá ikwianjwí wí siŋwí niwiniŋí ayo wa áamáyo w̄eyiropfá nání r̄peaáriníjowa éf ŋweanagfa niwiniŋí áamá xwíyáf Gorixoyá fá xiriro Jisaso nání aníŋf miní áwanj uriro neróná wiwaníŋf yí m̄iŋf wináná siŋwí m̄iŋf wákwigfáyf —Ayí s̄ni xwíárimí niŋwearóná nanjwomí t̄ni xegí xopaikigí im̄ixiniŋpimi t̄ni yayí m̄wipa ero nanjwo nání ipirfá wigí mimáyorantí, wéyorantí, meánipa ero egfáyf̄riní. Ayfá d̄iŋfyo siŋwí niwiniŋf̄ná r̄ipí éagfa winiŋanigini. Ámí siŋf nero xwiogwí 1,000 apimi áamáyo Kiraiso t̄ni nawini umenjweanagfa winiŋanigini.

⁵ Iwamfó áamá ámí siŋf nero wiápf̄ni meapf̄rfápi, ayí ap̄riní. Pegfá winíyí ayí iná m̄wiápf̄ni meáagfa winiŋanigini. Xwiogwí 1,000 apí ríxa n̄pwémáná enjáná wiápf̄ni meáagfa winiŋanigini.

⁶ Áamá pegfá iwamfó siŋf nero wiápf̄ni meáfáyf t̄ni aní nawini wiápf̄ni meapf̄rfá ḡiyí ḡiyí yayí owinini. Ayí áamá Gorixoyá imónigfáyf enagfa nání oyá d̄iŋf t̄ni yayí winipaxf̄ȳriní. Ayí Gorixó áamá sipíyí r̄fá xwérími ikaráná ayí t̄ni nawini r̄niŋf Ámí bí Pepf̄r̄f̄piyí r̄niŋf̄pi m̄imeá Gorixó t̄ni Kiraiso t̄ni awaúyá apaxip̄niŋf imónigfáwa yarigf̄apa nero awaú ŋweagf̄ie ananí n̄páwiro Kiraiso t̄ni nawini niŋwearo xwiogwí 1,000 apí múroarf̄ná áamáyo umenjweapf̄rfá enagi nání rariŋini.

Setenomí m̄igf̄ n̄wimixiri xopíárf̄ wiárinj̄ nánirini.

⁷ Xwiogwí 1,000 apí ríxa n̄pwémáná enjáná siririkí Seteno gwí ŋweanfyimi dání w̄kwíowáráná

⁸ o n̄peyearí áamá gwí bí bí mónigfá xwíá r̄iri n̄irimini amí ḡimi ŋweagfáyo —Ayí áamá Gokiyí r̄inigfáyf t̄ni Megokiyí r̄inigfáyf t̄ni aȳriní. Ayo Seteno yapí owíwapiyiminiŋí n̄merí áamá Gorixoyá imónigfáyf t̄ni m̄ixf̄ inaniŋro nání ayo awí neaemerf̄ná áamá o awí eaeméf̄ȳ rawirawá imanj é iniki é weníyí yapí xixeni imónipf̄rfáriní.

⁹ Mixí obaxí ayí xwíárimí ayoxí xwé ikwianjwíŋf eapiniŋe nání niyiro ayí t̄ni m̄ixf̄ oinaneyiniŋro anj Gorixó d̄iŋf sixf̄ uyiniŋpimi —E xegí áamá imónigfáyf ŋweagf̄eriní. E awí mudf̄móáná re éagi winiŋanigini. Rfá anj̄namí dání n̄piérónapiŋí ayo rfá nowárfagi winiŋanigini.

¹⁰ Ayo ríxa rfá náná obo, ayo yapí wíwapiyariniŋomí fá n̄xero ipí r̄f̄róm̄ixiŋf rfá ápiáwí s̄ŋá saripáí r̄niŋf̄pi t̄ni weariniŋwámí —E nanjwo t̄ni mimónf wíá rókiamoago t̄ni awaú xámí moaigf̄e omí ení axí é nawini ŋweáf̄r̄ixiniŋí moaigf̄a winiŋanigini. E ikwáwiyiraní, árf̄wiyiraní, kikiá bí mepa nero r̄niŋf̄ aníŋf wininfáriní.

Gorixó áamáyo eyeyírómf̄ enj̄ nánirini.

¹¹ Nioní weníŋf yánfáyf m̄ixf̄ ináyfá siá ikwianjwí apfá wení xwé wina niwiniŋí anamí éf ŋweanoyá s̄mimanje dání xwíári t̄ni anj̄na t̄ni n̄niŋí peá unárfagi nání ámí siŋwí bí m̄winiŋpaxí imóniŋagi niwiniŋí

¹² weníŋf éáyf winiŋanigini. Áamá pegfáyf siyikwíniŋf imónigfápiarani, mamad̄r̄ixarantí, ikwianjwínamí agwírwám̄iniŋí roŋagfa winarf̄ná

bíkwyí nìparíro íkwí ámi wína, áamá díní nìyímíní meapírífa nání yof ñwiráriníñína ení nìparíro pegíá ayí síní sñí neróná yagíápi tñí xixení xwíyá umeárimíní nání apí nání bíkwyí ñwiráriníñíyo dání fá rírómi nerí xixení xwíyá umeárfagí winíñanigíní.

¹³ Áamá pegíá rawírawáyo nínamiro wegíáyífraní, pegíá pìyíní siwí aní e —E pepírífa nání Piyoyí rínínpí tñí eríní. E ugíáyífraní, níní íkwíañwí Goríxo éf ñweañína tñí e bání wigí yagíápi tñí xixení xwíyá umeárfagí winíñanigíní.

¹⁴ Pepírífa nání Piyoyí rínínpí, pìyíní siwí aníyo ñweagíáyo nímearí ipí rírómíxíní ríá wearíñe —E Goríxo xwíyá umeárfípímí dání ríníñí winíñeríní. E moálagí winíñanigíní.

¹⁵ Xwíyá numeárfírná íkwí áamá díní nìyímíní meapírífa nání yof ñwiráriníñínamí gíyí gíyí anamí yof mññwiráriníñíagí nìwínírná ayo fá nìxero ipí rírómíxíní ríá wearíñwámí moálagí winíñanigíní.

21

Aní sñíña tñí xwíá sñírí tñí náníriní.

¹ Nioní weníñí éáyí winíñanigíní. Aní sñí wína tñí xwíá sñí wírí tñí ríxa nimóníñagí winíñanigíní. Aní xámíñína tñí xwíá xámíñí tñí ríxa anípá imóníñagí nání aní sñíña tñí xwíá sñírí tñí imóníñagí winíñanigíní. Rawírawá ámi míríwónagí nìwíníriní

² weníñí yánfáyí aní ñwíá Goríxoyápi —Apí Jerusaremí Sñípiyí rínínpíríní. Apí apíxí oxí meánímínírná okíyá ínarígíápa axípi éníñí nínímáná aníñamí Goríxo tfe dání weaparíñagí winíñanigíní.

³ Sñíwí e nìwíníriní maní bá íkwíañwínamí tñí e dání nírínírná ení tñí re rínaríñagí aríá winíñanigíní, “Aríá époyí. Goríxo ñweaaríñe agwí ríxa áamá tñí nawíní imóníní. O ayí tñí nawíní nññwearóná áamá xíoyá xegí imónípíríáriní. Xewaníño ení wigí Ñwíáo nimóníriní ayí tñí nawíní nññwearóná

⁴ amípi díní sipí wíarínípi xórórí nìwiirí nání wigí sññwíríxí weaparígíápi kwíkwírímí nìwíríníñí wílagí nání áamá pero ámíxíá ero ñwí earo ríníñí winíro yagíápi ámi bí mepa epíríáriní. Xámí e yagíá apí ríxa ríná dání aníñí xwíá iwéagí nání ámi axípi wí epíríámaní.” raríñagí aríá winíñanigíní.

⁵ Íkwíañwínamí éf ñweaño re ríníñigíní, “Aríá eí. Nioní amípi nìpíní ámi sñí imíxárfáriní.” níríriní re níríníñigíní, “Xwíyá nioní raríñápi nepaxíñí imóníriní áamá díní wíkwíropaxí imóníriní enagí nání joxí ríwamíñí eaf.” níníriní

⁶ re níríníñigíní, “Amípi nioní ‘E imóníwíníñigíní.’ yaiwínápi ríxaríní. Nioní sñíá pírfí tññweañíñíñí nerí nání iwamíó imóníriní yoparfí e nání imóníriní mé aníñí imóníñí. Iníí gí nání gwíñí yeáyí wí gíyí gíyo iníí gí díní nìyímíní meapírífa nání símíñí meaaríñúmí dání ananí niwírí míní wímíáriní.” níníriní

⁷ re níríníñigíní, “Áamá nioní aníñí fá níníxíríróná nioní tñí símí tñí inaríwáyo xopíríáriní wíá gíyí gíyo nioní ríá apí nìpíní nìwiirírná Ñwíá ayíyáoní imóníriní ayí ení gí niaíwí imóníro epíríáriní.

⁸ E nerí aí íkwíkwíá imónígíyí tñí nioní díní níníkwíróro aí ámi peá nímogíyí tñí áamá xwíríá wíañpaxí imónínpí yarígíyí tñí píkíxwíríó

yarigfáy tñi fwf inarigfáy tñi ayáf yarigfáy tñi wigf ñwáfapimi fáf nixiriro dñf ñikwíro píráníf mearigfáy tñi yapf rarigfá nñiyf tñi wigf pírí mamónipríe —E ipi rírómíxíñf sñá saripáyo dání ríá ápiáwí aníñf wearíñeríni. Ayf e aníñf wepírfá enagí nání ríñíñf Ámí bí Pepírfápiyí ríñíñpí xixeni meapírfáríni.” níríñínigíni.

Anf Jerusaremi sñpí nániríni.

⁹ Anfñajf wé wúmi dñf wáu awa pírerixf wé wúmi dñf wáu ayo xeaníñf yoparf wé wúmi dñf wáu íññáná xirigfáwa wo ñbíri re níríñínigíni, “Eíni. Apíxí sipísipí miáo meaní síwá osimíni.” níríri

¹⁰⁻¹¹ Goríxoyá kwíyípi ñixixéroáná anfñajo dñf mñf sepiá roñf bimí nání nimeámi nñiyíri anf ñwáf xóyápi, Jerusaremiyí ríñíñpí anfñami Goríxo tfe dání xixíeá xfo inaríñpí tñi nawíni weaparíñá síwá níagí wíññanigíni. Xwíñfá anf apí eañpí sñá awíaxf ñígwí xwé roñpí xwíñfá eañíñpa eañagí ñwíñíri sñá awíaxf jasípái ríñíñpí rírimá óñíñpa óñíñagí wíññanigíni.

¹²⁻¹³ Anf apimí ñipimíni sñá tñi ákíñá aga seáyí émi eáníñagí ñwíñíri ákíñá apimí fwí wé wúkaú síkwí wáu íññagí ñwíñíri ákíñá sogwí xemónaparíñmíni imíxíñíñpimí dání fwí wíyáú wíyí íññagí wíñíri ákíñá sogwí wearíñmíni imíxíñíñpimí dání ení fwí wíyáú wíyí íññagí wíñíri mídání mídání ení fwí wíyáú wíyí íññagí wíñíri nerí ayo bimí bimí anfñajf xixeni awí mearonagfá ñwíñíri Isíreríyíyá xiáwo íríñowa wé wúkaú síkwí wáu imónígfáwayá yof fwí bimí bimí ñiyoní wo woyá yof eáníñagí wíññanigíni.

¹⁴ Sñá tñi ákíñá nearíñá iwamfó ñítiwayírorí tñíñíyo —Ayf sñá wé wúkaú síkwí wáu xámí wenfíyíri. Ayo sipísipí miáoýá wáf wurímeíagfá wé wúkaú síkwí wáu imónígfáwayá yof sñá ayf ayimí xixeni eáníñagí wíññanigíni.

¹⁵ Anfñajf nioní xwíyífá nírfo xoyíwá iwamfó yarigfá sñá gorí tñi imíxíñíñíyí anf apimí tñi ákíñáyo tñi fwiyo tñi iwamfó néra uní nání fáf xíríñagí wíññanigíni.

¹⁶ Anf apiyá miwf imóníñf biaú biaú ñipíni xixeni imóníñpíri. Sepiá miwf mídímídání imóníñpí axípi imóníñpíri. Anfñajo ríxá iwamfó yarigfáyí tñi iwamfó yaríñá anf apí xegf sepiá éfpi 12,000 imóníñagí ñwíñíri sepiá ení ákíñá xwápíyí ñimíxíga puñpí tñi sepiá ení yegf ñimíxíga ñpeyirí pñí wíáríñíñpí tñi ñipíni axípi 12,000 imóníñagí ñwíñíri

¹⁷ anfñajo anf apiyá ákíñá iwamfó neríñá xegf sepiá níróga ñpeyirí pñí wíáríñíñe imóníñpí 144 míta enagí wíññanigíni. Anfñajo iwamfó neríñá amá iwamfó yarigfáyí tñi eníñigíni.

¹⁸ Ákíñá sñá awíaxf jasípái ríñíñpí tñi ñíkíróga ñpeyirí eáníri anf nápi sñá gorí tñi míríñíñagí nání gírasíñíñf rírimá ókíáríñíri enagí wíññanigíni.

¹⁹ Sñá ákíñá nearíñá iwamfó ñítiwayírorí tñíñf wé wúkaú síkwí wáu xámí wenfí sñá awíaxf ñígwí xwé roñf wíyí wíyo dñf tñi naní oimóníri dídairí íññagí wíññanigíni. Sñá iwamfó ñítiwayírorí tñíñíyí wíyí sñá jasípái ríñíñíyiríni. Ámí wíyí onagwá wení sapaíyí ríñíñíyiríni. Ámí wíyí apífá wení agetái ríñíñíyiríni. Ámí wíyí sowí íññf emerái ríñíñíyiríni.

²⁷ áma piaxí weáni:paxípti yarig'áyí tñní xwírfá win:paxí imóni:nípti yarig'áyí tñní yapí rarig'áyí tñní ayí wí aní apimi aga ná ríwíyo aí wí páwipírfá menini. Áma wigí yoí íkwí sip:sipí miáoyá dññí n:yim:ní meapírfánami nñwírá:níng'áyíni aní apimi páwipírfáriní.

⁴ oyá sím+manjpi eni sɨŋwí nɨwɨnɨro xegí yoʔ wigí mimáyo eán+gʻáyí
imón+pi+ríáriní.

⁵ Anj apimi dáni sía ámi bi yinínfámani. Áminá Gorixo áma apimi njeagáyo wía wókimixinífa enagi nani uywí tñi sogwí tñi wía ómixinífa nani míkí mayí nimóniro xío tñi nawíni nñwearo nani mǎxí ináyínjpi nimóniro anijí miní menjeapírfáriní.

“Jisaso ámi weapínfa nani anjwi ayorini.” urinj nánirini.

⁶ Anjñajo re nñriniginí, “Xwiyá api aga nepaxínjpirini. Dñj ujwiráripaxípirini. Áminá Gorixo —O xegí wía rókiamoarigáwami xegí kwíyí tñi enj síxí wírómixowárarinjorini. O xegí anjñajoni áma xíomi nuxídíro nani xináíwánjpi nimóniro omijí wiarijáyo amípí ríwíyo anjñi nimónínfapi nani síwá wimi nani nñrowárenapírfáriní.” nñriniginí.

⁷ “Ará époi. Nioni seaímeámfa nani anjwi ayorini. Xwiyá bíkwí rípimi wía nñrókiamóniri eánijíyo xídarijá gíyí gíyí Gorixoyá dñj tñi yayí winipaxí imónijoi.” Jisaso e riniginí.

⁸ Amípí api nani ará wiri síjwí wñiri yarináoni, ayí nioni Jononirini. Ará wiri síjwí wñiri neríná anjñají amípí api síjwí owñinirini síwá níomi yayí oumemñiri xegí síkwí tñj e upíkinímeaagi aí

⁹ o re nñriniginí, “E minipani. Joxi Gorixomi nuxídíri nani xináíxinípi nimóniri omijí wiarijñpa nioni eni axípi nimóniri yarijwíiwawirini. Díxí rírixímea imónigíyí, wía rókiamoarigíyí tñi xwiyá bíkwí rípimi nñriniri eánijpi ará wiarijá nñiyí tñi ayínjpi imónijá woni enagi nani e minipani. Gorixo ná womini upíkinímea.” nñriniri

¹⁰ re nñriniginí, “Xwiyá bíkwí rípimi wía nñrókiamóniri eánijpi rixa nimónínfa anjwi ayo enagi nani joxi sía óripíní neri rítí miyáripani.

¹¹ Áma sipini imixarigíyí xe axípi sipini nixxa uro áma sipi neróna síwí yapi yarijíyí xe axípi sipi nera uro áma wé rónijí yarijíyí xe axípi wé rónijí nera uro ‘Gorixo wimónarinjpi éimiginí.’ waiwarijíyí xe axípi nera uro érixini.” nñriniginí.

¹² Jisaso “Ará ei.” nñriniri re nñriniginí, “Nioni seaímeámfa nani anjwi ayorini. Nioni nñbiri nñseaímeárná áma wigí yarijíapi tñi xixeni pírf umamómi nani ía nixirimi bímífarini.

¹³ Nioni síjá pírf tñjweanínjpi nimóniri anijí miní njeanáoni rariní. Iwamíó wí e dání imóniri yoparf wí e nani imóniri enáonímani. Iwamíó imónije dání anijí síní njeari yoparf imónínfe anijí síní njeari emíáonirini.” nñriniginí.

¹⁴ Áma sipísipí miáomi dñj níwíkwírorinjípimi dání wigí rapírapí oyá ragíyo igíánjpi eagíyí, ayí íkíá dñj níyiminí imónipírfána danipaxí imóniro anjípimi íwíyo páwipaxí imóniro enagífa nani yayí Gorixoyá dñj tñi winipaxíyíriní.

¹⁵ E neri aí apimi bñariwámi njeagíyí tiyí yarijíyíriní. Síwínjpi nimóniri ero ayáf ero íwí iníro píxíwíró ero wigí njeapími ía nixíriro menjearo “Yapí oraneyí.” nñwimóniro yapísíxí ríro yarijíyíriní.

¹⁶ “Nioni, Jisasoni síyikí nioniyá anj api apimi dánj imónigíyí amípí api nñpini nani nñjá imónipíri nani gí anjñajo áwanj osearíniri urowárenapírfáriní. Míxí ináyí Depitoyá xwíá piaxíyo dání iwiaronáoni, ayí nionirini. Síj ímiáoni, ayí nionirini.” riniginí.

¹⁷ Kwíyípi tñi sipísipí miáo apíxí meaníapi tñi “Bei.” rariní. Xwiyá rípi ía roárná ará wía gíyí gíyí eni “Bei.” rírixini. Áma iníjgí nani gwíní

